UCHWAŁA NR XX/139/2016
RADY MIEJSKIEJ W PACZKOWIE

z dnia 24 marca 2016 r.

w sprawie uchwalenia Strategii Rynku Pracy Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030 roku

Na podstawie art. 18 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1515, 1890) w związku z uchwałą Nr XXVII/225/2013 Rady Miejskiej w Paczkowie z dnia 07 marca 2013 r. w sprawie przystąpienia do realizacji wspólnego projektu w ramach konkursu Ministerstwa Rozwoju Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego**,** dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego „współfinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego zmienioną uchwałami: Nr XXXIII/284/2013 Rady Miejskiej w Paczkowie z dnia 31 października 2013 r., Nr XLII/355/2014 Rady Miejskiej w Paczkowie z dnia 12 czerwca 2014 r., Nr XLVI/386/2014 Rady Miejskiej w Paczkowie z dnia 30 października 2014 r., Nr VIII/47/2015 Rady Miejskiej w Paczkowie z dnia 28 maja 2015 r., Rada Miejska w Paczkowie uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Strategię Rynku Pracy Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030 roku, opracowaną w ramach projektu „Partnerstwo Nyskie 2020” (dofinansowanego z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych), stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Paczków

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Paczkowie i w Biuletynie Informacji Publicznej.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Paczkowie

Wiesław Jan Barabasz

Strategia Rynku Pracy Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020

Strategia Rynku Pracy Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 na lata 2016-2026 z perspektywą do 2030 roku opracowana w ramach projektu pn. „Partnerstwo Nyskie 2020" realizowanego w ramach konkursu Ministerstwa Rozwoju Regionalnego (obecnie MIiR) pn. „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego"

Gdańsk, Warszawa, Wrocław, luty 2016 roku

Spis treści

Spis treści
Spis treści 2
Wprowadzenie 7
1. Podstawowe założenia opracowania Strategii Rynku Pracy OF PN2020 11
1.1. Metodologia pracy 11
1.2. Uspołecznienie procesu opracowywania Strategii Rynku Pracy OF PN2020 18
1.3. Analiza zgodności z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi 20
1.3.1. Dokumenty unijne 21
1.3.2. Dokumenty krajowe 27
1.3.3. Dokumenty regionalne 42
1.3.4. Dokumenty lokalne 64
1.3.5. Strategie sektorowe 94
1.4. Potrzeby i uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne 97
1.4.1. Uwarunkowania i potrzeby zewnętrzne 97
1.4.1.1. Położenie w obszarze przygranicznym, sąsiedztwo Czech 97
1.4.1.2. Przynależność do Euroregionu Pradziad 99
1.4.1.3. Położenie w podregionie nyskim 101
1.4.1.4. Legislacja na poziomie krajowym i wojewódzkim 101
1.4.1.5. Nowa perspektywa budżetowa UE 103
1.4.1.6. Tendencje demograficzne i migracyjne w otoczeniu OF PN2020 104
1.4.1.7. Tendencje gospodarcze w otoczeniu OF PN2020 106
1.4.2. Uwarunkowania i potrzeby wewnętrzne 107
1.4.2.1. Dotychczasowe powiazania funkcjonalne i współpraca między partnerami OF PN2020 107
1.4.2.2. Spójność OF PN2020 111
1.4.2.3. Oczekiwania i potrzeby mieszkańców (na podstawie przeprowadzonych badań społecznych) 113
2. Diagnoza i analiza aktualnego rynku pracy i edukacji w OF PN2020 117
2.1. Analiza rynku pracy i oszacowanie jego potencjału 117
2.1.1. Aktywność ekonomiczna ludności 117
2.1.2. Charakterystyka popytu na pracę 122
2.1.3. Struktura zatrudnienia 124
2.1.3.1. Wynagrodzenia 130
2.1.3.2. Alternatywne formy zatrudnienia (spółdzielnie socjalne, praca zdalna, praca w niepełnym wymiarze czasowym itp.) 131
2.1.4. Zawody nadwyżkowe i deficytowe 132
2.1.5. Zatrudnienie w branżach będących atutami OF PN2020 135
2.2. Kapitał ludzki OF PN2020 137
2.2.1. Wykształcenie ludności 137
2.2.2. Znajomość języków obcych 141
2.2.3. Kształcenie ustawiczne 143
2.2.4. Przedsiębiorczość mieszkańców 146
2.3. Analiza wrażliwości rynku pracy na zmiany koniunktury gospodarczej 149
2.4. Analiza liczby podmiotów gospodarczych i profili ich działalności 150
2.5. Analiza programów edukacyjnych realizowanych przez szkolnictwo zawodowe w stosunku do potrzeb rynku pracy 155

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

2.6. Analiza ścieżek edukacyjnych i zawodowych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych 163
2.7. Analiza możliwości przemodelowania programów edukacyjnych realizowanych przez szkolnictwo zawodowe 166
2.8. Analiza struktury bezrobocia 168
2.8.1. Charakterystyka osób bezrobotnych wraz z analizą sytuacji grup szczególnie zagrożonych bezrobociem 168
2.8.2. Działania na rzecz osób bezrobotnych 185
2.9. Projekty i programy realizowane przez Powiatowe Urzędy Pracy w zakresie wspierania rynku pracy i osób bezrobotnych 189
2.10. Mapa mobilności zawodowej mieszkańców OF PN2020 194
2.10.1. Migracje krajowe i zagraniczne 194
2.10.2. Dojazdy do pracy jako wskaźnik mobilności siły roboczej w OF PN2020 197
2.10.3. Mobilność transgraniczna 199
2.10.4. Elastyczność zawodowa - gotowość do zdobywania nowych kwalifikacji/przekwalifikowania zgodnie z zapotrzebowaniem pracodawców 201
2.11. Zestawienie porównawcze lokalnego rynku pracy w odniesieniu do rynku regionalnego i krajowego 204
2.12. Analiza istniejących możliwości wspomagania rozwoju aktywności gospodarczej firm w celu zbudowania a następnie posiadania inteligentnej specjalizacji, która będzie warunkowała dostęp do funduszy europejskich na lata 2014-2020 (m.in. Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020). 207
2.13. Analiza prospektywna – aspekty obecnej sytuacji, które mogą mieć istotny wpływ na rozwój w przyszłości 213
2.13.1. Kluczowe czynniki kształtujące rynek pracy w OF PN2020 213
2.14. Symulacja kierunków rozwoju lokalnego rynku pracy 215
2.15. Rekomendacje dla poszczególnych grup interesariuszy 217
2.15.1. Rekomendacje dla uczniów 217
2.15.2. Rekomendacje dla bezrobotnych 218
2.15.3. Rekomendacje dla przedsiębiorców 218
2.15.4. Rekomendacje dla szkolnictwa zawodowego w zakresie modeli i profili kształcenia zawodowego zgodnego z potrzebami lokalnego rynku pracy 219
2.15.5. Rekomendacje dla Samorządu szczebla powiatowego i gminnego OF PN2020 (w tym dla przyszłych form współpracy międzygminnej) 220
2.15.6. Rekomendacje dla organów prowadzących placówki edukacyjne 221
2.16. Możliwe źródła finansowania proponowanych działań 222
3. Współpraca OF PN2020 z instytucjami otoczenia biznesu, organizacjami pracodawców i partnerami społecznymi 224
3.1. Odnalezienie i określenie roli IOB, organizacji pracodawców i partnerów społecznych w regionie, chcących współpracować w tym zakresie 224
3.2. Analiza kondycji IOB, organizacji pracodawców i partnerów społecznych 227
3.3. Analiza dynamiki dotychczasowego wsparcia przedsiębiorczości 228
3.4. Analiza dostępności narzędzi wsparcia przedsiębiorczości 229
3.5. Analiza skuteczności, efektywności i jakości działań samorządów, IOB, organizacji pracodawców i partnerów społecznych w zakresie wsparcia przedsiębiorczości i biznesu 230
3.6. Analiza współpracy pomiędzy podmiotami reprezentujących sektory: prywatny, publiczny „i samorządowy w zakresie wsparcia biznesu i przedsiębiorczości 230

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

3.7. Określenie potrzeb w zakresie wsparcia przedsiębiorczości do roku 2020, z pespektywą do 2030 232
3.8. Analiza możliwości i gotowości do przemodelowania działania samorządów, IOB, organizacji pracodawców i partnerów społecznych ... 233
3.9. Analiza porównawcza firm OF PN2020 w relacji do poziomu regionalnego i krajowego ... 233
3.10. Trendy i prognozy ... 234
3.11. Rekomendacje ... 236
3.11.1. Dla IOB, organizacji pracodawców i partnerów społecznych ... 236
3.11.2. Dla samorządów szczebla powiatowego i gminnych OF PN2020 ... 236
4. Wspólna promocja inwestycji w oparciu o analizę przedsiębiorczości – „Mapa Przedsiębiorczości Obszaru Funkcjonalnego" w podziale na specjalizacje ... 239
4.1. Turystyka i kulturoznawstwo ... 239
4.2. Odnawialne źródła energii ... 241
4.3. Usługi opiekuńczo-zdrowotne ... 243
4.4. Usługi rehabilitacyjno-lecznicze ... 246
4.5. Usługi wychowawcze i edukacyjne ... 246
4.6. Rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych ... 248
4.7. Sektor badawczo-rozwojowy ... 252
4.8. Potencjał eksportowy ... 253
4.9. Przetwórstwo rolno-spożywcze ... 254
4.10. Efektywny i zintegrowany system transportowy ... 255
4.11. Nowoczesne technologie i innowacyjne rozwiązania technologiczne, oraz w obszarach specjalizacji wyznaczonych w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2020 ... 259
4.11.1. Technologie chemiczne ... 259
4.11.2. Zrównoważone technologie budownictwa i drewna ... 259
4.11.3. Technologie przemysłu maszynowego i metalowego ... 259
4.11.4. Technologie przemysłu energetycznego ... 260
4.11.5. Technologie rolno-spożywcze ... 260
4.12. Rekomendacje ... 261
5. Aktywizacja obywatelska na terenie OF PN2020 ... 263
5.1. Partycypacja obywatelska ... 263
5.2. Analiza liczby i profili aktywności NGO zarejestrowanych/funkcjonujących na terenie OF PN2020 263
5.3. Analiza kondycji NGO ... 267
5.4. Analiza dynamiki zmian w zakresie rejestracji i funkcjonowania NGO ... 268
5.5. Analiza możliwości NGO w zakresie adaptacji do zmian społeczno-gospodarczych ... 268
5.6. Analiza skuteczności i efektywności działania NGO ... 268
5.7. Analiza możliwości przemodelowania kierunków aktywności NGO ... 268
5.8. Analiza efektywności NGO w budowaniu partnerstw, które mogą mieć łatwiejszy dostęp do funduszy europejskich na lata 2014-2020 (m.in. Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020) ... 269
5.9. Analiza porównawcza NGO na ternie OF PN2020 w relacji do organizacji funkcjonujących na poziomie regionalnym i krajowym ... 269
5.10. Rekomendacje ... 269
5.10.1. Dla mieszkańców OF PN2020 ... 269
5.10.2. Dla członków i zarządów NGO ... 269

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

5.10.3. Dla samorządu szczebla powiatowego i samorządów gminnych ... 270
6. Analiza zwolnień podatkowych i ulg finansowych dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy na terenie OF PN2020 ... 272
6.1. Analiza obecnych możliwości zwolnień podatkowych i ulg finansowych dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy. ... 272
6.2. Diagnoza zapotrzebowania na nowe rozwiązania ... 275
6.3. Wytyczne dla spójnego systemu pomocy przedsiębiorcom na terenie OF PN2020 oraz wskazanie możliwych form pomocy i zachęt ... 276
6.3.1. Wskazanie możliwych form pomocy i zachęt dla inwestorów tworzących kolejne miejsca pracy ... 276
6.3.2. Wskazanie możliwych form pomocy i zachęt dla osób rozpoczynających własną działalność gospodarczą ... 277
6.3.3. Wskazanie możliwych form pomocy i zachęt dla zatrudniających osoby niepełnosprawne, osoby w wieku 15-30 lat, powyżej 50 roku życia, wchodzące po raz pierwszy i powracające na rynek, w tym po urodzeniu dziecka ... 278
6.4. Oszacowanie skutków wprowadzenia nowych regulacji ... 282
7. Podsumowanie części diagnostycznej ... 283
7.1. Synteza diagnozy ... 283
7.2. Odniesienia i powiązania z istniejącymi dokumentami krajowymi i regionalnymi ... 292
7.3. Podsumowanie przeprowadzonych badań ... 293
7.3.1. Metodologia ... 293
7.3.2. Wyniki ... 299
7.4. Posumowanie przeprowadzonych konsultacji społecznych ... 300
7.4.1. Metodologia ... 300
7.4.2. Wyniki ... 300
8. Analiza strategiczna ... 306
8.1. Analiza SWOT/TOWS ... 306
8.1.1. Metodologia analizy ... 306
8.1.2. Czynniki analizy SWOT ... 307
8.1.3. Podsumowanie wyników analizy SWOT/TOWS ... 314
8.2. Analiza problemów – metoda „Drzewa problemów" ... 316
8.2.1. „Drzewo problemów" rynku pracy OF PN2020 ... 316
8.2.2. Podsumowanie drzew problemów ... 329
8.3. Macierz BCG kierunków rozwoju OF PN2020 ... 330
8.4. Propozycja dyslokacji branż prorozwojowych na obszarze OF PN2020 ... 332
8.5. Wnioski z analizy strategicznej: optymalne kierunki rozwoju rynku pracy ... 342
8.6. Cele Strategii Rynku Pracy OF PN2020 ... 343
8.6.1. Wyzwania i perspektywy rozwojowe rynku pracy OF PN2020 ... 343
8.6.2. Wizja, misja, cele strategiczne i operacyjne oraz drzewo celów ... 345
9. Konkretne przedsięwzięcia, mające doprowadzić do osiągnięcia założonych celów ... 377
9.1. Uzasadnienie wyboru ... 377
9.2. Charakterystyka poszczególnych przedsięwzięć rekomendowanych do realizacji ... 378
9.3. Czas realizacji, szacunkowy koszt, wskaźniki pomiaru i podmioty zaangażowane w realizację przedsięwzięć ... 394
10. System wdrażania zapisów Strategii ... 403
10.1. Podmioty zaangażowane w realizację Strategii ... 403
10.2. Możliwe źródła finansowania ... 403

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

10.3. Zarządzanie procesem realizacji Strategii 404
10.4. Tryb i zasady prowadzenia monitoringu i ewaluacji Strategii 406
10.4.1. Wybór wskaźników wraz z aktualnymi wartościami i prognozami zmian 408
10.4.2. Zasady aktualizacji dokumentu Strategii 413
11. Załącznik nr 1 – Streszczenie 414
12. Załącznik nr 2 – Konsultacje społeczne – raport 485
13. Załącznik nr 3 – Decyzje o odstąpieniu od oceny oddziaływania na środowisko 495
14. Załącznik nr 4 – Badania, ankiety, raporty oraz inne dokumenty opracowane na potrzeby tworzonej Strategii 498
Bibliografia 594
Spis tabel 597
Spis rysunków 603
Spis wykresów 605

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Wprowadzenie

Strategia Rynku Pracy OF PN2020 jest dokumentem odpowiadającym na potrzeby wypracowania mechanizmów długofalowej współpracy Partnerów wchodzących w skład OF PN2020 o charakterze ponadlokalnym, w zakresie wspólnego rozpoznawania i rozwiązywania problemów rynku pracy dotyczących mieszkańców terenu OF PN2020.

Opracowany dokument wyznacza perspektywy i kierunki współpracy partnerskiej, w celu wspólnego rozwiązywania problemów rynku pracy zdefiniowanych dla OF PN2020. Stanowi on podstawę do przygotowania opracowań i dokumentów realizacyjnych, podejmowania wspólnych działań (inwestycyjnych i poza inwestycyjnych) oraz wnioskowania o środki zewnętrzne na ich realizację. Strategia Rynku Pracy OF PN2020 została opracowana w ramach projektu „Partnerstwo Nyskie 2020". Wyznacza ona ogólne kierunki rozwoju rynku pracy OF PN2020 kompatybilne także z innymi strategiami, planami, programami, w tym: Strategią Rozwoju OF PN2020 oraz strategiami sektorowymi, tj. Strategią Rozwoju Transportu OF PN2020, Strategią Rozwoju Społecznego OF PN2020. Poniżej przedstawiono krótki opis zawartości Strategii Rynku Pracy OF PN2020.

W rozdziale pierwszym niniejszego dokumentu przedstawiono podstawowe założenia, które przyświecały procesowi opracowania Strategii Rynku Pracy OF PN2020. Zawiera on opis metodologii pracy nad strategią, informacje o uspołecznieniu procesu opracowywania niniejszego dokumentu, analizę zgodności celów Strategii z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi oraz analizę potrzeb i uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych związanych ze strategią rynku pracy.

Rozdział drugi przedstawia diagnozę oraz analizę rynku pracy i edukacji OF PN2020. Odniesiono się w nim do kwestii aktualnego stanu rynku pracy OF PN2020, jego potencjału oraz wrażliwości na zmiany koniunktury gospodarczej. Ponadto dokonano charakterystyki kapitału ludzkiego dostępnego na obszarze funkcjonalnym oraz analizy struktury bezrobocia. W dalszej kolejności dokonano analiz:

- liczby podmiotów gospodarczych i profili ich działalności,
- programów edukacyjnych realizowanych przez szkolnictwo zawodowe w stosunku do potrzeb rynku pracy,
- ścieżek edukacyjnych i zawodowych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych,
- możliwości przemodelowania programów edukacyjnych realizowanych przez szkolnictwo zawodowe.

Następnie przedstawiono informacje na temat projektów i programów realizowanych przez Powiatowe Urzędy Pracy w zakresie wspierania rynku pracy i osób bezrobotnych. Ponadto zaprezentowano dane dotyczące mobilności zawodowej mieszkańców OF PN2020. Następnie zestawiono dane dotyczące lokalnego rynku pracy z danymi regionalnymi i krajowymi, aby w kolejnej części przedstawić analizę prospektywną czynników mogących mieć w przyszłości wpływ na rozwój lokalnego rynku pracy. Rozdział zamykają rekomendacje dla różnych podmiotów występujących na lokalnym rynku pracy oraz informacje na temat możliwych źródeł finansowania proponowanych do wdrożenia działań.

Rozdział trzeci poświęcono na omówienie problematyki współpracy OF PN2020 z instytucjami otoczenia biznesu, organizacjami pracodawców i partnerami społecznymi. W rozdziale przedstawiono informacje na temat działających w OF PN2020 instytucji otoczenia biznesu, organizacji pracodawców i partnerów społecznych – ich kondycji, wsparcia udzielanego na rzecz pobudzania przedsiębiorczości, dostępności narzędzi

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

wspierających przedsiębiorczość oraz skuteczności, efektywności i jakości podejmowanych działań. Następnie dokonano analizy współpracy pomiędzy podmiotami reprezentującymi sektory: prywatny, publiczny i samorządowy w zakresie wsparcia biznesu i przedsiębiorczości. Przedstawiono również potrzeby w zakresie wsparcia przedsiębiorczości w OF PN2020. Rozdział zamykają rekomendacje dla instytucji otoczenia biznesu, organizacji pracodawców i partnerów społecznych oraz samorządów szczebla gminnego i powiatowego.

Rozdział czwarty zawiera analizę przedsiębiorczości w OF PN2020 w takich branżach jak: turystyka i kulturoznawstwo, odnawialne źródła energii, usługi opiekuńczo-zdrowotne, usługi rehabilitacyjno-lecznicze, usługi wychowawcze i edukacyjne, technologie informacyjno-komunikacyjne, sektor B+R, przetwórstwo rolno-spożywcze. W końcowej części rozdziału przedstawiono informacje na temat potencjału rozwoju w OF PN2020 nowoczesnych technologii i innowacyjnych rozwiązań w takich obszarach jak: technologie chemiczne, zrównoważone technologie budownictwa i drewna, technologie przemysłu maszynowego i metalowego, technologie przemysłu energetycznego i technologie rolno-spożywcze.

Rozdział piąty stanowi opis aktywizacji obywatelskiej na OF PN2020, w którym przedstawiono informacje na temat partycypacji obywatelskiej mieszkańców OF PN2020. Ponadto dokonano szerokiej analizy organizacji pozarządowych (NGO) działających na obszarze funkcjonalnym. Przedstawiono ich profile aktywności, kondycję oraz możliwości adaptacji do zmian społeczno-gospodarczych. Ponadto odniesiono się do skuteczności i efektywności działań NGO, możliwości przemodelowania kierunków ich aktywności oraz dokonano analizy porównawczej danych na temat NGO funkcjonujących na terenie OF PN2020 z danymi na poziomie regionalnym i krajowym. Rozdział zamykają rekomendacje dla mieszkańców, członków i zarządów NGO oraz jednostek samorządu terytorialnego.

W rozdziale szóstym przedstawiono wyniki analizy zwolnień podatkowych i ulg finansowych dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy na terenie OF PN2020. Omówiono obecne możliwości zwolnień podatkowych i ulg finansowych dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy oraz zaprezentowano diagnozę zapotrzebowania na nowe rozwiązania w tym zakresie. Ponadto w rozdziale tym znajdziemy wytyczne dla spójnego systemu pomocy przedsiębiorstwom funkcjonującym na terenie OF PN2020. Wskazano także możliwe formy pomocy i zachęt dla inwestorów tworzących nowe miejsca pracy, osób rozpoczynających własną działalność gospodarczą, a także dla podmiotów zatrudniających osoby młode, osoby w wieku 50+ oraz osoby wchodzące na rynek pracy i powracające na ten rynek.

Rozdział siódmy jest podsumowaniem części diagnostycznej. Zaprezentowano w nim w syntetycznym zapisie kluczowe wnioski płynące z diagnozy. Nawiązano do powiązań Strategii Rynku Pracy OF PN2020 z krajowymi i regionalnymi dokumentami strategicznymi. Ponadto przedstawiono podsumowanie przeprowadzonych badań w ramach procesu opracowywania dokumentu oraz wyniki konsultacji społecznych.

Kolejna część dokumentu to badanie strategiczne rynku pracy OF PN2020. Zawarto w nim wyniki analizy SWOT/TOWS, analizy problemów z wykorzystaniem „drzew problemów", analizy kierunków rozwoju OF PN2020 z wykorzystaniem macierzy BCG oraz propozycję dyslokacji branż prorozwojowych na terenie OF PN2020. W dalszej części przedstawiono wnioski płynące z analizy strategicznej dla kierunków rozwoju rynku pracy OF PN2020. Następnie opisano cele strategiczne i cele operacyjne oraz zaprezentowano „drzewo celów" dla Strategii Rynku Pracy OF PN2020.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

W rozdziale dziewiątym opisano rekomendowane do wdrożenia przez OF PN2020 konkretne przedsięwzięcia mające doprowadzić do osiągniecia założonych celów Strategii Rynku Pracy OF PN2020. Uzasadniono wybór danych przedsięwzięć, dokonano charakterystyki każdego z proponowanych przedsięwzięć oraz przedstawiono informacje na temat czasu i szacunkowych kosztów ich realizacji, wskaźników pomiaru, a także zaangażowanych podmiotów.

Ostatni, dziesiąty rozdział dokumentu odnosi się do sposobów wdrażania zapisów Strategii Rynku Pracy OF PN2020. Opisano w nim podmioty zaangażowane w realizację Strategii, możliwe źródła finansowania przedsięwzięć przewidzianych do wdrożenia w ramach Strategii oraz sposoby zarządzania procesem realizacji Strategii. Rozdział ten zawiera także informacje na temat trybu i zasad prowadzenia monitoringu i ewaluacji Strategii.

Prezentowany dokument - Strategia Rynku Pracy OF PN2020 - został opracowany metodą partycypacyjno-ekspercką realizowaną w trzech etapach.

W ramach Etapu I przeprowadzono szeroko zakrojone badania o charakterze społeczno-gospodarczym. W procesie badawczym zastosowano triangulację: połączono techniki ilościowe z jakościowymi, a wykonana analiza została sporządzona w oparciu o dane zastane (wtórne) i wywołane (pierwotne), pochodzące z różnych źródeł. Pozwoliło to na opracowanie kompleksowej diagnozy.

Podczas Etapu II, wykonano badania, które miały na celu doprecyzowanie wcześniejszych wniosków. Do współtworzenia części strategicznej dokumentu zostali zaproszeni przedstawiciele różnych grup interesów.

W Etapie III eksperci dokonali syntezy i opracowania wcześniejszych wyników i na tej podstawie sformułowali poszczególne części Strategii Rynku Pracy OF PN2020.

Przyjęte w Strategii Rynku Pracy OF PN2020 cele strategiczne i operacyjne mają służyć realizacji misji PN2020, którą jest:

Podejmowanie wspólnych działań na rzecz zapewnienia mieszkańcom, przedsiębiorcom i osobom odwiedzającym Obszar Funkcjonalny Partnerstwo Nyskie 2020 (OF PN2020) usług społecznych na wysokim poziomie, odpowiednich warunków nauki, pracy i wypoczynku przy jednoczesnym racjonalnym wykorzystaniu zasobów naturalnych i potencjału lokalnego do rozwoju innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki.

Cele strategiczne rynku pracy OF PN2020 zostały wyznaczone w trzech obszarach: rynek pracy, edukacja i gospodarka. Wskazane obszary są ze sobą ściśle powiązane i aby można było dokonać takich zmian na rynku pracy OF PN2020, które przyczynią się do realizacji przyjętej misji, nie można rozpatrywać ich w oderwaniu od siebie.

Cele strategiczne określają rezultaty o zasadniczym znaczeniu w długiej perspektywie oraz kierunkują działania na zagadnienia istotne dla koncepcji rozwoju rynku pracy całego OF PN2020 oraz poszczególnych gmin i powiatów. Realizacja celów strategicznych uzależniona jest w znacznym stopniu od decyzji dotyczących utrzymania lub zmiany wykorzystania zasobów gmin, powiatów i całego OF PN2020, w tym również tych będących w dyspozycji sektora prywatnego i pozarządowego. Przypisane celom strategicznym cele operacyjne wyznaczają sposób ich realizacji w zakresie przedsięwzięć właściwych dla rozwoju gmin, powiatów i łącznie OF PN2020.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Cele strategiczne rynku pracy OF PN2020 są następujące:

Obszar rynku pracy	Obszar edukacji	Obszar gospodarki
Cel 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy OF PN2020	Cel 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy OF PN2020	Cel 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020

Źródło: opracowanie własne

Do poszczególnych celów strategicznych przypisane są cele operacyjne. Będą one możliwe do osiągnięcia poprzez realizację proponowanych działań (zadań realizacyjnych). Cele operacyjne wyznaczają działania właściwe dla koncepcji rozwoju gmin, powiatów i całego OF PN2020. Łącznie zostało wyznaczonych jedenaście celów operacyjnych.

Do celu strategicznego 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy OF PN2020, zostały zaproponowane następujące cele operacyjne:

1.1. Niski poziom bezrobocia w OF PN2020[1].
1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020.
1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy.
1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020.

Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy OF PN2020, posiada dwa cele operacyjne:

2.1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy OF PN2020.
2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia w OF PN2020.

Do celu strategicznego 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020, wyznaczonych zostało pięć celów operacyjnych:

3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów do OF PN2020.
3.2. Wzrost poziomu innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020.
3.3. Wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.
3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.
3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.

Skuteczne i terminowe wdrażanie Strategii wymagać będzie uwzględnienia odpowiednich zadań w zakresach obowiązków urzędów gmin i powiatów tworzących PN2020. W szczególności chodzi o uwzględnienie zadań związanych z realizacją funkcji koordynacyjnych, organizacyjnych, koncepcyjnych, kontrolnych i informacyjnych.

Biorąc pod uwagę fakt, że PN2020 składa się z 17 jednostek samorządu terytorialnego, sprawą kluczową dla powodzenia procesu realizacji Strategii będzie powołanie podmiotu zarządzającego, którym może być w początkowym okresie lider projektu – Gmina Nysa. Docelowo jednak rolę jednostki zarządzającej procesem wdrażania Strategii powinna pełnić sformalizowana struktura współpracy jednostek samorządu terytorialnego wchodzących w skład PN2020.

[1] przez niski poziom bezrobocia będziemy rozumieć przede wszystkim średnią stopę bezrobocia w OF PN2020 w 2026 roku (ewentualnie w 2030 roku) niższą o 1-2 punkty procentowe od średniej stopy bezrobocia w OF PN2020 w latach 2010-2015

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

1. Podstawowe założenia opracowania Strategii Rynku Pracy OF PN2020

1.1.Metodologia pracy

Logika procesu opracowywania Strategii Rynku Pracy OF PN2020

Dokument Strategii Rynku Pracy OF PN2020 został opracowany metodą partycypacyjno-ekspercką.

W ramach Etapu I przeprowadzono szeroko zakrojone badania o charakterze społeczno-gospodarczym. W procesie badawczym zastosowano triangulację: połączono techniki ilościowe z jakościowymi, a analiza obejmowała dane zastane (wtórne) i wywołane (pierwotne), pochodzące z różnych źródeł. Pozwoliło to na opracowanie kompleksowej diagnozy uwzględniającej różne perspektywy.

Podczas Etapu II badania miały na celu doprecyzowanie wcześniejszych wniosków. Przedstawiciele różnych grup interesu zostali również zaproszeni do współtworzenia części strategicznej dokumentu.

W końcu, w Etapie III eksperci dokonali syntezy i opracowania wcześniejszych wyników i na tej podstawie sformułowali poszczególne części Strategii Rynku Pracy OF PN2020.

RYSUNEK 1. SCHEMAT DZIAŁAŃ BADAWCZYCH W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH ETAPÓW OPRACOWYWANIA STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

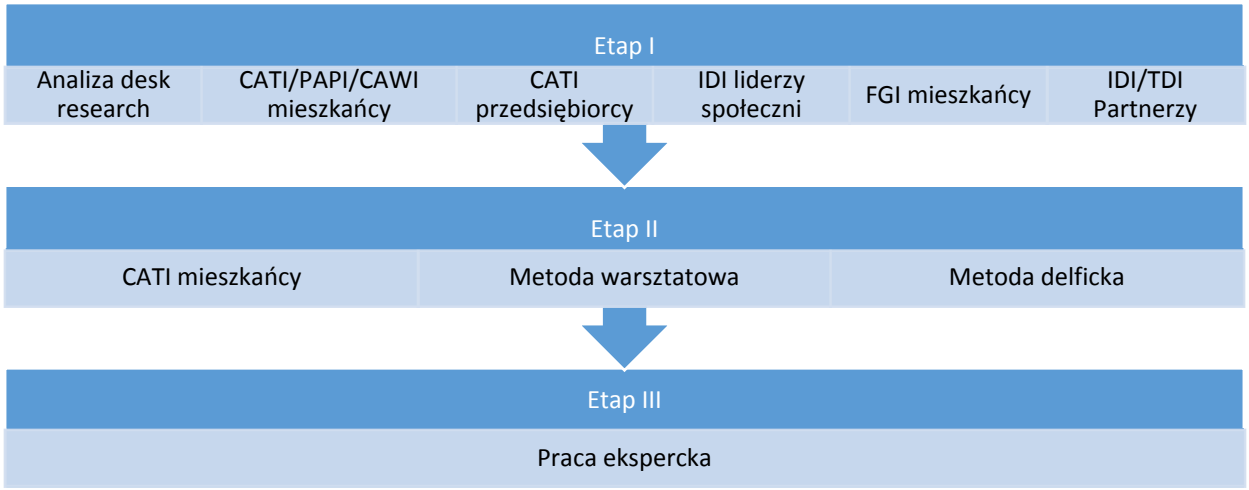

Źródło: opracowanie własne

Triangulacja

Ważnym założeniem organizacji procesu badawczego była triangulacja, co oznacza, że w celu wypracowania wieloaspektowej, pogłębionej diagnozy rynku pracy OF PN2020 zaplanowano złożony proces badawczy. Wyróżnia się cztery typy triangulacji:

- triangulację danych – pozyskiwanie informacji z różnych źródeł w celu uwzględnienia różnych potrzeb i perspektyw, a także zwiększenia obiektywności,
- triangulację badacza – przeprowadzanie badania przez więcej niż jedną osobę, co również może zminimalizować subiektywny charakter uzyskanych wyników

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

oraz wpływ, jaki mają na nie prekonceptualizacje oraz indywidualna siatka pojęciowa,
- triangulację teoretyczną – uwzględnienie w procesie badawczym więcej niż jednej teorii, bądź też paradygmatu w celu wzbogacenia interpretacji poszczególnych problemów.
- triangulację metodologiczną – zastosowanie wielu metod i technik badawczych do opisu tego samego zagadnienia, co przynosi szczególnie dobre efekty w przypadku łączenia technik ilościowych i jakościowych.[2]

Przy opracowywaniu Strategii Rynku Pracy OF PN2020 zastosowana została przede wszystkim triangulacja danych oraz triangulacja metodologiczna. Elementem triangulacji badacza było prowadzenie warsztatów przez pary moderatorów.

Zastosowane metody i techniki badań

Poniższa tabela zawiera opisy poszczególnych elementów procesu badawczego wraz z informacją o sposobie doboru prób oraz ich wielkości i strukturze. W kolejnym podrozdziale natomiast znajdują się bardziej rozbudowane opisy metodologiczne.

[2] P. Chomczyński, *Triangulacja*, (w:) K. T. Konecki, P. Chomczyński, *Słownik socjologii jakościowej*, Warszawa, 2012.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

TABELA 1. METODY I TECHNIKI BADAWCZE

Lp.	Metoda/technika badawcza	Opis i uzasadnienie trafności techniki / metody badawczej	Opis i uzasadnienie sposobu doboru próby i jej wielkość	Opis i uzasadnienie struktury próby
1	Analiza danych zastanych	Analiza danych statystycznych umożliwiła opracowane kluczowych wskaźników dotyczących OF PN2020. Uwzględnienie danych, głównie z lat 2004-2013, pozwoliło na przedstawienie obrazu badanego obszaru funkcjonalnego, pokazanie podstawowych statystyk oraz wskaźników nt. obszaru funkcjonalnego.	W badaniu zostały uwzględnione zarówno statystyki ogólnodostępne (dane GUS, Publicznych Służb Zatrudnienia, etc.) oraz informacje udostępnione przez Partnerów.	-
2	CATI/PAPI/CAWI (mieszkańcy OF PN2020)	Badanie mixed-mode z wykorzystaniem CATI/PAPI/CAWI pozwoliło na dotarcie do zróżnicowanych grup społecznych, co było podstawą wieloaspektowej i dogłębnej diagnozy rynku pracy i edukacji.	Zastosowano dobór celowo-kwotowo-losowy, tj. u każdego Partnera przeprowadzono 60 wywiadów (dobór celowy). Ustalone zostały kwoty odzwierciedlające strukturę wiekową i płciową populacji Partnerów, a następnie z poszczególnych podgrup wylosowano osoby do badania. Taka procedura pozwoliła na uzyskanie wyników, reprezentatywnych zarówno dla całego OF PN2020 (obarczone błędem na poziomie 3%), jak i na poziomie poszczególnych jednostek. Wielkość próby: 1020 osób	Próba została podzielona ze względu na obszar, wiek i płeć, co pozwoliło na uzyskanie reprezentatywności w stosunku do struktury populacji.

Strona 14

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

Lp.	Metoda/technika badawcza	Opis i uzasadnienie trafności techniki / metody badawczej	Opis i uzasadnienie sposobu doboru próby i jej wielkość	Opis i uzasadnienie struktury próby
3	CATI (przedsiębiorcy)	Zastosowanie techniki CATI do badania na próbie przedsiębiorców było uwarunkowane specyfiką tej grupy (mała dyspozycyjność czasowa). Badanie z przedsiębiorcami pozwoliło określić najważniejsze potrzeby rynku pracy z punktu widzenia grupy, którą można określić jako rozwojową dla każdego obszaru.	Dobór celowo-kwotowo-losowy, tj. u każdego Partnera zostało przeprowadzonych 50 wywiadów (dobór celowy). Ustalone zostały kwoty odzwierciedlające strukturę wielkości przedsiębiorstw, a następnie z poszczególnych podgrup wylosowano osoby do badania. Taka procedura pozwoliła na uzyskanie wyników, reprezentatywnych zarówno dla całego OF PN2020 (obarczone błędem na poziomie 3%) jak i na poziomie poszczególnych jednostek. Wielkość próby: 850 osób	Próba została podzielona ze względu na obszar i wielkość przedsiębiorstwa, co pozwoliło na uzyskanie reprezentatywności w stosunku do struktury populacji.
4	IDI (przedstawicieleszkół ponadgimnazjalnych OF)	Badanie IDI z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych pozwoliło na pozyskanie pogłębionych odpowiedzi na problemy związane z rynkiem edukacyjnym oraz jego wpływem na rozwój rynku pracy obszaru funkcjonalnego. Pozwoliło także oszacować i zanalizować ścieżki edukacyjne i zawodowe absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.	Dobór nastąpił w sposób pełny, tzn. zostali przebadani przedstawiciele wszystkich szkół ponadgimnazjalnych znajdujących się na terenie obszaru funkcjonalnego, którzy wyrazili zgodę na badanie. Pozwoliło to na poznanie opinii przedstawicieli wszystkich ośrodków. Wielkość próby: próba pełna, cała populacja	Próba pełna, objęła wszystkie szkoły, które wyraziły zgodę na badanie.
5	TDI (przedstawiciele IOB, organizacji pracodawców i partnerów społecznych)	Badanie TDI z przedstawicielami IOB, organizacji pracodawców i partnerów społecznych OF pozwoliło na pozyskanie pogłębionych odpowiedzi na problemy związane z rozwojem społeczno-gospodarczym i rynku pracy obszaru funkcjonalnego, szczególnie w zakresie wparcia przedsiębiorczości.	Dobór próby miał charakter celowy, przebadanych zostało łącznie 15 przedstawicielami IOB, organizacji pracodawców i partnerów społecznych. Dobór celowy pozwoli na przebadanie przedstawicieli każdej kategorii Wielkość próby: 15	Próba została zróżnicowana ze względu na kategorię respondentów. Taka struktura próby pozwoliła na poznanie opinii różnych środowisk.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

Lp.	Metoda/technika badawcza	Opis i uzasadnienie trafności techniki / metody badawczej	Opis i uzasadnienie sposobu doboru próby i jej wielkość	Opis i uzasadnienie struktury próby
6	IDI/TDI (przedstawiciele NGO)	Badanie IDI/TDI z przedstawicielami NGO pozwoliło na uzyskanie informacji nt. aktywności obywatelskiej mieszkańców obszaru funkcjonalnego. Dzięki temu możliwe było bardzo dobre rozpoznanie problemów rozwojowych rynku pracy w kontekście aktywności społecznej mieszkańców obszaru funkcjonalnego.	Dobór próby nastąpił w sposób celowy, tj. zostały przeprowadzone wywiady z przedstawicielami NGO każdego z Partnerów, po 2 wywiady u każdego partnera. Wielkość próby: 34	Struktura próby odpowiadała strukturze Partnerów w ramach projektu. Taki podział próby pozwolił na spojrzenie na problemy rynku pracy i aktywności społecznej obszaru funkcjonalnego z różnych poziomów.
7	CATI i PAPI (mieszkańcy OF PN2020)	Badanie mixed-mode z wykorzystaniem CATI i PAPI pozwoliło na dotarcie do zróżnicowanych grup społecznych, co było podstawą wieloaspektowej i dogłębnej diagnozy.	Zastosowano dobór celowo-kwotowo-losowy. Ustalone zostały kwoty odzwierciedlające strukturę wiekową i płciową populacji Partnerów, a następnie z poszczególnych podgrup wylosowano osoby do badania. Taka procedura pozwoliła na uzyskanie wyników, reprezentatywnych zarówno dla całego OF PN2020 (obarczone błędem na poziomie 3%), jak i na poziomie poszczególnych jednostek. Triangulacja technik zbierania danych zakładała przeprowadzenie badania ankietowego (telefonicznego) na próbie 1020 osób (po 60 badań u każdego Partnera) oraz przygotowanie formularzy ankiety w wersji papierowej w ilości 1020 sztuk. Wielkość próby: 2040 osób	Podział próby ze względu na obszar, wiek i płeć pozwoli na uzyskanie próby reprezentatywnej w stosunku do struktury populacji.

Strona 16

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

Lp.	Metoda/technika badawcza	Opis i uzasadnienie trafności techniki / metody badawczej	Opis i uzasadnienie sposobu doboru próby i jej wielkość	Opis i uzasadnienie struktury próby
8	Metoda warsztatowa (lokalni liderzy)	Warsztaty diagnostyczne zostały zorganizowane jako forma jakościowego badania potrzeb i preferencji społeczności lokalnych. Zastosowanie ich w celach badawczych jest pokrewne paradygmatowi action research. Podczas warsztatów diagnostycznych zostaną zidentyfikowane główne potencjały, bariery rozwojowe obszaru objętego strategią oraz zostaną wyznaczone czynniki do analizy problemów oraz SWOT. Podczas pracy została wykorzystana technika moderacji wizualnej METAPLAN z zastosowaniem tablic Pinwand. Pozwalała ona na organizację pracy zespołowej poprzez tworzenie graficznego obrazu przebiegu dyskusji. Zastosowanie tej technik przyczynia się do aktywizacji wszystkich uczestników spotkania, a także umożliwi zogniskowanie dyskusji na osiągnieciu założonych celów spotkania.	Warsztaty diagnostyczne, ze względu na swój partycypacyjny wymiar, miały charakter otwarty. Oznacza to, że udział w spotkaniach mogli wziąć wszyscy chętni (bez limitu miejsc czy wcześniejszego tworzenia listy obecności). Aby wartość merytoryczna wypracowane rezultaty jak najpełniej odzwierciedlały zróżnicowanie społeczności lokalnej, Wykonawca dążył do tego, aby osoby biorące udział w warsztatach diagnostycznych reprezentowały różne środowiska i grupy interesariuszy, to jest między innymi: • Przedsiębiorców, • Działaczy lokalnych, organizacji pozarządowych, • Młodzieży, • Seniorów, • Przedstawicieli lokalnej władzy i administracji publicznej, • Przedstawicieli kluczowych instytucji publicznych Liczna warsztatów: 6 u każdego Partnera	Przeprowadzono 6 warsztatów, aby wypracowane rezultaty odpowiadały terytorialnemu zróżnicowaniu potrzeb i preferencji społeczności lokalnych.
9	Badanie delfickie (eksperci oraz lokalni liderzy)	Badanie miało charakter ekspercki, a jego tematyka powiązana była przede wszystkim z przyszłością OF PN2020. Uzyskane wyniki stanowiły ważny element tworzenia rekomendacji dalszych działań.	Do udziału w badaniu zostali zaproszeni eksperci z zakresu rozwoju społeczno-gospodarczego i lokalni liderzy. Wielkość próby: 68 osób	Każdy z Partnerów był reprezentowany przez co najmniej 4 ekspertów i liderów.

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Glosariusz metodologiczny

Wywiad telefoniczny CATI (ang. Computer Assisted Telephone Interviewing) – technika realizacji badań ankietowych w formie rozmowy telefonicznej przy wykorzystaniu komputera. Ankieterzy konstatują się z respondentami telefonicznie, a następnie odnotowują odpowiedzi w elektronicznym kwestionariuszu (możliwe jest również równoległe nagrywanie rozmów). Odpowiedzi są automatycznie zapisywane w bazie danych, możliwe jest stałe kontrolowanie postępów badania oraz pracy teleankieterów. Wyniki są dostępne niemal natychmiast po zakończeniu badania. Do zalet tej techniki należy oszczędność czasu, a także zmniejszenie liczby błędów ankieterskich. Ważne jest również, wyższe niż w przypadku kontaktu bezpośredniego, poczucie anonimowości respondentów, przekładające się na stopień ich szczerości i otwartości.

Analiza danych zastanych (ang. desk research) – nazywana również badaniami gabinetowymi - szczegółowa analiza istniejących już danych. Realizacja badania nie jest związana z pozyskiwaniem nowych informacji, a jedynie scaleniem, przetworzeniem i analizą danych wtórnych pochodzących z różnych źródeł. Ze względu na wysoką wiarygodność oraz szeroki zakres tematyczny informacji, do często wykorzystywanych w badaniach społecznych źródeł należą statystki publiczne (np. dane Głównego Urzędu Statystycznego). Wykorzystanie danych ilościowych umożliwia czynienie porównań (zarówno synchronicznych jak i diachronicznych), a także wyznaczania trendów i formułowanie prognoz na przyszłość).

Indywidualne Wywiady Pogłębione IDI/TDI (ang. Individual In-Depth Interviews) – jakościowa technika będąca indywidualną rozmową moderatora z osobą badaną. Wywiad jest ukierunkowany na określone cele badawcze, ale jego przebieg (np. kolejność poruszanych kwestii) zależy od konkretnego przypadku. Dlatego też wywiady pogłębione prowadzone są przez wyspecjalizowanych badaczy posiadających odpowiednie przygotowanie psychologiczne. Rolą moderatora jest wprowadzanie kolejnych tematów rozmowy, doprecyzowywanie wypowiedzi osoby badanej oraz motywowanie jej do otwartego ujawniania opinii i podstaw. Przebieg wywiadu jest zazwyczaj rejestrowany, a także transkrybowany, aby możliwe było przeprowadzenie dogłębnej analizy. Wywiady indywidualne pogłębione są szczególnie wskazane w przypadkach trudności w dotarciu do określonej grupy respondentów, bądź w sytuacjach, gdy podejmowane zagadnienia mają charakter drażliwy, kontrowersyjny lub intymny.

Możliwe jest również realizowanie wywiadów za pośrednictwem telefonu (Telefoniczne Wywiady Pogłębione - TDI).

Wywiad kwestionariuszowy PAPI (ang. Paper and Pen Personal Interview) – tradycyjna forma przeprowadzania badania kwestionariuszowego podczas bezpośredniej rozmowy z respondentem. Wywiad przebiega w oparciu o kwestionariusz zawierający pytania ilościowe i/lub jakościowe, uporządkowane w odpowiedniej kolejności. Odpowiedzi respondenta są zapisywane w kwestionariuszu. W trakcie wywiadu mogą zostać zastosowane dodatkowe metody zbierania informacji, np. obserwacja zachowań respondenta i jego reakcji na określone pytania, czy prezentowane materiały pomocnicze. Jest to technika charakteryzująca się wysokim stopniem standaryzacji oraz możliwością uzyskania danych ilościowych nadających się do analiz statystycznych.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Wspomagany komputerowo wywiad internetowy CAWI (ang. Computer-Assisted Web Interviewing) - technika badań ilościowych wykorzystująca nowoczesne technologie. Kwestionariusz ankiety jest zamieszczany na stronie internetowej, a respondenci mogą go wypełnić dzięki linkom (publikowanym na stronach często odwiedzanych przez grupy docelowe lub przesyłanych mailowo do konkretnych osób). Oprogramowanie komputerowe obsługujące ankietę internetową dba o zachowanie właściwej kolejności pytań przesyłanych respondentowi i weryfikuje poprawność logiczną wprowadzanych odpowiedzi. Technika CAWI ułatwia dotarcie do dużych grup respondentów (również rozproszonych terytorialnie). Jest również dogodna w przypadku badania grup charakteryzujących się małą dyspozycyjnością czasową (dzięki możliwości wypełnienia kwestionariusza w wybranym przez respondenta czasie i z dowolnego komputera). Podobnie jak w przypadku wywiadów telefonicznych, do zalet techniki należy również wysokie poczucie anonimowości osób badanych, zwiększające ich gotowość do udzielania szczerych odpowiedzi.

Metoda delficka - należy do grupy metod heurystycznych, a więc ukierunkowanych na poszukiwanie nowych powiązań między faktami oraz innowacyjnych rozwiązań. Jest formą asynchronicznej dyskusji grupowej, w toku której osoby posiadające zróżnicowaną wiedzę wspólnie wypracowują rezultaty. Badanie jest podzielone na tury (zazwyczaj dwie), podczas których uczestnicy stopniowo osiągają kompromis. W pierwszej turze zaproszeni eksperci wypełniają kwestionariusz ankiety zawierający tezy odnoszące się do danego problemu badawczego (często związanego z prognozowaniem/formułowaniem rekomendacji). Następnie, w drugiej turze zapoznają się ze zbiorczymi wynikami, po czym mogą ponownie wyrazić swoje zdanie. Metoda delficka łączy pozytywne efekty pracy grupowej (synergia) z możliwością osiągnięcia wyników skoncentrowanych na zagadnieniach badawczych. Ze względu na swoją cenną wiedzę i doświadczenie zdobyte w toku pracy zawodowej lub działalności naukowej eksperci mogą wskazać najbardziej prawdopodobne scenariusze zmian oraz określić kluczowe czynniki strategiczne.

Warsztaty diagnostyczne - są formą jakościowego badania potrzeb i preferencji społeczności lokalnych, pokrewną metodologii action research. Jest to technika badawcza o charakterze partycypacyjnym i aktywizującym, która odwołuje się do indywidualnej perspektywy mieszkańców w celu wypracowania charakterystyki danego obszaru. Jej główną zaletą jest to, że diagnoza czy rekomendacje są formułowane przez samych członków społeczności lokalnej, a więc osoby, których wiedza jest najpełniejsza. Forma warsztatowa służy zestawieniu perspektyw różnych grup i wypracowywaniu konsensusu.

1.2. Uspołecznienie procesu opracowywania Strategii Rynku Pracy OF PN2020

Wprowadzenie

Pojęcie „partycypacja społeczna" oznacza udział obywateli w zarządzaniu sprawami społeczności, której są członkami[3]. Jej efektywność zależy od skuteczności dwustronnego przepływu informacji, co oznacza, że nie tylko Zamawiający (a w jego imieniu Wykonawca) powinni informować stronę społeczną o planowanych działaniach

[3] J. Hausner (red.), Komunikacja i partycypacja społeczna, Kraków, 1999.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

i zamierzeniach, ale także strona społeczna powinna mieć szansę wyrażenia swojej opinii na temat tworzonych dokumentów.

Proces konsultacji dokumentu Strategii Rynku Pracy OF PN2020 był wieloetapowy i realizowany na poziomie zarówno subregionalnym jak i gminnym. Możliwie szeroka i pełna diagnoza stworzyła możliwość lepszego dopasowania planów do potrzeb zróżnicowanych interesariuszy Strategii. Zasięganie opinii społecznej zwiększyło także zaufanie oraz stopień akceptacji dokumentu przez lokalną społeczność.

Poniżej przedstawiono główne zasady procesu konsultacji społecznych:

- dwustronny przepływ informacji,
- rzetelne diagnozowanie i prezentowanie informacji,
- angażowanie społeczności na możliwie wielu etapach projektu,
- wieloetapowość konsultacji społecznych,
- wieloaspektowość konsultacji społecznych.

Formy partycypacji społecznej w projekcie

Podczas realizacji projektu przyjęto cztery formy partycypacji społecznej:

- Informowanie - uczestnictwo we współtworzeniu i konsultowaniu dokumentów. Wykorzystane zostały zarówno elektroniczne jak i tradycyjne kanały przekazywania informacji, których odbiorcami są mieszkańcy.
- Współuczestniczenie/współtworzenie dokumentów - miało miejsce podczas spotkań warsztatowych. Rezultaty prac uczestników spotkań były podstawą do formułowania zapisów Strategii Rynku Pracy OF PN2020.
- Pozyskiwanie informacji od społeczności – odbywało się w toku procesu badawczego (na etapie diagnozy) i w czasie spotkań konsultacyjnych.
- Konsultowanie - poznaniu opinii różnych grup interesariuszy Strategii służyły zarówno spotkania konsultacyjne, jak i konsultacje on-line.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

RYSUNEK 2. FORMY PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ W PROCESIE OPRACOWYWANIA STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

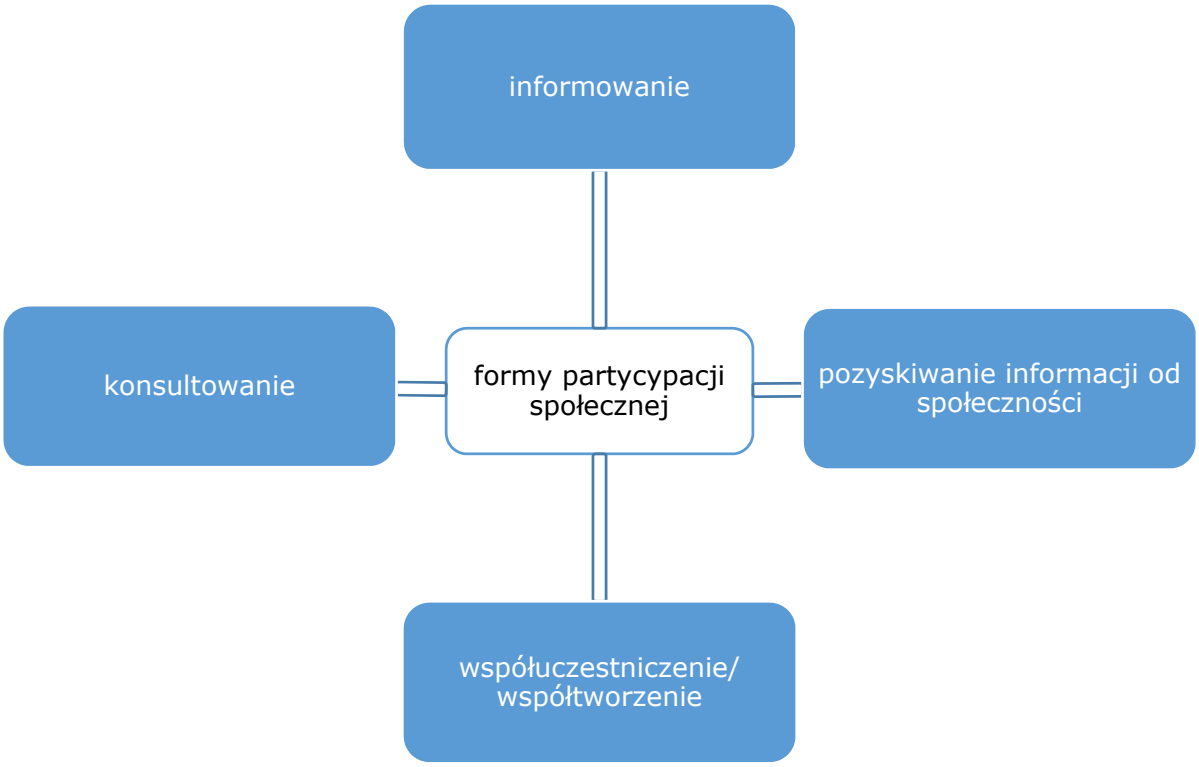

Źródło: opracowanie własne

1.3. Analiza zgodności z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Zagadnienie związane z rozwojem i wspieraniem rynku pracy i edukacji ma swój wyraz w licznych politykach i strategiach rozwojowych, sporządzanych na różnych poziomach zarządzania terytorialnego. Rozwój i wspieranie szeroko pojmowanego rynku pracy, kapitału ludzkiego, w tym podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych ma współcześnie decydujący wpływ na poprawne funkcjonowanie systemów społeczno-gospodarczych.

W niniejszej części dokumentu przedstawiono wyniki analizy zgodności Strategii Rynku Pracy OF PN2020 z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi.

Analiza zgodności Strategii Rynku Pracy OF PN2020 została wykonana z uwzględnieniem najważniejszych dokumentów unijnych, krajowych, regionalnych a także lokalnych.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Ocena zgodności została dokonana w odniesieniu do celów zawartych w porównywanych ze sobą dokumentach. W celu przeprowadzenia porównania przyjęto czterostopniową skalę od 0 do 3, gdzie:

- 0 – oznacza brak odniesienia do danego celu z dokumentu porównywanego,
- 1 – oznacza niską zgodność celów,
- 2 – oznacza średni stopień zgodności celów,
- 3 – oznacza wysoki stopień zgodności celów.

1.3.1. Dokumenty unijne

Kwestie wspierania rynku pracy i edukacji nabierają coraz większego znaczenia w kontekście wspólnotowych polityk rozwojowych Unii Europejskiej. Coraz wyraźniej widoczny jest kierunek wsparcia „miękkich" kompetencji społecznych, mających docelowo przełożenie na bardziej efektywny rozwój gospodarczy i dobrobyt społeczeństwa. Do najważniejszych dokumentów programowych Unii Europejskiej w zakresie stymulowania rozwoju społeczno-zawodowego i wyznaczania zasadniczych kierunków rozwoju wspólnoty zaliczyć należy scharakteryzowaną poniżej Strategię Unii Europejskiej – Europa 2020 oraz Europejską Strategię Zatrudnienia.

Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Jednym z najważniejszych dokumentów strategicznych określających kierunki rozwoju Wspólnoty Europejskiej w perspektywie 2020 roku jest strategia rozwoju Unii Europejskiej - Europa 2020. Dokument uwzględnia stojące przed całą Europą wyzwania rozwojowe, do których zaliczyć należy m.in.: nasilające się zjawisko globalizacji, internacjonalizacji, starzenia się społeczeństwa oraz potrzebę racjonalnego wykorzystania zasobów i potencjałów rozwojowych. Z uwagi na okres w jakim powstała strategia – globalny kryzys gospodarczy – jej zapisy w znacznej mierze stanowić mają niejako odpowiedź na szereg zachodzących w przestrzeni społeczno-gospodarczej negatywnych zmian.

Celem Strategii Europa 2020 jest poprawa konkurencyjności Europy w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym przy jednoczesnej poprawie standardów życia jej mieszkańców. Efektem jej realizacji ma być gospodarka oparta na wiedzy, niskoemisyjna, promująca przyjazne środowisku technologie, oszczędnie gospodarująca zasobami, kreująca nowe „zielone" miejsca pracy, a zarazem zachowująca dbałość o spójność społeczną. Strategia „Europa 2020" jest zarówno kontynuacją śmiałej wizji rozwoju nakreślonej przez Strategię Lizbońską, jak i próbą odpowiedzi na słabości europejskiej gospodarki, które ze wzmożoną siłą ujawniły się podczas ostatniego kryzysu, który przyniósł największe od co najmniej 80 lat załamanie gospodarcze oraz uwidocznił poważne słabości strukturalne gospodarek europejskich.

W celu osiągnięcia podanych założeń Strategia Europa 2020 wskazuje trzy wzajemnie powiązane ze sobą **PRIORYTETY:**

1. **Rozwój inteligentny**: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji.
   Rozwój inteligentny oznacza poprawę sytuacji w obszarze:

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- edukacji (podnoszenie kwalifikacji zawodowych, zachęcanie do podejmowania nauki na różnych poziomach),
- badań naukowych i innowacji (tworzenie nowych produktów i usług zwiększających wzrost gospodarczy i zatrudnienie a także przyczynienie się do rozwiązywania problemów społecznych),
- społeczeństwa cyfrowego (rozwój i powszechne wykorzystanie technologii informacyjno – komunikacyjnych).

2. **Rozwój zrównoważony**: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej. Priorytet ten oznacza w szczególności:
   - budowanie bardziej konkurencyjnej gospodarki niskoemisyjnej, korzystającej z zasobów w sposób racjonalny i oszczędny,
   - ochronę środowiska naturalnego, ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i zapobieganie utracie bioróżnorodności,
   - wykorzystanie pierwszoplanowej pozycji Europy do opracowania nowych, przyjaznych dla środowiska technologii i metod produkcji,
   - wprowadzenie efektywnych, inteligentnych sieci energetycznych,
   - wykorzystanie sieci obejmujących całą UE do zapewnienia dodatkowej przewagi rynkowej firmom europejskim (zwłaszcza małym przedsiębiorstwom produkcyjnym),
   - poprawienie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, zwłaszcza w odniesieniu do MŚP,
   - pomaganie konsumentom w dokonywaniu świadomych wyborów.
3. **Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu**: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. Realizacja tego priorytetu nastawiona jest głównie na:
   - podniesienie stopy zatrudnienia w Europie, zwłaszcza dla kobiet, młodych ludzi i pracowników starszych wiekiem,
   - pomaganie młodym ludziom w przewidywaniu zmian i radzeniu sobie z nimi dzięki inwestycjom w podnoszenie kwalifikacji i szkolenia,
   - modernizację rynków pracy i systemów pomocy społecznej,
   - zagwarantowanie, że cała UE odniesie korzyści z wzrostu.

Realizacja założeń Strategii Europa 2020 przebiega w obszarze **5 CELÓW ROZWOJOWYCH**, monitorowanych na podstawie określonego zbioru wskaźników, które zgodnie z założeniami strategii mają zostać osiągnięte do roku 2020.

CEL 1: OSIĄGNIĘCIE WSKAŹNIKA ZATRUDNIENIA NA POZIOMIE 75%, wśród kobiet i mężczyzn w wieku 20–64 lat, w tym poprzez zwiększenie zatrudnienia młodzieży, osób starszych i pracowników nisko wykwalifikowanych oraz skuteczniejszą integrację legalnych imigrantów.

CEL 2: POPRAWA WARUNKÓW PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI BADAWCZO-ROZWOJOWEJ, w szczególności z myślą o tym, aby łączny poziom inwestycji publicznych i prywatnych w tym sektorze osiągnął 3% PKB; ponadto Komisja Europejska opracuje wskaźnik odzwierciedlający efektywność działalności badawczo-rozwojowej i innowacyjnej.

CEL 3: ZMNIEJSZENIE EMISJI GAZÓW CIEPLARNIANYCH O 20%, w porównaniu z poziomami z 1990 r.; zwiększenie do 20% udziału energii odnawialnej w ogólnym zużyciu energii; dążenie do zwiększenia efektywności energetycznej o 20%. Unia Europejska zdecydowana jest podjąć decyzję o osiągnięciu do 2020 r. 30-procentowej

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

redukcji emisji w porównaniu z poziomami z 1990 r., o ile inne kraje rozwinięte zobowiążą się do porównywalnych redukcji emisji, a kraje rozwijające się wniosą wkład na miarę swoich zobowiązań i możliwości.

CEL 4: PODNIESIENIE POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, zwłaszcza poprzez dążenie do zmniejszenia odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz poprzez zwiększenie do co najmniej 40% odsetka osób w wieku 30–34 lat mających wykształcenie wyższe lub równoważne.

CEL 5: WSPIERANIE WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO, zwłaszcza przez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydźwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego co najmniej 20 mln obywateli.

TABELA 2. CELE ROZWOJOWE STRATEGII EUROPA 2020

Cele rozwojowe	Wskaźnik	Wartość wskaźnika w 2020 roku
1. Zatrudnienie.	Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata.	Wskaźnik zatrudnienia na poziomie 75%.
2. Badania i rozwój.	Nakłady na B+R (w % PKB).	3% PKB UE na inwestycje w badania i rozwój (B+R).
3. Zmiany klimatu i zrównoważone wykorzystanie energii.	Emisja gazów cieplarnianych (1990 =100).	Wskaźnik „20/20/20" w zakresie klimatu i energii – zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w porównaniu z 1990 r., zwiększenie do 20% udziału energii odnawialnej w ogólnych zużyciu energii oraz zwiększenie efektywności energetycznej o 20%.
	Udział energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto.	
	Zużycie energii pierwotnej.	
4. Edukacja.	Odsetek osób zbyt wcześnie kończących naukę.	Poniżej 10%.
	Odsetek osób w wieku 30–34 lat z wykształceniem wyższym lub równoważnym.	Powyżej 40%.
5. Walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym.	Wskaźnik bardzo niskiej intensywności pracy w gospodarstwie domowym.	Zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o co najmniej 20 mln.
	Wskaźnik zagrożenia ubóstwem (po uwzględnieniu transferów społecznych).	
	Wskaźnik pogłębionej deprywacji materialnej.	

Źródło: Strategia Europa 2020

Instrumentami w zakresie realizacji celów strategii Europa 2020, są opracowywane przez państwa członkowskie Krajowe Programy Reform oraz przygotowane przez Komisję Europejską **INICJATYWY PRZEWODNIE** (ang. flagship initiatives), realizowane na poziomie całej Unii, państw członkowskich, władz regionalnych i lokalnych.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Określone poniżej inicjatywy przewodnie wpisują się w 3 priorytety Unii Europejskiej:

1. Rozwój inteligentny:

- Europejska agenda cyfrowa – osiągnięcie trwałych korzyści gospodarczych i społecznych z jednolitego rynku cyfrowego, opartego na dostępie do szerokopasmowego Internetu.
- Unia innowacji – poprawa warunków ramowych dla innowacji oraz wykorzystanie innowacji do rozwiązania najważniejszych problemów społecznych i gospodarczych wskazanych w strategii Europa 2020.
- Mobilna młodzież – poprawa jakości na wszystkich poziomach edukacji i szkoleń oraz zwiększanie atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej.

2. Rozwój zrównoważony:

- Europa efektywnie korzystająca z zasobów – wsparcie zmiany w kierunku gospodarki niskoemisyjnej i efektywniej korzystającej z zasobów środowiska oraz dążenie do wyeliminowania zależności wzrostu gospodarczego od degradacji środowiska przyrodniczego.
- Polityka przemysłowa w erze globalizacji – poprawa warunków dla przedsiębiorczości, zwłaszcza MŚP oraz wsparcie rozwoju silnej bazy przemysłowej, zdolnej do konkurowania w skali globalnej.

3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu

- Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia – stworzenie warunków do unowocześnienia rynków pracy, przez ułatwienie mobilności pracowników i rozwój ich umiejętności, w celu zwiększenia poziomu zatrudnienia oraz zapewnienie trwałości europejskich modeli społecznych.
- Europejski program walki z ubóstwem – zapewnienie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej poprzez pomoc osobom biednym i wykluczonym oraz umożliwienie im aktywnego uczestniczenia w życiu społecznym.

Z pośród przygotowanych inicjatyw flagowych (projektów przewodnich), kluczowymi dla polityki rynku pracy są dwie: „Mobilna Młodzież" i „Program na rzecz nowych umiejętności i miejsc pracy"[4]. Pozostałe, komplementarne inicjatywy to: „Europejski program walki z ubóstwem", „Unia innowacji", „Europejska agenda cyfrowa", „Europa efektywnie korzystająca z zasobów" oraz „Polityka przemysłowa w erze globalizacji".

Inicjatywa przewodnia: **„Mobilna młodzież"** zawiera w sobie działania na rzecz poprawy wyników systemu kształcenia oraz ułatwiania młodzieży wejścia na rynek pracy.

Inicjatywa przewiduje wspieranie mobilności i współpracy akademickiej (np. w ramach programu Erasmus). Należy również dokonać modernizacji szkolnictwa wyższego, wykorzystując najlepsze rozwiązania wdrażane na świecie oraz rozwijać mechanizmy uznawania kwalifikacji nieformalnych. Przewiduje się także wzmocnienie działań mających na celu ułatwienie młodzieży wchodzenia na rynek pracy dzięki programom stażowym i praktykom zawodowym.

[4] Szczegółowy opis Inicjatyw Przewodnich w ramach Strategii Europa 2020 znajduje się na stronie Komisji Europejskiej - http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=pl&catId=956

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

„Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia” to natomiast zestaw działań na rzecz modernizacji rynków pracy i wzmocnienia pozycji obywateli poprzez rozwój kwalifikacji przez całe życie w celu zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej i lepszego dopasowania podaży do popytu na rynku pracy. W ramach projektu przewiduje się kontynuację wdrażania modelu łączącego elastyczność i bezpieczeństwo w zatrudnieniu z uwzględnieniem uwarunkowań specyficznych dla każdego państwa członkowskiego. Postuluje się również ułatwienie mobilności zawodowej siły roboczej w UE oraz wsparcie dla długookresowej polityki migracji zarobkowych. Ponadto państwa członkowskie powinny stale monitorować systemy podatkowy i wsparcia socjalnego, dążąc do eliminacji bodźców zmniejszających chęć do podjęcia pracy.

Nowym programem europejskim na lata 2014-2020 mającym na celu wspieranie procesu „Uczenia się przez całe życie” jest **Erasmus+**. Program ten oferuje wsparcie finansowe dla instytucji i organizacji działających w obszarze edukacji i szkoleń, młodzieży oraz sportu w Europie. Odpowiadając na wyzwania nakreślone przez dokumenty strategiczne europejskiej polityki (przede wszystkim strategię Europa 2020), program ma przyczyniać się do rozwijania umiejętności jego uczestników oraz zwiększania ich szans na zatrudnienie, a także modernizacji systemów edukacji, szkoleń i wspierania młodzieży. Program Erasmus+ obejmuje trzy rodzaje działań:

1. Akcja 1: mobilność edukacyjna (wyjazdy w celach edukacyjnych).
2. Akcja 2: współpraca na rzecz innowacji i wymiany dobrych praktyk.
3. Akcja 3: wsparcie reform w obszarze edukacji.

Poniższa tabela zawiera porównanie nadrzędnych celów, do osiągnięcia w skali całej UE, z celami Strategii Rynku Pracy OF PN2020, wraz z oceną zgodności pomiędzy nimi.

TABELA 3. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI NADRZĘDNYMI STRATEGII EUROPA 2020 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Europa 2020 – cele nadrzędne	Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
Osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75%.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy OF PN2020. 1.1. Niski poziom bezrobocia.	3
Poprawa warunków prowadzenia działalności badawczo–rozwojowej, w tym przeznaczanie 3% PKB UE na inwestycje w badania i rozwój.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.	3
Podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez zmniejszenie odsetka osób przedwcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz zwiększenie do co najmniej 40% odsetka osób w wieku 30–34 lat mających wykształcenie wyższe.	Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy. 2.1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia.	2

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Europa 2020 – cele nadrzędne	Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
Wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza poprzez ograniczanie ubóstwa, mając na celu wydźwignięcie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego 20 milionów obywateli.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy.	1
Maksymalna liczba punktów: 12	**Suma osiągniętych punktów:**	**9**

Źródło: opracowanie własne

Europejska Strategia Zatrudnienia

Jednym z priorytetów polityki wspólnotowej Unii Europejskiej jest stałe podnoszenie poziomu zatrudnienia zarówno w krajach członkowskich jak i stowarzyszonych i kandydujących do UE. Zwiększenie liczby osób aktywnych zawodowo przełoży się bezpośrednio na poprawę jakości życia społeczeństw, poprawi spójność społeczną oraz ograniczy ubóstwo.

Europejska Strategia Zatrudnienia (ESZ) to zbiór naczelnych zasad i priorytetów ukierunkowujących działania Unii Europejskiej na określone cele w zakresie polityki zatrudnienia. Jej celem jest koordynacja narodowych polityk zatrudnienia państw członkowskich, a także wyznaczanie kierunków rozwoju w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania bezrobociu, rozwijania potencjału kadrowego oraz integracji społecznej rynku pracy.

ESZ powstała w oparciu o Strategię Europa 2020 i określonych w niej 10 zintegrowanych wytycznych, stanowiących podstawę do opracowania przez rządy państw członkowskich Krajowych Programów Reform (KPR). W myśl Strategii Europa 2020 są nimi:

1. Zapewnienie jakości i stabilności finansów publicznych.
2. Rozwiązanie problemu nierównowagi makroekonomicznej.
3. Zmniejszenie nierównowagi w strefie euro.
4. Optymalizacja pomocy na rzecz badań i rozwoju oraz innowacji, wzmocnienie trójkąta wiedzy i uwolnienie potencjału gospodarki cyfrowej.
5. Bardziej efektywne korzystanie z zasobów i ograniczenie emisji gazów cieplarnianych.
6. Poprawa otoczenia biznesu i środowiska konsumenckiego oraz modernizacja bazy przemysłowej, aby zapewnić funkcjonowanie rynku wewnętrznego w pełnym zakresie.
7. Zwiększenie uczestnictwa kobiet i mężczyzn w rynku pracy, ograniczanie bezrobocia strukturalnego i promowanie jakości zatrudnienia.
8. Rozwijanie zasobów wykwalifikowanej siły roboczej odpowiadającej potrzebom rynku pracy oraz promowanie uczenia się przez całe życie.
9. Poprawa jakości i wydajności systemów kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach oraz zwiększenie liczby osób podejmujących studia wyższe lub ich odpowiedniki.
10. Promowanie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

W reakcji na wysoki poziom bezrobocia w Europie Komisja Europejska zainicjowała w kwietniu 2012 r. realizację szeregu środków na rzecz zwiększenia zatrudnienia, tzw. „pakietu dotyczącego zatrudnienia". Pakiet dotyczący zatrudnienia opiera się na programie na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia w ramach strategii „Europa 2020", a jego realizacja odbywa się przy wsparciu ze strony Europejskiego Obserwatorium Zatrudnienia oraz przy pomocy Programu wzajemnego uczenia się.

1.3.2. Dokumenty krajowe

Krajowy Program Reform (KPR)[5]

Kluczowym elementem wdrażania strategii „Europa 2020" w Polsce jest Krajowy Program Reform (KPR). Uwzględnia on krajowe uwarunkowania rozwoju społeczno-gospodarczego, wyznacza cele, które Polska powinna osiągnąć w 2020 r. Zasadniczym celem Krajowego Programu Reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020" (przyjętego przez Radę Ministrów 26 kwietnia 2011 r.) jest budowa trwałych podstaw wzrostu gospodarczego, przy łączeniu celów unijnych z priorytetami krajowymi. Przedstawione w nim reformy ukierunkowane są na przezwyciężenie barier rozwojowych, hamujących potencjał rozwojowy kraju. Ukierunkowane działania rozwojowe, których celem jest odrabianie zaległości rozwojowych oraz budowie nowych przewag konkurencyjnych koncentrują się w **trzech obszarach priorytetowych**:

1. Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego.
2. Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego.
3. Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu.

Odrabianie zaległości rozwojowych polegać będzie nie tylko na zmniejszeniu dystansu w rozwoju infrastrukturalnym kraju (m.in. w transporcie, energetyce, telekomunikacji, poprawie otoczenia prawno-organizacyjnego działań) lecz w dużej mierze skupiają się na rozwoju szeroko rozumianej infrastruktury społecznej. Działania w tym obszarze koncentrują się na wzroście przedsiębiorczości i kreatywności społecznej, rozbudowie infrastruktury społecznej, wspieraniu edukacji i rozwijaniu współpracy nauki z gospodarką.

Krajowy Program Reform zawiera listę działań, których realizacja przyczynia się do wypełniania przez Polskę zapisów strategii „Europa 2020". Pogrupowane zostały one w podziale na:

- cel w zakresie zatrudnienia,
- cel w zakresie nakładów na B+R,
- cele energetyczne,
- cele w zakresie edukacji,
- cel w zakresie przeciwdziałania ubóstwu.

Szczególnie istotne z punktu widzenia wspierania aktywności społeczno-zawodowej społeczeństwa są działania określone w ramach celu w zakresie zatrudnienia, edukacji i przeciwdziałania ubóstwu.

[5] http://www.mpips.gov.pl/gfx/mpips/userfiles/_public/1_NOWA%20STRONA/Aktualnosci/2014/KPR_2014-2015.pdf

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Cel w zakresie zatrudnienia będzie realizowany przy wykorzystaniu zarówno Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER), jak i regionalnych programów operacyjnych (RPO). PO WER uwzględnia długofalowe wyzwania związane z globalizacją, rozwojem ekonomicznym, jakością polityk publicznych, zjawiskami demograficznymi, czy inwestycjami w kapitał ludzki.

Do realizacji celu w **zakresie zatrudnienia** przyczyniać się będą w szczególności następujące priorytety inwestycyjne:

- 8.6 trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ludzi młodych wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży,
- 8.8 równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę,
- 8.9 przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian,
- 8.10 aktywne i zdrowe starzenie się,
- 8.11 modernizacja instytucji działających na rynku pracy, takich jak publiczne i prywatne służby zatrudnienia, oraz lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy, w tym poprzez przedsięwzięcia służące zwiększaniu ponadnarodowej mobilności pracowników, oraz systemy mobilności i lepszej współpracy instytucji i właściwych zainteresowanych podmiotów,
- 10.2 poprawa jakości, skuteczności i dostępności szkolnictwa wyższego oraz kształcenia na poziomie równoważnym w celu zwiększenia udziału i poziomu osiągnięć, zwłaszcza w przypadku grup w niekorzystnej sytuacji,
- 10.3 wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji,
- 10.3 bis – lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami.

Ponadto cel będzie realizowany na poziomie regionalnym, gdzie wsparcie bezpośrednie w zakresie aktywizacji zawodowej będzie udzielane w ramach regionalnych programów operacyjnych (RPO).

Cele edukacyjne określone w ramach strategii „Europa 2020" wspierane będą działaniami podejmowanymi w ramach funduszy strukturalnych (m.in. PO WER i RPO) w następujących priorytetach inwestycyjnych:

- 10.1 ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia,

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- 10.2 poprawa jakości, skuteczności i dostępności szkolnictwa wyższego oraz kształcenia na poziomie równoważnym w celu zwiększenia udziału i poziomu osiągnięć, zwłaszcza w przypadku grup w niekorzystnej sytuacji,
- 10.3 wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji,
- 10.3bis – lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami,
- 10.4 inwestycje w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej.

Cel w zakresie ograniczania ubóstwa realizowany będzie głównie z wykorzystaniem następujących priorytetów inwestycyjnych na poziomie krajowym w ramach PO WER i RPO):

- 9.4 aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie,
- 9.7 ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym,
- 9.8 wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia a także uzupełniająco w ramach następujących priorytetów inwestycyjnych POIS:
- 9.1 inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych.

Ponadto powyższy cel realizowany będzie także na poziomie regionalnym, w ramach bezpośredniego wsparcia udzielanego w ramach wojewódzkich regionalnych programów operacyjnych (RPO).

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030 – Trzecia fala nowoczesności.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030 to dokument, który zgodnie z ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 roku określa główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego oraz przestrzennego Polski w perspektywie 20 lat. Strategia uwzględnia szereg uwarunkowań, będących następstwem zmian społecznych, politycznych, ekonomicznych i gospodarczych w ujęciu wewnętrznym jak i zewnętrznym. Opiera się na diagnozie przedstawionej w Raporcie Polska 2030 - Wyzwania Rozwojowe, będącego zgodnie z zaleceniem Ministra Rozwoju Regionalnego podstawą diagnostyczną wszystkich tworzonych obecnie strategii w Polsce.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Celem głównym Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030 **jest poprawa jakości życia Polaków** mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce.

Zgodnie z zapisami Strategii Polska 2030 działania strategiczne realizowane są w **trzech obszarach strategicznych**, podzielonych na osiem części. Każdej z części podporządkowane są konkretne cele strategiczne oraz kierunki interwencji. Podział działań strategicznych przedstawia się według następującego układu:

I. Obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki

1. Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna
   Cel 1 - Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji.
   Cel 2 - Zmniejszenie długu publicznego i kontrola deficytu w cyklu koniunkturalnym.
   Cel 3 - Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki.
   Cel 4 - Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki.
2. Polska Cyfrowa
   Cel 5 – Stworzenie Polski Cyfrowej.
3. Kapitał ludzki
   Cel 6 - Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state".
4. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko
   Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska.

II. Obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski

1. Rozwój regionalny
2. Transport
   Cel 8 - Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.
   Cel 9 - Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego.

III. Obszar efektywności i sprawności państwa

1. Sprawne państwo
   Cel 10 – stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej.
2. Kapitał społeczny
   Cel 11 – wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Zgodnie z przeprowadzoną diagnozą **rozwój Polski w perspektywie 2030** roku powinien odbywać się równocześnie w trzech zasadniczych obszarach:

I. Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki (modernizacji).
II. Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji).
III. Efektywności i sprawności państwa (efektywności).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Poziom zgodności pomiędzy celami strategicznymi lub szczegółowymi z Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030 a tymi ze Strategii Rynku Pracy OF PN2020 został przedstawiony w poniższej tabeli.

TABELA 4. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI DŁUGOOKRESOWEJ STRATEGII ROZWOJU KRAJU POLSKA 2030 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030- cele strategiczne lub szczegółowe	**Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne**	**Ocena zgodności**
Obszar konkurencyjności i innowacyjności gospodarki		
Innowacyjność Cel strategiczny: Podniesienie indywidualnej kreatywności ludzi i innowacyjności gospodarki.	Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy. 2.1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia. Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.	(2) 3
Polska Cyfrowa Cel strategiczny: Umiejętne i intensywne spożytkowanie ICT na rzecz rozwoju.	Cel strategiczny 2. Wysoki poziom kapitału ludzkiego i społecznego. 2.1. Wysoki poziom jakości kształcenia.	1
Kapitał ludzki Cele szczegółowe: 1. Wzrost poziomu aktywności Polaków, tak aby w roku 2030 stopa zatrudnienia wyniosła 75%. 2. Poprawa sytuacji demograficznej w sposób nieograniczający aktywności zawodowej rodziców oraz wykorzystanie rezerw demograficznych. 3. Poprawa spójności społecznej.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy. 1.1. Niski poziom bezrobocia. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy.	(2) 3
Obszar równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski		
Rozwój regionalny Cel strategiczny: Wzrost konkurencyjności regionów oraz budowa spójności terytorialnej poprzez wspieranie potencjału rozwojowego i powiązań	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów. 3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020.	(1) 2

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030- cele strategiczne lub szczegółowe	Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
funkcjonalnych na poziomie regionalnym.	3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020. 3.4 Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	
Transport Cel strategiczny: Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego w wymiarze krajowym (lokalnym), europejskim i globalnym.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	2
Obszar efektywności i sprawności państwa		
Kapitał Społeczny Cel strategiczny: Wzrost społecznego kapitału rozwoju	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy OF PN2020. 1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020.	1
Sprawne państwo Cele strategiczne: 1. Poprawa efektywności i sprawności administracji rządowej dla zapewnienia pełni praw Obywatela/Obywatelki i podniesienia gospodarczej konkurencyjności Polski, a także dla skutecznej współpracy z administracją samorządu terytorialnego. 2. Poprawa jakości prawa i ograniczenie nadmiernej regulacji. 3. Usprawnienie funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości i prokuratury. 4. Podniesienie jakości działania podmiotów oferujących usługi publiczne. 5. Poprawa efektywności i jakości debaty publicznej	Cele strategiczne dotyczące Sprawnego Państwa są większości skoncentrowane na działaniach krajowych, których realizacja tylko przez PN2020 jest niemożliwa.	0
Maksymalna liczba punktów: 21	**Suma osiągniętych punktów:**	**(9) 12**

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwoju Kraju 2020

W systemie strategicznego zarządzania rozwojem kraju istotnym dokumentem strategicznym jest **Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020**: aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo. Określa ona kluczowe dla

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

rozwoju kraju cele strategiczne dla realizacji działań rozwojowych, możliwych do sfinansowania w perspektywie finansowej Unii Europejskiej 2014-2020. Jest to najważniejszy dokument posiadający perspektywę średniookresową założeń strategicznych, które spójne są z założeniami długookresowej strategii rozwoju kraju Polska 2030.

Zgodnie z **wizją strategiczną** Polska w 2020 roku to **aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka i sprawne państwo**. Realizacja wizji rozwoju kraju przyczyni się do pozytywnych tendencji w zakresie:

- przekształceń instytucjonalnych utrwalających sprawne państwo (wyższa jakość funkcjonowania instytucji publicznych, aktywna rola kapitału społecznego),
- efektywnego rozwoju społeczno-gospodarczego i wysokiej konkurencyjności gospodarki (wzrost gospodarczy zapewniający Polsce 74-79% poziomu PKB per capita UE w 2020 r., gospodarka oparta na wiedzy, nowoczesna infrastruktura, rozwój kapitału ludzkiego - wiodącymi atutami konkurencyjności),
- spójności społeczno-gospodarczej i terytorialnej (większa spójność terytorialna, dostępność usług publicznych, szeroka skala szans rozwoju jednostki, mądra i efektywna integracja społeczna).

Celem głównym strategii Polska 2020 jest **wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności**. Dokument wskazuje strategiczne zadania państwa, których realizacja jest niezbędna w celu wzmocnienia i przyśpieszenia procesów rozwojowych w perspektywie 2020 roku. Strategia wyznacza trzy zasadnicze obszary strategiczne, w których koncentrują się główne działania oraz niezbędne interwencje w perspektywie średniookresowej. Są to:

- sprawne i efektywne państwo,
- konkurencyjna gospodarka,
- spójność społeczna i terytorialna.

TABELA 5. OBSZARY STRATEGICZNE ORAZ CELE STRATEGII ROZWOJU KRAJU 2020

Obszar strategiczny I. Sprawne i efektywne państwo.
Cel I.1. Przejście od administrowania do zarządzania rozwojem.
I.1.1. Uporządkowanie kompetencji umożliwiające realizację działań rozwojowych.
I.1.2. Zwiększenie efektywności instytucji publicznych.
I.1.3. Wprowadzenie jednolitych zasad e-gov w administracji (e-administracja).
I.1.4. Poprawa jakości prawa.
I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego.
Cel I.2. Zapewnienie środków na działania rozwojowe.
I.2.1. Modernizacja struktury wydatków publicznych.
I.2.2. Poprawa efektywności środków publicznych.
I.2.3. Zwiększenie wykorzystania środków pozabudżetowych.
Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela.
I.3.1. Poprawa skuteczności wymiaru sprawiedliwości.
I.3.2. Rozwój kapitału społecznego.
I.3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa obywatela.
I.3.4. Utrwalenie bezpieczeństwa narodowego.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka.
Cel II.1. Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej.
II.1.1. Uzdrowienie finansów publicznych.
II.1.2. Zwiększenie stopy oszczędności i inwestycji.
II.1.3. Integracja ze strefą euro.
II.1.4. Rozwój eksportu towarów i usług.
Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki.
II.2.1. Zwiększenie produktywności gospodarki.
II.2.2. Wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie.
II.2.3. Zwiększenie konkurencyjności i modernizacja sektora rolno-spożywczego.
II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej.
Cel II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki.
II.3.1. Wzrost popytu na wyniki badań naukowych.
II.3.2. Podwyższenie stopnia komercjalizacji badań.
II.3.3. Zapewnienie kadr dla B+R.
II.3.4. Zwiększenie wykorzystania rozwiązań innowacyjnych.
Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego.
II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej.
II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego.
II.4.3. Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej.
Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych.
II.5.1. Zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu.
II.5.2. Upowszechnienie wykorzystania technologii cyfrowych.
II.5.3. Zapewnienie odpowiedniej jakości treści i usług cyfrowych.
Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.
II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami.
II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej.
II.6.3. Zwiększenie dywersyfikacji dostaw paliw i energii.
II.6.4. Poprawa stanu środowiska.
II.6.5. Adaptacja do zmian klimatu.
Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu.
II.7.1. Zwiększenie efektywności zarządzania w sektorze transportowym.
II.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych.
II.7.3. Udrożnienie obszarów miejskich.
Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna.
Cel III.1. Integracja społeczna.
III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.
III.1.2. Zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych.
Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych.
III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych.
III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.
III.3.1. Tworzenie warunków instytucjonalnych, prawnych i finansowych dla realizacji działań rozwojowych w regionach.
III.3.2. Wzmacnianie ośrodków wojewódzkich.
III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich.
III.3.4. Zwiększenie spójności terytorialnej.

Źródło: Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020, Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju 2012

Średniookresowa strategia rozwoju kraju określa, jakie kategorie interwencji są niezbędne dla przyspieszenia procesów rozwojowych, a także stanowi bazę dla dziewięciu strategii zintegrowanych, które powinny przyczyniać się do realizacji jej celów. Zadaniem zintegrowanych strategii jest sprecyzowanie kierunków działania i przedstawienie instrumentów realizujących ww. strategiczne zadania państwa.

W Strategii Rozwoju Kraju wyznaczone zostały trzy obszary strategiczne, które są najbardziej istotne w programowaniu rozwoju. Ich powiązanie z celami strategicznymi i operacyjnymi Strategii Rynku Pracy OF PN2020 przedstawiono w poniższej tabeli.

TABELA 6. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY OBSZARAMI STRATEGICZNYMI STRATEGII ROZWOJU KRAJU 2020 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Strategia Rozwoju Kraju 2020- obszary strategiczne	**Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne**	**Ocena zgodności**
Sprawne i efektywne państwo.	Brak powiązań.	-
Konkurencyjna gospodarka.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy OF PN2020. 1.1. Niski poziom bezrobocia. Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy. 2.1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia. Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów. 3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.4 Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	(2) 3
Spójność społeczna i terytorialna.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy OF PN2020. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy.	(1) 2

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia Rozwoju Kraju 2020- obszary strategiczne	Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
Maksymalna liczba punktów: 9	Suma osiągniętych punktów:	(3) 5

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego[6]

Dokumentem wpisującym się w tematykę aktywności społecznej mieszkańców kraju jest Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego z 2013 roku. Wskazuje ona, że polityka rozwoju powinna wspierać procesy i inicjatywy, które wzmacniają wolę działania obywateli na rzecz dobra wspólnego i przyczyniają się do wzmocnienia zaufania, jako jednego z podstawowych komponentów życia społecznego, gospodarczego i kulturowego.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego przyczynia się do realizacji celu 11 Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju „Wzrost społecznego kapitału rozwoju", wdrażając określone w dokumencie kierunki interwencji:

1. Przygotowanie i wprowadzenie programu edukacji obywatelskiej na wszystkich poziomach edukacji, w perspektywie uczenia się przez całe życie.
2. Promowanie działań szkół i innych podmiotów w zakresie realizacji projektów społecznych.
3. Uproszczenie mechanizmów zrzeszania się ludzi przez ograniczenie procedur i obciążeń dla stowarzyszeń, fundacji i inicjatyw obywatelskich.
4. Promocja partycypacji społecznej i obywatelskiej (przez docenianie ludzi zaangażowanych w działalność społeczną, kampanie społeczne, wykorzystywanie nowoczesnych technologii, wprowadzanie nowych technik głosowań i komunikowania się administracji z obywatelami).
5. Zwiększenie obecności kultury w życiu codziennym ludzi przez stałe zwiększanie dostępności zasobów kultury i kształcenie nawyków kulturowych.
6. Modernizacja infrastruktury oraz rozszerzenie ról społecznych instytucji kultury, w tym bibliotek i ośrodków kultury.

Jak wskazuje strategia misją polityki publicznej w zakresie rozwijania kapitału społecznego jest „tworzenie, utrzymywanie i doskonalenie warunków rozwoju kapitału społecznego w Polsce przez wspieranie działań na rzecz aktywności i kreatywności obywateli oraz ich współpracy dla dobra wspólnego".

Realizacja powyższej misji planowana jest przy pomocy czterech celów szczegółowych i działań. Strukturę strategicznej interwencji w obszarze kapitału społecznego prezentuje poniższa tabela.

TABELA 7. CELE I DZIAŁANIA W RAMACH STRATEGII ROZWOJU KAPITAŁU SPOŁECZNEGO

Cel główny		
Wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski		
Cel szczegółowy	Priorytet	Działania

[6] http://bip.mkidn.gov.pl/media/download_gallery/20141008SRKS_na_stronie_internetowej.pdf

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Cel główny		
Wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski		
Cel szczegółowy	Priorytet	Działania
1. Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji.	1.1. Wspieranie edukacji formalnej w zakresie metod nauczania sprzyjających kooperacji, kreatywności i komunikacji oraz rozwijanie demokratycznej kultury szkoły.	1.1.1. Upowszechnianie w systemie edukacji metod nauczania i dobrych praktyk w zakresie funkcjonowania szkół, rozwijających postawy kreatywne, kooperacji i komunikacji.
		1.1.2. Kształcenie i doskonalenie nauczycieli w zakresie rozwijania kompetencji społecznych wśród uczniów.
		1.1.3. Wzmocnienie edukacji obywatelskiej, medialnej i kulturalnej.
	1.2. Wspieranie edukacji innej niż formalna ukierunkowanej na kooperację, kreatywność i komunikację społeczną.	1.2.1. Rozwój kompetencji obywatelskich w uczeniu się innym niż formalne.
		1.2.2. Rozwój kompetencji medialnych w uczeniu się innym niż formalne, szczególnie wśród osób w wieku 50+ i na obszarach wiejskich.
		1.2.3. Rozwój kompetencji kulturowych w uczeniu się innym niż formalne oraz upowszechnienie różnych form uczestnictwa w kulturze.
		1.2.4. Rozwijanie kompetencji społecznych liderów i animatorów.
2. Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne.	2.1. Wspieranie mechanizmów współpracy instytucji publicznych z obywatelami.	2.1.1. Wzmocnienie i upowszechnienie mechanizmów dialogu obywatelskiego i dialogu społecznego.
		2.1.2. Wspieranie rozwoju partnerstwa i innych form współpracy służących przekazywaniu realizacji zadań publicznych obywatelom.
		2.1.3. Zwiększenie wykorzystania zasobów lokalnych instytucji publicznych dla rozwijania aktywności obywatelskiej.
	2.2. Rozwój i wzmacnianie zorganizowanych form aktywności obywatelskiej.	2.2.1. Ułatwianie działalności organizacjom obywatelskim oraz wspieranie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw.
		2.2.2. Rozwijanie indywidualnej i korporacyjnej filantropii oraz wolontariatu.
		2.2.3. Rozwój społecznego wymiaru sportu.
	2.3. Wzmocnienie integracji i solidarności społecznej.	2.3.1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości społecznej i innych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i zawodowemu, w tym różnorodnych form samopomocy.
3. Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy.	3.1. Zwiększanie dostępności informacji i poprawa jakości komunikacji w sferze publicznej.	3.1.1. Zwiększenie dostępności treści edukacyjnych, naukowych i kulturowych w domenie publicznej.
		3.1.2. Ochrona własności intelektualnej i stworzenie warunków umożliwiających eksploatację treści w ramach dozwolonego użytku przewidzianego przepisami prawa.
	3.2. Wspieranie mediów w kształtowaniu więzi	3.2.1. Zapewnienie powszechnego dostępu do usług medialnych.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Cel główny		
Wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski		
Cel szczegółowy	Priorytet	Działania
	społecznych, kulturowych i demokracji.	3.2.2. Wyznaczanie wysokich standardów jakości treści mediów publicznych.
		3.2.3. Wspieranie społecznej partycypacji w tworzeniu i upowszechnianiu polskich treści w mediach społecznych i komercyjnych oraz w Internecie.
		3.2.4. Wzmacnianie niezależności i pluralizmu mediów oraz wspieranie mediów lokalnych, regionalnych i obywatelskich.
4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego.	4.1. Wzmocnienie roli kultury w budowaniu spójności społecznej.	4.1.1. Tworzenie warunków wzmacniania tożsamości i uczestnictwa w kulturze na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym.
		4.1.2. Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz krajobrazu.
		4.1.3. Digitalizacja, cyfrowa rekonstrukcja i udostępnianie dóbr kultury.
	4.2. Wzmocnienie znaczenia kultury w rozwoju społeczno-gospodarczym.	4.2.1. Rozwijanie współpracy między instytucjami kultury, oświaty, nauki i organizacjami społecznymi oraz podmiotami prywatnymi.
		4.2.2. Rozwój infrastruktury kultury i zwiększenie efektywności działania instytucji kultury i państwowych jednostek budżetowych działających w obszarze kultury.
		4.2.3. Rozwój systemu wsparcia dla sektora kreatywnego oraz wspieranie przedsiębiorczości w kulturze.
		4.2.4. Rozwój kształcenia artystycznego i systemu wspierania talentów.
		4.2.5. Wzmocnienie promocji kultury polskiej za granicą.

Źródło: Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego

Zgodność celów Strategii Rynku Pracy OF PN2020 z celami szczegółowymi Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego przedstawiono w poniższej tabeli.

TABELA 8. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI STRATEGII ROZWOJU KAPITAŁU SPOŁECZNEGO I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego	**Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne**	**Ocena zgodności**
1. Kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji.	Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia.	1
2. Poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy OF PN2020.	2

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego	Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
	1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020.	
3. Usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy.	Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia.	1
4. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego.	Brak powiązań.	0
Maksymalna liczba punktów: 12	**Suma osiągniętych punktów:**	**4**

Źródło: opracowanie własne

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony - miasta - obszary wiejskie

Dokument ten określa cele i sposób działania podmiotów publicznych, a w szczególności rządu i samorządów województw, w odniesieniu do polskiej przestrzeni dla osiągnięcia strategicznych celów rozwoju kraju. Dokument wyznacza cele polityki rozwoju regionalnego, w tym wobec obszarów wiejskich i miejskich, oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do innych polityk publicznych o wyraźnym terytorialnym ukierunkowaniu.

TABELA 9. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI KRAJOWEJ STRATEGII ROZWOJU REGIONANEGO 2010-2020 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: cele strategiczne	Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność").	Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia. Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów. 3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020. 3.4 Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	3
2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność").	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy OF PN2020. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej	3

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: cele strategiczne	Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
	OF PN2020.	
3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność").	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy OF PN2020. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów. 3.4 Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	2
Maksymalna liczba punktów: 9	**Suma osiągniętych punktów:**	**8**

Źródło: opracowanie własne

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój wspiera obszary związane z zatrudnieniem, przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznym, edukacją (w tym szkolnictwem wyższym), a także zdrowiem i współpracą międzynarodową. Składa się on z pięciu osi priorytetowych, których powiązanie z celami Strategii Rynku Pracy OF PN2020 pokazuje poniższa tabela.

TABELA 10. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY OSIAMI PROGRAMU OPERACYJNEGO WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
Oś I Osoby młode na rynku pracy.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy OF PN2020. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.	3
Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji.	Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy. 2.1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia. Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju	3

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
	gospodarczego OF PN2020. 3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów. 3.4 Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	
Oś III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju.	Brak powiązań.	0
Oś IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów.	1
Oś V Wsparcie dla obszaru zdrowia.	Brak powiązań.	0
Maksymalna liczba punktów: 15	**Suma osiągniętych punktów:**	**7**

Źródło: opracowanie własne

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020

TABELA 11. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY OSIAMI PROGRAMU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020	Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
M01 - Transfer wiedzy i działalność informacyjna (art. 14).	Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia. Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020. 3.4. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020.	2
M04 - Inwestycje w środki trwałe (art. 17).	Brak powiązań.	0
M07 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich (art. 20).	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.	2

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020	Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
	3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	
M08 - Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów (art. 21-26).	Brak powiązań.	0
M19 – Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER (RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność) (art. 35 rozporządzenia (UE) nr 1303/2013).	Brak powiązań.	0
Maksymalna liczba punktów: 15	**Suma osiągniętych punktów:**	**4**

Źródło: opracowanie własne

1.3.3. Dokumenty regionalne

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku ma na celu optymalizację wykorzystania potencjałów i szans rozwojowych województwa, przy jednoczesnym niwelowaniu i ograniczeniu występowania problemów. Dokument jest odpowiedzią samorządu województwa na szereg pojawiających się niekorzystnych zjawisk m.in. dotyczących depopulacji jak również dostarcza instrumenty mające na celu przyspieszyć i utrwalić rozwój społeczno – gospodarczy regionu.

Jak wynika z licznych przeprowadzanych diagnoz społeczno - gospodarczych na terenie województwa opolskiego najważniejszym wyzwaniem rozwojowym, jakie stoi przed regionem, jest zapobieganie i przeciwdziałanie procesom depopulacji. Poprawa warunków życia mieszkańców, podejmowanie działań wspierających rodzinę, przyciągających nowe inwestycje, wspierających przedsiębiorczość i innowacyjność, tworzących nowe miejsca pracy, podnoszących kompetencje zawodowe mieszkańców.

Realizacja kierunków rozwoju, które zostały określone w Strategii, ma służyć osiągnięciu wizji naszego regionu w 2020 roku:

- regionu wielokulturowego, w którym najważniejsi są jego mieszkańcy: wykształceni, otwarci na zmianę, wiedzę i innowacje, a także aktywni – na rynku pracy i poza nim,
- przyjaznego środowiska życia dla rodzin, przedsiębiorców i wszystkich reprezentantów przestrzeni społeczno-gospodarczej,
- województwa z atrakcyjną ofertą rynku pracy, ofertą edukacyjną, kulturalną i gospodarczą, zachęcającą do wyboru tego regionu jako miejsca do zamieszkania, wypoczynku, inwestycji i rozwoju działalności innowacyjnej.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Istotna rola edukacji i rynku pracy znajduje swój wyraz już na poziomie wizji rozwoju województwa. W myśl jej zapisów: Województwo opolskie to wielokulturowy region wykształconych, otwartych i aktywnych mieszkańców, z konkurencyjną i innowacyjną gospodarką oraz z przyjaznym środowiskiem życia.

Z uwagi na intensywnie przebiegające procesy demograficzne, związane w szczególności z kwestią depopulacji, zagadnienie to związane z zapobieganiem i przeciwdziałaniem depopulacji określone zostało jako najważniejsze wyzwanie horyzontalne. Zmierzenie się z nim możliwe jest poprzez realizację kompleksowych i komplementarnych działań w odpowiedzi na zdefiniowane tematyczne wyzwania rozwojowe:

1. Przygotowanie do rynku pracy.
2. Konkurencyjna gospodarka oparta na innowacyjności i współpracy z nauką.
3. Atrakcyjne obszary do zamieszkania, inwestowania i wypoczynku.
4. Zrównoważony rozwój aglomeracji opolskiej, miast i obszarów wiejskich regionu.

Strategia rozwoju województwa opolskiego określa listę celów szczegółowych i operacyjnych, służących osiągnięciu zamierzonej wizji rozwojowej. Cześć z nich odnosi się bezpośrednio o zagadnień rynku pracy i edukacji, które traktowane są w dokumencie priorytetowo.

TABELA 12. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO NA LATA 2014-2020

Cele strategiczne	Cele operacyjne
WYZWANIE 1. PRZYGOTOWANE DO RYNKU PRACY AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO	
CEL STRATEGICZNY 1. Konkurencyjny i stabilny rynek pracy.	1.1. Poprawa jakości kształcenia oraz dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy. 1.2. Wspieranie kształcenia ustawicznego. 1.3. Wspieranie zatrudnienia i samozatrudnienia. 1.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu. 1.5. Rozwój usług opiekuńczych i wychowawczych.
CEL STRATEGICZNY 2. Aktywna społeczność regionalna.	2.1. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. 2.2. Wzbogacanie wielokulturowego dziedzictwa i tożsamości regionalnej. 2.3. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji.
WYZWANIE 2. KONKURENCYJNA GOSPODARKA OPARTA NA INNOWACYJNOŚCI I WSPÓŁPRACY Z NAUKĄ	
CEL STRATEGICZNY 3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka.	3.1. Rozwój potencjału badawczo-rozwojowego na rzecz regionalnej gospodarki. 3.2. Wzmocnienie powiązań pomiędzy gospodarką, nauką oraz regionalnymi instytucjami otoczenia biznesu. 3.3. Wspieranie powiązań kooperacyjnych w gospodarce. 3.4. Wzmocnienie regionalnego systemu przyciągania i lokowania inwestycji.
CEL STRATEGICZNY 4. Dynamiczne przedsiębiorstwa.	4.1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw i nowoczesnego rzemiosła. 4.2. Rozwój sektora usług rynkowych. 4.3. Wspieranie współpracy międzynarodowej przedsiębiorstw.
WYZWANIE 3. ATRAKCYJNE OBSZARY DO ZAMIESZKANIA, INWESTOWANIA I WYPOCZYNKU	
CEL STRATEGICZNY 5. Nowoczesne usługi oraz atrakcyjna oferta turystyczno-kulturalna.	5.1. Poprawa jakości i dostępności usług zdrowotnych, opiekuńczych i edukacyjnych. 5.2. Rozwój społeczeństwa informacyjnego. 5.3. Rozwój usług turystyki, kultury i sportu oraz ich infrastruktury.
CEL STRATEGICZNY 6. Dobra dostępność rynków pracy, dóbr i usług.	6.1. Rozwój powiązań transportowych. 6.2. Poprawa dostępności aglomeracji opolskiej. 6.3. Integracja systemu transportu zbiorowego.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Cele strategiczne	Cele operacyjne
	6.4. Poprawa bezpieczeństwa na szlakach komunikacyjnych.
CEL STRATEGICZNY 7. Wysoka jakość środowiska.	7.1. Poprawa stanu środowiska poprzez rozwój infrastruktury technicznej. 7.2. Wspieranie niskoemisyjnej gospodarki. 7.3. Kształtowanie systemu przyrodniczego, ochrona krajobrazu i bioróżnorodności. 7.4. Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych. 7.5. Przeciwdziałanie i usuwanie skutków zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych.
WYZWANIE 4. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ AGLOMERACJI OPOLSKIEJ, MIAST I OBSZARÓW WIEJSKICH REGIONU	
CEL STRATEGICZNY 8. Konkurencyjna aglomeracja opolska.	8.1. Rozwój i wzmacnianie funkcji metropolitalnych. 8.2. Rozwój przestrzeni aglomeracji wraz ze wzmacnianiem powiązań instytucjonalnych i społecznych. 8.3. Kreowanie pozytywnego wizerunku aglomeracji i rozwój współpracy z ośrodkami regionalnymi.
CEL STRATEGICZNY 9. Ośrodki miejskie biegunami wzrostu.	9.1. Wspieranie potencjału gospodarczego i społecznego miast. 9.2. Poprawa ładu przestrzennego i rewitalizacja na obszarach miejskich.
CEL STRATEGICZNY 10. Wielofunkcyjne obszary wiejskie.	10.1. Wspieranie pozarolniczej aktywności gospodarczej i inicjatyw lokalnych. 10.2. Rozwój wielofunkcyjnego rolnictwa i rybactwo. 10.3. Rozwój sektora rolno-spożywczego. 10.4. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Materiału roboczego do wypracowania diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego w ramach procesu przygotowania Strategii rozwoju województwa opolskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, Opole 2012 r. i analizy SWOT dla województwa opolskiego oraz wyników prac Tematycznych Grup Roboczych.

Cele strategiczne 1-7 mają wymiar horyzontalny, odnoszący się do całego terytorium województwa, a cele 8-10 nastawione są na konkretny obszar. W poniższej tabeli zaprezentowano ocenę zgodności celów Strategii Rynku Pracy OF PN2020 z celami strategicznymi Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku.

TABELA 13. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI STRATEGICZNYMI STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO DO 2020 ROKU I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku		**Strategia Rynku Pracy OFPN2020 – cele strategiczne i operacyjne**	**Ocena zgodności**
WYZWANIE 1. PRZYGOTOWANE DO RYNKU PRACY AKTYWNE SPOŁECZEŃSTWO			
CEL STRATEGICZNY 1. Konkurencyjny i stabilny rynek pracy.	1.1. Poprawa jakości kształcenia oraz dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy. 1.2. Wspieranie kształcenia ustawicznego. 1.3. Wspieranie zatrudnienia i samozatrudnienia. 1.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu. 1.5. Rozwój usług opiekuńczych i wychowawczych.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy OF PN2020. 1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020. Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy. 2.1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia. Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.3. Wysoki poziom	3

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

		przedsiębiorczości na OF PN2020.	
CEL STRATEGICZNY 2. Aktywna społeczność regionalna.	2.1. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. 2.2. Wzbogacanie wielokulturowego dziedzictwa i tożsamości regionalnej. 2.3. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności admnistracji.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy OF PN2020. 1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020.	1
WYZWANIE 2. KONKURENCYJNA GOSPODARKA OPARTA NA INNOWACYJNOŚCI I WSPÓŁPRACY Z NAUKĄ			
CEL STRATEGICZNY 3. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka.	3.1. Rozwój potencjału badawczo-rozwojowego na rzecz regionalnej gospodarki. 3.2. Wzmocnienie powiązań pomiędzy gospodarką, nauką oraz regionalnymi instytucjami otoczenia biznesu. 3.3. Wspieranie powiązań kooperacyjnych w gospodarce. 3.4. Wzmocnienie regionalnego systemu przyciągania i lokowania inwestycji.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów. 3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020. 3.4 Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	3
CEL STRATEGICZNY 4. Dynamiczne przedsiębiorstwa.	4.1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw i nowoczesnego rzemiosła. 4.2. Rozwój sektora usług rynkowych. 4.3. Wspieranie współpracy międzynarodowej przedsiębiorstw.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.	3
WYZWANIE 3. ATRAKCYJNE OBSZARY DO ZAMIESZKANIA, INWESTOWANIA I WYPOCZYNKU			
CEL STRATEGICZNY 5. Nowoczesne usługi oraz atrakcyjna oferta turystyczno-kulturalna.	5.1. Poprawa jakości i dostępności do usług zdrowotnych, opiekuńczych i edukacyjnych. 5.2. Rozwój społeczeństwa informacyjnego. 5.3. Rozwój usług turystyki, kultury i sportu oraz ich infrastruktury.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020	2

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

CEL STRATEGICZNY 6. Dobra dostępność rynków pracy, dóbr i usług.	6.1. Rozwój powiązań transportowych. 6.2. Poprawa dostępności do aglomeracji opolskiej. 6.3. Integracja systemu transportu zbiorowego. 6.4. Poprawa bezpieczeństwa na szlakach komunikacyjnych.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.5 Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej.	3
CEL STRATEGICZNY 7. Wysoka jakość środowiska.	7.1. Poprawa stanu środowiska poprzez rozwój infrastruktury technicznej. 7.2. Wspieranie niskoemisyjnej gospodarki. 7.3. Kształtowanie systemu przyrodniczego, ochrona krajobrazu i bioróżnorodności. 7.4. Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych. 7.5. Przeciwdziałanie i usuwanie skutków zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020.	1
WYZWANIE 4. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ AGLOMERACJI OPOLSKIEJ, MIAST I OBSZARÓW WIEJSKICH REGIONU			
CEL STRATEGICZNY 8. Konkurencyjna aglomeracja opolska.	8.1. Rozwój i wzmacnianie funkcji metropolitalnych. 8.2. Rozwój przestrzeni aglomeracji wraz ze wzmacnianiem powiązań instytucjonalnych i społecznych. 8.3. Kreowanie pozytywnego wizerunku aglomeracji i rozwój współpracy z ośrodkami regionalnymi.	Brak powiązania - ten cel dotyczy rozwoju aglomeracji opolskiej, do której OF PN2020 ze względu na swoje położenie nie przynależy.	0
CEL STRATEGICZNY 9. Ośrodki miejskie biegunami wzrostu.	9.1. Wspieranie potencjału gospodarczego i społecznego miast. 9.2. Poprawa ładu przestrzennego i rewitalizacja na obszarach miejskich.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.	2
CEL STRATEGICZNY 10.	10.1. Wspieranie	Cel strategiczny 1. Rozwinięty	3

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Wielofunkcyjne obszary wiejskie.	pozarolniczej aktywności gospodarczej i inicjatyw lokalnych. 10.2. Rozwój wielofunkcyjnego rolnictwa i rybactwo. 10.3. Rozwój sektora rolno-spożywczego. 10.4. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią.	i atrakcyjny rynek pracy OF PN2020. 1.1. Niski poziom bezrobocia. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	
Maksymalna liczba punktów: 27		**Suma osiągniętych punktów:**	**21**

Źródło: opracowanie własne

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 to dokument określający obszary i szczegółowe działania, jakie organy samorządu województwa opolskiego podejmują lub mają zamiar podjąć na rzecz wspierania rozwoju regionu. Jak wskazuje nazwa, jest to dokument operacyjny, a więc podrzędny wobec Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r. Dokument określa działania i obszary wsparcia w nowej perspektywie finansowej, która przypada na lata 2014-2020.

Strategia wyznacza 10 osi priorytetowych:

- I.2.A Innowacje w gospodarce.
- II.2.A Konkurencyjna gospodarka.
- III.2.A. Gospodarka niskoemisyjna.
- IV.2.A Zapobieganie zagrożeniom.
- V.2.A Ochrona środowiska, dziedzictwa kulturowego i naturalnego.
- VI.2.A Zrównoważony transport na rzecz mobilności mieszkańców.
- VII.2.A Konkurencyjny rynek pracy.
- VIII.2.A Integracja Społeczna.
- IX.2.A Wysoka jakość edukacji.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- X.2.A Inwestycje w infrastrukturę społeczną.

Poniższa tabela prezentuje wyniki analizy zgodności omawianego dokumentu ze Strategią Rynku Pracy OF PN2020.

TABELA 14. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY OSIAMI PRIORYTETOWYMI REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO NA LATA 2014-2020 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Numer i nazwa osi	Cele strategiczne i operacyjne Strategii Rynku Pracy OF PN2020	Ocena zgodności
I.2.A Innowacje w gospodarce.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów 3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	2
II.2.A Konkurencyjna gospodarka.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. 1.4: Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020. Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów 3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	3
III.2.A. Gospodarka niskoemisyjna.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	1
IV.2.A Zapobieganie zagrożeniom.	Brak powiązań.	0
V.2.A Ochrona środowiska, dziedzictwa kulturowego i naturalnego.	Brak powiązań.	0
VI.2.A Zrównoważony transport na rzecz mobilności mieszkańców.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	2
VII.2.A Konkurencyjny rynek pracy.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy. 1.1. Niski poziom bezrobocia. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. 1.4: Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020. Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów	3

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

	3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.	
VIII.2.A Integracja społeczna.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy. 1.1. Niski poziom bezrobocia. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. 1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020.	2
IX.2.A Wysoka jakość edukacji.	Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy. 2.1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia.	3
X.2.A Inwestycje w infrastrukturę społeczną.	Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia.	2
Maksymalna liczba punktów: 30	**Suma osiągniętych punktów:**	**18**

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwoju Polski Zachodniej 2020

Dokument koncentruje się na stworzeniu spójnej wizji rozwoju zachodniej części Polski. Potrzebę jego powstania wyraziły władze pięciu województw - dolnośląskiego, lubuskiego, opolskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego. W dokumencie zwrócono szczególną uwagę na działania, które wymagają współpracy ponadregionalnej, na obszarze więcej niż jednego województwa. Postawiono na selektywność obszarów wsparcia tj. na skupienie się na wybranych obszarach tematycznych, których występowanie na terenie Polski Zachodniej jest szczególnie silne. W dokumencie określono wizję tego jak powinna wyglądać Polska Zachodnia – makroregion ten ma być „współpracujący, kreatywny, atrakcyjny, mobilizujący, otwarty". Celem głównym, do którego powinno się dążyć przy rozwoju jest „wzrost konkurencyjności Polski Zachodniej w wymiarze europejskim przez efektywne wykorzystanie potencjałów makroregionu".

Na podstawie stworzonej diagnozy, określono cele szczegółowe nawiązujące do celu głównego. Celami tymi są:

- integracja przestrzenna i funkcjonalna makroregionu,
- budowa oferty gospodarczej makroregionu,
- wzmacnianie potencjału naukowo-badawczego makroregionu.

W poniższej tabeli zaprezentowano analizę zgodności celów szczegółowych Strategii Rozwoju Polski Zachodniej 2020 z celami Strategii Rynku Pracy OF PN2020.

TABELA 15. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI SZCZEGÓŁOWYMI STRATEGII ROZWOJU POLSKI ZACHODNIEJ 2020 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Cel szczegółowy Strategii Rozwoju Polski Zachodniej 2020	Cele strategiczne i operacyjne Strategii Rynku Pracy OF PN2020	Ocena zgodności
Cel szczegółowy I: Integracja przestrzenna i funkcjonalna makroregionu.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	3
Cel szczegółowy II: Budowa oferty gospodarczej makroregionu.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów. 3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego PN2020	3
Cel szczegółowy III: wzmocnienie potencjału naukowo-badawczego makroregionu.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego PN2020	2
Maksymalna liczba punktów: 9	**Suma osiągniętych punktów:**	**8**

Źródło: opracowanie własne

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego do 2020 roku

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego do 2020 roku to dokument planistyczny, wyznaczający kierunki rozwoju innowacyjności i transferu wiedzy. Dokument uwzględnia uwarunkowania zewnętrzne sytuacji w województwie opolskim, takie jak: spowolnienie gospodarcze i kryzys finansowy, negatywna sytuacja demograficzna, konieczność zwiększenia liczby trwałych miejsc pracy i dostosowania ich do potrzeb nowoczesnej gospodarki, zwiększenie nakładów na badania i rozwój, a także określenie nowych kierunków rozwoju Wspólnoty Europejskiej, Polski i regionu.

Strategia wyznacza następujące cele strategiczne:

I.1: Identyfikacja i wsparcie przedsięwzięć innowacyjnych kluczowych dla rozwoju sektora.
I.2: Tworzenie regionalnego systemu przyciągania i lokowania inwestycji.
I.3: Rozwój potencjału gospodarczego i współpracy międzysektorowej na rzecz realizacji przedsięwzięć innowacyjnych.
II.1: Edukacja na rzecz tworzenia postaw kreatywnych, przedsiębiorczych i innowacyjnych.
II.2: Kształcenie dla innowacyjnej gospodarki oraz tworzenie kultury innowacyjnej.
II.3: Unowocześnienie infrastruktury naukowo badawczej w obszarach związanych z komercjalizacją specjalizacji regionalnych.
III.1: Inicjowanie regionalnych przedsięwzięć na rzecz innowacji.
III.2: Rozwój instrumentów inżynierii finansowej na rzecz wsparcia specjalizacji inteligentnych.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

III.3: Skuteczny i efektywny system wsparcia usług na rzecz specjalizacji inteligentnych.

Poniża tabela prezentuje wyniki analizy zgodności celów strategicznych Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego do 2020 roku z celami Strategii Rynku Pracy OF PN2020.

TABELA 16. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI STRATEGICZNYMI REGIONALNEJ STRATEGII INNOWACJI WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO DO 2020 ROKU I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego do 2020 roku - cele strategiczne	**Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne**	**Ocena zgodności**
I.1: Identyfikacja i wsparcie przedsięwzięć innowacyjnych kluczowych dla rozwoju sektora.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	3
I.2: Tworzenie regionalnego systemu przyciągania i lokowania inwestycji.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	3
I.3: Rozwój potencjału gospodarczego i współpracy międzysektorowej na rzecz realizacji przedsięwzięć innowacyjnych.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów. 3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	2
II.1: Edukacja na rzecz tworzenia postaw kreatywnych, przedsiębiorczych i innowacyjnych.	Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy. 2.1: Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy. 2.2: Wysoki poziom jakości kształcenia. Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.	3
II.2: Kształcenie dla innowacyjnej gospodarki oraz tworzenie kultury innowacyjnej.	Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy. 2.1: Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy. 2.2: Wysoki poziom jakości kształcenia. Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020.	2
II.3: Unowocześnienie	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju	2

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego do 2020 roku - cele strategiczne	Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
infrastruktury naukowo badawczej w obszarach związanych z komercjalizacją specjalizacji regionalnych.	gospodarczego OF PN2020. 3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020.	
III.1: Inicjowanie regionalnych przedsięwzięć na rzecz innowacji.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	1
III.2: Rozwój instrumentów inżynierii finansowej na rzecz wsparcia specjalizacji inteligentnych.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	1
III.3: Skuteczny i efektywny system wsparcia usług na rzecz specjalizacji inteligentnych.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020.	1
Maksymalna liczba punktów: 27	**Suma osiągniętych punktów:**	**18**

Źródło: opracowanie własne

Specjalna Strefa Demograficzna Województwa Opolskiego do 2020 roku

Dokument stanowi próbę odpowiedzi na pytania, co zrobić, by rodziło się więcej mieszkańców województwa opolskiego, zatrzymać proces emigracji oraz zachęcić emigrantów do powrotu. Przedstawia pakiety działań, które zostaną podjęte w celu poprawy sytuacji demograficznej w województwie opolskim:

Pakiet I. Praca to bezpieczna rodzina.

Pakiet II. Edukacja a rynek pracy.

Pakiet III. Opieka żłobkowo-przedszkolna.

Pakiet IV. Złota jesień.

W poniższej tabeli zaprezentowano wyniki analizy zgodności pakietów i celów szczegółowych Specjalnej Strefy Demograficznej Województwa Opolskiego do 2020 roku z celami Strategii Rynku Pracy OF PN2020.

TABELA 17. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY PAKIETAMI I CELAMI SZCZEGÓŁOWYMI SPECJALNEJ STREFY DEMOGRAFICZNEJ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO DO 2020 ROKU I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Program Specjalnej Strefy Demograficznej Województwa Opolskiego do 2020 roku- pakiety i cele szczegółowe	Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
PAKIET I. Praca to bezpieczna rodzina. Cel 1. Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie. Cel 2. Rozwój przedsiębiorczości. Cel 3. Rozwój biznesu społecznie odpowiedzialnego. Cel 4. Tworzenie sieci powiązań biznesowych.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy 1.1. Niski poziom bezrobocia. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. 1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020. Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.	3
PAKIET II. Edukacja a rynek pracy. Cel 1. Kształtowanie i wspomaganie rozwoju osobowego uczniów. Cel 2. Poprawa przygotowania praktycznego absolwentów szkół. Cel 3. Dopasowanie oferty kształcenia do potrzeb gospodarki regionu. Cel 4. Wzrost przedsiębiorczych postaw mieszkańców. Cel 5. Wspieranie procesu edukacyjnego uczniów z rodzin reemigrantów i imigrantów. Cel 6. Dostosowanie kwalifikacji osób dorosłych do zmieniających się potrzeb gospodarki.	Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy. 2.1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia. Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.	3
PAKIET III. Opieka żłobkowo-przedszkolna. Cel 1 Rozwój kompleksowej opieki zdrowotnej nad matką i dzieckiem. Cel 2 Zwiększenie dostępności i jakości usług instytucji opieki nad małym dzieckiem. Cel 3 Wspieranie rozwoju infrastruktury przyjaznej rodzicom.	Brak powiązań.	0

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Program Specjalnej Strefy Demograficznej Województwa Opolskiego do 2020 roku- pakiety i cele szczegółowe	Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
Pakiet IV. Złota jesień. Cel 1 Podniesienie jakości oraz zwiększenie dostępności usług na rzecz osób starszych. Cel 2 Wzrost aktywności osób starszych. Cel 3 Podniesienie kompetencji cyfrowych osób 50+.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. 1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020.	2
Maksymalna liczba punktów: 12	**Suma osiągniętych punktów:**	**8**

Źródło: opracowanie własne

Kontrakt Terytorialny dla Województwa Opolskiego

Kontrakt Terytorialny dla Województwa Opolskiego to porozumienie zawarte między rządem Rzeczpospolitej Polskiej a samorządem województwa opolskiego dotyczące koordynowania dużych, kluczowych dla województwa inwestycji.

Poniższa tabela przedstawia analizę zgodności celów rozwojowych Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Opolskiego z celami Strategii Rynku Pracy OF PN2020.

TABELA 18. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI ROZWOJOWYMI KONTRAKTU TERYTORIALENGO DLA WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Kontrakt Terytorialny dla Województwa Opolskiego - cele rozwojowe i kierunki działań	Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
1) Poprawa jakości badań oraz wzmocnienie współpracy sektora nauki i gospodarki: a) wzmocnienie infrastruktury B+R oraz badań w jednostkach naukowych wynikających ze specjalizacji krajowych i regionalnych, b) wzmacnianie i integrowanie działań jednostek naukowych, instytucji otoczenia biznesu oraz podmiotów gospodarczych w zakresie kluczowych dla regionu branż i technologii, w tym inteligentnych specjalizacji.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	2
2) Rozwój powiązań transportowych regionu: a) poprawa dostępności transportowej na osi północ-południe, b) poprawa powiązań transportowych między miastami oraz obszarami	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	2

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Kontrakt Terytorialny dla Województwa Opolskiego - cele rozwojowe i kierunki działań	Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
funkcjonalnymi regionu: poprawa parametrów technicznych dróg wojewódzkich, c) przebudowa odcinków dróg stanowiących wąskie gardła w dostępności regionu, d) budowa obwodnic miast, e) usuwanie niedoborów przepustowości infrastruktury kolejowej.		
3) Budowa, rozbudowa i modernizacja istniejącej sieci elektroenergetycznej.	Brak powiązań.	0
4) Zapobieganie negatywnym skutkom powodzi.	Brak powiązań.	0
5) Zachowanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	1
6) Zwiększenie poziomu zatrudnienia w Województwie: a) działania na rzecz aktywnej polityki rynku pracy wobec grup znajdujących się w najbardziej niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, b) rozwój przedsiębiorczości, c) upowszechnianie różnych form opieki nad dziećmi do lat 3, d) poprawa adaptacyjności przedsiębiorstw i pracowników.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy. 1.1. Niski poziom bezrobocia. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. 1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020 Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.	3
7) Redukcja poziomu wykluczenia społecznego: a) zwiększenie aktywności społecznej i przeciwdziałanie ubóstwu, b) poprawa dostępu do usług społecznych i inwestycje niezbędne do realizacji usług społecznych i usług aktywnej integracji społecznej, c) rozwój ekonomii społecznej.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy. 1.1. Niski poziom bezrobocia. 1.4: Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020. Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.	2
8) Podniesienie poziomu wykształcenia i kompetencji w regionie: a) upowszechnienie edukacji przedszkolnej, b) podniesienie jakości kształcenia zawodowego, c) wsparcie edukacji ogólnej w zakresie kompetencji kluczowych dla funkcjonowania	Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy 2.1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia.	3

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Kontrakt Terytorialny dla Województwa Opolskiego - cele rozwojowe i kierunki działań	Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
na rynku pracy, d) upowszechnienie uczestnictwa osób w uczeniu się przez całe życie w powiązaniu z potrzebami rynku pracy.		
9) Podniesienie jakości i dostępności usług z zakresu ochrony zdrowia, w szczególności: a) rozwój i racjonalizacja bazy ochrony zdrowia - inwestycje w infrastrukturę podmiotów leczniczych ukierunkowane na specyficzne dla Województwa problemy zdrowotne, inwestycje wspierające kompleksową opiekę nad matką i dzieckiem, b) działania profilaktyczne ukierunkowane na schorzenia o wysokiej zachorowalności w regionie, c) rozwój usług opiekuńczych nad osobami starszymi i zależnymi.	Brak powiązań.	0
10) Rozwój miasta wojewódzkiego, obszarów powiązanych z nim funkcjonalnie oraz miast regionalnych i subregionalnych.	Wszystkie cele strategiczne dotyczą miasta subregionalnego Nysy i powiązanego z nim OF PN2020.	3
11) Wsparcie rewitalizacji dzielnic i miast o wysokim nasileniu niekorzystnych zjawisk społecznych i gospodarczych.	Brak powiązań.	0
Maksymalna liczba punktów: 33	**Suma osiągniętych punktów:**	**16**

Źródło: opracowanie własne

Do dokumentów o charakterze ponadregionalnym, które poruszają tematykę współpracy międzynarodowej regionów, a które dotyczą także Partnerów OF PN2020, możemy zaliczyć „Strategię rozwoju współpracy polsko-czeskiej w Euroregionie Pradziad na lata 2014-2020" oraz „Strategię rozwoju Euroregiony Silesia 2014-2020".

Strategia rozwoju współpracy polsko-czeskiej w Euroregionie Pradziad na lata 2014-2020

„Strategia rozwoju współpracy polsko-czeskiej w Euroregionie Pradziad na lata 2014-2020" wytycza Euroregionowi Pradziad ambitne cele w zakresie wzmacniania i rozwijania współpracy transgranicznej. W dokumencie przyjęto sześć celów strategicznych oraz siedem celów operacyjnych. Ich zgodność z celami Strategii Rynku Pracy OF PN2020 poddano analizie, a wyniki analizy zaprezentowano w poniższej tabeli.

TABELA 19. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI STRATEGII ROZWOJU WSPÓŁPRACY POLSKO-CZESKIEJ W EUROREGIONIE PRADZIAD NA LATA 2014-2020 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia rozwoju współpracy polsko-czeskiej w Euroregionie Pradziad na lata 2014-2020 – cele strategiczne i operacyjne	Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
Cel strategiczny 1. Nawiązanie współpracy z bardziej zaawansowanym pod względem transgranicznym ER.	Brak powiązań.	0
Cel strategiczny 2. Zachęcenie nowych gmin do członkostwa w ER.	Brak powiązań.	0
Cel strategiczny 3. Zacieśnienie współpracy w ramach zarządzania Euroregionem i stworzenie wspólnych struktur zarządzania – rozważenie założenia EUWT.	Brak powiązań.	0
Cel strategiczny 4. Zwiększenie udziału ER w pracach europejskich organizacji regionów transgranicznych oraz projektach międzynarodowej współpracy sieciowej – w tym udziału w europejskich sieciach i organizacjach tematycznych.	Brak powiązań.	0
Cel strategiczny 5. Stworzenie platformy współpracy transgranicznej w ramach ER, która będzie centrum inicjatyw transgranicznych, wymiany doświadczeń i nawiązywania partnerstwa.	Brak powiązań.	0
Cel strategiczny 6. Stworzenie wspólnego punktu informacji gospodarczej i rynku pracy oraz portalu internetowego mapującego możliwości inwestycyjne gmin członkowskich.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020społeczeństwa OF PN2020.	3
Cel operacyjny 1. Uproszczenie zasad funkcjonowania FMP.	Brak powiązań.	0
Cel operacyjny 2. Pogłębienie współpracy z innymi ER na graniczy CZ-PL.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy.	1
Cel operacyjny 3. Zwiększenie możliwości absorpcyjnych członków ER w zakresie innych niż Program INTERREG V-A środków współfinansowania współpracy CZ-PL.	Brak powiązań	0
Cel operacyjny 4. Zmapowanie problemów stojących na przeszkodzie pełnej integracji rynku pracy oraz podjęcie działań mających usunąć te przeszkody.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy.	2

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia rozwoju współpracy polsko-czeskiej w Euroregionie Pradziad na lata 2014-2020 – cele strategiczne i operacyjne	Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
Cel operacyjny 5. Wypromowanie wspólnej marki turystycznej jako głównej szansy rozwojowej ER.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020społeczeństwa OF PN2020.	2
Cel operacyjny 6. Zapewnienie spójności tematycznej FMP z celami „dużych grantów" Programu INTERREG V-A RCz-RP 2014-2020.	Brak powiązań.	0
Cel operacyjny 7. Aktywizacja NGO w ramach FMP.	Brak powiązań.	0
Maksymalna liczba punktów: 39	**Suma osiągniętych punktów:**	**8**

Źródło: opracowanie własne

Strategia rozwoju Euroregiony Silesia 2014-2020

W dokumencie pn. „Strategia rozwoju Euroregionu Silesia 2014-2020" zdefiniowano wizję Euroregionu Silesia, zgodnie z którą do 2020 roku będzie to *prosperujący polsko-czeski region, który wspiera ideę jedności europejskiej oraz wspólnie rozwija swoją przyszłość w oparciu o współpracę partnerską*[7]. Przyjęta wizja będzie realizowana w czterech dziedzinach tematycznych:

- infrastruktura transportowa (I),
- turystyka, kultura i sport (II),
- edukacja, przedsiębiorczość (III),
- ludzie i warunki życia (IV).

Każda z dziedzin ma przypisane cele strategiczne oraz działania. Ich zgodność z celami Strategii Rynku Pracy OF PN2020 zaprezentowano w poniższej tabeli.

TABELA 20. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI STRATEGII ROZWOJU EUROREGIONU SILESIA 2014-2020 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Strategia rozwoju Euroregionu Silesia 2014-2020		Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
Cele strategiczne:	Działania:		
I.1 Dokończenie budowy obwodnic i zwiększenie przepustowości dróg, łącznie z mostami granicznymi.	I.1.1 Zwiększenie przepustowości dróg I/46 i 916 Opava – Racibórz przez Ściborzyce Wielkie. I.1.2 Modernizacja/przebudowa i budowa dróg I/11 - I/57 i drogi 38.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	2

[7] *Strategia rozwoju Euroregiony Silesia 2014-2020*

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia rozwoju Euroregionu Silesia 2014-2020		Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
Cele strategiczne:	Działania:		
	I.1.3 Budowa „Drogi Głównej Południowej Rydułtowy - Wodzisław Śląski - Jastrzębie Zdrój" z połączeniem z autostradą A1. I.1.4 Budowa regionalnej drogi na odcinku Racibórz – Rybnik wraz ze wschodnią obwodnicą Raciborza łączącą się z drogą krajową nr 45. I.1.5 Modernizacja/przebudowa mostów granicznych, łącznie z drogami dojazdowymi.		
I.2 Rozwój i optymalizacja transportu publicznego, łącznie z transgranicznym przewozem osób.	I.2.1 Rozwój transgranicznego transportu publicznego. I.2.2 Lepsze informowanie podróżnych o możliwościach transportu publicznego w ramach ERS. I.2.3 Zintegrowane systemy publicznego transportu zbiorowego.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	2
I.3 Rozwój regionalnej i lokalnej infrastruktury transportowej.	I.3.1 Przebudowa i modernizacja dróg, łącznie z infrastrukturą towarzyszącą. I.3.2 Modernizacja/przebudowa i budowa infrastruktury transgranicznej dla pieszych i rowerzystów.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	2
II.1 Wspólna realizacja imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych.	II.1.1 Wsparcie imprez kulturalnych wzmacniających spójność ERS. II.1.2 Wsparcie działań sportowych i rekreacyjnych wzmacniających spójność ERS.	Brak powiązań.	0
II.2 Wspólna promocja Euroregionu Silesia jako transgranicznego regionu turystycznego.	II.2.1 Transgraniczny zintegrowany system informacji turystycznych. II. 2.2 Rozwój zarządzania transgranicznym ruchem turystycznym.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	2

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia rozwoju Euroregionu Silesia 2014-2020		Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
Cele strategiczne:	Działania:		
II.3 Zwiększenie atrakcyjności Euroregionu Silesia.	II.3.1 Powstanie nowych i rewitalizacja (modernizacja) obecnych atrakcji turystycznych. II.3.2 Rozwój bazy noclegowej i placówek gastronomicznych. II.3.3 Rozwój turystyki wodnej. II.3.4 Rozwój agroturystyki. II.3.5 Likwidacja bariery językowej. II.3.6 Rzeka Odra – wspólny symbol ERS.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	2
II.4 Zachowanie, wykorzystanie i rozwój przyrodniczego, kulturowego i historycznego dziedzictwa w ERS.	II.4.1 Promocja wspólnej historii. II.4.2 Promocja tradycyjnego rzemiosła i tradycyjnych wyrobów z obszaru ERS. II.4.3 Dziedzictwo przyrodnicze na obszarze ERS. II.4.4 Dziedzictwo historyczne.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	1
II.5 Rozwój ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych łącznie z infrastrukturą towarzyszącą.	II.5.1 Budowa połączonych wzajemnie ścieżek rowerowych. II.5.2 Rozwój tematycznych ścieżek dydaktycznych (edukacyjnych). II.5.3 Zaplecze i infrastruktura towarzysząca.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	1
III.1 Wykwalifikowana siła robocza zgodnie z potrzebami rynku pracy.	III.1.1 Wsparcie wyboru technicznych kierunków nauczania. III.1.2 Współpraca przedsiębiorców i szkół w obszarze kształcenia zawodowego oraz organizacji praktyk zawodowych. III.1.3 Wspieranie inicjatyw transgranicznych zgodnie z potrzebami rynku pracy (w obszarze edukacji technicznej, zajęć praktyczno-technicznych).	Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy. 2.1: Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy. 2.2: Wysoki poziom jakości kształcenia.	2

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia rozwoju Euroregionu Silesia 2014-2020		Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
Cele strategiczne:	Działania:		
III.2 Rozwój współpracy transgranicznej szkół wszystkich stopni i wspieranie pozostałych inicjatyw transgranicznych w dziedzinie edukacji.	III.2.1 Fachowo/tematycznie ukierunkowana współpraca transgraniczna w dziedzinie edukacji, badań i szkoleń specjalistycznych. III.2.2 Likwidacja barier między dziećmi i młodzieżą po obu stronach granicy.	Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy. 2.2: Wysoki poziom jakości kształcenia.	1
III.3 Rozwój otoczenia biznesu/Rozwój przedsiębiorczości.	III.3.1 Wymiana informacji i edukacja przedsiębiorców. III.3.2 Wspieranie współpracy transgranicznej między Izbami Gospodarczymi a innymi instytucjami otoczenia biznesu i samorządami. III.3.3 Działania związane z wykorzystaniem terenów i obiektów poprzemysłowych i innych niewykorzystanych obiektów.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.	2
IV.1 Rozszerzenie współpracy transgranicznej jednostek ds. bezpieczeństwa i ratunkowych.	IV.1.1 Rozwój współpracy transgranicznej jednostek policyjnych i ds. bezpieczeństwa (służby mundurowe). IV.1.2 Rozwój współpracy transgranicznej jednostek straży pożarnej. IV.1.3 Wspólna prewencja i rozwiązania w dziedzinie przestępczości, ochrony przeciwpowodziowej, przeciwpożarowej i w sytuacji klęsk żywiołowych.	Brak powiązań.	0
IV.2 Rozszerzenie współpracy transgranicznej placówek socjalnych i służby zdrowia.	IV.2.1 Rozwój współpracy transgranicznej placówek usług socjalnych i pomocy społecznej. IV.2.2 Rozwój współpracy transgranicznej placówek służby zdrowia.	Brak powiązań.	0

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia rozwoju Euroregionu Silesia 2014-2020		Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
Cele strategiczne:	Działania:		
IV.3 Rozwój ekologicznego podejścia do środowiska i zdrowego stylu życia.	IV.3.1 Wsparcie edukacji ekologicznej, nauczania i oświaty oraz zdrowego stylu życia. IV.3.2 Zmniejszenie energochłonności i wsparcie wykorzystania odnawialnych źródeł energii. IV. 3.3 Ocena krajobrazu pod względem ekologicznym. IV.3.4 Rozwój systemów gospodarki odpadami.	Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia. Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	1
IV.4 Rozwój niewykorzystanych lokalizacji na terytorium ERS (brownfields).	IV.4.1 Rozwiązania systemowe w dziedzinie rewitalizacji miejskich, wiejskich, dawnych przemysłowych, rolniczych i wojskowych obszarów i obiektów.	Brak powiązań.	0
IV.5 Rozwój infrastruktury technicznej.	IV.5.1 Rozwój infrastruktury technicznej w dziedzinie gospodarki odpadami. IV.5.2 Rozwój infrastruktury technicznej w dziedzinie zaopatrzenia w wodę i kanalizacji. IV.5.3 Rozwój infrastruktury technicznej w dziedzinie oświetlenia publicznego.	Brak powiązań.	0
IV.6 Rozwój społeczeństwa obywatelskiego i działania pozostałych organizacji (łącznie z Lokalnymi Grupami Działania) w dziedzinie współpracy transgranicznej.	IV.6.1 Wspólna prewencja i zwalczanie negatywnych zjawisk społecznych. IV.6.2 Wspólne działania transgraniczne ukierunkowane na osoby niepełnosprawne. IV.6.3 Wspólne działania transgraniczne ukierunkowane na seniorów. IV.6.4 Rozwój współpracy transgranicznej LDG.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy.	1
Maksymalna liczba punktów: 51		**Suma osiągniętych punktów:**	**19**

Źródło: opracowanie własne

Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska 2014-2020

Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska 2014-2020 to program współpracy transgranicznej, który obejmie swym zasięgiem m.in. podregion nyski. Program skupia się na czterech celach tematycznych określonych w osiach priorytetowych:

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- Oś priorytetowa 1 „Wspólne zarządzanie ryzykiem”.
- Oś priorytetowa 2 „Rozwój potencjału przyrodniczego i kulturowego na rzecz wspierania zatrudnienia”.
- Oś priorytetowa 3 „Edukacja i kwalifikacje”.
- Oś priorytetowa 4 „Współpraca instytucji i społeczności”.

Budżet programu to ok. 226 mln euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Planowana alokacja środków wyniesie: Oś priorytetowa 1 – 12,22 mln euro; Oś priorytetowa 2 – 135,73 mln euro, Oś priorytetowa 3 – 10,18 mln euro, Oś priorytetowa 4 – 54,52 mln euro. W dokumencie przyjęto cztery cele tematyczne. Ich zgodność z celami Strategii Rynku Pracy OF PN2020 zaprezentowano w poniższej tabeli.

TABELA 21. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI PROGRAMU INTERREG V-A REPUBLIKA CZESKA – POLSKA 2014-2020 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska 2014-2020 – cele tematyczne	**Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne**	**Ocena zgodności**
Cel tematyczny 1. Promowanie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem.	Brak powiązań.	0
Cel tematyczny 2. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy. 1.1. Niski poziom bezrobocia. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. 1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020. Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN202. 3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	3
Cel tematyczny 3. Inwestycje w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie.	Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy. 2.1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia.	3
Cel tematyczny 4. Zwiększanie zdolności instytucjonalnej i skuteczności administracji publicznej.	Brak powiązań.	0
Maksymalna liczba punktów: 12	**Suma osiągniętych punktów:**	**6**

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

1.3.4. Dokumenty lokalne

Plan zrównoważonego rozwoju transportu publicznego dla Powiatu Nyskiego (Plan transportowy)

Ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym wymaga od organizatorów publicznego transportu zbiorowego wykonania trzech zadań tj. planowanie rozwoju transportu, organizowanie publicznego transportu zbiorowego oraz zarządzanie publicznym transportem zbiorowym. Aby te i dodatkowe zadania zostały poprawnie wykonane, zalecana jest realizacja zadania planowania rozwoju transportu w formie planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego (plan transportowy).

Poniższa tabela przedstawia analizę zgodności celów Planu Transportowego Powiatu Nyskiego z celami Strategii Rynku Pracy OF PN2020.

TABELA 22. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI PLANU TRANSPORTOWEGO POWIATU NYSKIEGO I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Plan Transportowy Powiatu Nyskiego - cele	Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
Cel. 1 Poprawa dostępności transportowej i jakości transportu.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	3
Cel. 2 Poprawa efektywności.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	3
Cel 3. Integracja systemu transportowego.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	3
Cel 4. Wspieranie konkurencyjności gospodarki.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.	2
Cel 5. Poprawa bezpieczeństwa.	Brak powiązań.	0
Cel 6. Ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko naturalne i warunki życia.	Brak powiązań.	0
Maksymalna liczba punktów: 18	**Suma osiągniętych punktów:**	**11**

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą w Powiecie Nyskim

Celem niniejszego programu jest wyznaczenie kierunków rozwoju Powiatu poprzez wprowadzenie zmian w strukturze lokalnej poprzez proces współuczestnictwa mieszkańców, liderów zmiany oraz instytucji publicznych.

Poniższa tabela przedstawia analizę zgodności celów Strategia Przewidywania i Zarządzania Zmianą Gospodarczą w Powiecie Nyskim z celami Strategii Rynku Pracy OF PN2020.

TABELA 23. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY STRATEGIĄ PRZEWIDYWANIA I ZARZĄDZANIA ZMIANĄ GOSPODARCZĄ W POWIECIE NYSKIM I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Strategia przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą w Powiecie Nyskim		**Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne**	**Ocena zgodności**
Priorytet I: Innowacyjna gospodarka Powiatu Nyskiego			
Cel strategiczny I.1.: Intensywny rozwój przedsiębiorczości w Powiecie Nyskim.	Cel operacyjny I.1.1.: Stwarzanie warunków do rozwoju sektora MMŚP Powiatu Nyskiego. Cel operacyjny I.1.2.: Podnoszenie innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw Powiatu Nyskiego. Cel operacyjny I.1.3.: Wspieranie rozwoju przetwórstwa rolno spożywczego, jako branży kluczowej dla powiatu. Cel operacyjny I.1.4.: Rozwój przedsiębiorczości Powiatu Nyskiego na bazie lokalnych surowców i produktów. Cel operacyjny I.1.5.: Stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości turystycznej i oferty turystycznej, jako obszaru mogącego wpływać na rozwój gospodarczy.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów. 3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	3
Cel strategiczny I.2.: Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Powiatu Nyskiego.	Cel operacyjny I.2.1.: Podniesienie atrakcyjności oferty terenów inwestycyjnych w gminach Powiatu Nyskiego. Cel operacyjny I.2.2.: Określenie długoterminowych preferencji w zakresie rozwoju inwestycji w Powiecie Nyskim i pozyskiwania nowych inwestorów. Cel operacyjny I.2.3.: Opracowanie i realizacja polityki promocji inwestycyjnej gmin powiatu.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	3

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Cel strategiczny I.3: Wzmocnienie lokalnego rynku pracy.	Cel operacyjny I.3.1.: Poprawa warunków pracy i płacy w przedsiębiorstwach powiatu w celu ograniczenia emigracji zarobkowej. Cel operacyjny I.3.2.: Zapewnienie atrakcyjnych miejsc prac dla młodych ludzi i specjalistów. Cel operacyjny I.3.3.: Podniesienie we współpracy z PWSZ i lokalnym biznesem jakości i konkurencyjności kapitału ludzkiego.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy. 1.1. Niski poziom bezrobocia. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. 1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020. Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.	3
Cel strategiczny I.4: Rozwój infrastruktury o wysokiej jakości i funkcjonalności.	Cel operacyjny I.4.1.: Zapewnienie zintegrowanego systemu transportu powiatu. Cel operacyjny I.4.2.: Poprawa jakości infrastruktury w powiecie dla wzmocnienia atrakcyjności inwestycyjnej. Cel operacyjny I.4.3.: Lobbowanie powstania atrakcyjnej infrastruktury turystycznej. Cel operacyjny I.4.4.: Podniesienie jakości infrastruktury komunalnej dla podniesienia atrakcyjności w wymiarze gospodarczym.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	3
Priorytet II: Wysoka jakość życia w Powiecie Nyskim			
Cel strategiczny II.1.: Poprawa sytuacji demograficznej Powiatu Nyskiego.	Cel operacyjny II.1.1.: Wspieranie inicjatyw gospodarczych i społecznych przeciwdziałających zjawisku emigracji z Powiatu Nyskiego. Cel operacyjny II.1.2.: Przygotowanie rozwiązań w zakresie polityki społecznej, mających związek z procesem starzenia się społeczności Powiatu Nyskiego.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. 1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa	2

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

		OF PN2020.	
Cel strategiczny II.2.: Zapewnienie wsparcia dla rodzin.	Cel operacyjny II.2.1.: Przygotowanie inicjatyw zapewniających rozwój rodzin Powiatu Nyskiego i promujących model rodziny z dziećmi C.	Brak powiązań.	0
Cel strategiczny II.3.: Rozwój wysokiej jakości usług społecznych.	Cel operacyjny II.3.1.: Rozwój wysokiej jakości usług edukacyjnych na wszystkich poziomach. Cel operacyjny II.3.2.: Poprawa jakości i dostępności specjalistycznych usług medycznych. Cel operacyjny II.3.3.: Zwiększenie otwartości dla mieszkańców instytucji publicznych na terenie powiatu.	Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy. 2.1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia.	2
Cel strategiczny II.4.: Stworzenie atrakcyjnej oferty kulturalnej i rekreacyjnej.	Cel operacyjny II.4.1.: Promowanie wartości kulturowych Powiatu Nyskiego. Cel operacyjny II.4.2.: Zintegrowanie oferty sportowej, kulturalnej i rekreacyjnej gmin Powiatu Nyskiego.	Brak powiązań.	0
Priorytet III: Efektywna współpraca lokalna w procesie zmian			
Cel strategiczny III.1.: Rozwój współpracy międzysektorowej	Cel operacyjny III.1.1.: Budowanie platformy współpracy samorządowej Powiatu Nyskiego. Cel operacyjny III.1.2.: Współpraca biznesu Powiatu Nyskiego z innymi podmiotami na rzecz rozwoju wspólnej oferty oraz realizacji partnerskich projektów.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. 1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020.	2
Cel strategiczny III.2.: Wzmacnianie platformy współpracy na rzecz zarządzania zmianą gospodarczą.	Cel operacyjny III.2.1.: Instytucjonalizowanie Partnerstwa Lokalnego na Rzecz Rozwoju Społeczno-Gospodarczego „Innowacyjna Nysa" – organu wdrażającego „Strategię". Cel operacyjny III.2.2.: Przygotowanie przez Partnerstwo do wdrożenia „Strategii" i wdrożenia zmiany gospodarczej.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	2

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Cel strategiczny III.3.: Pogłębienie współpracy na rzecz rozwoju z partnerami czeskimi.	Cel operacyjny III.3.1.: Promowanie idei Górskiego Pojezierza na pograniczu nyskojesenickim. Cel operacyjny III.3.2.: Zacieśnianie współpracy pomiędzy społecznością transgranicznego regionu nysko-jesenickiego.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020: 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020	1
Cel strategiczny III.4.: Zacieśnianie współpracy ze strukturami szczebla regionalnego.	Cel operacyjny III.4.1.: Pozyskanie wsparcia władz szczebla regionalnego w rozwiązywaniu problemów gospodarczo-społecznych w Powiecie Nyskim. Cel operacyjny III.4.2.: Pozyskanie wsparcia podmiotów szczebla regionalnego w negocjacjach z instytucjami mającymi wpływ na różne obszary rozwoju Powiatu Nyskiego.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	1
Maksymalna liczba punktów: 36		**Suma osiągniętych punktów:**	**22**

Źródło: opracowanie własne

Strategia rozwoju Powiatu Nyskiego na lata 2004 – 2015

Celem powstania „Strategii rozwoju Powiatu Nyskiego na lata 2004-2015" jest stworzenie warunków do pełnego wykorzystania potencjału posiadanych zasobów, walorów, zwiększenia współpracy z partnerami regionalnymi w powiecie nyskim oraz pobudzenie do zrównoważonego rozwoju gospodarczego ze środków polskich oraz funduszy strukturalnych. Poniższa tabela przedstawia analizę zgodności celów rozwojowych „Strategii rozwoju Powiatu Nyskiego na lata 2004-2015" z celami Strategii Rynku Pracy OF PN2020.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 24. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY STRATEGIĄ ROZWOJU POWIATU NYSKIEGO NA LATA 2004-2015 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Strategia rozwoju Powiatu Nyskiego na lata 2004 - 2015		**Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne**	**Ocena zgodności**
Cele strategiczne:	**Cele operacyjne:**		
1. Utrzymanie i rozwój miejscowego potencjału gospodarczego oraz aktywizacja rynku pracy.	1. Gospodarka. 1.1. Wzbudzenie trwałego i zrównoważonego rozwoju subregionu. 1.2. Transfer technologii dla miejscowego przemysłu i rolnictwa. 1.3. Stworzenie instytucji kredytowania małych i średnich przedsiębiorstw. 1.4. Stworzenie warunków dla rozwoju przemysłu rolno-spożywczego i usług. 1.5. Przyciągnięcie kapitału zagranicznego. 1.6. Stworzenie warunków dla promocji zatrudnienia, samozatrudnienia i tworzenia nowych dziedzin zatrudnienia (ze szczególnym uwzględnieniem małej i średniej przedsiębiorczości).	1.1. Niski poziom bezrobocia w OF PN2020. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów do OF PN2020. 3.2. Wzrost poziomu innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.3. Wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	3
2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej.	2. Rolnictwo i obszary wiejskie. 2.1.Kreowanie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich, alternatywnych źródeł dochodu i wzrostu przedsiębiorczości. 2.2.Upowszechnienie wiedzy o Wspólnej Polityce Rolnej i wzbudzenie świadomości działania w nowych warunkach.	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	2
3. Rozwój turystyki w oparciu o posiadany potencjał i chronione środowisko naturalne.	3. Infrastruktura, komunikacja. 3.1.Rozwój i modernizacja sieci komunikacyjnej i telekomunikacyjnej. 3.2.Dostosowanie systemu komunikacji do potrzeb społecznych. 3.3.Zorganizowanie kolejowych przejść granicznych 3.4.Wykorzystanie szlaków kolejowych dla potrzeb turystyki.	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	2

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia rozwoju Powiatu Nyskiego na lata 2004 - 2015		Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena zgodności
Cele strategiczne:	**Cele operacyjne:**		
4. Wykorzystanie potencjału rolnictwa do trwałego rozwoju produkcji rolno -spożywczej i usług.	4. Infrastruktura społeczna. 4.1. Dostosowanie szkolnictwa Wspólnoty Nyskiej pod względem materialnym do wymogów rozwoju gospodarczego i społecznego. 4.2. Rozwój szkolnictwa wyższego. 4.3. Poprawa bezpieczeństwa publicznego 4.4. Poprawa funkcjonowania pomocy społecznej. 4.5. Dostosowanie funkcjonowania służby zdrowia do potrzeb lokalnych. 4.6. Tworzenie warunków dla rozwoju ruchu społecznego i organizacji pozarządowych.	2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia w OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	2
5. Uporządkowanie i modernizacja obszarów wiejskich.	5. Kultura. 5.1. Rozwój kultury we wspólnocie nyskiej 5.2.Wspieranie rozwoju przygranicznej współpracy kulturalnej. 5.3.Ochrona dziedzictwa kulturowego.	Brak powiązań.	0
6. Rozwój współpracy międzyregionalnej i transgranicznej.	6. Ochrona środowiska. 6.1. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami. 6.2. Stworzenie warunków do produkcji czystej energii. 6.3. Powiększenie i ochrona obszarów leśnych. 6.4. Zmiana systemu grzewczego.	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	1
7. Rozwój potencjału kulturalnego i edukacyjnego Ziemi Nyskiej.	7. Turystyka. 7.1. Rozwój bazy noclegowej i gastronomicznej. 7.2. Tworzenie infrastruktury turystycznej, np. szlaki piesze, rowerowe, wodne. 7.3. Budowa systemu informacji turystycznej dla Wspólnoty Nyskiej. 7.4. Promocja agro i ekoturystyki. 7.5. Renowacja, konserwacja i utrzymanie zabytków. 7.6. Stworzenie systemu promocji turystycznej. 7.7. Wspieranie tworzenia i promocji lokalnych produktów turystycznych. 7.8. Wykorzystanie posiadanego potencjału kulturowego, historycznego i przyrodniczego do rozwoju sektora turystyki.	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	2
Maksymalna liczba punktów: 21		**Suma osiągniętych punktów:**	**12**

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia Rozwoju Powiatu Prudnickiego na lata 2001-2015

„Strategia Rozwoju Powiatu Prudnickiego na lata 2001-2015" powstała aby wyznaczać ścieżki rozwoju tego obszaru przy współudziale gmin i ich strategii rozwoju, w oparciu o zasadę partnerstwa i koncepcję partycypacji obywatelskiej.

Poniższa tabela prezentuje ocenę zgodności pomiędzy „Strategią Rozwoju Powiatu Prudnickiego na lata 2001-2015" i celami „Strategii Rynku Pracy OF PN2020".

TABELA 25. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY STRATEGIĄ ROZWOJU POWIATU PRUDNICKIEGO NA LATA 2001-2015 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Strategia Rozwoju Powiatu Prudnickiego na lata 2001-2015		**Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne**	**Ocena zgodności**
Cel 1. Współpraca transgraniczna, głównie w dziedzinie gospodarczej.	• organizacja dobrej komunikacji i przejść granicznych (układ komunikacyjny po obu stronach granicy w ramach przejścia granicznego Trzebina - Bartultovice oraz Racławice Śl. - Głogówek - Osoblaha), • dwukierunkowy, sprawny i efektywny przepływ informacji turystycznej, gospodarczej, sportowo-kulturalnej, itd., • wzajemne poznanie się gmin i członków Euroregionu Pradziad poprzez wymianę różnych grup: młodzieży, grup zawodowych, organizacji, itp., • wykorzystanie możliwości zbytu produktów rolnych polskich w Czechach i czeskich w Polsce, • wykorzystanie imprez kulturalnych, wystawienniczych, sportowych do wzajemnego zbliżenia, • opracowanie ścieżek rowerowych w Euroregionie i opracowanie planistyczno-kartograficzne, • pozyskiwanie pracodawców czeskich, • polsko-czeski przepływ siły roboczej, poznanie kultury pracy w oparciu o ,,EURES-T".	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	2
Cel 2. Uporządkowanie środowiska naturalnego - wyposażenie w infrastrukturę techniczną i rozwiązania systemowe.	• inwentaryzacja przyrodnicza Euroregionu Pradziad, • zmniejszenie skażenia środowiska poprzez kanalizowanie wszystkich wsi powiatu prudnickiego, • zakończenie wodociągowania wsi, • opracowanie studium kanalizacji sanitarnej gmin powiatu prudnickiego wraz z dolinami Złotego Potoku, Osobłogi, Białki i Zlatych Hor, • poszukiwanie wspólnych rozwiązań polsko-czeskich zrzutu ścieków	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	1

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia Rozwoju Powiatu Prudnickiego na lata 2001-2015		Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena zgodności
	komunalnych w rejonie pogranicza, • wdrożenie systemu segregacji odpadów i ich powtórnego wykorzystania, • uporządkowanie systemów ciepłowniczych z punktu widzenia eliminacji niskiej emisji, • gazyfikacja wsi, • poprawa rozwiązań komunikacyjnych z punktu widzenia bezpieczeństwa człowieka i uciążliwości oddziaływania na środowisko, • regulacja koryt rzecznych i zwiększenie bezpieczeństwa przeciw-powodziowego, • zwiększenia bezpieczeństwa przeciw powodziowego i zabezpieczenie potencjału wody poprzez budowę zbiorników retencyjnych, • ochrona melioracyjna łąk i nasadzenia śródpolne otwartych przestrzeni, • poprawa jakości gleb, • zwiększenie estetyki naszego otoczenia Uzbrojenie terenu pod inwestycje.		
Cel 3. Turystyka - wykorzystanie walorów historycznych, kulturowych i środowiskowych.	• wszechstronna promocja walorów Ziemi Prudnickiej, • aktywizacja kulturalna gmin powiatu, • wykorzystywanie bogactwa kulturowo-historycznego do opracowywania edukacyjnych programów autorskich, • wykorzystanie terenu do budowy ścieżek rowerowych i pieszych szlaków turystycznych, • opracowywanie map, folderów, wydawnictwa regionalne, powiatowe i lokalne, • powiatowe i gminne centra informacji, • rozwój agroturystyki.	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	2
Cel 4. Edukacja dostosowana do rynku pracy i kształcenie ustawiczne.	• bilansowanie potrzeb rynku pracy, • przekształcenie kierunków kształcenie do lokalnych potrzeb, • wsparcie dla edukacji na poziomie ponad licealnym nowe inicjatywy edukacyjne, • bilansowanie potrzeb rynku pracy: rozwój umiejętności powiązany z regionalnymi potrzebami rynku	2.1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy OF PN2020. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia w OF PN2020.	3

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia Rozwoju Powiatu Prudnickiego na lata 2001-2015		Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena zgodności
	pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie, reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa, promocja przedsiębiorczości, • utworzenie placówek kształcenia ustawicznego, • zwiększenie konkurencyjności mikroprzedsiębiorstw.		
Cel 5. Aktywizacja przetwórstwa rolno-spożywczego i modelowanie restrukturyzacyjne rolnictwa.	• podjęcie opracowania kompleksowego programu przetwórstwa płodów rolnych, itp., • współdziałanie wiodących w subregionie zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego, • powołanie regionalnych finansowych pomocy dla wsparcia małych i średnich przedsiębiorstw, • rozwój małej przedsiębiorczości na terenach wiejskich jako alternatywne źródło dochodu.	3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów do OF PN2020. 3.3. Wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	2
Cel 6. Poprawa jakości życia oraz zapewnienie stabilności i perspektyw lokalnej społeczności.	• brak w pełni rozwiązanych potrzeb w zakresie infrastruktury, • podnoszenie kwalifikacji mieszkańców powiatu, • przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, • ułatwianie podejmowania własnej działalności gospodarczej, • integracja byłej kadry zawodowej i byłych pracowników cywilnych jednostek wojskowych byłego garnizonu w Prudniku poprzez organizowanie przedsięwzięć integracyjnych.	1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. 1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020. 3.3. Wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.	3
Cel 7. Zapewnienie ładu przestrzennego powiatu zrównoważonego ekologicznie.	• aktywizacja gospodarcza wzdłuż Osobłogi.	Brak powiązań.	0
Cel 8. Podnoszenie efektywności organizacji sterowania rozwojem.	• organizacja Centrum Rozwoju w powiecie, • doskonalenie i rozwój Publicznej Służby Zatrudnienia.	1.1.Niski poziom bezrobocia w OF PN2020.	1
Maksymalna liczba punktów: 24		**Suma osiągniętych punktów:**	**19**

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia Rozwoju Powiatu Głubczyckiego

Dokument strategiczny dla Powiatu Głubczyckiego dotyczący rozwoju nie istnieje.

Strategia Rozwoju Gminy Biała na lata 2014-2020 z perspektywą do roku 2025

Dokument zakłada, że do roku 2020 gmina będzie zamieszkiwana przez ludzi o kwalifikacjach dostosowanych do lokalnego i regionalnego rynku pracy, otwartych na zmiany, ustawiczne kształcenie i innowacyjne rozwiązania. Będzie to obszar wykorzystujący nowoczesne rozwiązania technologiczne związane z branżą rolniczą. Estetycznie zagospodarowany, funkcjonalny dla osób starszych, zintegrowany.

Poniższa tabela prezentuje ocenę zgodności pomiędzy „Strategią Rozwoju Gminy Biała na lata 2014-2020 z perspektywą do roku 2025" i celami „Strategii Rynku Pracy OF PN2020".

TABELA 26. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY BIAŁA NA LATA 2014-2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2025 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Strategia Rozwoju Gminy Biała na lata 2014-2020 z perspektywą do 2025 roku		**Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne**	**Ocena zgodności**
Cel 1. Stworzenie warunków do zwiększenia liczby mieszkańców gminy.	1.1. Rozwój zasobów tkanki mieszkaniowej oraz działek budowlanych. 1.2. Wdrożenie programu imigracyjnego. 1.3. Wsparcie rodzin z małymi dziećmi oraz seniorów.	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	1
Cel 2. Wspieranie lokalnej aktywności gospodarczej i społecznej.	2.1. Rozwój centrum B+R związanego z rolnictwem. 2.2. Rozwój małej przedsiębiorczości. 2.3. Promocja OZE.	1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020. 3.3. Wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	2
Cel 3. Rozwój przestrzeni publicznych gminy Biała.	3.1. Aranżacja przestrzeni publicznych. 3.2. Wsparcie przedsięwzięć Indywidualnych.	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	1
Cel 4. Wypromowanie marki „Gmina Biała".	4.1. Prowadzenie systematycznych działań informacyjnych i promocyjnych. 4.2. Organizacja imprez wyróżniających obszar w regionie.	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	1
Maksymalna liczba punktów: 12		**Suma osiągniętych punktów:**	**5**

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia Rozwoju Gminy Branice

Dokument pn. „Strategia Rozwoju Gminy Branice do roku 2013" stracił na aktualności a nowej strategii rozwoju nie opracowano[8].

Strategia Rozwoju Gminy Głubczyce

Analiza treści dokumentu pn. „Strategia Rozwoju Gminy Głubczyce" pozwala stwierdzić, że strategia została opracowana na lata 2001-2015[9]. W związku z tym, że Strategia Rynku Pracy OF PN2020 jest opracowywana na lata 2016-2026 z perspektywą do roku 2030, analiza zgodności celów obu dokumentów strategicznych wydaje się bezzasadna.

Strategia Rozwoju Gminy Głuchołazy

Dokument „Strategia Rozwoju Gminy Głuchołazy" przewiduje horyzont roku 2020 na realizację przyjętych zamierzeń[10].

Poniższa tabela prezentuje ocenę zgodności pomiędzy „Strategią Rozwoju Gminy Głuchołazy" i celami „Strategii Rynku Pracy OF PN2020".

TABELA 27. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY GŁUCHOŁAZY I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Strategia Rozwoju Gminy Głuchołazy do roku 2020		**Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne**	**Ocena zgodności**
Cel 1. Utrzymanie i rozwój miejscowego potencjału gospodarczego.	- stworzenie warunków rozwoju (i udogodnień) dla miejscowego przemysłu, - zainteresowanie kapitału zagranicznego i krajowego inwestowaniem w gminie, - tworzenie nowych dziedzin zatrudnienia przez tworzenie wsparcia (np. kapitałowego, doradczego) dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw), - rozwój miejscowej bazy przemysłowej opartej na tradycyjnych i nowych przemysłach, - wydzielenie i przygotowanie terenów pod nowoczesną sferę przemysłową (park technologiczny) z uwzględnieniem ochrony środowiska i walorów zdrowotnych obszaru.	3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów do OF PN2020. 3.2. Wzrost poziomu innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.3. Wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	3
Cel 2. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej.	- objęcie gminy siecią wodociągową, sanitarną, gazowniczą i teleinformatyczną, - poprawa stanu technicznego obiektów komunalnych i przemysłowych, - rozwój i modernizacja sieci komunikacyjnej, - rozwój nowoczesnej bazy usług technicznych,	3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	2

[8] Zob. http://branice.pl/107/plany-i-programy-gminy-branice.html
[9] Zob. http://www.glubczyce.pl/35/12150/strategia_rozwoju_gminy_glubczyce.html
[10] Zob. http://gmina.glucholazy.sisco.info/zalaczniki/1167/XX_159_04.pdf

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia Rozwoju Gminy Głuchołazy do roku 2020		Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena zgodności
	- dostosowanie komunikacji do potrzeb społecznych, - odtworzenie, modernizacja i rozbudowa stacji kolejowych, - wyprowadzenie ruchu tranzytowego z centrum miasta, - aktywizacja infrastruktury drogowej na granicy.		
Cel 3. Rozwój turystyki i agroturystyki w oparciu o posiadany potencjał i chronione środowisko naturalne.	- rozwój i unowocześnienie istniejącej bazy turystycznej, hotelowej i gastronomicznej (hotele, schroniska, restauracje), - budowa nowoczesnej sieci infrastruktury turystycznej i sportowej (ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne, baseny, wyciągi, kolejki linowe, obiekty sportowe), - stworzenie lokalnych produktów turystycznych (np. kopalnie złota, order uśmiechu itp.), - zagospodarowanie Góry Chrobrego, - zagospodarowanie masywu Kopy Biskupiej, - renowacja, konserwacja i utrzymanie zabytków i dóbr kultury jako produktu turystycznego promującego gminę, - stworzenie informacji i promocji turystycznej, - promocja agro- i ekoturystyki, także pod kątem potrzeb osób niepełnosprawnych - wykorzystanie szlaków kolejowych do rozwoju turystyki.	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	3
Cel 4. Rozwój bazy uzdrowiskowo-rehabilitacyjnej, sportowo-rekreacyjnej i hotelowo-turystycznej.	- rozwój nowego wydzielonego obszaru o funkcji rehabilitacyjno-leczniczo-uzdrowiskowej (łącznie z zabezpieczeniem tych funkcji w planie rozwoju przestrzennego), - utrzymanie i rozwój bazy rehabilitacyjno-leczniczej, - rozwój bazy o charakterze specjalistycznym (np. w zakresie opieki nad ludźmi starymi i niepełnosprawnymi).	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	1
Cel 5. Wykorzystanie potencjału rolnictwa do trwałego rozwoju produkcji rolno-spożywczej.	- stworzenie grup producenckich żywności na potrzeby miejscowe i subregionu, - rozwój zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego, bazujących na miejscowej produkcji rolnej, - wsparcie dla aktywizacji środowisk sołeckich, - rozwój rolnictwa ekologicznego.	3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów do OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	3
Cel 6. Uporządkowanie i modernizacja	- uporządkowanie i modernizacja sołectw gminy (poprawa estetyki, mała architektura, np. usunięcie	3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej	2

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia Rozwoju Gminy Głuchołazy do roku 2020		Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena zgodności
obszaru gminy	zdewastowanych budynków i ruder), - objęcie sołectw gminy siecią wodociągową, gazowniczą, sanitarną i teleinformatyczną, - rozwój bazy agroturystycznej w sołectwach, - modernizacja sieci dróg lokalnych w sołectwach.	OF PN2020.	
Cel 7. Budowa społeczeństwa obywatelskiego.	- przeciwdziałanie pogłębianiu się bierności społecznej i degradacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, - rozwój kształcenia integracyjnego w celu przebudowy podejścia do spraw niepełnosprawności, - budowa świadomości społecznej dla akceptacji niepełnosprawności.	1.1. Niski poziom bezrobocia w OF PN2020. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. 1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020.	2
Cel 8. Rozwój współpracy regionalnej i transgranicznej	- aktywizacja infrastruktury drogowej na granicy, - budowa nowoczesnego systemu promocji i marketingu dla gminy.	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	1
Cel 9. Rozwój potencjału kulturalnego i edukacyjnego.	- dostosowanie szkolnictwa gminy na różnych poziomach do wymogów rozwoju lokalnego, - rozwój szkolnictwa wyższego (np. o profilu rehabilitacyjno-balneologicznym i turystycznym), - rozwój placówek kształcenia pogimnazjalnego i policealnego, - utrzymanie i rozwój bazy upowszechniania kultury, - wykreowanie „produktu kulturalnego” gminy, - rozwój kształcenia ustawicznego.	2.1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy OF PN2020. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia w OF PN2020.	2
Maksymalna liczba punktów: 27		**Suma osiągniętych punktów:**	**19**

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia Rozwoju Gminy Grodków

W dokumencie pn. „Strategia Rozwoju Gminy Grodków na lata 2014-2023" czytamy, że misją miasta i Gminy Grodków jest stanie się terenem zapewniającym mieszkańcom wysoki standard życia poprzez czyste środowisko, rozwiniętą bazę usług, z zachowaniem rolniczej funkcji gminy[11]. Aby zrealizować przyjętą misję wyznaczono cztery cele strategiczne i dziewięć celów operacyjnych. Ich zgodność z celami Strategii Rynku Pracy OF PN2020 przedstawiono w poniższej tabeli.

TABELA 28. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY GRODKÓW NA LATA 2014-2023 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Strategia Rozwoju Gminy Grodków na lata 2014-2023		**Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne**	**Ocena zgodności**
Cel 1. Tworzenie warunków dla rozwoju gospodarczego gminy.	1.1. Aktywna promocja gminy. 1.2. Rozwój bazy przetwórczej dla rolnictwa. 1.3. Podjęcie działań wspierających rozwój przedsiębiorstw.	3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów do OF PN2020. 3.3. Wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	3
Cel 2. Poprawa standardu życia mieszkańców.	2.1. Wzrost zamożności mieszkańców. 2.2. Wzrost bezpieczeństwa mieszkańców. 2.3. Wzmacnianie więzi społecznych.	1.1. Niski poziom bezrobocia w OF PN2020. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. 1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020.	3
Cel 3. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury.	3.1. Poprawa stanu infrastruktury technicznej.	3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	2
Cel 4. Rozwój oświaty, rekreacji, kultury i wypoczynku.	4.1. Podniesienie standardu jednostek oświatowych. 4.2. Rozwój turystyki i rekreacji.	2.1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy OF PN2020. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia w OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	3
Maksymalna liczba punktów: 12		**Suma osiągniętych punktów:**	**11**

Źródło: opracowanie własne

[11] Zob. http://www.grodkow.pl/static/img/k01/Strategia_Rozwoju_Gmina_Grodkow.pdf

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia Rozwoju Gminy Kietrz

„Strategia Rozwoju Gminy Kietrz na lata 2012-2020" zakłada, że realizacja przyjętych w niej założeń wizji rozwoju przełoży się na wzrost poziomu atrakcyjności gminy pod względem jakości życia, osiedlania się nowych mieszkańców, oraz lokowania działalności gospodarczych. W strategii skupiono się na czterech obszarach kluczowych:

- Gospodarka lokalna, przedsiębiorczość i aktywizacja zawodowa (Obszar kluczowy I).
- Kapitał społeczny (Obszar kluczowy II).
- Czyste środowisko (Obszar kluczowy III).
- Sprawne zarządzanie wspólnotą lokalną (Obszar kluczowy IV).

Dla każdego z obszarów opracowano cele strategiczne i operacyjne.

Poniższa tabela prezentuje ocenę zgodności pomiędzy „Strategią Rozwoju Gminy Kietrz na lata 2012-2020" i celami „Strategii Rynku Pracy OF PN2020".

TABELA 29. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY KIETRZ NA LATA 2012-2020 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Strategia Rozwoju Gminy Kietrz na lata 2012-2020		**Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne**	**Ocena zgodności**
I.1 Dostępność komunikacyjna i bezpieczeństwo drogowe.	I.1.1 Modernizacja gminnego układu drogowego. I.1.2 Budowa infrastruktury i usprawnienie systemu drogowego.	3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	2
I.2 Zwiększanie konkurencyjności lokalnej gospodarki.	I.2.1 System wsparcia i promocja lokalnej przedsiębiorczości. I.2.2 Tworzenie lokalnych stref aktywności gospodarczej na terenie gminy. I.2.3 Kreowanie oferty turystycznej i poprawa wizerunku gminy.	3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów do OF PN2020. 3.2. Wzrost poziomu innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.3. Wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	3
I.3 Zmniejszanie poziomu i negatywnych skutków bezrobocia w gminie.	I.3.1 Rozwój lokalnego rynku pracy. I.3.2 Wspieranie procesu samozatrudnienia.	1.1. Niski poziom bezrobocia w OF PN2020. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. 1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020.	3

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia Rozwoju Gminy Kietrz na lata 2012-2020		Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena zgodności
I.4 Rozwój rolnictwa.	I.4.1 Wspieranie lokalnego rynku rolniczego. I.4.2 Promocja kietrzańskiego rynku rolniczego.	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	1
II.1 Usługi społeczne wysokiej jakości.	II.1.1 Doskonalenie systemu oświaty i rozwój kapitału intelektualnego. II.1.2 Rozwój usług z zakresu pomocy społecznej. II.1.3 Kreowanie bogatej oferty kulturalnej. II.1.4 Oferta rekreacyjno-sportowa. II.1.5 Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego.	2.1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy OF PN2020. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia w OF PN2020.	2
II.2 Społeczeństwo obywatelskie.	II.2.1 Wspieranie inicjatyw lokalnych oraz współpraca międzysektorowa.	1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020.	1
II.3 Rozwój obszarów wiejskich.	II.3.1 Realizacja Programu Odnowy Wsi. II.3.2 Nowoczesna wieś.	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	1
III.1 Poprawa stanu środowiska naturalnego.	III.1.1 Rozwój Infrastruktury zapewniającej wyższy poziom ochrony środowiska naturalnego.	Brak powiązań.	0
III.2 Wykorzystanie potencjału środowiska naturalnego dla rozwoju ekologicznych technologii oraz zwiększenie bioróżnorodności.	III.2.1 Zielona energia. II.2.2 Renaturalizacja i rekultywacja.	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	2
IV.1: Sprawna administracja.	IV.1.1 Dbałość o wysoki standard usług publicznych. IV.1.2 Rozwój współpracy transgranicznej i samorządowej.	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	1
IV.2 Rozwój społeczeństwa informacyjnego.	IV.2.1. Upowszechnienie dostępu do Internetu i innych narzędzi komunikacyjnych.	Brak powiązań.	0
Maksymalna liczba punktów: 33		**Suma osiągniętych punktów:**	**16**

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia Rozwoju Gminy Korfantów

Dokument strategiczny pn. „Strategia Rozwoju Gminy Korfantów do 2020 roku" zawiera cztery cele strategiczne oraz 12 celów operacyjnych, których realizacja ma się przyczynić do tego, że gmina Korfantów stanie się *„obszarem zrównoważonego rozwoju gospodarczego, otwartym na współpracę, zamieszkałym przez zdrowe, wykształcone, nowoczesne, aktywne, gospodarne i kulturalne społeczeństwo, żyjące w bezpiecznym, czystym i bogatym środowisku"*[12]. Zgodność przyjętych celów z celami „Strategii Rynku Pracy OF PN2020" przedstawiono w poniższej tabeli.

TABELA 30. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY KORFANTÓW DO 2020 ROKU I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Strategia Rozwoju Gminy Korfantów do 2020 roku		**Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne**	**Ocena zgodności**
Cel 1. Rozwój miasta i gminy Korfantów w oparciu o funkcję centrum rehabilitacyjno-leczniczego.	1.1. Rozwój Opolskiego Centrum Rehabilitacji i prywatnych zakładów medycznych. 1.2. Rozwój branży opieki senioralnej 1.3. Rozbudowa bazy noclegowej i gastronomicznej. 1.4. Rozwój infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej.	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	2
Cel 2. Podniesienie jakości świadczonych usług publicznych.	2.1. Rozwój oferty edukacyjnej i kulturalnej. 2.2. Poszerzenie oferty opieki medycznej na terenie gminy. 2.3. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego. 2.4. Wzrost jakości usług publicznych, w tym rozwój e-administracji.	2.1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy OF PN2020. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia w OF PN2020.	2
Cel 3. Tworzenie atrakcyjnych warunków rozwoju przedsiębiorczości i rolnictwa.	3.1. Poprawa zagospodarowania przestrzennego. 3.2. Wzrost konkurencyjności lokalnych przedsiębiorstw. 3.3. Wielofunkcyjny i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich. 3.4. Rozwój branży odnawialnych źródeł energii.	3.2. Wzrost poziomu innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.3. Wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.	2
Cel 4. Rozwój infrastruktury technicznej.	4.1. Poprawa systemu gospodarki ściekowej wraz z rozbudową sieci wodociągowej. 4.2. Modernizacja dróg na terenie gminy wraz z infrastrukturą towarzyszącą. 4.3. Poprawa działania systemu melioracji wodnej. 4.4. Likwidacja niskiej emisji.	3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	1
Maksymalna liczba punktów: 12		**Suma osiągniętych punktów:**	**7**

Źródło: opracowanie własne

[12] *Strategia Rozwoju Gminy Korfantów do 2020 roku*

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia Rozwoju Gminy Lubrza

„Strategia Rozwoju Gminy Lubrza na lata 2014-2020" zakłada zrównoważony rozwój gminy poprzez inwestycje w budowę i rozbudowę infrastruktury technicznej, społecznej i turystycznej. Jednak ze względu na brak celów operacyjnych trudno dokonać jest analizy powiązań tej Strategii ze „Strategią Rynku Pracy OF PN2020".

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Łambinowice na lata 2005-2015

Analiza treści dokumentu pn. „Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Łambinowice na lata 2005-2015" pozwala stwierdzić, że Plan opracowano do 2015 roku. W związku z tym, że Strategia Rynku Pracy OF PN2020 jest opracowywana na lata 2016-2026 z perspektywą do roku 2030, analiza zgodności celów obu dokumentów wydaje się bezzasadna.

Strategia Rozwoju Gminy Nysa

W dokumencie pn. „Strategia Rozwoju Gminy Nysa na lata 2014-2023" przyjęto cztery priorytety rozwojowe:

- Priorytet 1. Konkurencyjna gospodarka.
- Priorytet 2. Silny kapitał ludzki i społeczny.
- Priorytet 3. Nowoczesna infrastruktura i chronione środowisko.
- Priorytet 4. Atrakcyjna przestrzeń miejska i obszarów wiejskich.

Każdemu z priorytetów przypisano cele strategiczne i operacyjne. Ich zgodność z celami Strategii Rynku Pracy OF PN2020 przedstawiono w poniższej tabeli.

TABELA 31. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY NYSA NA LATA 2014-2023 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Strategia Rozwoju Gminy Nysa na lata 2014-2023		**Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne**	**Ocena zgodności**
Cel 1.1. Podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw oraz stworzenie atrakcyjnych warunków do inwestowania i prowadzenia biznesu.	Cel operacyjny 1.1.1.: Kompleksowe wsparcie przedsiębiorstw, w tym branży turystycznej. Cel operacyjny 1.1.2.: Wspieranie współpracy lokalnej na rzecz wzmocnienia innowacyjności i konkurencyjności gospodarki. Cel operacyjny 1.1.3.: Wzmacnianie atrakcyjności inwestycyjnej. Cel operacyjny: 1.1.4.: Budowanie sieci gospodarczych powiązań w skali subregionalnej, regionalnej i ponadregionalnej.	3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów do OF PN2020. 3.2. Wzrost poziomu innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.3. Wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	3
Cel 1.2. Dynamizacja rozwoju usług w oparciu o kluczowe	Cel operacyjny 1.2.1.: Wspieranie rozwoju usług rynkowych dla otoczenia lokalnego i ponadlokalnego. Cel operacyjny 1.2.2.: Budowanie oferty turystycznej w oparciu o wysokiej jakości	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	1

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia Rozwoju Gminy Nysa na lata 2014-2023		Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena zgodności
zasoby gminy.	usługi turystyczne. Cel operacyjny: 1.2.3.: Zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych i usług świadczonych w interesie ogólnym na potrzeby lokalnej gospodarki.		
Cel 1.3. Poprawa sytuacji na rynku pracy	Cel operacyjny 1.3.1.: Pobudzanie przedsiębiorczości mieszkańców. Cel operacyjny 1.3.2.: Wspieranie inicjatyw prozatrudnieniowych lokalnych pracodawców. Cel operacyjny 1.3.3.: Wsparcie w tworzeniu nowych miejsc pracy poprzez nowe inwestycje.	1.1. Niski poziom bezrobocia w OF PN2020. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. 1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020. 3.3. Wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.	3
Cel 2.1. Wzmocnienie zasobów kapitału ludzkiego.	Cel operacyjny 2.1.1: Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia na wszystkich poziomach. Cel operacyjny 2.1.2.: Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy. Cel operacyjny 2.1.3.: Wspieranie inicjatyw na rzecz podniesienia atrakcyjności zawodowej mieszkańców. Cel operacyjny 2.1.4.: Dążenie do zapewnienia wykształconym mieszkańcom gminy perspektyw realizacji zawodowej. Cel operacyjny 2.1.5.: Wspieranie funkcjonowania szkolnictwa wyższego i współpracy ze środowiskiem naukowym dla rozwoju gospodarczego i społecznego i wzmacniania pozycji Nysy jako ośrodka subregionalnego.	2.1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy OF PN2020. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia w OF PN2020.	3
Cel 2.2. Aktywizacja kapitału społecznego	Cel operacyjny 2.2.1.: Dalszy rozwój i poprawa dostępności wysokiej jakości usług publicznych. Cel operacyjny 2.2.2.: Zapewnienie atrakcyjnej oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej dla mieszkańców gminy, powiatu i subregionu. Cel 2.2.3.: Wzmacnianie tożsamości lokalnej i integracji mieszkańców. Cel 2.2.4.: Wspieranie powiązań na rzecz poprawy jakości życia.	1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020.	1

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia Rozwoju Gminy Nysa na lata 2014-2023		Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena zgodności
Cel 3.1. Zapewnienie na terenie gminy wysokiej jakości infrastruktury technicznej i społecznej.	Cel operacyjny 3.1.1.: Poprawa dostępności komunikacyjnej w skali lokalnej i ponadlokalnej oraz rozwój infrastruktury drogowej na terenie gminy. Cel operacyjny 3.1.2.: Rozwój i zapewnienie atrakcyjnej infrastruktury komunalnej o wysokiej jakości i dostępności na potrzeby mieszkańców i gospodarki. Cel operacyjny 3.1.3.: Rozwój infrastruktury turystycznej.	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	3
Cel 3.2. Efektywne wykorzystanie zasobów środowiska dla dynamizacji rozwoju gospodarczego i społecznego.	Cel operacyjny 3.2.1.: Wspieranie rozwoju produkcji i usług opartych na lokalnym potencjale. Cel operacyjny 3.2.2.: Poprawa efektywności gospodarowania zasobami naturalnymi z poszanowaniem środowiska naturalnego. Cel operacyjny 3.2.3.: Budowanie przewagi konkurencyjnej gminy w skali subregionalnej, regionalnej i ponadregionalnej w oparciu o posiadane zasoby.	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	1
Cel 4.1 Poprawa ładu przestrzennego i efektywnego wykorzystania przestrzeni miejskiej w Nysie.	Cel operacyjny 4.1.1.: Rewitalizacja Nysy jako przestrzeni miejskiej przyjaznej do życia i wypoczynku. Cel operacyjny 4.1.2.: Dążenie do przywrócenia Nysie jej historycznego znaczenia m.in. poprzez rewitalizację zabytkowej tkanki miejskiej. Cel operacyjny 4.1.3.: Rozwój przestrzenny Nysy z uwzględnieniem miastotwórczej funkcji ośrodka subregionalnego.	Brak powiązań.	0
Cel 4.2. Rozwój przestrzenny obszarów wiejskich gminy Nysa, jako funkcjonalnego zaplecza dla miasta.	Cel operacyjny 4.2.1.: Rozwój miejscowości na obszarach wiejskich jako atrakcyjnych miejsc do zamieszkania i rekreacji. Cel operacyjny 4.2.2.: Wzmacnianie przestrzennych powiązań pomiędzy obszarami wiejskimi a miastem. Cel operacyjny 4.2.3.: Wspieranie gospodarczej i społecznej specjalizacji sołectw gminy Nysa.	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	1
Cel 4.3. Rozwój przestrzenny gminy Nysa dzięki współpracy terytorialnej.	Cel operacyjny 4.3.1.: Tworzenie powiązań pomiędzy Nysą a otaczającym ją obszarem funkcjonalnym. Cel operacyjny 4.3.2.: Inicjowanie platformy współpracy gminy Nysa w wymiarze subregionalnym, regionalnym i ponadregionalnym na rzecz rozwoju gospodarczego i społecznego.	1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	2

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia Rozwoju Gminy Nysa na lata 2014-2023		Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena zgodności
Maksymalna liczba punktów: 30		**Suma osiągniętych punktów:**	**18**

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy Otmuchów

„Strategia Gminy Otmuchów na lata 2004-2020" zakłada, że gmina w przyjętym horyzoncie czasowym osiągnie trwały rozwój gospodarczy i społeczny na poziomie zapewniającym jej mieszkańcom wysoki standard życia.

Przyjęte w dokumencie strategii cele poddano ocenie zgodności z celami Strategii Rynku Pracy OF PN2020, co przedstawiono w poniższej tabeli.

TABELA 32. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY OTMUCHÓW NA LATA 2004-2020 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Strategia Rozwoju Gminy Otmuchów na lata 2004-2020		Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena zgodności
Cel 1. Modernizacja i rozwój miejscowego potencjału gospodarczego.	1.1. Wzbudzenie trwałego i zrównoważonego rozwoju gminy. 1.2. Promocja rozwoju przedsiębiorczości poprzez wsparcie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, między innymi poprzez tworzenie instrumentów ekonomicznego zainteresowania. 1.3. Wspieranie możliwości kredytowania małych i średnich przedsiębiorstw. Integracja działań podmiotów zaangażowanych w aktywizację lokalnego rynku pracy. 1.4. Stworzenie właściwych warunków dla pozyskania inwestorów krajowych i zagranicznych, pozyskiwanie kapitału zapewniającego rozwój regionu oraz tworze nie miejsc pracy. 1.5. Wspieranie organizacji i instytucji wspomagających gospodarkę oraz powstawanie ośrodków innowacji. 1.6. Rozwój i modernizacja sieci dróg.	3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów do OF PN2020. 3.2. Wzrost poziomu innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.3. Wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	3
Cel 2. Ochrona środowiska naturalnego.	2.1. Kompleksowe zwodociągowanie i skanalizowanie Gminy. Zakończenie procesu wodociągowania Gminy,	1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020.	1

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia Rozwoju Gminy Otmuchów na lata 2004-2020		Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena zgodności
	zakończenie kanalizowania Otmuchowa oraz budowa systemów kanalizacji wsi – w pierwszej kolejności w obszarze zlewni Jeziora Otmuchowskiego, Nysy Kłodzkiej i Jeziora Nyskiego. 2.2. Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej Gminy. 2.3. Opracowanie systemu segregacji, składowania i utylizacji odpadów. 2.4. Ochrona powietrza. 2.5. Promocja działań proekologicznych wśród mieszkańców gminy.		
Cel 3. Restrukturyzacja rolnictwa i rozbudowa sektora przetwórstwa rolno-spożywczego oraz wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich.	3.1. Tworzenie warunków do poprawy wypłacalności rolnictwa. 3.2. Rozwój rolnictwa ekologicznego. 3.3. Utworzenie i wspieranie bazy przetwórstwa rolno-spożywczego na terenie Gminy. 3.4. Wspieranie zbiorowych form gospodarowania rolników. 3.5. Stworzenie alternatywnych źródeł zatrudnienia na wsi. 3.6. Poprawa estetyki sołectw i ich modernizacja. 3.7. Wspieranie tworzenia rozwoju specjalistycznych gospodarstw rolnych. 3.8. Wspieranie organizacji społecznych działających na rzecz rolnictwa. 3.9. Poprawa struktury agrarnej gospodarstw rolnych.	1.1. Niski poziom bezrobocia w OF PN2020. 3.3. Wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	2
Cel 4. Rozwój turystyki na bazie posiadanego potencjału i walorów przyrodniczych.	4.1. Modernizacja oraz rozwój bazy turystycznej i rekreacyjnej, zwiększenie standardu świadczonych usług turystyczno-rekreacyjnych. 4.2. Budowa i modernizacja systemu informacji turystycznej. 4.3. Stworzenie sytemu promocji turystycznej, a w szczególności. 4.4. Tworzenie infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej. 4.5. Rozwój współpracy pomiędzy podmiotami	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	3

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia Rozwoju Gminy Otmuchów na lata 2004-2020		Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena zgodności
	zainteresowanymi rozwojem turystyki. 4.6. Renowacja, konserwacja i utrzymanie zabytków. 4.7. Promocja agro- i ekoturystyki. 4.8. Ochrona walorów krajobrazowych, wypoczynkowych i środowiska oraz ochrona świata roślinnego Gminy.		
Cel 5. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury społecznej.	5.1. Przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia. 5.2. Modernizacja i rozwój placówek oświatowych. 5.3. Rozwój warunków kształcenia oraz warunków wychowawczo – opiekuńczych. 5.4. Rozwój profilaktyki zdrowotnej. 5.5. Poprawa bezpieczeństwa publicznego. 5.6. Wspieranie rozwoju kultury i sportu. 5.7. Modernizacja bazy rozwoju kultury. 5.8. Rozwój budownictwa mieszkaniowego. 5.9. Podejmowanie działań w celu zatrzymania procesu migracji ludności wykształconej. 5.10. Współpraca z organizacjami społecznymi działającymi na terenie gminy.	1.1. Niski poziom bezrobocia w OF PN2020. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. 1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020. 2.1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy OF PN2020. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia w OF PN2020.	3
Cel 6. Rozwój współpracy międzyregionalnej i transgranicznej oraz kontaktów indywidualnych.	6.1. Rozwój współpracy gospodarczej, wymiany i kontaktów z partnerami krajowymi i zagranicznymi. 6.2. Kreowanie i realizowanie przedsięwzięć o zasięgu ponadgminnym. 6.3. Rozwój współpracy transgranicznej, kreowanie dobrego wizerunku Gminy.	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	1
Maksymalna liczba punktów: 18		**Suma osiągniętych punktów:**	**14**

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia Rozwoju Gminy Paczków

W 1998 r. Rada Miejska w Paczkowie uchwaliła „Strategię Rozwoju Gminy do 2020 roku". W dokumencie znajdziemy cele rozwoju krótkookresowe (1-4 lata), średniookresowe (5-14 lat) oraz cele długookresowe (powyżej 15 lat). Biorąc pod uwagę czas, jaki upłynął od momentu przyjęcia strategii, można stwierdzić, że aktualne pozostają jedynie cele długookresowe i to one zostaną poddane analizie zgodności z celami Strategii Rynku Pracy OF PN2020.

TABELA 33. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY PACZKÓW DO 2020 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Strategia Rozwoju Gminy Paczków do 2020		**Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne**	**Ocena zgodności**
Pole aktywności I. Integracja społeczna.	1.1. Aktywacja społeczna i zawodowa mieszkańców. 1.2. Ukazywanie i propagowanie autorytetów i liderów. 1.3. Integrowanie społeczności gminy wokół celów rozwoju. 1.4. Niwelowanie napięć, zawiści i kłótliwości.	1.1. Niski poziom bezrobocia w OF PN2020. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. 1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020. 3.3. Wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.	3
Pole aktywności II. Marketing (promocja).	2.6. Utrzymanie i pogłębianie dotychczasowych kontaktów międzynarodowych.	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	1
Pole aktywności III. Turystyka.	3.3. Modernizacja i rozwój bazy turystycznej (w tym turystyki młodzieżowej). 3.4. Renowacja, konserwacja, prezentacja i utrzymanie zabytków (jako substancji turystycznej) .	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	2
Pole aktywności IV. Gospodarka.	Brak aktualnych celów.	-	-
Pole aktywności V. Administracja.	Brak aktualnych celów.	-	-
Pole aktywności VI. Infrastruktura techniczna i komunalna.	6.4. Skanalizowanie gminy. 6.5. Modernizacja szlaków kolejowych i drogowych.	3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	2
Pole aktywności VII. Oświata, kultura, sport, zdrowie.	Brak aktualnych celów.	-	-
Pole aktywności VIII.	Brak aktualnych celów.	-	-

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia Rozwoju Gminy Paczków do 2020		Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena zgodności
Ekologia.			
Pole aktywności IX. Estetyka.	Brak aktualnych celów.	-	-
Maksymalna liczba punktów: 12		**Suma osiągniętych punktów:**	**8**

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy Prudnik

„Strategia Rozwoju Gminy Prudnik na lata 2010 – 2020" zakłada, że do 2020 roku gmina będzie obszarem, który charakteryzuje nowoczesne rolnictwo i gospodarka, aktywna turystyka transgraniczna z czynnym udziałem mieszkańców oraz atrakcyjność osiedleńcza. W strategii określono cztery kluczowe obszary istotne dla rozwoju gminy:

- Gmina Prudnik centrum turystyki transgranicznej (I).
- Przeobrażenia gospodarki zapewniające zrównoważony rozwój społeczeństwa (II).
- Społeczna, przestrzenna, ekonomiczna rewitalizacja Miasta Prudnika (III).
- Aktywizacja obszarów wiejskich (IV).

Do każdego obszarów przypisano cele ogólne i szczegółowe. Ich zgodność z celami Strategii Rynku Pracy OF PN2020 przedstawiono w poniższej tabeli.

TABELA 34. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY PRUDNIK NA LATA 2010-2020 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Strategia Rozwoju Gminy Prudnik na lata 2010-2020		Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena zgodności
1.1. Podniesienie atrakcyjności turystycznej gminy Prudnik.	- rozwój bazy rekreacyjnej, noclegowej, rozrywkowej, gastronomicznej, - wzrost liczby turystów przybywających do gminy, - poszerzenie oferty imprez sportowo-rekreacyjnych, - zagospodarowanie i modernizacja terenów oraz obiektów sportowych, - rozwój bazy sportowej, - rozwój eko-agroturystyki.	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	3
1.2. Rozwój istniejących i powstanie nowych produktów turystycznych.	- zagospodarowanie terenu zbiornika wodnego przy ul. Poniatowskiego, - zagospodarowanie terenu zbiornika „Niemysłowice", - budowa zbiornika o małej retencji „Piorunkowice", - rewaloryzacja parku Miejskiego.	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	2
2.1. Wspieranie przedsiębiorczości.	- stworzenie dogodnych warunków do rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), - zacieśnienie współpracy lokalnych	1.1. Niski poziom bezrobocia w OF PN2020. 1.2. Strategiczne	3

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia Rozwoju Gminy Prudnik na lata 2010-2020		Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena zgodności
	przedsiębiorców z Gminą, - przebudowa istniejących obiektów pod inkubatory przedsiębiorczości.	podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. 1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020. 3.3. Wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.	
2.2. Sprowadzenie nowych inwestorów.	- program zachęcający inwestorów do inwestycji w Podstrefie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej INVEST-PARK, - rozpowszechnienie w kraju i na świecie informacji o atrakcyjności inwestycyjnej Gminy Prudnik, - pozyskiwanie inwestorów zewnętrznych – krajowych i zagranicznych, - wywoływanie zainteresowania Gminą Prudnik w kontekście jego relatywnie dużych możliwości współpracy gospodarczej, handlowej i usługowej, - próba stworzenia partnerstw publiczno – prywatnych.	3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów do OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	3
2.3. Promocja Gminy Prudnik.	- zintensyfikowanie działań na zewnątrz gminy, - systematyczne unowocześnianie funkcjonowania pracy urzędu Miasta i Gminy, - podnoszenie poziomu estetyki miasta Prudnika i regionu, - rozwijanie współpracy międzynarodowej, a zwłaszcza z miastami partnerskimi i zaprzyjaźnionymi, - rozpowszechnianie materiałów promocyjnych i informacyjnych o Gminie Prudnik w kraju i na świecie.	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	1
3.1. Stworzenie systemu działań zmierzających do	- program rewitalizacji infrastruktury miejskiej, -zachowanie dziedzictwa historycznego,	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego	1

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia Rozwoju Gminy Prudnik na lata 2010-2020		Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena zgodności
ożywienia społeczno-gospodarczego.	kulturalnego.	OF PN2020.	
3.2. Poprawa warunków życia mieszkańców.	- włączenie osób niepełnosprawnych w życie społeczne gminy Prudnik oraz w rynek pracy, - aktywizacja działań grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, -„Prewencja" socjalna – powstrzymująca degradację osób i grup zagrożonych marginalizacją lub wykluczeniem społecznym, - poprawa poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.	1.1. Niski poziom bezrobocia w OF PN2020. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. 1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020.	2
3.3. Rozwój oraz unowocześnienie oferty edukacyjnej.	- rozwój i modernizacja szkolnej infrastruktury dydaktycznej i sportowej	2.1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy OF PN2020. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia w OF PN2020.	3
3.4. Poprawa systemu ochrony zdrowia.	- rozwój profilaktyki zdrowotnej - rozwój usług społecznych, takich jak usługi zdrowotne, pomoc społeczna, oświata, czy też kultura, sport i rekreacja	Brak powiązań.	0
3.5. Zrównoważony rozwój gminy zapewniający dbałość o środowisko (poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi).	- gospodarka odpadami - realizacja Gminnego Programu Gospodarki Odpadami, -ochrona środowiska - realizacja programu ochrony środowiska, - gospodarka wodnościekowa, - poprawa efektywności energetycznej i jakości powietrza, -propagowanie postaw i zachowań proekologicznych.	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	1
3.6. Animacja aktywności kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej.	- tworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego dla młodzieży.	Brak powiązań.	0

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia Rozwoju Gminy Prudnik na lata 2010-2020		Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena zgodności
4.1. Zmiana mentalności społeczeństwa wiejskiego.	- poprawa jakości życia poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi, -promowanie obszarów wiejskich (zadanie realizowane przy współpracy z lokalnymi organizacjami pozarządowymi).	1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. 1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020.	1
4.2. Zwiększenie pozarolniczego zatrudnienia na obszarach wiejskich.	- wsparcie mieszkańców obszarów wiejskich w tworzeniu małych przedsiębiorstw – współpraca z PUP, - rozwijanie funkcji turystyczno-wypoczynkowych (agroturystyka), - kontynuacja idei funduszu sołeckiego, - zacieśnienie współpracy z lokalną grupą działania odpowiedzialną za realizację projektu „Wspólne źródła, wspólne cele”.	1.1. Niski poziom bezrobocia w OF PN2020. 1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020. 3.3. Wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.	2
Maksymalna liczba punktów: 39		**Suma osiągniętych punktów:**	**22**

Źródło: opracowanie własne

Strategia Rozwoju Gminy Skoroszyce

W dokumencie pn. „Strategia Rozwoju Gminy Skoroszyce na lata 2014-2023” przyjęto wizję, która zakłada, że Gmina Skoroszyce stanie się gminą przyjazną wszystkim mieszkańcom, umożliwiającą korzystanie z rozwiniętej infrastruktury, pełne uczestnictwo w życiu społecznym i gospodarczym, pracę, rekreację oraz realizację planów prywatnych i ambicji zawodowych. Tak określona wizja ma być realizowana poprzez wiązkę celów strategicznych i operacyjnych, których zgodność ze Strategią Rynku Pracy OF PN2020 przedstawiono w poniższej tabeli.

TABELA 35. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY SKOROSZYCE NA LATA 2014-2023 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Strategia Rozwoju Gminy Skoroszyce na lata 2014-2023		Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena zgodności
Cel strategiczny 1. Rozbudowa infrastruktury społecznej, komunikacyjnej, komunalnej	1.1. Modernizacja dróg na terenie gminy wraz z infrastrukturą towarzyszącą. 1.2. Budowa chodników i tras rowerowych. 1.3. Rozbudowa i modernizacja	3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej	2

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia Rozwoju Gminy Skoroszyce na lata 2014-2023		Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena zgodności
i ochrony środowiska.	sieci wodno-kanalizacyjnej. 1.4. Wsparcie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. 1.5. Modernizacja i budowa zbiorników wody pitnej. 1.6. Wspieranie inwestycji w odnawialne źródła energii. 1.7. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej. 1.8. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury oświaty, kultury i sportu.	OF PN2020.	
Cel strategiczny 2. Poprawa bezpieczeństwa i porządku publicznego.	2.1. Podniesienie poziomu porządku publicznego. 2.2. Podniesienie bezpieczeństwa publicznego poprzez wsparcie jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej.	Brak powiązań.	0
Cel strategiczny 3. Podniesienie jakości usług publicznych.	3.1. Zwiększenie różnorodności form zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży. 3.2. Wsparcie systemu pomocy społecznej. 3.3. Rozwój oferty usług kulturalnych dla różnych grup wiekowych. 3.4. Rozwój systemu opieki nad osobami starszymi.	1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia w OF PN2020.	1
Cel strategiczny 4. Pobudzenie i wspieranie aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców, włączenie społeczne osób zagrożonych marginalizacją.	4.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób zagrożonych marginalizacją, szczególnie bezrobotnych. 4.2. Wsparcie organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i inicjatyw mieszkańców. 4.3. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości. 4.4. Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej gminy.	1.1. Niski poziom bezrobocia w OF PN2020. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. 1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020. 3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów do OF PN2020. 3.3. Wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji	3

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia Rozwoju Gminy Skoroszyce na lata 2014-2023		Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele operacyjne	Ocena zgodności
		rozwoju gospodarczego OF PN2020.	
Maksymalna liczba punktów: 12		**Suma osiągniętych punktów:**	**6**

Źródło: opracowanie własne

1.3.5. Strategie sektorowe

Wieloletni plan działań na rzecz zatrudnienia do 2015 roku (województwo opolskie)

Celem powstania dokumentu jest zwiększenie aktywności mieszkańców województwa (zarówno w wymiarze zawodowym jak i społecznym), co ma przyczynić się do ograniczenia migracji zarobkowych. Dlatego też podejmowane mają być działania ukierunkowane na zwiększenie liczby osób pracujących w województwie.

Poniższa tabela przedstawia analizę zgodności celów omawianego Planu z celami Strategii Rynku Pracy OF PN2020.

TABELA 36. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY WIELOLETNIM PLANEM DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA DO 2015 ROKU (WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE) I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Wieloletni plan działań na rzecz zatrudnienia do 2015 roku (województwo opolskie)	Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
Priorytet I. Zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców Opolszczyzny.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. 1.4: Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020. Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.	3
Priorytet II. Integracja społeczna w obszarze rynku pracy.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy. 1.1. Niski poziom bezrobocia. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy.	2
Priorytet III. Edukacja i kształcenie ustawiczne.	Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy. 2.1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia.	3

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Priorytet IV. Rozwój badań i lepszy dostęp do informacji o rynku pracy.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy.	2
Maksymalna liczba punktów: 12	**Suma osiągniętych punktów:**	**11**

Źródło: opracowanie własne

Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa Opolskiego

Opracowanie tego dokumentu wynika z ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. 2011 r., Nr 5 poz. 13 z późn. zm.). Dokument został opracowany na podstawie przeprowadzonej diagnozy. Jego głównym celem jest podniesienie jakości systemu transportowego Województwa Opolskiego i zagwarantowanie jego dalszego, zrównoważonego rozwoju.

Poniższa tabela przedstawia analizę zgodności celów ww. Planu z celami Strategii Rynku Pracy OF PN2020

TABELA 37. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI PLANU ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO DLA WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa opolskiego - cele szczegółowe	Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
Cel 1. Poprawa dostępności transportowej i jakości transportu – instrument poprawy warunków życia i usuwania barier rozwojowych.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	3
Cel 2. Poprawa efektywności funkcjonowania systemu transportowego – instrument zwiększania wydajności systemu z jednoczesnym ograniczaniem kosztów.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	3
Cel 3. Integracja systemu transportowego – w układzie gałęziowym i terytorialnym.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	3
Cel 4. Wspieranie konkurencyjności gospodarki – instrument rozwoju gospodarczego.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów. 3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020. 3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	3
Cel 5. Poprawa bezpieczeństwa – radykalna redukcja liczby wypadków i ograniczenie ich skutków (zabici,	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.5. Wzrost poziomu dostępności	1

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Województwa opolskiego - cele szczegółowe	Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
ranni) oraz poprawa bezpieczeństwa osobistego użytkowników transportu.	komunikacyjnej OF PN2020.	
Cel 6. Ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko naturalne i warunki życia.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.2. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.	1
Maksymalna liczba punktów: 18	**Suma osiągniętych punktów:**	**14**

Źródło: opracowanie własne

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020 (dokument krajowy)

Strategia ta jest jedną ze strategii rozwoju, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. "O *zasadach prowadzenia polityki rozwoju*" (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.). Celem opracowania dokumentu jest wyznaczenie najważniejszych kierunków rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa w perspektywie do 2020 r., a tym samym właściwe przekierowanie zakresu interwencji publicznych finansowanych ze środków krajowych i wspólnotowych.

Tabela przedstawia analizę zgodności celów Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020 z celami Strategii Rynku Pracy OF PN2020.

TABELA 38. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU WSI, ROLNICTWA I RYBACTWA NA LATA 2012-2020 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020	Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
1. Wzrost jakości kapitału ludzkiego, społecznego, zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy. 1.1. Niski poziom bezrobocia. 1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020. 1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy. Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy. 2.1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy. 2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia. Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.	3
2. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich oraz poprawa ich dostępności przestrzennej.	Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy. 1.1. Niski poziom bezrobocia.	1
3. Bezpieczeństwo żywnościowe.	Brak powiązań.	0

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020	Strategia Rynku Pracy OF PN2020 – cele strategiczne i operacyjne	Ocena zgodności
4. Wzrost produktywności i konkurencyjności sektora rolno- -spożywczego.	Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020. 3.2. Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020. 3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	2
5. Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich.	Brak powiązań.	0
Maksymalna liczba punktów: 15	**Suma osiągniętych punktów:**	**6**

Źródło: opracowanie własne

1.4.Potrzeby i uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne

1.4.1. Uwarunkowania i potrzeby zewnętrzne

1.4.1.1. Położenie w obszarze przygranicznym, sąsiedztwo Czech

Wstąpienie Polski do Unii Europejskiej, które miało miejsce 1 maja 2004 roku oraz późniejsze wejście do strefy Schengen (21 grudnia 2007 roku), zmieniły w zasadniczy sposób funkcjonowania obszarów przygranicznych. Nowe przepisy unijne i konieczność ich implementacji do prawa krajowego wpłynęły na zmianę zachowań społecznych, stosunków gospodarczych, czy też na współpracę transgraniczną.

Współpraca pomiędzy państwami i regionami jest jednym z podstawowych celów, do których powinny dążyć europejskie podmioty terytorialne. W wielu dokumentach międzynarodowych znaleźć można odniesienie do tego zagadnienia. Jednym z nich jest ratyfikowana przez Polskę *Europejska Karta Regionów Granicznych i Transgranicznych.* Akt ten uchwalono po raz pierwszy już w 1981 roku na pograniczu Niemiec i Holandii, a w 1995 roku zaktualizowano i uchwalono ponownie. W akcie tym zapisano główne zadania, do których powinno dążyć się w ramach współpracy transgranicznej. Do najważniejszych celów należą:

- stworzenie nowej jakości granic, niwelowanie różnic pomiędzy regionami po obu stronach,
- umacnianie warunków gospodarczych i społeczno-kulturalnych,
- współpraca transgraniczna pomiędzy regionami, by były one siłą napędową,
- ujednolicenie zagospodarowania przestrzennego w Europie,
- niwelowanie gospodarczych oraz infrastrukturalnych przeszkód i dysproporcji[13].

Położenie OF PN2020 w obszarze przygranicznym, w sąsiedztwie Republiki Czeskiej, wpływa na konieczność podjęcia próby pogłębienia współpracy pomiędzy partnerami po obu stronach granicy, w celu osiągnięcia wyznaczonych zamierzeń. Służyć temu mają,

[13] *Europejska Karta Regionów Granicznych i Transgranicznych, s. 9-11.*

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

powoływane na podstawie prawa obowiązującego w danym państwie, euroregiony. Tereny leżące w granicach Polski wchodzą w skład sześciu euroregionów położonych przy przygraniczu czeskim. W skład dwóch z nich – Euroregionu Pradziad i Euroregionu Silesia, wchodzą gminy będące członkami OF PN2020.

MAPA 1. EUROREGIONY W POLSCE

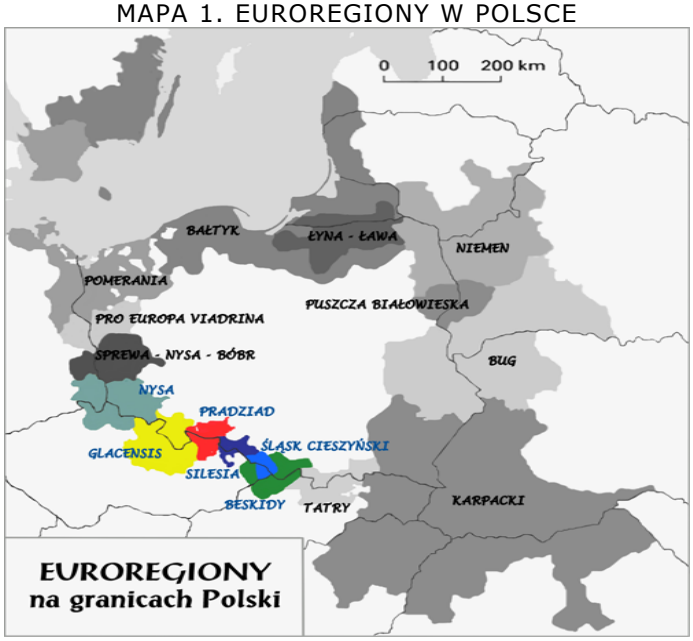

Źródło: http://www.euroregions.org/pl/index/euroregiony-w-polsce-i-czechach/11.html

Współpracę pomiędzy Polską a Republiką Czeską wzmacniają także programy wsparcia unijnego, takie jak: Regionalny Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Polska – Czechy (wcześniej były to Interreg III A i Phare CBC), w tym Fundusz Mikroprojektów Euroregionów: Pradziad i Silesia. Środki finansowe są silnym bodźcem, który pozwala realizować wspólne projekty instytucjom, organizacjom pozarządowym, czy przedsiębiorcom po obu stronach granicy. Wykorzystanie środków z tego programu jest bardzo wysokie. Zgodnie z raportem rocznym z realizacji Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007–2013 za rok 2013 podpisano umowy dotyczące realizacji 300 projektów zagospodarowując wszystkie dostępne środki. Beneficjentom wypłacono już 71,8% środków programu[14]. Pod względem wykorzystania środków polsko-czeski program operacyjny zajmuje trzecią pozycję w całej Unii Europejskiej[15]. Na okres finansowy 2014-2020 opracowano program współpracy pod nazwą „Program INTERREG V-A"[16].

Wnioski

Współpraca pomiędzy europejskimi regionami powinna być jednym z podstawowych priorytetów OF PN2020. Dotychczasowe pełne wykorzystanie środków unijnych w ramach

[14] Raport Roczny z realizacji Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska - Rzeczpospolita Polska 2007 - 2013 za rok 2013, s. 17.
[15] A. Fuksiewicz, Podsumowanie polsko-czeskiej współpracy Transgranicznej 2007-2013, Instytut Spraw Publicznych, 2013.
[16] http://www.ewt.gov.pl/media/6874/Program_PL_CZ_14-20_23.pdf

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

realizacji Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007–2013 za rok 2013 wskazuje na zdolność gmin do pozyskania i wykorzystania dostępnych środków.

1.4.1.2. Przynależność do Euroregionu Pradziad

Euroregion Pradziad to ponadgraniczne porozumienie samorządów lokalnych z pogranicza polsko-czeskiego obejmujące swoim zasięgiem 41 gmin po stronie polskiej oraz dawne powiaty Bruntal i Jesenik po stronie czeskiej.

Spośród członków PN2020 do Euroregionu należą: Biała, Głuchołazy, Grodków, Korfantów, Lubrza, Nysa, Otmuchów, Paczków, Prudnik, Skoroszyce, powiat nyski, i powiat prudnicki.

MAPA 2. CZŁONKOWIE STOWARZYSZENIA GMIN POLSKICH EUROREGIONU PRADZIAD, STAN NA DZIEŃ 31.08.2015 ROKU

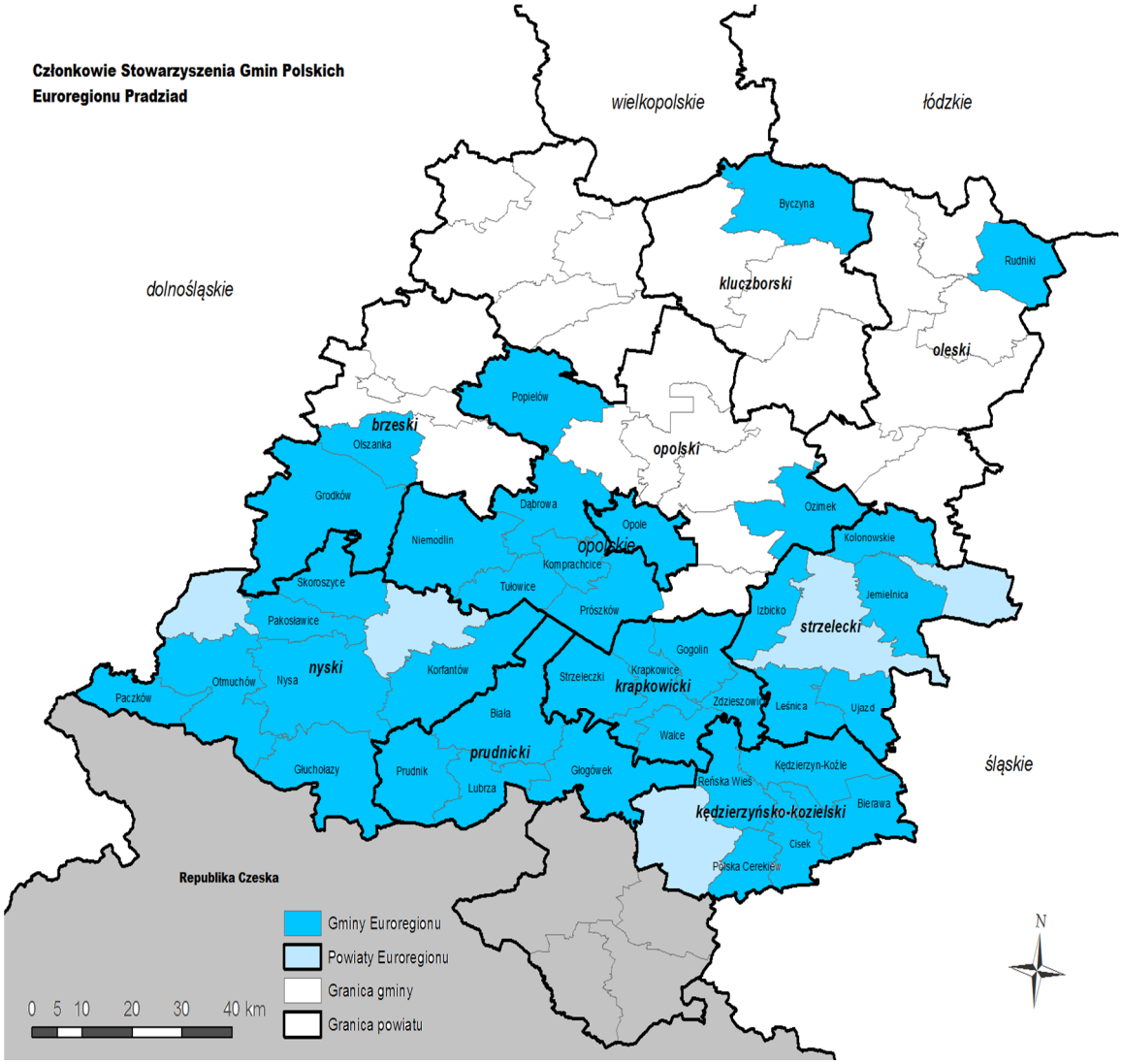

Źródło: Euroregion Pradziad

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Euroregion Pradziad powstał w 1997 roku – jego członkami-założycielami było pięć czeskich stowarzyszeń oraz Stowarzyszenie Rozwoju Gmin Dorzecza Osobłogi i Unia Turystyczna Ziemi Nyskiej od strony polskiej[17]. W 2000 roku zostało utworzone Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Pradziad, w którego skład weszły jednostki samorządu terytorialnego będące członkami Euroregionu.

Zgodnie z preambułą statutu Euroregionu Pradziad celem jego istnienia jest rozwijanie przyjaznej i wzajemnie korzystnej współpracy transgranicznej na styku Moraw i Śląska w Republice Czeskiej oraz Śląska Opolskiego w Rzeczypospolitej Polskiej. Współpraca przejawia się w wielu dziedzinach, m.in. w gospodarce przestrzennej i ochronie środowiska naturalnego, rozwoju gospodarczym, turystyce, transporcie oraz nauce i kulturze[18].

Wśród przedsięwzięć, które realizuje Euroregion Pradziad należy wymienić:

- otwarcie Centrum Współpracy, w którym odbywają się spotkania władz Euroregionu, partnerów polskich i czeskich czy też szkolenia dla ubiegających się o pieniądze z Funduszu Mikroprojektów,
- wydanie publikacji promujących turystykę w całym regionie – „Obiekty sakralne", „Zamki i pałace" oraz stworzenie strony internetowej skierowanej do młodych użytkowników Internetu,
- wsparcie projektów w ramach Funduszu Małych Projektów programu Phare CBC, Funduszu Mikroprojektów Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG 200-2006 oraz Europejskiej Współpracy Terytorialnej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013[19].
- W 2013 roku powstała strategia rozwoju współpracy polsko-czeskiej w Euroregionie Pradziad na lata 2014-2020, w której zostały określone cztery najważniejsze wyzwania, które stoją przed Euroregionem m.in. konieczność zacieśniania współpracy pomiędzy polską i czeską stroną, podjęcie efektywnych działań na rzecz odwrócenia negatywnych zmian demograficznych i migracyjnych na tym obszarze, czy też na rzecz rynku pracy – utrzymanie istniejących i powstanie nowych miejsc pracy.

Wnioski

Większość członków OF PN2020 należy do Euroregionów (Pradziad, Silesia), które stoją przed podobnymi wyzwaniami do tych, którym czoła stawiają Partnerzy PN2020. Działania Strategii Rynku Pracy OF PN2020 powinny uzupełniać te podejmowane przez Euroregiony, dotyczące wspólnej promocji turystyki, przeciwdziałania negatywnym zmianom demograficznym i migracyjnym oraz rozwoju wspólnego rynku pracy.

[17] http://www.europradziad.pl/index2.php#, [dostęp 14.05.2015].
[18] Statut Euroregionu Pradziad, Uchwała nr 1/ 98 Parlamentu Euroregionu Pradziad z dnia 7 maja 1998 r. ze zm.
[19] http://www.europradziad.pl/index2.php#, [dostęp 14.05.2015].

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

1.4.1.3. Położenie w podregionie nyskim

OF PN2020 jest położony na terenie podregionu nyskiego. Podregion nyski obejmuje swoim zasięgiem pięć powiatów województwa opolskiego: nyski, prudnicki, brzeski, kluczborski oraz namysłowski. Podregion nyski zamieszkuje obecnie prawie 400 tys. osób (399,6 tys. osób na koniec 2013 roku według danych BDL/GUS).

Podregion nyski (do którego należą 2 z 3 powiatów wchodzących w skład OF PN2020) należy do najsłabiej rozwiniętych gospodarczo obszarów kraju (w 2011 roku został sklasyfikowany jako 59 wśród 66 analizowanych podregionów)[20]. Dodatkowo tempo wzrostu PKB na tych terenach w ostatnich latach było niższe niż w pozostałych regionach Polski.

Jednocześnie należy pamiętać, iż „jednostki NUTS-3 w woj. opolskim zostały – pomimo formalnych sugestii płynących z regionu – nieprawidłowo zdefiniowane przestrzennie, bowiem powiat głubczycki zaliczono do podregionu opolskiego, a powiat kluczborski – do podregionu nyskiego, a dokumenty strategiczne województwa zawierają odwrotny ich układ. W efekcie, wewnątrzregionalne zróżnicowanie (np. PKB) jest statystycznie mniejsze niż w rzeczywistości”[21].

Podregion nyski wyróżnia się na tle kraju i regionu niskim poziomem zatrudnienia. Wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 15 lat i więcej (dane GUS z Narodowego Spisu Powszechnego 2011) wyniósł dla podregionu 42% przy średniej na poziomie kraju wynoszącej 46,4% oraz województwa opolskiego 44,7%. W subregionie panuje wysokie bezrobocie – stopa bezrobocia na 30 września 2014 roku wynosiła 16,5%, podczas gdy średnio województwo opolskie charakteryzowało się stopą bezrobocia na poziomie 12,0%.

Podobnie jak całe województwo opolskie, podregion nyski podlega niekorzystnym tendencjom demograficznym. W latach 2002-2012 liczba ludności subregionu zmniejszyła się o 3,8% podczas, gdy w całej Polsce w tym czasie odnotowano przyrost ludności o 0,8%. Skala niekorzystnych tendencji demograficznych była jednak stosunkowo mniejsza niż w sąsiadującym subregionie opolskim, gdzie liczba ludności zmalała o 5,4%.

Podregion nyski obejmuje tereny przygraniczne, z czym wiąże się możliwość rozwijania współpracy ponadnarodowej. Ze względu na walory środowiska naturalnego oraz bogactwo kulturowe obszar ma również duży potencjał w zakresie rozwoju turystyki.

1.4.1.4. Legislacja na poziomie krajowym i wojewódzkim

Nowe podejście do polityki rozwoju regionalnego Polski i uruchomienie nowej perspektywy finansowej środków unijnych na lata 2014-2020 spowodowało konieczność pojawienia się koncepcji obszarów funkcjonalnych. Pojęcie „obszaru funkcjonalnego” do polskiego planowania strategicznego wprowadziła Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK), która została przyjęta przez Radę Ministrów 13.12.2011 roku. Zgodnie z tym dokumentem obszary funkcjonalne powinny być

[20] Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2011 r., Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, Urząd Statystyczny w Katowicach, Katowice 2013.
[21] Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego. Diagnoza strategiczna, Zarząd Województwa Opolskiego, Opole, luty 2011, s. 26.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

wykorzystywane do planowania, zarówno rozwoju przestrzennego, jak i społeczno-gospodarczego[22], w celu zapewnienia jak najlepszych efektów planowanych wspólnie przez kilka jednostek samorządowych działań. W Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 można znaleźć typologię tych obszarów wraz z charakterystyką.

Obszar funkcjonalny, według definicji zawartej w KPZK, jest to zwarty układ przestrzenny składający się z funkcjonalnie powiązanych terenów, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi, jednolitymi celami rozwoju[23]. Obszary te można podzielić na:

- miejskie, wśród których można wyróżnić następujące podtypy:
  - ośrodki wojewódzkie,
  - ośrodki regionalne,
  - ośrodki subregionalne,
  - ośrodki lokalne,
- wiejskie,
- obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej (np. strefa przybrzeżna, obszary górskie, żuławy),
- obszary kształtowania potencjału rozwojowego (np. cenne przyrodniczo, ochrony krajobrazów kulturowych),
- obszary funkcjonalne wymagające rozwoju nowych funkcji przy użyciu instrumentów właściwych polityce regionalnej (np. obszary przygraniczne, miasta tracące dotychczasowe funkcje gospodarcze).

Zgodnie z nowymi wytycznymi to właśnie obszary funkcjonalne mają stanowić punkt odniesienia przy interwencyjnej polityce publicznej.

Wyznaczanie obszarów funkcjonalnych i ich zagospodarowywanie odbywa się na podstawie planów zagospodarowania przestrzennego i strategii rozwoju przy uwzględnieniu szczegółowych kryteriów określonych w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego. Obecnie trwają prace nad uzgodnieniem nowego projektu tego rozporządzenia[24].

Zmiany w dotychczasowym podejściu do polityki rozwoju spowodowały konieczność uwzględnienia ich w niektórych aktach prawnych m.in. w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym[25]. W dniu 25 września 2014 roku weszły w życie normy prawne zawarte w rozdziale 4a pn. „obszary funkcjonalne". Zgodnie z art. 49d samorząd województwa określa obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym i ich granice – robi to z własnej inicjatywy lub też na wniosek samorządu powiatowego i gminnego. Należy zauważyć też, że prowadzenie polityki przestrzennej na terenie obszaru funkcjonalnego możliwe jest przy udziale jednostek samorządowych niższego rzędu, które tworzą ten obszar.

[22] http://www.mir.gov.pl/rozwoj_regionalny/polityka_przestrzenna/kpzk/strony/koncepcja_przestrzennego_zagospodarowania_kraju.aspx [dostęp 24.04.2015 r.].
[23] Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Warszawa, 2012, s. 178.
[24] https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/261191/katalog/261198#261198 [dostęp 22.04.2015].
[25] Dz. U. 2003 nr 80 poz. 717 ze zm.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

W dokumentach na szczeblu wojewódzkim odwołania do obszarów funkcjonalnych można znaleźć przede wszystkim w Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku. Podejście terytorialne do zagadnień rozwojowych umożliwiło zidentyfikowanie biegunów wzrostu, przy których określono obszary funkcjonalne.

Wnioski

W ramach OF PN2020 spodziewane jest uzyskanie najlepszych efektów planowanych wspólnie przez kilka jednostek samorządowych działań. Wspólne planowanie rozwoju przestrzennego i społeczno-gospodarczego jest spójne z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Nysa zgodnie ze Strategią rozwoju województwa opolskiego do 2020 powinna być biegunem wzrostu OF PN2020.

1.4.1.5. Nowa perspektywa budżetowa UE

Nowa perspektywa budżetowa Unii Europejskiej obejmuje lata 2014-2020. Założenia perspektywy finansowej 2014-2020 na poziomie UE koncentrują się w obszarze zwiększania efektywności interwencji publicznej poprzez: koncentrację tematyczną działań, zasadę warunkowości i planowane do osiągnięcia rezultaty.

Priorytety, na jakie zostaną przeznaczone środki w ramach nowej perspektywy w Polsce, to: zwiększenie konkurencyjności polskiej gospodarki, poprawa spójności społecznej i terytorialnej kraju oraz podniesienie sprawności i efektywności administracji. Łącznie w latach 2014-2020 Unia przeznaczyła dla Polski 82,5 mld euro.

Największe kwoty Polska zainwestuje w infrastrukturę transportową (drogową i kolejową), ale największy wzrost wydatków nastąpi w sferze innowacyjności i wsparcia przedsiębiorców. Nadal finansować będziemy inwestycje w ochronę środowiska i energetykę, a także projekty z dziedziny kultury, edukacji, zatrudnienia czy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Miasta wojewódzkie wraz z okalającymi je gminami otrzymają duże wsparcie na realizację wspólnych przedsięwzięć w zakresie dostępności komunikacyjnej. Ponadto fundusze sfinansują inwestycje w miastach, zwłaszcza projekty związane z kompleksową rewitalizacją, ekologicznym transportem miejskim, gospodarką niskoemisyjną. Wymogiem w nowej perspektywie UE jest również rozwój tzw. inteligentnych specjalizacji, czyli skupienie się poszczególnych regionów na wybranych priorytetach polityki innowacyjnej.

Jednostki samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorcy z terenu OF PN2020 mogą korzystać zarówno ze środków dystrybuowanych w ramach programów ogólnopolskich jak i przede wszystkim ze środków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego. Pula środków w ramach RPO Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 to 0,9 miliarda euro.

W ramach RPO Województwa Opolskiego (RPO WO) przewidziano finansowanie dziesięciu osi priorytetowych regionu i jego rozwoju:

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

1. Innowacje w gospodarce.
2. Konkurencyjna gospodarka.
3. Gospodarka niskoemisyjna.
4. Zapobieganie zagrożeniom.
5. Ochrona środowiska.
6. Zrównoważony transport.
7. Konkurencyjny rynek pracy.
8. Integracja społeczna.
9. Wysoka jakość edukacji.
10. Inwestycje w infrastrukturę społeczną.

Wydatkowanie środków w ramach RPO WO 2014-2020 ukierunkowane zostało głównie na wsparcie innowacyjności, sektora MŚP, wysokiej jakości kształcenia, rynku pracy sprzyjającego włączeniu społecznemu, wysokiej jakości zatrudnienia oraz spójności społecznej, przyrost wydajności oraz włączenie się w budowanie zasobooszczędnej gospodarki niskoemisyjnej w Polsce i Europie.

Wnioski

Nowa perspektywa budżetowa Unii Europejskiej może być w Strategii Rynku Pracy OF PN2020 postrzegana jako szansa w otoczeniu i powinna zostać wzięta pod uwagę przy ustalaniu celów strategicznych.

Środki w ramach RPO WO 2014-2020 w dużej mierze zostaną przeznaczone na realizację projektów zbieżnych z priorytetami rozwojowymi OF PN2020, co w znacznej mierze może wspomóc osiągnięcie założonych w Strategii celów.

1.4.1.6. Tendencje demograficzne i migracyjne w otoczeniu OF PN2020

Negatywne zmiany demograficzne w Europie takie jak: starzenie się społeczeństwa, kurczenie populacji i zmniejszanie grupy mieszkańców w wieku produkcyjnym, to kluczowe trendy mające wpływ na jej obecny i przyszły rozwój. Wskazują na to wyniki I etapu prac badawczych prowadzonych w ramach ESPON Europejskie Terytorium 2015. Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym zmniejsza się, co wpływa na wzrost gospodarczy i konkurencyjność wielu regionów europejskich[26].

Biorąc pod uwagę wydłużanie się czasu życia, zmniejszanie dzietności i malejącą liczbę osób aktywnych zawodowo, jedynie silna migracja zewnętrzna może przyczynić się do wzrostu zasobów siły roboczej w Unii Europejskiej do roku 2050. W badaniach przeprowadzonych w 2007 roku to właśnie imigracja stanowiła kluczową determinantę przyrostu populacji w UE odpowiadając za 80% wzrostu, podczas gdy przyrost naturalny odpowiadał jedynie za 20%.

Według wstępnych danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), liczba ludności Polski wyniosła na koniec 2014 roku około 38 484 tys. osób, odnotowując w całym roku ujemny przyrost naturalny - odnotowaliśmy spadek liczby ludności o 12 tys. osób

[26] A. Oleśnicka, K. Wojnar, Terytorialny wymiar rozwoju. Polska z perspektywy badań ESPON, 2013.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

w stosunku do końca 2013 roku. Tempo ubytku ludności wyniosło -0,03%, co oznacza, że na każde 10 tys. mieszkańców Polski ubyły trzy osoby.

Polska gospodarka, podobnie jak gospodarki innych krajów Unii Europejskiej, w obliczu negatywnych trendów demograficznych ma przed sobą szereg wyzwań: starzejące się społeczeństwo i wzrost kosztów funkcjonowania systemu zabezpieczeń społecznych, silny migracyjny odpływ młodzieży i osób w wieku produkcyjnym oraz spadek populacji obniżający konkurencyjność polskich regionów.

Województwo opolskie jest najmniejszym regionem Polski w ujęciu terytorialnym, a także pod względem liczby ludności. Wśród sześciu regionów w kraju, w których zanotowano spadek liczby ludności, województwo opolskie znajduje się w najbardziej niekorzystnej sytuacji, z depopulacją na poziomie 6% w latach 2003-2013[27]. Wpływ na ten proces mają przede wszystkim niska dzietność oraz ujemne saldo ruchu migracyjnego ludności.

Ludność w regionie zmniejszyła się w ciągu ostatnich 10 lat o ponad 62 tysiące osób, a obecne tempo depopulacji wynosi 0,5% rocznie. W ciągu dwóch kolejnych dekad liczba kobiet w wieku o największej dzietności zmniejszy się w regionie o połowę.

Zgodnie z informacjami Głównego Urzędu Statystycznego zebranymi w trakcie spisu powszechnego w 2011 roku województwo opolskie to obszar kraju o najbardziej intensywnym odpływie ludności za granicę. Według spisów z lat 2002 i 2011 liczba emigrantów przypadających na 1 000 mieszkańców województwa była największa w Polsce i wynosiła odpowiednio 99 i 106 osób. Mieszkańcy opolskiego emigrują przede wszystkim do Niemiec (40,6%), a w dalszej kolejności do Wielkiej Brytanii (7,3%), Holandii (6,2%), Irlandii (2,5%) i innych krajów. Przyczyną emigracji jest najczęściej praca (73,7%), a w dalszej kolejności sprawy rodzinne, edukacja lub inne powody[28].

Wnioski

Tendencje demograficzne w bliższym i dalszym otoczeniu OF PN2020 mają charakter negatywny i oddziałują w dłuższej perspektywie niekorzystnie na tempo wzrostu PKB, poziom bezrobocia czy poziom konsumpcji.

Odwrócenie niekorzystnych tendencji demograficznych i migracyjnych w OF PN2020 to jedno z kluczowych wyzwań przed jakimi stoi obszar funkcjonalny w najbliższych latach.

W Strategii Rynku Pracy OF PN2020 należy uwzględnić aspekt demograficzny i ustanowić cele związane z wyzwaniami wynikającymi z niekorzystnych tendencji demograficznych w regionie (np. spadający odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym).

[27] Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020.
[28] *Poziom życia mieszkańców w województwie opolskim, sytuacja rodzin, pomoc bezrobotnym i osobom wykluczonym, niwelowanie skutków dysfunkcji społecznych*, Opole, 2012.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

1.4.1.7. Tendencje gospodarcze w otoczeniu OF PN2020

Sytuacja w gospodarce światowej, szczególnie w odniesieniu do krajów wysokorozwiniętych, ulega stopniowej poprawie. Tempo wzrostu gospodarki światowej w najbliższych latach przyspieszy, ale będzie ono nieco wolniejsze niż się do niedawna spodziewano. W latach 2015-2016 wyniesie ono 3,3%. Takie prognozy przedstawiła agencja ratingowa Fitch w swoim najnowszym raporcie Global Economic Outlook[29]. Na poprawę koniunktury oddziałują pozytywnie deprecjacja euro, poluzowanie polityki monetarnej przez europejski bank centralny oraz złagodzenie tempa konsolidacji fiskalnej w wielu krajach.

Z danych GUS wynika, że polski produkt krajowy brutto (PKB) wzrósł w 2014 roku o 3,3% rok do roku (rdr.). Z kolei popyt krajowy wzrósł o 4,6%. Te dane pokazują odbicie gospodarki po ciężkim 2013 roku, w którym to PKB wzrósł o 1,6% a popyt krajowy spadł do poziomu minus 0,2%. Dane GUS i Eurostatu pokazują, że pod względem wzrostu gospodarczego w 2013 roku Polska uplasowała się na piątym miejscu wśród 27 krajów UE, za Łotwą, Litwą, Maltą i Zjednoczonym Królestwem.

Międzynarodowe instytucje, między innymi OECD i Komisja Europejska, spodziewają się, że w 2015 roku polski PKB wzrośnie między 3,0% a 3,2% rdr., a w 2016 roku między 3,4% a 3,5%. Na gospodarkę kraju pozytywnie oddziałuje spadek cen ropy oraz inwestycje infrastrukturalne planowane w ramach wykorzystania środków z nowej perspektywy budżetowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020. Podstawowym czynnikiem odpowiedzialnym za przyspieszenie tempa wzrostu PKB w kolejnych latach będzie oczekiwane przyspieszenie w popycie krajowym, w tym szybsze tempo wzrostu spożycia prywatnego oraz utrzymanie wysokiej dynamiki inwestycji prywatnych.

Województwo opolskie należy do regionów o średnim poziomie rozwoju gospodarczego, a jednocześnie jest obszarem relatywnie wolnego tempa wzrostu gospodarczego. Stopa wzrostu PKB w latach 2005–2010 była najniższa spośród wszystkich województw. Chociaż województwo opolskie należy do grupy regionów o średnim poziomie rozwoju w Polsce (11 miejsce mierzone PKB na mieszkańca), to w układzie wewnętrznym widoczne są znaczące dysproporcje już na poziomie jednostek statystycznych NUTS-3. Podregion opolski należy do obszarów o wysokim poziomie rozwoju (91,7% średniego poziomu w kraju, 21 miejsce), zaś podregion nyski do grupy o najniższym statystycznym poziomie rozwoju w całym kraju (62,5% średniego poziomu w kraju, 59 miejsce na 66 podregionów). W strukturze gospodarki województwa dominują usługi generujące niecałe 56% wartości dodanej brutto oraz skupiające 52% ogółu pracujących w gospodarce regionu. Jednak wyróżnikiem regionu jest jego wysoko rozwinięty przemysł, generujący 30,1% wartości dodanej brutto w regionie (przeciętnie w kraju 25,6%, dane za 2011 rok).

Jednym z wyzwań dla regionu jest przyspieszenie tempa rozwoju sektora usług. W latach 2000-2011 wartość dodana brutto wytworzona w sektorze usług wzrosła w regionie o 78% względem wzrostu o 96% przeciętnie w kraju. Niższy wskaźnik notowano tylko w dwóch województwach.

[29] https://www.conference-board.org/data/globaloutlook/ [dostęp 15.06.2015].

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Jednocześnie w 2015 roku zgodnie z badaniami GUS w Opolu przedsiębiorcy z siedzibą w województwie opolskim oceniają obecny klimat gospodarczy optymistycznie i spodziewają się rozwoju swoich działalności gospodarczych w tym i kolejnych latach.

Wnioski

- Koniunktura w gospodarce polskiej ulega stopniowej poprawie, która powinna utrzymać się w ciągu kolejnych lat, dobra koniunktura gospodarcza będzie sprzyjać rozwojowi i pozytywnie wpływać na rynek pracy oraz turystykę w OF PN2020.
- Poprawa koniunktury gospodarczej powinna przełożyć się pozytywnie na dochody jednostek samorządu terytorialnego, a więc również Partnerów OF PN2020, co z kolei powinno pozytywnie wpłynąć na możliwości finansowania inwestycji niezbędnych do osiągniecia celów strategicznych Partnerstwa.
- Województwo opolskie w tym również obszar OF PN2020 stoi przed szeregiem wyzwań, przede wszystkim związanych z wykorzystaniem dobrej koniunktury i uzyskaniem wzrostu gospodarczego na poziomie przynajmniej zbliżonym do reszty kraju. Konieczne wydaje się uwzględnienie w Strategii Rynku Pracy OF PN2020 pobudzania przedsiębiorczości mieszkańców OF PN2020.

1.4.2. Uwarunkowania i potrzeby wewnętrzne

1.4.2.1. Dotychczasowe powiazania funkcjonalne i współpraca między partnerami OF PN2020

Zawarcie umowy Partnerstwa Nyskiego 2020 miało na celu usprawnienie i rozwój dotychczasowej współpracy. Warto podkreślić, że poza formalnymi działaniami władz samorządowych chodzi tutaj również o realne powiązania, zarówno w zakresie życia prywatnego mieszkańców (wybory miejsc edukacji i wypoczynku, związki interpersonalne) jak również gospodarki (zasięg działalności przedsiębiorstw i współpraca między nimi).

Wnioski zawarte w poniższym podrozdziale zostały opracowane na podstawie badań społecznych (przeprowadzonych wśród ogółu mieszkańców oraz wśród przedsiębiorców) jak również ankiety, w której udział wzięli przedstawiciele wszystkich partnerów.

Gminy OF PN2020 współpracują ze sobą w zakresie kultury, turystyki, komunikacji, spraw społecznych, edukacji, mieszkalnictwa i gospodarki. Należy podkreślić, że procentowy rozkład wskazań na poszczególne obszary współpracy pokazuje, że współpraca między gminami OF PN2020 jest wieloaspektowa i ma charakter zrównoważony. Najczęściej wskazywane były obszary kultury, komunikacji oraz turystyki a najrzadziej mieszkalnictwa i gospodarki. Taki rozkład odpowiedzi, a zwłaszcza niewielka liczba wskazań na współpracę w obszarze gospodarki, pozwala stwierdzić, że Partnerzy OF PN2020 nie mają doświadczeń w realizacj wspólnych projektów na rzecz poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 39. CZĘSTOTLIWOŚĆ WSPÓŁPRACY GMIN OF PN2020 (% OBLICZONO Z CAŁKOWITEJ LICZBY WSKAZAŃ OBSZARÓW WSPÓŁPRACY)

Obszar tematyczny współpracy między gminami	Częstotliwość współpracy w OF PN2020 (w %)
kultura	23,2
komunikacja	19,5
turystyka	19,1
sfera społeczna	12,0
edukacja	11,2
mieszkalnictwo	8,7
gospodarka	8,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI, N=17

Gminą, która podejmuje najszerszą współpracę z innymi jednostkami OF PN2020 jest gmina Biała (8 obszarów). Na drugim miejscu znalazła się gmina Prudnik (7 obszarów), a na trzecim gmina Łambinowice (6 obszarów). Każda gmina podejmuje współpracę w przynajmniej jednym obszarze.

TABELA 40. LISTA OBSZARÓW WSPÓŁPRACY PODEJMOWANEJ PRZEZ POSZCZEGÓLNE GMINY OF PN2020

Gmina	Obszar współpracy
Biała	gospodarczy, edukacyjny, infrastrukturalny, komunikacyjny, kulturalny, mieszkalnictwa, społeczny, turystyczny,
Branice	kulturalny
Głubczyce	edukacyjny, komunikacyjny, kulturalny
Głuchołazy	turystyczny
Grodków	kulturalny, turystyczny
Kietrz	edukacyjny, komunikacyjny, kulturalny, turystyczny,
Korfantów	społeczny
Lubrza	gospodarczy, edukacyjny, komunikacyjny, kulturalny, społeczny
Łambinowice	edukacyjny, komunikacyjny, kulturalny, mieszkalnictwa, społeczny, turystyczny,
Nysa	komunikacyjny, kulturalny, turystyczny
Otmuchów	komunikacyjny, kulturalny
Paczków	edukacyjny, komunikacyjny, kulturalny, turystyczny
Prudnik	gospodarczy, edukacyjny, infrastrukturalny, komunikacyjny, kulturalny, społeczny, turystyczny
Skoroszyce	gospodarczy, komunikacyjny

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI, N=17

Jeśli chodzi o powiaty, to wyróżnia się powiat głubczycki, którego współpraca z innymi Partnerami OF PN2020 obejmuje sześć obszarów.

TABELA 41. LISTA OBSZARÓW WSPÓŁPRACY PODEJMOWANEJ PRZEZ POSZCZEGÓLNE POWIATY OF PN2020

Powiat	Obszar współpracy
powiat prudnicki	komunikacyjny
powiat głubczycki	edukacyjny, infrastrukturalny, komunikacyjny, kulturalny, mieszkalnictwa, turystyczny
powiat nyski	komunikacyjny, kulturalny, turystyczny, społeczny

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI, N=17

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Partnerzy OF PN2020 najczęściej deklarowali, że współpracują w którymś z obszarów z powiatem nyskim (łącznie 24 wskazania) lub gminą Głuchołazy (23). Najrzadziej z kolei wskazywane były gmina Lubrza (9) i gmina Grodków (8).

TABELA 42. LISTA WSKAZAŃ POSZCZEGÓLNYCH GMIN I POWIATÓW OF PN2020 JAKO PARTNERÓW, Z KTÓRYMI PROWADZONA JEST WSPÓŁPRACA W KTÓRYMŚ Z OBSZARÓW*

Gmina/Powiat	Liczba wskazań
powiat nyski	24
Głuchołazy	23
Nysa	20
Otmuchów	18
powiat prudnicki	17
Branice	17
Korfantów	16
powiat głubczycki	16
Głubczyce	16
Paczków	15
Skoroszyce	15
Kietrz	15
Prudnik	13
Łambinowice	12
Biała	11
Lubrza	9
Grodków	8

*Każdy z Partnerów mógł wskazać innego Partnera wielokrotnie, jeśli podejmują oni współpracę w więcej niż jednym obszarze

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI, n=17

Partnerzy OF PN2020 najczęściej podejmują współpracę w obszarze kulturalnym. Współpraca ta oznacza organizację imprez kulturalnych oraz uczestniczenie mieszkańców w tych imprezach. Imprezą, którą respondenci wymieniali jako wyróżniającą się w regionie, jest konkurs „Złota Kosa", czyli Turniej Żniwowania Metodami Tradycyjnymi. Jego celem jest rozwój zainteresowania tradycjami wiejskim oraz dziedzictwem kulturowym wsi. Konkurs ma związek z programem „Odnowa Wsi Opolskiej", a jego głównym organizatorem jest gmina Łambinowice oraz sołectwo Piątkowice. Gminy współpracują także przy ustalaniu wspólnego kalendarza wydarzeń kulturalnych.

W obszarze gospodarczym współpraca gmin OF PN2020 oznacza przede wszystkim próby korelowania działań gmin z działalnością Powiatowych Urzędów Pracy oraz aktywizację rynku pracy. Z drugiej strony wszelka współpraca ma na celu lepsze wykorzystanie istniejących inkubatorów przedsiębiorczości. Na terenie OF PN2020 działa Klaster Turystyczny Gór Opawskich, który stanowi arenę współpracy poszczególnych jednostek. Skupia on 12 podmiotów gospodarczych z branży turystycznej:

- Agroturystyka „Pod Biskupią Kopą" w Jarnołtówku,
- Biuro Turystyczne Medium z Prudnika,
- Hotel „Carina *** " w Pokrzywnej,
- Hotel „Dębowe Wzgórze *** " w Pokrzywnej,
- Hotel „Olimp" w Prudniku,
- OSW „Chrobry" w Pokrzywnej,
- OSW „Mieszko" w Pokrzywnej,

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- OW „Villa Daglesia Resort & SPA” w Pokrzywnej,
- Pensjonat „Monika” w Pokrzywnej,
- Portal turystyczny - www.mixtravel.pl,
- Stowarzyszenie „Kopa Biskupia” w Pokrzywnej,
- „Złoty Potok” – ośrodek i karczma w Pokrzywnej.[30]

Celem funkcjonowania tego klastra jest promowanie Gór Opawskich jako miejsca wypoczynku oraz miejsca organizacji wydarzeń biznesowych.

Współpraca gmin w sferze społecznej oznacza m.in. wspólne interwencje w sytuacjach kryzysowych (do takich sytuacji kryzysowych należy zaliczyć np. reagowanie na zjawiska alkoholizmu czy wykluczenia społecznego). Instytucje wspierające współpracę gmin w tym zakresie to np.: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nysie, szpital w Nysie, czy stowarzyszenie SAPRA w Prudniku, które prężnie działa w zakresie wykluczenia społecznego. Część wspólnych potrzeb społecznych, wychodzących poza interwencje w sytuacjach kryzysowych, realizuje się poprzez członkostwo w Lokalnych Grupach Działania funkcjonujących na terenie OF PN2020 (np. LGD - Nyskie Księstwo Jezior i Gór, LGD - Płaskowyż Dobrej Ziemi, LGD – Złota Ziemia, LGD – Partnerstwo Borów Niemodlińskich, LGD Brzesko-Oławska Wieś Historyczna).

Zjawisko bezrobocia jest problemem zarówno gospodarczym jak i społecznym. W tym drugim aspekcie gminy OF PN2020 starają się wspierać dotkniętą problemem bezrobocia ludność, między innymi zatrudniając bezrobotnych mieszkańców przy robotach publicznych. Aktywizacji mieszkańców służy również współorganizacja i uczestniczenie gmin w programie „Odnowa Wsi Opolskiej”.

W zakresie edukacji współpraca gmin OF PN2020 przejawia się w organizowaniu doradztwa metodycznego dla nauczycieli oraz współpracy szkół (organizacja konkursów). Dodatkowo niektórzy mieszkańcy korzystają z placówek edukacyjnych zlokalizowanych w innych gminach obszaru.

W zakresie turystyki gminy OF PN202o współdziałają wydając materiały promocyjne oraz publikacje o tematyce turystycznej. Współpraca przejawia się również poprzez udział w targach i imprezach wystawienniczych oraz organizacji i promocji imprez turystycznych. Innym przejawem współpracy jest wspólne oznakowanie tras turystycznych. Współpracy sprzyja przynależność gmin do Euroregionu Pradziad, Stowarzyszenia Agroturystycznego Ziemi Nyskiej, Lokalnych Grup Działania funkcjonujących na terenie OF PN2020 oraz realizacji programu „Śląsk bez granic - nowa destynacja turystyczna”.

W obszarze komunikacyjnym Partnerzy OF PN2020 współpracują z jednej strony w zakresie infrastruktury, z drugiej zaś w zakresie dojazdów mieszkańców. Organizowane są wspólne naprawy i remonty dróg. Współpraca w zakresie edukacji wymusiła niejako podjęcie również wspólnych działań w zakresie komunikacji - wspólne linie autobusowe, udział w spółce PKS Głubczyce, trasy rowerowe.

W dziedzinie infrastruktury występuje współpraca w zakresie kanalizacji - niektóre miejscowości są przyłączane do sieci należącej do innej gminy.

[30] http://ocrg.opolskie.pl/a/1009/KLASTER_G%C3%93R_OPAWSKICH_ZAPRASZA_DO_WSP%C3%93%C5%81PRACY [dostęp 15.06.2015].

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Z odpowiedzi przedstawicieli poszczególnych gmin wynika, że współpraca przebiega najlepiej w zakresie kultury i turystyki. Nieznacznie rzadziej wskazywany jest obszar komunikacji oraz edukacyjny i społeczny. Najsłabiej natomiast oceniana jest współpraca w zakresie gospodarki i infrastruktury. Jednocześnie najwięcej wsparcia wymaga współpraca właśnie w obszarze gospodarczym. Pozostałe dziedziny nie wymagają aż tak pilnych działań.

Można również wskazać deklarowane przez gminy potrzeby w zakresie współpracy w ramach OF PN2020. Są to następujące obszary:

- infrastruktura drogowa,
- rozwój branży turystycznej (w tym tworzenie wspólnych produktów turystycznych, zintegrowanego systemu informacji turystycznej oraz ofert krótkich pobytów),
- stworzenie systemu zniżek dla mieszkańców OF PN2020, którzy korzystają z lokalnych obiektów turystycznych,
- wspólna walka z depopulacją OF PN2020,
- wspólne działania w zakresie rynku pracy, opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i polityki mieszkaniowej,
- wsparcie dla przedsiębiorców.

Jednocześnie chcąc prawidłowo kierować współpracą Partnerów OF PN2020 należy poznać bariery, jakie utrudniają gminom i powiatom podjęcie wspólnych działań. Do takich barier, według przedstawicieli gmin i powiatów OF PN2020 biorących udział w badaniu ankietowym, zaliczają się:

- zróżnicowanie poziomu rozwoju w ramach OF PN2020,
- brak określenia wspólnych celów,
- brak wspólnej promocji jako całości,
- brak środków na realizację wspólnych przedsięwzięć,
- zbyt rygorystyczne przepisy przy realizacji wspólnych przedsięwzięć,
- różnice w celach i priorytetach poszczególnych Partnerów OF PN2020,
- trudności z wzięciem odpowiedzialności za realizację wspólnych inicjatyw,
- brak dyskusji nad możliwością podjęcia wspólnych działań i potrzeb w zakresie współpracy,
- brak chęci współpracy.

Należy podkreślić, że powyższe cytaty z odpowiedzi otwartych mają charakter jednostkowych opinii i z pewnością nie oddają całościowej sytuacji OF PN2020. Można też zauważyć, że działania w ramach Partnerstwa Nyskiego 2020 (a zwłaszcza realizacja strategii ogólnej oraz trzech strategii sektorowych) mogą znacząco przyczynić się do przezwyciężenia większości tych barier.

1.4.2.2. Spójność OF PN2020

O połączeniach pomiędzy Partnerami OF PN2020 świadczy nie tylko formalna współpraca pomiędzy władzami poszczególnych gmin i powiatów, ale również faktyczne powiązania pomiędzy gminami i powiatami (również te mające charakter nieformalny).

W zakresie gospodarczym powiązania pomiędzy Partnerami OF PN2020 związane są z koncentracją Instytucji Otoczenia Biznesu w Nysie. Z usług tych instytucji korzystać

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

mogą przedsiębiorstwa ze wszystkich gmin i powiatów OF PN2020. Część przedsiębiorców prowadzi działalność gospodarczą na terenach wielu Partnerów poprzez swoje filie, oddziały czy placówki. Duże znaczenie w zakresie powiązań gospodarczych mają również międzygminne i międzypowiatowe dojazdy mieszkańców do pracy.

W obszarze społecznym mieszkańców OF PN2020 łączy aktywność w ramach Lokalnych Grup Działania, takich jak: LGD - Nyskie Księstwo Jezior i Gór, LGD - Złota Ziemia, LGD - Płaskowyż Dobrej Ziemi, LGD Brzesko-Oławska Wieś Historyczna czy LGD – Partnerstwo Borów Niemodlińskich. Mieszkańcy wspólnie organizują imprezy kulturalne na terenie gmin Nysa, Grodków i Prudnik. Spójność obszaru buduje również utrzymywanie kontaktów towarzyskich i rodzinnych z mieszkańcami innych gmin. Na terenie OF PN2020 działają także organizacje pozarządowe o ponadlokalnym charakterze (np. Stowarzyszenie „Jesteśmy wyjątkowi").

W zakresie edukacji realne powiązania pomiędzy gminami polegają przede wszystkim na dojazdach dzieci i młodzieży do szkół:

- dojazdy do szkół ponadgimnazjalnych w Nysie, Grodkowie, Prudniku i Głubczycach,
- dojazdy z gminy Lubrza do szkół w Prudniku,
- dojazdy z gmin Prudnik, Paczków i Biała do szkół w Nysie,
- dojazdy z gminy Kietrz i Branice do szkół w innych gminach i powiatach.

W obszarze kultury duży wpływ na budowanie spójności OF PN2020 mają imprezy i wydarzenia kulturalne (w tym również cykliczne), które mogą być organizowane we współpracy pomiędzy Partnerami OF PN2020. Co istotne wiele z tych imprez i wydarzeń już obecnie cieszy się zainteresowaniem mieszkańców całego OF PN2020. Możemy do nich zaliczyć na przykład:. Dni Nysy, Dni Twierdzy Nysa, Festiwal Ognia i Wody w Nysie, Lato Kwiatów w Otmuchowie, Piknik Rycerski w Paczkowie, Aeropiknik w Kozielnie, Paczkowski Festiwal Filmowy oraz Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej im. Moritza Brosiga w Paczkowie.

Mieszkańcy OF PN2020 korzystają również w czasie wolnym z zasobów i walorów turystycznych oraz przyrodniczych obszaru. Odwiedzają Centralne Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach, Muzeum Gazownictwa w Paczkowie, są klientami gospodarstw agroturystycznych oraz stadniny koni w Mańkowicach. Do innych atrakcji obszaru docenianych przez mieszkańców zaliczyć należy m.in. Jezioro Nyskie, Jezioro Otmuchowskie, Góry Opawskie.

Do innych wspólnych inicjatyw należy zaliczyć prowadzenie schroniska dla zwierząt, w którego działalność zaangażowani są mieszkańcy Nysy, Paczkowa, Korfantowa, Otmuchowa, Prudnika i Głuchołaz.

Mieszkańcy OF PN2020 wskazują na potrzebę realizacji pewnych działań oraz rozwiązywania problemów przez więcej niż jedną gminę. Takie nastawienie tworzy pewien potencjał dla podjęcia realnej współpracy Partnerów OF PN2020, której sukces w znacznej mierze zależy od poziomu kapitału społecznego, a ten w pewnej części tworzony jest przez świadomość mieszkańców w zakresie potrzeb i umiejętność wskazania obszarów problemowych. Mieszkańcy wymieniają następujące zagadnienia wymagające współpracy większej liczby Partnerów OF PN2020:

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- infrastruktura drogowa (remonty i budowa nowych dróg, budowa ścieżek rowerowych, poprawa oznakowanie dróg),
- gospodarka komunalna (budowa oczyszczalni ścieków, budowa mieszkań socjalnych, remonty kamienic, modernizacja sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, oczyszczanie jezior i rzek),
- transport zbiorowy (nowe połączenia, zwiększenie częstotliwości obecnych połączeń, polityka cenowa, system informacji komunikacyjnej),
- edukacja (budowa nowych jednostek edukacyjnych, organizacja zajęć pozalekcyjnych, organizacja kursów doszkalających dla osób wykluczonych społecznie i bezrobotnych, modernizacja istniejących placówek edukacyjnych, rozwinięcie systemu stypendialnego),
- kultura (budowa kin i rozwój ich oferty, rozwój oferty placówek bibliotecznych, działania promujące kulturę regionu, organizacja imprez kulturalnych),
- opieka zdrowotna (poprawa dostępności usług medycznych, tworzenie programów badań profilaktycznych, modernizacja wyposażenia placówek medycznych),
- gospodarka mieszkaniowa (budowa mieszkań socjalnych, remonty istniejącej zabudowy mieszkaniowej),
- bezpieczeństwo mieszkańców (zwiększenie liczby patroli policyjnych, prowadzenie monitoringu przestrzeni publicznych, likwidacja straży miejskiej, poprawa bezpieczeństwa na drogach poprzez poprawę oświetlenia).

1.4.2.3. Oczekiwania i potrzeby mieszkańców (na podstawie przeprowadzonych badań społecznych)

Wyniki przeprowadzonych badań społecznych wskazują, że mieszkańcy za priorytetową sferę działań w ramach OF PN2020 uznają przeciwdziałanie bezrobociu - jest to odpowiedź widocznie przeważająca nad innymi, gdyż jako jedyna została wskazana przez ponad połowę respondentów (56,2%).

TABELA 43. SFERY, NA KTÓRYCH WEDŁUG MIESZKAŃCÓW POWINNA SIĘ KONCENTROWAĆ WSPÓŁPRACA W RAMACH OF PN2020 (ŁĄCZNE WYNIKI CATI I PAPI)

Odpowiedź	Liczba	%*
Przeciwdziałanie bezrobociu	1 147	56,23
Rozwój turystyki	717	35,15
Transport i komunikacja	624	30,59
Wsparcie przedsiębiorczości	509	24,95
Polityka prorodzinna	431	21,13
Edukacja i opieka nad dziećmi	419	20,54
Oferta kulturalna i rozrywkowa	388	19,02
Pomoc społeczna	381	18,68
Profilaktyka i ochrona zdrowia	365	17,89
Polityka senioralna	322	15,78
Ochrona środowiska	299	14,66
Współpraca z partnerami zagranicznymi	198	9,71
Współpraca z organizacjami pozarządowymi	81	3,97
Inne	18	0,88
Ogółem	2 040	100,00

* Procenty nie sumują się do 100%, gdyż pytanie miało charakter wielokrotnego wyboru
Szarym kolorem zaznaczono te sfery, które powiązane są z rynkiem pracy
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (N=1 020) oraz badania PAPI (N=1 020)

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Za powiązaną z rynkiem pracy i rozwojem gospodarczym można uznać również drugą najczęściej wybieraną odpowiedź, to jest wsparcie rozwoju branży turystycznej (35,2%).

Ponadto, za ważne zostały uznane również: rozwój transportu i komunikacji, wsparcie przedsiębiorczości (ponownie powiązane z rynkiem pracy) oraz prowadzenie polityki prorodzinnej (w tym poprawa w zakresie edukacji i opieki nad dziećmi).

Jeśli chodzi o adresatów działań, które będą podejmowane przez Partnerów OF P2020, to za priorytetowe, przez ponad połowę biorących udział w badaniu, zostało uznane lepsze zaspokajanie potrzeb rodzin z małymi dziećmi oraz młodzieży i bezrobotnych. Odpowiedzi te korespondują ze wskazaniami w poprzednim pytaniu.

TABELA 44. GRUPY, NA POTRZEBACH KTÓRYCH, WEDŁUG MIESZKAŃCÓW, POWINNA SIĘ KONCENTROWAĆ WSPÓŁPRACA W RAMACH OF PN2020 (ŁĄCZNE WYNIKI CATI I PAPI)

Odpowiedź	Liczba	%
Rodziny z małymi dziećmi	1 254	61,47
Młodzież	1 144	56,08
Bezrobotni	1 023	50,15
Seniorzy	767	37,60
Przedsiębiorcy	610	29,90
Osoby i rodziny dotknięte problemami społecznymi	588	28,82
Ogółem przebadanych osób	2 040	100,00

* Procenty nie sumują się do 100%, gdyż pytanie miało charakter wielokrotnego wyboru
** Liczba przebadanych osób nie jest równa sumie udzielonych odpowiedzi, ponieważ każdy ankietowany mógł wybrać dowolną liczbę odpowiedzi na zadane pytanie

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (N=1 020) oraz badania PAPI (N=1 020)

Mieszkańcy oceniali również istotność różnego rodzaju przedsięwzięć, które mogą być podjęte w ramach projektu OF PN2020. Podkreślić należy, że wszystkie wymienione rodzaje projektów zostały uznane za istotne (średnia powyżej 3,5 w skali 1-5, gdzie 1 oznaczało najmniejszą, a 5 największą istotność). Na szczycie hierarchii znalazły się kwestie związane ze służbą zdrowia - poprawa dostępu do lekarzy, zarówno specjalistów, jak i pierwszego kontaktu. Działania powinny zostać podjęte również w zakresie poprawy stanu dróg i chodników oraz wsparcia rozwoju profilaktyki zdrowia osób starszych.

TABELA 45. ŚREDNIA OCENA ISTOTNOŚCI PROJEKTÓW NA SKALI 1-5, GDZIE 1 OZNACZAŁO NAJMNIEJSZĄ, A 5 NAJWIĘKSZĄ ISTOTNOŚĆ (ŁĄCZNE WYNIKI CATI I PAPI)

Odpowiedź	Średnia
Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów	4,33
Zwiększenie dostępu do lekarzy pierwszego kontaktu	4,31
Polepszenie stanu dróg i chodników	4,27
Wsparcie rozwoju profilaktyki zdrowia osób starszych	4,19
Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy	4,18
Dbałość o czystość i estetykę w mieście/gminie	4,18
Działania skierowane na wzrost bezpieczeństwa publicznego mieszkańców	4,18
Rozwój infrastruktury komunalnej	4,16
Opieka socjalna i pomoc społeczna	4,15
Wsparcie rozwoju jakości i dostępności systemu pomocy społecznej	4,14
Bezpieczeństwo i porządek publiczny	4,13
Rozwój systemu ścieżek rowerowych (w tym dbałość o jakość już istniejących odcinków)	4,13
Rozwój systemu opieki nad dziećmi (żłobki, przedszkola)	4,12

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Odpowiedź	Średnia
Profilaktyka zdrowia (w tym także zdrowia psychicznego, promowanie zdrowego trybu życia, profilaktyka zdrowia osób starszych, rozwój usług leczniczo-opiekuńczych, dostępność usług geriatrycznych)	4,11
Opracowanie wspólnej strategii dotyczącej godzenia życia zawodowego i rodzinnego (w tym działania wspierające rozwój elastycznych form zatrudnienia)	4,10
Rozwój oferty kulturalnej	4,09
Wspólny system ulg w opłacie za żłobki i przedszkola dla rodzin, szczególnie wielodzietnych	4,09
Rozwój infrastruktury sportowej (hale, boiska)	4,08
Wprowadzenie wspólnego systemu ulg w podatkach i opłatach lokalnych dla rodzin, szczególnie wielodzietnych	4,07
Działania w kierunku rozwoju systemu mieszkań chronionych, mieszkań dla seniorów oraz osób samotnych	4,05
Wprowadzenie wspólnego systemu ulg dla rodzin, szczególnie wielodzietnych (instytucje kultury, obiekty sportowo-rekreacyjne, komunikacja publiczna itp.)	4,05
Działania związane z rozwojem mieszkalnictwa	4,05
Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych w szkołach podstawowych	4,03
Wdrożenie wspólnego systemu promocji nowych inwestycji	4,01
Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych w gimnazjach	4,00
Działania w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i ograniczeniu jego skutków	3,99
Wsparcie działania jednostek wykonujących zadania z zakresu pomocy społecznej	3,96
Rozwój oferty zajęć pozalekcyjnych w szkołach ponadgimnazjalnych	3,96
Rozwój współpracy transgranicznej/przygranicznej w obszarze rozwoju społecznego	3,94
Wspieranie działań proekologicznych (w tym promowanie czystej produkcji i rolnictwa ekologicznego)	3,91
Rozwój współpracy międzynarodowej w obszarze rozwoju społecznego	3,90
Prowadzenie działań w zakresie edukacji ekologicznej	3,87

Szarym kolorem zaznaczono te projekty, które powiązane są z rynkiem pracy

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (N=1 020) oraz badania PAPI (N=1 020)

Mieszkańcy są również zdania, że planowanie w ramach OF PN2020 powinno uwzględniać potencjały regionu, w szczególności zaś środowisko naturalne i kapitał ludzki. Ważne jest również stwarzające wiele możliwości położenie w regionie przygranicznym.

TABELA 46. ATUTY I POTENCJAŁY, KTÓRE ZDANIEM MIESZKAŃCÓW POWINNY BYĆ LEPIEJ WYKORZYSTANE POPRZEZ WSPÓŁPRACĘ W RAMACH OF PN2020 (ŁĄCZNE WYNIKI CATI I PAPI)

Odpowiedź	Liczba	%
Walory środowiskowe	849	41,62
Kapitał ludzki (kompetencje i przedsiębiorczość mieszkańców)	815	39,95
Przynależność do obszaru przygranicznego	753	36,91
Dziedzictwo historyczne i lokalne tradycje	604	29,61
Atrakcyjność turystyczna	595	29,17
Oferta sportowo-rekreacyjna	521	25,54
Oferta instytucji kultury	465	22,79
Położenie terytorialne i sieć komunikacyjna	258	12,65
Ogółem	2 040	100,00

Szarym kolorem zaznaczono te atuty i potencjały, które powiązane są z rynkiem pracy

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (N=1 020) oraz badania PAPI (N=1 020)

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Jeśli chodzi o czynniki rozwoju to ponownie można zwrócić uwagę na wysoką ocenę wszystkich odpowiedzi (średnia powyżej 3,5 w skali 1-5, gdzie 1 oznaczało najmniejszą, a 5 największą istotność). Mieszkańcy wskazywali szczególnie na infrastrukturę komunikacyjną. Za istotne uznali również kapitał ludzki oraz turystyczną i przemysłową atrakcyjność regionu.

TABELA 47. ŚREDNIA OCENA WAGI CZYNNIKÓW ROZWOJOWYCH NA SKALI 1-5, GDZIE 1 OZNACZAŁO NAJMNIEJSZĄ, A 5 NAJWIĘKSZĄ ISTOTNOŚĆ (ŁĄCZNE WYNIKI CATI I PAPI)

Odpowiedź	Średnia
Infrastruktura komunikacyjna	4,00
Kapitał ludzki regionu	3,95
Turystyczna atrakcyjność regionu	3,94
Atrakcyjność przemysłowa regionu	3,94
Urbanizacja regionu	3,89
Konkurencyjność regionu na poziomie województwa	3,86
Ochrona dziedzictwa historycznego regionu	3,86
Integracja gospodarcza regionu	3,83
Ochrona potencjału przyrodniczego regionu	3,82
Integracja społeczno-kulturalna regionu	3,80
Konkurencyjność regionu w skali kraju	3,79
Konkurencyjność regionu w skali międzynarodowej	3,75

Szarym kolorem zaznaczono te czynniki rozwojowe, które powiązane są z rynkiem pracy

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI (N=1 020) oraz badania PAPI (N=1 020)

Podsumowując, można uznać, że mieszkańcy oczekują od Partnerów OF PN2020 realizacji kompleksowych działań. Niewątpliwym priorytetem jest przeciwdziałanie bezrobociu, jednak ważne są również projekty związane z jakością życia (m.in. z zakresu służby zdrowia). Szczególna uwaga powinna zostać poświęcona wsparciu rodzin z małymi dziećmi oraz młodzieży. Do atutów i potencjałów, które mogą zostać wykorzystane przez OF PN2020 należą przede wszystkim walory środowiskowe oraz kapitał ludzki. Z kolei za kluczowe czynniki rozwojowe mieszkańcy uznali infrastrukturę komunikacyjną oraz kapitał ludzki, a także przemysłową oraz turystyczną atrakcyjność regionu.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

2. Diagnoza i analiza aktualnego rynku pracy i edukacji w OF PN2020

2.1.Analiza rynku pracy i oszacowanie jego potencjału

2.1.1. Aktywność ekonomiczna ludności

W kwartalnych Badaniach Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonych w oparciu o metodykę Światowej Organizacji Pracy, wyróżniane są dwie podstawowe grupy: ludność bierna zawodowo (bierni zawodowo)[31] oraz ludność aktywna zawodowo (aktywni zawodowo)[32].

Dane w zakresie aktywności ekonomicznej ludności są zbierane na poziomie NTS-4 (powiaty), poniższe analizy dotyczą więc powiatów będących Partnerami Projektu Partnerstwo Nyskie 2020: nyskiego, prudnickiego i głubczyckiego. Niestety, w związku z metodologią stosowaną przez podmioty statystki publicznej, nie było możliwe zebranie danych odnośnie poszczególnych gmin, jednak ze względu na spójność obszaru OF PN2020 można założyć, że poniższe analizy i rekomendacje mogą być odnoszone do wszystkich Partnerów, łącznie z gminą Grodków.

W latach 2004-2008 łączna liczba osób aktywnych zawodowo w tych trzech powiatach corocznie spadała, natomiast począwszy od roku 2009 oscyluje na zbliżonym poziomie. Przez cały analizowany okres największym rynkiem pracy był powiat nyski, lecz jednocześnie to właśnie tam odnotowano największy spadek liczebności aktywnych zawodowo (o 21,5% w latach 2004-2013).

[31] Osoby w wieku 15 lat i więcej, które w badanym tygodniu: nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały; nie pracowały; poszukiwały pracy, ale nie były gotowe do jej podjęcia w okresie dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym; nie pracowały i nie poszukiwały pracy, ponieważ miały pracę załatwioną i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie dłuższym niż 3 miesiące lub do 3 miesięcy, ale nie były gotowe tej pracy podjąć. Na podstawie: Pojęcie stosowane w badaniach statystycznych statystyki publicznej: http://old.stat.gov.pl/gus/definicje_PLK_HTML.htm?id=POJ-319.htm.

[32] Osoby w wieku 15 lat i więcej należące do pracujących lub bezrobotnych. Przy czym:
Pracujący – osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia: wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem lub miały pracę, ale jej nie wykonywały a) z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego, b) z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła: do 3 miesięcy lub powyżej 3 miesięcy, ale osoby te były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia. Do pracujących zaliczani są również uczniowie, z którymi zakłady pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymują wynagrodzenie. Bezrobotni – osoby w wieku 15-74, które spełniają jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w] ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni – tydzień badany), aby znaleźć pracę, były gotowe (zdolne) podjąć pracę w okresie dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych są zaliczane także osoby, które nie poszukują pracy, ponieważ mają pracę załatwioną i oczekują na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące (były gotowe ją podjąć). Na podstawie: Pojęcie stosowane w badaniach statystycznych statystyki publicznej: http://old.stat.gov.pl/gus/definicje_PLK_HTML.htm?id=POJ-3871.htm.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 48. LUDNOŚĆ AKTYWNA ZAWODOWO W LATACH 2004-2013 (OSOBY)

Powiat	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Powiat nyski	38 512	38 283	34 989	30 323	29 088	30 120	30 765	29 912	30 587	30 220
Powiat prudnicki	12 645	12 457	12 650	11 576	10 971	11 484	11 988	11 265	11 534	11 958
Powiat głubczycki	13 007	12 404	12 013	11 499	11 073	11 642	11 541	11 576	11 684	11 493
Łącznie powiaty OF PN2020[33]	64 164	63 144	59 652	53 398	51 132	53 246	54 294	52 753	53 805	53 671

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Obserwując ludność aktywną zawodowo w podziale na pracujących i bezrobotnych, można zauważyć, że znacznie wyraźniejsze było zmniejszenie się tej drugiej grupy (łącznie w OF PN2020 o 37%). Warto zauważyć, że taka tendencja została zaobserwowana przede wszystkim w powiecie nyskim, ale jest wspólna dla całego obszaru OF PN2020. Spadek liczby bezrobotnych miał miejsce przede wszystkim w latach 2004-2008, zaś późniejsze odwrócenie tego trendu można łączyć z dotarciem do Polski kryzysu gospodarczego i będącym jego skutkiem wyhamowaniem wzrostu gospodarczego.

TABELA 49. LUDNOŚĆ AKTYWNA ZAWODOWO OF PN2020 W PODZIALE NA PRACUJĄCYCH I BEZROBOTNYCH (OSOBY)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Powiat nyski										
Pracujący	21 361	22 451	22 501	22 581	22 672	21 641	21 995	21 313	21 020	21 254
Bezrobotni	17 151	15 832	12 488	7 742	6 416	8 479	8 770	8 599	9 567	8 966
Powiat prudnicki										
Pracujący	8 653	8 377	8 509	8 433	8 363	8 249	8 524	7 897	8 021	8 192
Bezrobotni	3 992	4 080	4 141	3 143	2 608	3 235	3 464	3 368	3 513	3 766
Powiat głubczycki										
Pracujący	8 734	8 451	8 708	9 044	8 896	8 797	8 516	8 526	8 316	8 277
Bezrobotni	4 273	3 953	3 305	2 455	2 177	2 845	3 025	3 050	3 368	3 216
Łącznie powiaty OF PN2020										
Pracujący	38 748	39 279	39 718	40 058	39 931	38 687	39 035	37 736	37 357	37 723
Bezrobotni	25 416	23 865	19 934	13 340	11 201	14 559	15 259	15 017	16 448	15 948

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

[33] Należy podkreślić, że terytorium tych trzech powiatów nie pokrywa się dokładnie z granicami OF PN2020, w skład którego wchodzi jeszcze gmina Grodków (powiat brzeski), natomiast poza nim pozostaje część gmin powiatów nyskiego, prudnickiego i głubczyckiego.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Na poniższym rysunku graficzne przedstawiono zmiany zachodzące w dziedzinie ludności aktywnej zawodowo OF PN2020 w latach 2004-2013.

WYKRES 1. LUDNOŚĆ AKTYWNA ZAWODOWO OF PN2020 W PODZIALE NA PRACUJĄCYCH I BEZROBOTNYCH (OSOBY)

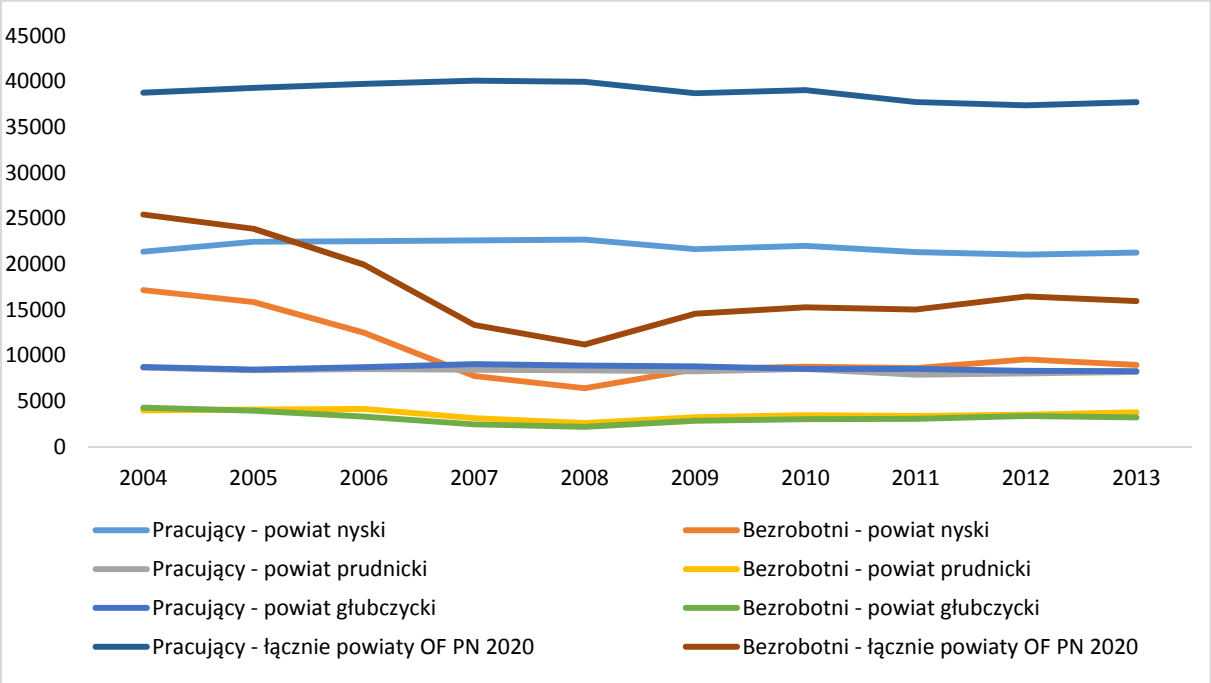

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

W 2013 roku średnio na 1 000 mieszkańców trzech powiatów przypadało 219 osób aktywnych zawodowo, przy czym najwięcej było ich w powiecie głubczyckim (242), zaś najmniej w prudnickim (210). Jeśli chodzi o dynamikę zmian, to po spadku w latach 2006-2008, średnia liczba osób aktywnych zawodowo stopniowo rosła (poza rokiem 2011), natomiast w poszczególnych powiatach dało się zaobserwować pewne wahania. Można jednak zauważyć, że we wszystkich trzech powiatach momentem, gdy wskaźnik osiągnął minimum był rok 2008, co odzwierciedla procesy gospodarcze o szerszym zasięgu (kryzys gospodarczy na świecie, który dotknął także Polskę).

TABELA 50. LUDNOŚĆ AKTYWNA ZAWODOWO W LATACH 2004-2013 – OSOBY NA 1000 MIESZKAŃCÓW

Jednostka terytorialna	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Powiat nyski	262	262	240	209	202	209	215	210	216	215
Powiat prudnicki	209	207	212	195	186	196	207	196	201	210
Powiat głubczycki	256	245	240	231	223	236	238	240	244	242
powiaty OF PN2020 średnio	248	246	234	210	202	211	218	213	218	219

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Zmiany wskaźnika liczby osób aktywnych zawodowo na 1 000 mieszkańców zostały również zaprezentowane graficznie na poniższym wykresie.

WYKRES 2. LUDNOŚĆ AKTYWNA ZAWODOWO W LATACH 2004-2013 – OSOBY NA 1000 MIESZKAŃCÓW

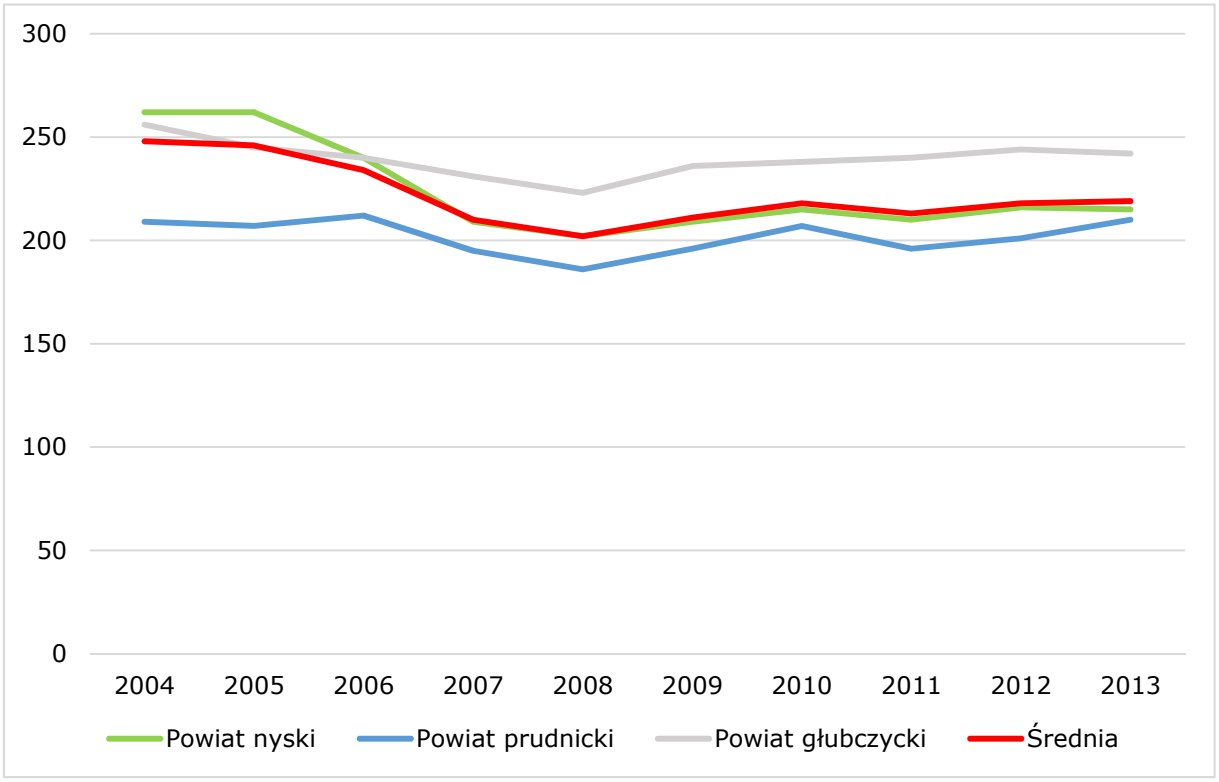

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Kolejną ważną informacją o rynku pracy jest liczba osób pracujących na 1 000 mieszkańców. W całym analizowanym okresie wartość średniej dla powiatów OF PN2020 (jak również wartości dla poszczególnych powiatów) była stosunkowo stabilna. Wedle danych z 2013 roku liczba osób pracujących na 1 000 mieszkańców wynosi 144 w powiecie prudnickim, 151 w nyskim i 174 w głubczyckim. Są to wartości niższe od średniej wojewódzkiej oraz krajowej (w 2013 roku odpowiednio 203 oraz 226). Należy również zauważyć, że zarówno w przypadku województwa opolskiego jak i Polski w analizowanym okresie zaobserwowano znaczniejszy wzrost wskaźnika (o dziewiętnaście i piętnaście osób) niż w przypadku któregokolwiek z powiatów OF PN2020.

Warto również podkreślić, że taka wartość wskaźnika liczby pracujących na 1 000 mieszkańców dla OF PN2020 może być uznana za niepokojącą nie tylko z punktu widzenia rozwoju gospodarczego tego obszaru funkcjonalnego, ale również sytuacji materialnej mieszkańców i systemu zabezpieczenia społecznego.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 51. LICZBA PRACUJĄCYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW

Jednostka terytorialna	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Powiat nyski	145	153	155	156	157	150	154	150	148	151
Powiat prudnicki	143	139	142	142	142	140	147	137	140	144
Powiat głubczycki	172	167	174	182	179	178	176	177	174	174
powiaty OF PN2020 średnio	150	153	155	158	158	154	157	152	151	154
Województwo opolskie	brak danych	brak danych	184	190	197	194	200	200	199	203
Polska	brak danych	brak danych	211	220	226	223	223	224	223	226

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Zmiany wskaźnika liczby pracujących na 1 000 mieszkańców zostały zaprezentowane graficznie na poniższym wykresie.

WYKRES 3. LICZBA PRACUJĄCYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW

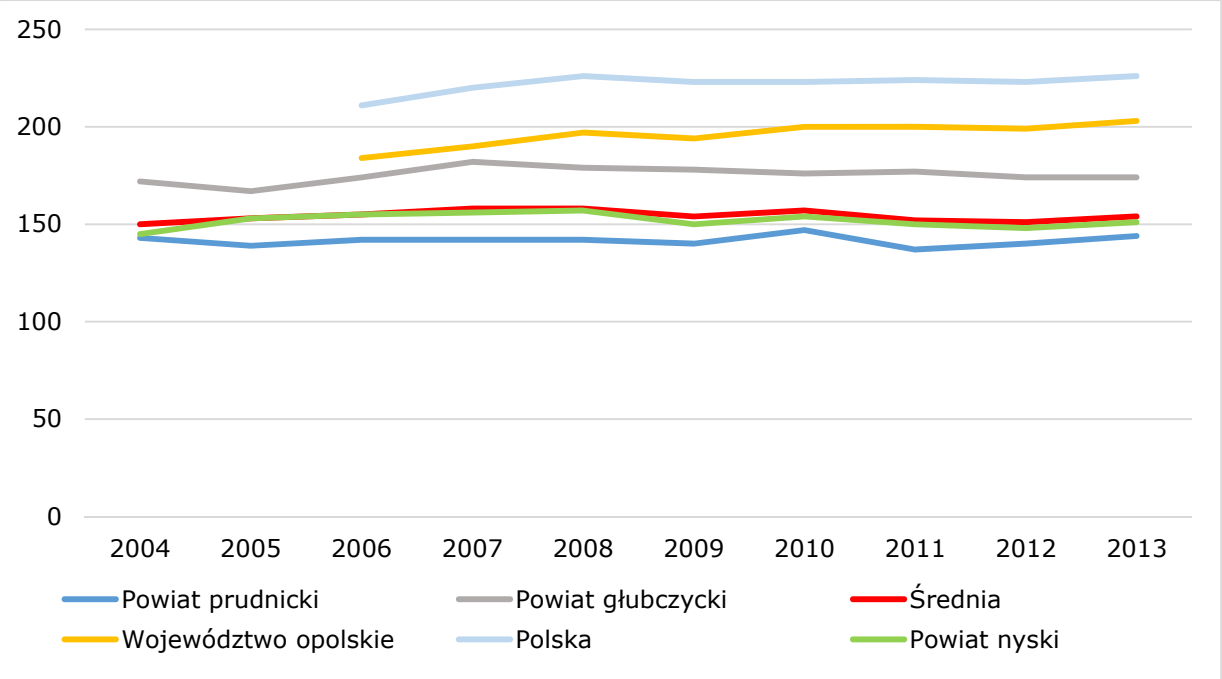

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Stopa bezrobocia w całym analizowanym okresie pozostawała zbliżona w powiatach nyskim, prudnickim i głubczyckim. W 2013 roku wyniosła ona średnio 19,9%. Jest to wartość wyższa od średnich wojewódzkich i krajowych (odpowiednio 14,2% i 13,4%). Po spadku w latach 2007-2008 we wszystkich trzech powiatach obserwowano coroczny, nieznaczny wzrost poziomu stopy bezrobocia (za wyjątkiem spadku w powiecie nyskim

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

między 2012 a 2013 rokiem). Taka dynamika wskaźnika bezrobocia jest skutkiem szerszych trendów gospodarczych powiązanych z kryzysem ekonomicznym.

Również tendencja zmian stopy bezrobocia w gminie Grodków była podobna. Można jednak zauważyć, że przez cały analizowany okres stopa bezrobocia w tej gminie była wyższa niż w powiatach OF PN2020, przy czym największa różnica wynosiła 5,6 punktu procentowego (2004 rok), zaś najmniejsza 0,3 punktu procentowego (2012 rok)[34].

TABELA 52. STOPA BEZROBOCIA (%)

Jednostka terytorialna	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Powiat nyski	31,9	29,5	24,6	16,6	13,9	18,5	19,4	19,0	21,4	20,2
Powiat prudnicki	19,6	20,3	20,3	16,1	13,6	16,8	18,6	18,6	19,5	20,4
Powiat głubczycki	22,8	21,8	18,6	14,1	12,7	16,3	17,9	18,0	19,8	19,1
powiaty OF PN2020 średnio	24,8	23,9	21,2	15,6	13,4	17,2	18,6	18,5	20,2	19,9
Gmina Grodków[35]	30,4	26,6	24,2	20,7	17,2	18,2	19,2	20,9	20,5	22,5
Województwo opolskie	20,0	18,7	16,2	11,9	9,8	12,9	13,6	13,3	14,4	14,2
Polska	19,0	17,6	14,8	11,2	9,5	12,1	12,4	12,5	13,4	13,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

2.1.2. Charakterystyka popytu na pracę

Kluczową zmienną opisującą zmiany na rynku pracy jest popyt na pracę, definiowany przez Główny Urząd Statystyczny jako *liczba miejsc pracy, które oferuje gospodarka w określonych warunkach społeczno- ekonomicznych*.[36]

W okresie 2004-2013 popyt na pracę w OF PN 2020 podlegał okresowym wahaniom, osiągając swoje maksimum w roku 2007 (całkowity popyt na pracę wynosił wtedy 49 381 osób). Wtedy też tempo wzrostu Produktu Krajowego Brutto w Polsce osiągnęło najwyższą wartość w analizowanym okresie. Analiza danych w dłuższej perspektywie czasowej wskazuje jednak, że zależność pomiędzy popytem na pracę, a koniunkturą gospodarczą (rozumianą jako tempo zmian PKB Polski) nie jest bezpośrednia i nie ma charakteru liniowego.

Współczynnik korelacji (r-Pearsona) pomiędzy popytem na pracę w OF PN 2020, a zmianami PKB kraju dla lat 2005-2013 wynosi 0,6004. Wartość powyżej 0,5 wskazuje na występowanie współzależności między analizowanymi zmiennymi. Zależność ta więc istnieje, ale nie jest szczególnie silna.

Jednocześnie można stwierdzić, iż popyt na pracę w OF PN 2020 w latach 2004-2013 pozostawał pod wyraźnym wpływem zmian PKB Polski. Dane przedstawione w tabeli oraz

[34] Opis sytuacji w gminach jest znacząco utrudniony ze względu na to, że dostępne dane dotyczące rynku pracy są z zasady zbierane na poziomie co najmniej powiatowym.
[35] Od roku 2005 stopa bezrobocia liczona jest dla powiatu.
[36] Pojęcie stosowane w badaniach statystycznych statystyki publicznej: http://old.stat.gov.pl/gus/definicje_PLK_HTML.htm?id=POJ-7605.htm, dostęp on-line 12.12.2014

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

w formie graficznej na rysunku poniżej wskazują na zależność wielkości popytu od tempa zmian PKB.

TABELA 53. POPYT NA PRACĘ (W OSOBACH) I ZMIANY PKB POLSKI W LATACH 2004-2013

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Popyt na pracę OF PN 2020	44 313	45 541	47 219	49 381	46 294	46 447	48 815	44 197	43 545	44 784
Zmiana PKB (%)	5,30	3,60	6,20	6,80	5,10	1,60	3,90	4,50	2,00	1,60

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i EUROSTAT

RYSUNEK 3. POPYT NA PRACĘ I ZMIANY PKB POLSKI

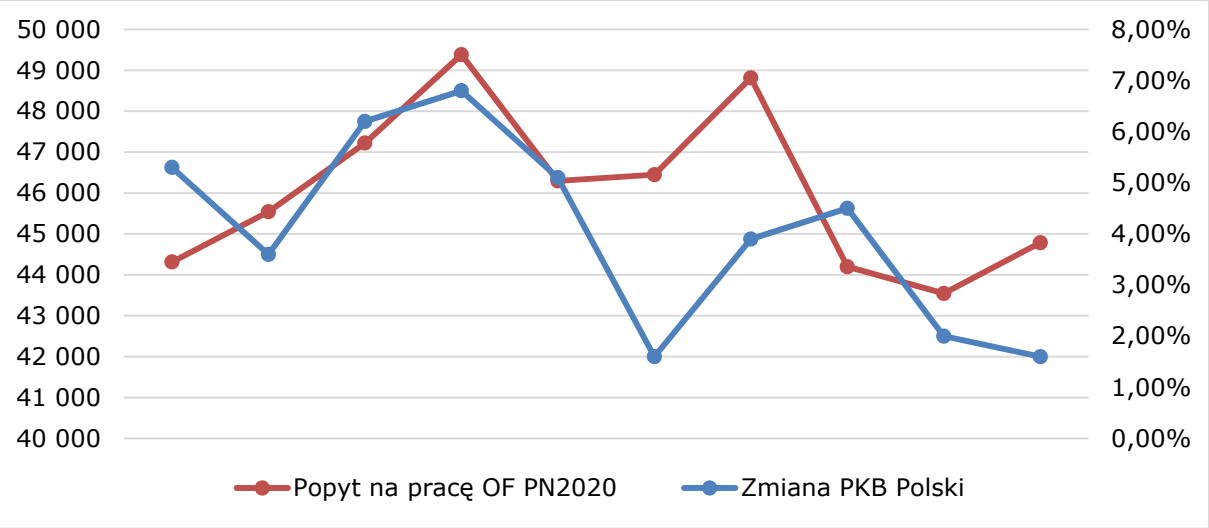

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS i EUROSTAT

W latach 2005-2010 zmiany popytu na pracę odzwierciedlały zmiany tempa wzrostu PKB, choć skala reakcji była w poszczególnych latach różna. Wzrost popytu na pracę w roku 2010 znacząco przewyższał skalę reakcji na spadek tempa wzrostu PKB w latach poprzednich.

Począwszy od roku 2010, można zaobserwować przyspieszenie dynamiki zmian rynku pracy (popytu na pracę) w stosunku do tempa zmian PKB. Wydaje się, że popyt na pracę w OF PN 2020 wyprzedza koniunkturę gospodarczą w Polsce o jeden rok, odzwierciedlając zwiększoną lub zmniejszoną dynamikę wzrostu PKB w roku kolejnym.

Analizując, w jaki sposób zmiany tempa wzrostu PKB w Polsce wpływają na zmiany popytu na pracę w OF PN 2020 oraz poszczególnych powiatach, można stwierdzić, iż najsilniejszą zależność pomiędzy zmianami PKB a rynkiem pracy wykazuje powiat nyski. Rynki pracy w powiatach głubczyckim i prudnickim są zdecydowanie mniej wrażliwe na zmiany koniunktury w gospodarce na poziomie krajowym.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 54.ZMIANY POPYTU NA PRACĘ W OF PN2020 NA TLE ZMIAN TEMPA WZROSTU PKB (%) W LATACH 2005 - 2013

Rok	Powiat nyski	Powiat prudnicki	Powiat głubczycki	Średnia powiatów OF PN2020	Zmiana tempa wzrostu PKB
2005	7,60%	-4,00%	-2,90%	2,80%	-32,08%
2006	5,30%	-0,10%	2,70%	3,70%	72,22%
2007	2,40%	2,30%	13,20%	4,60%	9,68%
2008	-7,10%	-2,10%	-7,70%	-6,30%	-25,00%
2009	-1,00%	5,80%	-1,20%	0,30%	-68,63%
2010	7,30%	4,10%	0,30%	5,10%	143,75%
2011	-10,70%	-11,20%	-4,20%	-9,50%	15,38%
2012	-2,40%	1,70%	-2,10%	-1,50%	-55,56%
2013	4,20%	-0,90%	2,90%	2,80%	-20,00%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS i EUROSTAT

Powiat nyski, stanowiący największy rynek pracy w OF PN2020, jest również najsilniej powiązany z gospodarką kraju i najsilniej odczuwa zmiany na rynku. Rynki pracy w powiatach prudnickim i głubczyckim są bardziej hermetyczne, a przez to mniej uzależnione od zmian globalnej koniunktury gospodarczej.

2.1.3. Struktura zatrudnienia

Liczba osób pracujących w OF PN2020 na przestrzeni ostatnich 10 lat spadła z 38 713 w 2004 roku do 37 554 osób w 2013 roku. Spadek ten wyniósł zatem 1 159 osób, co przekłada się na 3-procentowy spadek liczby pracujących.

Największe bezwzględne spadki liczby osób pracujących odnotowano w gminach: Prudnik (-940 osób), Głuchołazy (-660 osób) i Paczków (-481 osób). Spośród wszystkich gmin OF PN2020 jedynie w pięciu jednostkach odnotowany został przyrost liczny osób pracujących. Ten pozytywny trend dotyczył gminy Nysa, gdzie wartość ta wzrosła o 1275 osób, gminy Kietrz (+219 osób), gminy Otmuchów (+131 osób), gminy Grodków (+109 osób) oraz gminy Biała (+48 osób).

Szczegółowe dane w zakresie liczby osób pracujących oraz dynamiki zmian w gminach, powiatach, województwie i kraju przedstawia poniższa tabela.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 55. LICZBA OSÓB PRACUJĄCYCH W GMINACH OF PN2020 W LATACH 2004-2013

Jednostka terytorialna	Lata										
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2004-2013
Powiat nyski	21 361	22 451	22 501	22 581	22 672	21 641	21 995	21 313	21 020	21 254	-107
Głuchołazy	4 174	4 082	3 999	4 144	3 930	3 439	3 369	3 281	3 521	3 514	-660
Korfantów	972	1 064	1 035	1 006	1 043	984	962	1 008	789	824	-148
Łambinowice	749	725	728	645	653	641	664	681	682	685	-64
Nysa	10 595	11 254	11 520	11 769	12 332	12 000	12 311	12 087	11 671	11 870	1 275
Otmuchów	1 625	1 996	1 924	1 927	1 990	1 807	1 883	1 803	1 834	1 756	131
Paczków	2 061	2 145	2 040	1 903	1 750	1 755	1 751	1 481	1 540	1 580	-481
Skoroszyce	678	646	700	635	421	444	538	508	491	508	-170
Powiat prudnicki	8 653	8 377	8 509	8 433	8 363	8 249	8 524	7 897	8 021	8 192	-461
Biała	854	839	876	898	897	899	992	888	876	902	48
Lubrza	324	401	367	336	372	356	347	321	314	316	-8
Prudnik	5 902	5 556	5 617	5 521	5 401	5 288	5 395	4 733	5 068	4 962	-940
Powiat głubczycki	8 734	8 451	8 708	9 044	8 896	8 797	8 516	8 526	8 316	8 277	-457
Branice	1 298	1 275	1 239	1 336	1 202	1 163	1 188	1 218	1 214	1 172	-126
Głubczyce	5 555	5 320	5 669	5 948	5 780	5 718	5 447	5 476	5 328	5 211	-344
Kietrz	1 191	1 218	1 233	1 246	1 404	1 410	1 391	1 397	1 346	1 410	219
Grodków	2 735	2 766	2 882	2 834	3 019	2 885	2 920	2 822	2 806	2 844	109
OF PN2020	**38 713**	**39 287**	**39 829**	**40 148**	**40 194**	**38 789**	**39 158**	**37 704**	**37 480**	**37 554**	-1 159
POLSKA	7 670 167	7 835 758	8 038 145	8 372 169	8 624 189	8 492 588	8 611 367	8 640 456	8 589 779	8 681 877	1011710
OPOLSKIE	185 285	188 352	192 237	197 345	203 846	200 303	203 035	202 624	201 037	204 014	18 729

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Podobnie jak w przypadku wcześniejszej analizy sfery gospodarczej największa bezwzględna liczba osób pracujących skoncentrowana jest w największych miastach Partnerstwa Nyskiego. Podobnie kształtuje się wskaźnik liczby osób pracujących w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców poszczególnych gmin.

Jak wynika z zaprezentowanego poniżej rysunku najwyższa wartość wskaźnika aktywności zawodowej mieszkańców na 1 000 osób ma miejsce w Głubczycach i w Nysie, gdzie w 2013 roku wyniosła ona kolejno 225 i 204 osoby. W przypadku tych dwóch jednostek terytorialnych wartość prezentowanego wskaźnika jest zbliżona do średnich dla kraju i województwa, wynosząca kolejno 226 i 203 pracujące osoby na 1 000 mieszkańców. Równie wysoka wartość wskaźnika wystąpiła w gminach Prudnik (177) oraz Branice (172). Do gmin o najniższym wskaźniku osób pracujących na 1 000 mieszkańców, gdzie wartość ta jest ponad dwukrotnie niższa od średniej wojewódzkiej

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

i krajowej zaliczają się gminy: Skoroszyce, Korfantów, Biała oraz Lubrza. Wartość dla wskazanych gmin kształtuje się od 72 osób w Lubrzy do 89 osób w Korfantowie.

RYSUNEK 4. LICZBA OSÓB PRACUJĄCYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW W 2013 ROKU

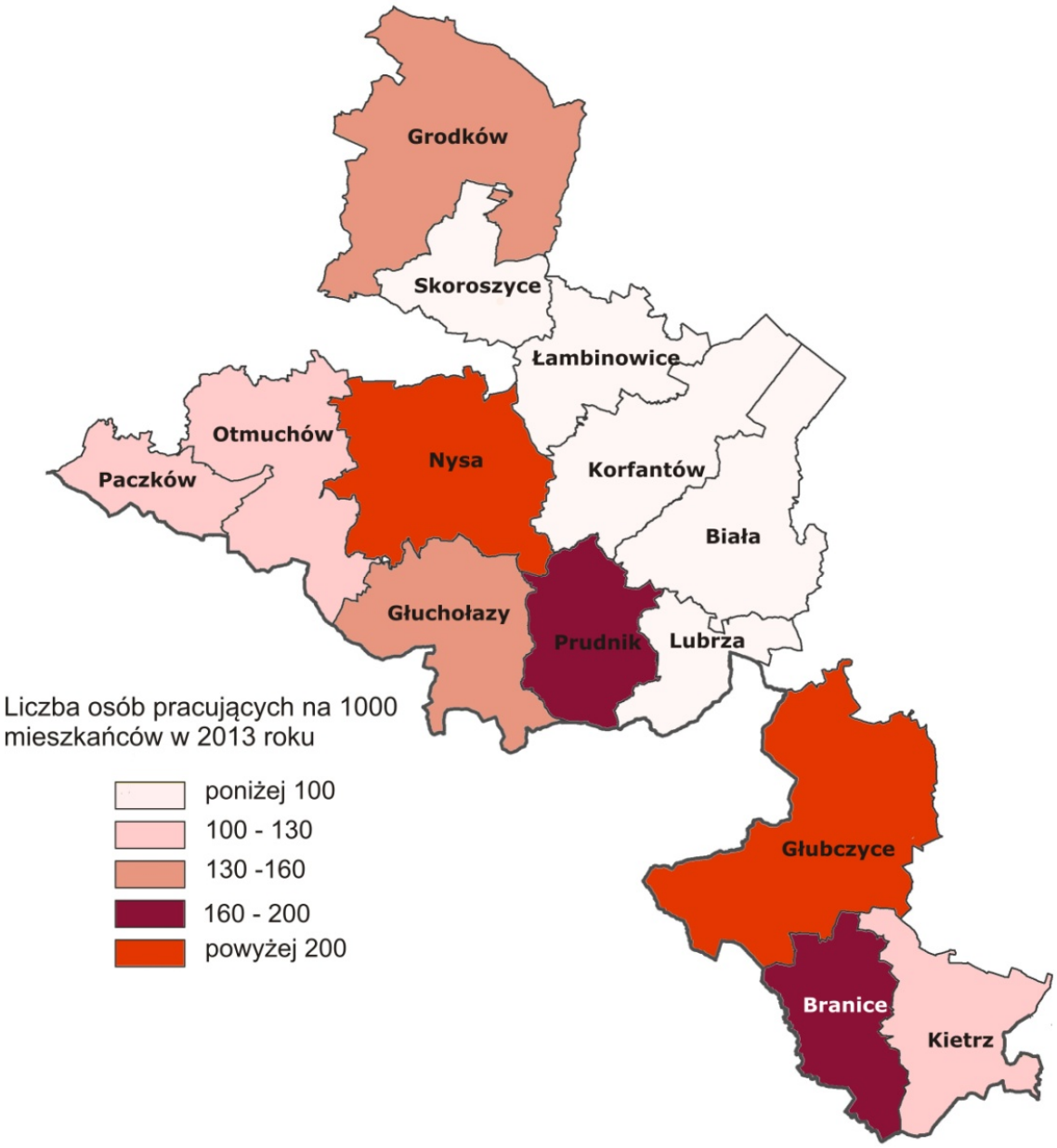

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Szczegółowe zestawienie liczby osób pracujących w poszczególnych gminach OF PN2020, powiatach, województwie i kraju przedstawia poniższa tabela.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 56. LICZBA OSÓB PRACUJĄCYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW W GMINACH OF PN2020 W LATACH 2006-2013[37]

Jednostka terytorialna	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Zmiana 2006-2013
Powiat nyski	155	156	157	150	154	150	148	151	-4
Głuchołazy	156	162	154	135	133	131	141	142	-14
Korfantów	106	104	108	102	103	109	85	89	-17
Łambinowice	89	79	81	79	84	86	87	88	-1
Nysa	192	197	208	203	210	207	200	204	12
Otmuchów	136	136	141	129	133	128	130	126	-10
Paczków	148	139	129	130	130	111	117	120	-28
Skoroszyce	109	99	65	69	83	79	77	80	-29
Powiat prudnicki	142	142	142	140	147	137	140	144	2
Biała	76	78	79	79	89	81	80	83	7
Lubrza	82	76	84	81	78	73	72	72	-10
Prudnik	191	188	186	182	189	167	180	177	-14
Pow. głubczycki	174	182	179	178	176	177	174	174	0
Branice	162	176	161	157	166	172	174	172	10
Głubczyce	235	248	242	239	232	234	229	225	-10
Kietrz	104	106	119	121	121	122	118	125	21
Grodków	146	144	153	146	147	142	142	144	-2
OF PN2020	138	138	136,4	132,3	135,6	131,6	130,9	132	-6
OPOLSKIE	184	190	197	194	200	200	199	203	19
POLSKA	211	220	226	223	223	224	223	226	15

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Udział aktywnych zawodowo kobiet w Obszarze Funkcjonalnym Partnerstwo Nyskie wyniósł w 2013 roku 53%. Wartość ta jest wyższa od średniej dla województwa opolskiego wynoszącej 48,5% oraz dla kraju (49,7%). Zauważalne jest znaczące zróżnicowanie wskaźnika pracujących kobiet w poszczególnych gminach obszaru funkcjonalnego. Największy udział aktywnych zawodowo kobiet odnotowany został w 2013 roku w gminach Branice (62,8%) oraz Korfantów (61,5%). Równie wysoka wartość wskaźnika wystąpiła w Prudniku - 58,6%.

Poza Grodkowem oraz Paczkowem wszystkie analizowane gminy charakteryzowały się wyższym odsetkiem pracujących kobiet. W gminach tych niniejszy wskaźnik wyniósł odpowiednio 46,7% oraz 47,50%.

[37] Dane dostępne jedynie dla lat 2006-2013

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

RYSUNEK 5. ODSETEK PRACUJĄCYCH KOBIET W OF PN2020 W 2013 ROKU

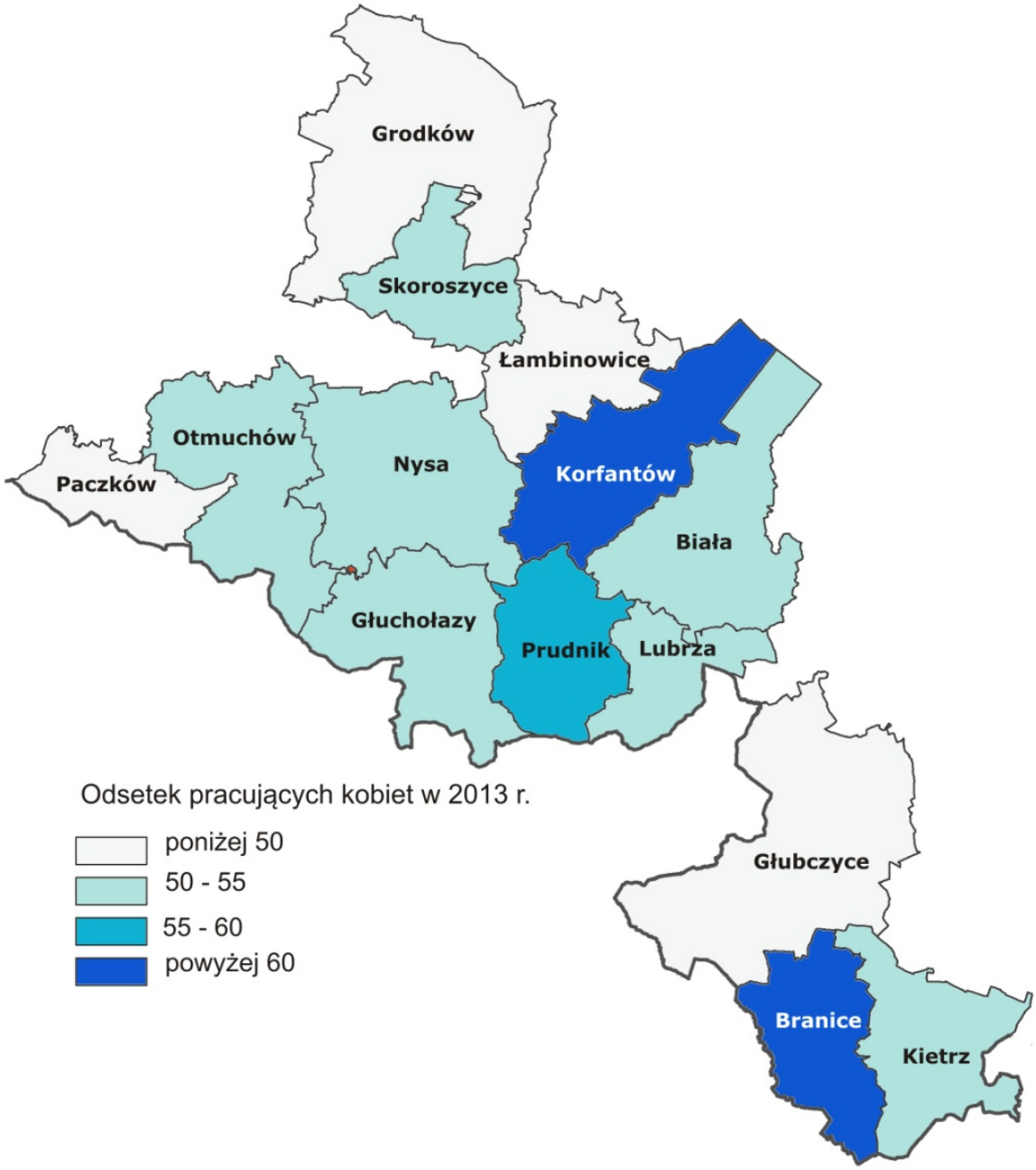

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Szczegółowe zestawienie dotyczące udziału pracujących kobiet w liczbie osób pracujących w poszczególnych gminach OF PN2020, powiatach, województwie i kraju przedstawia poniższa tabela.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 57. UDZIAŁ PRACUJĄCYCH KOBIET W OF PN2020 W LATACH 2004-2013

Jednostka terytorialna	Lata									
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Powiat nyski	51,7	50,9	50,9	50,9	50,7	51,4	51,0	51,3	52,3	51,8
Głuchołazy	52,2	52,1	52,0	50,2	54,3	53,4	52,9	53,3	53,1	52,7
Korfantów	55,0	53,1	55,0	58,3	55,5	55,1	57,1	56,4	62,6	61,5
Łambinowice	42,6	42,8	41,9	43,7	43,3	44,6	47,3	48,2	51,0	49,2
Nysa	53,4	52,5	52,0	52,2	50,4	51,9	51,3	50,7	51,6	51,7
Otmuchów	46,4	46,3	46,9	46,5	48,5	49,7	49,8	51,4	52,9	51,7
Paczków	46,5	44,6	45,2	45,5	45,5	46,7	46,5	48,0	49,3	47,5
Skoroszyce	58,3	57,3	58,1	57,5	53,7	54,1	55,8	54,1	52,5	50,0
Powiat prudnicki	55,4	56,7	54,7	54,2	55,3	55,1	53,6	53,6	55,6	54,4
Biała	49,6	53,0	50,7	50,9	55,5	55,4	51,6	55,9	55,5	54,8
Lubrza	53,4	44,4	46,6	48,2	49,7	48,3	48,7	43,0	52,9	53,8
Prudnik	57,2	59,4	57,2	56,6	56,9	56,7	55,3	57,5	57,6	58,6
Powiat głubczycki	46,0	45,2	44,6	47,7	47,8	48,9	50,1	49,1	49,9	49,8
Branice	58,2	57,3	58,1	58,2	59,9	59,3	60,4	61,2	59,9	62,8
Głubczyce	42,0	40,9	40,0	44,9	45,4	46,1	47,8	46,3	47,0	46,3
Kietrz	50,4	50,2	49,5	49,6	45,2	50,9	49,3	48,7	51,3	51,4
Grodków	46,3	44,2	45,3	43,2	44,4	45,4	47,8	48,1	46,7	46,7
OF PN2020	**51,0**	**50,5**	**50,0**	**50,4**	**50,4**	**51,2**	**51,3**	**51,4**	**52,1**	**52,0**
Woj. opolskie	47,7	47,4	47,0	47,1	47,0	47,3	47,7	47,4	48,3	48,5
POLSKA	48,2	48,0	47,9	48,3	48,4	48,9	48,9	48,8	49,3	49,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Z uwagi na brak dostępnych danych w statystyce publicznej w zakresie liczby osób pracujących w gminach według sekcji w celu zobrazowania zjawiska wykorzystane zostały dane w podziale na powiaty. Można założyć, iż prezentowane w poniższej tabeli wartości zagregowane do poziomu NUTS-4 odzwierciedlają w znacznym stopniu sytuację w poszczególnych gminach OF PN2020. Jest to związane z faktem, iż gminy obszaru funkcjonalnego wchodzą w większości w skład analizowanych 3 powiatów: nyskiego, prudnickiego i głubczyckiego.

Dominującą sekcją gospodarki dającą największe zatrudnienie w analizowanych powiatach (pomijając pozostałe usługi) jest przemysł i budownictwo a następnie rolnictwo i leśnictwo oraz szeroka grupa handlu wraz z naprawą pojazdów, transportem i gospodarką magazynową; zakwaterowaniem i gastronomią oraz informacją i komunikacją. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 58. PRACUJĄCY WG SEKCJI W POWIATACH Z OF PN2020 W 2005 I 2013 ROKU

Jednostka terytorialna	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		Przemysł i budownictwo		Handel; naprawa pojazdów, transport i gosp. magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunik.		Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości		Pozostałe usługi	
	2005	2013	2005	2013	2005	2013	2005	2013	2005	2013
Polska	2 125 452	2 363 495	2 907 330	2 976 651	1 689 908	2 070 720	386 042	429 873	2 787 144	3 186 841
Woj. opolskie	49 877	49 970	74 570	79 687	33 511	39 024	6 970	6 553	66 591	74 806
Powiat nyski	6 422	6 961	8 416	7 133	3 466	4 002	705	544	8 402	8 729
Powiat prudnicki	4 815	4 148	3 275	2 724	972	1 392	355	343	3 170	3 290
Powiat głubczycki	3 984	3 997	2 713	2 823	739	818	196	226	3 605	3 739

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Na podstawie analizy danych dominującym rynkiem pracy w OF PN2020 jest powiat nyski. Wartości w zakresie pracujących w powiecie nyskim są zdecydowanie większe od pozostałych jednostek. Ma to oczywiście związek z największą liczbą ludności oraz największym rynkiem pracy w tej części województwa opolskiego.

2.1.3.1. Wynagrodzenia

Poziom wynagrodzeń za pracę w analizowanych powiatach jest niższy zarówno od średniej wojewódzkiej jak i krajowej. Dla wszystkich czterech powiatów wartość wynagrodzenia w 2013 roku była zbliżona do siebie i oscylowała w granicach 3100 zł brutto. Średnio najwyższe wynagrodzenie za pracę otrzymują osoby z powiatu prudnickiego, gdzie wartość ta wyniosła 3217 zł.

Wspólną cechą dla danych dotyczących wynagrodzenia jest jego systematyczny wzrost od 2004 roku. Średnie wynagrodzenie na obszarze OF PN2020 wzrosło w stosunku do roku 2004 o 69,4%. Najszybciej wynagrodzenia rosły w powiecie prudnickim, a najwolniej w powiecie głubczyckim. Najszybsze tempo wzrostu wynagrodzeń zanotowano w latach 2007 i 2008 (odpowiednio 9,9% i 9,6% rocznie). Analiza trendów zmiany wynagrodzeń wskazuje na ścisłą korelację tempa wzrostu z poziomem popytu na pracę oraz ogólną koniunkturą w gospodarce regionu i kraju.

Jednocześnie warto zwrócić uwagę na interesujący trend w zmianach przeciętnego wynagrodzenia w OF PN 020 w stosunku do średniego wynagrodzenia w Polsce. Pomimo utrzymującej się słabszej koniunktury w gospodarce światowej, począwszy od 2008 roku wskaźnik ten corocznie wzrastał – w 2013 roku osiągnął wartość 81,9% średniej krajowej. Oznacza to, iż od 2008 roku wynagrodzenia w OF PN2020 rosną stale szybciej niż przeciętne wynagrodzenia w gospodarce Polski. Należy uznać ten trend za zdecydowanie pozytywny, lecz sam poziom wskaźnika jest nadal stosunkowo niski.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 59. WYNAGRODZENIA W POWIATACH OF PN2020 W LATACH 2005*-2013

Jednostka terytorialna	Ogółem									2005-2013
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Powiat nyski	1 939	2 050	2 258	2 460	2 612	2 733	2 847	3 012	3 117	61,0%
Powiat prudnicki	1 910	2 032	2 225	2 448	2 595	2 730	2 959	3 053	3 217	68,4%
Powiat głubczycki	1 991	2 148	2 364	2 592	2 751	2 878	3 031	3 112	3 186	60,0%
POLSKA	2 507	2 637	2 866	3 158	3 315	3 435	3 625	3 744	3 877	54,7%
OPOLSKIE	2 250	2 368	2 607	2 873	2 988	3 137	3 250	3 358	3 473	54,4%

** Dane dostępne w Banku Danych Lokalnych tylko od 2005 r.*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

2.1.3.2. Alternatywne formy zatrudnienia (spółdzielnie socjalne, praca zdalna, praca w niepełnym wymiarze czasowym itp.)

Zagadnienie dotyczące alternatywnych form zatrudnienia mieszkańców OF PN2020 oparte zostało o badania społeczne. Ich wyniki stanowią istotną wiedzą w zakresie form zatrudnienia mieszkańców analizowanego obszaru.

Blisko połowa ankietowanych mieszkańców OF PN2020 (42,7%) jest zatrudniona na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Nieco poniżej jednej trzeciej badanych (29,5%) jest zatrudniona na umowę o pracę na czas określony. Z kolei 16,5% respondentów wykonuje pracę zarobkową na zasadach samozatrudnienia. Pozostałe formy zatrudnia, do których zaliczają się m.in. umowa zlecenia, umowa na czas próbny, umowa o dzieło oraz inne stanowią ponad 10% wszystkich określonych w badaniu form zatrudnienia podejmowanych przez respondentów. Szczegółowe wyniki w zakresie form zatrudnienia prezentuje poniższy rysunek.

RYSUNEK 6. FORMA ZATRUDNIENIA ANKIETOWYCH MIESZKAŃCÓW OF PN2020

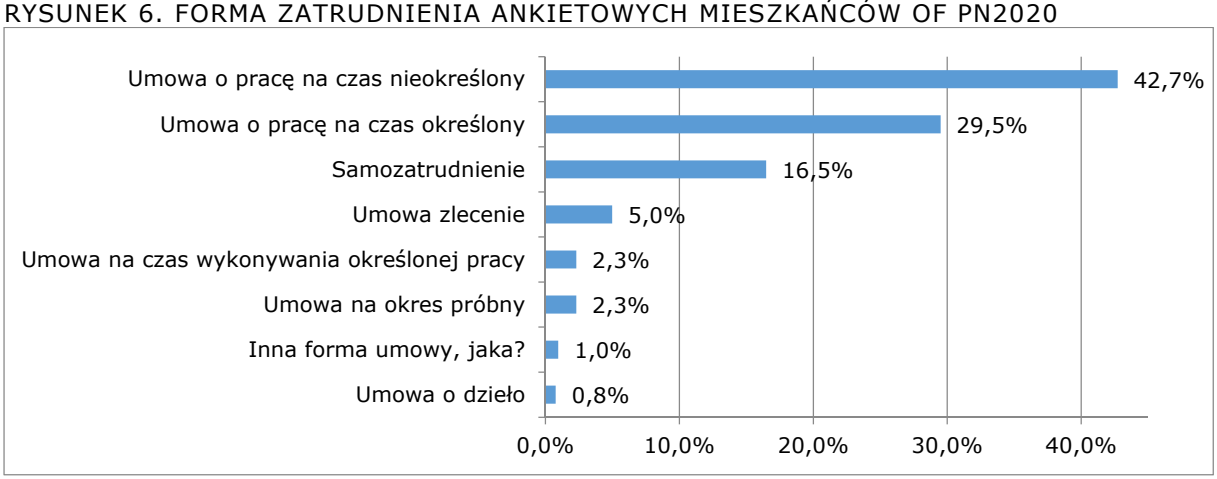

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań opinii (PAPI) mieszkańców Partnerstwa Nyskiego

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Jak wynika z przeprowadzonych badań ankietowych alternatywne formy zatrudnienia do których zaliczyć należy m.in. spółdzielnie socjalne nie zostały zidentyfikowane (dotyczy badań społecznych). Świadczy to o małej popularności alternatywnych form zatrudnienia w OF PN2020 (choć występują one tj. m.in. spółdzielnia socjalna „Domowe smaki" w powiecie prudnickim czy kilka spółdzielni sojalnych oraz dwa Centra Integracji Społecznej w gminie Nysa). Niezbędne jest podjęcie działań popularyzatorskich i zwiększenia działań promocyjnych tego typu rozwiązań w celu poprawy elastyczności rynku pracy.

2.1.4. Zawody nadwyżkowe i deficytowe

Analizy w zakresie poszczególnych zawodów nadwyżkowych i deficytowych w OF PN2020 wykonane zostały w oparciu o dane uzyskane z powiatowych urzędach pracy (PUP). W analizach posłużono się wskaźnikiem intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu - jest to iloraz średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie i średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie. Na podstawie wartości tego wskaźnika określana jest aktualna sytuacja, w jakiej znajduje się analizowany zawód. Wskaźnik ten wskazuje więc czy konkretny zawód zaliczany jest do grupy zawodów aktualnie deficytowych, nadwyżkowych czy też zrównoważonych.

Do obliczenia wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) w danym zawodzie zastosowano wzór:

$$W^k = \frac{O^k}{B^k}$$

gdzie:

O^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie „k" w I półroczu danego roku.

B^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie „k" w I półroczu danego roku.

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W^k < 0{,}9$ to zawody nadwyżkowe.

$0{,}9 \leq W^k \leq 1{,}1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy).

$W^k > 1{,}1$ to zawody deficytowe.

Ze względu na silne zmiany pomiędzy poszczególnymi latami nie można określić jednoznacznych trendów w zakresie nadwyżkowych i deficytowych zawodów w OF PN2020. Dla przykładu, kierowcy w powiecie prudnickim w zestawieniu zawodów nadwyżkowych i deficytowych pojawiają się praktycznie co roku. Przy czym o ile w latach 2007, 2008 i 2011 był to zawód nadwyżkowy, to w latach 2005, 2007 i 2012 stał się deficytowy (w roku 2007 do zawodów deficytowych należeli „kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów" podczas gdy „kierowcy samochodów ciężarowych" znaleźli się wśród zawodów nadwyżkowych). Jednocześnie niektóre zawody występowały w poszczególnych powiatach tylko jednokrotnie.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Warto podkreślić, że najliczniejsze grupy pozostających bez pracy w OF PN2020 stanowią zazwyczaj osoby bez kwalifikacji, sprzedawcy oraz pracownicy fizyczni (w rolnictwie i ogrodnictwie). W powiecie nyskim na koniec czerwca 2014 roku osoby bez zawodu stanowiły 23% zarejestrowanych osób bezrobotnych (1 808 z 7 742 osób bezrobotnych). W powiecie prudnickim na 3 112 osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec czerwca 2014 roku najliczniejszą grupę stanowili sprzedawcy – 412 osób oraz bezrobotni bez zawodu - 340 osób.

W wyniku przeprowadzonych analiz należy stwierdzić, że w I połowie 2014 roku **do najbardziej poszukiwanych zawodów** w analizowanym obszarze funkcjonalnym należały:

Powiat nyski[38]:

- kontroler jakości wyrobów mechanicznych,
- opiekun osoby starszej,
- karmelarz,
- sprzedawca w branży spożywczej,
- florysta.

Powiat prudnicki[39]:

- pracownicy wykonujący dorywcze prace proste,
- operatorzy maszyn,
- monterzy gdzie indziej nie sklasyfikowani,
- szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych,
- wydawcy posiłków,
- ratownicy medyczni,
- lakiernicy,
- monterzy i serwisanci sieci instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych.

Powiat głubczycki[40]:

- spawacz metodą MAG,
- pracownik kancelaryjny,
- przedstawiciel handlowy,
- opiekunka dziecięca,
- pokojowa.

Powiat brzeski[41]:

- opiekun osoby starszej,
- monter maszyn i urządzeń przemysłowych,
- kierowca ciągnika siodłowego,
- spawacz metodą MAG,
- doradca finansowy,

[38] Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie nyskim, Powiatowy Urząd Pracy w Nysie, wrzesień 2014
[39] Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie prudnickim I półrocze 2014, Powiatowy Urząd Pracy w Prudniku
[40] Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie głubczyckim, I półrocze 2014, Powiatowy Urząd Pracy w Głubczycach
[41] Raport zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie brzeskim I półrocze 2014 r.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- pracownik kancelaryjny,
- operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego,
- operator maszyn i urządzeń do obróbki plastycznej.

Natomiast **największą nadwyżkę** wykazywały następujące zawody:

Powiat nyski:

- rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby,
- przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni,
- oficerowie sił zbrojnych,
- specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych,
- specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury.

Powiat prudnicki:

- praczki ręczne i prasowacze,
- pakowacze,
- stolarze meblowi i pokrewni,
- fryzjerzy,
- drukarze,
- blacharze,
- specjaliści do spraw zarządzania i organizacji,
- monterzy sprzętu elektronicznego.

Powiat głubczycki:

- brukarz,
- lekarz weterynarii,
- fizjoterapeuta,
- robotnik budowlany,
- kierownik działu sprzedaży.

Powiat brzeski:

- elektromechanik pojazdów samochodowych,
- introligator poligraficzny,
- kierownik sali sprzedaży,
- fakturzystka,
- technik prac biurowych,
- spedytor,
- specjalista kontroli jakości,
- inżynier inżynierii środowiska - instalacje sanitarne,
- nauczyciel przedszkola,
- specjalista do spraw integracji europejskiej.

W przypadku powiatu prudnickiego wyraźnie zauważyć można zależność pomiędzy nadwyżką zawodów zwianych z branżą włókienniczą i produkcyjną (praczki ręczne i prasowacze, pakowacze) a typem zlikwidowanych zakładów. Mowa tu o ZPB „Frotex" i Zakładzie Obuwia Primus w Prudniku, a także zakładzie dziewiarstwa UNIA w Łączniku. Z przeprowadzonych w OF PN2020 badań ankietowych wśród przedsiębiorców wynika, że mamy do czynienia z niską dostępnością pracowników na lokalnym rynku pracy. Największa część przedsiębiorców uważa, że dostępność pracowników w zawodach związanych z konkretną branżą na lokalnym rynku pracy jest średnia (60,52%). Jedynie

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

14% badanych uważa, że dostępność pracowników jest wysoka i bardzo wysoka. Niewielki odsetek uważa, że na lokalnym rynku pracy brakuje wyspecjalizowanych pracowników, a 14,85% ocenia, że ich dostępność jest niska lub bardzo niska. Tylko 9% badanych nie podjęło się próby oceny dostępności pracowników.

2.1.5. Zatrudnienie w branżach będących atutami OF PN2020

Na potrzeby diagnozy stanu lokalnego rynku pracy zbadano trendy w zatrudnieniu w pięciu branżach zidentyfikowanych jako atuty OF PN2020. Branże te, to:

1. Turystyka.
2. Usługi leczniczo-opiekuńcze.
3. Przemysł drzewny i leśnictwo.
4. Przemysł wydobywczy.
5. Przemysł rolno-spożywczy.

Branże zostały zdefiniowane na podstawie kodów PKD 2007.

TABELA 60. DEFINICJE KLUCZOWYCH BRANŻ OF PN2020

Branża	Sekcje/działy PKD[42]
Turystyka	55 Zakwaterowanie; 56 Gastronomia; 79 Działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane
Usługi leczniczo-opiekuńcze	Sekcja Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
Przemysł drzewny i leśnictwo	02 Leśnictwo i pozyskiwanie drewna; 16 Produkcja wyrobów z drewna i korka; 31 Produkcja mebli
Przemysł wydobywczy	Sekcja B Górnictwo i wydobywanie
Przemysł rolno-spożywczy	01 Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową; 10 Produkcja artykułów spożywczych; 11 Produkcja napojów; 12 Produkcja wyrobów tytoniowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W statystyce publicznej brak jest dostępnych danych i informacji na temat wielkości zatrudnienia dla poszczególnych branż na poziomie powiatu lub gminy. Z tego powodu wielkości przedstawione w niniejszym części opracowania mają charakter szacunkowy. Analiza została opracowana w oparciu o dane GUS na temat liczby podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w wybranych branżach na terenie powiatów OF PN2020 oraz średniej liczby zatrudnionych w przedsiębiorstwie danej branży wyliczonej o wielkości dla województwa opolskiego. Mają więc one jedynie charakter poglądowy, wskazując na znaczenie danych branż dla gospodarki i rynku pracy OF PN2020 oraz pozwalając analizować trendy na rynku pracy.

[42] Definicje wg. kodów PKD zgodnie z http://www.klasyfikacje.gofin.pl/pkd/4,0.html

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Największe zatrudnienie wśród analizowanych branż wykazuje (według szacunków) *Przemysł rolno-spożywczy*, gdzie poziom zatrudnienia na koniec 2013 roku wynosił 12 500 osób. Kolejnymi branżami pod względem zatrudnienia były *Przemysł drzewny i leśnictwo* oraz *Turystyka*.

TABELA 61. SZACUNKOWE ZATRUDNIENIE W BRANŻACH BĘDĄCYCH ATUTAMI OF PN2020 (OSOBY)

Branża	2009	2010	2011	2012	2013
Turystyka	3 776	3 680	3 563	3 603	3 616
Usługi leczniczo-opiekuńcze	1 982	1 899	2 203	2 088	2 176
Przemysł drzewny i leśnictwo	3 538	3 972	3 384	3 743	4 029
Przemysł wydobywczy	319	351	279	219	182
Przemysł rolno-spożywczy	12 691	12 957	13 316	12 864	12 504

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Niepokojącym trendem, który dotyczy trzech z pięciu analizowanych branż jest spadek zatrudnienia w latach 2009-2013. Jedynie w branżach *Przemysł drzewny* oraz *Usługi leczniczo-opiekuńcze* na koniec 2013 roku pracowało więcej osób niż na koniec 2009 roku. W branży *turystycznej* można zaobserwować poprawę sytuacji i potencjalne odwrócenie niekorzystnej tendencji w roku 2013, w którym zanotowano wzrost zatrudnienia w branży.

Najsilniejszy spadek zatrudnienia odnotowano w branży *Przemysł wydobywczy* – w latach 2009-2013 zatrudnienie zmniejszyło się o 42,9%.

W latach 2009-2013 obniżał się również udział poszczególnych branż w zatrudnieniu ogółem w OF PN2020 (z wyjątkiem *Przemysłu drzewnego* oraz *Usług leczniczo-opiekuńczych*).

TABELA 62. UDZIAŁ BRANŻ BĘDĄCYCH ATUTAMI OF PN2020 W ZATRUDNIENIU OGÓŁEM

Branża	2009	2010	2011	2012	2013
Turystyka	7,5%	7,1%	7,0%	7,2%	7,1%
Usługi leczniczo-opiekuńcze	3,9%	3,7%	4,4%	4,2%	4,3%
Przemysł drzewny i leśnictwo	7,0%	7,7%	6,7%	7,5%	7,9%
Przemysł wydobywczy	0,6%	0,7%	0,6%	0,4%	0,4%
Przemysł rolno-przetwórczy	25,1%	25,0%	26,3%	25,6%	24,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Podsumowując wykonaną analizę rynku pracy OF PN2020 i oszacowanie jego potencjału, należy stwierdzić, że liczba osób pracujących w OF PN2020 na przestrzeni ostatnich 10 lat spadła z 38 713 w 2004 roku do 37 554 osób w 2013 roku. Spadek ten wyniósł zatem 1 159 osób, co przekłada się na 3-procentowy spadek liczby pracujących. Ponadto liczba osób aktywnych zawodowo systematycznie spadała w analizowanym

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

okresie a największym rynkiem pracy nadal pozostaje powiat nyski, choć to właśnie tam odnotowano największy spadek liczebności osób aktywnych zawodowo (o 21,5% w latach 2004-2013). Kolejną ważną informacją o rynku pracy OF PN2020 jest liczba osób pracujących na 1 000 mieszkańców. W całym analizowanym okresie wartość średniej dla powiatów OF PN2020 była stosunkowo stabilna, jednak zdecydowanie odbiegała od średniej wojewódzkiej oraz krajowej. Co równie istotne, to fakt, że zarówno w przypadku województwa opolskiego jak i Polski w analizowanym okresie zaobserwowano znaczniejszy wzrost omawianego wskaźnika niż w przypadku któregokolwiek z powiatów OF PN2020. Niską wartość wskaźnika liczby pracujących na 1 000 mieszkańców dla OF PN2020 należy uznanać za niepokojącą nie tylko z punktu widzenia rozwoju gospodarczego tego obszaru, ale również sytuacji materialnej mieszkańców i systemu zabezpieczenia społecznego. O sytuacji materialnej mieszkańców OF PN2020 pośrednio informuje wskaźnik średniego poziomu wynagrodzenia za pracę. W analizowanym okresie wskaźnik ten był niższy zarówno od średniej wojewódzkiej jak i krajowej. Dla powiatów OF PN2020 średnia wartość wynagrodzenia w 2013 roku oscylowała w granicach 3100 zł brutto, co stanowiło 81,9% średniej krajowej. Od 2008 roku wynagrodzenia w OF PN2020 rosną stale szybciej niż przeciętne wynagrodzenia w gospodarce Polski. Należy uznać ten trend za zdecydowanie pozytywny, lecz sam poziom wskaźnika jest nadal stosunkowo niski.

Powyższe informacje potwierdzają zatem trudną sytuację lokalnego rynku pracy i zachęcają jednocześnie do poszukiwania rozwiażań mających na celu odwórcenie obserwowanych negatywnych trendów.

Poszukując tych rozwiazań dla całego OF PN202 należy pamiętać, że stanowiący największy rynek pracy tego obszaru - powiat nyski, jest również najsilniej powiązany z gospodarką kraju i najsilniej odczuwa zmiany na rynku. Oznacza to, że powiat nyski z jednej strony powinien najszybciej odczuć pozytywne zmiany zachodzące w gospodarce krajowej, a jeśli będzie do nich właściwie przygotowany, to powinien również najszybciej z nich skorzystać. Z drugiej zaś strony poprzez swoje powiązania z gospodarką kraju powiat nyski jest również najbardziej narażony na negatywne konsekwencje wszelkiego rodzaju spowolnień i stagnacji gospdaorczych. Pozostałe lokalne rynki pracy, tj. w powiatach prudnickim i głubczyckim, są bardziej hermetyczne, a przez to mniej uzależnione od zmian globalnej koniunktury gospodarczej.

2.2.Kapitał ludzki OF PN2020

2.2.1. Wykształcenie ludności

Analizy dotyczące poziomu wykształcenia ludności w OF PN2020 dokonane zostały w odniesieniu do poziomu powiatowego. Ma to związek z dostępnością danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego (NSP) z 2011 roku, w ramach którego powiat był najniższym poziomem agregacji danych. Zdecydowano się na uwzględnienie również danych archiwalnych z 2002 roku, gdyż poza NSP brakuje wiarygodnych źródeł danych o wykształceniu ludności zbieranych na poziomie niższym niż województwo.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Największą grupę mieszkańców w OF PN2020 stanowiły osoby z wykształceniem średnim (31,6%)[43]. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymowało się 27,1% mieszkańców trzech powiatów, natomiast wykształceniem podstawowym 22,3%. Osoby z wykształceniem wyższym stanowiły 12,1% mieszkańców OF PN2020.

Poniżej zaprezentowane tabele zawierają szczegółowe dane bezwzględne dotyczące wykształcenia mieszkańców analizowanych powiatów w 2002 i 2011 roku na tle województwa opolskiego oraz kraju.

TABELA 63. WYKSZTAŁCENIE LUDNOŚCI W 2011 ROKU

Jednostka terytorialna	ogółem	wyższe	średnie i policealne – ogółem	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego
Powiat nyski	116 184	14 672	38 590	31 420	6 196	23 254	2 052
Powiat prudnicki	46 667	5 711	14 096	13 213	2 499	10 324	824
Powiat głubczycki	39 431	4 502	12 359	10 234	2 049	9 747	540
Powiat brzeski	76 405	11 011	27 908	17 113	4 046	14 967	1 360
OPOLSKIE	807 171	122 193	256 416	214 829	41 484	160 930	11 319
POLSKA	31 769 331	5 693 731	10 573 143	7 260 817	1 650 932	6 133 739	456 969

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych *GUS, Narodowy Spis Powszechny 2011*

TABELA 64. WYKSZTAŁCENIE LUDNOŚCI W 2002 ROKU

Jednostka terytorialna	ogółem	wyższe	średnie i policealne - ogółem	zasadnicze zawodowe	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego
Powiat nyski	121 332	8 965	37 278	31 991	37 742	5 356
Powiat prudnicki	51 706	3 253	14 625	14 192	17 951	1 685
Powiat głubczycki	43 162	2 537	11 750	10 845	16 260	1 770
Powiat brzeski	77 487	6 284	24 743	19 042	23 901	3 517
OPOLSKIE	862 114	72 990	252 702	237 574	270 283	28 565
POLSKA	31 783 658	3 203 566	10 208 390	7 539 786	9 651 858	1 180 058

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Narodowy Spis Powszechny 2002

W porównaniu do średniej krajowej, mieszkańcy OF PN2020 w 2011 roku znacznie rzadziej legitymowali się wykształceniem wyższym (12,1% w porównaniu do 17,9%). Proporcjonalnie liczniejszą grupę stanowiły natomiast osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (27,1% w porównaniu do 22,8% dla kraju) oraz podstawowym (22,3% w porównaniu do 19,3% dla kraju). W pozostałych grupach wykształcenie mieszkańców OF PN2020 było zbliżone do odsetka ludności dla województwa i kraju. Szczegółowe zestawienie udziału osób z konkretnym wykształceniem w odniesieniu do liczby mieszkańców danej jednostki terytorialnej przedstawia poniższa tabela.

[43] Wartość stanowi sumę trzech powiatów: nyskiego, prudnickiego i głubczyckiego

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 65. UDZIAŁ OSÓB Z KONKRETNYM WYKSZTAŁCENIEM W LICZBIE MIESZKAŃCÓW POWIATU, WOJEWÓDZTWA I KRAJU W 2011 ROKU (W %)

Jednostka terytorialna	wyższe	średnie i policealne - ogółem	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego
Powiat nyski	12,6	33,2	27,0	5,3	20,0	1,8
Powiat prudnicki	12,2	30,2	28,3	5,4	22,1	1,8
Powiat głubczycki	11,4	31,3	26,0	5,2	24,7	1,4
Powiat brzeski	14,4	36,5	22,4	5,3	19,6	1,8
OF PN2020 *	**12,1**	**31,6**	**27,1**	**5,3**	**22,3**	**1,6**
OPOLSKIE	15,1	31,8	26,6	5,1	19,9	1,4
POLSKA	17,9	33,3	22,9	5,2	19,3	1,5

**Średnia dla trzech powiatów: nyskiego, prudnickiego, głubczyckiego*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Narodowy Spis Powszechny 2011

Warto zauważyć podobieństwo wyników dla trzech analizowanych powiatów obszaru funkcjonalnego: nyskiego, prudnickiego i głubczyckiego. Nieco wyższy poziom wykształcenia niż średnia dla całego obszaru funkcjonalnego wykazują mieszkańcy powiatu nyskiego. Natomiast dwa pozostałe powiaty charakteryzują się większymi odsetkami osób z wykształceniem podstawowym. Strukturę wykształcenia ludności dla trzech powiatów OF PN2020 w 2011 roku prezentuje poniższy wykres.

WYKRES 4. STRUKTURA WYKSZTAŁCENIA LUDNOŚCI W OF PN2020 W 2011 ROKU

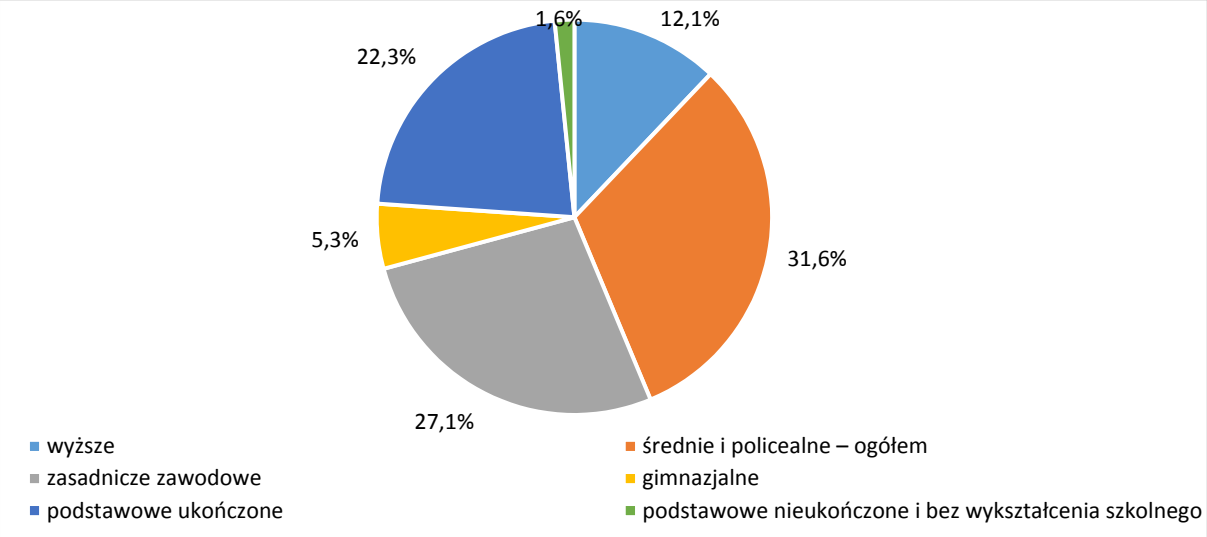

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Narodowy Spis Powszechny 2011

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 66. UDZIAŁ OSÓB Z KONKRETNYM WYKSZTAŁCENIEM W LICZBIE MIESZKAŃCÓW POWIATU, WOJEWÓDZTWA I KRAJU W 2002 ROKU (W %)

Jednostka terytorialna	wyższe	średnie i policealne - ogółem	zasadnicze zawodowe	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego
Powiat nyski	7,4	30,7	26,4	31,1	4,4
Powiat prudnicki	6,3	28,3	27,4	34,7	3,3
Powiat głubczycki	5,9	27,2	25,1	37,7	4,1
Powiat brzeski	8,1	31,9	24,6	30,8	4,5
OF PN2020 *	**6,6**	**28,7**	**26,3**	**34,5**	**3,9**
OPOLSKIE	8,5	29,3	27,6	31,4	3,3
POLSKA	10,1	32,1	23,7	30,4	3,7

**Średnia dla trzech powiatów: nyskiego, prudnickiego, głubczyckiego*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Narodowy Spis Powszechny 2002

W stosunku do roku 2002 w strukturze wykształcenia ludności OF PN2020 zaszły znaczące zmiany. Zdecydowanie zwiększyła się liczba osób z wykształceniem wyższym – z poziomu 6,6% ludności w 2002 roku do 12,1% w 2011 roku. Wzrósł również odsetek osób z wykształceniem średnim i policealnym (z 28,7% do 31,6%). Łącznie odsetek osób z wykształceniem co najmniej średnim zwiększył się w 2011 roku do poziomu 43,7% ludności (w porównaniu do 35,3% w 2002 roku). W tym samym czasie zdecydowanie obniżył się odsetek osób z wykształceniem podstawowym i bez wykształcenia. W 2002 roku osoby bez wykształcenia (w tym z wykształceniem niepełnym podstawowym) stanowiły niespełna 4% ludności OF PN2020, natomiast w 2011 roku odsetek ten zmniejszył się do 1,6%. Łączny odsetek osób z wykształceniem podstawowym (ukończonym, nieukończonym) oraz bez wykształcenia również zmniejszył się w analizowanym okresie z 38,4% do 23,9%.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

WYKRES 5. STRUKTURA WYKSZTAŁCENIA LUDNOŚCI OF PN2020 W LATACH 2002 I 2011 (W %)

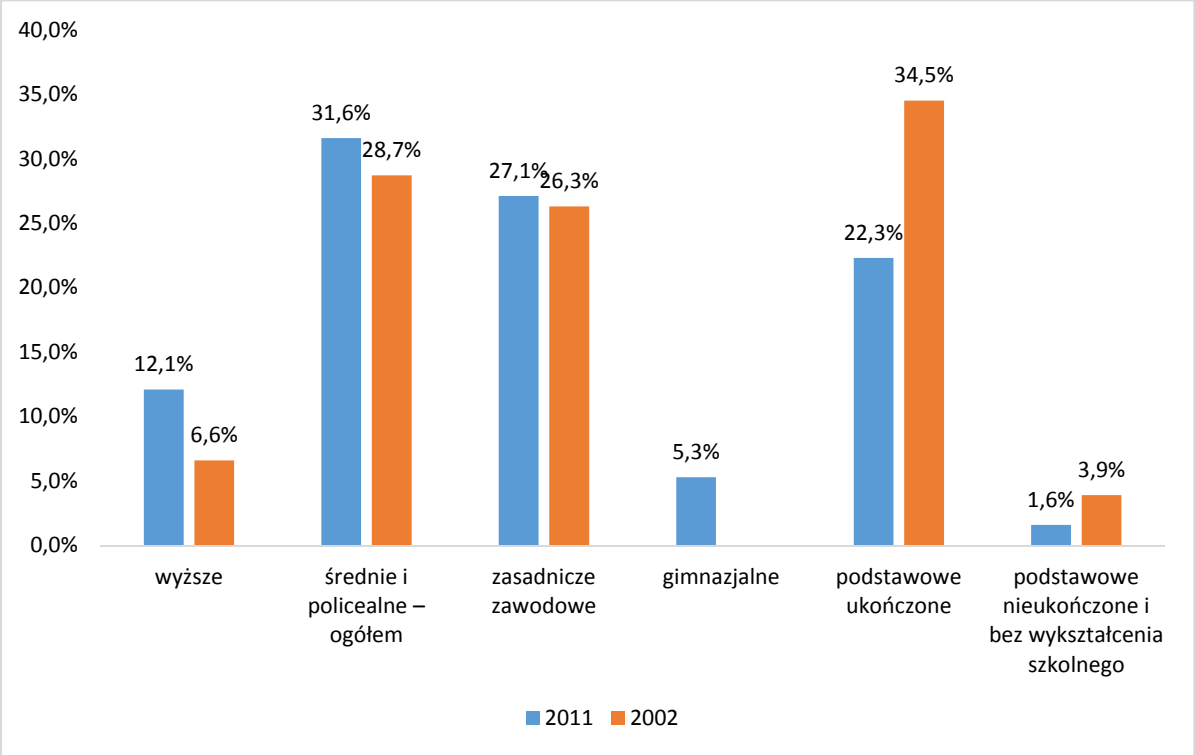

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, Narodowy Spis Powszechny 2011

Tak wyraźnie pozytywne zmiany w zakresie struktury wykształcenia ludności posiadają wiele przyczyn, jednak do najważniejszych zaliczyć należy zmiany kulturowe, demograficzne, światopoglądowe a także ogólne trendy w zakresie rozwoju edukacji na poziomie krajowym. Wzrost poziomu wykształcenia ludności ma podstawowe znaczenie w zakresie poprawy sytuacji na rynku pracy OF PN2020.

2.2.2. Znajomość języków obcych

Wiedza na temat znajomości języków obcych wśród mieszkańców OF PN2020 pochodzi ze zrealizowanego badania ankietowego na reprezentatywnej próbie niespełna 1 000 mieszkańców.

Najpopularniejszym językiem obcym wśród respondentów jest język angielski. Niemalże połowa respondentów (45%) deklaruje, iż zna ten język w stopniu komunikatywnym. Drugim pod względem popularności jest język niemiecki, którego znajomość zadeklarowała nieznacznie mniejsza liczba respondentów niż w przypadku języka angielskiego (42%). Duża część mieszkańców gmin Biała, Kietrz, Głubczyce, Korfantów ze względu na autochtoniczne pochodzenie niemieckie zna język niemiecki w stopniu bardzo dobrym. Trzecim bardzo popularnym językiem jest język rosyjski, który zna co trzeci respondent (31%). Znajomość innych języków obcych wskazywał jeden na czterech respondentów (25%). W grupie tej znalazła się dość liczna reprezentacja osób (stanowiąca 7%), która deklarowała znajomość języka czeskiego.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

WYKRES 6. ZNAJOMOŚĆ JĘZYKÓW OBCYCH WŚRÓD MIESZKAŃCÓW OF PN2020 (N=963)

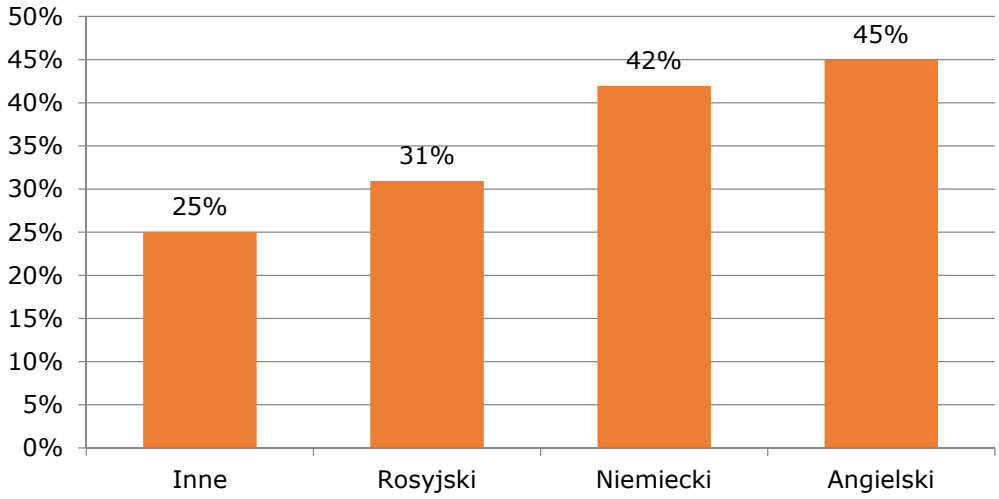

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań opinii (PAPI) mieszkańców Partnerstwa Nyskiego

Poziom znajomości języków obcych można ogólnie ocenić jako przeciętny. Badani mogli ocenić swój poziom znajomości języka obcego wykorzystując do tego celu pięcio-stopniową skalę, gdzie „1" oznaczało „bardzo słabą znajomość" a „5" – „bardzo dobrą znajomość" języka obcego. Tylko 5,29% badanych uważa, że ich umiejętność językowe są bardzo dobre, a 22,83% że dobre. Z kolei 1,12% badanych opowiedziało się za wystawieniem najniższej oceny w obszarze umiejętności językowych. Warto podkreślić, że bardzo duża część ankietowanych, ponad jedna piąta, nie ma zdania na ten temat. Ocenę dostateczną (czyli przeciętna) w zakresie poziomu znajomości języka obcego wystawiło 32,40% badanych.

WYKRES 7. OCENA POZIOMU ZNAJOMOŚCI JĘZYKÓW OBCYCH (N=963)

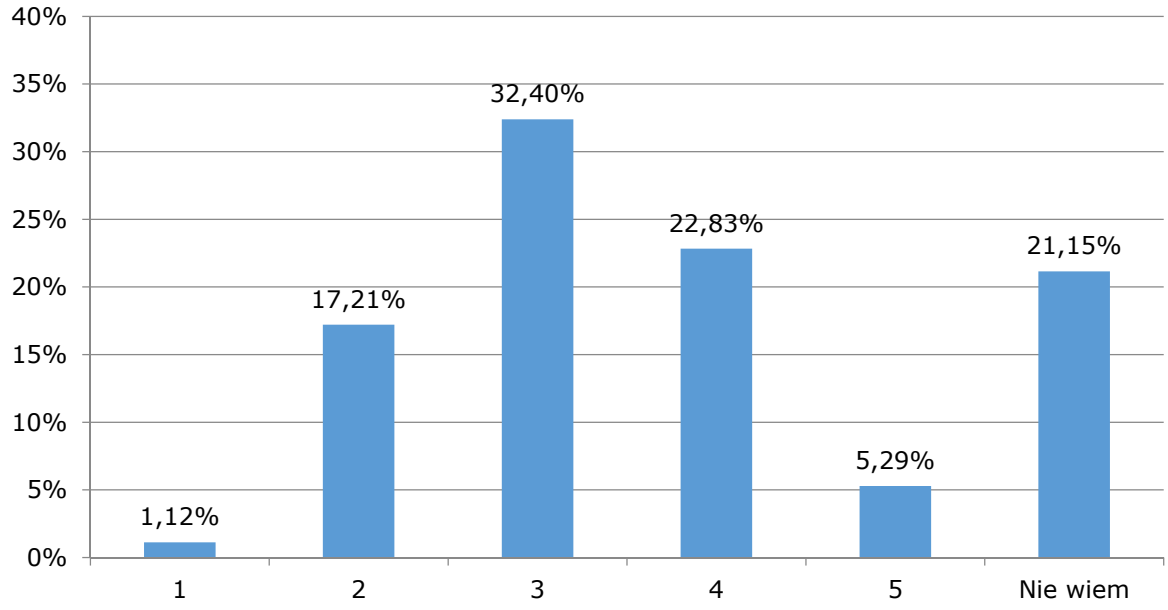

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań opinii (PAPI) mieszkańców Partnerstwa Nyskiego

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

2.2.3. Kształcenie ustawiczne

Kształcenie ustawiczne jest filarem gospodarki opartej na wiedzy, zaś wachlarz oferty w zakresie zdobywania i pogłębienia kwalifikacji bezpośrednio warunkuje szanse osób w każdym wieku na powodzenie na rynku pracy. Na podstawie danych pochodzących z Kuratorium Oświaty w Opolu można stwierdzić, że na terenie OF PN2020 w grudniu 2014 roku działało 14 jednostek o zróżnicowanym typie oferty dydaktycznej. Były wśród nich jednostki doskonalenia nauczycieli oraz szkoły przygotowujące do pracy w konkretnych zawodach. W tabeli poniżej przedstawiono zestawienie wszystkich zidentyfikowanych podmiotów świadczących usługi kształcenia ustawicznego na terenie OF PN2020 na koniec grudnia 2014 roku.

TABELA 67. PLACÓWKI KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO W OF PN2020

Lp.	Gmina	Placówka	Adres	Typ	Oferta edukacyjna
1.	Nysa	Ośrodek Dokształcania i Doskonalenia Zawodowego/ Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego	Ul. Orkana 648-300 Nysa,	Centrum Kształcenia Praktycznego	Technikum (technik elektryk, technik mechanik, technik mechanik pojazdów samochodowych, technik drewna) Zasadnicza Szkoła Zawodowa (mechanik pojazdów samochodowych, mechanik monter maszyn i urządzeń, ślusarz, elektryk, stolarz, krawiec, operator obróbki skrawaniem)
2.	Nysa	I Profesjonalna Szkoła Biznesu Sp. z o.o.	Ul. Sobieskiego 2, 48-300 Nysa	Niepubliczna placówka kształcenia ustawicznego i praktycznego	Szkolenia, w szczególności w zakresie: rachunkowości z obsługą programów księgowo-finansowych, kadr i płac z elementami prawa pracy,
3.	Nysa	Niepubliczny Ośrodek Kształcenia Zawodowego "PASCAL" w Nysie	Ul. Wrocławska 11, 48-300 Nysa	Centrum Kształcenia Ustawicznego - bez szkół	Szkoła policealna (opiekun w domu pomocy społecznej, technik turystyki wiejskiej, opiekun osoby starszej, technik administracji, technik rachunkowości, informatyk, technik usług kosmetycznych, technik eksploatacji portów i terminali, opiekunka środowiskowa
4.	Nysa	Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Nysie (Zespół Szkół i Placówek Oświatowych im. Emila Godlewskiego w Nysie	Ul. Rodziewiczówny 1, 48-303 Nysa	Centrum Kształcenia Ustawicznego - bez szkół	LO, technikum (technik weterynarii, technik informatyk, technik rolnik, technik technologii żywności, technik żywienia i usług gastronomicznych), LO zaoczne, szkoła policealna dzienna (technik farmaceutyczny, opiekunka dziecięca, asystentka stomatologiczna), szkoła policealna zaoczna (technik informatyk, technik weterynarii, florysta, opiekun w domu pomocy społecznej), kursy zawodowe (technik rolnik, technik żywienia i usług gastronomicznych, technik ochrony środowiska, opiekunka środowiskowa)

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

5.	Nysa	Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Nysie	Ul. Szopena 4, 48-300 Nysa	Placówka doskonalenia nauczycieli	Szkolenia dla nauczycieli
6.	Nysa	Szkoła Biznesu - Sebastian Patoła	Ul. Chodowieckiego 9, 48-300 Nysa	Niepubliczna placówka kształcenia ustawicznego i praktycznego	Kursy specjalistyczne (palacz CO z uprawnieniami typu E i D, konserwator, elektryk z uprawnieniami E i D do 1 kV)
7.	Nysa	Placówka Doskonalenia Nauczycieli Vademecum	Ul. Poznańska 1, 48-300 Nysa	Placówka doskonalenia nauczycieli	Szkolenia, kursy i warsztaty dla nauczycieli, jednostek oświatowych, JST, firm, jednostek służby zdrowia, BHP i pierwsza pomoc i inne
8.	Prudnik	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Prudnik	Ul. Podgórna 5, 48-200 Prudnik	Centrum Kształcenia Ustawicznego	Technikum nr 1: Kształcenie na kierunkach: technik informatyk, technik mechanik, technik handlowiec, technik ochrony środowiska. Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1. Kształcenie w zawodach: sprzedawca, kucharz małej gastronomii, blacharz, lakiernik, ogrodnik, fryzjer, mechanik pojazdów samochodowych, cukiernik, piekarz, tapicer, murarz, elektryk, drukarz, rzeźnik wędliniarz, monter instalacji i urządzeń sanitarnych.
9.	Prudnik	Centrum Kształcenia Ustawicznego w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 1	Ul. Gimnazjalna 2, 48-200 Prudnik	Centrum Kształcenia Ustawicznego	Kursy językowe: kurs języka niemieckiego i języka zawodowego dla osób planujących podjąć pracę w Niemczech w różnych obszarach gospodarki, kurs języka niemieckiego dla opiekunek/opiekunów osób starszych i pomocy domowych, kurs języka czeskiego z zakresu znajomości podstawowego słownictwa związanego z funkcjonowaniem w społeczeństwie oraz podstawy komunikacji. Kursy komputerowe: podstawy programowania w Delphi, podstawy programu MS OFFICE, Zaawansowane funkcje technologii informacyjnej. Kursy przygotowujące do egzaminu maturalnego
10.	Głubczyce	Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Wł. Szafera w Głubczycach	Ul. Niepodległości 2, 48-100 Głubczyce	Centrum Kształcenia Ustawicznego	Technikum Nr 1: technik technologii żywności, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik agrobiznesu, technik architektury krajobrazu, technik rolnik, technik żywienia i usług gastronomicznych.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

					Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 1: rolnik, cukiernik, piekarz. Szkoła Policealna dla Dorosłych: technik rolnik, technik agrobiznesu
11.	Głubczyce	Powiatowy Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli W Głubczycach	Ul. Raciborska 17, Głubczyce	Placówka doskonalenia nauczycieli	Szkolenia dla nauczycieli
12.	Grodków	Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego	Ul. Krakowska 20, 49-200 Grodków	Centrum Kształcenia Praktycznego	Technikum: (agrobiznes, ekonomia, informatyka, mechanizacja rolnictwa i pojazdów samochodowych), Zasadnicza Szkoła Zawodowa: (mechanik pojazdów samochodowych, mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych, szkoła wielozawodowa dla młodocianych pracowników)
13.	Grodków	Europejskie Centrum Edukacji i Informacji Naukowej w Grodkowie	Ul. Warszawska 42, 49-200 Grodków	Niepubliczna placówka kształcenia ustawicznego i praktycznego	Szkoła policealna (technik informatyk, technik rachunkowości, technik administracji), kwalifikacyjne kursy zawodowe (technik budownictwa, technik mechanik, technik rolnik, technik ekonomista)
14.	Głuchołazy	Dittmann-Szkoła Języków Obcych w Głuchołazach	Ul. Powstańców Śląskich 13, 48-340 Głuchołazy	Niepubliczna placówka kształcenia ustawicznego i praktycznego	Nauka języków: angielskiego i niemieckiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Kuratorium Oświaty w Opolu

W zakresie kształcenia ustawicznego bardzo ważną rolę pełnią Ochotnicze Hufce Pracy funkcjonujące w OF PN2020. Środowiskowe Hufce Pracy i Hufce Pracy to placówki o szerokim profilu działań opiekuńczo-wychowawczych, które zapewniają młodzieży:

- kompleksowe oddziaływanie wychowawcze oraz profesjonalne zajęcia terapeutyczne, profilaktyczne i resocjalizacyjne, wyrównawcze oraz pomoc w nauce,
- uzupełnienie wykształcenia w Gimnazjach dla Dorosłych i Zasadniczych Szkołach Zawodowych,
- zdobycie atrakcyjnego, poszukiwanego na rynku pracy, zawodu bezpośrednio w zakładach pracy na podstawie umowy o pracę i naukę zawodu,
- status młodocianego pracownika i wynagrodzenie za wykonywaną pracę,
- szansę na otrzymanie pracy po zakończeniu nauki,
- uczestniczenie w europejskich projektach wymiany młodzieży,
- możliwość zdobycia dodatkowego zawodu lub uzyskania innych cennych na rynku pracy umiejętności w ramach projektów EFS,
- zorganizowane zajęcia rekreacyjno-sportowe, kulturalno-oświatowe i turystyczne.

Hufce działają w dwóch gminach OF PN2020: Nysie i Głubczycach, gdzie dodatkowo funkcjonuje Punkt Pośrednictwa Pracy OHP. Poza tym w Prudniku i w Nysie działają w ramach Hufców Młodzieżowe Centra Karier. Nadrzędną rolę nad Hufcami Pracy,

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

zlokalizowanymi w gminach OF PN2020, w zakresie organizacyjnym pełni Opolska Województwa Komenda OHP w Opolu.

W OF PN2020 swoją działalność w zakresie wpierania rzemiosła i małej przedsiębiorczości pełnią cechy rzemieślnicze. Jako organizacje skupiające pracodawców, stanowią ważną rolę m.in. w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych, poprzez kursy, szkolenia (w tym czeladnicze) oraz szeroko rozumianą promocję zawodów. Jako organizacje społeczno-zawodowe pełnią bardzo ważną funkcję aktywizacyjną na obszarze rynku pracy. Na terenie OF PN2020 siedziby cechów zlokalizowane są w:

- Prudniku (Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców, ul. Łukowa 1),
- Nysie (Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców, ul. Armii Krajowej 26),
- Głubczycach (Cech Rzemiosł Różnych i Spółdzielnia Rzemieślnicza, ul. Kochanowskiego 11)
- Grodkowie (Cech Rzemiosł Różnych, ul. Elsnera 8).

2.2.4. Przedsiębiorczość mieszkańców

Na terenie OF PN2020 na koniec 2013 roku działały łącznie 24 153 podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON. Stanowiły one 24,1% wszystkich podmiotów gospodarczych w województwie opolskim. Za niepokojące zjawisko należy uznać stopniowe zmniejszanie się udziału przedsiębiorstw ujętych w rejestrze REGON z obszaru OF PN2020 wśród przedsiębiorstw działających w regionie – jeszcze w 2004 roku wynosił on 25,1%.

Sektor prywatny zdecydowanie dominował pod względem liczby podmiotów – na koniec 2013 roku należało do niego 94,2% wszystkich aktywnych podmiotów gospodarczych na terenie OF PN2020 (22 756 podmiotów). Do sektora publicznego należało 5,8% wszystkich aktywnych podmiotów na tym terenie.

Wśród gmin należących do OF PN2020 największą liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowano w gminie Nysa (6 921 podmiotów pod koniec 2013 roku), mniej liczne podmioty działały w gminach Głuchołazy (2 438), Prudnik (2 394) oraz Głubczyce (2 291). Najmniej podmiotów zarejestrowano w gminie Lubrza – 257.

O poziomie przedsiębiorczości mieszkańców OF PN2020 informuje wskaźnik przedsiębiorczości mierzony liczbą przedsiębiorstw na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym.

W latach 2004-2013 we wszystkich analizowanych jednostkach samorządu terytorialnego OF PN2020 nastąpił wzrost liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym. Wśród powiatów, które wchodzą w skład OF PN2020, zarówno najwyższą liczbą podmiotów gospodarczych na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym, jak i największym wzrostem cechował się powiat nyski. Gminy – członkowie Partnerstwa Nyskiego 2020 – wykazują różną dynamikę przyrostu liczby podmiotów, od 2,80% w latach 2004-2013 w gminie Prudnik po 25,42 % w gminie Paczków. Przeliczenie liczby podmiotów na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym pokazuje, że w 2013 roku najmniejszą ich liczbą charakteryzowały się gminy Branice oraz Korfantów (odpowiednio 821 i 884,6).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

TABELA 68. PODMIOTY GOSPODARCZE W PRZELICZENIU NA 10 000 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Zmiana
Polska	1 475,6	1 408,3	1 485,2	1 501,6	1 527,9	1 519,9	1 574,6	1 564,3	1 615,6	1 666,6	12,9%
Dolnośląskie	1 616,3	1 532,3	1 597,1	1 624,3	1 669,9	1 673,2	1 728,6	1 721,4	1 785,4	1 861,3	15,2%
Śląskie	1 403,4	1 313,5	1 391,3	1 400,6	1 409,3	1 418,9	1 494,9	1 479,0	1 526,9	1 568,8	11,8%
Opolskie	1 311,8	1 275,9	1 369,9	1 399,9	1 420,4	1 408,6	1 486,2	1 470,7	1 500,7	1 538,7	17,3%
Grodków	1 094,5	1 028,7	1 136,9	1 181,6	1 231,7	1 253,0	1 295,6	1 257,3	1 288,7	1 326,9	21,2%
Powiat nyski	1 369,2	1 331,3	1 416,3	1 424,1	1 463,3	1 430,1	1 484,7	1 467,3	1 501,6	1 543,9	12,8%
Głuchołazy	1 390,8	1 359,8	1 489,9	1 486,4	1 520,6	1 446,4	1 481,1	1 456,8	1 497,5	1 535,5	10,4%
Korfantów	800,3	758,4	851,2	884,1	903,8	869,2	920,1	847,6	847,6	884,6	10,5%
Łambinowice	931,7	874,8	928,1	950,9	999,2	980,1	1 032,1	1 012,5	1 028,5	1 086,2	16,6%
Nysa	1 691,7	1 634,5	1 692,1	1 699,7	1 749,0	1 738,2	1 813,1	1 791,9	1 821,2	1 861,7	10,1%
Otmuchów	1 106,7	1 113,1	1 240,9	1 244,0	1 272,9	1 231,4	1 255,0	1 249,5	1 276,1	1 327,6	20,0%
Paczków	1 237,8	1 231,9	1 341,7	1 345,5	1 381,1	1 329,2	1 384,3	1 396,8	1 506,0	1 552,4	25,4%
Skoroszyce	945,3	875,5	920,3	952,7	975,8	951,1	988,7	1 036,4	1 067,7	1 116,2	18,1%
Powiat prudnicki	1 137,5	1 073,7	1 124,1	1 132,0	1 157,0	1 155,4	1 201,7	1 182,7	1 207,6	1 237,5	8,8%
Biała	858,9	828,4	853,0	852,2	878,8	886,5	976,9	986,2	1 016,5	1 062,9	23,8%
Lubrza	811,1	796,9	819,0	872,8	874,3	890,7	915,1	897,0	917,7	907,5	11,9%
Prudnik	1 328,2	1 225,4	1 272,1	1 273,6	1 310,4	1 309,7	1 347,2	1 316,0	1 331,9	1 365,4	2,8%
Powiat głubczycki	1 179,9	1 122,0	1 182,4	1 195,2	1 231,3	1 235,4	1 312,5	1 281,4	1 314,2	1 329,7	12,7%
Branice	710,3	658,5	759,5	759,6	815,3	740,9	808,1	773,0	802,3	821,0	15,6%
Głubczyce	1 407,7	1 327,1	1 393,2	1 417,5	1 462,8	1 477,2	1 561,8	1 512,8	1 551,0	1 583,3	12,5%
Kietrz	1 078,7	1 075,3	1 108,7	1 110,1	1 121,0	1 156,3	1 235,8	1 231,0	1 266,4	1 252,1	16,1%
Gminy OF PN2020 średnio	1 282,3	1 232,9	1 306,5	1 317,1	1 353,9	1 337,2	1 395,2	1 374,0	1 406,5	1 442,0	12,4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

WYKRES 8. PODMIOTY GOSPODARCZE W PRZELICZENIU NA 10 000 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM W 2013 ROKU

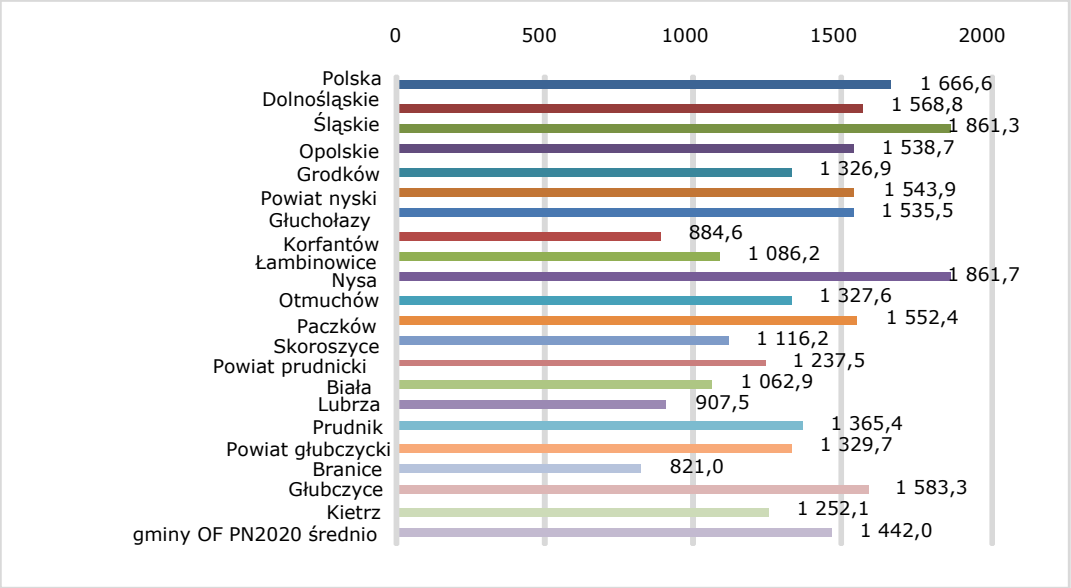

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Dynamika wzrostu liczby podmiotów gospodarczych na 10 000 mieszkańców dla całego obszaru OF PN2020 wyniosła 12,4% w latach 2004-2013 i była niższa od tempa przyrostu w województwie opolskim (17,3%) i w Polsce (12,9%). Oznacza to, że niekorzystna dla obszaru OF PN2020 różnica w poziomie przedsiębiorczości uległa w analizowanym okresie powiększeniu.

Podsumowując analizę kapitału ludzkiego OF PN2020 należy stwierdzić, że największą grupę mieszkańców w 2011 roku stanowiły osoby z wykształceniem średnim (31,6%). Na drugim miejscu znalazły się osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (27,1%) a na trzecim z wykształceniem podstawowym (22,3%). Osoby z wykształceniem wyższym stanowiły 12,1% mieszkańców OF PN2020. W porównaniu do średniej krajowej, mieszkańcy OF PN2020 w 2011 roku znacznie rzadziej legitymowali się wykształceniem wyższym (12,1% w porównaniu do 17,9%). Proporcjonalnie liczniejszą grupę stanowiły natomiast osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (27,1% w porównaniu do 22,8% dla kraju) oraz podstawowym (22,3% w porównaniu do 19,3% dla kraju). W pozostałych grupach wykształcenie mieszkańców OF PN2020 było zbliżone do odsetka ludności dla województwa i kraju.

Analizując strukturę wykształcenia ludności OF PN2020 w 2011 roku w stosunku do 2002 roku należy stwierdzić, że zaszły w niej znaczące zmiany. Zdecydowanie zwiększyła się liczba osób z wykształceniem wyższym – z poziomu 6,6% do 12,1%. Wzrósł również odsetek osób z wykształceniem średnim i policealnym - z 28,7% do 31,6%. Łącznie odsetek osób z wykształceniem co najmniej średnim zwiększył się z 35,3% do 43,7%. W tym samym czasie zdecydowanie obniżył się odsetek osób z wykształceniem podstawowym i bez wykształcenia - z 38,4% do 23,9%.

Tak wyraźnie pozytywne zmiany w zakresie struktury wykształcenia ludności OF PN2020 powinny mieć podstawowe znaczenie w zakresie poprawy sytuacji na

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

loklanym rynku pracy. Wsparcie dla rynku pracy powinno również wyjści od podmiotów funkcjonujących w sferze kształcenia ustawicznego, które poprzez swoją ofertę bezpośrednio warunkują szanse osób w każdym wieku na powodzenie na rynku pracy. Istotne będzie również pobudzanie przedsiębiorczości wśród mieszkańców, ponieważ dynamika wzrostu liczby podmiotów gospodarczych na 10 000 mieszkańców dla całego obszaru OF PN2020 wyniosła 12,4% w latach 2004-2013 i była niższa od tempa przyrostu w województwie opolskim (17,3%) i w Polsce (12,9%).

2.3.Analiza wrażliwości rynku pracy na zmiany koniunktury gospodarczej

Teoria ekonomii oraz liczne badania empiryczne wskazują na występowanie zależności pomiędzy zmianami na rynku pracy a koniunkturą gospodarczą. Związek ten nie jest jednak oczywisty ani liniowy. W niniejszym rozdziale dokonano próby opisu wpływu koniunktury gospodarczej w Polsce na rynek pracy w OF PN2020. Przeanalizowana została więc zależność między zjawiskami zachodzącymi na rynku pracy a Produktem Krajowym Brutto Polski oraz stopami bezrobocia na rynku ogólnopolskim i wojewódzkim.

Niezależnie od gminy/powiatu, uczestnicy badania jakościowego (przedstawiciele instytucji otoczenia biznesu) byli zdania, że obszar słabo rozwija się pod względem społecznym i gospodarczym. Jako główną barierę wskazywano wysoki poziom bezrobocia spowodowany brakiem nowych miejsc pracy, co dodatkowo przekłada się na powstawanie kolejnej bariery rozwojowej, jaką jest odpływ kapitału ludzkiego. Poza tym wśród negatywnych cech obszaru wymieniano: brak dużych zakładów pracy (w tym inwestorów), niewystarczający stopień skomunikowania oraz rozwój handlu wielkopowierzchniowego, który odbywa się kosztem mikro i małych przedsiębiorstw. Z kolei za czynniki mogące stać się motorem napędowym rozwoju obszaru, uznano jego położenie geograficzne oraz rozbudowywaną sieć drogową o znaczeniu krajowym. Szanse dostrzegane są również w możliwości pozyskiwania środków unijnych. Pytani o cechy wspólne członków OF (powiat nyski, prudnicki, głubczycki, gmina Grodków) raczej ich nie dostrzegają.

Zapytani o branże gospodarki rozwijające się na terenie OF, respondenci nie byli w stanie udzielić odpowiedzi. Wskazywali co prawda na turystykę czy rolnictwo, jednak opinie te wynikały raczej z własnych, subiektywnych obserwacji niż twardych danych.

Równie negatywnie oceniany jest rozwój przedsiębiorczości na obszarze OF. Jeżeli powstają nowe miejsca pracy, to są to mikro i małe przedsiębiorstwa które mogą dać zatrudnienie zaledwie kilku osobom. Przyczyn takiej sytuacji badani upatrują w braku atrakcyjnej oferty dla potencjalnych inwestorów (Nie jesteśmy w stanie zaoferować nic przedsiębiorcom którzy do nas przychodzą). Jedynie przedstawiciel jednej z nyskich organizacji, wypowiedział się pozytywniej w przedmiotowej kwestii twierdząc, że w przypadku Nysy ma miejsce rozwój firm produkcyjnych. Tu należy zwrócić uwagę, że w 2001 roku powstała Podstrefa Nysa Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (do WSSE włączono 19,2438 ha położonych na południowym wschodzie Nysy, w roku 2007 podstrefa została przeniesiona na tereny położone w zachodniej części miasta). Na jej terenie działają m.in. firmy zajmujące się produkcją stolarki okiennej i drzwiowej (Alsecco, Vasco Doors). Poza funkcjonowaniem WSSE, jako działanie mające wspierać rozwój przedsiębiorczości na badanym obszarze, respondenci wskazali funkcjonowanie

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

inkubatorów przedsiębiorczości, które pomagać mają w rozpoczęciu biznesu, udział w targach oraz promocję przedsiębiorczości. Działania jakie zdaniem respondentów powinny być podejmowane w celu jej dalszego rozwoju to: dodatkowe zachęty finansowe dla przedsiębiorców, aktywne pozyskiwanie inwestorów, utworzenie komórki odpowiedzialnej za kompleksową obsługę inwestora, promocja obszaru.

2.4.Analiza liczby podmiotów gospodarczych i profili ich działalności

Liczba działających podmiotów gospodarczych we wszystkich gminach badanego obszaru wyniosła w 2013 roku 54 619. Niemal we wszystkich gminach Partnerstwa Nyskiego na przestrzeni ostatnich 10 lat wzrosła liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych. Jedyną gminą, gdzie odnotowany został nieznaczny ich spadek była gmina Prudnik (-83 podmioty). Największy, bo ponad 20% procentowy wzrost liczby podmiotów gospodarczych w latach 2004 - 2013 zanotowany został w gminach Grodków (23,2%), Biała (20,5%), Paczków (20,2%) i Otmuchów (19,2%). Najmniejszą dynamikę zmian zanotowano w Prudniku (-3,3%), Branicach (2,6%), Nysie (4,0%) oraz w Głuchołazach (7,3%). Dla całego OF PN2020 dynamika zmiany liczby podmiotów gospodarczych w latach 2004 - 2013 wyniosła niespełna (+10%).

TABELA 69. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH DZIAŁAJĄCYCH W GMINACH OF PN2020 W LATACH 2004-2013

Jednostka terytorialna	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2004-2013
Powiat nyski	12 847	13 119	13 372	13 483	13 824	13 495	13 835	13 589	13 781	13 990	1 143
Głuchołazy	2 272	2 340	2 450	2 458	2 518	2 395	2 427	2 360	2 412	2 438	166
Korfantów	487	493	521	546	563	545	561	520	521	544	57
Łambinowice	494	491	493	504	527	518	528	519	524	543	49
Nysa	6 652	6 711	6 691	6 716	6 857	6 784	6 971	6 837	6 871	6 921	269
Otmuchów	996	1 062	1 125	1 137	1 167	1 128	1 152	1 142	1 156	1 187	191
Paczków	1 094	1 139	1 193	1 197	1 221	1 177	1 214	1 214	1 290	1 316	222
Skoroszyce	392	388	382	397	412	401	419	438	448	465	73
Powiat prudnicki	4 243	4 218	4 218	4 240	4 339	4 328	4 440	4 338	4 404	4 470	227
Biała	613	627	617	617	633	641	689	692	715	739	126
Lubrza	228	237	234	249	251	255	263	257	262	257	29
Prudnik	2 477	2 404	2 373	2 366	2 432	2 419	2 449	2 365	2 367	2 394	-83
Powiat głubczycki	3 739	3 757	3 770	3 811	3 917	3 932	4 091	3 963	4 022	4 012	273
Branice	347	348	372	372	391	358	371	351	358	356	9
Głubczyce	2 160	2 148	2 143	2 176	2 237	2 266	2 343	2 246	2 277	2 291	131
Kietrz	794	831	828	830	844	864	914	909	926	908	114
Grodków	1 364	1 394	1 445	1517	1 585	1 617	1 683	1 621	1 650	1 681	317
OF PN2020	20 370	20 613	20 867	21 082	21 638	21 368	21 984	21 471	21 777	22 040	1 670
OPOLSKIE	88 422	90 597	92 846	94 933	96 246	95 481	99 118	97 560	98 741	100 038	11 616

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Wskaźnik obrazujący liczbę osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 000 mieszkańców wskazuje, iż średnio 63 osoby na 1 000 mieszkańców są właścicielami własnego przedsiębiorca. Wskaźnik ten obrazuje w pewnym zakresie aktywność mieszkańców OF PN2020 w zakresie przedsiębiorczości. Waha się on od 38 w gminie Branice, do 89 w Nysie. W pozostałych gminach obszaru funkcjonalnego liczba podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców oscylowała w okolicach średniej dla całego obszaru, czyli 50-70 pomiotów. Opisane powyżej zjawisko zaprezentowane zostało na rysunku 2.

RYSUNEK 7. PODMIOTY GOSPODARCZE W OBSZARZE FUNKCJONALNYM PARTNERSTWO NYSKIE 2020

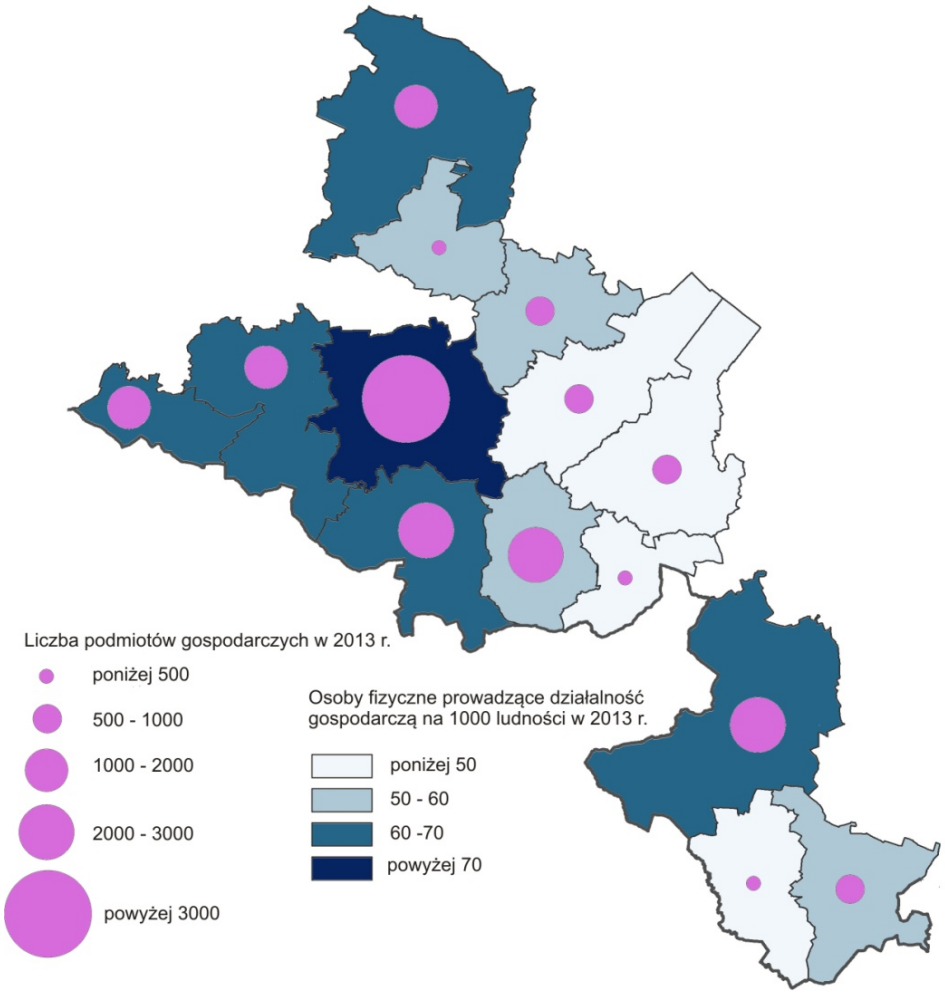

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Zdecydowanie największa liczba podmiotów gospodarczych w OF PN2020 działa w powiecie nyskim (na koniec 2013 roku – 13 990 podmiotów). Powiaty prudnicki i głubczycki charakteryzują się znacząco mniejszymi liczbami podmiotów gospodarczych – na koniec 2013 roku na terenie tych powiatów w bazie REGON ujętych było odpowiednio 4 470 i 4 012 podmiotów gospodarczych. Co więcej, powiat nyski

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

charakteryzuje się najszybszym tempem wzrostu liczby podmiotów gospodarczych, co przyczynia się do stałego, stopniowego powiększania się różnicy pomiędzy powiatami OF PN2020. Występuje tutaj oczywista korelacja pomiędzy wielkością i liczbą mieszkańców powiatu. W zakresie szeroko rozumianej aktywności przedsiębiorczej mieszkańców OF PN2020 zauważa się duże zróżnicowanie w zakresie podstawowych wskaźników opisujących analizowane zjawisko.

Jak wynika z danych Głównego Urzędu Statystycznego zaprezentowanych w poniższej tabeli liczba nowo zarejestrowanych firm w OF PN2020 w latach 2009-2013 spadła o 0,5%. Spadki odnotowane zostały we wszystkich analizowanych gminach powiatu prudnickiego, głubczyckiego oraz brzeskiego. Największe spadki wystąpiły w Kietrzu (-28,4%) oraz w Prudniku (-26,2%). W latach 2009 – 2013 największy, bo ponad niespełna 60% wzrost liczby nowych podmiotów gospodarczych wystąpił w gminie Korfantów.

Pozytywne trendy w zakresie powstawania nowych podmiotów gospodarczych dotyczyły niemal wszystkich gmin powiatu nyskiego, gdzie wzrosty wahały się od 6,7% w Głuchołazach do niespełna 30% w Paczkowie. W największym mieście obszaru funkcjonalnego na przestrzeni ostatnich 5 lat wystąpił nieznaczny spadek nowo zarejestrowanych firm, który wyniósł -1,2%.

Zauważalnym negatywnym zjawiskiem w zakresie rozwoju przedsiębiorczości jest przewaga liczby wyrejestrowanych firm w Branicach i Kietrzu nad liczbą firm nowo zarejestrowanych. W ujęciu całego obszaru funkcjonalnego w latach 2009-2013 nastąpił znaczący, bo aż 25-procenotwy spadek wyrejestrowywanych firm.

TABELA 70. NOWO ZAREJESTROWANE I WYREJESTROWANE PODMIOTY GOSPODARCZE W OF PN2020 W LATACH 2009-2013

Jednostka terytorialna	Podmioty nowo zarejestrowane						Podmioty wyrejestrowane					Zmiana
	2009	2010	2011	2012	2013	Zmiana	2009	2010	2011	2012	2013	
Powiat nyski	1 048	1 225	981	1 092	1 149	9,6	1 345	863	1 221	882	918	-31,7
Głuchołazy	179	208	160	209	191	6,7	293	168	227	153	165	-43,7
Korfantów	42	53	43	35	67	59,5	59	35	76	38	44	-25,4
Łambinowice	46	53	43	49	54	17,4	52	42	49	43	43	-17,3
Nysa	516	612	448	482	510	-1,2	610	423	579	438	445	-27
Otmuchów	98	101	102	83	113	15,3	109	67	116	66	74	-32,1
Paczków	82	109	96	147	106	29,3	117	70	95	75	82	-29,9
Skoroszyce	43	44	48	42	48	11,6	55	26	27	30	27	-50,9
Powiat prudnicki	416	373	317	319	335	-19,5	428	266	424	228	264	-38,3
Biała	58	57	49	44	56	-3,4	55	14	53	22	33	-40
Lubrza	23	30	23	27	23	0	18	24	32	20	27	50
Prudnik	260	211	172	171	192	-26,2	268	178	250	147	157	-41,4
Powiat głubczycki	291	345	276	278	278	-4,5	281	192	401	219	289	2,8
Branice	28	33	28	27	25	-10,7	32	17	47	18	26	-18,8
Głubczyce	155	171	140	142	167	7,7	153	103	234	114	156	2
Kietrz	74	95	72	80	53	-28,4	60	50	80	62	71	18,3
Grodków	153	162	127	131	149	-2,6	115	91	179	91	106	-7,8
OF PN2020	4 360	4 803	3 836	4 070	4 339	-0,5	4 796	3 186	4 996	3 250	3 581	-25
OPOLSKIE	7 821	8 542	6 920	6 922	7 410	-4,3	8 421	4 955	8 409	5 555	6 017	-29
KRAJ	349 656	402 005	346 087	358 367	365 487	4,5	357 530	237 693	383 617	252 313	269 904	-25

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Na koniec 2013 roku największą grupę podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie OF PN2020 stanowiły przedsiębiorstwa zajmujące się handlem hurtowym i detalicznym, w tym naprawą pojazdów samochodowych (sekcja G w klasyfikacji PKD 2007). Ich liczba wynosiła 6 049, co odpowiadało niespełna 30% wszystkich podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie OF PN2020.

Kolejnym dominującym profilem działalności lokalnych podmiotów gospodarczych była działalność związana z budownictwem (odpowiednio 2 937 podmiotów) oraz działalność dotyczącą obsługi nieruchomości (2 329 podmiotów). Istotną kategorię przedsiębiorstw stanowiły ponadto te zajmujące się przetwórstwem przemysłowym (1 811) oraz pozostałą działalnością usługową (1 404).

TABELA 71. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W PODZIALE NA PROFIL DZIAŁALNOŚCI W OF PN2020 W LATACH 2009-2013.

Sekcja PKD	Rok				
	2009	2010	2011	2012	2013
Rolnictwo	825	860	859	840	819
Przemysł wydobywczy	12	15	16	16	14
Przetwórstwo przemysłowe	1 694	1 779	1 729	1 738	1 811
Produkcja i dystrybucja energii	14	14	18	21	32
Dostawa wody, ścieki, odpady	43	45	49	54	54
Budownictwo	2 722	2 827	2 803	2 882	2 937
Handel	6 395	6 466	6 139	6 077	6 049
Transport	1 035	1 023	933	933	918
Turystyka	670	693	661	664	644
Informacja i komunikacja	234	274	292	284	302
Działalność finansowa	731	714	681	674	670
Obsługa nieruchomości	2 093	2 179	2 227	2 291	2 329
Usługi profesjonalne	1 240	1 279	1 248	1 283	1 332
Administracja	209	210	212	211	211
Edukacja	608	623	626	755	757
Zdrowie	839	873	891	916	933
Kultura	401	423	402	409	420
Pozostałe usługi	1 253	1 310	1 326	1 364	1 404

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Szczegółowa charakterystyka zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w gminach i powiatach OF PN2020 w 2013 roku zaprezentowana została w poniższej tabeli. Wskazana została dokładna liczna podmiotów w podziale na sekcje PKD z 2007 roku.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

TABELA 72. PODMIOTY GOSPODARCZE W OF PN2020 W PODZIALE NA SEKCJE PKD W 2013 ROKU

Jednostka terytorialna	Sekcja PKD																		
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S,T
Powiat nyski	454	11	1 236	15	30	1 933	3 971	597	442	212	440	1 274	878	259	111	441	563	291	832
Głuchołazy	63	6	223	6	4	348	658	86	92	27	67	371	117	40	15	53	99	35	128
Korfantów	53	0	47	0	4	95	147	23	7	7	14	11	21	10	10	20	31	6	38
Łambinowice	46	2	62	0	1	102	145	21	12	3	17	18	18	16	12	17	13	11	27
Nysa	95	2	582	5	10	810	2 072	303	205	139	267	563	560	127	29	219	321	174	438
Otmuchów	69	1	107	1	4	236	301	49	52	12	31	57	64	28	14	48	28	17	68
Paczków	35	0	108	2	2	163	377	61	38	14	27	218	57	26	8	40	43	25	72
Skoroszyce	34	0	38	1	3	101	114	23	21	7	11	27	18	2	8	14	13	5	25
Powiat prudnicki	241	1	343	9	11	527	1 150	165	146	56	110	535	276	84	67	181	190	69	309
Biała	75	0	65	3	2	115	163	19	32	6	7	80	27	12	20	19	22	11	61
Lubrza	28	0	22	1	1	50	64	10	8	3	8	6	11	5	7	7	2	3	21
Prudnik	56	1	158	5	8	222	640	74	71	34	67	369	171	48	21	117	128	42	162
Powiat głubczycki	217	2	268	8	11	514	1 049	176	89	38	127	520	186	65	65	144	173	77	283
Branice	27	0	22	1	2	52	76	15	6	1	10	8	13	6	11	15	29	11	51
Głubczyce	89	1	143	6	5	291	576	64	42	24	79	395	127	32	29	92	119	29	148
Kietrz	54	1	70	1	1	125	275	59	22	11	20	87	30	16	13	30	12	20	61
Grodków	95	0	164	0	7	227	441	111	36	14	45	119	98	36	14	66	73	31	104
OF PN2020	**819**	**14**	**1 811**	**32**	**54**	**2 937**	**6 049**	**918**	**644**	**302**	**670**	**2 329**	**1 332**	**404**	**211**	**757**	**933**	**420**	**1 404**
OPOLSKIE	3 668	65	8 783	129	303	13 417	25 131	4 960	2 950	1 882	3 287	8 157	7 968	2 485	887	3 448	4 387	1 918	6 211

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL/GUS

A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo; **B.** Górnictwo i wydobywanie; **C.** Przetwórstwo przemysłowe; **D.** Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; **E.** Dostawa wody; gospodarowanie ciekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją **F.** Budownictwo; **G.** Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; **H.** Transport i gospodarka magazynowa; **I.** Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; **J.** Informacja i komunikacja **K.** Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; **L.** Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości; **M.** Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; **N.** Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca; **O.** Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne **P.** Edukacja; **Q.** Opieka zdrowotna i pomoc społeczna, **R.** Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją **S.** Pozostała działalność usługowa **T.** Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeb

Podsumowując powyższą analizę należy stwierdzić, że niemal we wszystkich gminach Partnerstwa Nyskiego na przestrzeni ostatnich 10 lat (okres 2004-2013) wzrosła liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych i wyniosła w 2013 roku 54 619. Jedyną gminą, gdzie odnotowany został nieznaczny ich spadek była gmina Prudnik (-83 podmioty). Największy, bo ponad 20% procentowy wzrost liczby podmiotów gospodarczych w latach 2004-2013 zanotowany został w gminach Grodków (23,2%), Biała (20,5%) i Paczków (20,2%). Z kolei najmniejszą dynamikę zmian zanotowano w Prudniku (-3,3%), Branicach (2,6%) i Nysie (4,0%). Dla całego OF PN2020 dynamika zmiany liczby podmiotów gospodarczych w latach 2004-2013 wyniosła niespełna (+10%).

Ważnym wskaźnikiem obrazującym poziom lokalnego rozwoju gospodarczego i aktywności mieszkańców w zakresie przedsiębiorczości, jest wskaźnik liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 000 mieszkańców. W Partnerstwie Nyskim średnio 63 osoby na 1 000 mieszkańców są właścicielami własnego przedsiębiorca. Waha się on od 38 w gminie Branice, do 89 w Nysie. Z kolei jeśli chodzi o ogólną liczbę podmiotów gospodarczych, to decydowanie największa w OF PN2020 ich liczba działa w powiecie nyskim (na koniec 2013 roku – 13 990 podmiotów). Co więcej, powiat nyski charakteryzuje się najszybszym tempem wzrostu liczby podmiotów gospodarczych, co przyczynia się do stałego, stopniowego powiększania się różnicy pomiędzy powiatami OF PN2020. Niwelowanie tych różnic będzie stanowić istotne wyzwanie dla Partnerów OF PN2020. Dominującą grupą podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie OF PN2020 stanowiś przedsiębiorstwa zajmujące się handlem hurtowym i detalicznym, w tym naprawą pojazdów samochodowych (sekcja G w klasyfikacji PKD 2007). Ich liczba w 2013 roku wynosiła 6 049, co odpowiadało niespełna 30% wszystkich podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie OF PN2020. Kolejnym dominującym profilem działalności lokalnych podmiotów gospodarczych jest działalność związana z budownictwem (2 937 podmiotów w 2013 roku) oraz działalność dotyczącą obsługi nieruchomości (2 329 podmiotów). Istotną kategorię przedsiębiorstw stanowią ponadto te zajmujące się przetwórstwem przemysłowym (1 811) oraz pozostałą działalnością usługową (1 404).

Dla celów realizacji niniejszej Strategii ważne będzie niwelowanie pogłębiających się różnic między powiatem nyskim a pozostałymi powiatami, jeśli chodzi o wskaźnik obrazujący poziom lokalnego rozwoju gospodarczego i aktywności mieszkańców w zakresie przedsiębiorczości.

2.5. Analiza programów edukacyjnych realizowanych przez szkolnictwo zawodowe w stosunku do potrzeb rynku pracy

Oferta kształcenia szkolnictwa zawodowego na terenie OF PN2020 obejmuje następujące zawody (liczba w nawiasie oznacza, że istnieje więcej niż jedna placówka oferująca kształcenie w danym zawodzie):

- asystentka stomatologiczna,
- elektryk (2),
- florysta,
- informatyk,
- krawiec (2),
- mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych (2),
- mechanik monter maszyn i urządzeń (2),

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- mechanik pojazdów samochodowych (4),
- operator obróbki skrawaniem (2),
- opiekun osoby starszej,
- opiekun w domu pomocy społecznej (3),
- opiekunka dziecięca,
- opiekunka środowiskowa (2),
- stolarz (2),
- ślusarz (2),
- technik administracji (2),
- technik agrobiznesu (2),
- technik budownictwa,
- technik ekonomista (3),
- technik eksploatacji portów i terminali,
- technik elektryk (2),
- technik farmaceutyczny,
- technik geodeta,
- technik informatyk (5),
- technik mechanik (3),
- technik mechanik pojazdów samochodowych (2),
- technik mechanizacji rolnictwa (2),
- technik ochrony środowiska,
- technik pojazdów samochodowych (2),
- technik rachunkowości (2),
- technik rolnik (3),
- technik technologii drewna (2),
- technik technologii żywności,
- technik turystyki wiejskiej,
- technik usług kosmetycznych,
- technik weterynarii (2),
- technik żywienia i usług gastronomicznych (2).

Głównym źródłem informacji o zapotrzebowaniu na osoby wykonujące poszczególne zawody jest monitoring rynku pracy prowadzony przez Publiczne Służby Zatrudnienia. Wedle danych za I półrocze 2014 roku do najbardziej poszukiwanych zawodów na terenie OF PN2020 należały:

Powiat nyski:

- kontroler jakości wyrobów mechanicznych,
- opiekun osoby starszej,
- karmelarz,
- sprzedawca w branży spożywczej,
- florysta.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- wydawca posiłków,

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- ratownik medyczny,
- lakiernik,
- monter i serwisant sieci instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych.

Powiat głubczycki:

- spawacz metodą MAG,
- pracownik kancelaryjny,
- przedstawiciel handlowy,
- opiekunka dziecięca,
- pokojowa.

Najbardziej znaczącą nadwyżkę stwierdzono natomiast w odniesieniu do następujących zawodów:

Powiat nyski:

- rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby,
- przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni,
- oficerowie sił zbrojnych,
- specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych,
- specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury.

Powiat prudnicki:

- praczki ręczne i prasowacze,
- pakowacze,
- stolarze meblowi i pokrewni,
- fryzjerzy,
- drukarze,
- blacharze,
- specjaliści do spraw zarządzania i organizacji,
- monterzy sprzętu elektronicznego.

Powiat głubczycki:

- brukarze,
- lekarze weterynarii,
- fizjoterapeuci,
- robotnicy budowlani,
- kierownicy działu sprzedaży.

Bezpośrednie odniesienie tych zawodów do oferty szkół zawodowych może być problematyczne ze względu na różny poziom specjalizacji. Można jednak zauważyć, że do pracy w zawodach deficytowych mogą być przygotowane osoby kształcące się w profilach:

- opiekun osoby starszej
- opiekunka dziecięca
- mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych (2),
- technik ekonomista (3),
- technik rachunkowości (2),
- technik elektryk (2), elektryk (2).

Jednocześnie warto zwrócić uwagę na ofertę kształcenia związanego z zawodami nadwyżkowymi:

- stolarz (2),
- technik budownictwa,

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- technik weterynarii (2).

Ze względu na możliwość przemieszczania się mieszkańców OF PN2020 w celu kształcenia się oraz poszukiwaniu pracy ofertę kształcenia należy także odnieść do sytuacji na rynku pracy województwa opolskiego. Według danych za pierwsze półrocze 2014 roku zawodami o najwyższym średnim miesięcznym deficycie są: robotnik gospodarczy, robotnik placowy i opiekun osoby starszej (zawód nauczany na obszarze OF PN2020). Najwyższą nadwyżkę na poziomie wojewódzkim stwierdzono w przypadku zawodów: technik rolnik, ekonomista oraz technik ekonomista. Na obszarze OF PN2020 oferowane jest kształcenie w pierwszym i trzecim z nich.[44]

Z analizy prognostycznej przeprowadzonej przez Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu wynika, iż miejsce ma niekorzystne zjawisko kumulowania się absolwentów szkolnictwa zawodowego na poziomie zasadniczym w zawodach nadwyżkowych (sprzedawca, fryzjer, mechanik pojazdów samochodowych, kucharz małej gastronomii). Z kolei na poziomie średnim zawodowym najwięcej jest absolwentów kierunków: technik ekonomista, technik informatyk, muzyk, technik budownictwa, technik administracji. Jeśli chodzi o absolwentów szczególnie narażonych na bezrobocie wyróżniają się następujące kierunki: sprzedawcy, fryzjerzy, malarze-tapeciarze, cukiernicy, piekarze, kucharze oraz murarze (na poziomie ZSZ) oraz technik handlowiec, technik ekonomista, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik hotelarstwa i technik agrobiznesu (szkoły średnie). Autorzy opracowania wskazują również na stosunkowo korzystniejszą sytuacją absolwentów szkół wyższych na rynku pracy[45]. Odnosząc te dane do oferty kształcenia w OF PN2020 można zauważyć, że spośród zawodów zagrożonych bezrobociem pojawiają się w niej jedynie technik ekonomista i technik agrobiznesu. Oznacza to, że kompetencje absolwentów szkół OF PN2020 mogą być poszukiwane na wojewódzkim rynku pracy.

Z kolei na poziomie krajowym trzy najbardziej deficytowe zawody to operator edytorów tekstów, pracownik agencji pracy tymczasowej oraz klasyfikator grzybów, a więc zawody, których odniesienie do konkretnych kierunków kształcenia zawodowego nie jest możliwe. Najniższy wskaźnik deficytu odnotowano natomiast dla zawodów: filolog (filologia polska), technik agrobiznesu oraz matematyk, spośród których drugi znajduje się w ofercie kształcenia szkół z terenu OF PN2020[46].

Ofertę kształcenia należy analizować w perspektywie kilku lat, kiedy to obecni uczniowie zakończą edukację. Dlatego też warto jest odnieść ofertę kształcenia do branż inteligentnych specjalizacji województwa opolskiego zidentyfikowanych w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego do 2020 roku. Można zauważyć, że oferta kształcenia na terenie OF PN2020 szczególnie dobrze spełnia wymagania rolno-spożywczego obszaru rozwoju. W związku z tym w przyszłości wskazane byłoby rozwinięcie edukacji kadr dla obszarów: chemicznego oraz paliwowo-energetycznego.

[44] Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie opolskim w I półroczu 2014 roku
[45] Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie opolskim w 2013. Część prognostyczna. Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu, Opole 2014
[46] Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w I półroczu 2014 roku

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 73. OFERTA KSZTAŁCENIA NA TERENIE OF PN2020 W ODNIESIENIU DO INTELIGENTNYCH SPECJALIZACJI WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

kluczowe i potencjalnie kluczowe obszary rozwoju	oferta kształcenia OF PN2020
chemiczny	PWSZ - kosmetologia (specjalność chemia i technologia kosmetyków)
budowlany wraz z przemysłem mineralnym i usługami budowlanymi	technik budownictwa PWSZ - architektura
maszynowy i elektromaszynowy	mechanik monter maszyn i urządzeń technik elektryk technik mechanik
paliwowo-energetyczny	-
rolno-spożywczy	mechanik-operator pojazdów maszyn rolniczych technik agrobiznesu technik mechanizacji rolnictwa technik rolnik technik technologii żywności technik weterynarii
drzewno-papierniczy	stolarz technik technologii drewna
metalowy i metalurgiczny	operator obróbki skrawaniem ślusarz
usługi medyczne i rehabilitacyjne	technik farmaceutyczny asystentka stomatologiczna opiekun osoby starszej opiekun w domu pomocy społecznej PWSZ – dietetyka, pielęgniarstwo, zdrowie publiczne
usługi turystyczne	technik turystyki wiejskiej technik żywienia i usług gastronomicznych technik eksploatacji portów i terminali PWSZ – architektura (specjalność konserwacja i ochrona zabytków)
transport i logistyka	mechanik pojazdów samochodowych

Źródło: opracowanie własne na postawie Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2020

W ramach opracowywania niniejszej diagnozy zostały zrealizowane indywidualne wywiady pogłębione z przedstawicielami szkolnictwa. Rozmówcy podkreślali, że szkoły prowadzą liczne działania zmierzające do dostosowania oferty do potrzeb rynku pracy. Jednocześnie zauważali, że sytuacja w tym zakresie nie jest jeszcze do końca zadowalająca. Byli też zdania, że oferta edukacyjna nie musi być tak szeroka jak obecnie, powinna jednak w większym stopniu kłaść nacisk na umiejętności praktyczne absolwentów. Postulowali zapewnienie młodzieży rzetelnego doradztwa zawodowego już na poziomie gimnazjum, co mogłoby pomóc młodym ludziom w wyborze takich kierunków kształcenia, które zwiększają szanse na zatrudnienie.

Na stopień dopasowania kompetencji absolwentów do potrzeb pracodawców wpływa również infrastruktura i sprzęt jakim dysponują szkoły. Respondenci zauważali konieczność inwestycji w wyposażenie placówek.

Z drugiej strony przedstawiciele szkół zauważali, że niektóre placówki wykorzystują fundusze zewnętrzne, głównie środki Unii Europejskiej, dzięki którym zapewniają uczniom kursy dodatkowe, np. obsługi wózków widłowych, czy kursy prawa jazdy. Z pewnością takie działania zwiększają szanse absolwentów na rynku pracy.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Współpraca szkół ponadgimnazjalnych z pracodawcami jest zjawiskiem powszechnym, jednak często ogranicza się do obowiązkowych praktyk zawodowych, które uczniowie odbywają w zakładach pracy. Z drugiej strony niektórzy respondenci mówili również o takich formach współpracy jak: organizacja spotkań uczniów z pracodawcami, dofinansowywanie wyposażenia pracowni, organizacja wizyt studyjnych w zakładach pracy, czy organizowanie przez szkołę zajęć zgodnie z potrzebami zgłaszanymi przez pracodawców. Przedstawiciele szkół zauważali korzyści z takiej współpracy: możliwość zapewnienia praktyki w naturalnym środowisku pracy, wsparcie finansowe i wzmacnianie bazy dydaktycznej szkół. Jako główny problem wskazywali natomiast brak znajomości specyfiki szkolnictwa zawodowego przez pracodawców, a w konsekwencji niedopasowanie organizacji praktyk do aktualnych programów. Podkreślali też, że pracodawcy chętnie podejmują współpracę ze szkołami, ale oczekują, że to szkoła zwróci się do nich z propozycją. W przypadku części szkół z terenów OF PN2020 problemem jest brak zakładów pracy odpowiadających ofercie edukacyjnej.

Przedstawiciele szkół wskazywali na potrzebę stworzenia regionalnej platformy współpracy pomiędzy szkołami i pracodawcami. Podkreślali, że jej organizacją i implementacją powinna zająć się instytucja nadrzędna lub zewnętrzna w stosunku do szkół z regionu. Ważne, by projekt ten miał charakter systemowy, co przyczyniłoby się do zaangażowania pracodawców. Wśród proponowanych form działania platformy znalazły się cykliczne spotkania, a także wymiana informacji dotyczących praktyk za pośrednictwem strony internetowej.

Na temat nowych kierunków kształcenia zawodowego wypowiadali się głównie przedstawiciele szkół zawodowych oraz zespołów szkół, w ramach których funkcjonują szkoły zawodowe. Przedstawiciele liceów dystansowali się od wypowiadania się na temat kształcenia zawodowego, przekonując, że w większym stopniu posiadają wiedzę na temat możliwości podjęcia studiów na określonych kierunkach.

Przedstawiciele szkół zawodowych generalnie są otwarci na sugestie ze strony pracodawców, urzędów pracy, czy izb rzemieślniczych w zakresie utworzenia nowych kierunków kształcenia, które warto byłoby wprowadzić w życie. Same szkoły jednak rzadziej wychodzą samodzielnie z taką inicjatywą (*„na bieżąco to staramy się to analizować i wychodzić naprzeciw”*).

W OF PN2020 rozwijane i wspierane powinny być przede wszystkim te kierunki kształcenia, w ramach których szkoły posiadają już dobrze wyposażone pracownie (*„mechanik pojazdów samochodowych, elektryk, ślusarz”*). Wśród kierunków, które powinny być rozwijane znalazły się także: elektromonter, technik klimatyzacji, a także specjaliści w takich dziedzinach, jak gastronomia, turystyka, hotelarstwo oraz rolnictwo. W opinii nauczycieli powyższe kierunki są związane nie tylko z tradycją, ale także z potrzebami lokalnego rynku pracy. Ważne jest również kształcenie w zakresie nowych technologii (informatyka), ponieważ, jak przekonuje przedstawiciel jednej ze szkół uczniowie nie posiadają konkretnych, przydatnych umiejętności informatycznych w szczególności w zakresie obsługi programów graficznych i programowania.

Respondentom trudno było wskazać specjalności - dziedziny gospodarki, które byłyby szczególnie istotne dla rozwoju regionu, a które powinny być intensywnie rozwijane. Chodzi również o kierunki lub specjalizacje niszowe, które stanowiłyby o kierunku rozwoju całego obszaru funkcjonalnego. Kilku respondentów wskazało na potrzebę kształcenia młodzieży

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

w obszarze obsługi ruchu turystycznego. Według badanych turystyka jest ważną dziedziną gospodarki OF PN2020, która najprawdopodobniej będzie się silnie rozwijać w perspektywie najbliższych lat. Inwestycje w zakresie turystyki i rekreacji mogłyby być szansą rozwoju regionu. Jest to z pewnością dziedzina gospodarki, w której obszar funkcjonalny mógłby się realizować, o czym świadczą słowa przedstawiciela jednej z głubczyckich szkół. Jest on przekonany, że to właśnie takie elementy jak t*urystyka, rekreacja, produkcja zdrowej żywności są w stanie wpłynąć na rozwój regionu.*

W kontekście analizy nowych kierunków kształcenia przedstawiciele badanych szkół ponadgimnazjalnych zwracają uwagę na problem pojawiający się wraz z chęcią utworzenia nowego kierunku kształcenia. Nawet jeśli na dany kierunek jest zapotrzebowanie ze strony zarówno uczniów, jak i pracodawców, szkoła nie może go otworzyć z powodu braku specjalistów w regionie, którzy mogliby uczyć zawodu, a także z powodu braków w wyposażeniu, którego uzupełnienie pociągnęłoby za sobą wydatkowanie dużych środków finansowych.

Przedstawiciele badanych szkół z OF PN2020 zauważają wiele zmian w ofercie edukacyjnej, które nastąpiły w ciągu ostatnich lat, choć są to bardziej zmiany ewolucyjne niż rewolucyjne. Niektórzy badani uważają jednak, że zmiany te są bardzo duże. Istotny wpływ na te zmiany ma zmieniająca się podstawa programowa i kierunki kształcenia, czy specjalizacje. Zmiany coraz bardziej przybierają charakter jakościowy i systemowy.

Rozwój szkolnictwa zawodowego determinowany jest w dużym stopniu pozyskaniem środków z Unii Europejskiej na ten cel. Najbardziej widoczne zmiany dotyczą samej oferty edukacyjnej i powstawania klas specjalizacyjnych.

Inną istotną przyczyną zmian programów edukacyjnych jest niż demograficzny, który wywoduje wzmożoną konkurencję między szkołami. Kwestia konkurencji na rynku usług edukacyjnych niesie ze sobą zarówno pozytywne jak i negatywne konsekwencje. Pozytywnym aspektem jest staranie się o pozyskanie uczniów poprzez stałą poprawę oferty edukacyjnej. Niestety negatywną stroną tego procesu jest stopniowa likwidacja szkół, które nie wytrzymują tej konkurencji.

Problemy z naborem uczniów oprócz niżu demograficznego związane są także z panującym wśród młodzieży trendem dotyczącym chęci uczenia się w większym mieście. Przedstawiciele badanych szkół ponadgimnazjalnych przyznają, że choć prowadzą wiele działań w kierunku badania potrzeb lokalnego rynku pracy (m.in. poprzez współpracę z urzędami pracy) i dostosowania kierunków kształcenia do jego potrzeb, nie zawsze jest to możliwe, a także nie zawsze pożądane. Lokalny rynek pracy w wąskim tego słowa znaczeniu ma bardzo ograniczony charakter.

Dostosowując ofertę edukacyjną do potrzeb rynku pracy, szkoły ponadgimnazjalne tworzą nowe kierunki kształcenia oraz modyfikują już istniejące, mając na uwadze dwie kwestie – spełnienie oczekiwań uczniów a także przyszłość absolwentów na rynku pracy. Przedstawiciel jednej ze szkół technicznych stwierdził jednak, że oferta jest za szeroka, nie zawsze pokrywająca się z tendencjami na rynku pracy. Nie jest to jednak wina szkół, które odpowiadają na zapotrzebowanie ze strony klientów, którymi nie są pracodawcy, lecz uczniowie. Młodzi ludzie jednak nie zawsze skłonni są wybierać te kierunki kształcenia, które są najbardziej pożądane na rynku pracy, lecz te, które są w danym momencie modne. W tym kontekście przedstawiciele szkół ponadgimnazjalnych kładli duży nacisk na potrzebę doradztwa zawodowego już na etapie gimnazjum, ponieważ wielu młodych ludzi

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

posiada błędne przekonanie odnośnie charakteru pracy w danym zawodzie. Młodzi ludzie nie zdają sobie jednocześnie sprawy z wiążącymi się z konkretnym zawodem obciążeniami.

Szkoły ponadgimnazjalne OF PN2020 wykorzystują wiele mechanizmów pozwalających na monitorowanie zmian potrzeb lokalnych i regionalnego rynku pracy, w celu systematycznej zmiany oferty edukacyjnej. Najczęstszymi działaniami podejmowanymi przez szkoły w tym zakresie są:

- współpraca z powiatowymi urzędami pracy,
- rozmowy z pracodawcami,
- wykorzystywanie opracowań i analiz przygotowanych przez różne instytucje (m.in. Urząd Marszałkowski)
- ankiety ewaluacyjne.

Wyniki ankiet ewaluacyjnych brane są także pod uwagę w kontekście zmiany oferty edukacyjnej i dostosowywania jej do oczekiwań. Nie jest to jednak rozwiązanie idealne, bierze bowiem pod uwagę wyłącznie opinie uczniów i rodziców. Drugim, wspomnianym już ważnym mechanizmem konsultacji zmian w ofercie programowej jest współpraca z urzędami pracy i innymi instytucjami zajmującymi się rynkiem pracy.

Istotną rolę odgrywają także sprawozdania z powiatowego urzędu pracy, z których niektóre szkoły często korzystają, starając się wychwycić z nich panujące na rynku pracy trendy. Szkoły informują o trendach na rynku pracy uczniów i ich rodziców proponując konkretne kierunki, po których jest większa szansa na zdobycie pracy.

Szkoły byłyby zainteresowane większym angażowaniem się pracodawców w decyzje dotyczące zmian w ofercie edukacyjnej, jednak nie odczuwają większego zainteresowania ze strony pracodawców. Należy jednak pamiętać, że jakakolwiek możliwość zmian oferty edukacyjnej jest ograniczona poprzez konieczność realizowania tzw. podstawy programowej, w związku z czym zmiana oferty dotyczyć może bardziej otwierania lub zamykania określonych kierunków kształcenia w przypadku szkoły zawodowej lub technicznej, w małym stopniu jednak może być implementowana w liceach ogólnokształcących, choć i te placówki próbują rozszerzać swoją ofertę.

Szkoły ponadgimnazjalne dokładają wszelkich starań, aby zwiększać poziom kompetencji swoich uczniów. Ważnym rodzajem kompetencji typowych, czyli tych, które dotyczą wszystkich typów szkół są kompetencje językowe, na które badane placówki kładą duży nacisk. Do innych ważnych kompetencji istotnych dla każdego rodzaju szkoły są umiejętności komputerowe. Niektóre szkoły starają się pozyskiwać środki na wyposażenie uczniów w dodatkowe kompetencje. Na przykład jeden z zespołów szkół powiatu prudnickiego przy wykorzystaniu środków Unii Europejskiej zapewnia uczniom kursy obsługi wózków widłowych, kursy prawa jazdy, czy certyfikaty z kursów językowych. Dzięki temu absolwenci tej i innych szkół, które wyposażają uczniów w dodatkowe kompetencje, posiadają większe szanse na rynku pracy. Jeśli nawet uczeń nie zda egzaminu zawodowego i nie pójdzie na studia to ma już określony dokument potwierdzający jego kwalifikacje zawodowe.

Kompetencje szczegółowe zdobywane przez absolwentów są różne w zależności od typu ukończonej szkoły. W przypadku liceum ogólnokształcącego główną kompetencją, jaką zdobywają uczniowie jest przygotowanie do matury oraz do studiów wyższych. Odnośnie techników, jeden z badanych jest przekonany, że szkoły te nie zawsze dobrze spełniają

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

swoje funkcje, co można zauważyć przyglądając się wynikom maturalnym, które są dużo niższe od wyników maturalnych w liceach. Podobnie wygląda kwestia wyników egzaminów zawodowych. Szkoły zawodowe natomiast z uwagi na swoją specyfikę w największym stopniu przygotowują absolwentów do pracy w konkretnym zawodzie, nadając im odpowiednie ku temu kompetencje. W przypadku tego typu szkół jest to tyle łatwiejsze, że uczniowie uczestniczą w praktykach zawodowych, dzięki którym mają możliwość zdobycia kompetencji w środowisku pracy, których nie byliby w stanie zdobyć jedynie w środowisku szkolnym.

Mimo starań podejmowanych przez szkoły w celu zapewnienia uczniom jak najbardziej przydatnych kwalifikacji i dostosowania ich do potrzeb rynku pracy, kompetencje posiadane przez absolwentów w wielu wypadkach wciąż mijają się z oczekiwaniami rynku pracy. Jest to powodowane między innymi słabym zainteresowaniem uczniów szkół gimnazjalnych takimi kierunkami kształcenia, które są oczekiwane przez pracodawców. Z drugiej strony jednak osoby badane reprezentujące szkoły ponadgimnazjalne są generalnie zadowolone z tego, jakie kompetencje posiadają ich absolwenci.

2.6. Analiza ścieżek edukacyjnych i zawodowych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

Wraz z wejściem w życie *Ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy — Prawo o szkolnictwie wyższym* szkoły wyższe mają obowiązek badania losów swoich absolwentów. Prowadzenie tego typu badań przez inne typy szkół może być korzystne zarówno dla uczniów jak i dla rozwoju gospodarczego regionu, jednak nie jest jeszcze zjawiskiem powszechnym. Źródłem danych mogą być tutaj jednak badania reprezentatywne na poziomie wojewódzkim. W latach 2011-2012 Opolskie Obserwatorium Rynku Pracy zrealizowało drugą już edycję badania losów absolwentów szkół wyższych oraz zawodowych (zasadniczych i techników). Badanie to zostało zrealizowane na próbie warstwowo-losowej, obejmującej między innymi obszar OF PN2020.

Do istotnych wniosków odnoszących się do absolwentów szkół ponadgimnazjalnych należy to, że po pół roku po ukończeniu szkoły 60,1% z nich kontynuuje naukę (69,7% wśród absolwentów techników oraz 50% ZSZ). Zatrudnienie znalazło 38,1% badanych (przy czym odsetek ten wynosi 28% w przypadku absolwentów techników oraz 48,2% w przypadku absolwentów ZSZ). W powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych było 19,8% badanych osób (odpowiednio 12,6% oraz 27,6%), zaś niezatrudnieni i niezarejestrowani w powiatowych urzędach pracy stanowili 30,1% ogółu badanych (44,9% i 13,9%).

TABELA 74. AKTUALNA SYTUACJA ZAWODOWA RESPONDENTÓW – SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE (%)[47]

odpowiedź	szkoły ponadgimnazjalne razem			technika			zasadnicze szkoły zawodowe		
	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni

[47] Wyniki badań noszą znamiona reprezentatywności dla populacji absolwentów techników, zasadniczych szkół zawodowych z terenu województwa opolskiego.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

odpowiedź	szkoły ponadgimnazjalne razem			technika			zasadnicze szkoły zawodowe		
	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni	ogółem	kobiety	mężczyźni
zarejestrowani w urzędzie pracy jako bezrobotni	20,0	28,4	11,7	12,6	17,3	7,6	27,6	40,8	15,6
realizujący staż	2,2	3,6	0,9	2,9	4,5	1,2	1,5	2,5	0,6
pracujący w gospodarstwie rolnym	3,3	1,5	5,0	4,0	1,1	7,0	2,4	1,9	2,9
niezatrudnieni i niezarejestrowani w urzędzie pracy	30,1	32,0	28,2	44,9	45,8	43,9	13,9	15,9	12,1
zatrudnieni	38,1	27,2	48,7	28,0	21,8	34,5	48,2	33,1	61,8
prowadzący własną firmę	0,6	0,0	1,2	0,9	0,0	1,8	0,3	0,0	0,6
żadne z powyższych	5,8	7,2	4,4	6,9	9,5	4,1	6,1	5,7	6,4
ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: Badanie losów absolwentów szkół zawodowych i wyższych województwa opolskiego w ramach projektu Opolskie Obserwatorium Rynku Pracy II. Raport z II fali badania

W grupie osób kontynuujących naukę absolwenci technikum najczęściej wybierali wyższe studia zawodowe (72,1%), znacznie rzadziej szkołę policealną (16%) lub wyższe studia magisterskie (11,9%). Po ZSZ edukacja kontynuowana była w największej grupie przypadków w liceum uzupełniającym (64,8%), rzadziej w technikum uzupełniającym (32,1%)[48].

TABELA 75. TYP SZKOŁY, W KTÓREJ KONTYNUOWANA JEST NAUKA – TECHNIKA (%)[49]

Odpowiedź	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
	N=205	N=111	N=94
Wyższe studia zawodowe	72,1	66,9	78,7
Wyższe studia magisterskie	11,9	14,7	8,3
Szkoła policealna	16,0	18,4	13,0
Ogółem	100,0	100,0	100,0

Źródło: Badanie losów absolwentów szkół zawodowych i wyższych województwa opolskiego w ramach projektu Opolskie Obserwatorium Rynku Pracy II. Raport z II fali badania

TABELA 76. TYP SZKOŁY, W KTÓREJ KONTYNUOWANA JEST NAUKA – ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE(%)[50]

[48] Badanie losów absolwentów szkół zawodowych wyższych województwa opolskiego w ramach projektu Opolskie Obserwatorium Rynku Pracy II. Raport z II fali badania.
[49] Wyniki badań noszą znamiona reprezentatywności dla populacji absolwentów techników, zasadniczych szkół zawodowych z terenu województwa opolskiego.
[50] Wyniki badań noszą znamiona reprezentatywności dla populacji absolwentów techników, zasadniczych szkół zawodowych z terenu województwa opolskiego.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

odpowiedź	ogółem	kobiety	mężczyźni
	n=165	n=77	n=88
liceum uzupełniające	64,8	88,3	44,3
technikum uzupełniające	32,1	9,1	52,3
inny	3,0	2,6	3,4
ogółem	100,0	100,0	100,0

Źródło: Badanie losów absolwentów szkół zawodowych i wyższych województwa opolskiego w ramach projektu Opolskie Obserwatorium Rynku Pracy II Raport z II fali badania

W grupie absolwentów szkół wyższych zatrudnionych zostało 48,5% respondentów. Zarejestrowanych w urzędzie pracy było 19,3%, zaś 17,3% pozostawało bez zatrudnienia, lecz nie miało statusu zarejestrowanego bezrobotnego.

TABELA 77. AKTUALNA SYTUACJA ZAWODOWA RESPONDENTÓW (%)[51]

odpowiedź	ogółem	kobiety	mężczyźni
	n=715	n=536	n=179
zarejestrowani w urzędzie pracy jako bezrobotni	19,3	20,1	16,8
realizujący staż	5,2	5,8	3,4
pracujący w gospodarstwie rolnym	0,1	0,2	0,0
niezatrudnieni i niezarejestrowani w urzędzie pracy	17,3	17,0	18,4
zatrudnieni	48,5	47,2	52,5
prowadzący własną firmę	2,5	1,9	4,5
żadne z powyższych	7,0	7,8	4,5
ogółem	100,0	100,0	100,0

Źródło: Badanie losów absolwentów szkół zawodowych i wyższych województwa opolskiego w ramach projektu Opolskie Obserwatorium Rynku Pracy II. Raport z II fali badania

Jeśli chodzi o absolwentów szkół wyższych, to działająca na terenie OF PN2020 Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie przeprowadziła ostatnią edycję badań losów absolwentów wśród absolwentów rocznika 2012/2013. Wśród 771 respondentów aż 60,7% podejmowało zatrudnienie już w czasie studiów (w przypadku 22,4% praca była związana z kierunkiem studiów). Najbardziej aktywni byli studenci kierunków Pielęgniarstwo (w czasie studiów pracowało 84% z nich) oraz Dietetyka (73%).

Respondentów zapytano również o plany i cele zawodowe – 71% z nich miało zamiar kontynuować naukę na studiach magisterskich. Jako miejsce nauki najczęściej wskazywali Wrocław (39,9%) lub Opole (26,9%). Aż 78% badanych studentów chciałoby w przyszłości pracować w wyuczonym zawodzie[52].

Wszystkie badane szkoły ponadgimnazjalne OF PN2020 prowadzą badania dotyczące losów absolwentów lub też rozpoczynają ich prowadzenie od tego (2014/2015) roku szkolnego. Czasami jednak badania te ograniczają się tylko do niektórych rodzajów szkół

[51] Wyniki badań noszą znamiona reprezentatywności dla populacji absolwentów techników, zasadniczych szkół zawodowych z terenu województwa opolskiego.
[52] Badanie losów zawodowych absolwentów 2012/1013 PWSZ w Nysie Raport z badania. Raport dostępny on-line: //www.pwsz.nysa.pl/sitecontent/bk/informatorium/Badanie_losow_absolwentow_2012-2013.pdf

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

w ramach danego zespołu szkół. Badania te przybierają różną postać, zazwyczaj prowadzone są w formie jakościowej lub ankietowej.

Badając losy absolwentów, szkoła ma informację zwrotną dotyczącą zarówno tego, jak radzą sobie jej absolwenci na rynku pracy, jak też tego, w jaki sposób pracodawcy oceniają jakość wykształcenia jej absolwentów. Wnioski z badania mają oddźwięk zarówno pozytywny, jak i negatywny. W przypadku liceów ogólnokształcących znaczna część absolwentów kontynuuje naukę na studiach wyższych. W przypadku zasadniczych szkół zawodowych kontynuacja nauki zdarza się natomiast rzadko. Kontynuacja nauki w dużym stopniu zależy od kondycji materialnej rodziny absolwenta. W przypadku rodzin niżej sytuowanych, brakuje środków finansowych na utrzymanie dziecka na studiach wyższych, czy też na uzupełnienie matury w przypadku absolwentów szkół zawodowych, w związku z czym absolwenci zmuszeni są do podjęcia pracy zarobkowej.

Z drugiej strony po zakończeniu edukacji wiele osób jest bezrobotnych, a spośród tych, którzy uzyskują zatrudnienie, znaczna część wyjechała za granicę i pracuje najczęściej w Niemczech, Holandii, Irlandii lub Wielkiej Brytanii. Wyjazdy zagraniczne w celu podjęcia pracy związane są z trzema czynnikami: brakiem możliwości podjęcia pracy w Polsce w kierunku związanym ze swoim wykształceniem; niskimi zarobkami, a także innym charakterem traktowania siły roboczej.

2.7. Analiza możliwości przemodelowania programów edukacyjnych realizowanych przez szkolnictwo zawodowe

Placówki reprezentowane przez osoby biorące udział w wywiadach były z zasady otwarte na wprowadzenie zmian w swojej ofercie edukacyjnej. Z reguły jednak oczekiwały, że inicjatywa współpracy w tym zakresie wyjdzie ze strony pracodawców (lub innych podmiotów takich jak urzędy pracy lub izby rzemieślnicze).

Co ważne, szkoły korzystają z różnorodnych mechanizmów pozwalających na monitorowanie zmian potrzeb lokalnych i regionalnego rynku pracy (współpraca z powiatowymi urzędami pracy, rozmowy z pracodawcami, wykorzystywanie opracowań i analiz przygotowanych przez różne instytucje).

Respondenci zauważali równocześnie, że pomimo, iż szkoły znają potrzeby lokalnego rynku pracy, możliwość zmian oferty edukacyjnej jest ograniczona przez konieczność realizowania tzw. podstawy programowej. W związku z tym dopasowywanie oferty może przybierać jedynie formę otwierania lub zamykania określonych kierunków kształcenia.

Respondentom trudno było wskazać ewentualne kierunki kształcenia czy specjalizacje szczególnie ważne z punktu widzenia rozwoju OF PN2020. Wśród wymienianych branż pojawiały się obsługa ruchu turystycznego i wszelkie zawody związane z turystyką i rekreacją. Za przyszłościowe zostały uznane również zawody okołomedyczne i opiekuńcze, a także (w związku ze specyfiką regionu) kierunki rolnicze. Do innych przyszłościowych kierunków kształcenia zawodowego należą: elektromonter, technik klimatyzacji, a także specjaliści w takich dziedzinach jak: informatyka, gastronomia, turystyka, hotelarstwo oraz rolnictwo. Osoby biorące udział w badaniu były również zdania, że powinno się rozwijać te kierunki kształcenia, w których szkoły posiadają już dobrze wyposażone pracownie (m. in. mechanik pojazdów samochodowych, elektryk, ślusarz).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Współpraca szkolnictwa zawodowego z pracodawcami

Zdecydowana większość badanych szkół ponadgimnazjalnych z terenów OF PN2020 współpracuje z pracodawcami, choć niestety w wielu przypadkach współpraca ta ogranicza się do obowiązkowych praktyk zawodowych, jakie uczniowie odbywają w zakładach pracy.

Przedstawiciele zespołów szkół, a także techników oraz szkół zawodowych szerzej mówią o współpracy z pracodawcami, podkreślając jej dużą wagę i istotność dla kształtowania zarówno kompetencji uczniów, jak i zaspokajaniu potrzeb pracodawców. Współpraca ta opiera się na następujących elementach:

- praktyki zawodowe,
- organizacja spotkań pomiędzy uczniami a pracodawcami,
- dofinansowanie wyposażenia pracowni,
- zatrudnianie nauczycieli będących jednocześnie przedsiębiorcami, pracodawcami i praktykami zawodu,
- organizacja wizyt studyjnych uczniów w zakładach pracy,
- bazowanie na warsztatach własnych pracodawców w przypadku nauki zawodu,
- organizowanie przez szkołę zajęć na potrzeby pracodawców,
- konkursy.

Zarówno charakter, jak i jakość współpracy pomiędzy pracodawcami a szkołami są generalnie chwalone przez respondentów. W podobnym tonie wypowiadają się przedstawiciele większości szkół, którzy podkreślają, że pracodawcy również chętnie podejmują współpracę ze szkołami, ponieważ dla nich również oznacza ona określone korzyści.

Czasami pojawiają się jednak przeszkody utrudniające współpracę szkół z pracodawcami. Zazwyczaj to szkoły muszą zabiegać u pracodawców o nawiązanie współpracy, a nie na odwrót. Badani podkreślają, że bardzo rzadko pracodawcy sami się do nich zgłaszają, szczególnie duże zakłady pracy, w których wiele kwestii jest sformalizowanych i ustalonych z góry. W tym kontekście problemem jest także sam fakt tego, że wielu pracodawców w ogóle nie oczekuje żadnej współpracy i nie chce przyjmować do siebie uczniów na praktyki.

Inną bolączką jest brak zakładów pracy w specjalizacjach, w których uczy szkoła (lub też brak chęci tych zakładów do przyjmowania uczniów na praktyki). W związku z tym szkoły muszą poszukiwać zainteresowanych współpracą przedsiębiorców poza granicami swojego regionu.

Podsumowując należy stwierdzić, że istnieją możliwości przemodelowania programów edukacyjnych realizowanych przez szkolnictwo zawodowe, ponieważ wyniki wywiadów z osobami reprezentującymi te placówki z OF PN2020, potwierdzają, że są to szkoły otwarte na wprowadzenie zmian w swojej ofercie edukacyjnej. Oczekują one jednak, że inicjatywa współpracy w tym zakresie wyjdzie ze strony pracodawców (lub innych podmiotów takich jak urzędy pracy lub izby rzemieślnicze). Co ważne, szkoły korzystają z różnorodnych mechanizmów pozwalających na monitorowanie zmian potrzeb lokalnych i regionalnego rynku pracy (współpraca z powiatowymi urzędami pracy, rozmowy z pracodawcami, wykorzystywanie opracowań i analiz przygotowanych przez różne instytucje).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

2.8.Analiza struktury bezrobocia

2.8.1. Charakterystyka osób bezrobotnych wraz z analizą sytuacji grup szczególnie zagrożonych bezrobociem

Obszar OF PN2020 charakteryzuje się na tle województwa opolskiego oraz całego kraju wysokim bezrobociem. W 2013 roku stopa bezrobocia dla powiatów OF PN2020 wynosiła od 19,1% (powiat głubczycki) do 20,4% (powiat prudnicki). Po dużym wzroście w latach 2008-2009 poziomy bezrobocia we wszystkich trzech powiatach były stosunkowo stabilne.

Liczba bezrobotnych na terenie OF PN2020 w 2013 roku wyniosła 18 141 osób, co oznacza nieznaczny spadek w stosunku do roku poprzedniego. Największą liczbę zarejestrowanych bezrobotnych odnotowano na początku analizowanego okresu (27 819) zaś najmniejszą w 2008 roku (13 502). W latach 2004-2013 proporcjonalnie największa zmiana nastąpiła w gminie Łambinowice (spadek o 60%). Należy jednak pamiętać, że zmniejszeniu ulegała również sama liczba mieszkańców gmin (na skutek tendencji demograficznych oraz migracji).

TABELA 78. LICZBA BEZROBOTNYCH NA TERENIE GMIN OF PN2020

Gmina	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Grodków	2 537	2 195	1 975	1 704	1 350	1 547	1 632	1 624	1 556	1 775
Nysa	6 789	6 360	4 693	2 738	2 391	3 369	3 325	3 399	3 866	3 636
Paczków	1 951	1 822	1 545	1 282	944	913	1 097	1 020	984	998
Otmuchów	1 771	1 396	1 026	636	486	695	794	807	838	847
Głuchołazy	2 569	2 486	2 079	1 587	1 332	1 838	1 783	1 616	1 775	1 638
Korfantów	1 121	1 055	932	350	386	504	537	511	611	538
Łambinowice	1 119	1 015	857	401	267	390	423	373	527	443
Skoroszyce	878	818	634	276	291	366	353	350	447	369
Biała	535	572	559	413	337	436	479	493	537	531
Lubrza	320	295	322	260	186	247	266	261	294	304
Prudnik	2 414	2 455	2 432	1 920	1 621	1 979	2 129	2 038	2 064	2 271
Branice	522	472	411	335	293	385	400	396	478	465
Głubczyce	2 164	2 057	1 722	1 251	1 152	1 445	1 534	1 562	1 636	1 547
Kietrz	1 125	990	816	575	458	644	681	665	802	766
Gminy OF PN2020 łącznie	25 815	23 988	20 003	13 728	11 494	14 758	15 433	15 115	16 415	16 128

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Opolskiego Obserwatorium Rynku Pracy

Wskaźnikiem obrazującym stan rynku pracy w zakresie bezrobocia jest wskaźnik udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. W OF PN2020 w latach 2004–2013 odnotowano bardzo wyraźny spadek tego wskaźnika, co

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

niewątpliwie jest niezmiernie pozytywną tendencją. Mimo likwidacji w ostatnich 10 latach wielu dużych zakładów przemysłowych na OF PN2020 zjawisko bezrobocia, zobrazowane na poniższym rysunku, wskazuje, iż najwyższe spadki opisywanego wskaźnika wystąpiły w gminach powiatu nyskiego. W szczególności dotyczy to gmin Skoroszyce i Łambinowice, gdzie udział bezrobotnych w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym spadł kolejno o ponad 12%.

WYKRES 9. UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM W LATACH 2004 I 2013.

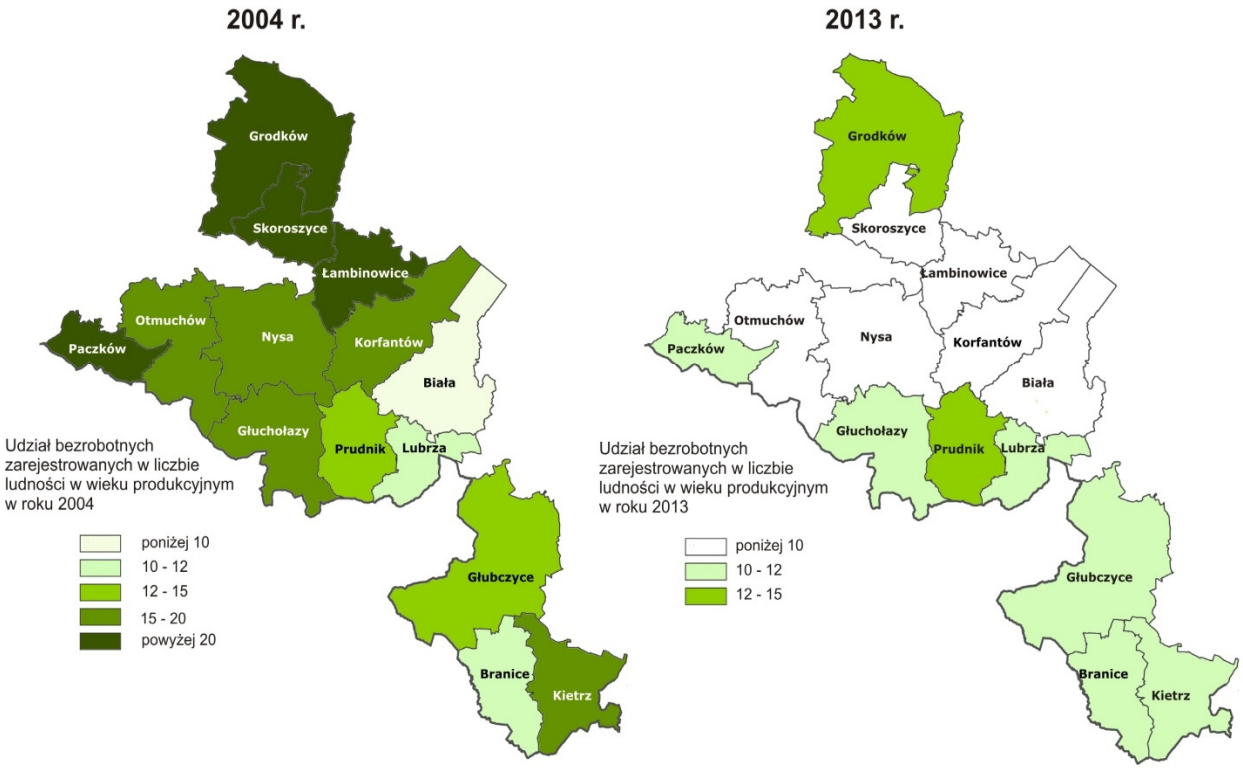

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 79. UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM W LATACH 2004-2013 (W %)

Jednostka terytorialna	Lata										
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Zmiana 2004-2013
Powiat nyski	18,3	16,8	13,2	8,2	6,8	9,0	9,4	9,3	10,4	9,9	-8,4
Głuchołazy	15,7	15,1	12,6	9,6	8,0	11,1	10,9	10,0	11,0	10,3	-5,4
Korfantów	18,4	17,2	15,2	5,7	6,2	8,0	8,8	8,3	9,9	8,7	-9,7
Łambinowice	21,1	19,1	16,1	7,6	5,1	7,4	8,3	7,3	10,3	8,9	-12,2
Nysa	17,3	16,1	11,9	6,9	6,1	8,6	8,6	8,9	10,2	9,8	-7,5
Otmuchów	19,7	15,3	11,3	7,0	5,3	7,6	8,7	8,8	9,3	9,5	-10,2
Paczków	22,1	20,5	17,4	14,4	10,7	10,3	12,5	11,7	11,5	11,8	-10,3
Skoroszyce	21,2	19,5	15,3	6,6	6,9	8,7	8,3	8,3	10,7	8,9	-12,3
Powiat prudnicki	10,7	10,9	11,0	8,4	7,0	8,6	9,4	9,2	9,6	10,4	-0,3
Biała	7,5	7,9	7,7	5,7	4,7	6,0	6,8	7,0	7,6	7,6	0,1
Lubrza	11,4	10,5	11,3	9,1	6,5	8,6	9,3	9,1	10,3	10,7	-0,7
Prudnik	12,9	13,1	13,0	10,3	8,7	10,7	11,7	11,3	11,6	13,0	0,1
Powiat głubczycki	13,5	12,4	10,4	7,7	6,8	8,9	9,7	9,9	11,0	10,7	-2,8
Branice	10,7	9,6	8,4	6,8	6,1	8,0	8,7	8,7	10,7	10,7	0,0
Głubczyce	14,1	13,4	11,2	8,1	7,5	9,4	10,2	10,5	11,1	10,7	-3,4
Kietrz	15,3	13,4	10,9	7,7	6,1	8,6	9,2	9,0	11,0	10,6	-4,7
Grodków	20,4	17,4	15,5	13,3	10,5	12,0	12,6	12,6	12,2	14,0	-6,4
OF PN2020	**16,3**	**14,9**	**12,7**	**8,5**	**7,0**	**8,9**	**9,6**	**9,4**	**10,5**	**10,4**	-5,9
POLSKA	12,4	11,4	9,4	7,1	6,0	7,7	7,9	8,0	8,7	8,8	-3,6
OPOLSKIE	11,1	10,2	8,9	6,4	5,3	7,0	7,3	7,2	7,9	7,9	-3,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

WYKRES 10. LICZBA BEZROBOTNYCH W ANALIZOWANYCH POWIATACH NA TLE WOJEWÓDZTWA W LATACH 2003 - 2013

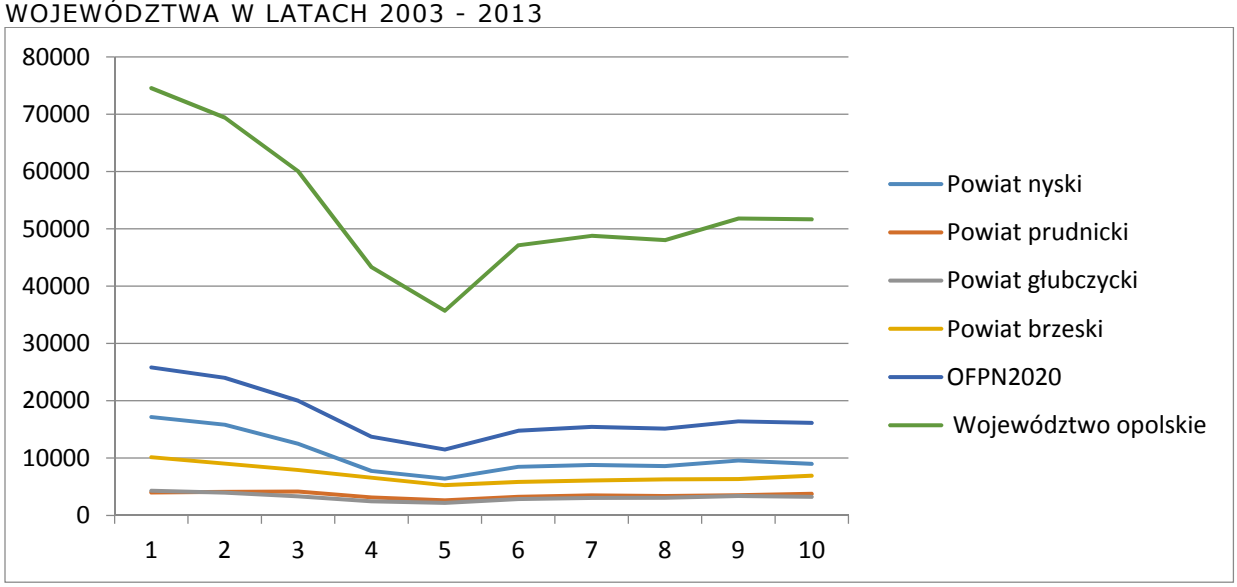

Źródła: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Wszystkie analizowane powiaty OF PN2020 charakteryzuje wysoki poziom bezrobocia. Na koniec 2013 roku średnia stopa bezrobocia osiągnęła poziom 20,6%. Mimo relatywnie wysokiej stopy bezrobocia we wszystkich badanych jednostkach terytorialnych od 2004 roku obserwuje się systematyczny jej spadek. W 2004 roku stopa bezrobocia wyniosła 26,1% czyli o niespełna 6 punktów procentowych więcej niż na koniec 2013 roku. Należy jednak zauważyć, iż wpływ na poprawę sytuacji na rynku pracy w OF PN2020 na przestrzeni ostatnich lat miało wiele czynników. Oprócz aktywnej działalności Powiatowych Urzędów Pracy, nie bez znaczenia pozostaje globalna i krajowa koniunktura gospodarcza a także migracje krajowe i zagraniczne.

Zmianę stopy bezrobocia w powiatach OF PN2020 w latach 2004-2013 na tle regionu i kraju prezentuje poniższy rysunek.

WYKRES 11. STOPA BEZROBOCIA W ANALIZOWANYCH POWIATACH NA TLE WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W LATACH 2004-2013

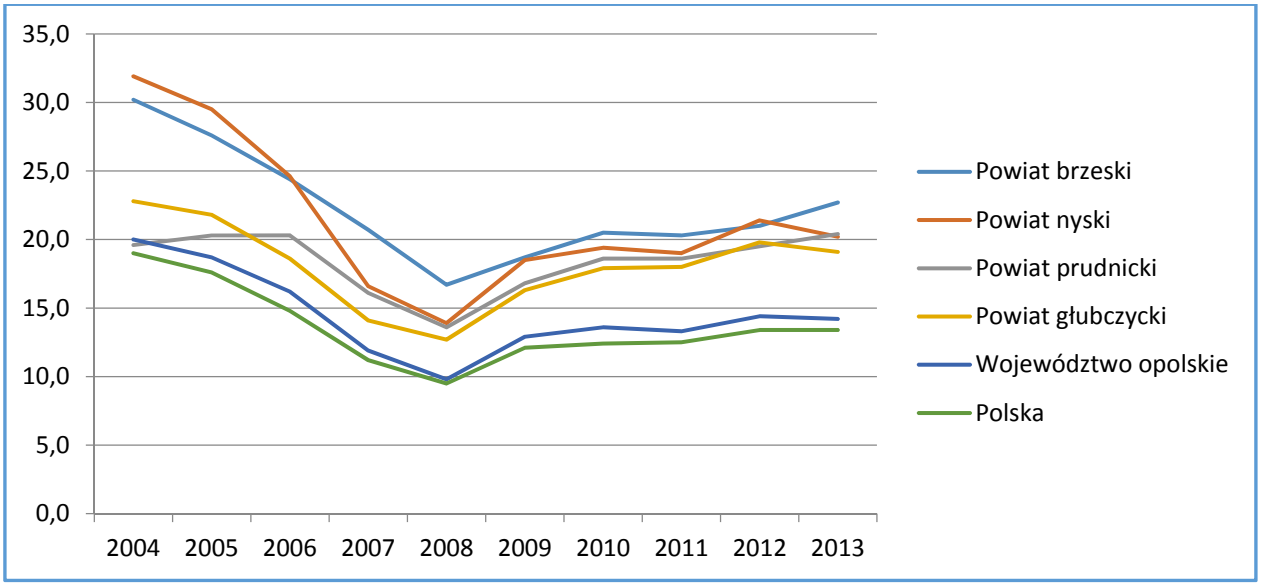

Źródła: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Wysoka stopa bezrobocia w powiatach i w gminach OF PN2020 jest uwarunkowana wieloma czynnikami. Niewątpliwie duże znaczenie odgrywa tu koniunktura gospodarcza w kraju a także w Europie i na świecie. Kondycja gospodarki krajowej i globalnej (popyt wewnętrzny i zewnętrzny) przekłada się na stan rynku pracy w OF PN2020, czego przykładem jest likwidacja w ostatnim dziesięcioleciu wielu dużych zakładów przemysłowych, dających zatrudnienie zarówno dla mieszkańców obszaru funkcjonalnego jak i również dla osób spoza analizowanych gmin.

W Nysie zmiany własnościowe spowodowały zamknięcie dwóch największych zakładów przemysłowych: ZUP-u i powstałego na bazie FSD Daewoo Motor Poland Sp. z o.o.. Istotnym pracodawcą w OF PN2020 były również dwie duże jednostki wojskowe, których proces likwidacji rozpoczął się w 2001 roku. Niekorzystne zjawiska, jakie zaistniały w efekcie procesu transformacji gospodarczej miały skutek w postaci wysokiego, utrzymującego się nadal bezrobocia.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Równie niekorzystne zjawisko w trakcie transformacji gospodarczej uwidoczniło się w powiecie prudnickim, gdzie zlikwidowanych zostało kilka dużych zakładów przemysłowych, będących jednymi z największych pracodawców w okolicy. Mowa tu zasadniczo o zlikwidowanym zakładzie ZPB „Frotex" w Prudniku, zatrudniającym ponad 500 osób, zamkniętym Zakładzie Obuwia Primus, gdzie zatrudnienie w 2007 roku straciło ponad 200 osób a także wcześniej zlikwidowanym (na początku lat 90') zakładzie dziewiarstwa UNIA w Łączniku. Ponadto niekorzystny wpływ na lokalny rynek pracy, w tym wzrost poziomu bezrobocia w powiecie prudnickim miało przeniesienie firmy produkcyjnej Coroplast, zatrudniającej niespełna 400 osób z Prudnika do Krapkowic.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych nie daje jednak pełnego obrazu aktywności ekonomicznej ludności, co jest powiązane ze zjawiskiem bezrobocia ukrytego (utajnionego). W wariancie agrarnym (typowym dla terenów wiejskich) oznacza ono pozorne zatrudnienie w rolnictwie (liczba pracowników gospodarstw jest zbyt duża w stosunku do ich realnych potrzeb). Inną formą bezrobocia ukrytego jest nierejestrowanie się w Urzędach Pracy oraz wymuszona dezaktywizacja części bezrobotnych (osoby, które początkowo chcą pracować, na skutek zniechęcenia niemożnością znalezienia zatrudnienia decydują się na wcześniejszą emeryturę lub rentę). Jednocześnie niektóre z tych osób podejmują pracę w szarej strefie. Zjawiska te wymykają się analizom statystycznym, lecz mogą być badane pośrednio. Na przykład Opolskie Obserwatorium Rynku Pracy zrealizowało projekt badania bezrobocia przez wywiady z pracownikami Publicznych Służb Zatrudnienia.

Z opinii respondentów (zatrudnionych w poszczególnych PUP na terenie województwa) wynika, że odsetek bezrobotnych rzeczywiście zainteresowanych znalezieniem pracy jest niższy niż połowa – można tutaj zauważyć, że pozytywnie wyróżnia się powiat głubczycki (79%). Z kolei procent bezrobotnych pracujących na czarno został oszacowany na około jedną trzecią (ponownie sytuacja jest lepsza od średniej w powiecie głubczyckim – 14% a także prudnickim – 25%).

TABELA 80. POZORNOŚĆ BEZROBOCIA W OPINII PRACOWNIKÓW PUBLICZNYCH SŁUŻB ZATRUDNIENIA

PUP	Szacunkowy odsetek bezrobotnych zainteresowanych pracą	Szacunkowy odsetek pracujących "na czarno"	Szacunkowy odsetek zainteresowanych podniesieniem kompetencji w trakcie szkolenia	Rzeczywisty odsetek włączeń z tytułu niepotwierdzenia gotowości do pracy*
Głubczyce	79	14	76	27
Nysa	40	46	53	18
Prudnik	44	25	66	26
Województwo opolskie	47	35	64	25

*Na podstawie danych zawartych w sprawozdaniu MPiPS-01 o rynku pracy – dane za luty 2013.

Źródło: Wielowymiarowa analiza bezrobocia, Opolskie Obserwatorium Rynku Pracy, Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu

Na podstawie danych pochodzących z Powiatowych Urzędów Pracy w zakresie struktury bezrobocia według kategorii wskazanych w poniższej tabeli wyraźnie widoczny jest

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

dominujący udział osób długotrwale bezrobotnych, które stanowią ponad połowę wszystkich osób bezrobotnych w OF PN2020. Drugą grupą bezrobotnych o najwyższym udziale są osoby powyżej 50 roku życia oraz osoby nieposiadające żadnych kwalifikacji zawodowych. Z punktu widzenia działań aktywizacyjnych, podejmowanych przez instytucje rynku pracy proces przywrócenia osób bezrobotnych ze wskazanych kategorii jest najbardziej problematyczny i złożony.

TABELA 81. BEZROBOTNI W OF PN2020 W 2013 ROKU WEDŁUG NAJWAŻNIEJSZYCH KATEGORII BEZROBOCIA

Jednostka	Ogółem	Kobiety	Do 25 roku życia	Długo-trwale bezro-botni	Pow. 50 roku życia	Bez kwali-fikacji zawo-dowych	Z prawem do zasiłku	Bez prawa do zasiłku	Zwolnieni z przyczyn dot. zakładu	Bez doświad-czenia zawodo-wego	Zamie-szkali na wsi
Powiat prudnicki	3 766	1 866	786	2 164	935	1 127	356	3 410	142	915	1 475
Prudnik	2 271	1 087	430	1 307	593	650	225	2046	102	554	484
Lubrza	304	145	75	180	65	81	30	274	8	83	304
Biała	531	275	123	308	130	169	47	484	12	138	362
Powiat nyski	8 966	4 284	1 463	4 381	2 463	3 282	1 822	7 144	381	1 760	4 237
Głuchołazy	1 639	750	295	811	447	656	299	1 340	84	332	679
Korfantów	538	276	121	256	131	223	108	430	32	106	430
Łambinowice	443	213	66	191	137	193	113	330	27	83	443
Nysa	3 608	1 765	491	1 858	1 032	1 186	735	2 873	137	681	912
Otmuchów	846	421	166	370	194	312	174	672	28	181	551
Paczków	997	458	166	519	279	365	163	834	38	210	356
Pakosławice	269	123	45	123	67	105	55	214	10	59	269
Skoroszyce	368	163	65	139	119	150	111	257	17	64	368
Powiat głubczycki	3 216	1 763	616	1 897	473	1 135	331	2 885	135	576	1 667
Branice	465	256	94	brak danych	63	150	46	419	18	81	465
Głubczyce	1 547	791	286	brak danych	255	542	180	1 367	74	274	667
Kietrz	766	449	136	brak danych	111	282	65	701	26	125	336
Grodków	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów Powiatowych Urzędów Pracy w Nysie, Prudniku, Głubczycach, Brzegu

Wśród osób zarejestrowanych w Powiatowych Urzędach Pracy dominują te z najniższym poziomem wykształcenia. Pod koniec 2013 roku największy procentowy udział osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i niższym zanotowany został w gminach powiatu głubczyckiego i wyniósł ponad 35%. Podobnie wysoki udział charakteryzuje bezrobotnych z wykształceniem zawodowym, gdzie średnia dla wszystkich powiatów wyniosła ponad 30%. Najmniej liczną grupę bezrobotnych stanowią osoby

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

z najwyższym wykształceniem, co jest generalnie potwierdzeniem ogólnokrajowych tendencji w zakresie struktury bezrobocia.

TABELA 82. WYKSZTAŁCENIE OSÓB BEZROBOTNYCH W 2013 R.

Powiat	Wykształcenie									
	wyższe	%	policealne i średnie zawodowe	%	średnie ogólno-kształcące	%	zasadnicze zawodowe	%	gimnazjalne i niższe	%
Powiat nyski	945	11	1 780	20	907	10	2 721	30	2 613	29
Powiat prudnicki	324	8,6	702	18,7	384	10,2	1 264	33,6	1 092	29
Powiat głubczycki	239	7,4	558	17,4	351	10,9	928	28,9	1 140	35,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów Powiatowych Urzędów Pracy w Nysie, Prudniku, Głubczycach, Brzegu

Jeśli chodzi o bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy, należy zwrócić uwagę na osoby długotrwale bezrobotne[53], stanowiące istotną grupę bezrobotnych bez prawa do zasiłku. Ich znaczna liczebność jest objawem strukturalnego bezrobocia w regionie.

Systematyczny wzrost liczebności tej grupy należy do najważniejszych problemów rynku pracy OF PN2020.

TABELA 83. OSOBY DŁUGOTRWALE BEZROBOTNE W POWIATACH OF PN2020

Jednostka terytorialna	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Powiat nyski	8 338	10 610	7 867	4 221	2 707	2 748	3 662	4 067	4 711	4 381
Powiat prudnicki	1 908	2 573	2 723	2 097	1 349	1 448	1 750	1 940	1 973	2 164
Powiat głubczycki	brak danych	brak danych	brak danych	1 014	1 364	1 250	1 537	1 727	1 919	1 897
powiaty OF PN2020 łącznie	-	-	-	7 332	5 420	5 446	6 949	7 734	8 603	8 442

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowych Urzędów Pracy

[53] Według definicji GUS są to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy. Źródło: Pojęcie stosowane w badaniach statystycznych statystyki publicznej; http://old.stat.gov.pl/gus/definicje_PLK_HTML.htm?id=POJ-6659.htm.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

WYKRES 12. UDZIAŁ OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH W OGÓLE BEZROBOTNYCH POWIATÓW OF PN2020

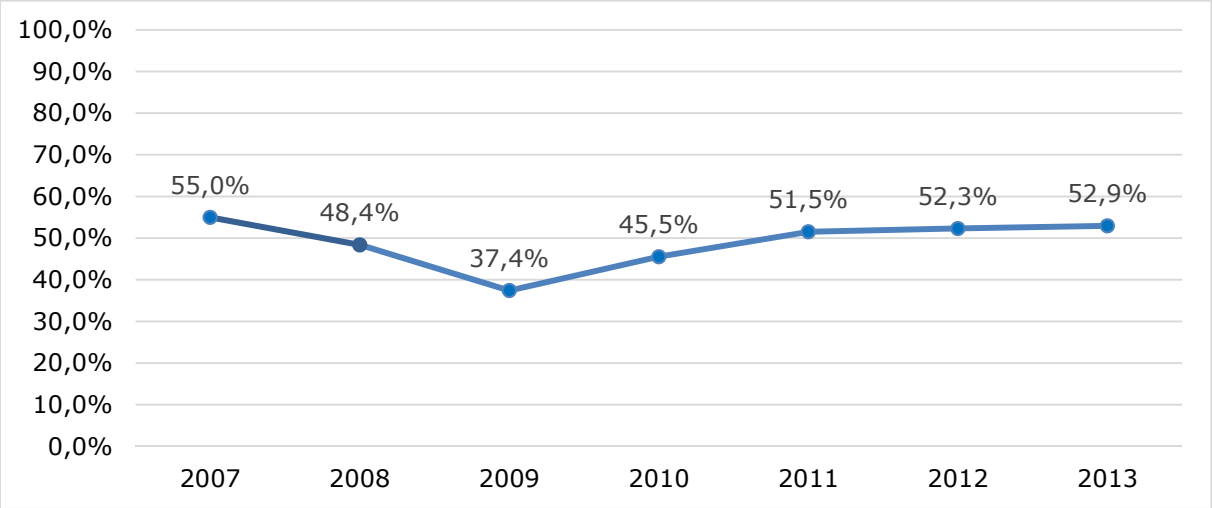

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowych Urzędów Pracy

Tak duża liczba osób długotrwale pozostających bez pracy przyczynia się również do znacznego odsetka bezrobotnych bez prawa do zasiłku[54] – ich łączna liczba dla trzech powiatów w 2013 roku wynosiła 13 439.

TABELA 84. OSOBY BEZROBOTNE BEZ PRAWA DO ZASIŁKU W POWIATACH OF PN2020

Jednostka terytorialna	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Powiat nyski	14 199	12 945	9 954	5 825	4 661	6 554	7 382	6 682	8 120	7 144
Powiat prudnicki	3 456	3 565	3 750	2 923	2 108	2 779	3 071	2 978	3 131	3 410
Powiat głubczycki	brak danych	brak danych	brak danych	2 118	1 910	2 501	2 715	2 781	2 964	2 885
powiaty OF PN2020 łącznie	-	-	-	10 866	8 679	11 834	13 168	12 441	14 215	13 439

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowych Urzędów Pracy

Jeśli chodzi o relacje między płciami na rynku pracy, kobiety stanowią mniej niż połowę bezrobotnych (dane za rok 2013 – 49%). Może być to interpretowane jako skutek procesów zachodzących na rynku pracy (wzrost liczby miejsc w sfeminizowanych zawodach z sektora usług), jak i przemian społeczno-kulturowych, dzięki którym kobiety mają większe szanse na odniesienie sukcesu zawodowego.

Poniższe tabele prezentują dane Powiatowych Urzędów Pracy na temat liczby bezrobotnych kobiet w poszczególnych gminach OF PN2020. Nie odnotowano w tym zakresie zbytniego zróżnicowania, w 2013 ich odsetek jest najwyższy w gminie Kietrz (58,6%), a najniższy w gminie Skoroszyce (44,2%). Dane pokazują również, że na przestrzeni lat 2004-2013 nie zaobserwowano większych zmian w tym zakresie.

[54] Zasiłek dla bezrobotnych przyznawany jest na okres od 6 do 12 miesięcy.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 85. BEZROBOTNE KOBIETY W GMINACH OF PN2020

Gmina	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Grodków	1 366	1 235	1 194	1 057	846	870	880	936	865	921
Nysa	3 463	3 309	2 624	1 551	1 330	1 577	1 693	1 744	1 836	1 776
Paczków	969	934	837	666	500	430	515	525	465	458
Otmuchów	845	673	530	322	241	305	351	409	413	422
Głuchołazy	1 220	1 208	1 100	838	655	843	822	749	821	749
Korfantów	529	523	463	190	198	258	271	255	306	276
Łambinowice	527	491	452	204	162	194	212	181	257	213
Skoroszyce	431	417	337	149	188	203	182	196	216	163
Biała	297	310	340	252	192	221	266	272	285	275
Lubrza	148	141	161	140	110	117	125	138	141	145
Prudnik	1 028	1 057	1 166	961	838	877	999	1 015	967	1 087
Branice	287	264	249	194	161	203	214	205	258	256
Głubczyce	1 188	1 164	1 051	671	600	695	754	832	826	791
Kietrz	655	566	508	367	272	314	371	381	424	449
gminy OF PN2020 łącznie	12 953	12 292	11 999	7 562	6 293	7 107	7 655	7 838	8 080	7 901

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Obserwatorium Rynku Pracy w Opolu

TABELA 86. UDZIAŁ KOBIET W OGÓLE BEZROBOTNYCH Z GMIN OF PN2020 (%)

Gmina	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Grodków	53,8	56,3	60,5	62,0	62,7	56,2	53,9	57,6	55,6	51,9
Nysa	51,0	52,0	55,9	56,6	55,6	46,8	50,9	51,3	47,5	48,8
Paczków	49,7	51,3	54,2	52,0	53,0	47,1	46,9	51,5	47,3	45,9
Otmuchów	47,7	48,2	51,7	50,6	49,6	43,9	44,2	50,7	49,3	49,8
Głuchołazy	47,5	48,6	52,9	52,8	49,2	45,9	46,1	46,3	46,3	45,7
Korfantów	47,2	49,6	49,7	54,3	51,3	51,2	50,5	49,9	50,1	51,3
Łambinowice	47,1	48,4	52,7	50,9	60,7	49,7	50,1	48,5	48,8	48,1
Skoroszyce	49,1	51,0	53,2	54,0	64,6	55,5	51,6	56,0	48,3	44,2
Biała	55,5	54,2	60,8	61,0	57,0	50,7	55,5	55,2	53,1	51,8
Lubrza	46,3	47,8	50,0	53,8	59,1	47,4	47,0	52,9	48,0	47,7
Prudnik	42,6	43,1	52,0	50,1	51,7	44,3	46,9	49,8	46,9	44,3
Branice	55,0	55,9	60,6	57,9	54,9	52,7	53,5	51,8	54,0	55,1
Głubczyce	54,9	56,6	61,0	53,6	52,1	48,1	49,2	53,3	50,5	51,1
Kietrz	58,2	57,2	62,3	63,8	59,4	48,8	54,5	57,3	52,9	58,6
gminy OF PN2020 średnio	50,4	51,4	55,5	55,2	55,8	49,2	50,1	52,3	49,9	49,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Obserwatorium Rynku Pracy w Opolu

Grupy zagrożone bezrobociem ze względu na wiek to osoby poniżej 25 oraz powyżej 50 lat. Na terenie trzech powiatów OF PN2020 w 2013 roku liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia wyniosła 3 849 osób. Ich liczba systematycznie wzrastała od 2007 roku

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

(wyjątek stanowił spadek między 2010 a 2011 rokiem). Analiza na poziomie powiatów pokazuje jednak pewne zróżnicowanie w poszczególnych latach - w powiecie prudnickim najwyższą liczbę bezrobotnych powyżej 50 roku życia odnotowano w latach 2012 i 2013, w powiecie głubczyckim w roku 2010 zaś w powiecie nyskim w 2012.

TABELA 87. OSOBY BEZROBOTNE POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W POWIATACH OF PN2020

jednostka terytorialna	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
powiat nyski	brak danych	2 681	2 573	1 906	1 699	2 036	2 242	2 296	2 522	2 463
powiat prudnicki	brak danych	789	869	784	627	766	842	907	913	935
powiat głubczycki	brak danych	brak danych	brak danych	257	236	296	568	371	483	473
powiaty OF PN2020 łącznie	-	-	-	2 947	2 532	3 098	3 652	3 574	3 918	3 849

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowych Urzędów Pracy

Dane o liczbie bezrobotnych powyżej 50 roku życia w poszczególnych gminach zostały przedstawione w poniższej tabeli. Można na ich podstawie stwierdzić, że wzrost liczby bezrobotnych z najstarszej grupy wiekowej zachodził we wszystkich gminach, chociaż jego dynamika była zróżnicowana.

TABELA 88. OSOBY BEZROBOTNE POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W GMINACH OF PN2020

gmina	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Grodków	416	361	371	364	293	317	379	407	372	469
Nysa	brak danych	brak danych	1 215	725	680	785	853	892	1 072	1 032
Paczków	brak danych	brak danych	310	304	245	227	292	303	270	279
Otmuchów	brak danych	229	222	161	125	195	225	210	191	194
Głuchołazy	brak danych	359	369	368	307	497	448	422	463	447
Korfantów	brak danych	157	156	84	101	120	132	136	156	131
Łambinowice	brak danych	209	210	103	78	92	111	101	126	137
Skoroszyce	brak danych	127	125	59	64	69	87	94	121	119
Biała	brak danych	105	115	95	82	113	107	128	130	130
Lubrza	brak danych	43	53	59	43	39	56	64	73	65
Prudnik	brak danych	514	562	523	403	507	564	582	580	593
Branice	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	98	84	112	108
Głubczyce	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	379	379	434	413
Kietrz	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	180	166	230	212
gminy OF PN2020 łącznie	-	-	-	-	-	-	3 911	3 968	3 258	4 329

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowych Urzędów Pracy

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Z kolei liczba bezrobotnych poniżej 25 roku życia w trzech analizowanych powiatach od 2009 roku ulegała fluktuacjom bez jednoznacznej tendencji.

TABELA 89. OSOBY BEZROBOTNE PONIŻEJ 25 ROKU ŻYCIA W POWIATACH OF PN2020

jednostka terytorialna	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
powiat nyski	3 479	3 038	2 265	1 288	1 159	1 643	1 754	1 424	1 545	1 463
powiat prudnicki	871	874	962	719	547	753	776	698	694	786
powiat głubczycki	brak danych	brak danych	brak danych	492	508	717	565	721	695	616
powiaty OF PN2020	brak danych	brak danych	brak danych	2 499	2 214	3 113	3 095	2 843	2 934	2 865

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowych Urzędów Pracy

W poniższej tabeli zawarto szczegółowe dane o liczbie osób bezrobotnych poniżej 25 roku życia w podziale na gminy OF PN2020. Jak widać, w tej kwestii sytuacja jest nieco bardziej zróżnicowana terytorialnie. W przeciwieństwie do generalnej tendencji spadkowej (od 2009 roku), w gminach Otmuchów, Korfantów, Biała, Lubrza i Prudnik odnotowano w tym okresie pewien wzrost.

TABELA 90. OSOBY BEZROBOTNE PONIŻEJ 25 ROKU ŻYCIA W GMINACH OF PN2020

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Grodków	501	461	396	300	281	327	328	315	260	298
Nysa	1 222	1 080	737	382	369	621	622	518	539	491
Paczków	407	374	295	218	157	169	190	140	144	166
Otmuchów	420	274	193	111	89	122	152	137	154	166
Głuchołazy	542	500	383	272	277	364	387	306	320	295
Korfantów	240	230	207	77	91	107	115	95	108	121
Łambinowice	203	175	146	65	49	92	100	66	99	66
Skoroszyce	198	199	135	60	54	70	87	65	80	65
Biała	113	128	120	89	88	113	131	122	126	123
Lubrza	77	65	76	66	35	64	60	48	63	75
Prudnik	493	486	541	430	314	427	415	384	350	430
Branice	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	101	95	93	94
Głubczyce	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	335	338	327	283
Kietrz	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	160	143	165	136

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowych Urzędów Pracy

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Patrząc na proporcje między tymi dwoma grupami, a także ich udział w ogóle bezrobotnych, można sformułować tezę, że priorytetowym problemem OF PN2020 jest raczej bezrobocie wśród starszych kategorii wiekowych. We wszystkich analizowanych latach (poza rokiem 2009) ich liczba była wyższa, grupa ta również bardziej zwiększyła się od początku analizowanego okresu. Co więcej, aktualne trendy demograficzne (starzenie się społeczeństwa) wskazują na to, że problem ten będzie ulegał intensyfikacji. Z pewnością istotną przyczyną bezrobocia w tej grupie jest historia gospodarcza regionu, a zwłaszcza upadek dużych zakładów w latach dziewięćdziesiątych (np. „Froteksu"), co spowodowało zmniejszenie się liczby miejsc pracy. Pracownicy zamkniętych fabryk znaleźli się w trudnej sytuacji również ze względu na wysoki poziom specjalizacji utrudniający im znalezienie nowego zatrudnienia, przekwalifikowanie się.

Z drugiej jednak strony bezrobocie ludzi młodych wiąże się z szerszymi negatywnymi skutkami społecznymi, gdyż utrudnione wejście na rynek pracy opóźnia usamodzielnienie się młodzieży, wpływa na decyzje prokreacyjne, a także może stanowić motywację do emigracji zarobkowej. Dlatego też wskazane jest podejmowanie przez Partnerów OF PN2020 działań również w tym zakresie.

WYKRES 13. OSOBY BEZROBOTNE PONIŻEJ 25 ROKU ŻYCIA I POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W POWIATACH OF PN2020

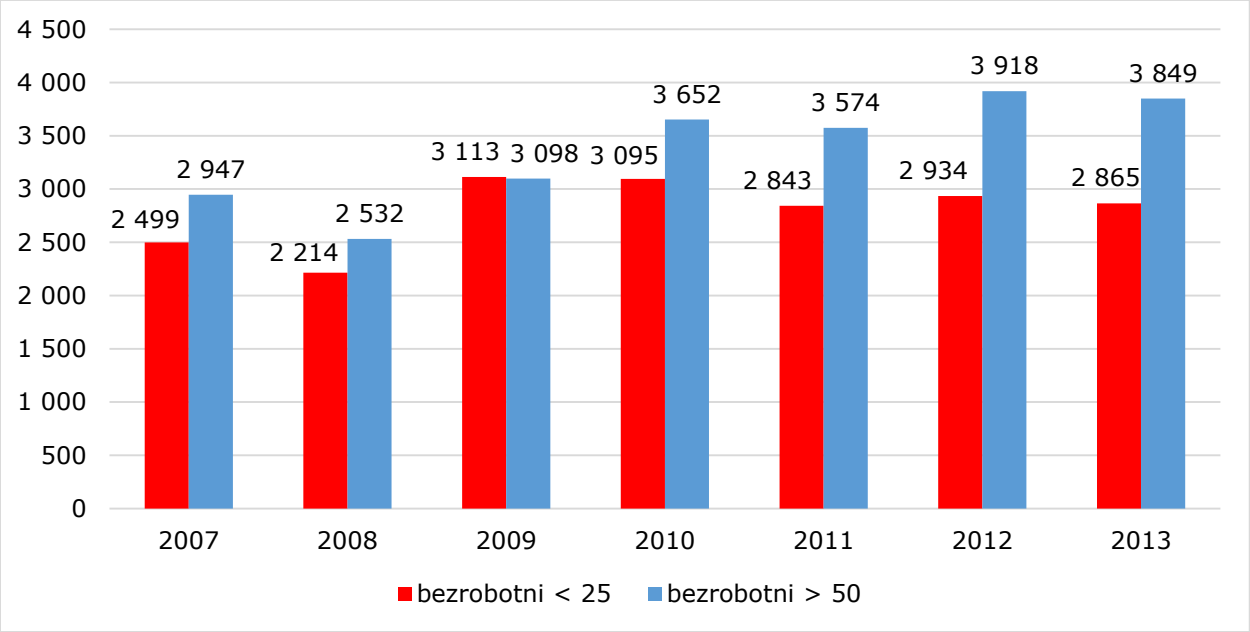

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowych Urzędów Pracy

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

WYKRES 14. UDZIAŁ OSÓB BEZROBOTNYCH PONIŻEJ 25 ROKU ŻYCIA I POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W OGÓLE BEZROBOTNYCH POWIATÓW OF PN2020

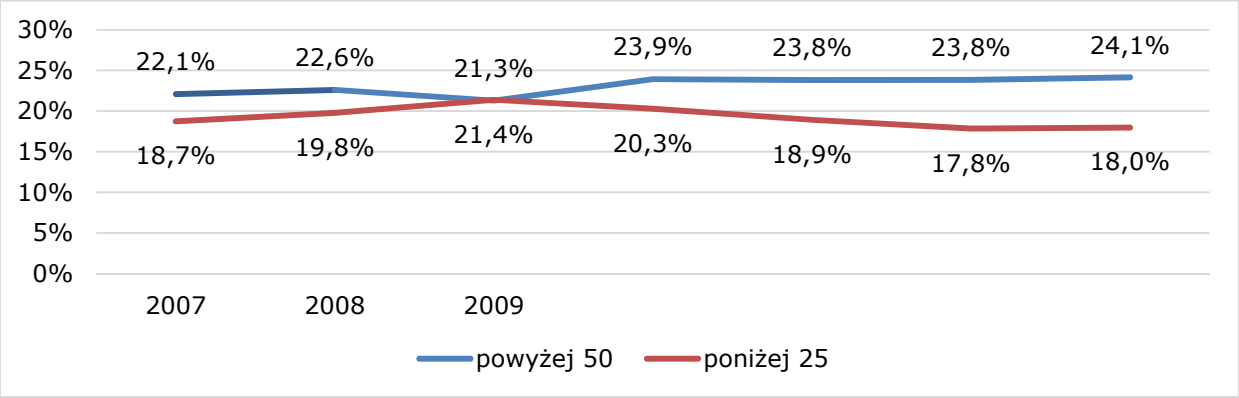

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowych Urzędów Pracy

Poniższe dwie tabele prezentują bardziej szczegółowe dane dotyczące tego zagadnienia. Jeśli chodzi o odsetek osób powyżej 50. roku życia w ogóle bezrobotnych to zróżnicowanie pomiędzy gminami OF PN2020 jest niewielkie – od 22,9% w Gminie Otmuchów do 32,3% w Skoroszycach (w 2013 roku).

TABELA 91. UDZIAŁ OSÓB BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W OGÓLE BEZROBOTNYCH GMIN OF PN2020 (%)

Gmina	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Grodków	16,4	16,5	18,8	21,4	21,7	20,5	23,2	25,1	23,9	26,4
Nysa	brak danych	brak danych	25,9	26,5	28,4	23,6	25,7	26,2	27,7	28,4
Paczków	brak danych	brak danych	20,1	23,7	26,0	24,9	26,6	29,7	27,4	28,0
Otmuchów	brak danych	16,4	21,6	25,3	25,7	28,1	28,3	26,0	22,8	22,9
Głuchołazy	brak danych	14,4	17,7	23,2	23,1	26,1	25,1	26,1	26,1	27,3
Korfantów	brak danych	14,9	16,7	24,0	26,2	23,8	24,6	26,6	25,5	24,4
Łambinowice	brak danych	20,6	24,5	25,7	29,2	23,6	26,2	27,1	23,9	30,9
Skoroszyce	brak danych	15,5	19,7	21,4	22,0	18,9	24,7	26,9	27,1	32,3
Biała	brak danych	18,4	20,6	23,0	24,3	25,9	22,3	26,0	24,2	24,5
Lubrza	brak danych	14,6	16,5	22,7	23,1	15,8	21,1	24,5	24,8	21,4
Prudnik	brak danych	20,9	13,6	27,2	24,9	25,6	26,5	28,6	28,1	26,1
Branice	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	24,5	21,2	23,4	23,2
Głubczyce	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	24,7	24,3	26,5	26,7
Kietrz	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	26,4	25,0	28,7	27,7
gminy OF PN2020 średnio	-	-	-	-	-	-	25,0	26,0	25,7	26,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowych Urzędów Pracy

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Również nasilenie problemu bezrobocia młodych w gminach OF PN2020 jest podobne – w 2013 roku stanowili oni od 14,9% (gmina Łambinowice) do 24,7% (gmina Lubrza) ogółu bezrobotnych.

TABELA 92. UDZIAŁ OSÓB BEZROBOTNYCH POWYŻEJ PONIŻEJ 25 ROKU ŻYCIA W OGÓLE BEZROBOTNYCH GMIN OF PN2020 (%)

Gmina	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Grodków	19,8	21,0	20,1	17,6	20,8	21,1	20,1	19,4	16,7	16,8
Nysa	18,0	17,0	15,7	13,5	15,4	18,4	18,7	15,2	13,9	13,5
Paczków	20,9	20,5	19,1	17,0	16,6	18,5	17,3	13,7	14,6	16,6
Otmuchów	23,7	19,6	18,8	0,0	18,3	17,6	19,1	17,0	18,4	19,6
Głuchołazy	21,1	20,1	18,4	17,1	20,8	19,8	21,7	18,9	18,0	18,0
Korfantów	21,4	21,8	22,2	22,0	23,6	21,2	21,4	18,6	17,7	22,5
Łambinowice	18,1	17,2	17,0	16,2	18,4	23,6	23,6	17,7	18,8	14,9
Skoroszyce	22,6	24,3	21,3	21,7	18,6	19,1	24,7	18,6	17,9	17,6
Biała	brak danych	22,4	21,5	21,6	26,1	25,9	27,4	24,8	23,5	23,2
Lubrza	brak danych	22,0	23,6	25,4	18,8	25,9	22,6	18,4	21,4	24,7
Prudnik	brak danych	19,8	13,1	22,4	19,4	21,6	19,5	18,8	17,0	18,9
Branice	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	25,3	24,0	19,5	20,2
Głubczyce	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	21,8	21,6	20,0	18,3
Kietrz	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	23,5	21,5	20,6	17,8
gminy OF PN2020 średnio	-	-	-	-	-	-	21,9	19,2	18,4	18,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowych Urzędów Pracy

Inną grupą bezrobotnych w szczególnej sytuacji są osoby zamieszkałe na terenach wiejskich. W powiatach OF PN2020 ich liczba w latach 2004-2013 ulegała silnym zmianom – najmniej osób bezrobotnych zamieszkiwało na wsi w 2007 roku (powiat głubczycki) i 2008 roku (powiaty prudnicki i nyski).

TABELA 93. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH ZAMIESZKAŁYCH NA TERENACH WIEJSKICH

jednostka terytorialna	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
powiat nyski	8 344	7 714	6 217	3 511	2 873	3 769	4 092	4 038	4 520	4 237
powiat prudnicki	1 435	1 478	1 564	1 220	959	1 228	1 291	1 324	1 405	1 475
powiat głubczycki	brak danych	brak danych	brak danych	1 314	1 145	1 462	1 546	1 563	1 742	1 667
powiaty OF PN2020 łącznie	brak danych	brak danych	brak danych	6 045	4 977	6 459	6 929	6 925	7 667	7 379

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowych Urzędów Pracy

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Procentowy udział tej grupy w ogóle bezrobotnych przez okres 2007-2013 (z których to lat dostępne są pełne dane) oscylował nieco poniżej 50%. Patrząc na zróżnicowanie powiatowe zauważyć można znaczną przewagę liczebną bezrobotnych zamieszkałych na wsi na terenie powiatu nyskiego, z drugiej strony ich liczba znacząco spadła w okresie 2004-2007. Z kolei w powiatach prudnickim i głubczyckim liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi jest niższa (i pozostaje stosunkowo stała). Oczywiście wartość tego wskaźnika związana jest ściśle z odsetkiem terenów wiejskich w powiatach OF PN2020.

WYKRES 15. UDZIAŁ OSÓB BEZROBOTNYCH ZAMIESZKAŁYCH NA WSI W OGÓLE BEZROBOTNYCH POWIATÓW OF PN2020

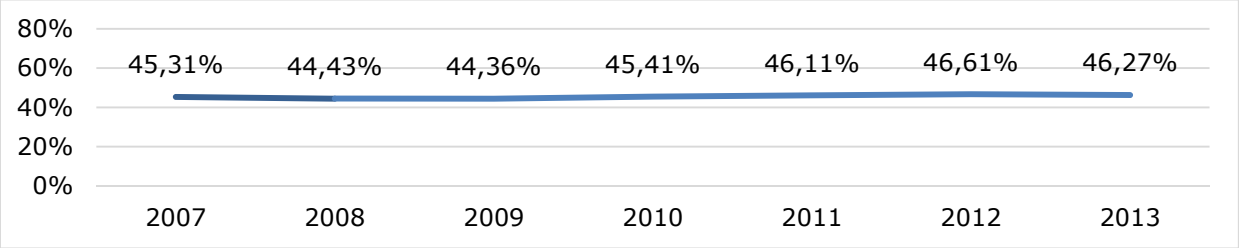

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowych Urzędów Pracy

Inną grupą w szczególnej sytuacji na rynku pracy są osoby bez kwalifikacji. We wszystkich gminach OF PN2020 można zaobserwować wzrost liczebności tej grupy. Obserwując, jaki odsetek bezrobotnych stanowią osoby bez kwalifikacji zawodowych, można zauważyć, że najbardziej dotkliwy problem jest ten w gminach Łambinowice (43,6%) oraz Korfantów (41,5%). Jednocześnie trzeba podkreślić, że zróżnicowanie również w tym zakresie jest niewielkie – w 2013 roku najniższy odsetek osób bez kwalifikacji w ogóle bezrobotnych wyniósł 26,6 % (gmina Lubrza), zaś najwyższy 43,6% (Łambinowice). Należy podkreślić, że tak duży udział osób nieposiadających kwalifikacji zawodowych w ogóle bezrobotnych jest kolejnym (obok długotrwałości pozostawiania bez zatrudnienia znacznej części bezrobotnych) objawem bezrobocia strukturalnego.

TABELA 94. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH BEZ KWALIFIKACJI W GMINACH OF PN2020*

gmina	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Grodków	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
Nysa	673	886	854	1 117	1 282	1 186
Paczków	342	313	350	347	350	365
Otmuchów	144	180	219	309	305	312
Głuchołazy	494	655	637	634	708	656
Korfantów	165	199	198	219	279	223
Łambinowice	108	139	173	178	257	193
Skoroszyce	92	100	109	145	191	150
Biała	156	170	157	192	195	169
Lubrza	64	76	83	91	87	81
Prudnik	567	598	535	659	619	650
Branice	brak danych	brak danych	133	141	156	150
Głubczyce	brak danych	brak danych	529	559	566	538
Kietrz	brak danych	brak danych	233	259	310	282

* *Analiza ograniczona do lat 2008-2013 ze względu na brak danych za lata 2004-2007*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowych Urzędów Pracy

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 95. UDZIAŁ OSÓB BEZROBOTNYCH BEZ KWALIFIKACJI W OGÓLE BEZROBOTNYCH GMIN OF PN2020 (%)*

gmina	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Grodków	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
Nysa	28,2	26,3	25,7	32,9	33,2	32,6
Paczków	36,2	34,3	31,9	34,0	35,6	36,6
Otmuchów	29,6	25,9	27,6	38,3	36,4	36,8
Głuchołazy	37,1	35,6	35,7	39,2	39,9	40,1
Korfantów	42,8	39,5	36,9	42,9	45,7	41,5
Łambinowice	40,5	35,6	40,9	47,7	48,8	43,6
Skoroszyce	31,6	27,3	30,9	41,4	42,7	40,7
Biała	46,3	39,0	32,8	39,0	36,3	31,8
Lubrza	34,4	30,8	31,2	34,9	29,6	26,6
Prudnik	35,0	30,2	25,1	32,3	30,0	28,6
Branice	brak danych	brak danych	33,3	35,6	32,6	32,3
Głubczyce	brak danych	brak danych	34,5	35,8	34,6	34,8
Kietrz	brak danych	brak danych	34,2	39,0	38,7	36,8

* *Analiza ograniczona do lat 2008-2013 ze względu na brak danych za lata 2004-2007*

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowych Urzędów Pracy

Kolejną grupą zagrożoną bezrobociem w szczególny sposób są osoby niepełnosprawne. Z pozyskanych danych wynika, że ich liczba wzrosła we wszystkich gminach poza Branicami i Kietrzem. Trzeba jednak pamiętać, że wzrost ten może wynikać nie tylko z pogarszania się sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy, lecz także ze wzrostu ich ogólnej liczby, albo też ze zwiększającej się aktywności zawodowej w tej grupie. Należy podkreślić, że na poziomie krajowym od 2007 obserwowana jest poprawa sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy. Analizy prowadzone przez Biura Pełnomocnika Rządu ds. Niepełnosprawności pokazują, że w tym okresie wzrósł wskaźnik aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych (z 22,6% do 27,3%). Wraz z nim zwiększyła się liczba osób pracujących (dzięki różnym formom wsparcia pracodawcy wykazują coraz większe zainteresowania zatrudnianiem osób niepełnosprawnych), ale także stopa bezrobocia[55].

Odsetki osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w poszczególnych gminach są zbliżone. W 2013 roku najniższe (2,5%) odnotowano w gminie Kietrz, zaś najwyższe (6,8%) w Głubczycach.

[55] Analiza Biura Pełnomocnika Rządu ds. Niepełnosprawności dostępna on-line: http://www.niepelnosprawni.gov.pl/niepelnosprawnosc-w-liczbach-/rynek-pracy/

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 96. LICZBA NIEPEŁNOSPRAWNYCH OSÓB BEZROBOTNYCH W GMINACH OF PN2020

gmina	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Grodków	38	31	26	31	20	27	41	45	53	65
Nysa	134	brak danych	98	136	129	174	185	244	259	218
Paczków	7	brak danych	11	8	5	10	22	37	41	44
Otmuchów	18	14	20	14	13	11	21	24	32	30
Głuchołazy	31	40	44	38	52	72	97	102	85	85
Korfantów	8	5	8	10	13	15	14	29	24	32
Łambinowice	12	10	7	10	12	11	15	18	22	24
Skoroszyce	8	8	6	13	12	10	18	11	16	21
Biała	6	7	5	9	13	20	17	17	21	19
Lubrza	4	6	7	4	12	11	8	9	8	14
Prudnik	46	63	62	76	72	124	135	141	127	146
Branice	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	13	9	15	12
Głubczyce	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	80	86	97	105
Kietrz	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	24	24	21	19
gminy OF PN2020 łącznie	-	-	-	-	-	-	690	796	821	834

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowych Urzędów Pracy

TABELA 97. UDZIAŁ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W OGÓLE BEZROBOTNYCH GMIN OF PN2020 (%)

gmina	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Grodków	1,5	1,4	1,3	1,8	1,5	1,8	2,5	2,8	3,4	3,7
Nysa	brak danych	brak danych	2,1	5,0	5,4	5,2	5,6	7,2	6,7	6,0
Paczków	0,4	brak danych	0,7	0,6	0,5	1,1	2,0	3,6	4,2	4,4
Otmuchów	1,0	1,0	1,9	2,2	2,7	1,6	2,6	3,0	3,8	3,5
Głuchołazy	1,2	1,6	2,1	2,4	3,9	3,9	5,4	6,3	4,8	5,2
Korfantów	0,7	0,5	0,9	2,9	3,4	3,0	2,6	5,7	3,9	6,0
Łambinowice	1,1	1,0	0,8	2,5	4,5	2,8	3,6	4,8	4,2	5,4
Skoroszyce	0,9	1,0	0,9	4,7	4,1	2,7	5,1	3,1	3,6	5,7
Biała	1,1	1,2	0,9	2,2	3,9	4,6	3,6	3,5	3,9	3,6
Lubrza	1,3	2,0	2,2	1,5	6,5	4,5	3,0	3,5	2,7	4,6
Prudnik	1,9	2,6	1,5	4,0	4,4	6,3	6,3	6,9	6,2	6,4
Branice	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	3,3	2,3	3,1	2,6
Głubczyce	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	5,2	5,5	5,9	6,8
Kietrz	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	3,5	3,6	2,6	2,5
gminy OF PN2020 średnio	-	-	-	-	-	-	3,9	4,4	4,2	4,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowych Urzędów Pracy

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Podsumowując należy stwierdzić, że zjawisko bezrobocia stanowi jedno z najważniejszych barier rozwojowych OF PN2020. Przeciwdziałanie bezrobociu będzie zatem stanowić podstawowe wyzwanie dla Partnerów PN2020.

2.8.2. Działania na rzecz osób bezrobotnych

Z uwagi na podział administracyjny OF PN2020 działalność w zakresie rozwoju rynku pracy i wspierania osób bezrobotnych realizują cztery powiatowe urzędy pracy:

1. Powiatowy Urząd Pracy w Nysie.
2. Powiatowy Urząd Pracy w Prudniku.
3. Powiatowy Urząd Pracy w Głubczycach.
4. Powiatowy Urząd Pracy w Brzegu, obejmujący swoją działalnością gminę Grodków.

Powiatowe urzędy pracy realizują zadania w zakresie polityki rynku pracy określone w *Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 roku*. Swoim zasięgiem obejmują wszystkie gminy wchodzące w skład każdego z powiatów. Działania na rzecz osób bezrobotnych, realizowane przez powiatowe urzędy pracy koncentrują się na kluczowych aspektach poprawy sytuacji w tym obszarze i dotyczą zasadniczo łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. Działania realizowane są w szczególności w zakresie:

- polityki rynku pracy,
- usług rynku pracy,
- instrumentów rynku pracy,
- rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych,
- aktywizacji zawodowej repatriantów,
- praw i obowiązków związanych z członkostwem Polski w Unii Europejskiej,
- bezpośrednich interwencji na rynku pracy (aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu),
- aktywizacji osób bezrobotnych,
- promocji i wspierania przedsiębiorczości.

Bezpośrednie interwencje na rynku pracy mają charakter działań tymczasowych ograniczających bezrobocie i łagodzących jego skutki. Pod tym pojęciem należy rozumieć wszelkiego rodzaju prace interwencyjne i roboty publiczne organizowane przez powiatowe urzędy pracy.

Najpowszechniej wykorzystywanymi narzędziami w zakresie wspierania osób będących w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy są:

- pośrednictwo pracy,
- poradnictwo zawodowe,
- prace interwencyjne,
- szkolenia,
- staże,
- praktyki absolwenckie,
- dodatki aktywizacyjne,
- środki na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej,
- pomoc w spłacie kredytów,
- refundacja kosztów opieki,
- stypendium za kontynuowanie nauki,
- wolontariat,
- bony (stażowy, szkoleniowy, zatrudnieniowy, bon na zasiedlenie).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Katalog powyższej zaprezentowanych działań nie jest pełny i w dużej mierze uzależniony jest od indywidualnej polityki Powiatowego Urzędu Pracy.

Podstawowym narzędziem w obszarze działań na rzecz osób bezrobotnych są roboty publiczne oraz prace społecznie użyteczne. W 2013 powiatowe urzędy pracy z OF PN2020 skierowały do robót publicznych łącznie 1650 bezrobotnych. Zdecydowanie największą aktywność w organizacji robót publicznych wykazuje PUP w powiecie nyskim (wynika to przede wszystkim z wielkości powiatu i liczby bezrobotnych na jego terenie).

TABELA 98. LICZBA OSÓB SKIEROWANYCH DO ROBÓT PUBLICZNYCH I PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH W LATACH 2004-2013

Rok	Powiat nyski	Powiat prudnicki	Powiat głubczycki	Suma powiatów OF PN2020
2004	1 697	194	brak danych	-
2005	1 558	110	brak danych	-
2006	1 896	345	brak danych	-
2007	1 024	323	950	2 297
2008	630	281	186	1 097
2009	1 437	464	269	2 170
2010	671	449	370	1 490
2011	378	277	208	863
2012	676	382	179	1 237
2013	1 154	231	265	1 650

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowych Urzędów Pracy

Prace interwencyjne są instrumentem znacznie rzadziej stosowanym przez powiatowe urzędy pracy w OF PN2020. W 2013 roku do prac interwencyjnych skierowano łącznie 190 osób bezrobotnych z powiatów OF PN2020.

TABELA 99. LICZBA OSÓB SKIEROWANYCH DO PRAC INTERWENCYJNYCH W LATACH 2004-2013

Rok	Powiat nyski	Powiat prudnicki	Powiat głubczycki	Suma powiatów OF PN2020
2004	342	117	brak danych	-
2005	205	64	brak danych	-
2006	215	56	brak danych	-
2007	260	41	38	339
2008	280	45	32	357
2009	240	41	43	324
2010	257	51	37	345
2011	147	44	63	254
2012	94	60	25	179
2013	94	66	30	190

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowych Urzędów Pracy

Działania w postaci robót publicznych i prac interwencyjnych przynoszą bezpośredni, lecz jedynie tymczasowy efekt (w postaci zmniejszenia bezrobocia), nie tworzą jednak trwałych miejsc pracy. Analizując korelację pomiędzy ilością osób objętych pracami interwencyjnymi i robotami publicznymi a liczbą bezrobotnych ogółem stwierdzono występowanie zależności, jednak siła oddziaływania jest stosunkowo niska. Oznacza to, że działania te nie mają trwałego wpływu na liczbę bezrobotnych w OF PN2020.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

WYKRES 16. KORELACJA POMIĘDZY LICZBĄ OSÓB OBJĘTYCH PRACAMI INTERWENCYJNYMI I ROBOTAMI PUBLICZNYMI A LICZBĄ BEZROBOTNYCH

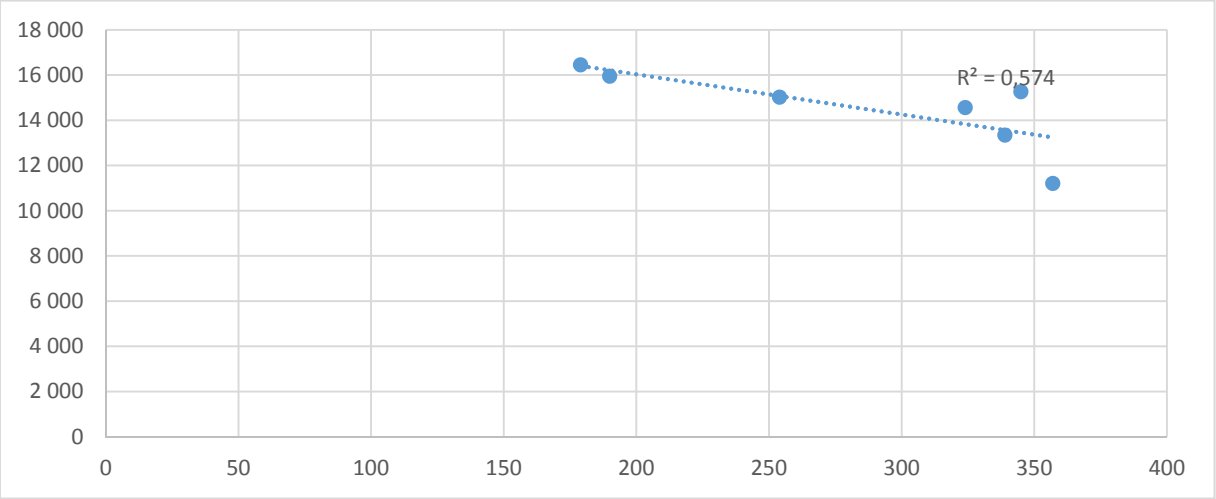

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowych Urzędów Pracy i GUS

Powiaty prudnicki, nyski i głubczycki charakteryzują się największym w województwie opolskim udziałem subsydiowanych ofert pracy. W 2013 roku oferty subsydiowane w powiecie prudnickim stanowiły ogółem 65% wszystkich ofert zgłoszonych do powiatowego urzędu pracy, a w powiecie nyskim ponad 60%. Świadczy to o statycznym charakterze rynku pracy w powiatach OF PN2020 i ograniczonych możliwościach generowania miejsc pracy bez wsparcia z funduszu pracy i środków Unii Europejskiej.

Znacznie większy zasięg na terenach OF PN2020 mają działania edukacyjne i aktywizacyjne w postaci szkoleń i staży pracowniczych. Liczba osób objętych tymi działaniami w 2013 roku wyniosła 3 075. Największą liczbę osób objęto działaniami w postaci staży i szkoleń w roku 2010.

TABELA 100. LICZBA OSÓB OBJĘTYCH STAŻAMI I SZKOLENIAMI

Rok	Szkolenia/Staże			
	Powiat nyski	Powiat prudnicki	Powiat głubczycki	Suma powiatów OF PN2020
2004	1 528	237	brak danych	-
2005	1 695	302	brak danych	-
2006	2 231	449	brak danych	-
2007	3 060	508	200	3 768
2008	2 614	620	352	3 586
2009	2 341	931	636	3 908
2010	2 498	1 222	847	4 567
2011	1 130	393	378	1 901
2012	1 436	760	344	2 540
2013	1 819	766	490	3 075

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowych Urzędów Pracy

Staże są efektywną formą zwiększania zatrudnienia. Według danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu skuteczność tej formy aktywizacji bezrobotnych w województwie opolskim to 64%. Na podstawie analizy statystycznej nie można jednak stwierdzić

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

występowania korelacji pomiędzy liczbą organizowanych szkoleń i staży, a liczbą bezrobotnych w powiatach OF PN2020, zależność określona wskaźnikiem korelacji R Pearsona jest bardzo słaba (0,0997).

WYKRES 17. ZALEŻNOŚĆ POMIĘDZY LICZBĄ SZKOLEŃ I STAŻY ORAZ LICZBĄ BEZROBOTNYCH

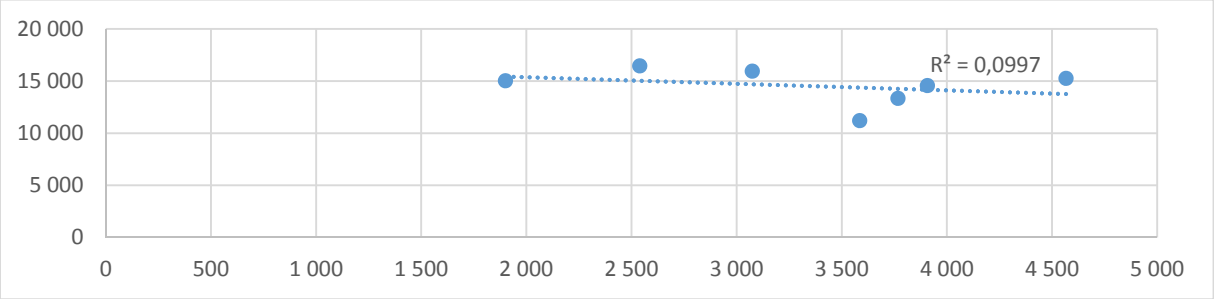

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowych Urzędów Pracy i GUS

Do działań przekładających się bezpośrednio na zwiększenie liczby osób pracujących zaliczyć należy: dotację na założenie własnej działalności gospodarczej przez bezrobotnych oraz dofinansowanie stworzenia stanowiska pracy. Na terenie powiatów OF PN2020 działania te z największą intensywnością realizowano w latach 2007-2010. W 2011 roku zanotowano znaczące ograniczenie aktywności w zakresie tych działań, co prawdopodobnie wynikało z mniejszej dostępności środków finansowych przeznaczonych na ten cel (szczególnie funduszy unijnych).

Dane dotyczące dystrybucji branżowej udzielonego wsparcia wskazują na brak strategicznej koncentracji działań Powiatowych Urzędów Pracy – najczęściej wspierane są podmioty zajmujące się handlem i budownictwem. Nie stosowano preferencji we wsparciu dla branż, które stanowią atuty OF PN2020, tj.: turystyka, usługi leczniczo-uzdrowiskowe, przemysł wydobywczy, branża drzewna i przemysł rolno-spożywczy.

Ważną rolę w zakresie aktywizacji zawodowej mieszkańców OF PN2020 odgrywają organizacje trzeciego sektora oraz instytucje otoczenia biznesu. W celu identyfikacji realizowanych przez te jednostki działań aktywizacyjnych przeprowadzone zostały badania ankietowe. Ich wyniki pozwoliły na stworzenie poniższej listy działań:

- pozyskiwanie środków z Funduszu Pracy na tworzenie miejsc pracy,
- organizacja kursów kwalifikacyjnych,
- prowadzenie naboru wniosków o dofinansowanie projektów (w ramach działalności LGD),
- szkolenia z zakresu pozyskiwania środków unijnych,
- szkolenia z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej,
- wsparcie doradcze dla przedsiębiorców,
- promocja środków unijnych,
- inkubator przedsiębiorczości,
- działania ukierunkowane na zastopowanie powstawania dużych marketów czy domów towarowych, których działalność negatywnie wpływałaby na funkcjonowanie małych lokalnych przedsiębiorców.

Działania te podejmują przede wszystkim IOB (instytucje otoczenia biznesu). Przedstawiciele NGO przyznają, że ich działalność raczej nie generuje miejsc pracy, na ogół funkcjonują na zasadzie wolontariatu (wyjątkiem są np. fundacje, czy stowarzyszenia

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

prowadzące szkoły lub przedszkola, które dają zatrudnienie członkom lokalnych społeczności). NGO starają się jednak (o ile leży to w obszarze ich działalności) wspierać lokalny rynek pracy. Jako przykład podano współutworzenie spółdzielni socjalnej oraz wspieranie inicjatyw podejmowanych przez inne podmioty.

W ramach badania poruszona została kwestia aktywności obywatelskiej w kontekście rynku pracy. Poza przytaczaniem tych samych co wcześniej czynników, które zdaniem respondentów determinują sytuację na lokalnym rynku pracy, pojawiła się również kwestia motywacji do aktywnego podejmowania działań zmierzających do poprawy sytuacji zawodowej wśród samych mieszkańców. W opinii badanych, niechęć do zmiany/podnoszenia kwalifikacji i popadanie w pewien marazm związany z niekorzystną sytuacją na rynku, także przyczyniają się do obniżenia aktywności mieszkańców. Chodzi zarówno o aktywność zawodową jak i obywatelską, bo jak zauważyła jedna z respondentek (przedstawicielka nyskiej organizacji działającej w obszarze inicjatyw społecznych), aby zacząć myśleć o dobru ogółu i chcieć poświęcić trochę swojego czasu w czynie społecznym, najpierw musimy odczuć, że nasze własne potrzeby są zaspokojone.

Właśnie w działaniach ukierunkowanych na zmianę postaw wśród miejscowej ludności organizacje pozarządowe widziałyby dla siebie miejsce. Działania te miałyby polegać m.in. na budowaniu świadomości na temat rynku pracy i zachodzących na nim zmian, zachęcaniu do przekwalifikowania i/lub podnoszenia kwalifikacji. Dodatkowo, NGO mogłyby wesprzeć władze organizując kursy i szkolenia oraz upowszechniając wiedzę na temat zakładania i funkcjonowania spółdzielni socjalnych. Wszystko to jednak w ścisłej współpracy z miejscowymi władzami i pamiętając, że organizacje pozarządowe poruszają się w ramach bardzo ograniczonego budżetu. Należy zaznaczyć, że część badanych wyraziła zdecydowaną opinię, zgodnie z którą poprawa sytuacji na rynku pracy nie powinna leżeć w gestii NGO, lecz odpowiedzialne za to powinny być tylko i wyłącznie władze samorządowe.

Dla rozwoju lokalnego, równie ważny co aktywność obywatelska, jest kapitał ludzki oraz społeczny. Wykształceni, chętni do działania i kreatywni ludzie są na ogół swego rodzaju motorem wielu pozytywnych zmian, jakie zachodzą w otoczeniu zarówno społecznym jak i gospodarczym. Uczestnicy badania jakościowego utożsamiali ten kapitał przede wszystkim z ludźmi młodymi, dlatego też dostrzegają na tym polu spore problemy – w opinii wielu z nich, kapitał ludzki i społeczny mieszkańców obszaru funkcjonalnego kurczy się. Młodsi wyjeżdżają w poszukiwaniu lepszego życia, a starsi nie mają już siły i ochoty aktywnie działać.

Należy zaznaczyć, że znaczna część badanych nie była w stanie udzielić odpowiedzi na pytanie o wpływ kapitału społecznego na rozwój lokalnego rynku pracy.

2.9. Projekty i programy realizowane przez Powiatowe Urzędy Pracy w zakresie wspierania rynku pracy i osób bezrobotnych

Powiatowe Urzędy Pracy oprócz obligatoryjnych działań w zakresie wpierania osób bezrobotnych realizują liczne projekty, finansowane lub współfinansowane przez instytucje zewnętrzne. Poniżej przedstawione zostały najważniejsze projekty podejmowane przez Powiatowe Urzędy Pracy w podziale na nazwę, cel oraz źródło finansowania projektu.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 101. PROGRAMY REALIZOWANE PRZEZ POWIATOWE URZĘDY PRACY W ZAKRESIE AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ MIESZKAŃCÓW

Nazwa projektu	Czas trwania projektu	Cel projektu	Finanso-wanie
PUP NYSA			
„Aktywni na nowo”	marzec 2015 – grudzień 2015	Głównym celem programu jest aktywizacja zawodowa i zatrudnienie 12-osobowej grupy osób bezrobotnych, które ukończyły 50 rok życia, zamieszkujących na terenie powiatu nyskiego, w stosunku do których prowadzone wcześniej działania nie przyniosły pożądanego efektu zatrudnieniowego. Działania: • indywidualna praca z doradcą klienta, • warsztaty „ABC uwierz w siebie”, • staże, • szkolenia zawodowe, • refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.	Fundusz Pracy
„Moja szansa”	01.03.2015 – 31.12.2015	Głównym celem programu jest zwiększenie zdolności do zatrudnienia i konkurencyjności na rynku pracy osób bezrobotnych z III profilu pomocy/uczestników programu specjalnego poprzez zastosowanie szeregu działań aktywizujących. Działania: • indywidualna praca z doradcą klienta, • poradnictwo psychologiczne, • warsztaty "Sukces na rynku pracy". • warsztaty wizażu, • 2 miesięczne roboty publiczne, • szkolenia zawodowe, • pośrednictwo pracy.	Fundusz Pracy
„Uwierz w siebie”	2013-2015 (zrealizowany)	Celem głównym projektu było objęcie wsparciem w latach 2013-2015 30 osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym, zamieszkujących teren powiatu nyskiego i uzyskanie do końca kwietnia 2015 r. zatrudnienia przez co najmniej 8 osób. Działania: Szkolenia obejmujące zagadnienia takie jak: • samopoznanie i budowanie poczucia własnej wartości, • trening asertywności, • komunikacja interpersonalna, • konstruktywne rozwiązywanie konfliktów, • umiejętność radzenia sobie z emocjami i stresem.	PO KL - Poddziałanie 7.2.1
„40 młodych”	01.01.2014 – 30.06.2015 (zrealizowany)	Celem głównym projektu było objęcie wsparciem co najmniej 40 osób bezrobotnych zamieszkujących na terenie jednej z gmin: Kamiennik, Korfantów, Łambinowice, Skoroszyce, Otmuchów i uzyskanie po zakończeniu uczestnictwa w projekcie zatrudnienia przez przynajmniej 8 z nich.	PO KL - Poddziałanie 7.2.1

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Nazwa projektu	Czas trwania projektu	Cel projektu	Finanso-wanie
		Działania: • Indywidualne poradnictwo zawodowe i psychologiczne, • Szkolenia - Trening umiejętności i kompetencji społecznych, • Szkolenie z modułem warsztatowym „MAKS – TRENING ROZWOJU OSOBISTEGO – MŁODZI, AKTYWNI, KREATYWNI, SAMODZIELNI" – prowadzone przez doradców zawodowych i psychologa.	
Aktywizacja młodych osób bezrobotnych w powiecie nyskim (I)	01.03.2015 - 31.12.2015	Projekt skierowany jest do 276 osób bezrobotnych w wieku 18-29, należących do tzw. Kategorii NEET (nie pracują, nie uczą się w systemie dziennym i nie korzystają ze szkolenia ze środków publicznych na 4 tygodnie przed rozpoczęciem udziału w projekcie). W ramach projektu przewidziano: - staże, - bony stażowe, - szkolenia, - bony szkoleniowe, - bony na zasiedlenie, - jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, - prace interwencyjne.	Poddziałanie 1.1.1 PO WER
Aktywizacja osób bezrobotnych, w tym w szczególności pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy w powiecie nyskim (I)	01.01.2015 - 31.12.2015	Projekt skierowany jest do 573 osób bezrobotnych, które ukończyły 30. rok życia. W ramach projektu przewidziano: - staże, - szkolenia, - jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, - prace interwencyjne.	Działanie 7.1 RPO WO
Głuchołaski szlak sukcesu	01.01.2015 - 30.11.2015	Celem projektu jest aktywizacja zawodowa i społeczna co najmniej 18 z 21 osób bezrobotnych zamieszkujących na terenie gminy Głuchołazy oraz uzyskanie zatrudnienia do 3 miesięcy od zakończenia uczestnictwa w projekcie przez co najmniej 6 z nich. Działania realizowane w ramach projektu: - indywidualne poradnictwo zawodowe i psychologiczne - szkolenia - trening umiejętności i kompetencji społecznych - szkolenia zawodowe - pośrednictwo pracy - 5-cio miesięczne staże	PO KL Poddziałanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
Czas na aktywność	01.03.2015 - 31.12.2015	Grupa docelowa: osoby bezrobotne, dla których określono III profil pomocy. W pierwszej kolejności do uczestnictwa w programie będą kierowane osoby spełniające warunki określone w art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.	Fundusz Pracy

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Nazwa projektu	Czas trwania projektu	Cel projektu	Finanso-wanie
		Celem programu jest zwiększenie zdolności do zatrudnienia i konkurencyjności na rynku pracy uczestników programu specjalnego poprzez zastosowanie szeregu działań aktywizujących, co w efekcie przyczyni się do zatrudnienia co najmniej 60% uczestników programu. Działania realizowane w ramach programu: - indywidualna praca uczestnika z doradcą klienta, - poradnictwo psychologiczne, - porada grupowa - warsztaty z wizażu, - roboty publiczne (trwające do 3 miesięcy), - szkolenia zawodowe, - stypendium za udział w szkoleniu zawodowym, - zwrot kosztów dojazdu do psychologa, na warsztaty i na szkolenia, - pośrednictwo pracy.	
PUP PRUDNIK			
"Młodzi aktywni"	luty 2015 - 31.03.2016	Cel programu: zaktywizowanie 30 osób bezrobotnych do 25 roku życia Grupa docelowa: uczestnikami programu mogą być wszystkie osoby bezrobotne, które nie ukończyły 25 roku życia i są zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Prudniku Działania w ramach programu oferujemy następujące formy wsparcia: • bony stażowe, • staże, • bony szkoleniowe, • bon na zasiedlenie.	Program realizowany jest ze środków rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej
"Praca dla mnie"	styczeń 2015 – listopad 2015	Cel programu: zaktywizowanie 35 osób bezrobotnych z II profilu pomocy Grupa docelowa: uczestnikami programu mogą być wszystkie osoby bezrobotne, dla których ustalony został II profil pomocy i są zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Prudniku Działania W ramach programu oferujemy następujące formy wsparcia: • warsztaty z trenerem psychologiem, • staże zawodowe, • roboty publiczne.	Program realizowany w oparciu o własne środki algorytmu Funduszu Pracy
"Nasz cel to PRACA!"	marzec 2015 – grudzień 2015	Cel programu: zaktywizowanie 60 osób bezrobotnych z III profilu pomocy pomocy i są zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Prudniku Działania W ramach programu oferujemy następujące formy wsparcia: • warsztaty z trenerem psychologiem, • staże zawodowe, • roboty publiczne.	Program realizowany w oparciu o dodatkowe środki rezerwy Funduszu Pracy

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Nazwa projektu	Czas trwania projektu	Cel projektu	Finanso-wanie
„Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie prudnickim (I)”	01.01.2015 - 31.12.2015	Cel główny projektu: Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29r.ż pozostających bez pracy w powiecie prudnickim Grupa docelowa: Uczestnikami projektu są osoby młode w wieku 18-29 lat bez pracy, zarejestrowane w PUP jako bezrobotne (należące do I lub II profilu pomocy), które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. Młodzież NEET), zgodnie z definicją osoby z kategorii NEET przyjętą w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
PUP GŁUBCZYCE			
„PO KLucz do biznesu 2!"	01 luty 2012 – 31 maj 2015 (zrealizowany)	Cel projektu: Głównym celem projektu był wzrost przedsiębiorczości przez stworzenie korzystnych warunków do jej rozwoju oraz podniesienie aktywności zawodowej mieszkańców. Działania: • wsparcie szkoleniowo – doradcze, • jednorazowe dotacje inwestycyjne do wysokości 40 000 PLN na założenie i rozwój działalności gospodarczej (lub do 20 000 PLN na osobę w przypadku spółdzielni lub spółdzielni socjalnej), • wsparcie pomostowe w okresie do 6 miesięcy od podpisania Umowy na otrzymanie podstawowego wsparcia pomostowego, obejmujące finansowe wsparcie pomostowe wypłacane miesięcznie w kwocie brutto do 700 PLN.	PO KL
„Aktywizacja osób bezrobotnych do 25 roku życia”	01.02.2015 - 31.12.2015	Cele programu: • podniesienie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych do 25 roku życia zarejestrowanych w PUP • w Głubczycach; • umożliwienie osobom bezrobotnym do 25 roku życia zdobycia doświadczenia zawodowego i/ lub kwalifikacji zawodowych; • podjęcie zatrudnienia przez osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP w Głubczycach. Formy aktywizacji realizowane w ramach programu: • szkolenia; • roboty publiczne.	Środki rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej
PUP BRZEG			
EURODESK	W trakcie realizacji	Eurodesk to europejski program dostarczający wiedzy między innymi na temat: • wolontariatu • możliwości podjęcia studiów • pracy za granica • wymiany młodzieżowej • możliwości znalezienia partnerów do projektu	Komisja Europejska i budżet państwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z Powiatowych Urzędów Pracy

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

2.10. Mapa mobilności zawodowej mieszkańców OF PN2020

2.10.1. Migracje krajowe i zagraniczne

Saldo migracji, a więc relacja pomiędzy napływem a odpływem mieszkańców tylko w gminie Lubrza w powiecie prudnickim przybrało wartość nieznacznie powyżej zera (+6). We wszystkich pozostałych gminach Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 w latach 2004-2013 saldo migracji przyjmowało wartości ujemne. W 2013 roku saldo migracji wyniosło -987 osób. Do gmin, gdzie odnotowano najniższe saldo migracji w 2013 roku zaliczały się: Głuchołazy (-138), Prudnik (-131), Nysa (-121) oraz Grodków (-111). Najwyższy wskaźnik salda migracji, choć nadal będący wartością ujemną cechował gminy: Branice (-30), Korfantów (-36), Łambinowice (-37) i Skoroszyce (-46).

TABELA 102. SALDO MIGRACJI W GMINACH OF PN2020 W LATACH 2004-2013

Jednostka terytorialna	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Powiat nyski	-375	-442	-925	-506	-520	-307	-484	-419	-318	-541
Głuchołazy	-78	-97	-148	-73	-126	-56	-65	-117	-75	-138
Korfantów	25	-20	-63	-16	7	-13	-48	-30	-30	-36
Łambinowice	-29	-47	-40	-26	-45	5	-20	-12	-14	-37
Nysa	-203	-149	-421	-226	-165	-112	-122	-103	-94	-121
Otmuchów	-54	-60	-112	-48	-73	-36	-131	-40	-9	-43
Paczków	-8	-18	-52	-89	-84	-40	-70	-53	-63	-77
Skoroszyce	-42	-31	-51	-21	-12	-39	-9	-32	-15	-46
Powiat prudnicki	-267	-191	-347	-389	-189	-169	-137	-238	-221	-210
Biała	-76	-33	-85	-76	-75	-40	-87	-70	-14	-59
Lubrza	-15	-32	-12	-31	-11	-27	11	-13	-14	6
Prudnik	-89	-76	-154	-215	-103	-70	-82	-108	-136	-131
Powiat głubczycki	-144	-191	-225	-259	-129	-161	-187	-161	-135	-236
Branice	-5	-9	-2	-38	-69	-5	-31	-27	-38	-30
Głubczyce	-30	-93	-110	-107	-14	-21	-82	-64	-38	-102
Kietrz	-55	-56	-55	-61	-29	-83	-39	-26	-51	-62
Grodków	26	1	-33	-11	-23	-37	-38	-23	-38	-111
OF PN2020	-633	-720	-1 338	-1 038	-822	-574	-813	-718	-629	-987
Woj. opolskie	-3 397	-3 185	-4 798	-4 062	-3 335	-1 723	-1 793	-2 258	-2 173	-3 331
POLSKA	-9 382	-12 878	-36 134	-20 485	-14 865	-1 196	-2 114	-4 334	-6 617	-19 904

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Ważnym wskaźnikiem obrazującym w sposób zrelatywizowany zjawisko migracji w OF PN2020 jest saldo migracji na 1 000 mieszkańców analizowanych gmin. Na zaprezentowanym poniższym rysunku wyraźnie wyróżnia się gmina Lubrza ze wskaźnikiem na poziomie +1,4. W zdecydowanej większości gmin obszaru funkcjonalnego saldo migracji na 1 000 mieszkańców przybiera wartość od -3 do -7. Gminą o najbardziej niekorzystnych tendencjach w zakresie migracji jest gmina Skoroszyce, gdzie wartość analizowanego wskaźnika wyniosła -7,2.

RYSUNEK 8. SALDO MIGRACJI NA OF PN2020 NA 1000 MIESZKAŃCÓW W 2013 ROKU

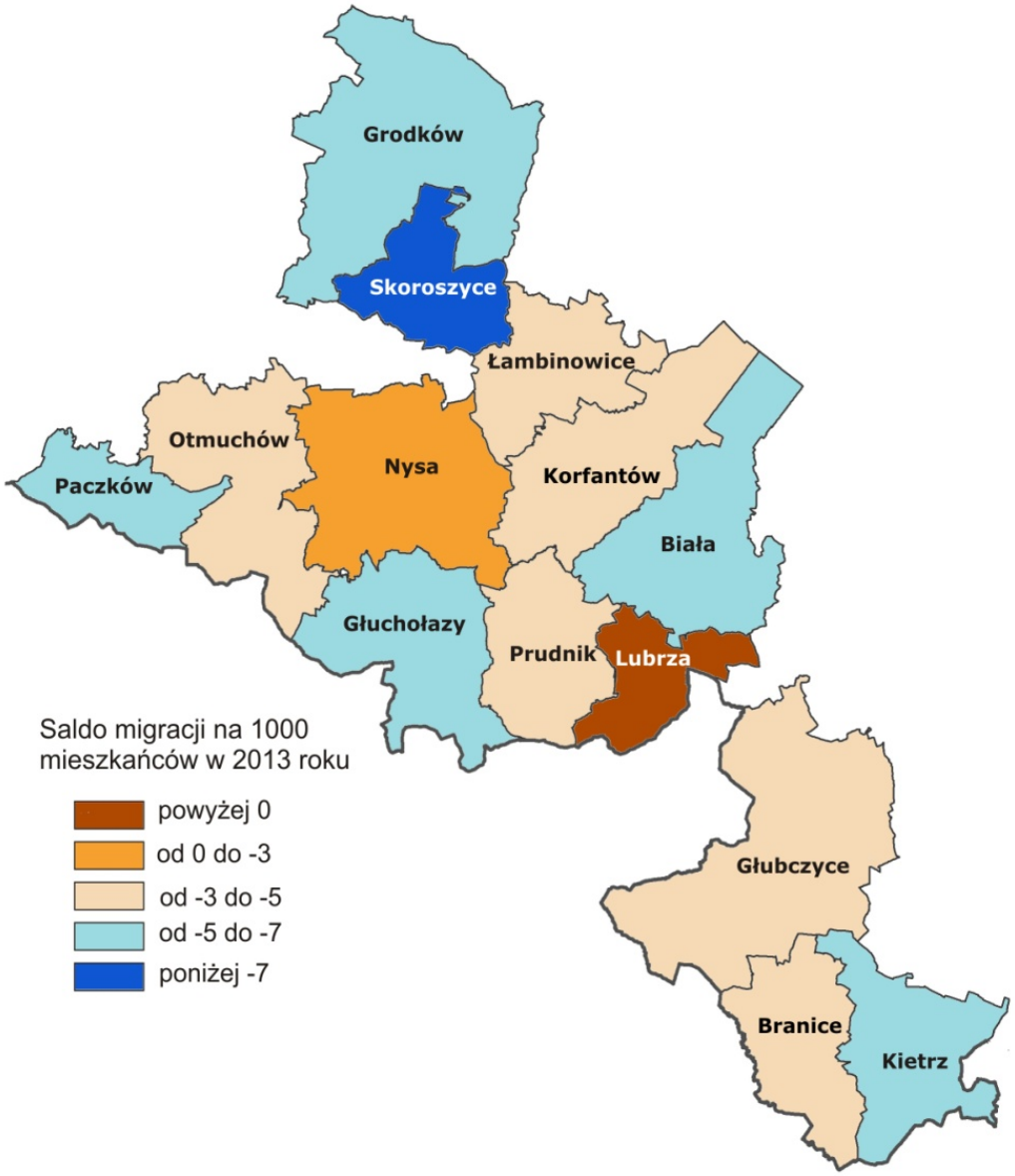

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Również w zakresie migracji zagranicznych OF PN2020 cechują niekorzystne tendencje, choć zjawisko to wyraźnie przybiera mniejszą skalę niż w przypadku migracji krajowych. W analizowanym okresie 2004-2013 z OF PN2020 wyemigrowało 4706 osób, przy jednoczesnym napływie 1411 osób z zagranicy. Bilans migracji zagranicznych w całym obszarze funkcjonalnym w 2013 roku wyniósł -477 osoby. Jak wynika z poniższego rysunku przedstawiającego przestrzenne rozmieszczenie zjawiska migracji zagranicznych w OF PN2020 wszystkie jednostki w 2013 roku odnotowały ujemne saldo. Najniższy wskaźnik salda migracji zagranicznych na 1 000 mieszkańców odnotowany została w gminach Biała (-3,9), Prudnik (-3,3) oraz Branice (-3,1). Są to gminy w których mieszka duża grupa autochtonów śląskich, posiadająca podwójne obywatelstwo (polsko-niemieckie) i utrzymująca silne kontakty rodzinno-zawodowe z Republiką Niemiecką. Gminy we wschodniej części obszaru funkcjonalnego charakteryzują się wskaźnikiem salda migracji zagranicznych między 0 a -2, gdzie wartość minimalnie poniżej 0 wystąpiła w gminie Otmuchów (-0,7).

RYSUNEK 9. SALDO MIGRACJI ZAGRANICZNYCH W GMINACH OF PN2020 W 2013 ROKU

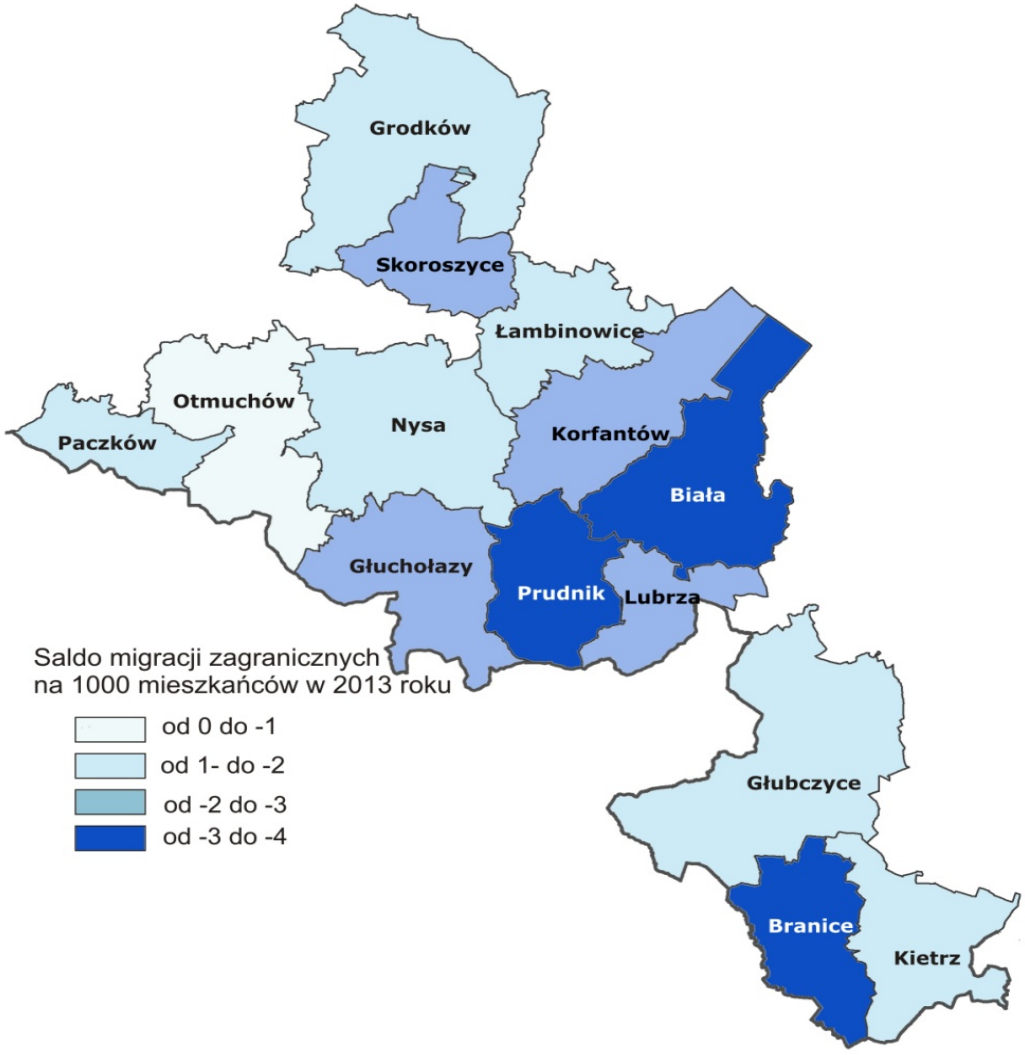

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Obszar OF PN2020, podobnie jak całe województwo opolskie jest poddany silnej presji demograficznej – jest to region, w którym niekorzystne zmiany ludnościowe zachodzą najszybciej w Polsce. Z punktu widzenia rynku pracy szczególnie istotnym zjawiskiem są migracje mieszkańców, które w sposób bezpośredni wpływają na sytuację w OF PN2020. Zgodnie z informacjami Głównego Urzędu Statystycznego zebranymi w trakcie spisu powszechnego w 2011 roku województwo opolskie to obszar kraju o najbardziej intensywnym odpływie ludności za granicę. Według spisów z lat 2002 i 2011 liczba emigrantów przypadających na 1 000 mieszkańców województwa była największa w Polsce i wynosiła odpowiednio 99 i 106 osób. Mieszkańcy województwa opolskiego emigrują przede wszystkim do Niemiec (40,6%), a w dalszej kolejności do Wielkiej Brytanii (7,3%), Holandii (6,2%), Irlandii (2,5%) i innych krajów. Przyczyną emigracji jest najczęściej praca (73,7%), a w dalszej kolejności sprawy rodzinne, edukacja lub inne powody[56].

2.10.2. Dojazdy do pracy jako wskaźnik mobilności siły roboczej w OF PN2020

Dojazdy do pracy są jednym z ważniejszych identyfikatorów relacji funkcjonalnych pomiędzy jednostkami w zakresie funkcjonowania lokalnych rynków pracy. Jest to jedno z kluczowych badań służących z jednej strony delimitacji obszarów oddziaływania poszczególnych miast i gmin a drugiej analizom rynku pracy. Z uwagi na cykliczny charakter przemieszczeń, związanych z dojazdami do pracy, cechujących się wysoką częstotliwością skutkują one wieloma następstwami natury ekonomicznej, społecznej i przestrzennej. Wielkość dojazdów do pracy wskazuje pośrednio na potencjał gospodarczy danego ośrodka miejskiego i funkcjonalnego. Duży wpływ na wielkość dojazdów ma rozmieszczenie miejsc zamieszkania i miejsc pracy, co jest cechą specyficzną każdego obszaru funkcjonalnego.

Przeprowadzone badanie przepływów pracowniczych na terenie OF PN2020 powstało w oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego nt. kierunków i wielkości migracji zarobkowych z 2011 r. Zebrano je analizując informacje z urzędów skarbowych i systemu POLTAX. W niniejszym badaniu przyjęto, że za osobę dojeżdżającą do pracy uważa się taką, która pracuje w gminie innej niż jednostka będąca miejscem zamieszkania oraz ponosi dodatkowe koszty uzyskania przychodu z tytułu tychże dojazdów. Niestety dane nie uwzględniają wszystkich osób pracujących a jedynie osoby zatrudnione na umowę o pracę oraz przypływy powyżej 9 osób. Z uwagi na brak danych dotyczących liczby osób zatrudnionych i udziału liczby osób przyjeżdżających i wyjeżdżających do pracy w liczbie zatrudnionych w gminie zamieszkania wykonano obliczenia odnosząc się do liczby osób pracujących.

Przechodząc do analizy dojazdów do pracy wg gmin Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie należy podkreślić, że w celu identyfikacji wielkości i skali dojazdów posłużono się danymi prezentującymi informacje o wielkości przemieszczeń w wartościach bezwzględnych oraz informacjami o udziale przyjeżdżających do pracy w liczbie zatrudnionych w gminie zamieszkania. Podstawowe dane w zakresie wielkości bezwzględnych dojazdów do pracy oraz salda dojazdów przedstawia poniższa tabela.

[56] *Poziom życia mieszkańców w województwie opolskim, sytuacja rodzin, pomoc bezrobotnym i osobom wykluczonym, niwelowanie skutków dysfunkcji społecznych*, Opole, 2012r.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 103. PRZYJAZDY I WYJAZDY DO PRACY W GMINACH OF PN2020 WRAZ SALDEM DOJAZDÓW.

Jednostka terytorialna	Przyjazdy	Wyjazdy	Saldo
Powiat nyski	6 619	9 875	-3 256
Głuchołazy	1 148	1 735	-587
Korfantów	365	705	-340
Łambinowice	184	699	-515
Nysa	3 559	3 438	121
Otmuchów	786	1 260	-474
Paczków	376	812	-436
Skoroszyce	93	576	-483
Powiat prudnicki	2 262	4 033	-1 771
Biała	266	625	-359
Lubrza	89	449	-360
Prudnik	1 303	2 020	-717
Powiat głubczycki	2 727	4 157	-1 430
Branice	182	490	-308
Głubczyce	2 168	1 971	197
Kietrz	281	1 019	-738
Grodków	878	2 036	-1 158
OF PN2020	11 678	17 835	-6 157
OPOLSKIE	70 079	77 949	-7 870

Źródło: Opracowanie własne na podstawie NSP 2011/ GUS

Jak wskazują dane zaprezentowane w powyższej tabeli oraz na poniższym rysunku OF PN2020 nie stanowi silnego lokalnego rynku pracy z uwagi na ujemne saldo dojazdów do pracy, które w 2013 roku wyniosło -6 157 osób. 17 835 osób wyjechało w 2013 roku w celach zarobkowych poza obszar funkcjonalny, przy jednoczesnym napływie 11 678 osób. Jedynymi gminami, notującymi dodatnie saldo dojazdów do pracy są Głubczyce (+197 osób) oraz Nysa, gdzie wartość ta wyniosła +121 osób.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

RYSUNEK 10. SALDO DOJAZDÓW DO PRACY W OF PN2020 W 2011 ROKU

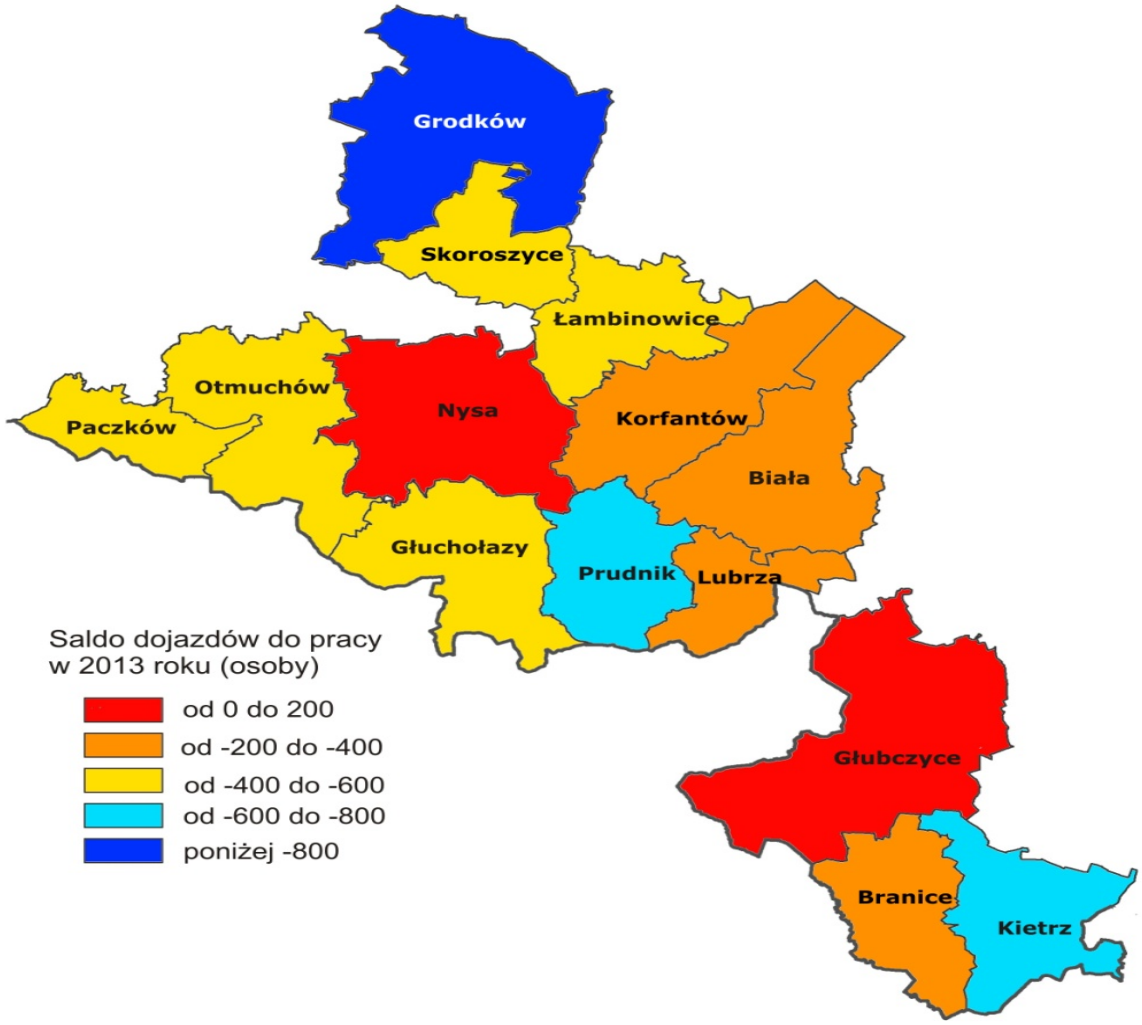

Źródło: Opracowanie własne na podstawie NSP 2011/ GUS

2.10.3. Mobilność transgraniczna

Celem współpracy transgranicznej jest podejmowanie i koordynowanie wzajemnie korzystnych działań w różnych sferach życia społeczno-gospodarczego oraz rozwijanie i ułatwianie kontaktów mieszkańców i podmiotów gospodarczych. Współpraca ta może przebiegać na różnych poziomach i przybierać odmienne formy (na przykład współpraca dwóch gmin, tworzących związki partnerskie). Za najbardziej zinstytucjocjonalizowaną formę uważa się euroregiony, działające na podstawie porozumień między władzami szczebla lokalnego oraz regionalnego, a w niektórych przypadkach także z udziałem podmiotów gospodarczych i społecznych.

O wpływ transgraniczności na rynek pracy OF PN2020 zapytano przedstawicieli NGO. Uzyskane odpowiedzi pozwalają na podzielenie respondentów na dwie grupy: tych, których zdaniem położenie geograficzne wpływa na lokalny rynek pracy, oraz tych, którzy oddziaływania w tym zakresie nie dostrzegają. Opinie te nie są zróżnicowane ze względu

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

na położenie gminy/powiatu – sprzeczne odpowiedzi pojawiały się m.in. wśród przedstawicieli powiatu głubczyckiego, a np. respondent, którego organizacja działa w Głuchołazach (oddalonych od granicy z Czechami o ok. 8 km) twierdził, że położenie miejscowości wpływa na lokalny rynek pracy, podczas gdy przedstawiciel NGO mającej siedzibę w Lubrzy (oddalonej zaledwie o ok. 10 km od granicy z Czechami), był odmiennego zdania.

Z tych oraz podobnych wypowiedzi można wywnioskować, że respondenci nie dysponują wiedzą na temat wpływu transgraniczności na lokalny rynek pracy, a swoje opinie opierają przede wszystkim na własnych doświadczeniach. Znają, bądź słyszeli o osobach które np. podjęły pracę na terenie Republiki Czeskiej, zatem w ich opinii wpływ na lokalny rynek pracy ma miejsce. Badani nie są jednak w stanie ocenić jego skali (potwierdzają to stwierdzenia takie jak np. z tego co się słyszy…; wydaje mi się…; na podstawie własnych obserwacji…).

Respondenci twierdzący, że położenie gminy/powiatu nie wpływa na lokalny rynek pracy, argumentowali swoje opinie tym, że ze względu na zbliżoną wysokość wynagrodzeń w Polsce oraz Czechach, tamtejszy rynek nie jest tak atrakcyjny jak angielski czy norweski, zatem decydując się na wyjazd w celach zarobkowych, pracownicy raczej rozważają te kierunki. Jak jednak wspomniano, najczęściej pojawiającym się argumentem za tym, że transgraniczność nie wpływa na rynek pracy, był brak osobistych doświadczeń w tej kwestii (np.: nie słyszałam żeby ktoś z tych ościennych miejscowości po stronie polskiej pracował gdzieś w Czechach). Badani, którzy dostrzegają wpływ położenia geograficznego na rynek pracy powiatu/gminy, oceniają go pozytywnie. Kwestie na które wskazują, choć nie zawsze z rynkiem pracy związane, to:

- możliwość wspólnego pozyskiwania środków i realizacji projektów (jako przykład wskazano szlak Via Montana oraz Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Republika Czeska – Rzeczpospolita Polska 2007-2013),
- rozwój handlu przygranicznego,
- rozwój turystyki,
- możliwość podejmowania pracy zarobkowej na terenie Republiki Czeskiej.

Respondenci zapytani zostali o to czy władze i przedsiębiorcy z obszaru OF PN2020 powinni nawiązywać bliższą współpracę ze swoimi odpowiednikami z terenu Republiki Czeskiej. W zdecydowanej większości odpowiedź była twierdząca. Wskazywano na szereg korzyści tj.: wymiana doświadczeń, wspólne działania na rzecz rozwoju turystyki, wspólna realizacja projektów finansowanych ze środków zewnętrznych, zwiększenie zatrudnienia, ogólna poprawa funkcjonowania terenów przygranicznych. Niektórzy respondenci przyznali, że mieli już okazję doświadczyć takiej współpracy i wspominają ją bardzo pozytywnie.

Osoby negatywnie opiniujące możliwość nawiązywania współpracy transgranicznej wskazywały na to, że taka współpraca wymaga angażowania środków, które powinny być wykorzystane na inne, pilniejsze cele. Twierdzono również, że Partnerstwo Nyskie powinno w pierwszej kolejności skoncentrować się na wzmacnianiu współpracy i powiązań pomiędzy jego członkami, a dopiero wówczas będzie mogło skutecznie współpracować z zagranicznymi sąsiadami.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

2.10.4. Elastyczność zawodowa - gotowość do zdobywania nowych kwalifikacji/przekwalifikowania zgodnie z zapotrzebowaniem pracodawców

Zagadnienie elastyczności zawodowej mieszkańców OF PN2020 oparte zostało o badania społeczne. Ich wyniki stanowią istotną wiedzą w zakresie potencjalnych możliwości zmiany formy zatrudniania przez mieszkańców analizowanego obszaru i dostosowywania się do zmieniających się warunków na rynku pracy.

Większość respondentów w celu znalezienia zatrudnienia byłaby skłonna do zdobywania dodatkowych kwalifikacji na kursach i szkoleniach (69%). Dwóch na trzech badanych (61%) jest gotowych, aby wziąć udział w stażu lub kształcić się w obecnym miejscu pracy. Tyle samo badanych (61%) nie chce podejmować nauki w szkole ponad gimnazjalnej. Większość respondentów (59%) nie zdecydowałaby się także na migrację za granicę w celach zarobkowych. Co drugi respondent nie zgodziłby się również na zmianę miejsca zamieszkania w obrębie kraju, w celu znalezienia zatrudnienia. Blisko połowa badanych (47%) nie zgodziłaby się na finansowanie działań zwiększających szanse zatrudnienia z własnych środków.

Szczegółową strukturę odpowiedzi na pytanie: „Czy w celu znalezienia zatrudnienia byłby/byłaby Pan/i gotowy/a do podjęcia wymienionych działań?" przedstawia poniższy rysunek.

RYSUNEK 11. STRUKTURA ODPOWIEDZI NA PYTANIE: „CZY W CELU ZNALEZIENIA ZATRUDNIENIA BYŁBY/BYŁABY PAN/I GOTOWY/A DO PODJĘCIA WYMIENIONYCH DZIAŁAŃ?"

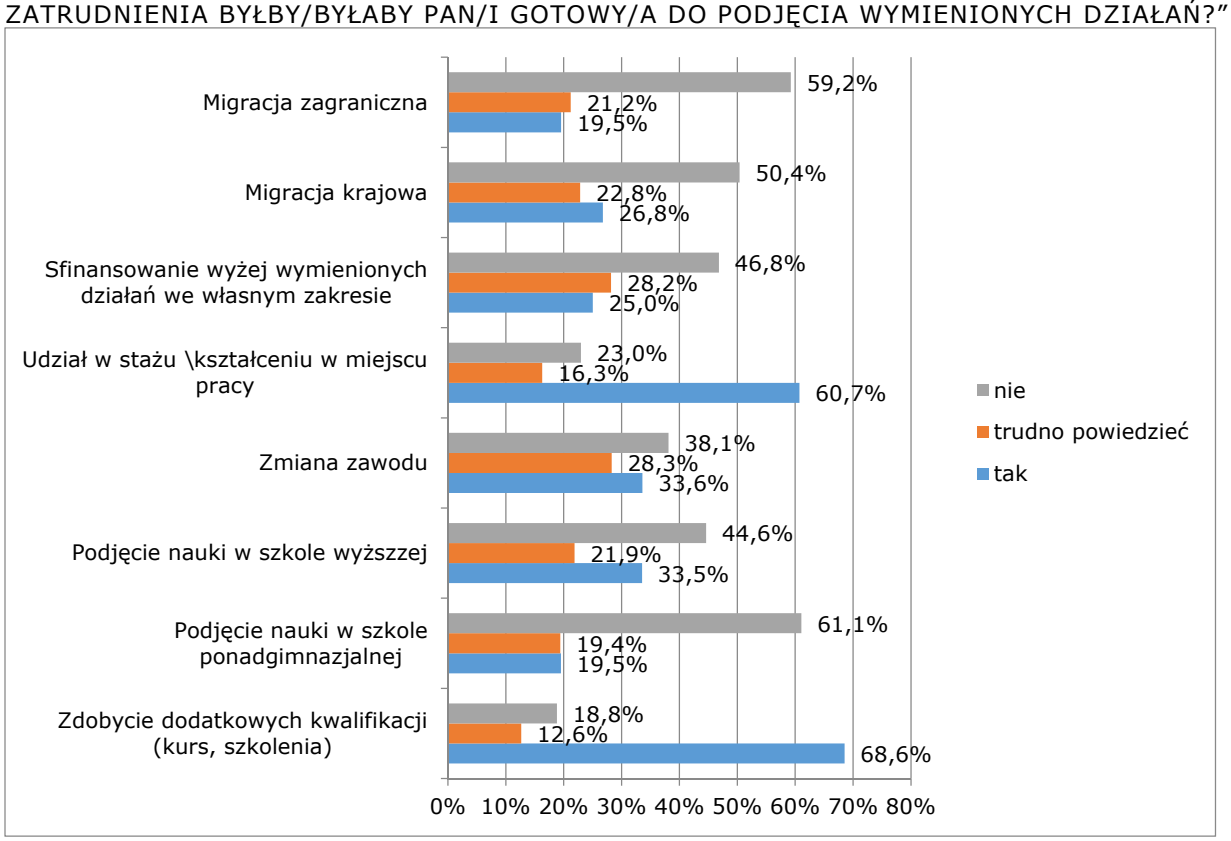

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań opinii (PAPI) mieszkańców Partnerstwa Nyskiego

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Spośród preferowanych przez respondentów branż, w których chcieliby znaleźć zatrudnienie wyróżnia się handel detaliczny, usługi dla ludności oraz produkcja. W tych obszarach zatrudnienie chciałby znaleźć jeden na dziesięciu respondentów (10-11%). Najmniej popularnymi branżami są: działalność wydawnicza oraz nieruchomości i pośrednictwo, wynajem i leasing. W tych branżach zatrudnienie chciałby znaleźć tylko jeden na stu respondentów (1%).

RYSUNEK 12. STRUKTURA ODPOWIEDZI NA PYTANIE: „W JAKIEJ BRANŻY CHCIAŁBY PAN/CHCIAŁABY PANI PRACOWAĆ? (N=880)

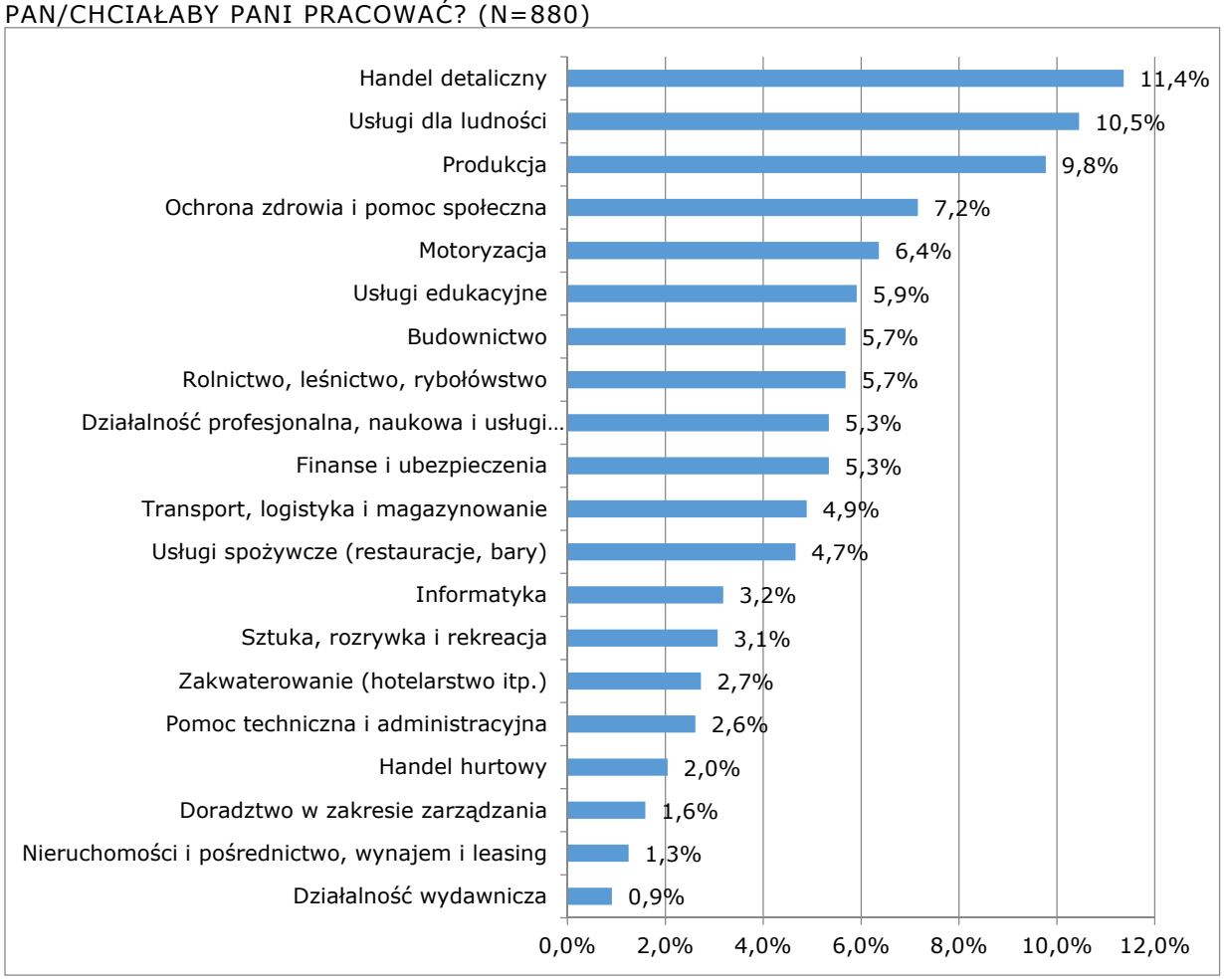

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań opinii (PAPI) mieszkańców Partnerstwa Nyskiego

Niezmiernie ważnym zagadaniem w zakresie elastyczności na rynku pracy jest określenie chęci rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej przez mieszkańców OF PN2020. Niestety zdecydowana większość respondentów, bo aż niemal 70% nie chciałaby prowadzić własnej działalności gospodarczej. Tylko dwóch na stu (2%) respondentów planuje założenie własnej działalności gospodarczej w najbliższym czasie lub już podjęło kroki w tym zakresie. Jeden na dziesięciu respondentów (10,6%) chciałby prowadzić działalność gospodarczą, ale nie posiada przekonania, że byłoby to możliwe. Podobna liczba badanych (9,3%) już prowadzi swoją działalność gospodarczą. Niewielka część badanych (8,3%) chce założyć działalność gospodarczą, ale nie w najbliższym czasie.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

RYSUNEK 13. STRUKTURA ODPOWIEDZI NA PYTANIE: „ CZY CHCIAŁBY PAN/PANI PROWADZIĆ WŁASNĄ DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ?”

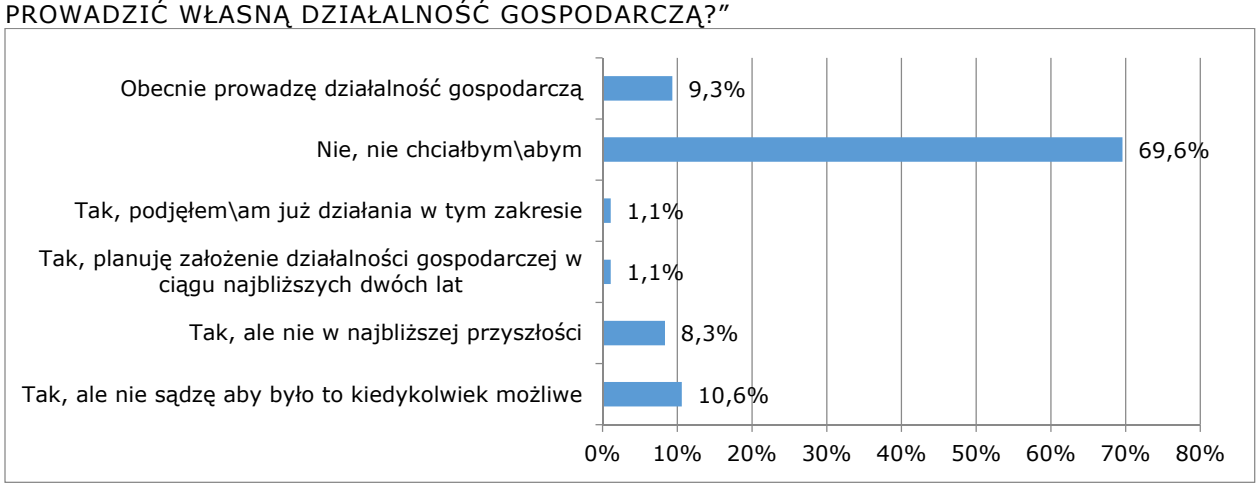

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań opinii (PAPI) mieszkańców Partnerstwa Nyskiego

Respondenci zostali ponadto zapytani o potencjalne możliwości założenia własnej działalności i motywacje w tym zakresie. Większość badanych (62%) wskazała, iż na pewno nie założą działalności gospodarczej i nic nie jest w stanie ich do tego działania nakłonić. Jeden na czterech respondentów (niemal 25%) jest skłonny założyć działalność gospodarczą ze względu na atrakcyjne zarobki. Nieco poniżej jednej piątej badanych (16,2%) jest zdania, że do założenia działalności gospodarczej mogłaby przyczynić się chęć zyskania niezależności a także, jak twierdzi 11,3% badanych możliwość realizacji własnych pomysłów i aspiracji. Pozostałe czynniki wpływające na decyzję o założeniu własnej działalności gospodarczej wskazała zdecydowana mniejszość badanych (<10%). Szczegółowe wyniki w tym zakresie zaprezentowane zostały na poniższym rysunku.

RYSUNEK 14. STRUKTURA ODPOWIEDZI NA PYTANIE: „CO MOGŁOBY SKŁONIĆ PANA/PANIĄ DO ZAŁOŻENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ? (JEŚLI KIEDYKOLWIEK ZAŁOŻYŁ/A PAN/I DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ TO JAKA BYŁA PANA/PANI MOTYWACJA?).

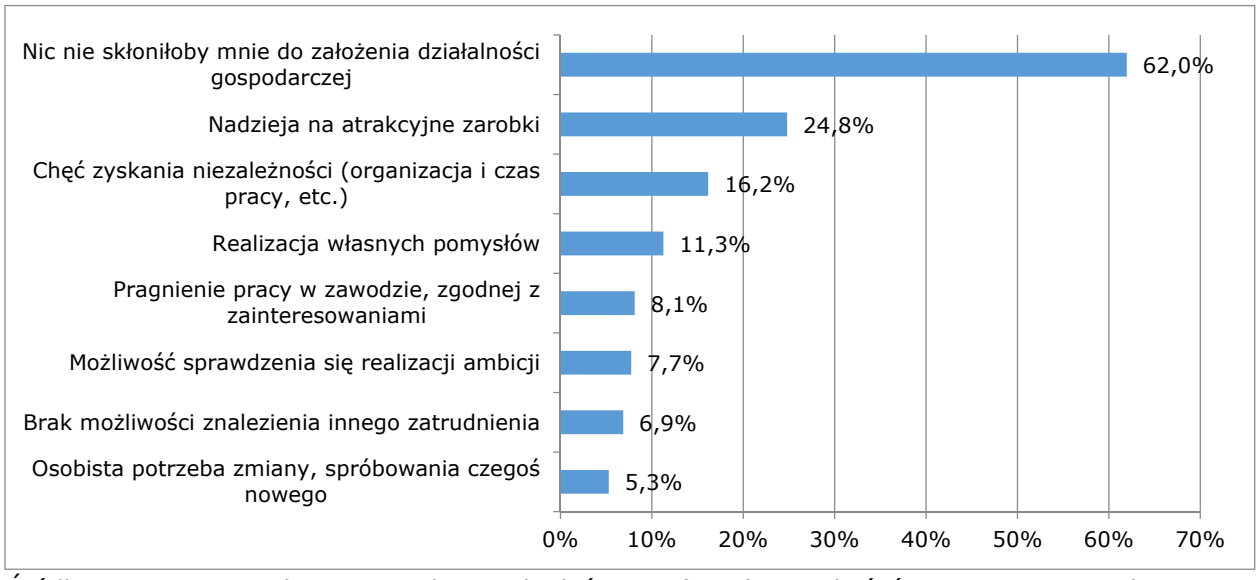

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań opinii (PAPI) mieszkańców Partnerstwa Nyskiego

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

2.11. Zestawienie porównawcze lokalnego rynku pracy w odniesieniu do rynku regionalnego i krajowego

Dokonując zestawienia porównawczego rynku pracy OF PN2020 w odniesieniu do regionalnego i krajowego rynku pracy należy stwierdzić, że:

- **Średnia liczba osób pracujących na 1 000 mieszkańców** w OF PN2020 w całym analizowanym okresie lat 2006-2013[57] była niższa niż w województwie opolskim oraz w kraju. Wedle danych z 2013 roku liczba osób pracujących na 1 000 mieszkańców wyniosła 154 dla OF PN2020. Jest to wartości niższa od średniej wojewódzkiej oraz krajowej (odpowiednio 203 oraz 226). Należy również zauważyć, że zarówno w przypadku województwa opolskiego jak i Polski w analizowanym okresie zaobserwowano znaczniejszy wzrost wskaźnika (o dziewiętnaście i piętnaście osób) a dla OF PN2020 spadek o jedną osobę. Można zatem stwierdzić, że o ile w województwie opolskim i w kraju wzrasta liczba osób pracujących na 1 000 mieszkańców, o tyle w OF PN2020 mamy w tym obszarze do czynienia ze stagnacją. Taka sytuację można uznać za niepokojącą nie tylko z punktu widzenia rozwoju gospodarczego OF PN2020, ale również sytuacji materialnej mieszkańców i systemu zabezpieczenia społecznego.
- **Stopa bezrobocia** w całym analizowanym okresie (lata 2004-2013) spadła w OF PN2020 z 24,8% do 19,9% (spadek o 4,9%). Dla porównania w województwie opolskim stopa bezrobocia spadła z 20,0% do 14,2% (spadek o 5,8%) a w kraju z 19,0% do 13,4% (spadek o 5,6%). Analizując dane za 2013 rok należy stwierdzić, że o ile stopa bezrobocia w województwie opolskim i w kraju kształtowała się na zbliżonym poziomie (odpowiedni 14,2% i 13,4%) o tyle w OF PN2020 wyniosła 19,9% była wyższa o 5,7% niż w województwie opolskim i o 6,5% niż w kraju. Można zatem stwierdzić, że sytuacja na rynku pracy OF PN2020 opisywana wskaźnikiem stopy bezrobocia, jest zdecydowanie gorsza niż w województwie i w kraju.
- **Liczba osób pracujących w OF PN2020 na przestrzeni 10 lat** spadła z 38 713 w 2004 roku do 37 554 osób w 2013 roku. Spadek ten wyniósł zatem 1 159 osób, co przekłada się na 3-procentowy ubytek populacji osób pracujących. W tym samym okresie liczba osób pracujących w województwie opolski wzrosła z 185 285 do 204 014 (wzrost o 18 729, co daje przyrost o 10,1% populacji osób pracujących) a w kraju wzrosła z 7 670 167 do 8 681 877 (wzrost o 1 011 710, co daje przyrost o 13,2% populacji osób pracujących). Należy zatem stwierdzić, że na terenie OF PN2020 mamy do czynienia z niepokojącym zjawiskiem kurczenia się liczby osób pracujących, co może negatywnie wpłynąć na rozwój gospodarczy i społeczny tego obszaru.
- **Udział aktywnych zawodowo kobiet** w OF PN2020 wyniósł w 2013 roku 53%. Wartość ta jest wyższa od średniej dla województwa opolskiego wynoszącej 48,5% oraz dla kraju (49,7%). Zauważalne jest znaczące zróżnicowanie wskaźnika pracujących kobiet w poszczególnych gminach obszaru funkcjonalnego. Największy

[57] W przypadku wskaźnika liczby osób pracujących na 1 000 mieszkańców przyjęto do analizy porównawczej lata 2006-2013 ponieważ w bazach BDL/GUS dla lat 2004-2005 brakuje danych dla województwa opolskiego oraz kraju.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

udział aktywnych zawodowo kobiet odnotowany został w 2013 roku w gminach Branice (62,8%) oraz Korfantów (61,5%). Równie wysoka wartość wskaźnika wystąpiła w Prudniku - 58,6%.

- **Poziom wynagrodzeń brutto za pracę** w powiatach OF PN2020 jest niższy zarówno od średniej wojewódzkiej jak i krajowej. Dla wszystkich trzech powiatów wartość wynagrodzenia w 2013 roku była zbliżona do siebie i oscylowała w granicach 3 100-3 200 zł brutto. Średnio najwyższe wynagrodzenie za pracę otrzymują osoby z powiatu prudnickiego, gdzie wartość ta wyniosła 3 217 zł. Wspólną cechą dla danych dotyczących wynagrodzenia jest jego systematyczny wzrost od 2004 roku. Średnie wynagrodzenie na obszarze OF PN2020 wzrosło w stosunku do roku 2004 o 69,4%. Jednocześnie warto zwrócić uwagę na interesujący trend w zmianach przeciętnego wynagrodzenia w OF PN2020 w stosunku do średniego wynagrodzenia w Polsce. Począwszy od 2008 roku wskaźnik ten corocznie wzrastał - w 2013 roku osiągnął wartość 81,9% średniej krajowej. Oznacza to, iż od 2008 roku wynagrodzenia w OF PN2020 rosną stale szybciej niż przeciętne wynagrodzenia w gospodarce Polski. Należy uznać ten trend za zdecydowanie pozytywny, lecz sam poziom wskaźnika jest nadal stosunkowo niski.
- Analizy dotyczące **poziomu wykształcenia** ludności w OF PN2020 wykazały, że w 2011 roku[58] w porównaniu do średniej krajowej, mieszkańcy OF PN2020 znacznie rzadziej legitymowali się wykształceniem wyższym (12,1% w porównaniu do 17,9%). Proporcjonalnie liczniejszą grupę stanowiły natomiast osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (27,1% w porównaniu do 22,8% dla kraju) oraz podstawowym (22,3% w porównaniu do 19,3% dla kraju). W pozostałych grupach wykształcenie mieszkańców OF PN2020 było zbliżone do odsetka ludności dla województwa i kraju. W stosunku do roku 2002 w strukturze wykształcenia ludności OF PN2020 zaszły znaczące zmiany. Zdecydowanie zwiększyła się liczba osób z wykształceniem wyższym – z poziomu 6,6% ludności w 2002 roku do 12,1% w 2011 roku. Wzrósł również odsetek osób z wykształceniem średnim i policealnym (z 28,7% do 31,6%). Łącznie odsetek osób z wykształceniem co najmniej średnim zwiększył się w 2011 roku do poziomu 43,7% ludności (w porównaniu do 35,3% w 2002 roku). W tym samym czasie zdecydowanie obniżył się odsetek osób z wykształceniem podstawowym i bez wykształcenia. W 2002 roku osoby bez wykształcenia (w tym z wykształceniem niepełnym podstawowym) stanowiły niespełna 4% ludności OF PN2020, natomiast w 2011 roku odsetek ten zmniejszył się do 1,6%. Łączny odsetek osób z wykształceniem podstawowym (ukończonym, nieukończonym) oraz bez wykształcenia również zmniejszył się w analizowanym okresie z 38,4% do 23,9%. Wzrost poziomu wykształcenia ludności ma podstawowe znaczenie w zakresie poprawy sytuacji na rynku pracy OF PN2020.
- **Liczba nowo zarejestrowanych firm** w OF PN2020 w latach 2009-2013 spadła o 0,5%. W tym samym okresie w województwie opolskim liczba nowo zarejestrowanych firm spadła o 4,3%, a w kraju wzrosła o 4,5%.

[58] Jako odniesienie przyjęto rok 2011 - ma to związek z dostępnością danych pochodzących z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku, w ramach którego powiat był najniższym poziomem agregacji danych.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- Wskaźnik **udziału bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym** wyniósł w 2013 roku w OF PN2020 10,4% (dla porównania w 2004 roku 16,3% - spadek o 5,9%). Ten sam wskaźnik wyniósł w 2013 roku dla województwa opolskiego 7,9% (w 2004 roku 11,1% - spadek o 3,2%) a dla kraju 8,8% (w 2004 roku 12,4% - spadek o 3,6%). Można zatem stwierdzić, że w OF PN2020 szybciej spada udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Należy jednak zauważyć, że w OF PN2020 wskaźnik bazowy z roku 2004 był znacznie wyższy niż w województwie opolskim i w kraju.
- **Saldo migracji** dla całego obszaru PN2020 w latach 2004-2013 przyjmowało wartości ujemne. W 2013 roku saldo migracji wyniosło -987 osób. Jest to zjawisko analogiczne do obserwowanego w całym województwie opolskim i w kraju. Świadczy ono o depopulacji zarówno OF PN2020, jak i województwa opolskiego oraz kraju.
- Należy stwierdzić, że OF PN2020, podobnie jak całe województwo opolskie jest poddany **silnej presji demograficznej** – jest to region, w którym niekorzystne zmiany ludnościowe zachodzą najszybciej w Polsce. Z punktu widzenia rynku pracy szczególnie istotnym zjawiskiem są migracje mieszkańców, które w sposób bezpośredni wpływają na sytuację w OF PN2020. Zgodnie z informacjami Głównego Urzędu Statystycznego zebranymi w trakcie spisu powszechnego w 2011 roku województwo opolskie to obszar kraju o najbardziej intensywnym odpływie ludności za granicę. Według spisów z lat 2002 i 2011 liczba emigrantów przypadających na 1 000 mieszkańców województwa była największa w Polsce i wynosiła odpowiednio 99 i 106 osób.
- OF PN2020 nie stanowi silnego lokalnego rynku pracy z uwagi na **ujemne saldo dojazdów do pracy**, które w 2013 roku wyniosło -6 157 osób. O tyle więcej osób wyjeżdżała w celach zarobkowych poza obszar funkcjonalny, niż na ten obszar przyjeżdża.
- Wysoki udział osób **długotrwale bezrobotnych** wśród osób bez pracy ogółem (52,3% w 2013r.) świadczyć może o strukturalnym charakterze bezrobocia w OF PN2020. Odsetek osób długotrwale bezrobotnych na obszarze trzech powiatów OF PN2020 jest znacząco wyższy niż średnia krajowa.
- Kluczowymi elementami wpływającym na poziom bezrobocia w OF PN2020 są **niski poziom wykształcenia oraz brak kwalifikacji zawodowych**. Wysoki udział osób o takim profilu w ogólnej liczbie bezrobotnych (ponad 30% w 2013r. potwierdza strukturalny charakter bezrobocia w regionie).
- **Niższy poziom kompetencji pracowników** wpływa też negatywnie na poziom wynagrodzeń na lokalnym rynku pracy.
- Istotnym negatywnym trendem na lokalnym rynku pracy jest **wzrost bezrobocia wśród osób starszych**.
- Sytuację lokalnego rynku pracy pogarsza dodatkowo **niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców** – niewielka gotowość do tworzenia i prowadzenia podmiotów gospodarczych. Mała liczba tworzonych podmiotów przyczynia się do statyczności lokalnego rynku pracy.
- Zatrudnienie **w trzech z pięciu branż będących atutami** OF PN2020 **zmalało** w okresie ostatnich 5 lat. Branżami, w których wystąpił wzrost zatrudnienia są Usługi leczniczo-opiekuńcze oraz Przemysł drzewny i leśnictwo.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

2.12. Analiza istniejących możliwości wspomagania rozwoju aktywności gospodarczej firm w celu zbudowania a następnie posiadania inteligentnej specjalizacji, która będzie warunkowała dostęp do funduszy europejskich na lata 2014-2020 (m.in. Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020).

Inteligentne specjalizacje województwa opolskiego

Koncepcja inteligentnej specjalizacji wynika wprost z zapisów strategii Europa 2020[59], będącej programem rozwoju gospodarczego państw członkowskich UE na okres od 2010 do 2020 r. Priorytety wzrostu obejmują: rozwój inteligentny, oparty na wiedzy i innowacji; rozwój zrównoważony, oparty na zwiększeniu konkurencyjności gospodarki i jej przyjazności dla środowiska; rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, czyli wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. Plan ten kładzie nacisk na dokończenie procesu tworzenia jednolitego rynku wewnętrznego, podniesienie innowacyjności oraz poprawę funkcjonowania europejskiego rynku pracy. Zwraca również uwagę na konieczność inwestowania w edukację.

Nadrzędnym zadaniem polityki regionalnej w najbliższych latach będzie skoncentrowanie wysiłków na kluczowych obszarach rozwoju w celu optymalnego wykorzystania wewnętrznych potencjałów poszczególnych regionów kraju. Unikalność i zróżnicowanie tych potencjałów najlepiej opisywana jest przez specjalizacje regionalne, w tym specjalizacje inteligentne (smart specialisation).

W myśl zapisów dokumentów unijnych inteligentna specjalizacja kraju, regionu, czy obszaru musi spełniać kilka ważnych warunków:

1. Pozwala na koncentrowanie wsparcia w zakresie prowadzonej polityki i inwestycji na kluczowych krajowych/regionalnych priorytetach, wyzwaniach i potrzebach w zakresie rozwoju opartego na wiedzy, włącznie z działaniami związanymi z ICT.
2. Wykorzystuje mocne strony i przewagi konkurencyjne danego kraju/regionu oraz jego potencjał do osiągania doskonałości.
3. Sprzyja innowacjom technologicznym i praktycznym, stymuluje inwestycje sektora prywatnego.
4. Prowadzi do pełnego zaangażowania interesariuszy i zachęca do innowacyjności i eksperymentowania.
5. Jest oparta na obiektywnych danych i dowodach (ang. evidence-based) i zawiera solidne systemy monitorowania i oceny.

Zgodnie z założeniami specjalizacja ma charakter „inteligentny" głównie z dwóch zasadniczych powodów. Po pierwsze, buduje mosty między sferą badań i innowacji a rozwojem gospodarczym. Jest to możliwe poprzez wykorzystanie nowatorskich metod (jak np. proces przedsiębiorczego odkrywania) na rzecz tworzenia strategii oraz wyznaczanie priorytetów przez decydentów politycznych w bliskiej współpracy z lokalnymi interesariuszami. Po drugie, proces ten przebiega w kontakcie ze światem zewnętrznym, co zmusza regiony do ambitnego, lecz realistycznego ustalania celów, jednocześnie przybliżając lokalne atuty i możliwości do zewnętrznych źródeł wiedzy i łańcuchów wartości.

[59] http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:PL:PDF

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Przy wyborze inteligentnej specjalizacji niezwykle ważny jest sam proces, w którym wiodącą rolę powinni odgrywać przedsiębiorcy zajmujący się innowacjami oraz przedstawiciele innych kluczowych grup interesariuszy. Ich wiedza i zaangażowanie są wręcz niezbędne do określenia obszarów priorytetowych i wskazania opartych na wiedzy inwestycji, tak aby zmaksymalizować prawdopodobieństwo wzrostu gospodarczego i zwiększenia liczby miejsc pracy[60].

W wyniku przeprowadzonego procesu badawczego mającego na celu wskazanie inteligentnych specjalizacji regionu w województwie opolskim zidentyfikowano dwie grupy technologii, produktów i procesów: stanowiące obecnie inteligentne specjalizacje regionu oraz potencjalne mogące się nimi stać. W tabeli poniżej zaprezentowano zidentyfikowane inteligentne specjalizacje województwa opolskiego zgodnie z zapisami Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020[61].

TABELA 104. INTELIGENTNE SPECJALIZACJE WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

	Grupy technologii, produktów i procesów w ramach obszarów rozwoju	**Wyszczególnienie**
Specjalizacje inteligentne	Technologie chemiczne (zrównoważone).	• otrzymywanie i przetwórstwo materiałów polimerowych, • technologie chemiczno-organiczne, • chemia specjalistyczna, • produkty chemiczne na bazie surowców odnawialnych.
	Zrównoważone technologie budownictwa i drewna.	• technologie budownictwa niskoenergetycznego, • technologie cementu, wapna i betonu, • technologie drewna.
	Technologie przemysłu maszynowego i metalowego.	• technologie układów napędowych, • technologie projektowania i wytwarzania maszyn i urządzeń, • technologie metali.
	Technologie przemysłu energetycznego (w tym OZE, poprawa efektywności energetycznej).	• technologie wytwarzania energii, • technologie silników, • technologie wysokich napięć.
	Technologie rolno-spożywcze.	• technologie produkcji roślinnej, • technologie produkcji i przetwarzania żywności w szczególności przetwarzanie mleka.
Potencjalne specjalizacje inteligentne	Procesy i produkty ochrony zdrowia i środowiska (Life and environmental science).	• produkty ochrony zdrowia, • zintegrowany przestrzennie regionalny produkt turystyczny, • proces organizacyjny systemu transportu intermodalnego przyjaznego środowisku.

Źródło: Diagnoza wyzwań, potrzeb i potencjałów obszarów/sektorów objętych RPO WO 2014-2020

Lista inteligentnych specjalizacji nie jest zamknięta. Zmieniająca się rzeczywistość gospodarcza powoduje, że należy monitorować grupy technologii w ramach zidentyfikowanych w województwie opolskim specjalizacji. Przyjęty podział grup technologii

[60] http://www.innowacyjni.mazovia.pl/inteligentna-specjalizacja/inteligentna-specjalizacja---podstawowe-informacje/, dostęp on-line 05.01.201
[61] *Diagnoza wyzwań, potrzeb i potencjałów obszarów/sektorów objętych RPO WO 2014-2020,* Opole, Grudzień 2014

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

ma charakter umowny, dlatego też nie należy identyfikować technologii wymienionych w podgrupach tylko i wyłącznie z jednym typem. Określone technologie często integrują zakresy działalności i obszary rozwoju regionu. W związku z tym należy oczekiwać zmian i uzupełnień na liście przedstawionej powyżej.

Wskazane w powyższej tabeli inteligentne specjalizacje określone zostały w wyniku licznych badań i analiz eksperckich. Są to obszary rozwoju województwa opolskiego, które w perspektywie najbliższych lat odgrywać powinny kluczową rolę w kreowaniu rozwoju w województwie. Określone specjalizacje inteligentne powinny docelowo mieć przełożenie także na kwestię kierunków i profili nauczania, realizowanych przez szkoły zawodowe, techniczne i uczelnie wyższe. Istotną kwestią determinującą rozwój województwa w obszarach wskazanych specjalizacji jest umiejętne dostosowanie obecnej oferty edukacyjnej do zapotrzebowania na specjalistów w poszczególnych branżach. Należy jednak zauważyć, iż już samo określenie obszarów inteligentnych specjalizacji stanowi już wskazówki dla podmiotów edukacyjnych w zakresie profilowania kształcenia specjalistycznego.

Inteligentne specjalizacje w OF PN2020

Obszar Funkcjonalny Partnerstwo Nyskie 2020 powinien systematycznie dążyć do stworzenia i posiadania inteligentnej specjalizacji opartej na jego specyficznych atutach. W procesie identyfikacji specjalizacji inteligentnych OF PN2020 należy brać pod uwagę zarówno potencjał gospodarczy (podmioty gospodarcze działające na terenie powiatów OF PN2020 w poszczególnych branżach), potencjał zatrudnienia i rozwoju przedsiębiorstw, dostęp do instytucji naukowych i innowacji. Przyszłe specjalizacje inteligentne OF PN2020 powinny bezwzględnie uwzględniać i wpisywać się w katalog inteligentnych specjalizacji określonych dla województwa opolskiego m.in. w Regionalnej Strategii Innowacji na lata 2014-2020, RPO WO 2014-2020 i Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku. Dzięki temu możliwe będzie optymalne wykorzystanie środków Unii Europejskiej w nowej perspektywie finansowej 2014-2020.

Na podstawie analizy danych zastanych jako stanowiące atuty OF PN2020 wskazano następujące branże:

1. **Turystyka.**
2. **Usługi leczniczo-opiekuńcze.**
3. **Przemysł drzewny i leśnictwo.**
4. **Przemysł wydobywczy.**
5. **Przemysł rolno-przetwórczy.**

Na podstawie badania trendów w zatrudnieniu w latach 2004-2013 oceniono, iż w przyszłości należy skupić działania na branżach o największym potencjale wzrostu zatrudnienia (a tym samym o kluczowym znaczeniu dla rynku pracy w OF PN2020). Działania strategiczne powinny więc, przede wszystkim, wspierać branżę leczniczo-opiekuńczą, przemysł drzewny i leśnictwo oraz przemysł rolno-spożywczy. Branża turystyczna wykazuje nico mniejszy potencjał, ale może być brana pod uwagę jako ewentualna specjalizacja OF PN2020, ze względu na walory naturalne oraz potencjał rozwoju tego typu działalności. Przemysł wydobywczy, z racji na postępujący spadek zatrudnienia oraz niski udział w rynku pracy, w OF PN2020 powinien być wspierany w znacznie mniejszym stopniu.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Analiza liczby i struktury podmiotów gospodarczych wskazuje, że na terenie powiatów OF PN2020 działa ich ponad 22 tysiące, przy czym największą grupę stanowią zajmujące się handlem oraz budownictwem i obsługą nieruchomości. Na tle województwa i kraju OF PN2020 wyróżnia silniejsza koncentracja przedsiębiorstw związanych z rolnictwem, budownictwem i obsługą nieruchomości. Również przedsiębiorstwa handlowe mają w OF PN2020 większy udział w strukturze przedsiębiorstw niż w całym kraju, jednak ich liczba i udział w strukturze systematycznie spada.

Biorąc więc pod uwagę zarówno potencjał zatrudnienia jak i liczbę podmiotów oraz zapisy RPO WO 2014-2020 w zakresie specjalizacji inteligentnej województwa opolskiego można wskazać następujące branże jako mogące stanowić specjalizacje inteligentne w OF PN2020:

1. **Budownictwo w obszarze technologii drewna.**
2. **Przemysł rolno-przetwórczy.**
3. **Usługi leczniczo-opiekuńcze.**
4. **Zintegrowany produkt turystyczny.**

Określone powyżej potencjalne inteligentne specjalizacje OF PN2020 wpisują się w realizowane przez placówki edukacyjne ofertę kształcenia. Dokonany w wcześniejszej części dokumentu Strategii przegląd kierunków oferowanych przez szkoły z OF PN2020 jest potencjalnie w stanie zagwarantować dostępność wyszkolonej kadry na potrzeby lokalnej gospodarki.

Analiza istniejących możliwości wsparcia przedsiębiorstw

Analiza istniejących możliwości wsparcia przedsiębiorstw pod kątem budowania i rozwoju specjalizacji inteligentnej OF PN2020 objęła dokumenty strategiczne na poziomie województwa opolskiego a przede wszystkim zapisy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020. Na tej podstawie zidentyfikowano następujące obszary wsparcia dla przedsiębiorstw:

1. Wsparcie tworzenia przedsiębiorstw i inwestycji w przedsiębiorstwach

Wsparcie w postaci dotacji na tworzenie nowych przedsiębiorstw i dokonywanie inwestycji jest podstawowym elementem wspierania przedsiębiorczości. Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 przewiduje możliwość wsparcia inwestycji poprzez dotacje dla mikroprzedsiębiorstw oraz osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą. Środki te mogą być przeznaczone na budowę, remont, rozbudowę lub przebudowę MŚP w tym przede wszystkim wdrożenia innowacji.

Przewidziane jest też szczególne wsparcie rozwoju przedsiębiorstw turystycznych, gdyż obecny stan infrastruktury związanej z turystyką, rekreacją i sportem nie pozwala w pełni wykorzystać posiadanych zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych regionu. Przedsięwzięcia zmierzające do budowy nowych obiektów turystycznych i rekreacyjno-sportowych o charakterze regionalnym, zatrzymania postępującej degradacji i niszczenia istniejących obiektów oraz dążenia do ich pełnego wykorzystania do prowadzenia działalności turystycznej, hotelarskiej, gastronomicznej i rekreacyjno-sportowej będą przyczyniały się do wzrostu ekonomicznej aktywności regionu oraz jego atrakcyjności dla turystów, inwestorów i mieszkańców.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

2. Przygotowanie terenów inwestycyjnych i infrastruktury na potrzeby przedsiębiorstw

Podejmowane będę działania w celu poprawy dostępności terenów inwestycyjnych dla przedsiębiorców oraz wzmocnienia potencjału przedsiębiorczości w regionie poprzez przyciąganie nowych inwestycji. Planuje się wsparcie przedsięwzięć polegających na kompleksowym uzbrojeniu i zagospodarowaniu terenów inwestycyjnych. Projekty realizowane w poszczególnych subregionach pozwolą przyciągnąć potencjalnych inwestorów do lokowania przedsiębiorstw.

3. Wsparcie inwestycji poprawiających efektywność energetyczną przedsiębiorstw i Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)

Wspierane przedsięwzięcia będą musiały wykazać wyraźny pozytywny wpływ na środowisko, przedstawiony w formie konkretnych celów: racjonalizacji zużycia, oszczędności energii i/lub wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Działania z zakresu zwiększenia efektywności będą prowadzone w koordynacji z kompleksową modernizacją energetyczną budynków. Wsparcie będzie dotyczyć również budowy nowych odnawialnych źródeł wytwarzania energii.

4. Wspieranie instytucji otoczenia biznesu oraz sieci powiązań gospodarczych w tym klastrów

Istotnym czynnikiem kształtującym regionalny system innowacji jest poziom współpracy zaangażowanych partnerów. W województwie opolskim istnieje znaczny deficyt sieci powiązań o charakterze partnerskim, czyli współpracy przedsiębiorców, instytucji naukowych i jednostek samorządowych. Identyfikuje się również niską efektywność konsolidacji branżowych i inicjatyw klastrowych. Genezy tej sytuacji dopatruje się w rozbieżności celów poszczególnych partnerów oraz niesprawności mechanizmu wspierania transferu wiedzy. Dla zapewnienia wysokiej jakości współpracy w województwie opolskim powinno się wspierać budowanie i rozwijanie sieci powiązań, w szczególności klastrów.

Pojedyncze podmioty mają niewspółmiernie mniejsze szanse od klastrów, aby samodzielnie generować rozwiązania innowacyjne, a tym samym trudności w uzyskaniu przewagi konkurencyjnej. O wsparcie inwestycyjne mogą się ubiegać instytucje i struktury regionalne, które wspomagają inicjowanie działalności gospodarczej oraz dalsze funkcjonowanie przedsiębiorstw na rynku (np. inkubatory przedsiębiorczości, parki przemysłowe, technologiczne i naukowo-technologiczne, klastry). Wsparcie uzyskają również (poprzez dokapitalizowanie) fundusze poręczeń kredytowych, pożyczkowych, fundusze mikropożyczek oraz inne publiczne instytucje finansowe w ramach wspierania instytucji otoczenia biznesu

5. Wspieranie wykorzystania technologii teleinformatycznych (ICT) / budowa wirtualnych platform działania

Wykorzystywanie technologii ICT powinno stanowić podstawowe narzędzie wykorzystywane przez kooperujące podmioty, a także płaszczyznę komunikacji w ramach regionalnego systemu innowacji. Sprawny system komunikacji daje dostęp do wiedzy, która jest podstawą kreowania nowych rozwiązań. Nowoczesne przedsiębiorstwa odchodzą od konwencjonalnych form funkcjonowania na rynku, również w zakresie współpracy i wymiany informacji. W związku z tym należy stymulować rozwój platform wirtualnych oraz mechanizmów umożliwiających zwiększenie ich dostępności.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

6. Edukacja /Kształcenie ustawiczne

Edukacja jest bazą długofalowego rozwoju innowacyjności poprzez kształtowanie w społeczeństwie postaw kreatywności i otwartości wobec wyzwań współczesnego świata. W Polsce system edukacji nastawiony jest głównie na przekazanie wiedzy, a nie na zdobywanie kwalifikacji i praktycznych umiejętności. Tym samym nie przyczynia się do rozwijania kompetencji niezbędnych na rynku pracy ani postaw sprzyjających odnoszeniu sukcesów. W województwie opolskim należy skoncentrować uwagę na zmianie sposobu kształcenia. Już na etapie przedszkolnym dzieci powinny być przygotowywane do współpracy, a także do twórczego poszukiwania niekonwencjonalnych rozwiązań. Takie podejście powinno być kontynuowane na poziomie kształcenia podstawowego, zawodowego i ustawicznego (w oparciu o odpowiednie programy edukacyjne). Należy pobudzać postawy przedsiębiorcze i kreatywność w społeczeństwie, co zwiększy elastyczność w dostosowywaniu kompetencji do zmieniających się potrzeb rynku pracy i innowacyjnej gospodarki. Jest to pożądany kierunek w kontekście promowania zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej. Niezbędnym jest więc wprowadzanie programów edukacyjnych, które obejmują zastosowanie nowoczesnych technologii w tradycyjnym wytwarzaniu produktów i usług (smart trade).

7. Subsydiowanie zatrudniania osób bezrobotnych

Program RPO WO 2014-2020 przewiduje również wsparcie dotyczące bezpośrednio rynku pracy. Działania adresowane do przedsiębiorców w tym zakresie to przede wszystkim wsparcie zatrudniania osób bezrobotnych (ze szczególnym uwzględnieniem osób o szczególnym statusie na rynku pracy) oraz tworzenia miejsc pracy.

8. Dostosowanie potencjału przedsiębiorstw MŚP i kwalifikacji ich pracowników do potrzeb regionalnej gospodarki

Względnie niski poziom zatrudnienia mieszkańców województwa opolskiego jest przede wszystkim skutkiem zbyt wolnego przyrostu miejsc pracy w regionie, co z kolei wynika z pogarszającej się sytuacji przedsiębiorstw. Część z nich nie jest przygotowana i/lub nie posiada wystarczającego kapitału, który mógłby zostać zainwestowany np. w szkolenia pracowników, doradztwo czy wdrożenie nowoczesnych metod zarządzania. W ramach planowanego wsparcia przewiduje się udostępnienie przedsiębiorcom szkoleń i usług rozwojowych dostosowanych do ich wymagań i potrzeb.

Wnioski:

- Posiadanie specjalizacji inteligentnej w OF PN2020 jest niezbędne dla optymalizacji pozyskiwania i absorbcji środków w ramach nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020.
- Na podstawie przeprowadzonych analiz grupę branż, które stanowią potencjalne inteligentne specjalizacje OF PN2020 można zawęzić do czterech, to jest: budownictwo w obszarze technologii drewna, przemysł rolno-przetwórczy, usługi leczniczo-opiekuńcze oraz zintegrowany produkt turystyczny.
- Wsparcie przedsiębiorstw w ramach RPO WO w latach 2014-2020 będzie obejmować szereg obszarów, ale w znacznej mierze będzie koncentrować się wokół projektów adresowanych do przedsiębiorstw działających w obszarze specjalizacji inteligentnych regionu.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- Wsparcie dla przedsiębiorstw będzie szczególnie intensywne w zakresie innowacyjności i dostosowania do potrzeb rynku, a także rozwoju współpracy pomiędzy przedsiębiorcami.
- Ważnym aspektem, którego będzie dotyczyć wsparcie będzie też poprawa efektywności energetycznej oraz budowa odnawialnych źródeł energii oraz dążenie do pełniejszego wykorzystania rozwiązań teleinformatycznych w przedsiębiorstwach.

2.13. Analiza prospektywna – aspekty obecnej sytuacji, które mogą mieć istotny wpływ na rozwój w przyszłości

Analiza prospektywna obejmuje ustalenie i ocenę różnych wariantów rozwiązań (przed podjęciem decyzji), przy równoczesnym zastosowaniu rachunku ekonomicznego. Jest ona sporządzana w trakcie przygotowywania planów gospodarczych (zarówno krótko jak i długookresowych), a zatem służy wytyczaniu celów i określaniu środków ich realizacji.

Analizy prospektywne są obecnie częścią składową zintegrowanego systemu informacji, uwzględniającego, obok oceny wewnętrznej, również wyniki analizy otoczenia przedsiębiorstwa, i służą ułatwieniu procesów decyzyjnych[62].

Analiza prospektywna rynku pracy na obszarze OF PN2020 przedstawia warianty rozwoju sytuacji do roku 2020. W ramach analizy wskazano na kluczowe aspekty obecnej sytuacji, które będą kształtować rynek pracy OF PN2020 do roku 2020, a następnie wskazano możliwe 3 scenariusze rozwoju sytuacji na lokalnym rynku pracy.

2.13.1. Kluczowe czynniki kształtujące rynek pracy w OF PN2020

Na podstawie dokonanych analiz sytuacji na rynku pracy w OF PN2020 można zidentyfikować szereg czynników, które będą znacząco wpływać na sytuację w kolejnych latach. Siła i kierunek wpływu poszczególnych czynników jest różna i zmienna w czasie. Zidentyfikowane aspekty obecnej sytuacji, które mogą mieć istotny wpływ na rozwój w przyszłości podzielono na czynniki podażowe (wynikające z obecnego poziomu podaży pracy i trendów historycznych w tym zakresie), czynników popytowych (kształtujących popyt na pracę) oraz czynników zewnętrznych w stosunku do lokalnego rynku pracy (takich jak interwencje administracyjne, koniunktura w gospodarce czy sytuacja na krajowym i regionalnym rynku pracy).

Najważniejsze czynniki oddziałujące na podaż pracy w OF PN2020 to:

- **Wysoka stopa bezrobocia** – obszar OF PN2020 charakteryzuje się wysoką stopą bezrobocia, zdecydowanie przewyższającą wartości średnie w Polsce i województwie opolskim. Wysoki poziom bezrobocia determinuje punkt startowy analizy i determinuje poziom celów w zakresie wielkości bezrobocia jaki może realnie zostać osiągnięty w okresie strategii. Wysoka stopa bezrobocia przekłada się w sposób bezpośredni na wysoką podaż pracowników na rynku pracy.
- **Długotrwałość bezrobocia** – bezrobocie w OF PN2020 ma w znacznej mierze charakter długotrwały – większość bezrobotnych nie posiada prawa do zasiłku a udział osób, które spełniają definicję GUS jako osoby długotrwale bezrobotne jest prawie dwukrotnie wyższa niż w całym kraju. Długotrwałość bezrobocia wskazuje

[62] M. Sierpińska, T. Jachna, *Ocena przedsiębiorstwa według standardów światowych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

na statyczny charakter rynku pracy i potrzeby w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych.

- **Niski poziom kwalifikacji zawodowych** – około 1/3 osób bezrobotnych w OF PN2020 nie posiada kwalifikacji zawodowych. Wskazuje to na konieczność prowadzenia działań umożliwiających szerokie zwiększanie kompetencji wśród osób poszukujących pracy w OF PN2020. Niski poziom kwalifikacji zawodowych determinuje też wysokość wynagrodzeń oraz ogranicza możliwości pozyskiwania inwestorów zewnętrznych.
- **Stosunkowo niski poziom wykształcenia** – osoby z wyższym wykształceniem stanowią około 12% populacji OF PN2020, co jest poziomem o około 1/3 niższym niż średnia w Polsce. Z drugiej strony powiaty OF PN2020 charakteryzują się wyższą niż przeciętną liczbą osób legitymujących się wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Osoby o najniższym poziomie wykształcenia stanowią natomiast około 30% wszystkich osób bezrobotnych w OF PN2020. Podobnie jak w przypadku osób bez kwalifikacji duża liczba osób o słabym wykształceniu ogranicza możliwości rozwoju i poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy.
- **Migracje** – obszar OF PN2020 podobnie jak całe województwo opolskie jest poddane silnym procesom migracyjnym przyczyniającym się do depopulacji regionu. W OF PN2020 procesy migracyjne powodują silny odpływ osób w wieku produkcyjnym i ograniczają podaż pracowników. Pozytywnym aspektem zjawiska jest ograniczenie poziomu bezrobocia.
- **Zmiany demograficzne** – województwo opolskie w tym obszar OF PN2020 podlegają najsilniejszym w kraju tendencjom zwiększającym obciążenie demograficzne – niski przyrost naturalny, migracje osób w wieku produkcyjnym i rosnąca długość życia powodują rosnące wskaźniki obciążenia demograficznego. Tendencje te wskazują na konieczność działań w zakresie wydłużenia okresu pozostawania na rynku pracy, a w szczególności aktywizacji osób w wieku 50+.

Na popyt na pracę w obszarze OF PN2020 oddziaływają przede wszystkim czynniki związane z tworzeniem miejsc pracy:

- **Niski poziom przedsiębiorczości** – obszar OF PN2020 charakteryzuje się niskim poziomem przedsiębiorczości przejawiającym się małą liczbą podmiotów działających na obszarze OF PN2020 oraz stosunkowo małą liczbą osób prowadzących działalność gospodarczą. Poprawa sytuacji na rynku pracy wymaga stymulacji przedsiębiorczości, zwiększenia liczby podmiotów na lokalnym rynku i przyciągania inwestorów zewnętrznych.
- **Statyczność popytu na pracę** – w powiatach OF PN2020 zdecydowana większość ofert pracy to oferty subsydiowane. Rynek pracy praktycznie nie generuje nowych miejsc pracy bez wsparcia ze strony administracji. Działania wpływające na pobudzaniu popytu na pracę powinny stanowić kluczowy obszar działań zmierzających do poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Na lokalny rynek pracy wpływają również czynniki zewnętrzne o zasięgu regionalnym, krajowym i globalnym:

- **Koniunktura gospodarcza w regionie i kraju (zmiany PKB)** – wzrost Produktu Krajowego Brutto i koniunktura w gospodarce mają pośredni, ale zauważalny wpływ na poziom bezrobocia na lokalnym rynku pracy. Poprawa koniunktury w otoczeniu OF PN2020 będzie wpływać na poprawę sytuacji i zwiększenie

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

zatrudnienia, pogorszenie sytuacji może z kolei negatywnie oddziaływać na rynek pracy i ograniczać skuteczność podejmowanych działań.

- **Stopa bezrobocia w Polsce** – analiza danych historycznych wskazuje na silną pozytywną korelację pomiędzy stopą bezrobocia w OF PN2020 a bezrobociem na rynku regionalnym i krajowym. Również w przyszłości można założyć, iż znaczący spadek bezrobocia w otoczeniu będzie skutkował zmniejszeniem jego poziomu w OF PN2020.
- **Siła i skuteczność interwencji** – ważnym czynnikiem kształtującym lokalny rynek pracy w OF PN2020 jest interwencja publiczna. Siła i skuteczność interwencji na rynku będzie czynnikiem, który może przesądzić o obrazie rynku pracy w OF PN2020.

Wnioski:

- Sytuacja na rynku pracy w OF PN2020 zależy od wielu często współzależnych czynników, które w sposób bezpośredni i pośredni kształtują aktywność zawodową ludności, poziom bezrobocia i liczbę zatrudnionych na obszarze OF PN2020 a także ogólny poziom wynagrodzeń i skłonność pracowników do podjęcia pracy przy określonych stawkach.
- Skuteczność działań na rynku pracy będzie zależeć nie tylko od odpowiedniego doboru działań na rynku, ale również od czynników zewnętrznych takich jak koniunktura w gospodarce i wewnętrznych jak skłonność do migracji i elastyczność pracowników i pracodawców.
- W OF PN2020 kluczowe kierunki rozwoju lokalnego rynku pracy to przede wszystkim poprawa kwalifikacji osób na rynku pracy. Konieczne jest dostosowanie kwalifikacji do potrzeb pracodawców, ale również podejmowanie działań stymulujących popyt na rynku – powstawanie nowych przedsiębiorstw i przyciąganie inwestorów zewnętrznych, którzy będą w stanie przełamać statyczną sytuację na rynku pracy i tworzyć skutecznie i trwale miejsca pracy na obszarze OF PN2020.
- Ze względu na skomplikowaną sieć zależności, która determinuje sytuację na rynku pracy konieczne jest uwzględnienie w planowaniu działań co najmniej kilku scenariuszy rozwoju sytuacji w celu zapewnienia skuteczności zaplanowanych działań.

2.14. Symulacja kierunków rozwoju lokalnego rynku pracy

Symulację kierunków rozwoju lokalnego rynku pracy przedstawiono posługując się metodą scenariuszową. Scenariusze zostały przygotowane w oparciu o czynniki zidentyfikowane w analizie prospektywnej przeprowadzonej na potrzeby niniejszego opracowania. W tabeli poniżej zestawiono propozycję trzech scenariuszy kierunków rozwoju sytuacji na rynku pracy OF PN2020 do roku 2020. Scenariusz bazowy zawiera najbardziej prawdopodobne dzisiaj zestawienie czynników rozwojowych skutkujące umiarkowaną, stopniową poprawą sytuacji na lokalnym rynku pracy. Scenariusz pozytywny zawiera nieco bardziej sprzyjający układ czynników, szczególnie w otoczeniu OF PN2020. Scenariusz negatywny prezentuje z kolei wpływ negatywnych czynników na zmiany na lokalnym rynku pracy.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 105. SCENARIUSZE KIERUNKÓW ROZWOJU LOKALNEGO RYNKU PRACY W OF PN2020 DO ROKU 2020

Czynnik	Scenariusz bazowy	Scenariusz pozytywny	Scenariusz negatywny
Kwalifikacje zawodowe i wykształcenie mieszkańców	Stopniowa, powolna poprawa	Stopniowa, powolna poprawa	Brak zmian, utrzymanie obecnego udziału liczby osób o niskich kwalifikacjach wśród mieszkańców.
Migracje	Ograniczenie w stosunku do lat poprzednich	Ograniczenie w stosunku do lat poprzednich	Kontynuacja i nasilenie tendencji migracyjnych
Zmiany demograficzne	Kontynuacja	Stopniowa poprawa dzietności, zatrzymanie negatywnych tendencji	Kontynuacja
Przedsiębiorczość	Kontynuacja z lekko pozytywną tendencją	Stopniowa poprawa	Ograniczenie, spadek liczby podmiotów
Inwestycje zewnętrzne	Pojawienie się grupy inwestorów	Napływ inwestycji	Brak zmian
Koniunktura w gospodarce	Umiarkowany wzrost (2,5-3,5% r/r)	Szybki wzrost PKB (>4% rocznie)	Pogorszenie koniunktury – wzrost PKB w okolicy 0%
Zmiany stopy bezrobocia w Polsce	Stopniowy spadek bezrobocia	Szybka poprawa na rynku pracy	Wzrost bezrobocia
Siła i skuteczność interwencji	Niska skuteczność działań	Poprawa skuteczności	Brak efektów działań interwencyjnych
Wyniki			
Stopa bezrobocia	Spadek	Silny spadek	Wzrost
Udział osób długotrwale bezrobotnych	Zmniejszenie udziału	Zmniejszenie udziału	Utrzymanie i wzrost
Aktywność zawodowa ludności	Stopniowy wzrost aktywności	Osiągnięcie poziomów regionu i kraju do roku 2020	Ograniczenie aktywności
Zatrudnienie (osoby) w OF PN2020	Stopniowy wzrost zatrudnienia	Osiągnięcie poziomów regionu i kraju do roku 2020	Spadek zatrudnienia
Poziom wynagrodzeń	Stopniowa konwergencja wynagrodzeń w tempie z ostatnich kilku lat	Osiągnięcie poziomów regionu i kraju do roku 2020	Niskie tempo wzrostu wynagrodzeń

Źródło: opracowanie własne

Scenariusz bazowy jest prognozą najbardziej prawdopodobnej ścieżki rozwoju rynku pracy w OF PN2020. W scenariuszu bazowym dominuje kontynuacja długotrwałych trendów lokalnego rynku pracy zidentyfikowanych w trakcie niniejszej analizy. Koniunktura w gospodarce Polski będzie utrzymywać się na poziomie z 2014 roku, gdzie wzrost gospodarczy będzie oscylował w przedziale 3-3,5%. Działania mające na celu poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy będą mało skuteczne i jedynie w niewielkim stopniu przyczynią się do rozwiązania problemów występujących na ternie OF PN2020. W perspektywie 2020 roku można spodziewać się stopniowej, powolnej poprawy w zakresie kompetencji zawodowych i wykształcenia osób zamieszkujących OF PN2020. To w połączeniu ze wzrostem przedsiębiorczości oraz przyciągnięciem do regionu nowych inwestorów pozwoli na stopniowy wzrost aktywności ludności. Poprawa sytuacji ekonomicznej i społecznej, wzrost zatrudnienia i płac pozwoli na ograniczenie migracji zarobkowej. Kontynuacja tendencji demograficznych w regionie będzie również sprzyjać zmniejszeniu bezrobocia i wzrostowi płac na terenie OF PN2020.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Scenariusz pozytywny zakłada znaczącą poprawę koniunktury gospodarczej i przyspieszenie tempa wzrostu PKB w kraju powyżej 4% rok do roku. Skuteczność i skala interwencji na rynku pracy okażą się na tyle odpowiednie, że efektywnie poprawią sytuację szerokiego grona interesariuszy rynku. Kształcenie zawodowe, programy szkolenia bezrobotnych oraz współpraca władz lokalnych, oświaty i przedsiębiorców pozwolą na wzrost popytu na pracę i podaży osób, które mogą tę pracę wykonywać. Dzięki napływowi inwestycji nastąpi szybkie ograniczenie poziomu bezrobocia i wzrost wynagrodzeń w gospodarce OF PN2020. Do roku 2020 uda się osiągnąć średnią krajową w zakresie aktywności zawodowej ludności, stopy bezrobocia oraz średniego wynagrodzenia.

Scenariusz negatywny to scenariusz, w którym następuje zbieg niekorzystnych czynników zewnętrznych i wewnętrznych dla rynku pracy OF PN2020. Gospodarka światowa przez kolejne lata nie jest w stanie wyjść z kryzysu, co z kolei przekłada się na osłabienie tempa wzrostu w Polsce do poziom „0+". Niski wzrost gospodarczy w kraju przekłada się na wzrost bezrobocia w Polsce, regionie i OF PN2020. Wynagrodzenia w ujęciu realnym pozostają na poziomie z roku 2014 za to nasilają się tendencje migracyjne. Niskie płace i wysoki poziom bezrobocia sprzyjają niskiemu poziomowi aktywności zawodowej i przedsiębiorczości wśród mieszkańców OF PN2020. Na lokalnym rynku pracy bezrobocie stopniowo wzrasta powracając do poziomu około 20% (stopa bezrobocia). Interwencje na rynku okazują się zbyt słabe i nieskuteczne.

2.15. Rekomendacje dla poszczególnych grup interesariuszy

W oparciu o analizę sytuacji na rynku pracy i edukacji w Obszarze Funkcjonalnym Partnerstwo Nyskie 2020 oraz przewidywane scenariusze rozwojowe do 2020 roku przygotowano szereg rekomendacji dla poszczególnych grup interesariuszy.

2.15.1. Rekomendacje dla uczniów

Rekomendacje dla uczniów koncentrują się przede wszystkim wokół dostosowania ścieżki edukacji i zdobywania kwalifikacji zgodnych z oczekiwaniami rynku pracy:

- **Zdobywanie wyższego wykształcenia i kwalifikacji**. CEDEFOP (European Centre for the Development of Vocational Training) prognozuje w dalszy wzrost zapotrzebowania na osoby z wyższym wykształceniem i wysokimi kwalifikacjami potwierdzonymi formalnie w Unii Europejskiej (obecnie stanowią one ok. 28% zapotrzebowania na pracowników, w 2020 – 34%) oraz spadek zapotrzebowania na osoby bez wykształcenia lub z niskim wykształceniem, szczególnie o profilu rolniczym lub rzemieślniczym (z 22% do 16%).
- **Zdobywanie kwalifikacji zawodowych.** Kolejną zmianą na rynku pracy jest specjalizacja. Prognozuje się, że do roku 2020 nastąpi jej dalszy postęp w zakresie specjalizacji, a to oznacza dalsze zwiększenie osób – specjalistów w danej dziedzinie, niekoniecznie legitymujących się wykształceniem formalnym.
- **Zdobywanie praktyki zawodowej w trakcie nauki**. Jak pokazują doświadczenia innych krajów (szczególnie Niemiec i Austrii) kluczowym czynnikiem decydującym o niskim poziomie bezrobocia wśród młodzieży jest posiadanie doświadczenia zawodowego już w momencie wejścia na rynek pracy, z tego powodu zajęcia praktyczne, staże i praktyki zawodowe powinny stanowić nieodłączny element edukacji na poziomie zawodowym.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- **Rozsądny wybór ścieżki edukacji.** Wybór kierunku kształcenia powinien każdorazowo zostać poprzedzony analizą zarówno potrzeb rynku pracy jak i własnych predyspozycji, możliwości i umiejętności. Rozsądny wybór ścieżki edukacji jest kluczowy dla możliwości zatrudnienia i funkcjonowania na rynku pracy.
- **Rozwój kompetencji miękkich.** Ze względu na duży poziom niepewności, co do kierunków rozwoju rynku pracy oraz potrzeb w zakresie konkretnych zawodów należy również rozwijać umiejętności miękkie sprzyjające elastyczności i komunikacji w środowisku pracy.

2.15.2. Rekomendacje dla bezrobotnych

Rekomendacje dla osób bezrobotnych dotyczą przede wszystkim zwiększenia skali aktywności w poszukiwaniu pracy:

- **Elastyczność i mobilność.** Uzyskanie zatrudnienia, szczególnie dla osób długotrwale bezrobotnych oraz bezrobotnych absolwentów wymaga zdecydowanej zmiany podejścia do rynku pracy. Zwiększenie elastyczności i mobilności w obrębie lokalnego rynku pracy to podstawowe rekomendacje umożliwiające poprawę sytuacji tych osób.
- **Uczestnictwo w szkolnictwie ustawicznym, stały rozwój kompetencji.** Jedną z kluczowych przyczyn pozostawania wielu osób bez pracy jest niedopasowanie ich wiedzy i poziomu kompetencji do oczekiwań pracodawców i wymogów rynku pracy. Ciągłe podnoszenie kwalifikacji zawodowych jest niezbędne ze względu na rozwój nowoczesnych technologii i zmieniającą się strukturę popytu na pracę. Kształcenie ustawiczne pozwala na wykorzystanie już posiadanych i pozyskanie nowych umiejętności przez osoby bezrobotne. Jednocześnie uczestnictwo w szkolnictwie ustawicznym pozwala zwiększyć pewność siebie osób bezrobotnych oraz nawiązać kontakty wśród osób o podobnych zainteresowaniach.
- **Rozwój kompetencji miękkich.** Ze względu na duży poziom niepewności, co do kierunków rozwoju rynku pracy oraz potrzeb w zakresie konkretnych zawodów należy również rozwijać umiejętności miękkie sprzyjające elastyczności i komunikacji w środowisku pracy.
- **Korzystanie z pomocy specjalistów, poradnictwo zawodowe.** Poradnictwo zawodowe pozwala ocenić swoją sytuację na rynku pracy oraz nabyć umiejętności prezentacji własnej osoby w kontaktach z pracodawcami. Pomoc specjalistów pozwala także osobom bezrobotnym na podjęcie właściwych decyzji zawodowych dotyczących wyboru zawodu lub przekwalifikowania czy uzupełnienie wykształcenia.

2.15.3. Rekomendacje dla przedsiębiorców

Przedsiębiorcy powinni ściśle współpracować z lokalnymi szkołami zawodowymi i władzami regionu w celu zapewnienia sobie możliwości pozyskania pracowników o odpowiednich kwalifikacjach:

- **Współpraca ze szkołami zawodowymi.** Udział w tworzeniu programów kształcenia zawodowego i programów szkoleniowych zgodnych z potrzebami lokalnych przedsiębiorców. Wskazywanie luk i zawodów deficytowych na rynku

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

pracy. Współpraca z nauczycielami zawodu – umożliwianie im odbycia przeszkolenia w zakładach pracy i przekazywania wiedzy praktycznej uczniom.

- **Organizacja praktyk i stażów zawodowych oraz organizacja przysposobienia zawodowego dla osób bezrobotnych.** Przyjmowanie uczniów do zakładów pracy w celu odbycia przez nich praktyk zawodowych. Stwarzanie perspektyw zatrudnienia najlepszym uczniom i studentom z regionu. Najczęściej wymieniane korzyści dostrzegane przez pracodawców w organizowaniu staży i przygotowania zawodowego dla bezrobotnych, to pozyskiwanie nowych pracowników, możliwość przetestowania potencjalnych pracowników i podniesienia poziomu ich wiedzy i umiejętności zgodnie z wymaganiami przedsiębiorcy.
- **Szkolenia pracowników i osób poszukujących pracy.** Uczestnictwo przedsiębiorców w szkoleniu posiadanych pracowników, jak również przyszłych/potencjalnych powinno być jednym z kluczowych aspektów strategicznego podejścia do rynku pracy w regionie. W przypadku malejącej podaży wykwalifikowanych osób (migracje, zmiany demograficzne) konieczna jest długofalowa strategia rozwoju kompetencji zawodowych, która zapewni przedsiębiorcom dostęp do odpowiednio wykwalifikowanej kadry. Jednocześnie inwestowanie w rozwój zawodowy pracowników ma duży wpływ na zwiększenie ich motywacji do pracy. Szkolenie stwarza im nowe możliwości w zakresie podejmowania trudniejszych zadań, co może też mieć odzwierciedlenie w płacy i awansie.
- **Tworzenie porozumień kooperacyjnych i klastrów.** Rozwój współpracy pomiędzy przedsiębiorcami na co dzień konkurującymi ze sobą przyczynia się zazwyczaj do poprawy ich pozycji na rynku, a tym samym pozytywnie wpływa na zatrudnienie i poziom wynagrodzeń. Integracja branż, szczególnie w obszarze inteligentnych specjalizacji OF PN2020 to jeden z ważnych kierunków rozwoju wspierających lokalny rynek pracy.

2.15.4. Rekomendacje dla szkolnictwa zawodowego w zakresie modeli i profili kształcenia zawodowego zgodnego z potrzebami lokalnego rynku pracy

Podstawowe elementy decydujące o słabości systemu edukacji zawodowej w Polsce to słabe przełożenie na oczekiwania przedsiębiorców i niedostosowanie profili kształcenia do potrzeb rynku pracy. W związku z powyższym proponowanymi kierunkami działań dedykowanymi dla szkolnictwa zawodowego są:

- **Zwiększenie aspektów praktycznych w nauce zawodu** – modele dualne kształcenia (niemieckie i austriackie), które uważane są za najbardziej skuteczne w Europie. Zakładają one połączenie nauki teoretycznej z praktyczną nauką zawodu. Osoby zdobywające wykształcenie zawodowe w drodze kształcenia dualnego przechodzą na ogół trzyletnią naukę zawodu w szkole i w zakładzie pracy zgodnie z wybranym zawodem. Wdrożenie podobnych rozwiązań w OF PN2020 zdecydowanie będzie sprzyjać poprawie efektywności kształcenia i zatrudniania absolwentów szkół zawodowych.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- **Współpraca z przedsiębiorcami.** Szkoły powinny opracować system kształcenia zawodowego, skupiający się na strategicznej współpracy z pracodawcami. Powinny powstawać umowy między szkołami a przedsiębiorstwami określające szczegółowo zasady współpracy, praktyk uczniowskich czy też doskonalenia kadry pedagogicznej.
- **Tworzenie bazy dobrych praktyk**. Szkoły powinny dokumentować i upowszechniać takie własne działania, które są ukierunkowane na przygotowanie uczącego się do osiągnięcia kwalifikacji zawodowych zarówno tu i teraz, jak i w trybie odroczonym. Opisy dobrych praktyk mogą stać się doskonałą bazą do uczenia się rozwiązywania różnych problemów edukacyjnych. Na podstawie zgromadzonych dobrych praktyk będzie można wypracowywać mechanizmy i standardy współpracy między szkołami a przedsiębiorcami.
- **Przyciąganie do szkół nowej kadry o wysokich kwalifikacjach w nauce zawodów i umiejętności miękkich.** Należy wypracować mechanizmy pozwalające na zapewnienie w szkołach wysokiej jakości kadry oraz stały rozwój kompetencji nauczycieli poprzez ich współpracę z pracodawcami, polegającą na doskonaleniu umiejętności i kwalifikacji nauczycieli w przedsiębiorstwach wyposażonych w najnowsze technologie, najnowszy sprzęt i urządzenia produkcyjne.
- **Profile zawodowe kształcenia zgodne z Inteligentną Specjalizacją OF PN2020 oraz województwa opolskiego.** Technologie i branże wskazane jako Inteligentne Specjalizacje będą preferowane i wspierane w ramach środków Unii Europejskiej z tego powodu powinny rozwijać się najszybciej w obszarze OF PN2020. Zapewnienie dopływu odpowiedniej liczby pracowników powinno stać się jednym z priorytetów szkolnictwa zawodowego. Konieczne jest zatem stworzenie i dostosowanie profili kształcenia do założeń Inteligentnych Specjalizacji.
- **Rozwój usług edukacyjnych dla dorosłych.** Szkolnictwo zawodowe OF PN2020 powinno aktywnie uczestniczyć w aktywizacji osób bezrobotnych w regionie. Wdrożenie szerokiego wachlarza usług edukacyjnych dla osób bezrobotnych w ramach szkolnictwa ustawicznego będzie przyczyniać się do zwiększenia kompetencji zawodowych mieszkańców i poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy.

2.15.5. Rekomendacje dla Samorządu szczebla powiatowego i gminnego OF PN2020 (w tym dla przyszłych form współpracy międzygminnej)

Jednostki samorządu terytorialnego powinny przede wszystkim wspierać rozwój przedsiębiorczości, co wpłynie na przełamanie stagnacji na rynku pracy i pozwoli na efektywne tworzenie nowych miejsc pracy:

- **Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej.** Tworzenie infrastruktury do rozwoju przedsiębiorczości (drogowa i telekomunikacyjna). Kluczowym zadaniem samorządu szczebla powiatowego i gminnego z punktu widzenia rynku pracy jest sprzyjanie tworzeniu miejsc pracy. Rekomenduje się działania w zakresie poprawy infrastruktury niezbędnej do prowadzenia działalności gospodarczej w obszarze OF PN2020, w szczególności infrastruktury drogowej i telekomunikacyjnej. Inwestycje te mogłyby być realizowane w formule Partnerstwa Publiczno – Prywatnego.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- **Wyznaczanie i uzbrajanie terenów inwestycyjnych, promocja regionalna i przyciąganie inwestorów.** Dla wzmocnienia lokalnego rynku pracy niezbędne jest zwiększenie popytu na pracę przyciąganie inwestorów spoza regionu. Wymaga to od władz lokalnych zarówno aktywnej polityki promocyjnej jak i wyznaczania i uzbrajania terenów inwestycyjnych dla przyszłych inwestorów.
- **Budowanie specjalizacji inteligentnej**. Strategia koncentracji działań w wybranych, najlepiej rozwiniętych na danym obszarze branżach jest kluczem do rozwoju w ramach nowej strategii Europa 2020. Stworzenie i wspólne działania na rzecz rozwoju inteligentnej specjalizacji OF PN2020 – preferencje dla inwestorów z branż należących do Inteligentnej Specjalizacji, organizacja projektów wspierających przedsiębiorstwa z tych branż (kształcenie pracowników, wsparcie finansowe, promocja lokalnych przedsiębiorców) przyczynią się do wzmocnienia konkurencyjności OF PN2020, przyspieszenia wzrostu gospodarczego oraz zwiększenia popytu na pracę i wynagrodzeń na terenie OF PN2020.
- **Koordynacja działań przedsiębiorców i szkolnictwa na terenie OF PN2020.** Biorąc pod uwagę ciągłe problemy ze wzajemnym dostosowaniem systemu edukacji i rynku pracy, należy prowadzić ustawiczne działania nakierowane na rozpoznawanie potrzeb rynku pracy i procesów zachodzących w gospodarce (zarówno w ujęciu regionalnym, ogólnokrajowym, jak i globalnym). Monitoring rynku pracy obejmujący badania pracodawców, badania i analizę procesów mających miejsce na rynku pracy, analizę procesów gospodarczych oraz badania absolwentów to jedno z podstawowych narzędzi rzeczywistego dostosowywania systemu edukacji do potrzeb rynku pracy i gospodarki.
- **Wspieranie i promocja poradnictwa zawodowego.** Poradnictwo zawodowe pełni ważną rolę na lokalnym rynku pracy. Promocja poradnictwa zawodowego powinna być realizowana wspólnie przez jednostki samorządu terytorialnego z OF PN2020 w celu zapewnienia odpowiednich środków i nadanie odpowiedniej rangi tym działaniom.
- **Wspieranie alternatywnych form zatrudnienia.** Na terenie OF PN2020 praktycznie nie funkcjonują rozwiązania alternatywnego rynku pracy (spółdzielnie socjalne, telepraca etc.). Rozwój nowych form zatrudnienia może zdecydowanie uelastycznić rynek pracy i przyczynić się do tworzenia nowych miejsc zatrudnienia.

2.15.6. Rekomendacje dla organów prowadzących placówki edukacyjne

Organy prowadzące placówki edukacyjne powinny koncentrować się na stworzeniu i wdrożeniu spójnej strategii edukacji zawodowej w OF PN2020, której działania koncentrować powinny się następujących zagadnieniach:

- **Koordynacja i racjonalizacja kształcenia na poziomie OF PN2020.** Ważnym aspektem dla rozwoju rynku pracy w OF PN2020z punktu widzenia organów prowadzących placówki edukacyjne będzie koordynacja działań i racjonalizacja sieci szkół zawodowych i systemu kształcenia zgodnie z wymogami rynku pracy. Koordynacja działań powinna koncentrować się wokół stworzenia spójnej strategii kształcenia zawodowego i ustalenia profili kształcenia na poziomie całego obszaru OF PN2020.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- **Koncentracja i rozwój infrastruktury szkoleniowej**. Dostęp do najnowocześniejszych rozwiązań technologicznych wykorzystywanych obecnie przez przedsiębiorstwa jest często problemem szkolnictwa zawodowego. Należy dążyć do stworzenia silnych ośrodków szkolnych wyspecjalizowanych w poszczególnych grupach technologii i dysponujących w tym zakresie nowoczesną i sprawną infrastrukturą szkoleniową. Kluczowe w tym aspekcie wydaje się zapewnienie niezbędnej infrastruktury dla szkolenia w zakresie technologii w ramach wybranych specjalizacji inteligentnych OF PN2020.
- **Zachęcanie dyrektorów szkół i kadry nauczycielskiej do współpracy z przedsiębiorcami.** Obecnie obserwowany jest brak zainteresowania niektórych dyrektorów szkół i nauczycieli problematyką dotyczącą potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy. Mocno niewystarczająca wydaje się odpowiednie dopasowanie oferty edukacyjnej do rzeczywistych potrzeb rynku pracy. W związku z powyższym wartościowym rozwiązaniem jest systematyczne organizowanie konferencji i seminariów prezentujących wyniki najnowszych badań i analiz i tendencji dotyczących gospodarki i rynku pracy.
- **Rozwój doradztwa dla przedsiębiorców i instytucji edukacyjnych.** Wsparcie dla rynku pracy powinno również obejmować stworzenie specjalistycznego doradztwa w zakresie, adresowanego zarówno do przedsiębiorców jak i szkół zawodowych. Doradztwo powinno korzystać z informacji uzyskiwanych w ramach monitoringu rynku pracy i dostarczać wiedzy na temat obecnych wymagań i prognozowanych zmian w przyszłości. Stworzenie wspólnego ośrodka doradczego niosłoby za sobą zwiększenie możliwości współpracy i wypracowanie wspólnych poglądów wśród przedstawicieli różnych środowisk w OF PN2020.

2.16. Możliwe źródła finansowania proponowanych działań

Proponowane działania w obszarze rynku pracy OF PN2020 wymagają znaczących nakładów finansowych. Środki finansowe niezbędne do podjęcia proponowanych działań mogą pochodzić z różnych źródeł:

1. Środki własne JST wchodzących w skład OF PN2020.
2. Środki pochodzące z dotacji celowych, w szczególności w ramach wsparcia Unii Europejskiej w nowej perspektywie finansowej 2014-2020.
3. Środki będące w gestii ministerstw, odpowiedzialnych za rynek pracy i edukację.
4. Środki pochodzące z programów współpracy transgranicznej (np. Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska)
5. Środki prywatne przedsiębiorców i mieszkańców OF PN2020.

Środki własne gmin i powiatów wchodzących w skład OF PN2020 będą stanowić kluczowe źródło finansowania działań na lokalnym rynku pracy szczególnie w zakresie zadań będących w kompetencji JST.

Ważnym źródłem finansowania projektów wymagających znacznego zaangażowania środków będzie wykorzystanie dotacji celowych z funduszy Unii Europejskiej. W przypadku OF PN2020 najważniejszym źródłem finansowania będzie w tym zakresie Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 (RPO WO). W ramach RPO WO przewidziano szczególne preferencje dla projektów realizowanych w ramach

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

współpracy samorządów w obszarach funkcjonalnych regionu. W kontekście rynku pracy oraz wsparcia działań z nim związanych kluczowe obszary wsparcia w ramach RPO WO obejmują:

- Oś Priorytetowa 7 Konkurencyjny Rynek Pracy.
- Oś Priorytetowa 8 Integracja Społeczna.
- Oś Priorytetowa 9 Wysoka Jakość Edukacji.
- Oś Priorytetowa 10 Inwestycje w Infrastrukturę Społeczną.
- Oś Priorytetowa 2 Konkurencyjna Gospodarka.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego przewiduje dedykowane wsparcie dla rozwoju ośrodków subregionalnych w województwie, w tym obszaru nyskiego. Wzmocnienie ośrodków, kreowanie w nich korzystnych warunków do zamieszkania, zatrudnienia oraz prowadzenia działalności gospodarczej ma na celu poprawę ich związków funkcjonalnych z otoczeniem, a tym samym spójności województwa opolskiego. Wsparcie obejmuje działania finansowane zarówno z funduszy EFRR jak i EFS.

Dodatkowymi źródłami finansowania mogą być również programy operacyjne na poziomie krajowym. Wśród programów krajowych stanowiących potencjalne źródła finansowania działań proponowanych do realizacji w niniejszym dokumencie, należy wymienić zwłaszcza:

- Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020.
- Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020.
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.
- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

Instrumentem finansowym, który może odegrać ważną rolę w działaniach wspierających rozwój przedsiębiorczości na obszarze OF PN2020 są fundusze poręczeniowe i pożyczkowe dla MŚP – instrument ten ma na celu zwiększenie dostępności do zewnętrznych źródeł finansowania, wzrost aktywności inwestycyjnej oraz wzrost aktywności na polu podejmowania działalności gospodarczej.

Kolejnym instrumentem finansowym są fundusze pochodzące z programów współpracy transgranicznej (np. Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska). Program Interreg V-A odpowiada na kluczowe wyzwania polsko-czeskiego pogranicza i będzie wspierał projekty w zakresie wspólnego zarządzania ryzykiem, rozwoju potencjału przyrodniczego i kulturowego, poprawy jakości edukacji oraz współpracy instytucji i społeczności. Na jego realizację przeznaczono ponad 226 mln euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Zaangażowanie środków prywatnych przedsiębiorstw i mieszkańców OF PN2020 w działania edukacyjne i rozwojowe będzie miało znaczący wpływ na uzyskanie trwałych efektów działań. Tylko współpraca pozwoli na uzyskanie zaplanowanych celów działań na rynku pracy.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

3. Współpraca OF PN2020 z instytucjami otoczenia biznesu, organizacjami pracodawców i partnerami społecznymi

Zgodnie z opracowaniem dostępnym na stronie internetowej Portal Innowacji wyróżnić można trzy główne typy IOB (w zależności od profilu usług) [63]:

- ośrodki przedsiębiorczości – szeroka promocja i inkubacja przedsiębiorczości (często w grupach dyskryminowanych), dostarczanie usług wsparcia do małych firm i aktywizacja rozwoju regionów peryferyjnych lub dotkniętych kryzysem strukturalnym,
- ośrodki innowacji – szeroka promocja i inkubacja innowacyjnej przedsiębiorczości, transfer technologii i dostarczanie usług proinnowacyjnych, aktywizacja przedsiębiorczości akademickiej i współpracy nauki z biznesem,
- instytucje finansowe – ułatwienie dostępu do finansowania działalności nowo powstałych oraz małych firm bez historii kredytowej, dostarczanie usług finansowych dostosowanych do specyfiki innowacyjnych przedsięwzięć gospodarczych[64].

Instytucje otoczenia biznesu mają bardzo istotny wpływ na rozwój lokalnej gospodarki. Mogą również stymulować przedsiębiorczość mieszkańców, tym samym kształtując sytuację na rynku pracy.

3.1. Odnalezienie i określenie roli IOB, organizacji pracodawców i partnerów społecznych w regionie, chcących współpracować w tym zakresie

Na terenie OF PN2020 działają następujące instytucje otoczenia biznesu:

1. Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Nysie.

Istnieje od 28.11.2014 roku w ramach Regionalnego Centrum Transferu Wiedzy i Technologii Innowacyjnych. Celem jego funkcjonowania jest ułatwianie wszystkim chętnym zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej. Powstające firmy otrzymują osobowość prawną AIP[65] oraz dostęp do systemów on-line (bankowego i księgowego). W ofercie Inkubatora znajdują się również usługi prawne i księgowe oraz możliwość korzystania z pomieszczeń Inkubatorów w 50 lokalizacjach w Polsce[66].

2. Izba Rzemieślnicza w Opolu.

Powstała w 1951 roku Izba jest społeczno-zawodową organizacją samorządową, zrzeszającą cechy oraz spółdzielnie rzemieślnicze. Do jej zadań statutowych należy ochrona

[63] Zgodnie z Rozporządzeniem Ministerstwa Rozwoju Regionalnego z 07.04.2008 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach POIG przez instytucje otoczenia biznesu (IOB) należy rozumieć podmiot, który: nie działa w celu osiągnięcia zysku lub przeznacza zysk na cele zgodne z zadaniami realizowanymi przez Agencję; świadczy usługi doradcze o charakterze proinnowacyjnym dla przedsiębiorców; posiada wdrożony i zweryfikowany standard krajowy w zakresie świadczenia usług doradczych o charakterze proinnowacyjnym oraz w zakresie zapewnienia odpowiedniego potencjału organizacyjnego, technicznego ekonomicznego podmiotu.
[64] Źródło: http://www.pi.gov.pl/iob/chapter_86459.asp [dostęp 17.12.2014].
[65] Oznacza to, że Inkubator użycza swojej osobowości prawnej tym firmom, które jeszcze nie mają własnej.
[66] http://www.pwsz.nysa.pl/ [dostęp 24.12.2014].

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

i wspieranie rozwoju rzemiosła, reprezentowanie zrzeszonych organizacji wobec organów władzy i administracji oraz opracowanie opinii na temat sytuacji rzemiosła. Izba tworzy warunki sprzyjające promocji rzemiosła, organizuje szkolenia oraz egzaminy kwalifikacyjne.

Izba realizuje te zadania m. in. poprzez świadczenie usług doradczych, organizację udziału przedstawicieli rzemiosła w targach i wystawach, działalność informacyjną i promocyjną oraz organizację kursów, szkoleń i seminariów. Wspiera również współpracę między zakładami rzemieślniczymi a innymi podmiotami gospodarczymi. Ważnym elementem działalności Izby jest także przeprowadzanie egzaminów oraz potwierdzania kwalifikacji zawodowych (tytuły czeladnika i mistrza)[67].

Organizacje z terenu OF PN2020 należące do Izby przedstawia kolejna tabela.

TABELA 106 ORGANIZACJA RZEMIEŚLNICZE Z TERENU OF PN2020 NALEŻĄCE DO IZBY RZEMIEŚLNICZEJ W OPOLU

Lokalizacja	Nazwa
Głubczyce	Cech Rzemiosł Różnych
Głubczyce	Spółdzielnia Rzemieślnicza
Grodków	Cech Rzemiosł Różnych
Prudnik	Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców
Nysa	Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców

Źródło: http://www.izbarzem.opole.pl/

3. Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Nysie

Punkt działa przy Powiatowym Urzędzie Pracy w Nysie. Świadczy usługi informacyjne związane z możliwościami pozyskiwania wsparcia ze środków Unii Europejskiej w ramach programów operacyjnych wynikających z Narodowej Strategii Spójności. Oferuje wstępną pomoc przy rozliczaniu projektów (poprzez udzielenie niezbędnych informacji dotyczących procedur i wymagań) oraz usługi doradztwa.

Dodatkowo punkt udostępnia publikacje dotyczące Funduszy Europejskich, organizuje spotkania informacyjne, wykłady otwarte i warsztaty związane z tą tematyką[68].

4. Nyska Regionalna Izba Gospodarcza

Izba jest organizacją samorządową zrzeszającą podmioty prowadzące działalność gospodarczą na zasadzie dobrowolności[69]. Izba powstała z inicjatywy przedsiębiorców regionu nyskiego w 2004 roku. Zgodnie ze statutem jej podstawowe zadania to:

- reprezentowanie interesów gospodarczych pracodawców członków izby,
- współtworzenie i współrealizowanie założeń lokalnej polityki gospodarczej,
- współtworzenie warunków dla integracji gospodarki i środowiska menedżerskiego,
- wspieranie przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych,
- współuczestniczenie w wypracowaniu rozwiązań ogólnosystemowych dotyczących gospodarki,

[67] http://www.izbarzem.opole.pl/ [dostęp 24.12.2014].
[68] http://www.pup.nysa.pl/dla_bezrobotnych/lokalny_punkt_informacyjny.html [dostęp 24.12.2014].
[69] Na podstawie ustawy z dnia 30 maja 1989 roku o Izbach Gospodarczych (Dz. U. z 2009 r. Nr 84 poz. 710, ze zmianami).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- upowszechnianie zasad racjonalnego gospodarowania, nowoczesnego zarządzania oraz promowanie postępu technicznego, technologicznego i organizacyjnego,
- prowadzenie działalności w zakresie pośrednictwa finansowego i poręczeń kredytowych,
- kształtowania i upowszechnianie zasad etyki w działalności gospodarczej[70].

W zakres działalności Izby wchodzą projekty związane z przedstawianiem organom fiskalnym i kontrolnym propozycji, wniosków i opinii w zakresie gospodarki, a także inne formy współpracy z organami władzy publicznej oraz pozostałymi podmiotami kreującymi lokalną politykę gospodarczą. Prowadzona jest również działalność informacyjna, doradcza oraz edukacyjna. Izba może też wspierać współpracę gospodarczą z podmiotami zagranicznymi oraz tworzyć warunki do rozstrzygania ewentualnych spraw spornych[71].

5. Regionalne Centrum Transferu Wiedzy i Technologii Innowacyjnych.

Centrum jest jednostką Krajowego Systemu Usług, działającą przy Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Nysie. Beneficjentami jego działalności są zarówno studenci i absolwenci PWSZ, firmy oraz instytucje. Oferta Centrum obejmuje szeroki wachlarz usług z zakresu doradztwa, opracowania ekspertyz i opinii oraz tworzenia projektów. Organizowane są również różnorodne kursy i szkolenia (m. in. informatyczne, językowe, związane z zakładaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej oraz księgowością)[72].

6. Regionalny Inkubator Przedsiębiorczości w Prudniku.

Jest prowadzony przez Agencję Promocji i Rozwoju Gminy Prudnik, będącą jednostką budżetową gminy Prudnik. Agencja została utworzona w celu promowania i wspierania innowacyjności oraz przedsiębiorczości, a także aktywizację społeczności lokalnej dzięki wspieraniu działań przyczyniających się do rozwoju lokalnego rynku pracy (należy do nich m. in. prowadzenie Inkubatora).

Obecnie Inkubator mieści się w dwóch lokalizacjach i oferuje wynajem powierzchni lokali użytkowych, wynajem powierzchni magazynowej, dzierżawę sprzętu elektronicznego oraz usługi poligraficzne [73].

7. Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna „INVEST-PARK".

Jest to administracyjnie wydzielona część terytorium Polski przeznaczona do prowadzenia działalności gospodarczej na preferencyjnych warunkach. Utworzenie strefy było motywowane dużymi możliwościami rozwoju obszaru przy relatywnie niskich kosztach prowadzenia działalności. Istotne jest również korzystne położenie geograficzne (umożliwiające współpracę zagraniczną z podmiotami z Niemiec oraz Republiki Czeskiej).

WSSE jest największą specjalną strefą ekonomiczną w Polsce i zajmuje czwarte w Europie (oraz dwudzieste drugie na świecie) miejsce w rankingu stref ekonomicznych „fDi Magazine" (grupa The Financial Times)[74].

[70] Statut Nyskiej Regionalnej Izby Gospodarczej, http://www.nrig.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=62&Itemid=83 [dostęp 24.12.2014].
[71] http://www.nrig.pl/ [dostęp 24.12.2014].
[72] http://www.pwsz.nysa.pl/ [dostęp 24.12.2014].
[73] http://www.inkubatory.prudnik.pl/ [dostęp 22.12.2014].

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Na terenie OF PN2020 znajdują się podstrefy ujęte w kolejnej tabeli.

TABELA 107. PODSTREFY WSSE NA TERENIE OF PN2020

Lokalizacja	Powierzchnia całkowita	Wolne tereny
Grodków	9,42 ha	9,42 ha
Nysa	169,54 ha	157,37 ha
Otmuchów	16,98 ha	16,98 ha
Prudnik	12,57 ha	11,28 ha

Źródło: http://www.paiz.gov.pl/strefa_inwestora/sse/walbrzych

8. Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna

Została powołana do życia w 1996 roku Rozporządzeniem Rady Ministrów z 18 czerwca. Większość obszarów inwestycyjnych KSSE znajduje się w województwie śląskim, jednak swoim zasięgiem obejmuje także grunty na terenie województw opolskiego i małopolskiego.

W 2012 roku Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna została uznana przez Business Financial Times w rankingu FDI za drugą w Europie i jedenastą na świecie najlepszą strefę ekonomiczną[75]**.**

Główne zadania Strefy to promocja i poszukiwanie nowych inwestorów, sprzedaż nieruchomości i wydawanie zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej w Strefie oraz praw do ulgi podatkowej. Przedsiębiorstwa działające na terenie Strefy mogą również liczyć na dodatkowe wsparcie (np. obsługa inwestora, wynajem pomieszczeń biurowych i magazynowych, doradztwo personalne oraz szkolenia kadr)[76].

W ofercie KSSE znajdują się tereny inwestycyjne w gminie Kietrz – jest to obszar przemysłowy o łącznej powierzchni siedmiu hektarów (dwie działki) oraz w gminie Głuchołazy – obszar o powierzchni 4,6 ha.

3.2. Analiza kondycji IOB, organizacji pracodawców i partnerów społecznych

Kondycja IOB jest trudna do precyzyjnego określenia z uwagi na nieudostępnianie sprawozdań finansowych, które w pewien sposób ukazywałyby zakres ich działania. Dane na temat działalności IOB są bardzo rozproszone i trudno określić, co dokładnie obejmują.

Badając funkcjonowanie wymienionych uprzednio organizacji wskazać należy, że jedyną instytucją, która próbuje wspierać powstawanie lokalnego biznesu jest Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości zlokalizowany przy Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Nysie. Jego oferta kierowana jednak jest do osób młodych, które zgodnie z przesłaniem idei AIP mają do pewnego stopnia eksperymentalnie tworzyć *start up*'y. Eksperymentowanie nie może być jednak podstawą funkcjonowania strategii IOB. Z tego względu inicjatywę tę należy uznać za bardzo cenną, aczkolwiek nie wystarczającą do skutecznego tworzenia klimatu dla dobrze zorganizowanych przedsiębiorstw nie będących jedynie małymi bądź mikro przedsiębiorstwami.

Pewną nadzieją do rozwijania profesjonalnych IOB nakierowanych na tworzenie klimatu przedsiębiorczości jest funkcjonowanie Nyskiej Regionalnej Izby Gospodarczej. Jej

[74] http://www.paiz.gov.pl/strefa_inwestora/sse/walbrzych [dostęp 24.12.2014].
[75] http://ksse.com.pl/rankingi,34 [dostęp 22.12.2014].
[76] http://ksse.com.pl/ [dostęp 22.12.2014].

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

działalność wydaje się być nakierowana na innych odbiorców niż AIP – istniejące już przedsiębiorstwa, których wolą jest rozwijanie swojej działalności. Jednak analiza informacji zgromadzonych na stronie internetowej tej IOB nie wskazuje na to, by ich działalność była odpowiednio rozwinięta.

Podkreślić z pewnością należy fakt terytorialnego nakładania się OF PN2020 z dwiema strefami ekonomicznymi – katowicką i wałbrzyską. Jest to szansa na ściągnięcie zagranicznych inwestorów oraz mobilizację inwestorów z innych części Polski. Istotne wydaje się również rozwijanie inkubatorów przedsiębiorczości, jak na przykład utworzenie Regionalnego Inkubatora Przedsiębiorczości w Prudniku.

3.3. Analiza dynamiki dotychczasowego wsparcia przedsiębiorczości

Internet od dobrych 5-10 lat staje się kluczowym kanałem komunikacji z potencjalnymi odbiorcami danych usług czy petentami w urzędach. Z tego względu analizie poddane zostało to, co wymienione IOB publikują w Internecie na swoich witrynach.

TABELA 108. JAKOŚĆ KOMUNIKACJI ZA POMOCĄ WITRYN INTERNETOWYCH WŚRÓD IOB NA OF PN2020

Instytucja	Strona Internetowa	Ocena przydatności dla przedsiębiorców z OF PN2020 (1-5)
AIP	http://www.pwsz.nysa.pl/index.php?p=1,18,0,0,2,0&ak=1,4028,0	3
RIP	http://www.inkubatory.prudnik.pl/	4
IR	http://www.izbarzem.opole.pl/	3
LPI	https://www.funduszeeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/punkty/lokalny-punkt-informacyjny-funduszy-europejskich-w-nysie/	2
NRIG	http://www.nrig.pl	1
RCTWiT	http://www.pwsz.nysa.pl/index.php?p=22,186,0,0,33	4
WSSE	http://invest-park.com.pl/kontakt/departament-obslugi-inwestora/	4
KSSE	http://ksse.com.pl/	4

Źródło: opracowanie własne

Nie odnaleziono ani jednej witryny w sieci, której treść mogłaby przekonać potencjalnych zainteresowanych, że akurat ta instytucja jest w stanie rozwiązać ich problemy. Natomiast wyróżniono oceną dobrą cztery IOB: RIP, RCTWiT, WSSE oraz KSSE. Dwie ostatnie z nich mogą jednak zakresem swej działalności zniechęcać najlepiej rozwinięty sektor lokalnych przedsiębiorstw, czyli mikro i mały biznes. Z kolei dwie pierwsze instytucje nie położyły nacisku na wskazanie, że ich oferta może być faktycznie potrzebna przedsiębiorcom. Witryna NRIG w ogóle nie funkcjonuje, zaś w przypadku AIP oraz IR brakuje konkretnych przykładów firm, które skutecznie skorzystały z oferty wsparcia tych IOB.

Ze względu na słabą jakość sprawozdawczości badanych IOB analiza dynamiki dotychczasowego wsparcia przedsiębiorczości okazuje się na tyle utrudniona, że aby móc dokonać rzetelniejszej analizy tego problemu należałoby zaprojektować i wykonać osobne badanie empiryczne, którego respondentami byliby przedstawiciele badanych IOB.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

3.4. Analiza dostępności narzędzi wsparcia przedsiębiorczości

Narzędzia wsparcia przedsiębiorczości wykorzystywane przez IOBy działające na terenie OF PN2020 podzielić można na dwa rodzaje. Narzędzi miękkich oraz narzędzi twardych. Wśród tych pierwszych wyróżnić należy wyróżnić wszelkie usługi doradcze oraz szkoleniowe. Natomiast do tych drugich zaliczają się ulgi podatkowe oraz preferencyjne ceny nieruchomości.

TABELA 109. NARZĘDZIA WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W BADANYCH IOB

Instytucja	Narzędzia wsparcia
AIP	• prowadzenia księgowości, • porady prawne, • szkolenia, • warsztaty, • PR, • Marketingowych.
RIP	• wynajem powierzchni lokalu użytkowego, • wynajem powierzchni magazynowej, • dzierżawa sprzętu komputerowego, • dzierżawa sprzętu telefonicznego, • drukowanie.
IR	• szkolenia, • prowadzenie dokumentacja powypadkowa, • ocenianie ryzyka zawodowego, • analiza stanu BHP zakładu pracy, • opiniowanie dokumentacji w zakresie prawa pracy, • opiniowanie nowo utworzonych stanowisk pracy, pod kątem BHP oraz ergonomii, • opracowanie instrukcji stanowiskowych, • szkolenie w zakresie ochrony przeciwpożarowej, • szkolenie z zasad pierwszej pomocy przedmedycznej.
LPI	• konsultacje przedprojektowe, • rozliczenie dotacji,
NRIG	• doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, • doradztwo w zakresie zarządzania.
RCTWiT	• doradztwo, • szkolenia, • ekspertyzy, • usługa wirtualizacji, • usługa wizualizacji, • udostępnianie pomieszczeń.
WSSE	• dostęp do szkoleń i konferencji organizowanych dla Inwestorów, • ulgi podatkowe (PIT i CIT), • hale i powierzchnia biurowa, • tereny inwestycyjne z ulgami podatkowymi, • wsparcie eksperckie (prawne, marketingowe, inwestycyjne).
KSSE	• ulgi podatkowe, • oferta nieruchomości.

Źródło: opracowanie własne.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Zauważyć trzeba, że dominującym typem aplikowanych narzędzi są narzędzia miękkie, które stosowane są przez niemal wszystkie IOBy. Nie stosuje ich tylko KSSE. Za to w przypadku narzędzi twardych wymienić można tylko obie strefy ekonomiczne (por. tabela powyżej).

3.5. Analiza skuteczności, efektywności i jakości działań samorządów, IOB, organizacji pracodawców i partnerów społecznych w zakresie wsparcia przedsiębiorczości i biznesu

Ocena skuteczności, efektywności i jakości działań samorządów i IOB dla II sektora jest rozległym tematem, który należałoby ująć w osobnym opracowaniu. Skuteczność, efektywność oraz jakość działań to trzy zjawiska, które charakteryzują się odmiennym zakresem znaczenia. Skuteczność oznacza sukces w osiągani celów, który nie uwzględnia żadnych innych uwarunkowań. Efektywność to skuteczność odniesiona do kosztów. Natomiast czym innym jeszcze jest jakość, która również zawiera w sobie skuteczność, lecz odnosi ją do staranności osiągania celu. Ponadto utrudniona jest ocena danych zastanych z uwagi na brak sprawozdawczości – źródła są do tego stopnia rozproszone, że należałoby przeprowadzić serię wywiadów pogłębionych z osobami odpowiedzialnymi za tego typu działania.

Pobieżna analiza efektów działań na podstawie wybranych wskaźników sugeruje, że w głównych miastach OF PN2020 pewne działania zostały podjęte, lecz o ich efektywności i jakości trudno się wypowiadać nie posiłkując się wynikami badań, które do tej pory nie były nawet projektowane. Działania te skupiały się wokół Nysy, Prudnika, Otmuchowa, Głubczyc i Głuchołaz. Rekomendowane jest przeprowadzenie dokładniejszych badań empirycznych na ten temat.

3.6. Analiza współpracy pomiędzy podmiotami reprezentujących sektory: prywatny, publiczny i samorządowy w zakresie wsparcia biznesu i przedsiębiorczości

Wskazać należy, iż odnotowano przykłady podejmowania kooperacji międzysektorowej. Przykładowo, Powiatowy Urząd Pracy w Nysie wraz z Państwową Wyższą Szkoła Zawodowa w Nysie i Nyską Regionalną Izbą Gospodarczą zrealizował projekt pn. „I Ty możesz zostać przedsiębiorcą”. Podczas realizacji tego projektu zrealizowano Jesienną Szkołę Edukacji Biznesu (JSEB), do której zapisywali się uczniowie i absolwenci szkoły zawodowej oraz studenci i absolwenci innych uczelni wyższych. Na ofertę JSEB złożyło się:

- doradztwo zawodowe,
- szkolenia z marketingu,
- kurs pozyskiwania funduszy na rozwój działalności,
- szkolnie z ochrony i praw własności intelektualnej,
- kurs zagadnień prawnych,
- kurs księgowości,
- wizyta w Górnośląskiej Szkole Biznesu i Przedsiębiorczości w Chorzowie,
- spotkania z liderami biznesu,
- stworzenie i prowadzenie własnej firmy symulacyjnej.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Ponadto, w ramach projektu zorganizowano Akademię Biznesu dla Seniora (ABdS). Skorzystały z niej osoby po 55 roku życia. Uczestnikom ABdS zaoferowano:

- doradztwo zawodowe,
- szkolenia z zakresu przedsiębiorczości,
- kurs: *Jak zarabiać pieniądze i nimi zarządzać?,*
- wykład o elastycznych formach zatrudnienia,
- wykłady z mentorami biznesu,
- warsztaty: *Trening umiejętności biznesowych*.

Dla najmłodszych mieszkańców zorganizowano Akademię Przedszkolaka, do której zaproszono uczęszczających do przedszkoli na terenie powiatu nyskiego. Oferta dla dzieci zawierała:

- zajęcia warsztatowe z zakresu podstaw ekonomicznego słownictwa:
  - „Czym jest wartość pieniądza?”,
  - „promocja”,
  - „reklama”,
  - „sprzedaż”,
- wycieczka do banku, sklepów i PWSZ w Nysie,
- konkursy plastyczne: „Mój wymarzony pieniążek” i „Reklamuję moje przedszkole”,
- zabawy: „W sklep”, „W bank”,
- przygotowanie scenek teatralnych poświęconych tematyce przedsiębiorczości.

TABELA 110. REZULTATY ILOŚCIOWE PROJEKTU "I TY MOŻESZ ZOSTAĆ PRZEDSIĘBIORCĄ"

Rezultaty ilościowe
• 80 przedszkolaków uczestniczyło w warsztatach, w konkursach, w wycieczkach do banku, sklepu i do PWSZ w Nysie.
• 70 uczestników i uczestniczek przystąpiło do indywidualnych testów KUP.
• 70 uczestników i uczestniczek uczestniczyło w 8 szkoleniach z zakresu przedsiębiorczości i w 5 spotkaniach z liderami biznesu.
• 20 uczestników i uczestniczek przystąpiło do konkursu wiedzy o przedsiębiorczości (3 pierwsze miejsca zostały nagrodzone aparatami fotograficznymi).
• 6 uczestników/uczestniczek projektu wraz z 3 opiekunami i 2 przedsiębiorcami wzięło udział w 2 wyjazdach studyjnych do Górnośląskiej, • Szkole Biznesu i Przedsiębiorczości w Chorzowie.
• 20 seniorów przystąpiło do indywidualnych testów KUP.
• 19 seniorów wzięło udział w warsztatach z umiejętności biznesowych i w 3 wykładach z mentorkami biznesu i w 3 szkoleniach z zakresu przedsiębiorczości.

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 111.REZULTATY JAKOŚCIOWE PROJEKTU "I TY MOŻESZ ZOSTAĆ PRZEDSIĘBIORCĄ"

Rezultaty jakościowe:
• zwiększenie motywacji do udziału w zajęciach aktywizujących, takich jak konkursy, zabawy w teatrzyk wśród 80 przedszkolaków.
• wzrost koncentracji i zaangażowania w zajęciach aktywizujących, takich jak konkursy, zabawy w teatrzyk wśród 80 przedszkolaków.
• podniesienie poziomu samooceny wśród 80 przedszkolaków.
• podniesienie poziomu autoprezentacji wśród 80 przedszkolaków.
• podniesienie poziomu umiejętności pracy w zespole wśród 80 przedszkolaków.
• zwiększenie motywacji do udziału w szkoleniach, działaniach realizowanych w ramach firmy symulacyjnej wśród 70 uczestników/uczestniczek.
• podniesienie poziomu samooceny wśród 70 uczestników/uczestniczek.
• podniesienie poziomu autoprezentacji wśród 70 uczestników/uczestniczek.
• wzrost umiejętności interpersonalnych wśród 70 uczestników/uczestniczek.
• podniesienie poziomu umiejętności pracy w zespole wśród 70 uczestników uczestniczek.
• zwiększenie motywacji do udziału w zajęciach aktywizujących postawy przedsiębiorcze wśród 19 osób w wieku 55+.
• wzrost koncentracji i zaangażowania w zajęciach aktywizujących postawy przedsiębiorcze wśród 19 osób w wieku 55+.
• podniesienie poziomu samooceny wśród 19 osób w wieku 55+.
• podniesienie poziomu autoprezentacji wśród 19 osób w wieku 55+.
• podniesienie wiary we własne siły i możliwości wśród 19 osób w wieku 55+.
• podniesienie poziomu umiejętności pracy w zespole wśród 19 osób w wieku 55+.

Źródło: opracowanie własne

3.7. Określenie potrzeb w zakresie wsparcia przedsiębiorczości do roku 2020, z pespektywą do 2030

Analizy struktury przedsiębiorstw zlokalizowanych na OF PN2020 wykazały, że dominują małe i mikro przedsiębiorstwa. Jest to efektywny model, jeśli chodzi o zaspokojenie potrzeb ekonomicznych pojedynczych rodzin, lecz nie jest to model, który może gwarantować tworzenie trwałej struktury przedsiębiorczości o rozpoznawalnej marce oraz rozwijającym się zakresie funkcjonowania. Potrzebne jest pójście o krok dalej, aby coraz więcej małych przedsiębiorstw przekształcało się w średnie. Do pewnego stopnia jest to mechanizm, który powinien się sprawdzić, jeśli przedsiębiorcom pozwoli się działać, zapewni się im zmniejszenie podatków oraz opłat z tytułu najmu gruntu.

Rekomendowane jest również zwiększenie komunikacji pomiędzy przedsiębiorcami oraz Powiatowymi Urzędami Pracy. Rozwiązaniem nie jest tu organizowanie staży płatnych przez

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

PUP, ponieważ po zakończeniu stażu większość pracowników nie jest zatrudniana. Należy również tworzyć mikrostrategie rynku pracy, które będą tworzone z większą częstotliwością. Ich celem ma być reakcja na aktualne wyzwania rynku pracy. Potrzebne są badania rynku pracy oraz stałe szkolenia w zakresie zarządzania i marketingu.

Przydatne jest również uruchomienie działań doradczych. Podobnie, jak to się stało w przypadku funduszy unijnych. Dla mikro- i małych przedsiębiorstw ważne jest również wsparcie w postaci funduszy poręczeń, funduszy mikropożyczek czy ulg ze strony jednostek samorządu terytorialnego.

3.8. Analiza możliwości i gotowości do przemodelowania działania samorządów, IOB, organizacji pracodawców i partnerów społecznych

Gotowość do współpracy JST oraz przedsiębiorców powinna być kluczowym zagadnieniem. Obie strony powinny zrozumieć, że większa kooperacja może przysłużyć się osiąganiu zdefiniowanych uprzednio celów określanych jako wspólne. Partnerzy tego dialogu powinni wypracować wspólny model wielotorowej współpracy. Sytuacja jednak nie jest prosta z uwagi na wielość podmiotów zaangażowanych w tworzenie OF PN2020. JST reprezentowane są tu zarówno w postaci powiatów, jak i gmin, co dodatkowo komplikuje sytuację. Ponadto, mamy do czynienia z dużą ilością autonomicznych JST i autonomicznych przedsiębiorstw, których interesy na wejściu mogą wydawać się sprzeczne. Kluczowe więc wydaje się wykonanie pracy uświadamiającej podmiotom tworzącym OF PN2020 wspólne cele oraz wzajemne przenikanie się nisz ekonomicznych. Zrozumienie idei kooperacji oraz faktu, że gospodarka funkcjonuje na zasadzie naczyń połączonych, powinno skutkować efektem przemodelowania współpracy na korzyść rozwoju OF PN2020.

3.9. Analiza porównawcza firm OF PN2020 w relacji do poziomu regionalnego i krajowego

Dokonując oceny porównawczej funkcjonowania podmiotów prywatnych na terenie OF PN2020 można odwołać się do dwóch wskaźników:

- liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności,
- liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 000 ludności.

Wartości badanych wskaźników sugerują, że w 6 z 26 gmin sytuacja jest lepsza zarówno w porównaniu z województwem opolskim, jak i z Polską. Wskaźnik liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności przekroczył wyniki regionalne i krajowe w 7 gminach miejskich należących do OF PN2020: Głubczyce, Nysa, Paczków, Biała, Głuchołazy, Grodków, Otmuchów. W przypadku liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 000 ludności wskaźnik ten został przekroczony również w tych samych gminach (por. tabela poniżej). Rekomendowane jest skupienie się zarówno na grupie gmin, w których wskaźniki odbiegają od średnich regionu i kraju, jak i zadbaniu o to, by liderzy porównywali się z innymi regionami. Takimi choćby, jak aglomeracja wrocławska czy górnośląska.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 112.WYBRANE WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA OF PN2020

	podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	**osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności**
POLSKA	1 071	77
OPOLSKIE	1 000	72
Głubczyce - miasto	1 318	78
Nysa - miasto	1 274	92
Paczków - miasto	1 273	82
Biała - miasto	1 194	67
Głuchołazy - miasto	1 167	74
Grodków - miasto	1 157	84
Otmuchów - miasto	1 094	80
Kietrz - miasto	981	68
Prudnik - miasto	932	59
Korfantów - miasto	925	65
Nysa - obszar wiejski	865	68
Głuchołazy - obszar wiejski	729	60
Otmuchów - obszar wiejski	708	59
Skoroszyce	708	51
Łambinowice	666	52
Paczków - obszar wiejski	651	53
Kietrz - obszar wiejski	604	47
Grodków - obszar wiejski	597	46
Lubrza	587	45
Głubczyce - obszar wiejski	585	48
Prudnik - obszar wiejski	580	48
Biała - obszar wiejski	539	44
Branice	516	36
Korfantów - obszar wiejski	503	41

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

3.10. Trendy i prognozy

Zauważyć należy, że po roku 2004 odnotowano wzrost występowania IOB na terenie OF PN2020, kiedy to powstało 5 organizacji z otoczenia biznesu. Były to: Nyska Regionalna Izba Gospodarcza, Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Nysie, Regionalne Centrum Transferu Wiedzy i Technologii Innowacyjnych w Nysie, Regionalny Inkubator Przedsiębiorczości w Prudniku oraz Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości w Nysie (por. tabela poniżej).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 113. ROZWÓJ IOB NA TERENIE OF PN2020

Nazwa IOB	Rok założenia
Izba Rzemieślnicza w Opolu	1951
Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna	1996
Wałbrzyska Specjalna Strefa Ekonomiczna	1997
Nyska Regionalna Izba Gospodarcza	2004
Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich	2007
Regionalne Centrum Transferu Wiedzy i Technologii Innowacyjnych	2010
Regionalny Inkubator Przedsiębiorczości	2012
Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości	2014

Źródło: opracowanie własne

Prognozowane jest zatem czasowe utrzymanie trendu bocznego (ilość IOB utrzyma się na podobnym poziomie). Po roku 2022, a więc po wygaśnięciu finansowania IOB z funduszy UE ich liczba może zmniejszyć się do czterech. Potencjalnie bowiem mogą zostać zlikwidowane cztery najnowsze IOB.

Biorąc pod uwagę wzrastającą rolę i zakres działalności ogólnopolskich IOB dedykowanych przedsiębiorcom i pracodawcom wskazać należy, że trendy te raczej nie powinny ominąć terenów Opolszczyzny. Wśród działających najprężniej organizacji wymienić należałoby Związek Pracodawców i Przedsiębiorców, Pracodawców Rzeczpospolitej czy Konfederację Lewiatan.

Innym trendem, który warto brać pod uwagę jest kwestia sposobu obsługi inwestorów przez lokalne władze. Przewiduje się, że stanowiska obsługi inwestorów i pracodawców będą ważnymi elementami struktury organizacyjnej urzędów gmin. Celem ich funkcjonowania będzie zwiększanie konkurencyjności oferty inwestycyjnej gminy. Będzie to ważny element po wyczerpaniu perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020. Biorąc pod uwagę możliwość likwidacji niektórych IOB po zakończeniu unijnego finansowania przemyślana będzie musiała zostać przyszła specjalizację IOB, które mają po roku 2020 dalej funkcjonować. Jeśli ich kompetencje zostaną odpowiednio rozdzielone, to powinny stanowić zauważalne wsparcie w rozwoju przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.

Zauważalne trendy w postaci zwiększania dostępności do oferowanych przez IOB usług miękkich (doradztwo, szkolenia, warsztaty) będą najprawdopodobniej występować obok ułatwień twardych (niższe ceny wynajmu pomieszczeń, zwolnienia z podatków).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

3.11. Rekomendacje

Proponowane rekomendacje podzielić należy na dwa rodzaje. Rekomendacje dla IOB, organizacji pracodawców i partnerów społecznych oraz rekomendacje dla JST.

3.11.1. Dla IOB, organizacji pracodawców i partnerów społecznych

A. NOWE INWESTYCJE. Kluczowe jest tworzenie nowych inwestycji, które bazować będą na istniejącym lokalnym potencjale produkcyjnym. Rozwój branży przetwórstwa rolno-spożywczego nie może zostać zaniedbany, jeśli celem jest zwiększanie dochodów z produkcji. W tym celu priorytetem przedsiębiorców powinno być stałe poszukiwanie środków na inwestycje, w czym zawiera się występowanie o dotacje z funduszy państwowych. Niniejsza rekomendacja odpowiada na problemy powiązane z celem operacyjnym 1.3. – problem: Brak spójnego systemu wsparcia dla przedsiębiorstw na poziomie PN2020.

B. PLATFORMA DIALOGU. Rekomendowane jest wspieranie działalności IOB, zwłaszcza Nyskiej Regionalnej Izby Gospodarczej, Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości i Regionalnego Inkubatora Przedsiębiorczości. Wspólne forum, które na bieżąco hierarchizowałoby priorytety inwestycyjne i poszukiwało wspólnych rozwiązań dla lokalnych przedsiębiorców nie powinno pozostać zaniedbane. Niedobór komunikacji w prosty sposób może zostać zastąpiony nieefektywnymi formami konkurencji. Przedsiębiorcy powinni uświadomić sobie, że stanowią kluczową grupę interesu, której rolą powinno być wchodzenie w aktywny dialog nie tylko z sobą, ale również z otoczeniem urzędniczo-państwowym. Rekomendacja odpowiada na problemy powiązane z celem operacyjnym 1.3. – problem: Brak wypracowanych mechanizmów podejmowania wspólnych decyzji dotyczących rynku pracy (forum, „okrągłego stołu").

C. MARKA POŁUDNIOWEJ OPOLSZCZYZNY. Firmom z terenów OF PN2020 zależeć powinno na tworzeniu i lansowaniu dobrej marki produktów i usług wywodzących się z tych terenów. Działania reklamowe powinny być odpowiednio ukierunkowane tak, aby nie marnować środków na kampanie ogólnopolskie wchodzące w pewien konflikt z innymi markami lokalnymi. Lepsza polityka działań reklamowych powinna zakładać budowanie spójnej narracji wokół wspólnej marki regionu. Rekomendacja jest odpowiedzią na problemy powiązane z celem operacyjnym 1.3. – problem: Brak spójnego systemu wsparcia dla przedsiębiorstw na poziomie PN2020 oraz z celem operacyjnym 3.4. – problem: Niska rozpoznawalności PN2020.

3.11.2. Dla samorządów szczebla powiatowego i gminnych OF PN2020

A. ULGI PODATKOWE. Zwolnienie, w pewnym stopniu, z opłat lokalnych powinno poskutkować zatrzymaniem większych sum po stronie II sektora. W założeniu sumy te najprawdopodobniej przeznaczane będą na wynajem powierzchni biurowych czy magazynowych. Nieniejsza rekomendacja jest odpowiedzią na problemy powiązane z celem operacyjnym 1.1. – problem: Brak zachęt dla przedsiębiorców do zatrudniania nowych pracowników w postaci ulg podatkowych

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

i innych zobowiązań publicznoprawnych oraz z celem opracyjnym 3.3. - problem: Brak rozwiniętego systemu zachęt, ulg i wsparcia do rozwoju przedsiębiorczości.

B. PREFERENCYJNE WARUNKI PROCEDURALNE. Przedsiębiorstwa określane jako dochodowe oraz innowacyjne powinny zyskać status firmy traktowanej w specjalny sposób. Model ten ma na celu wyznaczenie przedsiębiorstw innowacyjnych, które mogłyby liczyć na przyśpieszenie procedur związanych z otrzymywaniem np. pozwoleń na budowę hal produkcyjnych bądź przyłączaniem mediów. W sytuacji tego typu podmiotów czas jest na tyle istotnym czynnikiem, że blokowanie rozwoju takich przedsiębiorstw szczególnie działa na niekorzyść regionu. Rekomendacja odpowiada na problemy powiązane z celem operacyjnym 1.3. – problem: Brak spójnego systemu wsparcia dla przedsiębiorstw na poziomie PN2020.

C. INFORMACJE. Rekomendowane jest zwiększenie skuteczności z docieraniem z informacjami o rozmaitych konkursach, przetargach i przede wszystkim możliwości otrzymania dotacji. Rekomendacja jest odpowiedzią na problemy powiązane z celem operacyjnym 1.3. – problem: Brak spójnego systemu wsparcia dla przedsiębiorstw na poziomie PN2020.

D. KOOPERACJA NA POZIOMIE KILKU JST. Ważna dla lokalnych władz obu samorządowych szczebli powinna być umiejętność wypracowania wspólnych stanowisk. Pamiętać należy o wspólnym interesie całego obszaru funkcjonalnego, a nie zaś partykularnych interesach poszczególnych gmin. W razie konfliktów powinny być prowadzone międzygminne negocjacje i mediacje. Kluczowe wydaje się odświeżenie perspektywy spojrzenia na swój obszar działania, które w ramach OF PN2020 jest zdecydowanie szerszy niż jedna gmina czy jeden powiat. Rekomendacja odpowiada na problemy powiązane z celem operacyjnym 1.3. – problem: Brak spójnego systemu wsparcia dla przedsiębiorstw na poziomie PN2020.

E. ZMIANA OPTYKI PUNKTÓW ODNIESIENIA. Z uwagi na przygraniczne położenie obszaru OF PN2020 istotne jest zadbanie o to, aby potencjalni inwestorzy nie wybierali jako miejsc płacenia podatków Czech. Z tego względu należy stworzyć warunki, w których polscy czy zagraniczni inwestorzy będą wybierali lokalizowanie swoich przedsięwzięć biznesowych w OF PN2020, a nie w Czechach. Należy zapoznać się z czeskimi regulacjami i ułatwieniami dla biznesu, by móc prezentować konkurencyjną ofertę, tak aby nie tracić obecnych inwestorów i pozyskiwać przyszłych. Rekomendacja odpowieda na problemy powiązane z celem operacyjnym 1.3. – problem: Brak spójnego systemu wsparcia dla przedsiębiorstw na poziomie PN2020.

Podsumowując, na obszarze OF PN2020 działają zróżnicowane instytucje otoczenia biznesu, w tym dwie Specjalne Strefy Ekonomiczne oraz dwa Inkubatory Przedsiębiorczości. Diagnozy sytuacji OF PN2020 w zakresie instytucji otoczenia biznesu dopełniają dane o charakterze jakościowym, obejmujące doświadczenia i opinie osób zaangażowanych w działalność IOB. W ramach opracowywania niniejszego dokumentu przeprowadzono wywiady z przedstawicielami Instytucji Otoczenia Biznesu. Dokonana przez nich ocena

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

sytuacji na lokalnym rynku pracy była na ogół negatywna. Za główne problemy uznano małą liczbę miejsc pracy, brak dużych zakładów pracy oraz odpływ kapitału ludzkiego – można więc powiedzieć, że obserwacje przedstawicieli IOB są spójne z danymi statystycznymi oraz opiniami mieszkańców.

Niezależnie od miejsca działania reprezentowanej przez nich instytucji, uczestnicy badania byli zdania, że obszar słabo rozwija się pod względem społecznym i gospodarczym. Wśród problemów wymieniano: wysoki poziom bezrobocia, brak dużych zakładów pracy (w tym inwestorów), niewystarczający stopień komunikacji. Z kolei za czynniki mogące być motorem napędowym rozwoju uznano położenie geograficzne, rozbudowaną sieć drogową o znaczeniu krajowym, możliwość pozyskiwania środków unijnych. Odpowiedzi na pytanie o najprężniej rozwijającą się gałąź gospodarki były zróżnicowane: wskazywano na rolnictwo, turystykę, branżę budowlaną oraz produkcyjną (np. systemy grzewcze).

Równie negatywnie oceniany jest rozwój przedsiębiorczości na obszarze OF PN2020 (powstają głównie mikro i małe przedsiębiorstwa). Przyczyn takiej sytuacji badani upatrują w braku atrakcyjnej oferty dla potencjalnych inwestorów. Tylko jeden z przedstawicieli nyskich organizacji zauważył, że w mieście ma miejsce rozwój przedsiębiorstw produkcyjnych.

Działania, jakie zdaniem respondentów powinny być podejmowane na rzecz rozwoju przedsiębiorczości to: dodatkowe zachęty finansowe dla przedsiębiorców, aktywne pozyskiwanie inwestorów i zapewnianie im kompleksowej obsługi oraz promocja obszaru.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

4. Wspólna promocja inwestycji w oparciu o analizę przedsiębiorczości – „Mapa Przedsiębiorczości Obszaru Funkcjonalnego" w podziale na specjalizacje

4.1.Turystyka i kulturoznawstwo

Walory turystyczne i krajoznawcze OF PN2020 z pewnością należą do jednej z niekwestionowanych zalet tego obszaru. Mówiąc hasłowo, można wymienić samo miasto Nysę, zwaną Śląskim Rzymem bądź Góry Opawskie zwane Perłą Opolszczyzny. Tereny te mogą stanowić obszar aktywności turystycznej zarówno w okresach urlopowych, jak i próbować konkurować w zakresie tzw. turystyki weekendowej. W pierwszym wypadku oferta promowana i kierowana powinna być do odbiorcy ogólnopolskiego lub zagranicznego. Natomiast w przypadku turystyki weekendowej do zamieszkujących największe polskie skupisko ludności, czyli aglomerację górnośląską (wg różnych szacunków liczącą od 2,5 do 5 mln mieszkańców) bądź też aglomerację wrocławską (wg różnych szacunków liczącą od 850 tys. do 1,2 mln mieszkańców). Promocja ta winna odbywać się bez pomijania najbliższej dla OF PN2020 wielkomiejskiej aglomeracji, jaką stanowi aglomeracja opolska (wg różnych szacunków liczącą od 200 do 300 tys. mieszkańców).

MAPA 3. LOKALIZACJA OF PN2020 WZGLĘDEM WROCŁAWIA, OPOLA ORAZ AGLOMERACJI GÓRNOŚLĄSKIEJ

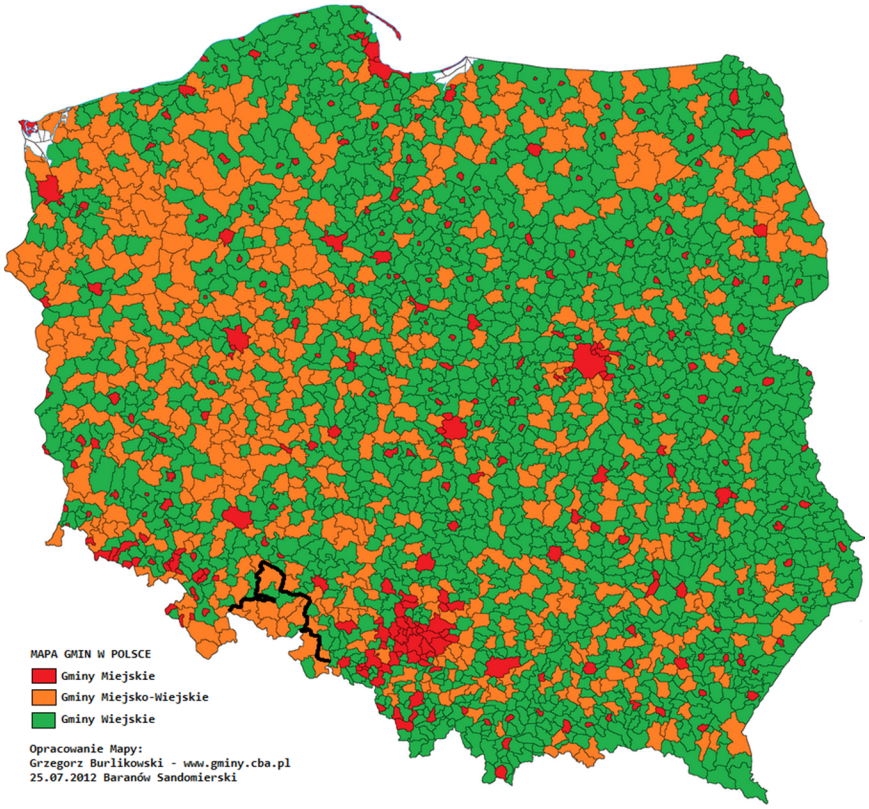

Źródło: opracowanie własne, na podstawie: http://www.gminy.cba.pl/gminy%20mapa.png

Centralne położenie OF PN2020 pomiędzy wymienionymi wyżej lokomotywami rozwoju gospodarczego południowej Polski powinno być brane pod uwagę jako jeden z naczelnych

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

argumentów przy reklamowaniu bogatej oferty regionu południowej Opolszczyzny. Pamiętać należy, że z położonego centralnie pomiędzy Nysą a Głubczycami Prudnika jest ok. 50 km do Opola, co zajmuje niecałą godzinę drogi, ok. 120 km do Wrocławia, co zajmuje przy wykorzystaniu autostrady A4 ok. 1,5h, ok. 130 km do Katowic, co przy wykorzystaniu autostrady A4 zajmuje również ok. 1,5h. [por. mapka powyżej].

Wśród trzech powiatów wchodzących w skład OF PN2020 najwięcej miejsc noclegowych odnotowano w powiecie nyskim – 3 563, co stanowi 87,59% wszystkich miejsc noclegowych. Pozostałe kilkanaście procent miejsc noclegowych niemal po równo rozdzielone jest pomiędzy powiaty prudnicki i głubczycki (por. tabela poniżej). W powiecie nyskim najwięcej miejsc noclegowych odnotowano w gminie Głuchołazy (gmina wiejska) i było to 1 339 miejsc (ok. 33%). Następnie w gminie Nysa (gmina miejska) odnotowano 1 250 miejsc noclegowych (ok. 31%).

Natomiast pod względem stopnia wykorzystania tychże miejsc noclegowych przodował powiat prudnicki – 26,5% wykorzystania. Następnie powiat głubczycki, w którym ów wskaźnik wyniósł 25,9%. Wspomniany powiat nyski charakteryzował się najniższym stopniem wykorzystania miejsc noclegowych – 25,2%. Jednak podkreślić należy, że wielkości te są do siebie zbliżone. Cały OF PN2020 osiągnął średnią stopnia wykorzystania miejsc noclegowych na poziomie 25,9%. Na tle ogólnopolskim obszar ten plasuje się więc poniżej średniej wynoszącej 34,8%, lecz średnia jest zbliżona do wojewódzkiej wynoszącej dla województwa opolskiego 25,6% (por. tabela poniżej).

TABELA 114. MIEJSCA NOCLEGOWE W POWIATACH OF PN2020

	Liczba miejsc		**Stopień wykorzystania miejsc noclegowych**
	Liczba	**%**	**%**
Powiat nyski	3 563	87,59	25,2
Powiat prudnicki	249	6,12	26,5
Powiat głubczycki	256	6,29	25,9
Ogółem	4 068	100,00	Średnia = 25,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Zauważyć trzeba, że na tle powiatów graniczących z OF PN2020 obszar nie wypada negatywnie. Pod względem stopnia wykorzystania miejsc noclegowych przewyższają go tylko powiat raciborski oraz brzeski, przy czym w przypadku tego drugiego powiatu różnica wynosi mniej niż pół punktu procentowego (por. tabela poniżej).

TABELA 115. STOPIEŃ WYKORZYSTANIA MIEJSC NOCLEGOWYCH OF PN2020 NA TLE POWIATÓW OŚCIENNYCH

Powiat	**Stopień wykorzystania miejsc noclegowych (%)**
Powiat raciborski	28,2
Powiat brzeski	26,3
OF PN2020	25,9
Powiat krapkowicki	23,1
Powiat ząbkowicki	22,4
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	18,8
Powiat opolski	17,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Turystyka jako jeden z elementów lokalnych strategii rozwoju powinien być brany pod uwagę przy okazji planowania Strategii Rynku Pracy OF PN2020. Pamiętać należy jednak, że wydolność tej branży związana jest z poziomem atrakcyjności regionu, którą również należy rozwijać otwierając się na nowe kierunki turystyki. Przykładem takiej gałęzi turystyki jest np. biroturystyka, w ramach której pasjonaci odwiedzają historycznie ciekawe zakłady produkujące piwo. Skorzystać z tej możliwości mógłby – po odpowiednim – doinwestowaniu browar w Głubczycach.

Inną szansą na rozwój nisz turystycznych jest kierowanie promocji do innych specyficznych odbiorców. Wykorzystując naturalne walory OF PN2020, jakie stanowią niskie góry wskazać należy, że ten rodzaj ukształtowania terenu może sprzyjać rozwojowi turystyki kierowanej do seniorów. Relatywnie niewielkie wysokości szczytów są dla seniorów – z oczywistych względów - łatwiej osiągalne. Krajobrazy polskiej części Gór Opawskich oraz Płaskowyżu Głubczyckiego powinny doskonale wpisać się w te trendy.

4.2.Odnawialne źródła energii

Mając na względzie fakt, iż potencjał do rozwoju różnego typu OZE na terenie Rzeczpospolitej Polski jest zróżnicowany zaznaczyć trzeba, że województwo opolskie ma duży potencjał energetyczny jeśli chodzi o wykorzystanie źródeł odnawialnych, takich jak: energia wodna, z biomasy, wiatrowa, słoneczna[77].

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego na lata 2000-2015 przewidywała tworzenie i wykorzystanie OZE jako jedno z głównych zadań dla lokalnych władz. W następstwie tej strategii uruchomiono np. program Prosument Opolski, do którego przystąpiły wszystkie gminy OF PN2020, podpisując *Porozumienie współpracy w realizacji programu dofinansowania zakupu i montażu odnawialnych źródeł energii* ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu[78]. Program ten zakłada wsparcie w formie dotacji na potrzeby istniejących lub będących w budowie budynków mieszkalnych jednorodzinnych lub wielorodzinnych zakupów i montażu instalacji odnawialnych źródeł do produkcji energii cieplnej lub energii elektrycznej takich, jak:

- pompy ciepła,
- instalacje solarne,
- systemy fotowoltaiczne,
- małe elektrownie wiatrowe.

Lokalizacja tych i kolejnych inwestycji w OZE jest wynikiem przeprowadzonej przez Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi UMWO w 2009 roku ekspertyzy pt. *Stadium prac w zakresie wykorzystania energii odnawialnej i biopaliw w województwie opolskim*[79]. Według wniosków tego studium wszystkie gminy wchodzące w skład OF PN2020 mają potencjał inwestycyjny w zakresie OZE. Gmina Nysa charakteryzuje się z kolei najszerszymi możliwościami inwestycji z uwagi na możliwość wykorzystania zarówno energii z biomasy (w tym słomy i upraw energetycznych), jak i energii wiatrowej. Ze stosunkowo wysokim potencjałem rozwoju inwestycji OZE – lecz mniejszym – mamy również do czynienia

[77] Por. Wiatkowski Mirosław, Rosik-Dulewska Czesława. 2012. Stan obecny i możliwości rozwoju energetyki wodnej w województwie opolskim, WODA – ŚRODOWISKO - OBSZARY WIEJSKIE (IV–VI), t. 12 z. 2 (38), s. 313-327.
[78] Por. *www.wfosigw.opole.pl/media/Wykaz_Gmin_2_11_03_2015.doc*
[79] http://opolskie.ksow.pl/fileadmin/user_upload/opolskie/pliki/Studium-PL-proj.pdf

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

na terenach dwóch innych gmin – Głubczyce oraz Otmuchów. Z kolei gminy takie, jak Kietrz, Lubrza czy Skoroszyce zdają się autorom ekspertyzy gminami o mniejszym potencjale inwestycyjnym w OZE (por. mapa poniżej).

MAPA 4. KLASYFIKACJA TERENÓW POD KĄTEM POTENCJAŁU INWESTYCYJNEGO ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

Źródło: Stadium prac w zakresie wykorzystania energii odnawialnej i biopaliw w województwie opolskim, 2009, s. 9.

Według autorów tekstu *Stan obecny i możliwości rozwoju energetyki wodnej w województwie opolskim* największym wykorzystaniem produkcji energii wodnej w całym województwie opolskim charakteryzuje się powiat nyski. Na jego terenie znajdują się takie elektrownie, jak Zbiornik Otmuchów czy Zbiornik Nysa, których łączna moc to ok. 8 MW (por. tabela poniżej).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 116. ISTNIEJĄCE I PLANOWANE ELEKTROWNIE WODNE

Nazwa elektrowni	Rzeka	Gmina / Powiat	Moc [MW]
Istniejące			
Zbiornik Otmuchów	Nysa Kłodzka	Otmuchów / nyski	4,80
Zbiornik Nysa (Głębinów)	Nysa Kłodzka	Nysa / nyski	3,04
Zbiornik Kozielno	Nysa Kłodzka	Paczków / nyski	1,75
Piątkowice	Nysa Kłodzka	Łambinowice / nyski	1,21
Nysa	Nysa Kłodzka	Nysa / nyski	0,76
Skrzypiec	Prudnik	Lubrza / prudnicki	0,40
Nowy Świętów	Biała Głuchołaska	Głuchołazy / nyski	0,21
Ścinawa	Ścinawa Niemodlińska	Korfantów / nyski	0,20
Głuchołazy	Biała Głuchołaska	Głuchołazy / nyski	0,15
Klisino	Osobłoga	Głubczyce / głubczycki	0,08
Branice	Opawa	Branice / głubczycki	0,05
Bliszczyce	Opawa	Branice / głubczycki	0,02
Moszczanka	Młynówka/Złoty Potok	Prudnik / prudnicki	0,02
Planowane			
Zbiornik Otmuchów	Nysa Kłodzka	Otmuchów / nyski	6,00
Biała Nyska	Biała Głuchołaska	Nysa / nyski	0,18
Rynarcice	Ścinawa Niemodlińska	Korfantów / nyski	0,06

Źródło: Wiatkowski Mirosław, Rosik-Dulewska Czesława. 2012. Stan obecny i możliwości rozwoju energetyki wodnej w województwie opolskim, Woda – Środowisko – Obszary wiejskie, t. 12 z. 2 (38), s.319-320, 323.

Planowany jest też rozwój sieci elektrowni wodnych na OF PN2020. Przykładowo Zbiornik Otmuchów ma zwiększyć moc do 6 MW. Inne inwestycje planowane również są na terenie tego powiatu, lecz nie są to moce porównywalne z możliwościami Zbiornika Otmuchów. W ramach rozwijania współpracy OF PN2020 gminy wchodzące w skład powiatu głubczyckiego oraz prudnickiego mogłyby wykorzystać doświadczenie gmin z powiatu nyskiego w kwestii inwestowania w energetykę wodną.

4.3.Usługi opiekuńczo-zdrowotne

Wśród usług związanych z opieką nad osobami zależnymi oraz mającymi problemy zdrowotne wyróżnić należy przede wszystkim:

- liczbę żłobków,
- odsetek dzieci objętych opieką w placówkach tego typu,
- liczbę przychodni,
- liczbę łóżek w szpitalach ogólnych.

Na koniec 2014 roku GUS odnotował 12 placówek żłobkowych znajdujących się na terenie OF PN2020. Jest to o 5 placówek więcej niż odnotowano w roku 2012. Najwięcej placówek było na terenie powiatu nyskiego – 5, zaś w powiecie prudnickim oraz

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

głubczyckim odnotowano po trzy żłobki. W powiecie prudnickim wzrost ilości żłobków był najbardziej zauważalny, ponieważ 3 z 5 wymienionych uprzednio żłobków powstało właśnie tam (por. tabela poniżej).

TABELA 117.LICZBA ŻŁOBKÓW W JST WCHODZĄCYCH W SKŁAD OF PN2020

	2012	2013	2014
Powiat nyski	5	5	5
Głuchołazy - miasto	2	2	2
Nysa - miasto	3	3	3
Powiat prudnicki	0	1	3
Biała - miasto	0	0	1
Prudnik - miasto	0	1	1
Głogówek – miasto (nie należy do PN2020)	0	0	1
Powiat głubczycki	2	3	3
Branice	1	2	2
Głubczyce - miasto	1	1	1
Grodków (powiat brzeski)	0	0	1
Łącznie	7	9	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Jeśli chodzi o odsetek dzieci objętych opieką żłobkową, to przede wszystkim zauważyć trzeba, że wskaźnik ten w ostatnich trzech latach na terenie OF PN2020 wzrastał. Wzrost bowiem odnotowano we wszystkich trzech powiatach oraz w Grodkowie. Największy wzrost odnotowano w Grodkowie – z 0% do 7,6% oraz wpowiecie prudnickim, gdzie zmiana wartości wskaźnika wyniosła 2,8 pkt. proc. Największe wartości wskaźnika odnotowano jednak nie tylko w głównych miastach-stolicach powiatów. W Otmuchowie było to 41,4% na koniec roku 2014, zaś w Branicach 23,8% (por. tabela poniżej).

TABELA 118. ODSETEK DZIECI OBJĘTYCH OPIEKĄ W ŻŁOBKACH (W %)

	2012	2013	2014
Powiat nyski	7,3	8,2	9,2
Otmuchów - miasto	22,9	33,0	41,4
Głuchołazy - miasto	20,5	21,2	21,4
Nysa - miasto	15,4	17,1	19,1
Paczków - miasto	4,4	5,6	4,4
Powiat prudnicki	6,6	8,6	9,4
Prudnik - miasto	15,5	20,3	21,8
Głogówek – miasto (nie należy do PN2020)	10,6	10,5	11,7
Biała - miasto	0,0	0,0	8,3
Powiat głubczycki	2,9	5,1	5,1
Branice	7,9	23,7	23,8
Głubczyce - miasto	6,7	7,9	7,6
Grodków – miasto (powiat brzeski)	0,0	0,0	7,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

W trzech badanych powiatach w roku 2014 odnotowano 117 przychodni, z czego najwięcej w powiecie nyskim (71, co stanowi 60,68%). W przypadku gmin wchodzących w skład OF PN2020 najwięcej przychodni jest w Nysie (34, czyli blisko 1/3). Zauważyć trzeba, że nie odnotowano żadnej gminy, w której nie byłoby ani jednej przychodni. Gmin, w których było najmniej, bo po jednej, przychodni było łącznie 8 (por. tabela poniżej).

TABELA 119. LICZBA PRZYCHODNI NA TERENIE OF PN2020 W 2014 ROKU

	LICZBA	%
Powiat nyski	71	60,17
Nysa - miasto	34	28,81
Głuchołazy - miasto	8	6,78
Paczków - miasto	7	5,93
Głuchołazy - obszar wiejski	4	3,39
Łambinowice	4	3,39
Korfantów - obszar wiejski	3	2,54
Nysa - obszar wiejski	3	2,54
Otmuchów - miasto	2	1,69
Skoroszyce	2	1,69
Korfantów - miasto	1	0,85
Otmuchów - obszar wiejski	1	0,85
Powiat prudnicki	25	21,19
Prudnik - miasto	12	10,17
Biała - miasto	2	1,69
Prudnik - obszar wiejski	2	1,69
Biała - obszar wiejski	1	0,85
Lubrza	1	0,85
Powiat głubczycki	21	17,80
Głubczyce - miasto	8	6,78
Kietrz - miasto	4	3,39
Kietrz - obszar wiejski	4	3,39
Branice	3	2,54
Głubczyce – obszar wiejski	1	0,85
Powiat brzeski	11	9,32
Grodków - miasto	9	7,63
Grodków - obszar wiejski	2	1,69
Suma	235	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

W przypadku liczby miejsc w szpitalach ogólnych wskazać trzeba, że ok. 80% z nich zlokalizowanych jest w powiecie nyskim, zaś pozostałe 20% podzielone jest pomiędzy dwa pozostałe powiaty z lekkim wskazaniem na powiat prudnicki (por. tabela poniżej).

TABELA 120. LICZBA ŁÓŻEK W SZPITALACH OGÓLNYCH W 2013 ROKU

	LICZBA	%
Powiat nyski	1 327	80,82
Powiat prudnicki	179	10,90
Powiat głubczycki	136	8,28
	1 642	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

4.4.Usługi rehabilitacyjno-lecznicze

Zgodnie ze strategiami województwa opolskiego, które tworzone są w ramach projektu systemowego *Depopulacja – czas na zmiany na opolskim rynku pracy* stwierdzić trzeba, że jednym z ich elementów jest tworzenie nowego sektora gospodarki, jakim jest sektor usług dla seniorów[80]. Z tego względu eksperci z Centrum Adama Smitha wskazywali, że na Opolszczyźnie należy utworzyć klaster usług opiekuńczych. Środkami do tego celu byłoby rozwinięcie oferty rehabilitacyjno-leczniczej na terenie OF PN2020.

Sektor ten wg danych GUS jest niemal w ogóle nierozwinięty, gdyż nie odnotowano na terenie powiatów wchodzących w skład OF PN2020 żadnych placówek sklasyfikowanych jako:

- półsanatorium,
- prewentorium uzdrowiskowe,
- sanatoria rehabilitacyjne,
- stacjonarne zakłady rehabilitacji leczniczej,
- szpitale uzdrowiskowe i sanatoria uzdrowiskowe,
- uzdrowiskowy zakład przyrodoleczniczy, przychodnia uzdrowiskowa.

Odnotować należy jednak fakt, że na terenie OF PN2020 zlokalizowane są placówki, mogące być początkiem tworzenia opolskiej marki rehabilitacyjno-leczniczej:

- Opolskie Centrum Rehabilitacji w Korfantowie.
- Wojewódzki Ośrodek Rehabilitacji i Prewencji Kardiologicznej.
- ZOZ Szpital Specjalistyczny MSW w Głuchołazach.
- Dom św. Jana Bożego Konwentu Oo. Bonifratrów w Prudniku.
- Dom Pomocy Społecznej Prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Maryi Niepokalanej.

Wspomniani eksperci sugerują, że otwarcie się Opolszczyzny na nowy sektor gospodarki, jakim jest *silver economy* powinno dostarczyć wielu nowych miejsc pracy. Klaster Usług Senioralnych ukierunkowany powinien być na stworzenia ułatwień relokacyjno-adaptacyjnych dla seniorów z krajów UE. Powinno to bazować na wykorzystaniu doświadczenia zawodowego osób pochodzących z OF PN2020 a będących gastarbeiterami z tej branży.

4.5.Usługi wychowawcze i edukacyjne

Wśród usług wychowawczych oraz edukacyjnych wyróżnia się usługi przedszkolne oraz szkolne. Zwłaszcza te pierwsze silnie związane są z możliwością podjęcia pracy przez rodziców dzieci uczęszczających do przedszkoli. Usługi przedszkolne na OF PN2020 dostarczane były przez 84 placówki z czego najwięcej – bo 54 – zlokalizowanych było na terenie powiatu nyskiego. Następnie kolejno po 19 oraz 11 w powiecie prudnickim oraz głubczyckim. Najwięcej ośrodków przedszkolnych odnotowano w Nysie (9) oraz w Prudniku (7). Po trzy przedszkola odnotowano w Paczkowie, Głuchołazach, Branicach oraz Głubczycach (por. tabela poniżej).

[80] M. Rudnicka, A. Surdej, *Gospodarka senioralna. Nowy sektor gospodarki narodowej w Polsce*, 2012, http://www.ssd.opolskie.pl/page/file.php?id=45

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 121. PRZEDSZKOLA NA OF PN2020 W 2013 ROKU

	Obiekty	Miejsca	Dzieci	Nadwyżka
Powiat nyski	54	3 923	3 672	251
Nysa - miasto	9	1 263	1 250	13
Głuchołazy - miasto	3	419	396	23
Paczków - miasto	3	274	290	-16
Otmuchów - obszar wiejski	7	255	243	12
Łambinowice	6	261	241	20
Otmuchów - miasto	2	220	208	12
Nysa - obszar wiejski	4	244	207	37
Skoroszyce	3	215	202	13
Paczków - obszar wiejski	7	225	162	63
Korfantów - obszar wiejski	2	155	119	36
Korfantów - miasto	1	100	100	0
Powiat prudnicki	19	1 910	1 768	142
Prudnik - miasto	7	694	670	24
Biała - miasto	1	250	218	32
Prudnik - obszar wiejski	5	204	217	-13
Lubrza	1	165	148	17
Biała - obszar wiejski	2	145	106	39
Powiat głubczycki	11	1 197	1 059	138
Głubczyce - miasto	3	520	519	1
Branice	3	300	195	105
Kietrz - miasto	1	100	100	0
Kietrz - obszar wiejski	2	70	54	16
Głubczyce - obszar wiejski	1	50	38	12
Powiat brzeski	10	720	720	0
Grodków – miasto	3	409	409	0
Grodków – obszar wiejski	7	311	311	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Stwierdzić należy jednak nadpodaż miejsc w przedszkolach. Zgodnie z tym, na co wskazują dane GUS na OF PN2020 w roku 2013 nadpodaż miejsc w przedszkolach wyniosła 531 miejsc, co stanowiło ok. 7,5% spośród wszystkich 7 030 miejsc. Jedynymi gminami, w których był niedobór miejsc przedszkolnych była miejska Gmina Paczków (16 miejsc) oraz obszar wiejski Gminy Prudnik (13 miejsc). Natomiast największą nadwyżkę miejsc przedszkolnych odnotowano w Gminie Branice (105 miejsc) oraz w wiejskiej Gminie Paczków (63 miejsca, por. tabela powyżej).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

W przypadku oferty nie do końca mającej mocny związek z rynkiem pracy, czyli usługami edukacyjnymi dla dzieci i młodzieży, wskazać trzeba, że na terenie OF PN2020 odnotowano w sumie 196 placówek szkolnych na różnych poziomach edukacji – od podstawowej przez gimnazjalną i zawodową po szczebel średni.

TABELA 122. SIEĆ INSTYTUCJI EDUKACYJNYCH NA TERENIE OF PN2020 W 2013 ROKU

	Szkoły Podstawowe	Gimnazja	Szkoły Zawodowe	Licea	Suma
P. nyski	60	22	10	8	100
P. prudnicki	24	9	6	3	42
P. głubczycki	19	8	3	4	34
Gm. Grodków	7	4	5	4	20
Suma	110	43	24	19	196

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Najwięcej szkół odnotowano w powiecie nyskim (100 szkół). Następnie w powiecie prudnickim (42 szkoły) i głubczyckim (34 szkoły). Liczba szkół w poszczególnych kategoriach szczebli edukacji wskazuje na to, że najwięcej jest szkół podstawowych (110). W dalszej kolejności odnotowano 43 szkoły gimnazjalne, 24 placówki kształcenia zawodowego oraz 19 ogólnokształcących szkół średnich. Skonstatować trzeba, że powiat nyski zdaje się górować pod względem zakresu dostępności usług edukacyjnych nad pozostałymi dwoma powiatami. Dodatkowo wskazać należy, że w powiecie nyskim zlokalizowana jest jedyna w OF PN2020 szkoła wyższa - Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie.

4.6.Rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych

Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych do celów związanych z wykonywaniem zadań zawodowych zdaje się tak oczywiste, jak wykorzystanie ich do celów pozazawodowych. W opracowaniach dotyczących przeobrażeń rynku pracy opisywane było zjawisko telepracy[81]. Wśród najbardziej rozpowszechnionych technologii tego typu wymienić należy Internet (zwłaszcza szerokopasmowy) oraz telefonię komórkową.

[81] Por. M. Szpunar, *Telepraca jako nowa forma zatrudnienia na rynku pracy a praca jako wartość*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego. Seria Socjologiczno-Historyczna, 2007, nr 45, s. 44-66. http://www.magdalenaszpunar.com/_publikacje/2007/telepraca_jako_nowa_forma_zatrudnienia.pdf

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

MAPA 5. ODSETEK MIESZKAŃ Z MOŻLIWOŚCIĄ DOSTĘPU DO SIECI O SZYBKOSCI PRZESYŁU POWYŻEJ 2 MB/S W POLSCE

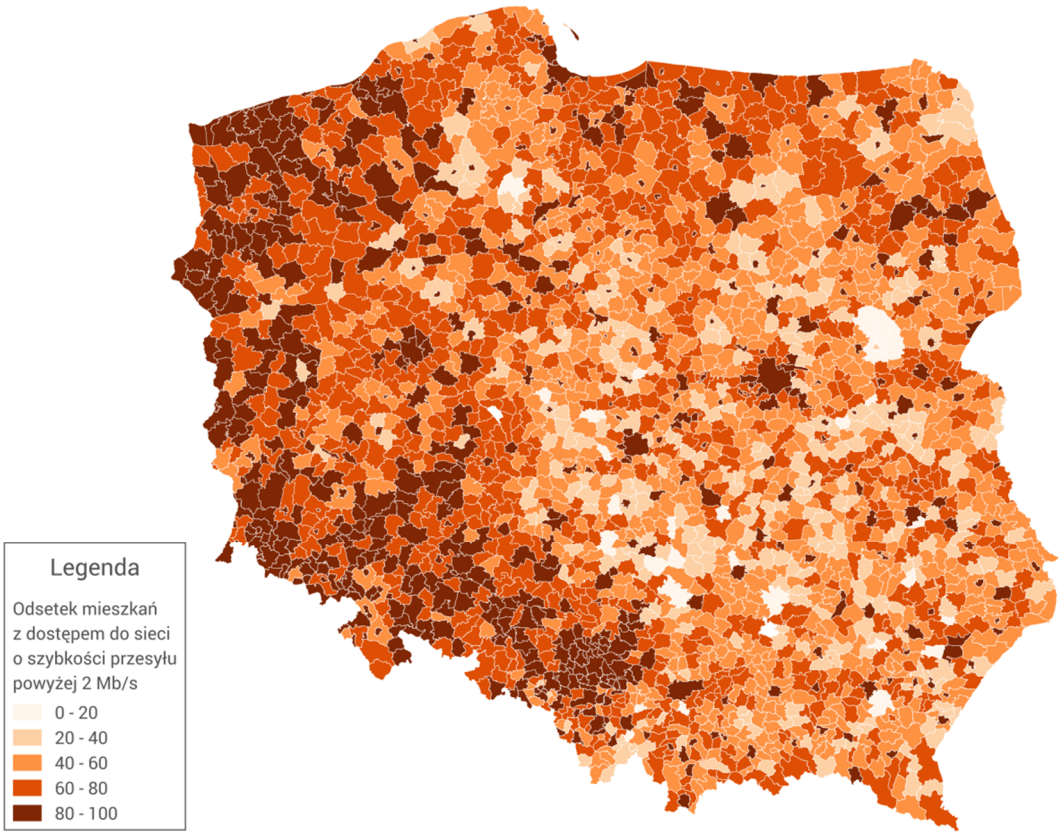

Źródło: UKE, za: http://biqdata.pl/files/files/A0aYj09mEW.png (dostęp: 10.07.2015)

Na badanym obszarze techniczny dostęp do łączy o prędkości przesyłu powyżej 2 mb/s zapewniony jest co najmniej dla 60-80% domostw. Jest to w perspektywie ogólnopolskiej bardzo dobry wynik. Natomiast najwyższe rozpowszechnienie (na poziomie 80-100%) technicznej możliwości dostępu do tego standardu łączy internetowych jest w następujących gminach: Nysa, Otmuchów, Paczków, Prudnik i Kietrz. W pozostałych gminach techniczna dostępność do łącza o prędkości powyżej 2 mb/s jest zachowana na poziomie 60-80%. Przypomnijmy, że średnia ogólnopolska to 71% mieszkań (por. mapa poniżej oraz mapa poniżej).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

MAPA 6. ODSETEK MIESZKAŃ Z MOŻLIWOŚCIĄ DOSTĘPU DO SIECI O SZYBKOSCI PRZESYŁU POWYŻEJ 2 MB/S W OF PN2020

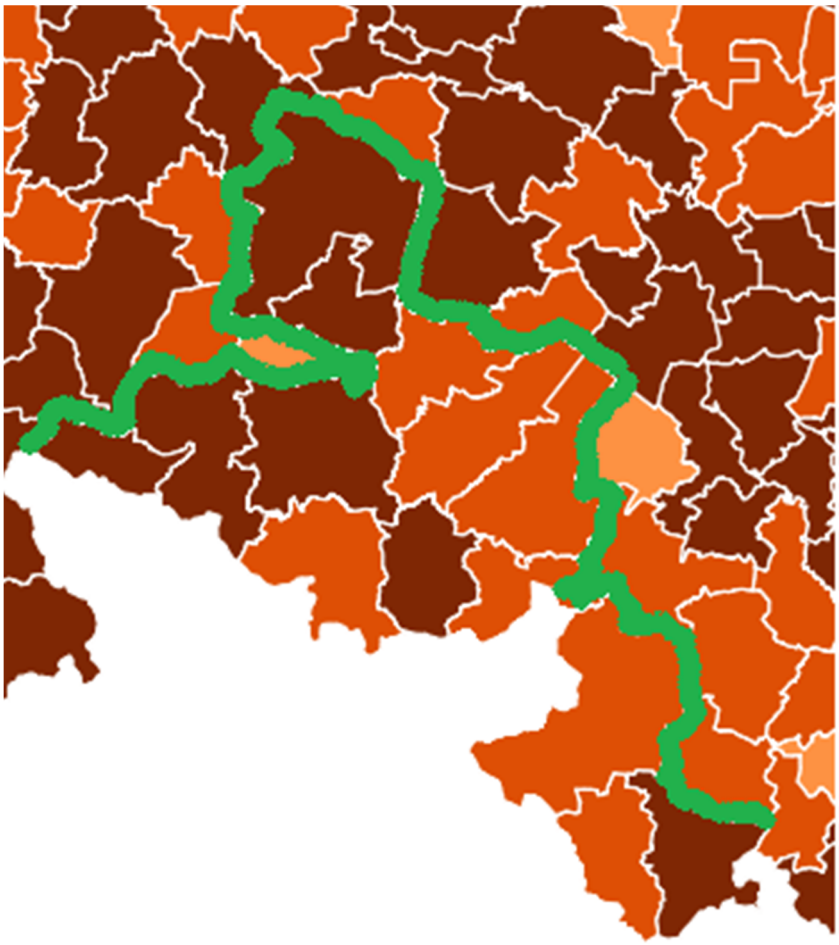

Źródło: opracowanie własne, na podstawie Mapa 3

Jak jednak pokazują dane, ten mocny potencjał komunikacyjny południowej Opolszczyzny nie jest w pełni wykorzystany. Okazuje się bowiem, że tylko w dwóch gminach (Nysa oraz Biała) odnotowano faktyczny dostęp do Internetu powyżej 2 mb/s na poziomie 35-45% mieszkań. W 15 gminach nieznaczna większość (bo 8 z 7 gmin) charakteryzuje się dostępem do Internetu na poziomie 25-35% mieszkań. W reszcie z nich dostęp do tego standardu połączenia internetowego posiada 15-25% mieszkań (por. mapka poniżej).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

MAPA 7. ODSETEK MIESZKAŃ Z FAKTYCZNYM DOSTEPEM DO SIECI O SZYBKOSCI PRZESYŁU POWYŻEJ 2 MB/S

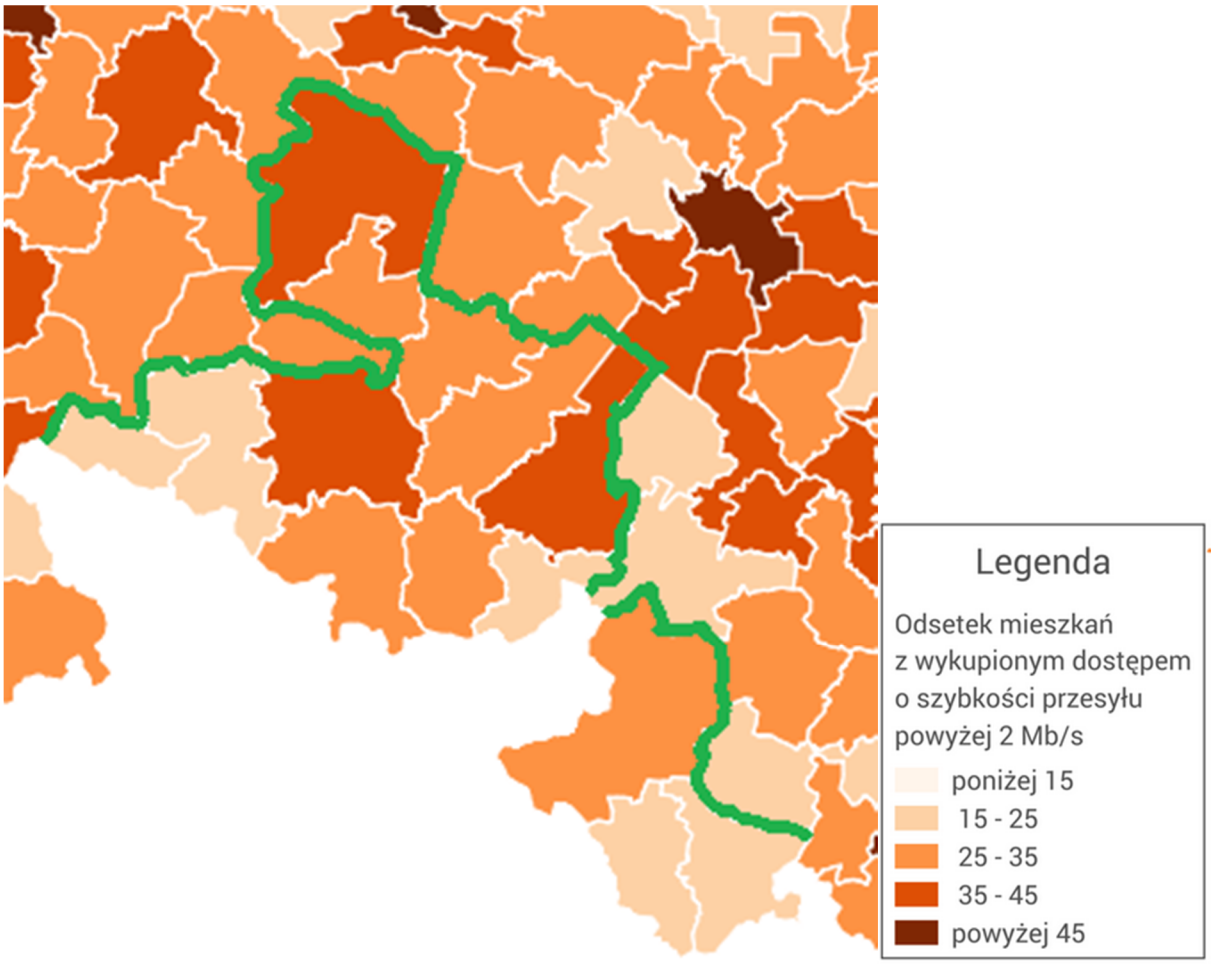

Źródło: opracowanie własne, na podstawie: UKE, za: http://biqdata.pl/files/files/FFq9ayXGKr.png (dostęp: 10.07.2015)

W kontekście rozwoju technologii informacyjno-komunikacyjnych warto też przyjrzeć się konkurencji na rynku dostawców w Internetu. W badanych trzech powiatach tylko w jednej gminie (Nysa) dostęp do przynajmniej dwóch operatorów miało 60-80% mieszkań. W większości gmin badanego obszaru dostępność ta mieściła się przedziale 0-20% mieszkań. Wyższy od dominującego odsetek odnotowano w Gminie Prudnik (40-60%) oraz Paczków, Kietrz i Głubczyce – było to 20-40% mieszkań (por. mapa poniżej).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

MAPA 8. ODSETEK MIESZKAŃ Z DOSTĘPEM DO OFERTY CO NAJMNIEJ DWÓCH OPERATORÓW INTERNETU O SZYBKOSCI POWYŻEJ 2 MB/S

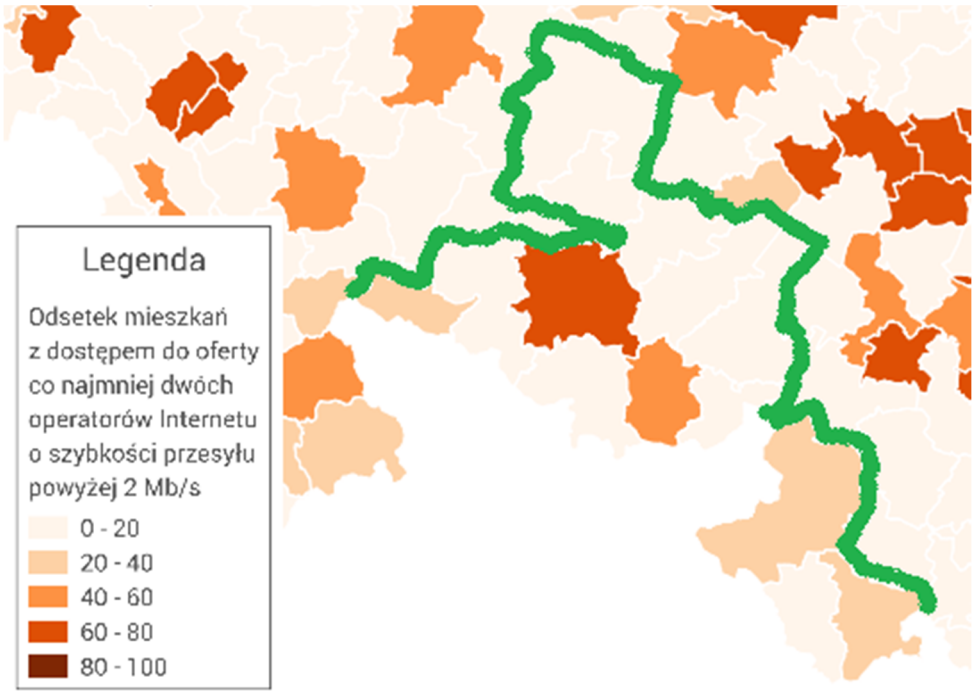

Źródło: UKE, za: http://biqdata.pl/files/files/ZSJzASEasU.png (dostęp: 10.07.2015)

Fakt posiadania technicznych możliwości sieci internetowej wykorzystać można w tworzeniu oferty dla osób reprezentujących wolne zawody, które pracując dla firm z aglomeracji wrocławskiej bądź górnośląskiej nie muszą być w pracy codziennie. Wykonując większość zadań na zasadach telepracy będą one w stanie sprawnie przemieścić się z OF PN2020 do Wrocławia czy Katowic. W związku z istnieniem podobnych trendów (o umiarkowanym charakterze) na rynku pracy stworzenie takiej oferty osiedleńczej w pewien sposób poprawiłoby sytuację OF PN2020. Negatywne trendy demograficzne mogłyby tu być wykorzystane na korzyść oferty OF PN2020. Ujemne saldo migracji w województwie opolskim przekłada się na niższe ceny nieruchomości co może stanowić argument osiedleńczy dla wspomnianych uprzednio reprezentantów wolnych zawodów.

4.7.Sektor badawczo-rozwojowy

Potencjał sektora badawczo-rozwojowego na terenie OF PN2020 ocenić należy jako niski. Powodem tego jest słabo rozwinięta sieć uczelni wyższych. Wskazać należy jednak, że pewne kroki mające na celu odmienienie tej sytuacji zostały podjęte. Przy Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Nysie utworzone zostało Regionalne Centrum Transferu Wiedzy i Technologii Innowacyjnych. Celem jego istnienia jest świadczenie nieodpłatnych usług dla lokalnych przedsiębiorców, aby ułatwić firmom dostęp do profesjonalnych usług około biznesowych oraz zwiększyć konkurencyjność przedsiębiorstw w województwie

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

opolskim. Innymi słowy, celem istnienia jest podniesienie poziomu innowacyjności przedsiębiorstw poprzez:

- współpracę w zakresie opracowywania i wdrażania nowych technologii a także ulepszania już istniejących procesów technologicznych,
- transfer wiedzy, poprzez organizację projektów, spotkań i szkoleń o charakterze innowacyjnym, związanych z branżą Przedsiębiorcy,
- wsparcie doradcze i konsultacyjne w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej,
- pomoc w kreowaniu wspólnych inicjatyw gospodarczych między Partnerami Centrum,
- wsparcie przy realizacji projektów realizowanych w ramach programów unijnych,
- program preinkubacji w ramach Akademickiego Inkubatora Przedsiębiorczości[82].

Jednym z zakresów działalności RCTWiTI jest właśnie branża B+R, w ramach której prowadzone badania skupiają się wokół:

- nowych materiałów budowlanych konstrukcyjnych i izolacyjnych,
- wymienników ciepła,
- nowych materiałów pochłaniających zanieczyszczenia i zapachy (ochrona powietrza)[83].

4.8.Potencjał eksportowy

Możliwości wykorzystana dogodnej lokalizacji województwa opolskiego do rozwoju eksportu zauważone zostały przez twórców projektu *Potencjał eksportowy czesko-polskiego pogranicza*. Koordynatorami tego projektu była Czesko-Polska Izba Handlowa z siedzibą w Ostrawie oraz Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki. Efektem projektu było powstanie bazy adresowej firm zainteresowanych współpracą wewnątrzwspólnotowej wymiany. Baza objęła następujące branże:

- przemysł maszynowy,
- spożywczy,
- drzewny,
- chemiczny,
- IT,
- turystyka.

W ramach projektu odbywały się wyjazdy studyjne, misje gospodarcze oraz spotkania inwestorów. Projekty podobnego rodzaju powinny na stałe zagościć w ofercie OF PN2020. Sprzyjanie współpracy i wymianie międzynarodowej stanowić powinno atut rozwijania inwestycji w OF PN2020.

[82] Cyt za: http://www.pwsz.nysa.pl/index.php?p=22,187,0,0,-1,360
[83] Por. http://www.pwsz.nysa.pl/index.php?p=22,1044,0,0,-1,522

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

4.9.Przetwórstwo rolno-spożywcze

OF PN2020 wg badań prowadzonych przez Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk jako Monitoring Rozwoju Obszarów Wiejskich uznawane są za teren charakteryzujący się wysokim stopniem rozwoju społeczno-gospodarczego. Żadna z wchodzących w skład OF PN2020 gmin nie została sklasyfikowana jako gmina, w której dominuje rolnictwo tradycyjne. Dominujące są obszary wielofunkcyjne o równowadze sektorów produkcji rolnej. Jedyną zurbanizowaną gminą o zredukowanej funkcji rolniczej jest Gmina Nysa.

Łącznie na terenie OF PN2020 GUS odnotował zasób 174 798 ha gruntów sklasyfikowanych jako użytki rolne. Blisko połowa (43,13%, 75 395 ha) tego obszaru znajduje się w powiecie nyskim. Natomiast gminą, w której odnotowano najwięcej obszarów przeznaczonych na użytki rolne są Głubczyce (46 699 ha, czyli 26,22%, por. tabela poniżej).

TABELA 123. UŻYTKI ROLNE W GMINACH OF PN2020

Powiat	Gmina	Liczba [ha]	%
Powiat nyski	Nysa - obszar wiejski	13 975	7,99
	Otmuchów - obszar wiejski	12 913	7,39
	Korfantów - obszar wiejski	11 707	6,70
	Głuchołazy - obszar wiejski	11 290	6,46
	Skoroszyce	9 007	5,15
	Łambinowice	7 775	4,45
	Paczków - obszar wiejski	6 228	3,56
	Nysa - miasto	879	0,50
	Korfantów - miasto	743	0,43
	Paczków - miasto	378	0,22
	Otmuchów - miasto	329	0,19
	Głuchołazy - miasto	171	0,10
Powiat prudnicki	Biała - obszar wiejski	13 508	7,73
	Prudnik - obszar wiejski	8 410	4,81
	Lubrza	6 755	3,86
	Biała - miasto	1 303	0,75
	Prudnik - miasto	880	0,50
Powiat głubczycki	Głubczyce - obszar wiejski	22 578	12,92
	Branice	10 864	6,22
	Kietrz - obszar wiejski	10 837	6,20
	Kietrz - miasto	1 547	0,89
	Głubczyce - miasto	873	0,50
Powiat brzeski	Grodków – miasto	691	0,40
	Grodków – obszar wiejski	21 157	12,10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Jednak wskazać należy pewne perspektywy rozwoju lokalnego rynku w branżach związanych z przetwórstwem rolniczym. Wiązałoby się to z rozwojem istniejącego potencjału rolniczego. Łącznie na terenie trzech badanych powiatów GUS odnotował istnienie 243 podmiotów gospodarczych reprezentujących branżę produkcji artykułów spożywczych. Najwięcej z tych podmiotów występuje w powiecie nyskim (145, co stanowi ok. 60%). Następnie, w powiecie prudnickim odnotowano 37 takich podmiotów, zaś w powiecie głubczyckim było ich 42.

TABELA 124. PODMIOTY GOSPODARCZE PRODUKUJĄCE ARTYKUŁY SPOŻYWCZE Z OF PN2020 W 2015 ROKU

Powiat	Gmina	Liczba	%
Powiat nyski	Nysa - miasto	50	20,58
	Głuchołazy - miasto	24	9,88
	Nysa - obszar wiejski	19	7,82
	Otmuchów - obszar wiejski	9	3,70
	Paczków - miasto	8	3,29
	Głuchołazy - obszar wiejski	6	2,47
	Łambinowice	6	2,47
	Skoroszyce	6	2,47
	Korfantów - obszar wiejski	5	2,06
	Otmuchów - miasto	5	2,06
	Korfantów - miasto	4	1,65
	Paczków - obszar wiejski	3	1,23
Powiat prudnicki	Prudnik - miasto	18	7,41
	Biała - obszar wiejski	11	4,53
	Prudnik - obszar wiejski	4	1,65
	Biała - miasto	2	0,82
	Lubrza	2	0,82
Powiat głubczycki	Głubczyce - miasto	20	8,23
	Kietrz - miasto	11	4,53
	Głubczyce - obszar wiejski	5	2,06
	Kietrz - obszar wiejski	5	2,06
	Branice	1	0,41
Powiat brzeski	Grodków – obszar wiejski	14	5,76
	Grodków – miasto	5	2,06

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS (sekcja C, dział 10, PKD 2007)

4.10. Efektywny i zintegrowany system transportowy

Skutecznie zorganizowany transport przede wszystkim charakteryzować się musi występowaniem dobrze utrzymanej sieci drogowej oraz kolejowej. Jest to podstawa, na bazie której można próbować podejmować się integracji owego transportu. Na OF PN2020

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

do czynienia mamy z występowaniem obu tych sieci. W przypadku sieci drogowej odnotować należy, że przez każdy z trzech powiatów wchodzących w skład Partnerstwa przebiegają drogi krajowe oraz wojewódzkie. Główne miasta-stolice powiatów połączone są z sobą bądź to drogami krajowymi (Nysa-Prudnik), bądź krajowymi i wojewódzkimi (Prudnik-Głubczyce). Pozostałe istotne ośrodki miejskie, jak Otmuchów czy Głuchołazy również leżą na trasie dróg krajowych (por. mapa poniżej). Atutem OF PN2020 jest nieskomplikowany dostęp do Autostrady A4, która łączy miasta regionu z większymi aglomeracjami, ale też pozwala na ułatwiony transport towarów w ramach wewnątrz-wspólnotowej wymiany handlowej.

MAPA 9. SIEĆ DROGOWA W NA OF PN2020

Źródło: opracowanie własne, na podstawie: http://static.zdw.opole.pl/download//52/wojewodzkie.gif

Natomiast jeżeli chodzi o stan nawierzchni drogowej, to wskazać trzeba, że w dobrym stanie są następujące drogi:

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- droga krajowa nr 46 od Paczkowa do Nysy oraz dalej do Niemodlina (miejscami stan lekko pogorszony),
- droga krajowa nr 41 z Nysy do Prudnika i dalej do Granicy Państwa,
- droga krajowa nr 40 z Prudnika przez Głogówek do Kędzierzna-Koźla.

W przypadku dróg wymagających naprawy nawierzchni z pewnością wymienić należy:

- drogę wojewódzką nr 416 do Głubczyc,
- drogę krajową nr 38 od Granicy Państwa do Głubczyc i dalej do Kędzierzyna-Koźla,
- drogę krajową nr 40 na odcinku z Głuchołaz do Prudnika.

Z perspektywy integracji transportu na OF PN2020 poprawić również należałoby dojazd do Korfantowa od strony głównego miasta obszaru, czyli Nysy (por. mapa poniżej).

MAPA 10. MAPA STANU NAWIERZCHNI DRÓG OF PN2020

Źródło: opracowanie własne, na podstawie: http://ssc.siskom.waw.pl/mapa-nawierzchni/mapa-nawierzchnia.png (10.07.2015, stan na: 03.07.2015)

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

W przypadku transportu kolejowego zauważyć należy, że najlepiej sytuacja prezentuje się w powiecie nyskim, gdzie dominują połączenia sklasyfikowane jako mogące obsługiwać ruch o prędkości pomiędzy 60 a 100 km/h. Natomiast w powiecie głubczyckim wszystkie linie kolejowe są w stanie obsłużyć ruch o prędkości do 30km/h. Tworzenie zintegrowanego transportu w obszarze OF PN2020 zakładać powinno poprawę tej infrastruktury zgodnie tak, aby jej podaż odpowiadała popytowi na usługi komunikacyjne. Zarówno chodzi tu o transport osobowy, jak i towarowy.

MAPA 11. LINIE KOLEJOWE W NA OF PN2020 WG PRĘDKOŚCI ROZKŁADOWYCH

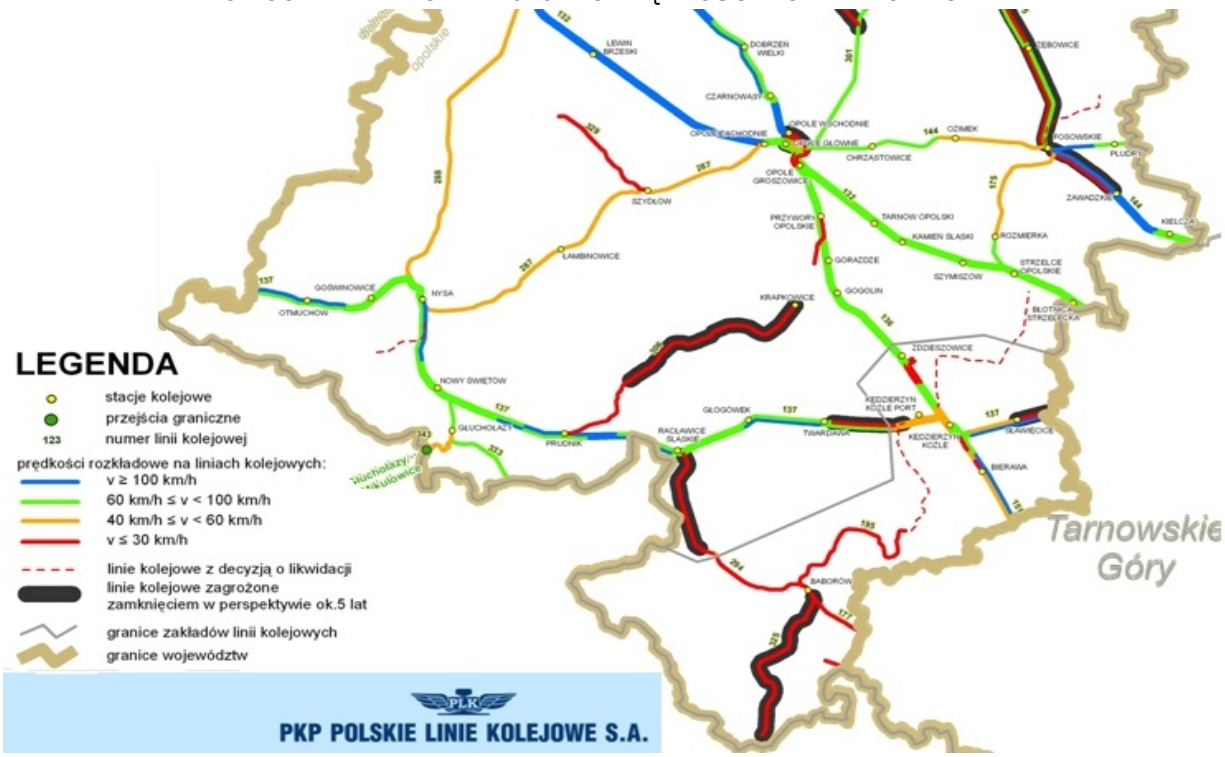

Źródło: http://www.plk-sa.pl/uploads/pics/objazd_wojewodzta_opole.jpg

Nadmienić trzeba, że odcinki torów pozwalające na rozwinięcie prędkości poniżej 30 km/h wymagają pilnego skierowania dodatkowych środków finansowych na kompleksowe naprawy. W przeciwnym razie stanowić będą trasy przeznaczone do likwidacji, z uwagi na zły stan techniczny torowisk.

Należy pamiętać, że element zintegrowanego transportu, jakim jest stan nawierzchni drogowej oraz torowisk kolejowych jest elementem podstawowym. Dzięki niemu możliwy jest zarówno transport siły roboczej do zakładów pracy, jak i transport zasobów do produkcji oraz powstałych towarów. Strategie rynku pracy powinny więc uwzględniać ten element, sugerując najlepsze miejsca do lokalizacji nowych przedsiębiorstw.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

4.11. Nowoczesne technologie i innowacyjne rozwiązania technologiczne, oraz w obszarach specjalizacji wyznaczonych w Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2020

4.11.1. Technologie chemiczne

Potencjał do rozwijania technologii chemicznych w OF PN2020 jest dość ograniczony. W rozumieniu RSIWO technologie chemiczne definiowane są enumeratywnie jako:

- Przetwórstwo tworzyw sztucznych.
- Technologie chemiczne organiczne.
- Chemia specjalistyczna.
- Produkty chemiczne na bazie surowców odnawialnych.

Zauważyć trzeba, że na trenie OF PN2020 nie ma tradycji występowania klasterów dedykowanych podobnej produkcji. Występują za to pojedyncze firmy z sektora MŚP. Lobbowanie na rzecz utworzenia podobnych klasterów mogłoby być przeciw skuteczne np. z perspektywy rozwijania turystyki.

4.11.2. Zrównoważone technologie budownictwa i drewna

W rozumieniu RSIWO technologie budownictwa i drewna definiowane są enumeratywnie jako:

- Technologie budownictwa niskoenergetycznego.
- Technologie cementu, wapna i betonu.
- Technologie drewna.

Rekomendowane jest rozwijanie na technologii drewna oraz technologii budownictwa niskoenergetycznego. Związane jest to z rekomendacją do rozwoju turystyki i agroturystyki. Budownictwo, w tym budownictwo oparte na wykorzystaniu technologii drewna potencjalnie może podnieść atrakcyjność krajobrazu kulturowego tej części Opolszczyzny.

4.11.3. Technologie przemysłu maszynowego i metalowego

W rozumieniu RSIWO technologie przemysłu maszynowego i metalowego definiowane są enumeratywnie jako:

- Technologie układów napędowych.
- Technologie projektowania i wytwarzania maszyn i urządzeń.
- Technologie metali.

Mimo częściowych podstaw i silnych tradycji w produkcji samochodowej po likwidacji Zakładu Samochodów Dostawczych Nysa w 2007 roku przemysł ten nie występuje na terenie OF PN2020. Rozwiązaniem zgodnym z wizją reindustrializacji byłoby ponowne uruchomienie fabryki wykorzystującej istniejącą jeszcze w szczątkowej formie infrastrukturę oraz zasoby kadrowe. To działanie jednak wymaga zaangażowania większych nakładów inwestorskich.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Prostsza wydaje się sytuacja związana z rozwojem technologii przemysłu metalowego, w którym specjalizuje się wiele podmiotów z OF PN2020, wśród których wymienić można przede wszystkim:

- FAMAD z Paczkowa (lidera produkcji maszyn i urządzeń przemysłowych).
- Spółdzielnię PIONIER z Prudnika.
- Nabertherm-Pelop z Prudnika (producent pieców do obróbki metali i ceramiki).
- Megę z Nysy (czołowy polski producent naczep i przyczep samochodowych).
- Franz Kaminski Waggonbau z Nysy (produkcja oraz konserwacja wagonów kolejowych towarowych).
- Zakład Urządzeń Grzewczych Elektromet z Głubczyc (produkcja grzejników centralnego ogrzewania i bojlerów ogrzewania wody).
- Galmet z Głubczyc (producent systemów grzewczych).

4.11.4. Technologie przemysłu energetycznego

W rozumieniu RSIWO technologie przemysłu maszynowego i metalowego definiowane są enumeratywnie jako:

- Technologie wytwarzania energii.
- Technologie silników.
- Technologie wysokich napięć.

W związku z rozbudową Elektrowni Opole, będącą jedną z większych inwestycji energetycznych po 1989 roku, rozwijanie technologii wysokich napięć na terenie OF PN2020 zdaje się nie mieć uzasadnienia. Region powinien postawić na technologie związane z odnawialnymi źródłami energii. Kluczowa wydaje się tu współpraca na poziomie ponadgminnym i ponadpowiatowym.

4.11.5. Technologie rolno-spożywcze

Wdrażanie nowoczesnych technologii produkcji rolno-spożywczej powinno być jednym z priorytetów. Przede wszystkim dlatego, że nie koliduje to z innymi priorytetami, jak np. rozwój turystyki czy rozwój branży odnawialnych źródeł energii.

W rozumieniu RSIWO technologie przemysłu maszynowego i metalowego definiowane są enumeratywnie jako:

- Technologie produkcji roślinnej.
- Technologie produkcji i przetwarzania żywności w szczególności przetwarzanie mleka.

Wśród zakładów występujących na OF PN2020, wykorzystujących technologie rolno-spożywcze, wymienić można te, które są również jednymi z największych pracodawców w regionie:

- Spółdzielnie mleczarskie (Prudnik, Głubczyce).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- Zakłady produkcji wyrobów piekarskich, ciastkarskich i cukierniczych (np. Zakłady Przemysłu Cukierniczego w Otmuchowie, Cukry Nyskie w Nysie, Intersnack Polska w Nysie).
- Zakłady Piwowarskie S.A. w Głubczycach – produkcja piwa i napojów chłodzących oraz słodu.
- Toska" Sp. z o.o. Grupa Bongrain– przetwórstwo mleka.
- PSS „Społem" Głubczyce – piekarnia, produkcja cukiernicza.
- Top Farms „Głubczyce" Kombinat Rolny Sp. z o.o. – rzeźnia, masarnia, przetwórstwo rolno-spożywcze.

4.12. Rekomendacje

Traktując niniejszy rozdział jako katalog potencjalnych obszarów rozwoju lokalnego rynku pracy wskazać należy, co następuje.

1. Lokalizacja OF PN2020 z pewnością sprzyja rozwojowi turystyki. Szczególnie podkreślić należy rolę turystyki kierowanej do nowopowstających nisz – turystyka weekendowa, biroturystyka, turystyka senioralna. Wypromowanie walorów turystycznych OF PN2020 powinno stanowić bodziec do rozwoju lokalnego rynku pracy w sektorze usług turystycznych – gastronomia i hotelarstwo.
   Rekomendacja odpowiada na problemy powiązane z celem operacyjnym 1.1 – problem: Brak miejsc pracy; z celem operacyjnym 1.2 – problem: Niesprecyzowanie branż i sektorów, których rozwój ma pobudzać rynek pracy OF PN2020 oraz z celem operacyjnym 1.3. – problem: Brak wspólnej promocji gospodarczej i turystycznej.
2. Walory naturalne OF PN2020 wykorzystywać można z powodzeniem do rozwijania sektora OZE, który zagwarantowałby zwiększenie atrakcyjnego i przyszłościowego zatrudnienia. Zgodnie z tym, co uprzednio wskazano potencjał rozwojowy mają zarówno elektrowni wiatrowe, jak i wodne oraz produkcja biomasy.
   Rekomendacja odpowiada na problemy powiązane z celem operacyjnym 1.1. – problem: Brak miejsc pracy dla absolwentów; z celem operacyjnym 1.2. – problem: Niesprecyzowanie branż i sektorów, których rozwój ma pobudzać rynek pracy OF PN2020 oraz z celem operacyjnym 3.1. – problem: Słabo wykorzystany potencjał do rozwoju branży odnawialnych źródeł energii.
3. Rehabilitacja i lecznictwo rozumiane jako rozwijanie sektora usług adresowanych do seniorów (osoby w wieku 60+). Wskazując na to, że zatrudnienie w tym sektorze w krajach UE znajduje wiele osób zamieszkujących województwo opolskie rozważyć należy rozwijanie sektora *silver economy* na miejscu w Polsce. Tereny OF PN2020, które są atrakcyjne pod względem przyrodniczym i demograficznym (niska gęstość zaludnienia) dobrze się nadają do rozwijania rynku pracy w tym kierunku.
   Rekomendacja jest odpowiedzią na problemy powiązane z celem operacyjnym 1.1. – problem: Brak miejsc pracy oraz z celem operacyjnym 1.2. – problem: Emigracje zarobkowe.
4. Usługi edukacyjne to podwaliny rynku pracy. Edukacja powinna być dostosowana do potrzeb lokalnego rynku pracy. Akcenty powinny być położone na dopasowanie szkolnictwa zawodowego i technicznego.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Rekomendacja odpowiada na problemy powiązane z celem operacyjnym 1.2. – problem: Kierunki kształcenia niedostosowane do zmian na rynku pracy.

5. Na tle sytuacji ogólnopolskiej, możliwość dostępu do sieci interentowej o szybkości przesyłu powyżej 2 mb/s na OF PN2020 jest dość dobra. Oznacza to, że tereny te mogą stanowić atrakcyjną lokalizację dla osób mogących pracować na zasadach telepracy. Są to zwykle osoby będące specjalistami wolnych zawodów – graficy komputerowi, brokerzy informacji, dziennikarze.
   Rekomendacja jest odpowiedzią na problemy powiązane z celem operacyjnym 3.1. – problem: Niedostatek wykwalifikowanej siły roboczej.
6. Zwiększenie mobilności siły roboczej na lokalnym rynku pracy możliwe jest przy istniejącym efektywnym i zintegrowanym systemie transportowym. W tym celu likwidacja połączeń kolejowych oraz zły stan dróg lokalnych są czynnikiem przeciw skutecznym. Niezbędne jest ustalenie priorytetów w zakresie remontu kluczowych korytarzy transportu towarów oraz siły roboczej.
   Rekomendacja odpowiada na problemy powiązane z celem operacyjnym 1.4. – problem: Niska mobilność mieszkańców.

7. Tworzenie wszelkiego rodzaju przetwórni spożywczych jest rekomendowanym kierunkiem zmian. Wiąże się to przede wszystkim z faktem, że przetwórstwo zwiększa wartość produktów rolnych. Chcąc wykorzystać potencjał rolnictwa z OF PN2020 należałoby podjąć działania mające na celu rozwijanie tego sektora przemysłu Pewne kroki ku temu zostały poczynione – Bank Spółdzielczy w Prudniku wprowadził specjalne produkty kredytowe dedykowane rozwijaniu tego typu działalności[84].
   Rekomendacja jest odpowiedzią na problemy powiązane z celem operacyjnym 3.1. – problem: Niewykorzystany potencjał do rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego.

[84] http://bsprudnik.pl/45/kredyty-dla-rolnikow.html

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

5. Aktywizacja obywatelska na terenie OF PN2020

5.1. Partycypacja obywatelska

Obecność ponad 800 organizacji pozarządowych[85] (w tym 477 stowarzyszeń i 38 fundacji) działających na terenie OF PN2020 świadczy o względnie wysokim poziomie partycypacji obywatelskiej, biorąc pod uwagę liczebność NGO w porównywalnych obszarach kraju. Ponadto wprowadzono budżet obywatelski, który ma celu zwiększenie udziału mieszkańców w działaniach dotyczących rozwoju lokalnego. Taki budżet obowiązuje w Gminie Nysa od 2014 r., zaś od 2015 r. w Gminie Paczków, Gminie Głuchołazy i Gminie Prudnik. Na pozostałych terenach OF PN2020 nie wprowadzono takiego rozwiązania.

Dodać należy, iż gminy wchodzące w skład OF PN2020 skorzystały z rozwiązania, jakim jest fundusz sołecki, który ma na celu wykonanie przedsięwzięć służących poprawie warunków życia mieszkańców. Aby pozyskać środki na taki fundusz, musi zostać zwołane zebranie wiejskie, na którym zostanie uchwalony wniosek o przyznanie środków z funduszu sołeckiego. Wniosek może być uchwalony z inicjatywy sołtysa, rady sołeckiej lub co najmniej 15 pełnoletnich mieszkańców sołectwa, a zatem stanowi drogę dla przejawu aktywności obywatelskiej. Według danych zebranych z Regionalnych Izb Obrachunkowych w 2014 r. fundusz sołecki funkcjonował na całym obszarze OF PN2020 za wyjątkiem gminy Otmuchów[86].

5.2. Analiza liczby i profili aktywności NGO zarejestrowanych/funkcjonujących na terenie OF PN2020

TABELA 125. LICZBA I PODZIAŁ NGO W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH WCHODZĄCYCH W SKŁAD OF PN2020.

Partner OF PN2020	Liczba fundacji	Liczba stowarzyszeń	Liczba innych form NGO
Powiat nyski			
Nysa - miasto + obszar wiejski	17	122	65
Głuchołazy - miasto	4	54	24
Paczków - miasto + obszar wiejski	2	23	11
Łambinowice	1	16	6
Otmuchów - miasto + obszar wiejski	1	27	56
Skoroszyce	0	8	18
Korfantów - miasto + obszar wiejski	2	17	5

[85] Według danych dostępnych w serwisie mojepanstwo.pl, określonych dla wybranych gmin województwa opolskiego wchodzących w skład OF PN 2020. [dostępne 01.09.2015]
[86] Według danych dostępnych na stronie: http://www.funduszesoleckie.eu/dopobrania/fs2013/opolskie.pdf [dostępne 01.09.2015]

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Powiat prudnicki			
Prudnik - miasto + obszar wiejski	3	45	29
Biała - miasto + obszar wiejski	1	31	13
Lubrza	0	9	6
Powiat głubczycki			
Głubczyce - miasto + obszar wiejski	4	47	29
Branice	0	22	9
Kietrz - miasto + obszar wiejski	0	24	9
Powiat brzeski			
Grodków – miasto + obszar wiejski	3	32	30

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych dostępnych w serwisie mojepanstwo.pl [01.09.2015]

Dane przedstawione w powyższej tabeli zostały uzyskane z serwisu internetowego mojepanstwo.pl i pozwalają na udzielenie informacji o liczebności podmiotów NGO w poszczególnych gminach wchodzących w skład OF PN2020, z uwzględnieniem liczby fundacji, stowarzyszeń oraz innych form NGO (np. spółdzielni socjalnych).

Innym źródłem informacji, jest statystyka publiczna (Główny Urząd Statystyczny), która gromadzi szczegółowe dane dotyczące organizacji pozarządowych w układzie wojewódzkim (poziom NUTS3), co uniemożliwia dokładną charakterystykę tego typu organizacji w skali gminy pod względem np. liczby pracowników czy typu prowadzonej działalności.

W ramach ww. statystyki dostępne są jedynie dane dotyczące liczby fundacji i stowarzyszeń wpisanych do rejestru REGON, jako składowych sektora prywatnego. Na tej podstawie można stwierdzić, iż w najliczniejszej z uwagi na obecność NGO gminie Nysa, w 2012 roku funkcjonowało 9 fundacji oraz 188 stowarzyszeń i organizacji społecznych[87]. W porównaniu do danych z 2002 roku, na terenie gminy przybyło 7 fundacji oraz 87 stowarzyszeń i organizacji społecznych. Fundacje prowadzone są wyłącznie na terenie miasta Nysa, zaś stowarzyszenia i organizacje społeczne – zarówno w mieście, jak i na terenach wiejskich gminy. Choć stale dominują stowarzyszenia i organizacje zlokalizowane na obszarach miejskich, to jednak ich udział w ogólnej liczbie tego typu podmiotów spadł z 80,2% do 71,3%. Jednocześnie obserwowane jest zwiększanie udziału stowarzyszeń i organizacji pozarządowych wiejskich, z 19,8% do 28,7% (GUS, 2002-2012). Warto odnotować także bardzo dużą dynamikę wzrostu liczby stowarzyszeń i organizacji społecznych na terenach wiejskich – w latach 2002-2012 nastąpił wzrost o 170% (podczas gdy w mieście odnotowano wzrost o 65,4%; w gminie ogółem – 86,1%).

[87] Biorąc pod uwagę różnice czasowe między rokiem 2012 a 2015, dane statystyczne GUS są zbliżone do informacji uzyskanych z serwisu mojepanstwo.pl (2012 r. – 9 fundacji oraz 188 stowarzyszeń i innych NGO, zaś 2015 r. – 17 fundacji i łącznie 187 stowarzyszeń i innych NGO).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Udostępniane są także wskaźniki obrazujące liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. Liczba ta w przypadku gminy Nysa charakteryzuje się stałą tendencją rosnącą: w 2005 roku na 10 tys. mieszkańców funkcjonowało 21 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych, zaś w 2012 roku były już 34 podmioty trzeciego sektora (GUS, 2005-2012). Szczególnie wyraźny jest wzrost odnotowany na obszarze wiejskim, gdzie był on niemal dwukrotny: z 21 do 41 podmiotów (GUS, 2005-2012). W przypadku miasta Nysa również następuje wzrost liczby podmiotów III sektora, jednak nie jest on tak znaczny jak na obszarach wiejskich: liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych zwiększyła się na tym terenie z 21 do 32 w przeliczeniu na 10 tys. ludności (GUS, 2005-2012).

Gmina Nysa (szczególnie obszar wiejski) wyróżnia się pozytywnie na tle powiatu, województwa i kraju jeśli chodzi o liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych na 10 tys. mieszkańców. W gminie osiągnięto najwyższe wskaźniki w tym zakresie, co jest tym bardziej znaczące, iż w 2005 roku (wyjściowym dla niniejszej analizy) sytuacja we wszystkich jednostkach była podobna (tj. 19-21 NGO na 10 tys. mieszkańców). Jak wspomniano powyżej, na przestrzeni 7 lat w gminie liczba podmiotów III sektora w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców zwiększyła się średnio o 13 podmiotów, zaś w tym samym okresie w Polsce – o 9 podmiotów.

Na podstawie informacji udostępnianych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Nysie, można zidentyfikować najczęściej występujące obszary działalności organizacji pozarządowych w gminie Nysa. Podmioty III sektora swoją działalność prowadzą najczęściej w obszarze sportu oraz kultury, historii i sztuki, najrzadziej zaś w obszarze oświaty i na rzecz przedsiębiorców:

- sport – 30 organizacji,
- kultura, historia i sztuka – 24 organizacje,
- działalność międzynarodowa, wspólnoty lokalne, aktywność społeczna – 17 organizacji,
- bezpieczeństwo – 15 organizacji,
- inne obszary – 14 organizacji,
- pomoc społeczna – 12 organizacji,
- turystyka i wypoczynek – 7 organizacji,
- oświata – 5 organizacji,
- przedsiębiorcy – 4 organizacje.

Spośród organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie gminy Nysa 14 NGO uprawnionych jest do otrzymania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych (Rejestr KRS, 2013):

- Stowarzyszenie Auxilium „Hospicjum św. Arnolda Janssena w Nysie”.
- Nyski Klub Sportowo-Turystyczny Niewidomych i Słabowidzących „Atut” Nysa.
- Fundacja Ratowania Zabytków Katedry Nyskiej.
- Klub Sportowy „Polonia”.
- Klub Żeglarski „Nysa” w Głębinowie.
- Centrum Aktywizacji Zawodowej Bezrobotnych i Wolontariatu Ziemi Nyskiej.
- Ludowy Klub Sportowy Bustan Ziemia Nyska.
- Stowarzyszenie Absolwentów i Sympatyków Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nysie.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- Stowarzyszenie „Dobra Droga”.
- Stowarzyszenie Św. Dominika Stowarzyszenie Użyteczności Publicznej.
- Stowarzyszenie „Pro Uno”.
- Fundacja „Bardziej Być”.
- Stowarzyszenie Rozwoju Uniwersytetu III Wieku im. Jerzego Kozarzewskiego w Nysie.
- Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych – Janek przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Nysie im. Ks. Jana Twardowskiego.

Organizacje pozarządowe w Nysie mogą korzystać ze wsparcia instytucji wspierających. W przypadku gminy usługi takie świadczą: Inkubator Organizacji Społecznych, Centrum Pro Bono oraz Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych w Opolu. Inkubator Organizacji Społecznych funkcjonuje przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Nysie i prowadzi działalność doradczą i konsultacyjną dla NGO oraz umożliwia skorzystanie z bazy lokalowej. Wolontariusze Inkubatora Organizacji Społecznych w Nysie służą pomocą dzieciom (m.in. w zakresie odrabiania lekcji) oraz osobom dorosłym (przy wykonywaniu codziennych czynności), ale także uczestniczą w różnego rodzaju akcjach. W Inkubatorze Organizacji Społecznych organizowane są także spotkania przedstawicieli nyskich organizacji pozarządowych z pracownikami Ośrodka Pomocy Społecznej w Nysie, a także przedstawicielami władz miasta i gminy – spotkania te stanowią z jednej strony możliwość przedstawienia swojej pracy, z drugiej zaś – służą poznaniu wzajemnych oczekiwań i wypracowaniu wspólnych działań dla efektywnej współpracy organów publicznych z III sektorem. Ponadto, poprzez swoją aktywność (m.in. dzięki prezentacjom na stronie internetowej) Inkubator Organizacji Społecznych zachęca nyskie organizacje pozarządowe do uczestnictwa w konkursach ofert, zarówno na poziomie lokalnym (w gminie), jak i wojewódzkim, krajowym czy europejskim. Centrum Pro Bono świadczy usługi pośrednictwa między kancelariami a organizacjami pozarządowymi w zakresie uzyskania bezpłatnej pomocy prawnej, a Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych w Opolu prowadzi działalność w zakresie poradnictwa, szkoleń, udostępniania zasobów bibliotecznych, animacji partnerstw, organizacji Forum Inicjatyw Pozarządowych oraz internetowego forum dla liderów organizacji

Współpraca gminy Nysa z organizacjami pozarządowymi odbywa się na podstawie corocznie opracowywanego „Rocznego programu współpracy Gminy Nysa z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami realizującymi zadania publiczne w sferze pożytku publicznego”. Zadania realizowane są w obszarach: pomocy społecznej (w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób), ochrony i promocji zdrowia, promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy, działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu, turystyki i krajoznawstwa, porządku i bezpieczeństwa publicznego, ratownictwa i ochrony ludności, działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami, działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka, przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym oraz działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy, w zakresie określonym w art. 4 ust. 1 pkt 1-32 ustawy. W ramach tych obszarów ustalane są zadania priorytetowe, a sama współpraca

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

gminy z organizacjami pozarządowymi odbywa się w formach finansowych (głównie zlecanie zadań w drodze otwartego konkursu ofert) i pozafinansowych. Na realizację Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi gmina Nysa przeznacza rokrocznie około 1,5 mln zł (w 2013 roku – do 1,5 mln zł, w 2012 roku – co najmniej 1,5 mln zł). W gminie Nysa, w celu usprawnienia współpracy z organizacjami pozarządowymi, zarządzeniem nr 371/2015 Burmistrza Nysy z dnia 11 sierpnia 2015 powołano Gminną Radę Działalności Pożytku Publicznego w Nysie na kadencję 2015-2017.

Wśród wielu organizacji pozarządowych działających na obszarze OF PN2020 warto jeszcze zwrócić uwagę na Stowarzyszenie na Rzecz Odnowy i Rozwoju Wsi „Sami Sobie" i Miłośników Sztuki Kulinarnej i Regionalnych Przysmaków w Wilamowicach Nyskich w gminie Głuchołazy, które od 2007 r. skupia wieloletnich działaczy, społecznie aktywnych na rzecz wszechstronnego rozwoju lokalnego, posiadających doświadczenie zdobyte podczas dotychczasowej pracy społecznej w lokalnych organizacjach (Koło Gospodyń Wiejskich, samorząd mieszkańców wsi, Stowarzyszenie Nyskie Księstwo Jezior i Gór). Dotychczasowa działalność stowarzyszenia dotyczyła propagowania i podtrzymywania tradycji ludowych (szczególnie związanych ze sztuką kulinarną i cukierniczą oraz pielęgnowaniem i upowszechnianiem regionalnych przepisów i procesów produkcji potraw, często wyrabianych w warunkach domowych), a także czynnego udziału stowarzyszenia w życiu kulturalno-społecznym wsi oraz działań na rzecz wszechstronnego rozwoju terenów wiejskich (w tym też realizacja Programu Odnowy Wsi Województwa Opolskiego). Dzięki takiemu promowaniu walorów regionalnych stowarzyszenie może pełnić istotną rolę w turystyce regionu.

5.3.Analiza kondycji NGO

Dane statystyczne dostępne jedynie dla Gminy Nysa, pokazują, że jest to obszar intensywnego rozwoju III sektora. Organizacje pozarządowe w gminie działają przeważnie w obszarze sportu, kultury, historii i sztuki oraz prowadzą działalność międzynarodową, na rzecz wspólnot lokalnych i aktywności społecznej, jak również w zakresie bezpieczeństwa. Wśród podmiotów III sektora dominują stowarzyszenia i organizacje społeczne, zdecydowanie mniej jest fundacji – jest to jednak zjawisko obserwowane w całym kraju i związane z większymi obostrzeniami prawno-proceduralnymi w zakresie zakładania i prowadzenia fundacji. Dane statystyki publicznej ukazujące liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców pozwalają bardzo pozytywnie ocenić sytuację sektora non profit w gminie Nysa na tle województwa i kraju. Zwraca uwagę szczególnie fakt, iż w gminie osiągnięto w 2012 roku najwyższy wskaźnik liczby organizacji pozarządowych na 10 tys. ludności – 34 jednostki (przy podobnym poziomie wyjściowym w 2005 roku) w porównaniu do kraju (30 podmiotów), województwa opolskiego (29 podmiotów) i powiatu nyskiego (30 podmiotów). Szczególnie dynamiczna sytuacja w zakresie rozwoju NGO występuje na obszarze wiejskim gminy Nysa – liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców w latach 2005-2012 zwiększyła się niemal dwukrotnie, osiągając wartość 41 podmiotów (najwyższą spośród analizowanych jednostek administracyjnych). Do rozwoju sektora non profit w gminie Nysa przyczynia się niewątpliwie działalność władz samorządowych, przeznaczających określone kwoty na realizację rokrocznie opracowywanych programów współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami realizującymi zadania publiczne w sferze pożytku publicznego. Dla usprawnienia współpracy na linii władze

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

samorządowe-organizacje pozarządowe przydatne byłoby przygotowanie szczegółowego opracowania dotyczącego sytuacji w nyskich NGO, ich potencjału, potrzeb i oczekiwań, a także możliwości i kierunków podejmowanych działań oraz doświadczeń w zakresie współpracy z władzami samorządowymi (szczególnie tzw. „dobrych praktyk").

5.4.Analiza dynamiki zmian w zakresie rejestracji i funkcjonowania NGO

W minionych latach można było zaobserwować niewielki, lecz stały wzrost w zakresie rejestracji NGO, przy czym nadal widoczna jest zdecydowana przewaga liczby stowarzyszeń nad liczbą fundacji. Organizacje pozarządowe coraz częściej próbują łączyć swoje siły, aby wspólnie móc zgłosić swój udział w konkursach organizowanych przez instytucje samorządowe w województwie opolskim.

W dalszym ciągu funkcjonuje niewiele podmiotów, których działania byłyby bezpośrednio związane ze sferą gospodarczą czy z też z rynkiem pracy.

Zarówno nowe, jak i już działające organizacje pozarządowe coraz sprawniej potrafią korzystać z dostępnych środków unijnych i pochodzących z dotacji samorządowych i rządowych.

5.5.Analiza możliwości NGO w zakresie adaptacji do zmian społeczno-gospodarczych

W świetle zachodzących zmian społeczno-gospodarczych oraz dalszych prognoz w tym zakresie, należy zauważyć, że organizacje pozarządowe wykazują duży potencjał adaptacyjny, który przejawia się m.in. pośredniczeniu pomiędzy instytucjami samorządowym, które dysponują środkami finansowymi i kształtują sytuację prawną na obszarze OF PN2020, a mieszkańcami gmin i powiatów wchodzących w skład Partnerstwa Nyskiego. Taka pozycja oraz względna elastyczność form działania stanowi podstawę również dla podejmowania współpracy różnych NGO, co może w jeszcze lepszym stopniu przyczynić się do adaptacji do wspomnianych zmian.

5.6.Analiza skuteczności i efektywności działania NGO

Chociaż brak jest sprawozdań czy analiz poświęconych skuteczności i efektywności działania NGO na obszarze Partnerstwa Nyskiego, to w oparciu o informacje dostępne na stronach internetowych organizacji pozarządowych, które relacjonują podejmowane przez siebie działania, można stwierdzić, że podmioty te są skuteczne w sferze społeczno-kulturalnej, przyczyniając się do animacji kultury oraz pomocy osobom bezrobotnym i potrzebującym wsparcia m.in. doradcy zawodowego i psychologa.

Stosunkowo mało jednak działań NGO dotyczy sfery gospodarczej, dlatego skuteczność przedsięwzięć w związku z rozwojem ekonomicznym regionu wymaga poprawy poprzez większe uczestnictwo organizacji pozarządowych w projektach i konkursach związanych z wpływem na rynek pracy.

5.7.Analiza możliwości przemodelowania kierunków aktywności NGO

Obecnie funkcjonujące organizacje pozarządowe posiadają statuty, które przewidują różne cele i formy działania, jednak z uwagi na ograniczone środki finansowe,

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

przemodelowanie kierunku aktywności poszczególnych NGO jest bardzo utrudnione. Szansą na zmianę takiej sytuacji jest zawiązywanie współpracy pomiędzy organizacjami III sektora, gdyż połączone zasoby podmiotów zwiększają szansę na sukces w podejmowaniu nowych wyzwań, jakie pojawią się w przypadku zmiany kierunku aktywności NGO.

5.8. Analiza efektywności NGO w budowaniu partnerstw, które mogą mieć łatwiejszy dostęp do funduszy europejskich na lata 2014-2020 (m.in. Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020)

Analiza dostępnych źródeł informacji pozwala założyć, iż NGO na obszarze Partnerstwa Nyskiego 2020 posiadają coraz większą efektywność w budowaniu partnerstw, co pozwala na łatwiejszy dostęp do funduszy europejskich na lata 2014-2020. Dzięki podejmowanej współpracy, a także przy wsparciu instytucji samorządowych, organizacje pozarządowe działające partnersko mogą wymieniać się doświadczeniami i łączyć zasoby, które stanowią istotnym element przy udziale w konkursach i projektach oparty na środkach unijnych.

5.9. Analiza porównawcza NGO na ternie OF PN2020 w relacji do organizacji funkcjonujących na poziomie regionalnym i krajowym

W porównaniu do organizacji pozarządowych funkcjonujących na poziomie regionalnym i krajowym, NGO z obszaru PN2020 nie wykazują istotnych różnic w aspekcie formalnym czy też form działania. Podobna jest również proporcja liczby podmiotów działających w sferze społeczno-kulturalnej do liczby podmiotów zorientowanych dla wspieranie lokalnej gospodarki, rynku pracy i przedsiębiorczości.

5.10. Rekomendacje

5.10.1. Dla mieszkańców OF PN2020

Mieszkańcy zainteresowani utworzeniem organizacji pozarządowej, czy to stowarzyszenia, czy też fundacji, mogą korzystać z usług Opolskiego Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, gdzie uzyskają niezbędne informacje oraz pomoc w procesie rejestracji i załatwiania podstawowych formalności związanych z NGO.

Do działania w istniejących organizacjach oraz do tworzenia kolejnych powinni zostać zaangażowani zarówno ludzie młodzi (kontynuujący lub kończący edukację), jak i ludzie dorośli, szczególnie nie posiadający zatrudnienia. Stowarzyszenia mogą bowiem być podmiotami, które przyczyniają się do powstawania nowych miejsc pracy, np. poprzez uruchomienie spółdzielni socjalnych. Nie bez znaczenia jest też działalność kulturalna i społeczna organizacji pozarządowych, która może przyczynić się do podniesienia jakości życia mieszkańców.

5.10.2. Dla członków i zarządów NGO

Podobnie jak w przypadku mieszkańców, członkowie i zarządy NGO działających na terenie OF PN2020 mogą korzystać ze wsparcia instytucji samorządowych i podmiotów wspierających działania organizacji pozarządowych (np. obejmujące swoim zasięgiem działania całe województwo Opolskie Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych),

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

szczególnie w zakresie pomocy prawnej oraz pozyskiwania informacji o możliwości wykorzystania środków finansowych pochodzących z budżetu samorządu, budżetu Państwa lub funduszy unijnych

Ponadto członkowie NGO powinny częściej rozważać możliwość współpracy między sobą, aby wspólnymi siłami sprawniej osiągać większe efekty. Taka współpraca jest istotna zwłaszcza w kontekście uczestnictwa w projektach i konkursach organizowanych na szczeblu regionalnym i krajowym. Kumulacja doświadczeń członków NGO powinna pozwolić na efektywne działanie we wspólnym celu, co może zwiększyć szanse na długotrwałe rezultaty w obszarze społeczno-ekonomicznym.

5.10.3. Dla samorządu szczebla powiatowego i samorządów gminnych

Przedstawiciele samorządów zarówno na szczeblu powiatowym, jak i gminnym, powinni kontynuować działania umożliwiające współpracę organizacji pozarządowych, także tą wykraczającą poza granice pojedynczych gmin czy powiatów, co przyczyni się do uczestnictwa większej liczby podmiotów oraz do zwiększenia obszaru działania, a tym samym zwiększenia liczby potencjalnych beneficjentów.

Zgodnie z art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r., poz. 1118) gminy wchodzące w skład OF PN2020 uchwalają roczne programy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. tej ustawy. Obecnie takie programy funkcjonują we wszystkich gminach OF PN2020, przy czym Gmina Skoroszyce skorzystała z rozwiązania przewidzianego w art. 5a ust. 2 ustawy i uchwaliła wieloletni program współpracy na lata 2012-2015. Z treścią tych dokumentów można zapoznać się m.in. za pośrednictwem internetowego Biuletynu Informacji Publicznej, chociaż należałoby dopracować kwestię dostępności do pliku z rocznym programem współpracy, np. wydzielając na stronie głównej BIP osobną zakładkę lub bezpośredni odnośnik prowadzący do dokumentu (autorzy BIP u niektórych gmin zastosowali takie rozwiązanie). Natomiast w przypadku Gminy Kietrz należy zaktualizować dostępny plik, gdyż zawiera on roczny program współpracy na rok 2014.

W myśl obowiązujących rocznych programów współpracy gmin z organizacjami pozarządowymi, pomoc ze strony pracowników instytucji samorządowych powinna obejmować przede wszystkim udzielanie informacji prawnych i ułatwienie przejścia przez procedury związane np. z uczestnictwem w konkursie na realizację projektu. Samorządy powinny również zapewnić infrastrukturę do współpracy NGO organizując spotkania z przedstawicielami organizacji pozarządowych. Roczne programy przewidują także współpracę w formie pomocy finansowej dla NGO, zwykle przydzielaną w drodze konkursów ofert związanych z realizacją priorytetowych zadań publicznych. Informacje o takich konkursach powinny być możliwie szeroko udzielane zarówno za pośrednictwem Internetu, jak i w drodze bezpośrednich zaproszeń kierowanych do zainteresowanych podmiotów.

Ponadto warto podkreślić, iż w Gminie Nysa funkcjonuje Gminna Rada Działalności Pożytku Publicznego, powołana zgodnie z art. 41e - 41i ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W skład Gminnej Rady wchodzą przedstawiciele organu stanowiącego gminy, przedstawiciele organu wykonawczego gminy oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy,

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

prowadzących działalność na terenie gminy. Do zadań Rady Gminnej należy w szczególności opiniowanie projektów strategii rozwoju gminy, opiniowanie projektów uchwał i aktów prawa miejscowego dotyczących sfery zadań publicznych, o której mowa w art. 4 ustawy, oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy, a także wyrażanie opinii w sprawach dotyczących funkcjonowania organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy. Co więcej Gminna Rada może udzielać pomocy i wyrażać opinie w przypadku sporów między organami administracji publicznej a organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy. W końcu też może wyrażać opinię w sprawach dotyczących zadań publicznych, w tym zlecania tych zadań do realizacji przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy, oraz w sprawach rekomendowanych standardów realizacji zadań publicznych. W kontekście powyższego rekomendacja dla samorządów powiatowych i innych samorządów gminnych dotyczyłaby utworzenia w miarę możliwości podobnych Rad Gminnych, a także Rad Powiatów, w celu jeszcze lepszej komunikacji pomiędzy przedstawicielami władz samorządowych a reprezentantami organizacji pozarządowych. Gminna Rada Działalności Pożytku Publicznego funkcjonuje również w Gminie Grodków.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

6. Analiza zwolnień podatkowych i ulg finansowych dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy na terenie OF PN2020

6.1. Analiza obecnych możliwości zwolnień podatkowych i ulg finansowych dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy.

Przedsiębiorcy inwestujący na terenach należących do Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej mają możliwość zwolnienia z podatku od nieruchomości.

Na obszarze gminy Nysa znajduje się Podstrefa Nysa Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „INVEST-PARK". Jej powierzchnia wynosi 168,86 ha, przy czym teren zainwestowany zajmuje obszar 12,17 ha, a teren wolny – 156,69 ha.

Podstrefa Nysa składa się z dwóch terenów:

1) Teren o powierzchni 12,17 ha, na którym działalność prowadzi obecnie 3 inwestorów:
   - Advantech Sp. z o.o. – przedsiębiorstwo zajmująca się produkcją wełny szklanej (mineralnej) do produkcji sprzętu AGD oraz prowadzące działalność badawczo-rozwojową (trwa budowa Centrum Badawczo-Rozwojowego).
   - Zakład Produkcyjno-Handlowo-Usługowy „Alsecco" Sp. z o.o. – przedsiębiorstwo zajmujące się produkcją wyrobów stolarskich dla budownictwa.
   - VASCO DOORS Sp. z o.o. – przedsiębiorstwo zajmujące się produkcją drzwi wewnętrznych.
2) Teren o powierzchni 156,69 ha z możliwością powiększenia do 255 ha. W ramach tego terenu utworzono Regionalny Park Przemysłowy Goświnowice-Radzikowice. Obecnie trwają prace związane z uzbrojeniem terenów i pozyskaniem inwestorów. Rozwój tego obszaru w ramach projektu „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020" uzyskał status projektu strategicznego pn. Rozwój Regionalnego Parku Przemysłowego w Nysie. W ramach tego projektu zaplanowano uzbrojenie i zagospodarowanie terenu parku (sieć wodociągowa, kanalizacja sanitarna i deszczowa, drogi), a podejmowane działania mają na celu poprawę wizerunku Nysy, zachęcenie potencjalnych inwestorów do tworzenia przedsiębiorstw w nyskiej podstrefie, jak również wpisują się w działania w zakresie Specjalnej Strefy Demograficznej (zakłada się powstanie nowych miejsc pracy, które pozwolą ograniczyć migracje wśród młodych ludzi). Szacowany koszt projektu wynosi 42 mln zł, a przewidywany termin zakończenia zbrojenia terenu to 2018 rok.

Prudnik jest gminą obejmującą teren o powierzchni 12 tysięcy hektarów. Gmina jest miejscem o dobrej lokalizacji oraz dobrej dostępności komunikacyjnej. Ponadto gmina posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną oraz społeczną, funkcjonują tutaj rozmaite przedsiębiorstwa, szkoły oraz instytucje otoczenia biznesu.

Podstrefa Prudnik obejmuje obecnie obszar o powierzchni 8,97 ha. Ofertę stanowią dwa tereny w "Obszarze Północnym", tj. północnej, przemysłowej dzielnicy miasta:

1) Teren obejmujący trzy działki o łącznej powierzchni 4,18 ha. Składają się na niego działki o numerach 2837/82, 2838/82 oraz 2153/60 stanowiące własność Gminy

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Prudnik, wyłączone z produkcji rolnej. Zgodnie z aktualnym planem zagospodarowania przestrzennego są to tereny przeznaczone pod działalność przemysłową i usługową. Dopuszczalny procent zabudowy na tym terenie wynosi 80, a maksymalna wysokość budynków to 12 metrów. Na terenie nie istnieją przeszkody podziemne i napowietrzne. Jego odległość od zabudowań mieszkalnych wynosi: - od strony południowej i wschodniej - ponad 1 km - od strony północnej i zachodniej, w bezpośrednim sąsiedztwie obwodnicy północnej miasta - ok. 3-4 km.

2) Teren obejmujący trzy działki o łącznej powierzchni 4,79 ha. Składają się na niego działki o numerach 2844/46, 2002/38 oraz 2000/27 stanowiące własność Gminy Prudnik, wyłączone z produkcji rolnej. Zgodnie z aktualnym planem zagospodarowania przestrzennego są to tereny przeznaczone pod działalność przemysłową i usługową. Dopuszczalny procent zabudowy na tym terenie wynosi 80, a maksymalna wysokość budynków to 12 metrów. Na terenie nie istnieją przeszkody podziemne i napowietrzne. Jego odległość od zabudowań mieszkalnych wynosi: - od strony południowej i wschodniej - ponad 1 km - od strony północnej i zachodniej, w bezpośrednim sąsiedztwie obwodnicy północnej miasta, - ok. 3-4 km. Teren może być powiększony o dwie kolejne działki 1331/34 i 1325/27 o łącznej powierzchni 1,2640 ha, będące własnością Gminy Prudnik. Gmina złożyła wniosek o włączenie nieruchomości w granice Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej "INVEST-PARK".

Od maja 2014 r. rozporządzeniem Rady Ministrów ustanowiono Podstrefę Grodków Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „INVEST-PARK”. Podstrefa Grodków obejmuje trzy działki nr: 29, 45 i 106 będące własnością gminy o łącznej powierzchni 9,42 ha. Obszar strefy jest przygotowany do zainwestowania. Atutem grodkowskiej podstrefy jest bardzo dobra lokalizacja, sieć dróg oraz połączenie kolejowe. Gmina Grodków znajduje się blisko autostrady A4, do której można dojechać obwodnicą Grodkowa i dalej przebudowaną drogą wojewódzką nr 401. Gmina aktualnie przygotowuje uchwałę określającą szczegółowe warunki udzielania pomocy regionalnej przedsiębiorcom inwestującym w gminie Grodków na wspieranie inwestycji początkowych lub tworzenie miejsc pracy związanych z inwestycją początkową w formie zwolnienia z podatku od nieruchomości. Projektowany zakres przedmiotowy zwolnienia będzie obejmował grunty i budynki stanowiące inwestycje początkowe, związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Podstawowym warunkiem koniecznym do uzyskania zwolnienia będzie złożenie wniosku przed rozpoczęciem prac nad danym projektem. Przedsiębiorca będzie mógł skorzystać z regionalnej pomocy inwestycyjnej na realizację inwestycji początkowej oraz utworzenie nowych miejsc pracy związanych z inwestycją początkową.

Ponadto na obszarze gmin Nysa, Prudnik, Głuchołazy i Łambinowice obowiązuje gminny program pomocy de minimis dla przedsiębiorców, który reguluje zasady udzielania pomocy w formie zwolnienia od podatku od nieruchomości od gruntów, budynków lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Z pomocy w ramach tych programów mogą korzystać przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą na terenie wspomnianych gmin. W przypadku gmin Nysa, Głuchołazy i Łambinowice uchwała dotycząca zwolnień dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy zwalnia od podatku od nieruchomości na okres 3 lat części nieruchomości stanowiących przedmiot opodatkowania, związany z prowadzaniem działalności gospodarczej w posiadaniu

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

przedsiębiorców, którzy utworzą dodatkowe miejsca pracy na obszarze wymienionych gmin. Zwolnień nie stosuje się w przypadku utworzenia miejsc pracy w handlu hurtowym i detalicznym, działalności ubezpieczeniowej, bankowej, czy pośrednictwa finansowego. Z kolei w gminie Prudnik zwolnienia mogą obejmować okres od 1 roku do 3 lat, w zależności od zatrudnienia. Dodatkowo w gminie Nysa ustalono, iż miesięczna wysokość udzielonego zwolnienia od podatku nie może przekroczyć 90 proc. kwoty należnego podatku za nieruchomość lub jej część, związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej. Zwolnienie od podatku stosuje się w wyniku złożenia przez przedsiębiorcę wniosku o udzielenie pomocy wraz z dokumentacją. Gminny program będzie obowiązywać do 31 grudnia 2015 roku w Głuchołazach, do 31 grudnia 2020 roku w Nysie i Prudniku oraz do 30 czerwca 2021 r. w Łambinowicach.

Uchwała nr XLV/681/14 Rady Miejskiej w Nysie z dnia 29 kwietnia 2014 r. obejmuje również zwolnienia dla przedsiębiorców zatrudniających młodocianych w celu praktycznej nauki zawodu oraz zwolnienia dla przedsiębiorców zatrudniających absolwentów na wolne miejsca pracy. Powierzchnia lub wartość nieruchomości stanowiących przedmiot opodatkowania, objęta zwolnieniem jest uzależniona od ilości zatrudnionych absolwentów i wynosi 3000 zł rocznie za każdego zatrudnionego absolwenta. Są też zwolnienia dla przedsiębiorców realizujących inwestycje w zakresie działalności hotelarskiej.

W gminie Nysa obowiązuje także uchwała w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną dla firm realizujących w gminie nowe inwestycje. Zwalnia się od podatku od nieruchomości grunty, budynki lub ich części z tytułu poniesienia kosztów inwestycji w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, które związane są z realizacją nowej inwestycji, lub kosztów utworzenia miejsc pracy związanych z realizacją nowej inwestycji. Warunkiem udzielenia regionalnej pomocy inwestycyjnej jest dokonanie, przed rozpoczęciem realizacji inwestycji, zgłoszenia Burmistrzowi Nysy zamiaru korzystania z pomocy. Szczegółowych informacji na temat ulg i zwolnień dla przedsiębiorców można uzyskać w Biurze Obsługi Inwestora i Promocji Urzędu Miejskiego w Nysie.

Działania MŚP na terenie OF PN2020 wspierają władze samorządowe. Przyjmują one m.in. formę regularnych spotkań przedstawicieli władz z przedsiębiorcami, informowania o podejmowanych działaniach, inwestycjach i planach zagospodarowania przestrzennego, przedstawiania zachęt dla inwestorów (np. pomoc publiczna w przypadku tworzenia miejsc pracy czy budowy zakładów, zwolnienia podatkowe, dostępne programy pomocowe), ale także konsultacji i dyskusji o sprawach ważnych dla mieszkańców i przedsiębiorców z terenu gminy (m.in. kierunkach rozwoju gminy, bieżących problemach, prowadzonych inwestycjach). Przykładowo za współpracę z MŚP w Gminie Nysa odpowiada obecnie Biuro Promocji i Obsługi Inwestora. Pracownicy Biura Obsługi Inwestora i Zamówień Publicznych Urzędu Miejskiego w Nysie organizowali między innymi spotkania z przedstawicielami biznesu połączone z przedstawieniem ofert inwestycyjnych (34 spotkania w 2012 roku) czy spotkania z lokalnymi przedsiębiorcami połączone z przedstawieniem ulg inwestycyjnych i zachęcaniem do inwestowania w Podstrefie Nysa WSSE „INVEST PARK”. Z kolei w Gminie Głuchołazy odbyły się w 2015 roku dwa istotne spotkania z przedsiębiorcami. Pierwsze miało miejsce 26 marca w Wilamowicach Nyskich, gdzie burmistrz i wiceburmistrz Głuchołaz spotkali się z przedsiębiorcami z terenu gminy Głuchołazy oraz m.in. przedstawicielami PUP. W ramach zaplanowanych wystąpień przedstawiono zagadnienia takie jak: kierunki rozwoju gminy, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

gminy, politykę podatkową ze szczególnym uwzględnieniem podatku od nieruchomości. Drugie spotkanie odbyło się w dniu 18 czerwca i dotyczyło rozwoju turystyki w Gminie Głuchołazy. W tym wydarzeniu uczestniczyli również przedstawiciele Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu.

6.2.Diagnoza zapotrzebowania na nowe rozwiązania

Wśród podmiotów gospodarczych w gminie Nysa dominują przedsiębiorstwa związane z handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów, w tym motocykli, a także budownictwem. Najszybciej rozwijają się jednak branże związane z edukacją oraz informacją i komunikacją.

Potencjał gminy, podobnie jak w powiecie nyskim, województwie opolskim oraz kraju, tworzą głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność kwalifikowaną wg PKD 2007 do sekcji G (handel hurtowy i detaliczny; 30% przedsiębiorstw w gminie) oraz F (budownictwo; 12% przedsiębiorstw w gminie). Struktura ta nie zmienia się w sposób istotny od 2009 roku – przedsiębiorstwa handlowe i budowlane stanowią największą część firm w gminie Nysa, będąc tymi sekcjami, w których następuje jednocześnie najwięcej nowych rejestracji oraz wykreśleń z rejestru REGON. Na podstawie danych tego rejestru można wskazać także branże, które odznaczają się największą dynamiką przyrostu liczby podmiotów: najszybciej rozwijają się przedsiębiorstwa z sekcji edukacja (w latach 2009-2012 wzrost liczby podmiotów o 29,5%), działalność związana z informacją i komunikacją (wzrost o 28,7%), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (wzrost o 10,2%) oraz obsługa rynku nieruchomości (wzrost o 9,5%). Współcześnie dla rozwoju każdego obszaru szczególnie ważne są podmioty innowacyjne, o wysokim poziomie technicznym i kapitale ludzkim, dysponujące jednocześnie zapleczem badawczo-rozwojowym i wsparciem ze strony instytucji otoczenia biznesu. Innowacyjność i konkurencyjność nyskich przedsiębiorstw to obszary, które wymagają dalszego wzmacniania i wsparcia, także ze strony władz lokalnych.

Warto podkreślić, iż wskaźniki dotyczące przedsiębiorczości w gminie Nysa są optymistyczne i w większości wskazują na lepszą sytuację gminy w porównaniu do powiatu nyskiego czy województwa opolskiego (szczególnie miasta; obszary wiejskie w każdym przypadku odnotowują wartości wskaźników niższe niż w pozostałych jednostkach). Gmina Nysa zdecydowanie przoduje w zakresie liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców – w gminie jest ich 1.177 i jest to wartość przekraczająca średnią województwa i powiatu (gdzie funkcjonuje około 970-980 podmiotów) oraz średnią krajową (1032 podmioty); jednak już w przypadku podmiotów nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. ludności osiągane są wartości poniżej średniej krajowej. Jednocześnie w gminie Nysa występuje także stosunkowo najwięcej wykreśleń podmiotów z rejestru REGON na 10 tys. ludności – od 2009 roku stale są one na poziomie wyższym niż w powiecie nyskim, województwie opolskim oraz kraju. Pozytywnym zjawiskiem jest z kolei utrzymująca się w gminie Nysa wyższa wartość wskaźnika liczby osób prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym (14 osób). Sytuacja w tym zakresie w gminie jest lepsza niż w województwie opolskim (11 osób) i całym kraju (12 osób), jednak należy także podkreślić, że od kilku lat pozostaje na tym samym poziomie. Zdynamizowanie sytuacji w tym obszarze mogą zapewnić zachęty do tworzenia nowych firm, zakładania własnej działalności gospodarczej,

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

szczególnie przez osoby zarejestrowane w Urzędzie Pracy jako bezrobotne, czy też zagrożone bezrobociem, ale również osoby młode, w tym absolwentów.

Dodatkowym motorem rozwoju gminy jest Podstrefa Nysa Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „INVEST-PARK". Obecnie działalność prowadzi w niej 3 inwestorów, ale wydłużenie preferencyjnych warunków funkcjonowania stref ekonomicznych w Polsce do 2026 roku powinno wesprzeć dynamiczny rozwój na tym obszarze. Prowadzone działania, zmierzające do włączenia do obszaru Podstrefy Nysa terenów tworzonego Regionalnego Parku Przemysłowego Radzikowice-Goświnowice (dzięki czemu jej obszar powiększyłby się nawet o około 255 ha), dodatkowo przyczynią się do stworzenia dla potencjalnych inwestorów jeszcze lepszych warunków prowadzenia działalności na terenie gminy. Fundusze na uzbrojenie nowych terenów sfery ekonomicznej będą pochodzić ze środków unijnych – samorząd województwa opolskiego przyznał temu zadaniu status projektu kluczowego w ramach „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020".

6.3. Wytyczne dla spójnego systemu pomocy przedsiębiorcom na terenie OF PN2020 oraz wskazanie możliwych form pomocy i zachęt

Spójny system pomocy przedsiębiorcom na terenie OF PN2020 powinien opierać się na ujednoliconym dokumencie, który zawierałby wszystkie niezbędne informacje o formach wsparcia (finansowych, organizacyjnych, prawnych) przewidzianych dla przedsiębiorców na obszarze Partnerstwa Nyskiego 2020. Dostęp do takich informacji powinien być również umożliwiony za pośrednictwem Internetu i w punktach informacyjnych instytucji samorządowych i urzędów pracy.

W ramach takiego systemu powinny znaleźć się wszystkie ulgi i zwolnienia podatkowe dla przedsiębiorców przewidziane uchwałami samorządów. Analiza dostępności takich dokumentów pokazuje, że często zamieszczone są nieaktualne już akty prawne, zaś kryterium aktualności prezentowanych danych powinno być podstawą działania systemu pomocy przedsiębiorcom.

Ponadto dla lepszego funkcjonowania systemu warto przyspieszyć prace samorządu nad wznowieniem zakończonych strategii podatkowych wobec przedsiębiorców, które pozytywnie wpływały na rozwój gospodarczy regionu, a także wspierać uchwalanie nowych strategii.

6.3.1. Wskazanie możliwych form pomocy i zachęt dla inwestorów tworzących kolejne miejsca pracy

Do możliwych form pomocy i zachęt dla inwestorów tworzących kolejne miejsca pracy należy zaliczyć ułatwienie dostępu do środków Funduszu Pracy, jakimi dysponują Powiatowe Urzędy Pracy obsługujące teren inwestycyjny. Refundacja kosztów doposażenia stanowisk pracy, trójstronne umowy szkoleniowe, staże, bony stażowe i zatrudnieniowe to niektóre z narzędzi, jakimi obecnie dysponują powiatowe urzędy pracy wspierając powstawanie nowych miejsc pracy. Dobór form wsparcia, w przypadku zainteresowania ze strony inwestora, może zostać dokonany w toku dalszych ustaleń.

Ponadto dla inwestorów tworzących kolejne miejsca pracy na terenie OF PN2020 przewidziano wsparcie ze strony instytucji takich jak Akademicki Inkubator

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Przedsiębiorczości Politechniki Opolskiej czy Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki, które zarówno poprzez działalność konsultacyjno-informacyjną w zakresie funduszy na małych i średnich przedsiębiorstw, jak i działania na rzecz wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej regionu, przyczyniają się do tworzenia potencjału inwestycyjnego i usprawniania procesów pozyskiwania i obsługi inwestorów zewnętrznych i wewnętrznych. W podobnych celach funkcjonują również organizacje gospodarcze (np. Nyska Regionalna Izba Gospodarcza, Agencja Promocji i Rozwoju Gminy Prudnik) i pozarządowe (np. Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców w Nysie, Stowarzyszenie Przedsiębiorców Nyskich).

Na terenie OF PN 2020 inwestorom oferowane są także niskie stawki podatku od nieruchomości oraz innych opłat lokalnych. Przykładem są zwolnienia przedmiotowe od podatku od nieruchomości w ramach programu de minimis dla wybranych przedsiębiorców oferowane przez Gminę Nysa. Przedsiębiorcy zatrudniający młodocianych w celu praktycznej nauki zawodu w wysokości mogą liczyć na zwolnienie w wysokości 3% wartości naliczonego rocznego podatku od nieruchomości od 1 zatrudnionego przez mikro lub małego przedsiębiorcę oraz 1% wartości naliczonego rocznego podatku od nieruchomości od 1 zatrudnionego przez przedsiębiorcę innego niż mikro i mały. Z kolei zwolnienia dla przedsiębiorców zatrudniających absolwentów na wolne miejsca pracy z podatku od nieruchomości na okres do 3 lat wynoszą 3 000 zł rocznie za każdego zatrudnionego absolwenta. Przedsiębiorcy realizujący inwestycje w zakresie działalności hotelarskiej, tworzący nowe miejsca noclegowe mogą liczyć na zwrot 50% wartości kosztów poniesionych na zakup środków trwałych lub wyposażenia. Przewidziano również zwolnienia od podatku dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy na okres do 3 lat. Taka forma pomocy za utworzenie od 1 do 5 miejsc pracy obejmuje za każde nowo utworzone miejsce pracy 80 m^2 powierzchni użytkowej budynków (a za każde następne – 120 m^2), 800 m^2 powierzchni użytkowej gruntów (a za każde następne – 1200 m^2) lub 40 000 zł wartości budowli (a za każde następne – 60 000 zł wartości budowli).

6.3.2. Wskazanie możliwych form pomocy i zachęt dla osób rozpoczynających własną działalność gospodarczą

Osoby zamierzające rozpocząć własną działalność gospodarczą na obszarze OF PN2020 mogą skorzystać z różnorodnych form pomocy oferowanych przez urzędy pracy w powiatach nyskim, prudnickim, głubczyckim i w Gminie Grodków objętej działaniem urzędu pracy powiatu brzeskiego. Wśród możliwych rodzajów wsparcia należy wskazać na działania informacyjne w zakresie dotacji z funduszy unijnych, dofinansowania związanego z aktywizacją zawodową bezrobotnych i szkoleniami. Co więcej, działalność konsultacyjno-informacyjna urzędów pracy jest uzupełniana przez instytucje takie jak Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości Politechniki Opolskiej czy Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki. Natomiast instrumentem pomocy finansowej adresowanej do osób rozpoczynających własną działalność gospodarczą są także mikropożyczki dla małych firm i środki z Funduszu Pożyczkowego, powstałego przy udziale Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu.

Ponadto funkcje wspierające dla małych i średnich przedsiębiorstw na terenie OF PN2020 pełnią organizacje pozarządowe związane z tym sektorem. Wśród nich można wskazać na Stowarzyszenie Przedsiębiorców Nyskich, Nyską Regionalną Izbę Gospodarczą, Stowarzyszenie Prywatnych Kupców w Nysie, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

„Płaskowyż Dobrej Ziemi", Stowarzyszenie Przedsiębiorców „Rycerze Biznesu" w Prudniku, czy też Stowarzyszenie Kupców i Przedsiębiorców w Paczkowie. Ponadto przy Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Nysie (PWSZ) funkcjonuje Regionalne Centrum Transferu Wiedzy i Technologii Innowacyjnych. RCTWiTI zostało powołane w celu umożliwienia współpracy sektora biznesowego z uczelnią wyższą: przedsiębiorców i naukowców. Swoją ofertę (w postaci doradztwa, szkoleń i kursów, ekspertyz i opinii oraz innych usług) RCTWiTI kieruje także – oprócz przedsiębiorców – do pracowników administracji publicznej, samorządów, absolwentów szkół oraz naukowców, stając się centrum innowacyjności i kreatywnych rozwiązań opracowywanych przez naukowców na konkretne zapotrzebowanie biznesu (np. cegła z zasolonego piasku pustynnego).

Istotną formą pomocy adresowaną do osób, które chciałyby rozpocząć własną działalność gospodarczą na obszarze OF PN 2020 jest też Karta Młodego Przedsiębiorcy. Takie rozwiązanie pozwala przyszłym przedsiębiorcom przede wszystkim na dostęp do katalogu zawierającego informacje o preferencjach, ulgach, zniżkach i udogodnieniach oferowanych przez lokalne firmy i instytucje, co w założeniu ma pomóc młodym ludziom w prowadzeniu działalności gospodarczej w powiecie nyskim. Ułatwienie młodym osobom rozpoczęcia i prowadzenia działalności gospodarczej odbywać się będzie także poprzez m.in. udział w bezpłatnych seminariach. Program adresowany jest do osób do 30 roku życia prowadzących działalność gospodarczą lub planujących podjęcie działalności na podstawie dotacji przyznanej z urzędu pracy lub pożyczki z Banku Gospodarstwa Krajowego.

6.3.3. Wskazanie możliwych form pomocy i zachęt dla zatrudniających osoby niepełnosprawne, osoby w wieku 15-30 lat, powyżej 50 roku życia, wchodzące po raz pierwszy i powracające na rynek, w tym po urodzeniu dziecka

Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej może otrzymać pracodawca, który złoży stosowny wniosek w Powiatowym Urzędzie Pracy, właściwym ze względu na miejsce zarejestrowania osoby niepełnosprawnej jako bezrobotnej albo poszukującej pracy niepozostającej w zatrudnieniu. Pracodawca nie może przy tym zalegać m.in. z opłacaniem należności na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Należy przy tym pamiętać, że wysokość środków nie może przekroczyć piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia, a zwrot kosztów przystosowania stanowiska pracy obejmuje koszty zakupu lub wytworzenia środków trwałych stanowiących wyposażenie związane z przystosowaniem stanowiska w celu umożliwienia wykonywania przez pracownika niepełnosprawnego powierzonych czynności na poziomie porównywalnym z analogicznymi czynnościami wykonywanymi przez pracownika pełnosprawnego. Dodać należy, iż warunkiem zwrotu kosztów jest uzyskanie pozytywnej opinii Państwowej Inspekcji Pracy o przystosowanym stanowisku pracy. Wypłacona refundacja jest przyznawana jako pomoc de minimis. Realizacja programu uzależniona jest od aktualnie posiadanych przez działające na obszarze OF PN2020 Powiatowe Urzędy Pracy środków finansowych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 126. ZESTAWIENIE MOŻLIWYCH FORM POMOCY I ZACHĘT DLA PRZEDSIĘBIORCÓW ZATRUDNIAJĄCYCH OKREŚLONE GRUPY OSÓB.

Kryterium osób zatrudnianych	Formy pomocy i zachęt dla pracodawców	Uwagi
osoby niepełnosprawne	zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej	w ofercie PUP działających na obszarze OF PN 2020
	dofinansowanie do stażu dla osób z orzeczonym umiarkowanym lub lekkim stopniem niepełnosprawności w wieku do 25 lub w przypadku osób, które ukończyły szkołę wyższą - do 27 roku życia (program JUNIOR)	aktualnie tylko w ofercie PUP w Nysie
osoby w wieku 15-30 lat	refundacja składek na ubezpieczenie społeczne	w ofercie PUP działających na obszarze OF PN 2020
osoby powyżej 50 roku życia	dofinansowanie do wynagrodzenia	
osoby wchodzące po raz pierwszy na rynek pracy	refundacja składek na ubezpieczenie społeczne w przypadku zatrudnienia osoby w wieku do 30 roku życia	
	środki finansowe na szkolenia i aktywizację zawodową	
osoby powracające na rynek pracy, w tym po urodzeniu dziecka	grant na telepracę	
	świadczenie aktywizacyjne	

Źródło: opracowanie własne

Powiatowy Urząd Pracy w Nysie realizuje również program JUNIOR, dotyczący aktywizacji zawodowej absolwentów niepełnosprawnych, na działanie którego pozyskano środki z PFRON. Celem programu JUNIOR jest umożliwienie wejścia w życie zawodowe (odbycie stażu, zdobycie zatrudnienia) młodym osobom niepełnosprawnym. Uczestnictwo w programie zwiększy możliwości zawodowe bezrobotnych absolwentów oraz stworzy szansę zatrudnienia i zdobycia doświadczenia zawodowego w ramach odbywanego stażu. Adresatami programu są osoby z orzeczonym umiarkowanym lub lekkim stopniem niepełnosprawności w wieku do 25 lub w przypadku osób, które ukończyły szkołę wyższą - do 27 roku życia, skierowane na staż zgodnie z warunkami określonymi w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2004 r., Nr 99, poz. 1001 z późn. zm.). Działania przewidziane w programie obejmują staż u pracodawcy (osobie niepełnosprawnej skierowanej do odbycia stażu będzie przysługiwało stypendium ze środków Funduszu Pracy) oraz dofinansowanie stanowiące świadczenie na rehabilitację zawodową – świadczenie jest uzależnione od stopnia niepełnosprawności osoby. Ponadto przewidziano indywidualną opiekę doradcy zawodowego. Doradca zawodowy odpowiadający za przygotowanie osoby niepełnosprawnej do odbycia stażu zapewni warunki odpowiednie do nawiązania kontaktu z osobą niepełnosprawną, przełamania jej wewnętrznych lęków i oporów. Ułatwi rozpoznanie zainteresowań i predyspozycji oraz określenie odpowiedniego rodzaju pracy, nawiązanie kontaktu i współpracy z potencjalnym pracodawcą tej osoby oraz zapewni sprawowanie pieczy nad odbywaniem stażu przez osobę niepełnosprawną. Z tytułu odbycia stażu przez osoby niepełnosprawne pracodawcy mogą otrzymać premię.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Refundacja składek na ubezpieczenie społeczne to instrument wsparcia dla pracodawców, którzy zatrudnią skierowaną przez powiatowy urząd pracy osobę bezrobotną do 30. roku życia podejmującą zatrudnienie po raz pierwszy. Zatrudnienie takiej osoby pozwala na otrzymanie przez okres do 12 miesięcy refundacji kosztów poniesionych na składki na ubezpieczenia społeczne w kwocie określonej w umowie, nie wyższej jednak niż połowa minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie, obowiązującego w dniu zawarcia umowy. Warto przy tym podkreślić, że pracodawcy zobowiązani są zatrudnić skierowaną osobę bezrobotną na okres wskazany w umowie, objęty refundacją kosztów oraz do dalszego zatrudniania po upływie tego okresu przez 6 miesięcy. Należy jednak pamiętać, że jeśli nastąpi rozwiązanie umowy o pracę w trakcie przysługiwania refundacji lub niewywiązanie się z warunku wymaganego okresu utrzymania zatrudnienia, powstanie zobowiązanie do zwrotu wszystkich otrzymanych środków wraz z odsetkami ustawowymi od całości kwoty otrzymanych środków, naliczonymi od dania wypłaty pierwszej refundacji, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty. W przypadku, gdy zatrudnienie zostanie utrzymane przez okres przysługiwania refundacji oraz przez co najmniej połowę okresu wymaganego utrzymania zatrudnienia po upływie prawa do refundacji, powstanie zobowiązanie do zwrotu 50 proc. kwoty, o której mowa. Z kolei w sytuacji rozwiązania umowy o pracę przez skierowanego bezrobotnego, bez wypowiedzenia z winy bezrobotnego (tzw. zwolnienie dyscyplinarne) lub wygaśnięcia stosunku pracy bezrobotnego w trakcie okresu objętego refundacją bądź przed upływem wskazanego okresu, starosta kieruje na zwolnione stanowisko pracy innego bezrobotnego.

Dofinansowanie do wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50. rok życia, to świadczenie, które starosta może, na podstawie zawartej umowy, przyznać pracodawcy lub przedsiębiorcy. Ta forma wsparcia pozwala na otrzymanie dofinansowania wynagrodzenia przez okres 12 miesięcy (w przypadku zatrudnienia bezrobotnego, który ukończył 50 lat, a nie ukończył 60) lub 24 miesięcy (jeśli bezrobotny ukończył 60 lat). Dofinansowanie wynagrodzenia przysługuje w kwocie określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 50 proc. minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie, obowiązującego w dniu zawarcia umowy. Pracodawcy lub przedsiębiorcy zobowiązani są zatrudnić skierowaną osobę bezrobotną na okres wskazany umową, objęty dofinansowaniem wynagrodzenia oraz są zobowiązani do dalszego zatrudniania po upływie tego okresu, odpowiednio przez 6 miesięcy (gdy dofinansowanie przysługiwało przez okres 12 miesięcy) lub 12 miesięcy (gdy dofinansowanie przysługiwało przez okres 24 miesięcy). W sytuacji rozwiązania umowy o pracę w trakcie przysługiwania dofinansowania lub niewywiązania się z warunku wymaganego okresu utrzymania zatrudnienia, powstanie zobowiązanie do zwrotu wszystkich otrzymanych środków wraz z odsetkami ustawowymi od całości kwoty otrzymanych środków, naliczonymi od dnia wypłaty pierwszego dofinansowania wynagrodzenia, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty. W przypadku, gdy zatrudnienie będzie utrzymane przez okres przysługiwania dofinansowania wynagrodzenia oraz przez co najmniej połowę okresu wymaganego utrzymania zatrudnienia po upływie prawa do dofinansowania wynagrodzenia, powstanie zobowiązanie do zwrotu 50 proc. kwoty, o której mowa. W przypadku rozwiązania umowy o pracę przez samego bezrobotnego, bez wypowiedzenia z winy bezrobotnego (tzw. zwolnienie dyscyplinarne) lub wygaśnięcia stosunku pracy bezrobotnego w trakcie dofinansowania bądź przed upływem wskazanych okresów, starosta kieruje na zwolnione stanowisko pracy innego bezrobotnego.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Pracodawcy zatrudniający osoby wchodzące po raz pierwszy na rynek pracy mogą skorzystać ze wsparcia w zakresie finansowania szkoleń (ze środków otrzymanych np. z Krajowego Fundusz Szkoleń). Mogą również pozyskać środki unijne przewidziane w nowej perspektywie finansowania 2014-2020 na aktywizację zawodową takich osób, tak jak to miało miejsce w zakończonej już perspektywie 2007-2013.

Grant na telepracę to świadczenie, które starosta może, na podstawie zawartej umowy, przyznać pracodawcy lub przedsiębiorcy na utworzenie stanowiska pracy w formie telepracy. Ten rodzaj pomocy może zostać przyznany skierowanemu, bezrobotnemu rodzicowi powracającemu na rynek pracy, posiadającemu co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 lat lub bezrobotnemu sprawującemu opiekę nad osobą zależną, który w okresie 3 lat przed rejestracją w urzędzie pracy jako bezrobotny zrezygnował z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej z uwagi na konieczność wychowywania dziecka lub sprawowania opieki nad osobą zależną. Przyznanie grantu jest uzależnione od profilu pomocy, który zostanie ustalony w wyniku analizy sytuacji osoby zainteresowanej oraz indywidualnego planu działania ustalonego z doradcą w Powiatowym Urzędzie Pracy. Stosownie do zawartej ze starostą umowy, pracodawca zobowiązany będzie utrzymać zatrudnienie skierowanej osoby bezrobotnej przez okres 12 miesięcy w pełnym wymiarze czasu pracy lub przez okres 18 miesięcy w połowie wymiaru czasu pracy. W ramach grantu pracodawca otrzyma dofinansowanie w kwocie określonej w umowie zawartej ze starostą, nie wyższej jednak niż 6-krotność minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w dniu zawarcia umowy, za każdego skierowanego bezrobotnego. Należy jednak pamiętać, że niewywiązanie się z warunku wymaganego okresu zatrudnienia, wykorzystanie grantu niezgodnie z umową lub niewykorzystanie grantu, spowoduje powstanie zobowiązania do jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od dania otrzymania grantu w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

Kolejną zachętą dla pracodawców zatrudniających osoby bezrobotne powracające na rynek pracy po przerwie związanej z wychowywaniem dziecka lub osoby bezrobotne sprawujące opiekę nad osobą zależną jest świadczenie aktywizacyjne, które może zostać przyznane w przypadku zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy. Ta forma pomocy przysługuje przez okres 12 miesięcy (w wysokości połowy minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie za każdego bezrobotnego) lub przez okres 18 miesięcy (w wysokości jednej trzeciej minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie za każdego bezrobotnego). Pracodawca zobowiązany jest do dalszego zatrudniania skierowanego bezrobotnego po upływie okresu przysługiwania świadczenia aktywizacyjnego odpowiednio przez okres 6 miesięcy lub 9 miesięcy. W przypadku rozwiązania przez pracodawcę umowy o pracę w trakcie przysługiwania świadczenia aktywizacyjnego lub niewywiązania się z warunku utrzymania osoby w zatrudnieniu przez okres odpowiednio 6 lub 9 miesięcy przypadających po ustaniu prawa do tego świadczenia pracodawca jest obowiązany do zwrotu wszystkich otrzymanych świadczeń aktywizacyjnych wraz z odsetkami ustawowymi. Natomiast w przypadku utrzymania zatrudnienia bezrobotnego przez okres uzyskiwania świadczenia aktywizacyjnego oraz przez co najmniej połowę okresu wymaganego utrzymania zatrudnienia po upływie prawa do świadczenia pracodawca jest obowiązany do zwrotu 50% łącznej kwoty otrzymanych świadczeń aktywizacyjnych od dnia wypłaty pierwszego świadczenia. Należy jednak pamiętać, iż świadczenie aktywizacyjne nie przysługuje w przypadku uzyskania przez pracodawcę prawa do pożyczki z Funduszu Pracy na utworzenie miejsca pracy dla osoby, która miałaby być objęta świadczeniem

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

aktywizacyjnym, zaś świadczenie aktywizacyjne jest udzielane zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy de minimis.

6.4.Oszacowanie skutków wprowadzenia nowych regulacji

Wprowadzenie nowych lub wznowienie już nieobowiązujących regulacji związanych ze zwolnieniami finansowymi i ulgami podatkowymi dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy na terenie OF PN2020 przyczyni się do:

1) zagospodarowania terenów, które przestaną w ten sposób generować koszty utrzymania dla samorządu, a zaczną przynosić zyski, które mimo, że mogą być niewielkie, to sprawią, że obszar przekazany dla przedsiębiorstwa stanie się funkcjonalną częścią w sferze gospodarki regionu;
2) zwiększenia miejsc pracy, a tym samym do aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, niepełnosprawnych lub powracających na rynek pracy;
3) możliwości pozyskania funduszy unijnych na potrzeby przedsiębiorców, którzy skorzystają z regulacji przyznającym im prawo do ulg lub zwolnień podatkowych na danym terenie OF PN2020;
4) rozwoju infrastruktury w celu umożliwienia transportu towarów i dotarcia pracowników do przedsiębiorstwa.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

7. Podsumowanie części diagnostycznej

7.1.Synteza diagnozy

Przystępując do przedstawienia syntezy diagnozy należy na wstępie odnieść się do dwóch kwestii (demograficznej i gospodarczej), które mają istotny wpływ na możliwości rozwojowe rynku pracy OF PN2020.

Nawiązując do kwestii demograficznej można stwierdzić, że Polska gospodarka staje w obliczu negatywnych trendów, które niosą ze sobą szereg wyzwań: starzejące się społeczeństwo i wzrost kosztów funkcjonowania systemu zabezpieczeń społecznych, silny migracyjny odpływ młodzieży i osób w wieku produkcyjnym oraz spadek populacji obniżający konkurencyjność polskich regionów.

Województwo opolskie jest najmniejszym regionem Polski w ujęciu terytorialnym, a także pod względem liczby ludności. Wśród sześciu regionów w kraju, w których zanotowano spadek liczby ludności, województwo opolskie znajduje się w najbardziej niekorzystnej sytuacji, z depopulacją na poziomie 6% w latach 2003-2013[88]. Wpływ na ten proces mają przede wszystkim niska dzietność oraz ujemne saldo ruchu migracyjnego ludności. Ludność w regionie zmniejszyła się w ciągu ostatnich 10 lat o ponad 62 tysiące osób, a obecne tempo depopulacji wynosi 0,5% rocznie. W ciągu dwóch kolejnych dekad liczba kobiet w wieku o największej dzietności zmniejszy się w regionie o połowę.

Zgodnie z informacjami Głównego Urzędu Statystycznego zebranymi w trakcie spisu powszechnego w 2011 roku województwo opolskie to obszar kraju o najbardziej intensywnym odpływie ludności za granicę. Według spisów z lat 2002 i 2011 liczba emigrantów przypadających na 1 000 mieszkańców województwa była największa w Polsce i wynosiła odpowiednio 99 i 106 osób. Mieszkańcy opolskiego emigrują przede wszystkim do Niemiec (40,6%), a w dalszej kolejności do Wielkiej Brytanii (7,3%), Holandii (6,2%), Irlandii (2,5%) i innych krajów. Przyczyną emigracji jest najczęściej praca (73,7%), a w dalszej kolejności sprawy rodzinne, edukacja lub inne powody[89].

Tendencje demograficzne w bliższym i dalszym otoczeniu OF PN2020 mają charakter negatywny i oddziałują w dłuższej perspektywie niekorzystnie na tempo wzrostu PKB, poziom bezrobocia czy poziom konsumpcji. **Odwrócenie niekorzystnych tendencji demograficznych i migracyjnych w OF PN2020 to jedno z kluczowych wyzwań przed jakimi stoi obszar funkcjonalny w najbliższych latach.**

Z kolei odnosząc się do aspektów gospodarczych warto podkreślić, że **województwo opolskie należy do regionów o średnim poziomie rozwoju gospodarczego, a jednocześnie jest obszarem relatywnie wolnego tempa wzrostu gospodarczego**. Stopa wzrostu PKB w latach 2005–2010 była najniższa spośród wszystkich województw. Chociaż województwo opolskie należy do grupy regionów o średnim poziomie rozwoju w Polsce (11 miejsce mierzone PKB na mieszkańca), to w układzie wewnętrznym widoczne są znaczące dysproporcje już na poziomie jednostek statystycznych NUTS-3. Podregion opolski należy do obszarów o wysokim poziomie rozwoju (91,7% średniego poziomu

[88] Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020.
[89] *Poziom życia mieszkańców w województwie opolskim, sytuacja rodzin, pomoc bezrobotnym i osobom wykluczonym, niwelowanie skutków dysfunkcji społecznych*, Opole, 2012.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

w kraju, 21 miejsce), zaś **podregion nyski do grupy o najniższym statystycznym poziomie rozwoju w całym kraju** (62,5% średniego poziomu w kraju, 59 miejsce na 66 podregionów). **Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, że przyspieszenie tempa rozwoju gospodarczego OF PN2020 pozostaje jednym z ważniejszych wyzwań tego obszaru, mającym istotny wpływ na lokalny rynek pracy.**

W kontekście powyższego warto zauważyć, że koniunktura w gospodarce polskiej ulega stopniowej poprawie, która powinna utrzymać się w ciągu kolejnych lat. Dobra koniunktura gospodarcza będzie sprzyjać rozwojowi i pozytywnie wpływać na rynek pracy w OF PN2020. Poprawa koniunktury gospodarczej powinna także przełożyć się pozytywnie na dochody jednostek samorządu terytorialnego, a więc również Partnerów OF PN2020, co z kolei powinno pozytywnie wpłynąć na możliwości finansowania inwestycji niezbędnych do osiągniecia celów Strategii Rynku Pracy OF PN2020. Aby analizowany obszar mógł w pełni skorzystać z poprawiającej się koniunktury gospodarczej, konieczne wydaje się **uwzględnienie w Strategii Rynku Pracy OF PN2020 pobudzania przedsiębiorczości mieszkańców OF PN2020.**

Przechodząc do podsumowania części diagnostycznej należy stwierdzić, że przeprowadzona diagnoza rynku pracy OF PN2020 pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków:

- Ze względu na silne zmiany pomiędzy poszczególnymi latami nie można określić jednoznacznych trendów w zakresie nadwyżkowych i deficytowych zawodów w OF PN2020. Dla przykładu, kierowcy w powiecie prudnickim w zestawieniu zawodów nadwyżkowych i deficytowych pojawiają się praktycznie co roku. Przy czym o ile w latach 2007, 2008 i 2011 był to zawód nadwyżkowy, to w latach 2005, 2007 i 2012 stał się deficytowy
- Najliczniejsze grupy pozostających bez pracy w OF PN2020 stanowią zazwyczaj osoby bez kwalifikacji, sprzedawcy oraz pracownicy fizyczni (w rolnictwie i ogrodnictwie). W powiecie nyskim na koniec czerwca 2014 roku osoby bez zawodu stanowiły 23% zarejestrowanych osób bezrobotnych (1 808 z 7 742 osób bezrobotnych). W powiecie prudnickim na 3112 osób bezrobotnych zarejestrowanych na koniec czerwca 2014 roku najliczniejszą grupę stanowili sprzedawcy – 412 osób oraz bezrobotni bez zawodu - 340 osób.
- W wyniku przeprowadzonych analiz należy stwierdzić, że w I połowie 2014 roku **do najbardziej poszukiwanych zawodów** w analizowanym obszarze funkcjonalnym należały zawody związane z:
  - opieką na osobami (opiekunowie osób starszych, opiekunki dziecięce),
  - kontrolą jakości (kontrolerzy jakości wyrobów mechanicznych),
  - cukiernictwem (karmelarze),
  - gastronomią (szefowie kuchni, organizatorzy usług gastronomicznych, wydawcy posiłków),
  - handlem (sprzedawcy w branży spożywczej, przedstawiciele handlowi),
  - branżą florystyczną (floryści),
  - pracami technicznymi (operatorzy maszyn, monterzy gdzie indziej nie sklasyfikowani, lakiernicy, monterzy i serwisanci sieci instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych, spawacze metodą MAG),

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- ratownictwem medycznym (ratownicy medyczni),
- hotelarstwem (pokojowe),
- administracją i pracą biurową (pracownicy kancelaryjni),
- prostymi pracami (pracownicy wykonujący dorywcze prace proste).

- Z kolei **największą nadwyżkę** wykazywały zawody związane z:
  - rolnictwem i rybactwem (rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby),
  - pełnieniem funkcji kierowniczych oraz zajmowaniem stanowisk specjalistycznych (wyżsi urzędnicy, dyrektorzy generalni, kierownicy działu sprzedaży, specjaliści do spraw zarządzania i organizacji),
  - administracją publiczną (przedstawiciele władz publicznych),
  - służbami mundurowymi (oficerowie sił zbrojnych),
  - branżą IT (specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych),
  - branżą prawniczą (specjaliści z dziedziny prawa),
  - branżą stolarską (stolarze meblowi i pokrewni),
  - fryzjerstwem (fryzjerzy),
  - poligrafią (drukarze),
  - pracami technicznymi (monterzy sprzętu elektronicznego,
  - weterynarią (lekarze weterynarii)
  - medycyną (fizjoterapeuci)
  - prostymi pracami (praczki ręczne i prasowacze, pakowacze, robotnicy budowlani, blacharze, brukarze).
- Istotne znacznie dla rozwoju rynku pracy OF PN2020 będzie pobudzanie zatrudnienia w branżach zidentyfikowanych jako atuty OF PN2020. Branże te, to:
  - Turystyka.
  - Usługi leczniczo-opiekuńcze.
  - Przemysł drzewny i leśnictwo.
  - Przemysł wydobywczy.
  - Przemysł rolno-spożywczy.
- **Poziom przedsiębiorczości mieszkańców OF PN2020**, mierzony wskaźnikiem liczby przedsiębiorstw na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym, należy uznać za **niski**.
- Odnosząc **ofertę kształcenia do branż inteligentnych specjalizacji** województwa opolskiego, można zauważyć, że oferta ta na terenie OF PN2020 szczególnie dobrze **spełnia wymagania rolno-spożywczego obszaru rozwoju**. W związku z tym w przyszłości wskazane byłoby rozwinięcie edukacji kadr dla pozostałych obszarów zaliczanych do inteligentnych specjalizacji. Poniższa tabela prezentuje dostosowanie oferty kształcenie do potrzeb inteligentnych specjalizacji województwa opolskiego.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 127. OFERTA KSZTAŁCENIA NA TERENIE OF PN2020 W ODNIESIENIU DO INTELIGENTNYCH SPECJALIZACJI WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

Kluczowe i potencjalnie kluczowe obszary rozwoju	**Oferta kształcenia OF PN2020**
chemiczny	PWSZ - kosmetologia (specjalność chemia i technologia kosmetyków)
budowlany wraz z przemysłem mineralnym i usługami budowlanymi	technik budownictwa, technik geodeta, PWSZ - architektura
maszynowy i elektromaszynowy	mechanik monter maszyn i urządzeń technik elektryk technik mechanik
paliwowo-energetyczny	-
rolno-spożywczy	mechanik-operator pojazdów maszyn rolniczych technik agrobiznesu technik mechanizacji rolnictwa technik rolnik technik technologii żywności technik weterynarii
drzewno-papierniczy	stolarz technik technologii drewna
metalowy i metalurgiczny	operator obróbki skrawaniem ślusarz
usługi medyczne i rehabilitacyjne	technik farmaceutyczny asystentka stomatologiczna opiekun osoby starszej opiekun w domu pomocy społecznej PWSZ – dietetyka, pielęgniarstwo, zdrowie publiczne
usługi turystyczne	technik turystyki wiejskiej technik żywienia i usług gastronomicznych technik eksploatacji portów i terminali PWSZ – architektura (specjalność konserwacja i ochrona zabytków)
transport i logistyka	mechanik pojazdów samochodowych

Źródło: opracowanie własne na postawie Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2020

- Działania w zakresie rozwoju rynku pracy i wspierania osób bezrobotnych realizują przede wszystkim **powiatowe urzędy pracy** w Nysie, Prudniku i Głubczycach.
- Dane dotyczące dystrybucji branżowej udzielonego przez urzędy wsparcia wskazują na **brak strategicznej koncentracji działań Powiatowych Urzędów Pracy** – najczęściej wspierane są podmioty zajmujące się handlem i budownictwem. Nie stosowano preferencji we wsparciu dla branż, które stanowią atuty OF PN2020, tj.: turystyka, usługi leczniczo-uzdrowiskowe, przemysł wydobywczy, branża drzewna i przemysł rolno-spożywczy.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- Ważną rolę w zakresie aktywizacji zawodowej mieszkańców OF PN2020 odgrywają **organizacje trzeciego sektora oraz instytucje otoczenia biznesu**. Realizowane przez te jednostki działania aktywizacyjne sprowadzają się do:
  - pozyskiwania środków z Funduszu Pracy na tworzenie miejsc pracy,
  - organizacji kursów kwalifikacyjnych,
  - prowadzenia naboru wniosków o dofinansowanie projektów (w ramach działalności LGD),
  - szkoleń z zakresu pozyskiwania środków unijnych,
  - szkoleń z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej,
  - wsparcia doradczego dla przedsiębiorców,
  - promocji środków unijnych,
  - inkubowania przedsiębiorstw,
  - działań ukierunkowanych na zastopowanie powstawania dużych marketów czy domów towarowych, których działalność negatywnie wpływałaby na funkcjonowanie małych lokalnych przedsiębiorców.
- Istotną rolę w rozwoju lokalnego rynku pracy będzie odgrywać **pobudzanie przedsiębiorczości mieszkańców OF PN2020**.
- Niezbędne dla optymalizacji pozyskiwania i absorpcji środków w ramach nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020 będzie **posiadanie specjalizacji inteligentnej w OF PN2020**. Na podstawie przeprowadzonych analiz grupę branż, które stanowią potencjalne inteligentne specjalizacje OF PN2020 można zawęzić do czterech, to jest: **budownictwo w obszarze technologii drewna, przemysł rolno-przetwórczy, usługi leczniczo-opiekuńcze oraz zintegrowany produkt turystyczny**. Warto o tym pamiętać, ponieważ wsparcie przedsiębiorstw w ramach RPO WO w latach 2014-2020 będzie obejmować szereg obszarów, ale w znacznej mierze będzie koncentrować się wokół projektów adresowanych do przedsiębiorstw działających w obszarze specjalizacji inteligentnych regionu. Wsparcie dla przedsiębiorstw będzie szczególnie intensywne w zakresie innowacyjności i dostosowania do potrzeb rynku, a także rozwoju współpracy pomiędzy przedsiębiorcami. Ważnym aspektem, którego będzie dotyczyć wsparcie będzie też poprawa efektywności energetycznej oraz budowa odnawialnych źródeł energii oraz dążenie do pełniejszego wykorzystania rozwiązań teleinformatycznych w przedsiębiorstwach.
- Na podstawie dokonanych analiz sytuacji na rynku pracy w OF PN2020 można zidentyfikować szereg czynników, które będą znacząco wpływać na sytuację w kolejnych latach. Siła i kierunek wpływu poszczególnych czynników jest różna i zmienna w czasie. Zidentyfikowane aspekty obecnej sytuacji, które mogą mieć istotny wpływ na rozwój w przyszłości podzielono na czynniki podażowe (wynikające z obecnego poziomu podaży pracy i trendów historycznych w tym zakresie), czynniki popytowe (kształtujące popyt na pracę) oraz czynniki zewnętrzne w stosunku do lokalnego rynku pracy (takie jak interwencje administracyjne, koniunktura w gospodarce, czy sytuacja na krajowym i regionalnym rynku pracy). Do najważniejszych czynników **oddziałujących na podaż pracy w OF PN2020 zaliczono:**

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- **Wysoką stopę bezrobocia** – obszar OF PN2020 charakteryzuje się wysoką stopą bezrobocia, zdecydowanie przewyższającą wartości średnie w Polsce i województwie opolskim. Wysoki poziom bezrobocia determinuje punkt startowy analizy i determinuje poziom celów w zakresie wielkości bezrobocia jaki może realnie zostać osiągnięty w okresie strategii. Wysoka stopa bezrobocia przekłada się w sposób bezpośredni na wysoką podaż pracowników na rynku pracy.
- **Długotrwałość bezrobocia** – bezrobocie w OF PN2020 ma w znacznej mierze charakter długotrwały – większość bezrobotnych nie posiada prawa do zasiłku a udział osób, które spełniają definicję GUS jako osoby długotrwale bezrobotne jest prawie dwukrotnie wyższa niż w całym kraju. Długotrwałość bezrobocia wskazuje na statyczny charakter rynku pracy i potrzeby w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych.
- **Niski poziom kwalifikacji zawodowych** – około 1/3 osób bezrobotnych w OF PN2020 nie posiada kwalifikacji zawodowych. Wskazuje to na konieczność prowadzenia działań umożliwiających szerokie zwiększanie kompetencji wśród osób poszukujących pracy w OF PN2020. Niski poziom kwalifikacji zawodowych determinuje też wysokość wynagrodzeń oraz ogranicza możliwości pozyskiwania inwestorów zewnętrznych.
- **Stosunkowo niski poziom wykształcenia** – osoby z wyższym wykształceniem stanowią około 12% populacji OF PN2020, co jest poziomem o około 1/3 niższym niż średnia w Polsce. Z drugiej strony powiaty OF PN2020 charakteryzują się wyższą niż przeciętną liczbą osób legitymujących się wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Osoby o najniższym poziomie wykształcenia stanowią natomiast około 30% wszystkich osób bezrobotnych w OF PN2020. Podobnie jak w przypadku osób bez kwalifikacji duża liczba osób o słabym wykształceniu ogranicza możliwości rozwoju i poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy.
- **Migracje** – obszar OF PN2020 podobnie jak całe województwo opolskie jest poddane silnym procesom migracyjnym przyczyniającym się do depopulacji regionu. W OF PN2020 procesy migracyjne powodują silny odpływ osób w wieku produkcyjnym i ograniczają podaż pracowników. Pozytywnym aspektem zjawiska jest ograniczenie poziomu bezrobocia.
- **Zmiany demograficzne** – województwo opolskie w tym obszar OF PN2020 podlegają najsilniejszym w kraju tendencjom zwiększającym obciążenie demograficzne – niski przyrost naturalny, migracje osób w wieku produkcyjnym i rosnąca długość życia powodują rosnące wskaźniki obciążenia demograficznego. Tendencje te wskazują na konieczność działań w zakresie wydłużenia okresu pozostawania na rynku pracy, a w szczególności aktywizacji osób w wieku 50+.

- **Z kolei na popyt na pracę w obszarze OF PN2020 oddziaływają przede wszystkim czynniki związane z tworzeniem miejsc pracy:**
  - **Niski poziom przedsiębiorczości** – obszar OF PN2020 charakteryzuje się niskim poziomem przedsiębiorczości przejawiającym się małą liczbą podmiotów działających na obszarze OF PN2020 oraz stosunkowo małą liczbą osób prowadzących działalność gospodarczą. Poprawa sytuacji na rynku pracy

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

wymaga stymulacji przedsiębiorczości, zwiększenia liczby podmiotów na lokalnym rynku i przyciągania inwestorów zewnętrznych.

- **Statyczność popytu na pracę** – w powiatach OF PN2020 zdecydowana większość ofert pracy to oferty subsydiowane. Rynek pracy praktycznie nie generuje nowych miejsc pracy bez wsparcia ze strony administracji. Działania wpływające na pobudzaniu popytu na pracę powinny stanowić kluczowy obszar działań zmierzających do poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy.

- Wydaje się, że w OF PN2020 kluczowe kierunki rozwoju lokalnego rynku pracy to przede wszystkim poprawa kwalifikacji osób na rynku pracy. Konieczne jest dostosowanie kwalifikacji do potrzeb pracodawców, ale również podejmowanie działań stymulujących popyt na rynku – powstawanie nowych przedsiębiorstw i przyciąganie inwestorów zewnętrznych, którzy będą w stanie przełamać statyczną sytuację na rynku pracy i tworzyć skutecznie i trwale miejsca pracy na obszarze OF PN2020.

Dla celów pobudzania lokalnego rynku pracy przedsiębiorcy powinni ściśle współpracować z lokalnymi szkołami zawodowymi i władzami regionu w celu zapewnienia sobie możliwości pozyskania pracowników o odpowiednich kwalifikacjach:

- **Współpraca ze szkołami zawodowymi.** Udział w tworzeniu programów kształcenia zawodowego i programów szkoleniowych zgodnych z potrzebami lokalnych przedsiębiorców. Wskazywanie luk i zawodów deficytowych na rynku pracy. Współpraca z nauczycielami zawodu – umożliwianie im odbycia przeszkolenia w zakładach pracy i przekazywania wiedzy praktycznej uczniom.

- **Organizacja praktyk i stażów zawodowych oraz organizacja przysposobienia zawodowego dla osób bezrobotnych.** Przyjmowanie uczniów do zakładów pracy w celu odbycia przez nich praktyk zawodowych. Stwarzanie perspektyw zatrudnienia najlepszym uczniom i studentom z regionu. Najczęściej wymieniane korzyści dostrzegane przez pracodawców w organizowaniu staży i przygotowania zawodowego dla bezrobotnych, to pozyskiwanie nowych pracowników, możliwość przetestowania potencjalnych pracowników i podniesienia poziomu ich wiedzy i umiejętności zgodnie z wymaganiami przedsiębiorcy.

- **Szkolenia pracowników i osób poszukujących pracy.** Uczestnictwo przedsiębiorców w szkoleniu posiadanych pracowników, jak również przyszłych/potencjalnych powinno być jednym z kluczowych aspektów strategicznego podejścia do rynku pracy w regionie. W przypadku malejącej podaży wykwalifikowanych osób (migracje, zmiany demograficzne) konieczna jest długofalowa strategia rozwoju kompetencji zawodowych, która zapewni przedsiębiorcom dostęp do odpowiednio wykwalifikowanej kadry. Jednocześnie inwestowanie w rozwój zawodowy pracowników ma duży wpływ na zwiększenie ich motywacji do pracy. Szkolenie stwarza im nowe możliwości w zakresie podejmowania trudniejszych zadań, co może też mieć odzwierciedlenie w płacy i awansie.

- **Tworzenie porozumień kooperacyjnych i klastrów.** Rozwój współpracy pomiędzy przedsiębiorcami na co dzień konkurującymi ze sobą przyczynia się zazwyczaj do poprawy ich pozycji na rynku a tym samym pozytywnie wpływa na zatrudnienie i poziom wynagrodzeń. Integracja branż, szczególnie w obszarze

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

inteligentnych specjalizacji OF PN2020 to jeden z ważnych kierunków rozwoju wspierających lokalny rynek pracy.

Podstawowe elementy decydujące o słabości systemu edukacji zawodowej w Polsce to słabe przełożenie na oczekiwania przedsiębiorców i niedostosowanie profili kształcenia do potrzeb rynku pracy. W związku z powyższym proponowanymi kierunkami działań dedykowanymi dla szkolnictwa zawodowego w OF PN2020 są:

- **Zwiększenie aspektów praktycznych w nauce zawodu** – modele dualne (niemieckie i austriackie). Najbardziej skutecznymi modelami kształcenia w Europie legitymują się Niemcy i Austria, gdzie dominuje dualny model kształcenia. System ten zakłada połączenie nauki teoretycznej z praktyczną nauką zawodu. Osoby zdobywające wykształcenie zawodowe w drodze kształcenia dualnego przechodzą na ogół trzyletnią naukę zawodu w szkole i w zakładzie pracy zgodnie z wybranym zawodem. Wdrożenie podobnych rozwiązań w OF PN2020 zdecydowanie będzie sprzyjać poprawie efektywności kształcenia i zatrudniania absolwentów szkół zawodowych.
- **Współpraca z przedsiębiorcami.** Szkoły powinny opracować system kształcenia zawodowego, skupiający się na strategicznej współpracy z pracodawcami. Powinny powstawać umowy między szkołami a przedsiębiorstwami określające szczegółowo zasady współpracy, praktyk uczniowskich, czy też doskonalenia kadry pedagogicznej.
- **Tworzenie bazy dobrych praktyk**. Szkoły powinny dokumentować i upowszechniać takie własne działania, które są ukierunkowane na przygotowanie uczącego się do osiągnięcia kwalifikacji zawodowych zarówno tu i teraz, jak i w trybie odroczonym. Opisy dobrych praktyk mogą stać się doskonałą bazą do uczenia się rozwiązywania różnych problemów edukacyjnych. Na podstawie zgromadzonych dobrych praktyk będzie można wypracowywać mechanizmy i standardy współpracy między szkołami a przedsiębiorcami.
- **Przyciąganie do szkół nowej kadry o wysokich kwalifikacjach w nauce zawodów i umiejętności miękkich.** Należy wypracować mechanizmy pozwalające na zapewnienie w szkołach wysokiej jakości kadry oraz stały rozwój kompetencji nauczycieli poprzez ich współpracę z pracodawcami, polegającą na doskonaleniu umiejętności i kwalifikacji nauczycieli w przedsiębiorstwach wyposażonych w najnowsze technologie, najnowszy sprzęt i urządzenia produkcyjne.
- **Profile zawodowe kształcenia zgodne z Inteligentną Specjalizacją OF PN2020 oraz województwa opolskiego.** Technologie i branże wskazane jako Inteligentne Specjalizacje będą preferowane i wspierane w ramach środków Unii Europejskiej z tego powodu powinny rozwijać się najszybciej w obszarze OF PN2020. Zapewnienie dopływu odpowiedniej liczby pracowników powinno stać się jednym z priorytetów szkolnictwa zawodowego. Konieczne jest zatem stworzenie i dostosowanie profili kształcenia do założeń Inteligentnych Specjalizacji.
- **Rozwój usług edukacyjnych dla dorosłych.** Szkolnictwo zawodowe OF PN2020 powinno aktywnie uczestniczyć w aktywizacji osób bezrobotnych w regionie.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Wdrożenie szerokiego wachlarza usług edukacyjnych dla osób bezrobotnych w ramach szkolnictwa ustawicznego będzie przyczyniać się do zwiększenia kompetencji zawodowych mieszkańców i poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Jednostki samorządu terytorialnego powinny przede wszystkim wspierać rozwój przedsiębiorczości, co wpłynie na przełamanie stagnacji na rynku pracy i pozwoli na efektywne tworzenie nowych miejsc pracy:

- **Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej.** Tworzenie infrastruktury do rozwoju przedsiębiorczości (drogowa i telekomunikacyjna). Kluczowym zadaniem samorządu szczebla powiatowego i gminnego z punktu widzenia rynku pracy jest sprzyjanie tworzeniu miejsc pracy. Rekomenduje się działania w zakresie poprawy infrastruktury niezbędnej do prowadzenia działalności gospodarczej w obszarze OF PN2020, w szczególności infrastruktury drogowej i telekomunikacyjnej. Inwestycje te mogłyby być realizowane w formule Partnerstwa Publiczno – Prywatnego.
- **Wyznaczanie i uzbrajanie terenów inwestycyjnych, promocja regionalna i przyciąganie inwestorów.** Dla wzmocnienia lokalnego rynku pracy niezbędne jest zwiększenie popytu na pracę przyciąganie inwestorów spoza regionu. Wymaga to od władz lokalnych zarówno aktywnej polityki promocyjnej jak i wyznaczania i uzbrajania terenów inwestycyjnych dla przyszłych inwestorów.
- **Budowanie specjalizacji inteligentnej**. Strategia koncentracji działań w wybranych, najlepiej rozwiniętych na danym obszarze branżach jest kluczem do rozwoju w ramach nowej strategii Europa 2020. Stworzenie i wspólne działania na rzecz rozwoju inteligentnej specjalizacji OF PN2020 – preferencje dla inwestorów z branż należących do Inteligentnej Specjalizacji, organizacja projektów wspierających przedsiębiorstwa z tych branż (kształcenie pracowników, wsparcie finansowe, promocja lokalnych przedsiębiorców) przyczynią się do wzmocnienia konkurencyjności OF PN2020, przyspieszenia wzrostu gospodarczego oraz zwiększenia popytu na pracę i wynagrodzeń na terenie OF PN2020.
- **Koordynacja działań przedsiębiorców i szkolnictwa na terenie OF PN2020.** Biorąc pod uwagę fakt ciągłych problemów ze wzajemnym dostosowaniem systemu edukacji i rynku pracy, należy prowadzić ustawiczne działania nakierowane na rozpoznawanie potrzeb rynku pracy i procesów zachodzących w gospodarce (zarówno w ujęciu regionalnym, ogólnokrajowym, jak i globalnym). Monitoring rynku pracy obejmujący badania pracodawców, badania i analizę procesów mających miejsce na rynku pracy, analizę procesów gospodarczych oraz badania absolwentów to jedno z podstawowych narzędzi rzeczywistego dostosowywania systemu edukacji do potrzeb rynku pracy i gospodarki.
- **Wspieranie i promocja poradnictwa zawodowego.** Poradnictwo zawodowe pełni ważną rolę na lokalnym rynku pracy. Promocja poradnictwa zawodowego powinna być realizowana wspólnie przez jednostki samorządu terytorialnego z OF PN2020w celu zapewnienia odpowiednich środków i nadanie odpowiedniej rangi tym działaniom.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- **Wspieranie alternatywnych form zatrudnienia.** Na terenie OF PN2020 praktycznie nie funkcjonują rozwiązania alternatywnego rynku pracy (spółdzielnie socjalne, telepraca etc.). Rozwój nowych form zatrudnienia może zdecydowanie uelastycznić rynek pracy i przyczynić się do tworzenia nowych miejsc zatrudnienia.

Organy prowadzące placówki edukacyjne powinny koncentrować się na stworzeniu i wdrożeniu spójnej strategii edukacji zawodowej w OF PN2020, której działania koncentrować powinny się następujących zagadnieniach:

- **Koordynacja i racjonalizacja kształcenia na poziomie OF PN2020.** Ważnym aspektem dla rozwoju rynku pracy w OF PN2020z punktu widzenia organów prowadzących placówki edukacyjne będzie koordynacja działań i racjonalizacja sieci szkół zawodowych i systemu kształcenia zgodnie z wymogami rynku pracy. Koordynacja działań powinna koncentrować się wokół stworzenia spójnej strategii kształcenia zawodowego i ustalenia profili kształcenia na poziomie całego obszaru OF PN2020.
- **Koncentracja i rozwój infrastruktury szkoleniowej**. Dostęp do najnowocześniejszych rozwiązań technologicznych wykorzystywanych obecnie przez przedsiębiorstwa jest często problemem szkolnictwa zawodowego. Należy dążyć do stworzenia silnych ośrodków szkolnych wyspecjalizowanych w poszczególnych grupach technologii i dysponujących w tym zakresie nowoczesną i sprawną infrastrukturą szkoleniową. Kluczowe w tym aspekcie wydaje się zapewnienie niezbędnej infrastruktury dla szkolenia w zakresie technologii w ramach wybranych specjalizacji inteligentnych OF PN2020.
- **Zachęcanie dyrektorów szkół i kadry nauczycielskiej do współpracy z przedsiębiorcami.** Obecnie obserwowany jest brak zainteresowania niektórych dyrektorów szkół i nauczycieli problematyką dotyczącą potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy. Niewystarczające wydaje się dopasowanie oferty edukacyjnej do rzeczywistych potrzeb rynku pracy. W związku z powyższym wartościowym rozwiązaniem jest systematyczne organizowanie konferencji i seminariów prezentujących wyniki najnowszych badań i analiz i tendencji dotyczących gospodarki i rynku pracy.
- **Rozwój doradztwa dla przedsiębiorców i instytucji edukacyjnych.** Wsparcie dla rynku pracy powinno również obejmować stworzenie specjalistycznego doradztwa w zakresie, adresowanego zarówno do przedsiębiorców jak i szkół zawodowych. Doradztwo powinno korzystać z informacji uzyskiwanych w ramach monitoringu rynku pracy i dostarczać wiedzy na temat obecnych wymagań i prognozowanych zmian w przyszłości. Stworzenie wspólnego ośrodka doradczego niosłoby za sobą zwiększenie możliwości współpracy i wypracowanie wspólnych poglądów wśród przedstawicieli różnych środowisk w OF PN2020.

7.2. Odniesienia i powiązania z istniejącymi dokumentami krajowymi i regionalnymi

Dokument Strategia Rynku Pracy OF PN2020 ma powiązania, na poziomie celów strategicznych i operacyjnych, z następującymi dokumentami krajowymi i regionalnymi:

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- Krajowy Program Reform
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030 – Trzecia fala nowoczesności
- Strategia Rozwoju Kraju 2020
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony - miasta - obszary wiejskie
- Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020
- Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020
- Strategia Rozwoju Polski Zachodniej 2020
- Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego do 2020 roku
- Specjalna Strefa Demograficzna Województwa Opolskiego do 2020 roku
- Kontrakt Terytorialny dla Województwa Opolskiego
- Strategia rozwoju współpracy polsko-czeskiej w Euroregionie Pradziad na lata 2014-2020
- Strategia rozwoju Euroregiony Silesia 2014-2020

7.3.Podsumowanie przeprowadzonych badań

7.3.1. Metodologia

Triangulacja

Ważnym założeniem organizacji procesu badawczego zrealizowanego dla potrzeb opracowania Strategii Rynku Pracy OF PN2020 była triangulacja, co oznacza, że w celu wypracowania wieloaspektowej, pogłębionej diagnozy rynku pracy OF PN2020 zaplanowano złożony proces badawczy. Norman Dezin wyróżnia cztery typy triangulacji:

- triangulację danych – pozyskiwanie informacji z różnych źródeł w celu uwzględnienia różnych potrzeb i perspektyw, a także zwiększenia obiektywności,
- triangulację badacza – przeprowadzanie badania przez więcej niż jedną osobę, c również może zminimalizować subiektywny charakter uzyskanych wyników oraz wpływ, jaki mają na nie prekonceptualizacje oraz indywidualna siatka pojęciowa,
- triangulację teoretyczną – uwzględnienie w procesie badawczym więcej niż jednej teorii, bądź też paradygmatu w celu wzbogacenia interpretacji poszczególnych problemów.
- triangulację metodologiczną – zastosowanie wielu metod i technik badawczych do opisu tego samego zagadnienia, co przynosi szczególnie dobre efekty w przypadku łączenia technik ilościowych i jakościowych.[90]

Przy opracowywaniu Strategii Rynku Pracy OF PN2020 zastosowana została przede wszystkim triangulacja danych oraz triangulacja metodologiczna. Elementem triangulacji badacza było prowadzenie warsztatów przez pary moderatorów.

[90] P. Chomczyński, *Triangulacja*, (w:) K. T. Konecki, P. Chomczyński, *Słownik socjologii jakościowej*, Warszawa, 2012.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Zastosowane metody i techniki badań

Poniższa tabela zawiera opisy poszczególnych elementów procesu badawczego wraz z informacją o sposobie doboru prób oraz ich wielkości i strukturze. W kolejnym podrozdziale natomiast znajdują się bardziej rozbudowane opisy metodologiczne.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

TABELA 128. METODY I TECHNIKI BADAWCZE

Lp.	Metoda/technika badawcza	Opis i uzasadnienie trafności techniki / metody badawczej	Opis i uzasadnienie sposobu doboru próby i jej wielkość	Opis i uzasadnienie struktury próby
1	Analiza danych zastanych	Analiza danych statystycznych umożliwiła opracowane kluczowych wskaźników dotyczących OF PN2020. Uwzględnienie danych, głównie z lat 2004-2013, pozwoliło na przedstawienie obrazu badanego obszaru funkcjonalnego, pokazanie podstawowych statystyk oraz wskaźników nt. obszaru funkcjonalnego.	W badaniu zostały uwzględnione zarówno statystyki ogólnodostępne (dane GUS, Publicznych Służb Zatrudnienia, etc.) oraz informacje udostępnione przez Partnerów.	-
2	CATI/PAPI/CAWI (mieszkańcy OF PN2020)	Badanie mixed-mode z wykorzystaniem CATI/PAPI/CAWI pozwoliło na dotarcie do zróżnicowanych grup społecznych, co było podstawą wieloaspektowej i dogłębnej diagnozy rynku pracy i edukacji.	Zastosowano dobór celowo-kwotowo-losowy, tj. u każdego Partnera przeprowadzono 60 wywiadów (dobór celowy). Ustalone zostały kwoty odzwierciedlające strukturę wiekową i płciową populacji Partnerów, a następnie z poszczególnych podgrup wylosowano osoby do badania. Taka procedura pozwoliła na uzyskanie wyników, reprezentatywnych zarówno dla całego OF PN2020 (obarczone błędem na poziomie 3%), jak i na poziomie poszczególnych jednostek. Wielkość próby: 1020 osób	Próba została podzielona ze względu na obszar, wiek i płeć, co pozwoliło na uzyskanie reprezentatywności w stosunku do struktury populacji.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

Lp.	Metoda/technika badawcza	Opis i uzasadnienie trafności techniki / metody badawczej	Opis i uzasadnienie sposobu doboru próby i jej wielkość	Opis i uzasadnienie struktury próby
3	CATI (przedsiębiorcy)	Zastosowanie techniki CATI do badania na próbie przedsiębiorców było uwarunkowane specyfiką tej grupy (mała dyspozycyjność czasowa). Badanie z przedsiębiorcami pozwoliło określić najważniejsze potrzeby rynku pracy z punktu widzenia grupy, którą można określić jako rozwojową dla każdego obszaru.	Dobór celowo-kwotowo-losowy, tj. u każdego Partnera zostało przeprowadzonych 50 wywiadów (dobór celowy). Ustalone zostały kwoty odzwierciedlające strukturę wielkości przedsiębiorstw, a następnie z poszczególnych podgrup wylosowano osoby do badania. Taka procedura pozwoliła na uzyskanie wyników, reprezentatywnych zarówno dla całego OF PN2020 (obarczone błędem na poziomie 3%) jak i na poziomie poszczególnych jednostek. Wielkość próby: 850 osób	Próba została podzielona ze względu na obszar i wielkość przedsiębiorstwa, co pozwoliło na uzyskanie reprezentatywności w stosunku do struktury populacji.
4	IDI (przedstawicieleszkół ponadgimnazjalnych OF)	Badanie IDI z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych pozwoliło na pozyskanie pogłębionych odpowiedzi na problemy związane z rynkiem edukacyjnym oraz jego wpływem na rozwój rynku pracy obszaru funkcjonalnego. Pozwoliło także oszacować i zanalizować ścieżki edukacyjne i zawodowe absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.	Dobór nastąpił w sposób pełny, tzn. zostali przebadani przedstawiciele wszystkich szkół ponadgimnazjalnych znajdujących się na terenie obszaru funkcjonalnego, którzy wyrazili zgodę na badanie. Pozwoliło to na poznanie opinii przedstawicieli wszystkich ośrodków. Wielkość próby: próba pełna, cała populacja	Próba pełna, objęła wszystkie szkoły, które wyraziły zgodę na badanie.
5	TDI (przedstawiciele IOB, organizacji pracodawców i partnerów społecznych)	Badanie TDI z przedstawicielami IOB, organizacji pracodawców i partnerów społecznych OF pozwoliło na pozyskanie pogłębionych odpowiedzi na problemy związane z rozwojem społeczno-gospodarczym i rynku pracy obszaru funkcjonalnego, szczególnie w zakresie wparcia przedsiębiorczości.	Dobór próby miał charakter celowy, przebadanych zostało łącznie 15 przedstawicielami IOB, organizacji pracodawców i partnerów społecznych. Dobór celowy pozwoli na przebadanie przedstawicieli każdej kategorii Wielkość próby: 15	Próba została zróżnicowana ze względu na kategorię respondentów. Taka struktura próby pozwoliła na poznanie opinii różnych środowisk.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

Lp.	Metoda/technika badawcza	Opis i uzasadnienie trafności techniki / metody badawczej	Opis i uzasadnienie sposobu doboru próby i jej wielkość	Opis i uzasadnienie struktury próby
6	IDI/TDI (przedstawiciele NGO)	Badanie IDI/TDI z przedstawicielami NGO pozwoliło na uzyskanie informacji nt. aktywności obywatelskiej mieszkańców obszaru funkcjonalnego. Dzięki temu możliwe było bardzo dobre rozpoznanie problemów rozwojowych rynku pracy w kontekście aktywności społecznej mieszkańców obszaru funkcjonalnego.	Dobór próby nastąpił w sposób celowy, tj. zostały przeprowadzone wywiady z przedstawicielami NGO każdego z Partnerów, po 2 wywiady u każdego partnera. Wielkość próby: 34	Struktura próby odpowiadała strukturze Partnerów w ramach projektu. Taki podział próby pozwolił na spojrzenie na problemy rynku pracy i aktywności społecznej obszaru funkcjonalnego z różnych poziomów.
7	CATI i PAPI (mieszkańcy OF PN2020)	Badanie mixed-mode z wykorzystaniem CATI i PAPI pozwoliło na dotarcie do zróżnicowanych grup społecznych, co było podstawą wieloaspektowej i dogłębnej diagnozy.	Zastosowano dobór celowo-kwotowo-losowy. Ustalone zostały kwoty odzwierciedlające strukturę wiekową i płciową populacji Partnerów, a następnie z poszczególnych podgrup wylosowano osoby do badania. Taka procedura pozwoliła na uzyskanie wyników, reprezentatywnych zarówno dla całego OF PN2020 (obarczone błędem na poziomie 3%), jak i na poziomie poszczególnych jednostek. Triangulacja technik zbierania danych zakładała przeprowadzenie badania ankietowego (telefonicznego) na próbie 1020 osób (po 60 badań u każdego Partnera) oraz przygotowanie formularzy ankiety w wersji papierowej w ilości 1020 sztuk. Wielkość próby: 2040 osób	Podział próby ze względu na obszar, wiek i płeć pozwoli na uzyskanie próby reprezentatywnej w stosunku do struktury populacji.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strona 298

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

Lp.	Metoda/technika badawcza	Opis i uzasadnienie trafności techniki / metody badawczej	Opis i uzasadnienie sposobu doboru próby i jej wielkość	Opis i uzasadnienie struktury próby
8	Metoda warsztatowa (lokalni liderzy)	Warsztaty diagnostyczne zostały zorganizowane jako forma jakościowego badania potrzeb i preferencji społeczności lokalnych. Zastosowanie ich w celach badawczych jest pokrewne paradygmatowi action research. Podczas warsztatów diagnostycznych zostaną zidentyfikowane główne potencjały, bariery rozwojowe obszaru objętego strategią oraz zostaną wyznaczone czynniki do analizy problemów oraz SWOT. Podczas pracy została wykorzystana technika moderacji wizualnej METAPLAN z zastosowaniem tablic Pinwand. Pozwalała ona na organizację pracy zespołowej poprzez tworzenie graficznego obrazu przebiegu dyskusji. Zastosowanie tej technik przyczynia się do aktywizacji wszystkich uczestników spotkania, a także umożliwi zogniskowanie dyskusji na osiągnieciu założonych celów spotkania.	Warsztaty diagnostyczne, ze względu na swój partycypacyjny wymiar, miały charakter otwarty. Oznacza to, że udział w spotkaniach mogli wziąć wszyscy chętni (bez limitu miejsc czy wcześniejszego tworzenia listy obecności). Aby wartość merytoryczna wypracowane rezultaty jak najpełniej odzwierciedlały zróżnicowanie społeczności lokalnej, Wykonawca dążył do tego, aby osoby biorące udział w warsztatach diagnostycznych reprezentowały różne środowiska i grupy interesariuszy, to jest między innymi: • Przedsiębiorców, • Działaczy lokalnych, organizacji pozarządowych, • Młodzieży, • Seniorów, • Przedstawicieli lokalnej władzy i administracji publicznej, • Przedstawicieli kluczowych instytucji publicznych Liczna warsztatów: 6 u każdego Partnera	Przeprowadzono 6 warsztatów, aby wypracowane rezultaty odpowiadały terytorialnemu zróżnicowaniu potrzeb i preferencji społeczności lokalnych.
9	Badanie delfickie (eksperci oraz lokalni liderzy)	Badanie miało charakter ekspercki, a jego tematyka powiązana była przede wszystkim z przyszłością OF PN2020. Uzyskane wyniki stanowiły ważny element tworzenia rekomendacji dalszych działań.	Do udziału w badaniu zostali zaproszeni eksperci z zakresu rozwoju społeczno-gospodarczego i lokalni liderzy. Wielkość próby: 68 osób	Każdy z Partnerów był reprezentowany przez co najmniej 4 ekspertów i liderów.

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strona 299

7.3.2. Wyniki

Wyniki przeprowadzonych badań ilościowych i jakościowych zostały obszernie przedstawione w części diagnostycznej Strategii Rynku Pracy OF PN2020. Wydaje się, że w tym miejscu warto jedyni wspomnieć jakiego rodzaju byłyby to badania.

- Badania CATI (Wywiad telefoniczny ang. Computer Assisted Telephone Interviewing), PAPI (Wywiad kwestionariuszowy ang. Paper and Pen Personal Interview) oraz CAWI (Wspomagany komputerowo wywiad internetowy ang. Computer-Assisted Web Interviewing) przeprowadzone na reprezentatywnej grupie 1020 mieszkańców OF PN2020
- Badanie CATI (Wywiad telefoniczny ang. Computer Assisted Telephone Interviewing) przeprowadzone na reprezentatywnej grupie 850 przedsiębiorstw z OF PN2020
- Badanie IDI/TDI (Indywidualne Wywiady Pogłębione ang. Individual In-Depth Interviews) z liderami społecznymi z OF PN2020. U każdego z Partnerów do udziału w badaniu zostało zaproszonych trzech liderów społecznych - osób pełniących szczególną rolę w życiu lokalnej społeczności. W sumie wielkość próby liczyła 51 osób.
- Badania IDI (Indywidualne Wywiady Pogłębione ang. Individual In-Depth Interviews)) oraz TDI (Telefoniczne Wywiady Pogłębione ang. Telephone In-Depth Interviews) przeprowadzone z przedstawicielami Partnerów OF PN2020. Przeprowadzone zostały wywiady z osobami wskazanymi przez poszczególnych Partnerów. Dzięki temu możliwe było uzyskanie informacji od każdego z Partnerów. Wielkość próby liczyła 17 osób.
- Badania CATI (Wywiad telefoniczny ang. Computer Assisted Telephone Interviewing) i PAPI (Wywiad kwestionariuszowy ang. Paper and Pen Personal Interview) przeprowadzone z mieszkańcami OF PN2020. Wielkość próby liczyła 2040 osób.
- Badanie z wykorzystaniem metody warsztatowej. Warsztaty diagnostyczne, ze względu na swój partycypacyjny wymiar, miały charakter otwarty. Oznacza to, że udział w spotkaniach mogli wziąć wszyscy chętni (bez limitu miejsc czy wcześniejszego tworzenia listy obecności). Aby wartość merytoryczna wypracowane rezultaty jak najpełniej odzwierciedlały zróżnicowanie społeczności lokalnej, Wykonawca dążył do tego, aby osoby biorące udział w warsztatach diagnostycznych reprezentowały różne środowiska i grupy interesariuszy, to jest między innymi: przedsiębiorców, działaczy lokalnych, organizacji pozarządowych, młodzieży, seniorów, przedstawicieli lokalnej władzy i administracji publicznej, przedstawicieli kluczowych instytucji publicznych. U każdego z Partnerów przeprowadzono sześć warsztatów diagnostycznych.
- Badanie delfickie. Badanie miało charakter ekspercki, a jego tematyka powiązana była przede wszystkim z przyszłością OF PN2020. Uzyskane wyniki stanowiły ważny element tworzenia rekomendacji dalszych działań. Do udziału w badaniu zostali zaproszeni eksperci z zakresu rozwoju społeczno-gospodarczego i lokalni liderzy. Wielkość próby liczyła 68 osób.

Iceland Liechtenstein Norway eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG

Projekt dofinansowany z funduszy EOG przeznaczonych na Islandię, Liechtenstein i Norwegii oraz środków krajowych.

7.4.Posumowanie przeprowadzonych konsultacji społecznych

Punkt do uzupełniania po przeprowadzeniu konsultacji społecznych

7.4.1. Metodologia

W ramach konsultacji społecznych dokumentu Strategii Rynku Pracy odbyły się spotkania konsultacyjne z lokalnymi liderami opinii, przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi oraz mieszkańcami gminy i powiatów Partnerstwa Nyskiego 2020. Celem spotkań było uzyskanie opinii i uwag dot. projektu Strategii Rynku Pracy Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020. Na spotkaniu zostały zaprezentowane elementy składowe dokumentu Strategii oraz szczegółowo została przedstawiona wizja i misja oraz cele strategiczne i operacyjne. Uczestnikom zostały również rozdane merytoryczne materiały pomocnicze w postaci zadań priorytetowych.

Uczestnicy spotkania mogli zgłaszać swoje uwagi podczas prezentacji poszczególnych elementów Strategii. Na koniec spotkania został również przewidziany czas na dyskusję. Osoby, które wolałby zgłosić uwagę podczas spotkania w formie pisemnej miały także taką możliwość, dzięki przygotowanym papierowym formularzom zgłaszania uwag. Ponadto konsultacje odbywały się także w formie elektronicznej na portalu Cyfrowa Demokracja.

Spotkania odbyły się zgodnie z zaplanowanym scenariuszem.

Agenda spotkania znajduje się poniżej:

Czas	Działanie
35’	1. Informacje nt. projektu i Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 2. Metody konsultacji 3. Konsultacje dokumentu cz. 1 – Przebieg prac nad strategią – Części składowe dokumentu
10’	Przerwa kawowa[91]
35’	Konsultacje dokumentu cz. 2 – Misja, wizja – Cele strategiczne i operacyjne – *Dyskusja*
10’	Podsumowanie i zakończenie spotkania

7.4.2. Wyniki

- Głuchołazy: brak uwag,

- Paczków: Należy w dokumencie zwrócić uwagę na specjalizację OF PN2020. Dokument Strategii powinien wskazywać które z branż powinny być szczególnie rozwijane. Odzwierciedlenie tego powinno się znaleźć w zapisie celów. – dokument strategii wskazuje takie branże,

[91] W przypadku dodatkowego spotkania w Gminie Otmuchów w dniu 11.12.2015 nie było przerwy kawowej, a samo spotkanie było nieco krótsze.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- powiat głubczycki: **BRAK W OPINII JEDNEGO Z UCZESTNIKÓW KONSULTACJI W MISJI I WIZJI III SEKTORA, WSPARCIA SAMORZĄDÓW DLA EKONOMII SPOŁECZNEJ.** – *wizja i misja muszą operować na relatywnie wysokim poziomie, wobec tego nie widzimy możliwości wprowadzenia takiej zmiany*,

- powiat prudnicki:

Lp.	Zapis Strategii	Treść uwagi	Propozycja zmiany	Modyfikacja strategii
1.	Cel operacyjny 1.1. Niski poziom bezrobocia w OF PN2020	Prosimy o odniesienie się do celu niski poziom bezrobocia – wskaźnik w stosunku do bezrobocia w latach 2010-2015 (średnia z tych lat)	Przy celu operacyjnym 1.1. Niski poziom bezrobocia w OF PN2020 dodać odniesienie, że przez niski poziom bezrobocia będziemy rozumieć przede wszystkim stopę bezrobocia w roku 2026 (ew.2030) niższą niż średnia stopa bezrobocia w OF PN2020 w latach 2010-2015	Zmiana zostanie wprowadzona.
2.	Wizja	Należy zmodyfikować treść wizji 2 i przyjąć zmodyfikowaną wizję w wersji 2	Wizja 2 powinna mieć treść „Obszar Funkcjonalny Partnerstwo 2020 to przyjazne miejsce do życia charakteryzujące się wysokim poziomem rozwoju gospodarczego, rozwiniętym i atrakcyjnym rynkiem pracy oraz kształceniem dostosowanym do potrzeb tego rynku”.	Wizja powinna prezentować obraz przyszłości, a nie teraźniejszości. W związku z tym nie możemy tak zmodyfikować wizji.
3.	Misja	Należy zmodyfikować treść misji i wykreślić słowa „mieszkańcom OF PN2020”. Dzięki wykreśleniu tych słów uzyskamy misję o pełniejszym charakterze, bez niepotrzebnych powtórzeń jakiego obszaru ona dotyczy.	Proponowane brzmienie misji „Misją Partnerstwa Nyskiego 2020 w obszarze rynku pracy jest podejmowanie wspólnych działań na rzecz zapewnienia odpowiednich warunków nauki i pracy przy jednoczesnym racjonalnym wykorzystaniu posiadanych atutów do rozwoju innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki”.	Zmiana zostanie wprowadzona.

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszu EOG w Polsce, Polsce Południowej, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- Głubczyce: **BRAK ZWRÓCENIA UWAGI, NA MAŁĄ ILOŚĆ OFERT MIEJSC PRACY DLA KOBIET, ORAZ NIE MA INFORMACJI NA TEMAT PRZEKWALIFIKOWYWANIA ZAWODOWEGO KOBIET.** – strategia zawiera informacje nt. małej ilości miejsc pracy dla kobiet – cel operacyjny 1.1,

- Łambinowice: brak uwag,

- Nysa:

Lp.	Zapis Strategii	Treść uwagi	Propozycja zmiany	Modyfikacja strategii
4.	1.1. dopisać	Zwrócenie uwagi na osoby bezrobotne, nie tylko długotrwale bezrobotne.		Zmiana zostanie wprowadzona.
1.	1.1.15	Realizacja zadania nierealna.	Wymaga wyjaśnień	Zostaną wprowadzone wyjaśnienia.
2.	1.1.8	Usunąć nawias		Zmiana zostanie wprowadzona.
3.	1.1.12	Co oznacza ten punkt – szczegółowe rozwinięcie punktu.		Zostaną wprowadzone wyjaśnienia.
4.	1.1.9	Podmiotów ekonomii społecznej zamiast spółdzielni socjalnych		Zmiana zostanie wprowadzona.
5.	1.2.10	Szersze działania – dodatkowe zajęcia w szkołach, doradztwo zawodowe. Ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży.		Zmiana zostanie wprowadzona.
6.	1.4.7	Szersze działania – dodatkowe zajęcia w szkołach, doradztwo zawodowe. Ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży.		Zmiana zostanie wprowadzona.
7.	2.1.8	Wprowadzić element kontrolny.		Zmiana zostanie wprowadzona.
8.	2.1.13	W jaki sposób będzie realizowane. Określenie sposobów realizacji.		Zostaną wprowadzone wyjaśnienia.
9.	2.2.1	Przy założeniu że mamy rozwinięty system szkolnictwa zawodowego.		Nawet przy nisko rozwiniętym systemie szkolnictwa zawodowego można wprowadzać programy podnoszące jego jakość. Nie ma potrzeby wprowadzania dodatkowych zapisów.
10.	2.2.6	Dla nauczycieli na stałe zatrudnionych w pełnym wymiarze godzin.		Nie ma potrzeby tak precyzyjnego zapisu.
11.	2.2.13	Połączyć z 2.2.2		Zadania te, mimo podobieństw, mówią o czym innym. 2.2.2 mówi o doposażeniu,

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

				2.2.13 o pozyskiwaniu środków. Nie potrzeby zmian.
12.	3.1.7	Profesjonalna obsługa inwestora, a nie poprawa jakości obsługi inwestora.		Zadanie 3.1.7 nie mówi o jakości obsługi inwestora.
13.	3.3.1	dodać -Ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych.		Nie ma potrzeby takiego doprecyzowanie, szczególnie, że zadanie 3.3.1 odnosi się to rozwoju przedsiębiorczości jako takiej. O wsparci osób niepełnosprawnych mówi punkt 3.3.2.
14.	3.3.2	Systematyczne wsparcie, długofalowa forma pomocy.		Program z założenia jest formą systematyczną i długofalową.
15.	3.2.9	Jest to powielenie 3.3.5		Zadanie 3.2.9 dotyczy wzrostu innowacyjności i jest ściśle powiązane z celem operacyjnym 3.2. Natomiast zadanie 3.3.5 dotyczy przedsiębiorczości w wymiarze ogólnym. Nie ma potrzeby wykreślenia tego zadania.
16.	3.3.10	Wykreślić - w branży turystycznej.		Zmiana zostanie wprowadzona.
17.	3.3.11	Wykreślić - gospodarczej i turystycznej. Wspólnego (literówka)		Zmiana zostanie wprowadzona.
18.	3.4.	Jakie są podstawy wyeksponowania turystyki.		Podstawą są wyniki analizy SWOT.

Uporządkowanie działań chronologicznie… - *nie da się wprowadzić chronologii działań, bowiem wiele z nich dzieje się równocześnie i jest zależne od czynników wewnętrznych i zewnętrznych*.

- Prudnik: brak uwag,

- Branice: brak uwag,

- Korfantów:

Lp.	Zapis Strategii	Treść uwagi	Propozycja zmiany	Modyfikacja strategii
5.	**Misją Partnerstwa Nyskiego 2020 jest:**	Zmiana kolejności „(…) pracy, nauki i wypoczynku (..)”	**Misją Partnerstwa Nyskiego 2020 jest:**	Uwaga zostanie wprowadzona

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszu EOG w ramach Funduszu Regionalnego Polski, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

	• Podejmowanie **wspólnych działań** na rzecz zapewnienia mieszkańcom, przedsiębiorcom i osobom odwiedzającym OF PN2020 **usług społecznych** na wysokim poziomie, odpowiednich **warunków nauki, pracy i wypoczynku** przy jednoczesnym racjonalnym wykorzystaniu zasobów naturalnych i potencjału lokalnego do rozwoju **innowacyjnej i konkuren-cyjnej** gospodarki.		• Podejmowanie **wspólnych działań** na rzecz zapewnienia mieszkańcom, przedsiębiorcom i osobom odwiedzającym OF PN2020 **usług społecznych** na wysokim poziomie, odpowiednich **warunków pracy, nauki i wypoczynku** przy jednoczesnym racjonalnym wykorzystaniu zasobów naturalnych i potencjału lokalnego do rozwoju **innowacyjnej i konkuren-cyjnej** gospodarki.	

- Lubrza: brak uwag,
- Skoroszyce: brak uwag,
- Biała: brak uwag,
- Kietrz: brak uwag,
- Otmuchów: brak uwag,
- powiat nyski:

Lp.	Zapis Strategii	Treść uwagi	Propozycja zmiany	Modyfikacja strategii
6.	2.1	W zadaniach realizacyjnych dodać kształcenie wśród uczniów umiejętności tworzenia i wdrażania projektów		Uwaga jest zbyt ogólna, nie wiadomo jakich projektów dotyczy.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- Grodków:

  - przyjąć wizję nr 2 po modyfikacji (chodzi o dodanie słowa „atrakcyjny” przy rynku pracy) – *zmiana zostanie przyjęta.*
  - należy doprecyzować cel operacyjny „Niski poziom bezrobocia” – *zostanie to doprecyzowane*.

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszu EOG pod nazwą „Nowa Sztuka Dla Ludzi, Dla Ministerstwa i Norwegii oraz środków krajowych.

8. Analiza strategiczna

8.1.Analiza SWOT/TOWS

8.1.1. Metodologia analizy

Analiza SWOT (czynników rozwojowych) to procedura analityczna umożliwiająca porządkowanie i prezentację danych. Jest to jedno z podstawowych narzędzi planowania strategicznego.

Analiza SWOT obejmuje analizę:

- **S-Strengths (Mocnych stron)**, tj. uwarunkowań wewnętrznych (endogenicznych), czyli elementów rzeczywistości mających pozytywny charakter z punktu widzenia jego przyszłego rozwoju (wszystko to, co stanowi zaletę OF PN2020 w kontekście rozwoju rynku pracy).
- **W-Weaknesses (Słabych stron)**, tj. uwarunkowań wewnętrznych o negatywnym charakterze (wszystko to, co stanowi barierę rozwoju OF PN2020).
- **O-Opportunities (Szans)**, tj. uwarunkowań zewnętrznych (egzogenicznych) o charakterze pozytywnym. Jako szanse uwzględnione zostały te zagadnienia, których źródła leżą poza OF PN2020 lub poza zakresem kompetencji władz publicznych działających na OF PN2020 (szanse korzystnej zmiany w otoczeniu OF PN2020).
- **T-Threats (Zagrożeń)**, tj. uwarunkowań zewnętrznych mających negatywny wpływ na dalszy rozwój rynku pracy OF PN2020 (niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej w otoczeniu OF PN2020).

Wyniki przeprowadzonej analizy mogą stanowić podstawę dla formułowania strategii rozwoju rynku pracy OF PN2020, która powinna uwzględniać wzmacnianie atutów, minimalizację słabości, wykorzystywanie szans i unikanie zagrożeń.

Uzupełnieniem analizy SWOT jest analiza TOWS, w której te same czynniki są analizowane z perspektywy zewnętrznej. Oznacza to, że o ile celem SWOT jest określenie optymalnego wykorzystania posiadanych zasobów (określonych w kategoriach atutów i słabości) w zastanym otoczeniu, o tyle w toku analizy TOWS możliwe jest określenie jakie predyspozycje są potrzebne dla pełnego wykorzystania szans i unikania zagrożeń.

Analiza SWOT/TOWS posłuży identyfikacji sytuacji strategicznej OF PN2020 w obszarze rynku pracy i związana jest z oceną siły powiązań czynników zewnętrznych i wewnętrznych. Do jej przeprowadzenia wykorzystane zostaną wyniki analizy SWOT, która pomaga w określeniu mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń mogących wpłynąć na rozwój rynku pracy OF PN2020.

Analiza powiązań między czynnikami została przeprowadzona w dwóch krokach. W pierwszym kroku zidentyfikowano powiązania pomiędzy czynnikami wewnętrznymi i zewnętrznymi w czterech ćwiartkach, według schematu zawartego w poniższej tabeli.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 129. ĆWIARTKI W ANALIZIE SWOT I TOWS

	SWOT	TOWS
I ćwiartka	Oddziaływanie atutów na szanse	Oddziaływanie szans na atuty
II ćwiartka	Oddziaływanie atutów na zagrożenia	Oddziaływanie szans na słabości
III ćwiartka	Oddziaływanie słabości na szanse	Oddziaływanie zagrożeń na atuty
IV ćwiartka	Oddziaływanie słabości na zagrożenia	Oddziaływanie zagrożeń na słabości

Źródło: opracowanie własne

Powiązania były określane zerojedynkowo - 0 (odpowiedź negatywna) oznaczało brak powiązania a 1 (odpowiedź pozytywna) oznaczało istnienie powiązania.

Następnie w drugim kroku analizy oceniana była siła oddziaływania czynników w relacjach powiązania.

Dla każdego zidentyfikowanego związku czynników została dokonana oceny siły oddziaływania przy zastosowaniu następującej skali:

- Słabe oddziaływanie – 1 punkt,
- Umiarkowane oddziaływanie – 2 punkty,
- Silne oddziaływanie – 3 punkty.

8.1.2. Czynniki analizy SWOT

W poniższych tabelach zaprezentowano zagregowane czynniki analizy SWOT – wypracowane podczas warsztatów oraz na podstawie opracowanej diagnozy.

TABELA 130. ANALIZA SWOT – MOCNE I SŁABE STRONY RYNKU PRACY OF PN2020

Czynniki wewnętrzne	Czynniki wewnętrzne
MOCNE STRONY	**SŁABE STRONY**
– **Położenie geograficzne** W dużej części obszar PN2020 jest atrakcyjny turystycznie. Na tę atrakcyjność składają się walory przyrodnicze, krajobrazowe, historyczne i kulturowe umożliwiające rozwój turystyki. Ponadto położenie przygraniczne daje możliwość rozwijania współpracy międzynarodowej (głównie z Czechami) a dobrej klasy gleby części partnerów PN2020 kształtują wysokiej jakości rolniczą przestrzeń produkcyjną – stanowiącą potencjał do rozwoju konkurencyjnego rolnictwa	– **Mentalność (negatywna) społeczeństwa PN2020** Społeczeństwo PN2020 przywykło do pogarszającej się sytuacji społeczno-gospodarczej, stagnacji w wielu obszarach życia. W opinii samych mieszkańców obszaru PN2020 dużą część społeczeństwa zamieszkującego OF PN2020 charakteryzuje brak ambicji i wiary w możliwość zmiany. Przedsiębiorstwa funkcjonujące na obszarze PN2020 charakteryzuje mała zdolność do współpracy, niski poziom wzajemnego

Projekt współfinansowany z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

i przemysłu rolno-spożywczego. Należy również zauważyć, że obszar PN2020 posiada zasoby przestrzeni umożliwiające rozwój różnych form energetyki odnawialnej. Niektórzy partnerzy PN2020 są również korzystnie położeni wobec krajowych i międzynarodowych szlaków komunikacyjnych.

- **Posiadane tereny inwestycyjne**
  Tereny inwestycyjne będące w posiadaniu partnerów PN2020 dają możliwość ulokowania się przemysłu – w szczególności na terenach w granicach SSE – Wałbrzyskiej i Katowickiej. Potencjalny inwestor może liczyć na otwartość i przychylność urzędów gmin i powiatów oraz niższe koszty pracy występujące na obszarze PN2020. Ponadto na lokalnym rynku pracy ma także dostęp do dużej liczby osób gotowych podjąć pracę (choć często są to osoby o niskich kwalifikacjach i wykształceniu).
- **Przynależność do PN2020**
  Dzięki działaniom prowadzonym przez PN2020 możliwa jest rzetelna diagnoza stanu wyjściowego tej części woj. opolskiego. Członkostwo w PN2020 daje możliwość wypracowania wspólnej wizji, kierunków i celów rozwojowych a podejmowane w uzgodnieniu działania powinny przynieść efekty synergetyczne. Ponadto PN2020 daje możliwość pozyskania większych środków unijnych niż byłoby to możliwe w przypadku aplikowania przez pojedyncze gminy czy powiaty.
- **Istniejący potencjał do rozwoju nowoczesnego rolnictwa**
  Wysokiej klasy jakość gleb sprzyja rozwojowi nowoczesnego, wysokowydajnego rolnictwa. Na obszarze PN2020 funkcjonują dobrze prosperujące duże przedsiębiorstwa rolne. W sumie powyższe czynniki stanowią duży potencjał do rozwoju nowoczesnego rolnictwa oraz przetwórstwa rolno-spożywczego na obszarze PN2020
- **Rozwinięta infrastruktura społeczna**
  Na obszarze PN2020 występuje dobrze rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna, kulturalna, oświatowo-edukacyjna, rehabilitacyjna i sanatoryjna.

zaufania oraz niewielkie zainteresowanie rozwojem OF PN2020.

- **Utrudniona współpraca wewnątrz PN2020**
  Partnerzy PN2020 nie potrafią wypracować mechanizmów skutecznie informujących o korzyściach z przystąpienia do partnerstwa. Brakuje wspólnych działań w zakresie promowania wewnętrznego i zewnętrznego walorów regionu. Do tego dochodzi nieumiejętność współpracy na szczeblu decyzyjnym czego przykładem może być np. brak porozumienia partnerów w zakresie finansowania remontów dróg lokalnych.
  Brak porozumienia co do wspólnej wizji, kierunków i celów rozwojowych OF PN2020, brak wspólnych działań w obszarze promocji inwestycyjnej, turystycznej i gospodarczej OF PN2020 oraz brak akceptacji społecznej dla niektórych typów inwestycji (np. elektrownie wiatrowe, bio-gazownie) może przyczynić się do wzmacniania negatywnych sił odśrodkowych, które mogą doprowadzić do fiaska projekt PN2020 a tym samym zniweczyć szanse np. na pozyskanie istotnego wsparcia finansowego na rozwój ze środków unijnych w nowej perspektywie finansowej 2014-2020.
- **Niski potencjał rozwoju gospodarczego**
  Na obszarze PN2020 brakuje dużych zakładów pracy, w szczególności widoczny jest brak przedsiębiorstw przetwórstwa rolno-spożywczego, które mogłyby generować zatrudnienie. Utrudnieniem dla niektórych partnerów w przyciąganiu inwestorów mogą być niewielkie obszary terenów inwestycyjnych w posiadaniu partnerów oraz niski poziom uzbrojenia tych terenów. Do tego należy dodać brak wsparcia organizacyjnego dla nowo zakładanych firm, brakuje wsparcia ze strony instytucji otoczenia biznesu (jest ich niewiele na obszarze PN2020) oraz brak wspólnej dla partnerstwa, atrakcyjnej oferty dla potencjalnych inwestorów. Ponadto na obszarze PN2020 brakuje przedsiębiorstw z sektora innowacyjnych technologii, co może stanowić barierę w rozwoju gospodarczym opartym na nowoczesnych technologiach.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

	– **Słabo rozwinięty i mało atrakcyjny rynek pracy na obszarze PN2020** Lokalny rynek pracy charakteryzuje się wysokim poziom bezrobocia, występowaniem bezrobocia strukturalnego, niskim poziomem dochodów wśród osób pracujących oraz brakiem odpowiedniej liczby specjalistów. Na taki obraz lokalnego rynku pracy składa się emigracja zarobkowa mieszkańców, w szczególności odpływ młodych, wykształconych osób co w efekcie powoduje, że brak jest specjalistów w stosunku do zapotrzebowania rynku pracy. Lokalny rynek pracy nie generuje oferty(godne warunki pracy i płacy), która sprzyjałaby zatrzymaniu osób młodych. Z drugiej strony kandydatom do pracy często brakuje odpowiednich kwalifikacji, co może być efektem niedostosowaniem kierunków kształcenia do wymogów rynku pracy. – **Nieodpowiedni stan techniczny infrastruktury drogowej** Część lokalnej (gminnej i powiatowej) infrastruktury drogowej wymaga pilnych remontów. Do tego dochodzi problem słabego skomunikowania obszaru PN2020 w oparciu o transport publiczny, co powoduje, że mieszkańcy niektórych gmin (zwłaszcza wiejskich) podlegają procesowi wykluczenia społecznego – **Brak wspólnej dla PN2020 oferty turystycznej** Partnerstwo nie posiada wspólnego produktu turystycznego, który zawierałby kompleksowe i spójne informacje o ofercie turystycznej tej części woj. opolskiego. Ponadto mamy do czynienia ze słabo rozwiniętą infrastrukturą turystyczną (baza hotelowa, gastronomiczna, szlaki piesze i rowerowe, atrakcje turystyczne) i niedostateczną promocją lokalnych walorów turystycznych (walory przyrodnicze, krajobrazowe, historyczne, kulturowe, lokalne produkty, imprezy i atrakcje)

Źródło: opracowanie własne

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszu EOG, PN2020 Ekonomii, Dziedzictwa i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 131. ANALIZA SWOT – SZANSE I ZAGROŻENIA RYNKU PRACY OF PN2020

Czynniki zewnętrzne	Czynniki zewnętrzne
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
– **Możliwość pozyskania zewnętrznych (w tym głównie unijnych) środków finansowych na rozwój** W nowej unijnej perspektywie finansowej 2014-2020, możliwe będzie aplikowanie o środki finansowe na rozwój, w tym na poprawę infrastruktury, wsparcie rozwoju innowacyjności przedsiębiorstw (badania, rozwój), inwestycje w kapitał ludzki PN2020, rozwój sektora odnawialnych źródeł energii, inwestycje w rozwój ekologicznego rolnictwa. – **Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Polski, w tym OF PN2020** Pozytywne zmiany zachodzące w Polsce przyczynią się do wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej kraju, w tym obszaru PN2020, co powinno przełożyć się na wzrost zainteresowania inwestorów tym obszarem (w szczególności terenami położonymi w SSE), napływem kapitału inwestycyjnego i wykorzystaniem posiadanych terenów inwestycyjnych – **Rozwój turystyki** Wzrost ruchu turystycznego w Polsce może przyczynić się do wykorzystanie potencjału turystycznego obszaru PN2020. Ponadto szansą jest wzrost współpracy transgranicznej z przygranicznymi gminami czeskimi w dziedzinie turystyki – **Rozwój branży ekologicznej** Rozwijające się na świecie i w Polsce trendy pro-ekologiczne powinny przyczynić się do rozwoju współpracy między partnerami PN2020 w zakresie utworzenia wspólnych terenów inwestycyjnych oraz przygotowania odpowiedniej kadry pracowniczej pod inwestycje z zakresu ekologicznego rolnictwa, ekologicznego przetwórstwa rolno-spożywczego oraz odnawialnych źródeł energii – **Rozwój usług senioralnych** Postępujący w Polsce, a także w krajach	– **Występowanie niekorzystnych trendów demograficznych** Postępujący proces starzenia się polskiego społeczeństwa będzie również dotykał obszar PN2020, co w połączeniu z bardzo niskimi i pogarszającymi się wskaźnikami przyrostu naturalnego i dzietności kobiet na obszarze PN2020 będzie prowadzić do dalszego wyludniania się OF PN2020 (w tym w szczególności najmniej atrakcyjnych gmin). Z kolei postępujące zjawisko emigracji zarobkowej młodych, wykształconych osób spowoduje kurczenie się populacji ludzi wykwalifikowanych w wieku produkcyjnym. – **Szybszy rozwój sąsiadów** Szybszy rozwój powiatów i gmin spoza PN2020, ich rosnąca konkurencyjność, atrakcyjniejsze warunki pracy, stosowanie atrakcyjniejszych pakietów ulg i ułatwień dla inwestorów, stanowić będzie istotne zagrożenie rozwojowe dla gmin i powiatów wchodzących w skład OF PN2020 – **Skomplikowane przepisy prawne i ich częste zmiany** Stanowione prawo będzie ewoluować w takim kierunku, który będzie utrwalał niekorzystne dla rozwoju społeczno-gospodarczego rozwiązania w systemie podatkowym, powodując wzrost kosztów pracy, utrudnienia we wprowadzaniu przez samorządy lokalne rozwiązań wspierających przedsiębiorców, ograniczenia w stosowaniu ulg i zachęt dla inwestorów oraz pogorszenie opłacalność działalności rolniczej. Ponadto rosnący poziom biurokracji będzie zniechęcał przedsiębiorców i samorządy lokalne do aplikowania o środki unijne – **Niekorzystne zmiany zasad finansowania jednostek samorządu terytorialnego** Wprowadzane zmiany spowodują wzrost obciążeń fiskalnych i finansowych samorządów wynikających z sytuacji budżetowej kraju oraz obciążą samorządy

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Europy Zachodniej, proces starzenia się społeczeństwa będzie generował zapotrzebowanie na rozwój usług senioralnych (opieki, aktywizacji, rehabilitacji i leczenia). Stanowi to szansę rozwojową dla tych partnerów PN2020, którzy posiadają obecnie i rozwiną w przyszłości odpowiednie zaplecze infrastrukturalno-kadrowe dla potrzeb świadczenia usług senioralnych – **Stabilne i jasne prawodawstwo** Stanowione prawo będzie ewoluować w takim kierunku, aby możliwe było zmniejszanie kosztów pracy, ułatwianie wprowadzania przez samorządy lokalne rozwiązań wspierających przedsiębiorców (np. ulgi i ułatwienia w zakładaniu a następnie w utrzymaniu działalności gospodarczej) oraz poprawianie opłacalność działalności rolniczej.	dodatkowymi zadaniami, które nie będą wsparte odpowiednim poziomem finansowania. Wpłynie to negatywnie na kondycję finansową jednostek samorządu terytorialnego skutkując malejącymi wpływami podatkowymi do budżetów jednostek samorządowych, zmniejszeniem możliwości finansowania inwestycji publicznych, ograniczonymi możliwościami wykorzystania funduszy unijnych oraz niższą skutecznością polityki społecznej – **Nieracjonalna polityka rozwoju regionalnego** Przyjęcie takich zasad realizacji polityki rozwoju regionalnego, zarówno na poziomie centralnym, wojewódzkim, jak i regionalnym, które doprowadzą do ostrej konkurencji poszczególnych regionów kraju o ograniczone środki finansowe na rozwój, w tym przede wszystkim o środki pochodzące z nowej unijnej perspektywy finansowej 2014-2020. Ponadto nieuwzględnianie na poziomie wojewódzkim potrzeb rozwojowych tych regionów, które nie mają zbyt dużych szans na uzyskanie finansowania w ramach rozwoju tzw. inteligentnych specjalizacji.

Źródło: opracowanie własne

Projekt współfinansowany ze środków Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

TABELA 132.MACIERZ ANALIZY SWOT RYNKU PRACY OF PN2020

OF PN2020	Szanse	Możliwość pozyskania zewnętrznych (w tym głównie unijnych) środków finansowych na rozwój	Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Polski, w tym OF PN2020	Rozwój turystyki	Rozwój branży ekologicznej	Rozwój usług senioralnych	Stabilne i jasne prawodawstwo	Zagrożenia	Występowanie niekorzystnych trendów demograficznych	Szybszy rozwój sąsiadów	Skomplikowane przepisy prawne i ich częste zmiany	Niekorzystne zmiany zasad finansowania jednostek samorządu terytorialnego	Nieracjonalna polityka rozwoju regionalnego		
Mocne strony		1	2	3	4	5	6		1	2	3	4	5		
Położenie geograficzne	1	1	1	3	2	0	0	7	0	0	0	0	0	0	7
Posiadane tereny inwestycyjne	2	1	2	1	2	1	0	7	0	1	0	0	1	2	9
Przynależność do PN2020	3	3	2	2	2	1	1	11	0	2	0	1	1	4	15
Istniejący potencjał do rozwoju nowoczesnego rolnictwa	4	2	1	0	3	0	0	6	0	1	0	0	0	1	7
Rozwinięta infrastruktura społeczna	5	1	1	1	0	1	0	4	0	1	0	0	0	1	5
Słabe strony		8	7	7	9	3	1	**35**	0	5	0	1	2	**8**	43
Mentalność (negatywna) społeczeństwa PN2020	1	1	1	1	1	0	0	4	1	1	0	0	0	2	6
Utrudniona współpraca wewnątrz PN2020	2	3	3	2	2	1	1	12	1	3	0	1	2	7	19
Niski potencjał rozwoju gospodarczego	3	1	2	2	2	1	0	8	2	3	0	1	2	8	16
Słabo rozwinięty i mało atrakcyjny rynek pracy na obszarze PN2020	4	0	2	1	1	0	0	4	2	2	1	1	1	7	11
Nieodpowiedni stan techniczny infrastruktury drogowej	5	0	2	1	1	1	0	5	0	2	0	1	1	4	9
Brak wspólnej dla PN2020 oferty turystycznej	6	1	1	3	0	0	0	5	0	1	0	1	2	4	9
		6	11	10	7	3	1	**38**	6	12	1	5	8	**32**	70
		14	18	17	16	6	2	73	6	17	1	6	10	40	

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strona 313

TABELA 133.MACIERZ ANALIZY TOWS RYNKU PRACY OF PN2020

OF PN2020	Mocne strony	Położenie geograficzne	Posiadane tereny inwestycyjne	Przynależność do PN2020	Istniejący potencjał do rozwoju nowoczesnego rolnictwa	Rozwinięta infrastruktura społeczna	Słabe strony	Mentalność (negatywna) społeczeństwa PN2020	Utrudniona współpraca wewnątrz PN2020	Niski potencjał rozwoju gospodarczego	Słabo rozwinięty i mało atrakcyjny rynek pracy na obszarze PN2020	Nieodpowiedni stan techniczny infrastruktury drogowej	Brak wspólnej dla PN2020 oferty turystycznej		
Szanse		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5	6		
Możliwość pozyskania zewnętrznych (w tym głównie unijnych) środków finansowych na rozwój	1	2	2	3	2	1	10	2	3	3	3	2	2	15	25
Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Polski, w tym OF PN2020	2	1	3	2	1	0	7	2	2	2	3	1	1	11	18
Rozwój turystyki	3	3	1	2	0	0	6	2	2	1	2	0	2	9	15
Rozwój branży ekologicznej	4	3	1	1	3	0	8	2	2	2	2	0	0	8	16
Rozwój usług senioralnych	5	1	1	1	0	1	4	2	1	0	1	0	0	4	8
Stabilne i jasne prawodawstwo	6	0	2	2	2	1	7	2	2	2	2	1	0	9	16
Zagrożenia		10	10	11	8	3	**42**	12	12	10	13	4	5	**56**	98
Występowanie niekorzystnych trendów demograficznych	1	1	1	0	1	1	4	2	1	2	2	0	0	7	11
Szybszy rozwój sąsiadów	2	2	2	2	1	1	8	2	2	3	3	1	1	12	20
Skomplikowane przepisy prawne i ich częste zmiany	3	1	3	1	1	0	6	1	2	2	2	2	1	10	16
Niekorzystne zmiany zasad finansowania jednostek samorządu terytorialnego	4	1	1	1	1	1	5	1	2	2	2	2	1	10	15
Nieracjonalna polityka rozwoju regionalnego	5	3	3	2	2	1	11	2	3	2	3	2	2	14	25
		8	10	6	6	4	**34**	8	10	11	12	7	5	**53**	
		18	20	17	14	7	76	20	22	21	25	11	10	109	

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

8.1.3. Podsumowanie wyników analizy SWOT/TOWS

Wyniki analizy liczby powiązań miedzy czynnikami wewnętrznymi a zewnętrznymi (SWOT) w obszarze rynku pracy pokazują, iż najsilniejsze oddziaływanie zachodzi w III ćwiartce, co wskazuje na zastosowanie **strategii konkurencyjnej** – ukierunkowanej na wykorzystanie pojawiających się szans w otoczeniu przy jednoczesnym redukowaniu słabych stron OF PN2020.

TABELA 134. ANALIZA ILOŚCI POWIĄZAŃ (SWOT)

I Ćwiartka	II Ćwiartka
22	7
III Ćwiartka	**IV Ćwiartka**
25	21

Źródło: opracowanie własne

Diagnozę tę potwierdza również analiza ważonej siły powiązań pomiędzy czynnikami – ponownie największą wagę miały czynniki III ćwiartki.

TABELA 135. ANALIZA WAŻONA POWIĄZAŃ (SWOT)

I Ćwiartka	II Ćwiartka
35	8
III Ćwiartka	**IV Ćwiartka**
38	32

Źródło: opracowanie własne

Jako czynniki mające największe znaczenie w analizie SWOT można wyróżnić:

TABELA 136. KLUCZOWE CZYNNIKI ROZWOJOWE W ANALIZIE SWOT

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
• Przynależność do PN2020 • Posiadane tereny inwestycyjne • Położenie geograficzne • Istniejący potencjał do rozwoju nowoczesnego rolnictwa	• Utrudniona współpracy wewnątrz PN2020 • Niski potencjał rozwoju gospodarczego • Słabo rozwinięty i mało atrakcyjny rynek pracy na obszarze PN2020 • Nieodpowiedni stan techniczny infrastruktury drogowej • Brak wspólnej dla PN2020 oferty turystycznej
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
• Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Polski, w tym OF PN2020 • Rozwój turystyki • Rozwój branży ekologicznej • Możliwość pozyskania zewnętrznych (w tym głównie unijnych) środków finansowych na rozwój	• Szybszy rozwój sąsiadów • Nieracjonalna polityka rozwoju regionalnego

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Z kolei analiza TOWS (gdzie za punkt wyjść przyjmowane są czynniki zewnętrzne) wykazuje największą liczbę powiązań w II ćwiartce, co również sugeruje zastosowanie **strategii konkurencyjnej**, polegającej na wykorzystywaniu szans w otoczeniu do przezwyciężania słabości rynku pracy OF PN2020

TABELA 137. ANALIZA ILOŚCI POWIĄZAŃ (TOWS)

I Ćwiartka	II Ćwiartka
24	29
III Ćwiartka	**IV Ćwiartka**
23	28

Źródło: opracowanie własne

Również w tym wypadku analiza liczby powiązań pokrywa się z wynikami analizy ich wag.

TABELA 138. ANALIZA WAŻONA POWIĄZAŃ (TOWS)

I Ćwiartka	II Ćwiartka
42	56
III Ćwiartka	**IV Ćwiartka**
34	53

Źródło: opracowanie własne

Jako czynniki mające największe znaczenie w analizie TOWS można wyróżnić:

TABELA 139. KLUCZOWE CZYNNIKI ROZWOJOWE W ANALIZIE TOWS

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
• Posiadane tereny inwestycyjne • Położenie geograficzne • Przynależność do PN2020 • Istniejący potencjał do rozwoju nowoczesnego rolnictwa	• Słabo rozwinięty i mało atrakcyjny rynek pracy na obszarze PN2020 • Utrudniona współpraca wewnątrz PN2020 • Niski potencjał rozwoju gospodarczego • Mentalność (negatywna) mieszkańców OF PN2020
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
• Możliwość pozyskania zewnętrznych (w tym głównie unijnych) środków finansowych na rozwój • Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Polski, w tym OF PN2020 • Rozwój branży ekologicznej • Stabilne i jasne prawodawstwo • Rozwój turystyki	• Nieracjonalna polityka rozwoju regionalnego • Szybszy rozwój sąsiadów • Skomplikowane przepisy prawne i ich częste zmiany • Niekorzystne zmiana zasad finansowania jednostek samorządu terytorialnego

Źródło: opracowanie własne

Podsumowując, Strategia Rynku Pracy OF PN2020 powinna mieć kompleksowy, konkurencyjny charakter. Musi ona umożliwiać niwelowanie słabych stron OF PN2020 (przede wszystkim słabo rozwiniętego rynku pracy na obszarze PN2020, niskiego potencjału rozwojowego oraz trudności we współpracy wewnątrz PN2020) poprzez wykorzystywanie szans w otoczeniu (przede wszystkim możliwości pozyskania

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

zewnętrznych, w tym głównie unijnych, środków na rozwój oraz rosnącej atrakcyjności inwestycyjnej Polski).

8.2.Analiza problemów – metoda „Drzewa problemów"

Problem to nieakceptowana sytuacja odnosząca się do podmiotu strategii, uniemożliwiająca utrzymanie pożądanego stanu lub osiągnięcie zamierzonych celów/rezultatów. To także nieakceptowany skutek oddziaływania wewnętrznych lub zewnętrznych czynników rozwojowych.

Analiza problemów występujących w obszarze rynku pracy OF PN2020 była jednym z elementów prac podczas warsztatów ze społecznością lokalną, tak aby w jak największym stopniu możliwe było określenie jakie obszary lokalnego rynku pracy wymagają interwencji z punktu widzenia kluczowym grup interesariuszy. Celem prac warsztatowych było dokonanie opisu poszczególnych problemów wraz z określeniem ich przyczyn i skutków.

W kolejnym kroku, w trakcie prac eksperckich zebrane dane odnośnie problemów rynku pracy OF PN2020 zostały uporządkowane tematycznie. Określono również zależności pomiędzy zjawiskami, co umożliwiło opracowanie drzewa problemów.

Drzewo problemów to narzędzie analityczne umożliwiające mapowanie problemów (poprzez zastosowanie metodologii zbliżonej do map myśli). Jego tworzenie polega na określeniu relacji przyczynowo-skutkowych pomiędzy poszczególnymi zjawiskami. Dzięki temu możliwe jest zidentyfikowanie przyczyn poszczególnych problemów oraz zdefiniowanie ich skutków (określanych także mianem słabości w analizie SWOT).

W oparciu o informacje zgromadzone przy tworzeniu drzew problemów, w kolejnym kroku analizy strategicznej, zostaną opracowane drzewa celów, których realizacja pozwoli na poprawę istniejącej sytuacji w obszarze rynku pracy OF PN2020.

8.2.1. „Drzewo problemów" rynku pracy OF PN2020

W niniejszej części opracowania przedstawiono zidentyfikowane problemy w schemacie przyczynowo skutkowym. Dla każdego z trzech obszarów rynku pracy zidentyfikowano główny problem, dzielący się na podobszary problemowe, w ramach których zestawiono najważniejsze problemy i ich przyczyny, występujące i powiązane z rynkiem pracy OF PN2020.

Obszar ds. rynku pracy

Obszar problemowy: rynek pracy i zatrudnienie

<u>Główny problem: słabo rozwinięty i mało atrakcyjny rynek pracy na obszarze PN2020</u>

Przyczyny:

1. **Wysoki poziom bezrobocia.**
   - 1.1. Brak nowych miejsc (ofert) pracy.
     - 1.1.1. Brak miejsc (ofert) pracy szczególnie dla osób młodych oraz 50+; dla kobiet i dla absolwentów szkół oraz osób niepełnosprawnych.
     - 1.1.2. Wysokie koszty pracodawcy (głównie składka na ZUS) zniechęcające do zatrudniania nowych pracowników.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

1.2. Duża liczba osób długotrwale bezrobotnych.
1.2.1. Bezrobocie strukturalne.
1.2.2. Dziedziczenie bezrobocia.
1.2.3. Bierność zawodowa.
1.2.4. Liczna grupa osób z niskim wykształceniem wśród bezrobotnych.
1.3. Niechęć do zatrudniania osób starszych.
1.4. Niechęć podjęcia pracy ze względu na niskie wynagrodzenie.
1.5. Zjawiska patologiczne na rynku pracy.
1.5.1. Rozwój „szarej strefy".
1.5.2. Obszary wiejskie szczególnie zagrożone wykluczeniem z rynku pracy.
1.5.3. Pracodawcy przyjmują absolwentów na staże, ale po stażach nie oferują im stałego zatrudnienia.

2. Brak wystarczających środków finansowych na działania pobudzające rozwój rynku pracy.

3. Brak długofalowej strategii rozwoju rynku pracy.

4. Emigracje zarobkowe.

4.1. Odpływ (za granicę lub do dużych aglomeracji za pracą) młodych wykwalifikowanych osób dla których nie ma pracy na obszarze PN2020.
4.2. Niskie wynagrodzenia motywujące do poszukiwania pracy poza obszarem PN2020.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

RYSUNEK 15. DRZEWO PROBLEMÓW OBSZARU RYNEK PRACY I ZATRUNIENIE

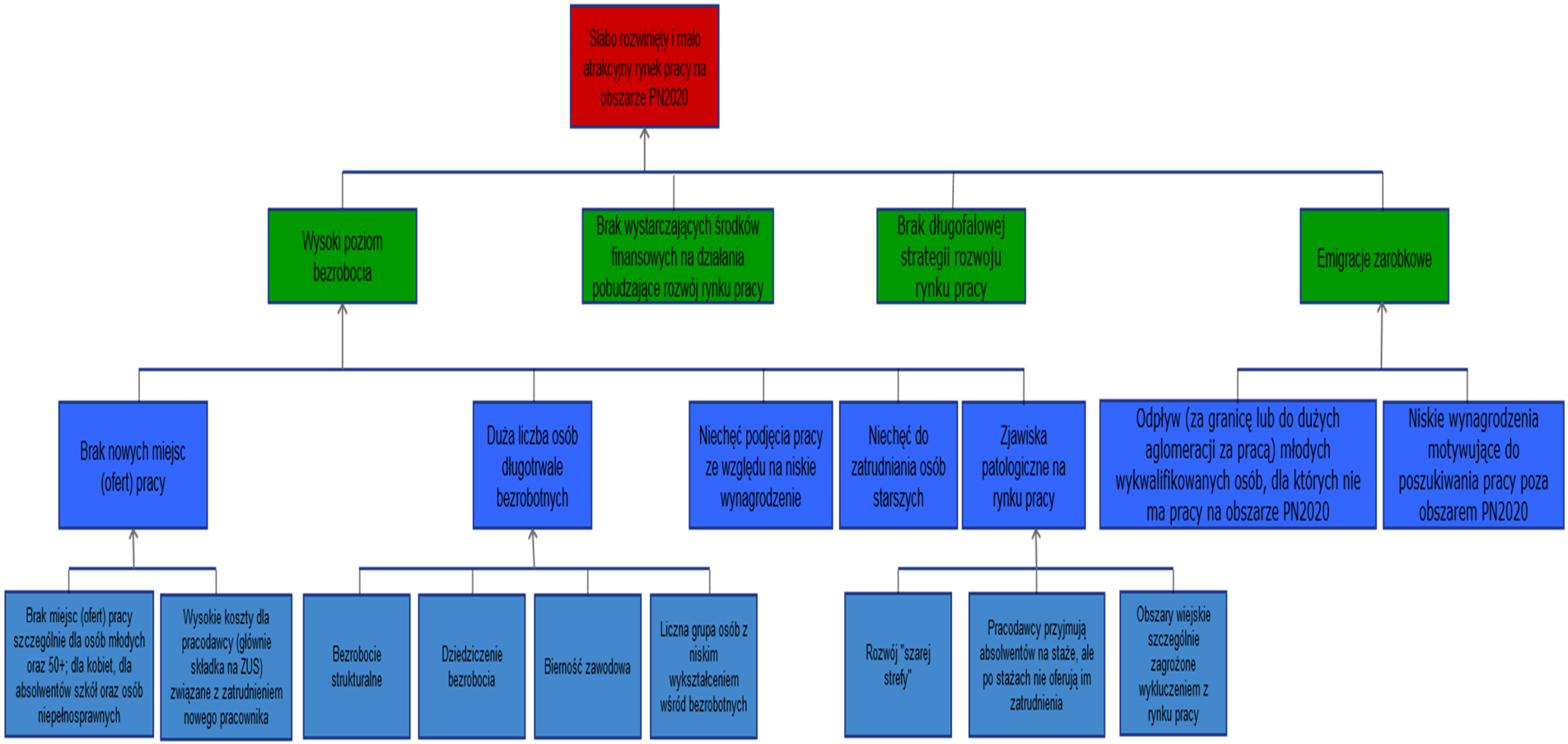

Źródło: opracowanie własne

Strona 319

Obszar problemowy: współpraca między partnerami PN2020 w obszarze rynku pracy odbiegająca od oczekiwań

<u>Główny problem: Utrudniona współpraca między Partnerami PN2020</u>

Przyczyny:

1. **Brak wsparcia dla przedsiębiorstw na poziomie PN2020.**
   - 1.1. Brak zachęt dla przedsiębiorców w postaci ulg podatkowych i innych zobowiązań publicznoprawnych przy zatrudnianiu nowych pracowników.
   - 1.2. Mały nacisk na wspólną promocję regionu i lokalnych przedsiębiorców.
2. **Brak wspólnych działań na rynku pracy.**
   - 2.1. Brak długofalowej strategii rozwoju rynku pracy.
   - 2.2. Słaby przepływ informacji oraz mało rozwinięta współpraca przedsiębiorców, szkół, uczniów, władz samorządowych i urzędów pracy.
3. **Brak wspólnej wizji rozwoju.**
   - 3.1. Brak wykształconych specjalizacji OF PN2020.
   - 3.2. Brak wspólnej oferty inwestycyjnej PN2020.
   - 3.3. Brak wspólnej promocji turystyczno-gospodarczej.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

RYSUNEK 16. DRZEWO PROBLEMÓW OBSZARU WSPÓŁPRACA WEWNĄTRZ PN2020

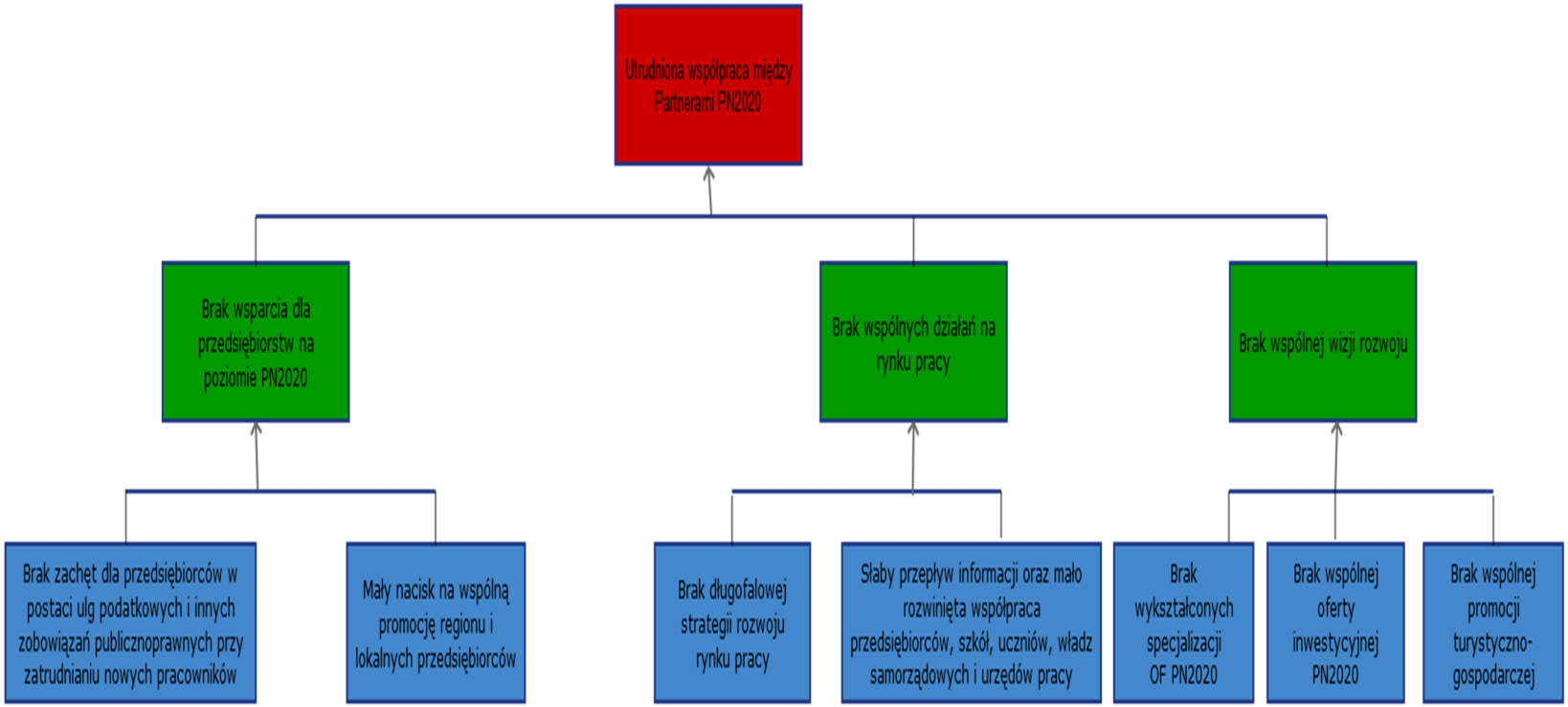

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strona 321

Obszar problemowy: postawy społeczeństwa OF PN2020 w obszarze rynku pracy

<u>Główny problem:</u> mentalność (negatywna) społeczeństwa

Przyczyny:

1. **Bierność zawodowa i edukacyjna.**
   - 1.1. Dziedziczenie bezrobocia.
   - 1.2. Bierność zawodowa.
   - 1.3. Niechęć osób bezrobotnych do podejmowania pracy.
   - 1.4. Niska dyspozycyjność i mobilność części mieszkańców.
   - 1.5. Brak motywacji wśród ludzi młodych do kształcenia, podwyższania kwalifikacji.
2. **Relacje wśród przedsiębiorców.**
   - 2.1. Brak współpracy pomiędzy przedsiębiorcami.
   - 2.2. Brak zainteresowania przedsiębiorców problemami rynku pracy obszaru PN2020.
3. **Niski poziom świadomości mieszkańców w obszarze rynku pracy i samozatrudnienia.**
   - 3.1. Niski poziom świadomości uczniów o możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przy wyborze kierunków kształcenia.
   - 3.2. Niewystarczająca wiedza w zakresie samozatrudnienia.
4. **Niski poziom świadomości mieszkańców na temat inwestycji z sektora odnawialnych źródeł energii.**
   - 4.1. Blokowanie przez mieszkańców inwestycji gospodarczych z sektora odnawialnych źródeł energii (np. biogazownie, elektrownie wiatrowe).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

RYSUNEK 17. DRZEWO PROBLEMÓW OBSZARU MENTALNOŚĆ SPOŁECZEŃSTWA PN2020

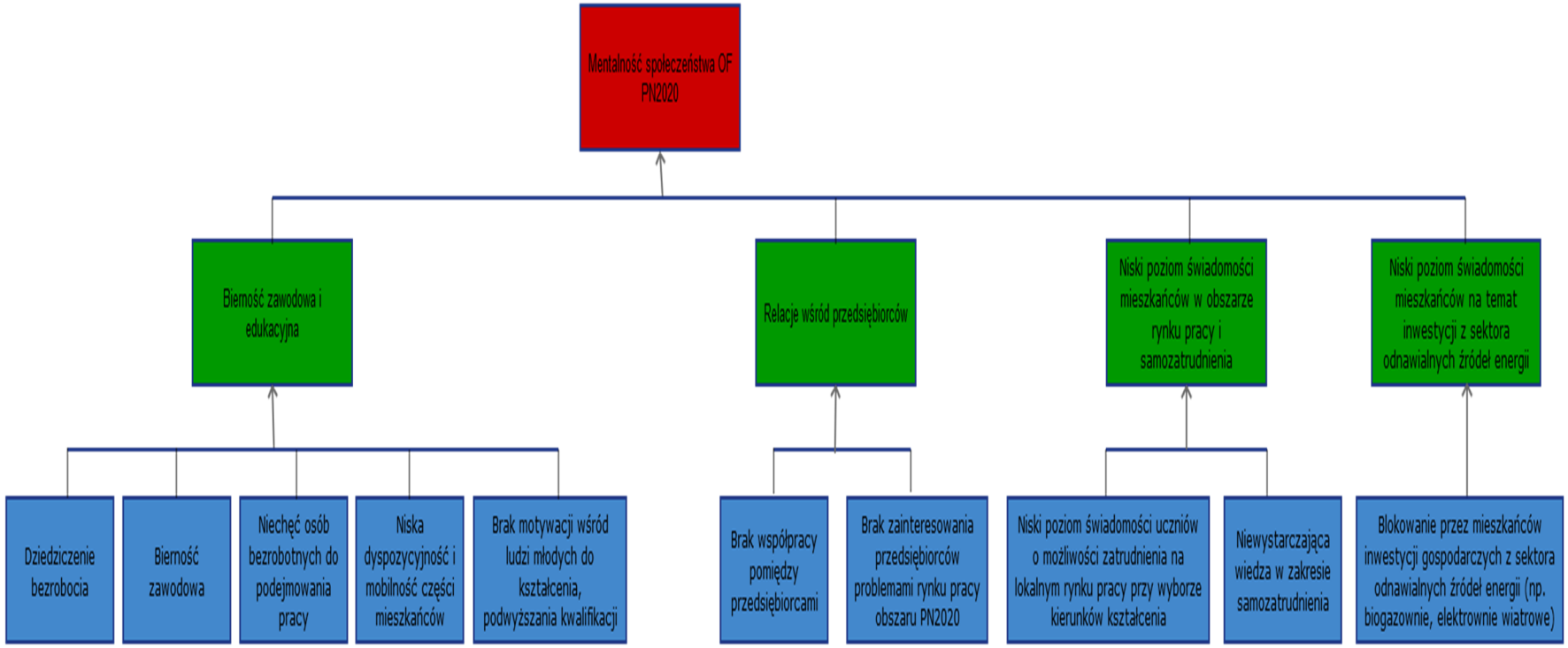

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strona 323

Obszar ds. edukacji

Obszar problemowy: absolwenci szkół nie mogą znaleźć zatrudnienia na lokalnym rynku pracy

<u>Główny problem:</u> kształcenie niedostosowane do potrzeb rynku pracy OF PN2020

Przyczyny:

1. **Kierunki kształcenia niedostosowane do zmian na rynku pracy.**
   - 1.1. Niedostatek wykwalifikowanej zawodowej siły roboczej.
     - 1.1.1. Brak motywacji do kształcenia zawodowego.
     - 1.1.2. Brak kształcenia wyspecjalizowanego/zawodowego.
   - 1.2. Nabory na kierunki, które kształcą bezrobotnych.
   - 1.3. Długotrwałe procedury wprowadzania nowych kierunków kształcenia zawodowego (prawo oświatowe).
   - 1.4. Wykształcenie mieszkańców niedostosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy.
     - 1.4.1. Osoby po szkołach zawodowych często nie mają praktycznego doświadczenia co wiąże się z tym, że pracodawcy niechętnie je zatrudniają.
     - 1.4.2. Niski poziom świadomości uczniów o możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przy wyborze kierunków kształcenia.
     - 1.4.3. Brak doradztwa zawodowego na poziomie szkół gimnazjalnych i wyżej.
2. **Jakość kształcenia.**
   - 2.1. Brak szkolnictwa zawodowego na odpowiednim poziomie.
     - 2.1.1. Brak wykwalifikowanej kardy nauczycielskiej pod kątem kształcenia nowych kierunków.
     - 2.1.2. Brak klas wielozawodowych.
     - 2.1.3. Brak kształcenia w kierunkach innowacyjnych.
   - 2.2. Brak odpowiedniej liczby staży i praktyk.
   - 2.3. Niewystarczająca widza i edukacja w zakresie samozatrudnienia.
   - 2.4. Słabo wyposażona infrastruktura placówek edukacyjnych.
     - 2.4.1. Brak uprawnień przedsiębiorców do przyjmowania uczniów na praktyki zawodowe.
     - 2.4.2. Brak miejsc na praktyki zawodowe dla młodzieży.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

RYSUNEK 18. DRZEWO PROBLEMÓW OBSZARU KSZTAŁCENIE

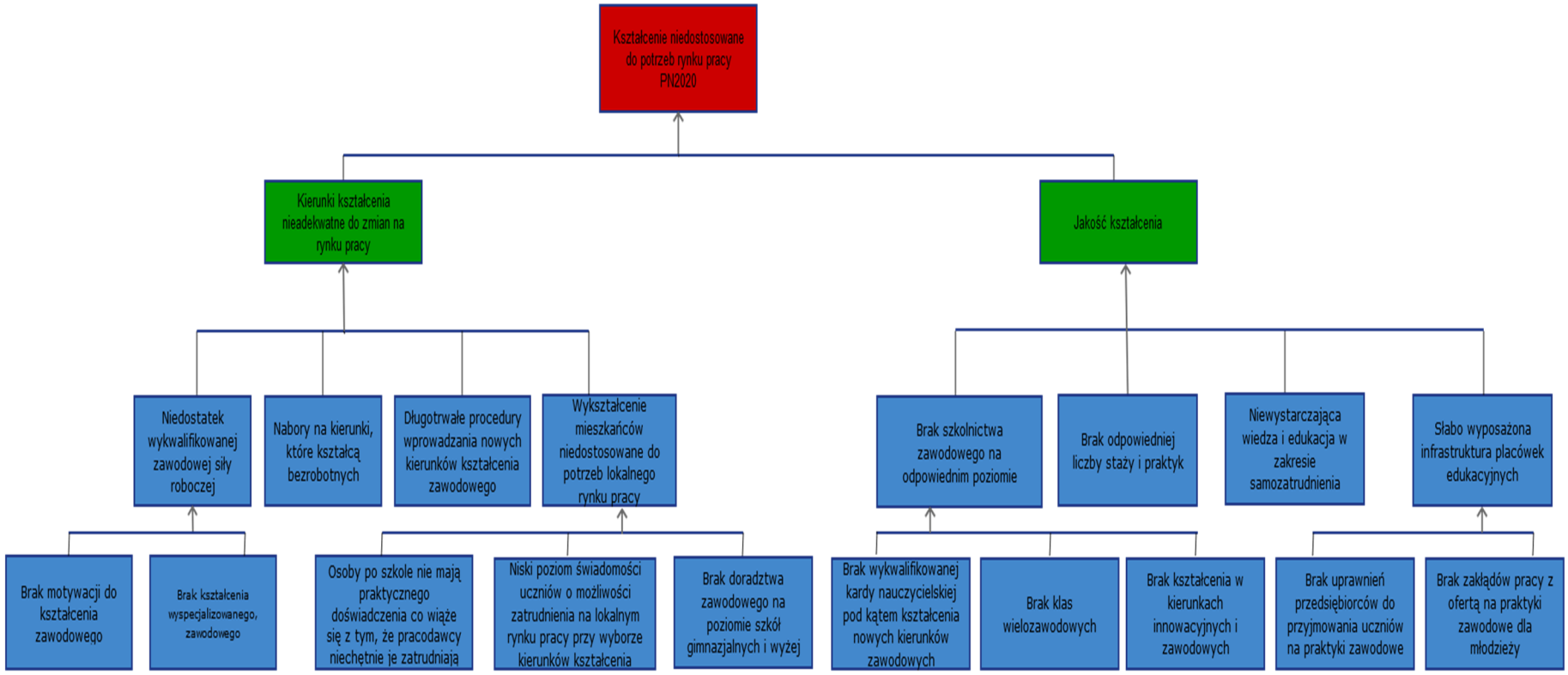

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strona 325

Obszar ds. gospodarki

Obszar problemowy: potencjał rozwoju gospodarczego OF PN2020

<u>Główny problem: niski potencjał rozwoju gospodarczego OF PN2020</u>

Przyczyny:

1. **Brak inwestorów/nowych zakładów pracy.**
   - 1.1. Niskie zainteresowanie inwestorów obszarem PN2020.
     - 1.1.1. Brak odpowiedniej oferty dla inwestorów.
     - 1.1.2. Niedostatek wykwalifikowanej zawodowej siły roboczej.
     - 1.1.3. Mała (a czasami jej brak) powierzchnia gminnych terenów inwestycyjnych.
     - 1.1.4. Brak pełnego uzbrojenia terenów inwestycyjnych.
   - 1.2. Niewykorzystany potencjał do rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego.
     - 1.2.1. Brak przygotowanych terenów inwestycyjnych pod rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego.
   - 1.3. Słabo wykorzystany potencjał do rozwoju branży odnawialnych źródeł energii.
2. **Struktura i stan przedsiębiorstw.**
   - 2.1. Brak przedsiębiorstw pełniących rolę strategiczną na obszarze PN2020.
     - 2.1.1. Mała liczba i słaba kondycja dużych zakładów pracy.
     - 2.1.2. Dominacja mikroprzedsiębiorstw, które zatrudniają małą liczbę osób.
   - 2.2. Niski stopień innowacyjności przedsiębiorstw.
     - 2.2.1. Brak kapitału w przedsiębiorstwach na inwestycje w innowacje.
   - 2.3. Brak przedsiębiorstw przetwórstwa rolno-spożywczego.
   - 2.4. Brak dużych zakładów pracy generujących miejsca pracy.
3. **System zachęt, ulg i wsparcia.**
   - 3.1. Ograniczone możliwości rozwoju istniejących przedsiębiorstw.
     - 3.1.1. Brak zachęt dla przedsiębiorców w postaci ulg podatkowych i innych zobowiązań publicznoprawnych przy zatrudnianiu nowych pracowników.
     - 3.1.2. Brak wsparcia dla przedsiębiorców ze strony jednostek samorządu terytorialnego.
     - 3.1.3. Niewystarczająca baza instytucji otoczenia biznesu – praktycznie jej nie ma, jest słabo rozwinięta, nie spełnia swoich założeń, brakuje jej wsparcia finansowego.
4. **Nieodpowiedni stan techniczny infrastruktury drogowej.**
   - 4.1. Nieodpowiedni stan techniczny części dróg gminnych i powiatowych.
     - 4.1.1. Niewystarczające wspólne działania na rzecz poprawy infrastruktury drogowej.
     - 4.1.2. Konieczność partycypowania gmin w remontach dróg powiatowych.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

RYSUNEK 19. DRZEWO PROBLEMÓW OBSZARU POTENCJAŁ ROZWOJU GOSPODARCZEGO OF PN2020

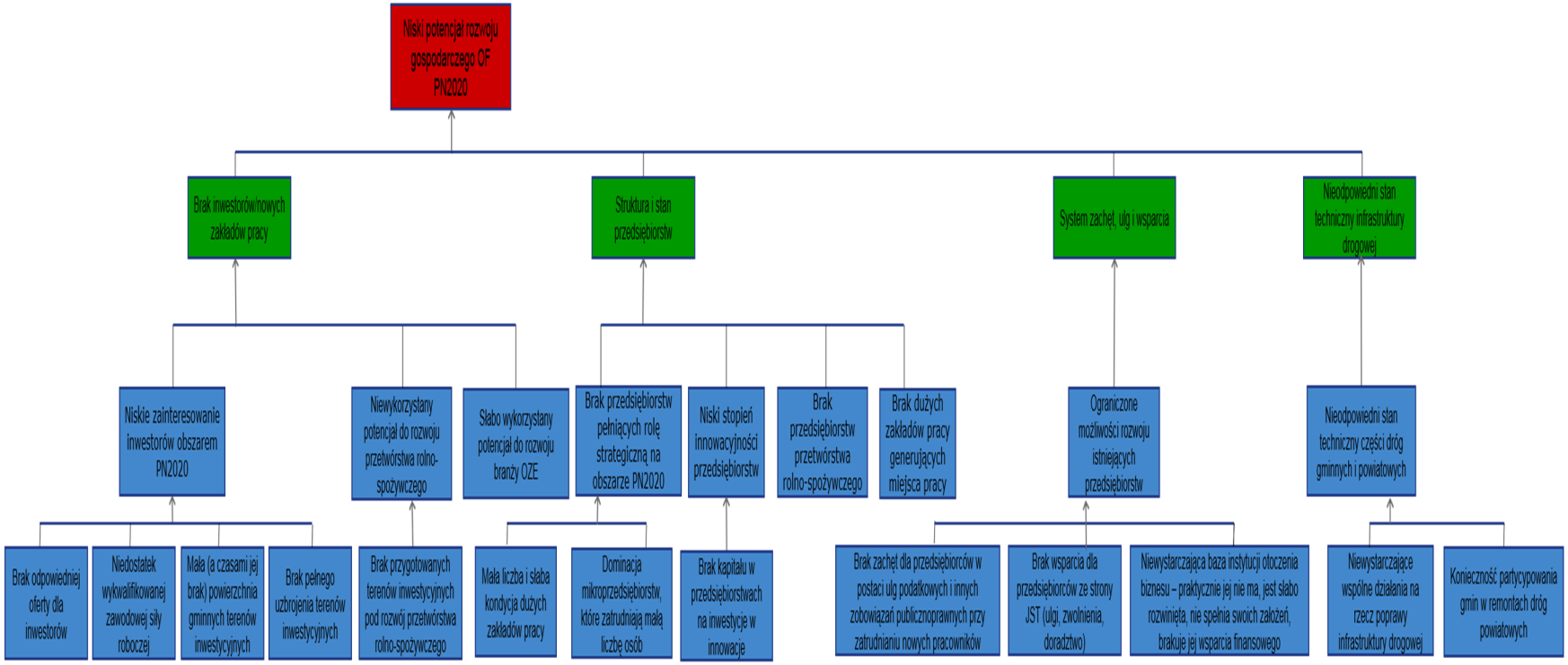

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

Obszar problemowy: określenie kluczowych kierunków rozwoju gospodarczego OF PN2020

<u>Główny problem: brak wspólnej wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020</u>

Przyczyny:

1. **Brak jasnego określenia, które inteligentne specjalizacje będą rozwijane przez PN2020.**
2. **Niewykorzystany istniejący potencjał turystyczny wynikający z położenia geograficznego PN2020.**
   - 2.1. Brak wspólnej dla PN2020 oferty turystycznej.
     - 2.1.1. Brak wspólnego produktu turystycznego.
     - 2.1.2. Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna.
       - 2.1.2.1. Braki w infrastrukturze gastronomicznej.
       - 2.1.2.2. Braki w infrastrukturze noclegowej.
   - 2.2. Brak wspólnych działań promujących turystykę regionu.
3. **Niewykorzystany istniejący potencjał do rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego.**
   - 3.1. Spadająca liczebność grup producenckich.
   - 3.2. Brak giełdy towarowej.
   - 3.3. Niewykorzystanie możliwości jakie daje rozwój spółdzielczości.
4. **Niska rozpoznawalność PN2020.**
   - 4.1. Brak wspólnej promocji wewnętrznej.
   - 4.2. Brak wspólnej promocji zewnętrznej.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

RYSUNEK 20. DRZEWO PROBLEMÓW OBSZARU WIZJA ROZWOJU GOSPODARCZEGO OF PN2020

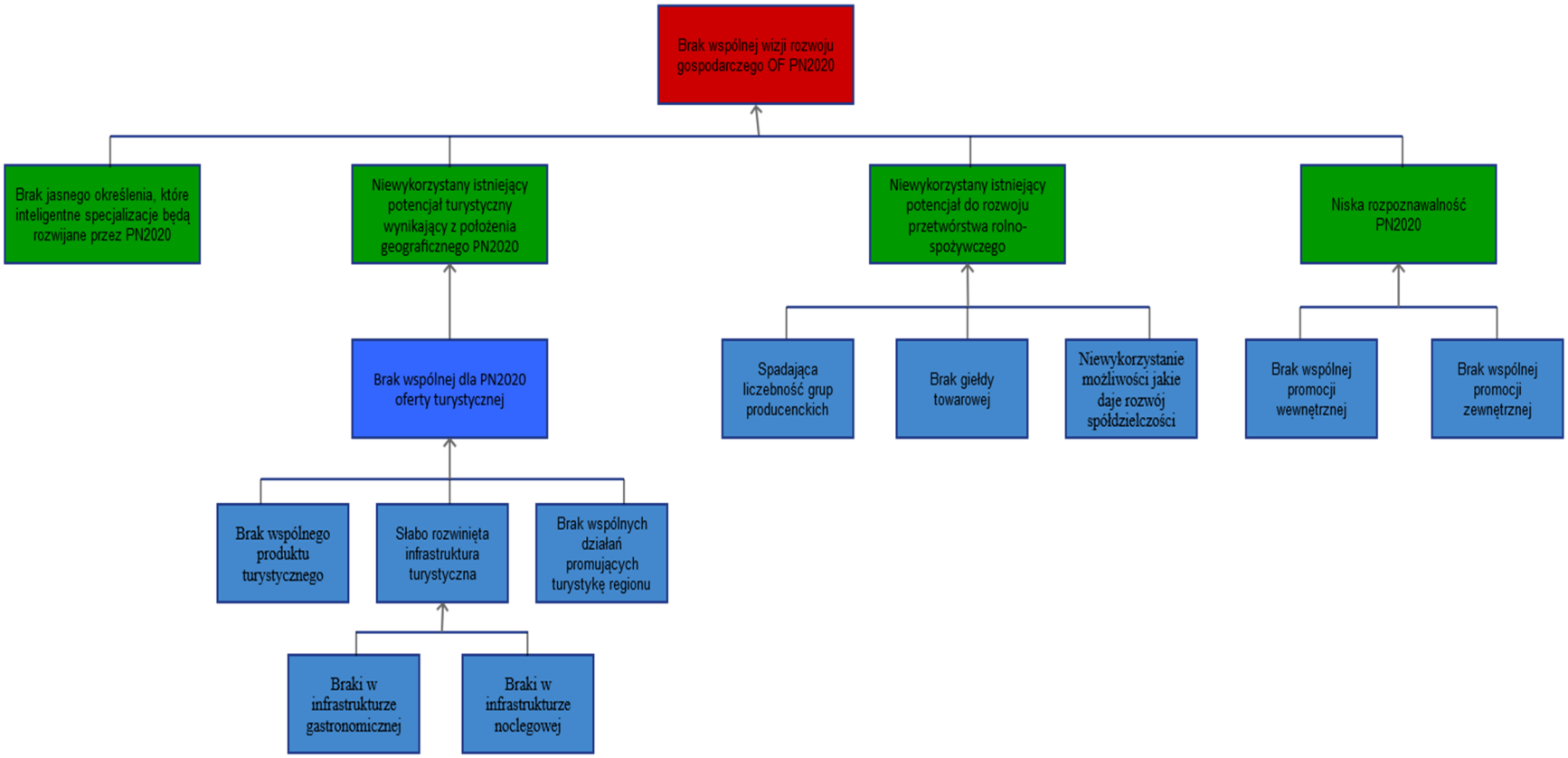

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strona 329

8.2.2. Podsumowanie drzew problemów

W obszarze **rynku pracy** za kluczowy problem można uznać słabo rozwinięty i mało atrakcyjny rynek pracy OF PN2020. Jego przyczyny to przede wszystkim wysoki poziom bezrobocia (w tym duży odsetek osób długotrwale bezrobotnych, występowanie bezrobocia strukturalnego oraz duży odsetek, głównie wśród bezrobotnych, osób z niskim wykształceniem), brak nowych miejsc/ofert pracy (w tym w szczególności dla osób młodych, osób w wieku 50+, kobiet, dla absolwentów szkół zawodowych i średnich oraz osób niepełnosprawnych), emigracje zarobkowe (w szczególności osób młodych, wykształconych) a także występowanie zjawisk patologicznych (jak np. szara strefa). Ponadto w obszarze rynku pracy problemem jest utrudniona, a często jej brak, współpraca partnerów z PN2020. Mamy do czynienia z niewystarczającymi działaniami wspierającymi przedsiębiorców (w tym brakiem zachęt w postaci ulg podatkowych i innych zobowiązań publicznoprawnych przy zatrudnianiu nowych pracowników oraz niewielką aktywnością w dziedzinie wspólnej promocji regionu i lokalnych przedsiębiorców), brakiem wspólnej oferty inwestycyjnej, brakiem wspólnej promocji turystyczno-gospodarczej czy też słabym przepływem informacji i mało rozwiniętą współpracą przedsiębiorców, szkół, władz samorządowych i urzędów pracy. Inną ważną przyczyną wpływającą na problemy rynku pracy jest mentalność (części) mieszkańców OF PN2020. Część mieszkańców charakteryzuje bierność zawodowa i edukacyjna. Wśród przedsiębiorców brakuje działań wspólnych i zainteresowania się problemami OF PN2020. Do tego dochodzi niski poziom świadomości mieszkańców co do możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy, a także niewielka wiedza np. w dziedzinie odnawialnych źródeł energii, co przekłada się na blokowanie przez mieszkańców inwestycji gospodarczych, takich jak: biogazownie, czy elektrownie wiatrowe.

Jeśli chodzi o obszar **edukacji,** to za główny problem należy uznać to, że wykształcenie mieszkańców jest niedostosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy. Przyczyn tego problemu można doszukiwać się w niespójności systemu kształcenia z oczekiwaniami lokalnego rynku pracy. Powoduje to prowadzenie naboru na kierunki, które kształcą kolejnych bezrobotnych. Brakuje kształcenia wyspecjalizowanego/zawodowego, uczniom brakuje motywacji do kształcenia zawodowego, a absolwenci szkół często nie mają praktycznego doświadczenia co wiąże się z tym, że pracodawcy niechętnie zatrudniają takie osoby. Ponadto brakuje w szkołach doradztwa zawodowego, a uczniowie niewiele wiedzą o możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przy wyborze kierunków kształcenia. Oprócz niespójności systemu kształcenia z oczekiwaniami rynku pracy mamy do czynienia z problemem jakości kształcenia. Problem ten powodowany jest m.in. przez brak wykwalifikowanej kardy nauczycielskiej, która mogłaby kształcić w nowych kierunkach. Ponadto brakuje odpowiedniej liczby miejsc na praktyki i staże, co może być efektem wprowadzenia rozwiązania, które wymusza na przedsiębiorcach chcących przyjąć uczniów na praktyki zawodowe, posiadanie uprawnień pedagogicznych. Miejsc na praktyki i staże brakuje również dlatego, że na obszarze PN2020 funkcjonuje niewiele dużych firm, które stanowią naturalne zaplecze dla szkół poszukujących przedsiębiorców gotowych przyjąć praktykantów i stażystów. Kolejna przyczyna składająca się na niski poziom kształcenia, to słabe wyposażenie placówek edukacyjnych w infrastrukturę dającą możliwość praktycznej nauki zawodu. Braki w wyposażeniu infrastrukturalnym placówek edukacyjnych powodowane są m.in. przez opóźnione reagowanie na ciągły postęp technologiczny i liczne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG przekazanych Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

innowacje w dziedzinie edukacji i oświaty. To z kolei powoduje, że mamy do czynienia z brakiem szkolnictwa zawodowego na odpowiednim poziomie.

Z kolei głównym problemem w obszarze **gospodarki** jest niski potencjał rozwoju gospodarczego OF PN2020. Część przyczyn tego problemu powiązana jest z niskim zainteresowaniem inwestorów obszarem OF PN2020. Na ten brak zainteresowania wpływ ma brak odpowiedniej oferty dla inwestorów, niedostatek wykwalifikowanej zawodowej siły roboczej, mała (a czasami jej brak) powierzchnia gminnych terenów inwestycyjnych czy też brak pełnego uzbrojenia terenów inwestycyjnych. Ponadto potencjał rozwoju gospodarczego PN2020 często jest niewykorzystywany. Tak jest w przypadku przetwórstwa rolno-spożywczego czy też branży turystycznej. Kolejne przyczyny niskiego potencjału rozwoju gospodarczego tkwią w strukturze przedsiębiorstw OF PN2020. Dominują bowiem mikroprzedsiębiorstwa, brakuje dużych zakładów pracy generujących zatrudnienie. Ponadto brakuje przedsiębiorstw mogących pełnić rolę strategiczną na obszarze PN2020, wokół których można by wykreować sieć obsługujących je firm. Kolejna przyczyna to niski stopień innowacyjności przedsiębiorstw powodowany faktem braku kapitału w przedsiębiorstwach na inwestycje w innowacje. Do tego dochodzi brak wsparcia dla przedsiębiorców ze strony jednostek samorządu terytorialnego oraz niewystarczające wsparcie ze strony instytucji otoczenia biznesu. Ważna dla rozwoju gospodarczego regionu jest także infrastruktura drogowa, która niestety na wielu obszarach znajduje się w nieodpowiednim stanie techniczny. Ponadto OF PN2020 nie posiada wspólnej oferty turystycznej bazującej na wspólnym produkcie turystycznym, uzupełnieniu braków w infrastrukturze gastronomicznej i noclegowej oraz opracowaniu wspólnej promocji. Brak jasnego i spójnego wizerunku PN2020 zarówno wśród mieszkańców gmin i powiatów wchodzących w skład partnerstwa, jak i wśród mieszkańców innych regionów Polski.

8.3.Macierz BCG kierunków rozwoju OF PN2020

Macierz BCG jest narzędziem analizy portfelowej, tradycyjnie używanym w zarządzaniu strategicznym przedsiębiorstwami. Narzędzie zostało opracowane przez Bruce'a Hendersona z Boston Consulting Group. U podstaw tej metody leży założenie, że zwiększenie udziału w rynku wymaga początkowych inwestycji, ale w dalszej perspektywie czasowej przyczynia się do wzrostu zysków.

Tradycyjna macierz opiera się na dwóch wymiarach: względnego udziału w rynku (w porównaniu do głównego konkurenta) oraz potencjału wzrostu udział w rynku. Służą one określaniu odpowiednio atrakcyjności oraz konkurencyjności poszczególnych produktów/sfery działalności przedsiębiorstwa.

Na podstawie analizy poszczególnych produktów/dziedzin działalności na tych dwóch wymiarach następuje ich przyporządkowanie do czterech kategorii:

Dojna krowa - produkty/sfery działalności, w odniesieniu do których można mówić o stabilizacji zysków bez konieczności znaczących inwestycji.

Gwiazda - produkty/sfery działalności, które już generują zyski, ale zarazem stale wymagają inwestycji rozwojowych. Gwiazdy mają szanse przekształcić się w przyszłości w Dojne Krowy.

Dylemat (znak zapytania) - produkty/sfery działalności w początkowych fazach rozwoju, wymagające znaczących nakładów, a nieprzynoszące jeszcze zysków. Zainwestowane w nie

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

środki mogą przyczynić się do zysków w przyszłości, ale z drugiej strony istnieje ryzyko niepowodzenia - Dylemat może stać się zarówno Gwiazdą, jak i Psem.

Pies (kula u nogi) - produkty/sfery działalności o niewielkim udziale w rynku oraz bez znaczących perspektyw rozwojowych. Utrzymywanie ich nie wymaga nadmiernych nakładów, ale może być uznane za obciążenie ze względu na zablokowanie kapitału[92].

Ze względu na swoją uniwersalność macierz może zostać również zastosowana do podmiotów innych niż przedsiębiorstwa, w tym jednostek samorządu terytorialnego. Wymaga to jednak szerszego niż jedynie ekonomiczne rozumienie zysków i inwestycji. Celem sformułowanej na podstawie analizy strategii działania ma być rozwój danego obszaru oraz wzrost poziomu życia jego mieszkańców.

Poniżej znajduje się macierz opracowana na podstawie przeprowadzonych badań oraz analizy SWOT. Macierz zawiera branże posegregowane ze względu na konkurencyjność i atrakcyjność(potencjał rozwojowy). Pod uwagę wzięto branże, które uznano za perspektywiczne (w większym bądź mniejszym zakresie) z punktu widzenia rozwoju gospodarczego OF PN2020. Do branż tych zaliczono:

- turystykę,
- usługi leczniczo-opiekuńcze,
- przemysł drzewny i leśnictwo,
- przemysł wydobywczy,
- rolnictwo,
- rolnictwo ekologiczne,
- przetwórstwo rolno-spożywcze,
- OZE,
- przetwórstwo przemysłowe.

TABELA 140. MACIERZ BCG

		Konkurencyjność (Względny udział w rynku)	
		Wysoki	**Niski**
Atrakcyjność (Potencjał rozwojowy)	**Wysoki**	Gwiazdy: branża turystyczna usługi leczniczo-opiekuńcze rolnictwo ekologiczne przetwórstwo przemysłowe	Znaki zapytania: Odnawialne Źródła Energii przemysł drzewny i leśnictwo przemysł wydobywczy
	Niski	Dojne krowy: przemysł spożywczy rolnictwo	Psy: -

Źródło: opracowanie własne

W wyniku analizy dokonano następującego podziału:

Dojne krowy – przetwórstwo rolno-spożywcze, rolnictwo.

Gwiazdy - branża turystyczna, usługi leczniczo opiekuńcze, rolnictwo ekologiczne, przetwórstwo przemysłowe.

[92] Źródło: Internet Centre for Business Administration; http://www.netmba.com/strategy/matrix/bcg/

Projekt dofinansowany z funduszy EOG przyznanych Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Dylematy (znaki zapytania) - Odnawialne Źródła Energii, przemysł drzewny i leśnictwo, przemysł wydobywczy.

Psy (kule u nogi) - brak.

Strategia Rynku Pracy OF PN2020 powinna uwzględniać zrównoważone czerpanie korzyści z Dojnych Krów i tworzenie Gwiazdom warunków do rozwoju. Nie stwierdzono istnienia Psów, co oznacza, że nie występuje negatywne zjawisko blokowania środków w dziedzinach nierozwojowych. Jeśli chodzi o Dylematy to konieczne jest przeanalizowanie sytuacji w celu stwierdzenia, które z nich mają największy potencjał, aby możliwe było optymalne ulokowanie zasobów.

8.4. Propozycja dyslokacji branż prorozwojowych na obszarze OF PN2020

Branże które wzięto pod uwagę przy tworzeniu macierzy BCG poddano wielowskaźnikowej analizie[93] celem określenia, które z nich poszczególne gminy OF PN2020 powinny w szczególności rozwijać na swoim terenie. W poniżej tabeli zaprezentowano branże rekomendowane do rozwoju w OF PN2020, w rozbiciu na poszczególnych Partnerów.

[93] Wykorzystano następujące wskaźniki:
1. Najważniejsze podmioty gospodarcze OF PN2020 według liczby zatrudnionych, stan na 31 grudnia 2013 roku
2. Specjalizacja gospodarek gmin członkowskich OF PN2020 w opinii mieszkańców
3. Procentowy udział podmiotów gospodarczych działających w działach gospodarki związanych z branżami będącymi atutami OF PN2020 w liczbie przedsiębiorstw ogółem w 2013 roku
4. Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej w gminach Partnerstwa Nyskiego 2020, ocena warunków agroekologicznych w punktach
5. Szacunkowe zatrudnienie w branżach będących atutami OF PN 2020 w latach 2009-2013
6. Udział branż będących atutami OF PN 2020 w zatrudnieniu ogółem w latach 2009-2013
7. Biogazownie, wiatraki, inwestycje fotowoltaiczne w OF PN2020
8. Ścieżki rowerowe ogółem na 10 000 km^2 i 10 000 ludności w latach 2011-2013 (km)
9. Powierzchnia poszczególnych form ochrony przyrody występujących na terenie OF PN2020 w latach 2004-2013 w hektarach
10. Parki krajobrazowe OF PN2020 w 2013 roku
11. Obszary chronionego krajobrazu OF PN2020 w 2013 roku
12. Rezerwaty OF PN2020 w 2013 roku
13. Obszary mające znaczenie dla Wspólnoty OF PN2020 w 2013 roku
14. Obszary specjalnej ochrony ptaków OF PN2020 w 2013 roku
15. Pomniki przyrody w gminach OF PN2020 w 2013 roku
16. Obiekty historyczne OF PN2020 w latach 2013-2014
17. Zabytki OF PN2020 wpisane do rejestru zabytków, stan na 31.12.2013 roku
18. Szlaki piesze na terenie OF PN2020
19. Szlaki rowerowe na terenie OF PN2020
20. Podstrefy WSSE na terenie OF PN2020 (w ha)
21. Liczba obiektów hotelowych na terenie OF PN2020 w latach 2004-2013
22. Liczba noclegów udzielonych przez hotele i inne obiekty noclegowe w latach 2004-2013
23. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej gmin województwa opolskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji w 2012 roku

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 141 BRANŻE REKOMENDOWANE DO ROZWOJU W OF PN2020

	Turystyka	Usługi leczniczo-opiekuńcze	Przemysł drzewny i leśnictwo	Przemysł wydobywczy	Rolnictwo (w tym ekologiczne)	Przetwórstwo rolno-spożywcze	OZE[94]	Przetwórstwo przemysłowe[95]
Grodków	++	++	++		++	++	+	++
Głuchołazy	+++	+++	++	++	++	+	++	+++
Korfantów	++	+++	+++	+	+++	+++	++	
Łambinowice	+++	+		++	+	+++	++	++
Nysa	+++	++	++	+	++	+++	+++	+++
Otmuchów	+++	+	++	+	++	++	+++	++
Paczków	+++	++		+	++	+++	++	++
Skoroszyce	++		++		+	+++		
Biała	++			+	+++	+++	+++	+
Lubrza			+++		+++	+++	+++	
Prudnik	+++	+++	+++	++	++	++	++	+++
Branice	++	+++			+++	+++		
Głubczyce	++	+++	++	+	++	+++	+++	++
Kietrz	++	+		++	+++	+++	+++	+

+++ zdecydowanie rozwijać
++ rozwijać
+ traktować jako ewentualny kierunek rozwoju

Źródło: opracowanie własne

Bazując na powyższych rekomendacjach należy stwierdzić, że OF PN2020 traktowany jako całość (pomijając pojedyncze gminy) powinien w szczególności skupić się na następujących kierunkach rozwoju:

- rolnictwo (w tym ekologiczne),
- przetwórstwo rolno spożywcze,
- turystyka.

Część gmin OF PN2020 powinna skupić się ponadto na rozwoju:

- usług leczniczo-opiekuńczych,
- przemysłu drzewnego,
- przetwórstwa przemysłowego.

Wyniki analizy wskazują także, że jedynie nieliczne gminy mogą rozwijać na swoim obszarze takie branże jak:

- przemysł wydobywczy,
- OZE.

[94] OZE – mamy tu na myśli przede wszystkim biogazownie, elektrownie fotowoltaiczne, elektrownie wiatrowe, elektrownie wodne
[95] Przetwórstwo przemysłowe – rozumiane bez produkcji artykułów spożywczych i napojów, którą ujęto w przetwórstwie rolno-spożywczym

Projekt dofinansowany z funduszy EOG przekazanych Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Na poniższych rysunkach zaprezentowano graficznie propozycję dyslokacji branż prorozwojowych na obszarze OF PN2020.

RYSUNEK 21. DYSLOKACJA BRANŻY TURYSTYCZNEJ NA OBSZARZE PN2020

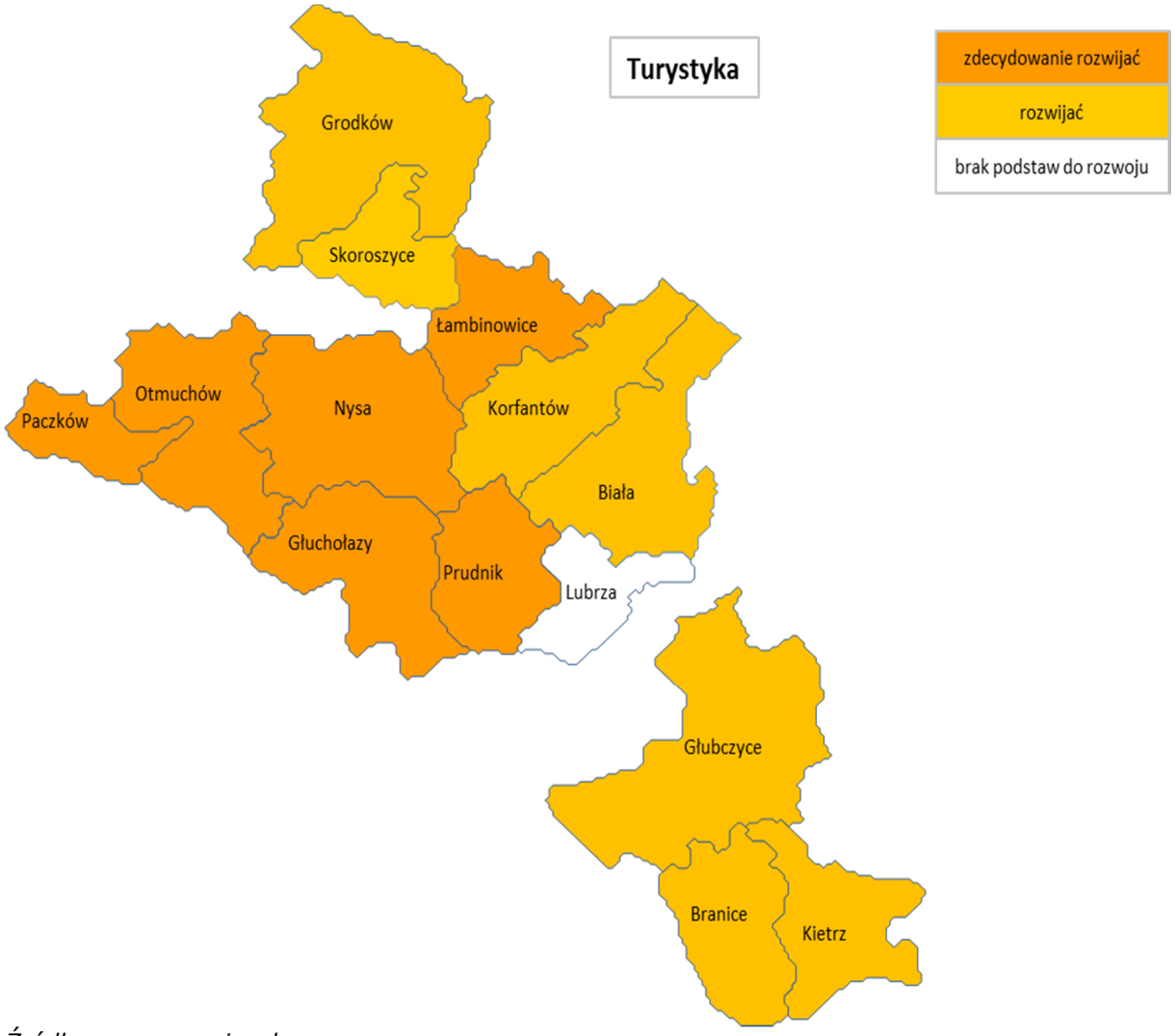

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

RYSUNEK 22. DYSLOKACJA BRANŻY USŁUG LECZNICZO-OPIEKUŃCZYCH NA OBSZARZE PN2020

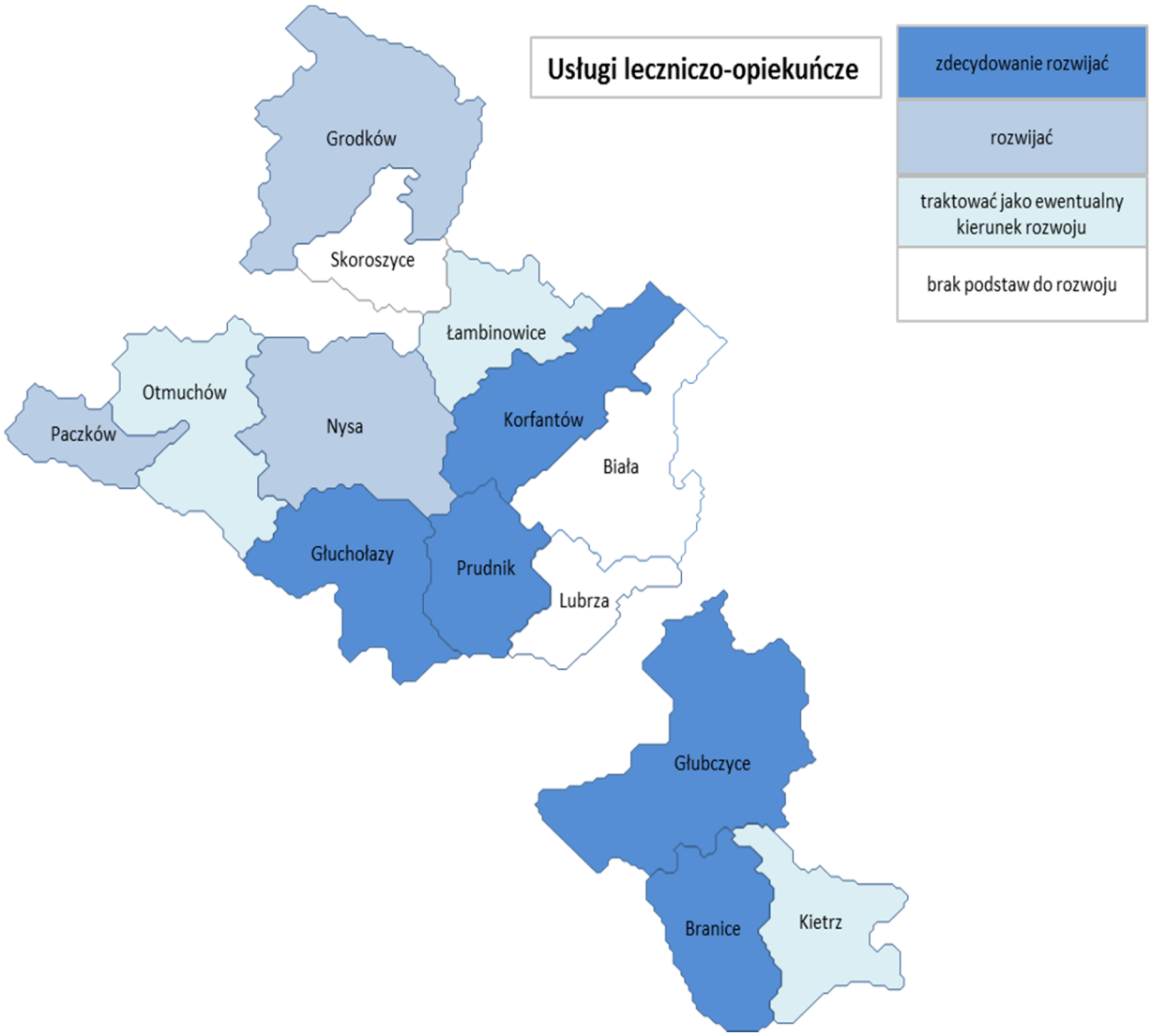

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG przyznanych Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

RYSUNEK 23. DYSLOKACJA BRANŻY PRZEMYSŁ DRZEWNY I LEŚNICTWO NA OBSZARZE PN2020

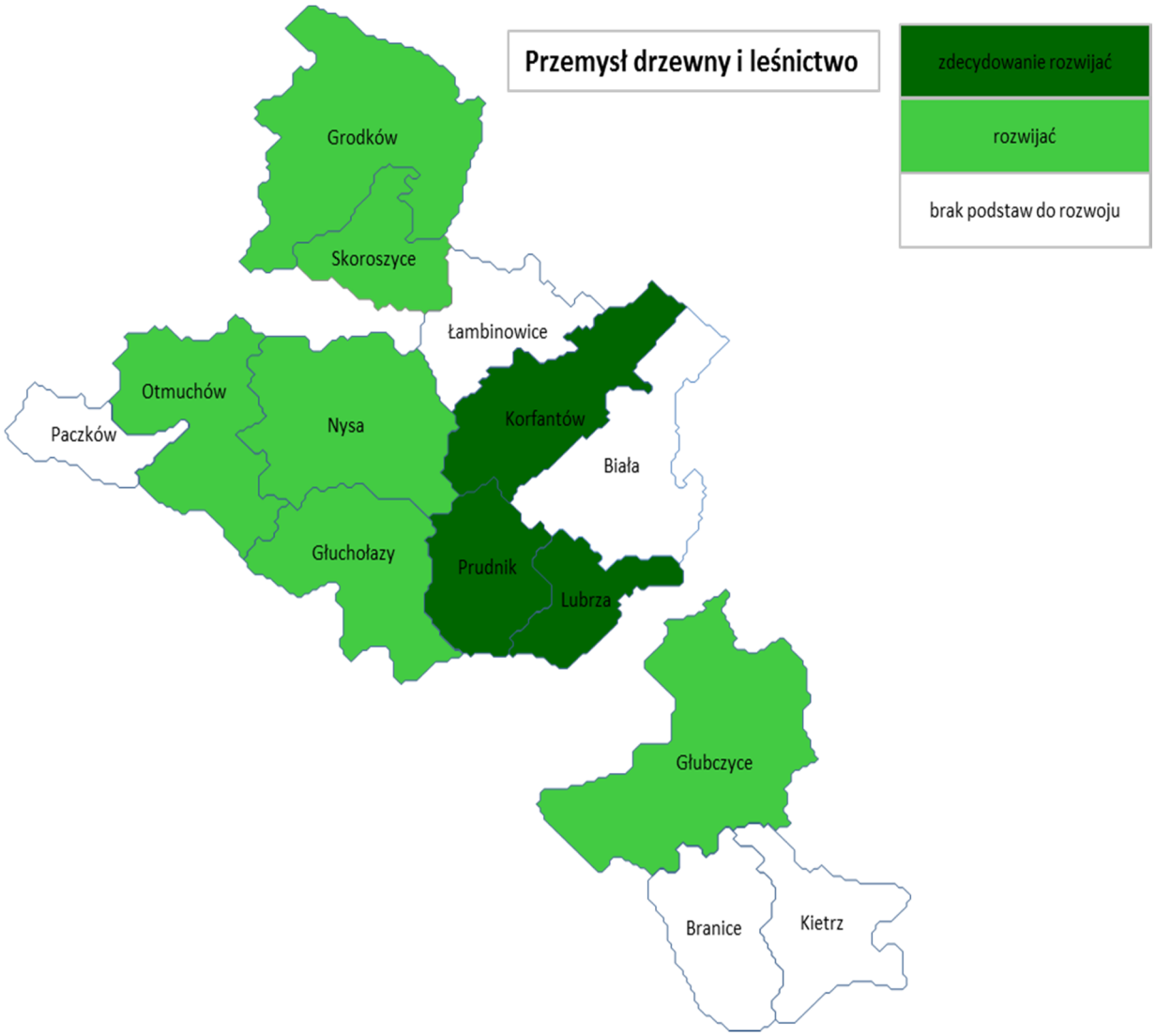

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

RYSUNEK 24. DYSLOKACJA BRANŻY PRZEMYSŁ WYDOBYWCZY NA OBSZARZE PN2020

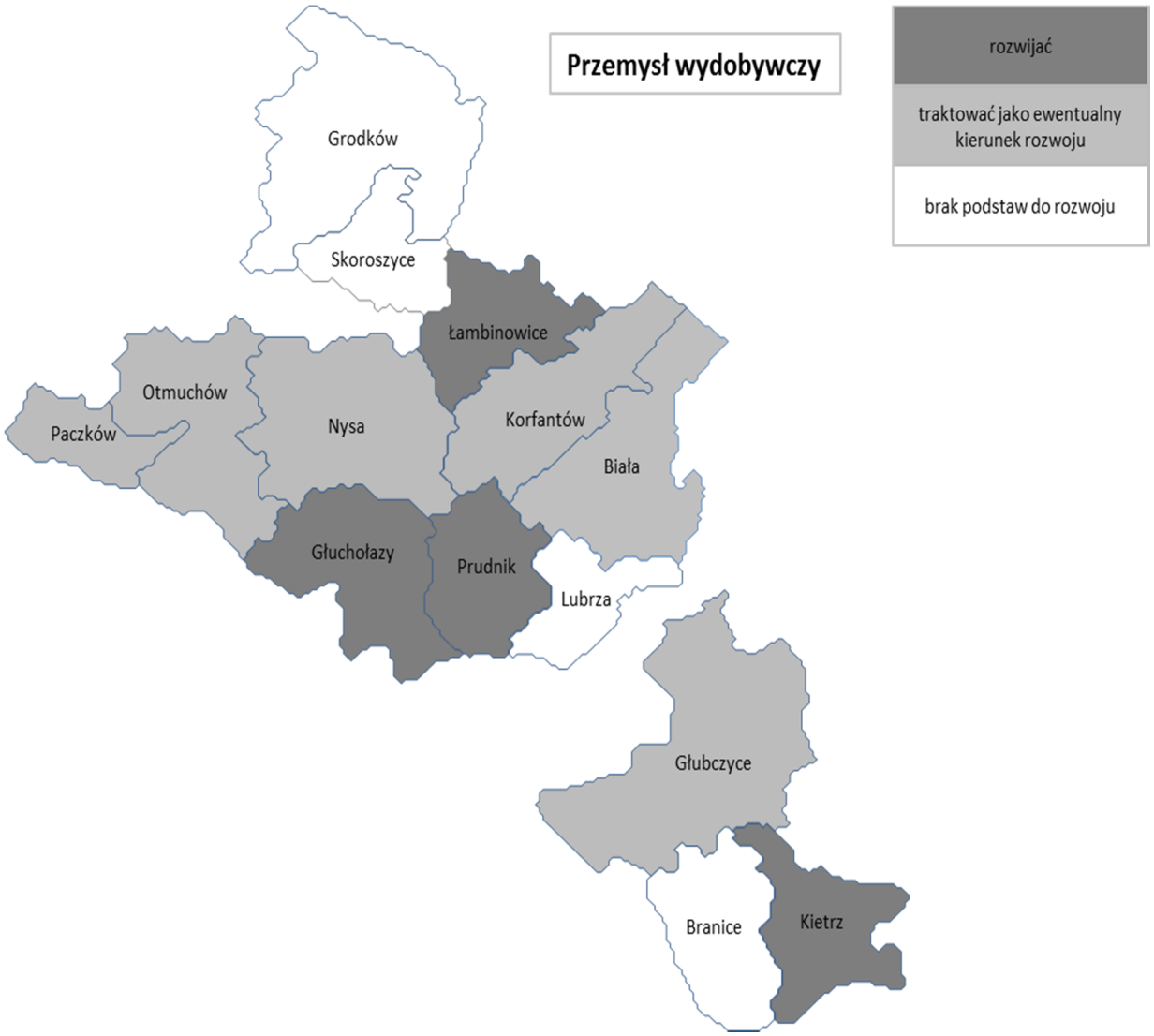

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG przyznanych Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

RYSUNEK 25. DYSLOKACJA BRANŻY ROLNICTWO (W TYM EKOLOGICZNE) NA OBSZARZE PN2020

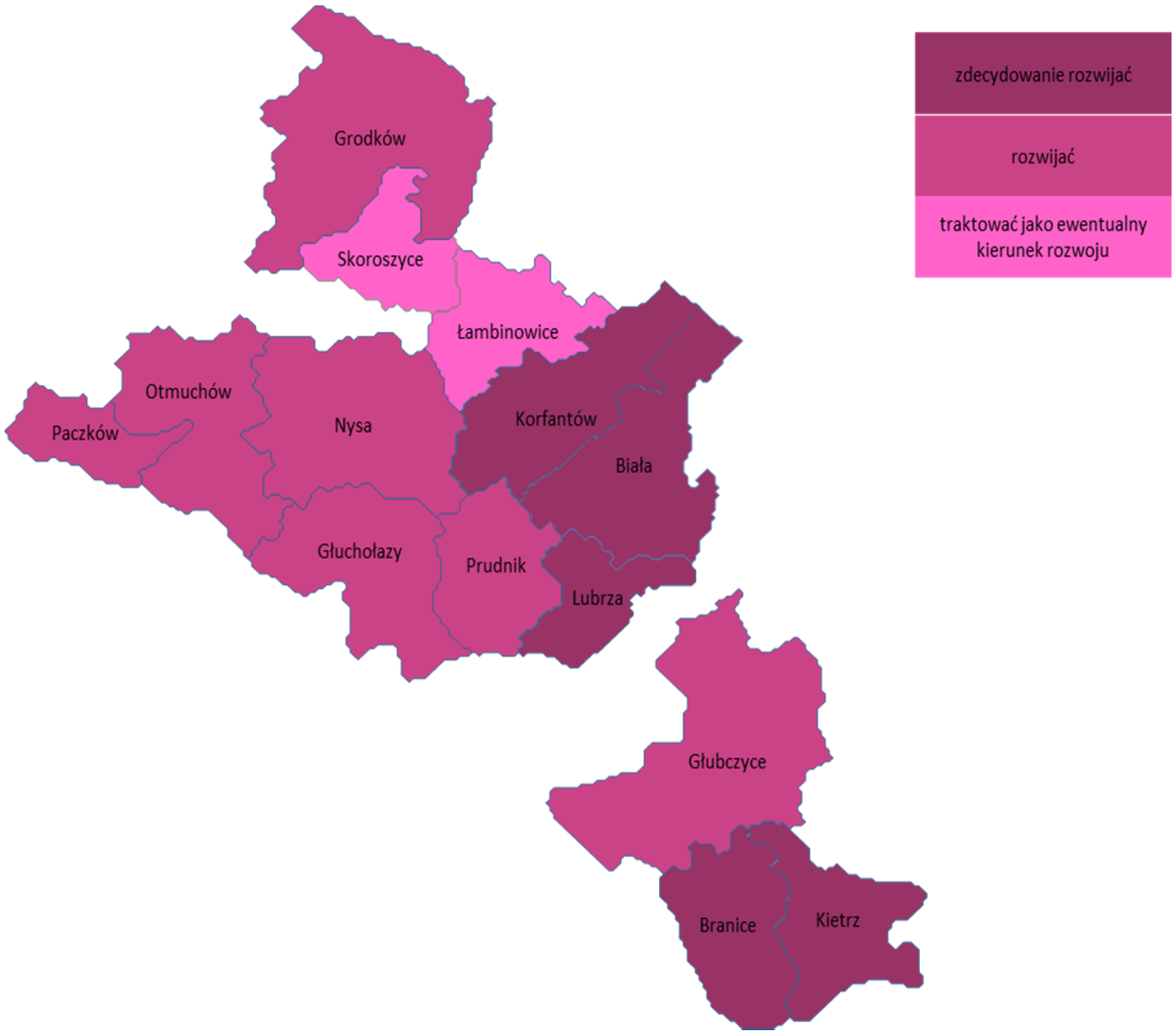

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

RYSUNEK 26. DYSLOKACJA BRANŻY PRZETWÓRSTWO ROLNO-SPOŻYWCZE NA OBSZARZE PN2020

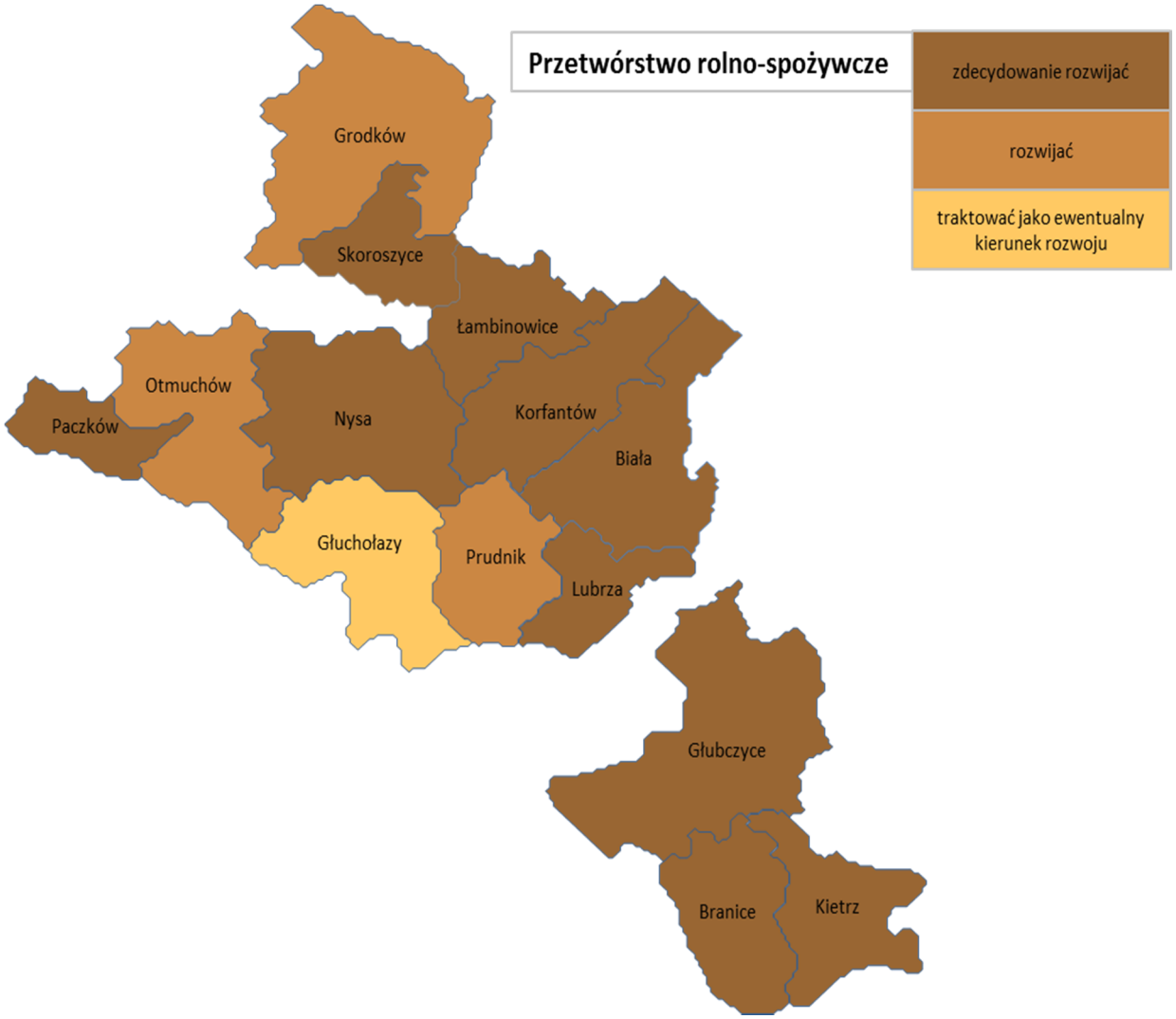

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG przyznanych Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

RYSUNEK 27. DYSLOKACJA BRANŻY OZE NA OBSZARZE PN2020

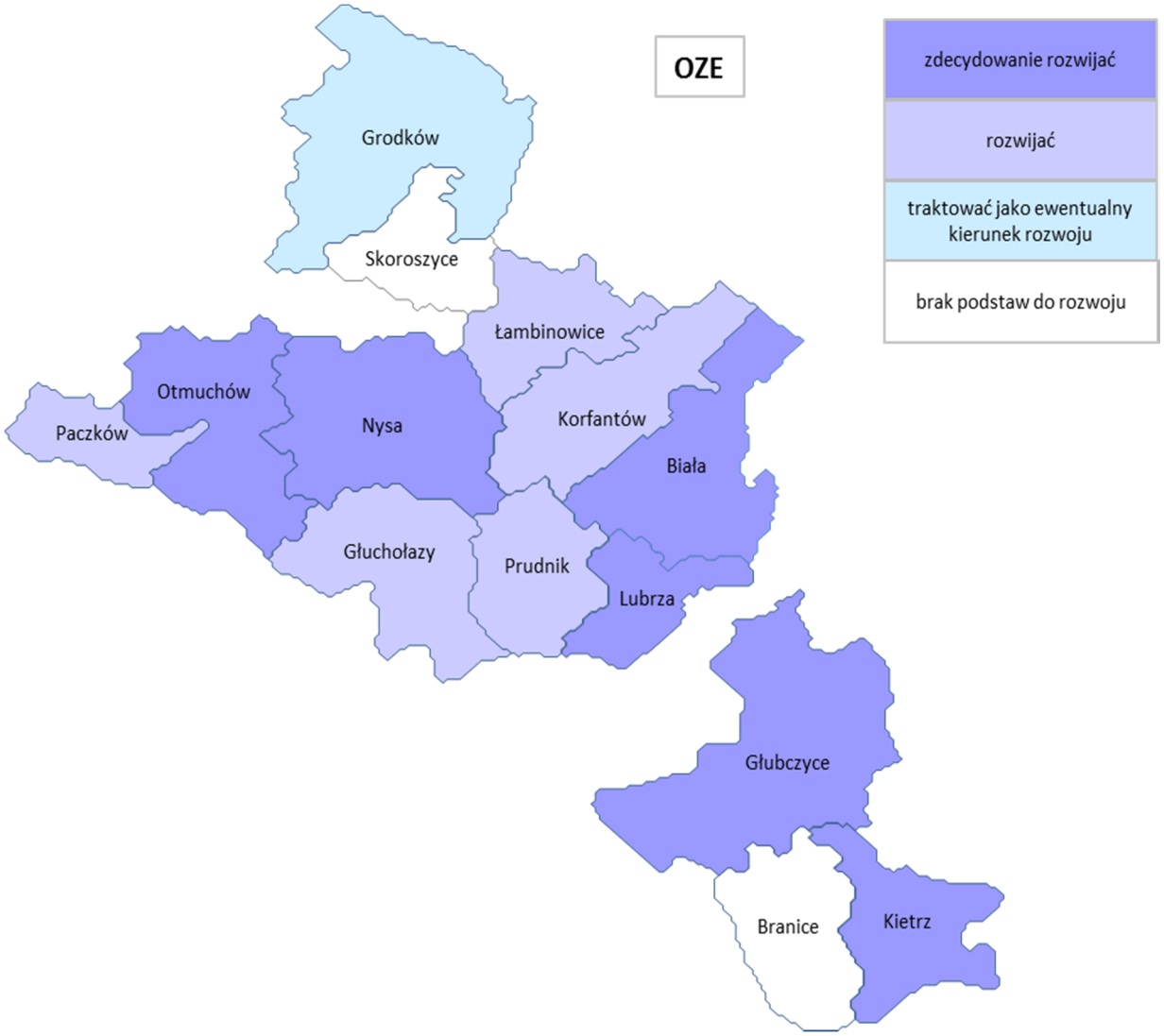

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

RYSUNEK 28. DYSLOKACJA BRANŻY PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE NA OBSZARZE PN2020

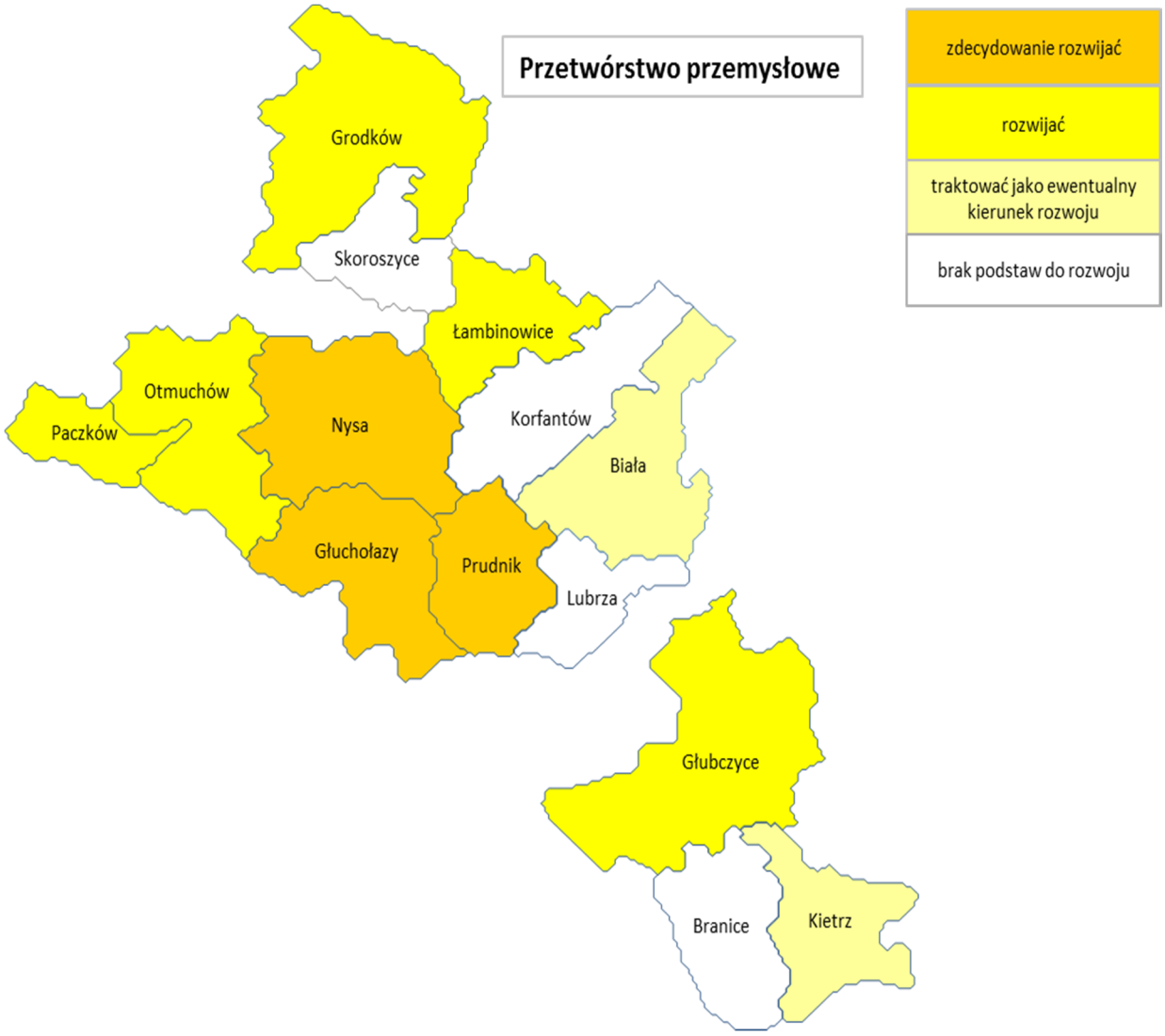

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG przekazanych Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

8.5.Wnioski z analizy strategicznej: optymalne kierunki rozwoju rynku pracy

Przeprowadzona analiza strategiczna skłania do następujących wniosków dotyczących kierunków rozwoju rynku pracy OF PN2020:

- Podejmowane aktywności jedynie na samym rynku pracy (aktywne i pasywne formy walki z bezrobociem, jak np. prace interwencyjne, roboty publiczne, zachęcanie do podjęcia działalności gospodarczej osoby bezrobotne, przygotowanie zawodowe czy staże zawodowe) będą dalece niewystarczające do tego, aby w najbliższych latach poprawić sytuację na lokalnym rynku pracy.
- Kluczowe dla rozwoju rynku pracy OF PN2020 będą działania mające na celu pobudzenie rozwoju gospodarczego tego obszaru. Bez bowiem przyciągnięcia do OF PN2020 inwestorów, w szczególności do branż uznanych za prorozwojowe, trudno będzie mówić o skutecznej walce z pogarszającym się stanem lokalnego rynku pracy.
- Lokalna gospodarka powinna rozwijać się w sposób zdywersyfikowany, to znaczy, nie należy skupiać się na jednej czy dwóch branżach, ale konieczny będzie wielokierunkowy rozwój gospodarczy. Wydaje się, że PN2020 powinno w szczególności postawić na rozwój takich branż jak: rolnictwo (w tym ekologiczne), przetwórstwo rolno spożywcze, turystyka, usługi leczniczo-opiekuńcze i OZE.
- Nie jest również wskazane, aby wszyscy Partnerzy PN2020 rozwijali u siebie wszystkie wymienione wyżej branże. Jak bowiem wykazała przeprowadzona analiza niektóre gminy nie mają podstaw do tego, aby np. rozwijać u siebie np. usługi leczniczo-opiekuńcze.
- Dla rozwoju lokalnego rynku pracy istotne będzie podejmowanie przez PN2020 działań mających na celu rozwój przedsiębiorczych postaw mieszkańców, wykreowanie ułatwień w postaci ulg i zwolnień podatkowych przy zakładaniu działalności gospodarczej oraz wsparcie przedsiębiorstw w aplikowaniu o środki unijne na inwestycje w innowacje.
- Kolejny ważny obszar dla rozwoju lokalnego rynku pracy, to dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy oraz wykreowanie nowych kierunków kształcenia pod branże, które uznano za ważne dla rozwoju tego obszaru.
- Realizacja wszelkich projektów i pomysłów na rzecz lokalnego rynku pracy będzie wymagała ścisłej współpracy Partnerów PN2020 i podejmowania szybkich decyzji. Wydaje się zatem, że do zarządzania OF PN2020 konieczne będzie powołanie struktury, która skupi w sobie z jednej strony uprawnienia decyzyjne a z drugiej weźmie na siebie odpowiedzialność za proces wdrażania opracowanej Strategii.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

8.6.Cele Strategii Rynku Pracy OF PN2020

8.6.1. Wyzwania i perspektywy rozwojowe rynku pracy OF PN2020

Określenie wyzwań oraz perspektyw rozwojowych rynku pracy OF PN2020 było możliwe na podstawie dokumentów planistycznych na poziomie wojewódzkim. Będą one kształtowały sytuację w regionie i wpłyną na możliwości dalszego rozwoju rynku pracy OF PN2020.

Za dwa kluczowe dokumenty zostały uznane: Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do roku 2020 i Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2020.

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do roku 2020 opiera się na pięciu wyzwaniach rozwojowych.

1. **Zapobieganie i przeciwdziałanie procesom depopulacji (horyzontalne wyzwanie rozwojowe).**

   Niekorzystne trendy demograficzne oraz migracyjne stanowią ważne wyzwanie dla całego regionu. Konieczne jest podnoszenie jego atrakcyjności jako miejsca pracy i zamieszkania poprzez kształtowanie dopasowanej po potrzeb społeczności oferty opiekuńczej, mieszkaniowej i edukacyjnej, jak również wspieranie przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy.

2. **Przygotowane do rynku pracy aktywne społeczeństwo (tematyczne wyzwanie rozwojowe).**

   Do poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy niezbędne jest lepsze dopasowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy. Inwestowanie w kapitał ludzki może przyczynić się również do wzrostu przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców.

3. **Konkurencyjna gospodarka oparta na innowacyjności i współpracy z nauką (tematyczne wyzwanie rozwojowe).**

   Dla rozwoju gospodarczego regionu, który przyczyni się do poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy, konieczne jest tworzenie warunków sprzyjających wdrażaniu rozwiązań innowacyjnych. W związku z tym wspierane powinno być budowanie potencjału badawczo-rozwojowego oraz inwestycje w kadry. Ważna jest również promocja innowacyjności oraz współpracy wśród przedsiębiorców.

4. **Atrakcyjne obszary do zamieszkania, inwestowania i wypoczynku (tematyczne wyzwanie rozwojowe).**

   Na poziom życia lokalnej społeczności wpłynąć może przede wszystkim poprawa jakości i dostępności usług ochrony zdrowia, opieki nad dziećmi oraz edukacji. Ważne jest również zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz dostępności dóbr i usług (w tym również e-usług publicznych).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG przekazanych Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

5. **Zrównoważony rozwój aglomeracji opolskiej, miast i obszarów wiejskich regionu (tematyczne wyzwanie rozwojowe).**

   Zróżnicowanie regionu wymaga dopasowania działań rozwojowych do potrzeb obszarów o odmiennych potrzebach i potencjałach. Istotne jest zwłaszcza integracja funkcjonalna obszarów miejskich i wiejskich.

Z kolei z zapisów Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2020 wynikają następujące wyzwania:

1. **Skuteczny transfer wiedzy w regionie z wykorzystaniem narzędzi ICT (wyzwanie horyzontalne).**

   Proces informatyzacji społeczeństwa wymaga zarówno infrastruktury (sieć szerokopasmowego Internetu), jak również budowania kompetencji i kultury informatycznej społeczeństwa. Nowoczesne technologie powinny być również w większym zakresie wykorzystywane dla usprawniania komunikacji i współpracy pomiędzy różnymi podmiotami z sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego.

2. **Wzmacnianie innowacyjności w regionie poprzez specjalizacje inteligentne z poszanowaniem zasad rozwoju zrównoważonego (wyzwanie horyzontalne).**

   Wspieranie rozwoju inteligentnych specjalizacji wykorzystujących unikalne potencjały regionu może przyczynić się do budowania jego przewagi konkurencyjnej. Ważne jest, aby inwestycje miały charakter kompleksowy - obejmujący cały proces kształtowania się inteligentnych specjalizacji.

3. **Edukacja i kształcenie na rzecz innowacyjnej gospodarki (wyzwanie horyzontalne).**

   Z punktu widzenia rozwoju gospodarki potrzebne jest lepsze dostosowanie edukacji do potrzeb lokalnego rynku pracy. Istotne jest kształtowanie przez szkoły i uczelnie postaw przedsiębiorczych i kreatywnych oraz kompetencji miękkich. Pozytywnie na sytuację absolwentów na rynku pracy wpłynąć może również rozwój współpracy pomiędzy szkołami i uczelniami a przedsiębiorstwami.

4. **Systemowe wsparcie specjalizacji regionalnych, w tym specjalizacji inteligentnych (wyzwanie wertykalne).**

   Dla rozwoju inteligentnych specjalizacji regionalnych konieczne jest stworzenie odpowiednich mechanizmów wsparcia. System kompleksowych działań powinien stanowić zachętę dla przedsiębiorców z branż o dużym potencjale innowacyjnym. Jednocześnie wskazanym jest, aby promował on współpracę (w tym również międzysektorową i międzynarodową).

5. **Wzmacnianie potencjału badawczego i edukacyjnego oraz komercjalizacja wyników prac B+R (wyzwanie wertykalne).**

   Dla zwiększenia wykorzystania komercyjnego wyników badań (a co za tym idzie, rozwoju innowacyjności regionu) potrzebne jest stworzenie odpowiednich warunków do współpracy pomiędzy twórcami i odbiorcami innowacji. Ważne są

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

wiec działania promujące kształcenie na kierunkach związanych z inteligentnymi specjalizacjami oraz inwestycje w infrastrukturę badawczą.

6. **Profesjonalizacja i koncentracja branżowa instytucji otoczenia biznesu (wyzwanie wertykalne).**

   Aby instytucje otoczenia biznesu mogły wywierać rzeczywisty wpływ na sytuację gospodarczą potrzebne jest właściwe zdefiniowanie profili ich działalności i dopasowanie ich do lokalnych uwarunkowań. Działalność instytucji otoczenia biznesu powinna wspierać innowacyjność przedsiębiorstw oraz promować ich współpracę.

8.6.2. Wizja, misja, cele strategiczne i operacyjne oraz drzewo celów

Przyjęte w Strategii Rynku Pracy OF PN2020 cele strategiczne i operacyjne mają służyć realizacji misji PN2020.

Misją Partnerstwa Nyskiego 2020 jest:

Podejmowanie wspólnych działań na rzecz zapewnienia mieszkańcom, przedsiębiorcom i osobom odwiedzającym OF PN2020 usług społecznych na wysokim poziomie, odpowiednich warunków pracy, nauki i wypoczynku przy jednoczesnym racjonalnym wykorzystaniu zasobów naturalnych i potencjału lokalnego do rozwoju innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki.

Dla tak brzmiącej misji Partnerstwa Nyskiego 2020 opracowano wizję i misję w obszarze ryku pracy.

Wizja zakłada, że Obszar Funkcjonalny Partnerstwo Nyskie 2020 w perspektywie 2030 roku będzie przyjaznym miejscem do życia, charakteryzującym się wysokim poziomem rozwoju gospodarczego, rozwiniętym i atrakcyjnym rynkiem pracy oraz kształceniem dostosowanym do potrzeb tego rynku.

Z kolei **misją Partnerstwa Nyskiego 2020 w obszarze rynku pracy jest podejmowanie wspólnych działań na rzecz zapewnienia odpowiednich warunków nauki i pracy przy jednoczesnym racjonalnym wykorzystaniu posiadanych atutów do rozwoju innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki.**

Przyjęta wizja i misja OF PN2020 w obszarze rynku pracy koresponduje z misją Partnerstwa Nyskiego 2020. W procesie wyznaczania celów strategicznych rynku pracy OF PN2020 przyjęto zasadę, że muszą one wynikać bezpośrednio z wizji i misji OF PN2020 w obszarze rynku pracy.

Zatem cele strategiczne rynku pracy OF PN2020, zostały wyznaczone w trzech obszarach: rynek pracy, edukacja i gospodarka. Te trzy obszary są ze sobą istotnie powiązane i aby można było dokonać takich zmian na rynku pracy OF PN2020, które przyczynią się do realizacji wizji i misji, nie można traktować ich w oderwaniu od siebie.

Cele strategiczne określają rezultaty o zasadniczym znaczeniu w długiej perspektywie oraz kierunkują działania na rzeczy właściwe dla koncepcji rozwoju rynku pracy całego OF PN2020 oraz poszczególnych gmin i powiatów. Cele strategiczne związane są z decyzjami dotyczącymi utrzymania lub zmiany wykorzystania zasobów gmin, powiatów i całego OF PN2020, w tym również zasobów będących w dyspozycji sektora prywatnego

Projekt dofinansowany z funduszy EOG przekazanych Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

i pozarządowego. Przypisane im cele operacyjne wyznaczają sposób ich realizacji w zakresie przedsięwzięć właściwych dla rozwoju gmin, powiatów i łącznie OF PN2020.

Cele strategiczne rynku pracy OF PN2020 są następujące:

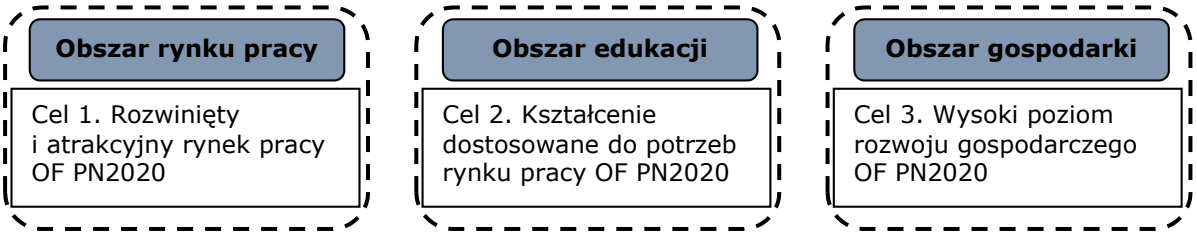

Źródło: opracowanie własne

Do poszczególnych celów strategicznych przypisane są cele operacyjne. Będą one możliwe do osiągnięcia poprzez realizację proponowanych działań (zadań realizacyjnych). Wyznaczają one działania właściwe dla koncepcji rozwoju gmin, powiatów i całego OF PN2020. Łącznie zostało wyznaczonych jedenaście celów operacyjnych.

Do **celu strategicznego 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy OF PN2020** zostały zaproponowane następujące cele operacyjne:

1.1. Niski poziom bezrobocia w OF PN2020[96].

1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020.

1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy.

1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020.

Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy OF PN2020 posiada dwa przypisane cele operacyjne:

2.1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy OF PN2020.

2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia w OF PN2020.

Do **celu strategicznego 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020** wyznaczonych zostało pięć celów operacyjnych:

3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów do OF PN2020.

3.2. Wzrost poziomu innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020.

3.3. Wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.

3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.

3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.

[96] przez niski poziom bezrobocia będziemy rozumieć przede wszystkim średnią stopę bezrobocia w OF PN2020 w 2026 roku (ewentualnie w 2030 roku) niższą o 1-2 punkty procentowe od średniej stopy bezrobocia w OF PN2020 w latach 2010-2015

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

RYSUNEK 29. DRZEWO CELÓW

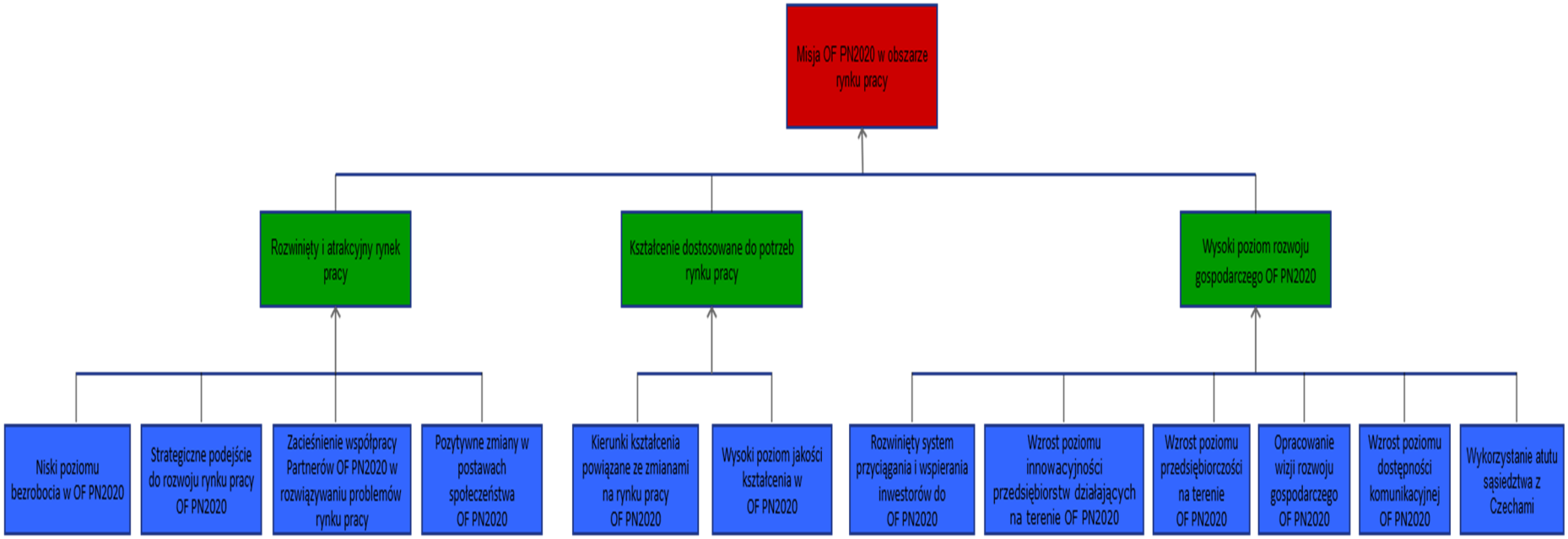

Źródło: opracowanie własne

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

Następnie do każdego z celów operacyjnych zostały przypisane zadania realizacyjne. Zadania realizacyjne niezbędne do wdrożenia strategii to wszystkie przedsięwzięcia, programy i projekty oraz inne działania, które mogą być przypisane do realizacji pojedynczej jednostce organizacyjnej lub osobie.

W poniższych tabelach znajduje się omówienie szczegółowych kierunków działań, w których zostały zawarte następujące elementy:

- Powiązanie z problemami, słabymi i mocnymi stronami.
- Priorytety (zadania priorytetowe).
- Powiązania z celami różnego rodzaju strategiami i programami

Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy	
Cel operacyjny 1.1: Niski poziom bezrobocia w OF PN2020	
Powiązanie z problemami	**1. Brak nowych miejsc (ofert) pracy.** 1.1. Brak miejsc (ofert) pracy szczególnie dla osób młodych oraz 50+; dla kobiet i dla absolwentów szkół oraz dla osób niepełnosprawnych[97]. 1.2. Wysokie koszty pracodawcy (głównie składka na ZUS) zniechęcające do zatrudniania nowych pracowników. **2. Duża liczba osób długotrwale bezrobotnych.** 2.1. Bezrobocie strukturalne. 2.2. Dziedziczenie bezrobocia. 2.3. Bierność zawodowa. 2.4. Liczna grupa osób z niskim wykształceniem wśród bezrobotnych. **3. Niechęć do zatrudniania osób starszych.** **4. Niechęć podejmowania zatrudnienia ze względu na niskie wynagrodzenie.** **5. Zjawiska patologiczne na rynku pracy.** 5.1. Rozwój „szarej strefy”. 5.2. Obszary wiejskie szczególnie zagrożone wykluczeniem z rynku pracy. 5.3. Pracodawcy przyjmują absolwentów na staże, ale po stażach nie oferują im zatrudnienia.
Powiązanie ze słabościami	Słabo rozwinięty i mało atrakcyjny rynek pracy na obszarze PN2020 Mentalność (negatywna) społeczeństwa PN2020 Niski potencjał rozwoju gospodarczego

[97] Problemem jest generalnie brak miejsc dla osób bezrobotnych w OF PN 2020, ze szczególnym uwzględnieniem wymienionych grup.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Powiązanie z mocnymi stronami	Położenie geograficzne Posiadane tereny inwestycyjne Przynależność do PN2020 Istniejący potencjał do rozwoju nowoczesnego rolnictwa
Priorytety (zadania priorytetowe)	CO1.1/p1. Opracowanie i wdrożenie programów aktywizujących dla osób młodych (zwłaszcza dla absolwentów szkół) CO1.1/p2. Opracowanie i wdrożenie programów aktywizujących dla osób w wieku 50+ CO1.1/p3. Opracowanie i wdrożenie programów aktywizujących dla kobiet CO1.1/p4. Opracowanie i wdrożenie programów aktywizujących dla osób niepełnosprawnych CO1.1/p5. Opracowanie i wdrożenie programów aktywizujących dla osób długotrwale bezrobotnych CO1.1/p6. Opracowanie i wdrożenie programów zachęcających przedsiębiorców do zatrudniania osób starszych CO1.1/p7. Opracowanie i wdrożenie programów zachęcających przedsiębiorców do zatrudniania osób niepełnosprawnych CO1.1/p8. Opracowanie i wdrożenie programów zachęcających przedsiębiorstwa do podnoszenia jakość miejsc pracy CO1.1/p9. Wspieranie programów praktyk i staży dla mieszkańców OF PN2020 CO1.1/p10. Opracowanie i wdrożenie programów premiujących te przedsiębiorstwa, które po stażu utworzyły trwałe miejsca pracy dla stażystów CO1.1/p11. Prowadzenie programów aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem (w tym w szczególności długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych z obszarów wiejskich oraz niepełnosprawnych) CO1.1/p12. Zatrudnianie osób bezrobotnych (w tym w szczególności długotrwale bezrobotnych) przy remontach istniejących zasobów samorządów[98] CO1.1/p13. Prowadzenie wsparcia dla tworzenia i działania spółdzielni socjalnych CO1.1/p14. Prowadzenie programów wsparcia dla powstawania i rozwoju mikro i małych lokalnych przedsiębiorstw CO1.1/p15. Wsparcie organizacji szkoleń dla bezrobotnych dostosowanych do potrzeb pracodawców[99] CO1.1/p16. Promowanie postaw mobilnych wśród

[98] Może to się odbywać poprzez prace interwencyjne, polegające chociażby na uporządkowaniu otoczenia.
[99] Wsparcie organizacji szkoleń dopasowanych do potrzeb pracodawców może polegać chociażby na monitorowaniu, we współpracy z urzędami pracy, potrzeb pracodawców.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

	mieszkańców OF PN2020 CO1.1/p17. Badanie potrzeb przedsiębiorców w zakresie rynku pracy CO1.1/p18. Badania potrzeb osób bezrobotnych w celu określenia właściwych kierunków wsparcia CO1.1/p19. Prowadzenie programów wsparcia dla osób zagrożonych zwolnieniami CO1.1/p20. Wsparcie działań mających na celu reorientację zawodową rolników posiadających gospodarstwa poniżej 2 ha przeliczeniowych
Powiązania z celami Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030	Kapitał ludzki – Cel szczegółowy 1 i 2
Powiązania z celami Strategii Rozwoju Kraju 2020	II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej
Powiązania z celami Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska 2014-2020	Cel tematyczny 2. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników
Powiązanie z celami Programu Specjalna Strefa Demograficzna Województwa Opolskiego do 2020 roku	PI-Cel 1. Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie PI-Cel 2. Rozwój przedsiębiorczości
Powiązanie z Programem Kontrakt Terytorialny dla Województwa Opolskiego	6) zwiększenie poziomu zatrudnienia w Województwie: a) działania na rzecz aktywnej polityki rynku pracy wobec grup znajdujących się w najbardziej niekorzystnej sytuacji na rynku pracy 7) redukcja poziomu wykluczenia społecznego: a) zwiększenie aktywności społecznej i przeciwdziałanie ubóstwu
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego	1.3. Wspieranie zatrudnienia i samozatrudnienia 1.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu 4.1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw i nowoczesnego rzemiosła
Powiązanie z RPO Województwa Opolskiego na lata 2014-2020	VII KONKURENCYJNY RYNEK PRACY Pi 8i VII KONKURENCYJNY RYNEK PRACY Pi 8iii VII KONKURENCYJNY RYNEK PRACY Pi 8vi VII KONKURENCYJNY RYNEK PRACY Pi 8v VII KONKURENCYJNY RYNEK PRACY Pi 8iv VIII INTEGRACJA SPOŁECZNA Pi 9i VIII INTEGRACJA SPOŁECZNA Pi 9v

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy	
Cel operacyjny 1.2: Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020	
Powiązanie z problemami	**1. Brak długofalowej strategii rozwoju rynku pracy.** 1.1. Brak zdefiniowanych długookresowych kierunków rozwoju gospodarczego OF PN2020. 1.2. Brak jasnego odniesienia zamierzeń rozwojowych OF PN2020 do inteligentnych specjalizacji wojewódzkich. 1.3. Niesprecyzowanie branż i sektorów, których rozwój ma pobudzać rynek pracy OF PN2020. 1.4. Brak wypracowanych mechanizmów długofalowej współpracy na rzecz pobudzania lokalnego rynku pracy na linii powiatowe urzędy pracy, jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwa. **2. Brak wystarczających środków finansowych na działania pobudzające rozwój rynku pracy.** 2.1. Brak na szerszą skalę działań, w których kilka gmin OF PN2020 wspólnie aplikuje o środki na rozwój rynku pracy. 2.2. Brak wspólnych projektów dotyczących rozwoju rynku pracy. **3. Emigracje zarobkowe.** 3.1. Odpływ (za granicę lub do dużych aglomeracji za pracą) młodych wykwalifikowanych osób dla których nie ma pracy na obszarze PN2020. 3.2. Niskie wynagrodzenia motywujące do poszukiwania pracy poza obszarem PN2020. 3.3. Brak wspólnej dla PN2020 polityki ograniczającej procesy emigracyjne.
Powiązanie ze słabościami	Utrudniona współpraca wewnątrz PN2020 Niski potencjał rozwoju gospodarczego
Powiązanie z mocnymi stronami	Posiadane tereny inwestycyjne Przynależność do PN2020
Priorytety (zadania priorytetowe)	CO1.2/p1. Opracowanie Strategii Rynku Pracy PN2020 CO1.2/p2. Określenie kierunków rozwoju OFPN2020 CO1.2/p3. Opracowanie i wdrożenie planu wsparcia dla branż i sektorów uznanych za kluczowe dla rozwoju lokalnego rynku pracy CO1.2/p4. Wypracowanie mechanizmów współpracy między powiatowymi urzędami pracy, jednostkami samorządu terytorialnego i przedsiębiorstwami CO1.2/p5. Wspólne aplikowanie przez gminy OF PN2020

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, rządów krajów Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

	o środki na rozwój rynku pracy CO1.2/p6. Wspólne opracowywanie i wdrażanie przez gminy projektów pobudzających rynek pracy CO1.2/p7. Opracowywanie i wdrażania wspólnych dla PN2020 projektów aktywizujących bezrobotnych CO1.2/p8. Opracowywanie i wdrażanie projektów pobudzających mobilność i aktywność zawodową mieszkańców OF PN2020 CO1.2/p9. Wypracowanie wspólnych dla OF PN2020 projektów antyemigracyjnych CO1.2/p10. Promowanie i wspieranie działań edukujących mieszkańców OF PN2020 w zakresie samozatrudnienia (szczególnie należy iwzględnić młodzież np. poprzez dodatkowe zajęcia w szkołach, doradztwo zawodowe) CO1.2/p11. Wypracowanie wspólnej dla OF PN2020 polityki informacyjnej zwiększającej poziom wiedzy mieszkańców na temat odnawialnych źródeł energii i inwestycji dotyczących OZE CO1.2/p12. Promowanie przedsiębiorców podejmujących działania na rzecz rozwoju lokalnego
Powiązania z celami Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030	Kapitał ludzki – Cel szczegółowy 1, 2 i 3
Powiązania z celami Strategii Rozwoju Kraju 2020	III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym III.1.2. Zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych
Powiązania z celami Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska 2014-2020	Cel tematyczny 2. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników
Powiązania z celami Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony - miasta - obszary wiejskie	Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”). Cel 3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność”).
Powiązania z Programem Operacyjnym Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020	Oś I – Osoby młode na rynku pracy
Powiązanie z celami Programu Specjalna Strefa Demograficzna Województwa Opolskiego do 2020 roku	PI-Cel 1. Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie PI-Cel 2. Rozwój przedsiębiorczości PI-Cel 3. Rozwój biznesu społecznie odpowiedzialnego PI-Cel 4. Tworzenie sieci powiązań biznesowych PIV- Cel 3 Podniesienie kompetencji cyfrowych osób 50+
Powiązanie z Programem Kontrakt Terytorialny dla	6) zwiększenie poziomu zatrudnienia w Województwie: b) rozwój przedsiębiorczości,

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Województwa Opolskiego	d) poprawa adaptacyjności przedsiębiorstw i pracowników;
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego	1.3. Wspieranie zatrudnienia i samozatrudnienia 2.1. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego 2.3. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji 9.1. Wspieranie potencjału gospodarczego i społecznego miast
Powiązanie z RPO Województwa Opolskiego na lata 2014-2020	VII KONKURENCYJNY RYNEK PRACY Pi 8i VIII. INTEGRACJA SPOŁECZNA Pi 9i

Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy	
Cel operacyjny 1.3: Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy	
Powiązanie z problemami	**1. Brak spójnego systemu wsparcia dla przedsiębiorstw na poziomie PN2020.** 1.1. Brak zachęt dla przedsiębiorców do zatrudniania nowych pracowników w postaci ulg podatkowych i innych zobowiązań publicznoprawnych. 1.2. Mały nacisk na wspólną promocję regionu i lokalnych przedsiębiorców. 1.3. Brak wspólnych działań mających na celu zwiększeni liczby instytucji otoczenia biznesu (inkubatory przedsiębiorczości, parki technologiczne) wspierających osoby zakładające firmy. **2. Brak wspólnych działań na rynku pracy.** 2.1 Brak wspólnych projektów aktywizujących osoby bezrobotne. 2.2 Brak wspólnych projektów promujących samozatrudnienie. 2.3 Brak wspólnych projektów ukierunkowanych na zwiększenie dostępności rynku pracy dla osób w wieku 50+ oraz kobiet. 2.4 Słaby przepływ informacji oraz mało rozwinięta współpraca przedsiębiorców, szkół, uczniów, władz samorządowych i urzędów pracy. 2.5 Brak wypracowanych mechanizmów podejmowania wspólnych decyzji dotyczących rynku pracy (forum, „okrągłego stołu"). **3. Brak wspólnej wizji rozwoju rynku pracy.** 3.1 Brak wykształconych specjalizacji OF PN2020.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, przekazanych przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię oraz środków krajowych.

	3.2 Brak wspólnej oferty inwestycyjnej PN2020. 3.3 Brak wspólnej promocji gospodarczej i turystycznej.
Powiązanie ze słabościami	Mentalność (negatywna) części społeczeństwa OF PN2020 Utrudniona współpraca wewnątrz PN2020
Powiązanie z mocnymi stronami	Przynależność do PN2020
Priorytety (zadania priorytetowe)	CO1.3/p1. Opracowanie i wdrożenie wspólnego dla OF PN2020 programu wsparcia dla przedsiębiorców zatrudniających nowych pracowników CO1.3/p2. Opracowani i wdrożenie wspólnego dla OF PN2020 programu promocji regionu i lokalnych przedsiębiorców CO1.3/p3. Podejmowanie wspólnych działań na rzecz utworzenia kolejnych inkubatorów przedsiębiorczości (np. program „trzy inkubatory przedsiębiorczości w każdym powiecie") oraz powołania do życia parku technologicznego CO1.3/p4. Wspólne opracowywanie i wdrażanie projektów pobudzających rozwój rynku pracy CO1.3/p5. Wspólne aplikowanie o środki finansowe na rozwój rynku pracy CO1.3/p6. Opracowanie sformalizowanej formy cyklicznej wymiany informacji na temat sytuacji na rynku pracy pomiędzy urzędami pracy, władzami samorządowymi i przedsiębiorcami CO1.3/p7. Wypracowanie mechanizmów ułatwiających podejmowanie wspólnych decyzji dotyczących rynku pracy OF PN2020 CO1.3/p8. Zdefiniowanie specjalizacji OF PN2020 CO1.3/p9. Przygotowanie wspólnej oferty inwestycyjnej CO1.3/p10. Opracowanie i wdrożenie wspólnego programu promocji gospodarczej i turystycznej CO1.3/p11. Wspólne aplikowanie o środki zewnętrzne na szkolenia i kursy dostosowujące umiejętności osób poszukujących pracy do potrzeb pracodawców CO1.3/p12. Opracowanie i wdrożenie systemu podnoszącego efektywność szkoleń osób bezrobotnych
Powiązania z celami Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030	Kapitał ludzki – Cel szczegółowy 1, 2 i 3
Powiązania z celami Strategii Rozwoju Kraju 2020	III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym III.1.2. Zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych
Powiązania z celami Programu Interreg V-A	Cel tematyczny 2. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Republika Czeska – Polska 2014-2020	wsparcie mobilności pracowników
Powiązania z celami Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony - miasta - obszary wiejskie	Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność"), Cel 3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność").
Powiązania z Programem Operacyjnym Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020	Oś I – Osoby młode na rynku pracy
Powiązanie z celami Programu Specjalna Strefa Demograficzna Województwa Opolskiego do 2020 roku	PI-Cel 1. Zwiększenie liczby i poprawa jakości miejsc pracy w regionie PII-Cel 2. Rozwój przedsiębiorczości PIV-Cel 1. Podniesienie jakości oraz zwiększenie dostępności usług na rzecz osób starszych
Powiązanie z Programem Kontrakt Terytorialny dla Województwa Opolskiego	6) zwiększenie poziomu zatrudnienia w Województwie: a) działania na rzecz aktywnej polityki rynku pracy wobec grup znajdujących się w najbardziej niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, b) rozwój przedsiębiorczości, d) poprawa adaptacyjności przedsiębiorstw i pracowników;
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego	1.3. Wspieranie zatrudnienia i samozatrudnienia 2.3. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji 3.4. Wzmocnienie regionalnego systemu przyciągania i lokowania inwestycji 4.1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw i nowoczesnego rzemiosła 9.1. Wspieranie potencjału gospodarczego i społecznego miast
Powiązanie z RPO Województwa Opolskiego na lata 2014-2020	II. KONKURENCYJNA GOSPODARKA Pi 3a VII KONKURENCYJNY RYNEK PRACY Pi 8i VII KONKURENCYJNY RYNEK PRACY Pi 8iii VII KONKURENCYJNY RYNEK PRACY Pi 8vi VII KONKURENCYJNY RYNEK PRACY Pi 8iv

Cel strategiczny 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy	
Cel operacyjny 1.4: Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020	
Powiązanie z problemami	**1. Bierność zawodowa.** **2. Niska mobilność mieszkańców.** **3. Pogodzenie się ze złą sytuacją i brak chęci do zmiany.** **4. Brak pozytywnej roli biznesu w życiu**

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

	społecznym. 4.1. Mentalność pracodawców - brak chęci inwestowania w kapitał ludzki. 4.2. Małe zainteresowanie przedsiębiorców rozwojem lokalnym. 4.3. Brak współpracy między przedsiębiorstwami. **5. Niski kapitał ludzki części mieszkańców OF PN2020.** 5.1. Brak nawyku uczenia się przez całe życie u części mieszkańców. 5.2. Niewystarczający poziom wiedzy mieszkańców na temat samozatrudnienia. 5.3. Niewystarczający poziom wiedzy mieszkańców na temat OZE, skutkujący blokowaniem niektórych inwestycji (biogazownie, elektrownie wiatrowe).
Powiązanie ze słabościami	Mentalność (negatywna) części społeczeństwa OF PN2020
Powiązanie z mocnymi stronami	Przynależność do PN2020
Priorytety (zadania priorytetowe)	CO1.4/p1. Opracowanie i wdrożenie programów pobudzających aktywność zawodową mieszkańców OF PN2020 CO1.4/p2. Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie mobilności mieszkańców w poszukiwaniu pracy w ramach obszaru PN2020 CO1.4/p3. Opracowanie i wdrożenie programów pomagających wychodzić z ubóstwa CO1.4/p4. Wspieranie działań zwiększających aktywność i zaangażowanie społeczne mieszkańców OF PN2020 CO1.4/p5. Opracowanie i wdrożenie programów promujących przedsiębiorców podejmujących działania na rzecz rozwoju lokalnego CO1.4/p6. Wspieranie działań zachęcających przedsiębiorców do inwestowania w kapitał ludzki CO1.4/p7. Promowanie i wspieranie działań edukujących mieszkańców OF PN2020 w zakresie samozatrudnienia (szczególnie należy iwzględnić młodzież np. poprzez dodatkowe zajęcia w szkołach, doradztwo zawodowe) CO1.4/p8. Wypracowanie wspólnej dla OF PN2020 polityki informacyjnej zwiększającej poziom wiedzy mieszkańców na temat odnawialnych źródeł energii i inwestycji dotyczących OZE
Powiązania z celami Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030	Kapitał Społeczny- Cel strategiczny: Wzrost społecznego kapitału rozwoju
Powiązania z celami Programu Interreg V-A	Cel tematyczny 2. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Republika Czeska – Polska 2014-2020	wsparcie mobilności pracowników
Powiązania z celami Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego	2.1.1. Wzmocnienie i upowszechnienie mechanizmów dialogu obywatelskiego i dialogu społecznego 2.3.1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości społecznej i innych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i zawodowemu, w tym różnorodnych form samopomocy.
Powiązanie z celami Programu Specjalna Strefa Demograficzna Województwa Opolskiego do 2020 roku	PI-Cel 2. Rozwój przedsiębiorczości PI-Cel 4. Tworzenie sieci powiązań biznesowych PIV-Cel 2. Wzrost aktywności osób starszych
Powiązanie z Programem Kontrakt Terytorialny dla Województwa Opolskiego	6) zwiększenie poziomu zatrudnienia w Województwie: b) rozwój przedsiębiorczości, 7) redukcja poziomu wykluczenia społecznego: c) rozwój ekonomii społecznej
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego	1.3. Wspieranie zatrudnienia i samozatrudnienia 1.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu 2.1. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego 2.3. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji
Powiązanie z RPO Województwa Opolskiego na lata 2014-2020	II. KONKURENCYJNA GOSPODARKA Pi 3a VII KONKURENCYJNY RYNEK PRACY Pi 8i VII KONKURENCYJNY RYNEK PRACY Pi 8iii VIII. INTEGRACJA SPOŁECZNA Pi 9i

Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy	
Cel operacyjny 2.1: Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy	
Powiązanie z problemami	**1. Kierunki kształcenia niedostosowane do zmian na rynku pracy.** 1.1. Niedostatek wykwalifikowanej zawodowej siły roboczej. 1.1.1. Brak motywacji do kształcenia zawodowego. 1.1.2. Brak kształcenia wyspecjalizowanego. 1.2. Nabory na kierunki, które kształcą bezrobotnych. 1.3. Długotrwałe procedury wprowadzania nowych kierunków kształcenia zawodowego (prawo oświatowe). 1.4. Wykształcenie mieszkańców niedostosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy. 1.4.1. Osoby po szkołach zawodowych często nie mają praktycznego doświadczenia co wiąże się z tym, że pracodawcy niechętnie

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, rządów krajów Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

	je zatrudniają. 1.4.2. Niski poziom świadomości uczniów o możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przy wyborze kierunków kształcenia. 1.4.3. Brak doradztwa zawodowego na poziomie szkół gimnazjalnych i wyżej. 1.5. Słabo rozwinięta oferta kształcenia ustawicznego. **2. Słaba komunikacja pomiędzy jednostkami odpowiedzialnymi za edukację i kształcenie a urzędami pracy i przedsiębiorstwami.** 2.1. Brak spójności między ofertą edukacyjną a ofertą zatrudnienia. 2.2. Ograniczone środki na szkolenia zawodowe, kursy, przekwalifikowanie się do zawodów poszukiwanych na rynku pracy. 2.3. Niska efektywność szkoleń dla osób bezrobotnych. 2.4. Rosnąca grupa bezrobotnych z wyższym wykształceniem. 2.4.1. Niektóre kierunki kształcenia niedostosowane do wymogów rynku pracy.
Powiązanie ze słabościami	Niski potencjał rozwoju gospodarczego Słabo rozwinięty i mało atrakcyjny rynek pracy na obszarze PN2020
Powiązanie z mocnymi stronami	Rozwinięta infrastruktura społeczna
Priorytety (zadania priorytetowe)	CO2.1/p1. Dostosowanie oferty edukacyjnej placówek oświatowych do potrzeb rynku pracy CO2.1/p2. Utworzenie Centrum Nowoczesnego Kształcenia i Edukacji CO2.1/p3. Opracowanie programu wdrażania absolwentów szkół w świat praktyki zawodowej CO2.1/p4. Opracowanie i wdrożenie programów praktycznej nauki zawodu realizowanych przy szkołach zawodowych w Klasach Patronackich CO2.1/p5. Promowanie kierunków zawodowych (szkoły zawodowe i technika) dających wykształcenie zawodowe CO2.1/p6. Uruchamianie kierunków specjalistycznych (np. tokarz CNC, spawacz MIG/MAG, ekologiczny rolnik) CO2.1/p7. Wykonanie analizy aktualnych kierunków kształcenia i wygaszanie kierunków nadwyżkowych oraz rozwijanie kierunków deficytowych CO2.1/p8. Opracowanie i wdrożenie programu rozwoju praktyk i staży dla uczniów szkół zawodowych (efekty programu byłyby kontrolowane poprzez odpowiednio stworzony system ocen dla szkół i uczniów) CO2.1/p9. Prowadzenie systematycznych badań i analiz

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

	w zakresie potrzeb rynku pracy CO2.1/p10. Prowadzenie doradztwa zawodowego już na poziomie szkół gimnazjalnych CO2.1/p11. Wzbogacenie oferty i zwiększenie roli kształcenia ustawicznego CO2.1/p12. Wypracowanie modelu współpracy między jednostkami odpowiedzialnymi za edukację i kształcenie a urzędami pracy i przedsiębiorstwami, który monitorowałby spójność oferty edukacyjnej z ofertą zatrudnienia CO2.1/p13. Dostosowanie oferty uczelni wyższych na terenie OF PN2020 do potrzeb rynku pracy[100]
Powiązania z celami Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030	Innowacyjność - Cel strategiczny: Podniesienie indywidualnej kreatywności ludzi i innowacyjności gospodarki Polska Cyfrowa – Cel strategiczny: Umiejętne i intensywne spożytkowanie ICT na rzecz rozwoju
Powiązania z celami Strategii Rozwoju Kraju 2020	II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego
Powiązania z celami Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska 2014-2020	Cel tematyczny 3. Inwestycje w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie
Powiązania z Programem Operacyjnym Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020	Oś II - Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji
Powiązanie z celami Programu Specjalna Strefa Demograficzna Województwa Opolskiego do 2020 roku	PII-Cel 3. Dopasowanie oferty kształcenia do potrzeb gospodarki regionu PII-Cel 5. Wspieranie procesu edukacyjnego uczniów z rodzin reemigrantów i imigrantów PII-Cel 6. Dostosowanie kwalifikacji osób dorosłych do zmieniających się potrzeb gospodarki
Powiązanie z Programem Kontrakt Terytorialny dla Województwa Opolskiego	8) podniesienie poziomu wykształcenia i kompetencji w regionie: d) upowszechnienie uczestnictwa osób w uczeniu się przez całe życie w powiązaniu z potrzebami rynku pracy
Powiązanie celami Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego	II.1.1 Programy edukacyjne na różnych poziomach kształcenia II.2.1 Wykształcona kadra na rzecz specjalizacji regionalnych II.2.3 Programy edukacyjne dla inteligentnego rzemiosła II.3.2 Współpraca nauki i gospodarki
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju	1.1. Poprawa jakości kształcenia oraz dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy

[100] Dostosowanie oferty mogłoby się odbywać poprzez monitorowanie potrzeb i oczekiwań pracodawców z OF PN 2020, województwa opolskiego oraz sąsiednich województw.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Województwa Opolskiego	1.2. Wspieranie kształcenia ustawicznego 3.2. Wzmocnienie powiązań pomiędzy gospodarką, nauką oraz regionalnymi instytucjami otoczenia biznesu
Powiązanie z RPO Województwa Opolskiego na lata 2014-2020	IX WYSOKA JAKOŚĆ EDUKACJI Pi 10iv IX WYSOKA JAKOŚĆ EDUKACJI Pi 10iii X INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ SPOŁECZNĄ Pi 10a

Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy	
Cel operacyjny 2.2: Wysoki poziom jakości kształcenia	
Powiązanie z problemami	**1. Nieodpowiedni poziom jakości kształcenia.** 1.1. Brak szkolnictwa zawodowego na wysokim poziomie. 1.1.1. Brak wykwalifikowanej kardy nauczycielskiej pod kątem kształcenia nowych kierunków. 1.1.2. Brak klas wielozawodowych. 1.1.3. Brak kształcenia w kierunkach innowacyjnych. 1.1.4. Brak wystarczającej motywacji nauczycieli do przekwalifikowania się pod kątem nauki nowych zawodów. 1.1.5. Niewystarczający poziom wiedzy nauczycieli na temat źródeł finansowania kursów, szkoleń czy studiów podyplomowych. 1.2. Brak odpowiedniej liczby staży i praktyk. 1.2.1. Przedsiębiorcy nie posiadają odpowiednich uprawnień do przyjmowania uczniów na praktyki zawodowe. 1.2.2. Brak miejsc na praktyki zawodowe dla młodzieży. 1.2.3. Niewielka liczba dużych zakładów pracy mogących przyjąć uczniów na praktyki i staże. 1.3. Niewystarczająca widza i edukacja w zakresie samozatrudnienia . **2. Słabo wyposażona infrastruktura placówek edukacyjnych.** 2.1. Brak środków finansowych na zakup nowoczesnego sprzętu wspomagającego proces dydaktyczny. 2.2. Niewystarczające wyposażenie klas zawodowych w sprzęt do praktycznej nauki zawodu.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

	2.3. Brak współpracy szkół z przedsiębiorstwami odnośnie doposażenie szkół w pomoce dydaktyczne. 2.4. Nieodpowiedni poziom wiedzy zarządzających szkołami o możliwych źródłach finansowania zakupu sprzętu do szkół.
Powiązanie ze słabościami	Niski potencjał rozwoju gospodarczego Słabo rozwinięty i mało atrakcyjny rynek pracy na obszarze PN2020
Powiązanie z mocnymi stronami	Rozwinięta infrastruktura społeczna
Priorytety (zadania priorytetowe)	CO2.2/p1. Opracowanie i wdrożenie programów podnoszących jakość kształcenia w szkolnictwie zawodowym CO2.2/p2. Doposażenie szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne i sprzęt do praktycznej nauki zawodu. CO2.2/p3. Podejmowanie działań promujących najlepsze szkoły zawodowe CO2.2/p4. Wspieranie działań zmierzających do tworzenia klas wielozawodowych CO2.2/p5. Wykonanie analizy kwalifikacji i umiejętności nauczycieli i opracowanie programu dostosowującego te kwalifikacje i umiejętności do potrzeb nowych kierunków kształcenia CO2.2/p6. Organizowanie szkoleń i warsztatów dla nauczycieli na temat źródeł finansowania działań podnoszących ich kompetencje, wiedzę i umiejętności CO2.2/p7. Stworzenie wspólnej dla OF PN2020 bazy miejsc praktyk i staży dla uczniów CO2.2/p8. Utworzenie Centrum Nowoczesnego Kształcenia i Edukacji CO2.2/p9. Organizowanie dla przedsiębiorców szkoleń pozwalających nabyć im niezbędne uprawnienia do przyjmowania uczniów na praktyki i staże CO2.2/p10. Opracowanie i wdrożenie programów zachęcających przedsiębiorców do przyjmowania uczniów na praktyki i staże CO2.2/p11. Wprowadzenie przedmiotów, szkoleń, warsztatów dla uczniów przybliżających im tematykę samozatrudnienia i prowadzenia działalności gospodarczej CO2.2/p12. Składanie wniosków przez szkoły w programach unijnych na dofinansowanie zakupu sprzętu wspomagającego proces dydaktyczny CO2.2/p13. Pozyskiwanie środków na wyposażenie klas zawodowych w sprzęt do praktycznej nauki zawodu CO2.2/p14. Nawiązanie współpracy szkół z przedsiębiorstwami w celu wsparcia szkół przez

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, w obszarze dot. Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

	przedsiębiorstwa w procesie doposażania w pomoce dydaktyczne i sprzęt do praktycznej nauki zawodu CO2.2/p15. Organizowanie szkoleń dla zarządzających szkołami i palcówkami edukacyjnymi w zakresie źródeł finansowania zakupu sprzętu edukacyjnego do szkół
Powiązania z celami Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030	Innowacyjność - Cel strategiczny: Podniesienie indywidualnej kreatywności ludzi i innowacyjności gospodarki
Powiązania z celami Strategii Rozwoju Kraju 2020	II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego
Powiązania z celami Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego	1.1.1. Upowszechnianie w systemie edukacji metod nauczania i dobrych praktyk w zakresie funkcjonowania szkół, rozwijających postawy kreatywne, kooperacji i komunikacji. 1.1.2. Kształcenie i doskonalenie nauczycieli w zakresie rozwijania kompetencji społecznych wśród uczniów. 3.1.1. Zwiększenie dostępności treści edukacyjnych, naukowych i kulturowych w domenie publicznej.
Powiązania z celami Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska 2014-2020	Cel tematyczny 3. Inwestycje w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie
Powiązania z celami Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony - miasta - obszary wiejskie	Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”),
Powiązania z Programem Operacyjnym Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020	Oś II - Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji
Powiązania z Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020	M01 - Transfer wiedzy i działalność informacyjna (art. 14)
Powiązanie z celami Programu Specjalna Strefa Demograficzna Województwa Opolskiego do 2020 roku	Cel 1. Kształtowanie i wspomaganie rozwoju osobowego uczniów Cel 2. Poprawa przygotowania praktycznego absolwentów szkół
Powiązanie z Programem Kontrakt Terytorialny dla Województwa Opolskiego	8) podniesienie poziomu wykształcenia i kompetencji w regionie: b) podniesienie jakości kształcenia zawodowego, c) wsparcie edukacji ogólnej w zakresie kompetencji kluczowych dla funkcjonowania na rynku pracy,
Powiązanie celami Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego	II.2.1 Wykształcona kadra na rzecz specjalizacji regionalnych II.3.2 Współpraca nauki i gospodarki
Powiązanie z celami	1.1. Poprawa jakości kształcenia oraz dostosowanie oferty

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego	edukacyjnej do potrzeb rynku pracy 3.2. Wzmocnienie powiązań pomiędzy gospodarką, nauką oraz regionalnymi instytucjami otoczenia biznesu
Powiązanie z RPO Województwa Opolskiego na lata 2014-2020	IX WYSOKA JAKOŚĆ EDUKACJI Pi 10iv IX WYSOKA JAKOŚĆ EDUKACJI Pi 10iii X INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ SPOŁECZNĄ Pi 10a

Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020	
Cel operacyjny 3.1: Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów	
Powiązanie z problemami	**1. Niskie zainteresowanie inwestorów obszarem PN2020** 1.1. Brak odpowiedniej oferty dla inwestorów. 1.2. Niedostatek wykwalifikowanej siły roboczej. 1.3. Mała (a czasami jej brak) powierzchnia gminnych terenów inwestycyjnych. 1.4. Brak pełnego uzbrojenia terenów inwestycyjnych. **2. Niewykorzystany potencjał do rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego.** 2.1. Brak w niektórych gminach terenów inwestycyjnych pod rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego. 2.2. Brak działań mających na celu przyciągnięcie inwestora z branży przetwórstwa rolno-spożywczego. 2.3. Brak wspólnych działań Partnerów PN2020 mających na celu uruchomienie inwestycji z branży przetwórstwa rolno-spożywczego. **3. Słabo wykorzystany potencjał do rozwoju branży odnawialnych źródeł energii.** 3.1. Niski poziom świadomości mieszkańców na temat OZE powodujący blokowanie inwestycji z tej branży. 3.2. Brak działań edukujących mieszkańców w obszarze inwestycji OZE. 3.3. Utrudniona współpraca Partnerów w tworzeniu wspólnych terenów inwestycyjnych pod inwestycje OZE.
Powiązanie ze słabościami	Niski potencjał rozwoju gospodarczego Mentalność (negatywna) społeczeństwa PN2020 Utrudniona współpraca między Parterami PN2020
Powiązanie z mocnymi stronami	Posiadane tereny inwestycyjne Przynależność do PN2020

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Priorytety (zadania priorytetowe)	CO3.1/p1. Opracowanie wspólnej dla PN2020 oferty inwestycyjnej CO3.1/p2. Opracowanie wspólnej dla PN2020 platformy internetowej, na której umieszczona zostanie oferta inwestycyjna CO3.1/p3. Przygotowanie i wdrożenie programu promocji terenów inwestycyjnych położonych w SSE CO3.1/p4. Opracowanie i wdrożenie programów podnoszących kwalifikacje zawodowe mieszkańców OF PN2020 (w szczególności pod kątem specjalizacji regionalnych) CO3.1/p5. Podejmowanie działań tworzących międzygminne strefy inwestycyjne CO3.1/p6. Opracowanie i wdrożenie programów pełnego uzbrojenia terenów inwestycyjnych CO3.1/p7. Opracowanie spójnego pakietu ulg i udogodnień dla nowych przedsiębiorców i inwestorów CO3.1/p8. Podejmowanie działań na rzecz poprawy klimatu inwestycyjnego na terenie OF PN2020 – poprawa jakości obsługi inwestorów CO3.1/p9. Opracowanie i wdrożenie programu poszukiwania inwestorów z branży przetwórstwa rolno-spożywczego CO3.1/p10. Opracowanie i wdrożenie programu poszukiwania inwestorów z branży OZE CO3.1/p11. Wspieranie działań podnoszących świadomość mieszkańców na temat inwestycji z branży OZE CO3.1/p12. Opracowanie na poziomie PN2020 stref inwestycyjnych dedykowanych branży OZE CO3.1/p13. Opracowanie koncepcji klastra rolno-spożywczego CO3.1/p14. Opracowanie koncepcji klastra „zielonej energii”
Powiązania z celami Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030	Rozwój regionalny – Cel strategiczny: Wzrost konkurencyjności regionów oraz budowa spójności terytorialnej poprzez wspieranie potencjału rozwojowego i powiązań funkcjonalnych na poziomie regionalnym.
Powiązania z celami Strategii Rozwoju Kraju 2020	II.2.2. Wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie
Powiązania z celami Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony - miasta - obszary wiejskie	Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”), Cel 3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność”).
Powiązania z Programem Operacyjnym Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020	Oś II - Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji Oś IV – Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Powiązania z celami Strategii Rozwoju Polski Zachodniej 2020	Cel szczegółowy II: Budowa oferty gospodarczej makroregionu
Powiązanie celami Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego	I.1.2 Przedsiębiorstwa z ponadregionalnym potencjałem rozwojowym I.3.1 Regionalne sieci współpracy, w szczególności klastry II.1.2 Środowisko przedsiębiorcze i proinnowacyjne II.2.1 Wykształcona kadra na rzecz specjalizacji regionalnych II.2.3 Współpraca środowisk innowacyjnych
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego	3.3. Wspieranie powiązań kooperacyjnych w gospodarce 10.1. Wspieranie pozarolniczej aktywności gospodarczej i inicjatyw lokalnych 10.2. Rozwój wielofunkcyjnego rolnictwa i rybactwo 10.3. Rozwój sektora rolno-spożywczego
Powiązanie z RPO Województwa Opolskiego na lata 2014-2020	I INNOWACJE W GOSPODARCE Pi 1b II KONKURENCYJNA GOSPODARKA Pi 3c III. GOSPODARKA NISKOEMISYJNA 4a VII KONKURENCYJNY RYNEK PRACY Pi 8i

Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020	
Cel operacyjny 3.2: Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020	
Powiązanie z problemami	**1. Zachwiana struktura i słaba kondycja przedsiębiorstw.** 1.1. Brak przedsiębiorstw pełniących rolę strategiczną na obszarze PN2020. 1.1.1. Mała liczba i słaba kondycja dużych zakładów pracy. 1.1.2. Dominacja mikroprzedsiębiorstw, które zatrudniają małą liczbę osób i dysponują niewielkim potencjałem rozwojowym. 1.2. Niski odsetek przedsiębiorstw aplikujących o środki unijne. 1.3. Brak przedsiębiorstw przetwórstwa rolno-spożywczego. 1.4. Brak dużych zakładów pracy generujących miejsca pracy i posiadających środki na B+R. 1.5. Przerost branży handlowej nad pozostałymi. **2. Niski stopień innowacyjności przedsiębiorstw.** 2.1. Brak kapitału w przedsiębiorstwach na inwestycje w innowacje. 2.2. Niedostateczna współpraca przedsiębiorstw

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

	z nauką. 2.3. Brak instytucji wspierającej przedsiębiorstwa we wdrażaniu innowacyjnych pomysłów. **3. System zachęt, ulg i wsparcia dla przedsiębiorstw.** 3.1. Ograniczone możliwości rozwoju istniejących przedsiębiorstw. 3.1.1. Brak zachęt dla przedsiębiorców w postaci systemu preferencji podatkowych i innych zobowiązań publicznoprawnych. 3.1.2. Brak wsparcia dla przedsiębiorców ze strony jednostek samorządu terytorialnego. 3.2. Niewystarczająca i słabo rozwinięta baza instytucji otoczenia biznesu. 3.2.1. Niewielka liczba instytucji otoczenia biznesu 3.2.2. Brak wsparcia finansowego pozwalającego na rozwój oferty instytucji otoczenia biznesu, co powoduje, że nie realizują one w pełni swoich zadań
Powiązanie ze słabościami	Niski potencjał rozwoju gospodarczego
Powiązanie z mocnymi stronami	Przynależność do PN2020
Priorytety (zadania priorytetowe)	CO3.2/p1. Opracowanie wspólnej dla PN2020 oferty inwestycyjnej, ukierunkowanej na przyciągnięcie dużych inwestorów CO3.2/p2. Wyznaczenie strategicznych kierunków rozwoju OF PN2020 CO3.2/p3. Opracowanie i wdrożenie programów wzmacniających potencjał rozwojowy małych przedsiębiorstw CO3.2/p4. Utworzenie centrum wsparcia, inkubatora z doświadczonymi ekspertami, którzy w odpowiedni sposób wesprą przedsiębiorstwa na wczesnej fazie rozwoju CO3.2/p5. Promowanie działań związanych z pobudzaniem innowacyjności w przedsiębiorstwach CO3.2/p6. Opracowanie spójnego pakietu ulg i udogodnień dla nowo zakładanych przedsiębiorstw oraz firm już działających. CO3.2/p7. Prowadzenie programów w celu dokształcania i zdobywania nowych kompetencji przez przedsiębiorców CO3.2/p8. Prowadzenie programów wspierających wzrost poziomu innowacyjności przedsiębiorstw i wprowadzanie nowych, innowacyjnych produktów oraz usług

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

	CO3.2/p9. Wspieranie przedsiębiorstw w aplikowaniu o zewnętrzne (w tym unijne) środki na rozwój i wdrażanie innowacji CO3.2/p10. Wspieranie działań kooperacyjnych między przedsiębiorstwami a jednostkami badawczo-naukowymi CO3.2/p11. Utworzenie centrum wsparcia dla przedsiębiorstw chcących wdrażać innowacyjne pomysły CO3.2/p.12. Stworzenie systemu zachęt dla przedsiębiorców do współpracy z jednostkami naukowymi (voucher badawczy)
Powiązania z celami Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030	Innowacyjność - Cel strategiczny: Podniesienie indywidualnej kreatywności ludzi i innowacyjności gospodarki Rozwój regionalny – Cel strategiczny: Wzrost konkurencyjności regionów oraz budowa spójności terytorialnej poprzez wspieranie potencjału rozwojowego i powiązań funkcjonalnych na poziomie regionalnym
Powiązania z celami Strategii Rozwoju Kraju 2020	II.3.1. Wzrost popytu na wyniki badań naukowych II.3.4. Zwiększenie wykorzystania rozwiązań innowacyjnych II.2.2. Wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie
Powiązania z celami Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony - miasta - obszary wiejskie	Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”),
Powiązania z celami Strategii Rozwoju Polski Zachodniej 2020	Cel szczegółowy II: Budowa oferty gospodarczej makroregionu Cel szczegółowy III: wzmocnienie potencjału naukowo-badawczego makroregionu
Powiązanie z celami Programu Specjalna Strefa Demograficzna Województwa Opolskiego do 2020 roku	PI-Cel 3. Rozwój biznesu społecznie odpowiedzialnego
Powiązanie z Programem Kontrakt Terytorialny dla Województwa Opolskiego	1) poprawa jakości badań oraz wzmocnienie współpracy sektora nauki i gospodarki: a) wzmocnienie infrastruktury B+R oraz badań w jednostkach naukowych wynikających ze specjalizacji krajowych i regionalnych, b) wzmacnianie i integrowanie działań jednostek naukowych, instytucji otoczenia biznesu oraz podmiotów gospodarczych w zakresie kluczowych dla regionu branż i technologii, w tym inteligentnych specjalizacji
Powiązanie celami Regionalnej Strategii	I.1.1 Wiedza o potrzebach rozwojowych przedsiębiorstw II.1.2 Środowisko przedsiębiorcze i proinnowacyjne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, norweskiego oraz Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Innowacji Województwa Opolskiego	II.2.3 Współpraca środowisk innowacyjnych II.3.2 Współpraca nauki i gospodarki III.1.3 Wysoka jakość usług IOB
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego	3.1. Rozwój potencjału badawczo-rozwojowego na rzecz regionalnej gospodarki 3.2. Wzmocnienie powiązań pomiędzy gospodarką, nauką oraz regionalnymi instytucjami otoczenia biznesu 3.3. Wspieranie powiązań kooperacyjnych w gospodarce 4.1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw i nowoczesnego rzemiosła 9.1. Wspieranie potencjału gospodarczego i społecznego miast
Powiązanie z RPO Województwa Opolskiego na lata 2014-2020	I INNOWACJE W GOSPODARCE Pi 1b II KONKURENCYJNA GOSPODARKA Pi 3c II KONKURENCYJNA GOSPODARKA Pi 3a VII KONKURENCYJNY RYNEK PRACY Pi 8iii VII KONKURENCYJNY RYNEK PRACY Pi 8v

Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020	
Cel operacyjny 3.3: Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020	
Powiązanie z problemami	1. **Niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców obszaru PN2020.** 1.1. Niechęć do zakładania własnej działalności gospodarczej z obawy przed porażką. 1.2. Niski poziom wiedzy mieszkańców na temat samozatrudnienia. 1.3. Brak spójnego systemu wsparcia dla osób chcących założyć własną firmę. 1.4. Niski poziom wiedzy mieszkańców na temat wsparcia finansowego dla nowych firm. **2. Słaba kondycja funkcjonujących przedsiębiorstw.** 2.1. Dominacja mikroprzedsiębiorstw, które dysponują niewielkim potencjałem rozwojowym. 2.2. Niski odsetek przedsiębiorstw aplikujących o środki unijne. 2.3. Brak środków finansowych na rozwój. **3. Słabo wykorzystany potencjał zasobów lokalnych do rozwoju przedsiębiorczości.** 3.1. Niewykorzystany potencjał do tworzenia przedsiębiorstw przetwórstwa rolno-spożywczego. 3.2. Niewykorzystany potencjał rolnictwa do rozwoju ekologicznych upraw i hodowli.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

	3.3. Niewielka liczba grup producenckich. 3.4. Brak klastra rolnego, spółdzielni rolnych, giełdy towarowo-wystawienniczej. 3.5. Brak działań pobudzających rozwój przedsiębiorstw z branży turystycznej. **4. Brak rozwiniętego systemu zachęt, ulg i wsparcia do rozwoju przedsiębiorczości.** 4.1. Brak zachęt dla nowych przedsiębiorców w postaci systemu preferencji podatkowych. 4.2. Brak wsparcia dla nowych przedsiębiorców ze strony jednostek samorządu terytorialnego. 4.3. Niewystarczająca wsparcie ze strony instytucji otoczenia biznesu. 4.4. Niewielka liczba inkubatorów przedsiębiorczości
Powiązanie ze słabościami	Niski potencjał rozwoju gospodarczego Mentalność (negatywna) społeczeństwa PN2020
Powiązanie z mocnymi stronami	Przynależność do PN2020 Położenie geograficzne Istniejący potencjał do rozwoju nowoczesnego rolnictwa
Priorytety (zadania priorytetowe)	CO3.3/p1. Opracowanie i wdrożenie programów szkoleń/warsztatów promujących samozatrudnienie CO3.3/p2. Opracowanie i wdrożenie programów pomagających osobom niepełnosprawnym uruchomić działalność gospodarczą CO3.3/p3. Opracowanie i wdrożenie spójnego systemy wsparcia dla osób zakładających przedsiębiorstwa CO3.3/p4. Opracowanie i wdrożenie programów wzmacniających potencjał rozwojowy małych przedsiębiorstw CO3.3/p5. Wsparcie przedsiębiorstw w aplikowaniu o zewnętrzne (w tym unijne) środki na rozwój CO3.3/p6. Podejmowanie działań wspierających utworzenie klastra rolnego, zakładanie spółdzielni rolnych i utworzenie giełdy towarowo-wystawienniczej CO3.3/p7. Wspieranie ekologicznych producentów rolnych CO3.3/p8. Podejmowanie działań służących rozwojowi lokalnych przedsiębiorstw/spółdzielni przetwórczych CO3.3/p9. Utworzenie kolejnych inkubatorów przedsiębiorczości i wyposażenie ich w wiedzę merytoryczną oraz zasilenie w środki pozwalające świadczyć profesjonalną pomoc dla osób zakładających własne przedsiębiorstwa CO3.3/p10. Opracowanie spójnego pakietu ulg i udogodnień dla nowych przedsiębiorców CO3.3/p11. Opracowanie wspólnego programu promocji
Powiązania z celami Długookresowej Strategii	Innowacyjność - Cel strategiczny: Podniesienie indywidualnej kreatywności ludzi i innowacyjności

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Rozwoju Kraju Polska 2030	gospodarki Rozwój regionalny – Cel strategiczny: Wzrost konkurencyjności regionów oraz budowa spójności terytorialnej poprzez wspieranie potencjału rozwojowego i powiązań funkcjonalnych na poziomie regionalnym
Powiązania z celami Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony - miasta - obszary wiejskie	Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność"),
Powiązania z Programem Operacyjnym Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020	Oś I – Osoby młode na rynku pracy
Powiązania z Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020	M01 - Transfer wiedzy i działalność informacyjna (art. 14) M07 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich (art. 20)
Powiązania z celami Strategii Rozwoju Polski Zachodniej 2020	Cel szczegółowy II: Budowa oferty gospodarczej makroregionu
Powiązanie z celami Programu Specjalna Strefa Demograficzna Województwa Opolskiego do 2020 roku	PI-Cel 2. Rozwój przedsiębiorczości PI-Cel 4. Tworzenie sieci powiązań biznesowych PII-Cel 4. Wzrost przedsiębiorczych postaw mieszkańców
Powiązanie z Programem Kontrakt Terytorialny dla Województwa Opolskiego	6) zwiększenie poziomu zatrudnienia w Województwie: b) rozwój przedsiębiorczości 7) redukcja poziomu wykluczenia społecznego: c) rozwój ekonomii społecznej
Powiązanie celami Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego	I.1.1 Wiedza o potrzebach rozwojowych przedsiębiorstw I.3.1 Regionalne sieci współpracy, w szczególności klastry II.1.2 Środowisko przedsiębiorcze i proinnowacyjne III.1.3 Wysoka jakość usług IOB
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego	1.3. Wspieranie zatrudnienia i samozatrudnienia 1.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu 3.3. Wspieranie powiązań kooperacyjnych w gospodarce 4.1. Wsparcie rozwoju przedsiębiorstw i nowoczesnego rzemiosła 7.4. Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych 9.1. Wspieranie potencjału gospodarczego i społecznego miast 10.2. Rozwój wielofunkcyjnego rolnictwa i rybactwo 10.3. Rozwój sektora rolno-spożywczego
Powiązanie z RPO Województwa Opolskiego na lata 2014-2020	II KONKURENCYJNA GOSPODARKA Pi 3a VII KONKURENCYJNY RYNEK PRACY Pi 8iii VII KONKURENCYJNY RYNEK PRACY Pi 8v

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020	
Cel operacyjny 3.4: Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020	
Powiązanie z problemami	**1. Brak jasnego określenia, które inteligentne specjalizacje będą rozwijane przez PN2020.** **2. Niewykorzystany istniejący potencjał turystyczny wynikający z położenia geograficznego PN2020.** 2.1. Brak wspólnej dla PN2020 oferty turystycznej. 2.1.1. Brak wspólnego produktu turystycznego. 2.1.2. Brak platformy internetowej, która zawiera kompleksowe informacje na temat oferty turystycznej regionu. 2.1.3. Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna. 2.1.3.1. Braki w infrastrukturze gastronomicznej. 2.1.3.2. Braki w infrastrukturze noclegowej. 2.1.3.3. Braki w infrastrukturze szlaków pieszych i rowerowych. 2.2. Brak wspólnych działań promujących turystykę regionu. **3. Niewykorzystany istniejący potencjał do rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego.** 3.1. Spadająca liczba grup producenckich. 3.2. Brak giełdy towarowo-wystawienniczej. 3.3. Niewykorzystanie możliwości jakie daje rozwój spółdzielczości. 3.4. Brak w niektórych gminach terenów inwestycyjnych pod rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego. 3.5. Brak działań mających na celu przyciągnięcie inwestora z branży przetwórstwa rolno-spożywczego. 3.6. Brak wspólnych działań Partnerów PN2020 mających na celu uruchomienie inwestycji z branży przetwórstwa rolno-spożywczego. **4. Słabo wykorzystany potencjał do rozwoju branży odnawialnych źródeł energii.** 4.1. Niski poziom świadomości mieszkańców na temat OZE powodujący blokowanie inwestycji z tej branży.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, przyznanych dla Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

	4.2. Brak działań edukujących mieszkańców w obszarze inwestycji OZE. 4.3. Utrudniona współpraca Partnerów w tworzeniu wspólnych terenów inwestycyjnych pod inwestycje OZE. **5. Niska rozpoznawalności PN2020.** 5.1. Brak wspólnej promocji wewnętrznej. 5.1.1. Brak spójnego systemu identyfikacji wizualnej na obszarze OF PN2020. 5.1.2. Brak spójnych działań propagujących ideę powstania PN2020 i korzyści, jakie ma ono dać regionowi. 5.1.3. Niedostateczny przepływ informacji gospodarczej i turystycznej w ramach PN2020. 5.2. Brak wspólnej promocji zewnętrznej. 5.2.1. Brak spójnej promocji turystycznej OF PN2020. 5.2.2. Brak spójnej promocji gospodarczej. 5.2.3. Brak spójnej promocji inwestycyjnej.
Powiązanie ze słabościami	Niski potencjał rozwoju gospodarczego Utrudniona współpraca wewnątrz PN2020 Brak wspólnej dla PN2020 oferty turystycznej
Powiązanie z mocnymi stronami	Przynależność do PN2020 Położenie geograficzne Istniejący potencjał do rozwoju nowoczesnego rolnictwa Posiadane tereny inwestycyjne Rozwinięta infrastruktura społeczna
Priorytety (zadania priorytetowe)	CO3.4/p1. Wypracowanie wspólnego dla PN2020 stanowiska odnośnie inteligentnych specjalizacji rozwijanych w OF PN2020 CO3.4/p2. Opracowanie wspólnego dla PN2020 produktu turystycznego i przygotowanie wspólnej oferty turystycznej CO3.4/p3. Wspieranie działań mających na celu uzupełnienie braków w infrastrukturze turystycznej CO3.4/p4. Podejmowanie wspólnych działań na rzecz promocji walorów turystycznych regionu CO3.4/p5. Promowanie idei zrzeszania się rolników w grupy producenckie CO3.4/p6. Wspieranie działań mających na celu utworzenie klastra rolnego CO3.4/p7. Wydzieleni z posiadanych terenów inwestycyjnych działek pod inwestycje przetwórstwa rolno-spożywczego

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

	CO3.4/p8. Wspieranie działań zachęcających lokalnych przedsiębiorców i rolników do uruchomienia przetwórni rolno-spożywczych CO3.4/p9. Opracowanie i wdrożenie programu poszukiwania inwestorów z branży OZE dla OF PN2020 CO3.4/p10. Wspieranie działań podnoszących świadomość mieszkańców na temat inwestycji z branży OZE CO3.4/p11. Opracowanie na poziomie PN2020 stref inwestycyjnych dedykowanych branży OZE CO3.4/p12. Opracowanie koncepcji klastra „zielonej energii" CO3.4/p13. Opracowanie i wdrożenie spójnego systemu informacji i promocji gospodarczej oraz inwestycyjnej OF PN2020 CO3.4/p14. Opracowanie i wdrożenie programu budowania wewnętrznej rozpoznawalności projektu PN2020 CO3.4/p15. Opracowanie spójnego systemu identyfikacji wizualnej na obszarze OF PN2020 CO3.4/p16. Podejmowanie wspólnych działań z partnerami czeskimi w zakresie pobudzania rozwoju gospodarczego obszarów przygranicznych (w tym. wymiana doświadczeń lokalnych urzędów pracy, przedsiębiorców, jednostek samorządu terytorialnego, szkół oraz tworzenie wspólnych klastrów, innych przedsięwzięć gospodarczych i infrastrukturalnych
Powiązania z celami Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030	Rozwój regionalny – Cel strategiczny: Wzrost konkurencyjności regionów oraz budowa spójności terytorialnej poprzez wspieranie potencjału rozwojowego i powiązań funkcjonalnych na poziomie regionalnym
Powiązania z celami Strategii Rozwoju Kraju 2020	II.2.2. Wzrost udziału przemysłów i usług średnio i wysoko zaawansowanych technologicznie II.2.3. Zwiększenie konkurencyjności i modernizacja sektora rolno-spożywczego II.3.4. Zwiększenie wykorzystania rozwiązań innowacyjnych
Powiązania z celami Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska 2014-2020	Cel tematyczny 2. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników
Powiązania z celami Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony - miasta - obszary wiejskie	Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność"), Cel 3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie („sprawność").
Powiązania z Programem Operacyjnym Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020	Oś II - Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Powiązania z Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020	M01 - Transfer wiedzy i działalność informacyjna (art. 14)
Powiązania z celami Strategii Rozwoju Polski Zachodniej 2020	Cel szczegółowy II: Budowa oferty gospodarczej makroregionu Cel szczegółowy III: wzmocnienie potencjału naukowo-badawczego makroregionu
Powiązanie z Programem Kontrakt Terytorialny dla Województwa Opolskiego	5) zachowanie dziedzictwa kulturowego i naturalnego
Powiązanie celami Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego	I.2.1 Zintegrowane zasoby infrastrukturalne I.3.1 Regionalne sieci współpracy, w szczególności klastry I.3.2 Technologie ICT w praktyce gospodarczej II.1.2 Środowisko przedsiębiorcze i proinnowacyjne
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego	2.2. Wzbogacanie wielokulturowego dziedzictwa i tożsamości regionalnej 3.3. Wspieranie powiązań kooperacyjnych w gospodarce 3.4. Wzmocnienie regionalnego systemu przyciągania i lokowania inwestycji 5.3. Rozwój usług turystyki, kultury i sportu oraz ich infrastruktury 7.2. Wspieranie niskoemisyjnej gospodarki 7.4. Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych 10.1. Wspieranie pozarolniczej aktywności gospodarczej i inicjatyw lokalnych 10.3. Rozwój sektora rolno-spożywczego
Powiązanie z RPO Województwa Opolskiego na lata 2014-2020	I. INNOWACJE W GOSPODARCE Pi 1b II KONKURENCYJNA GOSPODARKA Pi 3a III. GOSPODARKA NISKOEMISYJNA 4a

Cel strategiczny 3. . Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020	
Cel operacyjny 3.5: Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020	
Powiązanie z problemami	**1. Nieodpowiedni stan techniczny infrastruktura drogowej.** 1.1. Zły stan techniczny części dróg gminnych i powiatowych. 1.1.1. Brak wspólnych działań samorządów na rzecz poprawy infrastruktury drogowej. 1.1.2. Konieczność partycypowania gmin w remontach dróg wojewódzkich i powiatowych. 1.1.3. Niewystarczające fundusze na utrzymanie dróg.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

	2. Niedostatecznie rozwinięty system komunikacji wewnętrznej. 2.1. Brak spójnej komunikacji publicznej na obszarze OF PN2020. 2.1.1. Utrudniony dostęp dla części mieszkańców (zwłaszcza obszarów wiejskich) OF PN2020 do wydajnej komunikacji publicznej. 2.1.2. Brak połączeń komunikacyjnych z niektórymi miejscowościami OF PN2020. 2.1.3. Nieaktywny osobowy transport kolejowy w części obszaru OF PN2020. 2.2. Brak obwodnic wokół największych miast OF PN2020. **3. Niedostatecznie rozwinięty system komunikacji zewnętrznej.** 3.1. Brak skomunikowania (połączeń drogowych i kolejowych) części obszaru PN2020 z Opolem. 3.2. Słabo rozwinięta komunikacja transgraniczna. 3.3. Nieliczne zjazdy autostradowe utrudniające skomunikowanie obszaru PN2020 z autostradą A4. 3.4. Brak połączenia z autostradą po stronie czeskiej.
Powiązanie ze słabościami	Utrudniona współpraca wewnątrz PN2020 Nieodpowiedni stan infrastruktury drogowej
Powiązanie z mocnymi stronami	Przynależność do PN2020
Priorytety (zadania priorytetowe)	CO3.5/p1. Opracowanie spójnego systemu komunikacji publicznej na obszarze OF PN2020 CO3.5/p2. Rozwój sieci połączeń komunikacji publicznej na obszarze PN2020 CO3.5/p3. Dostosowanie infrastruktury komunikacyjnej do potrzeb osób niepełnosprawnych CO3.5/p4. Lepsze skomunikowanie obszarów wiejskich z resztą obszaru PN2020 CO3.5/p5. Rozwój systemu połączeń transgranicznych CO3.5/p6. Zwiększenie połączeń i częstotliwości kursowania komunikacji publicznej CO3.5/p7. Modernizacja i rozwój sieci dróg (głównie gminnych i powiatowych) na terenie OF PN2020 CO3.5/p8. Działania mające na celu zachęcenie organy zarzadzające drogami krajowymi na terenie obszaru funkcjonalnego do utworzenia dodatkowych parkingów CO3.5/p9. Podejmowanie działań na rzecz tworzenia nowych i odtworzenia starych pasażerskich połączeń kolejowych CO3.5/p10. Podejmowanie działań lobbingowych na rzecz

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, norweskiego oraz Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

	budowy zjazdów autostradowych z autostrady A4 zlokalizowanych bliżej OF PN2020
Powiązania z celami Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030	Transport-Cel strategiczny: Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego w wymiarze krajowym (lokalnym), europejskim i globalnym.
Powiązania z celami Strategii Rozwoju Kraju 2020	II.7.1. Zwiększenie efektywności zarządzania w sektorze transportowym II.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych II.7.3. Udrożnienie obszarów miejskich
Powiązania z celami Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska 2014-2020	Cel tematyczny 2. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników
Powiązania z celami Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony - miasta - obszary wiejskie	Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność"),
Powiązania z Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020	M07 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich (art. 20)
Powiązania z celami Strategii Rozwoju Polski Zachodniej 2020	Cel szczegółowy I: Integracja przestrzenna i funkcjonalna makroregionu
Powiązanie z Programem Kontrakt Terytorialny dla Województwa Opolskiego	2) rozwój powiązań transportowych regionu: a) poprawa dostępności transportowej na osi północ-południe, b) poprawa powiązań transportowych między miastami oraz obszarami funkcjonalnymi regionu: poprawa parametrów technicznych dróg wojewódzkich, c) przebudowa odcinków dróg stanowiących wąskie gardła w dostępności regionu, d) budowa obwodnic miast, e) usuwanie niedoborów przepustowości infrastruktury kolejowej
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego	6.1. Rozwój powiązań transportowych 6.2. Poprawa dostępności do aglomeracji opolskiej 6.3. Integracja systemu transportu zbiorowego 6.4. Poprawa bezpieczeństwa na szlakach komunikacyjnych
Powiązanie z RPO Województwa Opolskiego na lata 2014-2020	VI ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT NA RZECZ MOBILNOŚCI MIESZKAŃCÓW Pi 7b VI ZRÓWNOWAŻONY TRANSPORT NA RZECZ MOBILNOŚCI MIESZKAŃCÓW Pi 7d

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

9. Konkretne przedsięwzięcia, mające doprowadzić do osiągnięcia założonych celów

9.1.Uzasadnienie wyboru

Biorąc pod uwagę fakt, że OF PN2020 charakteryzuje m.in. niski poziom rozwoju gospodarczego, znacząca przewaga liczebna mikroprzedsiębiorstw w strukturze podmiotów gospodarczych funkcjonujących na tym obszarze, niski poziom przedsiębiorczości mieszkańców, niska aktywność zawodowa mieszkańców, niska atrakcyjność inwestycyjna (o czym świadczy chociażby niewielki stopień wykorzystania terenów inwestycyjnych leżących w SSE), wysokie bezrobocie, trudności w znalezieniu pracy w szczególności wśród osób powyżej 50 roku życia, brak wspólnej dla PN2020 platformy ułatwiającej współpracę przedsiębiorców, jednostek samorządu terytorialnego i placówek edukacyjnych oraz niedopasowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy, zasadnym jest przedstawienie listy kilku wybranych przedsięwzięć, których realizacja przez PN2020 powinna poprawić obraz OF PN2020 w wymienionych wyżej obszarach, a tym samym przyczynić się do realizacji celów strategicznych przyjętych w Strategii Rynku Pracy OF PN2020.

Walka z bezrobociem i poprawa kondycji lokalnego rynku pracy wymaga od Partnerów PN2020 podjęcia przede wszystkim działań mających na celu pobudzenie rozwoju gospodarczego tego obszaru. Bez bowiem rozwoju gospodarczego na odpowiednio wysokim poziomie nie może być mowy o skutecznej walce z bezrobociem. Z kolei skupiając się na samym rynku pracy i działaniach mających poprawić jego kondycję, należałoby przyjąć podejście, w którym większy nacisk zostanie położony na wykorzystanie aktywnych form walki z bezrobociem, aktywizujących bezrobotnych oraz zwiększających ich szanse na uzyskanie zatrudnienia. Ponadto należy przedsięwziąć działania, które poprawią poziom dopasowania kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy oraz podniosą jakość kształcenia w OF PN2020.

Dlatego też spośród wielu proponowanych do realizacji zadań priorytetowych (wymienionych we wcześniejszym punkcie dokumentu) rekomendowane do wdrożenia w pierwszej kolejność są takie przedsięwzięcia, z których część łączy w sobie kilka zadań priorytetowych. Do grupy rekomendowanych przedsięwzięć zaliczamy:

- Dopasowanie oferty edukacyjnej placówek oświatowych do potrzeb rynku pracy.
- Utworzenie Centrum Nowoczesnego Kształcenia i Edukacji.
- Uruchomienie programu wdrażania absolwentów szkół w świat praktyki.
- Uruchomienie programu praktycznej nauki zawodu realizowanego przy szkołach zawodowych w Klasach Patronackich.
- Doposażenie szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne i sprzęt do praktycznej nauki zawodu.
- Aktywne pozyskiwanie inwestorów do Specjalnych Stref Ekonomicznych oraz na inne tereny inwestycyjne.
- Wdrożenie koncepcji e-administracji i idei „One Stop”.
- Stymulowanie rozwoju branż poprzez tworzenie tematycznych klastrów.
- Utworzenie nowych inkubatorów przedsiębiorczości oraz wsparcie już działających.
- Zacieśnianie współpracy między Partnerami PN2020 – powstanie *Think tank PN2020.*
- Stosowanie przywilejów finansowych wobec nowych przedsiębiorstw.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- Stosowanie zachęt dla przedsiębiorców do współpracy z jednostkami naukowymi (voucher badawczy).
- Pożyczki dla przedsiębiorstw.
- Stworzenie wspólnej bazy terenów inwestycyjnych OF PN2020.

W kolejnym punkcie szczegółowo opisano każde z rekomendowanych do realizacji przedsięwzięć. Natomiast podsumowaniem tego rozdziału jest tabela zawierająca informacje o harmonogramie, kosztach, wskaźnikach pomiaru oraz podmiotach zaangażowane w każde z rekomendowanych przedsięwzięć realizowanych w ramach Strategii Rynku Pracy OF PN2020

9.2. Charakterystyka poszczególnych przedsięwzięć rekomendowanych do realizacji

Dopasowanie oferty edukacyjnej placówek oświatowych do potrzeb rynku pracy

Przyszły rozwój OF PN2020 będzie uzależniony m.in. od jakości kapitału ludzkiego dostępnego na lokalnym rynku pracy. Wydaje się zatem, że jednym z kluczowych celów do realizacji przez Partnerów PN2020, będzie skupienie się na rozwoju kapitału ludzkiego w taki sposób, aby spełniał on oczekiwania lokalnego rynku pracy. Bez wykształconej i wykwalifikowanej kadry pracowniczej trudno będzie zapewnić odpowiedni rozwój gospodarczy OF PN2020.

Aby na terenie OF PN2020 podnieść poziom edukacji oraz kwalifikacji zawodowych, przede wszystkim absolwentów szkół zawodowych (zasadniczych i średnich) ograniczając jednocześnie efekt migracji zarobkowej osób w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym, należy podjąć wspólne działania mające na celu dopasowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy. Do działań tych powinien zostać włączony także sektor biznesowy, ponieważ sytuacja na rynku pracy jest istotnym czynnikiem rozwojowym dla firm. Chodzi tu przede wszystkim o niedopasowanie wykształcenia, kompetencji i umiejętności absolwentów szkół do oczekiwań lokalnego rynku pracy.

Skuteczna współpraca między placówkami edukacyjnymi w OF PN2020 a przedsiębiorstwami w dużej mierze uzależniona będzie od dopasowania kwalifikacji potencjalnych pracowników do potrzeb lokalnego rynku pracy.

Mając na uwadze redukcję stopy bezrobocia wśród absolwentów należy skupić się na rozwoju szkolnictwa zawodowego na poziomie szkół zasadniczych zawodowych oraz średnich. Dzięki zainwestowaniu środków finansowych w szkoły zawodowe, wzrośnie procent wykwalifikowanej siły roboczej w OF PN2020. Wydaje się jednak, że kluczowym elementem, który będzie miał wpływ na redukcję stopy bezrobocia wśród absolwentów, jest współpraca środowiska biznesowego ze środowiskiem oświatowym. Owocna współpraca na wielu szczeblach skutkować będzie zagwarantowaniem atrakcyjnych miejsc pracy dla absolwentów szkół na terenie OF PN2020. Bez aktywnego udziału świata biznesu, najzdolniejsi absolwenci nadal będą emigrować poza OF PN2020 szukając odpowiednich warunków rozwojowych w innych regionach kraju bądź też za granicą.

Biorąc powyższe pod uwagę należy dojść do wniosku, że oferta edukacyjna szkolnictwa zawodowego powinna być stworzona pod najbardziej rozwojowe kierunki kształcenia a jednocześnie dopasowana do potrzeb kluczowych branż OF PN2020. Celem

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

stworzonej oferty będzie przygotowanie wyszkolonych pracowników na potrzeby obecnych i nowych przedsiębiorstw funkcjonujących na OF PN2020. Takie podejście współgra z rozwojem gospodarczym OF PN2020, ponieważ firmy inwestujące na tym terenie muszą mieć do dyspozycji wykwalifikowaną siłę roboczą: jest to jeden z elementów, który zachęci przedsiębiorców do otwierania swoich firm właśnie na OF PN2020. Z drugiej strony absolwenci szkół otrzymają możliwość zatrudnienia po zakończeniu edukacji, co w pewnym stopniu zatrzyma efekt migracji osób w wieku produkcyjnym poza teren OF PN2020.

Na podstawie diagnozy zostały wyselekcjonowane najbardziej rozwojowe branże dla OF PN2020, a są nimi branże: przetwórstwo rolno-spożywcze, rolnictwo (w tym ekologiczne), branża turystyczna, srebrna ekonomia (usługi dla osób starszych), usługi leczniczo-opiekuńcze.

Zasadnym zetem jest aby szkolnictwo zawodowe rozwijało ofertę kierunków kształcenia pod powyższe branże. Szkoły zawodowe powinny kompleksowo przygotowywać uczniów do pracy w danej branży.

Termin: Wstępne prace nad przygotowaniem oferty kształcenia dostosowanej do potrzeb lokalnego rynku pracy (w szczególności branż kluczowych dla rozwoju OF PN2020) od stycznia 2016 roku.

Koszt: trudny do oszacowania ponieważ konieczne będzie stworzenie od podstaw kierunków kształcenia pod konkretne branże oraz przygotowanie odpowiednio wykwalifikowane kadry nauczycielskiej.

Finansowanie:

Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój:

- Działanie 2.10. Wysoka jakość systemu oświaty.
- Działanie 2.15. Kształcenie i szkolenie zawodowe dostosowane do potrzeb zmieniającej się gospodarki.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020. Oś priorytetowa IX – Wysoka jakość edukacji:

- Cel szczegółowy 2: Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw niezbędnych do funkcjonowania na rynku pracy oraz rozwój indywidualnego podejścia do ucznia, w szczególności ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Cel szczegółowy 3: Zwiększenie szans zatrudnienia przyszłych absolwentów kształcenia i szkolenia na regionalnym rynku pracy poprzez poprawę efektywności kształcenia i szkolenia zawodowego.

Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska:

- Oś priorytetowa 3: Edukacja i kwalifikacje:
  - Priorytet inwestycyjny3.1: Inwestowanie w kształcenie, szkolenia, w tym szkolenie zawodowe, na rzecz zdobywania umiejętności, uczenia się przez całe życie poprzez rozwój i wdrażanie wspólnych systemów kształcenia, szkolenia zawodowego i szkolenia

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, rządu Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Lokalizacja działań: Szkoły zawodowe (zasadnicze i średnie) w OF PN2020

Utworzenie Centrum Nowoczesnego Kształcenia i Edukacji

Skupiając się na rozwoju kapitału ludzkiego należy stworzyć Centrum Nowoczesnego Kształcenia i Edukacji, którego celem byłoby propagowanie oświaty i kształcenia ustawicznego. Centrum w swoich działaniach mogłoby się skupić w szczególności na przygotowaniu oferty dla osób młodych poszukujących pracy oraz osób w wieku 50+, które mają trudności na rynku pracy. Ponadto Centrum powinno zadbać o to, aby jego „klienci" mieli dostęp do najnowszych baz danych, nowoczesnych i innowacyjnych pomocy i materiałów dydaktycznych. Centrum powinno być ukierunkowane szczególnie kształcenie pod kątem branż najbardziej rozwojowych na obszarze OF PN2020.

Tworząc Centrum Nowoczesnego Kształcenia i Edukacji można wzorować się na istniejących podmiotach tego typu. Jako benchmark może służyć chociażby Małopolskie Centrum Edukacji[101]. Centrum ma w swojej ofercie gimnazja, licea zaoczne, studia podyplomowe, licea dla dorosłych, szkolenia dla nauczycieli, szkolenia dla osób w wieku 50+ czy też szkoły językowe. Rozpatrując chociażby ważny z punktu widzenia problemów rynku pracy OF PN2020 obszar działań na rzecz osób w wieku 50+, można odnaleźć klika programów, na których można się wzorować przy projektowaniu podobnych działań na OF PN2020. Małopolskie Centrum Edukacji zrealizowało m.in. takie programy jak:

- Akademia 50 plus – szkolenia ICT i językowe dla osób po 50 roku życia
- Komputer 50+ – ECDL Start dla seniorów z Opolszczyzny
- Kluczowe kompetencje małopolskich pracowników po 45 roku życia

Termin: Prace wstępne od 2016 r.

Koszt - utworzenie takiego Centrum może kosztować w granicach 20–50 mln zł, w zależności od wyposażenia, lokalizacji oraz wielkości zagospodarowanej powierzchni.

Finansowanie:

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020:

- Oś priorytetowa X – Inwestycje w infrastrukturę społeczną.
  - Cel szczegółowy 5: Lepsze warunki kształcenia zawodowego

W przypadku szczególnego ukierunkowania Centrum na konkretne branże, istnieje szansa uzyskania pomocy finansowej ze strony przedsiębiorstw reprezentujących te branże.

Lokalizacja działań: Miasto należące do OF PN2020 wytypowane przez Partnerów PN2020

Program wdrażania absolwentów szkół w świat praktyki

Wnioski płynące m.in. ze spotkań z liderami OF PN2020 skłaniają do sformułowania tezy, że absolwenci szkół po ukończeniu edukacji w niewystarczający sposób są wspierani podczas aktywizacji na rynku pracy. Należy zatem wprowadzić programy, które

[101] http://www.malopolska.edu.pl/

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

wspomogą absolwentów w aktywizacji zawodowej. Celem takich programów powinna być rozbudowa potencjału rozwojowego absolwentów, lepsze dostosowanie absolwentów do potrzeb rynku pracy oraz zacieśnienie współpracy z pracodawcami we wprowadzaniu absolwentów na rynek pracy. Wdrożenie takich programów powinno dać widoczne efekty zarówno dla absolwentów szkół, jak również dla przedsiębiorców, którzy będą mieli możliwość skorzystania z wykwalifikowanej siły roboczej.

Współpraca pomiędzy szkołami a firmami, która zaowocować ma wykwalifikowaną kadrą pracowniczą dla firm, wiązać się będzie z następującymi działaniami:

- Zapewnienie praktyk lub stażów w firmach działających w OF PN2020,
- Utworzenie specjalistycznych kierunków kształcenia, przygotowanych pod konkretne najbardziej rozwojowe branże OF PN2020,
- Cykliczne konkursy na najlepszych absolwentów szkół, w których laureaci otrzymują możliwość zatrudnienia w firmie,
- Warsztaty/szkolenia dla uczniów, odbywające się zarówno na terenie szkół jak i w firmach,
- Mentoring dla absolwentów, w ramach którego przedstawiciele firm będą wspomagać absolwentów w pierwszych krokach na rynku pracy, dzieląc się swoim doświadczeniem i wiedzą.

Jednostka/komórka działająca w strukturach PN2020 powinna dostać od władz powiatów i gmin członków PN2020 pełnomocnictwo do reprezentowania interesów szkół w ramach negocjacji ze światem biznesu. To przede wszystkim ta jednostka/komórka powinna poszukiwać możliwości współpracy między szkołami a przedsiębiorstwami, co nie wyklucza autonomicznych działań poszczególnych szkół w poszukiwaniu partnerów biznesowych do współpracy. Jednostka/komórka wyodrębniona ze struktur PN2020 ma pełnić funkcję tzw. negocjatora, który poprzez przedstawianie korzyści, jakie mogą osiągnąć szkoły oraz firmy w przypadku współpracy, może zachęcić niezależne jednostki do kooperacji, która będzie korzystna dla całego OF PN2020, a nie tylko dla poszczególnych Partnerów

Koszty takiej współpracy powinny być pokrywane współmiernie przez przedsiębiorstwa uczestniczące w projekcie oraz ze wspólnego budżetu PN2020 (z uwagi na to, że korzyści będą odczuwalne dla mieszkańców całego OF PN2020, a nie wyłącznie dla mieszkańców gmin czy powiatów, w których znajdują się szkoły współpracująca ze światem biznesu). Szacunkowe koszty przedsięwzięcia uzależnione są od skali podjętej współpracy i wynegocjowanych działań, które będą realizowane.

Termin: Prace wstępne od 2016 r.

Koszt: Uzależniony od zakresu współpracy

Finansowanie:

Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój:

- Działanie 2.15. Kształcenie i szkolenie zawodowe dostosowane do potrzeb zmieniającej się gospodarki

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020. Oś priorytetowa IX – Wysoka jakość edukacji:

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, rządu Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- Cel szczegółowy 3: Zwiększenie szans zatrudnienia przyszłych absolwentów kształcenia i szkolenia na regionalnym rynku pracy poprzez poprawę efektywności kształcenia i szkolenia zawodowego.

Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska:

- Oś priorytetowa 3: Edukacja i kwalifikacje:
  - Priorytet inwestycyjny3.1: Inwestowanie w kształcenie, szkolenia, w tym szkolenie zawodowe, na rzecz zdobywania umiejętności, uczenia się przez całe życie poprzez rozwój i wdrażanie wspólnych systemów kształcenia, szkolenia zawodowego i szkolenia

Lokalizacja działań: Na terenie OF PN2020

Program praktycznej nauki zawodu realizowany przy szkołach zawodowych w Klasach Patronackich

Programy praktycznej nauki zawodu ukierunkowane na konkretne umiejętności dopasowane do wybranych branż istotnych dla rozwoju OF PN2020 będą kluczowym elementem procesu kształtowania wykwalifikowanej siły roboczej. Tego typu programy powinny wdrażać szkoły a także ośrodki szkoleniowe powstałe przy szkołach, dzięki czemu osoby uczące się będą miały możliwość nabycia umiejętności praktycznych, a co za tym idzie, wzrośnie ich wartość na rynku pracy.

Działania prowadzone w ramach OF PN2020 powinny być nastawione na zintensyfikowanie współpracy między szkołami zawodowymi oraz firmami prowadzącymi swoją działalność na tym terenie, dzięki czemu już na etapie szkolnictwa zawodowego młodzież przygotowywana byłaby do pracy w danej branży. W szczególności działania Partnerów PN2020 powinny skupiać się na branżach, które są najbardziej perspektywiczne z punktu widzenia rozwoju OF PN2020. Należy również wyselekcjonować szkoły zawodowe, które zostaną zaproszone do wzięciu udziału w programie kształcenia zawodowego we współpracy z przedstawicielami świata biznesu w koncepcji Klas Patronackich

Tworzenie programów praktycznej nauki zawodu we współpracy z przedsiębiorstwami w koncepcji Klas Patronackich powinno przebiegać dwuetapowo:

1. Pierwszy etap polegałby na przygotowaniu przedmiotów/kursów/szkoleń przez firmy zainteresowane współpracą ze szkołami. Tematyka dotyczyłaby zagadnień związanych z działalnością firmy, specyfiką branży, w której działa przedsiębiorstwo. Jednak najważniejszym założeniem przedmiotów/ kursów/szkoleń byłoby połączenie teorii z praktyką. W tym celu zajęcia organizowane byłyby one na terenie szkół zawodowych, jak również na terenie firmy.
2. Drugi etap wiąże się z zacieśnieniem współpracy między szkołami a firmami, a polega na wdrożeniu Klas Patronackich. W wyznaczonych szkołach powstaną klasy, które będą przygotowywały uczniów do pracy w firmach z konkretnej branży. Oprócz nauki ukierunkowanej na dany zawód, uczniowie będą realizowali także tradycyjny program edukacyjny. Rekrutacja do Klasy Patronackiej polegałaby na krótkiej rozmowie instruktora praktycznej nauki zawodu i przedstawicieli firm z danej branży z uczniem i rodzicem lub opiekunem.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

W trakcie nauki uczniowie zatrudnieni będą na umowy o pracę w firmach, na konkretnym stanowisku, wyznaczonym przez przedstawicieli firmy. Co pół roku każdy z uczniów rotować będzie między stanowiskami, dzięki czemu zdobędzie ogólne umiejętności koniecznie do pracy w firmie z danej branży. Zakończeniem nauki praktycznej jest egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe. Kolejnym krokiem jest możliwość nawiązania współpracy między absolwentem szkoły a firmą, już bez pośredniczenia przez szkołę.

W jednej szkole, w ciągu jednego roku, można przygotować ok. 20 osób odpowiednio wykwalifikowanych do podjęcia pracy w firmach z konkretnej branży. Przekładając ten Program na skalę OF PN2020, liczba wykwalifikowanych uczniów uzależniona jest od liczby szkół, które wezmą udział w Programie, oraz od liczby firm, które będą tworzyły Klasy Patronackie.

Finansowanie programu powinno spoczywać na barkach powiatu, na terenie którego Program jest przeprowadzany ze wsparciem środków z budżetu PN2020 oraz firm, które tworzą Klasy Patronackie.

Termin: Od 2016 r. prace wstępne

Koszt: ok. 500 tys. zł za jedną Klasę Patronacką

Finansowanie:

Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój:

- Działanie 2.15. Kształcenie i szkolenie zawodowe dostosowane do potrzeb zmieniającej się gospodarki

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020. Oś priorytetowa IX – Wysoka jakość edukacji:

- Cel szczegółowy 3: Zwiększenie szans zatrudnienia przyszłych absolwentów kształcenia i szkolenia na regionalnym rynku pracy poprzez poprawę efektywności kształcenia i szkolenia zawodowego.

Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska:

- Oś priorytetowa 3: Edukacja i kwalifikacje:
  - Priorytet inwestycyjny3.1: Inwestowanie w kształcenie, szkolenia, w tym szkolenie zawodowe, na rzecz zdobywania umiejętności, uczenia się przez całe życie poprzez rozwój i wdrażanie wspólnych systemów kształcenia, szkolenia zawodowego i szkolenia

Budżet Partnerów PN2020 realizujących Program oraz ze środków firm współpracujących

Lokalizacja: Wyselekcjonowane miasta wchodzące w skład OF PN2020

Doposażenie szkół w nowoczesny sprzęt i uruchomienie platformy e-learningowej

Skuteczność szkół w profesjonalnym kształceniu wykwalifikowanych absolwentów uzależniona jest nie tylko od poziomu profesjonalizmu kadry nauczycielskiej, ale również od jakości sprzętu dydaktycznego dostępnego w szkołach. Uczniowie powinni mieć zatem

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

stały dostęp do nowoczesnych pomocy dydaktycznych, które będą wspomagać ich rozwój. Wśród tych pomocy dydaktycznych należy wymienić różnego rodzaju zestawy wykorzystywane na konkretnych przedmiotach (np. biologia: mikroskopy z kamerami, modele tułowia ludzkiego, chemia: zestawy ekologiczne do badania wody i gleby, modele „bio-energia", wagi elektroniczne, fizyka: ławy optyczne, zestawy do energii odnawialnej i nauki o elektryczności, urządzenie do mieszania barw, pompa próżniowa, język angielski: projektory, telewizory, geografia: telluria (modele ruchów Ziemi i Księżyca względem Słońca), planetaria, szkolna stacja pogodowa, matematyka: przyrządy demonstrujące powstawanie brył obrotowych) a także pomoce powszechnego użytku (np. laptopy, projektory, tablice interaktywne).

Postępujący rozwój technologii wymusza wręcz wprowadzanie zmian w systemie edukacji i kształcenia. Należy zatem wprowadzać rozwiązania, które pozwolą m.in. na codzienną naukę w szkole z wykorzystaniem komputera oraz zasobów Internetu. W klasach zawodowych należy doprowadzić do sytuacji, w której uczniowie będą mogli uczyć się praktycznie wykonywania danego zawodu korzystając z narzędzi i urządzeń wykorzystywanych w danym zawodzie. Ponadto warto wprowadzić rozwiązania wspierające edukację uczniów, ale także osób dorosłych, poza murami szkół. Mamy tu na myśli przygotowanie i uruchomienie platformy e-lerningowej, która skierowana byłaby zarówno do uczniów szkół OF PN2020, jak i osób dorosłych chcących uzupełnić swoją wiedzę. Taka platforma powinna zostać wprowadzona już na etapie edukacji gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej. Partnerzy PN2020 wytypują szkoły, które uzyskają dostęp do uruchomionej platformy e-lerningowej.

Koszty dotyczące wyposażenia szkół w potrzebne nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz sprzęt (maszyny i urządzenia) są trudne do oszacowania, ale można przyjąć, że należy na ten cel zarezerwować ok. 5 mln zł Natomiast odnosząc się do opracowania i wdrożenia platformy e-learningowej oraz dotarcia z jej treścią do 20 tys. uczniów. Wysokość poniesionych kosztów powinna oscylować w okolicy 500 tys. zł.

Termin: Prace wstępne od 2016 r.

Koszt: 5,5 mln zł

Finansowanie:

Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój:

- Działanie 2.10. Wysoka jakość systemu oświaty.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020. Oś priorytetowa IX – Wysoka jakość edukacji:

- Cel szczegółowy 2: Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw niezbędnych do funkcjonowania na rynku pracy oraz rozwój indywidualnego podejścia do ucznia, w szczególności ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Cel szczegółowy 3: Zwiększenie szans zatrudnienia przyszłych absolwentów kształcenia i szkolenia na regionalnym rynku pracy poprzez poprawę efektywności kształcenia i szkolenia zawodowego.
- Cel szczegółowy 5: Lepsze warunki kształcenia zawodowego

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska:

- Oś priorytetowa 3: Edukacja i kwalifikacje:
  - Priorytet inwestycyjny3.1: Inwestowanie w kształcenie, szkolenia, w tym szkolenie zawodowe, na rzecz zdobywania umiejętności, uczenia się przez całe życie poprzez rozwój i wdrażanie wspólnych systemów kształcenia, szkolenia zawodowego i szkolenia

Lokalizacja działań: Powiaty i gminy PN2020 biorące udział w Programie

Aktywne pozyskiwanie inwestorów do Specjalnych Stref Ekonomicznych oraz na inne tereny inwestycyjne

Specjalne Strefy Ekonomiczne (SSE) tworzone są w celu przyciągnięcia zewnętrznego kapitału i promocję tworzenia miejsc pracy. SSE to administracyjnie wyodrębnione tereny, na których inwestorzy mogą prowadzić działalność gospodarczą na preferencyjnych warunkach. Na terenie OF PN2020 istnieją dwie SSE: podstrefa Wałbrzyskiej SSE i podstrefa Katowickiej SSE.

Podstrefa WSSE obejmuje tereny w Grodkowie (9,4 ha), Nysie (169,5 ha), Otmuchowie (17,0 ha) oraz Prudniku (12,6 ha)

Z kolei w ofercie KSSE znajdują się tereny inwestycyjne w gminie Kietrz (7,0 ha) oraz w gminie Głuchołazy (4,6 ha)

Działania jakie powinny być podejmowane przez Partnerów PN2020 to aktywne pozyskiwanie inwestorów do SSE oraz utworzenie komórki odpowiedzialnej za kompleksową obsługę inwestora.

Podmiot zarządzający realizacją Strategii powinien być odpowiedzialny za pozyskiwanie inwestorów na teren OF PN2020. Do tego celu będzie potrzebował odpowiednich kompetencji do reprezentowania poszczególnych Partnerów w kontaktach z inwestorami. Należy w związku z tym rozszerzyć kompetencje podmiotu zarządzającego realizacją Strategii oraz zakres jego zadań o ten bardzo istotny obszar. Możliwość reprezentowania poszczególnych gmin przez jeden podmiot skróci obsługę i drogę potencjalnego inwestora, a także zwiększy prestiż OF PN2020, który będzie postrzegany jako jeden duży obszar o istotnej pozycji w województwie opolskim.

Konieczne jest, aby podmiot zarządzający realizacją Strategii posiadał upoważnienia do reprezentowania wszystkich Partnerów w relacjach z potencjalnymi inwestorami.

Termin: Prace związane z nadaniem odpowiednich uprawnień jednostce powołanej do pozyskiwania inwestorów powinny zakończyć się do połowy 2016 r.

Koszt: Koszt uzależniony od liczby osób zatrudnionych w jednostce ds. poszukiwania inwestorów oraz kosztów funkcjonowania samej jednostki (szacunkowy koszt ok. 200 tys. zł rocznie)

Finansowanie:

Z budżetu PN2020

Lokalizacja działań: PN2020

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, rządu Republiki Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Wdrożenie koncepcji e-administracji i idei „One Stop"

Wdrożenie powyższych rozwiązań ma usprawnić i w sposób kompleksowy podejść do obsługi inwestorów. Jest to o tyle istotne, że zbyt rozbudowana biurokracja często stanowi element hamujący rozwój przedsiębiorczości na danym obszarze. Z tego powodu Partnerzy PN2020 powinni w jak największym stopniu uprościć nowym przedsiębiorcom formalne aspekty przy zakładaniu firm oraz zarządzaniu nimi. W tym kontekście należy rozbudować system e-administracji, aby przedsiębiorca miał możliwość kontaktować się i załatwiać wybrane sprawy urzędowe przez Internet, a także wprowadzić w życie ideę „One Stop", czyli możliwość załatwiania wszelkich spraw urzędowych, które wymagają obecności osobistej w tzw. jednym okienku. Idea ta polega na właściwej i kompleksowej obsłudze inwestorów w jednym miejscu. Rejestrując firmę czy regulując wszystkie inne formalności związane z zarządzaniem firmą, przedsiębiorca będzie miał możliwość załatwienia tego w jednym miejscu.

Jako że OF PN2020 zrzesza kilka powiatów i gmin, w których funkcjonuje kilka urzędów skarbowych i nie ma możliwości stworzenia jednego systemu „One Stop", należy wypracować wspólne procedury, które będą identyczne w każdym z powiatów i gmin OF PN2020, a także wprowadzić wspólny i jednolity system informatyczny, dzięki któremu przedsiębiorcy będą mogli kontaktować się z przynależnym sobie urzędem za pośrednictwem Internetu.

Termin: Od VI 2016 prace wdrożeniowe.

Koszt: Około 5-7 mln zł

Finansowanie:

Program Operacyjny Polska Cyfrowa:

- Oś priorytetowa 2: E-administracja i otwarty rząd:
  - Cel szczegółowy 2: Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych

Lokalizacja działania: Powiaty i gminy OF PN2020

Stymulowanie rozwoju branż poprzez tworzenie tematycznych klastrów

Klaster to geograficzne skupisko wyspecjalizowanych podmiotów gospodarczych, połączonych wzajemnymi interakcjami, działającymi w pokrewnych lub komplementarnych branżach, jednocześnie współdziałających i konkurujących ze sobą. Stanowi on skuteczną metodę pobudzania konkretnych branż na danym terenie. Uruchamiając klaster dla firm z danej branży, w efektywny sposób można rozwinąć tę branżę na danym terenie. Obecność takich skupisk zwiększa konkurencyjność gospodarki na danym terenie, szczególnie tej wysokospecjalistycznej.

Rosnące znaczenie i popularność koncepcji klastra oraz potwierdzenie wpływu klasteringu na rozwój gospodarczy powinny prowadzić do polityki wspierania klastrów na terenie OF PN2020. Istotną zaletą klastrów jest bowiem możliwość łatwiejszego negocjowania i walki o nowe rynki, co z kolei stanowi kluczowy czynnik w rozwoju gospodarczym. Ponadto klastry zapewniają synergię pomiędzy poszczególnymi

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

partnerami otoczenia specjalistycznego biznesu: przedsiębiorstwami, nauką (uczelniami wyższymi) i władzami publicznymi.

Korzyści, jakie może oferować klaster dla swoich członków, to m.in.:

- Zysk – aktywne uczestnictwo w klastrze przekłada się na zwiększenie innowacyjności, a co za tym idzie konkurencyjności podmiotów go tworzących.
- Wiarygodność – dostęp do zapytań ofertowych z kraju i zagranicy, a tym samym pozyskanie większej liczby klientów.
- Możliwość podjęcia wspólnych działań marketingowych, promocyjnych, niedostępnych dla pojedynczych podmiotów.
- Dostęp do wiedzy. Wymiana informacji pomiędzy „aktorami" ułatwia inicjację i realizację projektów biznesowych.
- Współpraca ze sprawdzonymi partnerami (np. z innymi klastrami rolno-spożywczymi z kraju i zagranicy).
- Dostosowanie nauczania do potrzeb rynku pracy.
- Korzyści wizerunkowe – skutecznie działający klaster stanowi znakomitą reklamę regionu, w którym się znajduje.

Podobnie jak w poprzedniej perspektywie unijnej, tak i w obecnej inicjatywy klastrowe oraz klastry mogą liczyć na jeszcze większe finansowe wsparcie, szczególnie te zgodne z kierunkami strategicznymi regionu bądź kraju.

Na terenie OF PN2020 można utworzyć np. klaster rolno-spożywczy.

Jest to o tyle ważne, że konkurencyjność polskiej branży rolno-spożywczej rośnie w ostatnich latach także dzięki powiązaniom kooperacyjnym przyjmującym formę klastrów bądź inicjatyw klastrowych. Klastry skupiają firmy działające w tym samym regionie, o pokrewnych zakresach działalności, które mimo konkurowania ze sobą nawiązują współpracę w celu wykorzystania efektów synergii. Prowadzą zatem wspólne działania w obszarze: przygotowania wspólnej oferty, prowadzenia wspólnych działań promocyjnych, rozwijania wspólnych kanałów dystrybucji itp. Klastry rolno-spożywcze stanowią trzecią pod względem liczebności grupę klastrów w Polsce (20 z całkowitej liczby 212), po klastrach ICT oraz branży turystycznej. Klastry te mieszczą się w 12 województwach, w tym po trzy w woj. lubelskim, łódzkim, podlaskim i warmiosko-mazurskim[102]. Najlepiej rozwinięte z nich to zlokalizowany na Lubelszczyźnie klaser Dolina Ekologicznej Żywności i Klaster Spożywczy Południowej Wielkopolski z siedzibą w Kaliszu.

Na terenie OF PN2020 nie działa żaden klaster rolno-spożywczy, a w województwie opolskim możemy mówić o klastrze Opolski Klaster Przetwórstwa Spożywczego „Zielona Dolina". Wydaje się zatem, że na terenie OF PN2020 jest miejsce na zainicjowanie klastra rolno-spożywczego.

Inne proponowane klastry tematyczne, to np. klaster „zielona energia" czy klaster turystyczny.

[102] Zobacz: Klastry w Polsce. Katalog. PARP, Warszawa 2012.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG przekazanych dla Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Termin: Do I 2017.

Koszt: W pierwszej fazie 100.000 – 200.000 zł na podstawie składek członkowskich od przyjętej struktury klastra.

Finansowanie:

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego:

- Oś priorytetowa I: Innowacje w gospodarce:
  - Cel szczegółowy 1: Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw

Lokalizacja działania: Powiaty i Gminy OF PN2020.

Utworzenie nowych inkubatorów przedsiębiorczości oraz wsparcie już działających

Rozwój gospodarczy uzależniony jest nie tylko od rozwoju firm, które już istnieją na rynku, ale także od powstawania nowych przedsiębiorstw. Jednym z podstawowych narzędzi, które mają na celu wspieranie powstawania i rozwoju nowych przedsiębiorstw, są inkubatory przedsiębiorczości.

Celem działania inkubatorów jest wzmocnienie inkubowanych przedsiębiorstw tak, aby mogły przetrwać najtrudniejszy początkowy okres istnienia. Aby to osiągnąć, instytucje te oferują wynajem tanich i wyposażonych powierzchni biurowych i magazynowo-produkcyjnych, dostęp do usług biurowych i mediów na preferencyjnych warunkach, a także usługi doradcze, pomoc w pozyskiwaniu funduszy i szkolenia. Inkubatory przeznaczone są dla firm, które dopiero rozpoczynają działalność, jak również dla osób bezrobotnych, mających pomysł na swój biznes, które otrzymały dotację na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej.

Na terenie OF PN2020 funkcjonują dwa inkubatory przedsiębiorczości. Wydaje się zatem, że Partnerzy PN2020 muszą uwzględnić zarówno powstawanie nowych inkubatorów przedsiębiorczości, jak też wsparcie już istniejących. Inkubatory przedsiębiorczości będą istotnym narzędziem wspierającym rozwój OF PN2020. Ich lokalizacja uzależniona powinna być od branż, które będą rozwijane, oraz obszaru, na którym branże te są najbardziej rozwojowe.

Termin: VI 2016.

Koszt: ok. 10 mln zł (utworzenie dwóch inkubatorów przedsiębiorczości – w Nysie i Głubczycach).

Finansowanie:

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020. Oś priorytetowa II – Konkurencyjna gospodarka:

- Cel szczegółowy 2: Lepsze warunki do rozwoju MŚP

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój. Oś priorytetowa III – Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach:

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- Priorytet inwestycyjny 3a - Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również przez inkubatory przedsiębiorczości

Lokalizacja działania: Powiaty PN2020.

Zacieśnianie współpracy między Partnerami PN2020 – powstanie *Think tank PN2020*

Niektóre powiaty i gminy należące do OF PN2020 podejmowały już próby wspólnych działań (np. w projektach drogowych typu „Schetynówki"), jednak zakres tej współpracy jest niewystarczający jeśli chodzi o potrzeby rozwojowe OF PN2020. Współpraca Partnerów PN2020 powinna coraz bardziej się zacieśniać głównie w obszarze rynku pracy i rozwoju gospodarczego, w szczególności poprzez umożliwienie przepływu technologii i wiedzy, zaoferowanie preferencyjnych warunków przy inwestowaniu w region czy zagwarantowanie odpowiedniego skomunikowania.

Jedną z gałęzi gospodarki, która w ostatnich latach szybko zyskuje na znaczeniu, a która jednocześnie może się rozwijać dzięki współpracy Partnerów PN2020 jest turystyka. Współpraca Partnerów PN2020 powinna doprowadzić do stworzenia produktu turystycznego, nowej oferty turystycznej OF PN2020 oraz rozwoju infrastruktury turystycznej.

Kolejna gałęzią gospodarki, którą można intensywnie rozwijać na terenach OF PN2020 jest wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych (głównie mamy tu na myśli elektrownie wiatrowe, słoneczne, wodne oraz biogazownie). OF PN2020 stanowią głównie tereny rolnicze, które idealnie nadają się na lokowanie inwestycji pod elektrownie wiatrowe oraz słoneczne. Natomiast odpad z produkcji rolniczej może stanowić wsad w wytwarzaniu energii przez biogazownie. Współpraca Partnerów OF PN2020 powinna doprowadzić do powstania wspólnej oferty dla branży OZE, z dedykowanymi terenami pod konkretne inwestycje (elektrownie wiatrowe, słoneczne, wodne, biogazownie).

Następną gałęzią gospodarki, która mogłaby z sukcesem rozwijać się na terenach OF PN2020 jest przetwórstwo rolno-spożywcze. Obszar funkcjonalny PN2020 składa się w dużej mierze z terenów rolniczych, na których występują bardzo dobrej jakości gleby (klasy I-III). Posiadając tego typu walor należy opracować politykę dywersyfikacji upraw rolnych celem wykreowania bazy surowcowej pod rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego. Przedsiębiorstwa przetwarzające płody rolne mogą powstać z inicjatywy Partnerów PN2020 (w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych) lub też mogą powstawać z inicjatywy inwestorów lokalnych bądź też spoza OF PN2020. Współpraca Partnerów OF PN2020 powinna doprowadzić do wykreowania polityki dywersyfikacji upraw rolnych, programów zachęcających rolników do łączenia się w grupy producenckie oraz opracowania planu rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego na terenie OF PN2020.

Wymienione powyżej przykładowe gałęzie gospodarki, które można rozwijać na obszarze funkcjonalnym w ramach PN2020, wymagają systemowych działań, komunikacji między Partnerami i cyklicznych spotkań w ramach których generowane byłyby pomysły rozwoju OF PN2020, które następnie podlegałyby ocenie i wdrożeniu. Taką formą dającą możliwość zacieśnienia współpracy między Partnerami PN2020 jest

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, norweskiego oraz Islandii i Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

powołanie rady doradczej, swoistego *Think tanku* złożonego z przedstawicieli kluczowych decydentów OF PN2020 reprezentujących powiaty i gminy PN2020, wspomaganych przez przedstawicieli świata nauki i biznesu, cechów rzemiosł oraz rad rynku pracy. Powołanie takiej rady doradczej z pewnością pozytywnie wpłynie na obieranie odpowiednich kierunków rozwoju OF PN2020. Zadaniem *Think tanku* będzie zapewnienie coraz większej synergii i spójności między realizowaną misją OF PN2020 a potrzebami lokalnego rynku pracy, społeczności lokalnych oraz lokalnej gospodarki. Do przykładowych zadań realizowanych przez *Think tank* możemy zaliczyć:

- Organizowanie szkoleń i egzaminów umożliwiających zdobycie kwalifikacji i dyplomów czeladnika (przy udziale cechów rzemiosł).
- Koordynowanie polityki dotyczącej rynku pracy na OF PN2020.
- Współpracę ze szkołami w celu dopasowywania kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy.
- Współpracę z urzędami pracy w celu określenia kierunków działań przeciwdziałających wzrostowi bezrobocia.
- Prowadzenie analiz mających na celu diagnozowanie stanu lokalnego rynku pracy.
- Monitorowanie i prognozowanie trendów na lokalnym rynku pracy.
- Współpracę z urzędami pracy i przedsiębiorcami mająca na celu opracowanie mapy potrzebnych zawodów na lokalnym rynku pracy.
- Współpracę z przedsiębiorstwami i jednostkami samorządu terytorialnego mająca na celu kreowanie pomysłów pobudzających rozwój gospodarczy.
- Promowanie społecznej odpowiedzialności biznesu.
- Promowanie elastycznych form zatrudnienia.
- Promowanie koncepcji outplacement'u wśród lokalnych przedsiębiorstw.

Termin: Wstępne prace od początku 2016 r.

Koszt: Koszty wypłat dla uczestników *Think tanku* ok. 100 000 rocznie.

Finansowanie:

Budżet PN2020.

Lokalizacja działania: *Think tank* powinien mieć swoją siedzibę u Partnera, który będzie odpowiedzialny za realizację Strategii Rynku Pracy OF PN2020.

Stosowanie przywilejów finansowych dla nowych przedsiębiorstw

Przywileje finansowe dla nowo powstających firm są jednym ze sposobów na pobudzenie przedsiębiorczości w OF PN2020. Przywileje te mogą być stosowane zarówno wobec małych firm, jak i tych większych. Programy finansowego wsparcia rozwoju przedsiębiorczości, głównie sektora MŚP, obecne są w wielu krajach, m.in. w Hiszpanii i Francji, a także na terenie wielu miast Polski[103]

Przywileje finansowe na obszarze OF PN2020 mogą być stosowane w formie zwolnień i ulg podatkowych, przyznawania po atrakcyjnych cenach gruntów pod prowadzenie

[103] *Małe i średnie przedsiębiorstwa w Unii Europejskiej*, Rzeszowska Szkoła Menadżerów, s. 3.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

działalności gospodarczej, obniżania czynszów czy bezzwrotnych pożyczek. Niska, preferencyjna stawka czynszu w budynkach należących do gmin PN2020, która obowiązywałaby przez ustalony okres czasu, np. 2 lata, i była dostępna dla osób, które po raz pierwszy zakładają własną działalność gospodarczą, byłaby silnym bodźcem motywującym mieszkańców do zakładania własnych firm. Dodatkowo, przywileje finansowe w postaci ulg w podatkach miejskich oraz obniżek stawek czynszów w przypadku udokumentowanego spadku obrotów zapewnią nowym przedsiębiorcom poczucie bezpieczeństwa finansowego.

Termin: Wstępne prace od początku 2016 r.

Koszt: ok. 10 mln zł

Finansowanie: nie przewiduje się finansowania, przywileje dla przedsiębiorców będą uszczuplać budżety jednostek samorządu terytorialnego PN2020

Lokalizacja działania: OF PN2020

Zachęty dla przedsiębiorców do współpracy z jednostkami naukowymi (voucher badawczy)

Kluczem do sukcesu firm i całych gospodarek we współczesnym świecie jest innowacyjność. I to ona powinna być strategicznym celem dla polskiej gospodarki. Działania podejmowane przez Partnerów OF PN2020 pobudzające innowacyjność będą zgodne z Priorytetem Innowacje w Gospodarce w ramach Osi Priorytetowej I, RPO Województwa Opolskiego w latach 2014–2020.

Innowacyjność przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie OF PN2020 będzie ważnym elementem przyczyniającym się do rozwoju tego obszaru. Pobudzanie innowacyjności przedsiębiorstw może się odbyć poprzez zacieśniania współpracy pomiędzy nauką a biznesem na terenie OF PN2020 w formie voucherów badawczych

Voucher badawczy byłby projektem realizowanym w partnerstwie instytucji otoczenia biznesu, uczelni wyższych, przedsiębiorstw oraz PN2020. Jego istotą będzie udzielenie bezzwrotnego wsparcia finansowego na zakup przez przedsiębiorstwo usługi badawczo-rozwojowej od jednostki naukowej wyższej lub samodzielnego instytutu badawczego. Uzyskane w ten sposób wyniki badań firma będzie mogła wykorzystać do wprowadzenia u siebie innowacji produktowej lub procesowej. Wnioskodawcą w projekcie może być: podmiot będący mikro, małym lub średnim przedsiębiorcą, posiadający siedzibę lub oddział i zarejestrowany przynajmniej 6 miesięcy przed złożeniem wniosku na terenie OF PN2020. Natomiast wykonawcą – jednostka naukowa, która na zlecenie wnioskodawcy wykonuje usługę/usługi objęte wsparciem w ramach programu, wskazana we wniosku o udzielenie wsparcia, posiadająca siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i prowadząca w sposób ciągły badania naukowe lub prace rozwojowe. Projekt może dotyczyć zakupu usług w zakresie:

- badań przemysłowych lub prac rozwojowych,
- badań wyrobów na zgodność z obowiązującymi w danej branży i dany wyrób wymaganiami normatywnymi (kwalifikowane będą wyłącznie badania dotyczące modelu/prototypu nowego wyrobu).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, rządu Królestwa Norwegii, Islandii i Liechtensteinu oraz środków krajowych.

Projekt może być przeznaczony na:

- zainicjowanie współpracy z jednostką naukową – do 40 tys. zł, 100% dofinansowania, do 6 miesięcy na realizację, lub
- kontynuację współpracy z jednostką naukową – do 80 tys. zł, 80% dofinansowania, do 8 miesięcy na realizację.

Termin: Projekt realizowany przez okres 3–4 lat. Średnio I edycja na rok.

Koszt: W zależności od ilości edycji od kilku do kilkunastu milionów złotych.

Finansowanie:

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego:

- Oś priorytetowa I - Innowacje w gospodarce.
  - Cel szczegółowy 1. Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw.
- Oś priorytetowa II – Konkurencyjna gospodarka.
  - Cel szczegółowy 1. Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP.
  - Cel szczegółowy 2. Lepsze warunki do rozwoju MŚP

Lokalizacja działania: OF PN2020

Pożyczki dla przedsiębiorstw

Program pożyczek dla przedsiębiorstw miałby na celu wsparcie w formie mikropożyczek oraz bezpłatnego bloku szkoleniowo-doradczego, które trafiałoby do osób zamierzających rozpocząć prowadzenie własnej firmy. Podstawowym kryterium uczestnictwa w projekcie byłyby zamieszkiwanie na terenie OF PN2020 oraz nieposiadanie zarejestrowanej działalności gospodarczej w okresie 12 miesięcy przed przystąpieniem do projektu. Maksymalna wartość pożyczki to 50 tys. zł. Każdemu pożyczkobiorcy oferowane powinno być atrakcyjne oprocentowanie preferencyjne – 1% w skali roku. Uczestnik powinien być zwolniony z dodatkowych opłat i prowizji za udzielenie pożyczki czy też z opłat za jej wcześniejszą spłatę. Maksymalny okres jej spłaty wynosi 60 miesięcy. Pożyczka powinna być przeznaczona na dowolny cel gospodarczy, związany z uruchomieniem planowanej działalności gospodarczej.

Zadanie dotyczące stworzenia funduszu pożyczkowego mogłaby koordynować Nyska Regionalna Izba Gospodarcza. Środki finansowe na ten cel można pozyskać z Europejskiego Funduszu Społecznego[104].

[104] Przykładowy projekt zgłoszony w poprzedniej perspektywie finansowej na stworzenie funduszu pożyczkowego dla osób zamierzających uruchomić własną działalność gospodarczą: Projekt: „Pożyczki na start". Projekt realizowany przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich", Działanie 6.2 „Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia". W ramach projektu zaplanowano pożyczki dla osób fizycznych, które zamierzają rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej na terenie województwa podkarpackiego (pożyczka może być przeznaczona na dowolny cel gospodarczy, w szczególności na cele inwestycyjne, obrotowe i inwestycyjno-obrotowe), a dodatkowe usługi obejmują pomoc w prowadzeniu firmy w postaci bezpłatnych

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Termin: Projekt realizowany przez okres 2–3 lat.

Koszt: ok. 20 milionów złotych.

Finansowanie:

Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój:

- Działanie 1.1. Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy
- Działanie 1.3 Wsparcie osób młodych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego:

- Oś priorytetowa II – Konkurencyjna gospodarka:
  - Cel szczegółowy 1: Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP

Lokalizacja działania: OF PN2020

Stworzenie wspólnej bazy terenów inwestycyjnych OF PN2020

Partnerzy PN2020 posiadają tereny inwestycyjne o zróżnicowanej powierzchni, dostępności komunikacyjnej i poziomie uzbrojenia. Struktura własnościowa tych terenów jest również zróżnicowana (część terenów jest własnością gmin, część znajduje się w rękach prywatnych). Problemem PN2020 jest brak instytucji, która pełniłaby rolę operatora publicznego zajmującego się koordynowaniem prac związanych z ewidencją terenów inwestycyjnych, zarządzaniem tymi terenami i nieruchomościami, nadzorowaniem prac zbrojeniowych oraz planowaniem działań rozwojowych obejmujących podległe tereny. W planach działań PN2020 powinno być utworzenie takiej instytucji lub też przekazanie odpowiednich uprawnień już istniejącym jednostkom organizacyjnym w ramach PN2020. Istotnym zadaniem stojącym przed tego typu instytucją byłoby zewidencjonowane i umieszczone w jednej bazie danych wszystkich terenów inwestycyjnych w OF PN2020. Należy dążyć do uruchomienia platformy z ofertą inwestycyjną OF PN2020, która byłaby własnością PN2020. Opracowując taką platformę, która służyłaby kompleksowemu zarządzaniu terenami inwestycyjnymi przez jednostkę organizacyjną wydzieloną ze struktur PN2020, należy zwrócić szczególną uwagę na następujące kwestie:

- baza terenów inwestycyjnych nie może być tylko zestawieniem zawierającym informacje o lokalizacji i powierzchni tych terenów,
- baza powinna zawierać podział terenów inwestycyjnych na dwie grupy: tereny w pełni uzbrojone oraz tereny wymagające dozbrojenia,
- każdą z działek należy kompleksowo opisać pod kątem funkcji (tu wyróżnia się: funkcje techniczne, usługowe i produkcyjne), jakie może dana działka pełnić; posiadanego uzbrojenia infrastrukturalnego; jej połączenia (drogowego, kolejowego, powietrznego) z ważnymi szlakami komunikacyjnymi,

szkoleń oraz indywidualnych spotkań w formie doradztwa. Maksymalna kwota pożyczki to 50 000 zł, a maksymalny okres spłaty – 60 miesięcy.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- przy każdej z działek powinny również znaleźć się informacje na temat możliwej pomocy publicznej, na jaką może liczyć potencjalny inwestor.

Głównym celem stworzenia takiej platformy z bazą danych o terenach inwestycyjnych byłoby wzmocnienie i ułatwienie dostępu inwestorów do terenów inwestycyjnych na terenie OF PN2020.

Instytucja zarządzająca (z ramienia PN2020) bazą danych oraz platformą miałaby również na celu podniesienie atrakcyjności terenów inwestycyjnych zlokalizowanych przede wszystkim w SSE poprzez wykonanie opracowań studyjnych, koncepcji oraz dokumentacji dla potrzeb przygotowania nowych inwestycji na tych terenach. Ponadto dbałaby o wzrost liczby przedsiębiorstw lokujących swoje inwestycje na terenach OF PN2020 poprzez opracowanie informacji o klimacie inwestycyjnym dla nowych inwestycji i promocji nowych terenów inwestycyjnych OF PN2020.

Termin realizacji: VI 2016

Szacunkowy koszt: Powstanie bazy – około 1,5 mln zł. Do tego dochodzą koszty wynagrodzenia osób wchodzących w skład nowopowstałej komórki – ok. 84–108 tys. rocznie (przy założeniu, że w projekt będą zaangażowane dwie osoby, a ich wynagrodzenie miesięczne wyniesie między 3,5 a 4,5 tys. zł brutto).

Finansowanie:

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego:

- Oś priorytetowa II – Konkurencyjna gospodarka.
  - Cel szczegółowy 2. Lepsze warunki do rozwoju MŚP

Budżet PN2020

9.3. Czas realizacji, szacunkowy koszt, wskaźniki pomiaru i podmioty zaangażowane w realizację przedsięwzięć

Tabela poniżej zawiera harmonogram, szacunkowe koszty, wskaźniki pomiaru oraz podmioty zaangażowane w realizację działań proponowanych do podjęcia w ramach realizacji Strategii Rynku Pracy OF PN2020.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 142. HARMONOGRAM, KOSZTORYS, WSKAŹNIKI POMIARU ORAZ PODMIOTY ZAANGAŻOWANE W DZIAŁANIA W RAMACH STRATEGII RYNKU PACY OF PN2020

Działanie	Rok rozpoczęcia programu	Okres trwania	Wielkość budżetu	Wskaźniki pomiaru	Podmioty zaangażowane
Dopasowanie oferty edukacyjnej placówek oświatowych do potrzeb rynku pracy	Wstępne prace nad przygotowaniem oferty kształcenia dostosowanej do potrzeb lokalnego rynku pracy (w szczególności branż kluczowych dla rozwoju OF PN2020) od stycznia 2016 roku.	Do 2020 (zaleca się kontynuowanie działań po roku 2020	trudna do oszacowania ponieważ konieczne będzie stworzenie od podstaw kierunków kształcenia pod konkretne branże oraz przygotowanie odpowiednio wykwalifikowane kadry nauczycielskiej	Liczba nowych kierunków kształcenia dopasowanych do potrzeb rynku pracy	**Podmiot koordynujący:** • PN2020 • szkoły i centra kształcenia ustawicznego • kuratorium oświaty **Finansowanie:** PO WER: • Działanie 2.10. Wysoka jakość systemu oświaty. • Działanie 2.15. Kształcenie i szkolenie zawodowe dostosowane do potrzeb zmieniającej się gospodarki. RPO WO 2014-2020. Oś priorytetowa IX – Wysoka jakość edukacji: • Cel szczegółowy 2: Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw niezbędnych do funkcjonowania na rynku pracy oraz rozwój indywidualnego podejścia do ucznia, w szczególności ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. • Cel szczegółowy 3: Zwiększenie szans zatrudnienia przyszłych absolwentów kształcenia i szkolenia na regionalnym rynku pracy poprzez poprawę efektywności kształcenia i szkolenia zawodowego. Program Interreg V-A Republika Czeska–Polska: • Oś priorytetowa 3: Edukacja i kwalifikacje: o Priorytet inwestycyjny3.1: Inwestowanie w kształcenie, szkolenia, w tym szkolenie zawodowe, na rzecz zdobywania umiejętności, uczenia się przez całe życie poprzez rozwój i wdrażanie wspólnych systemów kształcenia, szkolenia zawodowego i szkolenia

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, rządu Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Utworzenie Centrum Nowoczesnego Kształcenia i Edukacji	Prace organizacyjne od I 2016	Od IX 2016	20 – 50 mln zł	Stworzenie Centrum Nowoczesnego Kształcenia i Edukacji, dostępnego dla uczniów, studentów oraz osób dorosłych z OF PN2020	**Podmiot koordynujący:** • PN2020 • Uczelnie wyższe , szkoły i centra kształcenia ustawicznego tworzące Centrum Nowoczesnego Kształcenia i Edukacji **Finansowanie:** Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020: • Oś priorytetowa X – Inwestycje w infrastrukturę społeczną. o Cel szczegółowy 5: Lepsze warunki kształcenia zawodowego W przypadku szczególnego ukierunkowania Centrum na konkretne branże, istnieje szansa uzyskania pomocy finansowej ze strony przedsiębiorstw reprezentujących te branże. **Beneficjenci:** • Studenci • Uczniowie • Nauczyciele • Naukowcy • Absolwenci • Osoby dorosłe
Program wdrażania absolwentów szkół w świat praktyki	Od I 2016	Od IX 2016	Koszt uzależniony od zakresu współpracy	Wyszkolenie min. 100 wykwalifikowanych osób rocznie	**Podmiot koordynujący:** • PN2020 **Finansowanie:** Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój: • Działanie 2.15. Kształcenie i szkolenie zawodowe dostosowane do potrzeb zmieniającej się gospodarki Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020. Oś priorytetowa IX – Wysoka jakość edukacji: • Cel szczegółowy 3: Zwiększenie szans zatrudnienia przyszłych absolwentów kształcenia i szkolenia na regionalnym rynku pracy poprzez poprawę efektywności kształcenia i szkolenia zawodowego. Program Interreg V-A

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

					Republika Czeska – Polska: • Oś priorytetowa 3: Edukacja i kwalifikacje: o Priorytet inwestycyjny3.1: Inwestowanie w kształcenie, szkolenia, w tym szkolenie zawodowe, na rzecz zdobywania umiejętności, uczenia się przez całe życie poprzez rozwój i wdrażanie wspólnych systemów kształcenia, szkolenia zawodowego i szkolenia Budżet PN2020 oraz budżety firm współpracujących **Beneficjenci:** • Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych • Środowisko biznesowe • Szkoły objęte Programem
Program praktycznej nauki zawodu realizowany przy szkołach zawodowych w Klasach Patronackich	Od I 2016	Od IX 2017	Ok. 500 tys. zł (za jedną Klasę Patronacką)	Min. 20 uczniów w ciągu roku w Klasach Patronackich	**Podmiot koordynujący:** • PN2020 • Szkoły, które wdrożyły Klasy Patronackie **Finansowanie:** Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój: • Działanie 2.15. Kształcenie i szkolenie zawodowe dostosowane do potrzeb zmieniającej się gospodarki Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020. Oś priorytetowa IX – Wysoka jakość edukacji: • Cel szczegółowy 3: Zwiększenie szans zatrudnienia przyszłych absolwentów kształcenia i szkolenia na regionalnym rynku pracy poprzez poprawę efektywności kształcenia i szkolenia zawodowego. Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska: • Oś priorytetowa 3: Edukacja i kwalifikacje: o Priorytet inwestycyjny3.1: Inwestowanie

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, rządu Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

					w kształcenie, szkolenia, w tym szkolenie zawodowe, na rzecz zdobywania umiejętności, uczenia się przez całe życie poprzez rozwój i wdrażanie wspólnych systemów kształcenia, szkolenia zawodowego i szkolenia Budżet Partnerów PN2020 realizujących Program oraz ze środków firm współpracujących **Beneficjenci:** • Uczniowie • Środowisko biznesowe • Szkoły objęte Programem
Doposażenie szkół w nowoczesny sprzęt i uruchomienie platformy e-learningowej	Od I 2016	Od IX 2016	Doposażenie szkół – ok. 5 mln zł Uruchomienie platformy e-lerningowej ok. 100 – 300 tys.	Sprzęt (głównie w klasach zawodowych) na wartość ok. 5 mln zł Ok. 20 tys. uczniów objętych platformą e-learningową	**Podmiot koordynujący:** • PN2020 • Władze powiatów i gmin Partnerów PN2020 **Finansowanie:** Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój: • Działanie 2.10. Wysoka jakość systemu oświaty. Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020. Oś priorytetowa IX – Wysoka jakość edukacji: • Cel szczegółowy 2: Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw niezbędnych do funkcjonowania na rynku pracy oraz rozwój indywidualnego podejścia do ucznia, w szczególności ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. • Cel szczegółowy 3: Zwiększenie szans zatrudnienia przyszłych absolwentów kształcenia i szkolenia na regionalnym rynku pracy poprzez poprawę efektywności kształcenia i szkolenia zawodowego. • Cel szczegółowy 5: Lepsze warunki kształcenia zawodowego Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska:

Projekt dofinansowany z funduszy EOG oraz budżetu Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

					• Oś priorytetowa 3: Edukacja i kwalifikacje: ○ Priorytet inwestycyjny3.1: Inwestowanie w kształcenie, szkolenia, w tym szkolenie zawodowe, na rzecz zdobywania umiejętności, uczenia się przez całe życie poprzez rozwój i wdrażanie wspólnych systemów kształcenia, szkolenia zawodowego i szkolenia **Beneficjenci:** • Uczniowie szkół objętych Programem • Szkoły włączone do Programu
Zachęty dla przedsiębiorców do współpracy z jednostkami naukowymi (Voucher badawczy)	Od VI 2016	Od VI 2016 do XII 2020	W zależności od ilości edycji od kilku do kilkunastu mln zł	Liczba voucherów badawczych do uczelni udzielonych pod PN2020 2016 – 10 2017 – 30 2018 – 40 2019 – 50 2020 – 50	**Podmiot koordynujący:** • PN2020 • Uczelnie (najlepiej z OF PN2020) • Jednostki Badawczo-Rozwojowe (najlepiej z OF PN2020) **Finansowanie:** Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego: • Oś priorytetowa I - Innowacje w gospodarce. ○ Cel szczegółowy 1. Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw. • Oś priorytetowa II – Konkurencyjna gospodarka. ○ Cel szczegółowy 1. Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP. ○ Cel szczegółowy 2. Lepsze warunki do rozwoju MŚP **Beneficjenci:** • Uczelnie, Jednostki Naukowo-Badawcze • Naukowcy • Instytucje otoczenia biznesu • Środowisko biznesowe • Jednostki Samorządu Terytorialnego
Pożyczki dla	Od VI 2016	Od VI 2016	ok. 5 mln zł	Liczba pożyczek dla przedsiębiorstw	**Podmiot koordynujący:** • PN2020

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, rządu Królestwa Islandii i Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

przedsiębiorstw		do XII 2020		udzielonych pod auspicjami PN2020 2016 – 10 2017 – 20 2018 – 20 2019 – 25 2020 – 25	**Finansowanie:** Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój: • Działanie 1.1. Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy • Działanie 1.3 Wsparcie osób młodych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego: • Oś priorytetowa II – Konkurencyjna gospodarka: o Cel szczegółowy 1: Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP **Beneficjenci:** • Uczelnie, • Firmy szkoleniowe • Instytucje otoczenia biznesu • Środowisko biznesowe
Zacieśnianie współpracy między Partnerami PN2020 *(Think tank PN2020)*	Wstępne prace organizacyjne należy zakończyć do połowy 2016	Od VI 2016	Koszty wypłat dla uczestników ok. 100 000 zł rocznie.	Utworzenie *„Think tank PN2020”* Co najmniej 12 spotkań w roku, po jeden raz w miesiącu.	**Podmiot koordynujący:** • PN2020 **Finansowanie:** Budżet PN2020 **Beneficjenci:** • Uczelnie, Jednostki Naukowo-Badawcze • Instytucje otoczenia biznesu • Lokalne środowisko biznesowe • Jednostki Samorządu Terytorialnego • Inwestorzy
Aktywne pozyskiwanie inwestorów do Specjalnych Stref Ekonomicznych oraz na inne tereny inwestycyjne	Od VI 2016	Od VI 2016 do XII 2020 (zalecana jest kontynuacja w kolejnych latach)	Koszt uzależniony od liczby osób zatrudnionych w jednostce ds. poszukiwania inwestorów oraz kosztów funkcjonowania samej jednostki (szacunkowy koszt ok. 200 tys. zł)	Liczba pozyskanych inwestorów: w SSE – 10, na pozostałych terenach inwestycyjnych - 5	**Podmiot koordynujący:** • PN2020 **Finansowanie:** Partnerzy PN2020 w ramach budżetu Partnerstwa **Beneficjenci:** • Inwestorzy • Jednostki Samorządu Terytorialnego OF PN2020
Wdrożenie koncepcji	Od VI 2016	bezterminowo	ok. 5-7 mln zł.	Docelowo – wszyscy	**Podmiot koordynujący:** • PN2020

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

e-administracji i idei „One Stop”				Partnerzy PN2020	**Finansowanie:** Program Operacyjny Polska Cyfrowa: • Oś priorytetowa 2: E-administracja i otwarty rząd: o Cel szczegółowy 2: Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych **Beneficjenci:** • Inwestorzy • Środowisko biznesowe OF PN2020 • Jednostki Samorządu Terytorialnego OF PN2020 • Urzędy/Instytucje Państwowe
Stymulowanie rozwoju branż poprzez tworzenie tematycznych klastrów	Od VI 2016	Od I 2017	W pierwszej fazie 100.000 – 200.000 zł na podstawie składek członkowskich od przyjętej struktury klastra.	Utworzenie 3 klastrów tematycznych	**Podmiot koordynujący:** • PN2020 **Finansowanie:** Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego: • Oś priorytetowa I: Innowacje w gospodarce: o Cel szczegółowy 1: Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw **Beneficjenci:** • Środowisko biznesowe • Jednostki samorządu terytorialnego
Utworzenie nowych inkubatorów przedsiębiorczości oraz wsparcie już działających	Od VI 2016	Od VI 2016	ok. 10 mln zł.	Utworzenie 2 inkubatorów przedsiębiorczości (w Nysie, Głubczycach)	**Podmiot koordynujący:** • PN2020 • Powiat Nyski i Głubczycki **Finansowanie:** Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020. Oś priorytetowa II – Konkurencyjna gospodarka: • Cel szczegółowy 2: Lepsze warunki do rozwoju MŚP Program Operacyjny Inteligentny Rozwój. Oś priorytetowa III – Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach: • Priorytet inwestycyjny 3a - Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również przez

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, rządu Królestwa Islandii i Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

					inkubatory przedsiębiorczości **Beneficjenci:** • Środowisko biznesowe (przede wszystkim nowo zakładane firmy)
Stosowanie przywilejów finansowych dla nowych przedsiębiorstw	Od I 2016	Od I 2016	ok. 10 mln zł	Udzielenie pomocy w postaci ulg podatkowych, obniżenia czynszów czy bezzwrotnych pożyczek dla 50 przedsiębiorstw	**Podmiot koordynujący:** • PN2020 **Finansowanie:** Nie przewiduje się finansowania. Udzielane przywileje będą uszczuplać budżety Partnerów PN2020 • Partnerzy PN2020 • Unia Europejska **Beneficjenci:** • Środowisko biznesowe
Stworzenie wspólnej bazy terenów inwestycyjnych OF PN2020	VI 2016	VI 2016	Powstanie bazy – około 1,5 mln zł. Do tego dochodzą koszty wynagrodzenia osób wchodzących w skład nowopowstałej komórki – ok. 84–108 tys. rocznie (przy założeniu, że w projekt będą zaangażowane dwie osoby, a ich wynagrodzenie miesięczne wyniesie między 3,5 a 4,5 tys. zł brutto)	Baza terenów inwestycyjnych Komórka zarządzająca bazą	**Podmiot koordynujący:** • PN2020 **Finansowanie:** Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego: • Oś priorytetowa II – Konkurencyjna gospodarka. ○ Cel szczegółowy 2. Lepsze warunki do rozwoju MŚP Budżet PN2020 **Beneficjenci:** • Inwestorzy • Jednostki Samorządu Terytorialnego OF PN2020

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

10. System wdrażania zapisów Strategii

Aby zapisy Strategii przełożyły się na rzeczywisty rozwój OF PN2020 konieczne jest przyjęcie pewnych założeń, które powinny być brane pod uwagę podczas wszystkich działań podejmowanych przez Partnerów.

Skuteczna realizacja Strategii opiera się na następujących zasadach:

- równość Partnerów przy poszanowaniu ich różnorodności i odmiennych potrzeb,
- podział odpowiedzialności za poszczególne cele Strategii pomiędzy Partnerów,
- poszanowanie środowiska naturalnego i zasad zrównoważonego rozwoju,
- inkluzyjność podejmowanych działań oraz przeciwdziałanie wykluczeniu i dyskryminacji grup społecznych,
- promowanie rozwiązań innowacyjnych,
- uspołecznienie projektu poprzez działania informacyjne i konsultacyjne,
- współpraca z jednostkami samorządowymi i innymi podmiotami w otoczeniu regionalnym, krajowym i międzynarodowym,
- stały monitoring i ewaluacja realizacji Strategii.

10.1. Podmioty zaangażowane w realizację Strategii

Realizacja założeń strategii wymagać będzie zaangażowania następujących podmiotów:

- Partnerstwo Nyskie 2020.
- Powiat Nysa, Powiat Prudnik, Powiat Głubczyce.
- Gmina Nysa, Gmina Prudnik, Gmina Głubczyce, Gmina Głuchołazy, Gmina Kietrz, Gmina Łambinowice, Gmina Lubrza, Gmina Biała, Gmina Grodków, Gmina Branice, Gmina Korfantów, Gmina Otmuchów, Gmina Paszków, Gmina Skoroszyce.
- Powiatowy Urząd Pracy w Nysie, Powiatowy Urząd Pracy w Prudniku, Powiatowy Urząd Pracy w Głubczycach.
- Instytucje otoczenia biznesu (jak np. Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Nysie, Inkubator Przedsiębiorczości w Prudniku, Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Nysie, Nyska Regionalna Izba Gospodarcza, Regionalne Centrum Transferu Wiedzy i Technologii Innowacyjnych)

10.2. Możliwe źródła finansowania

Zadania priorytetowe realizowane w ramach niniejszej Strategii pozwolą na osiągnięcie założonych celów strategicznych. Finansowanie zadań w większości będzie możliwe przy wsparciu ze środków UE. Dlatego też głównym źródłem finansowania Strategii będą Programy Operacyjne realizowane w latach 2014-2020 oraz inne środki zewnętrzne.

Podstawowymi narzędziami realizacji Strategii mogą być:

- Krajowe programy operacyjne na okres programowania 2014-2020 tj. PO Inteligentny Rozwój, PO Infrastruktura i Środowisko, PO Wiedza, Edukacja, Rozwój, PO Polska Cyfrowa, PO Pomoc Techniczna, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014 – 2020.
- Inne krajowe programy rozwoju.
- Strategie rozwoju poszczególnych gmin.

W rezultacie potencjalne źródła finansowania Strategii obejmują:

- Środki Unii Europejskiej – fundusze strukturalne i inwestycyjne: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejski Fundusz Morski i Rybacki, Instrument Łącząc Europę.
- Środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów oraz jako niezależne źródło finansowania.
- Środki budżetów samorządów – wojewódzkich, powiatowych i gminnych – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania.
- Inne środki publiczne – np. fundusze celowe.
- Środki prywatne – np. środki pozyskane w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

10.3. Zarządzanie procesem realizacji Strategii

Prawdopodobieństwo zrealizowania przyjętych celów strategicznych z pewnością będzie wyższe w sytuacji, gdy prace nad wdrożeniem Strategii rozpoczną się niezwłocznie po jej akceptacji przez Partnerów OF PN2020.

Ponadto skuteczne i terminowe wdrażanie Strategii wymagać będzie uwzględnienia odpowiednich zadań w zakresach obowiązków urzędów gmin i powiatów wchodzących w skład PN2020. W szczególności chodzi o uwzględnienie zadań związanych z realizacją funkcji koordynacyjnych, organizacyjnych, koncepcyjnych, kontrolnych i informacyjnych. Należy przyjąć, że szczegółowe kwestie dotyczące zarządzania procesem realizacji Strategii oraz monitorowania przebiegu prac implementacyjnych, zostaną uzgodnione między Partnerami i zatwierdzone w postaci umowy partnerskiej. Warto w tym miejscu odnotować, że pewne ustalenia w tym zakresie już poczyniono i podjęto decyzję, że proces realizacji Strategii będzie monitorowany i oceniany przez wyznaczoną do tego celu jednostkę organizacyjną (komórkę/biuro/wydział) ulokowaną w strukturze organizacyjnej Powiatu Prudnickiego.

Biorąc pod uwagę fakt, że PN2020 składa się z 17 jednostek samorządu terytorialnego, sprawą kluczową dla powodzenia procesu realizacji Strategii będzie powołanie podmiotu zarządzającego procesem wdrażania przyjętych założeń, którym może być w początkowym okresie lider projektu – Gmina Nysa, wykorzystując do tego celu Biuro Projektu. Docelowo jednak rolę jednostki zarządzającej procesem wdrażania Strategii powinna pełnić sformalizowana struktura współpracy jednostek samorządu terytorialnego wchodzących w skład PN2020 (przykładowo o nazwie Biuro Wdrażania Strategii Rynku Pracy OF PN2020). Model takiego rozwiązania opisano poniżej.

Podmiot zarządzający (czyli Biuro Wdrażania Strategii Rynku Pracy OF PN2020) w celu sprawnego wdrażania Strategii powołuje Zespół Koordynacyjny złożony z przedstawicieli poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego PN2020.

Do zadań Zespołu będzie należało:

- planowanie działań i wymiana informacji między poszczególnymi Partnerami,

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- selekcja projektów do realizacji na podstawie zdefiniowanych kryteriów,
- szczegółowe określenie zakresu projektów,
- określenie źródeł finansowania,
- opracowanie dokumentacji wykonawczej, obejmującej wykonalność prawno–administracyjną, techniczną i finansową,
- nadzór nad właściwą realizacją projektów,
- przyjmowanie sprawozdań z realizacji projektów (od kierowników projektów),
- współpraca z innymi instytucjami, spoza zespołu, w celu osiągania założonych celów Strategii
- bieżący monitoring realizacji Strategii

Zespół będzie również odpowiedzialny za zachowanie zasady partycypacji społecznej, czyli za proces informowania mieszkańców i osoby zaangażowane we wdrażanie Strategii o postępach w realizacji przyjętych celów strategicznych oraz o projektach planowanych do realizacji.

Szczególnie istotnym zadaniem Zespołu będzie określenie kluczowych dla rozwoju rynku pracy OF PN2020 projektów wdrożeniowych zgodnie z określonymi kryteriami ich wyboru wraz z wyznaczeniem podmiotu odpowiedzialnego i partnerów zaangażowani w ich realizację.

Selekcja zgłoszonych projektów oparta może zostać na następujących kryteriach:

1. KRYTERIA OGÓLNE (ocena na zasadzie: spełnia/nie spełnia)

   Kryteria ogólne, które muszą zostać spełnione całkowicie, aby projekt mógł być wybrany do dalszej oceny, a następnie realizacji:

   - Ponadlokalne oddziaływanie (efekty realizacji projektu powinny oddziaływać na cały rynek pracy OF PN2020 i rozwiązywać poruszany problem w sposób kompleksowy).
   - Ponadlokalne partnerstwo (projekt powinien być realizowany w partnerstwie – najlepiej w ramach całego PN2020, ale dopuszczalne jest również zgłaszanie projektów zrzeszających kilka gmin. Projekt powinien jasno wskazywać lidera przedsięwzięcia, który odpowiada za jego realizację).
   - Zintegrowany charakter i komplementarność (ocenie podlega powiązanie projektu z innymi przedsięwzięciami dotyczącymi rozwoju rynku pracy OF PN2020: planowanymi, będącymi w trakcie realizacji bądź zrealizowanymi oraz zgodność projektu z celami oraz założeniami w regionalnych i lokalnych dokumentach strategicznych)

2. KRYTERIA MERYTORYCZNE (ocena w skali punktowej).

   - Realizacja działań wynikających ze zdiagnozowanych potrzeb (ocenie podlega stopień odniesienia do zdiagnozowanych potrzeb rozwojowych rynku pracy OF PN2020 i działań, wyodrębnionych w ramach celów operacyjnych Strategii).
   - Realizacja projektu pochodną działań strategicznych (ocenie podlega stopień wpisania się działań projektowych w zaplanowane w poszczególnych celach operacyjnych Strategii działania strategiczne).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- Wpływ na rozwój rynku pracy OF PN2020 (wpisanie się planowanych celów i efektów realizacji projektu w poszczególne cele strategiczne i operacyjne Strategii oraz wyodrębnione w ich ramach efekty i wskaźniki realizacji działań).

3. KRYTETERIA TECHNICZNE wyboru projektów do realizacji powinny uwzględniać:
   - Poziom szczegółowości opracowania koncepcji projektu.
   - Bezpieczeństwo finansowe projektu (oszacowanie kosztów realizacji projektu wraz ze wskazaniem potencjalnych źródeł finansowania).
   - Zainteresowanie projektem podmiotów lokalnych, a w szczególności wskazanie lidera projektu (koordynatora), który jest gotów wziąć na siebie podstawowe obowiązki organizacyjne.

Podane kryteria powinny być znane i wykorzystywane przez wszystkie podmioty partycypujące we wdrażaniu Strategii.

10.4. Tryb i zasady prowadzenia monitoringu i ewaluacji Strategii

Skuteczność realizacji Strategii i jej celów zapewniać będzie sprawny system kontrolny, obejmujący:

- monitoring, czyli podsystem zbierania i selekcjonowania informacji,
- ewaluację, czyli podsystem oceny i interpretacji zgromadzonego materiału.

Monitoring

Monitoring procesu wdrażania Strategii jest odpowiedzialnym i ważnym zadaniem, warunkującym skuteczną realizację przyjętych celów strategicznych.

Jak już wcześniej wspomniano, zadanie monitorowania i oceny procesu wdrażania Strategii realizowane będzie przez Powiat Prudnicki. Główne obszary, które będą podlegać monitorowaniu to:

- cele strategiczne i operacyjne wyznaczone w Strategii.
- programy (zadania) priorytetowe realizujące cele Strategii.

Proces monitorowania polegał będzie na systematycznym obserwowaniu zmian zachodzących w ramach poszczególnych programów oraz celów wyznaczonych w Strategii. Zaleca się, aby monitoring prowadzony był jednocześnie na kilku płaszczyznach. Powinien dostarczać informacji na temat postępów w osiąganiu przyjętych celów i działań strategicznych oraz umożliwić kwantyfikację efektów zrealizowanych projektów (zarówno efektów ekonomicznych jak i społecznych).

Monitoring procesu wdrażania Strategii będzie odbywał się w dwóch etapach:

- Roczne sprawozdania z realizacji celów i zadań priorytetowych, zawierające podstawowe informacje na temat podejmowanych działań, stopnia realizacji projektów oraz ewentualnych efektów końcowych tych projektów.
- Analiza wskaźnikowa, służąca odpowiedzi na pytanie o zbieżność podejmowanych działań z osiąganymi wynikami społeczno-gospodarczymi dotyczącymi rynku pracy dla wszystkich gmin OF PN2020 wg wskaźników zaproponowanych dla

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

poszczególnych celów strategicznych, uszczegóławianych w konkretnych programach.

Biorąc powyższe pod uwagę zaleca się aby Powiat Prudnicki pozyskiwał co roku od wszystkich pozostałych Partnerów PN2020 informacje oraz dane na temat stanu realizacji poszczególnych celów strategii na ich obszarze, gromadził te dane, a w przypadku stwierdzenia braku realizacji konkretnego celu podejmował działania zmierzające do wyjaśnienia zaistniałego stanu rzeczy. W kolejnym kroku Powiat Prudnicki będzie przekazywał zbiorczą informację do Biura Wdrażania Strategii Rynku Pracy OF PN2020.

Raz na cztery lata realizacji Strategii Powiat Prudnicki przygotowuje, na podstawie wcześniej pozyskanych i zarchiwizowanych danych rocznych od poszczególnych Partnerów PN2020, zbiorcze sprawozdanie z realizacji Strategii. Następnie opracowane sprawozdanie prześle Partnerom celem przedłożenia pod obrady sesji rad poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego. Zaleca się wyznaczenie jednego terminu, w którym wszyscy Partnerzy PN2020 będą zobowiązani do zatwierdzenia sprawozdania w trakcie obrad sesji.

Monitoring realizacji poszczególnych celów operacyjnych odbywać się będzie w oparciu o przypisane do nich mierzalne wskaźniki rezultatu i produktu. Ocena powinna być dokonywana w cyklach rocznych (lub z inną częstotliwością optymalną dla danego wskaźnika).

Ewaluacja

W szerokim ujęciu ewaluacja realizacji Strategii będzie polegać na ocenie jej wpływu na rozwój rynku pracy OF PN2020. Ewaluacja musi także odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu Strategia rozwiązuje realne problemy rynku pracy obszaru funkcjonalnego i jego społeczności.

W wąskim ujęciu ewaluacja koncentrować będzie się na ocenie realizacji poszczególnych elementów Strategii, przy czym kryteriami oceny będą:

- wskaźniki realizacji celów i zadań strategii,
- rozwiązywanie problemów rynku pracy zdiagnozowanych w strategii,
- realizacja wizji rozwoju rynku pracy OF PN2020.

Ewaluacja działań wynikających ze Strategii będzie się opierać na trzech rodzajach ocen:

- ocena przed realizacją działań - czy i w jaki sposób Strategia wpłynie na grupy docelowe, przyczyni się do poprawy sytuacji na rynku pracy na terenie gmin OF PN2020,
- ocena w trakcie realizacji działań - czy przyjęte cele i podjęte w następstwie działania zmierzają w dobrym kierunku,
- ocena po realizacji działań - czy osiągnięte efekty wynikłe z wdrożenia strategii są trwałe.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, rządu Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

10.4.1. Wybór wskaźników wraz z aktualnymi wartościami i prognozami zmian

TABELA 143. WSKAŹNIKI

Cele	Propozycje wskaźników	Aktualna wartość	Prognozowana zmiana
CEL STRATEGICZNY I. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy **Realizacja celu ukierunkowana jest na rozwój rynku pracy OF PN2020** przejawiający się m. in. spadkiem stopy bezrobocia, spadkiem liczby osób długotrwale bezrobotnych, spadkiem liczby osób korzystających z pomocy społecznej, wzrostem liczby podmiotów gospodarczych, wzrostem liczny osób prowadzących indywidualną działalność gospodarczą, wzrostem liczby miejsc pracy, wzrostem liczby osób pracujących, wzrostem wskaźnika aktywności zawodowej, wzrostem wynagrodzeń. Dostępność rynku pracy powinna być również zwiększona dla osób, które mają obecnie problem bądź to z powrotem na rynek pracy (np. matki wychowujące małe dzieci), bądź to ze znalezieniem pracy (osoby w wieku 50+; osoby niepełnosprawne)			
CELE OPERACYJNE 1. Niski poziom bezrobocia w OF PN2020 2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020 3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy 4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020	1. Stopa bezrobocia OF PN2020 (GUS).	**19,9% (2013 r.)**	**spadek**
	2. Liczba osób długotrwale bezrobotnych na obszarze PN2020 (GUS).	**8442 (2013 r.)**	**spadek**
	3. Wskaźnik bezrobocia w poszczególnych grupach wiekowych (PUP).	**24 lata i mniej – 2008 osób (2014 r.)** **25-34 – 3443 osoby** **35-44 – 2634 osoby** **45-54 – 2679 osób** **55 i więcej – 2437 osób**	**spadek** **spadek** **spadek** **spadek** **spadek**
	4. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na obszarze PN2020 (GUS).	**19337 (2013 r.)**	**spadek**

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strona 409

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

	5. Wskaźnik przedsiębiorczości (liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 000 mieszkańców OF PN2020) (GUS).	**63 (2013 r.)**	**wzrost**
	6. Liczba działających podmiotów gospodarczych (GUS)	**54 629 (2013 r.)**	**wzrost**
	7. Liczba miejsc pracy na obszarze PN2020 (GUS).	**44 784 (2013 r.)**	**wzrost**
	8. Liczba osób pracujących na 1 000 mieszkańców OF PN2020 (GUS).	**154 (2013 r.)**	**wzrost**
	9. Średnie wynagrodzenia brutto (GUS).	**3 173 zł (2013 r.)**	**wzrost**
	10. Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach (GUS)	**10,1% (2014 r.)**	**wzrost**
	11. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (GUS)	**80,45% (2013 r.)**	**utrzymanie/ wzrost**
	12. Liczba osób bezrobotnych w wieku 50+ (PUP)	**3 849 (2013 r.)**	**spadek**
	13. Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych (PUP)	**834 (2013 r.)**	**spadek**
	14. Saldo migracji (GUS).	**-987 (2013 r.)**	**spadek**
	15. Liczba wspólnych/partnerskich projektów zrealizowanych na rzecz rozwoju rynku pracy OF PN2020 (dane własne).	**0**	**wzrost**
	16. Liczba spółdzielni socjalnych (KRS)	**9 (2013 r.)**	**wzrost**

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strona 410

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

CEL STRATEGICZNY II. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy

Realizacja celu ukierunkowana jest na pobudzanie rozwoju rynku pracy OF PN2020 poprzez dopasowanie systemu kształcenia do jego potrzeb.
Realizacja celu uwarunkowana będzie m.in. inwestycjami w kapitał ludzki, którego zatrzymanie na OF PN2020 stanowi kluczowe wyzwanie dla rozwoju obszaru funkcjonalnego. Istotną rolę będzie tu odgrywać współpraca z biznesem przy kształceniu kadr dla lokalnej gospodarki.

Realizacja celu spowoduje zmniejszenie liczby bezrobotnych wśród absolwentów szkół, wzrost wskaźnika aktywności zawodowej absolwentów szkół, zmniejszenie liczby absolwentów kierunków kształcenia nieatrakcyjnych z punktu widzenia lokalnego rynku pracy, zwiększenie liczby absolwentów kierunków kształcenia atrakcyjnych z punktu widzenia lokalnego rynku pracy, zwiększenie liczby praktyk dla uczniów, zwiększenie liczby staży dla absolwentów szkół. Istotne dla OF PN2020 jest także utrzymanie wysokich wskaźników zdawalności egzaminów maturalnych oraz wzrostu liczby organizacji pozarządowych wspierających kształcenie ustawiczne

CELE OPERACYJNE			
1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy OF PN2020 2. Wysoki poziom jakości kształcenia w OF PN2020	1. Platforma współpracy pomiędzy szkolnictwem wyższym, średnim i zawodowym a przedsiębiorcami	**brak**	**powstanie**
	2. Liczba bezrobotnych wśród absolwentów szkół (PUP).	**b.d.**	**spadek**
	3. Wskaźnik aktywności zawodowej absolwentów szkół.	**b.d.**	**wzrost**
	4. Liczba praktyk dla uczniów szkół.	**b.d.**	**wzrost**
	5. Liczba staży dla absolwentów szkół.	**b.d.**	**wzrost**
	6. Liczba uczniów, którzy skorzystali z doradztwa zawodowego na poziomie gimnazjum i szkół średnich.	**b.d.**	**wzrost**
	7. Wskaźnik zdawalności egzaminów maturalnych.	**b.d.**	**wzrost**
	8. Osoby dorosłe uczestniczące w kształceniu (GUS).	**b.d.**	**wzrost**
	9. Liczba organizacji pozarządowych wspierających kształcenie ustawiczne (GUS).	**b.d.**	**wzrost**
	10. Liczba wspólnych/partnerskich projektów zrealizowanych na rzecz dostosowania kształcenia do potrzeb rynku pracy OF PN2020 (dane własne).	**0**	**wzrost**

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strona 411

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

	11. Liczba nauczycieli (z podziałem na poziom kształcenia), którzy wzięli udział w szkleniach podnoszących ich umiejętności do łącznej liczby nauczycieli.	**b.d.**	**wzrost**
	12. Liczba nowoczesnych kierunków kształcenia zawodowego otwieranych w każdym roku (w danym roku)	**b.d.**	**wzrost**

CEL STRATEGICZNY III. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020

Realizacja celu ukierunkowana jest zintensyfikowany i zdywersyfikowany rozwój gospodarczy OF PN2020, który pozytywnie wpłynie na poprawę lokalnego rynku pracy. Intensyfikacja działań zmierzających do zdywersyfikowanego rozwoju gospodarczego związana będzie m. in. z przyciąganiem inwestorów do OF PN2020, wspieraniem lokalnych przedsiębiorców, wykorzystaniem istniejącego potencjału gospodarczego, współpracą z biznesem przy określaniu kierunków rozwoju gospodarczego czy wspieraniem instytucji otoczenia biznesu.

Realizacja celu spowoduje wzrost liczby przedsiębiorstw inwestujących na obszarze PN2020, wzrost wykorzystania inwestycyjnego obszarów położonych w SSE, wzrost poziomu uzbrojenia terenów inwestycyjnych,

CELE OPERACYJNE			
1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów do OF PN2020 2. Wzrost poziomu innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020 3. Wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie OF PN2020	1. Procent terenów inwestycyjnych ujętych we wspólnej bazie informacji dla inwestorów (dane własne).	**0%**	**wzrost**
	2. Powierzchnia podstref SSE (w ha)	**215,5ha (2013 r)**	**wzrost**
	3. Liczba nowych inwestorów na obszarze PN2020 (dane JST).	**b.d.**	**wzrost**
	4. System informacji i promocji gospodarczej oraz inwestycyjnej	**brak**	**powstanie**
	5. Liczba osób prowadząca działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców (GUS).	**63 (2013 r.)**	**wzrost**
	6. Liczba wspólnych/partnerskich projektów zrealizowanych na rzecz podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej OF PN2020 (dane własne).	**0**	**wzrost**
	7. Suma środków finansowych pozyskanych na rozwój inteligentnych specjalizacji na obszarze PN2020.	**0 zł**	**wzrost**
	8. Rada gospodarcza – *Think tank* – OF PN2020	**brak**	**powstanie**
	9. Liczba przedsiębiorstw działających w branży przetwórstwa rolno-spożywczego	**b.d.**	**wzrost**

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strona 412

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020 5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020	10. Liczba inwestycji z branży elektrowni wiatrowych (liczba wiatraków na obszarze PN2020).	**b.d.**	**wzrost**
	11. Liczba inwestycji z branży elektrowni słonecznych (łączna liczba hektarów zajmowanych przez ogniwa fotowoltaiczne).	**b.d.**	**wzrost**
	12. Liczba i wartość projektów związanych z energetyką odnawialną, zrealizowanych na OF PN2020, w tym moc powstałych instalacji (dane JST, dane inwestorów).	**b.d.**	**wzrost**
	13. Liczba inkubatorów przedsiębiorczości.	**3 (2013 r.)**	**wzrost**
	14. Liczba parków technologicznych.	**0**	**powstanie**
	15. Liczba produktów turystycznych obejmujących OF PN2020 (dane operatorów turystycznych, lokalnych grup działania, JST).	**0**	**wzrost**
	16. Udzielone noclegi na 1000 ludności na obszarze PN2020 (GUS).	**799,95 (2014 r.)**	**wzrost**
	17. Liczba grup producenckich (Izba Rolnicza w Opolu).	**23 (2015 r.)**	**wzrost**
	18. Liczba zarejestrowanych produktów lokalnych, pochodzących z OF PN2020 (Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego).	**b.d.**	**wzrost**
	19. Czas dojazdu z poszczególnych miejscowości OF PN2020 do Opola (na podstawie np. google.maps/targeo). [do porównań wybrano miasta powiatowe – dane: gogle maps (dostęp 20.10.2015]	**Nysa – Opole: 58 min. Prudnik – Opole: 57 min. Głubczyce – Opole: 1 godz. 6 min**	**skrócenie**
	20. Czas dojazdu koleją z głównych miast OF PN2020 do Opola (dane przewoźników).	**b.d.**	**skrócenie**
	21. Czas dojazdu z głównych miast OF PN2020 do autostrady A4 (na podstawie np. google.maps/targeo). [dane: gogle maps (dostęp 20.10.2015]	**Nysa: 34 min. Prudnik: 43 min. Głubczyce: 49 min.**	**skrócenie**
	22. Długość wybudowanych i zmodernizowanych dróg gminnych i powiatowych (dane JST, zarządów dróg).	**b.d.**	**wzrost**

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strona 413

10.4.2. Zasady aktualizacji dokumentu Strategii

Aktualizacja Strategii Rynku Pracy OF PN2020 powinna przyjąć formę kroczącą z rocznym cyklem oceny. Oznacza to, że Zespół Zadaniowy monitorujący proces wdrażania Strategii będzie sporządzał co roku raport z postępów w realizacji przyjętych celów strategicznych. Raport będzie przedstawiał wskaźniki realizacji celów strategicznych i operacyjnych, postępy we wdrażaniu przedsięwzięć i programów kluczowych dla rozwoju rynku pracy oraz opisywał problemy pojawiające się w procesie implementacji Strategii. W raporcie będą także ujęte zalecenia dotyczące ewentualnej rewizji zapisów Strategii.

Aby przygotować raport roczny z postępów we wdrażaniu Strategii Zespół Zadaniowy monitorujący proces wdrażania Strategii będzie prowadził:

- bieżącą ocenę stanu realizacji działań zaplanowanych na dany rok (w odniesieniu do przyjętych w Strategii wskaźników)
- analizy sprawozdań z przebiegu realizacji Strategii sporządzane przez poszczególne jednostki zaangażowane w działania wdrożeniowe
- pogłębione studia oraz analizy i w oparciu o nie będzie formułował propozycje wprowadzenia modyfikacji do Strategii powodowane np. zmieniającymi się warunkami społeczno-gospodarczymi lub niemożliwością zrealizowania zaplanowanych działań.

Ostateczna ocena realizacji Strategii nastąpi w 2026 r. Zespół Zadaniowy przygotuje raport końcowy opisujący założenia Strategii oraz poziom realizacji przyjętych celów strategicznych.

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

11. Załącznik nr 1 – Streszczenie

Wstęp

Strategia Rynku Pracy OF PN2020 jest dokumentem odpowiadającym na potrzeby wypracowania mechanizmów długofalowej współpracy Partnerów wchodzących w skład PN2020 o charakterze ponadlokalnym, w zakresie wspólnego rozpoznawania i rozwiązywania problemów rynku pracy dotyczących mieszkańców terenu OF PN2020.

Opracowany dokument wyznacza perspektywy i kierunki współpracy partnerskiej, w celu wspólnego rozwiązywania problemów rynku pracy zdefiniowanych dla OF PN2020. Stanowi on podstawę do przygotowania opracowań i dokumentów realizacyjnych, podejmowania wspólnych działań (inwestycyjnych i poza inwestycyjnych) oraz wnioskowania o środki zewnętrzne na ich realizację. Strategia Rynku Pracy OF PN2020 została opracowana w ramach projektu „Partnerstwo Nyskie 2020". Wyznacza ona ogólne kierunki rozwoju rynku pracy OF PN2020 kompatybilne także z innymi strategiami, planami, programami, w tym: Strategią Rozwoju OF PN2020 oraz strategiami sektorowymi, tj. Strategią Rozwoju Transportu OF PN2020, Strategią Rozwoju Społecznego OF PN2020. Poniżej przedstawiono krótki opis zawartości Strategii Rynku Pracy OF PN2020.

Prezentowany dokument Strategii Rynku Pracy OF PN2020 został opracowany metodą partycypacyjno-ekspercką realizowaną w trzech etapach.

W ramach Etapu I przeprowadzono szeroko zakrojone badania o charakterze społeczno-gospodarczym. W procesie badawczym zastosowano triangulację: połączono techniki ilościowe z jakościowymi, a analiza obejmowała dane zastane (wtórne) i wywołane (pierwotne), pochodzące z różnych źródeł. Pozwoliło to na opracowanie kompleksowej diagnozy uwzględniającej różne perspektywy.

Podczas Etapu II badania miały na celu doprecyzowanie wcześniejszych wniosków. Przedstawiciele różnych grup interesu zostali również zaproszeni do współtworzenia części strategicznej dokumentu.

W końcu, w Etapie III eksperci dokonali syntezy i opracowania wcześniejszych wyników i na tej podstawie sformułowali poszczególne części Strategii Rynku Pracy OF PN2020.

Przyjęte w Strategii Rynku Pracy OF PN2020 cele strategiczne i operacyjne mają służyć realizacji misji PN2020, którą jest:

Podejmowanie wspólnych działań na rzecz zapewnienia mieszkańcom, przedsiębiorcom i osobom odwiedzającym Obszar Funkcjonalny Partnerstwo Nyskie 2020 (OF PN2020) usług społecznych na wysokim poziomie, odpowiednich warunków nauki, pracy i wypoczynku przy jednoczesnym racjonalnym wykorzystaniu zasobów naturalnych i potencjału lokalnego do rozwoju innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki.

Cele strategiczne rynku pracy OF PN2020, zostały wyznaczone w trzech obszarach: rynek pracy, edukacja i gospodarka. Te trzy obszary są ze sobą istotnie powiązane i aby można było dokonać takich zmian na rynku pracy OF PN2020, które przyczynią się do realizacji przyjętej misji, nie można traktować ich w oderwaniu od siebie.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Cele strategiczne określają rezultaty o zasadniczym znaczeniu w długiej perspektywie oraz kierunkują działania na rzeczy właściwe dla koncepcji rozwoju rynku pracy całego OF PN2020 oraz poszczególnych gmin i powiatów. Cele strategiczne związane są z decyzjami dotyczącymi utrzymania lub zmiany wykorzystania zasobów gmin, powiatów i całego OF PN2020, w tym również zasobów będących w dyspozycji sektora prywatnego i pozarządowego. Przypisane im cele operacyjne wyznaczają sposób ich realizacji w zakresie przedsięwzięć właściwych dla rozwoju gmin, powiatów i łącznie OF PN2020.

Cele strategiczne rynku pracy OF PN2020 są następujące:

Obszar rynku pracy	Obszar edukacji	Obszar gospodarki
Cel 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy OF PN2020	Cel 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy OF PN2020	Cel 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020

Źródło: opracowanie własne

Do poszczególnych celów strategicznych przypisane są cele operacyjne. Będą one możliwe do osiągnięcia poprzez realizację proponowanych działań (zadań realizacyjnych). Wyznaczają one działania właściwe dla koncepcji rozwoju gmin, powiatów i całego OF PN2020. Łącznie zostało wyznaczonych jedenaście celów operacyjnych.

Do celu strategicznego 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy OF PN2020 zostały zaproponowane następujące cele operacyjne:

1.1. Niski poziom bezrobocia w OF PN2020[105].
1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020.
1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy.
1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020.

Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy OF PN2020 posiada dwa przypisane cele operacyjne:

2.1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy OF PN2020.
2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia w OF PN2020.

Do celu strategicznego 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020 wyznaczonych zostało pięć celów operacyjnych:

3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów do OF PN2020.
3.2. Wzrost poziomu innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020.
3.3. Wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie OF PN2020
3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020
3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020

Skuteczne i terminowe wdrażanie Strategii wymagać będzie uwzględnienia odpowiednich zadań w zakresach obowiązków urzędów gmin i powiatów wchodzących

[105] przez niski poziom bezrobocia będziemy rozumieć przede wszystkim średnią stopę bezrobocia w OF PN2020 w 2026 roku (ewentualnie w 2030 roku) niższą o 1-2 punkty procentowe od średniej stopy bezrobocia w OF PN2020 w latach 2010-2015

Projekt dofinansowany z funduszy EOG - obok dotacji Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

w skład PN2020. W szczególności chodzi o uwzględnienie zadań związanych z realizacją funkcji koordynacyjnych, organizacyjnych, koncepcyjnych, kontrolnych i informacyjnych.

Biorąc pod uwagę fakt, że PN2020 składa się z 17 jednostek samorządu terytorialnego, sprawą kluczową dla powodzenia procesu realizacji Strategii będzie powołanie podmiotu zarządzającego, którym może być w początkowym okresie lider projektu – Gmina Nysa. Docelowo jednak rolę jednostki zarządzającej procesem wdrażania Strategii powinna pełnić sformalizowana struktura współpracy jednostek samorządu terytorialnego wchodzących w skład PN2020.

1. Uspołecznienie procesu opracowywania Strategii Rynku Pracy OF PN2020

Pojęcie „partycypacja społeczna" oznacza udział obywateli w zarządzaniu sprawami społeczności, której są członkami[106]. Jej efektywność zależy od skuteczności dwustronnego przepływu informacji, co oznacza, że nie tylko Zamawiający (a w jego imieniu Wykonawca) powinni informować stronę społeczną o planowanych działaniach i zamierzeniach, ale także strona społeczna powinna mieć szansę wyrażenia swojej opinii na temat tworzonych dokumentów.

Proces konsultacji dokumentu Strategii Rynku Pracy OF PN2020 był wieloetapowy i realizowany na poziomie zarówno subregionalnym jak i gminnym. Możliwie szeroka i pełna diagnoza stworzyła możliwość lepszego dopasowania planów do potrzeb zróżnicowanych interesariuszy Strategii. Zasięganie opinii społecznej zwiększyło także zaufanie oraz stopień akceptacji dokumentu przez lokalną społeczność.

Poniżej przedstawiono główne zasady procesu konsultacji społecznych:

- dwustronny przepływ informacji,
- rzetelne diagnozowanie i prezentowanie informacji,
- angażowanie społeczności na możliwie wielu etapach projektu,
- wieloetapowość konsultacji społecznych,
- wieloaspektowość konsultacji społecznych.

Podczas realizacji projektu przyjęto cztery formy partycypacji społecznej:

- Informowanie - uczestnictwo we współtworzeniu i konsultowaniu dokumentów. Wykorzystane zostały zarówno elektroniczne jak i tradycyjne kanały przekazywania informacji, których odbiorcami są mieszkańcy.
- Współuczestniczenie/współtworzenie dokumentów - miało miejsce podczas spotkań warsztatowych. Rezultaty prac uczestników spotkań były podstawą do formułowania zapisów Strategii Rynku Pracy OF PN2020.
- Pozyskiwanie informacji od społeczności – odbywało się w toku procesu badawczego (na etapie diagnozy) i w czasie spotkań konsultacyjnych.
- Konsultowanie - poznaniu opinii różnych grup interesariuszy Strategii służyły zarówno spotkania konsultacyjne, jak ii konsultacje on-line.

[106] J. Hausner (red.), Komunikacja i partycypacja społeczna, Kraków, 1999.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

RYSUNEK 30. FORMY PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ W PROCESIE OPRACOWYWANIA STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020

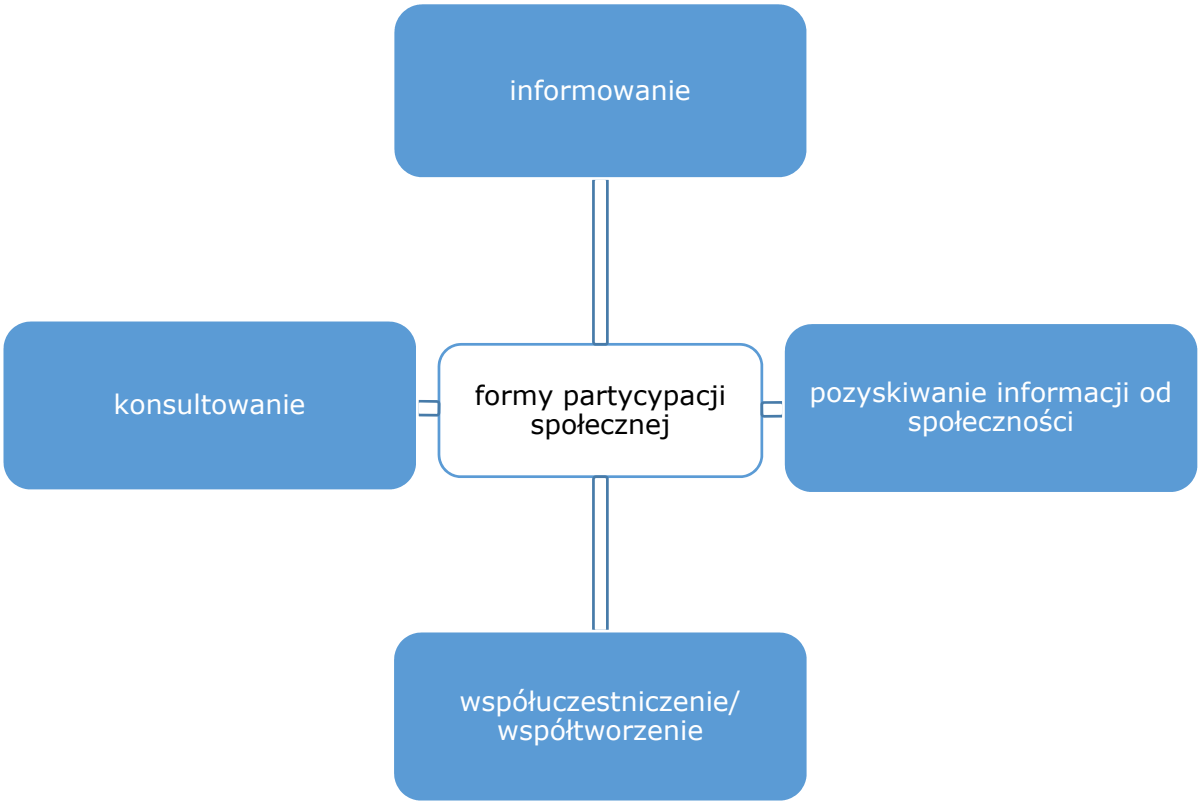

Źródło: opracowanie własne

2. Analiza zgodności z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Zagadnienie związane z rozwojem i wspieraniem rynku pracy i edukacji ma swój wyraz w licznych politykach i strategiach rozwojowych, sporządzanych na różnych poziomach zarządzania terytorialnego. Rozwój i wspieranie szeroko pojmowanego rynku pracy, kapitału ludzkiego, w tym podnoszenie kompetencji społecznych i zawodowych ma współcześnie decydujący wpływ na poprawne funkcjonowanie systemów społeczno-gospodarczych.

Ocena zgodności została dokonana w odniesieniu do celów zawartych w porównywanych ze sobą dokumentach. W celu przeprowadzenia porównania przyjęto czterostopniową skalę od 0 do 3, gdzie:

- 0 – oznacza brak odniesienia do danego celu z dokumentu porównywanego,
- 1 – oznacza niską zgodność celów,
- 2 – oznacza średni stopień zgodności celów,
- 3 – oznacza wysoki stopień zgodności celów.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG - środków Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Analiza zgodności Strategii Rynku Pracy OF PN2020 została wykonana w odniesieniu do najważniejszych dokumentów unijnych, krajowych, regionalnych a także lokalnych.

3. Nowa perspektywa budżetowa UE

Nowa perspektywa budżetowa Unii Europejskiej obejmuje lata 2014-2020. Założenia perspektywy finansowej 2014-2020 na poziomie UE koncentrują się w obszarze zwiększania efektywności interwencji publicznej poprzez: koncentrację tematyczną działań, zasadę warunkowości i planowane do osiągnięcia rezultaty.

Priorytety, na jakie zostaną przeznaczone środki w ramach nowej perspektywy w Polsce, to: zwiększenie konkurencyjności polskiej gospodarki, poprawa spójności społecznej i terytorialnej kraju oraz podniesienie sprawności i efektywności administracji. Łącznie w latach 2014-2020 Unia przeznaczyła dla Polski 82,5 mld euro.

Największe kwoty Polska zainwestuje w infrastrukturę transportową (drogową i kolejową), ale największy wzrost wydatków nastąpi w sferze innowacyjności i wsparcia przedsiębiorców. Nadal finansować będziemy inwestycje w ochronę środowiska i energetykę, a także projekty z dziedziny kultury, edukacji, zatrudnienia, czy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Miasta wojewódzkie wraz z okalającymi je gminami otrzymają duże wsparcie na realizację wspólnych przedsięwzięć w zakresie dostępności komunikacyjnej. Ponadto fundusze sfinansują inwestycje w miastach, zwłaszcza projekty związane z kompleksową rewitalizacją, ekologicznym transportem miejskim, gospodarką niskoemisyjną. Wymogiem w nowej perspektywie UE jest również rozwój tzw. inteligentnych specjalizacji, czyli skupienie się poszczególnych regionów na wybranych priorytetach polityki innowacyjnej.

Jednostki samorządu terytorialnego oraz przedsiębiorcy z terenu OF PN2020 mogą korzystać zarówno ze środków dystrybuowanych w ramach programów ogólnopolskich jak i przede wszystkim ze środków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego. Pula środków w ramach RPO Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 to 0,9 miliarda euro.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

W ramach RPO Województwa Opolskiego (RPO WO) przewidziano finansowanie dziesięciu osi priorytetowych regionu i jego rozwoju:

1. Innowacje w gospodarce.
2. Konkurencyjna gospodarka.
3. Gospodarka niskoemisyjna.
4. Zapobieganie zagrożeniom.
5. Ochrona środowiska.
6. Zrównoważony transport.
7. Konkurencyjny rynek pracy.
8. Integracja społeczna.
9. Wysoka jakość edukacji.
10. Inwestycje w infrastrukturę społeczną.

Wydatkowanie środków w ramach RPO WO 2014-2020 ukierunkowane zostało głównie na wsparcie innowacyjności, sektora MŚP, wysokiej jakości kształcenia, rynku pracy sprzyjającego włączeniu społecznemu, wysokiej jakości zatrudnienia oraz spójności społecznej, przyrost wydajności oraz włączenie się w budowanie zasobooszczędnej gospodarki niskoemisyjnej w Polsce i Europie.

Nowa perspektywa budżetowa Unii Europejskiej może być w Strategii Rynku Pracy OF PN2020 postrzegana jako szansa w otoczeniu. Środki w ramach RPO WO 2014-2020 w dużej mierze zostaną przeznaczone na realizację projektów zbieżnych z priorytetami rozwojowymi OF PN2020, co w znacznej mierze może wspomóc osiągnięcie założonych w Strategii celów.

4. Tendencje demograficzne i migracyjne w otoczeniu OF PN2020

Negatywne zmiany demograficzne w Europie takie jak: starzenie się społeczeństwa, kurczenie populacji i zmniejszanie grupy mieszkańców w wieku produkcyjnym, to kluczowe trendy mające wpływ na jej obecny i przyszły rozwój. Wskazują na to wyniki I etapu prac badawczych prowadzonych w ramach ESPON Europejskie Terytorium 2015. Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym zmniejsza się, co wpływa na wzrost gospodarczy i konkurencyjność wielu regionów europejskich[107].

Biorąc pod uwagę wydłużanie się czasu życia, zmniejszanie dzietności i malejącą liczbę osób aktywnych zawodowo, jedynie silna migracja zewnętrzna może przyczynić się do wzrostu zasobów siły roboczej w Unii Europejskiej do roku 2050. W badaniach przeprowadzonych w 2007 roku to właśnie imigracja stanowiła kluczową determinantę przyrostu populacji w UE odpowiadając za 80% wzrostu, podczas gdy przyrost naturalny odpowiadał jedynie za 20%.

Według wstępnych danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS), liczba ludności Polski wyniosła na koniec 2014 roku około 38 484 tys. osób, odnotowując w całym roku ujemny przyrost naturalny - odnotowaliśmy spadek liczby ludności o 12 tys. osób w stosunku do końca 2013 roku. Tempo ubytku ludności wyniosło -0,03%, co oznacza, że na każde 10 tys. mieszkańców Polski ubyły trzy osoby.

[107] A. Oleśnicka, K. Wojnar, Terytorialny wymiar rozwoju. Polska z perspektywy badań ESPON, 2013.

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Polska gospodarka, podobnie jak gospodarki innych krajów Unii Europejskiej, w obliczu negatywnych trendów demograficznych ma przed sobą szereg wyzwań: starzejące się społeczeństwo i wzrost kosztów funkcjonowania systemu zabezpieczeń społecznych, silny migracyjny odpływ młodzieży i osób w wieku produkcyjnym oraz spadek populacji obniżający konkurencyjność polskich regionów.

Województwo opolskie jest najmniejszym regionem Polski w ujęciu terytorialnym, a także pod względem liczby ludności. Wśród sześciu regionów w kraju, w których zanotowano spadek liczby ludności, województwo opolskie znajduje się w najbardziej niekorzystnej sytuacji, z depopulacją na poziomie 6% w latach 2003-2013[108]. Wpływ na ten proces mają przede wszystkim niska dzietność oraz ujemne saldo ruchu migracyjnego ludności.

Ludność w regionie zmniejszyła się w ciągu ostatnich 10 lat o ponad 62 tysiące osób, a obecne tempo depopulacji wynosi 0,5% rocznie. W ciągu dwóch kolejnych dekad liczba kobiet w wieku o największej dzietności zmniejszy się w regionie o połowę.

Zgodnie z informacjami Głównego Urzędu Statystycznego zebranymi w trakcie spisu powszechnego w 2011 roku województwo opolskie to obszar kraju o najbardziej intensywnym odpływie ludności za granicę. Według spisów z lat 2002 i 2011 liczba emigrantów przypadających na 1 000 mieszkańców województwa była największa w Polsce i wynosiła odpowiednio 99 i 106 osób. Mieszkańcy opolskiego emigrują przede wszystkim do Niemiec (40,6%), a w dalszej kolejności do Wielkiej Brytanii (7,3%), Holandii (6,2%), Irlandii (2,5%) i innych krajów. Przyczyną emigracji jest najczęściej praca (73,7%), a w dalszej kolejności sprawy rodzinne, edukacja lub inne powody[109].

Tendencje demograficzne w bliższym i dalszym otoczeniu OF PN2020 mają charakter negatywny i oddziałują w dłuższej perspektywie niekorzystnie na tempo wzrostu PKB, poziom bezrobocia czy poziom konsumpcji.

Odwrócenie niekorzystnych tendencji demograficznych i migracyjnych w OF PN2020 to jedno z kluczowych wyzwań przed jakimi stoi obszar funkcjonalny w najbliższych latach.

W Strategii Rynku Pracy OF PN2020 należy uwzględnić aspekt demograficzny i ustanowić cele związane z wyzwaniami wynikającymi z niekorzystnych tendencji demograficznych w regionie (np. spadający odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym).

5. Tendencje gospodarcze w otoczeniu OF PN2020

Sytuacja w gospodarce światowej, szczególnie w odniesieniu do krajów wysokorozwiniętych, ulega stopniowej poprawie. Tempo wzrostu gospodarki światowej w najbliższych latach przyspieszy, ale będzie ono nieco wolniejsze niż się do niedawna spodziewano. W latach 2015-2016 wyniesie ono 3,3%. Takie prognozy przedstawiła agencja ratingowa Fitch w swoim najnowszym raporcie Global Economic Outlook[110].

[108] Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020.
[109] *Poziom życia mieszkańców w województwie opolskim, sytuacja rodzin, pomoc bezrobotnym i osobom wykluczonym, niwelowanie skutków dysfunkcji społecznych*, Opole, 2012.
[110] https://www.conference-board.org/data/globaloutlook/ [dostęp 15.06.2015].

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Na poprawę koniunktury oddziałują pozytywnie deprecjacja euro, poluzowanie polityki monetarnej przez europejski bank centralny oraz złagodzenie tempa konsolidacji fiskalnej w wielu krajach.

Z danych GUS wynika, że polski produkt krajowy brutto (PKB) wzrósł w 2014 roku o 3,3% rok do roku (rdr.). Z kolei popyt krajowy wzrósł o 4,6%. Te dane pokazują odbicie gospodarki po ciężkim 2013 roku, w którym to PKB wzrósł o 1,6% a popyt krajowy spadł do poziomu minus 0,2%. Dane GUS i Eurostatu pokazują, że pod względem wzrostu gospodarczego w 2013 roku Polska uplasowała się na piątym miejscu wśród 27 krajów UE, za Łotwą, Litwą, Maltą i Zjednoczonym Królestwem.

Międzynarodowe instytucje, między innymi OECD i Komisja Europejska, spodziewają się, że w 2015 roku polski PKB wzrośnie między 3,0% a 3,2% rdr., a w 2016 roku między 3,4% a 3,5%. Na gospodarkę kraju pozytywnie oddziałuje spadek cen ropy oraz inwestycje infrastrukturalne planowane w ramach wykorzystania środków z nowej perspektywy budżetowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020. Podstawowym czynnikiem odpowiedzialnym za przyspieszenie tempa wzrostu PKB w kolejnych latach będzie oczekiwane przyspieszenie w popycie krajowym, w tym szybsze tempo wzrostu spożycia prywatnego oraz utrzymanie wysokiej dynamiki inwestycji prywatnych.

Województwo opolskie należy do regionów o średnim poziomie rozwoju gospodarczego, a jednocześnie jest obszarem relatywnie wolnego tempa wzrostu gospodarczego. Stopa wzrostu PKB w latach 2005–2010 była najniższa spośród wszystkich województw. Chociaż województwo opolskie należy do grupy regionów o średnim poziomie rozwoju w Polsce (11 miejsce mierzone PKB na mieszkańca), to w układzie wewnętrznym widoczne są znaczące dysproporcje już na poziomie jednostek statystycznych NUTS-3. Podregion opolski należy do obszarów o wysokim poziomie rozwoju (91,7% średniego poziomu w kraju, 21 miejsce), zaś podregion nyski do grupy o najniższym statystycznym poziomie rozwoju w całym kraju (62,5% średniego poziomu w kraju, 59 miejsce na 66 podregionów). W strukturze gospodarki województwa dominują usługi generujące niecałe 56% wartości dodanej brutto oraz skupiające 52% ogółu pracujących w gospodarce regionu. Jednak wyróżnikiem regionu jest jego wysoko rozwinięty przemysł, generujący 30,1% wartości dodanej brutto w regionie (przeciętnie w kraju 25,6%, dane za 2011 rok).

Jednym z wyzwań dla regionu jest przyspieszenie tempa rozwoju sektora usług. W latach 2000-2011 wartość dodana brutto wytworzona w sektorze usług wzrosła w regionie o 78% względem wzrostu o 96% przeciętnie w kraju. Niższy wskaźnik notowano tylko w dwóch województwach.

Jednocześnie w 2015 roku zgodnie z badaniami GUS w Opolu przedsiębiorcy z siedzibą w województwie opolskim oceniają obecny klimat gospodarczy optymistycznie i spodziewają się rozwoju swoich działalności gospodarczych w tym i kolejnych latach.

Należy zatem stwierdzić, że:

- Koniunktura w gospodarce polskiej ulega stopniowej poprawie, która powinna utrzymać się w ciągu kolejnych lat, dobra koniunktura gospodarcza będzie sprzyjać rozwojowi i pozytywnie wpływać na rynek pracy oraz turystykę w OF PN2020.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG - mechanizmu Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- Poprawa koniunktury gospodarczej powinna przełożyć się pozytywnie na dochody jednostek samorządu terytorialnego, a więc również Partnerów OF PN2020, co z kolei powinno pozytywnie wpłynąć na możliwości finansowania inwestycji niezbędnych do osiągnięcia celów strategicznych Partnerstwa.
- Województwo opolskie w tym również obszar OF PN2020 stoi przed szeregiem wyzwań, przede wszystkim związanych z wykorzystaniem dobrej koniunktury i uzyskaniem wzrostu gospodarczego na poziomie przynajmniej zbliżonym do reszty kraju.
- Konieczne wydaje się uwzględnienie w Strategii Rynku Pracy OF PN2020 pobudzania przedsiębiorczości mieszkańców OF PN2020.

6. Dotychczasowe powiązania funkcjonalne i współpraca między partnerami OF PN2020

Zawarcie umowy Partnerstwa Nyskiego 2020 miało na celu usprawnienie i rozwój dotychczasowej współpracy. Warto podkreślić, że poza formalnymi działaniami władz samorządowych chodzi tutaj również o realne powiązania, zarówno w zakresie życia prywatnego mieszkańców (wybory miejsc edukacji i wypoczynku, związki interpersonalne) jak również gospodarki (zasięg działalności przedsiębiorstw i współpraca między nimi).

Wnioski zawarte w poniższym podrozdziale zostały opracowane na podstawie badań społecznych (przeprowadzonych wśród ogółu mieszkańców oraz wśród przedsiębiorców) jak również ankiety, w której udział wzięli przedstawiciele wszystkich partnerów.

Gminy OF PN2020 współpracują ze sobą w zakresie gospodarki, spraw społecznych, kultury, turystyki, edukacji oraz mieszkalnictwa i infrastruktury. Najczęściej wskazywane były obszary kultury i gospodarki, a najrzadziej mieszkalnictwo.

TABELA 1. CZĘSTOTLIWOŚĆ WSKAZAŃ DOTYCZĄCYCH ZAKRESÓW TEAMTYCZNYCH WSPÓŁPRACY GMIN OF PN2020

Zakres tematyczny współpracy między gminami	Częstotliwość współpracy w OF PN2020
kultura	30,8%
gospodarka	28,8%
sfera społeczna	17,3%
edukacja	7,7%
turystyka	7,7%
komunikacja	5,8%
mieszkalnictwo	1,9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI, N=17

Gminą, która podejmuje najszerszą współpracę z innymi jednostkami OF PN2020 jest Nysa. Każda gmina podejmuje współpracę w przynajmniej jednym obszarze (maksymalnie w czterech) i jest to zawsze obszar gospodarczy.

TABELA 2. LICZBA OBSZARÓW WSPÓŁPRACY PODEJMOWANEJ PRZEZ POSZCZEGÓLNE GMINY OF PN2020

Liczba tematów współpracy	Gminy
6	Nysa
4	Głuchołazy, Paczków, Skoroszyce
3	Biała, Głubczyce, Korfantów, Otmuchów, Prudnik

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Liczba tematów współpracy	Gminy
2	Branice, Kietrz, Lubrza, Łambinowice
1	Grodków

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI, N=17

TABELA 3. LISTA OBSZARÓW WSPÓŁPRACY PODEJMOWANEJ PRZEZ POSZCZEGÓLNE GMINY OF PN2020

Gmina	Obszar współpracy
Biała	gospodarczy, edukacyjny, infrastrukturalny, komunikacyjny, kulturalny, mieszkalnictwa, społeczny, turystyczny,
Branice	kulturalny
Głubczyce	edukacyjny, komunikacyjny, kulturalny
Głuchołazy	turystyczny
Grodków	kulturalny, turystyczny
Kietrz	edukacyjny, komunikacyjny, kulturalny, turystyczny,
Korfantów	społeczny
Lubrza	gospodarczy, edukacyjny, komunikacyjny, kulturalny, społeczny
Łambinowice	edukacyjny, komunikacyjny, kulturalny, mieszkalnictwa, społeczny, turystyczny,
Nysa	komunikacyjny, kulturalny, turystyczny
Otmuchów	komunikacyjny, kulturalny
Paczków	edukacyjny, komunikacyjny, kulturalny, turystyczny
Prudnik	gospodarczy, edukacyjny, infrastrukturalny, komunikacyjny, kulturalny, społeczny, turystyczny
Skoroszyce	gospodarczy, komunikacyjny

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI, N=17

Z odpowiedzi przedstawicieli poszczególnych gmin wynika, że współpraca przebiega najlepiej w zakresie kultury i turystyki. Nieznacznie rzadziej wskazywany jest obszar komunikacji oraz edukacyjny i społeczny. Najsłabiej natomiast oceniana jest współpraca w zakresie gospodarki i infrastruktury. Jednocześnie najwięcej wsparcia wymaga współpraca właśnie w obszarze gospodarczym. Pozostałe dziedziny nie wymagają aż tak pilnych działań.

Można również wskazać deklarowane przez gminy potrzeby w zakresie współpracy w ramach OF PN2020. Są to następujące obszary:

- infrastruktura drogowa,
- rozwój branży turystycznej,
- tworzenie wspólnych produktów turystycznych,
- stworzenie systemu zniżek dla mieszkańców OF PN2020, którzy korzystają z lokalnych obiektów turystycznych,
- stworzenie zintegrowanego systemu informacji turystycznej OF PN2020,
- stworzenie oferty kilkudniowego wypoczynku na terenie OF PN2020,
- wspólna walka z depopulacją OF PN2020,
- wspólne działania w zakresie rynku pracy, opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i polityki mieszkaniowej,
- wsparcie dla przedsiębiorców na poziomie OF PN2020.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG - mechanizmu Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Jednocześnie chcąc prawidłowo kierować współpracą gmin OF PN2020 należy poznać bariery, jakie utrudniają gminom podjęcie wspólnych działań. Do barier takich zaliczają się:

- zróżnicowanie poziomu rozwoju w ramach OF PN2020,
- brak określenia wspólnych celów,
- brak wspólnej promocji jako całości,
- brak środków na realizację wspólnych przedsięwzięć,
- zbyt rygorystyczne przepisy przy realizacji wspólnych przedsięwzięć,
- różnice w celach i priorytetach poszczególnych partnerów OF PN2020,
- trudności z wzięciem odpowiedzialności za realizację wspólnych inicjatyw,
- brak dyskusji nad możliwością podjęcia wspólnych działań i potrzeb w zakresie współpracy,
- brak chęci współpracy.

7. Synteza diagnozy

Przystępując do przedstawienia syntezy diagnozy należy na wstępie odnieść się do dwóch kwestii (demograficznej i gospodarczej), które mają istotny wpływ na możliwości rozwojowe rynku pracy OF PN2020.

Nawiązując do kwestii demograficznej można stwierdzić, że Polska gospodarka staje w obliczu negatywnych trendów, które niosą ze sobą szereg wyzwań: starzejące się społeczeństwo i wzrost kosztów funkcjonowania systemu zabezpieczeń społecznych, silny migracyjny odpływ młodzieży i osób w wieku produkcyjnym oraz spadek populacji obniżający konkurencyjność polskich regionów.

Województwo opolskie jest najmniejszym regionem Polski w ujęciu terytorialnym, a także pod względem liczby ludności. Wśród sześciu regionów w kraju, w których zanotowano spadek liczby ludności, województwo opolskie znajduje się w najbardziej niekorzystnej sytuacji, z depopulacją na poziomie 6% w latach 2003-2013[111]. Wpływ na ten proces mają przede wszystkim niska dzietność oraz ujemne saldo ruchu migracyjnego ludności. Ludność w regionie zmniejszyła się w ciągu ostatnich 10 lat o ponad 62 tysiące osób, a obecne tempo depopulacji wynosi 0,5% rocznie. W ciągu dwóch kolejnych dekad liczba kobiet w wieku o największej dzietności zmniejszy się w regionie o połowę.

Zgodnie z informacjami Głównego Urzędu Statystycznego zebranymi w trakcie spisu powszechnego w 2011 roku województwo opolskie to obszar kraju o najbardziej intensywnym odpływie ludności za granicę. Według spisów z lat 2002 i 2011 liczba emigrantów przypadających na 1 000 mieszkańców województwa była największa w Polsce i wynosiła odpowiednio 99 i 106 osób. Mieszkańcy opolskiego emigrują przede wszystkim do Niemiec (40,6%), a w dalszej kolejności do Wielkiej Brytanii (7,3%), Holandii (6,2%), Irlandii (2,5%) i innych krajów. Przyczyną emigracji jest najczęściej praca (73,7%), a w dalszej kolejności sprawy rodzinne, edukacja lub inne powody[112].

[111] Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020.
[112] *Poziom życia mieszkańców w województwie opolskim, sytuacja rodzin, pomoc bezrobotnym i osobom wykluczonym, niwelowanie skutków dysfunkcji społecznych*, Opole, 2012.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Tendencje demograficzne w bliższym i dalszym otoczeniu OF PN2020 mają charakter negatywny i oddziałują w dłuższej perspektywie niekorzystnie na tempo wzrostu PKB, poziom bezrobocia czy poziom konsumpcji. **Odwrócenie niekorzystnych tendencji demograficznych i migracyjnych w OF PN2020 to jedno z kluczowych wyzwań przed jakimi stoi obszar funkcjonalny w najbliższych latach.**

Z kolei odnosząc się do aspektów gospodarczych warto podkreślić, że **województwo opolskie należy do regionów o średnim poziomie rozwoju gospodarczego, a jednocześnie jest obszarem relatywnie wolnego tempa wzrostu gospodarczego**. Stopa wzrostu PKB w latach 2005–2010 była najniższa spośród wszystkich województw. Chociaż województwo opolskie należy do grupy regionów o średnim poziomie rozwoju w Polsce (11 miejsce mierzone PKB na mieszkańca), to w układzie wewnętrznym widoczne są znaczące dysproporcje już na poziomie jednostek statystycznych NUTS-3. Podregion opolski należy do obszarów o wysokim poziomie rozwoju (91,7% średniego poziomu w kraju, 21 miejsce), zaś **podregion nyski do grupy o najniższym statystycznym poziomie rozwoju w całym kraju** (62,5% średniego poziomu w kraju, 59 miejsce na 66 podregionów). **Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, że przyspieszenie tempa rozwoju gospodarczego OF PN2020 pozostaje jednym z ważniejszych wyzwań tego obszaru, mającym istotny wpływ na lokalny rynek pracy.**

W kontekście powyższego warto zauważyć, że koniunktura w gospodarce polskiej ulega stopniowej poprawie, która powinna utrzymać się w ciągu kolejnych lat. Dobra koniunktura gospodarcza będzie sprzyjać rozwojowi i pozytywnie wpływać na rynek pracy w OF PN2020. Poprawa koniunktury gospodarczej powinna także przełożyć się pozytywnie na dochody jednostek samorządu terytorialnego, a więc również Partnerów OF PN2020, co z kolei powinno pozytywnie wpłynąć na możliwości finansowania inwestycji niezbędnych do osiągniecia celów Strategii Rynku Pracy OF PN2020. Aby analizowany obszar mógł w pełni skorzystać z poprawiającej się koniunktury gospodarczej, konieczne wydaje się **uwzględnienie w Strategii Rynku Pracy OF PN2020 pobudzania przedsiębiorczości mieszkańców OF PN2020.**

Przechodząc do podsumowania części diagnostycznej należy stwierdzić, że przeprowadzona diagnoza rynku pracy OF PN2020 pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków:

- Ze względu na silne zmiany pomiędzy poszczególnymi latami nie można określić jednoznacznych trendów w zakresie nadwyżkowych i deficytowych zawodów w OF PN2020. Dla przykładu, kierowcy w powiecie prudnickim w zestawieniu zawodów nadwyżkowych i deficytowych pojawiają się praktycznie co roku. Przy czym o ile w latach 2007, 2008 i 2011 był to zawód nadwyżkowy, to w latach 2005, 2007 i 2012 stał się deficytowy
- Najliczniejsze grupy pozostających bez pracy w OF PN2020 stanowią zazwyczaj osoby bez kwalifikacji, sprzedawcy oraz pracownicy fizyczni (w rolnictwie i ogrodnictwie). W powiecie nyskim na koniec czerwca 2014 roku osoby bez zawodu stanowiły 23% zarejestrowanych osób bezrobotnych (1808 z 7742 osób bezrobotnych). W powiecie prudnickim na 3112 osób bezrobotnych

Projekt dofinansowany z funduszy EOG - środków Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

zarejestrowanych na koniec czerwca 2014 roku najliczniejszą grupę stanowili sprzedawcy – 412 osób oraz bezrobotni bez zawodu - 340 osób.

- W wyniku przeprowadzonych analiz należy stwierdzić, że w I połowie 2014 roku **do najbardziej poszukiwanych zawodów** w analizowanym obszarze funkcjonalnym należały zawody związane z:
  - opieką na osobami (opiekunowie osób starszych, opiekunki dziecięce),
  - kontrolą jakości (kontrolerzy jakości wyrobów mechanicznych),
  - cukiernictwem (karmelarze),
  - gastronomią (szefowie kuchni, organizatorzy usług gastronomicznych, wydawcy posiłków)
  - handlem (sprzedawcy w branży spożywczej, przedstawiciele handlowi),
  - branżą florystyczną (floryści),
  - pracami technicznymi (operatorzy maszyn, monterzy gdzie indziej nie sklasyfikowani, lakiernicy, monterzy i serwisanci sieci instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych, spawacze metodą MAG),
  - ratownictwem medycznym (ratownicy medyczni),
  - hotelarstwem (pokojowe),
  - administracją i pracą biurową (pracownicy kancelaryjni),
  - prostymi pracami (pracownicy wykonujący dorywcze prace proste).
- Z kolei **największą nadwyżkę** wykazywały zawody związane z:
  - rolnictwem i rybactwem (rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby),
  - pełnieniem funkcji kierowniczych oraz zajmowaniem stanowisk specjalistycznych (wyżsi urzędnicy, dyrektorzy generalni, kierownicy działu sprzedaży, specjaliści do spraw zarządzania i organizacji),
  - administracją publiczną (przedstawiciele władz publicznych),
  - służbami mundurowymi (oficerowie sił zbrojnych),
  - branżą IT (specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych),
  - branżą prawniczą (specjaliści z dziedziny prawa),
  - branżą stolarską (stolarze meblowi i pokrewni),
  - fryzjerstwem (fryzjerzy),
  - poligrafią (drukarze),
  - pracami technicznymi (monterzy sprzętu elektronicznego,
  - weterynarią (lekarze weterynarii)
  - medycyną (fizjoterapeuci)
  - prostymi pracami (praczki ręczne i prasowacze, pakowacze, robotnicy budowlani, blacharze, brukarze).
- Istotne znacznie dla rozwoju rynku pracy OF PN2020 będzie pobudzanie zatrudnienia w branżach zidentyfikowanych jako atuty OF PN2020. Branże te, to:
  - Turystyka.
  - Usługi leczniczo-opiekuńcze.
  - Przemysł drzewny i leśnictwo.
  - Przemysł wydobywczy.
  - Przemysł rolno-spożywczy.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- **Poziom przedsiębiorczości mieszkańców OF PN2020**, mierzony wskaźnikiem liczby przedsiębiorstw na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym, należy uznać za **niski**.
- Odnosząc **ofertę kształcenia do branż inteligentnych specjalizacji** województwa opolskiego, można zauważyć, że oferta ta na terenie OF PN2020 szczególnie dobrze **spełnia wymagania rolno-spożywczego obszaru rozwoju**. W związku z tym w przyszłości wskazane byłoby rozwinięcie edukacji kadr dla pozostałych obszarów zaliczanych do inteligentnych specjalizacji. Poniższa tabela prezentuje dostosowanie oferty kształcenie do potrzeb inteligentnych specjalizacji województwa opolskiego.

TABELA 4. OFERTA KSZTAŁCENIA NA TERENIE OF PN2020 W ODNIESIENIU DO INTELIGENTNYCH SPECJALIZACJI WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

Kluczowe i potencjalnie kluczowe obszary rozwoju	**Oferta kształcenia OF PN2020**
chemiczny	PWSZ - kosmetologia (specjalność chemia i technologia kosmetyków)
budowlany wraz z przemysłem mineralnym i usługami budowlanymi	technik budownictwa technik geodeta PWSZ - architektura
maszynowy i elektromaszynowy	mechanik monter maszyn i urządzeń technik elektryk technik mechanik
paliwowo-energetyczny	-
rolno-spożywczy	mechanik-operator pojazdów maszyn rolniczych technik agrobiznesu technik mechanizacji rolnictwa technik rolnik technik technologii żywności technik weterynarii
drzewno-papierniczy	stolarz technik technologii drewna
metalowy i metalurgiczny	operator obróbki skrawaniem ślusarz
usługi medyczne i rehabilitacyjne	technik farmaceutyczny asystentka stomatologiczna opiekun osoby starszej opiekun w domu pomocy społecznej PWSZ – dietetyka, pielęgniarstwo, zdrowie publiczne
usługi turystyczne	technik turystyki wiejskiej technik żywienia i usług gastronomicznych technik eksploatacji portów i terminali PWSZ – architektura (specjalność konserwacja i ochrona zabytków)
transport i logistyka	mechanik pojazdów samochodowych

Projekt dofinansowany z funduszy EOG - mechanizmu Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Źródło: opracowanie własne na postawie Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2020

- Działania w zakresie rozwoju rynku pracy i wspierania osób bezrobotnych realizują przede wszystkim **powiatowe urzędy pracy** w Nysie, Prudniku i Głubczycach.
- Dane dotyczące dystrybucji branżowej udzielonego przez urzędy wsparcia wskazują na **brak strategicznej koncentracji działań Powiatowych Urzędów Pracy** – najczęściej wspierane są podmioty zajmujące się handlem i budownictwem. Nie stosowano preferencji we wsparciu dla branż, które stanowią atuty OF PN2020, tj.: turystyka, usługi leczniczo-uzdrowiskowe, przemysł wydobywczy, branża drzewna i przemysł rolno-spożywczy.
- Ważną rolę w zakresie aktywizacji zawodowej mieszkańców OF PN2020 odgrywają **organizacje trzeciego sektora oraz instytucje otoczenia biznesu**. Realizowane przez te jednostki działania aktywizacyjne sprowadzają się do:
  - pozyskiwania środków z Funduszu Pracy na tworzenie miejsc pracy,
  - organizacji kursów kwalifikacyjnych,
  - prowadzenia naboru wniosków o dofinansowanie projektów (w ramach działalności LGD),
  - szkoleń z zakresu pozyskiwania środków unijnych,
  - szkoleń z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej,
  - wsparcia doradczego dla przedsiębiorców,
  - promocji środków unijnych,
  - inkubowania przedsiębiorstw,
  - działań ukierunkowanych na zastopowanie powstawania dużych marketów czy domów towarowych, których działalność negatywnie wpływałaby na funkcjonowanie małych lokalnych przedsiębiorców.
- Istotną rolę w rozwoju lokalnego rynku pracy będzie odgrywać **pobudzanie przedsiębiorczości mieszkańców OF PN2020**.
- Niezbędne dla optymalizacji pozyskiwania i absorbcji środków w ramach nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020 będzie **posiadanie specjalizacji inteligentnej w OF PN2020**. Na podstawie przeprowadzonych analiz grupę branż, które stanowią potencjalne inteligentne specjalizacje OF PN2020 można zawęzić do czterech, to jest: **budownictwo w obszarze technologii drewna, przemysł rolno-przetwórczy, usługi leczniczo-opiekuńcze oraz zintegrowany produkt turystyczny**. Warto o tym pamiętać, ponieważ wsparcie przedsiębiorstw w ramach RPO WO w latach 2014-2020 będzie obejmować szereg obszarów, ale w znacznej mierze będzie koncentrować się wokół projektów adresowanych do przedsiębiorstw działających w obszarze specjalizacji inteligentnych regionu. Wsparcie dla przedsiębiorstw będzie szczególnie intensywne w zakresie innowacyjności i dostosowania do potrzeb rynku, a także rozwoju współpracy pomiędzy przedsiębiorcami. Ważnym aspektem, którego będzie dotyczyć wsparcie będzie też poprawa efektywności energetycznej oraz budowa odnawialnych źródeł energii oraz dążenie

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

do pełniejszego wykorzystania rozwiązań teleinformatycznych w przedsiębiorstwach.

- Na podstawie dokonanych analiz sytuacji na rynku pracy w OF PN2020 można zidentyfikować szereg czynników, które będą znacząco wpływać na sytuację w kolejnych latach. Siła i kierunek wpływu poszczególnych czynników jest różna i zmienna w czasie. Zidentyfikowane aspekty obecnej sytuacji, które mogą mieć istotny wpływ na rozwój w przyszłości podzielono na czynniki podażowe (wynikające z obecnego poziomu podaży pracy i trendów historycznych w tym zakresie), czynniki popytowe (kształtujące popyt na pracę) oraz czynniki zewnętrzne w stosunku do lokalnego rynku pracy (takie jak interwencje administracyjne, koniunktura w gospodarce czy sytuacja na krajowym i regionalnym rynku pracy). Do najważniejszych czynników **oddziałujących na podaż pracy w OF PN2020 zaliczono:**
  - **Wysoką stopę bezrobocia** – obszar OF PN2020 charakteryzuje się wysoką stopą bezrobocia, zdecydowanie przewyższającą wartości średnie w Polsce i województwie opolskim. Wysoki poziom bezrobocia determinuje punkt startowy analizy i determinuje poziom celów w zakresie wielkości bezrobocia jaki może realnie zostać osiągnięty w okresie strategii. Wysoka stopa bezrobocia przekłada się w sposób bezpośredni na wysoką podaż pracowników na rynku pracy.
  - **Długotrwałość bezrobocia** – bezrobocie w OF PN2020 ma w znacznej mierze charakter długotrwały – większość bezrobotnych nie posiada prawa do zasiłku a udział osób, które spełniają definicję GUS jako osoby długotrwale bezrobotne jest prawie dwukrotnie wyższa niż w całym kraju. Długotrwałość bezrobocia wskazuje na statyczny charakter rynku pracy i potrzeby w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych.
  - **Niski poziom kwalifikacji zawodowych** – około 1/3 osób bezrobotnych w OF PN2020 nie posiada kwalifikacji zawodowych. Wskazuje to na konieczność prowadzenia działań umożliwiających szerokie zwiększanie kompetencji wśród osób poszukujących pracy w OF PN2020. Niski poziom kwalifikacji zawodowych determinuje też wysokość wynagrodzeń oraz ogranicza możliwości pozyskiwania inwestorów zewnętrznych.
  - **Stosunkowo niski poziom wykształcenia** – osoby z wyższym wykształceniem stanowią około 12% populacji OF PN2020, co jest poziomem o około 1/3 niższym niż średnia w Polsce. Z drugiej strony powiaty OF PN2020 charakteryzują się wyższą niż przeciętną liczbą osób legitymujących się wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Osoby o najniższym poziomie wykształcenia stanowią natomiast około 30% wszystkich osób bezrobotnych w OF PN2020. Podobnie jak w przypadku osób bez kwalifikacji duża liczba osób o słabym wykształceniu ogranicza możliwości rozwoju i poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy.
  - **Migracje** – obszar OF PN2020 podobnie jak całe województwo opolskie jest poddane silnym procesom migracyjnym przyczyniającym się do depopulacji regionu. W OF PN2020 procesy migracyjne powodują silny odpływ osób w wieku produkcyjnym i ograniczają podaż pracowników. Pozytywnym aspektem zjawiska jest ograniczenie poziomu bezrobocia.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG – obszar Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- **Zmiany demograficzne** – województwo opolskie w tym obszar OF PN2020 podlegają najsilniejszym w kraju tendencjom zwiększającym obciążenie demograficzne – niski przyrost naturalny, migracje osób w wieku produkcyjnym i rosnąca długość życia powodują rosnące wskaźniki obciążenia demograficznego. Tendencje te wskazują na konieczność działań w zakresie wydłużenia okresu pozostawania na rynku pracy, a w szczególności aktywizacji osób w wieku 50+.

- **Z kolei na popyt na pracę w obszarze OF PN2020 oddziaływają przede wszystkim czynniki związane z tworzeniem miejsc pracy:**
  - **Niski poziom przedsiębiorczości** – obszar OF PN2020 charakteryzuje się niskim poziomem przedsiębiorczości przejawiającym się małą liczbą podmiotów działających na obszarze OF PN2020 oraz stosunkowo małą liczbą osób prowadzących działalność gospodarczą. Poprawa sytuacji na rynku pracy wymaga stymulacji przedsiębiorczości, zwiększenia liczby podmiotów na lokalnym rynku i przyciągania inwestorów zewnętrznych.
  - **Statyczność popytu na pracę** – w powiatach OF PN2020 zdecydowana większość ofert pracy to oferty subsydiowane. Rynek pracy praktycznie nie generuje nowych miejsc pracy bez wsparcia ze strony administracji. Działania wpływające na pobudzaniu popytu na pracę powinny stanowić kluczowy obszar działań zmierzających do poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy.

- Wydaje się, że w OF PN2020 kluczowe kierunki rozwoju lokalnego rynku pracy to przede wszystkim poprawa kwalifikacji osób na rynku pracy. Konieczne jest dostosowanie kwalifikacji do potrzeb pracodawców, ale również podejmowanie działań stymulujących popyt na rynku – powstawanie nowych przedsiębiorstw i przyciąganie inwestorów zewnętrznych, którzy będą w stanie przełamać statyczną sytuację na rynku pracy i tworzyć skutecznie i trwale miejsca pracy na obszarze OF PN2020.

Dla celów pobudzania lokalnego rynku pracy przedsiębiorcy powinni ściśle współpracować z lokalnymi szkołami zawodowymi i władzami regionu w celu zapewnienia sobie możliwości pozyskania pracowników o odpowiednich kwalifikacjach:

- **Współpraca ze szkołami zawodowymi.** Udział w tworzeniu programów kształcenia zawodowego i programów szkoleniowych zgodnych z potrzebami lokalnych przedsiębiorców. Wskazywanie luk i zawodów deficytowych na rynku pracy. Współpraca z nauczycielami zawodu – umożliwianie im odbycia przeszkolenia w zakładach pracy i przekazywania wiedzy praktycznej uczniom.

- **Organizacja praktyk i stażów zawodowych oraz organizacja przysposobienia zawodowego dla osób bezrobotnych.** Przyjmowanie uczniów do zakładów pracy w celu odbycia przez nich praktyk zawodowych. Stwarzanie perspektyw zatrudnienia najlepszym uczniom i studentom z regionu. Najczęściej wymieniane korzyści dostrzegane przez pracodawców w organizowaniu staży i przygotowania zawodowego dla bezrobotnych, to pozyskiwanie nowych pracowników, możliwość przetestowania potencjalnych pracowników i podniesienia poziomu ich wiedzy i umiejętności zgodnie z wymaganiami przedsiębiorcy.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- **Szkolenia pracowników i osób poszukujących pracy.** Uczestnictwo przedsiębiorców w szkoleniu posiadanych pracowników, jak również przyszłych/ potencjalnych powinno być jednym z kluczowych aspektów strategicznego podejścia do rynku pracy w regionie. W przypadku malejącej podaży wykwalifikowanych osób (migracje, zmiany demograficzne) konieczna jest długofalowa strategia rozwoju kompetencji zawodowych, która zapewni przedsiębiorcom dostęp do odpowiednio wykwalifikowanej kadry. Jednocześnie inwestowanie w rozwój zawodowy pracowników ma duży wpływ na zwiększenie ich motywacji do pracy. Szkolenie stwarza im nowe możliwości w zakresie podejmowania trudniejszych zadań, co może też mieć odzwierciedlenie w płacy i awansie.
- **Tworzenie porozumień kooperacyjnych i klastrów.** Rozwój współpracy pomiędzy przedsiębiorcami na co dzień konkurującymi ze sobą przyczynia się zazwyczaj do poprawy ich pozycji na rynku a tym samym pozytywnie wpływa na zatrudnienie i poziom wynagrodzeń. Integracja branż, szczególnie w obszarze inteligentnych specjalizacji OF PN2020 to jeden z ważnych kierunków rozwoju wspierających lokalny rynek pracy.

Podstawowe elementy decydujące o słabości systemu edukacji zawodowej w Polsce to słabe przełożenie na oczekiwania przedsiębiorców i niedostosowanie profili kształcenia do potrzeb rynku pracy. W związku z powyższym proponowanymi kierunkami działań dedykowanymi dla szkolnictwa zawodowego w OF PN2020 są:

- **Zwiększenie aspektów praktycznych w nauce zawodu** – modele dualne (niemieckie i austriackie). Najbardziej skutecznymi modelami kształcenia w Europie legitymują się Niemcy i Austria, gdzie dominuje dualny model kształcenia. System ten zakłada połączenie nauki teoretycznej z praktyczną nauką zawodu. Osoby zdobywające wykształcenie zawodowe w drodze kształcenia dualnego przechodzą na ogół trzyletnią naukę zawodu w szkole i w zakładzie pracy zgodnie z wybranym zawodem. Wdrożenie podobnych rozwiązań w OF PN2020 zdecydowanie będzie sprzyjać poprawie efektywności kształcenia i zatrudniania absolwentów szkół zawodowych.
- **Współpraca z przedsiębiorcami.** Szkoły powinny opracować system kształcenia zawodowego, skupiający się na strategicznej współpracy z pracodawcami. Powinny powstawać umowy między szkołami a przedsiębiorstwami określające szczegółowo zasady współpracy, praktyk uczniowskich czy też doskonalenia kadry pedagogicznej.
- **Tworzenie bazy dobrych praktyk**. Szkoły powinny dokumentować i upowszechniać takie własne działania, które są ukierunkowane na przygotowanie uczącego się do osiągnięcia kwalifikacji zawodowych zarówno tu i teraz, jak i w trybie odroczonym. Opisy dobrych praktyk mogą stać się doskonałą bazą do uczenia się rozwiązywania różnych problemów edukacyjnych. Na podstawie zgromadzonych dobrych praktyk będzie można wypracowywać mechanizmy i standardy współpracy między szkołami a przedsiębiorcami.
- **Przyciąganie do szkół nowej kadry o wysokich kwalifikacjach w nauce zawodów i umiejętności miękkich.** Należy wypracować mechanizmy pozwalające na zapewnienie w szkołach wysokiej jakości kadry oraz stały rozwój

Projekt dofinansowany z funduszy EOG ze środków Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

kompetencji nauczycieli poprzez ich współpracę z pracodawcami, polegającą na doskonaleniu umiejętności i kwalifikacji nauczycieli w przedsiębiorstwach wyposażonych w najnowsze technologie, najnowszy sprzęt i urządzenia produkcyjne.

- **Profile zawodowe kształcenia zgodne z Inteligentną Specjalizacją OF PN2020 oraz województwa opolskiego.** Technologie i branże wskazane jako Inteligentne Specjalizacje będą preferowane i wspierane w ramach środków Unii Europejskiej z tego powodu powinny rozwijać się najszybciej w obszarze OF PN2020. Zapewnienie dopływu odpowiedniej liczby pracowników powinno stać się jednym z priorytetów szkolnictwa zawodowego. Konieczne jest zatem stworzenie i dostosowanie profili kształcenia do założeń Inteligentnych Specjalizacji.
- **Rozwój usług edukacyjnych dla dorosłych.** Szkolnictwo zawodowe OF PN2020 powinno aktywnie uczestniczyć w aktywizacji osób bezrobotnych w regionie. Wdrożenie szerokiego wachlarza usług edukacyjnych dla osób bezrobotnych w ramach szkolnictwa ustawicznego będzie przyczyniać się do zwiększenia kompetencji zawodowych mieszkańców i poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Jednostki samorządu terytorialnego powinny przede wszystkim wspierać rozwój przedsiębiorczości, co wpłynie na przełamanie stagnacji na rynku pracy i pozwoli na efektywne tworzenie nowych miejsc pracy:

- **Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości lokalnej.** Tworzenie infrastruktury do rozwoju przedsiębiorczości (drogowa i telekomunikacyjna). Kluczowym zadaniem samorządu szczebla powiatowego i gminnego z punktu widzenia rynku pracy jest sprzyjanie tworzeniu miejsc pracy. Rekomenduje się działania w zakresie poprawy infrastruktury niezbędnej do prowadzenia działalności gospodarczej w obszarze OF PN2020, w szczególności infrastruktury drogowej i telekomunikacyjnej. Inwestycje te mogłyby być realizowane w formule Partnerstwa Publiczno – Prywatnego.
- **Wyznaczanie i uzbrajanie terenów inwestycyjnych, promocja regionalna i przyciąganie inwestorów.** Dla wzmocnienia lokalnego rynku pracy niezbędne jest zwiększenie popytu na pracę przyciąganie inwestorów spoza regionu. Wymaga to od władz lokalnych zarówno aktywnej polityki promocyjnej jak i wyznaczania i uzbrajania terenów inwestycyjnych dla przyszłych inwestorów.
- **Budowanie specjalizacji inteligentnej**. Strategia koncentracji działań w wybranych, najlepiej rozwiniętych na danym obszarze branżach jest kluczem do rozwoju w ramach nowej strategii Europa 2020. Stworzenie i wspólne działania na rzecz rozwoju inteligentnej specjalizacji OF PN2020 – preferencje dla inwestorów z branż należących do Inteligentnej Specjalizacji, organizacja projektów wspierających przedsiębiorstwa z tych branż (kształcenie pracowników, wsparcie finansowe, promocja lokalnych przedsiębiorców) przyczynią się do wzmocnienia konkurencyjności OF PN2020, przyspieszenia wzrostu gospodarczego oraz zwiększenia popytu na pracę i wynagrodzeń na terenie OF PN2020.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- **Koordynacja działań przedsiębiorców i szkolnictwa na terenie OF PN2020.** Biorąc pod uwagę fakt ciągłych problemów ze wzajemnym dostosowaniem systemu edukacji i rynku pracy, należy prowadzić ustawiczne działania nakierowane na rozpoznawanie potrzeb rynku pracy i procesów zachodzących w gospodarce (zarówno w ujęciu regionalnym, ogólnokrajowym, jak i globalnym). Monitoring rynku pracy obejmujący badania pracodawców, badania i analizę procesów mających miejsce na rynku pracy, analizę procesów gospodarczych oraz badania absolwentów to jedno z podstawowych narzędzi rzeczywistego dostosowywania systemu edukacji do potrzeb rynku pracy i gospodarki.
- **Wspieranie i promocja poradnictwa zawodowego.** Poradnictwo zawodowe pełni ważną rolę na lokalnym rynku pracy. Promocja poradnictwa zawodowego powinna być realizowana wspólnie przez jednostki samorządu terytorialnego z OF PN2020w celu zapewnienia odpowiednich środków i nadanie odpowiedniej rangi tym działaniom.
- **Wspieranie alternatywnych form zatrudnienia.** Na terenie OF PN2020 praktycznie nie funkcjonują rozwiązania alternatywnego rynku pracy (spółdzielnie socjalne, telepraca etc.). Rozwój nowych form zatrudnienia może zdecydowanie uelastycznić rynek pracy i przyczynić się do tworzenia nowych miejsc zatrudnienia.

Organy prowadzące placówki edukacyjne powinny koncentrować się na stworzeniu i wdrożeniu spójnej strategii edukacji zawodowej w OF PN2020, której działania koncentrować powinny się następujących zagadnieniach:

- **Koordynacja i racjonalizacja kształcenia na poziomie OF PN2020.** Ważnym aspektem dla rozwoju rynku pracy w OF PN2020z punktu widzenia organów prowadzących placówki edukacyjne będzie koordynacja działań i racjonalizacja sieci szkół zawodowych i systemu kształcenia zgodnie z wymogami rynku pracy. Koordynacja działań powinna koncentrować się wokół stworzenia spójnej strategii kształcenia zawodowego i ustalenia profili kształcenia na poziomie całego obszaru OF PN2020.
- **Koncentracja i rozwój infrastruktury szkoleniowej**. Dostęp do najnowocześniejszych rozwiązań technologicznych wykorzystywanych obecnie przez przedsiębiorstwa jest często problemem szkolnictwa zawodowego. Należy dążyć do stworzenia silnych ośrodków szkolnych wyspecjalizowanych w poszczególnych grupach technologii i dysponujących w tym zakresie nowoczesną i sprawną infrastrukturą szkoleniową. Kluczowe w tym aspekcie wydaje się zapewnienie niezbędnej infrastruktury dla szkolenia w zakresie technologii w ramach wybranych specjalizacji inteligentnych OF PN2020.
- **Zachęcanie dyrektorów szkół i kadry nauczycielskiej do współpracy z przedsiębiorcami.** Obecnie obserwowany jest brak zainteresowania niektórych dyrektorów szkół i nauczycieli problematyką dotyczącą potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy. Niewystarczające wydaje się dopasowanie oferty edukacyjnej do rzeczywistych potrzeb rynku pracy. W związku z powyższym wartościowym rozwiązaniem jest systematyczne organizowanie

Projekt dofinansowany z funduszy EOG ze środków Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

konferencji i seminariów prezentujących wyniki najnowszych badań i analiz i tendencji dotyczących gospodarki i rynku pracy.

- **Rozwój doradztwa dla przedsiębiorców i instytucji edukacyjnych.** Wsparcie dla rynku pracy powinno również obejmować stworzenie specjalistycznego doradztwa w zakresie, adresowanego zarówno do przedsiębiorców jak i szkół zawodowych. Doradztwo powinno korzystać z informacji uzyskiwanych w ramach monitoringu rynku pracy i dostarczać wiedzy na temat obecnych wymagań i prognozowanych zmian w przyszłości. Stworzenie wspólnego ośrodka doradczego niosłoby za sobą zwiększenie możliwości współpracy i wypracowanie wspólnych poglądów wśród przedstawicieli różnych środowisk w OF PN2020.

8. Czynniki analizy SWOT

W poniższych tabelach zaprezentowano zagregowane czynniki analizy SWOT – wypracowane podczas warsztatów oraz na podstawie opracowanej diagnozy.

TABELA 5. ANALIZA SWOT – MOCNE I SŁABE STRONY RYNKU PRACY OF PN2020

Czynniki wewnętrzne	Czynniki wewnętrzne
MOCNE STRONY	**SŁABE STRONY**
– **Położenie geograficzne** W dużej części obszar PN2020 jest atrakcyjny turystycznie. Na tę atrakcyjność składają się walory przyrodnicze, krajobrazowe, historyczne i kulturowe umożliwiające rozwój turystyki. Ponadto położenie przygraniczne daje możliwość rozwijania współpracy międzynarodowej (głównie z Czechami) a dobrej klasy gleby części partnerów PN2020 kształtują wysokiej jakości rolniczą przestrzeń produkcyjną – stanowiącą potencjał do rozwoju konkurencyjnego rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego. Należy również zauważyć, że obszar PN2020 posiada zasoby przestrzeni umożliwiające rozwój różnych form energetyki odnawialnej. Niektórzy partnerzy PN2020 są również korzystnie położeni wobec krajowych i międzynarodowych szlaków komunikacyjnych. – **Posiadane tereny inwestycyjne** Tereny inwestycyjne będące w posiadaniu partnerów PN2020 dają możliwość ulokowania się przemysłu – w szczególności na terenach w granicach SSE – Wałbrzyskiej i Katowickiej. Potencjalny inwestor może liczyć na otwartość i	– **Mentalność (negatywna) społeczeństwa PN2020** Społeczeństwo PN2020 przywykło do pogarszającej się sytuacji społeczno-gospodarczej, stagnacji w wielu obszarach życia. W opinii samych mieszkańców obszaru PN2020 dużą część społeczeństwa zamieszkującego OF PN2020 charakteryzuje brak ambicji i wiary w możliwość zmiany. Przedsiębiorstwa funkcjonujące na obszarze PN2020 charakteryzuje mała zdolność do współpracy, niski poziom wzajemnego zaufania oraz niewielkie zainteresowanie rozwojem OF PN2020. – **Utrudniona współpraca wewnątrz PN2020** Partnerzy PN2020 nie potrafią wypracować mechanizmów skutecznie informujących o korzyściach z przystąpienia do partnerstwa. Brakuje wspólnych działań w zakresie promowania wewnętrznego i zewnętrznego walorów regionu. Do tego dochodzi nieumiejętność współpracy na szczeblu decyzyjnym czego przykładem może być np. brak porozumienia partnerów w zakresie finansowania remontów dróg

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

przychylność urzędów gmin i powiatów oraz niższe koszty pracy występujące na obszarze PN2020. Ponadto na lokalnym rynku pracy ma także dostęp do dużej liczby osób gotowych podjąć pracę (choć często są to osoby o niskich kwalifikacjach i wykształceniu). – **Przynależność do PN2020** Dzięki działaniom prowadzonym przez PN2020 możliwa jest rzetelna diagnoza stanu wyjściowego tej części woj. opolskiego. Członkostwo w PN2020 daje możliwość wypracowania wspólnej wizji, kierunków i celów rozwojowych a podejmowane w uzgodnieniu działania powinny przynieść efekty synergetyczne. Ponadto PN2020 daje możliwość pozyskania większych środków unijnych niż byłoby to możliwe w przypadku aplikowania przez pojedyncze gminy czy powiaty. – **Istniejący potencjał do rozwoju nowoczesnego rolnictwa** Wysokiej klasy jakość gleb sprzyja rozwojowi nowoczesnego, wysokowydajnego rolnictwa. Na obszarze PN2020 funkcjonują dobrze prosperujące duże przedsiębiorstwa rolne. W sumie powyższe czynniki stanowią duży potencjał do rozwoju nowoczesnego rolnictwa oraz przetwórstwa rolno-spożywczego na obszarze PN2020 – **Rozwinięta infrastruktura społeczna** Na obszarze PN2020 występuje dobrze rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna, kulturalna, oświatowo-edukacyjna, rehabilitacyjna i sanatoryjna.	lokalnych. Brak porozumienia co do wspólnej wizji, kierunków i celów rozwojowych OF PN2020, brak wspólnych działań w obszarze promocji inwestycyjnej, turystycznej i gospodarczej OF PN2020 oraz brak akceptacji społecznej dla niektórych typów inwestycji (np. elektrownie wiatrowe, bio-gazownie) może przyczynić się do wzmacniania negatywnych sił odśrodkowych, które mogą doprowadzić do fiaska projekt PN2020 a tym samym zniweczyć szanse np. na pozyskanie istotnego wsparcia finansowego na rozwój ze środków unijnych w nowej perspektywie finansowej 2014-2020. – **Niski potencjał rozwoju gospodarczego** Na obszarze PN2020 brakuje dużych zakładów pracy, w szczególności widoczny jest brak przedsiębiorstw przetwórstwa rolno-spożywczego, które mogłyby generować zatrudnienie. Utrudnieniem dla niektórych partnerów w przyciąganiu inwestorów mogą być niewielkie obszary terenów inwestycyjnych w posiadaniu partnerów oraz niski poziom uzbrojenia tych terenów. Do tego należy dodać brak wsparcia organizacyjnego dla nowo zakładanych firm, brakuje wsparcia ze strony instytucji otoczenia biznesu (jest ich niewiele na obszarze PN2020) oraz brak wspólnej dla partnerstwa, atrakcyjnej oferty dla potencjalnych inwestorów. Ponadto na obszarze PN2020 brakuje przedsiębiorstw z sektora innowacyjnych technologii, co może stanowić barierę w rozwoju gospodarczym opartym na nowoczesnych technologiach. – **Słabo rozwinięty i mało atrakcyjny rynek pracy na obszarze PN2020** Lokalny rynek pracy charakteryzuje się wysokim poziom bezrobocia, występowaniem bezrobocia strukturalnego, niskim poziomem dochodów wśród osób pracujących oraz brakiem odpowiedniej liczby specjalistów. Na taki obraz lokalnego rynku pracy składa się emigracja zarobkowa mieszkańców, w szczególności odpływ młodych, wykształconych osób co w efekcie powoduje, że brak jest

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

	specjalistów w stosunku do zapotrzebowania rynku pracy. Lokalny rynek pracy nie generuje oferty(godne warunki pracy i płacy), która sprzyjałaby zatrzymaniu osób młodych. Z drugiej strony kandydatom do pracy często brakuje odpowiednich kwalifikacji, co może być efektem niedostosowaniem kierunków kształcenia do wymogów rynku pracy. – **Nieodpowiedni stan techniczny infrastruktury drogowej** Część lokalnej (gminnej i powiatowej) infrastruktury drogowej wymaga pilnych remontów. Do tego dochodzi problem słabego skomunikowania obszaru PN2020 w oparciu o transport publiczny, co powoduje, że mieszkańcy niektórych gmin (zwłaszcza wiejskich) podlegają procesowi wykluczenia społecznego – **Brak wspólnej dla PN2020 oferty turystycznej** Partnerstwo nie posiada wspólnego produktu turystycznego, który zawierałby kompleksowe i spójne informacje o ofercie turystycznej tej części woj. opolskiego. Ponadto mamy do czynienia ze słabo rozwiniętą infrastrukturą turystyczną (baza hotelowa, gastronomiczna, szlaki piesze i rowerowe, atrakcje turystyczne) i niedostateczną promocją lokalnych walorów turystycznych (walory przyrodnicze, krajobrazowe, historyczne, kulturowe, lokalne produkty, imprezy i atrakcje)

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 6. ANALIZA SWOT – SZANSE I ZAGROŻENIA RYNKU PRACY OF PN2020

Czynniki zewnętrzne	Czynniki zewnętrzne
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
– **Możliwość pozyskania zewnętrznych (w tym głównie unijnych) środków finansowych na rozwój** W nowej unijnej perspektywie finansowej 2014-2020, możliwe będzie aplikowanie o środki finansowe na rozwój, w tym na poprawę infrastruktury, wsparcie rozwoju innowacyjności przedsiębiorstw (badania, rozwój), inwestycje w kapitał ludzki PN2020, rozwój sektora odnawialnych źródeł energii, inwestycje w rozwój ekologicznego rolnictwa. – **Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Polski, w tym OF PN2020** Pozytywne zmiany zachodzące w Polsce przyczynią się do wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej kraju, w tym obszaru PN2020, co powinno przełożyć się na wzrost zainteresowania inwestorów tym obszarem (w szczególności terenami położonymi w SSE), napływem kapitału inwestycyjnego i wykorzystaniem posiadanych terenów inwestycyjnych – **Rozwój turystyki** Wzrost ruchu turystycznego w Polsce może przyczynić się do wykorzystanie potencjału turystycznego obszaru PN2020. Ponadto szansą jest wzrost współpracy transgranicznej z przygranicznymi gminami czeskimi w dziedzinie turystyki – **Rozwój branży ekologicznej** Rozwijające się na świecie i w Polsce trendy pro-ekologiczne powinny przyczynić się do rozwoju współpracy między partnerami PN2020 w zakresie utworzenia wspólnych terenów inwestycyjnych oraz przygotowania odpowiedniej kadry pracowniczej pod inwestycje z zakresu ekologicznego rolnictwa, ekologicznego przetwórstwa rolno-spożywczego oraz odnawialnych źródeł energii – **Rozwój usług senioralnych** Postępujący w Polsce, a także w krajach Europy Zachodniej, proces starzenia się	– **Występowanie niekorzystnych trendów demograficznych** Postępujący proces starzenia się polskiego społeczeństwa będzie również dotykał obszar PN2020, co w połączeniu z bardzo niskimi i pogarszającymi się wskaźnikami przyrostu naturalnego i dzietności kobiet na obszarze PN2020 będzie prowadzić do dalszego wyludniania się OF PN2020 (w tym w szczególności najmniej atrakcyjnych gmin). Z kolei postępujące zjawisko emigracji zarobkowej młodych, wykształconych osób spowoduje kurczenie się populacji ludzi wykwalifikowanych w wieku produkcyjnym. – **Szybszy rozwój sąsiadów** Szybszy rozwój powiatów i gmin spoza PN2020, ich rosnąca konkurencyjność, atrakcyjniejsze warunki pracy, stosowanie atrakcyjniejszych pakietów ulg i ułatwień dla inwestorów, stanowić będzie istotne zagrożenie rozwojowe dla gmin i powiatów wchodzących w skład OF PN2020 – **Skomplikowane przepisy prawne i ich częste zmiany** Stanowione prawo będzie ewoluować w takim kierunku, który będzie utrwalał niekorzystne dla rozwoju społeczno-gospodarczego rozwiązania w systemie podatkowym, powodując wzrost kosztów pracy, utrudnienia we wprowadzaniu przez samorządy lokalne rozwiązań wspierających przedsiębiorców, ograniczenia w stosowaniu ulg i zachęt dla inwestorów oraz pogorszenie opłacalność działalności rolniczej. Ponadto rosnący poziom biurokracji będzie zniechęcał przedsiębiorców i samorządy lokalne do aplikowania o środki unijne – **Niekorzystne zmiany zasad finansowania jednostek samorządu terytorialnego** Wprowadzane zmiany spowodują wzrost obciążeń fiskalnych i finansowych samorządów wynikających z sytuacji budżetowej kraju oraz obciążą samorządy

Projekt dofinansowany z funduszy EOG – mechanizmu Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

społeczeństwa będzie generował zapotrzebowanie na rozwój usług senioralnych (opieki, aktywizacji, rehabilitacji i leczenia). Stanowi to szansę rozwojową dla tych partnerów PN2020, którzy posiadają obecnie i rozwiną w przyszłości odpowiednie zaplecze infrastrukturalno-kadrowe dla potrzeb świadczenia usług senioralnych – **Stabilne i jasne prawodawstwo** Stanowione prawo będzie ewoluować w takim kierunku, aby możliwe było zmniejszanie kosztów pracy, ułatwianie wprowadzania przez samorządy lokalne rozwiązań wspierających przedsiębiorców (np. ulgi i ułatwienia w zakładaniu a następnie w utrzymaniu działalności gospodarczej) oraz poprawianie opłacalność działalności rolniczej.	dodatkowymi zadaniami, które nie będą wsparte odpowiednim poziomem finansowania. Wpłynie to negatywnie na kondycję finansową jednostek samorządu terytorialnego skutkując malejącymi wpływami podatkowymi do budżetów jednostek samorządowych, zmniejszeniem możliwości finansowania inwestycji publicznych, ograniczonymi możliwościami wykorzystania funduszy unijnych oraz niższą skutecznością polityki społecznej – **Nieracjonalna polityka rozwoju regionalnego** Przyjęcie takich zasad realizacji polityki rozwoju regionalnego, zarówno na poziomie centralnym, wojewódzkim, jak i regionalnym, które doprowadzą do ostrej konkurencji poszczególnych regionów kraju o ograniczone środki finansowe na rozwój, w tym przede wszystkim o środki pochodzące z nowej unijnej perspektywy finansowej 2014-2020. Ponadto nieuwzględnianie na poziomie wojewódzkim potrzeb rozwojowych tych regionów, które nie mają zbyt dużych szans na uzyskanie finansowania w ramach rozwoju tzw. inteligentnych specjalizacji.

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

TABELA *7.* MACIERZ ANALIZY SWOT RYNKU PRACY OF PN2020

OF PN2020	**Szanse**	Możliwość pozyskania zewnętrznych (w tym głównie unijnych) środków finansowych na rozwój	Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Polski, w tym OF PN2020	Rozwój turystyki	Rozwój branży ekologicznej	Rozwój usług senioralnych	Stabilne i jasne prawodawstwo	**Zagrożenia**	Występowanie niekorzystnych trendów demograficznych	Szybszy rozwój sąsiadów	Skomplikowane przepisy prawne i ich częste zmiany	Niekorzystne zmiany zasad finansowania jednostek samorządu terytorialnego	Nieracjonalna polityka rozwoju regionalnego		
Mocne strony		1	2	3	4	5	6		1	2	3	4	5		
Położenie geograficzne	1	1	1	3	2	0	0	7	0	0	0	0	0	0	7
Posiadane tereny inwestycyjne	2	1	2	1	2	1	0	7	0	1	0	0	1	2	9
Przynależność do PN2020	3	3	2	2	2	1	1	11	0	2	0	1	1	4	15
Istniejący potencjał do rozwoju nowoczesnego rolnictwa	4	2	1	0	3	0	0	6	0	1	0	0	0	1	7
Rozwinięta infrastruktura społeczna	5	1	1	1	0	1	0	4	0	1	0	0	0	1	5
Słabe strony		8	7	7	9	3	1	**35**	0	5	0	1	2	**8**	43
Mentalność (negatywna) społeczeństwa PN2020	1	1	1	1	1	0	0	4	1	1	0	0	0	2	6
Utrudniona współpraca wewnątrz PN2020	2	3	3	2	2	1	1	12	1	3	0	1	2	7	19
Niski potencjał rozwoju gospodarczego	3	1	2	2	2	1	0	8	2	3	0	1	2	8	16
Słabo rozwinięty i mało atrakcyjny rynek pracy na obszarze PN2020	4	0	2	1	1	0	0	4	2	2	1	1	1	7	11
Nieodpowiedni stan techniczny infrastruktury drogowej	5	0	2	1	1	1	0	5	0	2	0	1	1	4	9
Brak wspólnej dla PN2020 oferty turystycznej	6	1	1	3	0	0	0	5	0	1	0	1	2	4	9
		6	11	10	7	3	1	**38**	6	12	1	5	8	**32**	70
		14	18	17	16	6	2	73	6	17	1	6	10	40	

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

TABELA 8. MACIERZ ANALIZY TOWS RYNKU PRACY OF PN2020

OF PN2020	Mocne strony	Położenie geograficzne	Posiadane tereny inwestycyjne	Przynależność do PN2020	Istniejący potencjał do rozwoju nowoczesnego rolnictwa	Rozwinięta infrastruktura społeczna	Słabe strony	Mentalność (negatywna) społeczeństwa PN2020	Utrudniona współpraca wewnątrz PN2020	Niski potencjał rozwoju gospodarczego	Słabo rozwinięty i mało atrakcyjny rynek pracy na obszarze PN2020	Nieodpowiedni stan techniczny infrastruktury drogowej	Brak wspólnej dla PN2020 oferty turystycznej		
Szanse		1	2	3	4	5		1	2	3	4	5	6		
Możliwość pozyskania zewnętrznych (w tym głównie unijnych) środków finansowych na rozwój	1	2	2	3	2	1	10	2	3	3	3	2	2	15	25
Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Polski, w tym OF PN2020	2	1	3	2	1	0	7	2	2	2	3	1	1	11	18
Rozwój turystyki	3	3	1	2	0	0	6	2	2	1	2	0	2	9	15
Rozwój branży ekologicznej	4	3	1	1	3	0	8	2	2	2	2	0	0	8	16
Rozwój usług senioralnych	5	1	1	1	0	1	4	2	1	0	1	0	0	4	8
Stabilne i jasne prawodawstwo	6	0	2	2	2	1	7	2	2	2	2	1	0	9	16
Zagrożenia		10	10	11	8	3	**42**	12	12	10	13	4	5	**56**	98
Występowanie niekorzystnych trendów demograficznych	1	1	1	0	1	1	4	2	1	2	2	0	0	7	11
Szybszy rozwój sąsiadów	2	2	2	2	1	1	8	2	2	3	3	1	1	12	20
Skomplikowane przepisy prawne i ich częste zmiany	3	1	3	1	1	0	6	1	2	2	2	2	1	10	16
Niekorzystne zmiany zasad finansowania jednostek samorządu terytorialnego	4	1	1	1	1	1	5	1	2	2	2	2	1	10	15
Nieracjonalna polityka rozwoju regionalnego	5	3	3	2	2	1	11	2	3	2	3	2	2	14	25
		8	10	6	6	4	**34**	8	10	11	12	7	5	**53**	
		18	20	17	14	7	76	20	22	21	25	11	10	109	

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

9. Podsumowanie wyników analizy SWOT/TOWS

Wyniki analizy liczby powiązań miedzy czynnikami wewnętrznymi a zewnętrznymi (SWOT) w obszarze rynku pracy pokazują, iż najsilniejsze oddziaływanie zachodzi w III ćwiartce, co wskazuje na zastosowanie **strategii konkurencyjnej** – ukierunkowanej na wykorzystanie pojawiających się szans w otoczeniu przy jednoczesnym redukowaniu słabych stron OF PN2020.

TABELA 9. ANALIZA ILOŚCI POWIĄZAŃ (SWOT)

I Ćwiartka	II Ćwiartka
22	7
III Ćwiartka	**IV Ćwiartka**
25	21

Źródło: opracowanie własne

Diagnozę tę potwierdza również analiza ważonej siły powiązań pomiędzy czynnikami – ponownie największą wagę miały czynniki III ćwiartki.

TABELA 10. ANALIZA WAŻONA POWIĄZAŃ (SWOT)

I Ćwiartka	II Ćwiartka
35	8
III Ćwiartka	**IV Ćwiartka**
38	32

Źródło: opracowanie własne

Jako czynniki mające największe znaczenie w analizie SWOT można wyróżnić:

TABELA 11. KLUCZOWE CZYNNIKI ROZWOJOWE W ANALIZIE SWOT

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
• Przynależność do PN2020 • Posiadane tereny inwestycyjne • Położenie geograficzne • Istniejący potencjał do rozwoju nowoczesnego rolnictwa	• Utrudniona współpracy wewnątrz PN2020 • Niski potencjał rozwoju gospodarczego • Słabo rozwinięty i mało atrakcyjny rynek pracy na obszarze PN2020 • Nieodpowiedni stan techniczny infrastruktury drogowej • Brak wspólnej dla PN2020 oferty turystycznej
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
• Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Polski, w tym OF PN2020 • Rozwój turystyki • Rozwój branży ekologicznej • Możliwość pozyskania zewnętrznych (w tym głównie unijnych) środków finansowych na rozwój	• Szybszy rozwój sąsiadów • Nieracjonalna polityka rozwoju regionalnego

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Z kolei analiza TOWS (gdzie za punkt wyjść przyjmowane są czynniki zewnętrzne) wykazuje największą liczbę powiązań w II ćwiartce, co również sugeruje zastosowanie **strategii konkurencyjnej**, polegającej na wykorzystywaniu szans w otoczeniu do przezwyciężania słabości rynku pracy OF PN2020

TABELA 12. ANALIZA ILOŚCI POWIĄZAŃ (TOWS)

I Ćwiartka	**II Ćwiartka**
24	29
III Ćwiartka	**IV Ćwiartka**
23	28

Źródło: opracowanie własne

Również w tym wypadku analiza liczby powiązań pokrywa się z wynikami analizy ich wag.

TABELA 13. ANALIZA WAŻONA POWIĄZAŃ (TOWS)

I Ćwiartka	**II Ćwiartka**
42	56
III Ćwiartka	**IV Ćwiartka**
34	53

Źródło: opracowanie własne

Jako czynniki mające największe znaczenie w analizie TOWS można wyróżnić:

TABELA 14. KLUCZOWE CZYNNIKI ROZWOJOWE W ANALIZIE TOWS

SILNE STRONY	**SŁABE STRONY**
• Posiadane tereny inwestycyjne • Położenie geograficzne • Przynależność do PN2020 • Istniejący potencjał do rozwoju nowoczesnego rolnictwa	• Słabo rozwinięty i mało atrakcyjny rynek pracy na obszarze PN2020 • Utrudniona współpraca wewnątrz PN2020 • Niski potencjał rozwoju gospodarczego • Mentalność (negatywna) mieszkańców OF PN2020
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
• Możliwość pozyskania zewnętrznych (w tym głównie unijnych) środków finansowych na rozwój • Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Polski, w tym OF PN2020 • Rozwój branży ekologicznej • Stabilne i jasne prawodawstwo • Rozwój turystyki	• Nieracjonalna polityka rozwoju regionalnego • Szybszy rozwój sąsiadów • Skomplikowane przepisy prawne i ich częste zmiany • Niekorzystne zmiana zasad finansowania jednostek samorządu terytorialnego

Źródło: opracowanie własne

Podsumowując, Strategia Rynku Pracy OF PN2020 powinna mieć kompleksowy, konkurencyjny charakter. Musi ona umożliwiać niwelowanie słabych stron OF PN2020 (przede wszystkim słabo rozwiniętego rynku pracy na obszarze PN2020, niskiego potencjału rozwojowego oraz trudności we współpracy wewnątrz PN2020) poprzez wykorzystywanie szans w otoczeniu (przede wszystkim możliwości pozyskania

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

zewnętrznych, w tym głównie unijnych, środków na rozwój oraz rosnącej atrakcyjności inwestycyjnej Polski).

10.Podsumowanie drzew problemów

W obszarze **rynku pracy** za kluczowy problem można uznać słabo rozwinięty i mało atrakcyjny rynek pracy OF PN2020. Jego przyczyny to przede wszystkim wysoki poziom bezrobocia (w tym duży odsetek osób długotrwale bezrobotnych, występowanie bezrobocia strukturalnego oraz duży odsetek, głównie wśród bezrobotnych, osób z niskim wykształceniem), brak nowych miejsc/ofert pracy (w tym w szczególności dla osób młodych, osób w wieku 50+, kobiet, dla absolwentów szkół zawodowych i średnich oraz osób niepełnosprawnych), emigracje zarobkowe (w szczególności osób młodych, wykształconych) a także występowanie zjawisk patologicznych (jak np. szara strefa). Ponadto w obszarze rynku pracy problemem jest utrudniona, a często jej brak, współpraca partnerów z PN2020. Mamy do czynienia z niewystarczającymi działaniami wspierającymi przedsiębiorców (w tym brakiem zachęt w postaci ulg podatkowych i innych zobowiązań publicznoprawnych przy zatrudnianiu nowych pracowników oraz niewielką aktywnością w dziedzinie wspólnej promocji regionu i lokalnych przedsiębiorców), brakiem wspólnej oferty inwestycyjnej, brakiem wspólnej promocji turystyczno-gospodarczej czy też słabym przepływem informacji i mało rozwiniętą współpracą przedsiębiorców, szkół, władz samorządowych i urzędów pracy. Inną ważną przyczyną wpływającą na problemy rynku pracy jest mentalność (części) mieszkańców OF PN2020. Część mieszkańców charakteryzuje bierność zawodowa i edukacyjna. Wśród przedsiębiorców brakuje działań wspólnych i zainteresowania się problemami OF PN2020. Do tego dochodzi niski poziom świadomości mieszkańców co do możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy, a także niewielka wiedza np. w dziedzinie odnawialnych źródeł energii, co przekłada się na blokowanie przez mieszkańców inwestycji gospodarczych, takich jak: biogazownie czy elektrownie wiatrowe.

Jeśli chodzi o obszar **edukacji,** to za główny problem należy uznać to, że wykształcenie mieszkańców jest niedostosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy. Przyczyn tego problemu można doszukiwać się w niespójności systemu kształcenia z oczekiwaniami lokalnego rynku pracy. Powoduje to prowadzenie naboru na kierunki, które kształcą kolejnych bezrobotnych. Brakuje kształcenia wyspecjalizowanego/ zawodowego, uczniom brakuje motywacji do kształcenia zawodowego, a absolwenci szkół często nie mają praktycznego doświadczenia co wiąże się z tym, że pracodawcy niechętnie zatrudniają takie osoby. Ponadto brakuje w szkołach doradztwa zawodowego, a uczniowie niewiele wiedzą o możliwości zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przy wyborze kierunków kształcenia. Oprócz niespójności systemu kształcenia z oczekiwaniami rynku pracy mamy do czynienia z problemem jakości kształcenia. Problem ten powodowany jest m.in. przez brak wykwalifikowanej kardy nauczycielskiej, która mogłaby kształcić w nowych kierunkach. Ponadto brakuje odpowiedniej liczby miejsc na praktyki i staże, co może być efektem wprowadzenia rozwiązania, które wymusza na przedsiębiorcach chcących przyjąć uczniów na praktyki zawodowe, posiadanie uprawnień pedagogicznych. Miejsc na praktyki i staże brakuje również dlatego, że na obszarze PN2020 funkcjonuje niewiele dużych firm, które stanowią naturalne zaplecze dla szkół poszukujących przedsiębiorców gotowych przyjąć praktykantów i stażystów. Kolejna przyczyna składająca się na niski poziom kształcenia, to słabe wyposażenie placówek

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

edukacyjnych w infrastrukturę dającą możliwość praktycznej nauki zawodu. Braki w wyposażeniu infrastrukturalnym placówek edukacyjnych powodowane są m.in. przez opóźnione reagowanie na ciągły postęp technologiczny i liczne innowacje w dziedzinie edukacji i oświaty. To z kolei powoduje, że mamy do czynienia z brakiem szkolnictwa zawodowego na odpowiednim poziomie.

Z kolei głównym problemem w obszarze **gospodarki** jest niski potencjał rozwoju gospodarczego OF PN2020. Część przyczyn tego problemu powiązana jest z niskim zainteresowaniem inwestorów obszarem OF PN2020. Na ten brak zainteresowania wpływ ma brak odpowiedniej oferty dla inwestorów, niedostatek wykwalifikowanej zawodowej siły roboczej, mała (a czasami jej brak) powierzchnia gminnych terenów inwestycyjnych czy też brak pełnego uzbrojenia terenów inwestycyjnych. Ponadto potencjał rozwoju gospodarczego PN2020 często jest niewykorzystywany. Tak jest w przypadku przetwórstwa rolno-spożywczego czy też branży turystycznej. Kolejne przyczyny niskiego potencjału rozwoju gospodarczego tkwią w strukturze przedsiębiorstw OF PN2020. Dominują bowiem mikroprzedsiębiorstwa, brakuje dużych zakładów pracy generujących zatrudnienie. Ponadto brakuje przedsiębiorstw mogących pełnić rolę strategiczną na obszarze PN2020, wokół których można by wykreować sieć obsługujących je firm. Kolejna przyczyna to niski stopień innowacyjności przedsiębiorstw powodowany faktem braku kapitału w przedsiębiorstwach na inwestycje w innowacje. Do tego dochodzi brak wsparcia dla przedsiębiorców ze strony jednostek samorządu terytorialnego oraz niewystarczające wsparcie ze strony instytucji otoczenia biznesu. Ważna dla rozwoju gospodarczego regionu jest także infrastruktura drogowa, która niestety na wielu obszarach znajduje się w nieodpowiednim stanie techniczny. Ponadto OF PN2020 nie posiada wspólnej oferty turystycznej bazującej na wspólnym produkcie turystycznym, uzupełnieniu braków w infrastrukturze gastronomicznej i noclegowej oraz opracowaniu wspólnej promocji. Brak jasnego i spójnego wizerunku PN2020 zarówno wśród mieszkańców gmin i powiatów wchodzących w skład partnerstwa, jak i wśród mieszkańców innych regionów Polski.

11.Wnioski z analizy strategicznej: optymalne kierunki rozwoju rynku pracy

Przeprowadzona analiza strategiczna skłania do następujących wniosków dotyczących kierunków rozwoju rynku pracy OF PN2020:

- Podejmowane aktywności jedynie na samym rynku pracy (aktywne i pasywne formy walki z bezrobociem, jak np. prace interwencyjne, roboty publiczne, zachęcanie do podjęcia działalności gospodarczej osoby bezrobotne, przygotowanie zawodowe czy staże zawodowe) będą dalece niewystarczające do tego, aby w najbliższych latach poprawić sytuację na lokalnym rynku pracy.
- Kluczowe dla rozwoju rynku pracy OF PN2020 będą działania mające na celu pobudzenie rozwoju gospodarczego tego obszaru. Bez bowiem przyciągnięcia do OF PN2020 inwestorów, w szczególności do branż uznanych za prorozwojowe, trudno będzie mówić o skutecznej walce z pogarszającym się stanem lokalnego rynku pracy.
- Lokalna gospodarka powinna rozwijać się w sposób zdywersyfikowany, to znaczy, nie należy skupiać się na jednej czy dwóch branżach, ale konieczny będzie wielokierunkowy rozwój gospodarczy. Wydaje się, że PN2020 powinno w szczególności postawić na rozwój takich branż jak: rolnictwo (w tym

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

ekologiczne), przetwórstwo rolno spożywcze, turystyka, usługi leczniczo-opiekuńcze i OZE.

- Nie jest również wskazane, aby wszyscy Partnerzy PN2020 rozwijali u siebie wszystkie wymienione wyżej branże. Jak bowiem wykazała przeprowadzona analiza niektóre gminy nie mają podstaw do tego, aby np. rozwijać u siebie np. usługi leczniczo-opiekuńcze.
- Dla rozwoju lokalnego rynku pracy istotne będzie podejmowanie przez PN2020 działań mających na celu rozwój przedsiębiorczych postaw mieszkańców, wykreowanie ułatwień w postaci ulg i zwolnień podatkowych przy zakładaniu działalności gospodarczej oraz wsparcie przedsiębiorstw w aplikowaniu o środki unijne na inwestycje w innowacje.
- Kolejny ważny obszar dla rozwoju lokalnego rynku pracy, to dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy oraz wykreowanie nowych kierunków kształcenia pod branże, które uznano za ważne dla rozwoju tego obszaru.
- Realizacja wszelkich projektów i pomysłów na rzecz lokalnego rynku pracy będzie wymagała ścisłej współpracy Partnerów PN2020 i podejmowania szybkich decyzji. Wydaje się zatem, że do zarządzania OF PN2020 konieczne będzie powołanie struktury, która skupi w sobie z jednej strony uprawnienia decyzyjne a z drugiej weźmie na siebie odpowiedzialność za proces wdrażania opracowanej Strategii.

12.Wyzwania i perspektywy rozwojowe rynku pracy OF PN2020

Określenie wyzwań oraz perspektyw rozwojowych rynku pracy OF PN2020 było możliwe na podstawie dokumentów planistycznych na poziomie wojewódzkim. Będą one kształtowały sytuację w regionie i wpłyną na możliwości dalszego rozwoju rynku pracy OF PN2020.

Za dwa kluczowe dokumenty zostały uznane: Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do roku 2020 i Regionalna Strategia Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2020.

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do roku 2020 opiera się na pięciu wyzwaniach rozwojowych.

1. Zapobieganie i przeciwdziałanie procesom depopulacji (horyzontalne wyzwanie rozwojowe).

   Niekorzystne trendy demograficzne oraz migracyjne stanowią ważne wyzwanie dla całego regionu. Konieczne jest podnoszenie jego atrakcyjności jako miejsca pracy i zamieszkania poprzez kształtowanie dopasowanej po potrzeb społeczności oferty opiekuńczej, mieszkaniowej i edukacyjnej, jak również wspieranie przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy.

2. Przygotowane do rynku pracy aktywne społeczeństwo (tematyczne wyzwanie rozwojowe).

   Do poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy niezbędne jest lepsze dopasowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy. Inwestowanie w kapitał ludzki może przyczynić się również do wzrostu przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców.

3. Konkurencyjna gospodarka oparta na innowacyjności i współpracy z nauką (tematyczne wyzwanie rozwojowe).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Dla rozwoju gospodarczego regionu, który przyczyni się do poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy, konieczne jest tworzenie warunków sprzyjających wdrażaniu rozwiązań innowacyjnych. W związku z tym wspierane powinno być budowanie potencjału badawczo-rozwojowego oraz inwestycje w kadry. Ważna jest również promocja innowacyjności oraz współpracy wśród przedsiębiorców.

4. Atrakcyjne obszary do zamieszkania, inwestowania i wypoczynku (tematyczne wyzwanie rozwojowe).

Na poziom życia lokalnej społeczności wpłynąć może przede wszystkim poprawa jakości i dostępności usług ochrony zdrowia, opieki nad dziećmi oraz edukacji. Ważne jest również zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz dostępności dóbr i usług (w tym również e-usług publicznych).

5. Zrównoważony rozwój aglomeracji opolskiej, miast i obszarów wiejskich regionu (tematyczne wyzwanie rozwojowe).

Zróżnicowanie regionu wymaga dopasowania działań rozwojowych do potrzeb obszarów o odmiennych potrzebach i potencjałach. Istotne jest zwłaszcza integracja funkcjonalna obszarów miejskich i wiejskich.

Z kolei z zapisów Regionalnej Strategia Innowacji Województwa Opolskiego do roku 2020 wynikają następujące wyzwania:

1. Skuteczny transfer wiedzy w regionie z wykorzystaniem narzędzi ICT (wyzwanie horyzontalne).

Proces informatyzacji społeczeństwa wymaga zarówno infrastruktury (sieć szerokopasmowego Internetu), jak również budowania kompetencji i kultury informatycznej społeczeństwa. Nowoczesne technologie powinny być również w większym zakresie wykorzystywane dla usprawniania komunikacji i współpracy pomiędzy różnymi podmiotami z sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego.

2. Wzmacnianie innowacyjności w regionie poprzez specjalizacje inteligentne z poszanowaniem zasad rozwoju zrównoważonego (wyzwanie horyzontalne)

Wspieranie rozwoju inteligentnych specjalizacji wykorzystujących unikalne potencjały regionu może przyczynić się do budowania jego przewagi konkurencyjnej. Ważne jest, aby inwestycje miały charakter kompleksowy - obejmujący cały proces kształtowania się inteligentnych specjalizacji.

3. Edukacja i kształcenie na rzecz innowacyjnej gospodarki (wyzwanie horyzontalne)

Z punktu widzenia rozwoju gospodarki potrzebne jest lepsze dostosowanie edukacji do potrzeb lokalnego rynku pracy. Istotne jest kształtowanie przez szkoły i uczelnie postaw przedsiębiorczych i kreatywnych oraz kompetencji miękkich. Pozytywnie na sytuację absolwentów na rynku pracy wpłynąć może również rozwój współpracy pomiędzy szkołami i uczelniami a przedsiębiorstwami.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

4. Systemowe wsparcie specjalizacji regionalnych, w tym specjalizacji inteligentnych (wyzwanie wertykalne)

Dla rozwoju inteligentnych specjalizacji regionalnych konieczne jest stworzenie odpowiednich mechanizmów wsparcia. System kompleksowych działań powinien stanowić zachętę dla przedsiębiorców z branż o dużym potencjale innowacyjnym. Jednocześnie wskazanym jest, aby promował on współpracę (w tym również międzysektorową i międzynarodową).

5. Wzmacnianie potencjału badawczego i edukacyjnego oraz komercjalizacja wyników prac B+R (wyzwanie wertykalne)

Dla zwiększenia wykorzystania komercyjnego wyników badań (a co za tym idzie, rozwoju innowacyjności regionu) potrzebne jest stworzenie odpowiednich warunków do współpracy pomiędzy twórcami i odbiorcami innowacji. Ważne są wiec działania promujące kształcenie na kierunkach związanych z inteligentnymi specjalizacjami oraz inwestycje w infrastrukturę badawczą.

6. Profesjonalizacja i koncentracja branżowa instytucji otoczenia biznesu (wyzwanie wertykalne)

Aby instytucje otoczenia biznesu mogły wywierać rzeczywisty wpływ na sytuację gospodarczą potrzebne jest właściwe zdefiniowanie profili ich działalności i dopasowanie ich do lokalnych uwarunkowań. Działalność instytucji otoczenia biznesu powinna wspierać innowacyjność przedsiębiorstw oraz promować ich współpracę.

13.Cele strategiczne i operacyjne oraz drzewo celów

Przyjęte w Strategii Rynku Pracy OF PN2020 cele strategiczne i operacyjne mają służyć realizacji misji PN2020.

Misją Partnerstwa Nyskiego 2020 jest:

Podejmowanie wspólnych działań na rzecz zapewnienia mieszkańcom, przedsiębiorcom i osobom odwiedzającym OF PN2020 usług społecznych na wysokim poziomie, odpowiednich warunków nauki, pracy i wypoczynku przy jednoczesnym racjonalnym wykorzystaniu zasobów naturalnych i potencjału lokalnego do rozwoju innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki.

Dla tak brzmiącej misji Partnerstwa Nyskiego 2020 opracowano wizję i misję w obszarze ryku pracy.

Wizja zakłada, że Obszar Funkcjonalny Partnerstwo Nyskie 2020 w perspektywie 2030 roku będzie przyjaznym miejscem do życia, charakteryzującym się wysokim poziomem rozwoju gospodarczego, rozwiniętym i atrakcyjnym rynkiem pracy oraz kształceniem dostosowanym do potrzeb tego rynku.

Z kolei **misją Partnerstwa Nyskiego 2020 w obszarze rynku pracy jest podejmowanie wspólnych działań na rzecz zapewnienia odpowiednich warunków nauki i pracy przy jednoczesnym racjonalnym wykorzystaniu posiadanych atutów do rozwoju innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki.**

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Przyjęta wizja i misja OF PN2020 w obszarze rynku pracy koresponduje z misją Partnerstwa Nyskiego 2020. W procesie wyznaczania celów strategicznych rynku pracy OF PN2020 przyjęto zasadę, że muszą one wynikać bezpośrednio z wizji i misji OF PN2020 w obszarze rynku pracy.

Zatem cele strategiczne rynku pracy OF PN2020, zostały wyznaczone w trzech obszarach: rynek pracy, edukacja i gospodarka. Te trzy obszary są ze sobą istotnie powiązane i aby można było dokonać takich zmian na rynku pracy OF PN2020, które przyczynią się do realizacji misji, nie można traktować ich w oderwaniu od siebie.

Cele strategiczne określają rezultaty o zasadniczym znaczeniu w długiej perspektywie oraz kierunkują działania na rzeczy właściwe dla koncepcji rozwoju rynku pracy całego OF PN2020 oraz poszczególnych gmin i powiatów. Cele strategiczne związane są z decyzjami dotyczącymi utrzymania lub zmiany wykorzystania zasobów gmin, powiatów i całego OF PN2020, w tym również zasobów będących w dyspozycji sektora prywatnego i pozarządowego. Przypisane im cele operacyjne wyznaczają sposób ich realizacji w zakresie przedsięwzięć właściwych dla rozwoju gmin, powiatów i łącznie OF PN2020.

Cele strategiczne rynku pracy OF PN2020 są następujące:

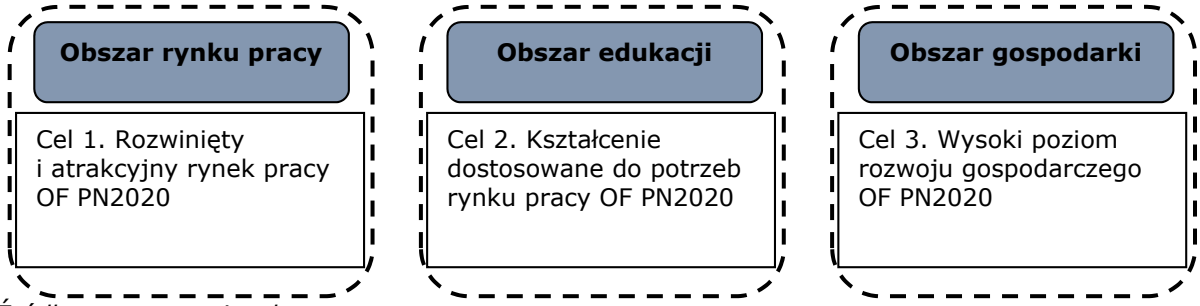

Źródło: opracowanie własne

Do poszczególnych celów strategicznych przypisane są cele operacyjne. Będą one możliwe do osiągnięcia poprzez realizację proponowanych działań (zadań realizacyjnych). Wyznaczają one działania właściwe dla koncepcji rozwoju gmin, powiatów i całego OF PN2020. Łącznie zostało wyznaczonych jedenaście celów operacyjnych.

Do **celu strategicznego 1. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy OF PN2020** zostały zaproponowane następujące cele operacyjne:

1.1. Niski poziom bezrobocia w OF PN2020.

1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020.

1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy.

1.4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020.

Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy OF PN2020 posiada dwa przypisane cele operacyjne:

2.1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy OF PN2020.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia w OF PN2020.

Do **celu strategicznego 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020** wyznaczonych zostało pięć celów operacyjnych:

3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów do OF PN2020.

3.2. Wzrost poziomu innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020.

3.3. Wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.

3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.

3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.

14. Charakterystyka poszczególnych przedsięwzięć rekomendowanych do realizacji

Dopasowanie oferty edukacyjnej placówek oświatowych do potrzeb rynku pracy

Przyszły rozwój OF PN2020 będzie uzależniony m.in. od jakości kapitału ludzkiego dostępnego na lokalnym rynku pracy. Wydaje się zatem, że jednym z kluczowych celów do realizacji przez Partnerów PN2020, będzie skupienie się na rozwoju kapitału ludzkiego w taki sposób, aby spełniał on oczekiwania lokalnego rynku pracy. Bez wykształconej i wykwalifikowanej kadry pracowniczej trudno będzie zapewnić odpowiedni rozwój gospodarczy OF PN2020.

Aby na terenie OF PN2020 podnieść poziom edukacji oraz kwalifikacji zawodowych, przede wszystkim absolwentów szkół zawodowych (zasadniczych i średnich) ograniczając jednocześnie efekt migracji zarobkowej osób w wieku przedprodukcyjnym oraz produkcyjnym, należy podjąć wspólne działania mające na celu dopasowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy. Do działań tych powinien zostać włączony także sektor biznesowy, ponieważ sytuacja na rynku pracy jest istotnym czynnikiem rozwojowym dla firm. Chodzi tu przede wszystkim o niedopasowanie wykształcenia, kompetencji i umiejętności absolwentów szkół do oczekiwań lokalnego rynku pracy.

Skuteczna współpraca między placówkami edukacyjnymi w OF PN2020 a przedsiębiorstwami w dużej mierze uzależniona będzie od dopasowania kwalifikacji potencjalnych pracowników do potrzeb lokalnego rynku pracy.

Mając na uwadze redukcję stopy bezrobocia wśród absolwentów należy skupić się na rozwoju szkolnictwa zawodowego na poziomie szkół zasadniczych zawodowych oraz średnich. Dzięki zainwestowaniu środków finansowych w szkoły zawodowe, wzrośnie procent wykwalifikowanej siły roboczej w OF PN2020. Wydaje się jednak, że kluczowym elementem, który będzie miał wpływ na redukcję stopy bezrobocia wśród absolwentów, jest współpraca środowiska biznesowego ze środowiskiem oświatowym. Owocna współpraca na wielu szczeblach skutkować będzie zagwarantowaniem atrakcyjnych miejsc pracy dla absolwentów szkół na terenie OF PN2020. Bez aktywnego udziału świata biznesu, najzdolniejsi absolwenci nadal będą emigrować poza OF PN2020 szukając odpowiednich warunków rozwojowych w innych regionach kraju bądź też za granicą.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Biorąc powyższe pod uwagę należy dojść do wniosku, że oferta edukacyjna szkolnictwa zawodowego powinna być stworzona pod najbardziej rozwojowe kierunki kształcenia a jednocześnie dopasowana do potrzeb kluczowych branż OF PN2020. Celem stworzonej oferty będzie przygotowanie wyszkolonych pracowników na potrzeby obecnych i nowych przedsiębiorstw funkcjonujących na OF PN2020. Takie podejście współgra z rozwojem gospodarczym OF PN2020, ponieważ firmy inwestujące na tym terenie muszą mieć do dyspozycji wykwalifikowaną siłę roboczą: jest to jeden z elementów, który zachęci przedsiębiorców do otwierania swoich firm właśnie na OF PN2020. Z drugiej strony absolwenci szkół otrzymają możliwość zatrudnienia po zakończeniu edukacji, co w pewnym stopniu zatrzyma efekt migracji osób w wieku produkcyjnym poza teren OF PN2020.

Na podstawie diagnozy zostały wyselekcjonowane najbardziej rozwojowe branże dla OF PN2020, a są nimi branże: przetwórstwo rolno-spożywcze, rolnictwo (w tym ekologiczne), branża turystyczna, srebrna ekonomia (usługi dla osób starszych), usługi leczniczo-opiekuńcze.

Zasadnym zatem jest aby szkolnictwo zawodowe rozwijało ofertę kierunków kształcenia pod powyższe branże. Szkoły zawodowe powinny kompleksowo przygotowywać uczniów do pracy w danej branży.

Termin: Wstępne prace nad przygotowaniem oferty kształcenia dostosowanej do potrzeb lokalnego rynku pracy (w szczególności branż kluczowych dla rozwoju OF PN2020) od stycznia 2016 roku.

Koszt: trudny do oszacowania ponieważ konieczne będzie stworzenie od podstaw kierunków kształcenia pod konkretne branże oraz przygotowanie odpowiednio wykwalifikowane kadry nauczycielskiej.

Finansowanie:

Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój:

- Działanie 2.10. Wysoka jakość systemu oświaty.
- Działanie 2.15. Kształcenie i szkolenie zawodowe dostosowane do potrzeb zmieniającej się gospodarki.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020. Oś priorytetowa IX – Wysoka jakość edukacji:

- Cel szczegółowy 2: Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw niezbędnych do funkcjonowania na rynku pracy oraz rozwój indywidualnego podejścia do ucznia, w szczególności ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Cel szczegółowy 3: Zwiększenie szans zatrudnienia przyszłych absolwentów kształcenia i szkolenia na regionalnym rynku pracy poprzez poprawę efektywności kształcenia i szkolenia zawodowego.

Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska:

- Oś priorytetowa 3: Edukacja i kwalifikacje:
  - Priorytet inwestycyjny3.1: Inwestowanie w kształcenie, szkolenia, w tym szkolenie zawodowe, na rzecz zdobywania umiejętności, uczenia się przez

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

całe życie poprzez rozwój i wdrażanie wspólnych systemów kształcenia, szkolenia zawodowego i szkolenia

Lokalizacja działań: Szkoły zawodowe (zasadnicze i średnie) w OF PN2020

Utworzenie Centrum Nowoczesnego Kształcenia i Edukacji

Skupiając się na rozwoju kapitału ludzkiego należy stworzyć Centrum Nowoczesnego Kształcenia i Edukacji, którego celem byłoby propagowanie oświaty i kształcenia ustawicznego. Centrum w swoich działaniach mogłoby się skupić w szczególności na przygotowaniu oferty dla osób młodych poszukujących pracy oraz osób w wieku 50+, które mają trudności na rynku pracy. Ponadto Centrum powinno zadbać o to, aby jego „klienci" mieli dostęp do najnowszych baz danych, nowoczesnych i innowacyjnych pomocy i materiałów dydaktycznych. Centrum powinno być ukierunkowane szczególnie kształcenie pod kątem branż najbardziej rozwojowych na obszarze OF PN2020.

Tworząc Centrum Nowoczesnego Kształcenia i Edukacji można wzorować się na istniejących podmiotach tego typu. Jako benchmark może służyć chociażby Małopolskie Centrum Edukacji[113]. Centrum ma w swojej ofercie gimnazja, licea zaoczne, studia podyplomowe, licea dla dorosłych, szkolenia dla nauczycieli, szkolenia dla osób w wieku 50+ czy też szkoły językowe. Rozpatrując chociażby ważny z punktu widzenia problemów rynku pracy OF PN2020 obszar działań na rzecz osób w wieku 50+, można odnaleźć klika programów, na których można się wzorować przy projektowaniu podobnych działań na OF PN2020. Małopolskie Centrum Edukacji zrealizowało m.in. takie programy jak:

- Akademia 50 plus – szkolenia ICT i językowe dla osób po 50 roku życia
- Komputer 50+ – ECDL Start dla seniorów z Opolszczyzny
- Kluczowe kompetencje małopolskich pracowników po 45 roku życia

Termin: Prace wstępne od 2016 r.

Koszt - utworzenie takiego Centrum może kosztować w granicach 20–50 mln zł, w zależności od wyposażenia, lokalizacji oraz wielkości zagospodarowanej powierzchni.

Finansowanie:

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020:

- Oś priorytetowa X – Inwestycje w infrastrukturę społeczną.
  - Cel szczegółowy 5: Lepsze warunki kształcenia zawodowego

W przypadku szczególnego ukierunkowania Centrum na konkretne branże, istnieje szansa uzyskania pomocy finansowej ze strony przedsiębiorstw reprezentujących te branże.

Lokalizacja działań: Miasto należące do OF PN2020 wytypowane przez Partnerów PN2020

Program wdrażania absolwentów szkół w świat praktyki

[113] http://www.malopolska.edu.pl/

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Wnioski płynące m.in. ze spotkań z liderami OF PN2020 skłaniają do sformułowania tezy, że absolwenci szkół po ukończeniu edukacji w niewystarczający sposób są wspierani podczas aktywizacji na rynku pracy. Należy zatem wprowadzić programy, które wspomogą absolwentów w aktywizacji zawodowej. Celem takich programów powinna być rozbudowa potencjału rozwojowego absolwentów, lepsze dostosowanie absolwentów do potrzeb rynku pracy oraz zacieśnienie współpracy z pracodawcami we wprowadzaniu absolwentów na rynek pracy. Wdrożenie takich programów powinno dać widoczne efekty zarówno dla absolwentów szkół, jak również dla przedsiębiorców, którzy będą mieli możliwość skorzystania z wykwalifikowanej siły roboczej.

Współpraca pomiędzy szkołami a firmami, która zaowocować ma wykwalifikowaną kadrą pracowniczą dla firm, wiązać się będzie z następującymi działaniami:

- Zapewnienie praktyk lub stażów w firmach działających w OF PN2020,
- Utworzenie specjalistycznych kierunków kształcenia, przygotowanych pod konkretne najbardziej rozwojowe branże OF PN2020,
- Cykliczne konkursy na najlepszych absolwentów szkół, w których laureaci otrzymują możliwość zatrudnienia w firmie,
- Warsztaty/szkolenia dla uczniów, odbywające się zarówno na terenie szkół jak i w firmach,
- Mentoring dla absolwentów, w ramach którego przedstawiciele firm będą wspomagać absolwentów w pierwszych krokach na rynku pracy, dzieląc się swoim doświadczeniem i wiedzą.

Jednostka/komórka działająca w strukturach PN2020 powinna dostać od władz powiatów i gmin członków PN2020 pełnomocnictwo do reprezentowania interesów szkół w ramach negocjacji ze światem biznesu. To przede wszystkim ta jednostka/komórka powinna poszukiwać możliwości współpracy między szkołami a przedsiębiorstwami, co nie wyklucza autonomicznych działań poszczególnych szkół w poszukiwaniu partnerów biznesowych do współpracy. Jednostka/komórka wyodrębniona ze struktur PN2020 ma pełnić funkcję tzw. negocjatora, który poprzez przedstawianie korzyści, jakie mogą osiągnąć szkoły oraz firmy w przypadku współpracy, może zachęcić niezależne jednostki do kooperacji, która będzie korzystna dla całego OF PN2020, a nie tylko dla poszczególnych Partnerów

Koszty takiej współpracy powinny być pokrywane współmiernie przez przedsiębiorstwa uczestniczące w projekcie oraz ze wspólnego budżetu PN2020 (z uwagi na to, że korzyści będą odczuwalne dla mieszkańców całego OF PN2020, a nie wyłącznie dla mieszkańców gmin czy powiatów, w których znajdują się szkoły współpracująca ze światem biznesu). Szacunkowe koszty przedsięwzięcia uzależnione są od skali podjętej współpracy i wynegocjowanych działań, które będą realizowane.

Termin: Prace wstępne od 2016 r.

Koszt: Uzależniony od zakresu współpracy

Finansowanie:

Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój:

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- Działanie 2.15. Kształcenie i szkolenie zawodowe dostosowane do potrzeb zmieniającej się gospodarki

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020. Oś priorytetowa IX – Wysoka jakość edukacji:

- Cel szczegółowy 3: Zwiększenie szans zatrudnienia przyszłych absolwentów kształcenia i szkolenia na regionalnym rynku pracy poprzez poprawę efektywności kształcenia i szkolenia zawodowego.

Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska:

- Oś priorytetowa 3: Edukacja i kwalifikacje:
  - Priorytet inwestycyjny3.1: Inwestowanie w kształcenie, szkolenia, w tym szkolenie zawodowe, na rzecz zdobywania umiejętności, uczenia się przez całe życie poprzez rozwój i wdrażanie wspólnych systemów kształcenia, szkolenia zawodowego i szkolenia

Lokalizacja działań: Na terenie OF PN2020

Program praktycznej nauki zawodu realizowany przy szkołach zawodowych w Klasach Patronackich

Programy praktycznej nauki zawodu ukierunkowane na konkretne umiejętności dopasowane do wybranych branż istotnych dla rozwoju OF PN2020 będą kluczowym elementem procesu kształtowania wykwalifikowanej siły roboczej. Tego typu programy powinny wdrażać szkoły a także ośrodki szkoleniowe powstałe przy szkołach, dzięki czemu osoby uczące się będą miały możliwość nabycia umiejętności praktycznych, a co za tym idzie, wzrośnie ich wartość na rynku pracy.

Działania prowadzone w ramach OF PN2020 powinny być nastawione na zintensyfikowanie współpracy między szkołami zawodowymi oraz firmami prowadzącymi swoją działalność na tym terenie, dzięki czemu już na etapie szkolnictwa zawodowego młodzież przygotowywana byłaby do pracy w danej branży. W szczególności działania Partnerów PN2020 powinny skupiać się na branżach, które są najbardziej perspektywiczne z punktu widzenia rozwoju OF PN2020. Należy również wyselekcjonować szkoły zawodowe, które zostaną zaproszone do wzięciu udziału w programie kształcenia zawodowego we współpracy z przedstawicielami świata biznesu w koncepcji Klas Patronackich

Tworzenie programów praktycznej nauki zawodu we współpracy z przedsiębiorstwami w koncepcji Klas Patronackich powinno przebiegać dwuetapowo:

1. Pierwszy etap polegałby na przygotowaniu przedmiotów/kursów/szkoleń przez firmy zainteresowane współpracą ze szkołami. Tematyka dotyczyłaby zagadnień związanych z działalnością firmy, specyfiką branży, w której działa przedsiębiorstwo. Jednak najważniejszym założeniem przedmiotów/ kursów/szkoleń byłoby połączenie teorii z praktyką. W tym celu zajęcia organizowane byłyby one na terenie szkół zawodowych, jak również na terenie firmy.
2. Drugi etap wiąże się z zacieśnieniem współpracy między szkołami a firmami, a polega na wdrożeniu Klas Patronackich. W wyznaczonych szkołach powstaną klasy, które będą przygotowywały uczniów do pracy w firmach z konkretnej

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

branży. Oprócz nauki ukierunkowanej na dany zawód, uczniowie będą realizowali także tradycyjny program edukacyjny. Rekrutacja do Klasy Patronackiej polegałaby na krótkiej rozmowie instruktora praktycznej nauki zawodu i przedstawicieli firm z danej branży z uczniem i rodzicem lub opiekunem. W trakcie nauki uczniowie zatrudnieni będą na umowy o pracę w firmach, na konkretnym stanowisku, wyznaczonym przez przedstawicieli firmy. Co pół roku każdy z uczniów rotować będzie między stanowiskami, dzięki czemu zdobędzie ogólne umiejętności koniecznie do pracy w firmie z danej branży. Zakończeniem nauki praktycznej jest egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe. Kolejnym krokiem jest możliwość nawiązania współpracy między absolwentem szkoły a firmą, już bez pośredniczenia przez szkołę.

W jednej szkole, w ciągu jednego roku, można przygotować ok. 20 osób odpowiednio wykwalifikowanych do podjęcia pracy w firmach z konkretnej branży. Przekładając ten Program na skalę OF PN2020, liczba wykwalifikowanych uczniów uzależniona jest od liczby szkół, które wezmą udział w Programie, oraz od liczby firm, które będą tworzyły Klasy Patronackie.

Finansowanie programu powinno spoczywać na barkach powiatu, na terenie którego Program jest przeprowadzany ze wsparciem środków z budżetu PN2020 oraz firm, które tworzą Klasy Patronackie.

Termin: Od 2016 r. prace wstępne

Koszt: ok. 500 tys. zł za jedną Klasę Patronacką

Finansowanie:

Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój:

- Działanie 2.15. Kształcenie i szkolenie zawodowe dostosowane do potrzeb zmieniającej się gospodarki

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020. Oś priorytetowa IX – Wysoka jakość edukacji:

- Cel szczegółowy 3: Zwiększenie szans zatrudnienia przyszłych absolwentów kształcenia i szkolenia na regionalnym rynku pracy poprzez poprawę efektywności kształcenia i szkolenia zawodowego.

Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska:

- Oś priorytetowa 3: Edukacja i kwalifikacje:
  - Priorytet inwestycyjny3.1: Inwestowanie w kształcenie, szkolenia, w tym szkolenie zawodowe, na rzecz zdobywania umiejętności, uczenia się przez całe życie poprzez rozwój i wdrażanie wspólnych systemów kształcenia, szkolenia zawodowego i szkolenia

Budżet Partnerów PN2020 realizujących Program oraz ze środków firm współpracujących

Lokalizacja: Wyselekcjonowane miasta wchodzące w skład OF PN2020

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Doposażenie szkół w nowoczesny sprzęt i uruchomienie platformy e-learningowej

Skuteczność szkół w profesjonalnym kształceniu wykwalifikowanych absolwentów uzależniona jest nie tylko od poziomu profesjonalizmu kadry nauczycielskiej, ale również od jakości sprzętu dydaktycznego dostępnego w szkołach. Uczniowie powinni mieć zatem stały dostęp do nowoczesnych pomocy dydaktycznych, które będą wspomagać ich rozwój. Wśród tych pomocy dydaktycznych należy wymienić różnego rodzaju zestawy wykorzystywane na konkretnych przedmiotach (np. biologia: mikroskopy z kamerami, modele tułowia ludzkiego, chemia: zestawy ekologiczne do badania wody i gleby, modele „bio-energia", wagi elektroniczne, fizyka: ławy optyczne, zestawy do energii odnawialnej i nauki o elektryczności, urządzenie do mieszania barw, pompa próżniowa, język angielski: projektory, telewizory, geografia: telluria (modele ruchów Ziemi i Księżyca względem Słońca), planetaria, szkolna stacja pogodowa, matematyka: przyrządy demonstrujące powstawanie brył obrotowych) a także pomoce powszechnego użytku (np. laptopy, projektory, tablice interaktywne).

Postępujący rozwój technologii wymusza wręcz wprowadzanie zmian w systemie edukacji i kształcenia. Należy zatem wprowadzać rozwiązania, które pozwolą m.in. na codzienną naukę w szkole z wykorzystaniem komputera oraz zasobów Internetu. W klasach zawodowych należy doprowadzić do sytuacji, w której uczniowie będą mogli uczyć się praktycznie wykonywania danego zawodu korzystając z narzędzi i urządzeń wykorzystywanych w danym zawodzie. Ponadto warto wprowadzić rozwiązania wspierające edukację uczniów, ale także osób dorosłych, poza murami szkół. Mamy tu na myśli przygotowanie i uruchomienie platformy e-lerningowej, która skierowana byłaby zarówno do uczniów szkół OF PN2020, jak i osób dorosłych chcących uzupełnić swoją wiedzę. Taka platforma powinna zostać wprowadzona już na etapie edukacji gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej. Partnerzy PN2020 wytypują szkoły, które uzyskają dostęp do uruchomionej platformy e-lerningowej.

Koszty dotyczące wyposażenia szkół w potrzebny nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz sprzęt (maszyny i urządzenia) są trudne do oszacowania, ale można przyjąć, że należy na ten cel zarezerwować ok. 5 mln zł Natomiast odnosząc się do opracowania i wdrożenia platformy e-learningowej oraz dotarcia z jej treścią do 20 tys. uczniów. Wysokość poniesionych kosztów powinna oscylować w okolicy 500 tys. zł.

Termin: Prace wstępne od 2016 r.

Koszt: 5,5 mln zł

Finansowanie:

Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój:

- Działanie 2.10. Wysoka jakość systemu oświaty.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020. Oś priorytetowa IX – Wysoka jakość edukacji:

- Cel szczegółowy 2: Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw niezbędnych do funkcjonowania na rynku pracy oraz rozwój

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

indywidualnego podejścia do ucznia, w szczególności ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Cel szczegółowy 3: Zwiększenie szans zatrudnienia przyszłych absolwentów kształcenia i szkolenia na regionalnym rynku pracy poprzez poprawę efektywności kształcenia i szkolenia zawodowego.
- Cel szczegółowy 5: Lepsze warunki kształcenia zawodowego

Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska:

- Oś priorytetowa 3: Edukacja i kwalifikacje:
  - Priorytet inwestycyjny3.1: Inwestowanie w kształcenie, szkolenia, w tym szkolenie zawodowe, na rzecz zdobywania umiejętności, uczenia się przez całe życie poprzez rozwój i wdrażanie wspólnych systemów kształcenia, szkolenia zawodowego i szkolenia

Lokalizacja działań: Powiaty i gminy PN2020 biorące udział w Programie

Aktywne pozyskiwanie inwestorów do Specjalnych Stref Ekonomicznych oraz na inne tereny inwestycyjne

Specjalne Strefy Ekonomiczne (SSE) tworzone są w celu przyciągnięcia zewnętrznego kapitału i promocję tworzenia miejsc pracy. SSE to administracyjnie wyodrębnione tereny, na których inwestorzy mogą prowadzić działalność gospodarczą na preferencyjnych warunkach. Na terenie OF PN2020 istnieją dwie SSE: podstrefa Wałbrzyskiej SSE i podstrefa Katowickiej SSE.

Podstrefa WSSE obejmuje tereny w Grodkowie (9,4 ha), Nysie (169,5 ha), Otmuchowie (17,0 ha) oraz Prudniku (12,6 ha)

Z kolei w ofercie KSSE znajdują się tereny inwestycyjne w gminie Kietrz (7,0 ha) oraz w gminie Głuchołazy (4,6 ha)

Działania jakie powinny być podejmowane przez Partnerów PN2020 to aktywne pozyskiwanie inwestorów do SSE oraz utworzenie komórki odpowiedzialnej za kompleksową obsługę inwestora.

Podmiot zarządzający realizacją Strategii powinien być odpowiedzialny za pozyskiwanie inwestorów na teren OF PN2020. Do tego celu będzie potrzebował odpowiednich kompetencji do reprezentowania poszczególnych Partnerów w kontaktach z inwestorami. Należy w związku z tym rozszerzyć kompetencje podmiotu zarządzającego realizacją Strategii oraz zakres jego zadań o ten bardzo istotny obszar. Możliwość reprezentowania poszczególnych gmin przez jeden podmiot skróci obsługę i drogę potencjalnego inwestora, a także zwiększy prestiż OF PN2020, który będzie postrzegany jako jeden duży obszar o istotnej pozycji w województwie opolskim.

Konieczne jest, aby podmiot zarządzający realizacją Strategii posiadał upoważnienia do reprezentowania wszystkich Partnerów w relacjach z potencjalnymi inwestorami.

Termin: Prace związane z nadaniem odpowiednich uprawnień jednostce powołanej do pozyskiwania inwestorów powinny zakończyć się do połowy 2016 r.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Koszt: Koszt uzależniony od liczby osób zatrudnionych w jednostce ds. poszukiwania inwestorów oraz kosztów funkcjonowania samej jednostki (szacunkowy koszt ok. 200 tys. zł rocznie)

Finansowanie:

Z budżetu PN2020

Lokalizacja działań: PN2020

Wdrożenie koncepcji e-administracji i idei „One Stop"

Wdrożenie powyższych rozwiązań ma usprawnić i w sposób kompleksowy podejść do obsługi inwestorów. Jest to o tyle istotne, że zbyt rozbudowana biurokracja często stanowi element hamujący rozwój przedsiębiorczości na danym obszarze. Z tego powodu Partnerzy PN2020 powinni w jak największym stopniu uprościć nowym przedsiębiorcom formalne aspekty przy zakładaniu firm oraz zarządzaniu nimi. W tym kontekście należy rozbudować system e-administracji, aby przedsiębiorca miał możliwość kontaktować się i załatwiać wybrane sprawy urzędowe przez Internet, a także wprowadzić w życie ideę „One Stop", czyli możliwość załatwiania wszelkich spraw urzędowych, które wymagają obecności osobistej w tzw. jednym okienku. Idea ta polega na właściwej i kompleksowej obsłudze inwestorów w jednym miejscu. Rejestrując firmę czy regulując wszystkie inne formalności związane z zarządzaniem firmą, przedsiębiorca będzie miał możliwość załatwienia tego w jednym miejscu.

Jako że OF PN2020 zrzesza kilka powiatów i gmin, w których funkcjonuje kilka urzędów skarbowych i nie ma możliwości stworzenia jednego systemu „One Stop", należy wypracować wspólne procedury, które będą identyczne w każdym z powiatów i gmin OF PN2020, a także wprowadzić wspólny i jednolity system informatyczny, dzięki któremu przedsiębiorcy będą mogli kontaktować się z przynależnym sobie urzędem za pośrednictwem Internetu.

Termin: Od VI 2016 prace wdrożeniowe.

Koszt: Około 5-7 mln zł

Finansowanie:

Program Operacyjny Polska Cyfrowa:

- Oś priorytetowa 2: E-administracja i otwarty rząd:
  - Cel szczegółowy 2: Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych

Lokalizacja działania: Powiaty i gminy OF PN2020

Stymulowanie rozwoju branż poprzez tworzenie tematycznych klastrów

Klaster to geograficzne skupisko wyspecjalizowanych podmiotów gospodarczych, połączonych wzajemnymi interakcjami, działającymi w pokrewnych lub komplementarnych branżach, jednocześnie współdziałających i konkurujących ze sobą. Stanowi on skuteczną metodę pobudzania konkretnych branż na danym terenie.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Uruchamiając klaster dla firm z danej branży, w efektywny sposób można rozwinąć tę branżę na danym terenie. Obecność takich skupisk zwiększa konkurencyjność gospodarki na danym terenie, szczególnie tej wysokospecjalistycznej.

Rosnące znaczenie i popularność koncepcji klastra oraz potwierdzenie wpływu klasteringu na rozwój gospodarczy powinny prowadzić do polityki wspierania klastrów na terenie OF PN2020. Istotną zaletą klastrów jest bowiem możliwość łatwiejszego negocjowania i walki o nowe rynki, co z kolei stanowi kluczowy czynnik w rozwoju gospodarczym. Ponadto klastry zapewniają synergię pomiędzy poszczególnymi partnerami otoczenia specjalistycznego biznesu: przedsiębiorstwami, nauką (uczelniami wyższymi) i władzami publicznymi.

Korzyści, jakie może oferować klaster dla swoich członków, to m.in.:

- Zysk – aktywne uczestnictwo w klastrze przekłada się na zwiększenie innowacyjności, a co za tym idzie konkurencyjności podmiotów go tworzących.
- Wiarygodność – dostęp do zapytań ofertowych z kraju i zagranicy, a tym samym pozyskanie większej liczby klientów.
- Możliwość podjęcia wspólnych działań marketingowych, promocyjnych, niedostępnych dla pojedynczych podmiotów.
- Dostęp do wiedzy. Wymiana informacji pomiędzy „aktorami" ułatwia inicjację i realizację projektów biznesowych.
- Współpraca ze sprawdzonymi partnerami (np. z innymi klastrami rolno-spożywczymi z kraju i zagranicy).
- Dostosowanie nauczania do potrzeb rynku pracy.
- Korzyści wizerunkowe – skutecznie działający klaster stanowi znakomitą reklamę regionu, w którym się znajduje.

Podobnie jak w poprzedniej perspektywie unijnej, tak i w obecnej inicjatywy klastrowe oraz klastry mogą liczyć na jeszcze większe finansowe wsparcie, szczególnie te zgodne z kierunkami strategicznymi regionu bądź kraju.

Na terenie OF PN2020 można utworzyć np. klaster rolno-spożywczy.

Jest to o tyle ważne, że konkurencyjność polskiej branży rolno-spożywczej rośnie w ostatnich latach także dzięki powiązaniom kooperacyjnym przyjmującym formę klastrów bądź inicjatyw klastrowych. Klastry skupiają firmy działające w tym samym regionie, o pokrewnych zakresach działalności, które mimo konkurowania ze sobą nawiązują współpracę w celu wykorzystania efektów synergii. Prowadzą zatem wspólne działania w obszarze: przygotowania wspólnej oferty, prowadzenia wspólnych działań promocyjnych, rozwijania wspólnych kanałów dystrybucji itp. Klastry rolno-spożywcze stanowią trzecią pod względem liczebności grupę klastrów w Polsce (20 z całkowitej liczby 212), po klastrach ICT oraz branży turystycznej. Klastry te mieszczą się w 12 województwach, w tym po trzy w woj. lubelskim, łódzkim, podlaskim i warmiosko-

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

mazurskim[114]. Najlepiej rozwinięte z nich to zlokalizowany na Lubelszczyźnie klaser Dolina Ekologicznej Żywności i Klaster Spożywczy Południowej Wielkopolski z siedzibą w Kaliszu.

Na terenie OF PN2020 nie działa żaden klaster rolno-spożywczy, a w województwie opolskim możemy mówić o klastrze Opolski Klaster Przetwórstwa Spożywczego „Zielona Dolina". Wydaje się zatem, że na terenie OF PN2020 jest miejsce na zainicjowanie klastra rolno-spożywczego.

Inne proponowane klastry tematyczne, to np. klaster „zielona energia" czy klaster turystyczny.

Termin: Do I 2017.

Koszt: W pierwszej fazie 100.000 – 200.000 zł na podstawie składek członkowskich od przyjętej struktury klastra.

Finansowanie:

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego:

- Oś priorytetowa I: Innowacje w gospodarce:
  - Cel szczegółowy 1: Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw

Lokalizacja działania: Powiaty i Gminy OF PN2020.

Utworzenie nowych inkubatorów przedsiębiorczości oraz wsparcie już działających

Rozwój gospodarczy uzależniony jest nie tylko od rozwoju firm, które już istnieją na rynku, ale także od powstawania nowych przedsiębiorstw. Jednym z podstawowych narzędzi, które mają na celu wspieranie powstawania i rozwoju nowych przedsiębiorstw, są inkubatory przedsiębiorczości.

Celem działania inkubatorów jest wzmocnienie inkubowanych przedsiębiorstw tak, aby mogły przetrwać najtrudniejszy początkowy okres istnienia. Aby to osiągnąć, instytucje te oferują wynajem tanich i wyposażonych powierzchni biurowych i magazynowo- produkcyjnych, dostęp do usług biurowych i mediów na preferencyjnych warunkach, a także usługi doradcze, pomoc w pozyskiwaniu funduszy i szkolenia. Inkubatory przeznaczone są dla firm, które dopiero rozpoczynają działalność, jak również dla osób bezrobotnych, mających pomysł na swój biznes, które otrzymały dotację na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej.

Na terenie OF PN2020 funkcjonują dwa inkubatory przedsiębiorczości. Wydaje się zatem, że Partnerzy PN2020 muszą uwzględnić zarówno powstawanie nowych inkubatorów przedsiębiorczości, jak też wsparcie już istniejących. Inkubatory przedsiębiorczości będą istotnym narzędziem wspierającym rozwój OF PN2020. Ich lokalizacja uzależniona powinna być od branż, które będą rozwijane, oraz obszaru, na którym branże te są najbardziej rozwojowe.

Termin: VI 2016.

[114] Zobacz: Klastry w Polsce. Katalog. PARP, Warszawa 2012.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Koszt: ok. 10 mln zł (utworzenie dwóch inkubatorów przedsiębiorczości – w Nysie i Głubczycach).

Finansowanie:

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020. Oś priorytetowa II – Konkurencyjna gospodarka:

- Cel szczegółowy 2: Lepsze warunki do rozwoju MŚP

Program Operacyjny Inteligentny Rozwój. Oś priorytetowa III – Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach:

- Priorytet inwestycyjny 3a - Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również przez inkubatory przedsiębiorczości

Lokalizacja działania: Powiaty PN2020.

Zacieśnianie współpracy między Partnerami PN2020 – powstanie *Think tank PN2020*

Niektóre powiaty i gminy należące do OF PN2020 podejmowały już próby wspólnych działań (np. w projektach drogowych typu „Schetynówki") jednak zakres tej współpracy jest niewystarczających jeśli chodzi o potrzeby rozwojowe OF PN2020. Współpraca Partnerów PN2020 powinna coraz bardziej się zacieśniać głównie w obszarze rynku pracy i rozwoju gospodarczego, w szczególności poprzez umożliwienie przepływu technologii i wiedzy, zaoferowanie preferencyjnych warunków przy inwestowaniu w region czy zagwarantowanie odpowiedniego skomunikowania.

Jedną z gałęzi gospodarki, która w ostatnich latach szybko zyskuje na znaczeniu, a która jednocześnie może się rozwijać dzięki współpracy Partnerów PN2020 jest turystyka. Współpraca Partnerów PN2020 powinna doprowadzić do stworzenia produktu turystycznego, nowej oferty turystycznej OF PN2020 oraz rozwoju infrastruktury turystycznej.

Kolejna gałęzią gospodarki, którą można intensywnie rozwijać na terenach OF PN2020 jest wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych (głównie mamy tu na myśli elektrownie wiatrowe, słoneczne, wodne oraz biogazownie). OF PN2020 stanowią głównie tereny rolnicze, które idealnie nadają się na lokowanie inwestycji pod elektrownie wiatrowe oraz słoneczne. Natomiast odpad z produkcji rolniczej może stanowić wsad w wytwarzaniu energii przez biogazownie. Współpraca Partnerów OF PN2020 powinna doprowadzić do powstania wspólnej oferty dla branży OZE, z dedykowanymi terenami pod konkretne inwestycje (elektrownie wiatrowe, słoneczne, wodne, biogazownie).

Następną gałęzią gospodarki, która mogłaby z sukcesem rozwijać się na terenach OF PN2020 jest przetwórstwo rolno-spożywcze. Obszar funkcjonalny PN2020 składa się w dużej mierze z terenów rolniczych, na których występują bardzo dobrej jakości gleby (klasy I-III). Posiadając tego typu walor należy opracować politykę dywersyfikacji upraw rolnych celem wykreowania bazy surowcowej pod rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego. Przedsiębiorstwa przetwarzające płody rolne mogą powstać z inicjatywy Partnerów PN2020 (w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych) lub też mogą

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

powstawać z inicjatywy inwestorów lokalnych bądź też spoza OF PN2020. Współpraca Partnerów OF PN2020 powinna doprowadzić do wykreowania polityki dywersyfikacji upraw rolnych, programów zachęcających rolników do łączenia się w grupy producenckie oraz opracowania planu rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego na terenie OF PN2020.

Wymienione powyżej przykładowe gałęzie gospodarki, które można rozwijać na obszarze funkcjonalnym w ramach PN2020, wymagają systemowych działań, komunikacji między Partnerami i cyklicznych spotkań w ramach których generowane byłyby pomysły rozwoju OF PN2020, które następnie podlegałyby ocenie i wdrożeniu. Takim formą dającą możliwość zacieśnienia współpracy między Partnerami PN2020 jest powołanie rady doradczej, swoistego *Think tanku* złożonego z przedstawicieli kluczowych decydentów OF PN2020 reprezentujących powiaty i gminy PN2020, wspomaganych przez przedstawicieli świata nauki i biznesu, cechów rzemiosł oraz rad rynku pracy. Powołanie takiej rady doradczej z pewnością pozytywnie wpłynie na obieranie odpowiednich kierunków rozwoju OF PN2020. Zadaniem *Think tanku* będzie zapewnienie coraz większej synergii i spójności między realizowaną misją OF PN2020 a potrzebami lokalnego rynku pracy, społeczności lokalnych oraz lokalnej gospodarki. Do przykładowych zadań realizowanych przez *Think tank* możemy zaliczyć:

- Organizowanie szkoleń i egzaminów umożliwiających zdobycie kwalifikacji i dyplomów czeladnika (przy udziale cechów rzemiosł).
- Koordynowanie polityki dotyczącej rynku pracy na OF PN2020.
- Współpracę ze szkołami w celu dopasowywania kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy.
- Współpracę z urzędami pracy w celu określenia kierunków działań przeciwdziałających wzrostowi bezrobocia.
- Prowadzenie analiz mających na celu diagnozowanie stanu lokalnego rynku pracy.
- Monitorowanie i prognozowanie trendów na lokalnym rynku pracy.
- Współpracę z urzędami pracy i przedsiębiorcami mająca na celu opracowanie mapy potrzebnych zawodów na lokalnym rynku pracy.
- Współpracę z przedsiębiorstwami i jednostkami samorządu terytorialnego mająca na celu kreowanie pomysłów pobudzających rozwój gospodarczy.
- Promowanie społecznej odpowiedzialności biznesu.
- Promowanie elastycznych form zatrudnienia.
- Promowanie koncepcji outplacement'u wśród lokalnych przedsiębiorstw.

Termin: Wstępne prace od początku 2016 r.

Koszt: Koszty wypłat dla uczestników *Think tanku* ok. 100 000 rocznie.

Finansowanie:

Budżet PN2020.

Lokalizacja działania: *Think tank* powinien mieć swoją siedzibę u Partnera, który będzie odpowiedzialny za realizację Strategii Rynku Pracy OF PN2020.

Stosowanie przywilejów finansowych dla nowych przedsiębiorstw

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Przywileje finansowe dla nowo powstających firm są jednym ze sposobów na pobudzenie przedsiębiorczości w OF PN2020. Przywileje te mogą być stosowane zarówno wobec małych firm, jak i tych większych. Programy finansowego wsparcia rozwoju przedsiębiorczości, głównie sektora MŚP, obecne są w wielu krajach, m.in. w Hiszpanii i Francji, a także na terenie wielu miast Polski[115]

Przywileje finansowe na obszarze OF PN2020 mogą być stosowane w formie zwolnień i ulg podatkowych, przyznawania po atrakcyjnych cenach gruntów pod prowadzenie działalności gospodarczej, obniżania czynszów czy bezzwrotnych pożyczek. Niska, preferencyjna stawka czynszu w budynkach należących do gmin PN2020, która obowiązywałaby przez ustalony okres czasu, np. 2 lata, i była dostępna dla osób, które po raz pierwszy zakładają własną działalność gospodarczą, byłaby silnym bodźcem motywującym mieszkańców do zakładania własnych firm. Dodatkowo, przywileje finansowe w postaci ulg w podatkach miejskich oraz obniżek stawek czynszów w przypadku udokumentowanego spadku obrotów zapewnią nowym przedsiębiorcom poczucie bezpieczeństwa finansowego.

Termin: Wstępne prace od początku 2016 r.

Koszt: ok. 10 mln zł

Finansowanie: nie przewiduje się finansowania, przywileje dla przedsiębiorców będą uszczuplać budżety jednostek samorządu terytorialnego PN2020

Lokalizacja działania: OF PN2020

Zachęty dla przedsiębiorców do współpracy z jednostkami naukowymi (voucher badawczy)

Kluczem do sukcesu firm i całych gospodarek we współczesnym świecie jest innowacyjność. I to ona powinna być strategicznym celem dla polskiej gospodarki. Działania podejmowane przez Partnerów OF PN2020 pobudzające innowacyjność będą zgodne z Priorytetem Innowacje w Gospodarce w ramach Osi Priorytetowej I, RPO Województwa Opolskiego w latach 2014–2020.

Innowacyjność przedsiębiorstw funkcjonujących na terenie OF PN2020 będzie ważnym elementem przyczyniającym się do rozwoju tego obszaru. Pobudzanie innowacyjności przedsiębiorstw może się odbyć poprzez zacieśniania współpracy pomiędzy nauką a biznesem na terenie OF PN2020 w formie voucherów badawczych

Voucher badawczy byłby projektem realizowanym w partnerstwie instytucji otoczenia biznesu, uczelni wyższych, przedsiębiorstw oraz PN2020. Jego istotą będzie udzielenie bezzwrotnego wsparcia finansowego na zakup przez przedsiębiorstwo usługi badawczo-rozwojowej od jednostki naukowej wyższej lub samodzielnego instytutu badawczego. Uzyskane w ten sposób wyniki badań firma będzie mogła wykorzystać do wprowadzenia u siebie innowacji produktowej lub procesowej. Wnioskodawcą w projekcie może być: podmiot będący mikro, małym lub średnim przedsiębiorcą, posiadający siedzibę lub oddział i zarejestrowany przynajmniej 6 miesięcy przed złożeniem wniosku na terenie

[115] *Małe i średnie przedsiębiorstwa w Unii Europejskiej*, Rzeszowska Szkoła Menadżerów, s. 3.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

OF PN2020. Natomiast wykonawcą – jednostka naukowa, która na zlecenie wnioskodawcy wykonuje usługę/usługi objęte wsparciem w ramach programu, wskazana we wniosku o udzielenie wsparcia, posiadająca siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i prowadząca w sposób ciągły badania naukowe lub prace rozwojowe. Projekt może dotyczyć zakupu usług w zakresie:

- badań przemysłowych lub prac rozwojowych,
- badań wyrobów na zgodność z obowiązującymi w danej branży i dany wyrób wymaganiami normatywnymi (kwalifikowane będą wyłącznie badania dotyczące modelu/prototypu nowego wyrobu).

Projekt może być przeznaczony na:

- zainicjowanie współpracy z jednostką naukową – do 40 tys. zł, 100% dofinansowania, do 6 miesięcy na realizację, lub
- kontynuację współpracy z jednostką naukową – do 80 tys. zł, 80% dofinansowania, do 8 miesięcy na realizację.

Termin: Projekt realizowany przez okres 3–4 lat. Średnio I edycja na rok.

Koszt: W zależności od ilości edycji od kilku do kilkunastu milionów złotych.

Finansowanie:

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego:

- Oś priorytetowa I - Innowacje w gospodarce.
  - Cel szczegółowy 1. Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw.
- Oś priorytetowa II – Konkurencyjna gospodarka.
  - Cel szczegółowy 1. Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP.
  - Cel szczegółowy 2. Lepsze warunki do rozwoju MŚP

Lokalizacja działania: OF PN2020

Pożyczki dla przedsiębiorstw

Program pożyczek dla przedsiębiorstw miałby na celu wsparcie w formie mikropożyczek oraz bezpłatnego bloku szkoleniowo-doradczego, które trafiałoby do osób zamierzających rozpocząć prowadzenie własnej firmy. Podstawowym kryterium uczestnictwa w projekcie byłyby zamieszkiwanie na terenie OF PN2020 oraz nieposiadanie zarejestrowanej działalności gospodarczej w okresie 12 miesięcy przed przystąpieniem do projektu. Maksymalna wartość pożyczki to 50 tys. zł. Każdemu pożyczkobiorcy oferowane powinno być atrakcyjne oprocentowanie preferencyjne – 1% w skali roku. Uczestnik powinien być zwolniony z dodatkowych opłat i prowizji za udzielenie pożyczki czy też z opłat za jej wcześniejszą spłatę. Maksymalny okres jej spłaty wynosi 60 miesięcy. Pożyczka powinna być przeznaczona na dowolny cel gospodarczy, związany z uruchomieniem planowanej działalności gospodarczej.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Zadanie dotyczące stworzenia funduszu pożyczkowego mogłaby koordynować Nyska Regionalna Izba Gospodarcza. Środki finansowe na ten cel można pozyskać z Europejskiego Funduszu Społecznego[116].

Termin: Projekt realizowany przez okres 2–3 lat.

Koszt: ok. 20 milionów złotych.

Finansowanie:

Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój:

- Działanie 1.1. Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy
- Działanie 1.3 Wsparcie osób młodych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego:

- Oś priorytetowa II – Konkurencyjna gospodarka:
  - Cel szczegółowy 1: Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP

Lokalizacja działania: OF PN2020

Stworzenie wspólnej bazy terenów inwestycyjnych OF PN2020

Partnerzy PN2020 posiadają tereny inwestycyjne o zróżnicowanej powierzchni, dostępności komunikacyjnej i poziomie uzbrojenia. Struktura własnościowa tych terenów jest również zróżnicowana (część terenów jest własnością gmin, część znajduje się w rękach prywatnych). Problemem PN2020 jest brak instytucji, która pełniłaby rolę operatora publicznego zajmującego się koordynowaniem prac związanych z ewidencją terenów inwestycyjnych, zarządzaniem tymi terenami i nieruchomościami, nadzorowaniem prac zbrojeniowych oraz planowaniem działań rozwojowych obejmujących podległe tereny. W planach działań PN2020 powinno być utworzenie takiej instytucji lub też przekazanie odpowiednich uprawnień już istniejącym jednostkom organizacyjnym w ramach PN2020. Istotnym zadaniem stojącym przed tego typu instytucją byłoby zewidencjonowane i umieszczone w jednej bazie danych wszystkich terenów inwestycyjnych w OF PN2020. Należy dążyć do uruchomienia platformy z ofertą inwestycyjną OF PN2020, która byłaby własnością PN2020. Opracowując taką platformę, która służyłaby kompleksowemu zarządzaniu terenami inwestycyjnymi przez jednostkę

[116] Przykładowy projekt zgłoszony w poprzedniej perspektywie finansowej na stworzenie funduszu pożyczkowego dla osób zamierzających uruchomić własną działalność gospodarczą: Projekt: „Pożyczki na start". Projekt realizowany przez Rzeszowską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich", Działanie 6.2 „Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia". W ramach projektu zaplanowano pożyczki dla osób fizycznych, które zamierzają rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej na terenie województwa podkarpackiego (pożyczka może być przeznaczona na dowolny cel gospodarczy, w szczególności na cele inwestycyjne, obrotowe i inwestycyjno-obrotowe), a dodatkowe usługi obejmują pomoc w prowadzeniu firmy w postaci bezpłatnych szkoleń oraz indywidualnych spotkań w formie doradztwa. Maksymalna kwota pożyczki to 50 000 zł, a maksymalny okres spłaty – 60 miesięcy.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

organizacyjną wydzieloną ze struktur PN2020, należy zwrócić szczególną uwagę na następujące kwestie:

- baza terenów inwestycyjnych nie może być tylko zestawieniem zawierającym informacje o lokalizacji i powierzchni tych terenów,
- baza powinna zawierać podział terenów inwestycyjnych na dwie grupy: tereny w pełni uzbrojone oraz tereny wymagające dozbrojeni,
- każdą z działek należy kompleksowo opisać pod kątem funkcji (tu wyróżnia się: funkcje techniczne, usługowe i produkcyjne), jakie może dana działka pełnić; posiadanego uzbrojenia infrastrukturalnego; jej połączenia (drogowego, kolejowego, powietrznego) z ważnymi szlakami komunikacyjnymi,
- przy każdej z działek powinny również znaleźć się informacje na temat możliwej pomocy publicznej, na jaką może liczyć potencjalny inwestor.

Głównym celem stworzenia takiej platformy z bazą danych o terenach inwestycyjnych byłoby wzmocnienie i ułatwienie dostępu inwestorów do terenów inwestycyjnych na terenie OF PN2020.

Instytucja zarządzająca (z ramienia PN2020) bazą danych oraz platformą miała by również na celu podniesienie atrakcyjności terenów inwestycyjnych zlokalizowanych przede wszystkim w SSE poprzez wykonanie opracowań studyjnych, koncepcji oraz dokumentacji dla potrzeb przygotowania nowych inwestycji na tych terenach. Ponadto dbałaby o wzrost liczby przedsiębiorstw lokujących swoje inwestycje na terenach OF PN2020 poprzez opracowanie informacji o klimacie inwestycyjnym dla nowych inwestycji i promocji nowych terenów inwestycyjnych OF PN2020.

Termin realizacji: VI 2016

Szacunkowy koszt: Powstanie bazy – około 1,5 mln zł. Do tego dochodzą koszty wynagrodzenia osób wchodzących w skład nowopowstałej komórki – ok. 84–108 tys. rocznie (przy założeniu, że w projekt będą zaangażowane dwie osoby, a ich wynagrodzenie miesięczne wyniesie między 3,5 a 4,5 tys. zł brutto).

Finansowanie:

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego:

- Oś priorytetowa II – Konkurencyjna gospodarka.
  - Cel szczegółowy 2. Lepsze warunki do rozwoju MŚP

Budżet PN2020

15. Czas realizacji, szacunkowy koszt, wskaźniki pomiaru i podmioty zaangażowane w realizację przedsięwzięć

Tabela poniżej zawiera harmonogram, szacunkowe koszty, wskaźniki pomiaru oraz podmioty zaangażowane w realizację działań proponowanych do podjęcia w ramach realizacji Strategii Rynku Pracy OF PN2020.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 15 HARMONOGRAM, KOSZTORYS, WSKAŹNIKI POMIARU ORAZ PODMIOTY ZAANGAŻOWANE W DZIAŁANIA W RAMACH STRATEGII RYNKU PACY OF PN2020

Działanie	Rok rozpoczęcia programu	Okres trwania	Wielkość budżetu	Wskaźniki pomiaru	Podmioty zaangażowane
Dopasowanie oferty edukacyjnej placówek oświatowych do potrzeb rynku pracy	Wstępne prace nad przygotowaniem oferty kształcenia dostosowanej do potrzeb lokalnego rynku pracy (w szczególności branż kluczowych dla rozwoju OF PN2020) od stycznia 2016 roku.	Do 2020 (zaleca się kontynuowanie działań po roku 2020	trudna do oszacowania ponieważ konieczne będzie stworzenie od podstaw kierunków kształcenia pod konkretne branże oraz przygotowanie odpowiednio wykwalifikowane kadry nauczycielskiej	Liczba nowych kierunków kształcenia dopasowanych do potrzeb rynku pracy	**Podmiot koordynujący:** • PN2020 • szkoły i centra kształcenia ustawicznego • kuratorium oświaty **Finansowanie:** PO WER: • Działanie 2.10. Wysoka jakość systemu oświaty. • Działanie 2.15. Kształcenie i szkolenie zawodowe dostosowane do potrzeb zmieniającej się gospodarki. RPO WO 2014-2020. Oś priorytetowa IX – Wysoka jakość edukacji: • Cel szczegółowy 2: Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw niezbędnych do funkcjonowania na rynku pracy oraz rozwój indywidualnego podejścia do ucznia, w szczególności ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. • Cel szczegółowy 3: Zwiększenie szans zatrudnienia przyszłych absolwentów kształcenia i szkolenia na regionalnym rynku pracy poprzez poprawę efektywności kształcenia i szkolenia zawodowego. Program Interreg V-A Republika Czeska–Polska: • Oś priorytetowa 3: Edukacja i kwalifikacje: o Priorytet inwestycyjny3.1: Inwestowanie w kształcenie, szkolenia, w tym szkolenie zawodowe, na rzecz zdobywania umiejętności, uczenia się przez całe życie poprzez rozwój i wdrażanie wspólnych systemów kształcenia, szkolenia zawodowego i szkolenia

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Utworzenie Centrum Nowoczesnego Kształcenia i Edukacji	Prace organizacyjne od I 2016	Od IX 2016	20 – 50 mln zł	Stworzenie Centrum Nowoczesnego Kształcenia i Edukacji, dostępnego dla uczniów, studentów oraz osób dorosłych z OF PN2020	**Podmiot koordynujący:** • PN2020 • Uczelnie wyższe , szkoły i centra kształcenia ustawicznego tworzące Centrum Nowoczesnego Kształcenia i Edukacji **Finansowanie:** Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020: • Oś priorytetowa X – Inwestycje w infrastrukturę społeczną. o Cel szczegółowy 5: Lepsze warunki kształcenia zawodowego W przypadku szczególnego ukierunkowania Centrum na konkretne branże, istnieje szansa uzyskania pomocy finansowej ze strony przedsiębiorstw reprezentujących te branże. **Beneficjenci:** • Studenci • Uczniowie • Nauczyciele • Naukowcy • Absolwenci • Osoby dorosłe
Program wdrażania absolwentów szkół w świat praktyki	Od I 2016	Od IX 2016	Koszt uzależniony od zakresu współpracy	Wyszkolenie min. 100 wykwalifikowanych osób rocznie	**Podmiot koordynujący:** • PN2020 **Finansowanie:** Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój: • Działanie 2.15. Kształcenie i szkolenie zawodowe dostosowane do potrzeb zmieniającej się gospodarki Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020. Oś priorytetowa IX – Wysoka jakość edukacji: • Cel szczegółowy 3: Zwiększenie szans zatrudnienia przyszłych absolwentów kształcenia i szkolenia na regionalnym rynku pracy poprzez poprawę efektywności kształcenia i szkolenia zawodowego. Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska:

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

					• Oś priorytetowa 3: Edukacja i kwalifikacje: o Priorytet inwestycyjny3.1: Inwestowanie w kształcenie, szkolenia, w tym szkolenie zawodowe, na rzecz zdobywania umiejętności, uczenia się przez całe życie poprzez rozwój i wdrażanie wspólnych systemów kształcenia, szkolenia zawodowego i szkolenia Budżet PN2020 oraz budżety firm współpracujących **Beneficjenci:** • Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych • Środowisko biznesowe • Szkoły objęte Programem
Program praktycznej nauki zawodu realizowany przy szkołach zawodowych w Klasach Patronackich	Od I 2016	Od IX 2017	Ok. 500 tys. zł (za jedną Klasę Patronacką)	Min. 20 uczniów w ciągu roku w Klasach Patronackich	**Podmiot koordynujący:** • PN2020 • Szkoły, które wdrożyły Klasy Patronackie **Finansowanie:** Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój: • Działanie 2.15. Kształcenie i szkolenie zawodowe dostosowane do potrzeb zmieniającej się gospodarki Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020. Oś priorytetowa IX – Wysoka jakość edukacji: • Cel szczegółowy 3: Zwiększenie szans zatrudnienia przyszłych absolwentów kształcenia i szkolenia na regionalnym rynku pracy poprzez poprawę efektywności kształcenia i szkolenia zawodowego. Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska: • Oś priorytetowa 3: Edukacja i kwalifikacje: o Priorytet inwestycyjny3.1: Inwestowanie w kształcenie,

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

					szkolenia, w tym szkolenie zawodowe, na rzecz zdobywania umiejętności, uczenia się przez całe życie poprzez rozwój i wdrażanie wspólnych systemów kształcenia, szkolenia zawodowego i szkolenia Budżet Partnerów PN2020 realizujących Program oraz ze środków firm współpracujących **Beneficjenci:** • Uczniowie • Środowisko biznesowe • Szkoły objęte Programem
Doposażenie szkół w nowoczesny sprzęt i uruchomienie platformy e-learningowej	Od I 2016	Od IX 2016	Doposażenie szkół – ok. 5 mln zł Uruchomienie platformy e-lerningowej ok. 100 – 300 tys.	Sprzęt (głównie w klasach zawodowych) na wartość ok. 5 mln zł Ok. 20 tys. uczniów objętych platformą e-learningową	**Podmiot koordynujący:** • PN2020 • Władze powiatów i gmin Partnerów PN2020 **Finansowanie:** Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój: • Działanie 2.10. Wysoka jakość systemu oświaty. Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020. Oś priorytetowa IX – Wysoka jakość edukacji: • Cel szczegółowy 2: Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw niezbędnych do funkcjonowania na rynku pracy oraz rozwój indywidualnego podejścia do ucznia, w szczególności ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. • Cel szczegółowy 3: Zwiększenie szans zatrudnienia przyszłych absolwentów kształcenia i szkolenia na regionalnym rynku pracy poprzez poprawę efektywności kształcenia i szkolenia zawodowego. • Cel szczegółowy 5: Lepsze warunki kształcenia zawodowego Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska: • Oś priorytetowa 3:

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

					Edukacja i kwalifikacje: ○ Priorytet inwestycyjny3.1: Inwestowanie w kształcenie, szkolenia, w tym szkolenie zawodowe, na rzecz zdobywania umiejętności, uczenia się przez całe życie poprzez rozwój i wdrażanie wspólnych systemów kształcenia, szkolenia zawodowego i szkolenia **Beneficjenci:** • Uczniowie szkół objętych Programem • Szkoły włączone do Programu
Zachęty dla przedsiębiorców do współpracy z jednostkami naukowymi (Voucher badawczy)	Od VI 2016	Od VI 2016 do XII 2020	W zależności od ilości edycji od kilku do kilkunastu mln zł	Liczba voucherów badawczych do uczelni udzielonych pod PN2020 2016 – 10 2017 – 30 2018 – 40 2019 – 50 2020 – 50	**Podmiot koordynujący:** • PN2020 • Uczelnie (najlepiej z OF PN2020) • Jednostki Badawczo-Rozwojowe (najlepiej z OF PN2020) **Finansowanie:** Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego: • Oś priorytetowa I - Innowacje w gospodarce. ○ Cel szczegółowy 1. Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw. • Oś priorytetowa II – Konkurencyjna gospodarka. ○ Cel szczegółowy 1. Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP. ○ Cel szczegółowy 2. Lepsze warunki do rozwoju MŚP **Beneficjenci:** • Uczelnie, Jednostki Naukowo-Badawcze • Naukowcy • Instytucje otoczenia biznesu • Środowisko biznesowe • Jednostki Samorządu Terytorialnego
Pożyczki dla przedsiębiorstw	Od VI 2016	Od VI 2016 do XII 2020	ok. 5 mln zł	Liczba pożyczek dla przedsiębiorstw udzielonych pod	**Podmiot koordynujący:** • PN2020 **Finansowanie:** Program Operacyjny

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

				auspicjami PN2020 2016 – 10 2017 – 20 2018 – 20 2019 – 25 2020 – 25	Wiedza, Edukacja, Rozwój: • Działanie 1.1. Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy • Działanie 1.3 Wsparcie osób młodych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego: • Oś priorytetowa II – Konkurencyjna gospodarka: o Cel szczegółowy 1: Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP **Beneficjenci:** • Uczelnie, • Firmy szkoleniowe • Instytucje otoczenia biznesu • Środowisko biznesowe
Zacieśnianie współpracy między Partnerami PN2020 *(Think tank PN2020)*	Wstępne prace organizacyjne należy zakończyć do połowy 2016	Od VI 2016	Koszty wypłat dla uczestnikówok. 100 000 zł rocznie.	Utworzenie *„Think tank PN2020”* Co najmniej 12 spotkań w roku, po jeden raz w miesiącu.	**Podmiot koordynujący:** • PN2020 **Finansowanie:** Budżet PN2020 **Beneficjenci:** • Uczelnie, Jednostki Naukowo-Badawcze • Instytucje otoczenia biznesu • Lokalne środowisko biznesowe • Jednostki Samorządu Terytorialnego • Inwestorzy
Aktywne pozyskiwanie inwestorów do Specjalnych Stref Ekonomicznych oraz na inne tereny inwestycyjne	Od VI 2016	Od VI 2016 do XII 2020 (zalecana jest kontynuacja w kolejnych latach)	Koszt uzależniony od liczby osób zatrudnionych w jednostce ds. poszukiwania inwestorów oraz kosztów funkcjonowania samej jednostki (szacunkowy koszt ok. 200 tys. zł)	Liczba pozyskanych inwestorów: w SSE – 10, na pozostałych terenach inwestycyjnych - 5	**Podmiot koordynujący:** • PN2020 **Finansowanie:** Partnerzy PN2020 w ramach budżetu Partnerstwa **Beneficjenci:** • Inwestorzy • Jednostki Samorządu Terytorialnego OF PN2020
Wdrożenie koncepcji e-administracji i idei „One Stop”	Od VI 2016	bezterminowo	ok. 5-7 mln zł.	Docelowo – wszyscy Partnerzy PN2020	**Podmiot koordynujący:** • PN2020 **Finansowanie:** Program Operacyjny Polska Cyfrowa: • Oś priorytetowa 2: E-

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

					administracja i otwarty rząd: ○ Cel szczegółowy 2: Wysoka dostępność i jakość e-usług publicznych **Beneficjenci:** • Inwestorzy • Środowisko biznesowe OF PN2020 • Jednostki Samorządu Terytorialnego OF PN2020 • Urzędy/Instytucje Państwowe
Stymulowanie rozwoju branż poprzez tworzenie tematycznych klastrów	Od VI 2016	Od I 2017	W pierwszej fazie 100.000 – 200.000 zł na podstawie składek członkowskich od przyjętej struktury klastra.	Utworzenie 3 klastrów tematycznych	**Podmiot koordynujący:** • PN2020 **Finansowanie:** Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego: • Oś priorytetowa I: Innowacje w gospodarce: ○ Cel szczegółowy 1: Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw **Beneficjenci:** • Środowisko biznesowe • Jednostki samorządu terytorialnego
Utworzenie nowych inkubatorów przedsiębiorczości oraz wsparcie już działających	Od VI 2016	Od VI 2016	ok. 10 mln zł.	Utworzenie 2 inkubatorów przedsiębiorczości (w Nysie, Głubczycach)	**Podmiot koordynujący:** • PN2020 • Powiat Nyski i Głubczycki **Finansowanie:** Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2014-2020. Oś priorytetowa II – Konkurencyjna gospodarka: • Cel szczegółowy 2: Lepsze warunki do rozwoju MŚP Program Operacyjny Inteligentny Rozwój. Oś priorytetowa III – Wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach: • Priorytet inwestycyjny 3a - Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również przez inkubatory przedsiębiorczości **Beneficjenci:** • Środowisko biznesowe

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

					(przede wszystkim nowo zakładane firmy)
Stosowanie przywilejów finansowych dla nowych przedsiębiorstw	Od I 2016	Od I 2016	ok. 10 mln zł	Udzielenie pomocy w postaci ulg podatkowych, obniżenia czynszów czy bezzwrotnych pożyczek dla 50 przedsiębiorstw	**Podmiot koordynujący:** • PN2020 **Finansowanie:** Nie przewiduje się finansowania. Udzielane przywileje będą uszczuplać budżety Partnerów PN2020 • Partnerzy PN2020 • Unia Europejska **Beneficjenci:** • Środowisko biznesowe
Stworzenie wspólnej bazy terenów inwestycyjnych OF PN2020	VI 2016	VI 2016	Powstanie bazy – około 1,5 mln zł. Do tego dochodzą koszty wynagrodzenia osób wchodzących w skład nowopowstałej komórki – ok. 84–108 tys. rocznie (przy założeniu, że w projekt będą zaangażowane dwie osoby, a ich wynagrodzenie miesięczne wyniesie między 3,5 a 4,5 tys. zł brutto)	Baza terenów inwestycyjnych Komórka zarządzająca bazą	**Podmiot koordynujący:** • PN2020 **Finansowanie:** Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego: • Oś priorytetowa II – Konkurencyjna gospodarka. ○ Cel szczegółowy 2. Lepsze warunki do rozwoju MŚP Budżet PN2020 **Beneficjenci:** • Inwestorzy • Jednostki Samorządu Terytorialnego OF PN2020

Źródło: opracowanie własne

16.System wdrażania zapisów Strategii

Aby zapisy Strategii przełożyły się na rzeczywisty rozwój OF PN2020 konieczne jest przyjęcie pewnych założeń, które powinny być brane pod uwagę podczas wszystkich działań podejmowanych przez Partnerów.

Skuteczna realizacja Strategii opiera się na następujących zasadach:

- równość Partnerów przy poszanowaniu ich różnorodności i odmiennych potrzeb,
- podział odpowiedzialności za poszczególne cele Strategii pomiędzy Partnerów,
- poszanowanie środowiska naturalnego i zasad zrównoważonego rozwoju,
- inkluzyjność podejmowanych działań oraz przeciwdziałanie wykluczeniu i dyskryminacji grup społecznych,
- promowanie rozwiązań innowacyjnych,
- uspołecznienie projektu poprzez działania informacyjne i konsultacyjne,
- współpraca z jednostkami samorządowymi i innymi podmiotami w otoczeniu regionalnym, krajowym i międzynarodowym,

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- stały monitoring i ewaluacja realizacji Strategii.

Podmioty zaangażowane w realizację Strategii

Realizacja założeń strategii wymagać będzie zaangażowania następujących podmiotów:

- Partnerstwo Nyskie 2020.
- Powiat Nysa, Powiat Prudnik, Powiat Głubczyce.
- Gmina Nysa, Gmina Prudnik, Gmina Głubczyce, Gmina Głuchołazy, Gmina Kietrz, Gmina Łambinowice, Gmina Lubrza, Gmina Biała, Gmina Grodków, Gmina Branice, Gmina Korfantów, Gmina Otmuchów, Gmina Paszków, Gmina Skoroszyce.
- Powiatowy Urząd Pracy w Nysie, Powiatowy Urząd Pracy w Prudniku, Powiatowy Urząd Pracy w Głubczycach.
- Instytucje otoczenia biznesu (jak np. Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Nysie, Inkubator Przedsiębiorczości w Prudniku, Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Nysie, Nyska Regionalna Izba Gospodarcza, Regionalne Centrum Transferu Wiedzy i Technologii Innowacyjnych)

Możliwe źródła finansowania

Zadania priorytetowe realizowane w ramach niniejszej Strategii pozwolą na osiągnięcie założonych celów strategicznych. Finansowanie zadań w większości będzie możliwe przy wsparciu ze środków UE. Dlatego też głównym źródłem finansowania Strategii będą Programy Operacyjne realizowane w latach 2014-2020 oraz inne środki zewnętrzne.

Podstawowymi narzędziami realizacji Strategii mogą być:

- Krajowe programy operacyjne na okres programowania 2014-2020 tj. PO Inteligentny Rozwój, PO Infrastruktura i Środowisko, PO Wiedza, Edukacja, Rozwój, PO Polska Cyfrowa, PO Pomoc Techniczna, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich.
- Program Interreg V-A Republika Czeska – Polska,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014 – 2020.
- Inne krajowe programy rozwoju.
- Strategie rozwoju poszczególnych gmin.

W rezultacie potencjalne źródła finansowania Strategii obejmują:

- Środki Unii Europejskiej – fundusze strukturalne i inwestycyjne: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich, Europejski Fundusz Morski i Rybacki, Instrument Łącząc Europę.
- Środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów oraz jako niezależne źródło finansowania.
- Środki budżetów samorządów – wojewódzkich, powiatowych i gminnych – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania.
- Inne środki publiczne – np. fundusze celowe.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- Środki prywatne – np. środki pozyskane w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

Zarządzanie procesem realizacji Strategii

Prawdopodobieństwo zrealizowania przyjętych celów strategicznych z pewnością będzie wyższe w sytuacji, gdy prace nad wdrożeniem Strategii rozpoczną się niezwłocznie po jej akceptacji przez Partnerów OF PN2020.

Ponadto skuteczne i terminowe wdrażanie Strategii wymagać będzie uwzględnienia odpowiednich zadań w zakresach obowiązków urzędów gmin i powiatów wchodzących w skład PN2020. W szczególności chodzi o uwzględnienie zadań związanych z realizacją funkcji koordynacyjnych, organizacyjnych, koncepcyjnych, kontrolnych i informacyjnych. Należy przyjąć, że szczegółowe kwestie dotyczące zarządzania procesem realizacji Strategii oraz monitorowania przebiegu prac implementacyjnych, zostaną uzgodnione między Partnerami i zatwierdzone w postaci umowy partnerskiej. Warto w tym miejscu odnotować, że pewne ustalenia w tym zakresie już poczyniono i podjęto decyzję, że proces realizacji Strategii będzie monitorowany i oceniany przez wyznaczoną do tego celu jednostkę organizacyjną (komórkę/biuro/wydział) ulokowaną w strukturze organizacyjnej Powiatu Prudnickiego.

Biorąc pod uwagę fakt, że PN2020 składa się z 17 jednostek samorządu terytorialnego, sprawą kluczową dla powodzenia procesu realizacji Strategii będzie powołanie podmiotu zarządzającego procesem wdrażania przyjętych założeń, którym może być w początkowym okresie lider projektu – Gmina Nysa, wykorzystując do tego celu Biuro Projektu. Docelowo jednak rolę jednostki zarządzającej procesem wdrażania Strategii powinna pełnić sformalizowana struktura współpracy jednostek samorządu terytorialnego wchodzących w skład PN2020 (przykładowo o nazwie Biuro Wdrażania Strategii Rynku Pracy OF PN2020). Model takiego rozwiązania opisano poniżej.

Podmiot zarządzający (czyli Biuro Wdrażania Strategii Rynku Pracy OF PN2020) w celu sprawnego wdrażania Strategii powołuje Zespół Koordynacyjny złożony z przedstawicieli poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego PN2020.

Do zadań Zespołu będzie należało:

- planowanie działań i wymiana informacji między poszczególnymi Partnerami,
- selekcja projektów do realizacji na podstawie zdefiniowanych kryteriów,
- szczegółowe określenie zakresu projektów,
- określenie źródeł finansowania,
- opracowanie dokumentacji wykonawczej, obejmującej wykonalność prawno–administracyjną, techniczną i finansową,
- nadzór nad właściwą realizacją projektów,
- przyjmowanie sprawozdań z realizacji projektów (od kierowników projektów),
- współpraca z innymi instytucjami, spoza zespołu, w celu osiągania założonych celów Strategii
- bieżący monitoring realizacji Strategii

Zespół będzie również odpowiedzialny za zachowanie zasady partycypacji społecznej, czyli za proces informowania mieszkańców i osoby zaangażowane we wdrażanie Strategii o postępach w realizacji przyjętych celów strategicznych oraz o projektach planowanych do realizacji.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Szczególnie istotnym zadaniem Zespołu będzie określenie kluczowych dla rozwoju rynku pracy OF PN2020 projektów wdrożeniowych zgodnie z określonymi kryteriami ich wyboru wraz z wyznaczeniem podmiotu odpowiedzialnego i partnerów zaangażowani w ich realizację.

Selekcja zgłoszonych projektów oparta może zostać na następujących kryteriach:

4. KRYTERIA OGÓLNE (ocena na zasadzie: spełnia/nie spełnia)

   Kryteria ogólne, które muszą zostać spełnione całkowicie, aby projekt mógł być wybrany do dalszej oceny, a następnie realizacji:

   - Ponadlokalne oddziaływanie (efekty realizacji projektu powinny oddziaływać na cały rynek pracy OF PN2020 i rozwiązywać poruszany problem w sposób kompleksowy).
   - Ponadlokalne partnerstwo (projekt powinien być realizowany w partnerstwie – najlepiej w ramach całego PN2020, ale dopuszczalne jest również zgłaszanie projektów zrzeszających kilka gmin. Projekt powinien jasno wskazywać lidera przedsięwzięcia, który odpowiada za jego realizację).
   - Zintegrowany charakter i komplementarność (ocenie podlega powiązanie projektu z innymi przedsięwzięciami dotyczącymi rozwoju rynku pracy OF PN2020: planowanymi, będącymi w trakcie realizacji bądź zrealizowanymi oraz zgodność projektu z celami oraz założeniami w regionalnych i lokalnych dokumentach strategicznych)

5. KRYTERIA MERYTORYCZNE (ocena w skali punktowej).

   - Realizacja działań wynikających ze zdiagnozowanych potrzeb (ocenie podlega stopień odniesienia do zdiagnozowanych potrzeb rozwojowych rynku pracy OF PN2020 i działań, wyodrębnionych w ramach celów operacyjnych Strategii).
   - Realizacja projektu pochodną działań strategicznych (ocenie podlega stopień wpisania się działań projektowych w zaplanowane w poszczególnych celach operacyjnych Strategii działania strategiczne).
   - Wpływ na rozwój rynku pracy OF PN2020 (wpisanie się planowanych celów i efektów realizacji projektu w poszczególne cele strategiczne i operacyjne Strategii oraz wyodrębnione w ich ramach efekty i wskaźniki realizacji działań).

6. KRYTETERIA TECHNICZNE wyboru projektów do realizacji powinny uwzględniać:

   - Poziom szczegółowości opracowania koncepcji projektu.
   - Bezpieczeństwo finansowe projektu (oszacowanie kosztów realizacji projektu wraz ze wskazaniem potencjalnych źródeł finansowania).
   - Zainteresowanie projektem podmiotów lokalnych, a w szczególności wskazanie lidera projektu (koordynatora), który jest gotów wziąć na siebie podstawowe obowiązki organizacyjne.

Podane kryteria powinny być znane i wykorzystywane przez wszystkie podmioty partycypujące we wdrażaniu Strategii.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Tryb i zasady prowadzenia monitoringu i ewaluacji Strategii

Skuteczność realizacji Strategii i jej celów zapewniać będzie sprawny system kontrolny, obejmujący:

- monitoring, czyli podsystem zbierania i selekcjonowania informacji,
- ewaluację, czyli podsystem oceny i interpretacji zgromadzonego materiału.

Monitoring

Monitoring procesu wdrażania Strategii jest odpowiedzialnym i ważnym zadaniem, warunkującym skuteczną realizację przyjętych celów strategicznych.

Jak już wcześniej wspomniano, zadanie monitorowania i oceny procesu wdrażania Strategii realizowane będzie przez Powiat Prudnicki. Główne obszary, które będą podlegać monitorowaniu to:

- cele strategiczne i operacyjne wyznaczone w Strategii.
- programy (zadania) priorytetowe realizujące cele Strategii.

Proces monitorowania polegał będzie na systematycznym obserwowaniu zmian zachodzących w ramach poszczególnych programów oraz celów wyznaczonych w Strategii. Zaleca się, aby monitoring prowadzony był jednocześnie na kilku płaszczyznach. Powinien dostarczać informacji na temat postępów w osiąganiu przyjętych celów i działań strategicznych oraz umożliwić kwantyfikację efektów zrealizowanych projektów (zarówno efektów ekonomicznych jak i społecznych).

Monitoring procesu wdrażania Strategii będzie odbywał się w dwóch etapach:

- Roczne sprawozdania z realizacji celów i zadań priorytetowych, zawierające podstawowe informacje na temat podejmowanych działań, stopnia realizacji projektów oraz ewentualnych efektów końcowych tych projektów.
- Analiza wskaźnikowa, służąca odpowiedzi na pytanie o zbieżność podejmowanych działań z osiąganymi wynikami społeczno-gospodarczymi dotyczącymi rynku pracy dla wszystkich gmin OF PN2020 wg wskaźników zaproponowanych dla poszczególnych celów strategicznych, uszczegóławianych w konkretnych programach.

Biorąc powyższe pod uwagę zaleca się aby Powiat Prudnicki pozyskiwał co roku od wszystkich pozostałych Partnerów PN2020 informacje oraz dane na temat stanu realizacji poszczególnych celów strategii na ich obszarze, gromadził te dane, a w przypadku stwierdzenia braku realizacji konkretnego celu podejmował działania zmierzające do wyjaśnienia zaistniałego stanu rzeczy. W kolejnym kroku Powiat Prudnicki będzie przekazywał zbiorczą informację do Biura Wdrażania Strategii Rynku Pracy OF PN2020.

Raz na cztery lata realizacji Strategii Powiat Prudnicki przygotowuje, na podstawie wcześniej pozyskanych i zarchiwizowanych danych rocznych od poszczególnych Partnerów PN2020, zbiorcze sprawozdanie z realizacji Strategii. Następnie opracowane sprawozdanie prześle Partnerom celem przedłożenia pod obrady sesji. Zaleca się wyznaczenie jednego terminu, w którym wszyscy Partnerzy PN2020 będą zobowiązani do zatwierdzenia sprawozdania w trakcie obrad sesji.

Monitoring realizacji poszczególnych celów operacyjnych odbywać się będzie w oparciu o przypisane do nich mierzalne wskaźniki rezultatu i produktu. Ocena powinna

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

być dokonywana w cyklach rocznych (lub z inną częstotliwością optymalną dla danego wskaźnika).

Ewaluacja

W szerokim ujęciu ewaluacja realizacji Strategii będzie polegać na ocenie jej wpływu na rozwój rynku pracy OF PN2020. Ewaluacja musi także odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu Strategia rozwiązuje realne problemy rynku pracy obszaru funkcjonalnego i jego społeczności.

W wąskim ujęciu ewaluacja koncentrować będzie się na ocenie realizacji poszczególnych elementów Strategii, przy czym kryteriami oceny będą:

- wskaźniki realizacji celów i zadań strategii,
- rozwiązywanie problemów rynku pracy zdiagnozowanych w strategii,
- realizacja wizji rozwoju rynku pracy OF PN2020.

Ewaluacja działań wynikających ze Strategii będzie się opierać na trzech rodzajach ocen:

- ocena przed realizacją działań - czy i w jaki sposób Strategia wpłynie na grupy docelowe, przyczyni się do poprawy sytuacji na rynku pracy na terenie gmin OF PN2020,
- ocena w trakcie realizacji działań - czy przyjęte cele i podjęte w następstwie działania zmierzają w dobrym kierunku,
- ocena po realizacji działań - czy osiągnięte efekty wynikłe z wdrożenia strategii są trwałe.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

Wybór wskaźników wraz z aktualnymi wartościami i prognozami zmian

TABELA 16. WSKAŹNIKI

Cele	Propozycje wskaźników	Aktualna wartość	Prognozowana zmiana
CEL STRATEGICZNY I. Rozwinięty i atrakcyjny rynek pracy **Realizacja celu ukierunkowana jest na rozwój rynku pracy OF PN2020** przejawiający się m. in. spadkiem stopy bezrobocia, spadkiem liczby osób długotrwale bezrobotnych, spadkiem liczby osób korzystających z pomocy społecznej, wzrostem liczby podmiotów gospodarczych, wzrostem liczny osób prowadzących indywidualną działalność gospodarczą, wzrostem liczby miejsc pracy, wzrostem liczby osób pracujących, wzrostem wskaźnika aktywności zawodowej, wzrostem wynagrodzeń. Dostępność rynku pracy powinna być również zwiększona dla osób, które mają obecnie problem bądź to z powrotem na rynek pracy (np. matki wychowujące małe dzieci), bądź to ze znalezieniem pracy (osoby w wieku 50+; osoby niepełnosprawne)			
CELE OPERACYJNE 1. Niski poziom bezrobocia w OF PN2020 2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020 3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy 4. Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020	1. Stopa bezrobocia OF PN2020 (GUS).	**19,9% (2013 r.)**	**spadek**
	2. Liczba osób długotrwale bezrobotnych na obszarze PN2020 (GUS).	**8442 (2013 r.)**	**spadek**
	3. Wskaźnik bezrobocia w poszczególnych grupach wiekowych (PUP).	**24 lata i mniej – 2008 osób (2014 r.)** **25-34 – 3443 osoby** **35-44 – 2634 osoby** **45-54 – 2679 osób** **55 i więcej – 2437 osób**	**spadek** **spadek** **spadek** **spadek** **spadek**
	4. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na obszarze PN2020 (GUS).	**19337 (2013 r.)**	**spadek**

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strona 480

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

	5. Wskaźnik przedsiębiorczości (liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1 000 mieszkańców OF PN2020) (GUS).	**63 (2013 r.)**	**wzrost**
	6. Liczba działających podmiotów gospodarczych (GUS)	**54 629 (2013 r.)**	**wzrost**
	7. Liczba miejsc pracy na obszarze PN2020 (GUS).	**44 784 (2013 r.)**	**wzrost**
	8. Liczba osób pracujących na 1 000 mieszkańców OF PN2020 (GUS).	**154 (2013 r.)**	**wzrost**
	9. Średnie wynagrodzenia brutto (GUS).	**3 173 zł (2013 r.)**	**wzrost**
	10. Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach (GUS)	**10,1% (2014 r.)**	**wzrost**
	11. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (GUS)	**80,45% (2013 r.)**	**utrzymanie/ wzrost**
	12. Liczba osób bezrobotnych w wieku 50+ (PUP)	**3 849 (2013 r.)**	**spadek**
	13. Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych (PUP)	**834 (2013 r.)**	**spadek**
	14. Saldo migracji (GUS).	**-987 (2013 r.)**	**spadek**
	15. Liczba wspólnych/partnerskich projektów zrealizowanych na rzecz rozwoju rynku pracy OF PN2020 (dane własne).	**0**	**wzrost**
	16. Liczba spółdzielni socjalnych (KRS)	**9 (2013 r.)**	**wzrost**

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strona 481

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

CEL STRATEGICZNY II. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy

Realizacja celu ukierunkowana jest na pobudzanie rozwoju rynku pracy OF PN2020 poprzez dopasowanie systemu kształcenia do jego potrzeb.
Realizacja celu uwarunkowana będzie m.in. inwestycjami w kapitał ludzki, którego zatrzymanie na OF PN2020 stanowi kluczowe wyzwanie dla rozwoju obszaru funkcjonalnego. Istotną rolę będzie tu odgrywać współpraca z biznesem przy kształceniu kadr dla lokalnej gospodarki.

Realizacja celu spowoduje zmniejszenie liczby bezrobotnych wśród absolwentów szkół, wzrost wskaźnika aktywności zawodowej absolwentów szkół, zmniejszenie liczby absolwentów kierunków kształcenia nieatrakcyjnych z punktu widzenia lokalnego rynku pracy, zwiększenie liczby absolwentów kierunków kształcenia atrakcyjnych z punktu widzenia lokalnego rynku pracy, zwiększenie liczby praktyk dla uczniów, zwiększenie liczby staży dla absolwentów szkół. Istotne dla OF PN2020 jest także utrzymanie wysokich wskaźników zdawalności egzaminów maturalnych oraz wzrostu liczby organizacji pozarządowych wspierających kształcenie ustawiczne

CELE OPERACYJNE			
1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy OF PN2020 2. Wysoki poziom jakości kształcenia w OF PN2020	1. Platforma współpracy pomiędzy szkolnictwem wyższym, średnim i zawodowym a przedsiębiorcami	**brak**	**powstanie**
	2. Liczba bezrobotnych wśród absolwentów szkół (PUP).	**b.d.**	**spadek**
	3. Wskaźnik aktywności zawodowej absolwentów szkół.	**b.d.**	**wzrost**
	4. Liczba praktyk dla uczniów szkół.	**b.d.**	**wzrost**
	5. Liczba staży dla absolwentów szkół.	**b.d.**	**wzrost**
	6. Liczba uczniów, którzy skorzystali z doradztwa zawodowego na poziomie gimnazjum i szkół średnich.	**b.d.**	**wzrost**
	7. Wskaźnik zdawalności egzaminów maturalnych.	**b.d.**	**wzrost**
	8. Osoby dorosłe uczestniczące w kształceniu (GUS).	**b.d.**	**wzrost**
	9. Liczba organizacji pozarządowych wspierających kształcenie ustawiczne (GUS).	**b.d.**	**wzrost**

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strona 482

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

	10. Liczba wspólnych/partnerskich projektów zrealizowanych na rzecz dostosowania kształcenia do potrzeb rynku pracy OF PN2020 (dane własne).	**0**	**wzrost**
	11. Liczba nauczycieli (z podziałem na poziom kształcenia), którzy wzięli udział w szkleniach podnoszących ich umiejętności do łącznej liczby nauczycieli.	**b.d.**	**wzrost**
	12. Liczba nowoczesnych kierunków kształcenia zawodowego otwieranych w każdym roku (w danym roku)	**b.d.**	**wzrost**

CEL STRATEGICZNY III. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020

Realizacja celu ukierunkowana jest zintensyfikowany i zdywersyfikowany rozwój gospodarczy OF PN2020, który pozytywnie wpłynie na poprawę lokalnego rynku pracy. Intensyfikacja działań zmierzających do zdywersyfikowanego rozwoju gospodarczego związana będzie m. in. z przyciąganiem inwestorów do OF PN2020, wspieraniem lokalnych przedsiębiorców, wykorzystaniem istniejącego potencjału gospodarczego, współpracą z biznesem przy określaniu kierunków rozwoju gospodarczego czy wspieraniem instytucji otoczenia biznesu.

Realizacja celu spowoduje wzrost liczby przedsiębiorstw inwestujących na obszarze PN2020, wzrost wykorzystania inwestycyjnego obszarów położonych w SSE, wzrost poziomu uzbrojenia terenów inwestycyjnych,

CELE OPERACYJNE			
1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów do OF PN2020 2. Wzrost poziomu innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020	1. Procent terenów inwestycyjnych ujętych we wspólnej bazie informacji dla inwestorów (dane własne).	**0%**	**wzrost**
	2. Powierzchnia podstref SSE (w ha)	**215,5ha (2013 r)**	**wzrost**
	3. Liczba nowych inwestorów na obszarze PN2020 (dane JST).	**b.d.**	**wzrost**
	4. System informacji i promocji gospodarczej oraz inwestycyjnej	**brak**	**powstanie**
	5. Liczba osób prowadząca działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców (GUS).	**63 (2013 r.)**	**wzrost**
	6. Liczba wspólnych/partnerskich projektów zrealizowanych na rzecz podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej OF PN2020 (dane własne).	**0**	**wzrost**
	7. Suma środków finansowych pozyskanych na rozwój inteligentnych specjalizacji na obszarze PN2020.	**0 zł**	**wzrost**

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strona 483

3. Wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie OF PN2020 4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020 5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020	8. Rada gospodarcza – *Think tank* – OF PN2020	**brak**	**powstanie**
	9. Liczba przedsiębiorstw działających w branży przetwórstwa rolno-spożywczego	**b.d.**	**wzrost**
	10. Liczba inwestycji z branży elektrowni wiatrowych (liczba wiatraków na obszarze PN2020).	**b.d.**	**wzrost**
	11. Liczba inwestycji z branży elektrowni słonecznych (łączna liczba hektarów zajmowanych przez ogniwa fotowoltaiczne).	**b.d.**	**wzrost**
	12. Liczba i wartość projektów związanych z energetyką odnawialną, zrealizowanych na OF PN2020, w tym moc powstałych instalacji (dane JST, dane inwestorów).	**b.d.**	**wzrost**
	13. Liczba inkubatorów przedsiębiorczości.	**3 (2013 r.)**	**wzrost**
	14. Liczba parków technologicznych.	**0**	**powstanie**
	15. Liczba produktów turystycznych obejmujących OF PN2020 (dane operatorów turystycznych, lokalnych grup działania, JST).	**0**	**wzrost**
	16. Udzielone noclegi na 1000 ludności na obszarze PN2020 (GUS).	**799,95 (2014 r.)**	**wzrost**
	17. Liczba grup producenckich (Izba Rolnicza w Opolu).	**23 (2015 r.)**	**wzrost**
	18. Liczba zarejestrowanych produktów lokalnych, pochodzących z OF PN2020 (Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego).	**b.d.**	**wzrost**
	19. Czas dojazdu z poszczególnych miejscowości OF PN2020 do Opola (na podstawie np. google.maps/targeo). [do porównań wybrano miasta powiatowe – dane: google maps (dostęp 20.10.2015]	**Nysa – Opole: 58 min.** **Prudnik – Opole: 57 min.** **Głubczyce – Opole: 1 godz. 6 min**	**skrócenie**
	20. Czas dojazdu koleją z głównych miast OF PN2020 do Opola (dane przewoźników).	**b.d.**	**skrócenie**
	21. Czas dojazdu z głównych miast OF PN2020 do autostrady A4 (na podstawie np. google.maps/targeo). [dane: gogle maps (dostęp 20.10.2015]	**Nysa: 34 min.** **Prudnik: 43 min.** **Głubczyce: 49 min.**	**skrócenie**
	22. Długość wybudowanych i zmodernizowanych dróg gminnych i powiatowych (dane JST, zarządów dróg).	**b.d.**	**wzrost**

Źródło: opracowanie własne

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

Zasady aktualizacji dokumentu Strategii

Aktualizacja Strategii Rynku Pracy OF PN2020 powinna przyjąć formę kroczącą z rocznym cyklem oceny. Oznacza to, że Zespół Zadaniowy monitorujący proces wdrażania Strategii będzie sporządzał co roku raport z postępów w realizacji przyjętych celów strategicznych. Raport będzie przedstawiał wskaźniki realizacji celów strategicznych i operacyjnych, postępy we wdrażaniu przedsięwzięć i programów kluczowych dla rozwoju rynku pracy oraz opisywał problemy pojawiające się w procesie implementacji Strategii. W raporcie będą także ujęte zalecenia dotyczące ewentualnej rewizji zapisów Strategii.

Aby przygotować raport roczny z postępów we wdrażaniu Strategii Zespół Zadaniowy monitorujący proces wdrażania Strategii będzie prowadził:

- bieżącą ocenę stanu realizacji działań zaplanowanych na dany rok (w odniesieniu do przyjętych w Strategii wskaźników)
- analizy sprawozdań z przebiegu realizacji Strategii sporządzane przez poszczególne jednostki zaangażowane w działania wdrożeniowe
- pogłębione studia oraz analizy i w oparciu o nie będzie formułował propozycje wprowadzenia modyfikacji do Strategii powodowane np. zmieniającymi się warunkami społeczno-gospodarczymi lub niemożliwością zrealizowania zaplanowanych działań.

Ostateczna ocena realizacji Strategii nastąpi w 2026 r. Zespół Zadaniowy przygotuje raport końcowy opisujący założenia Strategii oraz poziom realizacji przyjętych celów strategicznych.

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszu EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

12. Załącznik nr 2 – Konsultacje społeczne – raport

Wstęp

W ramach konsultacji społecznych dokumentu Strategii Rynku Pracy odbyły się spotkania konsultacyjne z lokalnymi liderami opinii, przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi oraz mieszkańcami gminy i powiatów Partnerstwa Nyskiego 2020. Celem spotkań było uzyskanie opinii i uwag dot. projektu Strategii Rynku Pracy Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020. Na spotkaniu zostały zaprezentowane elementy składowe dokumentu Strategii oraz szczegółowo została przedstawiona wizja i misja oraz cele strategiczne i operacyjne. Uczestnikom zostały również rozdane merytoryczne materiały pomocnicze w postaci zadań priorytetowych.

Uczestnicy spotkania mogli zgłaszać swoje uwagi podczas prezentacji poszczególnych elementów Strategii. Na koniec spotkania został również przewidziany czas na dyskusję. Osoby, które wolałby zgłosić uwagę podczas spotkania w formie pisemnej miały także taką możliwość, dzięki przygotowanym papierowym formularzom zgłaszania uwag. Ponadto konsultacje odbywały się także w formie elektronicznej na portalu Cyfrowa Demokracja.

Spotkania odbyły się zgodnie z zaplanowanym scenariuszem.

Agenda spotkania znajduje się poniżej:

Czas	Działanie
35’	4. Informacje nt. projektu i Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 5. Metody konsultacji 6. Konsultacje dokumentu cz. 1 – Przebieg prac nad strategią – Części składowe dokumentu
10’	Przerwa kawowa[117]
35’	Konsultacje dokumentu cz. 2 – Misja, wizja – Cele strategiczne i operacyjne – *Dyskusja*
10’	Podsumowanie i zakończenie spotkania

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

[117] W przypadku dodatkowego spotkania w Gminie Otmuchów w dniu 11.12.2015 nie było przerwy kawowej, a samo spotkanie było nieco krótsze.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

partnerstwo nyskie 2020
razem dla przyszłości...

Harmonogram spotkań

miejsce	rodzaj spotkania	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Grodków	spotkania z liderami										11:30-13:00			
	spotkania z mieszkańcami										17:30-19:00			
Powiat nyski	spotkania z liderami				11:30-13:00									
	spotkania z mieszkańcami				17:30-19:00									
Skoroszyce	spotkania z liderami			11:30-13:00										
	spotkania z mieszkańcami			17:30-19:00										
Nysa	spotkania z liderami		11:30-13:00											
	spotkania z mieszkańcami		17:30-19:00											
Otmuchów	spotkania z liderami				11:30-13:00									
	spotkania z mieszkańcami				17:30-19:00									
Paczków	spotkania z liderami	11:30-13:00												
	spotkania z mieszkańcami	17:30-19:00												
Łambinowice	spotkania z liderami		11:30-13:00											
	spotkania z mieszkańcami		17:30-19:00											
Korfantów	spotkania z liderami			11:30-13:00										
	spotkania z mieszkańcami			17:30-19:00										
Głuchołazy	spotkania z liderami	11:30-13:00												
	spotkania z mieszkańcami	17:30-19:00												
Powiat prudnicki	spotkania z liderami	11:30-13:00												
	spotkania z mieszkańcami	17:30-19:00												
Prudnik	spotkania z liderami		11:30-13:00											
	spotkania z mieszkańcami		17:30-19:00											
Lubrza	spotkania z liderami			11:30-13:00										
	spotkania z mieszkańcami			17:30-19:00										

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strona 487

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

Biała	spotkania z liderami				11:30-13:00										
	spotkania z mieszkańcami				17:30-19:00										
Powiat głubczycki	spotkania z liderami	11:30-13:00													
	spotkania z mieszkańcami	17:30-19:00													
Głubczyce	spotkania z liderami		11:30-13:00												
	spotkania z mieszkańcami		17:30-19:00												
Branice	spotkania z liderami			11:30-13:00											
	spotkania z mieszkańcami			17:30-19:00											
Kietrz	spotkania z liderami				11:30-13:00										
	spotkania z mieszkańcami				17:30-19:00										

Ponadto w Gminie Otmuchów w dniu 11.12.2015 r. odbyło się dodatkowe spotkanie konsultacyjne.

Ponadto w powiecie prudnickim do dnia 18.12.2015 r. prowadzone były konsultacje w formie elektronicznej.

Zgłoszone uwagi i wprowadzone zmiany do dokumentu Strategii

- Głuchołazy: brak uwag,

- Paczków: Należy w dokumencie zwrócić uwagę na specjalizację OF PN2020. Dokument Strategii powinien wskazywać które z branż powinny być szczególnie rozwijane. Odzwierciedlenie tego powinno się znaleźć w zapisie celów. – dokument strategii wskazuje takie branże,

- powiat głubczycki: **BRAK W OPINII JEDNEGO Z UCZESTNIKÓW KONSULTACJI W MISJI I WIZJI III SEKTORA, WSPARCIA SAMORZĄDÓW DLA EKONOMII SPOŁECZNEJ.** – *wizja i misja muszą operować na relatywnie wysokim poziomie, wobec tego nie widzimy możliwości wprowadzenia takiej zmiany*,

- powiat prudnicki:

Lp.	Zapis Strategii	Treść uwagi	Propozycja zmiany	Modyfikacja strategii
7.	Cel operacyjny 1.1. Niski poziom bezrobocia w OF PN2020	Prosimy o odniesienie się do celu niski poziom bezrobocia – wskaźnik w stosunku do bezrobocia w latach 2010-	Przy celu operacyjnym 1.1. Niski poziom bezrobocia w OF PN2020 dodać odniesienie, że przez niski	Zmiana zostanie wprowadzona.

Strona 488

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

		2015 (średnia z tych lat)	poziom bezrobocia będziemy rozumieć przede wszystkim stopę bezrobocia w roku 2026 (ew.2030) niższą niż średnia stopa bezrobocia w OF PN2020 w latach 2010-2015	
8.	Wizja	Należy zmodyfikować treść wizji 2 i przyjąć zmodyfikowaną wizję w wersji 2	Wizja 2 powinna mieć treść „Obszar Funkcjonalny Partnerstwo 2020 to przyjazne miejsce do życia charakteryzujące się wysokim poziomem rozwoju gospodarczego, rozwiniętym i atrakcyjnym rynkiem pracy oraz kształceniem dostosowanym do potrzeb tego rynku”.	Wizja powinna prezentować obraz przyszłości, a nie teraźniejszości. W związku z tym nie możemy tak zmodyfikować wizji.
9.	Misja	Należy zmodyfikować treść misji i wykreślić słowa „mieszkańcom OF PN2020”. Dzięki wykreśleniu tych słów uzyskamy misję o pełniejszym charakterze, bez niepotrzebnych powtórzeń jakiego obszaru ona dotyczy.	Proponowane brzmienie misji „Misją Partnerstwa Nyskiego 2020 w obszarze rynku pracy jest podejmowanie wspólnych działań na rzecz zapewnienia odpowiednich warunków nauki i pracy przy jednoczesnym racjonalnym wykorzystaniu posiadanych atutów do rozwoju innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki”.	Zmiana zostanie wprowadzona.

- Głubczyce: **BRAK ZWRÓCENIA UWAGI, NA MAŁĄ ILOŚĆ OFERT MIEJSC PRACY DLA KOBIET, ORAZ NIE MA INFORMACJI NA TEMAT PRZEKWALIFIKOWYWANIA ZAWODOWEGO KOBIET.** – strategia zawiera informacje nt. małej ilości miejsc pracy dla kobiet – cel operacyjny 1.1,

- Łambinowice: brak uwag,

Strona 489

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

- Nysa:

Lp.	Zapis Strategii	Treść uwagi	Propozycja zmiany	Modyfikacja strategii
10.	1.1. dopisać	Zwrócenie uwagi na osoby bezrobotne, nie tylko długotrwale bezrobotne.		Zmiana zostanie wprowadzona.
19.	1.1.15	Realizacja zadania nierealna.	Wymaga wyjaśnień	Zostaną wprowadzone wyjaśnienia.
20.	1.1.8	Usunąć nawias		Zmiana zostanie wprowadzona.
21.	1.1.12	Co oznacza ten punkt – szczegółowe rozwinięcie punktu.		Zostaną wprowadzone wyjaśnienia.
22.	1.1.9	Podmiotów ekonomii społecznej zamiast spółdzielni socjalnych		Zmiana zostanie wprowadzona.
23.	1.2.10	Szersze działania – dodatkowe zajęcia w szkołach, doradztwo zawodowe. Ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży.		Zmiana zostanie wprowadzona.
24.	1.4.7	Szersze działania – dodatkowe zajęcia w szkołach, doradztwo zawodowe. Ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży.		Zmiana zostanie wprowadzona.
25.	2.1.8	Wprowadzić element kontrolny.		Zmiana zostanie wprowadzona.
26.	2.1.13	W jaki sposób będzie realizowane. Określenie sposobów realizacji.		Zostaną wprowadzone wyjaśnienia.
27.	2.2.1	Przy założeniu że mamy rozwinięty system szkolnictwa zawodowego.		Nawet przy nisko rozwiniętym systemie szkolnictwa zawodowego można wprowadzać programy podnoszące jego jakość. Nie ma potrzeby wprowadzania dodatkowych zapisów.
28.	2.2.6	Dla nauczycieli na stałe zatrudnionych w pełnym wymiarze godzin.		Nie ma potrzeby tak precyzyjnego zapisu.
29.	2.2.13	Połączyć z 2.2.2		Zadania te, mimo podobieństw, mówią o czym innym. 2.2.2 mówi o doposażeniu, 2.2.13 o pozyskiwaniu środków. Nie potrzeby zmian.
30.	3.1.7	Profesjonalna obsługa inwestora, a nie poprawa jakości obsługi inwestora.		Zadanie 3.1.7 nie mówi o jakości obsługi inwestora.
31.	3.3.1	dodać -Ze szczególnym uwzględnieniem osób		Nie ma potrzeby takiego

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

		niepełnosprawnych.		doprecyzowanie, szczególnie, że zadanie 3.3.1 odnosi się to rozwoju przedsiębiorczości jako takiej. O wsparci osób niepełnosprawnych mówi punkt 3.3.2.
32.	3.3.2	Systematyczne wsparcie, długofalowa forma pomocy.		Program z założenia jest formą systematyczną i długofalową.
33.	3.2.9	Jest to powielenie 3.3.5		Zadanie 3.2.9 dotyczy wzrostu innowacyjności i jest ściśle powiązane z celem operacyjnym 3.2. Natomiast zadanie 3.3.5 dotyczy przedsiębiorczości w wymiarze ogólnym. Nie ma potrzeby wykreślenia tego zadania.
34.	3.3.10	Wykreślić - w branży turystycznej.		Zmiana zostanie wprowadzona.
35.	3.3.11	Wykreślić - gospodarczej i turystycznej. Wspólnego (literówka)		Zmiana zostanie wprowadzona.
36.	3.4.	Jakie są podstawy wyeksponowania turystyki.		Podstawą są wyniki analizy SWOT.

Uporządkowanie działań chronologicznie… - *nie da się wprowadzić chronologii działań, bowiem wiele z nich dzieje się równocześnie i jest zależne od czynników wewnętrznych i zewnętrznych*.

- Prudnik: brak uwag,

- Branice: brak uwag,

Strona 491

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

- Korfantów:

Lp.	Zapis Strategii	Treść uwagi	Propozycja zmiany	Modyfikacja strategii
11.	**Misją Partnerstwa Nyskiego 2020 jest:** • Podejmowanie **wspólnych działań** na rzecz zapewnienia mieszkańcom, przedsiębiorcom i osobom odwiedzającym OF PN2020 **usług społecznych** na wysokim poziomie, odpowiednich **warunków nauki, pracy i wypoczynku** przy jednoczesnym racjonalnym wykorzystaniu zasobów naturalnych i potencjału lokalnego do rozwoju **innowacyjnej i konkurencyjnej** gospodarki.	Zmiana kolejności „(…) pracy, nauki i wypoczynku (..)”	**Misją Partnerstwa Nyskiego 2020 jest:** • Podejmowanie **wspólnych działań** na rzecz zapewnienia mieszkańcom, przedsiębiorcom i osobom odwiedzającym OF PN2020 **usług społecznych** na wysokim poziomie, odpowiednich **warunków pracy, nauki i wypoczynku** przy jednoczesnym racjonalnym wykorzystaniu zasobów naturalnych i potencjału lokalnego do rozwoju **innowacyjnej i konkurencyjnej** gospodarki.	Uwaga zostanie wprowadzona

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strona 492

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

- Lubrza: brak uwag,
- Skoroszyce: brak uwag,
- Biała: brak uwag,
- Kietrz: brak uwag,
- Otmuchów: brak uwag,
- powiat nyski:

Lp.	Zapis Strategii	Treść uwagi	Propozycja zmiany	Modyfikacja strategii
12.	2.1	W zadaniach realizacyjnych dodać kształcenie wśród uczniów umiejętności tworzenia i wdrażania projektów		Uwaga jest zbyt ogólna, nie wiadomo jakich projektów dotyczy.

- Grodków:
  - przyjąć wizję nr 2 po modyfikacji (chodzi o dodanie słowa „atrakcyjny” przy rynku pracy) – *zmiana zostanie przyjęta.*
  - należy doprecyzować cel operacyjny „Niski poziom bezrobocia” – *zostanie to doprecyzowane*.

Strona 493

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Ankieta uzupełniająca

Ponadto w ramach uzupełnienia ilości uczestników biorących udział w konsultacjach przeprowadzono dodatkowe badania z mieszkańcami.

Ich wyniki potwierdziły zapisy strategii, tj. wskazały na ważne i pilne elementy oraz priorytetowy charakter celów operacyjnych.

Pilność	
Cel strategiczny 1. Rozwinięty rynek pracy	3,79
Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy	3,57
Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020	3,74
Ważność	
Cel strategiczny 1. Rozwinięty rynek pracy	3,46
Cel strategiczny 2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy	3,74
Cel strategiczny 3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020	3,23

Jak widać badani wskazali, że najpilniejszy do realizacji jest cel strategiczny nr 1, czyli Rozwinięty rynek pracy. Ponadto według respondentów ważny jest cel nr 2, czyli Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy. Wskazane w tabeli powyżej wartości, to średnia z przyznanych punktów w skali od 1 do 5.

1.1. Niski poziom bezrobocia w OF PN2020	36,6%
1.2. Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020	32,8%
1.3. Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy	9,6%
1.4 Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020	21,0%

W opinii respondentów cele operacyjne nr 1.1 i 1.2 są zdecydowanie najważniejsze w celu strategicznym nr 1.

2.1. Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy	47,1%
2.2. Wysoki poziom jakości kształcenia	52,9%

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Z kolei w celu strategicznym nr 2 nieco więcej uwagi należy poświęcić celowi operacyjnemu nr 2.2

3.1. Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów	30,0%
3.2. Wzrost poziomu innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020.	31,0%
3.3. Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020.	10,9%
3.4. Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020.	5,4%
3.5. Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020	22,7%

W celu strategicznym nr 3 należy więcej uwagi poświęcić na początku wdrażania Strategii celom operacyjnym nr 3.2 i 3.1.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, perfekcyjnych Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

13. Załącznik nr 3 – Decyzje o odstąpieniu od oceny oddziaływania na środowisko

Regionalna Dyrekcja
Ochrony Środowiska w Opolu
ul. Obrońców Stalingradu 66
45-512 Opole

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA
2016 -01- 21
Nr rejestru 7736 Podpis

Opole, 20 .01.2016 r.

WOOŚ.411.2.115.2014.KM

Jarosław Sawicki
Instytut Badawczy IPC Sp. z .o. o.
ul. Ostrowskiego 30
52-238 Wrocław

Odpowiadając na wniosek z dnia 22.12.2015 r., uzupełniony w przy pismach z dnia: 11.01.2016 r. oraz 19.01.2016 r., w sprawie uzgodnienia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu, na podstawie art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.), konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla dokumentu pn. Strategia Rynku Pracy Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 informuję, co następuje.

Projekt Strategii wyznacza cele strategiczne i operacyjne, dla których określono zadania priorytetowe. Analiza przedłożonego projektu oraz uzasadnienia zawierającego informacje o uwarunkowaniach, o których mowa w art. 49 ww. ustawy wykazała, że w stosunku do jednego z zadań (CO3.5/p7. Modernizacja i rozwój sieci dróg (głównie gminnych i powiatowych) na terenie OF PN2020) mogą mieć zastosowanie przepisy art. 47 ww. ustawy.

We wniosku podkreślono jednak, że zadania wymienione w projekcie nie wyznaczają ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Ponadto, w odniesieniu do zadania o nr CO3.5/p7 wskazano, że nie przewiduje ono działąń inwestycyjnych związanych z modernizacją i budową dróg, a jedynie wskazuje, że takie działania powinny być podejmowane. Równocześnie podkreślono, że zadanie to wpisuje się w cele projektowanej Strategii, jednak szczegółowe działania w tym zakresie zostały ujęte w Strategii Rozwoju Transportu Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020, dla której trwa procedura oceny strategicznej.

Przepis zawarty w art. 4 ust. 3 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. *w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko* (SEA), umożliwia niepodejmowanie SOOŚ w przypadku, kiedy miałoby dojść do powielania oceny oddziaływania na środowisko. W przedmiotowym przypadku, kluczowe jest rozstrzygnięcie, czy zachodzi zbieżność pomiędzy przedsięwzięciami wpisanymi w projektowaną Strategię, a procedurami z zakresu ocen oddziaływania na środowisko dla innych dokumentów, bądź samych przedsięwzięć.

Wobec faktu prowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w stosunku do projektu dokumentu zawierającego szczegółowe zapisy dotyczące budowy i modernizacji sieci drogowej na obszarze Partnerstwa, można przyjąć, że założenia projektowanego dokumentu wymagające oceny oddziaływania na środowisko zostały poddane postępowaniu wynikającemu z przepisów ustawy OOŚ, poprzez przeprowadzenie strategicznej oceny dla projektu Strategii Rozwoju Transportu Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020.

Podsumowując, stwierdzono **brak przesłanek** do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii Rynku Pracy Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska w Opolu
Alicja Majewska

Otrzymują:
1. Adresat
2. aa

Sprawę prowadzi Karolina Motyka, tel. 774526236
Karolina Motyka
Starszy Specjalista
20.01.2016r.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

OPOLSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY

ul. Mickiewicza 1, 45-367 Opole
sekr. tel. 77 442 69 01, fax 77 442 69 04
e-mail: wsse.opole@pis.gov.pl http://wsseopole.pis.gov.pl

Opole, dnia 2016.02.04

NZ.9022.1.47.2016.JG

Pan
Jarosław Sawicki
Pełnomocnik
Adres do korespondencji:
Instytut Badawczy IPC Sp. z o.o.
ul. Ostrowskiego 30
52-238 Wrocław

Odpowiadając na pismo z dnia 2016.01.22 (data wpływu: 2016.01.25) dot. odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu „Strategia Rynku Pracy Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020", Opolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny informuje, że działając zgodnie z art. 58 ust. 1 pkt 2 i art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity - Dz.U. z 2013 r., poz. 1235 ze zmianami),

o p i n i u j e

odstąpienie od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategia Rynku Pracy Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020".

Do poszczególnych celów strategicznych wyznaczono następujące cele operacyjne, które wyznaczają działania właściwe dla koncepcji rozwoju gmin, powiatów i całego Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwa Nyskiego 2020:

1. Rozwinięty atrakcyjny rynek pracy:
   - Niski poziom bezrobocia w OF PN2020;
   - Strategiczne podejście do rozwoju rynku pracy OF PN2020;
   - Zacieśnienie współpracy Partnerów OF PN2020 w rozwiązywaniu problemów rynku pracy;
   - Pozytywne zmiany w postawach społeczeństwa OF PN2020.
2. Kształcenie dostosowane do potrzeb rynku pracy:
   - Kierunki kształcenia powiązane ze zmianami na rynku pracy OF PN2020;
   - Wysoki poziom jakości kształcenia w OF PN2020.
3. Wysoki poziom rozwoju gospodarczego OF PN2020:
   - Rozwinięty system przyciągania i wspierania inwestorów;
   - Wysoki poziom innowacyjności przedsiębiorstw działających na terenie OF PN2020;
   - Wysoki poziom przedsiębiorczości na terenie OF PN2020;
   - Opracowanie wizji rozwoju gospodarczego OF PN2020;
   - Wzrost poziomu dostępności komunikacyjnej OF PN2020.

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

U z a s a d n i e n i e:

Pan Jarosław Sawicki (działając w imieniu Burmistrza Nysy) wystąpił z wnioskiem jw., celem uzyskania opinii w sprawie odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu „Strategia Rynku Pracy Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020".

Zgodnie z nadesłaną analizą projektowany dokument nie wyznacza również ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

W związku z powyższym stwierdzono jw.

Opolski Państwowy
Wojewódzki Inspektor Sanitarny
dr n. med. Anna Matejuk

Do wiadomości :
Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Nysie
ul. Żeromskiego 7/9, 48-304 Nysa

2/2

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

14. Załącznik nr 4 – Badania, ankiety, raporty oraz inne dokumenty opracowane na potrzeby tworzonej Strategii

I. Raport z badań jakościowych przeprowadzonych w I etapie opracowania Strategii Rynku Pracy Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020

Nota metodologiczna

Badania jakościowe zostały przeprowadzone w okresie od listopada 2014 roku do stycznia 2015 roku.

Proponowana technika / metoda badawcza	Opis i uzasadnienie techniki / metody badawczej	Dobór próby
IDI z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych OF	Badanie IDI z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych pozwoliło na pozyskanie pogłębionych odpowiedzi na problemy związane z rynkiem edukacyjnym oraz jego wpływem na rozwój rynku pracy obszaru funkcjonalnego. Pozwoliło także oszacować i zanalizować ścieżki edukacyjne i zawodowe absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.	Dobór nastąpił w sposób pełny, tzn. zostali przebadani przedstawiciele wszystkich szkół ponadgimnazjalnych znajdujących się na terenie obszaru funkcjonalnego, którzy wyrazili chęć udziału w badaniu.
TDI z przedstawicielami IOB, organizacji pracodawców i partnerów społecznych	Badanie TDI z przedstawicielami IOB, organizacji pracodawców i partnerów społecznych OF pozwoliło na pozyskanie pogłębionych odpowiedzi na problemy związane z rozwojem społeczno-gospodarczym i rynku pracy obszaru funkcjonalnego, szczególnie w zakresie wparcia przedsiębiorczości.	Dobór próby celowy, zostało przebadanych łącznie 15 przedstawicielami IOB, organizacji pracodawców i partnerów społecznych. Dobór celowy pozwolił na przebadanie przedstawicieli każdej kategorii Wielkość próby: 15
IDI/TDI z przedstawicielami NGO	Badanie IDI/TDI z przedstawicielami NGO pozwoliło na uzyskanie informacji nt. aktywności obywatelskiej mieszkańców obszaru funkcjonalnego. Dzięki temu możliwe było bardzo dobre rozpoznanie problemów rozwojowych rynku pracy w kontekście aktywności społecznej mieszkańców obszaru funkcjonalnego.	Dobór próby nastąpił w sposób celowy, tj. zostały przeprowadzone wywiady z przedstawicielami NGO każdego z Partnerów, po 2 wywiady u każdego partnera. Wielkość próby: 34

Analiza szczegółowa

1.1. Aktywność obywatelska

Wpływanie na otaczający świat, poprzez aktywny udział w życiu społeczności (np. lokalnej), zarówno na polu społecznym jak i politycznym, jest jedną z możliwości jaką

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z budżetu Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

daje swoim obywatelom państwo demokratyczne. Ta niewymuszona działalność, może objawiać się m.in. poprzez czynny udział w wyborach, angażowanie w funkcjonowanie stowarzyszeń czy fundacji oraz szeroko pojęte zainteresowanie wydarzeniami mającymi miejsce w otoczeniu społecznym, wpływającymi na jakość życia, zarówno poszczególnych jednostek, jak i ogółu.

Biorąc pod uwagę wyniki badania jakościowego przeprowadzonego na potrzeby niniejszej analizy, trudno jest jednoznacznie ocenić poziom aktywności obywatelskiej mieszkańców gmin partnerskich. Z jednej strony przedstawiciele organizacji trzeciego sektora, działających w obszarze OF PN2020 twierdzili, że (w przypadku ich jednostki) widoczne jest zainteresowanie ze strony mieszkańców. Z drugiej zaś, część respondentów jednoznacznie twierdziła, że zaangażowanie mieszkańców w działania organizacji jest znikome.

Chcąc potraktować zebrane dane w sposób ilościowy widzimy, że liczba respondentów których zdaniem aktywność mieszkańców jest widoczna, była nieznacznie większa niż tych, w których opinii aktywność ta nie występuje. Mimo to badani, zapytani o poziom zaangażowania w działania organizacji trzeciego sektora, najczęściej udzielali odpowiedzi, które świadczyły o trudności w dokonaniu jednoznacznej oceny.

Ze względu na zróżnicowany zakres działalności reprezentowanych przez respondentów organizacji, nie można jednoznacznie wskazać obszarów, w które mieszkańcy angażują się najchętniej, a którymi nie wykazują zainteresowania. Mimo to, z odpowiedzi badanych jasno wynika, że podstawowym warunkiem zaangażowania obywateli w jakiekolwiek działania, jest korzyść jaką dzięki temu odniosą. Nie chodzi jednak o korzyść w wymiarze jednostkowym lecz ogólnym, taką jak np. poprawa estetyki i wizerunku miejscowości, powstanie nowych obiektów (np. placu zabaw) i ogólne podniesienie jakości życia swojego i osób z najbliższego otoczenia.

Zwrócono również uwagę na fakt, że motywacją dla uczestnictwa w danym wydarzeniu czy jest chęć niesienia pomocy innym. Wskazano na przykłady akcji, które cieszyły się dużym zainteresowaniem, a organizowane były w celu zebrania środków na pomoc konkretnej osobie. Tu należy zaznaczyć, że istotnym elementem był fakt, że osoba do której kierowano pomoc nie była anonimowa, lecz była członkiem społeczności lokalnej. Jest to bardzo pozytywny sygnał, szczególnie w świetle wypowiedzi niektórych respondentów, według których ludzie nastawieni są raczej na branie a nie dawanie czegoś od siebie.

Nie bez znaczenia jest również działalność liderów lokalnych którzy poza tym, że dostrzegają potrzeby zmian, odgrywają ważną rolę w inicjowaniu i organizacji akcji czy wydarzeń. Co ważne, są w stanie swoim entuzjazmem i energią zarazić inne osoby, a tym samym zachęcić do działania. Motorem napędowym aktywności obywatelskiej, jest również możliwość pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych.

Poza wyżej wymienionymi, respondenci dostrzegają, że mieszkańcy biorą również chętnie udział w imprezach okolicznościowych oraz sportowych, organizowanych przez miejscowe stowarzyszenia. Jest to ciekawa forma spędzenia czasu wolnego, umożliwiająca integrację, co jest szczególnie cenne w sytuacji ograniczonego dostępu do instytucji kultury. Zwraca się jednak uwagę na fakt, że mieszkańcy wolą raczej angażować się w z góry zaplanowane i zorganizowane akcje, niż wychodzić z własną inicjatywą. Jednak jak zauważył jeden z badanych, aktywność obywatelska jest czymś co dopiero zaczyna dojrzewać, ludzie uczą się czym jest wspólny cel i działania dla dobra ogółu, ale z całą pewnością warto je propagować. Istotne jest zatem aby, np. za pośrednictwem mediów

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

lokalnych, informować mieszkańców o wydarzeniach jakie mają miejsce i zachęcać ich do aktywnego uczestnictwa.

1.2. Rynek pracy

Wyniki jakościowej części badania dotyczącej sytuacji na lokalnym rynku pracy, ukazują raczej negatywny obraz tej sfery życia gospodarczego. Oczywiście mowa jest tu o subiektywnych odczuciach badanych względem rynku, i choć niewielka część z nich nie czuła się kompetentna aby dokonywać takiej oceny, to jednak większość respondentów (niezależnie czy byli to przedstawiciele organizacji trzeciego sektora czy instytucji otoczenia biznesu), negatywnie wypowiadała się na ten temat.

Niestety, stwierdzenia świadczące o tym, że na terenie gminy/powiatu coś takiego jak rynek pracy w ogóle nie funkcjonuje, padały bardzo często. Zapytani o przyczyny takich opinii, badani wskazywali na liczne czynniki, które w konsekwencji prowadzą do dużego bezrobocia i braku perspektyw na lokalnym rynku pracy. Najczęściej mówiono o braku nowych miejsc pracy – jeżeli już powstają nowe przedsiębiorstwa, to są to na ogół małe działalności, w których zatrudnienie może znaleźć najwyżej kilka osób, a na terenie powiatu/ gminy nie funkcjonują duże zakłady. Za istotna barierę dla rozwoju rynku pracy na terenie obszaru funkcjonalnego uznano również brak zainteresowania ze strony inwestorów. Przyczyn takiego stanu rzeczy badani upatrują w małej atrakcyjności inwestycyjnej obszaru (zdaniem części badanych władze samorządowe w niewystarczającym stopniu podejmują działania na rzecz tworzenia oferty dla inwestorów) oraz niekorzystnym położeniu geograficznym. Pozostałe wymieniane czynniki hamujące rozwój rynku pracy to:

- zamykanie dużych zakładów pracy funkcjonujących na terenie gminy/powiatu,
- niedopasowanie programu edukacji do potrzeb rynku pracy, w tym brak podstawowej wiedzy wśród młodych ludzi na temat prowadzenia działalności gospodarczej,
- odpływ młodych ludzi do większych miast lub za granicę,
- skomplikowane procedury ubiegania się o środki unijne,
- niewykorzystanie walorów turystycznych obszaru,
- niewystarczająco rozwinięta infrastruktura transportowa negatywnie wpływająca na mobilność zawodową mieszkańców.

Zaledwie jedna osoba spośród badanych zapytanych o sukcesy jakie mają/miały miejsce na lokalnym rynku pracy, była w stanie podać przykład (z terenu powiatu prudnickiego, gdzie sukces ten polegał na rozwoju bazy noclegowej, powstaniu szlaków i ścieżek turystycznych).

Równie trudno było respondentom odpowiedzieć na pytanie o prężnie działające na obszarze funkcjonalnym gałęzie gospodarki. Jeżeli wskazywano jakiekolwiek (często z zaznaczeniem, że dana branża nie działa prężnie, ale po prostu się rozwija na tym obszarze), to najczęściej było to rolnictwo. Rzadziej wskazywano na takie branże jak turystyka, budowlana oraz produkcyjna (np. systemy grzewcze). Także pytani o ewentualne podobieństwa i różnice pomiędzy rynkiem pracy na poszczególnych obszarach OF PN2020, respondenci często nie potrafili ich wskazać. Ich odpowiedzi były sprzeczne, a ci którzy podobieństwa dostrzegali, koncentrowali się na trudności w tworzeniu atrakcyjnych warunków dla inwestorów, zbliżonej wielkości gmin, wysokim poziomie bezrobocia na obszarach wiejskich, zamykaniu zakładów pracy, odpływie młodych ludzi oraz braku nowych miejsc pracy. Odnośnie różnic, często twierdzono, że struktura zatrudnienia uzależniona jest wielkości gminy (im gmina większa tym szanse na znalezienie pracy większe), a sama sytuacja na rynku pracy determinowana jest tym, czy na terenie

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, partnerskich Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

gminy zlokalizowany jest jakiś duży pracodawca (jako przykład podano Zakład Przemysłu Cukierniczego Otmuchów S.A.).

Większość badanych była zdania, że poszczególne rynku pracy na obszarze OF PN2020 nie łączą się ze sobą i skupiają tylko miejscową ludność. Jako elementy wspólne wskazano domy pomocy społecznej, które zlokalizowane na terenie poszczególnych gmin, dają mieszkańcom zatrudnienie w charakterze opiekunów. Warto również wspomnieć o Euroregionie Pradziad, które członkami są m.in. gmina Biała, Nysa czy powiat prudnicki (obecnie Euroregion liczy 32 gminy i 5 powiatów ze strony polskiej, zaś po stronie czeskiej jest to 71 miasta i gminy). W ramach swojej działalności Pradziad organizował m.in. szkolenia dla polskich przedsiębiorców zainteresowanych współpracą gospodarczą z czeskimi firmami. Spotkania cieszyły się dużym zainteresowaniem, co może przełożyć się na pozytywne zmiany na lokalnych rynkach pracy.[118]

Celem badania jakościowego było również zidentyfikowanie działań podejmowanych w kontekście rynku pracy, przez lokalne organizacje trzeciego sektora oraz instytucje otoczenia biznesu. Przeprowadzone badania pozwoliły na stworzenie katalogu takich działań:

- pozyskiwanie środków z Funduszu Pracy na tworzenie miejsc pracy,
- organizacja kursów kwalifikacyjnych,
- prowadzenie naboru wniosków o dofinansowanie projektów (w ramach działalności LGD),
- szkolenia z zakresu pozyskiwania środków unijnych,
- szkolenia z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej,
- wsparcie doradcze dla przedsiębiorców,
- promocja środków unijnych,
- inkubator przedsiębiorczości,
- działania ukierunkowane na zastopowanie powstawania dużych marketów czy domów towarowych, których działalność negatywnie wpływałaby na funkcjonowanie małych lokalnych przedsiębiorców.

Działania te podejmują przede wszystkim IOB. Przedstawiciele NGO przyznają, że ich działalność raczej nie generuje miejsc pracy, na ogół funkcjonują na zasadzie wolontariatu (wyjątkiem są np. fundacje czy stowarzyszenia prowadzące szkoły lub przedszkola, które dają zatrudnienie członkom lokalnych społeczności). Starają się jednak (o ile leży to w obszarze ich działalności) wspierać lokalny rynek pracy. Jako przykład podano współutworzenie spółdzielni socjalnej oraz wspieranie inicjatyw podejmowanych przez inne podmioty.

Podczas badania poruszono również kwestię aktywności obywatelskiej w kontekście rynku pracy. Poza przytaczaniem tych samych co wcześniej czynników, które zdaniem respondentów determinują sytuacje na lokalnym rynku pracy, pojawiła się również kwestia motywacji do aktywnego podejmowania działań zmierzających do poprawy sytuacji zawodowej wśród samych mieszkańców. W opinii badanych, niechęć do zmiany/podnoszenia kwalifikacji i popadanie w pewien marazm związany z niekorzystna sytuacją na rynku, także przyczyniają się do obniżenia aktywności mieszkańców. Chodzi zarówno o aktywność zawodową jak i obywatelską, bo jak zauważyła jedna z respondentek (przedstawicielka nyskiej organizacji działającej w obszarze inicjatyw społecznych), aby zacząć myśleć o dobru ogółu i chcieć poświęcić trochę swojego czasu w czynie społecznym, najpierw musimy odczuć, że nasze własne potrzeby są zaspokojone.

[118] www.europradziad.pl [dostęp z dnia 04.02.2015 r.]

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Właśnie w działaniach ukierunkowanych na zmianę postaw wśród miejscowej ludności organizacje pozarządowe widziałyby dla siebie miejsce. Działania te miałyby polegać m.in. na budowaniu świadomości na temat rynku pracy i zachodzących na nim zmian, zachęcaniu do przekwalifikowania i/lub podnoszenia kwalifikacji. Dodatkowo, NGO mogłyby wesprzeć władze organizując kursy i szkolenia oraz upowszechniając wiedzę na temat zakładania i funkcjonowania spółdzielni socjalnych. Wszystko to jednak w ścisłej współpracy z miejscowymi władzami i pamiętając, że organizacje pozarządowe poruszają się w ramach bardzo ograniczonego budżetu. Należy zaznaczyć, że część badanych wyraziła zdecydowaną opinię zgodnie z którą, poprawa sytuacji na rynku pracy nie powinna leżeć w gestii NGO, lecz odpowiedzialne za to powinny być tylko i wyłącznie władze samorządowe.

Dla rozwoju lokalnego, równie ważny co aktywność obywatelska, jest kapitał ludzki oraz społeczny. Wykształceni, chętni do działania i kreatywni ludzie są na ogół swego rodzaju motorem wielu pozytywnych zmian jakie zachodzą w otoczeniu zarówno społecznym jak i gospodarczym. Uczestnicy badania jakościowego utożsamili ten kapitał przede wszystkim z ludźmi młodymi, dlatego też dostrzegają na tym polu spore problemy – w opinii wielu z nich, kapitał ludzki i społeczny mieszkańców obszaru funkcjonalnego *kurczy się*. Młodsi wyjeżdżają w poszukiwaniu lepszego życia, a starsi nie mają już siły i ochoty aktywnie działać.

Należy zaznaczyć, że znaczna część badanych nie była w stanie udzielić odpowiedzi na pytanie o wpływ kapitału społecznego na rozwój lokalnego rynku pracy.

1.3. **Rozwój społeczno-gospodarczy obszaru funkcjonalnego**

Niezależnie od gminy/powiatu, uczestnicy badania jakościowego (przedstawiciele instytucji otoczenia biznesu) byli zdania, że obszar słabo rozwija się pod względem społecznym i gospodarczym. Jako główną barierę wskazywano wysoki poziom bezrobocia spowodowany brakiem nowych miejsc pracy, co dodatkowo przekłada się na powstawanie kolejnej bariery rozwojowej, jaką jest odpływ kapitału ludzkiego. Poza tym wśród negatywnych cech obszaru wymieniano: brak dużych zakładów pracy (w tym inwestorów), niewystarczający stopień skomunikowania oraz rozwój handlu wielkopowierzchniowego, który odbywa się kosztem mikro i małych przedsiębiorstw. Z kolei za czynniki mogący być motorem napędowym rozwoju obszaru, uznano jego położenie geograficzne oraz rozbudowywaną sieć drogową o znaczeniu krajowym. Szanse dostrzegane są również w możliwości pozyskiwania środków unijnych. Pytani o cechy wspólne członków OF (powiat nyski, prudnicki, głubczycki, gmina Grodków) raczej ich nie dostrzegają. To co je łączy, to podobne problemy oraz chęć ich przezwyciężenia.

Zapytani o branże gospodarki rozwijające się na terenie OF, respondenci nie byli w stanie udzielić odpowiedzi. Wskazywali co prawda na turystykę czy rolnictwo, jednak opinie te wynikały raczej z własnych, subiektywnych obserwacji niż twardych danych.

Równie negatywnie oceniany jest rozwój przedsiębiorczości na obszarze OF. Jeżeli powstają nowe miejsca pracy, to są to mikro i małe przedsiębiorstwa które mogą dać zatrudnienie zaledwie kilku osobom. Przyczyn takiej sytuacji badani upatrują w braku atrakcyjnej oferty dla potencjalnych inwestorów. Jedynie przedstawiciel jednej z nyskich organizacji, wypowiedział się pozytywniej w przedmiotowej kwestii twierdząc, że w przypadku Nysy ma miejsce rozwój firm produkcyjnych. Tu należy zwrócić uwagę, że w 2001 roku powstała Podstrefa Nysa Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (do WSSE włączono 19,2438 ha położonych na południowym wschodzie Nysy, w roku 2007 podstrefa została przeniesiona na tereny położone w zachodniej części miasta). Na jej terenie działają m.in.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, norweskich, islandzkich i liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

firmy zajmujące się produkcją stolarki okiennej i drzwiowej (Alsecco, Vasco Doors).[119] Poza funkcjonowaniem WSSE, jako działanie mające wspierać rozwój przedsiębiorczości na badanym obszarze, respondenci wskazali funkcjonowanie inkubatorów przedsiębiorczości, które pomagać mają w rozpoczęciu biznesu, udział w targach oraz promocję przedsiębiorczości. Działania jakie zdaniem respondentów powinny być podejmowane w celu jej dalszego rozwoju to: dodatkowe zachęty finansowe dla przedsiębiorców, aktywne pozyskiwanie inwestorów, utworzenie komórki odpowiedzialnej za kompleksową obsługę inwestora, promocja obszaru.

1.4. **Transgraniczność**

Celem współpracy transgranicznej jest podejmowanie i koordynowanie wzajemnie korzystnych działań w różnych sferach życia społeczno-gospodarczego oraz rozwijanie i ułatwianie kontaktów mieszkańców i podmiotów gospodarczych. Współpraca ta może przebiegać na różnych poziomach i przybierać odmienne formy (na przykład współpraca dwóch gmin, tworzących związki partnerskie). Za najbardziej zinstytucjonalizowaną formę uważa się euroregiony, działające na podstawie porozumień między władzami szczebla lokalnego oraz regionalnego, a w niektórych przypadkach także z udziałem podmiotów gospodarczych i społecznych.[120] O wpływ transgraniczności na rynek pracy OF PN2020 zapytano przedstawicieli NGO. Uzyskane odpowiedzi pozwalają na podzielenie respondentów na dwie grupy: tych których zdaniem położenie geograficzne wpływa na lokalny rynek pracy, oraz tych, którzy oddziaływania w tym zakresie nie dostrzegają. Opinie te nie są zróżnicowane ze względu na położenie gminy/powiatu – sprzeczne odpowiedzi pojawiały się m.in. wśród przedstawicieli powiatu głubczyckiego, a np. respondent którego organizacja działa w Głuchołazach (oddalonych od granicy z Czechami o ok. 8 km) twierdził, że położenie miejscowości wpływa na lokalny rynek pracy, podczas gdy przedstawiciel NGO mającej siedzibę w Lubrzy (oddalonej zaledwie o ok. 10 km od granicy z Czechami), był odmiennego zdania.

Z tych oraz podobnych wypowiedzi można wywnioskować, że respondenci nie dysponują wiedzą na temat wpływu transgraniczności na lokalny rynek pracy, a swoje opinie opierają przede wszystkim na własnych doświadczenia. Znają, bądź słyszeli o osobach które np. podjęły pracę na terenie Czech, zatem w ich opinii wpływ na lokalny rynek pracy ma miejsce, nie są jednak w stanie ocenić jego skali.

Respondenci twierdzący, że położenie gminy/powiatu nie wpływa na lokalny rynek pracy, argumentowali swoje opinie tym, że ze względu na zbliżoną wysokość wynagrodzeń w Polsce oraz Czechach, tamtejszy rynek nie jest tak atrakcyjny jak angielski czy norweski, zatem decydując się na wyjazd w celach zarobkowych, pracownicy raczej rozważają te kierunki. Jak jednak wspomniano, najczęściej pojawiającym się argumentem za tym, że transgraniczność nie wpływa na rynek pracy, był brak osobistych doświadczeń w tej kwestii. Badani którzy dostrzegają wpływ położenia geograficznego na rynek pracy powiatu/gminy, oceniają go pozytywnie. Kwestie na które wskazują, choć nie zawsze z rynkiem pracy związane, to:

- możliwość wspólnego pozyskiwania środków i realizacji projektów (jako przykład wskazano szlak Via Montana oraz Program Współpracy Transgranicznej Polska-Czechy),
- rozwój handlu przygranicznego,
- rozwój turystyki,

[119] http://www.nysa.eu/strona-1437-walbrzyska_specjalna_strefa_ekonomiczna.html [dostęp z dnia 05.02.2015 r.]
[120] http://www.pism.pl/index/?id=50c3d7614917b24303ee6a220679dab3 [dostęp z dnia 03.02.2015 r.]

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- możliwość podejmowania pracy zarobkowej na terenie Czech.

Zapytani o to czy władze i przedsiębiorcy z obszaru OF PN2020 powinni nawiązywać bliższą współpracę ze swoimi odpowiednikami z terenu Republiki Czeskiej, badani w zdecydowanej większości stwierdzili, że tak. Wskazywano na takie korzyści jak wymiana doświadczeń, wspólne działania na rzecz rozwoju turystyki oraz wspólna realizacja projektów finansowanych ze środków zewnętrznych, zwiększenie zatrudnienia, ogólna poprawa funkcjonowania terenów przygranicznych. Niektórzy respondenci przyznali, że mieli już okazję doświadczyć takiej współpracy i wspominają ją bardzo pozytywnie.

Osoby negatywnie opiniujące możliwość nawiązywania współpracy transgranicznej wskazywały na to, że taka współpraca wymaga angażowania środków, które powinny być wykorzystane na inne, pilniejsze cele. Twierdzono również, że Partnerstwo Nyskie powinno w pierwszej kolejności skoncentrować się na wzmacnianiu współpracy i powiązań pomiędzy jego członkami, a dopiero wówczas będzie mogło skutecznie współpracować z zagranicznymi sąsiadami.

Zarówno instytucje otoczenia biznesu jak i organizacje trzeciego sektora, nie dysponują szczegółową wiedzą na temat rozwoju społeczno-gospodarczego badanego obszaru. Większość opinii i twierdzeń formułują na podstawie własnych doświadczeń, nie zaś twardych danych. Wynika to ze zróżnicowanych zakresów ich działalności (gdy głównym celem działalności fundacji czy stowarzyszenia jest prowadzenia szkoły, nie można oczekiwać, że jej władze zaznajomione będą z aktualnymi danymi dotyczącymi np. rozwoju przedsiębiorczości) oraz skupieniu na wydarzeniach mających miejsce na terenie danej gminy/powiatu. Ponadto należy pamiętać, że organizacje trzeciego sektora (stanowiące większą część próby badawczej) zawiązywane są przede wszystkim w celu wspierania konkretnych aktywności społecznych, leżących w obszarze zainteresowań ich inicjatorów, takich jak np. kultura czy sport. Mimo to, bardzo często opinie reprezentantów zaproszonych do badania organizacji były w wielu kwestiach zbliżone, a obraz obszaru funkcjonalnego oraz jego rozwoju, jaki się z nich wyłania, jest raczej pesymistyczny. Na podstawie przeprowadzonego badania jakościowego sformułowano kilka kluczowych wniosków:

- podstawowym warunkiem podejmowania aktywności obywatelskiej przez mieszkańców badanego obszaru, jest korzyść jaką dzięki temu odniesie społeczność lokalna – istotne jest aby działania wpływały na podniesienie jakości życia nie tylko całej społeczności, ale również poszczególnych członków,
- mieszkańcy chętnie uczestniczą w inicjatywach zgodnych z ich zainteresowaniami (np. uczestnictwo w imprezach sportowych czy wydarzeniach kulturalnych),
- istotna dla podejmowania aktywności obywatelskiej jest działalność liderów lokalnych,
- problemy lokalnego rynku pracy koncentrują się wokół braku nowych miejsc pracy, szczególnie zwraca się uwagę na brak dużych pracodawców,
- czynnikiem hamującym rozwój gospodarczy obszaru jest brak atrakcyjnej oferty dla inwestorów,
- czynnikiem hamującym rozwój społeczny obszaru jest odpływ kapitału ludzkiego (który utożsamiany z ludźmi młodymi),
- pomimo, że za działania mające na celu poprawę sytuacji na rynku pracy odpowiadać powinny przede wszystkim władze samorządowe, niektóre NGO i IOB również starają się działać w tym kierunku (np. poprzez doradztwo, szkolenia),

Projekt dofinansowany ze środków EOG przekazanych Polsce, Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

- działania NGO, w zakresie wspierania rynku pracy, powinny koncentrować się na próbie zmian postaw członków społeczności lokalnej, względem przekwalifikowania/dokształcania,
- pozytywny obraz przedsiębiorczości dostrzegany jest w wypowiedział przedstawicieli nyskich organizacji (co związane jest np. z istnieniem Podstrefy Nyskiej WSSE),
- opinie o znaczeniu transgranicznego położenia obszaru funkcjonalnego są podzielone (niezależnie gminy/powiatu) – jeżeli wpływ ten w ogóle jest dostrzegany, oceniany jest pozytywnie.

1.5. **Analiza zmian w ofercie edukacyjnej obszaru funkcjonalnego**

Przedstawiciele badanych szkół z obszaru funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 zauważają wiele zmian w ofercie edukacyjnej, które nastąpiły w ciągu ostatnich lat, choć są to bardziej zmiany ewolucyjne niż rewolucyjne. Niektórzy badani uważają jednak, że zmiany te są bardzo duże. Istotny wpływ na te zmiany ma zmieniająca się podstawa programowa, ale są one związane także z innymi czynnikami – zarówno ze zmieniającą się z roku na rok kierunkami kształcenia, czy specjalizacjami, jak też mają charakter bardziej jakościowy i systemowy, o czym mówi między innymi przedstawiciel szkoły z powiatu głubczyckiego. Tego typu szkolnictwa dotyczy największa ilość zmian powodowanych po części pozyskiwaniem środków z Unii Europejskiej. Istnieją jednak w regionie szkoły, w przypadku których zmiana oferty nie przekłada się na nic poza zmianę nazewnictwa kierunków kształcenia. Najbardziej widoczne zmiany dotyczą samej oferty edukacyjnej i powstawania klas specjalizacyjnych, o czym mówi przedstawiciel jednego z liceów z powiatu nyskiego.

Inną istotną przyczyną zmian jest niż demograficzny, który wywołuje konkurowanie szkół między sobą. Konkurencja ta ma zarówno pozytywne, jak i negatywne aspekty. Pozytywne jest staranie się o pozyskanie uczniów poprzez stałą poprawę oferty edukacyjnej, negatywne jest jednak konsekwencje takiej konkurencji. Problemy z naborem uczniów oprócz niżu demograficznego związane są także z panującym wśród młodzieży trendem dotyczącym chęci uczenia się w większym mieście.

Przedstawiciele badanych szkół ponadgimnazjalnych przyznają, że choć prowadzą wiele działań w kierunku wybadania potrzeb lokalnego rynku pracy (m.in. poprzez współpracę z urzędami pracy) i dostosowania kierunków kształcenia do jego potrzeb, nie zawsze jest to możliwe, a także nie zawsze pożądane, ponieważ lokalny rynek pracy w wąskim tego słowa znaczeniu, w przypadku mniejszych miejscowości jest bardzo ograniczony.

Dostosowując ofertę edukacyjną do potrzeb rynku pracy, szkoły ponadgimnazjalne tworzą nowe kierunku oraz modyfikują już istniejące, mając na uwadze dwie kwestie – spełnienie oczekiwań uczniów a także przyszłość absolwentów na rynku pracy

Przedstawiciel jednej ze szkół technicznych stwierdził jednak, że oferta jest za szeroka, nie zawsze pokrywająca się z tendencjami na rynku pracy. Nie jest to jednak wina szkół, które odpowiadają na zapotrzebowanie ze strony klientów, a tymi dla nich są nie pracodawcy, lecz uczniowie. Młodzi ludzie jednak nie zawsze skłonni są wybierać te kierunki kształcenia, które są najbardziej pożądane na rynku pracy, lecz te, które są w danym momencie modne.

W tym kontekście przedstawiciele szkół ponadgimnazjalnych kładli duży nacisk na potrzebę doradztwa zawodowego już na etapie gimnazjum, ponieważ wielu młodych

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

ludzi posiada błędne przekonanie odnośnie charakteru pracy w danym zawodzie, nie zdając sobie jednocześnie sprawy z wiążących się z nim obciążeń.

Szkoły ponadgimnazjalne Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 wykorzystują wiele mechanizmów pozwalających na monitorowanie zmian potrzeb lokalnych i regionalnego rynku pracy, w celu zmiany oferty edukacyjnej. Najczęstszymi z nich są współpraca z powiatowymi urzędami pracy, rozmowy z pracodawcami, wykorzystywanie opracowań i analiz przygotowanych przez różne instytucje (m.in. Urząd Marszałkowski) oraz ankiety ewaluacyjne. Wyniki ankiet ewaluacyjnych brane są także pod uwagę w kontekście zmiany oferty edukacyjnej i dostosowywania jej do oczekiwań. Nie jest to jednak rozwiązanie idealne, bierze bowiem pod uwagę wyłącznie opinie uczniów i rodziców.

Drugim, wspomnianym już ważnym mechanizmem konsultacji zmian w ofercie programowej jest współpraca z urzędami pracy i innymi instytucjami zajmującymi się rynkiem pracy. Istotną rolę odgrywają także sprawozdania z powiatowego urzędu pracy, z których niektóre szkoły często korzystają, starając się wychwycić z nich panujące na rynku pracy trendy, a następnie informując uczniów i rodziców na temat kierunków kształcenia, po których jest większa, a po których mniejsza szansa na otrzymanie pracy. Inne szkoły natomiast współpracę z urzędami pracy zacieśniają jeszcze bardziej.

Szkoły byłyby zainteresowane większym angażowaniem się pracodawców w decyzje dotyczące zmian w ofercie edukacyjnej, nie odczuwają jednak takiego zainteresowania ze strony pracodawców. Są jednak placówki, które już obecnie współpracują na tym polu z pracodawcami, jak jeden z zespołów szkół w powiecie prudnickim. Należy jednak pamiętać, że jakakolwiek możliwość zmian oferty edukacyjnej jest ograniczona poprzez konieczność realizowania tzw. podstawy programowej, w związku z czym zmiana oferty dotyczyć może bardziej otwierania lub zamykania określonych kierunków kształcenia w przypadku szkoły zawodowej lub technicznej, w małym stopniu jednak może być implementowana w liceach ogólnokształcących, choć i te placówki próbują rozszerzać swoją ofertę.

1.6. Kompetencje zawodowe i kluczowe umiejętności uczniów szkół ponadgimnazjalnych zlokalizowanych w obszarze funkcjonalnym

Szkoły ponadgimnazjalne dokładają wszelkich starań, aby zwiększać poziom kompetencji swoich uczniów. Ważnym rodzajem kompetencji typowych, czyli tych, które dotyczą wszystkich typów szkół są kompetencje językowe, na które badane placówki kładą duży nacisk. Do innych ważnych kompetencji istotnych dla każdego rodzaju szkoły są umiejętności komputerowe. Niektóre szkoły starają się pozyskiwać środki na wyposażenie uczniów w dodatkowe kompetencje, na przykład jeden z zespołów szkół powiatu prudnickiego przy wykorzystaniu środków Unii Europejskiej zapewnia uczniom kursy obsługi wózków widłowych, kursy prawa jazdy, czy certyfikaty z kursów językowych. Dzięki temu absolwenci tej i innych szkół, które wyposażają uczniów w dodatkowe kompetencje, posiadają większe szanse na rynku pracy, bo nawet jeśli uczeń nie zda egzaminu zawodowego ani nie pójdzie na studia to ma już określony dokument potwierdzający jego kwalifikacje.

Kompetencje szczegółowe zdobywane przez absolwentów są różne w zależności od typu szkoły, jaki ukończyli. W przypadku liceum ogólnokształcącego główną kompetencją, jaką zdobywają uczniowie jest przygotowanie do matury oraz do studiów wyższych. Odnośnie techników, jeden z badanych jest przekonany, że szkoły te nie zawsze

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

dobrze spełniają swoje funkcje, co można zauważyć przyglądając się wynikom maturalnym, które są dużo niższe od wyników maturalnych w liceach. Podobnie wygląda kwestia wyników egzaminów zawodowych. Szkoły zawodowe natomiast z uwagi na swoją specyfikę w największym stopniu przygotowują absolwentów do pracy w konkretnym zawodzie, nadając im odpowiednie ku temu kompetencje. W przypadku tego typu szkół jest to tyle łatwiejsze, że uczniowie uczestniczą w praktykach zawodowych, dzięki którym mają możliwość zdobycia kompetencji w środowisku pracy, których nie byliby w stanie zdobyć jedynie w środowisku szkolnym.

Mimo starań podejmowanych przez szkoły w celu zapewnienia uczniom jak najbardziej przydatnych kwalifikacji i dostosowania ich do potrzeb rynku pracy, kompetencje posiadane przez absolwentów w wielu wypadkach wciąż mijają się z oczekiwaniami rynku pracy. Jest to powodowane między innymi słabym zainteresowaniem uczniów szkół gimnazjalnych takimi kierunkami kształcenia, które są oczekiwane przez pracodawców. Z drugiej strony jednak osoby badane reprezentujące szkoły ponadgimnazjalne są generalnie zadowolone z tego, jakie kompetencje posiadają ich absolwenci.

1.7. Nowe kierunki kształcenia zawodowego

Na temat nowych kierunków kształcenia zawodowego wypowiadali się głównie przedstawiciele szkół zawodowych oraz zespołów szkół, w ramach których funkcjonują szkoły zawodowe. Przedstawiciele liceów dystansowali się od wypowiadania się na temat kształcenia zawodowego, przekonując, że w większym stopniu posiadają wiedzę na temat możliwości podjęcia studiów na określonych kierunkach.

Przedstawiciele szkół generalnie są otwarci na sugestie ze strony pracodawców, urzędów pracy, czy izb rzemieślniczych w zakresie nowych kierunków kształcenia, które warto byłoby wprowadzić w życie, same jednak rzadziej wychodzą z taką inicjatywą.

Na terenie Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 przede wszystkim powinno się rozwijać się te kierunki kształcenia, w których szkoły posiadają już dobrze wyposażone pracownie. Wśród kierunków, które powinny być rozwijane znalazły się także: elektromonter, technik klimatyzacji, a także specjaliści w takich dziedzinach, jak gastronomia, turystyka, hotelarstwo oraz rolnictwo, ponieważ są to kierunki związane nie tylko z tradycją, ale też potrzebami.

Respondentom trudno było wskazać ewentualne specjalności, dziedziny gospodarki, które byłyby szczególnie istotne dla rozwoju regionu, które powinny być szczególnie rozwijane, czy też kierunki lub specjalizacje niszowe, w przypadku których obszar funkcjonalny mógłby się rozwijać.

Kilku badanych wskazało na kształcenie w obszarze obsługi ruchu turystycznego, jako ważną dziedzinę, która byłaby istotna z punktu widzenia zapotrzebowania w regionie. Inwestycje w zakresie turystyki i rekreacji mogłyby być szansą rozwoju regionu. Jest to z pewnością dziedzina gospodarki, w której Obszar Funkcjonalny mógłby się realizować.

W kontekście analizy nowych kierunków kształcenia przedstawiciele badanych szkół ponadgimnazjalnych zwracają uwagę na problem pojawiający się wraz z chęcią utworzenia nowego kierunku kształcenia. Nawet jeśli na dany kierunek jest zapotrzebowanie ze strony zarówno uczniów, jak i pracodawców, szkoła nie może go otworzyć z powodu braku specjalistów w regionie, którzy mogliby uczyć zwodu, a także z powodu braków w wyposażeniu, którego uzupełnienie pociągnęłoby za sobą duże środki finansowe.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

1.8. **Współpraca pracodawców ze szkołami**

Zdecydowana większość badanych szkół ponadgimnazjalnych z terenów Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 współpracuje z pracodawcami, choć niestety w wielu przypadkach współpraca ta ogranicza się do obowiązkowych praktyk zawodowych, jakie uczniowie odbywają w zakładach pracy. O całkowitym braku współpracy mówili jedynie przedstawiciele liceum ogólnokształcącego, którzy tłumaczyli to brakiem takiej potrzeby powodowanym brakiem kształcenia zawodowego w szkole.

Przedstawiciele zespołów szkół, a także techników oraz szkół zawodowych szerzej mówią o współpracy z pracodawcami, podkreślają jest dużą wagę i istotność dla kształtowania zarówno kompetencji uczniów, jak i zaspokajaniu potrzeb pracodawców Współpraca ta polega na opiera się na następujących elementach:

- Praktyki zawodowe,
- Organizacja spotkań pomiędzy uczniami a pracodawcami,
- Dofinansowanie wyposażenia pracowni,
- Zatrudnianie nauczycieli będących jednocześnie przedsiębiorcami, pracodawcami i praktykami zawodu,
- Organizacja wizyt studyjnych uczniów w zakładach pracy,
- Bazowanie na warsztatach własnych pracodawców w przypadku nauki zawodu,
- Organizowanie przez szkołę zajęć na potrzeby pracodawców,
- Konkursy.

Zarówno charakter, jak i jakość współpracy pomiędzy pracodawcami, a szkołami są generalnie chwalone przez respondentów, którzy są przekonani, że funkcjonuje bardzo dobrze. W podobnym tonie wypowiadają się przedstawiciele większości szkół, którzy podkreślają, że pracodawcy również chętnie podejmują współpracę ze szkołami, ponieważ dla nich również oznacza ona określone korzyści.

Czasami pojawiają się jednak przeszkody. Zazwyczaj to szkoły muszą zabiegać u pracodawców o nawiązanie współpracy, a nie na odwrót. Badani podkreślają, że bardzo rzadko pracodawcy sami się do nich zgłaszają, szczególnie duże zakłady pracy, w których wiele kwestii jest sformalizowanych i ustalonych z góry. W tym kontekście problemem jest także sam fakt tego, że wielu pracodawców w ogóle nie oczekuje żadnej współpracy i nie chce przyjmować do siebie uczniów na praktyki.

Inną bolączką jest brak zakładów pracy w specjalizacjach, w których uczy szkoła (lub też brak chęci tych zakładów do przyjmowania uczniów na praktyki), w związku z czym szkoły muszą poszukiwać chętnych do współpracy pracodawców poza granicami swojego regionu. Sytuację taką opisuje jeden z dyrektorów.

1.9. **Analiza ścieżek edukacyjnych i zawodowych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych**

Wszystkie badane szkoły ponadgimnazjalne Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 prowadzą badania dotyczące losów absolwentów lub też rozpoczynają ich prowadzenie od tego roku szkolnego. Czasami jednak badania te ograniczają się tylko do niektórych rodzajów szkół w ramach danego zespołu.

Projekt dofinansowany ze środków EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Badając losy absolwentów, szkoła ma informację zwrotną dotyczącą zarówno tego, jak radzą sobie jej absolwenci na rynku pracy, jak też tego, w jaki sposób pracodawcy oceniają jakość wykształcenia jej absolwentów.

Ogólnie rzecz biorąc, wnioski z badania, jakie opisują respondenci są zarówno pozytywne, jak i negatywne. Z jednej strony szkoły są zadowolone z wykształcenia i pracy swoich absolwentów. W przypadku liceów ogólnokształcących znaczna część absolwentów kontynuuje naukę na studiach wyższych. W przypadku zasadniczych szkół zawodowych kontynuacja nauki zdarza się natomiast rzadko. Kontynuacja nauki w dużym stopniu zależy od kondycji materialnej rodziny absolwenta. W przypadku rodzin niżej sytuowanych, brakuje środków finansowych na utrzymanie dziecka na studiach wyższych, czy też na uzupełnienie matury w przypadku absolwentów szkół zawodowych, w związku z czym absolwenci podejmują pracę zarobkową.

Z drugiej strony po zakończeniu edukacji wiele osób jest bezrobotnych, a spośród tych, którzy uzyskują zatrudnienie, znaczna część wyjechała za granicę i pracuje najczęściej w Niemczech, Holandii lub Wielkiej Brytanii. Wyjazdy zagraniczne w celu podjęcia pracy związane są z trzema czynnikami: brakiem możliwości podjęcia pracy w Polsce w kierunku związanym ze swoim wykształceniem; niskimi zarobkami, a także innym charakterem traktowania siły roboczej.

II. Analiza wyników badania PAPI z mieszkańcami

Charakterystyka próby badawczej

TABELA 144 LICZEBNOŚĆ PRÓBY BADAWCZEJ BADANIA PAPI W PODZIALE NA GMINY

Region	Liczebność	Udział %
powiat głubczycki gmina Baborów	22	2,2%
powiat głubczycki: gmina Branice	68	6,7%
powiat głubczycki: gmina Głubczyce	68	6,7%
powiat głubczycki: gmina Kietrz	68	6,7%
powiat nyski: gmina Kamiennik	12	1,2%
powiat nyski: gmina Pakosławice	12	1,2%
powiat nyski: gmina Głuchołazy	68	6,7%
powiat nyski: gmina Korfantów	68	6,7%
powiat nyski: gmina Łambinowice	68	6,7%
powiat nyski: gmina Nysa	68	6,7%
powiat nyski: gmina Otmuchów	68	6,7%
powiat nyski: gmina Paczków	68	6,7%
powiat nyski: gmina Skoroszyce	68	6,7%
powiat prudnicki gmina Głogówek	22	2,2%
powiat prudnicki: gmina Biała	68	6,7%
powiat prudnicki: gmina Lubrza	68	6,7%
powiat prudnicki: gmina Prudnik	68	6,7%
powiat brzeski: gmina Grodków	68	6,7%
Ogółem	**1020**	**100,0%**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Próba badawcza uwzględnia mieszkańców gmin i powiatów będących członkami Obszaru Funkcjonalnego. Łączna liczba przeprowadzonych ankiet wyniosła 1020 sztuk. Rozkład liczebności względem poszczególnych gmin prezentuje powyższe zestawienie.

Biorąc pod uwagę podział na płeć respondenta, w badaniu przeważały kobiety, których udział wyniósł 52,7% ogółu badanych. Poniżej zaprezentowano podział próby badawczej w rozróżnieniu na wiek respondentów.

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

WYKRES 18 WIEK RESPONDENTÓW BADANIA PAPI

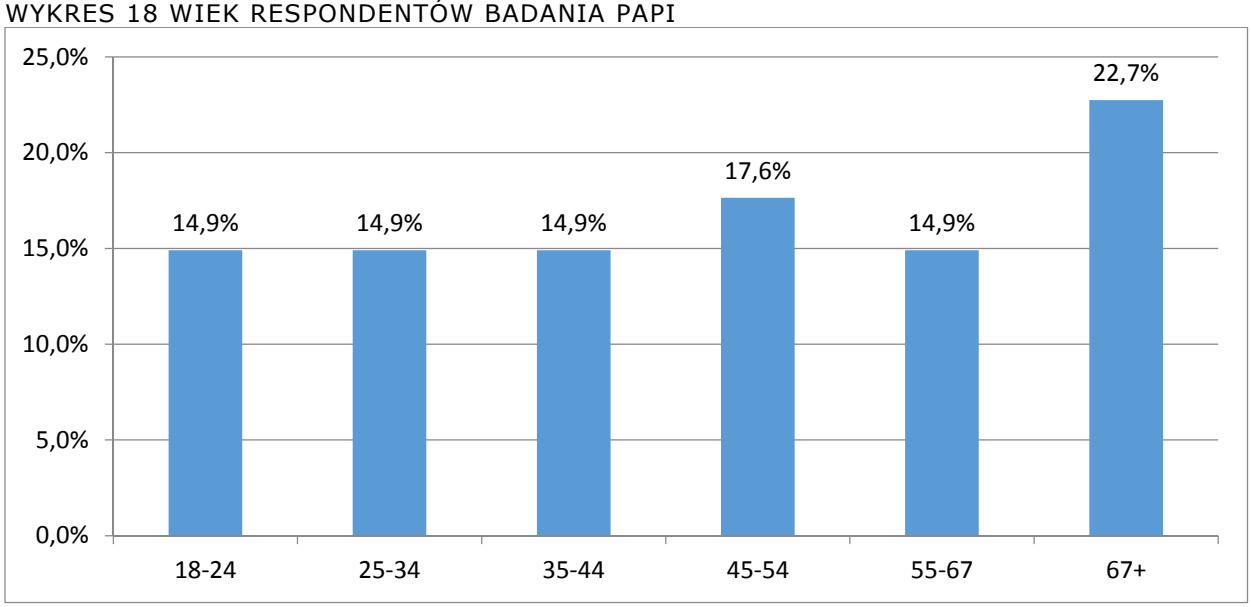

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Największy udział w próbie badawczej przypadł na osoby starsze, powyżej 67 roku życia (blisko 23% ogółu badanych). Drugą pod względem liczebności grupą były osoby w wieku 45-54 lata (17,6%). Pozostałe grupy wiekowe uzyskały wartości udziału na poziomie 14,9%.

WYKRES 19 STRUKTURA PRÓBY ZE WZGLĘDU NA WYKSZTAŁCENIE

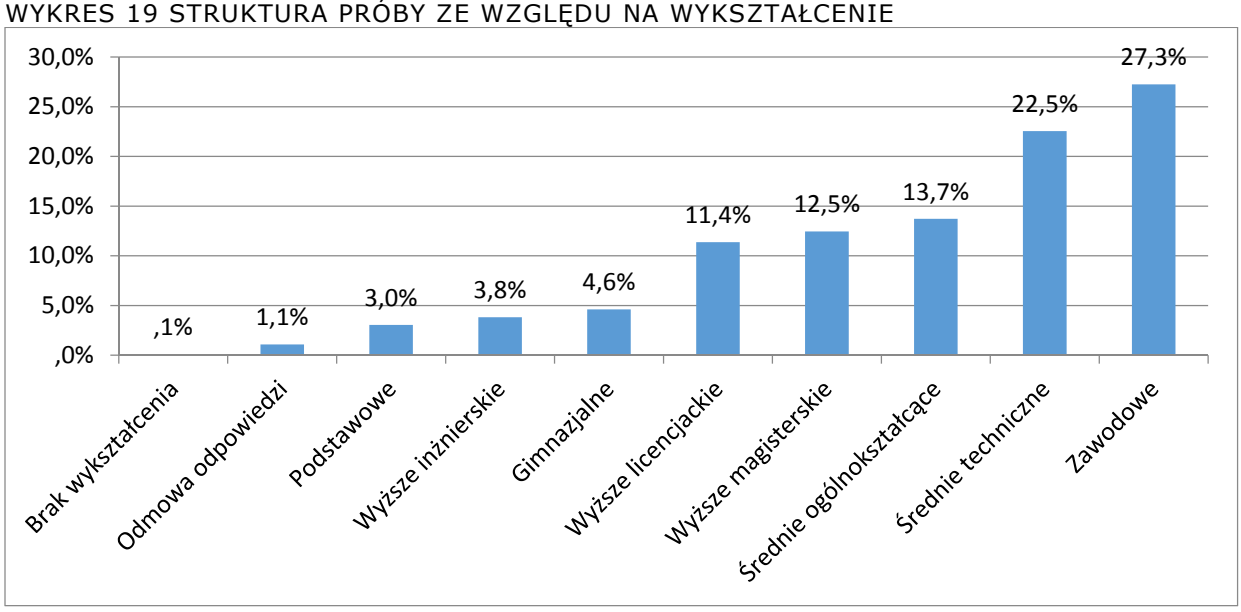

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań

Blisko jeden na trzech respondentów (27,3%) posiada wykształcenie zawodowe. Wykształcenie średnie (techniczne bądź ogólnokształcące) wskazało 36,2% badanych, a wykształcenie wyższe (inżynierskie, licencjackie, magisterskie) zadeklarowało 27,7%

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

respondentów. Wykształcenie podstawowe i gimnazjalne stanowiło niewielki odsetek wśród próby badawczej (kolejno 3% oraz 4,6%),

WYKRES 20 STRUKTURA PRÓBY ZE WZGLĘDU NA STATUS ZAWODOWY

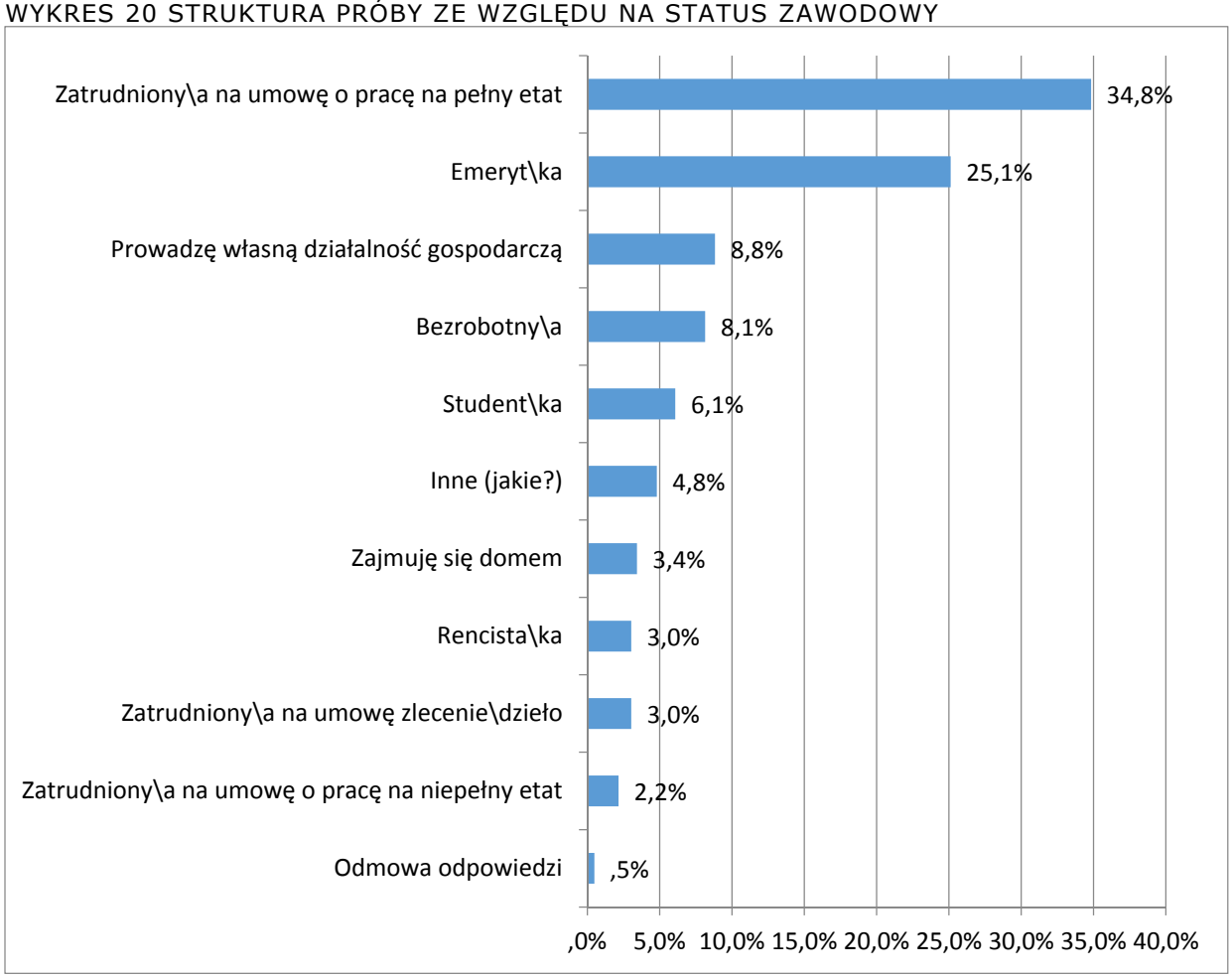

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań

Ponad jedna trzecia respondentów (34,8%) jest zatrudniona na umowę o pracę na pełny etat. Jedna czwarta (25%) to emeryci. 8,8% respondentów badania stanowił osoby bezrobotne. Przynależność do pozostałych grup zadeklarowało nieco poniżej jednej czwartej respondentów (23,1%)

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

WYKRES 21 STRUKTURA PRÓBY ZE WZGLĘDU NA DOCHÓD

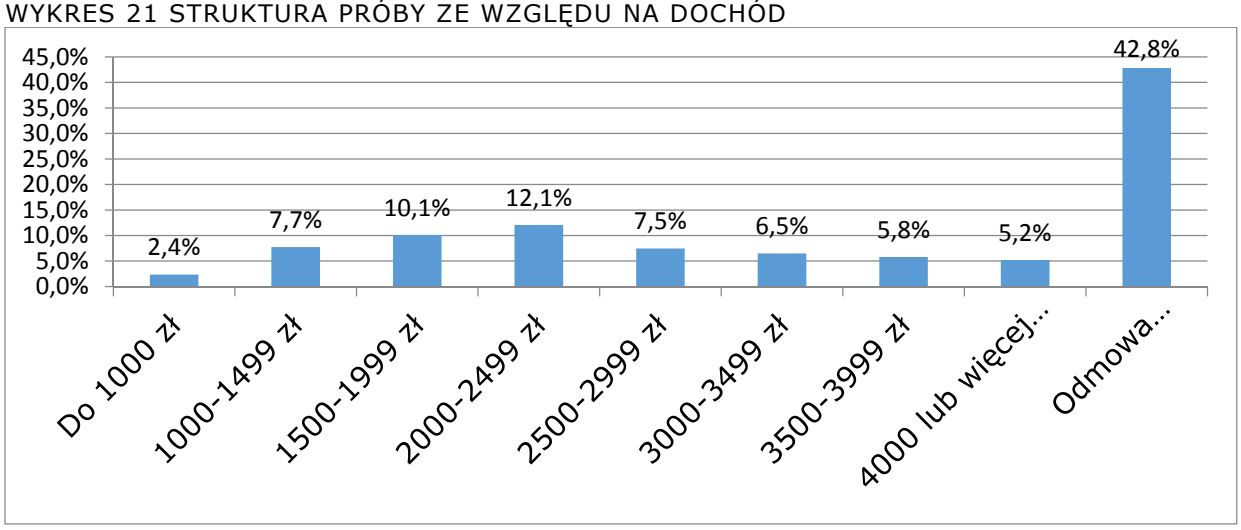

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań

Blisko 43% badanych odmówiło odpowiedzi na pytanie o wysokość dochodów. Około 1/3 respondentów deklarowała wysokość dochodu nie przekraczającą 2500zł miesięcznie. Tylko jeden na czterech respondentów (25%) wskazał wysokość dochodu na poziomie wyższym niż 2500zł miesięcznie.

WYKRES 22 LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM

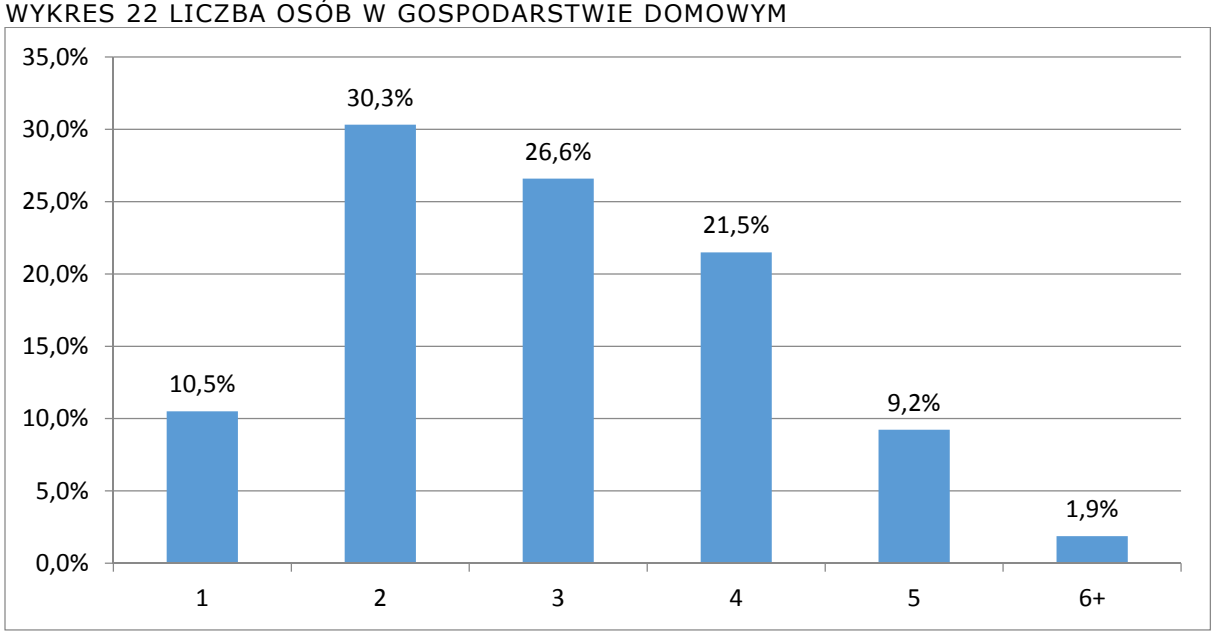

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Większość osób poddanych badaniu reprezentowała gospodarstwa domowe składające się z 2-3 osób (56,9%). Stosunkowo wysoki udział badanych przypadł również na gospodarstwa składające się z 4 osób (21,5% ogółu osób poddanych badaniu).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

WYKRES 23 CZY PAN/PANI PRACUJE?

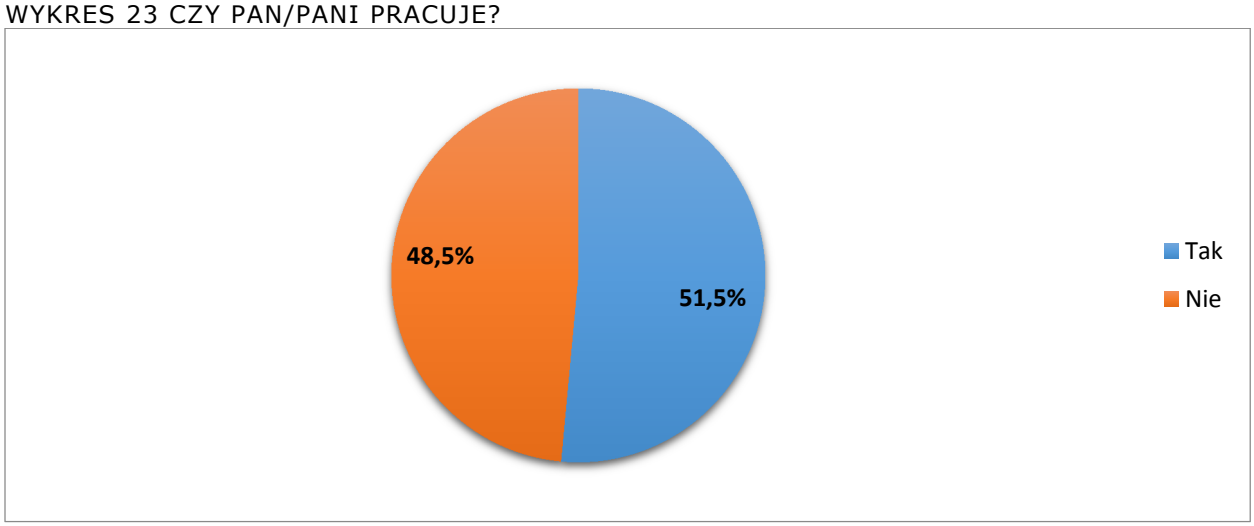

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Próba badawcza badania rozłożona była niemal równomiernie pomiędzy osoby bezrobotne i pracujące. Niemniej, większa część respondentów przypadła na osoby pracujące (51,5%).

Analiza wyników badań

1.1.1. Bezrobotni

WYKRES 24 CZY P. PRACOWAŁ/A W PRZESZŁOŚCI (DŁUŻSZEJ NIŻ 12 MIESIĘCY)?

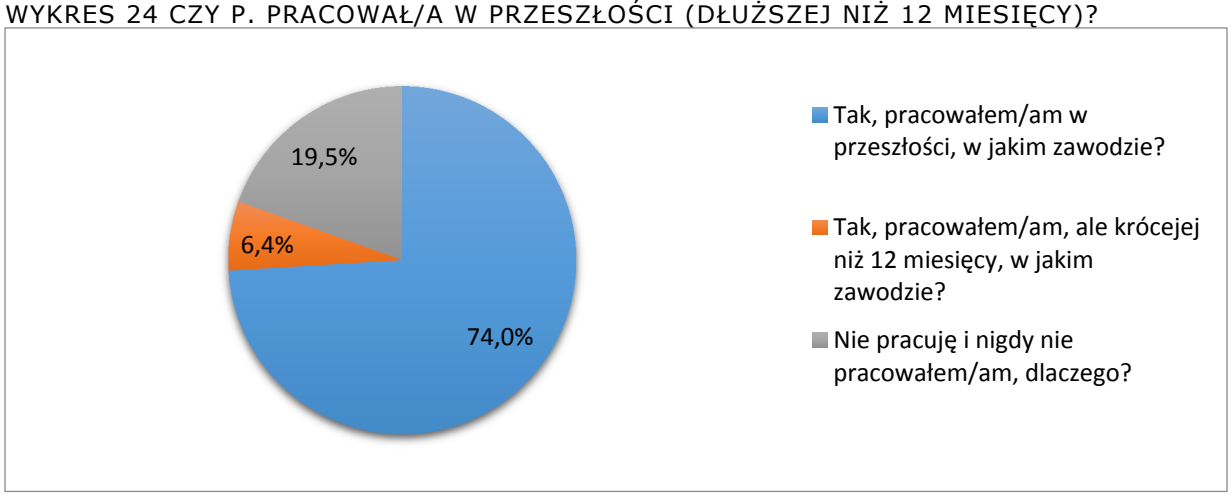

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Wśród osób, które wskazały, że obecnie pozostają bez zatrudnienia, zdecydowana większość (ponad 80%) stwierdziła, że pracowała w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Większość osób bezrobotnych (62,2%) zadeklarowało również, że byłoby skłonnych podjąć pracę. Ponadto, wskazywano przy tym zawody, którymi byliby zainteresowani. W tym zakresie odnotowano wiele zróżnicowanych odpowiedzi, lecz najczęściej odpowiedzi

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

dotyczyły branży budowlanej, farmaceutycznej i finansowej. Część osób zadeklarowała również gotowość podjęcia pracy w każdej branży.

WYKRES 25 W JAKIM WYMIARZE CHCIAŁ(A)BY P. PRACOWAĆ?

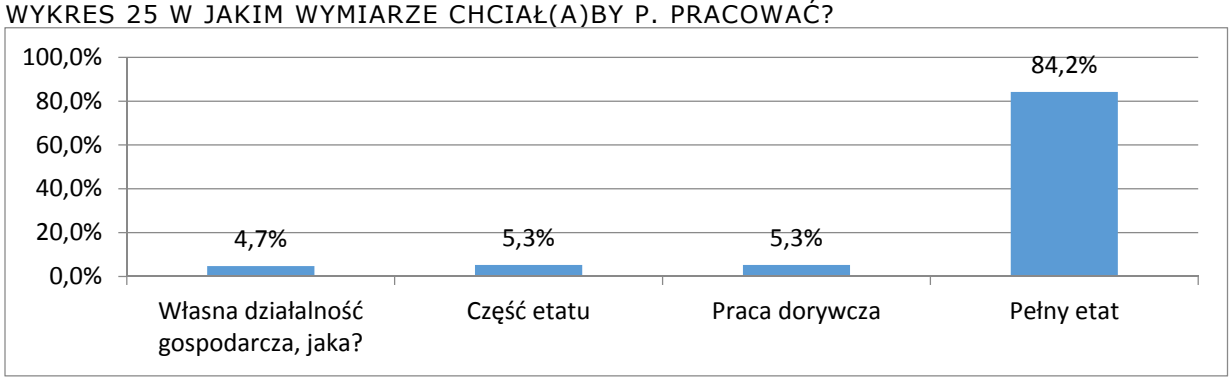

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Respondenci deklarujący chęć podjęcia pracy potwierdzili zainteresowanie zatrudnienie na pełen etat. Wariant ten wskazało aż 84,2% z nich, pozostałe odpowiedzi przypadły na własną działalność gospodarczą, część etatu i prace dorywczą, lecz odpowiedzi te stanowiły niewielki odsetek udzielonych wskazań.

WYKRES 26 JAKIE SĄ PANA/PANI OCZEKIWANIA FINANSOWE ZWIĄZANE Z PRACĄ? ILE POWINNO WYNOSIĆ WYNAGRODZENIE MIESIĘCZNE? ZŁ (NA RĘKĘ)

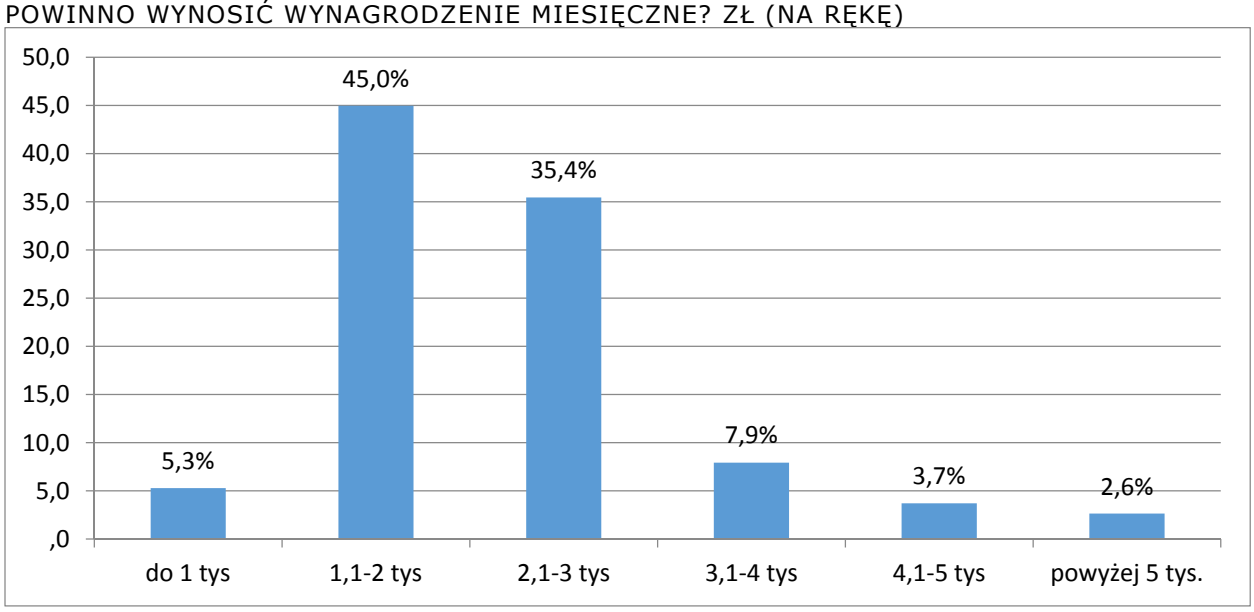

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Największa część badanych osób bezrobotnych (45%) stwierdziła, że byłaby w stanie podjąć zatrudnienie za wynagrodzenie na poziomie 1,1-2 tys zł. Drugą grupą pod względem liczebności były osoby gotowe pracować za wynagrodzenie w wysokości 2,1-3 tys zł

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

(35,4%). Na pozostałe warianty wysokości miesięcznego wynagrodzenia przypadło zdecydowanie mniej wskazań (poszczególne warianty nie przekroczyły progu 8%).

WYKRES 27 CZY GDYBY ZAPROPONOWANO P. DZISIAJ PRACĘ, OD KIEDY GOTOWA/GOTÓW BYŁABY/BYŁBY P. JĄ PODJĄĆ?

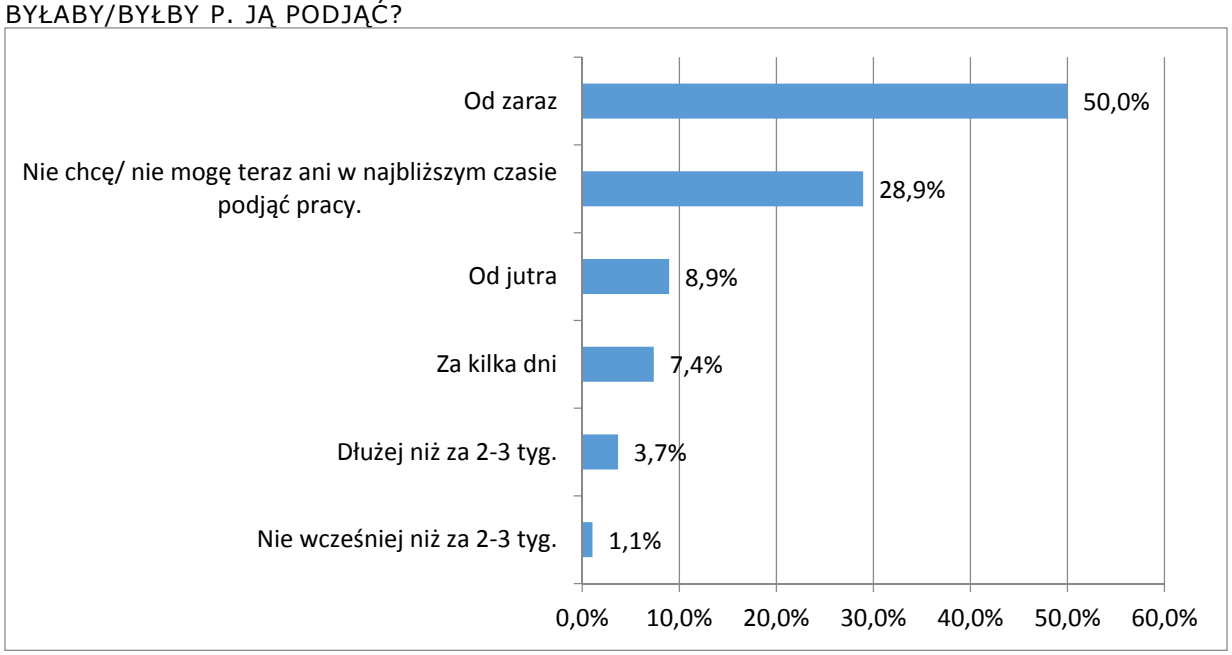

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Tylko 28,9% badanych bezrobotnych, którzy chcieliby w przyszłości podjąć zatrudnienie, nie chciałoby/mogłoby dokonać tego w najbliższym czasie (ze względu głównie na podjętą aktualnie naukę). Aż połowa wskazań przypadła z kolei na odpowiedź „od zaraz", a dodatkowo blisko 9% przypadło na wariant „od jutra".

WYKRES 28 CZY DOTYCHCZAS ZDARZYŁO SIĘ P. SZUKAĆ PRACY?

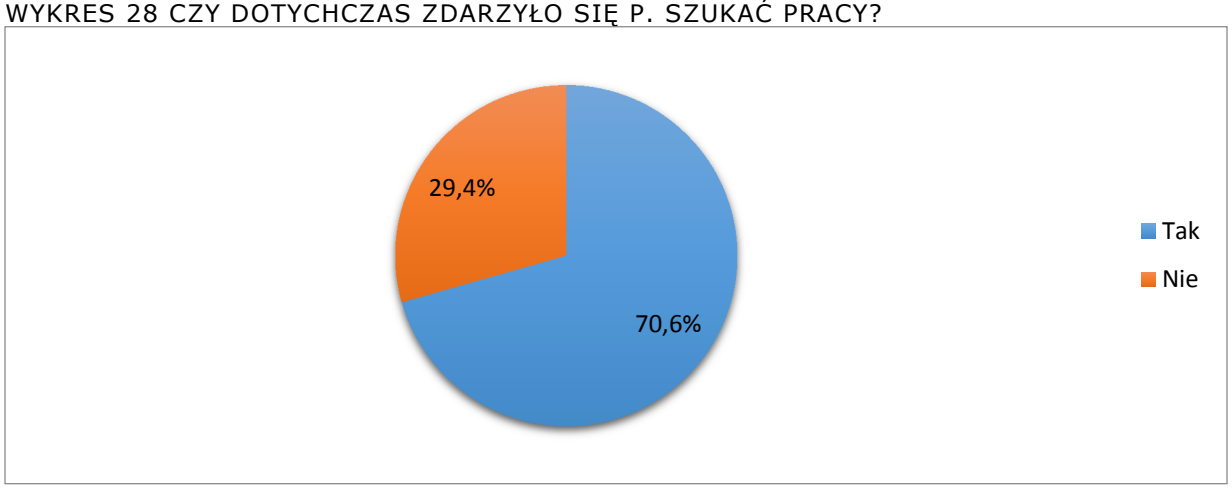

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z budżetu Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Badane osoby bezrobotne we większości (70,6%) stwierdziły, że w przeszłości zdarzało im się poszukiwać zatrudnienia. Dokonywali tego głównie za pośrednictwem Internetu, urzędu pracy, znajomych, biur pośrednictwa pracy i ogłoszeń prasowych.

WYKRES 29 GDZIE SZUKAŁ/A P. PRACY?

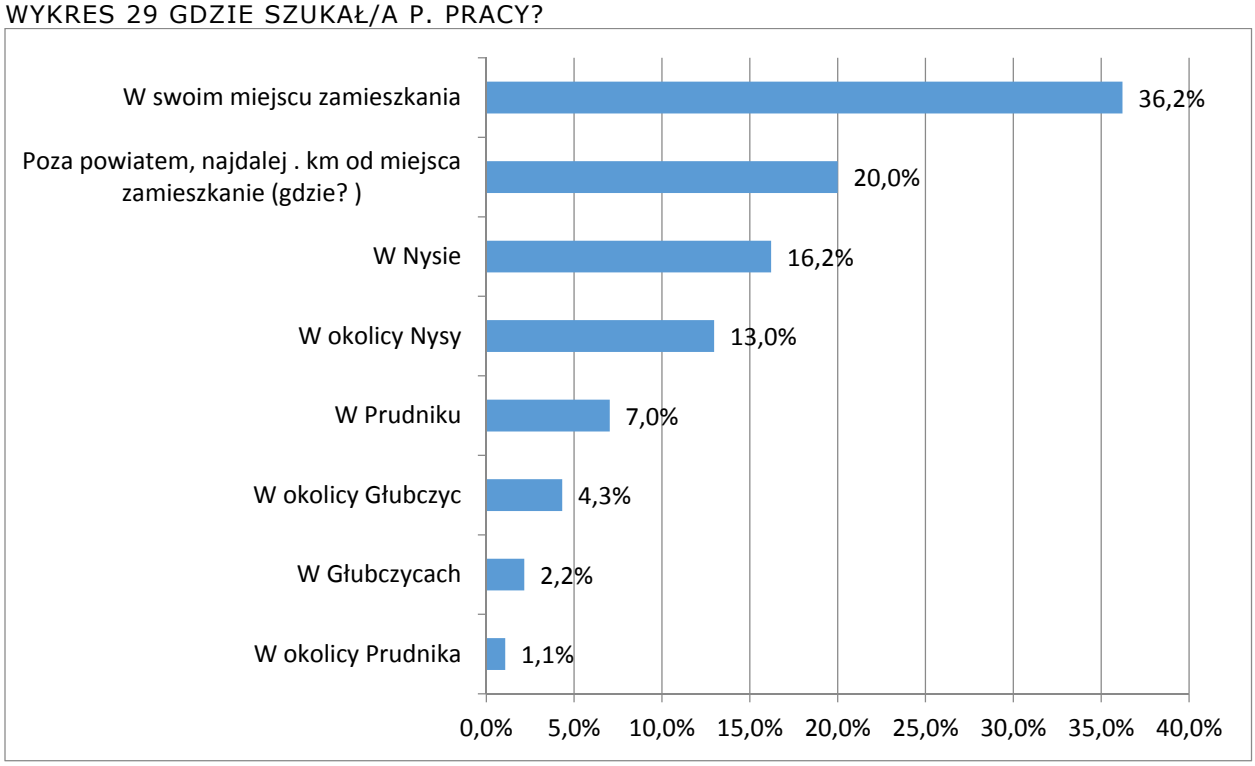

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Najwięcej odpowiedzi przypadło na poszukiwanie pracy w swoim miejscu zamieszkania, do czego przyznało się ponad 36% badanych. Drugą grupą pod względem liczebności byli respondenci, którzy poszukiwali pracy poza powiatem (20%). W ramach tego wariantu odpowiedzi najczęściej wskazywano Wrocław i Opole.

WYKRES 30 CZY SZUKAŁ/A P. PRACY W ZAWODZIE WYUCZONYM?

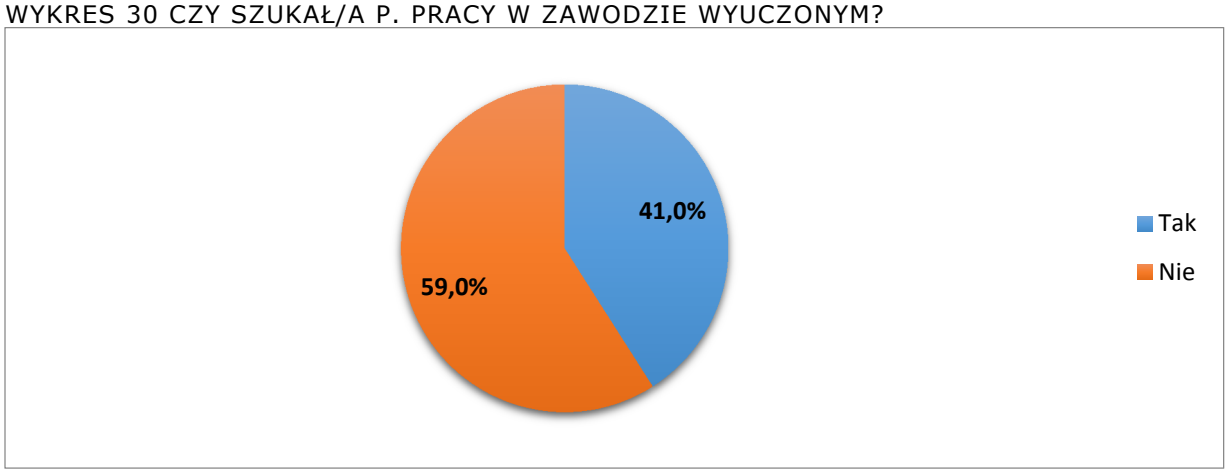

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Osoby deklarujące poszukiwanie pracy w przeszłości, we większości prowadziły poszukiwania poza zawodem wyuczonym (59%). Znaczna część badanych argumentowała ten fakt nieposiadaniem wyuczonego zawodu.

1.1.2. Pracujący

WYKRES 31 FORMA UMOWY

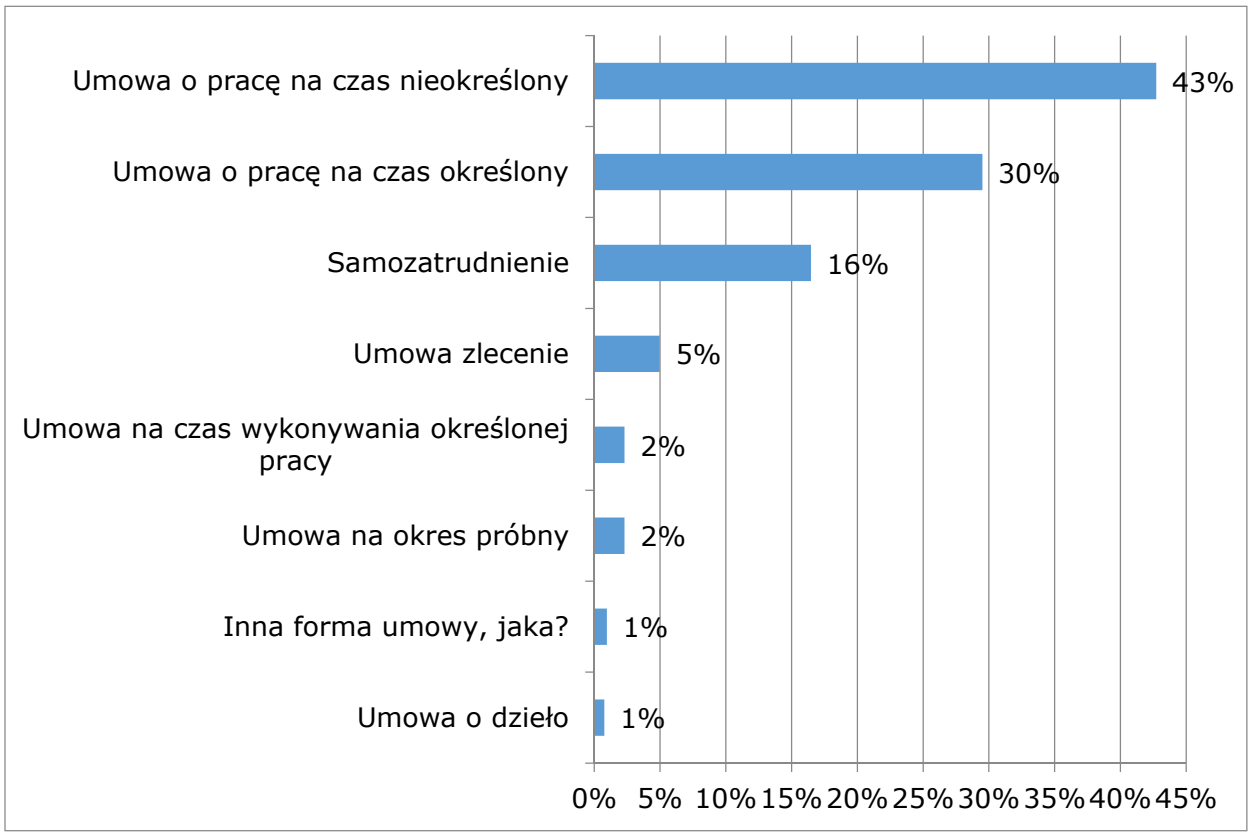

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Blisko połowa badanych (43%) jest zatrudniona na podstawie Umowy o pracę na czas nieokreślony. Nieco poniżej jednej trzeciej badanych (30%) jest zatrudniona na umowę o pracę na czas określony. Powyżej jednej dziesiątej badanych sama się zatrudnia. Jeden Reszta rodzajów formalizacji stosunków pracy jest udziałem mniej niż czterech na stu respondentów (<4%)

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, partnerskich Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

WYKRES 32 RODZAJ PODMIOTU, W KTÓRYM JEST P. ZATRUDNIONY

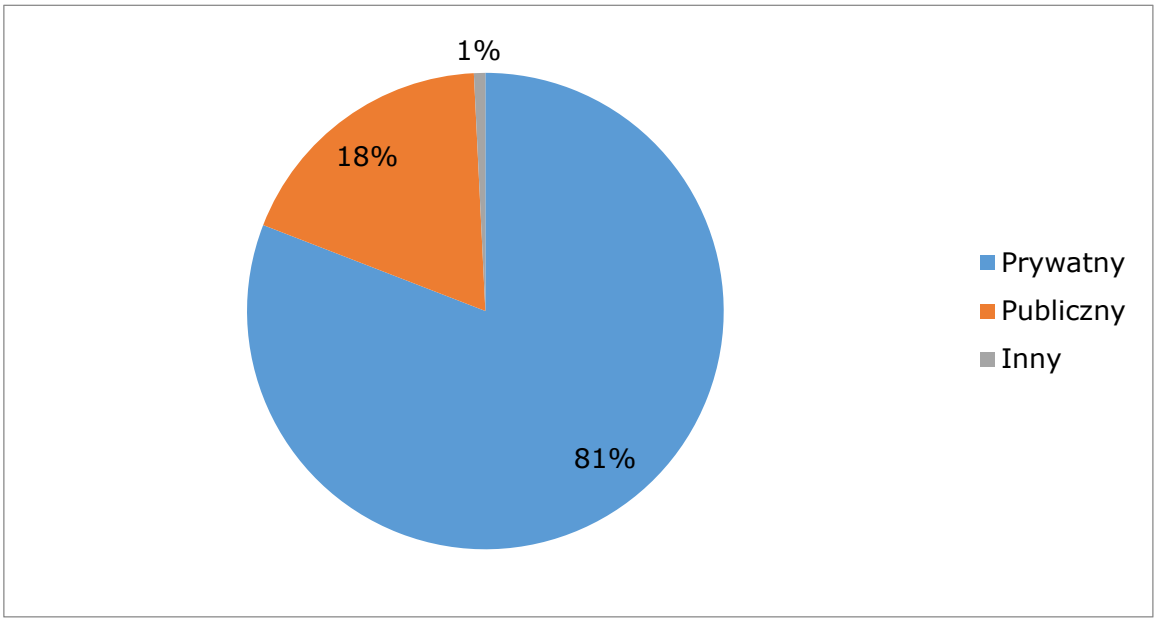

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Zdecydowana większość respondentów (81%) jest zatrudniona w sektorze prywatnym. Nieco poniżej jednej piątej badanych (18%) jest zatrudniona w sektorze publicznym. Jeden na stu respondentów deklaruje, iż jest zatrudniony w innym rodzaju podmiotu.

WYKRES 33 ILE LAT P. PRACUJE W OBECNYM PRZEDSIĘBIORSTWIE?

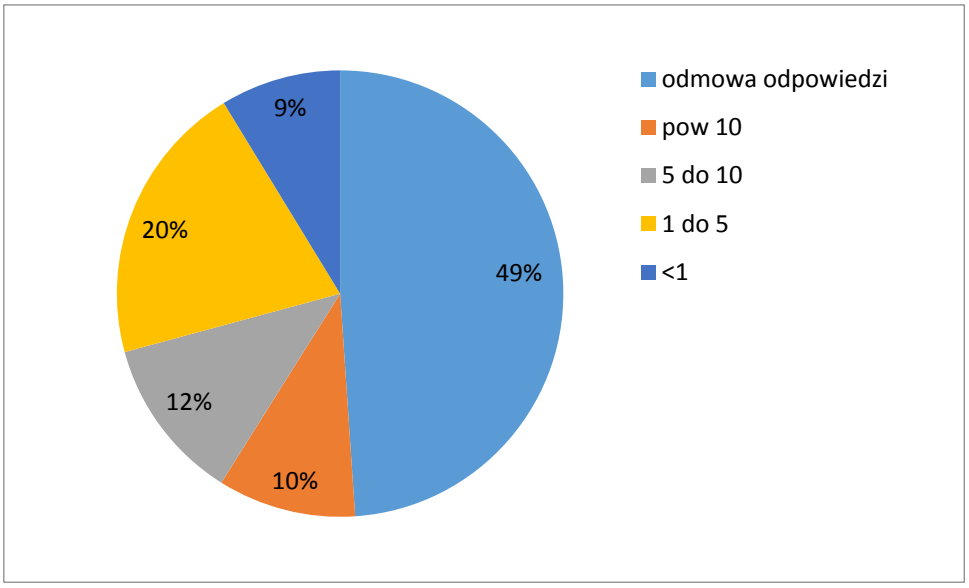

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Prawie połowa badanych odmówiła odpowiedzi na to pytanie (49%). Jeden na pięciu respondentów (20%) pracuje więcej niż rok i mniej niż pięć lat. Jeden na dziesięciu

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

respondentów (9%) pracuje w obecnym miejscu pracy dłużej niż dziesięć lat. Podobna liczba osób pracuje krócej niż rok (9%). Od pięciu do dziesięciu lat w danej jednej firmie pracuje ponad jedna dziesiąta respondentów (12%)

WYKRES 34 JAK WYSOKIE SĄ P. OBECNE DOCHODY?

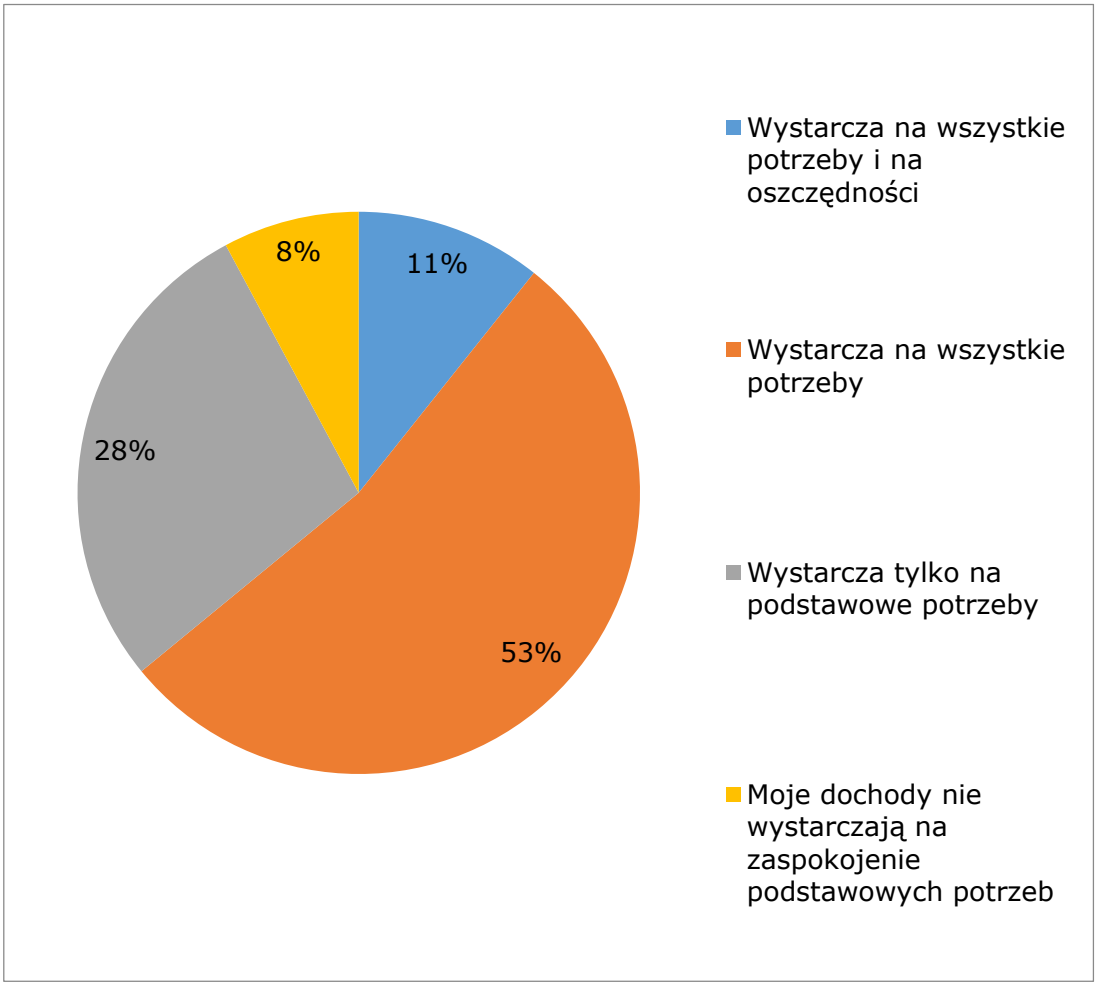

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Zdaniem ponad polowy respondentów (53%) ich dochody wystarczają na wszystkie potrzeby. Jeden na dziesięciu respondentów stwierdza, że jego dochody wystarczają na wszystkie potrzeby iż zostają jeszcze środki na oszczędności. Ponad jedna czwarta respondentów (24%) jest zdania, że ich dochody wystarczają jedynie na podstawowe potrzeby. Niespełna jedna dziesiąta badanych uważa, że ich dochody nie wystarczają nawet na podstawowe potrzeby.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, norweskich, islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

WYKRES 35 MIEJSCE GDZIE P. PRACUJE (PROSZĘ PODAĆ GMINĘ)?

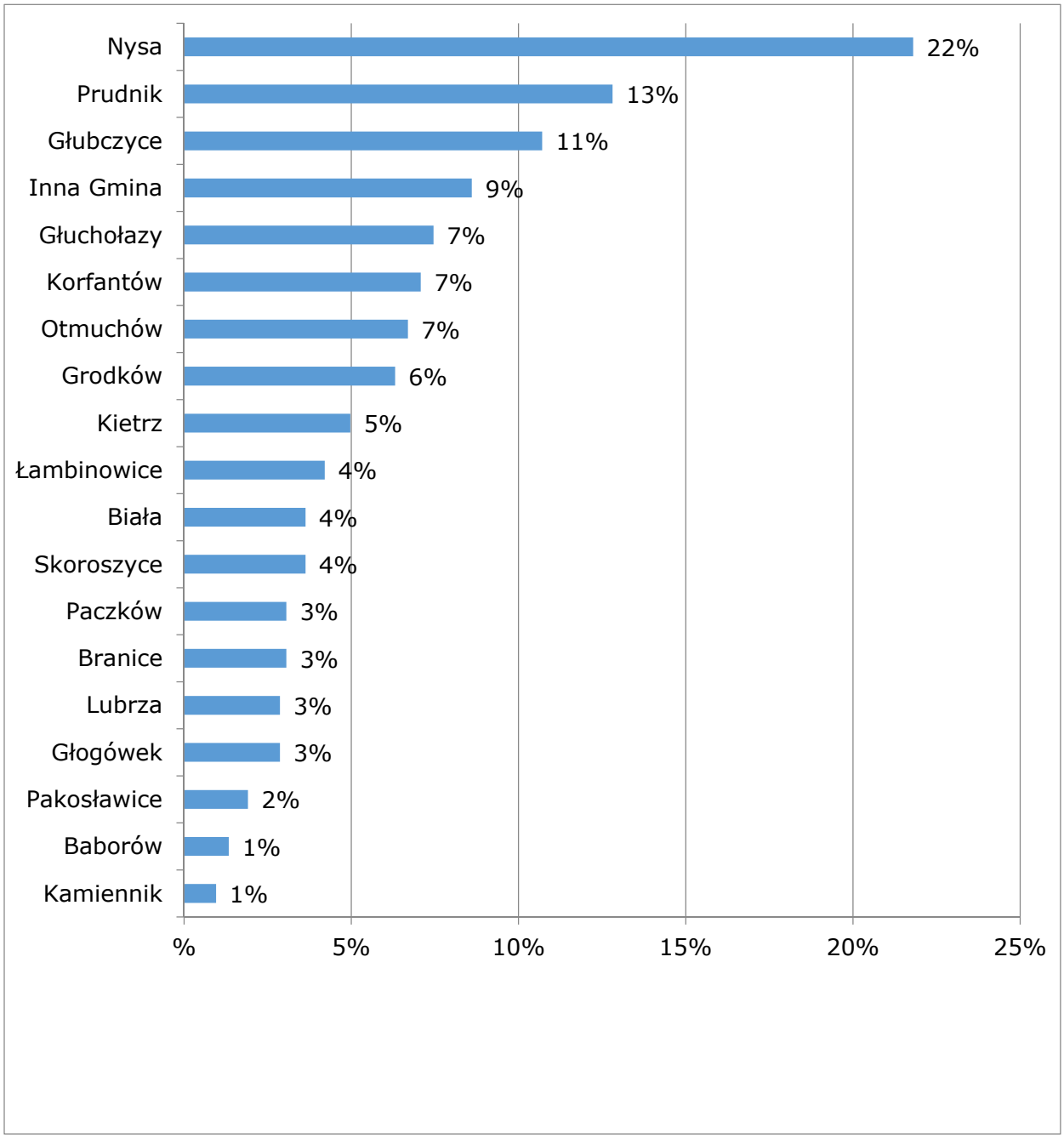

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Ponad jedna piąta badanych(22%) pracuje w Nysie. Nieco ponad jedna dziesiąta osób pracuje w Prudniku (13%) oraz Głubczycach (11%). Ponad jedna dwudziesta respondentów pracuje w Głuchołazach, Korfantowie, Otmuchowie oraz w Grodkowie (6%-7%). Jeden na dwudziestu badanych pracuje w Kietrzu (5%). W poszczególnych pozostałych gminach pracuje mniej niż jeden na dwudziestu respondentów (<5%).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

WYKRES 36 PROSZĘ POWIEDZIEĆ, W JAKIEJ BRANŻY P. PRACUJE?

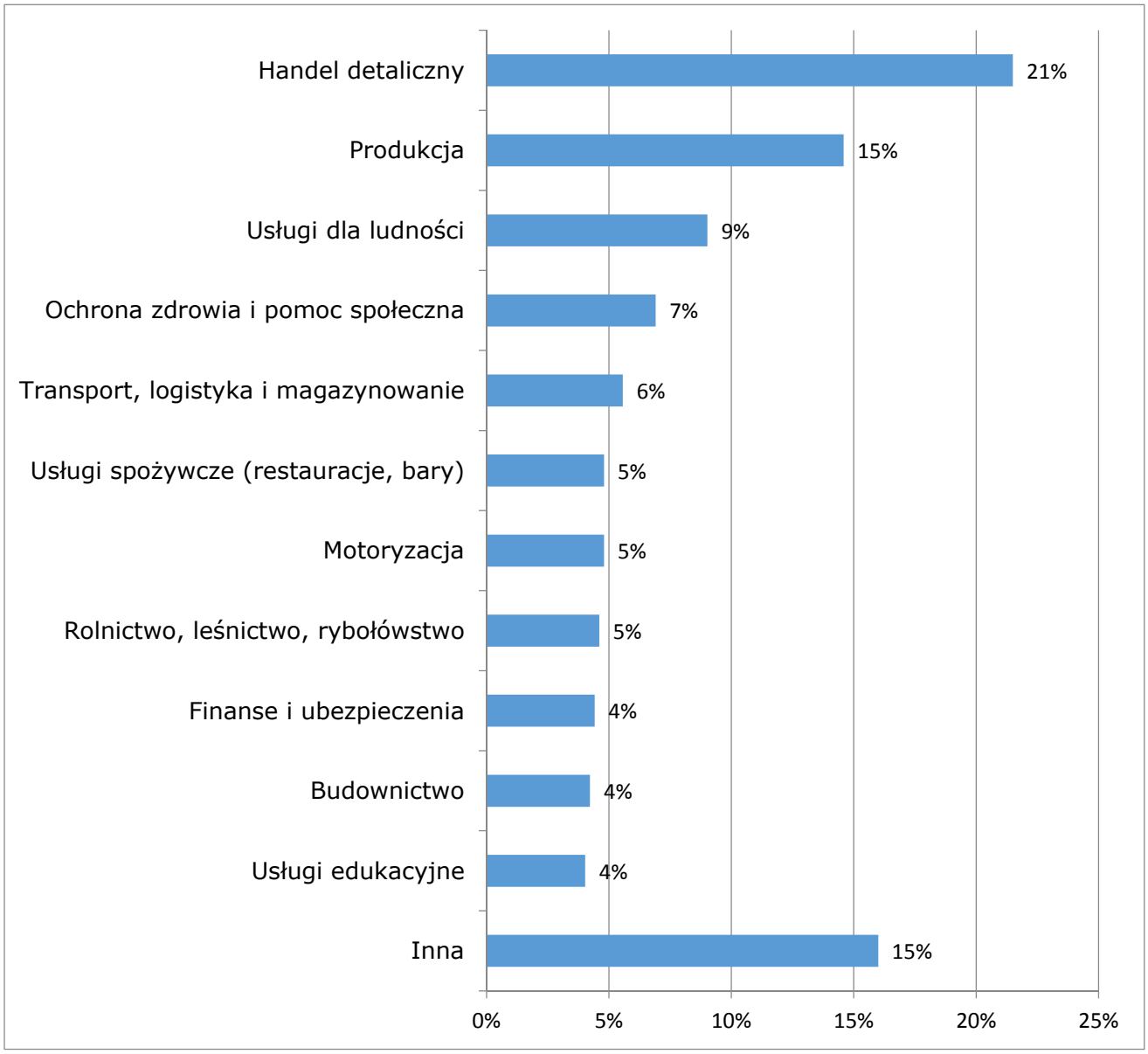

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Jeden na pięciu badanych (21%) pracuje w handlu detalicznym. Podobna ilość osób deklaruje, iż pracują w branży produkcyjnej. Jeden na dziesięciu respondentów (9%) pracuje w branży usług dla ludności. Nieco ponad jedna piąta badanych pracuje w ochronie zdrowia i pomocy społecznej (7%) oraz w transporcie, logistyce i magazynowaniu (6%). Jeden na dwudziestu respondentów (5%) pracuje w branży usług spożywczych, podobnie jak w branży motoryzacyjnej oraz rolnictwie, leśnictwie, rybołówstwie. W pozostałych branżach pracuje mniej niż jeden na dwudziestu respondentów (<5%).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, norweskich, Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 145 PROSZĘ NA SKALI OD 1 DO 5, GDZIE 1 OZNACZA NAJNIŻSZĄ OCENĘ (ZŁA SYTUACJA ZAWODOWA), A 5 NAJWYŻSZĄ (DOBRA SYTUACJA ZAWODOWA), OCENIĆ SWOJĄ SYTUACJĘ ZAWODOWĄ.

Nazwa jednostki	średnia	współczynnik zmienności
Kamiennik	4,00	19%
Paczków	3,81	22%
Branice	3,81	19%
Korfantów	3,81	19%
Inna gmina,	3,80	16%
Głuchołazy	3,77	25%
Lubrza	3,67	30%
Głubczyce	3,63	18%
Kietrz	3,62	19%
Głogówek	3,60	21%
Prudnik	3,57	20%
Nysa	3,52	14%
Grodków	3,52	30%
Łambinowice	3,45	28%
Skoroszyce	3,42	44%
Pakosławice	3,30	16%
Biała	3,21	28%
Otmuchów	3,14	33%
Baborów	2,71	32%

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Respondenci najwyżej ocenili sytuację zawodową w gminie Kamiennik, a najniżej w miejscowości Baborów. Średnia dla wszystkich jednostek wyniosła 3,57. Na Tel gmin poza wspomnianymi wyżej, wyróżniają się pozytywnie Paczków, Branice, Korfantów oraz Głuchołazy. Negatywnie ocenione zostały gminy Otmuchów oraz Biała. W większości przypadków współczynnik zmienności oscyluje w granicach 20%, co świadczy o niewielkim zróżnicowaniu ocen wśród respondentów. Największe zróżnicowanie wystąpiło wśród respondentów w ocenie gminy Skoroszyce.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

WYKRES 37 PROSZĘ WYMIENIĆ WSZYSTKIE JĘZYKI OBCE JAKIE P. ZNA. (N=963)

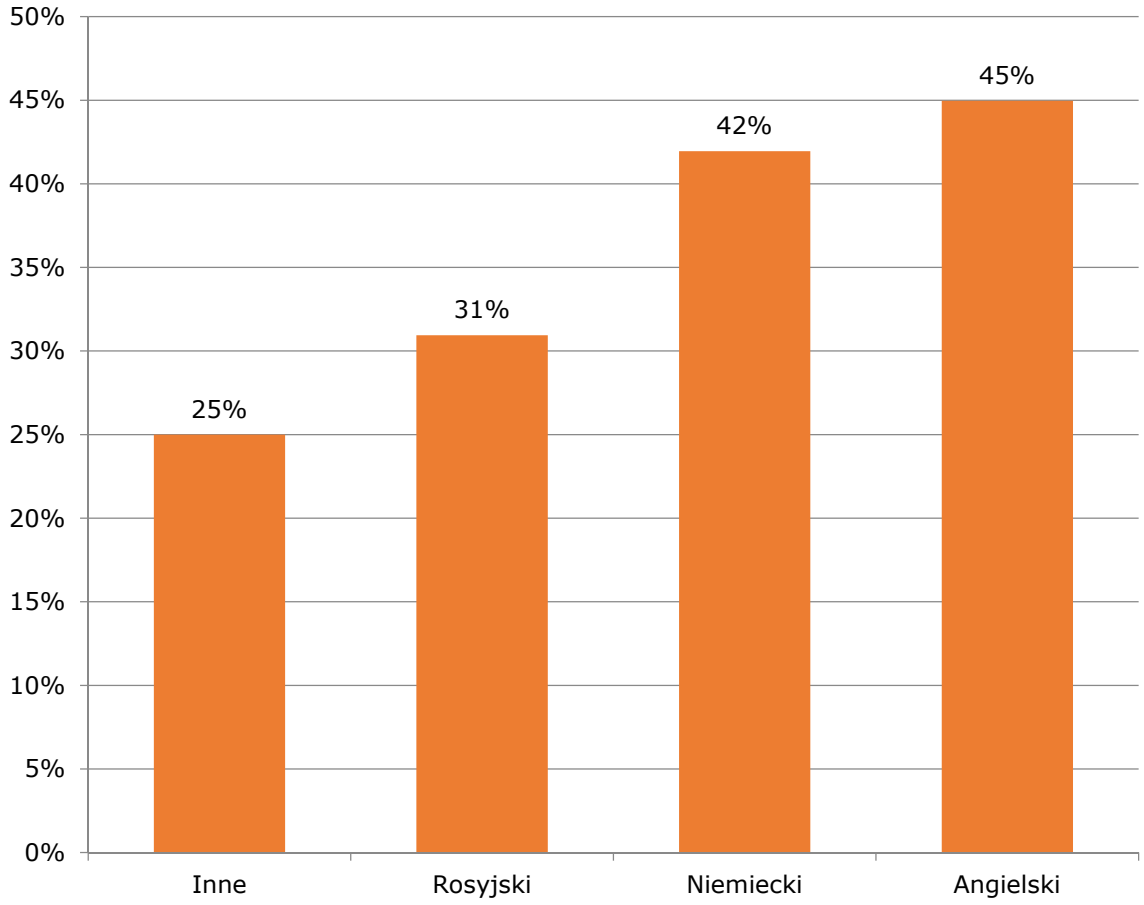

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Najpopularniejszym językiem obcym wśród respondentów jest język angielski. Niemalże połowa respondentów (45%) deklaruje, iż zna ten język. Drugim pod względem popularności jest język niemiecki, którego znajomość zadeklarowała nieznacznie mniejsza liczba respondentów niż w przypadku języka angielskiego (42%). Trzecim bardzo popularnym językiem jest język rosyjski, który zna co trzeci respondent (31%). Pozostałe języki wybierał jeden na czterech respondentów (25%). Przy czym prawie wszystkie języków wskazało mniej niż jeden na pięćdziesięciu badanych (2%). Jedynie znajomość języka czeskiego zadeklarowało większa liczba osób (7%).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, norweskich, islandzkich i liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

WYKRES 38 W JAKIEJ BRANŻY CHCIAŁBY/ŁABY P. PRACOWAĆ? (N=880)

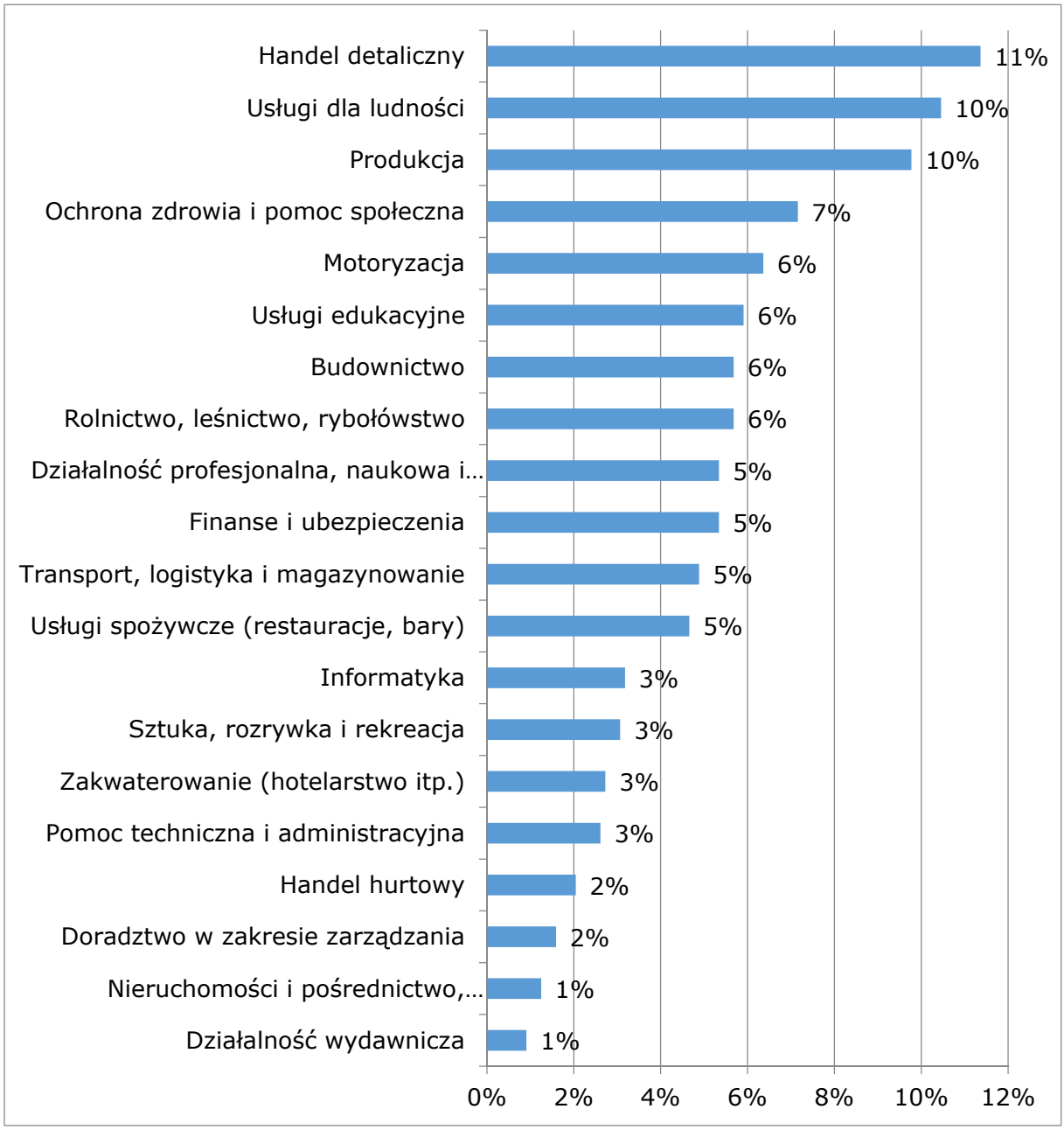

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Spośród preferowanych przez respondentów branż, w których chcieliby znaleźć zatrudnienie wyróżnia się handel detaliczny, usługi dla ludności oraz produkcja. W tych obszarach zatrudnienie chciałby znaleźć jeden na dziesięciu respondentów (10-11%). Najmniej popularnymi branżami są działalność wydawnicza roaz nieruchomości i pośrednictwo, wynajem i leasing. W tych branżach zatrudnienie chciałby znaleźć tylko jeden na stu respondentów (1%).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

WYKRES 39 CZY W CELU ZNALEZIENIA ZATRUDNIENIA BYŁBY/BYŁABY PAN/I GOTOWY/A DO PODJĘCIA WYMIENIONYCH DZIAŁAŃ?

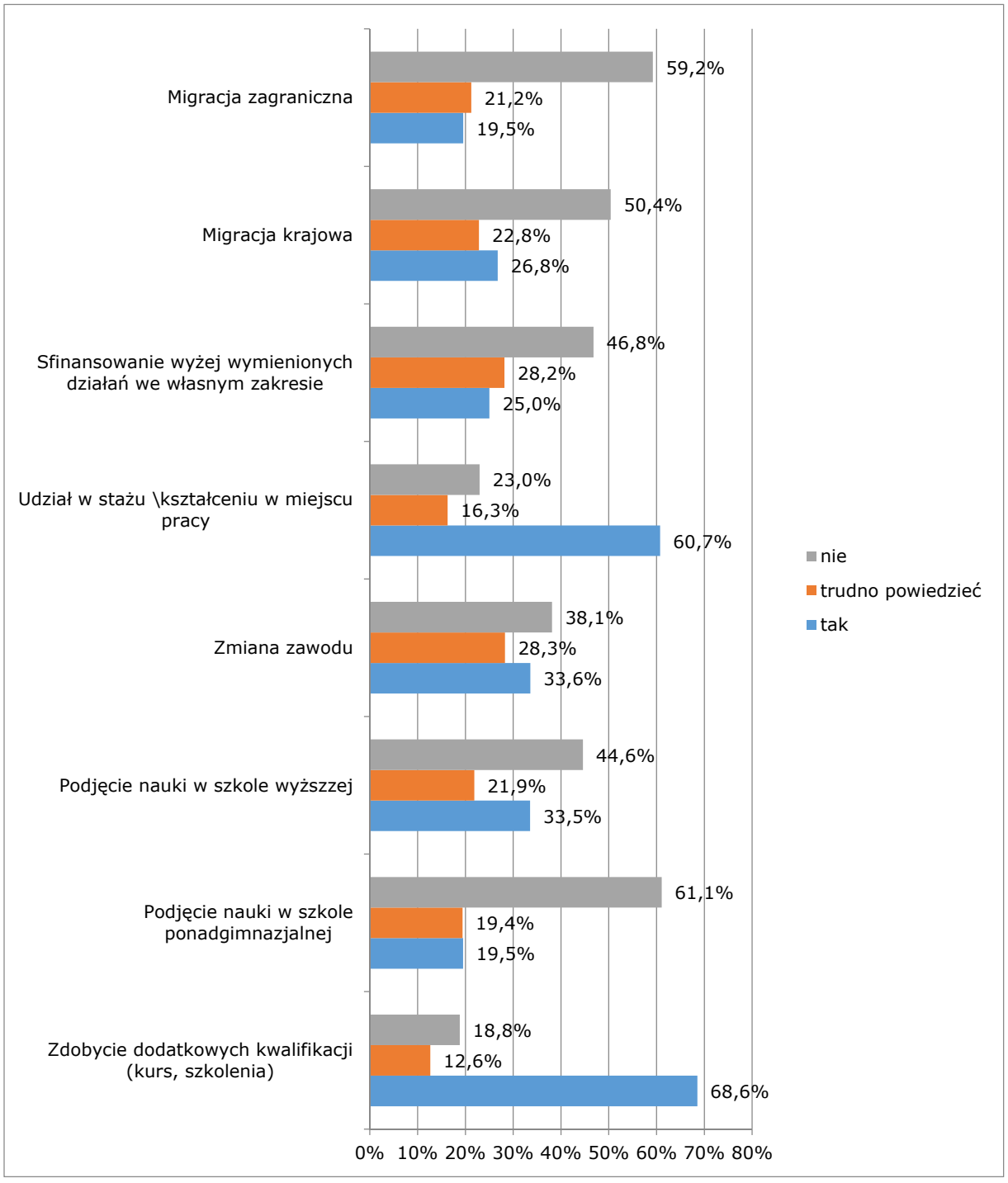

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Większość respondentów (69%) byłaby skłonna do zdobywania dodatkowych kwalifikacji na kursach i szkoleniach, w celu znalezienia zatrudnienia. Dwóch na trzech badanych (61%) jest gotowa, aby wziąć udział w stażu lub kształcić się w obecnym miejscu pracy. Tyle samo badanych (61%) nie chce podejmować nauki w szkole ponad gimnazjalnej. Większość respondentów (59%) nie zdecydowałaby się także na migrację za granicę w celach zarobkowych. Co drugi respondent nie zgodziłby się również na zmianę miejsca zamieszkania w obrębie kraju, w celu znalezienia zatrudnienia. Blisko połowa badanych (47%) nie zgodziłaby się na finansowanie działań zwiększających szanse zatrudnienia z własnych środków.

WYKRES 40 CZY CHCIAŁBY PAN/I PROWADZIĆ WŁASNĄ DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ?

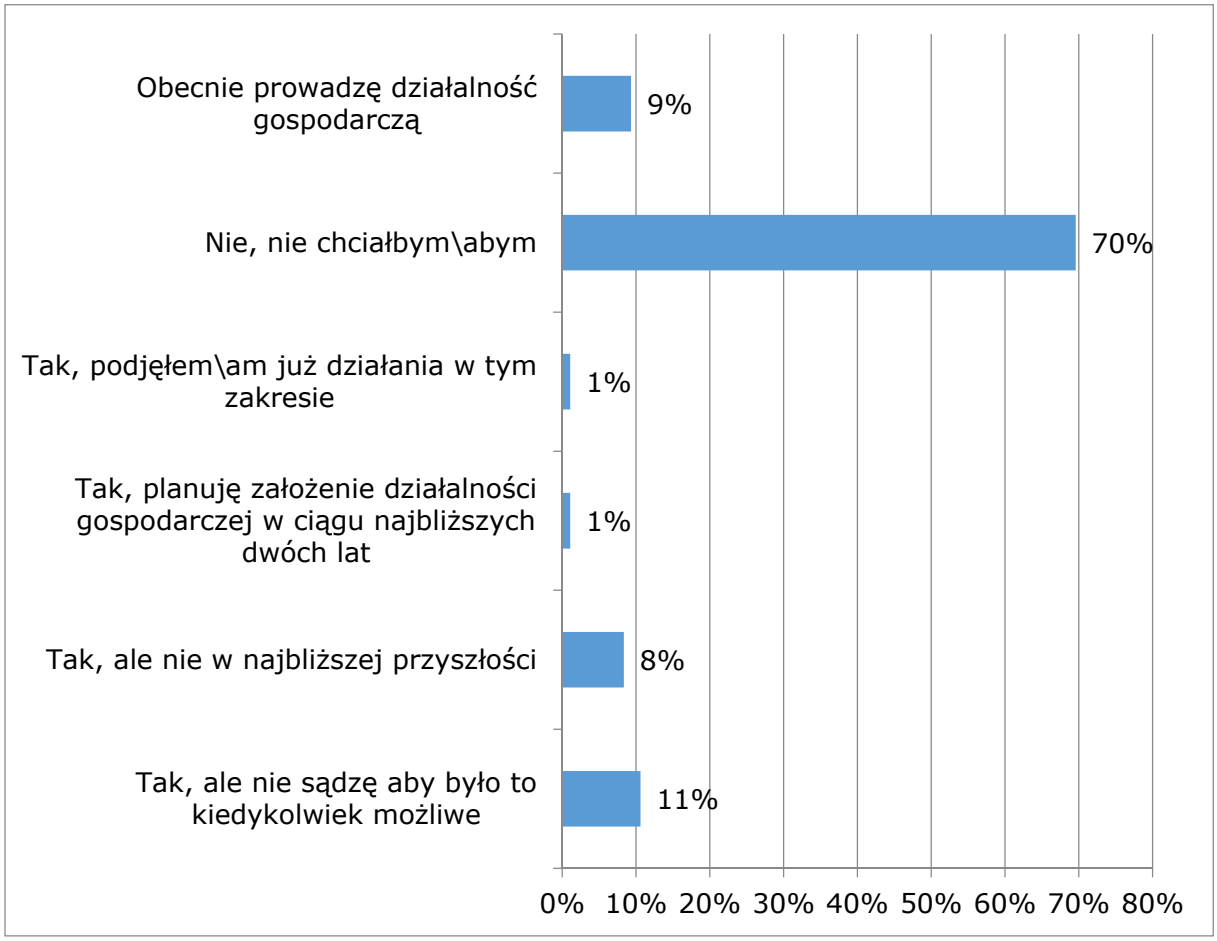

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Zdecydowana większość respondentów (70%) nie chciałaby prowadzić własnej działalności gospodarczej. Tylko dwóch na stu (2%) respondentów będzie zakładało działalność gospodarczą w najbliższym czasie lub już podjęło kroki w tym zakresie. Jeden na dziesięciu respondentów (11%) chciałoby prowadzić działalność gospodarczą, ale nie sądzą aby było to możliwe. Podobna ilość badanych (9%) już prowadzi swoją działalność gospodarczą. Niewielka część badanych (8%) chce założyć działalność gospodarczą, ale nie w najbliższym czasie.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

WYKRES 41 CO MOGŁOBY SKŁONIĆ PANA/IĄ DO ZAŁOŻENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ? (JEŚLI KIEDYKOLWIEK ZAŁOŻYŁ/A PAN/I DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ TO JAKA BYŁA PANA/I MOTYWACJA?).

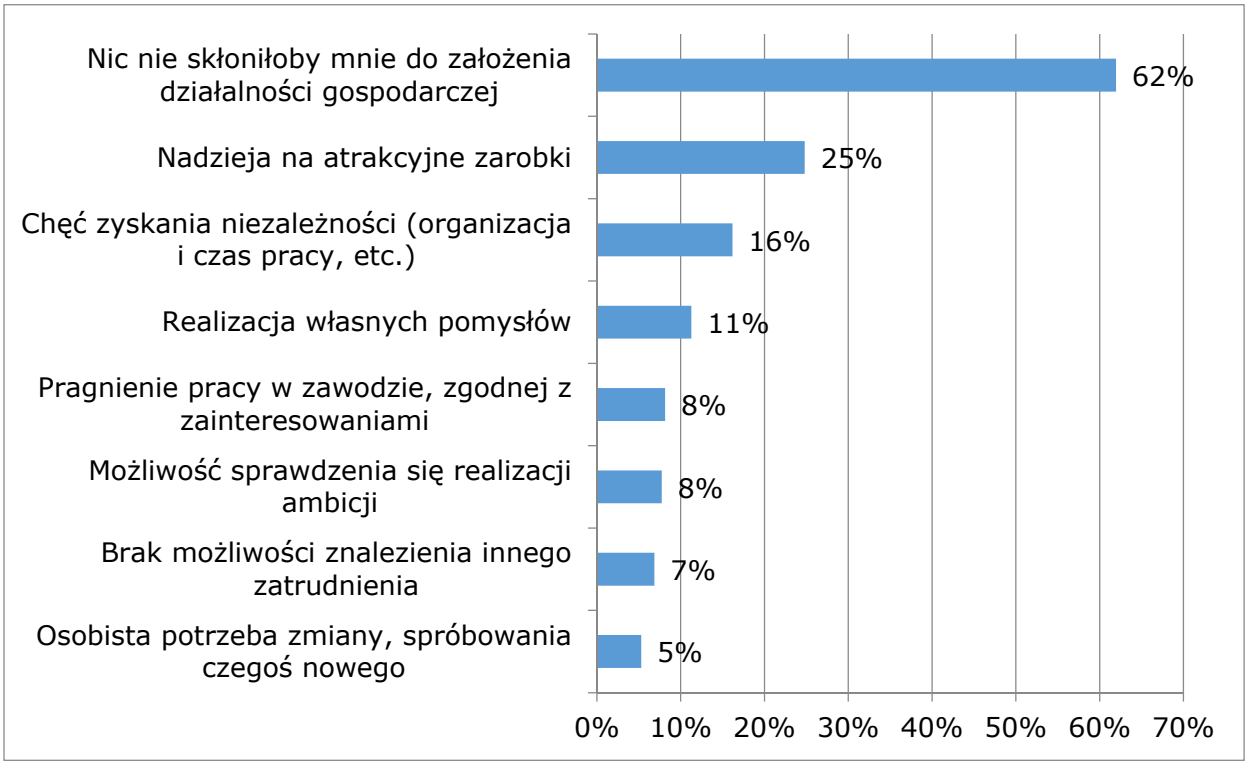

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Większość badanych (62%) wskazała, iż nie chcą założyć działalności gospodarczej i nic nie jest w stanie ich do tego skłonić. Jeden na czterech respondentów (25%) jest skłonna założyć działalność gospodarczą ze względu na atrakcyjne zarobki. Nieco poniżej jednej piątej badanych (16%) jest zdania, iż do założenia działalności gospodarczej mogłaby przyczynić się chęć zyskania niezależności. Jeden na dziesięciu badanych podkreśla, iż założyłoby własną działalność gospodarczą w celu realizacji własnych pomysłów. Pozostałe czynniki wpływające na decyzję o założeniu własnej działalności gospodarczej wskazała zdecydowana mniejszość badanych (<10).

Projekt dofinansowany ze środków EOG przekazanych przez Islandię, Liechtenstein i Norwegii oraz środków krajowych.

CATI (przedsiębiorstwa)

Charakterystyka próby

WYKRES 42 GDZIE ZLOKALIZOWANA JEST PAŃSTWA FIRMA (GMINA)?

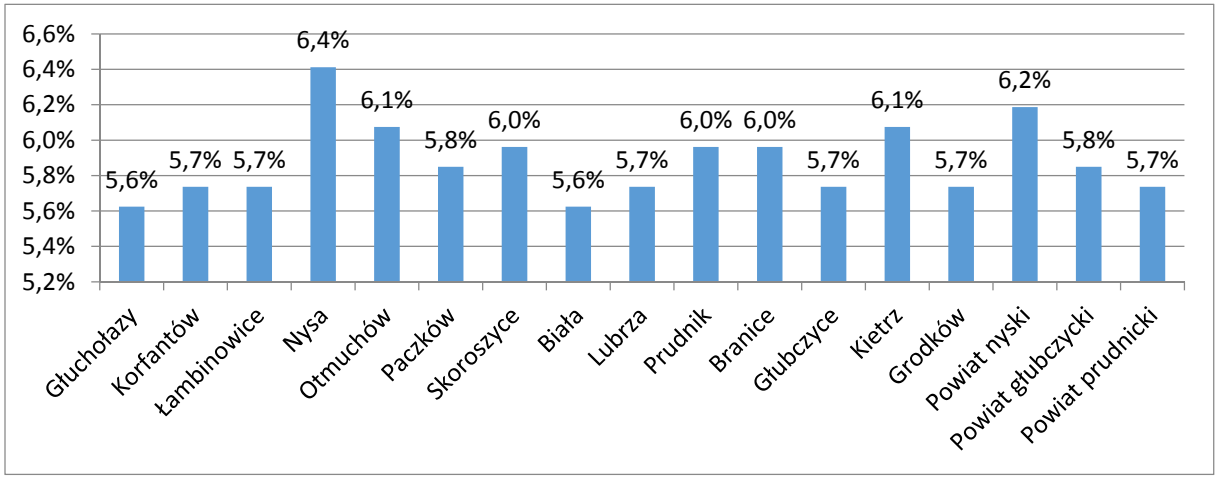

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

W badaniu udział wzięło 889 przedsiębiorców. Najwięcej przedsiębiorstw zarejestrowanych jest w Nysie (6,4%), w ujęciu powiatowym również powiat nyski ma największą liczbę zarejestrowanych przedsiębiorstw (6,2%). Najmniej przedsiębiorstw jest zarejestrowanych w Białej (5,6%) oraz Głuchołazach (5,6%).

WYKRES 43 ILU PRACOWNIKÓW ZATRUDNIA PAŃSTWA FIRMA?

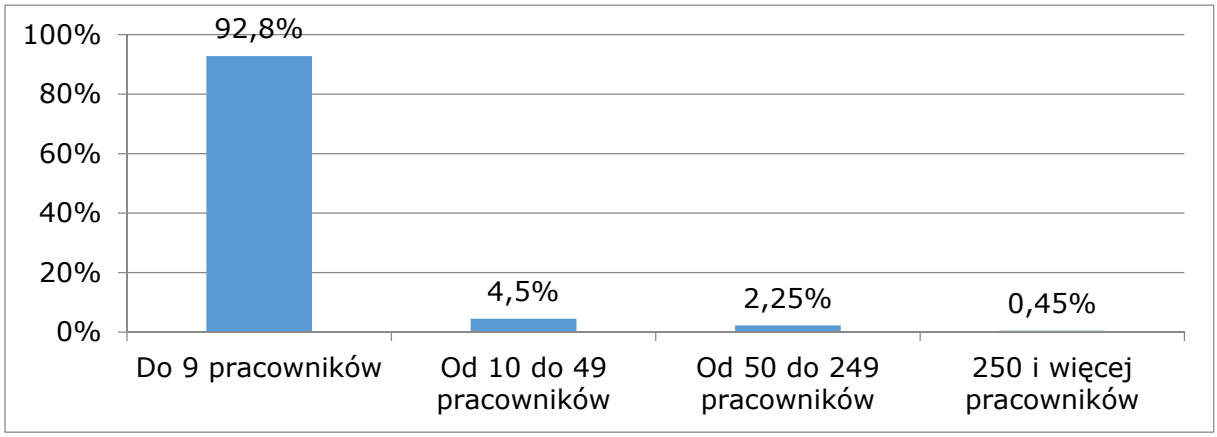

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Zdecydowana większość firm, które wzięły udział w badaniu (92,8%) zatrudnia do 9 pracowników. 7,2% przedsiębiorstw zatrudnia powyżej 10 pracowników, z czego:

- 4,5% firm zatrudnia od 10 do 49 pracowników;
- 2,25% firm zatrudnia od 50 do 249 pracowników;
- 0,45% firm zatrudnia więcej niż 250 pracowników.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

WYKRES 44 W JAKIEJ BRANŻY PAŃSTWA PRZEDSIĘBIORSTWO PROWADZI DZIAŁALNOŚĆ

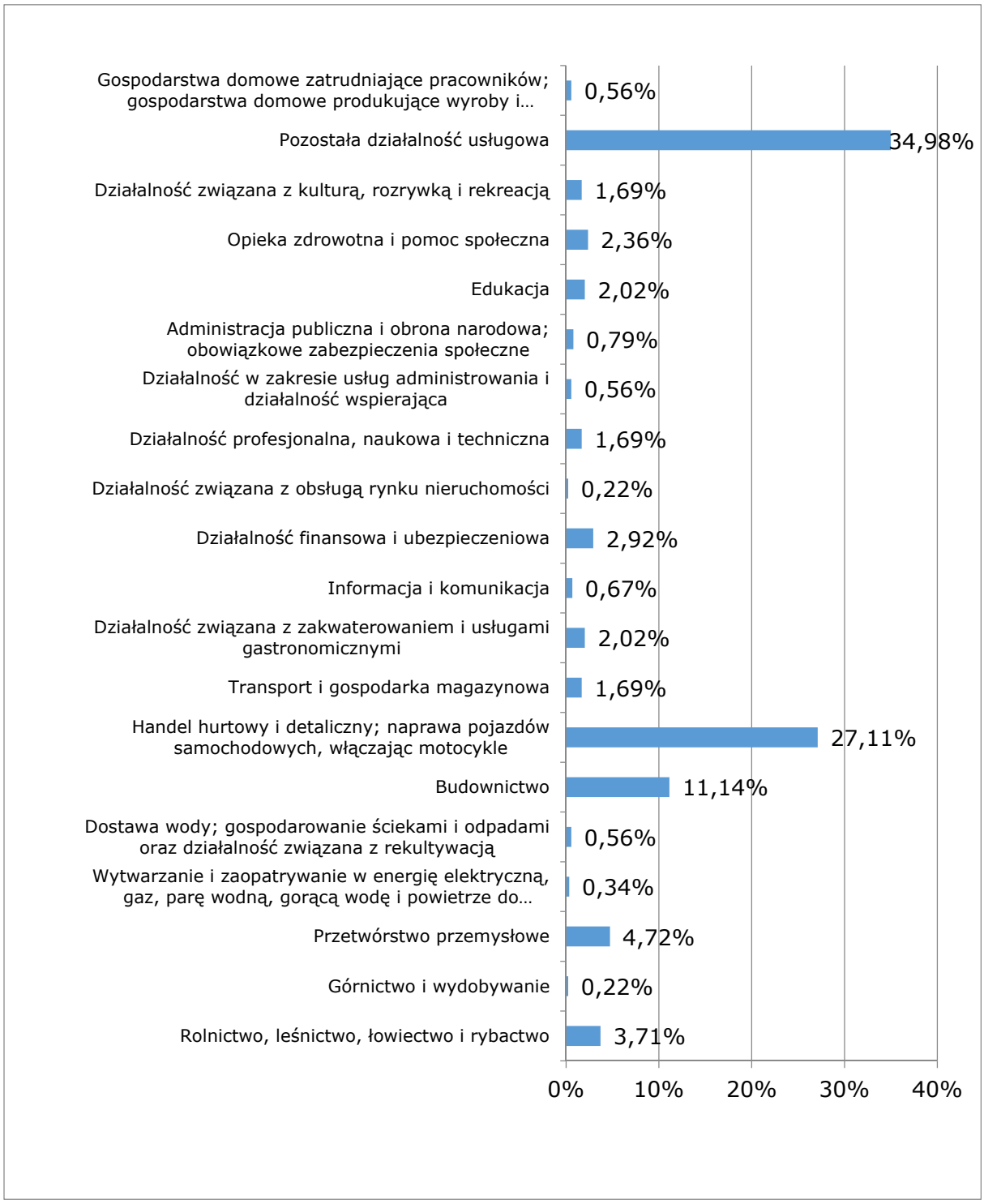

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, norweskich, Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Największy odsetek przebadanych przedsiębiorstw (27,11%) zajmuje się handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów samochodowych. Stosunkowo często wskazywanymi branżami były również: budownictwo (11,14%), przetwórstwo przemysłowe (4,72%) oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (3,71%). Najrzadziej wymieniano: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (0,34%), działalność związaną z obsługa rynku nieruchomości (0,22%) oraz górnictwo i wydobywanie (0,22%). Prawie 35% ankietowanych prowadzi działalność usługową w innych branżach.

WYKRES 45 PROSZĘ WSKAZAĆ STRUKTURĘ KAPITAŁU PAŃSTWA FIRMY:

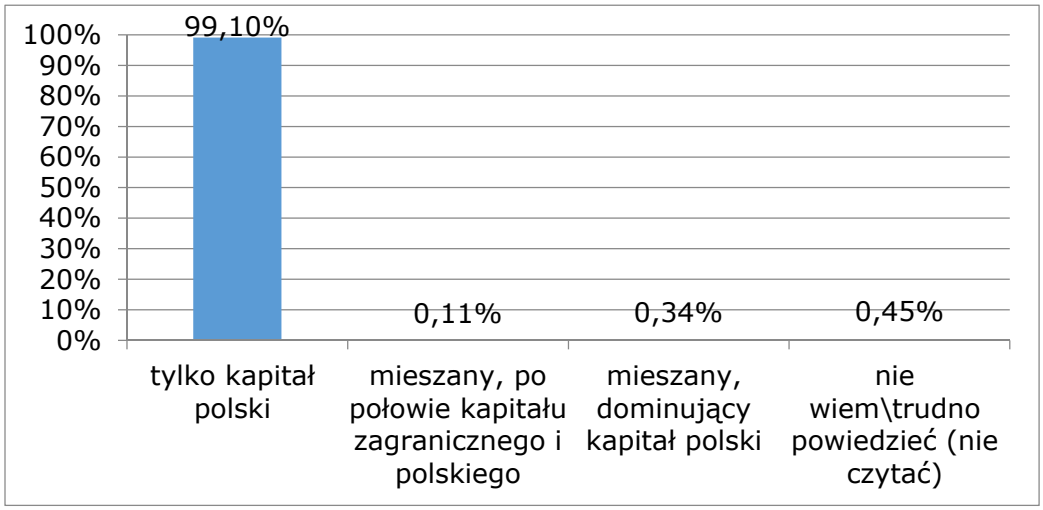

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Ponad 99% respondentów odpowiedziało, iż ich przedsiębiorstwa posiadają tylko polski kapitał. Pozostałe opcje nie przekroczyły 0,5% odpowiedzi.

WYKRES 46 PROSZĘ WSKAZAĆ, NA JAKIM OBSZARZE PAŃSTWA FIRMA SPRZEDAJE SWOJE USŁUGI I PRODUKTY?

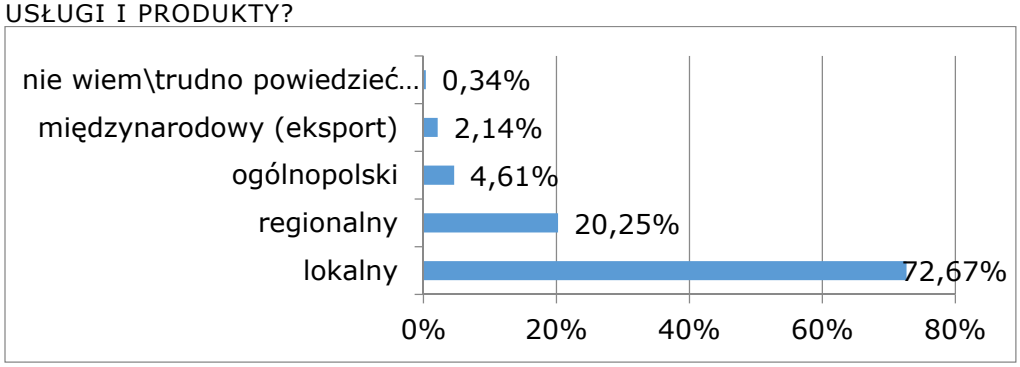

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Badane firmy sprzedają swoje usługi i produkty głównie na rynku lokalnym (72,67%) oraz regionalnym (20,25%). Na terenie całej Polski sprzedaż prowadzi 4,61% ankietowanych przedsiębiorstw, z kolei 2,14% eksportuje produkty i usługi do innych krajów.

1.1. Analiza wyników badań

Wykres 47 Jak Pan/i ocenia Obszar Funkcjonalny Partnerstwa Nyskiego 2020 z punktu widzenia warunków prowadzenia działalności gospodarczej?

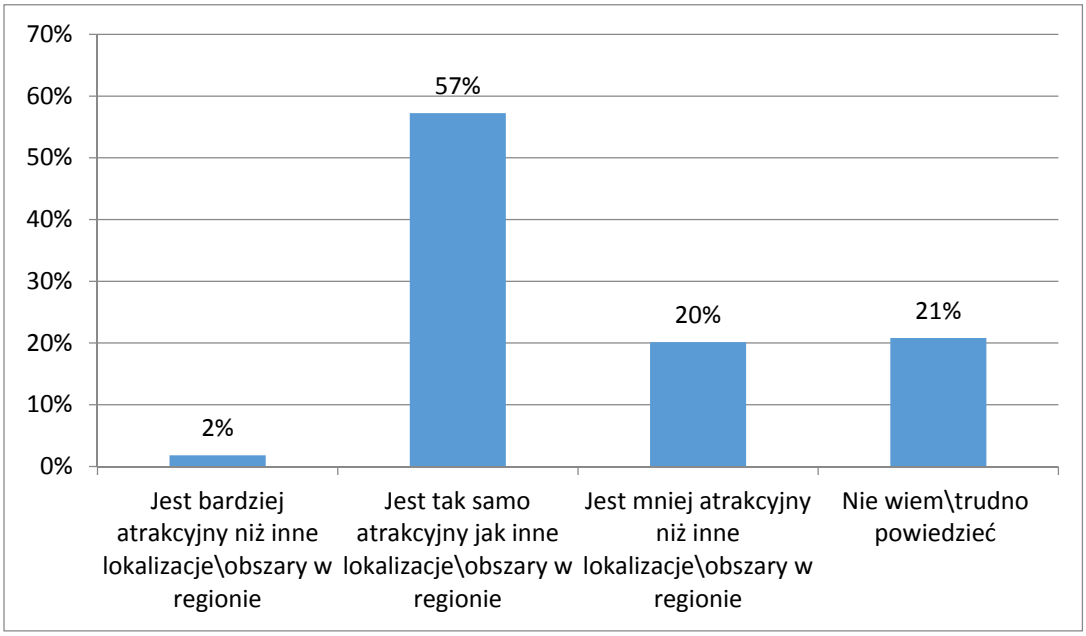

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Zdaniem ponad połowy (57%) respondentów obszar Funkcjonalny Partnerstwa Nyskiego 2020 jest tak samo atrakcyjny z punktu widzenia warunków prowadzenia działalności gospodarczej jak inne obszary w regionie. Zdaniem jedynie co pięćdziesiątego respondenta (2%) jest bardziej atrakcyjny niż inne obszary, lokalizacje w regionie. Co piąty respondent (20%) uważa, iż obszar jest zdecydowanie mniej atrakcyjny niż inne lokalizacje w regionie.

Przeczytam za chwilę listę kilku czynników, które mogą pozytywnie lub negatywnie wpływać na prowadzenie działalności gospodarczej. Proszę ocenić wpływ poszczególnych czynników na prowadzenie firmy na terenie OF PN2020. Każdy czynnik proszę ocenić na skali od -3 (bariera, silny negatywny wpływ) do 3 (szansa, bardzo pozytywny wpływ)

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, norweskich, islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Lokalne podatki:

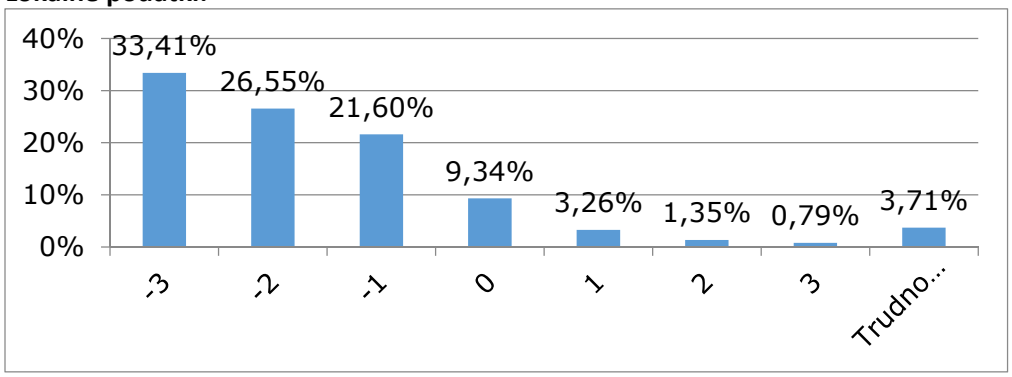

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Lokalne podatki zostały uznane za czynnik mający negatywny wpływ na prowadzenie działalności gospodarczej – uznało tak ponad 81% respondentów. Odmiennego zdania było 5,4% odpowiadających, zaś 9,34% nie wyraziło się ani pozytywnie, ani negatywnie.

Koszty zatrudnienia:

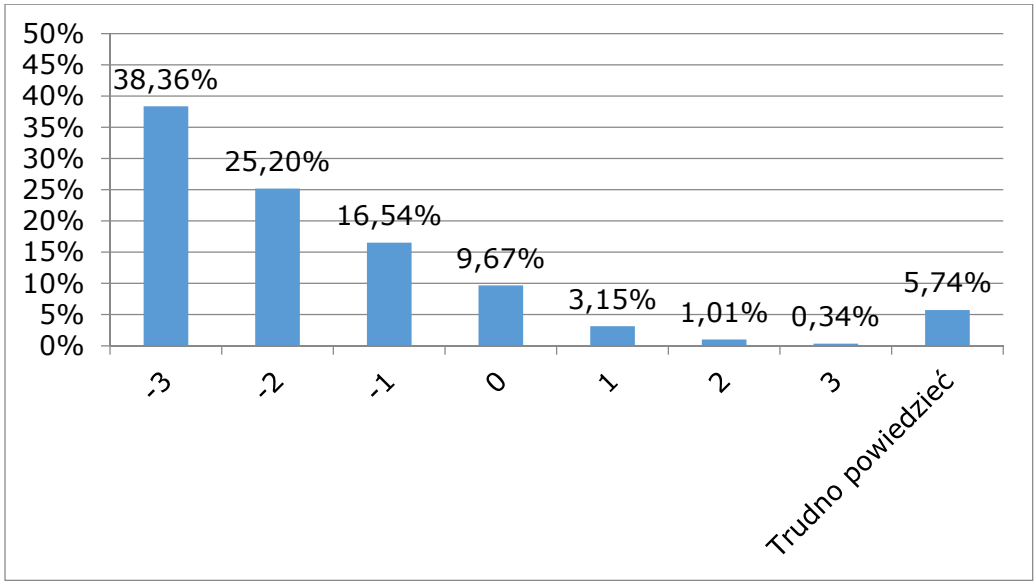

Zdaniem 80,1% ankietowanych koszty zatrudnienia wpływają niekorzystanie na prowadzenie firmy. Niespełna 5% badanych uznało to za czynnik korzystny. 9,67% wyraziło się w tej kwestii neutralnie.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Koszty materiałów i/lub surowców:

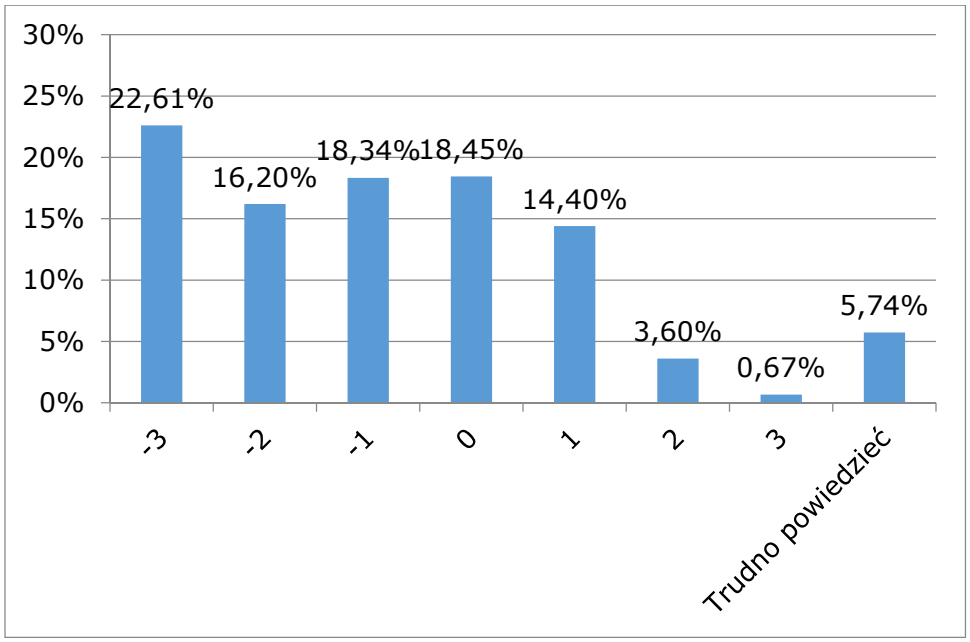

Na temat kosztów materiałów i/lub surowców przychylnie wypowiedziało się prawie 19% ankietowanych. 18,45% odpowiedzi wskazuje na fakt, iż czynnik ten nie stanowi bariery, ale również nie można go uznać za sprzyjający. Na pytanie dotyczące kosztów materiałów i/lub surowców niekorzystanie odniosło się 57,15% badanych.

Duża konkurencja:

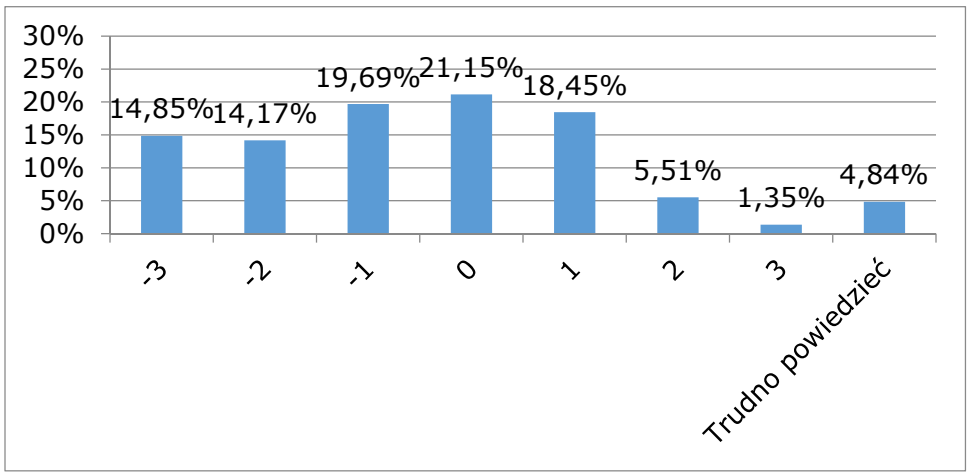

Co czwarty ankietowany postrzega dużą konkurencję jako szansę dla jego przedsiębiorstwa. Niespełna połowa respondentów uważa, że duża konkurencja stanowi dla niech barierę, utrudnienie. Na 21,15% badanych firm konkurencja na rynku nie wpływa ani negatywnie, ani pozytywnie.

Projekt dofinansowany ze środków EOG przekazanych Polsce, Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Położenie OF PN2020:

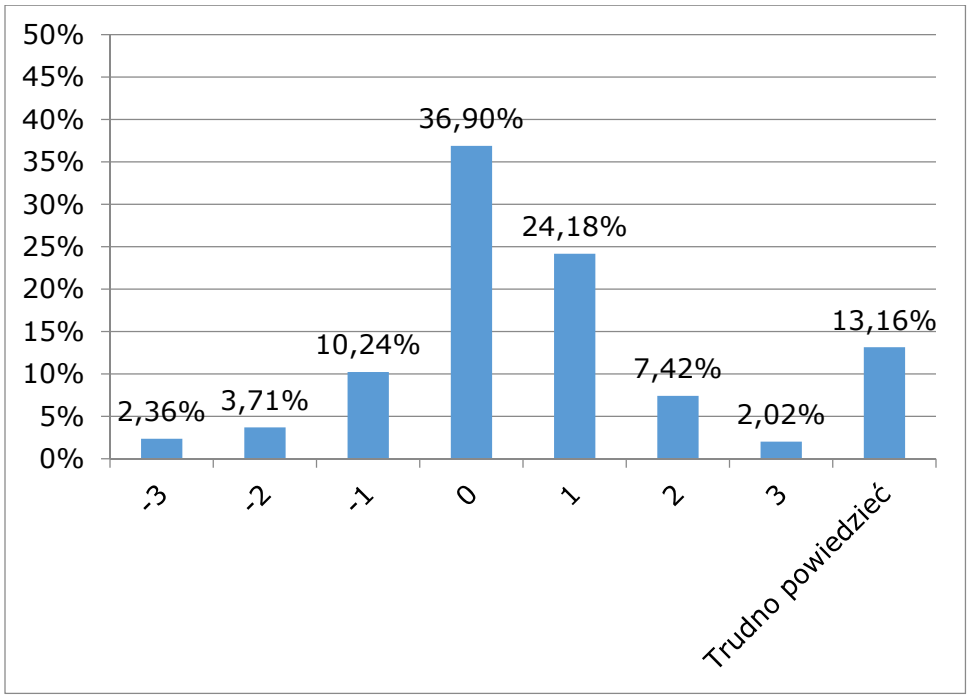

Zdaniem 33,62% odpowiadających położenie Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 sprzyja prowadzeniu działalności gospodarczej. Przeciwny pogląd wyraziło 16,31% badanych. 36,90% respondentów uznało, iż położenie geograficzne nie wpływa istotnie na działalność firmy.

Wielkość lokalnego rynku zbytu:

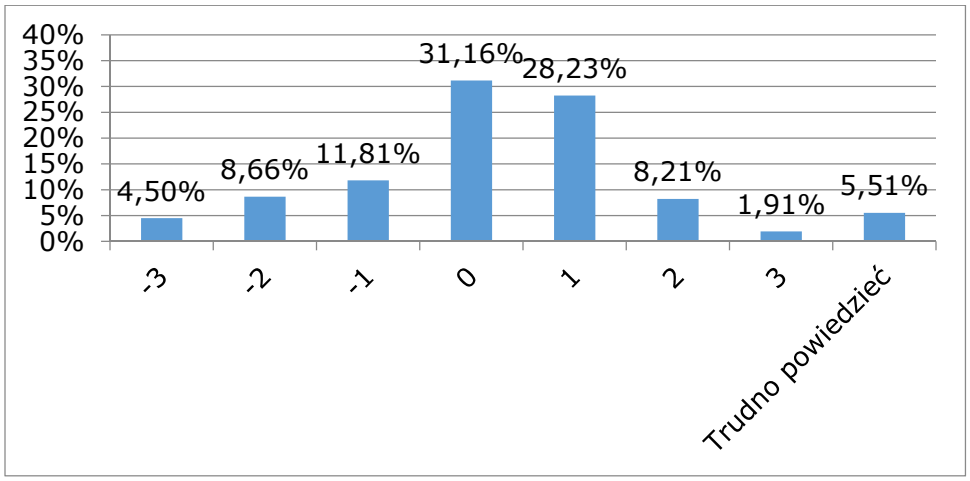

Wielkość lokalnego rynku zbytu to czynnik bardzo pozytywny – taką opinię wyraziło 38,35% ankietowanych. Czynnik ten jest postrzegany negatywnie przez niespełna 25% odpowiadających, z kolei neutralnie przez 31,16%.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Jakość środowiska naturalnego:

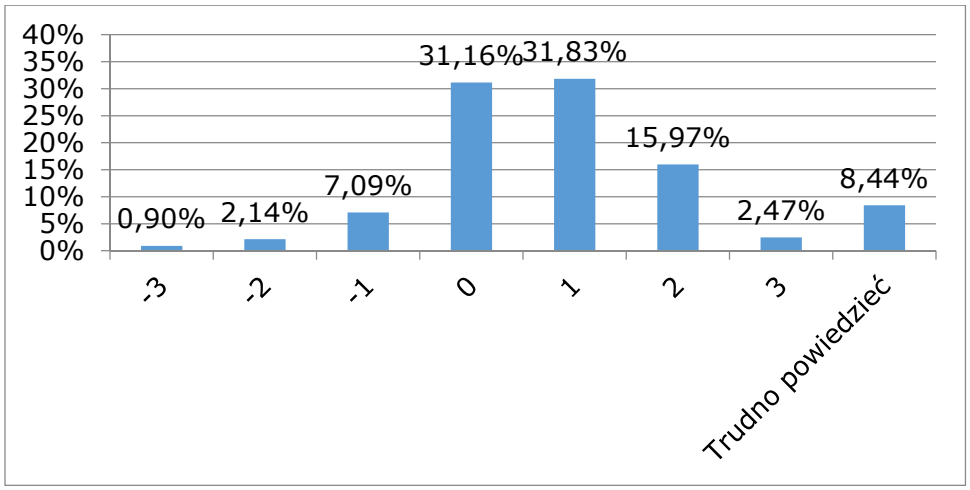

Jakość środowiska naturalnego została uznana jako atut przez ponad 50% ankietowanych. Około 10% odpowiedzi dotyczyło negatywnej opinii w tej kwestii, zaś 31,16% nie przypisuje jakości środowiska naturalnego istotnego znaczenia.

Dostępność komunikacyjna:

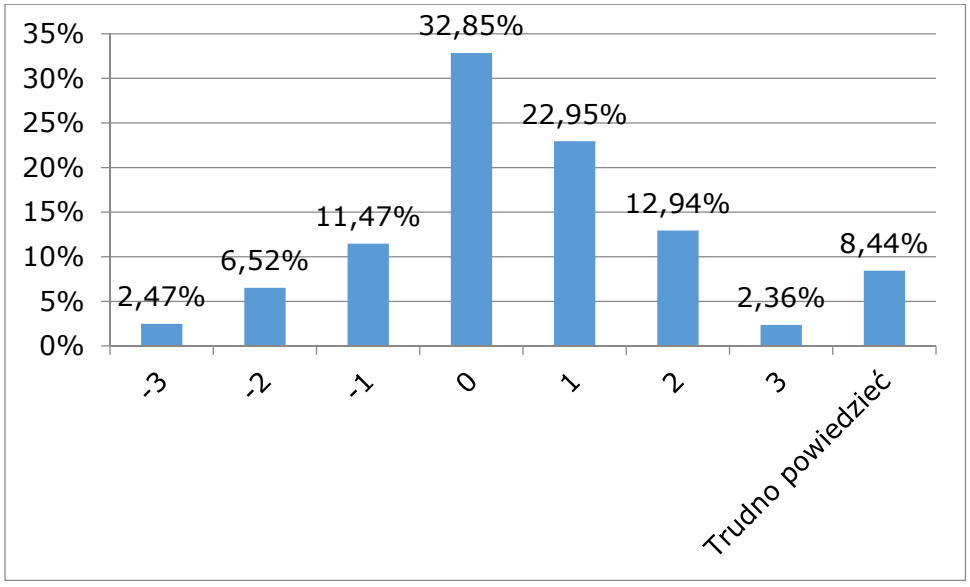

Zdaniem 32,85% badanych dostępność komunikacyjna nie wpływa ani pozytywnie, ani negatywnie na działalność firmy. Pozytywnie ocenia ten aspekt 38,25% odpowiadających, negatywnie natomiast 20,46% ankietowanych.

Transport wewnętrzny:

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

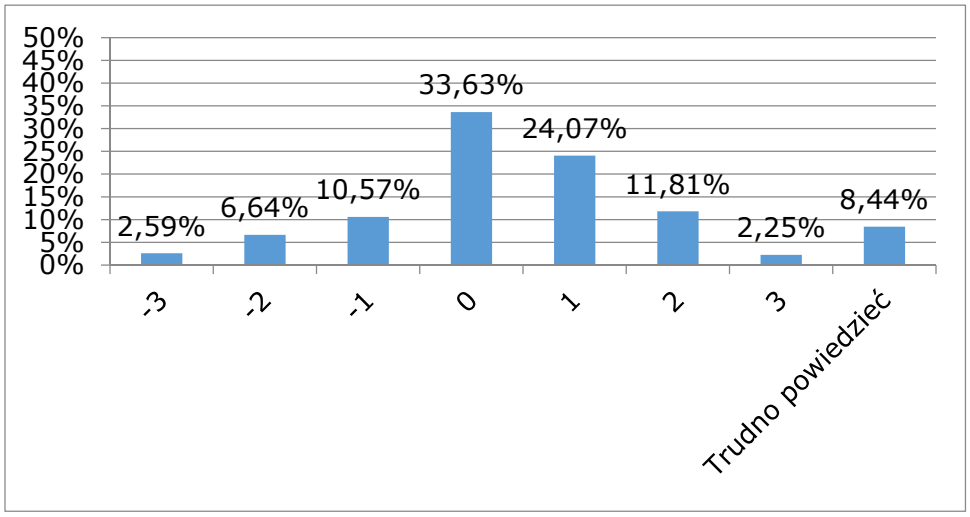

38,13% badanych uważa, że transport wewnętrzny jest czynnikiem sprzyjającym prowadzeniu biznesu. 19,8% respondentów jest przeciwnego zdania, zaś 33,63% stwierdziło, że nie jest to ani atut, ani bariera.

WYKRES 48 JAK OCENIA PAN/I ATRAKCYJNOŚĆ OF PN2020 POD WZGLĘDEM WARUNKÓW DO PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ W PORÓWNANIU DO INNYCH LOKALIZACJI W REGIONIE OPOLSKIM?

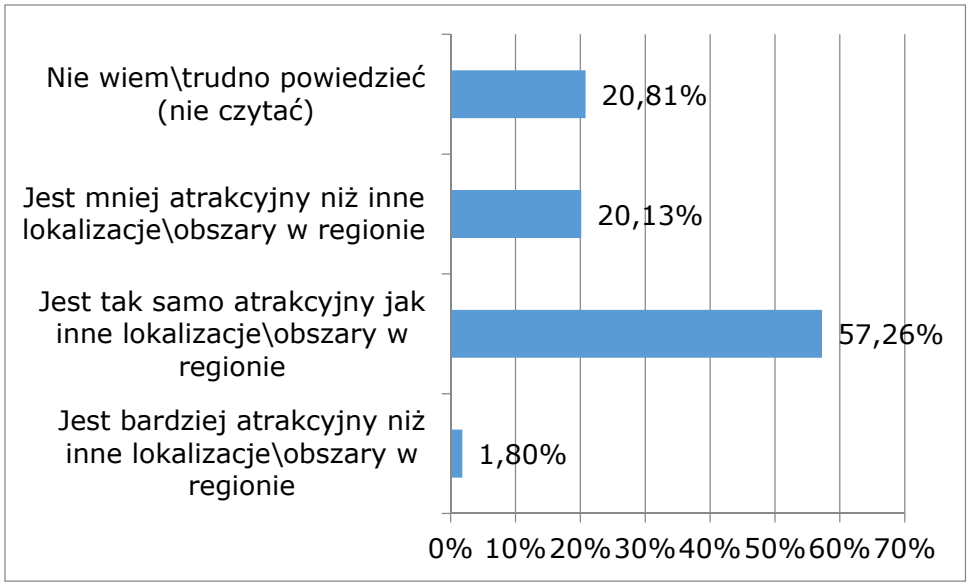

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

57,26% odpowiadających jest zdania, iż Obszar Funkcjonalny Partnerstwo Nyskie 2020 jest tak samo atrakcyjny jak inne lokalizacje/obszary w regionie pod względem warunków do prowadzenia działalności gospodarczej. OF PN 2020 został uznany za mniej atrakcyjny niż

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

inne lokalizacje/obszary w regionie przez 20,13% ankietowanych. Większą atrakcyjność warunków sprzyjających prowadzeniu firmy dostrzega 1,80% respondentów, natomiast co piąta osoba nie potrafiła odnieść się do tej kwestii.

Jakie miasta lub obszary Pana/i zdaniem mogą stanowić konkurencję dla OF PN2020, jeśli chodzi o prowadzenie działalności gospodarczej?

W ramach odpowiedzi na to pytanie respondenci wskazywali przede wszystkim rejon Śląska. Z pośród większych ośrodków miejskich wymieniano Wrocław. Zdaniem niektórych respondentów konkurencyjny jest również Dolny Śląsk, reprezentowany przez Katowice, jednakże wskazania te były zdecydowanie rzadsze.

WYKRES 49 CZY PANA/I ZDANIEM OF PN2020 JEST ATRAKCYJNY, JEŚLI CHODZI O LOKALIZACJE INWESTYCJI?

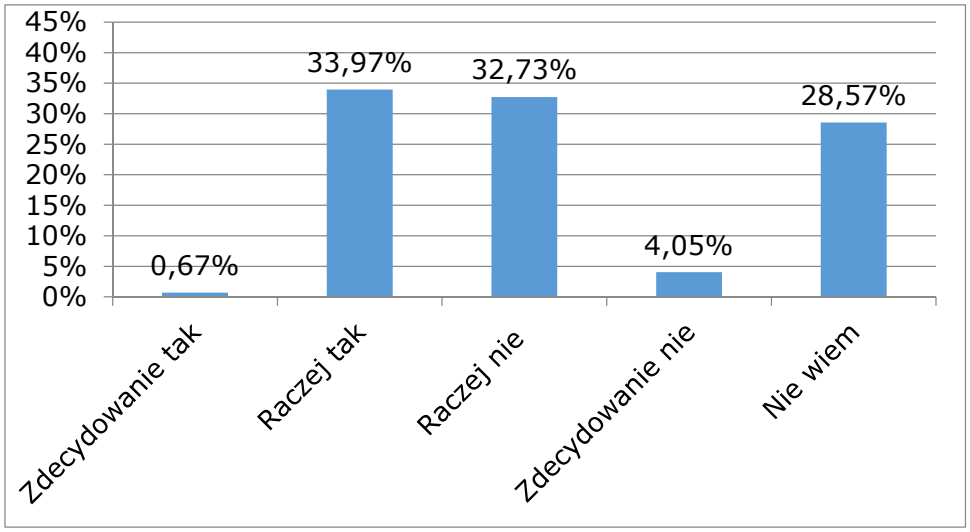

34,64% ankietowanych uważa, że OF PN 2020 jest atrakcyjny pod względem lokalizacji inwestycji, z czego 33,97% odpowiedziało „raczej tak". Odmienny pogląd reprezentuje niespełna 37% respondentów. 28,57% odpowiadających wybrało odpowiedź „nie wiem".

Co Pana/i zdaniem, z punktu widzenia inwestora, może być największą zaletą OF PN2020?

Zdaniem respondentów do największych zalet OF PN2020 należy atrakcyjność geograficzna terenów, bliskość czeskiej granicy i autostrad. Badani wskazali, że te czynniki w największym stopniu stanowią o atrakcyjności regionu.

Jakie miasta lub obszary Pana/i zdaniem mogą stanowić konkurencję dla OF PN2020, jeśli chodzi o przyciąganie inwestycji?

Katowice oraz Wrocław to były rejony najczęściej wskazywane przez respondentów.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

WYKRES 50. JAK OCENIA PAN/I WARUNKI DO PROWADZENIA INNOWACYJNEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ NA TERENIE OF PN2020? SWOJĄ ODPOWIEDŹ PROSZĘ WSKAZAĆ NA SKALI OD „1" DO „5", GDZIE 1 OZNACZA „BARDZO ŹLE", A „5" OZNACZA „BARDZO DOBRZE"

Zwolnienia i ulgi podatkowe:

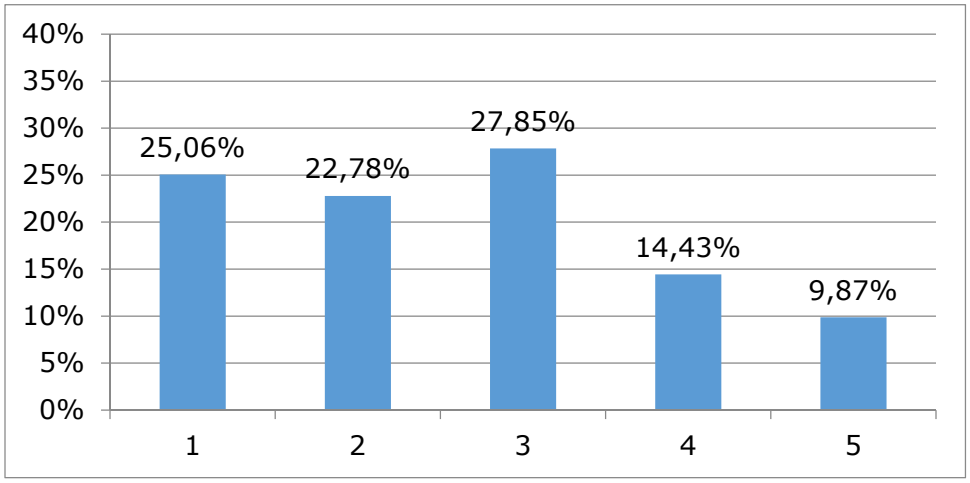

W kwestii zwolnień i ulg podatkowych negatywne oceny (1 i 2) przyznało 47,84% badanych, natomiast pozytywne oceny (4 i 5) wyznaczyło 24,3% ankietowanych. Dostatecznie oceniło ten czynnik 27,85% odpowiadających.

Działania agencji rozwoju regionalnego i lokalnego:

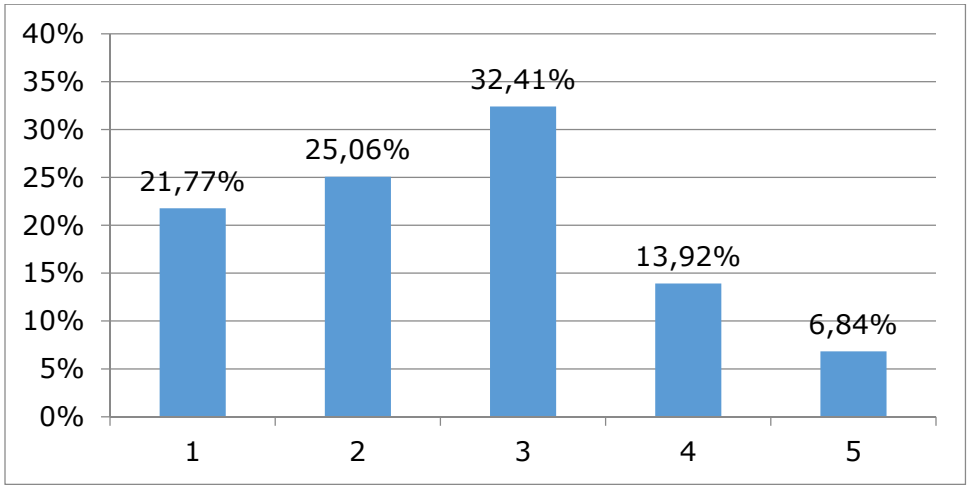

Działania agencji rozwoju lokalnego i regionalnego wspierają innowacyjną działalność firm według 53,17% badanych (oceny, 3,4 i 5). 46,83% respondentów uważa natomiast, że działalność tych agencji nie przyczynia się w pozytywny sposób do prowadzenia innowacyjnego przedsiębiorstwa.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Centra wspierania biznesu, ośrodki wspierania przedsiębiorczości:

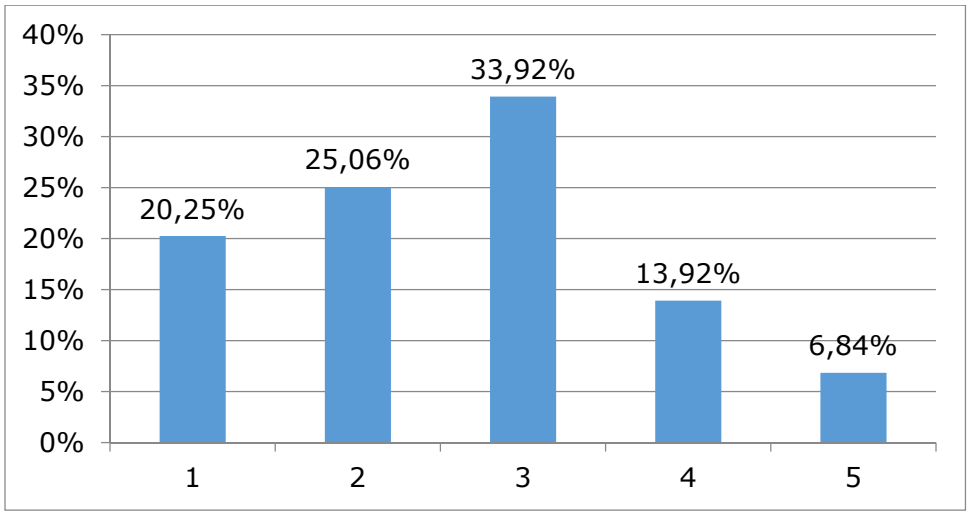

Największy odsetek respondentów przyznał centrom wspierania biznesu i ośrodkom wspierania przedsiębiorczości ocenę „3". Ponad 45% ankietowanych nie uważa, by działalność tych instytucji wspierała innowacyjność w przedsiębiorstwach. Odmiennego zdania jest ponad 20% ankietowanych.

Parki technologiczne:

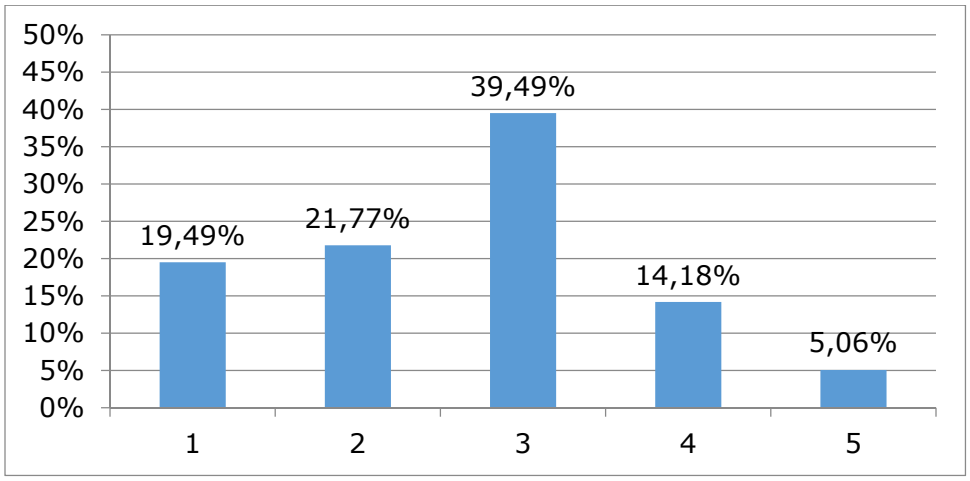

58,73% odpowiedzi (oceny 3, 4 i 5) wskazuje na fakt, iż parki technologiczne pomagają w prowadzeniu innowacyjnego przedsiębiorstwa. Niekorzystnie na ten temat wypowiedziało się 41,26% badanych.

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Fundusze poręczeniowo-pożyczkowe:

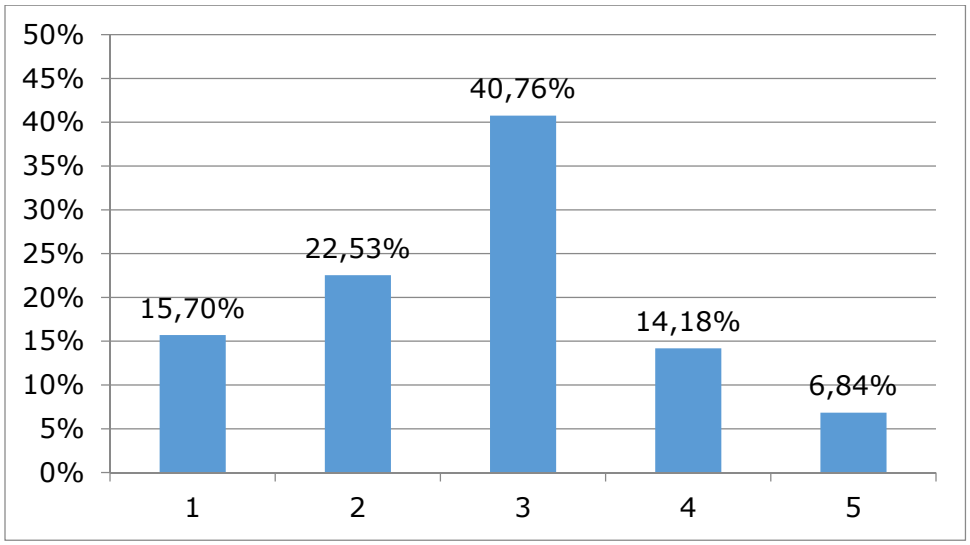

Wśród badanych przeważa opinia, iż fundusze poręczeniowo-pożyczkowe nie wspierają w odpowiedni sposób innowacyjności w firmach (38,23% odpowiedzi negatywnych przy 21,02% odpowiedzi pozytywnych). Ocenę dostateczną przyznało 40,76% ankietowanych.

ŚRODKI I FUNDUSZE UNIJNE:

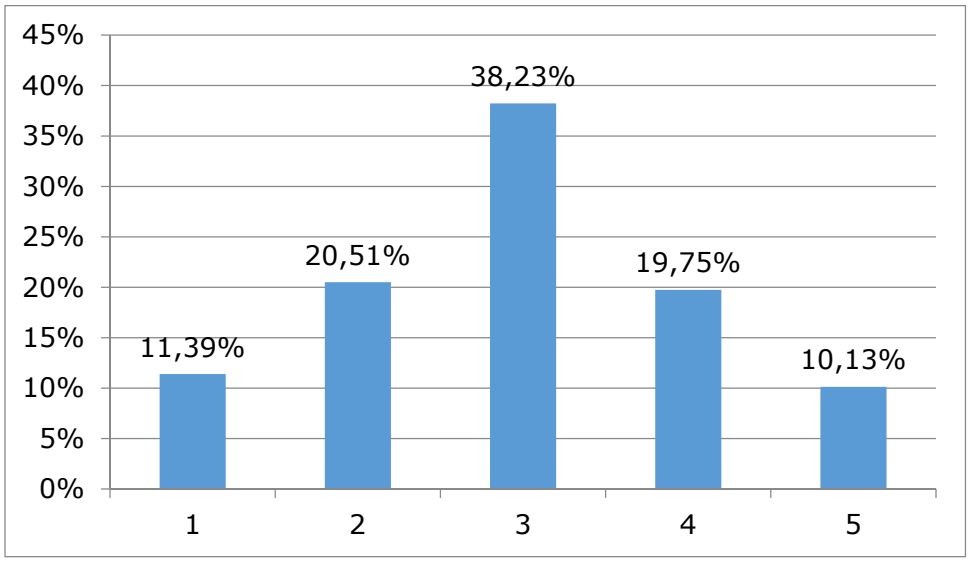

29,88% badanych reprezentuje pogląd, że środki i fundusze unijne wspierają innowacyjność w przedsiębiorstwach, z kolei 31,9% respondentów jest odmiennego zdania. 38,23% odpowiadających zaznaczyło ocenę „3".

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

WYKRES 51 JAK PAN/I OCENIA DOSTĘPNE PAŃSTWU WSPARCIE W ZAKRESIE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI? SWOJĄ ODPOWIEDŹ PROSZĘ WSKAZAĆ NA SKALI OD „1" DO „5", GDZIE 1 OZNACZA „BARDZO SŁABO", A „5" OZNACZA „BARDZO DOBRZE"

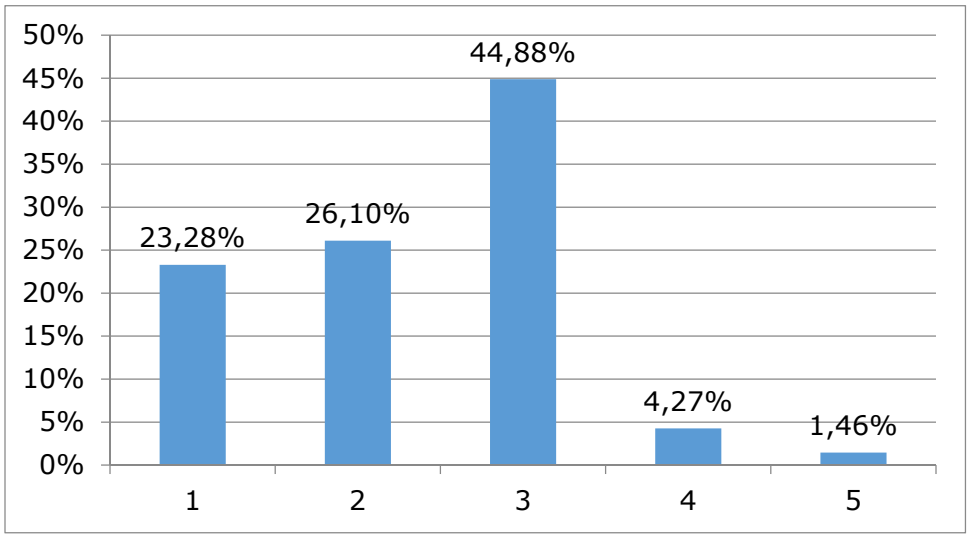

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

23,28% badanych bardzo słabo oceniło wsparcie w zakresie rozwoju przedsiębiorczości, zaś 26,10% słabo. Wsparcie zostało pozytywnie ocenione przez blisko 6% ankietowanych. Najwięcej odpowiadających (44,88%) przyznało za wsparcie rozwoju przedsiębiorczości ocenę dostateczną.

WYKRES 52. CZY ZNA PAN/I INSTYTUCJE ZAJMUJĄCE SIĘ WSPIERANIEM ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA TERENIE OF PN2020?

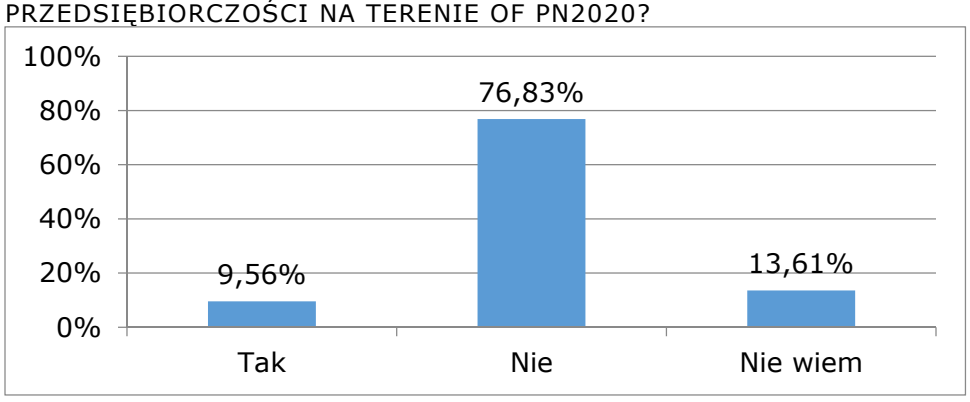

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Prawie 77% ankietowanych nie zna instytucji zajmujących się wspieraniem rozwoju przedsiębiorczości na terenie OF PN 2020. Stosowną wiedzę posiada 9,56% odpowiadających, z kolei 13,61% nie było w stanie potwierdzić znajomości tego typu instytucji.

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Osoby, które wykazały się znajomością instytucji wspierających rozwój przedsiębiorczości najczęściej wymieniały: urząd pracy (20 wskazań), urząd miasta i gminy (13), Cech Rzemiosł Różnych (6 wskazań), Izbę Rzemieślniczą (4), inkubatory przedsiębiorczości (3), Izbę Gospodarczą (3). Pojawiły się również odpowiedzi takie jak: urząd marszałkowski, Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki, Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera.

WYKRES 53 Z JAKIEGO TYPU USŁUG PODMIOTÓW WSKAZANYCH W POPRZEDNIM PYTANIU KORZYSTAŁA PAŃSTWA FIRMA? PROSZĘ WSKAZAĆ WSZYSTKIE TYPY USŁUG Z JAKICH KORZYSTANO.

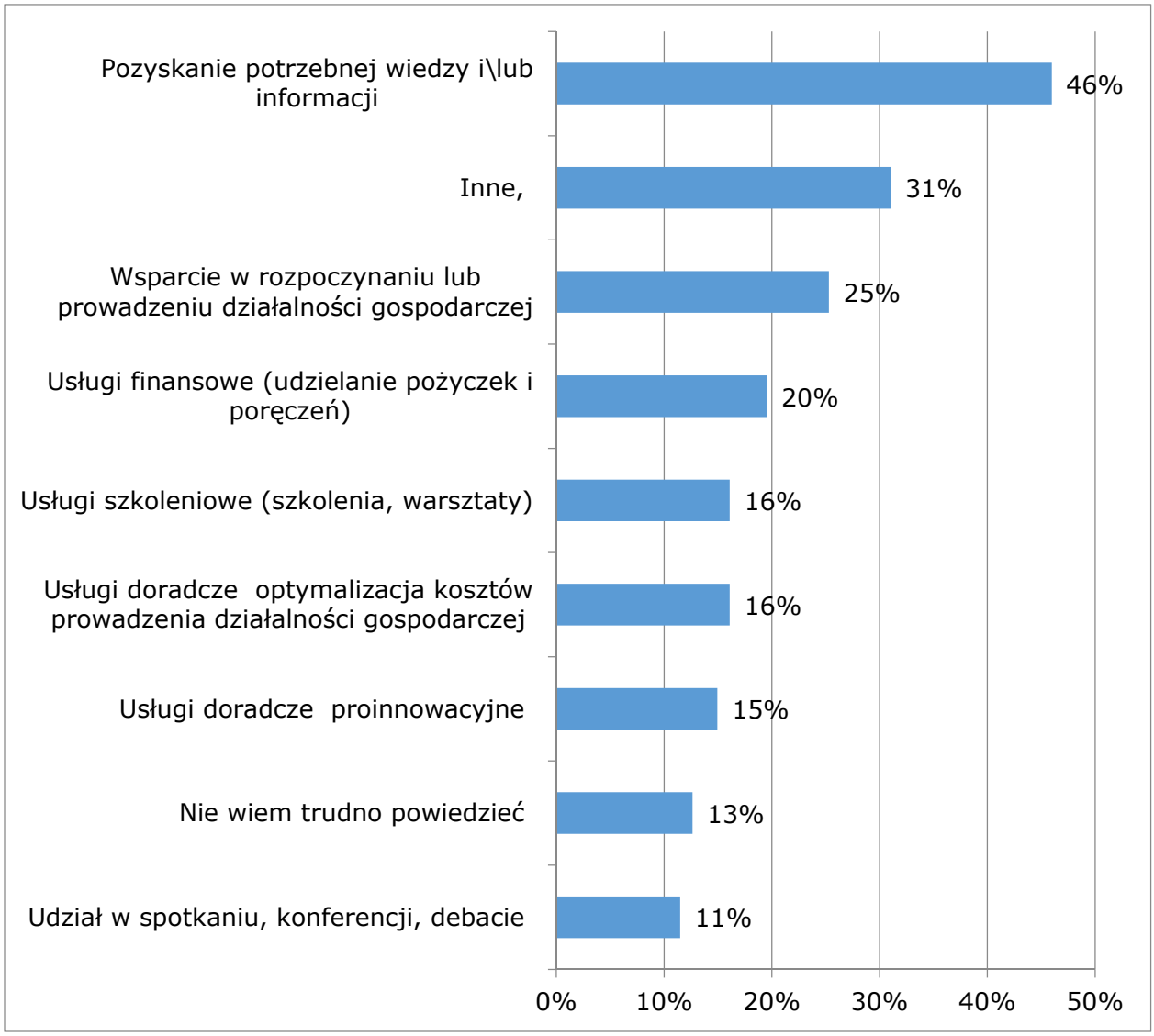

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Blisko połowa respondentów (46%) korzystała z usługi pozyskania potrzebnej wiedzy lub informacji. Jeden na czterech respondentów (25%) deklaruje, iż jego firma korzystała z wsparcia w rozpoczynaniu lub prowadzeniu działalności gospodarczej. Jeden na pięciu

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

badanych wskazuje na korzystanie z usług finansowych. Pozostałe kategorie są wskazywane przez mniejszość respondentów (<20%).

WYKRES 54 JAK PAN/I OCENIA OTRZYMANE WSPARCIE LUB USŁUGĘ W ZAKRESIE WSPIERANIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI? SWOJĄ ODPOWIEDŹ PROSZĘ WSKAZAĆ NA SKALI OD „1" DO „5", GDZIE 1 OZNACZA „BARDZO SŁABO", A „5" OZNACZA „BARDZO DOBRZE"

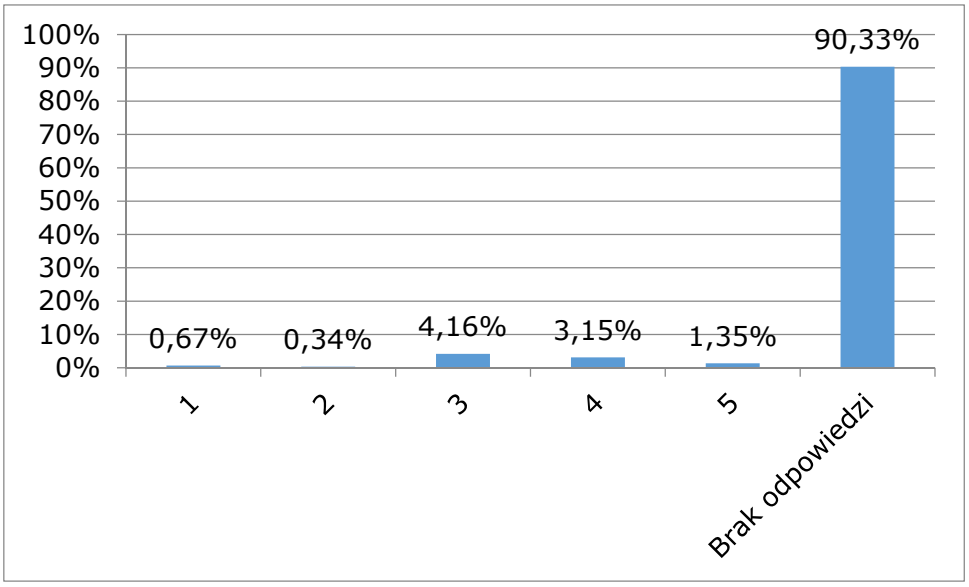

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

90,33% ankietowanych nie było w stanie udzielić odpowiedzi na pytanie dotyczące oceny otrzymanego wsparcia lub usługi w zakresie wspierania przedsiębiorczości. Pozostali respondenci częściej przyznawali oceny pozytywne (ocenę „3" – 4,16%, ocenę 4 – 3,15%, ocenę 5 – 1,35%). Negatywne opinie stanowiły 1% wszystkich odpowiedzi.

WYKRES 55 CZY PAŃSTWA PRZEDSIĘBIORSTWO NALEŻY DO STOWARZYSZENIA BRANŻOWEGO, KLASTRA LUB INNEJ ORGANIZACJI SKUPIAJĄCEJ FIRMY?

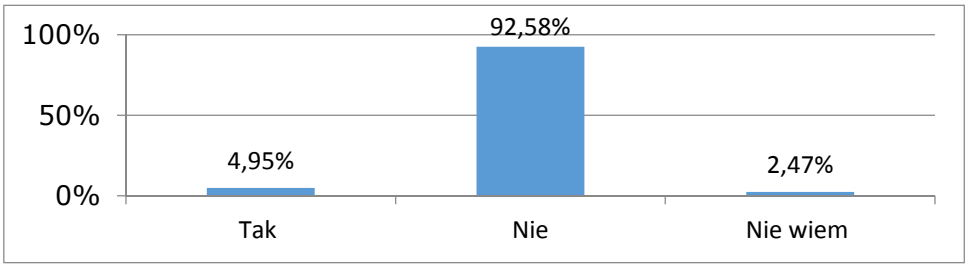

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Ponad 92% badanych przedsiębiorstw nie należy do żadnego stowarzyszenia branżowego, klastra lub innej organizacji skupiającej firmy. 2,47% respondentów nie posiada takiej wiedzy, natomiast prawie 5% firm objętych badaniem odpowiedziało twierdząco.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Wymienione stowarzyszenia branżowe, klastry lub inne organizacje skupiające firmy to: Cech Rzemiosł Różnych (11 wskazań), PSS Społem (3), Izba Rzemieślnicza (2), Grupa Producentów Roślin Zbożowych i Oleistych, Izba aptekarska, Izba Gospodarcza, Izba Lekarsko-Weterynaryjna, Stowarzyszenie Pracodawców, Kompania Węglowa, Kuria, NFZ, Polski Związek Hodowców i Producentów, Polski Związek Inżynierów i Techników, Rycerze Biznesu, Stowarzyszenie Prudniczanie, Izba Architektów, Stowarzyszenie Księgowych, Stowarzyszenie Lekarzy Weterynarii, Stowarzyszenie Psychologów Polskich.

Organizacja zagranicznych misji gospodarczych dla firm z OF PN2020:

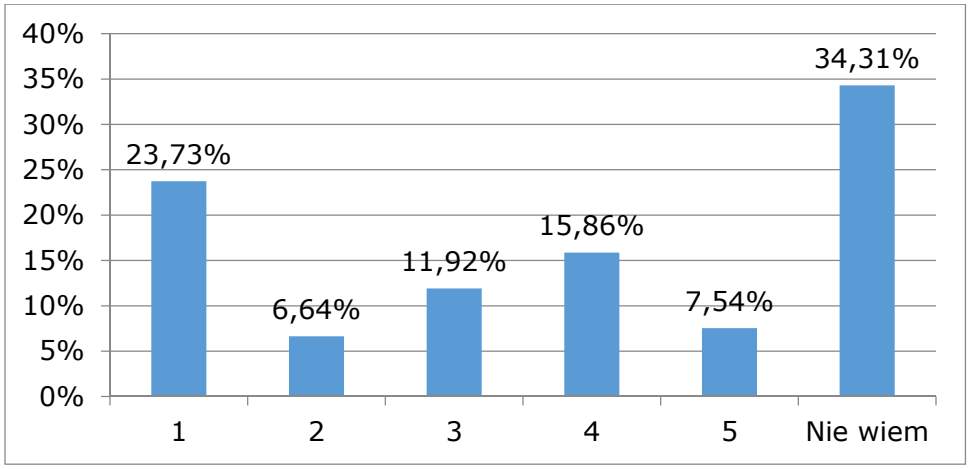

Ponad jedna piąta respondentów (23,73%) uważa, że organizacja zagranicznych misji gospodarczych dla firm z OF PN2020 jest zdecydowanie niepotrzebna. Blisko 12% badanych twierdzi, że takie działania mogą być prowadzone, ale nie są konieczne. Tylko 7,54% bardzo chętnie skorzystałoby na przeprowadzeniu takich działań. 15,86% badanych uważa, że taka organizacja jest potrzebna, ale nie konieczna. Ponad jedna trzecia badanych nie ma zdania na ten temat.

Organizacja przyjazdu firm zagranicznych do firm z OF PN2020 i organizacja spotkań z firmami lokalnymi:

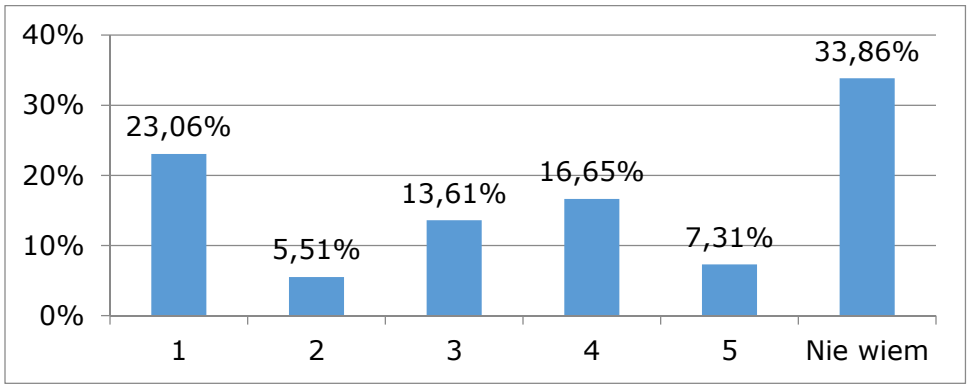

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Podobnie przedstawia się sytuacja, jeżeli chodzi organizacje przyjazdu firm zagranicznych do firm z OF PN2020 i organizacji spotkań z formami lokalnymi. Ponad jedna piąta respondentów uważa takie działania za zupełnie niepotrzebne i 5,51% za niepotrzebne. Natomiast 16,65% oceniło, że takie organizacje przyjazdu firm są potrzebne. Natomiast niewiele ponad 7% badanych stwierdziło, że jest to zdecydowanie konieczne. Po raz kolejny wysoki odsetek stanowią odpowiedzi „nie wiem" (33,06%).

Organizacja konferencji i spotkań branżowych:

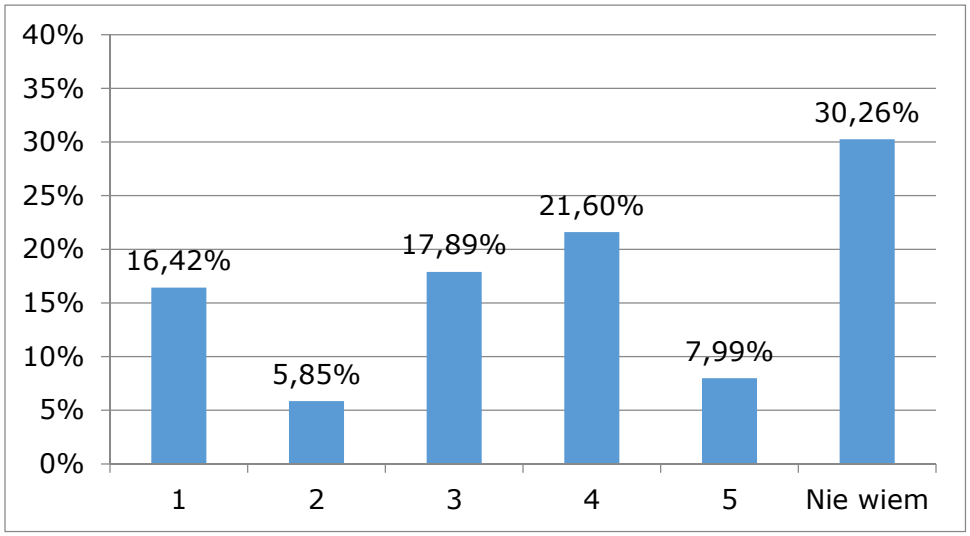

Właściciele firm są bardziej otwarci na organizowanie konferencji i spotkań branżowych. Ponad 30% badanych uważa, że takie działania są potrzebne i bardzo potrzebne. Podobnie przedstawiają się wyniki osób, które uważają takie konferencje za niepotrzebne i zdecydowanie niepotrzebne (łącznie ponad 20%). Aż 30,26% badanych nie ma zdania na temat konieczności organizowania spotkań branżowych.

Udział w krajowych targach branżowych dla firm z OF PN2020:

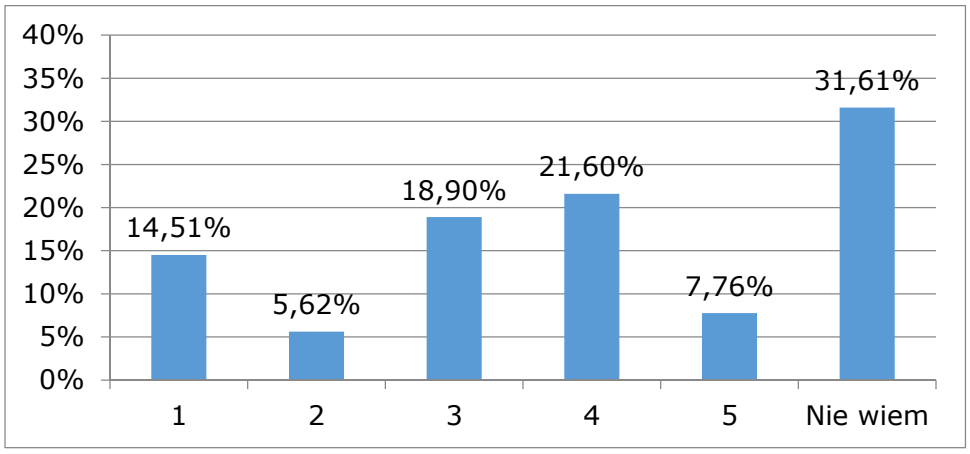

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

31,61% badanych nie ma zdania na temat udziału przedsiębiorstwa w krajowych targach branżowych. Jedna piąta respondentów uważa, że takie działania mogą mieć pozytywny wpływ na rozwój formy. A 7,76% zdecydowanie opowiedziało się za taką formą działania. Jednak 14,51% uważa, że udział w targach jest zdecydowanie niepotrzebny.

Udział w zagranicznych targach branżowych dla firm z OF PN2020:

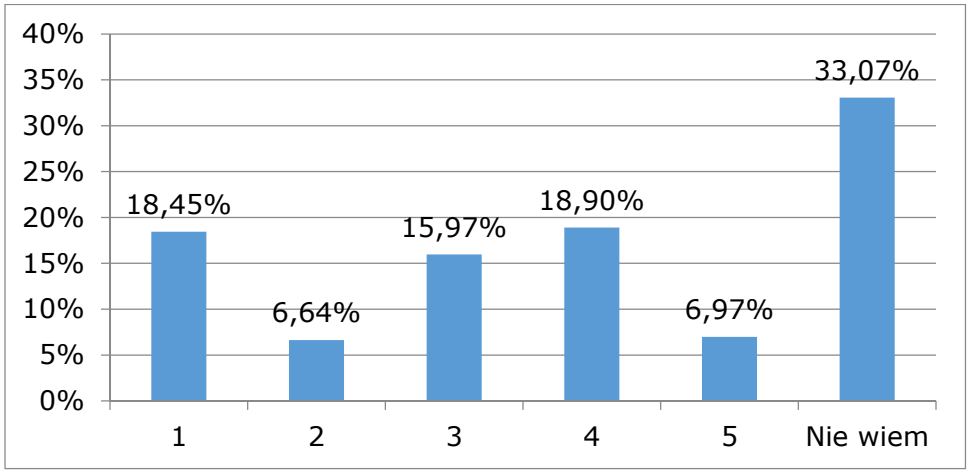

Nieco inaczej sytuacja przedstawia się, jeżeli chodzi o udział w zagranicznych targach branżowych. 18,45% badanych uważa, że tego typu działania są zdecydowanie niepotrzebne. Dodatkowo 6,64% również twierdzi, że nie ma potrzeby uczestniczenia w zagranicznych targach branżowych. Łącznie blisko 30% respondentów uważa, że udział w zagranicznych targach jest potrzebny i bardzo potrzebny. Jedna trzecia badanych nie ma zdania na ten temat.

Tworzenie klastrów gospodarczych na terenie OF PN2020:

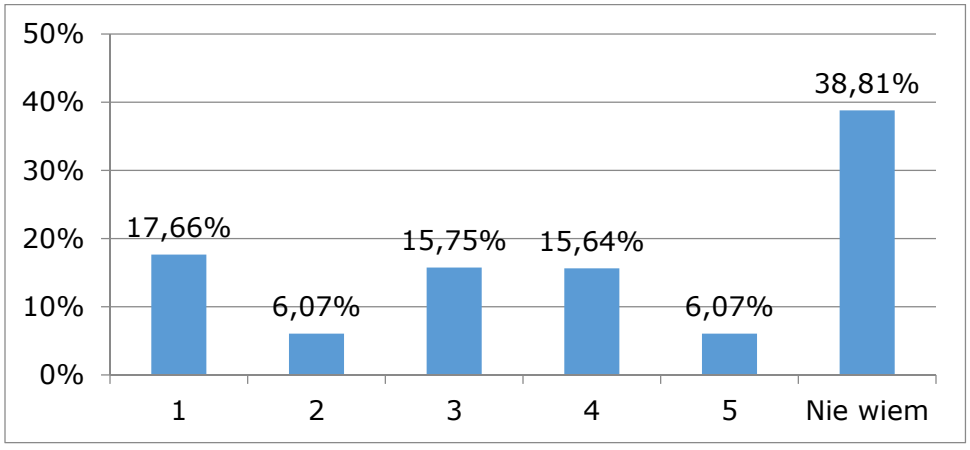

Blisko 40% badanych nie ma zdania na temat tworzenia klastrów gospodarczych na terenie OF PN2020. Niewiele ponad 17% stwierdziło, że prowadzenie takich działam jest zupełnie

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

niepotrzebne, a 6%, że niepotrzebne. 21,71% stwierdziło, że tworzenie klastrów jest jak najbardziej potrzebne.

WYKRES 56 JAK OCENIA PAN/I AKTUALNĄ SYTUACJĘ NA LOKALNYM RYNKU PRACY NA TERENIE MIEJSCOWOŚCI/POWIATU, W KTÓREJ DZIAŁA P. FIRMA, NA TLE INNYCH OBSZARÓW WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO? WEDŁUG PANA/I SYTUACJA NA RYNKU PRACY JEST …

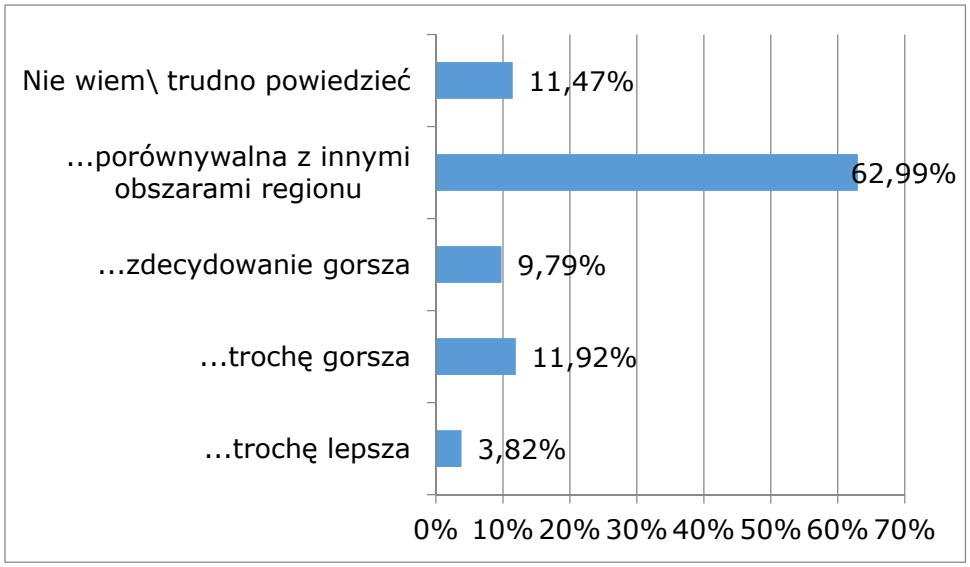

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Blisko 63% badanych twierdzi, że sytuacja na opolskim rynku pracy jest porównywalna w stosunku do innych obszarów z regionu. Tylko 3,82% spośród nich uważa, że lokalny rynek pracy jest trochę lepszy niż w innych regionach. Natomiast ponad 20% ocenia sytuację na opolskim rynku pracy jako zdecydowanie gorszą i gorszą. 11,47% badanych nie zna odpowiedzi na zadane pytanie.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, norweskich, islandzkich i liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

TABELA 146 JAK OCENIA PAN/I AKTUALNĄ SYTUACJĘ NA LOKALNYM RYNKU PRACY NA TERENIE MIEJSCOWOŚCI/POWIATU, W KTÓREJ DZIAŁA P. FIRMA, NA TLE INNYCH OBSZARÓW WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO? WEDŁUG PANA/I SYTUACJA NA RYNKU PRACY JEST …

	trochę lepsza od innych obszarów w regionie	trochę gorsza od innych obszarów w regionie	zdecydowanie gorsza od innego obszaru w regionie	porównywalna z innymi obszarami regionu	Nie wiem trudno powiedzieć
Głuchołazy	0%	16%	0%	52%	32%
Korfantów	12%	4%	4%	76%	4%
Łambinowice	12%	4%	4%	76%	4%
Nysa	0%	28%	5%	67%	0%
Otmuchów	0%	50%	4%	46%	0%
Paczków	4%	8%	2%	87%	0%
Skoroszyce	8%	4%	4%	81%	4%
Biała	0%	4%	2%	50%	44%
Lubrza	14%	0%	0%	73%	14%
Prudnik	2%	8%	0%	58%	32%
Branice	2%	4%	30%	34%	30%
Głubczyce	2%	10%	61%	22%	6%
Kietrz	4%	16%	15%	53%	13%
Grodków	0%	41%	27%	31%	0%
Powiat nyski	0%	0%	0%	91%	9%
Powiat głubczycki	6%	2%	4%	81%	8%
Powiat prudnicki	2%	2%	6%	90%	0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Strona 550

Większość badanych ze wszystkich obszarów podkreśla, iż sytuacja w ich regionie jest porównywalna z innymi regionami. Na tle innych gmin wyróżnia się gmina Głubczyce, w której trzech na pięciu (61%) respondentów oceniło, iż sytuacja na rynku o pracy w ich gminie jest zdecydowanie gorsza niż w innych obszarach w regionie. Źle sytuację w regionie oceniają także respondenci z Grodkowa, Otmuchowa, gdzie ponad polowa respondentów oceniła, iż sytuacja jest trochę lub zdecydowanie gorsza od pozostałych gmin regionie.

WYKRES 57 JAK OKREŚLIŁBY PAN/I DOSTĘPNOŚĆ PRACOWNIKÓW W ZAWODACH ZWIĄZANYCH Z PAN/I BRANŻĄ NA LOKALNYM RYNKU PRACY?

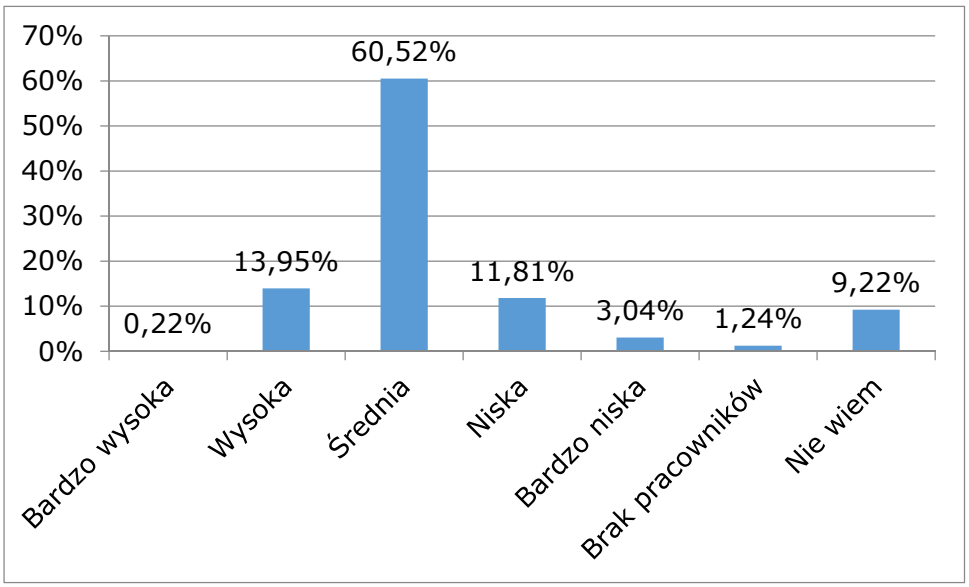

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Największa część respondentów uważa, że dostępność pracowników w zawodach związanych z branżą na lokalnym rynku pracy jest średnia (60,52%). 14% badanych uważa, że dostępność pracowników jest wysoka i bardzo wysoka. Niewielki odsetek uważa, że na lokalnym rynku pracy brakuje wyspecjalizowanych pracowników, a 14,85% ocenia, że ich dostępność jest niska lub bardzo niska. Tylko 9% badanych nie podjęło się próby oceny dostępności pracowników.

Projekt finansowany z Funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 147 JAK OKREŚLIŁBY PAN/I DOSTĘPNOŚĆ PRACOWNIKÓW W ZAWODACH ZWIĄZANYCH Z PAN/I BRANŻĄ NA LOKALNYM RYNKU PRACY?

	wysoka	średnia	niska	brak pracowników	nie wiem
Głuchołazy	6%	46%	36%	2%	10%
Korfantów	8%	59%	31%	0%	2%
Łambinowice	20%	39%	35%	4%	2%
Nysa	0%	90%	10%	0%	0%
Otmuchów	0%	100%	0%	0%	0%
Paczków	2%	90%	4%	2%	2%
Skoroszyce	2%	89%	6%	0%	4%
Biała	19%	40%	17%	2%	23%
Lubrza	33%	63%	4%	0%	0%
Prudnik	23%	42%	19%	0%	17%
Branice	0%	32%	32%	2%	34%
Głubczyce	12%	57%	12%	4%	16%
Kietrz	36%	42%	11%	0%	11%
Grodków	33%	37%	14%	0%	16%
Powiat nyski	31%	65%	4%	0%	0%
Powiat głubczycki	8%	52%	13%	6%	21%
Powiat prudnicki	10%	80%	8%	0%	2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

W ujęciu powiatowym respondenci najwyżej oceniają dostępność pracowników w powiecie nyskim, a najniżej w powiecie głubczyckim. Z gmin najmniejszą dostępność pracowników deklarują respondenci z Głuchołaz, Korfantowa oraz Łambinowic. Największą dostępność pracowników zauważyli badani z Kietrza, Lubrzy oraz Grodkowa.

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6E-BE0B-E578E6BD959E, Podpisany

Poziom wykształcenia:

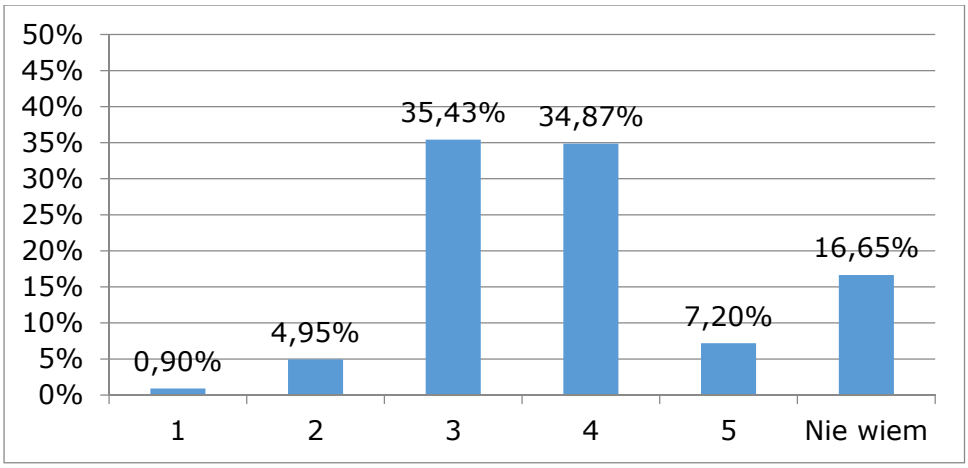

Ponad jedna trzecia respondentów uważa, że dostępna siła robocza dysponuje średnim poziomem wykształcenia (35,43%). Niewiele mniej, bo 34,87% twierdzi, że poziom wykształcenia pracowników jest nieco wyższy niż przeciętny. Tylko 0,90% badanych dało 1 punkt w pięciostopniowej skali ocen, co oznacza najniższy możliwy poziom wykształcenia. Natomiast za najwyższą oceną opowiedziało się 7,20% badanych. 16, 65% nie ma zdania na ten temat.

Kierunek wykształcenia:

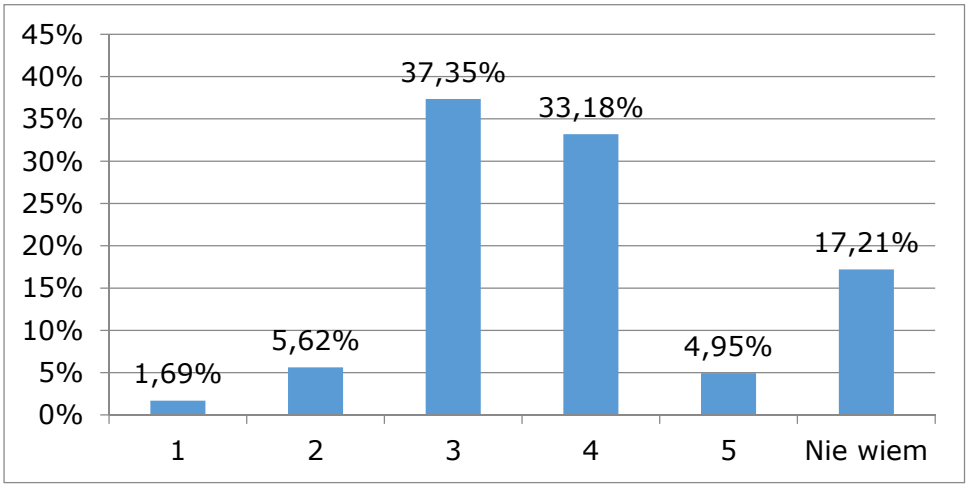

Podobnie przedstawiają się wyniki dotyczące kierunków posiadanego wykształcenia. Blisko 5% badanych uważa, że kierunek wykształcenia jest bardzo dobry, a 33,18% wystawiło ocenę 4. Najniższą ocenę przydzieliło 1,69% badanych. Ponad 17% nie ma zdania na temat obranego kierunku wykształcenia przez osoby pracujące na lokalnym rynku.

Projekt finansowany z Funduszy EOG pochodzących z Księstwa Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BF0B-E578F6BD959E. Podpisany

Doświadczenie zawodowe:

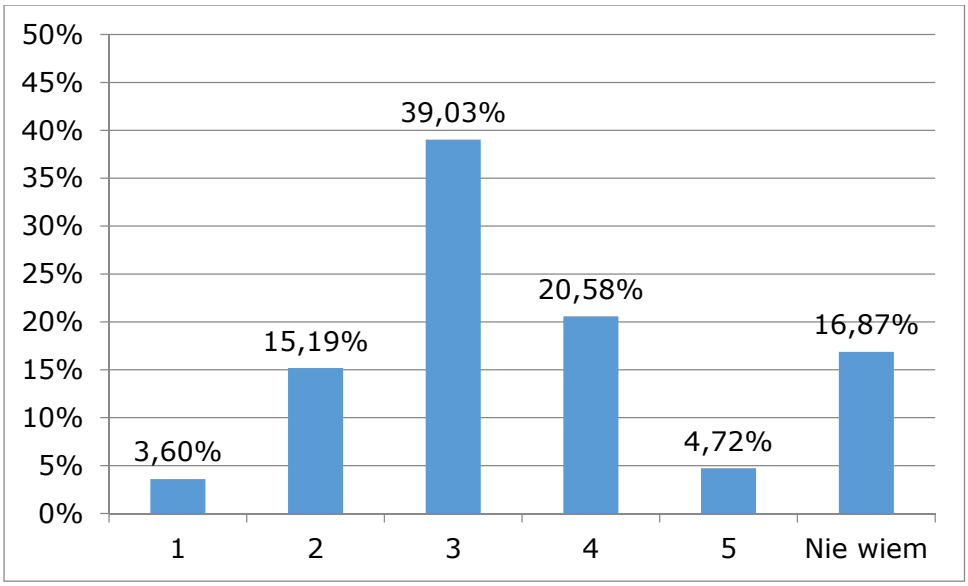

Niewiele ponad 39% badanych uważa, że siła robocza na rynku ma średnie doświadczenie zawodowe. Za nieco wyższą oceną opowiedziało się 20,58% osób. Tylko 4,72% osób uważa je za bardzo dobre. Natomiast 3,60% respondentów wstawiło najniższą możliwą ocenę. Blisko 17% respondentów nie ma zdania na temat oceny doświadczenia zawodowego siły roboczej.

Znajomość języków obcych:

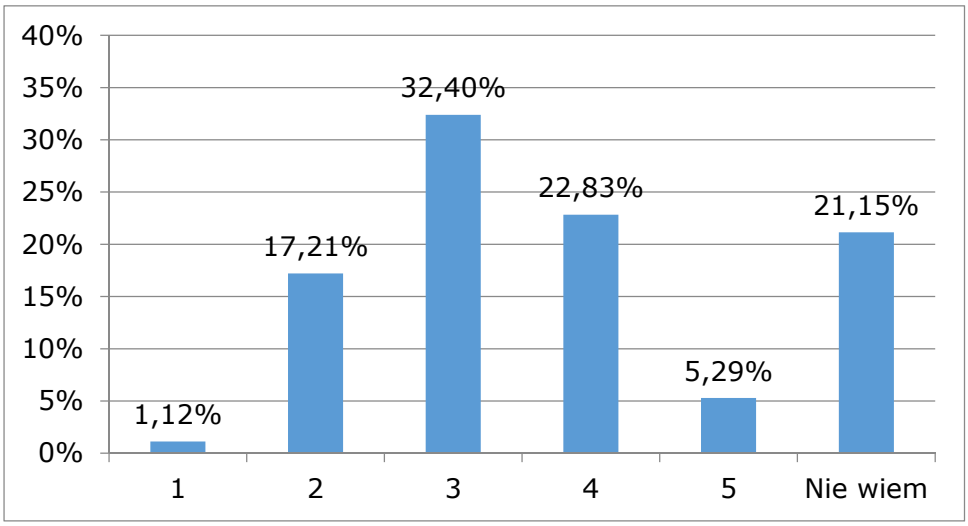

Podobne przedstawia się sytuacja, jeżeli weźmie się pod uwagę znajomość języków obcych. Tylko 5,29% badanych uważa, że umiejętność języków obcych jest bardzo dobra, a 22,83% że dobra. Natomiast 1,12% opowiedziało się za wystawieniem najniższej oceny. Bardzo duża część, ponad jedna piąta, nie ma zdania na ten temat. Ocenę trzy, czyli przeciętną wystawiło 32,40% badanych.

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG

Projekt dofinansowany z funduszy EOG przeznaczonych dla Księstwa Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Podstawowe kompetencje zawodowe (np.: znajomość obsługi komputera)

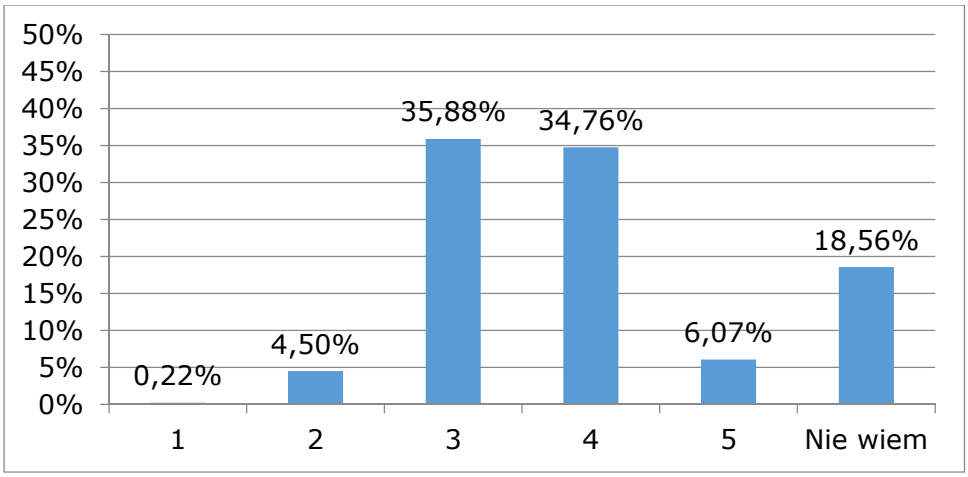

Ocena podstawowych kompetencji zawodowych dotyczy między innymi znajomości obsługi komputera. Łącznie odpowiedzi negatywnych było tylko 4, 72%, a w tym 0,22% osób wystawiło najniższą oceną, a 4,50 nieco wyższą. Znacznie większą część stanowiły odpowiedzi pozytywne, które wyniosły nieco ponad 40%. Najwyższą ocenę wystawiło 6,07% badanych, a dobrą 34,76%. Kompetencje zawodowe jako przeciętne oceniła grupa stanowiąca 35,88%. Ponownie duża część respondentów nie ma zdania na ten temat (18,56%).

Specjalistyczne umiejętności zawodowe:

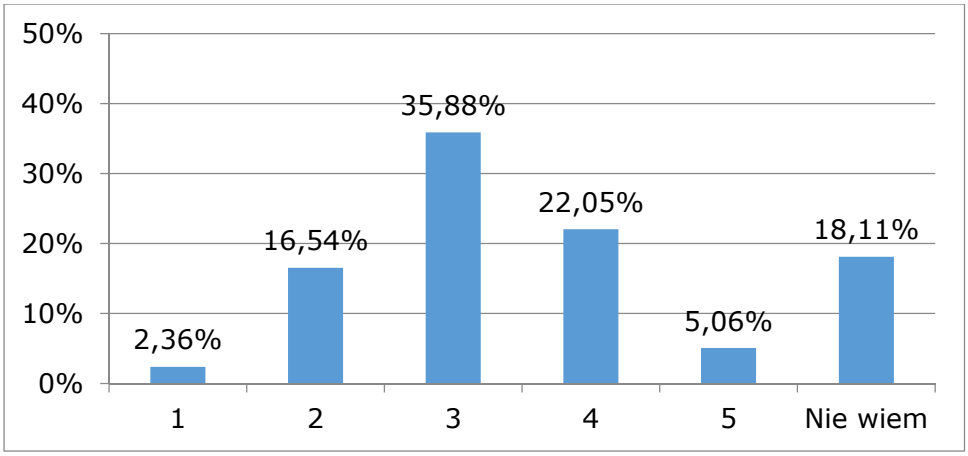

Według 5% badanych, lokalna siła robocza posiada specjalistyczne umiejętności zawodowe, co oznacza, że jest w najlepszy możliwy sposób przygotowana do funkcjonowania na rynku pracy. 22,05% wystawiło nieco gorszą ocenę 4. 35,88% badanych uważa, że siła robocza posiada dostatecznie specjalistyczne umiejętności zawodowe. Najniższą ocenę wystawiło 2,36% badanych, a 16,54% odpowiedziało, że posiadane umiejętności są bardzo niskie.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BF0B-E578F6BD959E. Podpisany
Projekt dofinansowany z Funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Kompetencje miękkie (np.: umiejętność pracy w grupie):

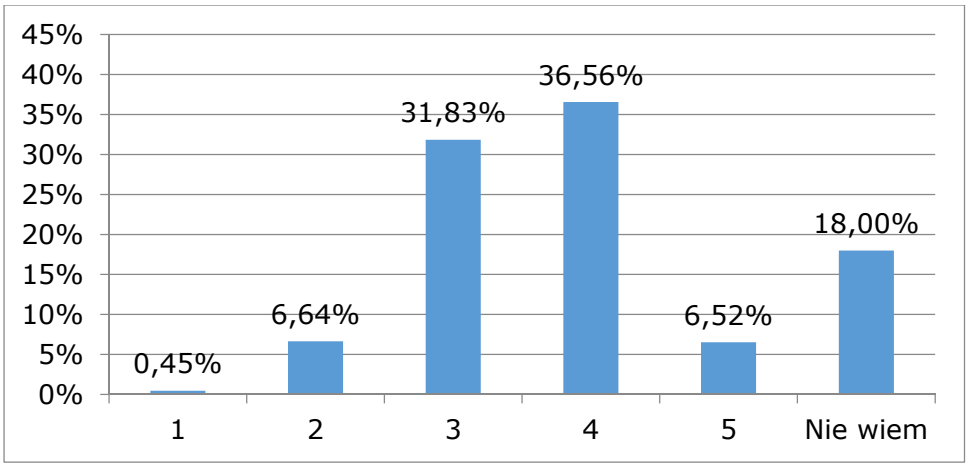

Lepiej oceniono kompetencje miękkie posiadane prze lokalną siłę roboczą. Odpowiedzi pozytywne stanowiły ponad 40% wszystkich możliwych. Oznacza to, że siła robocza posiada np. takie umiejętności, jak współpraca w grupie. 31,83% przeciętnie ocenia posiadane kwalifikacje miękkie. Tylko odsetek 0,45% badanych najgorzej oceniło badane umiejętności, a 6,64% wystawiło ocenę dopuszczającą.

Formalne uprawnienia, certyfikaty:

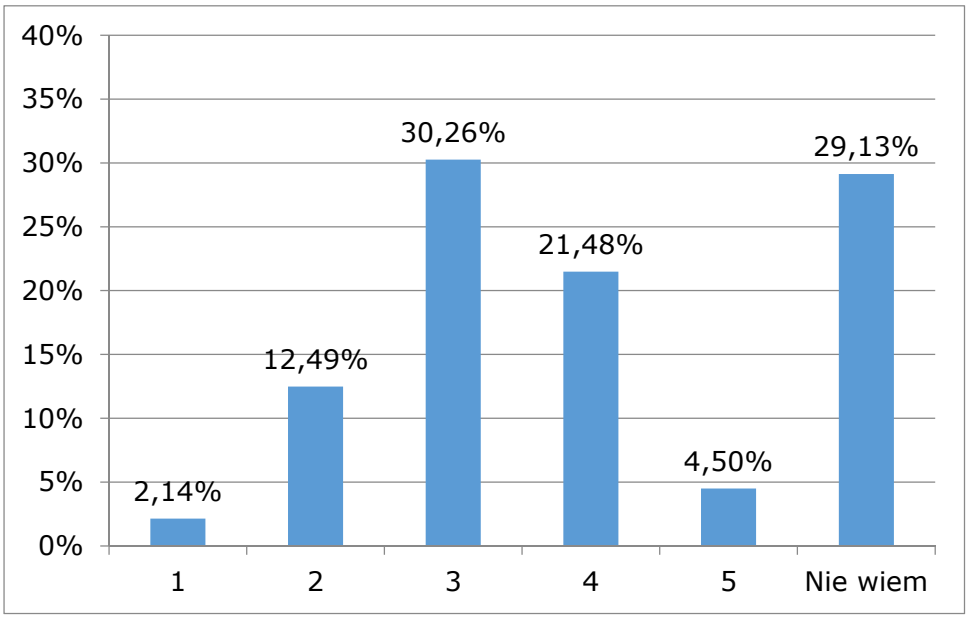

Oceniając formalne uprawnienia i posiadane certyfikaty, respondenci mieli największy problem z odpowiedzią. Świadczy o tym wysoki odsetek odpowiedzi „nie wiem", który stanowi 29,13%. Tylko 4,50% badanych bardzo wysoko oceniło posiadane formalne uprawnienia i posiadane certyfikaty. Niewiele niższą ocenę wystawiło 21,48% badanych. 30,26% dostatecznie ocenia posiadane uprawnienia oraz certyfikaty. Niewiele ponad 2% respondentów uważa, że siła robocza nie dysponuje dostatecznie dobrymi uprawnieniami formalnymi oraz certyfikatami.

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG

Projekt dofinansowany ze środków EOG przekazanych przez Księstwo Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Zdaniem większości respondentów wpływ jest neutralny lub raczej pozytywny. Badani zwracają uwagę, iż czeski rynek pracy daje ludziom dużą szanse na znalezienie zatrudnienia. Podkreślana jest rola handlu w tym zakresie.

WYKRES 58 PROSZĘ OCENIĆ WPŁYW BLISKOŚCI REPUBLIKI CZESKIEJ NA LOKALNY RYNEK PRACY.

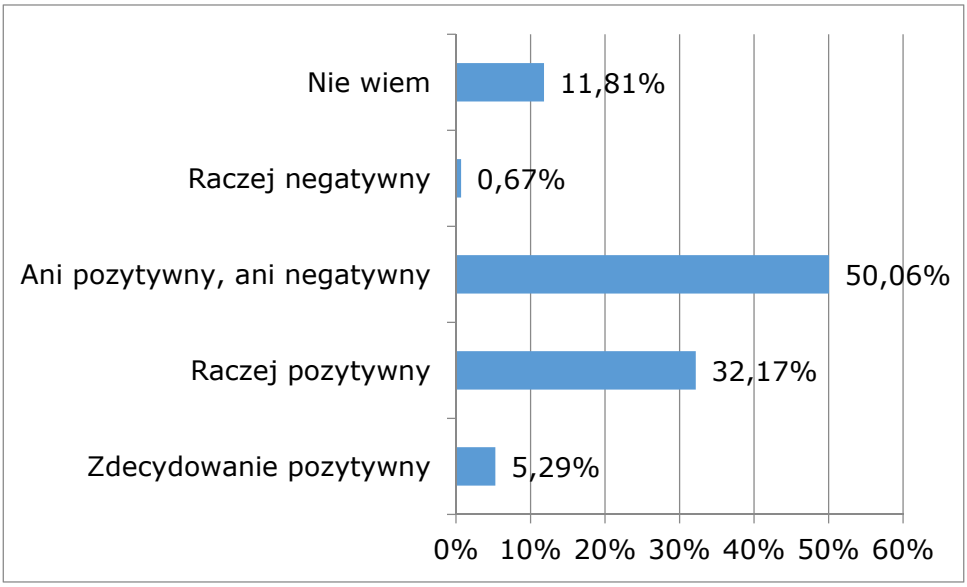

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Blisko 12% badanych nie ma zdania na temat wpływu bliskości Republiki Czeskiej na lokalny rynek pracy. 50,06% respondentów nie zauważa ani pozytywnego, ani negatywnego wpływu. Ponad jedna trzecia twierdzi, że bliskość Czech ma pozytywny wpływ na lokalny rynek pracy. Tylko niecały 1% nie zgadza się z tą odpowiedzią, podkreślając, że wpływ ten z całą pewnością jest negatywny

TABELA 148 PROSZĘ OCENIĆ WPŁYW BLISKOŚCI REPUBLIKI CZESKIEJ NA LOKALNY RYNEK PRACY.

	pozytywny	neutralny	negatywny	nie wiem
Głuchołazy	64%	36%	0%	0%
Korfantów	14%	68%	2%	18%
Łambinowice	2%	68%	2%	29%
Nysa	45%	64%	0%	0%
Otmuchów	31%	74%	0%	0%
Paczków	65%	34%	0%	2%
Skoroszyce	55%	44%	0%	4%

Projekt realizowany ze środków EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Biała	40%	42%	0%	17%
Lubrza	33%	64%	0%	4%
Prudnik	60%	18%	0%	23%
Branice	34%	48%	6%	15%
Głubczyce	55%	38%	2%	6%
Kietrz	47%	44%	0%	13%
Grodków	2%	98%	0%	2%
Powiat nyski	42%	60%	0%	4%
Powiat głubczycki	4%	34%	0%	63%
Powiat prudnicki	41%	56%	0%	4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Większość respondentów neutralnie lub pozytywnie ocenia wpływ bliskości Republiki Czeskiej na lokalny rynek pracy. Wśród gmin najbardziej pozytywnie ocenili ten czynnik respondenci z Głuchołaz, Paczkowa oraz Prudnika. Najbardziej sceptyczni w tym względzie byli respondenci z Branic. W ujęciu powiatowym znaczące różnice w ocenie nie występują.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG przeznaczonych na współpracę z Księstwem Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Analiza wyników badania CAWI

Badanie zostało przeprowadzone w ramach projektu „Partnerstwo Nyskie 2020”. Ankieta dotyczyła rynku pracy na terenie badanego obszaru, czyli ograniczyła się do gmin: Biała, Branice, Głubczyce, Głuchołazy, Grodków, Kietrz, Korfantów, Lubrza, Łambinowice, Nysa, Otmuchów, Paczków, Prudnik, Skoroszyce oraz powiatów Głubczyce, Nyski i Prudnicki.

W pierwszej części respondenci odpowiadali na pytanie czy obecnie pracują. W zależności od odpowiedzi, badani byli kierowani do dalszej części ankiety.

WYKRES 59 CZY PAN/PANI PRACUJE?

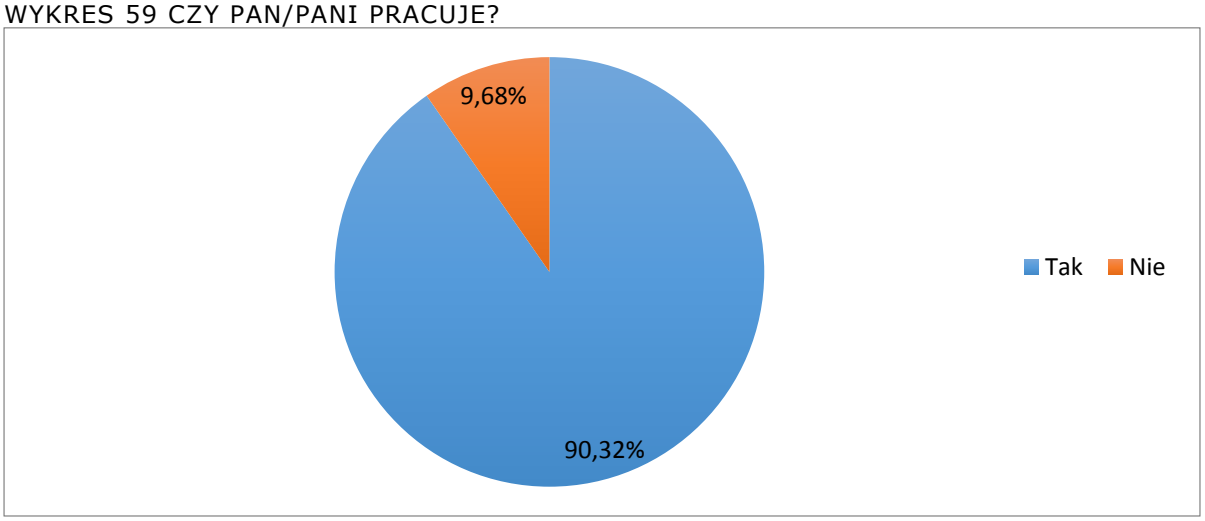

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Ponad 90% respondentów odpowiedziało pozytywnie na zadane pytanie. Tylko 10% badanych nie pracuje zawodowo. Dodatkowo osoby bezrobotne miało sprecyzować, czy w przeszłości kiedykolwiek podejmowali pracę na dłużej niż 12 miesięcy. Zdecydowana większość pracowała w przeszłości dłużej niż rok (87,5%). Aż 10% respondentów nigdy nie pracowało zawodowo przez ten okres czasu. Pozostała część, niewiele ponad 4% podejmowało pracę, ale na krócej niż 12 miesięcy.

Projekt realizowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BF0B-E578F6BD959E. Podpisany

WYKRES 60 CZY PAN/PANI PRACOWAŁ/A W PRZESZŁOŚCI (DŁUŻEJ NIŻ 12 MIESIĘCY)?

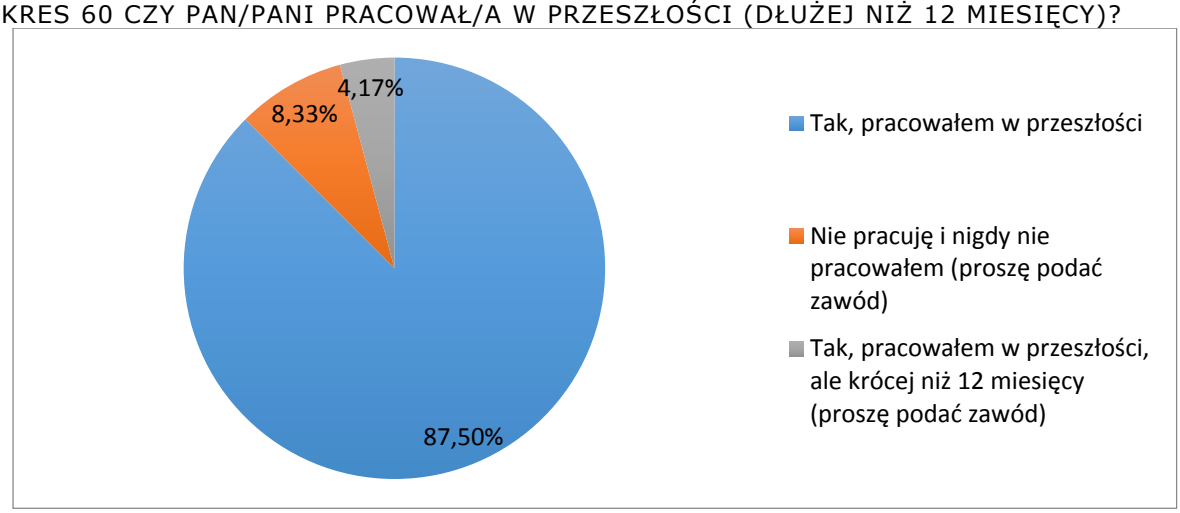

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Spośród osób nigdy pracujących przez okres dłuższy niż 12 miesięcy najwięcej respondentów z zawodu jest nauczycielami. Jednak można też wymienić urzędników, właścicieli firm, zawodowych żołnierzy oraz kucharki, kelnerki i sekretarki.

TABELA 149 CZY PAN/PANI PRACOWAŁ/A W PRZESZŁOŚCI (DŁUŻEJ NIŻ 12 MIESIĘCY)?

Wymienione odpowiedzi
nauczycielka języka polskiego
urzędnik
nauczyciel
żołnierz zawodowy
sekretarka
brak ofert pracy.
właściciel firmy
przemysł
pracownik państwowy , inżynier
kucharka, kelnerka

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

W kolejnym pytaniu, bezrobotni odpowiadali na pytanie jaką pracę chcieliby wykonywać. Jak się okazało, niewiele osób nadal chciałoby pracować w zawodzie nauczyciela (1 osoba). Odpowiedzi ograniczyły się do prac na stanowisku urzędnika (1), dziennikarza (1), związanych ze sprawami obronnymi (1) oraz pracą chałupniczą w domu (1). Dodatkowo jeden z respondentów opowiedział się za pracą w administracji publicznej na stanowisku burmistrza Nysy.

Projekt dofinansowany ze środków EOG przekazanych przez Księstwo Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 150 JAKĄ PRACĘ CHCIAŁBY PAN/PANI WYKONYWAĆ?

nauczycielka języka polskiego
biurowo-administracyjną, w zawodzie
urzędnik
chałupniczą bez wychodzenia z domu.
nauczyciel
burmistrz nysy
dziennikarstwo
administracja samorządowa
sprawy obronne, reagowanie kryzysowe
nauczyciel, urzędnik

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Spośród badanych najwięcej osób bezrobotnych chciałoby pracować w pełnym wymiarze godzin (15). Po jednej odpowiedzi przypadło na warianty prowadzenia własnej działalności gospodarczej oraz pracowania na część etatu. Nikt z badanych nie opowiedział się za wykonywaniem pracy dorywczej, co może być związane z chęcią znalezienia stałej pracy.

Warto zwrócić uwagę, że oczekiwania finansowe są dosyć wysokie, co oznacza brak znajomości sytuacji na polskim rynku pracy. Spośród osób niepracujących, aż połowa chciałaby zarabiać powyżej 2 500 zł, w tym jedna osoba odpowiedziała, że chciałaby zarabiać powyżej 12 tys. zł. Tylko 40% osób oczekiwania finansowe ma niższe niż 2000 zł.

WYKRES 61. W JAKIM WYMIARZE PAN/PANI CHCIAŁBY/CHCIAŁABY PRACOWAĆ?

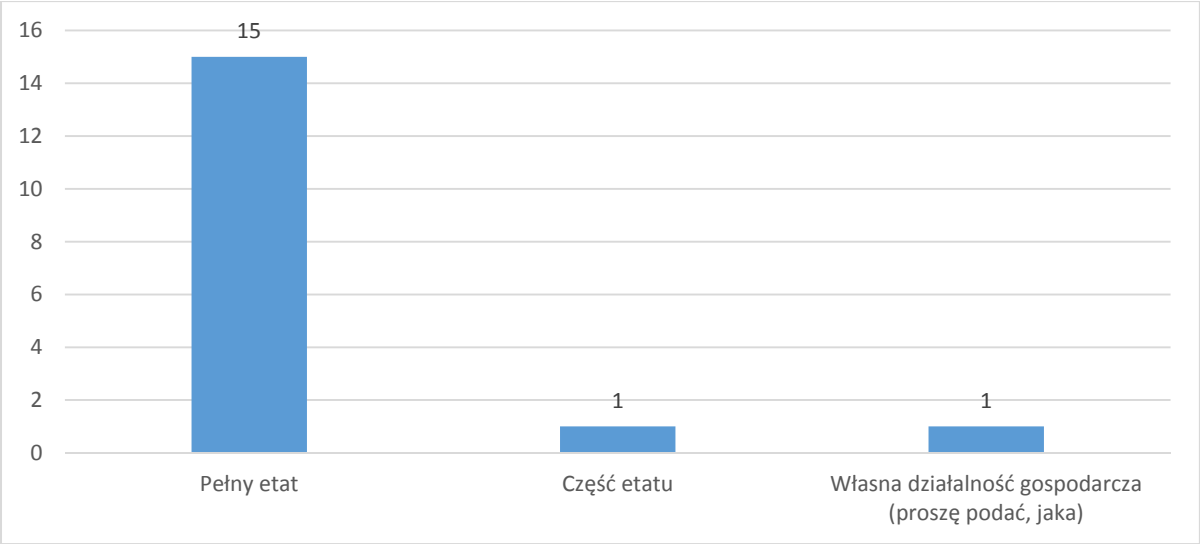

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Projekt finansowany z Funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Ponad połowa ankietowanych byłaby chętna do podjęcia pracy „od zaraz". Blisko 90% z nich chciałoby pracować w pełnym wymiarze godzin. Tylko jedna osoba podjęłaby się pracy na część etatu, a inna założyłaby własną działalność gospodarczą. Warto jednak zwrócić uwagę, że grupa blisko 17% nie byłaby chętna do pracy, pomimo stworzenia takiej możliwości. Wynika to z akurat przechodzącej choroby, faktu macierzyństwa i koniecznością zajmowania się małymi dziećmi, odbywania stażu lub po prostu niechęci do podejmowania jakiejkolwiek pacy zawodowej.

WYKRES 62. CZY GDYBY ZAPROPONOWANO PANU/PANI DZISIAJ PRACĘ, OD KIEDY BYŁBY PAN/PANI

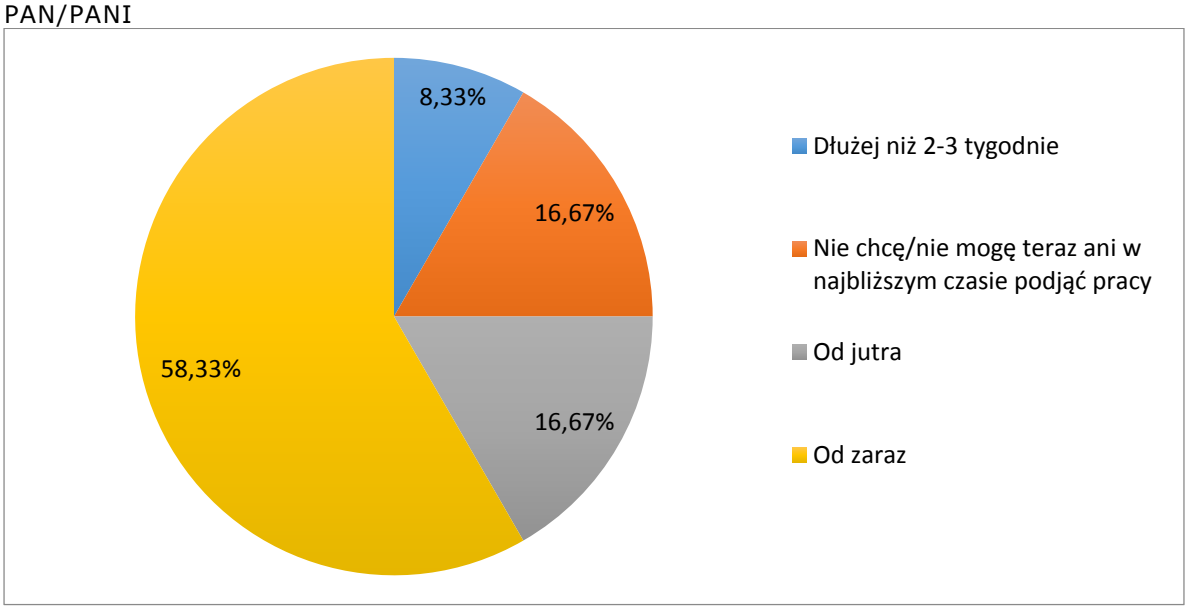

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

100% respondentów w przeszłości próbowało znaleźć pracę, a za najlepsze źródło do poszukiwania ofert uznali Internet. Pojedyncze osoby poszukiwały pacy przez urząd, kontakt bezpośredni z pracodawcami oraz składanie wniosków do konkursów. Najlepszym sposobem na znalezienie pracy okazały się samodzielne poszukiwania w Internecie oraz przeglądanie ofert w Urzędzie Pracy.

TABELA 151 CZY ZDARZYŁO SIĘ PANU/PANI SZUKAĆ PRACY?

urząd pracy, samodzielne poszukiwanie.	3
rozmowy kwalifikacyjne	1
bezpośredni kontakt z pracodawcą	1
zakończenie służby wojskowej	1
wysłanie	1
Internet	4
składanie wniosków do konkursów	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Osoby bezrobotne poszukiwały pracy nie tylko w swoim miejscu zamieszkania, ale także w gminie i poza powiatem. Odpowiedzi były bardzo rozbieżne i nie ograniczały się

Projekt dofinansowany z funduszy EOG przekazanych przez Księstwo Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

do jednego terenu. Każdy z respondentów wybrał inną odpowiedź. Wyniki najlepiej prezentuje tabela znajdująca się poniżej.

TABELA 152 GDZIE SZUKAŁ PAN/PANI PRACY?

W Swoim Miejscu Zamieszkania
W Prudniku
W okolicy Prudnika
W Nysie
Poza powiatem
W Głubczycach
W okolicy Głubczyc

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Zdecydowana większość respondentów poszukiwała pracy w swoim zawodzie. Jednak ponad 21% badanych nie ograniczało się do przeglądania ofert pracy związanych z wyuczonym zawodem.

WYKRES 63 CZY PAN/PANI SZUKAŁ/SZUKAŁA PRACY W WYUCZONYM ZAWODZIE?

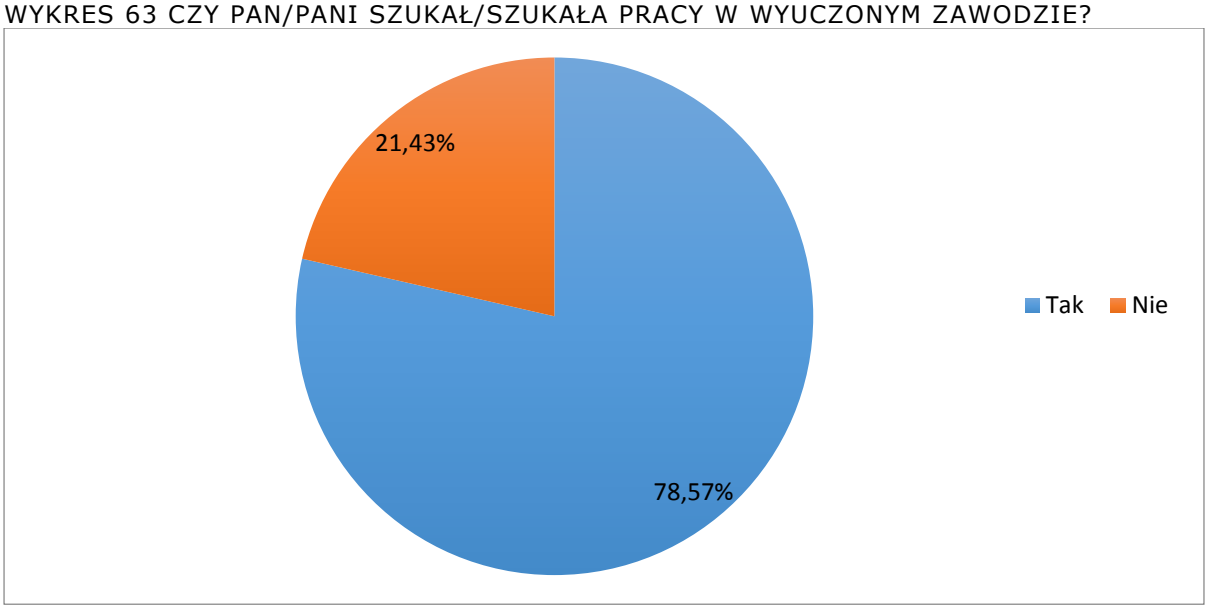

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Jedna trzecia badanych bezrobotnych poszukiwała pracy w zawodzie nauczyciela. Natomiast ponad 11% badanych wskazało na zawód pedagoga. Należy podkreślić, że nauczycie to odpowiednio wykształcona i przygotowana osoba, która świadczy usługi edukacyjne. Natomiast pedagog to osoba wspierające dyrektora placówki oraz nauczycieli, którzy podlegają mu merytorycznie. Warto zwrócić także uwagę, że ponad 10% badanych nie posiada żadnego wyuczonego zawodu. Pozostałe odpowiedzi uwzględniały takie zawody jak archiwista czy księgowy (11,11%) oraz pracownik ds. obronnych (11%).

Projekt realizowany ze środków EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

WYKRES 64 CZY PAN/PANI SZUKAŁ/SZUKAŁA PRACY W WYUCZONYM ZAWODZIE?

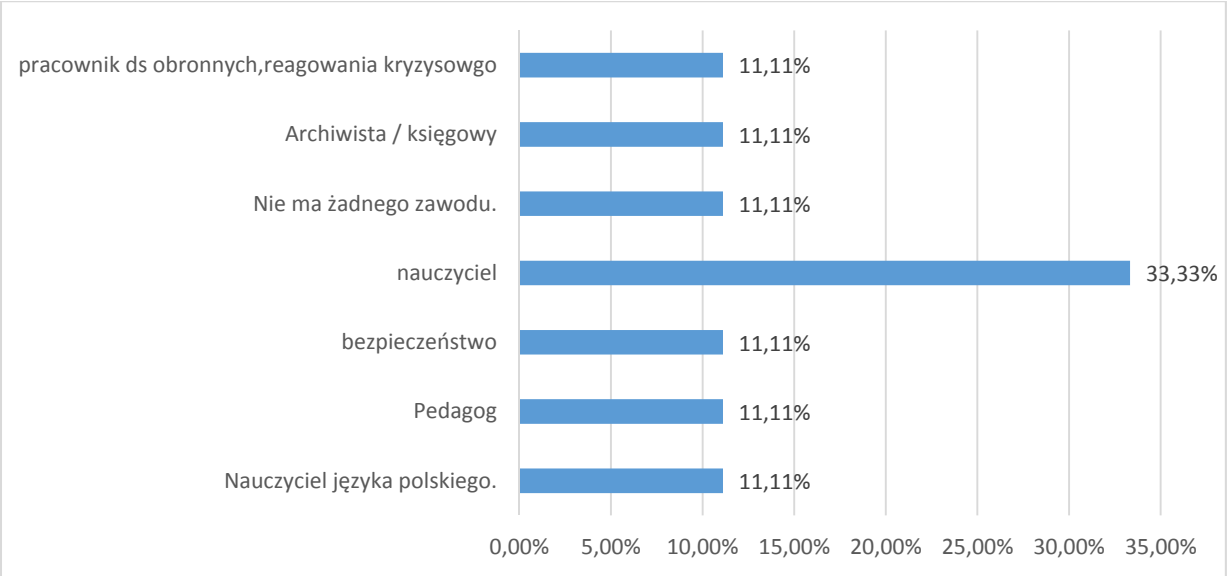

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Na kolejne pytania odpowiadały już tylko osoby pracujące zawodowo, czyli ponad 90% respondentów. Aż 80% spośród nich posiada umowę o pracę na czas nieokreślony, a tylko 3% prowadzi własną działalność gospodarczą. Blisko 10% respondentów pracuje na czas określony, co może wiązać się z dalszymi poszukiwaniami na rynku pracy.

WYKRES 65. W JAKIEJ FORMIE UMOWY OBECNIE PAN/PANI PRACUJE?

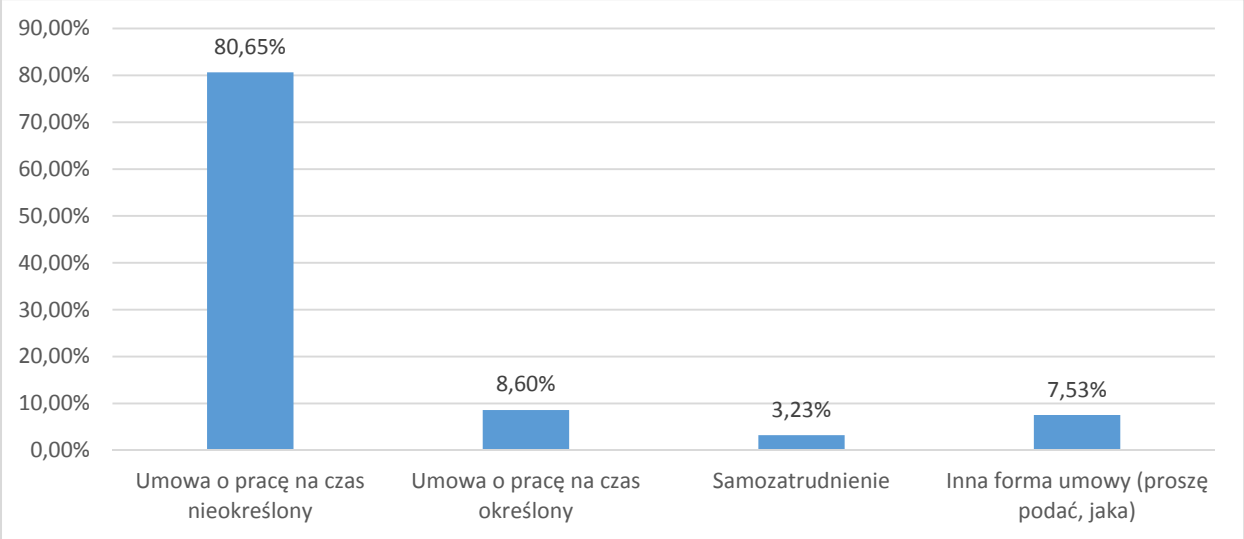

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Zdecydowana większość zatrudniona jest w sektorze prywatnym (66%). Zaskakujący może być fakt, że żaden z ankietowanych nie pracuje w sektorze publicznym. Ponad jedna trzecia zatrudniona jest w innym przedsiębiorstwach, które stanowią spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i stowarzyszenia (po jednej odpowiedzi).

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6E-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

WYKRES 66 W JAKIEGO RODZAJU PODMIOCIE PAN/PANI PRACUJE?

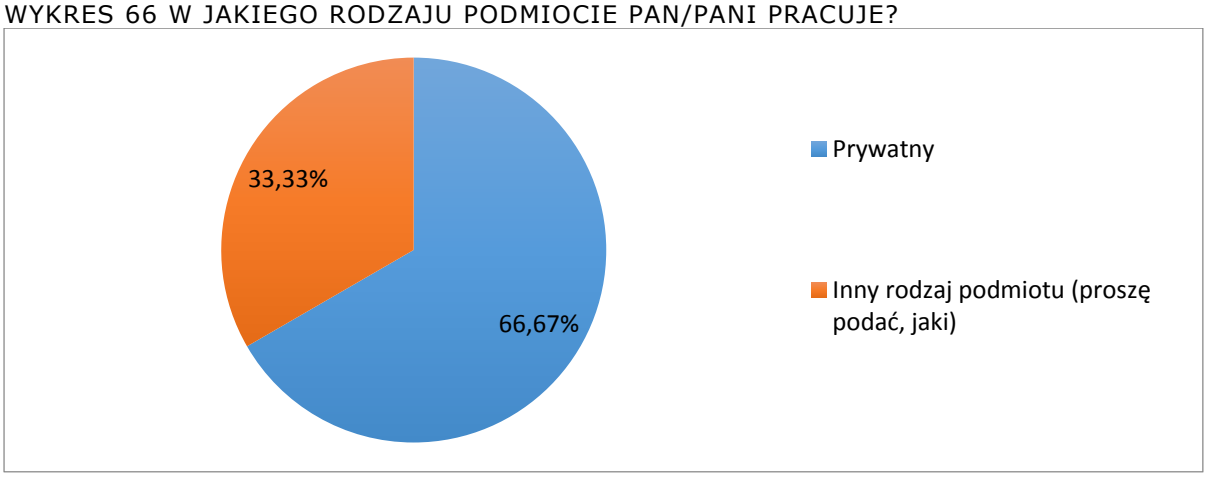

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Największa część respondentów, w obecnym miejscu zatrudnienia, pracuje w przedziale od pół roku do 10 lat (50 osób). Blisko połowa mniej zatrudniona jest w danej firmie od minimum 11 do 20 lat. Tylko jedna badana osoba w obecnym miejscu pracy jest zatrudniona od 34 lat. Nieco inaczej przedstawia się sytuacja, jeżeli chodzi o ogólny staż pracy. Najwięcej ankietowanych, aż trzydziestu siedmiu, odpowiedziało, że na rynku pracy funkcjonuje 11-20 lat. Niewielu mniej posiada staż pracy do 10 lat. Natomiast 10 osób zawodowo pracuję ponad 31 lat.

TABELA 153 ILE LAT PAN PRACUJE

W obecnym miejscu pracy	Liczba odpowiedzi	Ogólny staż pracy	Liczba odpowiedzi
0,5-10	50	0,5-10	28
11-20	26	11-20	37
21-30	9	21-30	11
31-40	1	31-40	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Ponad połowa respondentów jest zadowolona ze swoich zarobków. 55,56% badanych twierdzi, że obecne dochody wystarczają na wszystkie bieżące potrzeby i niewielkie oszczędności. Blisko jedna czwarta ankietowanych uważa, że dochody zaspokajają tylko podstawowe potrzeby. Niepokojące może być to, że prawie 15% odpowiedziało, że zarobki nie pozwalają im na spokojne zaspokojenie nawet podstawowych potrzeb.

Projekt realizowany ze środków EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

WYKRES 67 JAK WYSOKIE SĄ PANA/PANI OBECNE DOCHODY?

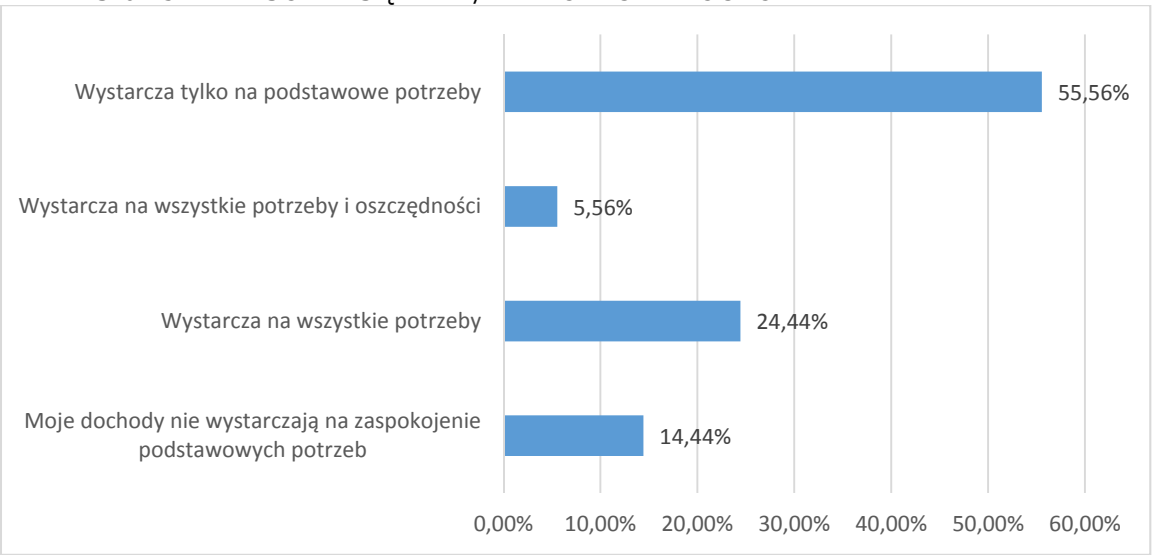

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

W kolejnej części respondenci odpowiedzieli na pytanie o miejsce pracy. Ponad 15% osób zatrudnionych jest w miejscowości Głuszyce. Niewiele mniej, bo 13% w Prudniku i Paczkowie (11%). Pozostałe osoby pracują w Grodkowie (9%), Lubrze (8%), Branicach (8%) i Białej (8%). Tylko 6% osób zatrudnionych jest w Nysie, 5% w Skoroszycach i w ozostałych gminach, tj. Wiązów, czy Oława (6).

WYKRES 68 GDZIE OBECNIE PAN/PANI PRACUJE? PROSZĘ PODAĆ GMINĘ.

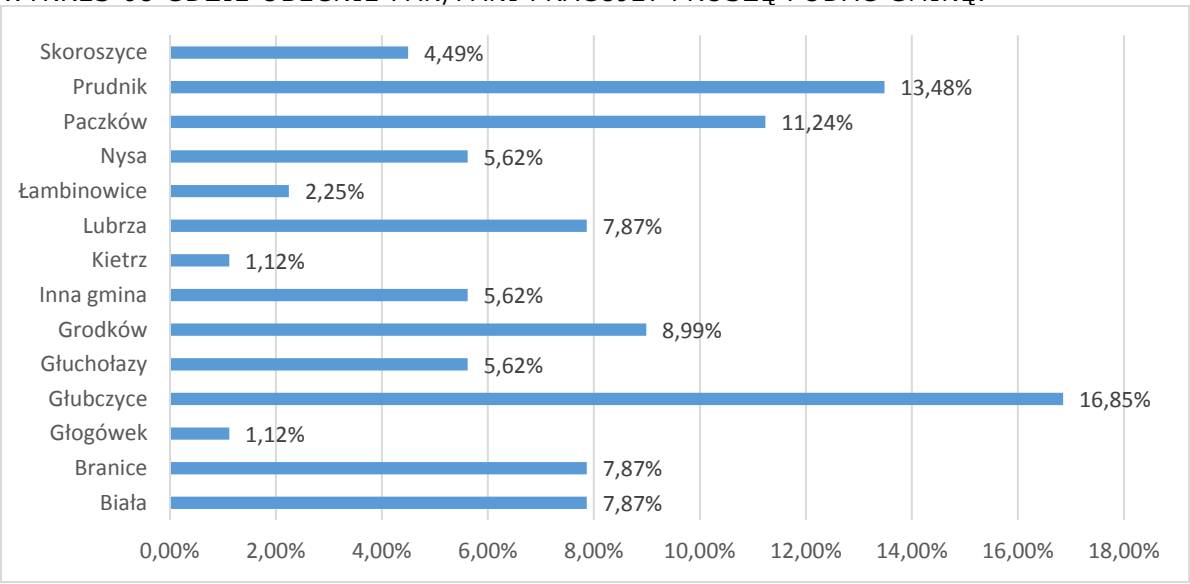

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Najwięcej badanych respondentów pracuje w usługach dla ludności – 52%. Przez to pojęcie rozumiana jest dostawa i naprawy systemów dostarczania wody, energii oraz

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

administracja publiczna. Blisko 15% badanych świadczy usługi edukacyjne, na stanowisku nauczyciela lub pedagoga. Natomiast 8% pracuje w finansach lub ubezpieczeniach.

WYKRES 69. W JAKIEJ BRANŻY PAN/PANI PRACUJE?

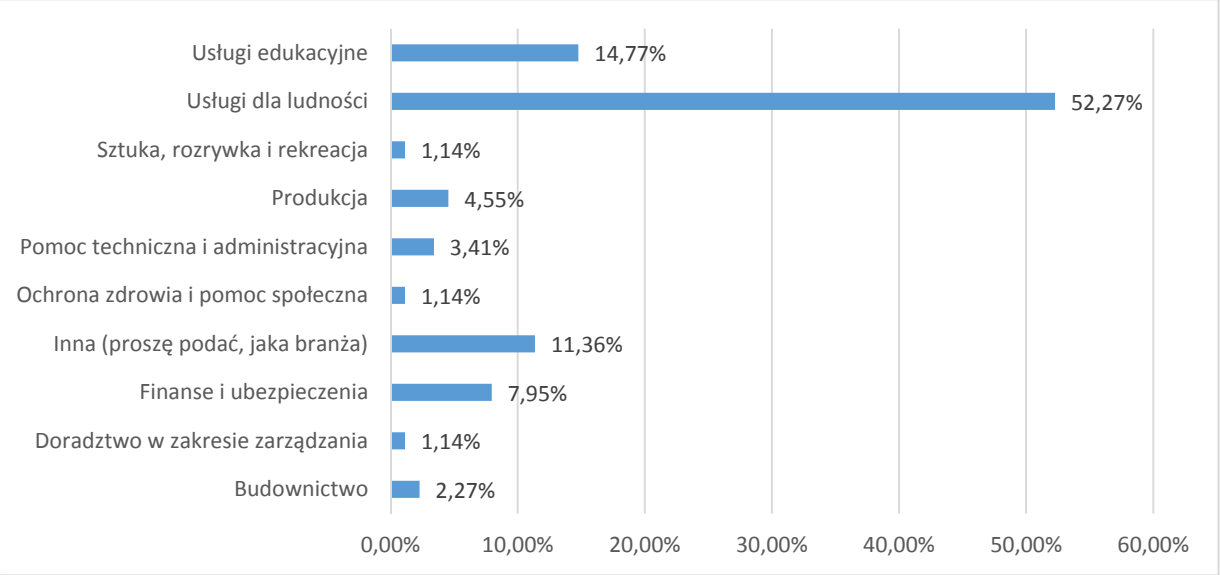

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Respondenci pracują także w innych branżach, takich jak administracja publiczna (19%) oraz samorządowa (27%). Pozostała część badanych świadczy usługi komunalne, pogrzebowe i tartaczne (blisko 10%). Jeden na dziesięciu badanych zatrudnionych jest w Straży Miejskiej.

WYKRES 70. W JAKIEJ INNEJ BRANŻY PAN/PANI PRACUJE?

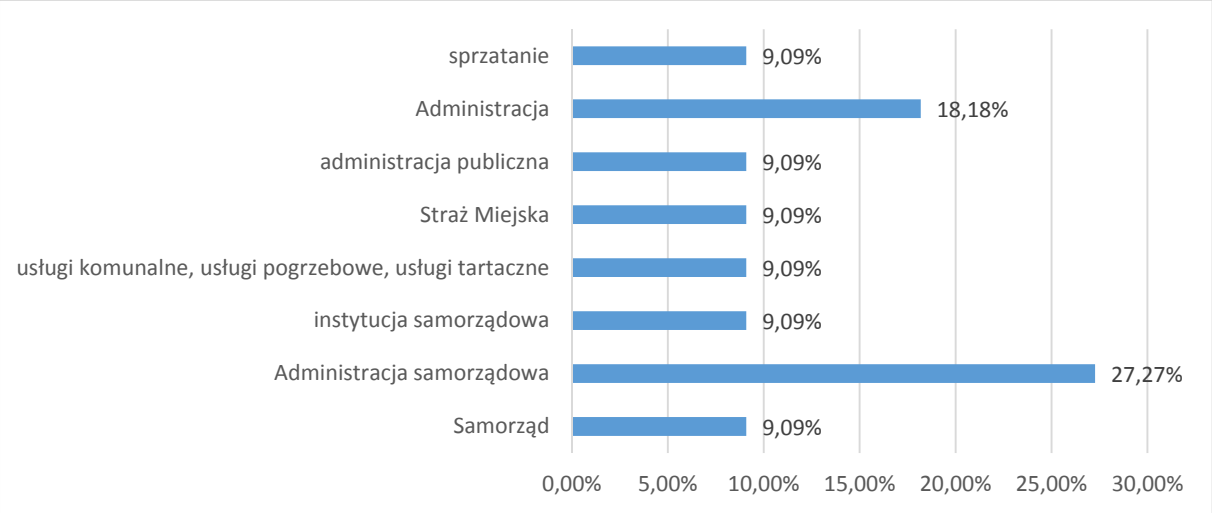

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Większa część respondentów jest zadowolona ze swojej sytuacji zawodowej. Ponad jedna trzecia badanych oceniła swoją sytuację zawodową jako przeciętną

Projekt dofinansowany z Funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

(34,41%). Niewiele ponad 15% jest bardzo zadowolonych ze swojej sytuacji. Natomiast tylko 5% respondentów uważa, że ich sytuacja zawodowa jest bardzo zła.

WYKRES 71 PROSZĘ NA SKALI OD 1 DO 5, GDZIE 1 OZNACZA NAJNIŻSZĄ OCENĘ (ZŁA SYTUACJA ZAWODOWA), A 5 NAJWYŻSZĄ (DOBRA SYTUACJA ZAWODOWA), OCENIĆ SWOJĄ SYTUACJĘ ZAWODOWĄ.

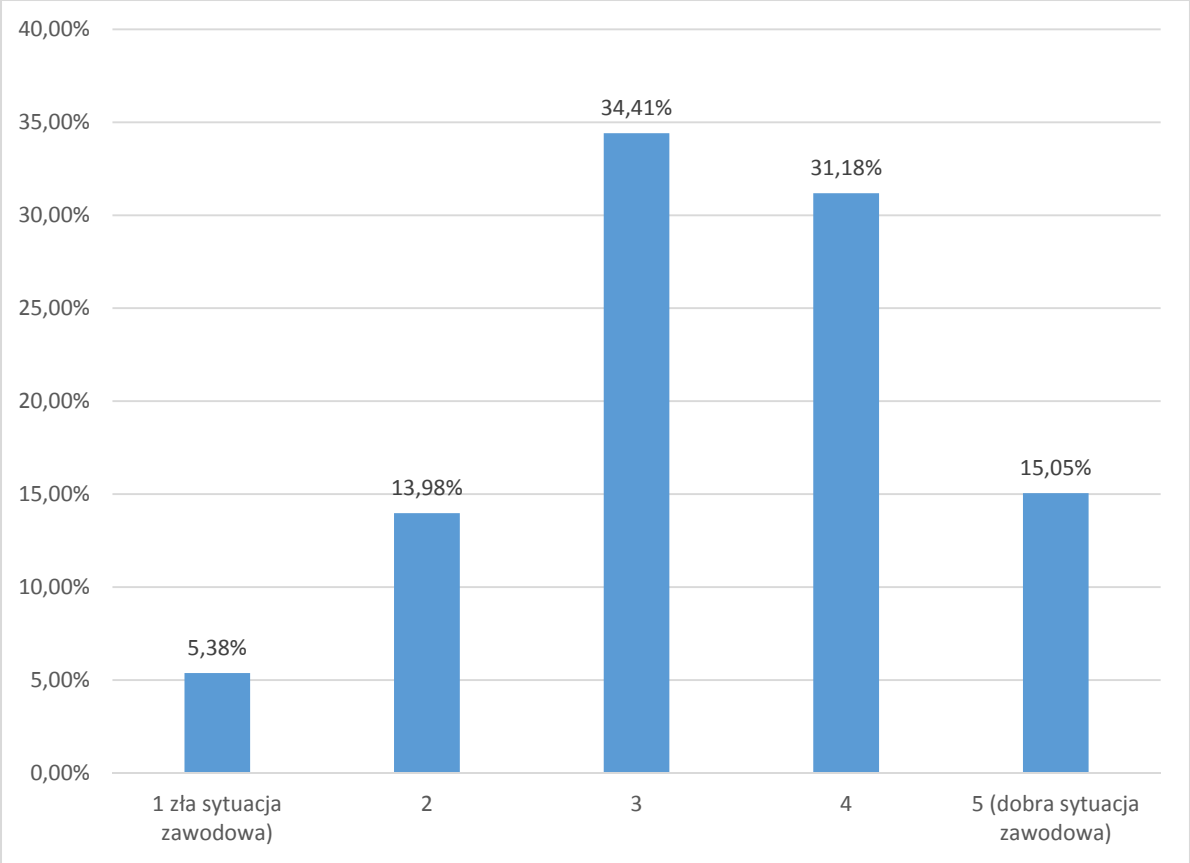

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

W kolejnej części respondenci zostali zapytanie o znajomość języków obcych. Jak można było się spodziewać najwięcej osób zna język angielski (blisko 70%). Niewiele mniej, włada językiem rosyjskim (46%) i niemieckim (30%). Co więcej, blisko 19% osób potrafi porozumiewać się w języku francuskim. Jak się okazało, także ukraiński, niderlandzki, czeski oraz hiszpański są popularne wśród mieszkańców tego regionu. Znajomość języków obcych może pomóc na rynku pracy, dlatego wyniki te wyglądają bardzo optymistycznie.

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6E-BE0B-E578E6BD959E, Podpisany

WYKRES 72 PROSZĘ PODAĆ WSZYSTKIE JĘZYKI, JAKI PAN/PANI ZNA.

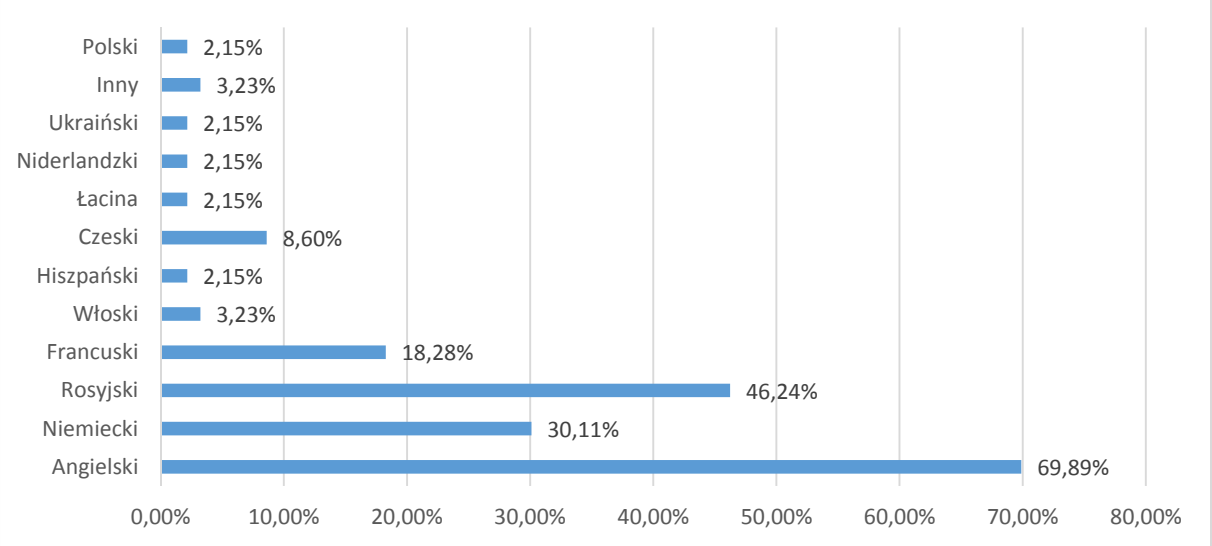

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Ankietowani najchętniej podjęliby się pracy w usługach dla ludności. Jeżeli pojawiłaby się możliwość zmiany pracy, niewiele ponad 40% osób wyraziłoby taką chęć. Związane jest to przede wszystkim z możliwością stałego zatrudnienia. Blisko 8% respondentów wybrałoby branże związaną ze sztuką, rozrywką i rekreacją. Tylko 5% osób wybrałoby pracę w finansach i ubezpieczeniach oraz w doradztwie w zakresie zarządzania. Badani nie byliby chętni do podjęcia pracy fizycznej, ponieważ tylko 4% z nich byłoby do tego zdolnych. Niewiele ponad 2% podjęłoby się pracy w firmach informatycznych, co zapewne związane jest z brakiem odpowiedniego wykształcenia w tej dziedzinie.

WYKRES 73 W JAKIEJ BRANŻY PAN/PANI CHCIAŁBY/CHCIAŁABY PRACOWAĆ? PROSZĘ WYBRAĆ JEDNĄ

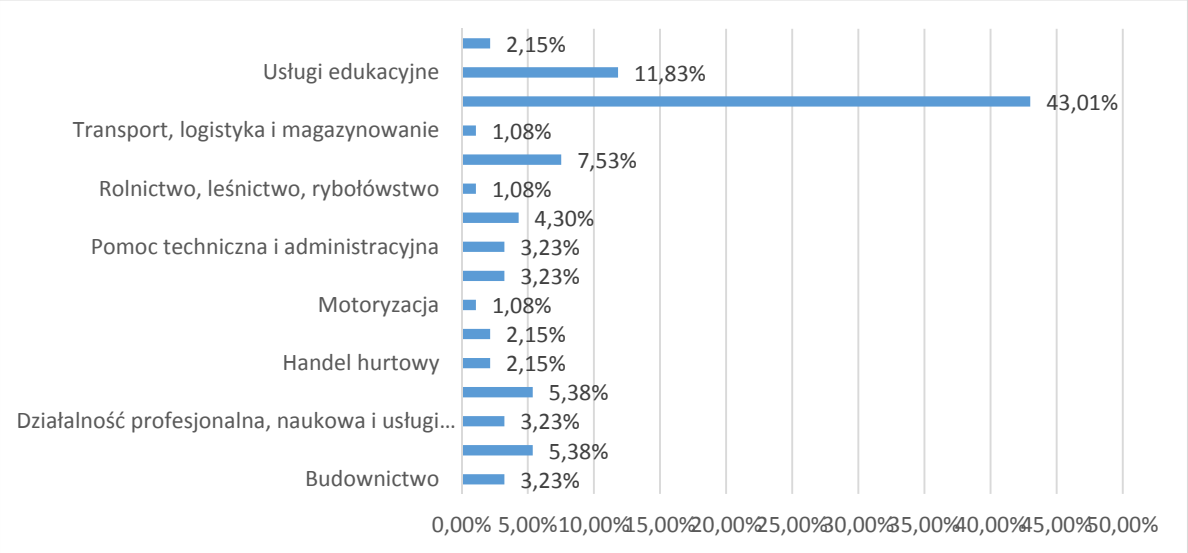

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Projekt realizowany ze środków EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Respondenci bardzo chętnie skorzystaliby z dodatkowych działań, które mogłyby przyczynić się do znalezienia nowego zatrudnienia. Ogólny udział odpowiedzi o charakterze pozytywnym był bardzo duży. Najchętniej skorzystano by z dodatkowych kursów oraz szkoleń, które mogłyby zwiększyć umiejętności praktyczne badanych (93%). Blisko 89% z nich chętnie wzięłoby udział w stażu, czy dodatkowych zajęciach teoretycznych w miejscu pracy. Gdyby była taka potrzeba niewiele ponad 60% badanych podjęłoby naukę w szkole wyższej. Zapewne udział pozytywnych odpowiedzi byłby jeszcze większy, gdyby było można liczyć na dofinansowanie z urzędu. Respondenci nie wykluczają także przekwalifikowania, ponieważ ponad połowa badanych wykazuje taką chęć. Respondenci byli by także bardziej chętni do migracji krajowej (38%) niż do migracji zagranicznej (28%).

WYKRES 74 CZY W CELU ZNALEZIENIA ZATRUDNIENIA BYŁBY/BYŁABY PAN/I GOTOWY/A DO PODJĘCIA WYMIENIONYCH DZIAŁAŃ?*

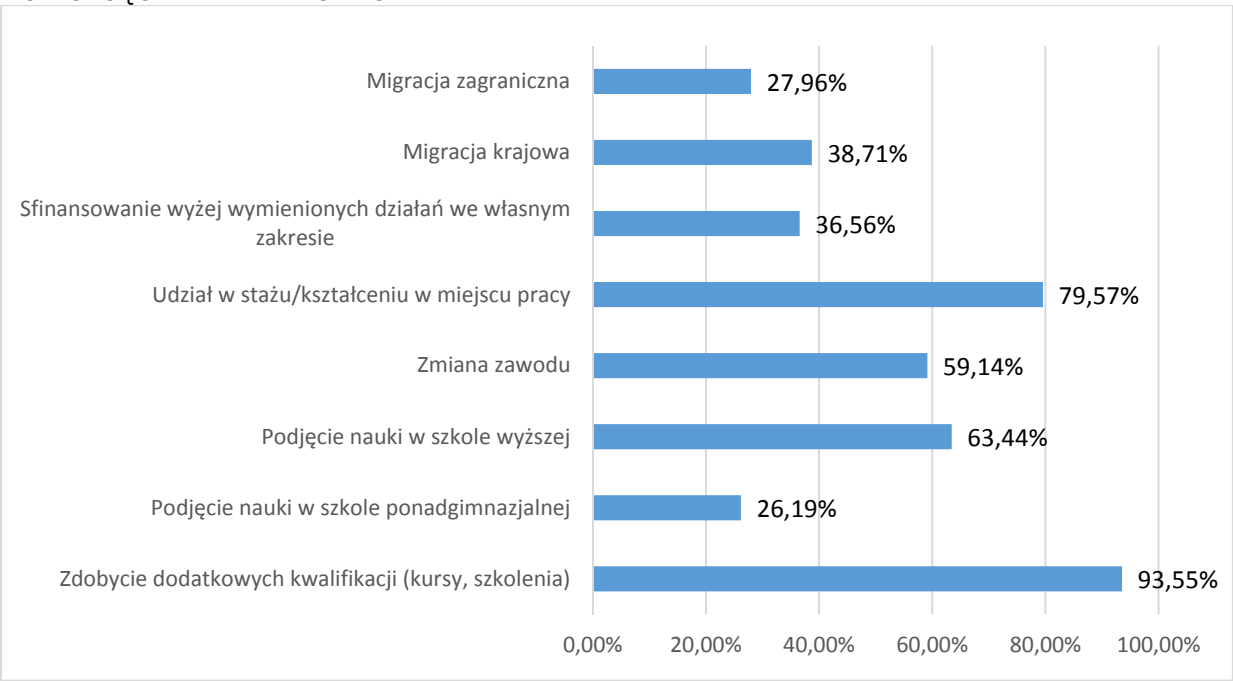

* Wynik stanowi skumulowany % odpowiedzi pozytywnych, tj. tak i zdecydowanie tak.

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE NA PODSTAWIE PRZEPROWADZONYCH BADAŃ

W przypadku prowadzeni własnej działalności gospodarczej, ponad połowa badanych wyrażałaby taką chęć, albo już zarządza własną firmą. Najwięcej respondentów podjęłoby się takiego zadania, jednak nie uważa, żeby kiedykolwiek taka sytuacja była możliwa. Blisko 7% jest w trakcie planowania własnej działalności, co oznacza, że w najbliższej przyszłości pojawią się nowe firmy na rynku. Natomiast blisko 40% badanych nie byłoby chętnych do samozatrudnienia.

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6E-BE0B-E578F6BD959E, Podpisany

WYKRES 75 CZY CHCIAŁBY/CHCIAŁABY PAN/PANI PROWADZIĆ WŁASNĄ DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ?

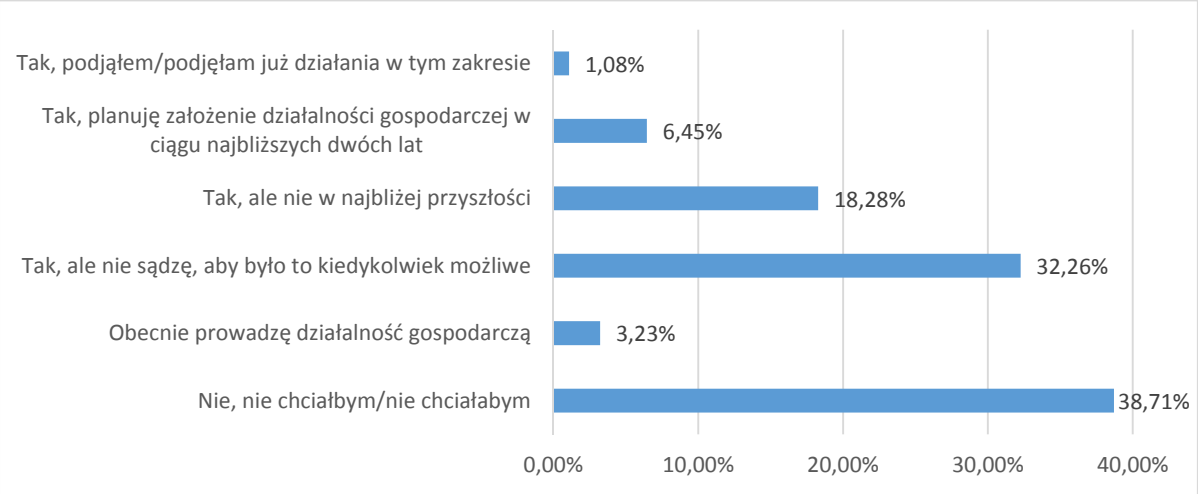

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Największą motywacją do założenia własnej działalności gospodarczej byłaby gwarancja wysokich zarobków, co stanowi ponad połowę wszystkich odpowiedzi. Niewiele ponad 40% chciałoby uzyskać niezależność i w ten sposób samodzielnie organizować sobie czas pracy (31%). Motywacją byłaby także możliwość sprawdzenia się w nowej roli i zrealizowanie wyższych ambicji (23%). Respondenci zdecydowali także, że gdyby nie było żadnej innej możliwości zatrudnienia na rynku, mogliby spróbować prowadzić działalność gospodarczą. Tylko 5% badanych uważa, że nie ma takiej motywacji, która skłoniłaby ich do założenia własnej działalności

WYKRES 76 CO MOGŁOBY SKŁONIĆ PANA/PANIĄ DO ZAŁOŻENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ (JEŚLI KIEDYKOLWIEK ZAŁOŻYŁ/A PAN/PANI DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ, TO JAKA BYŁA PANA/PANI MOTYWACJA)?

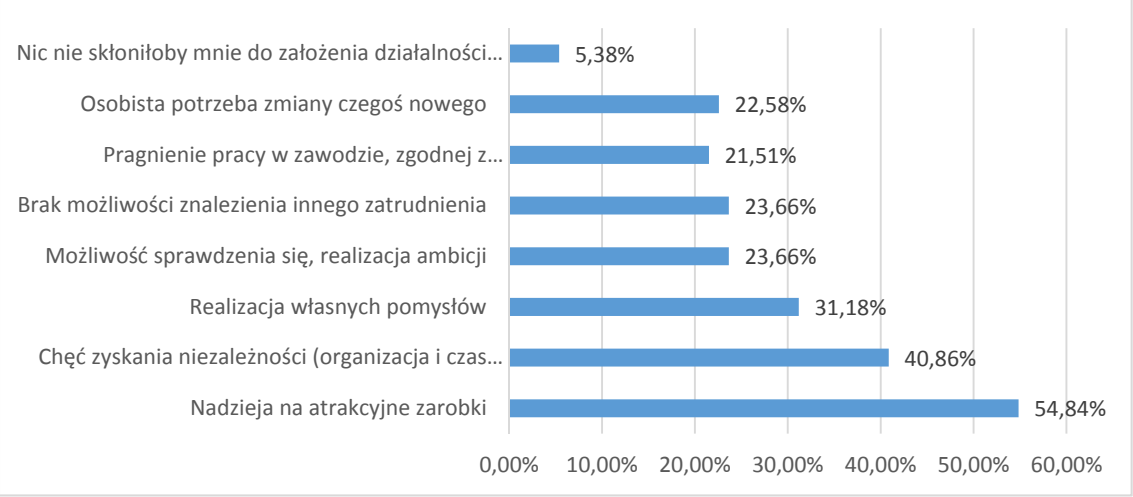

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Projekt realizowany z Funduszy EOG pochodzących z budżetu Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

W badaniu przeważali mężczyźni, którzy stanowili blisko 80% wszystkich respondentów. Kobiety stanowiły tylko 20% badanych. Poniżej znajduje się podział próby, ze względu na płeć badanych.

WYKRES 77 PROSZĘ PODAĆ SWOJĄ PŁEĆ

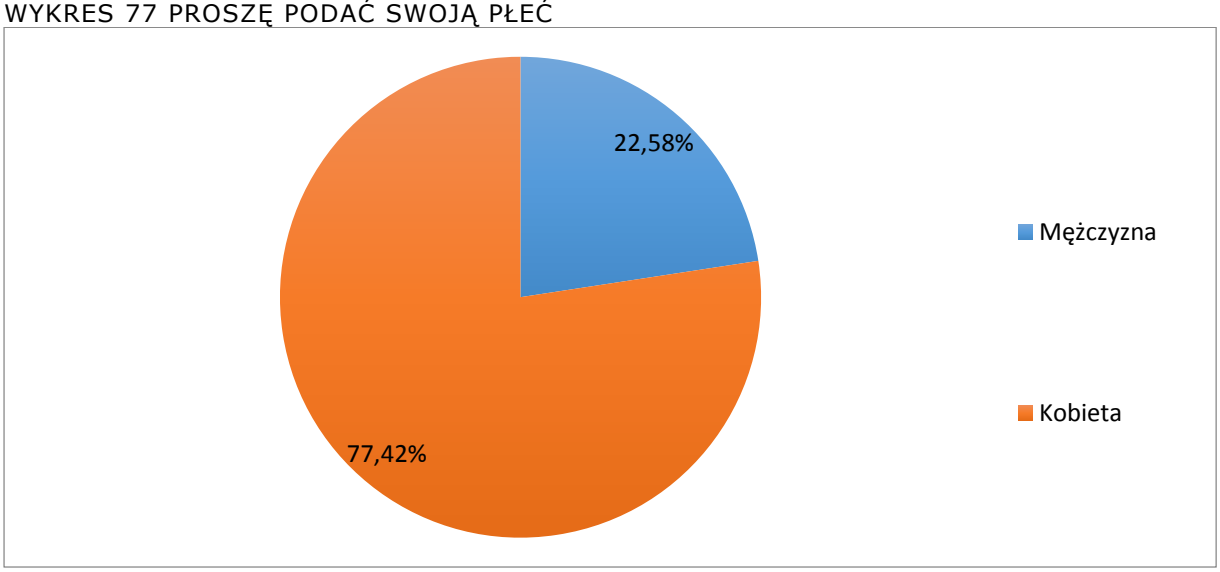

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Biorąc pod uwagę wiek respondenta, największą grupę stanowiły osoby młode, w przedziale 25-34 lat (37%). Równie dużą grupą były osoby w wieku 35-44 lat (35,48%). Najmniejszy udział w badaniu przypadł na osoby najmłodsze, czyli takie w wieku 18-24 lat (3,23%). Pozostałe grupy wiekowe stanowiły 24,73% udziału w badaniu.

WYKRES 78 PROSZĘ PODAĆ SWÓJ WIEK

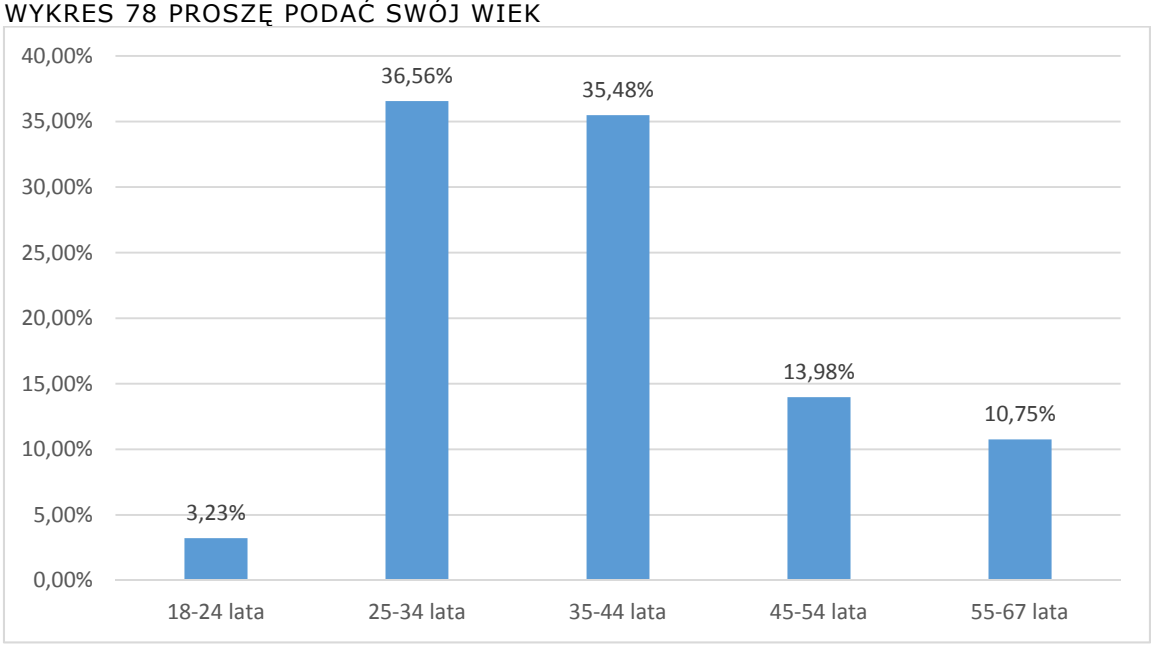

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Ponad 80% respondentów posiada wykształcenie wyższe. Tylko 1 na sześciu badanych ma wykształcenie policealne lub pomaturalne. 5% osób skończyło tylko szkołę techniczną, a liceum ogólnokształcące niewiele ponad 3%. Wykształcenie zasadnicze zawodowe posiada tylko 1% badanych.

WYKRES 79 PROSZĘ PODAĆ SWOJE WYKSZTAŁCENIE

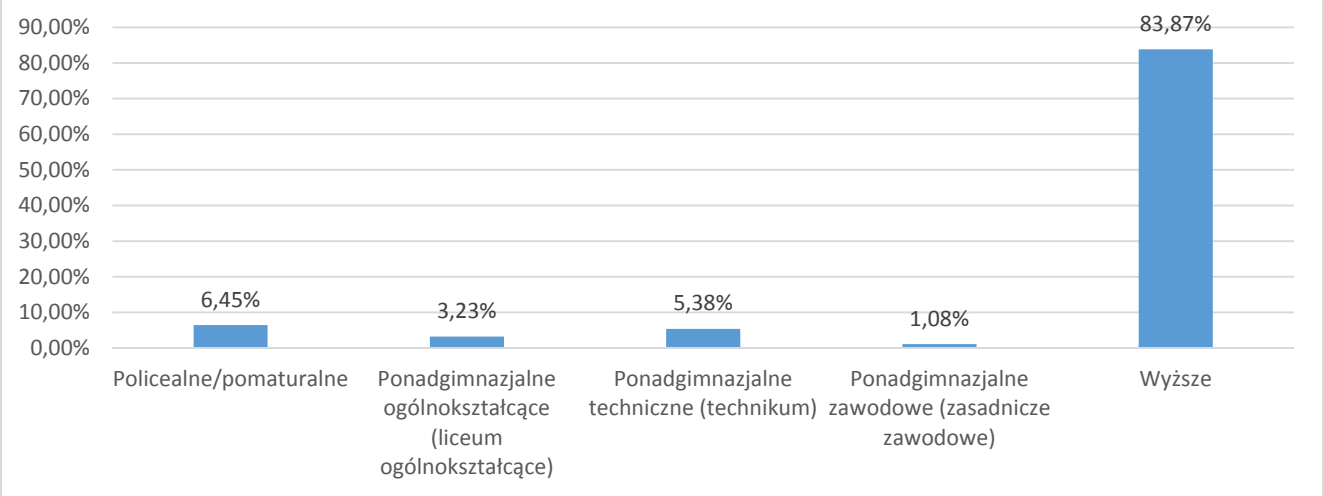

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Największa grupa badanych mieszka w Głubczycach (15,05%) oraz Prudniku (12,90%). W Grodkowie zamieszkuje blisko 12% respondentów, a w Braniach i Białej po 10% z nich. Najmniejszą grupę stanowili mieszkańcy Nysy, Łambinowic, i Kietrza (około 1% wszystkich badanych)

WYKRES 80 MIEJSCE ZAMIESZKANIA (GMINA)

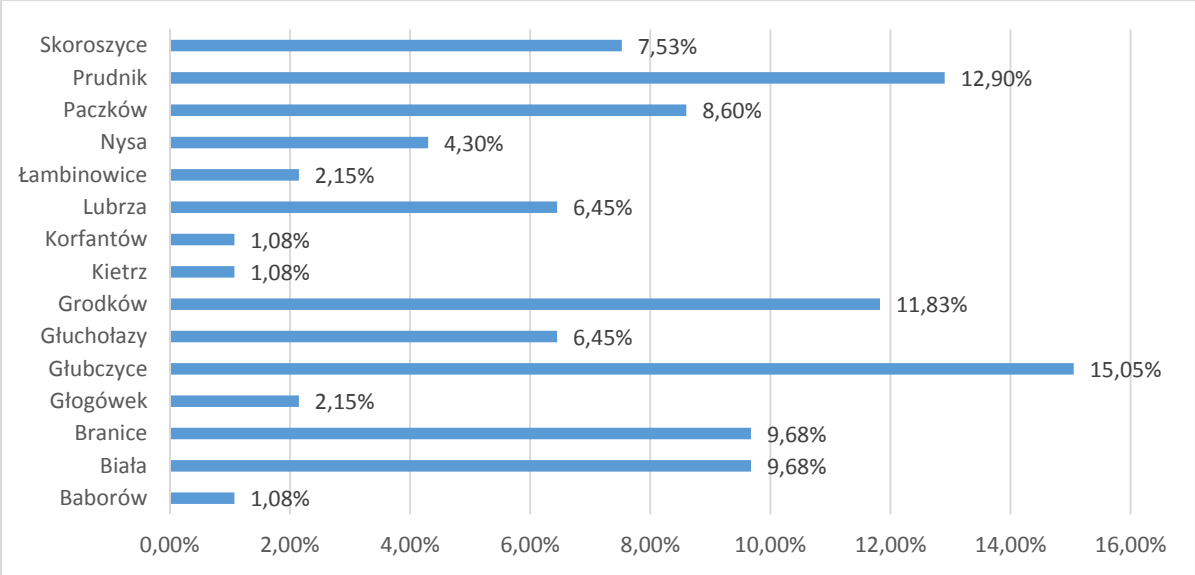

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Projekt realizowany ze środków EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Zdecydowana większość respondentów zarabia do 2 tys. zł miesięcznie. Oznacza to dość niskie zarobki wszystkich badanych mieszkańców. Tylko dziewiętnastu może szczycić się zarobkami powyżej 3000 zł, w tym jedna zarabia powyżej 10 tys. zł. Najmniejsza wskazana kwota to 645 zł miesięcznego wynagrodzenia. Jednak tylko 5 osób dostaje mniejsze wynagrodzenie niż 100 zł.

WYKRES 81 PROSZĘ PODAĆ SZACUNKOWĄ KWOTĘ MIESIĘCZNEGO WYNAGRODZENIA

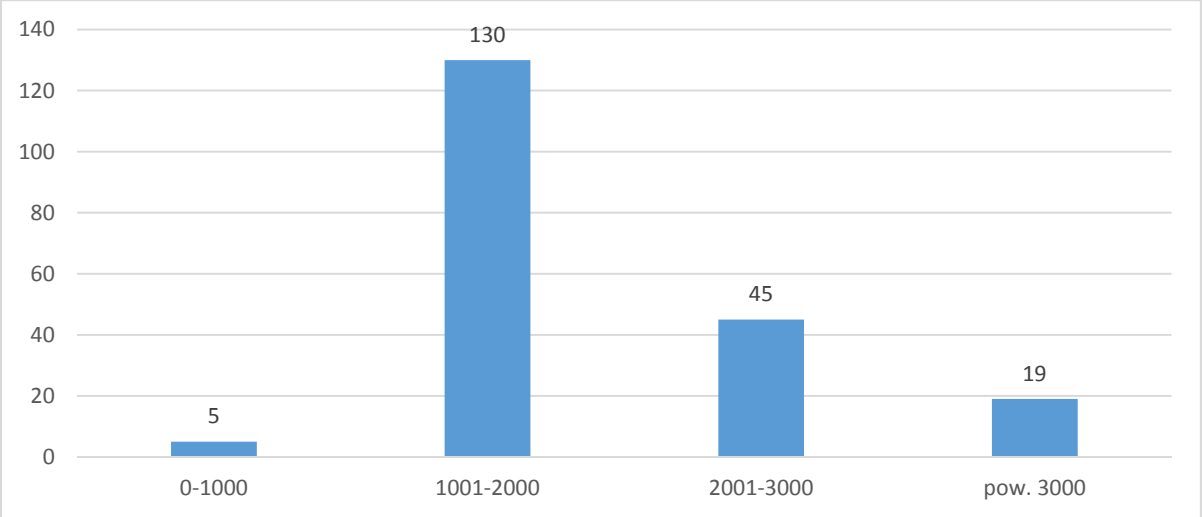

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Projekt dofinansowany z funduszy EOG przeznaczonych dla Polski, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

III. ANKIETA

Szanowna(y) Pani(e),
Nazywam się […]. Jestem pracownikiem Instytutu Badawczego IPC Sp. z o.o. Na zlecenie Partnerstwa Nyskiego realizujemy badanie w ramach projektu „Partnerstwo Nyskie 2020". Nasza rozmowa dotyczyła będzie m.in. rynku pracy na terenie obszaru funkcjonalnego PN2020 (obejmującego gminy: Biała, Branice, Głubczyce, Głuchołazy, Grodków, Kietrz, Korfantów, Lubrza, Łambinowice, Nysa, Otmuchów, Paczków, Prudnik, Skoroszyce oraz powiaty: Głubczycki, Nyski i Prudnicki).

Serdecznie dziękujemy za udziału w badaniu.

1. ***Czy P. pracuje?***
   a. Tak (przejdź do pytania 10)
   b. Nie (przejdź do pytania 2)

Pytania dla osób bezrobotnych

2. ***Czy P. pracował/a w przeszłości (dłuższej niż 12 miesięcy)?***
   a. Tak, pracowałem w przeszłości, w jakim zawodzie? ……
   b. Tak, pracowałem, ale krócej niż 12 miesięcy, w jakim zawodzie? ……..
   c. Nie pracuję i nigdy nie pracowałem, dlaczego?
   ……..

3. ***Jaką pracę chciał(a)by P. wykonywać? ……***

4. ***W jakim wymiarze chciał(a)by P. pracować?***
   a. Pełny etat
   b. Część etatu
   c. Praca dorywcza
   d. Własna działalność gospodarcza, jaka? ……
   e. Nie chcę pracować

5. ***Jakie są P. oczekiwania finansowe związane z pracą? Ile powinno wynosić wynagrodzenie miesięczne? ……. zł (na rękę)***

6. ***Czy gdyby zaproponowano P. dzisiaj pracę, od kiedy gotowa/gotów byłaby/byłby P. ją podjąć?***
   a. Od zaraz
   b. Od jutra
   c. Za kilka dni
   d. Nie wcześniej niż za 2-3 tyg.
   e. Dłużej niż za 2-3 tyg.
   f. Nie chcę/nie mogę teraz ani w najbliższym czasie podjąć pracy
   Proszę uzasadnić odpowiedź:
   ……

7. ***Czy dotychczas zdarzyło się P. szukać pracy?***
   a. Tak, w jaki sposób……
   b. Nie, dlaczego? ……

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BF0B-E578F6BD959E. Podpisany
Projekt realizowany z Funduszy EOG pochodzących z Księstwa Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

8. Gdzie szukał/a P. pracy?

a. W Nysie
b. W Prudniku
c. W Głubczycach
d. W okolicy Nysy
e. W okolicy Prudnika
f. W okolicy Głubczyc
g. W swoim miejscu zamieszkania
h. Poza powiatem, najdalej ……. km od miejsca zamieszkanie (gdzie? ……)

9. Czy szukał/a P. pracy w zawodzie wyuczonym?

a. Tak, w jakim? ……
b. Nie, w jakim? ……
Jeśli nie, dlaczego? ……

PO ZADANIU TEGO PYTANIA PROSZĘ PRZEJSĆ DO PYTANIA 17

Proszę podać kilka informacji o swojej pracy

10. Forma umowy

a. Umowa o pracę na czas nieokreślony
b. Umowa o pracę na czas określony
c. Umowa na okres próbny
d. Umowa na czas wykonywania określonej pracy
e. Umowa zlecenie
f. Umowa o dzieło
g. Samozatrudnienie
h. Inna forma umowy, jaka? ……..

11. Rodzaj podmiotu, w którym jest P. zatrudniony

a. Prywatny
b. Publiczny
c. Inny rodzaj podmiotu, jaki? ……

12. Ile lat P. pracuje?

Obecne miejsce pracy: ……
Ogólny staż pracy: ……..

13. Jak wysokie są P. obecne dochody?

a. Wystarcza na wszystkie potrzeby i na oszczędności
b. Wystarcza na wszystkie potrzeby
c. Wystarcza tylko na podstawowe potrzeby
d. Moje dochody nie wystarczają na zaspokojenie podstawowych potrzeb

14. Miejsce gdzie P. pracuje (proszę podać gminę)? (ANK ➔ proszę nie wymieniać, tylko zaznaczyć wszystkie, które wymieni respondent)

a. Głuchołazy

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG

Projekt dofinansowany z funduszy EOG Europejskiego Obszaru Gospodarczego Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

b. Grodków
c. Kamiennik
d. Korfantów
e. Łambinowice
f. Nysa
g. Otmuchów
h. Paczków
i. Pakosławice
j. Skoroszyce
k. Biała
l. Głogówek
m. Lubrza
n. Prudnik
o. Baborów
p. Branice
q. Głubczyce
r. Kietrz
s. Inna gmina, proszę podać jaka? ……

15. Proszę powiedzieć, w jakiej branży P. pracuje?

a. Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo
b. Motoryzacja
c. Usługi dla ludności (w tym dostawa i naprawy systemów dostarczania wody, energii, administracja publiczna, etc.)
d. Informatyka
e. Budownictwo
f. Produkcja
g. Handel hurtowy
h. Handel detaliczny
i. Transport, logistyka i magazynowanie
j. Działalność wydawnicza
k. Finanse i ubezpieczenia
l. Nieruchomości – pośrednictwo, wynajem i leasing
m. Działalność profesjonalna, naukowa i usługi techniczne
n. Doradztwo w zakresie zarządzania
o. Pomoc techniczna i administracyjna
p. Usługi edukacyjne
q. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
r. Sztuka, rozrywka i rekreacja
s. Zakwaterowanie (hotelarstwo itp.)
t. Usługi spożywcze (restauracje, bary)
u. Inna, jaka? ……

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG

Projekt dofinansowany z Funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

16. Proszę na skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza najniższą ocenę (zła sytuacja zawodowa), a 5 najwyższą (dobra sytuacja zawodowa), ocenić swoją sytuację zawodową.

1	2	3	4	5

17. Proszę wymienić wszystkie języki obce jakie P. zna. (ANK ➔ proszę nie wymieniać, tylko zaznaczyć wszystkie, które wymieni respondent)

a. Angielski
b. Niemiecki
c. Rosyjski
d. Francuski
e. Włoski
f. Hiszpański
g. Portugalski
h. Arabski
i. Chiński
j. Chorwacki
k. Czeski
l. Duński
m. Hebrajski
n. Hindi
o. Islandzki
p. Japoński
q. Koreański
r. Litewski
s. Łaciński
t. Niderlandzki
u. Norweski
v. Słowacki
w. Szwedzki
x. Turecki
y. Ukraiński
z. Węgierski
aa. Inne, jakie? ……

18. W jakiej branży chciałby/łaby P. pracować? (proszę wybrać jedną branżę)

a. Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo
b. Motoryzacja
c. Usługi dla ludności (w tym dostawa i naprawy systemów dostarczania wody, energii, administracja publiczna, etc.)
d. Informatyka
e. Budownictwo
f. Produkcja
g. Handel hurtowy
h. Handel detaliczny

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

i. Transport, logistyka i magazynowanie
j. Działalność wydawnicza
k. Finanse i ubezpieczenia
l. Nieruchomości – pośrednictwo, wynajem i leasing
m. Działalność profesjonalna, naukowa i usługi techniczne
n. Doradztwo w zakresie zarządzania
o. Pomoc techniczna i administracyjna
p. Usługi edukacyjne
q. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
r. Sztuka, rozrywka i rekreacja
s. Zakwaterowanie (hotelarstwo itp.)
t. Usługi spożywcze (restauracje, bary)

19. Czy w celu znalezienia zatrudnienia byłby/byłaby Pan/i gotowy/a do podjęcia wymienionych działań?

	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
Zdobycie dodatkowych kwalifikacji (kurs, szkolenia)					
Podjęcie nauki w szkole ponadgimnazjalnej					
Podjęcie nauki w szkole wyższej					
Zmiana zawodu					
Udział w stażu/kształceniu w miejscu pracy					
Sfinansowanie wyżej wymienionych działań we własnym zakresie					
Migracja krajowa					
Migracja zagraniczna					

20. Czy chciałby Pan/i prowadzić własną działalność gospodarczą?

a. Tak, ale nie sądzę aby było to kiedykolwiek możliwe.
b. Tak, ale nie w najbliższej przyszłości.
c. Tak, planuję założenie działalności gospodarczej w ciągu najbliższych dwóch lat
d. Tak, podjąłem/podjęłam już działania w tym zakresie.
e. Nie, nie chciałbym/chciałabym.
f. Obecnie prowadzę działalność gospodarczą.

21. Co mogłoby skłonić Pana/ią do założenia działalności gospodarczej? (jeśli kiedykolwiek założył/a Pan/i działalność gospodarczą to jaka była Pana/i motywacja?). Bardzo prosimy o wybór maksymalnie trzech najważniejszych czynników.

a. Nadzieja na atrakcyjne zarobki
b. Chęć zyskania niezależności (organizacja i czas pracy, etc.)
c. Realizacja własnych pomysłów
d. Możliwość sprawdzenia się, realizacji ambicji
e. Brak możliwości znalezienia innego zatrudnienia
f. Pragnienie pracy w zawodzie, zgodnej z zainteresowaniami
g. Osobista potrzeba zmiany, spróbowania czegoś nowego
h. Nic nie skłoniło by mnie do założenia działalności gospodarczej

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG

Projekt realizowany z funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

METRYCZKA

Płeć

a. Kobieta
b. Mężczyzna

Wiek

a. 18-24
b. 25-34
c. 35-44
d. 45-54
e. 55-67

Wykształcenie

a. Podstawowe
b. Gimnazjalne
c. Ponadgimnazjalne zawodowe (zasadnicze zawodowe)
d. Ponadgimnazjalne ogólnokształcące (liceum ogólnokształcące)
e. Ponadgimnazjalne techniczne (technikum)
f. Policealne/pomaturalne
g. Wyższe

Miejsce zamieszkania (gmina)

a. Głuchołazy
b. Grodków
c. Kamiennik
d. Korfantów
e. Łambinowice
f. Nysa
g. Otmuchów
h. Paczków
i. Pakosławice
j. Skoroszyce
k. Biała
l. Głogówek
m. Lubrza
n. Prudnik
o. Baborów
p. Branice
q. Głubczyce
r. Kietrz

Zarobki (netto, na rękę), proszę podać szacunkową kwotę miesięcznego wynagrodzenia.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG przyznanych Polsce, Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

IV. SPOTKANIE MODEROWANE

I. **Czas trwania spotkania**: ok. 45 min.

II. **Moderator:** …

III. **Rozpoczęcie spotkania.**

a. Przywitanie.
b. Przedstawienie się moderatora.
c. Przedstawienie celu spotkania, którym jest dyskusja na temat rynku pracy obszaru funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020.
d. Informacja dotycząca nagrywania spotkania – wyjaśnienie celu nagrywania, uzyskanie zgody.
e. Zwrócenie uwagi na anonimowość wypowiedzi – wyjaśnienie respondentowi, że przy opisywaniu i publikowaniu zebranych materiałów nie zostaną ujawnione żadne dane identyfikujące rozmówcę.
f. Podkreślenie oczekiwań moderatora: otwartość i szczerość wypowiedzi (zapewnienie, że każda wypowiedź respondenta jest dobra, ważna i nie ma tu odpowiedzi, ani dobrych, ani złych). Podkreślenie, że zależy nam na poznaniu rzeczywistych opinii, odczuć i oczekiwań rozmówców.

IV. **Rozpoczęcie zasadniczej części spotkania, w ramach której respondentowi będą zadawane pytania.**

BLOK 1 – Aktywność obywatelska

1. Jak wygląda aktywność obywatelska na terenie obszaru funkcjonalnego? Czy mieszkańcy chętnie angażują się w działania związane z trzecim sektorem? Jakiego rodzaju działania są najchętniej podejmowane?
2. Czym jest warunkowane zaangażowanie mieszkańców obszaru funkcjonalnego w działania o charakterze obywatelskim?

BLOK 2 – Rynek pracy

1. Jak wygląda rynek pracy obszaru funkcjonalnego z punktu widzenia organizacji pozarządowych? Jak funkcjonuje rynek pracy obszaru funkcjonalnego, jakie są największe problemy, a jakie największe sukcesy? Jakie są najbardziej prężne gałęzie gospodarki obszaru funkcjonalnego?
2. Czy rynki pracy OF PN2020 są w jakiś sposób do siebie podobne czy też mocno się od siebie różnią?
3. Czy rynki pracy OF PN2020 są w jakiś sposób ze sobą połączone? Jakiego rodzaju są to połączenia, jaki jest ich charakter?
4. Jakie działania ze strony organizacji pozarządowych są podejmowane w kontekście rynku pracy (działania P. organizacji i działania innych organizacji)? Dlaczego właśnie te działania?

Projekt realizowany z Funduszy EOG pochodzących z Księstwa Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

BLOK 3 – Problemy rozwojowe rynku pracy w kontekście aktywności obywatelskiej

1. Jakie są największe problemy rozwojowe rynku pracy w powiatach nyskim, prudnickim oraz głubczyckim w kontekście aktywności obywatelskiej? Jakie działania powinno się podejmować w trzecim sektorze, by rynek pracy obszaru funkcjonalnego dobrze się rozwijał?
2. Jakie bariery są największą przeszkodą w rozwoju rynku pracy na terenie obszaru funkcjonalnego? Jak kapitał społeczny mieszkańców obszaru funkcjonalnego wpływa na rozwój rynku pracy?

BLOK 4 – Transgraniczność

1. Jak wygląda kwestia transgraniczności w kontekście rynku pracy OF PN2020? Czy bliskość granicy wpływa jakoś na lokalne rynki pracy? Jakiego rodzaju jest to wpływ? Czy jest on pozytywny czy negatywny dla lokalnych rynków pracy?
2. Czy przedsiębiorstwa i władze OF PN2020 powinny zawiązać bliższą współpracę ze swoimi odpowiednikami z terenu Republiki Czeskiej?

V. Podsumowanie rozmowy.

a. Podsumowanie dokonane przez moderatora;
b. Podsumowanie ze strony uczestnika.

VI. Zakończenie spotkania.

a. Podziękowanie za udział w spotkaniu.
b. Przypomnienie, że badanie jest anonimowe i wyjaśnienie jak zostanie wykorzystany zebrany materiał.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG przeznaczonych dla Polski, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

V. ANKIETA

Szanowna(y) Pani(e),
Nazywam się […]. Jestem pracownikiem Instytutu Badawczego IPC Sp. z o.o. Na zlecenie Partnerstwa Nyskiego realizujemy badanie w ramach projektu „Partnerstwo Nyskie 2020". Nasza rozmowa dotyczyła będzie m.in. rynku pracy na terenie obszaru funkcjonalnego PN2020 (obejmującego gminy: Biała, Branice, Głubczyce, Głuchołazy, Grodków, Kietrz, Korfantów, Lubrza, Łambinowice, Nysa, Otmuchów, Paczków, Prudnik, Skoroszyce oraz powiaty: Głubczycki, Nyski i Prudnicki).

Metryczka

1. Gdzie zlokalizowana jest Państwa firma (gmina)?

s. Głuchołazy
t. Grodków
u. Kamiennik
v. Korfantów
w. Łambinowice
x. Nysa
y. Otmuchów
z. Paczków
aa. Pakosławice
bb. Skoroszyce
cc. Biała
dd. Głogówek
ee. Lubrza
ff. Prudnik
gg. Baborów
hh. Branice
ii. Głubczyce
jj. Kietrz

2. Ilu pracowników zatrudnia Państwa firma?

a. 0
b. 1-9
c. 10-49
d. 50-249
e. Ponad 250 pracowników
f. Nie wiem / trudno powiedzieć (odpowiedź nieczytana)

3. W jakiej branży Państwa przedsiębiorstwo prowadzi działalność

v. Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo
w. Motoryzacja

Projekt realizowany ze środków EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

x. Usługi dla ludności (w tym dostawa i naprawy systemów dostarczania wody, energii, administracja publiczna, etc.)
y. Informatyka
z. Budownictwo
aa. Produkcja
bb. Handel hurtowy
cc. Handel detaliczny
dd. Transport, logistyka i magazynowanie
ee. Działalność wydawnicza
ff. Finanse i ubezpieczenia
gg. Nieruchomości – pośrednictwo, wynajem i leasing
hh. Działalność profesjonalna, naukowa i usługi techniczne
ii. Doradztwo w zakresie zarządzania
jj. Pomoc techniczna i administracyjna
kk. Usługi edukacyjne
ll. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna
mm. Sztuka, rozrywka i rekreacja
nn. Zakwaterowanie (hotelarstwo itp.)
oo. Usługi spożywcze (restauracje, bary)
pp. Inna, jaka? ……..

4. Proszę wskazać strukturę kapitału Państwa firmy:

a. tylko kapitał polski
b. tylko kapitał zagraniczny
c. mieszany, po połowie kapitału zagranicznego i polskiego
d. mieszany, dominujący kapitał polski
e. mieszany, dominujący kapitał zagraniczny
f. nie wiem/trudno powiedzieć (odpowiedź nieczytana)

5. Proszę wskazać na jakim obszarze Państwa firma sprzedaje swoje usługi i produkty?

a. lokalny
b. regionalny
c. ogólnopolski
d. międzynarodowy (eksport)
e. Nie wiem/trudno powiedzieć (odpowiedź nieczytana)

6. Jak Pan/i ocenia Obszar Funkcjonalny Partnerstwa Nyskiego 2020 z punktu widzenia warunków prowadzenia działalności gospodarczej?

Swoją odpowiedź proszę wskazać na skali od „1” do „5”, gdzie 1 oznacza „bardzo źle”, a „5” oznacza „bardzo dobrze”:

1	2	3	4	5

Projekt dofinansowany z funduszy EOG przekazanych przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię oraz środków krajowych.

7. **Przeczytam za chwilę listę kilku czynników, które mogą pozytywnie lub negatywnie wpływać na prowadzenie działalności gospodarczej. Proszę ocenić wpływ poszczególnych czynników na prowadzenie firmy na terenie OF PN2020. Każdy czynnik proszę ocenić na skali od -3 (bariera, silny negatywny wpływ) do 3 (szansa, bardzo pozytywny wpływ)**

99 = Nie wiem/trudno powiedzieć (odpowiedź nie czytana respondentowi)

	-3	-2	1	0	1	2	3	99
Lokalne podatki								
Koszty zatrudnienia								
Koszty materiałów i/lub surowców								
Duża konkurencja								
Położenie OF PN2020								
Wielkość lokalnego rynku zbytu								
Jakość środowiska naturalnego								
Dostępność komunikacyjna								
Transport wewnętrzny								

8. **Jak ocenia Pan/i atrakcyjność OF PN2020 pod względem warunków do prowadzenia działalności gospodarczej w porównaniu do innych lokalizacji w regionie opolskim?**

a. Jest bardziej atrakcyjny niż inne lokalizacje/obszary w regionie
b. Jest tak samo atrakcyjny jak inne lokalizacje/obszary w regionie
c. Jest mniej atrakcyjny niż inne lokalizacje/obszary w regionie
d. Nie wiem/trudno powiedzieć (odpowiedź nie czytana)

9. **Jakie miasta lub obszary Pana/i zdaniem mogą stanowić konkurencję dla OF PN2020, jeśli chodzi o prowadzenie działalności gospodarczej?**

[PYTANIE OTWARTE] _____

10. **Czy Pana/i zdaniem OF PN2020 jest atrakcyjny jeśli chodzi o lokalizacje inwestycji?**

a. Zdecydowanie tak
b. Raczej tak
c. Raczej nie
d. Zdecydowanie nie
e. Nie wiem/trudno powiedzieć (odpowiedź nie czytana)

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG

Projekt realizowany ze środków EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

11. Co Pana/i zdaniem, z punktu widzenia inwestora, może być największą zaletą OF PN2020?

PYTANIE OTWARTE] _____

12. Jakie miasta lub obszary Pana/i zdaniem mogą stanowić konkurencję dla OF PN2020, jeśli chodzi o przyciąganie inwestycji?

[PYTANIE OTWARTE] _____

13. Jak ocenia Pan/i warunki do prowadzenia innowacyjnej działalności gospodarczej na terenie OF PN2020? Swoją odpowiedź proszę wskazać na skali od „1" do „5", gdzie 1 oznacza „bardzo źle", a „5" oznacza „bardzo dobrze"

	1	2	3	4	5
Zwolnienia i ulgi podatkowe					
Działania agencji rozwoju regionalnego i lokalnego					
Centra wspierania biznesu, ośrodki wspierania przedsiębiorczości					
Parki technologiczne					
Fundusze poręczeniowo-pożyczkowe					
Środki i fundusze unijne					

14. Jak Pan/i ocenia dostępne Państwu wsparcie w zakresie rozwoju przedsiębiorczości? Swoją odpowiedź proszę wskazać na skali od „1" do „5", gdzie 1 oznacza „bardzo słabo", a „5" oznacza „bardzo dobrze"

1	2	3	4	5

15. Czy zna Pan/i instytucje zajmujące się wspieraniem rozwoju przedsiębiorczości na terenie OF PN2020?

a. Tak, jakie?_____
b. Nie (ANK ➔ proszę przejść do pytania 18)
c. Nie wiem/trudno powiedzieć (odpowiedź nie czytana) (ANK ➔ proszę przejść do pytania 18)

16. Z jakiego typu usług podmiotów wskazanych w poprzednim pytaniu Państwa korzystała firma? Proszę wskazać wszystkie typy usług z jakich korzystano.

a. Pozyskanie potrzebnej wiedzy i/lub informacji
b. Wsparcie w rozpoczynaniu lub prowadzeniu działalności gospodarczej,
c. Usługi doradcze – proinnowacyjne,
d. Usługi doradcze – optymalizacja kosztów prowadzenia działalności gospodarczej.
e. Usługi finansowe (udzielanie pożyczek i poręczeń)
f. Usługi szkoleniowe (szkolenia, warsztaty)
g. Udział w spotkaniu, konferencji, debacie
h. Inne, jakie? _____
i. Nie wiem / trudno powiedzieć (odpowiedź nie czytana)

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

17. Jak Pan/i ocenia otrzymane wsparcie lub usługę w zakresie wspierania przedsiębiorczości? Swoją odpowiedź proszę wskazać na skali od „1" do „5", gdzie 1 oznacza „bardzo słabo", a „5" oznacza „bardzo dobrze"

1	2	3	4	5

18. Czy Państwa przedsiębiorstwo należy do stowarzyszenia branżowego, klastra lub innej organizacji skupiającej firmy?

a. Tak (jakiego?) _____
b. Nie
c. Nie wiem/trudno powiedzieć (odpowiedź nie czytana)

19. Za chwilę przeczytam Panu/Pani listę różnych działań, które władza samorządowa może podejmować w zakresie promocji gospodarczej firm. Proszę określić w jakim stopniu poszczególne działania są potrzebne z perspektywy Państwa firmy. Każde działania proszę ocenić na skali do „1" do „5", gdzie „1" oznacza zdecydowanie niepotrzebne, a „5" bardzo potrzebne.

						Nie wiem / trudno powiedzieć (odpowiedź nie czytana)
Organizacja zagranicznych misji gospodarczych dla firm z OF PN2020	1	2	3	4	5	99
Organizacja przyjazdu firm zagranicznych do firm z OF PN2020 i organizacja spotkań z firmami lokalnymi	1	2	3	4	5	99
Organizacja konferencji i spotkań branżowych	1	2	3	4	5	99
Udział w krajowych targach branżowych dla firm z OF PN2020	1	2	3	4	5	99
Udział w zagranicznych targach branżowych dla firm z OF PN2020	1	2	3	4	5	99
Tworzenie klastrów gospodarczych na terenie OF PN2020	1	2	3	4	5	99

20. Jak ocenia Pan/i sytuację na lokalnym rynku pracy na terenie miejscowości/powiatu, w której działa P. firma?

a. Zdecydowanie dobra
b. Raczej dobra
c. Ani dobra, ani zła
d. Raczej zła
e. Zdecydowanie zła
f. Nie wiem/trudno powiedzieć (odpowiedź nie czytana)

Projekt realizowany ze środków EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

21. Jak ocenia Pan/i aktualną sytuację na lokalnym rynku pracy na terenie miejscowości/ powiatu, w której działa P. firma, na tle innych obszarów województwa opolskiego? Według Pana/i sytuacja na rynku pracy jest …

a. …zdecydowanie lepsza.
b. …trochę lepsza
c. …trochę gorsza
d. …zdecydowanie gorsza
e. …porównywalna z innymi obszarami regionu
f. Nie wiem/trudno powiedzieć (odpowiedź nie czytana)

22. Czy Pana/i zdaniem kierunki kształcenia (szkoły średnie i/lub wyższe) istniejące na terenie miejscowości/powiatu, w której działa P. firma odpowiadają potrzebom lokalnego rynku pracy?

a. Zdecydowanie tak
b. Raczej tak
c. Raczej nie
d. Zdecydowanie nie
e. Nie wiem/trudno powiedzieć (odpowiedź nie czytana)

23. Jak określiłby Pan/i dostępność pracowników w zawodach związanych z Pan/i branżą na lokalnym rynku pracy?

a. Bardzo wysoka
b. Wysoka
c. Średnia
d. Niska
e. Bardzo niska
f. Brak pracowników
g. Nie wiem/trudno powiedzieć (odpowiedź nie czytana)

24. Jak ocenia Pan/i siłę roboczą dostępną na lokalnym rynku pracy na terenie OF PN2020 pod względem następujących cech? Proszę dokonać oceny przy użyciu szkolnej skali ocen, gdzie 1 to ocena najniższa, a 5 to ocena najwyższa.

						Nie wiem / trudno powiedzieć (odpowiedź nie czytana)
Poziom wykształcenia	1	2	3	4	5	99
Kierunek wykształcenia	1	2	3	4	5	99
Doświadczenie zawodowe	1	2	3	4	5	99
Znajomość języków obcych	1	2	3	4	5	99

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Podstawowe kompetencje zawodowe (np.: znajomość obsługi komputera)	1	2	3	4	5	99
Specjalistyczne umiejętności zawodowe	1	2	3	4	5	99
Kompetencje miękkie (np.: umiejętność pracy w grupie)	1	2	3	4	5	99
Formalne uprawnienia, certyfikaty	1	2	3	4	5	99

25. Proszę krótko opisać, jaki jest wpływ bliskości Republiki Czeskiej na lokalny rynek pracy.

……..

……..

……..

26. Proszę ocenić wpływ bliskości Republiki Czeskiej na lokalny rynek pracy.

a. Zdecydowanie pozytywny
b. Raczej pozytywny
c. Ani pozytywny, ani negatywny
d. Raczej negatywny
e. Zdecydowanie negatywny
f. Nie wiem, trudno powiedzieć (ANK ➔ nie czytać tej odpowiedzi)

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

VI. SPOTKANIE MODEROWANE

I. Czas trwania spotkania: ok. 60 min.

II. Moderator: …

III. Rozpoczęcie spotkania.

g. Przywitanie.
h. Przedstawienie się moderatora.
i. Przedstawienie celu spotkania, którym jest dyskusja na temat edukacji ponadgimnazjalnej w kontekście rozwoju rynku pracy obszaru funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020.
j. Informacja dotycząca nagrywania spotkania – wyjaśnienie celu nagrywania, uzyskanie zgody.
k. Zwrócenie uwagi na anonimowość wypowiedzi – wyjaśnienie respondentowi, że przy opisywaniu i publikowaniu zebranych materiałów nie zostaną ujawnione żadne dane identyfikujące rozmówcę.
l. Podkreślenie oczekiwań moderatora: otwartość i szczerość wypowiedzi (zapewnienie, że każda wypowiedź respondenta jest dobra, ważna i nie ma tu odpowiedzi, ani dobrych, ani złych). Podkreślenie, że zależy nam na poznaniu rzeczywistych opinii, odczuć i oczekiwań rozmówców.

IV. Rozpoczęcie zasadniczej części spotkania, w ramach której respondentowi będą zadawane pytania.

BLOK 1 – Analiza zmian w ofercie edukacyjnej obszaru funkcjonalnego

1. Proszę powiedzieć, jak ocenia Pan/i zmiany w ofercie edukacyjnej obszaru funkcjonalnego w ostatnich latach?
2. Czy obecna oferta, a szczególnie oferta szkół ponadgimnazjalnych (oraz zmiany jakie w niej zachodziły) odpowiada potrzebom lokalnego i regionalnego rynku pracy? Jakie elementy oferty powinny zostać zmienione, by lepiej dostosować ją do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy?
3. Czy istnieją mechanizmy pozwalające na monitorowanie zmian potrzeb lokalnych i regionalnego rynku pracy, w celu zmiany oferty edukacyjnej? Jeśli tak, to jak te mechanizmy działają i czy się sprawdzają? Jeśli nie, to jak powinien wyglądać taki mechanizm?
4. Czy istnieją jakieś wskaźniki, za pomocą placówki ponadgimnazjalne planują zmiany w programach nauczania? Jakie z tych wskaźników są najbardziej efektywne? Jakie inne wskaźniki powinny być używane do monitorowania zmian na rynku pracy i dostosowywania do nich programów nauczania?
5. Czy widzą Państwo możliwość programów edukacyjnych w celu dopasowania go do potrzeb pracodawców i sytuacji na lokalnym oraz regionalnym rynku pracy? Jaki rodzaj zmian byłby możliwy?
6. Jakich działań oczekują Państwo w tym zakresie po stronie pracodawców?

Projekt dofinansowany z funduszy EOG przeznaczonych dla Polski, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

BLOK 2 – Rozpoznanie kompetencji zawodowych i kluczowych umiejętności uczniów szkół ponadgimnazjalnych zlokalizowanych w obszarze funkcjonalnym. Dopasowanie oferty szkół ponadgimnazjalnych do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy

1. Jakie kompetencje zawodowe i umiejętności zdobywają uczniowie szkół ponadgimnazjalnych na terenie obszaru funkcjonalnego? Jak wyglądają te kompetencje i umiejętności w zależności od rodzaju szkoły?
2. Czy te kompetencje zawodowe i umiejętności odpowiadają potrzebom regionalnego i lokalnym rynkom pracy? Jakie zmiany powinny być poczynione, by kompetencje zawodowe i umiejętności jak najlepiej odpowiadały potrzebom rynku pracy?

BLOK 3 – Nowe kierunki kształcenia zawodowego

1. Proszę powiedzieć jak z P. perspektywy wygląda kwestia nowych kierunków kształcenia zawodowego na terenie obszaru funkcjonalnego?
2. Jakie kierunki kształcenia zawodowego na terenie obszaru funkcjonalnego powinny być szczególnie mocno rozwijane? Czy można wskazać jakieś specjalizacje zawodowe szczególnie silnie widoczne na terenie obszaru funkcjonalnego?
3. Jakie kierunki kształcenia oraz gospodarki są przyszłościowe dla obszaru funkcjonalnego? Czy są jakieś nisze gospodarcze, w których badany obszar funkcjonalny mógłby się rozwijać?

BLOK 4 – Mocne i słabe strony współpracy pracodawców ze szkołami

1. Jak wygląda współpraca pracodawców ze szkołami? Jakie najczęściej formy przybiera? Jakie formy powinna przybierać?
2. Czy pracodawcy chętnie współpracują ze szkołami? Jakie są ewentualne przeszkody stojące na drodze dobrej współpracy szkół z pracodawcami?
3. Jaką są mocne strony, a jakie słabe współpracy pracodawców ze szkołami? Jakie są szanse i zagrożenia dla owej współpracy?
4. Czy istnieje możliwość stworzenia np. regionalnej platformy współpracy pomiędzy szkołami i pracodawcami. Według jakich zasad powinna ona działać? Czy jest Pan/i w stanie opisać sposób działania takiej platformy?
5. Jakie formy współpracy z pracodawcami prowadzi aktualnie Państwa szkoła?
6. Czy w przyszłości byliby Państwo zainteresowani rozszerzeniem tej współpracy? Jeśli tak w jakich formach? Jeśli nie, to dlaczego?

BLOK 5 – Analiza ścieżek edukacyjnych i zawodowych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

1. Czy Państwa szkoła prowadzi badania losów absolwentów? Jeśli nie, to czy planowane jest prowadzenie takich badań w przyszłości?
2. Jeśli szkoła prowadzi już takie badania to jakie są najważniejsze wnioski z ich dotychczasowych edycji?
3. Czy absolwenci kontynuują edukację? Jeśli tak to w jakiego rodzaju placówkach? Czy podejmują inne działania mające na celu zdobywanie nowych kwalifikacji?
4. Jaki jest status absolwentów na rynku pracy?
5. Jakie są plany edukacyjno-zawodowe absolwentów?

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BF0B-E578F6BD959E. Podpisany
Projekt realizowany ze środków EOG pochodzących z budżetu Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

V. Podsumowanie rozmowy.

c. Podsumowanie dokonane przez moderatora;
d. Podsumowanie ze strony uczestnika.

VI. Zakończenie spotkania.

c. Podziękowanie za udział w spotkaniu.
d. Przypomnienie, że badanie jest anonimowe i wyjaśnienie jak zostanie wykorzystany zebrany materiał.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG przeznaczonych dla Polski, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

VII. SPOTKANIE MODEROWANE

I. Czas trwania spotkania: ok. 45 min.

II. Moderator: …

III. Rozpoczęcie spotkania.

m. Przywitanie.
n. Przedstawienie się moderatora.
o. Przedstawienie celu spotkania, którym jest dyskusja na temat rynku pracy obszaru funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020.
p. Informacja dotycząca nagrywania spotkania – wyjaśnienie celu nagrywania, uzyskanie zgody.
q. Zwrócenie uwagi na anonimowość wypowiedzi – wyjaśnienie respondentowi, że przy opisywaniu i publikowaniu zebranych materiałów nie zostaną ujawnione żadne dane identyfikujące rozmówcę.
r. Podkreślenie oczekiwań moderatora: otwartość i szczerość wypowiedzi (zapewnienie, że każda wypowiedź respondenta jest dobra, ważna i nie ma tu odpowiedzi, ani dobrych, ani złych). Podkreślenie, że zależy nam na poznaniu rzeczywistych opinii, odczuć i oczekiwań rozmówców.

IV. Rozpoczęcie zasadniczej części spotkania, w ramach której respondentowi będą zadawane pytania.

BLOK 1 – Rozwój społeczno-gospodarczy obszaru funkcjonalnego

1. Jak rozwija się pod względem społecznym i gospodarczym obszar funkcjonalny, w którego skład wchodzą powiaty nyski, prudnicki i głubczycki oraz Gmina Grodków? Jakie są pozytywne, a jakie negatywne wyróżniki tego obszaru?
2. Jakie są główne branże obszaru funkcjonalnego PN2020? Czy są jakieś branże, które łączą te trzy powiaty i gminy wchodzące w skład OF PN2020?
3. Jakie są główne motywatory i demotywatory rozwoju społeczno-gospodarczego badanego obszaru funkcjonalnego? Czy można powiedzieć, że gminy i powiaty wchodzące w skład obszaru funkcjonalnego mają jakieś wspólne cechy, które sprawiają, że rozwój społeczno-gospodarczy wygląda w tym rejonie tak a nie inaczej?

BLOK 2 – Rynek pracy

1. Jak wygląda rynek pracy obszaru funkcjonalnego? Jakie są jego największe bolączki? Jak funkcjonuje rynek pracy obszaru funkcjonalnego, jakie są największe problemy, a jakie największe sukcesy? Jakie są najbardziej prężne gałęzie gospodarki obszaru funkcjonalnego?
2. Czy rynki pracy powiatów nyskiego, prudnickiego i głubczyckiego są w jakiś sposób do siebie podobne czy też mocno się od siebie różnią?
3. Czy rynki pracy powiatów nyskiego, prudnickiego oraz głubczyckiego są w jakiś sposób ze sobą połączone? Jakiego rodzaju są to połączenia, jaki jest ich charakter?
4. Jakie działania ze strony P. organizacji są podejmowane w kontekście rynku pracy (działania P. organizacji i działania innych organizacji)? Dlaczego właśnie te działania?

Projekt realizowany ze środków EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

BLOK 3 – Wsparcie przedsiębiorczości

1. Jak wygląda rozwój przedsiębiorczości na terenie obszaru funkcjonalnego? Jakie przedsiębiorstwa szczególnie intensywnie się rozwijają? Jaka to branża?
2. Jakie działania w zakresie wsparcia przedsiębiorczości są wykorzystywane na terenie badanego obszaru?
3. Jakie działania z zakresu wsparcia przedsiębiorczości są wdrażane przez P. organizację? Jaka jest ich skuteczność?
4. Jakie jeszcze działania powinny być podejmowane, by przedsiębiorczość na terenie obszaru funkcjonalnego rozwijała się?

V. Podsumowanie rozmowy.

e. Podsumowanie dokonane przez moderatora;
f. Podsumowanie ze strony uczestnika.

VI. Zakończenie spotkania.

e. Podziękowanie za udział w spotkaniu.
f. Przypomnienie, że badanie jest anonimowe i wyjaśnienie jak zostanie wykorzystany zebrany materiał.

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Bibliografia

1. Analiza Biura Pełnomocnika Rządu ds. Niepełnosprawności dostępna on-line: http://www.niepelnosprawni.gov.pl/niepelnosprawnosc-w-liczbach-/rynek-pracy/
2. Badanie losów absolwentów szkół zawodowych wyższych województwa opolskiego w ramach projektu Opolskie Obserwatorium Rynku Pracy II. Raport z II fali badania.
3. Badanie losów zawodowych absolwentów 2012/1013 PWSZ w Nysie Raport z badania. Raport dostępny on-line: //www.pwsz.nysa.pl/sitecontent/bk/informatorium/Badanie_losow_absolwentow_2012-2013.pdf
4. Chomczyński P., Triangulacja, (w:) K. T. Konecki, P. Chomczyński, Słownik socjologii jakościowej, Warszawa, 2012.
5. Diagnoza wyzwań, potrzeb i potencjałów obszarów/sektorów objętych RPO WO 2014-2020, Opole, Grudzień 2014
6. Dz. U. 2003 nr 80 poz. 717 ze zmianami
7. Dz. U. z 2009 r. Nr 84 poz. 710, ze zmianami
8. Europejska Karta Regionów Granicznych i Transgranicznych.
9. Fuksiewicz A., Podsumowanie polsko-czeskiej współpracy Transgranicznej 2007-2013, Instytut Spraw Publicznych, 2013.
10. Hausner J. (red.), Komunikacja i partycypacja społeczna, Kraków, 1999.
11. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030, Warszawa, 2012
12. Klastry w Polsce. Katalog. PARP, Warszawa 2012.
13. Małe i średnie przedsiębiorstwa w Unii Europejskiej, Rzeszowska Szkoła Menadżerów
14. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie nyskim, Powiatowy Urząd Pracy w Nysie, wrzesień 2014
15. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie prudnickim I półrocze 2014, Powiatowy Urząd Pracy w Prudniku
16. Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie głubczyckim, I półrocze 2014, Powiatowy Urząd Pracy w Głubczycach
17. Oleśnicka A. , Wojnar K., Terytorialny wymiar rozwoju. Polska z perspektywy badań ESPON, 2013.
18. Pojęcie stosowane w badaniach statystycznych statystyki publicznej: http://old.stat.gov.pl/gus/definicje_PLK_HTML.htm?id=POJ-319.htm.
19. Poziom życia mieszkańców w województwie opolskim, sytuacja rodzin, pomoc bezrobotnym i osobom wykluczonym, niwelowanie skutków dysfunkcji społecznych, Opole, 2012.
20. Rachunki regionalne w 2011 r., Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, Urząd Statystyczny w Katowicach, Katowice 2013.
21. Raport Roczny z realizacji Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska - Rzeczpospolita Polska 2007 - 2013 za rok 2013
22. Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego. Diagnoza strategiczna, Zarząd Województwa Opolskiego, Opole, luty 2011
23. Raport zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie brzeskim I półrocze 2014 r.
24. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie opolskim w I półroczu 2014 roku
25. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie opolskim w 2013. Część prognostyczna. Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu, Opole 2014

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

26. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w I półroczu 2014 roku
27. Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego 2014-2020
28. Rudnicka M., Surdej A., Gospodarka senioralna. Nowy sektor gospodarki narodowej w Polsce, 2012
29. Sierpińska M., Jachna T., Ocena przedsiębiorstwa według standardów światowych, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007.
30. Strategia Rozwoju Euroregiony Silesia 2014-2020
31. Strategia Rozwoju Gminy Korfantów do 2020 roku
32. Statut Euroregionu Pradziad, Uchwała nr 1/ 98 Parlamentu Euroregionu Pradziad z dnia 7 maja 1998 r. ze zm.
33. Statut Nyskiej Regionalnej Izby Gospodarczej, http://www.nrig.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=62&Itemid=83 [dostęp 24.12.2014].
34. Wiatkowski M., Rosik-Dulewska Cz. 2012. Stan obecny i możliwości rozwoju energetyki wodnej w województwie opolskim, WODA – ŚRODOWISKO - OBSZARY WIEJSKIE (IV–VI), t. 12 z. 2 (38)
35. Szpunar M., Telepraca jako nowa forma zatrudnienia na rynku pracy a praca jako wartość, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego. Seria Socjologiczno-Historyczna, 2007, nr 45, s. 44-66
36. http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=pl&catId=956
37. http://www.mpips.gov.pl/gfx/mpips/userfiles/_public/1_NOWA%20STRONA/Aktualnosci/2014/KPR_2014-2015.pdf
38. http://bip.mkidn.gov.pl/media/download_gallery/20141008SRKS_na_stronie_internetowej.pdf
39. http://branice.pl/107/plany-i-programy-gminy-branice.html
40. http://www.glubczyce.pl/35/12150/strategia_rozwoju_gminy_glubczyce.html
41. http://gmina.glucholazy.sisco.info/zalaczniki/1167/XX_159_04.pdf
42. http://www.grodkow.pl/static/img/k01/Strategia_Rozwoju_Gmina_Grodkow.pdf
43. http://www.ewt.gov.pl/media/6874/Program_PL_CZ_14-20_23.pdf
44. http://www.europradziad.pl/index2.php#
45. http://www.mir.gov.pl/rozwoj_regionalny/polityka_przestrzenna/kpzk/strony/koncepcja_przestrzennego_zagospodarowania_kraju.aspx [dostęp 24.04.2015 r.].
46. https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/261191/katalog/261198#261198 [dostęp 22.04.2015].
47. https://www.conference-board.org/data/globaloutlook/ [dostęp 15.06.2015].
48. http://www.klasyfikacje.gofin.pl/pkd/4,0.html
49. http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:PL:PDF
50. http://www.innowacyjni.mazovia.pl/inteligentna-specjalizacja/inteligentna-specjalizacja---podstawowe-informacje/
51. http://www.pi.gov.pl/iob/chapter_86459.asp [dostęp 17.12.2014].
52. http://www.pwsz.nysa.pl/ [dostęp 24.12.2014].
53. http://www.izbarzem.opole.pl/ [dostęp 24.12.2014].
54. http://www.pup.nysa.pl/dla_bezrobotnych/lokalny_punkt_informacyjny.html [dostęp 24.12.2014].
55. http://www.nrig.pl/ [dostęp 24.12.2014].
56. http://www.inkubatory.prudnik.pl/ [dostęp 22.12.2014].
57. http://www.paiz.gov.pl/strefa_inwestora/sse/walbrzych [dostęp 24.12.2014].
58. http://ksse.com.pl/rankingi,34 [dostęp 22.12.2014].
59. http://ksse.com.pl/ [dostęp 22.12.2014].

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG

Projekt dofinansowany z funduszy EOG przekazanych Polsce przez Islandię, Liechtenstein i Norwegii oraz środków krajowych.

60. http://opolskie.ksow.pl/fileadmin/user_upload/opolskie/pliki/Studium-PL-proj.pdf
61. http://www.ssd.opolskie.pl/page/file.php?id=45
62. http://www.magdalenaszpunar.com/_publikacje/2007/telepraca_jako_nowa_forma_zatrudnienia.pdf
63. http://www.pwsz.nysa.pl/index.php?p=22,187,0,0,-1,360
64. http://www.pwsz.nysa.pl/index.php?p=22,1044,0,0,-1,52
65. http://bsprudnik.pl/45/kredyty-dla-rolnikow.html
66. http://www.netmba.com/strategy/matrix/bcg/
67. http://www.malopolska.edu.pl/
68. www.mojepanstwo.pl
69. www.wfosigw.opole.pl/media/Wykaz_Gmin_2_11_03_2015.doc

Projekt finansowany z Funduszy EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Spis tabel

TABELA 1. METODY I TECHNIKI BADAWCZE 13
TABELA 2. CELE ROZWOJOWE STRATEGII EUROPA 2020 23
TABELA 3. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI NADRZĘDNYMI STRATEGII EUROPA 2020 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 25
TABELA 4. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI DŁUGOOKRESOWEJ STRATEGII ROZWOJU KRAJU POLSKA 2030 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 31
TABELA 5. OBSZARY STRATEGICZNE ORAZ CELE STRATEGII ROZWOJU KRAJU 2020 33
TABELA 6. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY OBSZARAMI STRATEGICZNYMI STRATEGII ROZWOJU KRAJU 2020 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 35
TABELA 7. CELE I DZIAŁANIA W RAMACH STRATEGII ROZWOJU KAPITAŁU SPOŁECZNEGO 36
TABELA 8. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI STRATEGII ROZWOJU KAPITAŁU SPOŁECZNEGO I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 38
TABELA 9. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI KRAJOWEJ STRATEGII ROZWOJU REGIONANEGO 2010-2020 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 39
TABELA 10. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY OSIAMI PROGRAMU OPERACYJNEGO WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 40
TABELA 11. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY OSIAMI PROGRAMU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 41
TABELA 12. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO NA LATA 2014-2020 43
TABELA 13. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI STRATEGICZNYMI STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO DO 2020 ROKU I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 44
TABELA 14. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY OSIAMI PRIORYTETOWYMI REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO NA LATA 2014-2020 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 48
TABELA 15. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI SZCZEGÓŁOWYMI STRATEGII ROZWOJU POLSKI ZACHODNIEJ 2020 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 49
TABELA 16. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI STRATEGICZNYMI REGIONALNEJ STRATEGII INNOWACJI WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO DO 2020 ROKU I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 51
TABELA 17. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY PAKIETAMI I CELAMI SZCZEGÓŁOWYMI SPECJALNEJ STREFY DEMOGRAFICZNEJ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO DO 2020 ROKU I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 52
TABELA 18. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI ROZWOJOWYMI KONTRAKTU TERYTORIALENGO DLA WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 54
TABELA 19. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI STRATEGII ROZWOJU WSPÓŁPRACY POLSKO-CZESKIEJ W EUROREGIONIE PRADZIAD NA LATA 2014-2020 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 56
TABELA 20. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI STRATEGII ROZWOJU EUROREGIONU SILESIA 2014-2020 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 58
TABELA 21. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI PROGRAMU INTERREG V-A REPUBLIKA CZESKA – POLSKA 2014-2020 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 63

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG

Id: 146F78A0-2D6C-4E6E-BF0B-E578E6BD959E. Podpisany
Projekt dofinansowany z funduszy EOG Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Księstwa Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 22. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI PLANU TRANSPORTOWEGO POWIATU NYSKIEGO I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 64
TABELA 23. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY STRATEGIĄ PRZEWIDYWANIA I ZARZĄDZANIA ZMIANĄ GOSPODARCZĄ W POWIECIE NYSKIM I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 65
TABELA 24. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY STRATEGIĄ ROZWOJU POWIATU NYSKIEGO NA LATA 2004-2015 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 69
TABELA 25. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY STRATEGIĄ ROZWOJU POWIATU PRUDNICKIEGO NA LATA 2001-2015 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 71
TABELA 26. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY BIAŁA NA LATA 2014-2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2025 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 74
TABELA 27. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY GŁUCHOŁAZY I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 75
TABELA 28. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY GRODKÓW NA LATA 2014-2023 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 78
TABELA 29. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY KIETRZ NA LATA 2012-2020 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 79
TABELA 30. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY KORFANTÓW DO 2020 ROKU I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 81
TABELA 31. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY NYSA NA LATA 2014-2023 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 82
TABELA 32. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY OTMUCHÓW NA LATA 2004-2020 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 85
TABELA 33. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY PACZKÓW DO 2020 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 88
TABELA 34. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY PRUDNIK NA LATA 2010-2020 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 89
TABELA 35. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY SKOROSZYCE NA LATA 2014-2023 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 92
TABELA 36. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY WIELOLETNIM PLANEM DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA DO 2015 ROKU (WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE) I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 94
TABELA 37. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI PLANU ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO DLA WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 95
TABELA 38. OCENA ZGODNOŚCI POMIĘDZY CELAMI STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU WSI, ROLNICTWA I RYBACTWA NA LATA 2012-2020 I CELAMI STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 96
TABELA 39. CZĘSTOTLIWOŚĆ WSPÓŁPRACY GMIN OF PN2020 (% OBLICZONO Z CAŁKOWITEJ LICZBY WSKAZAŃ OBSZARÓW WSPÓŁPRACY) 108
TABELA 40. LISTA OBSZARÓW WSPÓŁPRACY PODEJMOWANEJ PRZEZ POSZCZEGÓLNE GMINY OF PN2020 108
TABELA 41. LISTA OBSZARÓW WSPÓŁPRACY PODEJMOWANEJ PRZEZ POSZCZEGÓLNE POWIATY OF PN2020 108

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Tabela 42. LISTA WSKAZAŃ POSZCZEGÓLNYCH GMIN I POWIATÓW OF PN2020 JAKO PARTNERÓW, Z KTÓRYMI PROWADZONA JEST WSPÓŁPRACA W KTÓRYMŚ Z OBSZARÓW* 109
TABELA 43. SFERY, NA KTÓRYCH WEDŁUG MIESZKAŃCÓW POWINNA SIĘ KONCENTROWAĆ WSPÓŁPRACA W RAMACH OF PN2020 (ŁĄCZNE WYNIKI CATI I PAPI) 113
TABELA 44. GRUPY, NA POTRZEBACH KTÓRYCH, WEDŁUG MIESZKAŃCÓW, POWINNA SIĘ KONCENTROWAĆ WSPÓŁPRACA W RAMACH OF PN2020 (ŁĄCZNE WYNIKI CATI I PAPI) 114
TABELA 45. ŚREDNIA OCENA ISTOTNOŚCI PROJEKTÓW NA SKALI 1-5, GDZIE 1 OZNACZAŁO NAJMNIEJSZĄ, A 5 NAJWIĘKSZĄ ISTOTNOŚĆ (ŁĄCZNE WYNIKI CATI I PAPI) 114
TABELA 46. ATUTY I POTENCJAŁY, KTÓRE ZDANIEM MIESZKAŃCÓW POWINNY BYĆ LEPIEJ WYKORZYSTANE POPRZEZ WSPÓŁPRACĘ W RAMACH OF PN2020 (ŁĄCZNE WYNIKI CATI I PAPI) 115
TABELA 47. ŚREDNIA OCENA WAGI CZYNNIKÓW ROZWOJOWYCH NA SKALI 1-5, GDZIE 1 OZNACZAŁO NAJMNIEJSZĄ, A 5 NAJWIĘKSZĄ ISTOTNOŚĆ (ŁĄCZNE WYNIKI CATI I PAPI) ...116
TABELA 48. LUDNOŚĆ AKTYWNA ZAWODOWO W LATACH 2004-2013 (OSOBY) 118
TABELA 49. LUDNOŚĆ AKTYWNA ZAWODOWO OF PN2020 W PODZIALE NA PRACUJĄCYCH I BEZROBOTNYCH (OSOBY) 118
TABELA 50. LUDNOŚĆ AKTYWNA ZAWODOWO W LATACH 2004-2013 – OSOBY NA 1000 MIESZKAŃCÓW 119
TABELA 51. LICZBA PRACUJĄCYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW 121
TABELA 52. STOPA BEZROBOCIA (%) 122
Tabela 53. Popyt na pracę (w osobach) i zmiany PKB Polski w latach 2004-2013....123
TABELA 54.ZMIANY POPYTU NA PRACĘ W OF PN2020 NA TLE ZMIAN TEMPA WZROSTU PKB (%) W LATACH 2005 - 2013 124
Tabela 55. Liczba osób pracujących w gminach OF PN2020 w latach 2004-2013 125
TABELA 56. LICZBA OSÓB PRACUJĄCYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW W GMINACH OF PN2020 W LATACH 2006-2013 127
TABELA 57. UDZIAŁ PRACUJĄCYCH KOBIET W OF PN2020 W LATACH 2004-2013....129
TABELA 58. PRACUJĄCY WG SEKCJI W POWIATACH Z OF PN2020 W 2005 I 2013 ROKU....130
TABELA 59. WYNAGRODZENIA W POWIATACH OF PN2020 W LATACH 2005*-2013 131
TABELA 60. DEFINICJE KLUCZOWYCH BRANŻ OF PN2020....135
TABELA 61. SZACUNKOWE ZATRUDNIENIE W BRANŻACH BĘDĄCYCH ATUTAMI OF PN2020 (OSOBY) 136
TABELA 62. UDZIAŁ BRANŻ BĘDĄCYCH ATUTAMI OF PN2020 W ZATRUDNIENIU OGÓŁEM 136
TABELA 63. WYKSZTAŁCENIE LUDNOŚCI W 2011 ROKU 138
TABELA 64. WYKSZTAŁCENIE LUDNOŚCI W 2002 ROKU 138
Tabela 65. UDZIAŁ OSÓB Z KONKRETNYM WYKSZTAŁCENIEM W LICZBIE MIESZKAŃCÓW POWIATU, WOJEWÓDZTWA I KRAJU W 2011 ROKU (w %) 139
TABELA 66. UDZIAŁ OSÓB Z KONKRETNYM WYKSZTAŁCENIEM W LICZBIE MIESZKAŃCÓW POWIATU, WOJEWÓDZTWA I KRAJU W 2002 ROKU (W %)....140
TABELA 67. PLACÓWKI KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO W OF PN2020 143
TABELA 68. PODMIOTY GOSPODARCZE W PRZELICZENIU NA 10 000 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM 147
TABELA 69. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH DZIAŁAJĄCYCH W GMINACH OF PN2020 W LATACH 2004-2013....150

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 70. NOWO ZAREJESTROWANE I WYREJESTROWANE PODMIOTY GOSPODARCZE W OF PN2020 W LATACH 2009-2013 152
TABELA 71. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W PODZIALE NA PROFIL DZIAŁALNOŚCI W OF PN2020 W LATACH 2009-2013 153
TABELA 72. PODMIOTY GOSPODARCZE W OF PN2020 W PODZIALE NA SEKCJE PKD W 2013 ROKU 154
TABELA 73. OFERTA KSZTAŁCENIA NA TERENIE OF PN2020 W ODNIESIENIU DO INTELIGENTNYCH SPECJALIZACJI WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO 159
TABELA 74. AKTUALNA SYTUACJA ZAWODOWA RESPONDENTÓW – SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE (%) 163
TABELA 75. TYP SZKOŁY, W KTÓREJ KONTYNUOWANA JEST NAUKA – TECHNIKA (%) 164
TABELA 76. TYP SZKOŁY, W KTÓREJ KONTYNUOWANA JEST NAUKA – ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE(%) 164
TABELA 77. AKTUALNA SYTUACJA ZAWODOWA RESPONDENTÓW (%) 165
TABELA 78. LICZBA BEZROBOTNYCH NA TERENIE GMIN OF PN2020 168
TABELA 79. UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM W LATACH 2004-2013 (W %) 170
TABELA 80. POZORNOŚĆ BEZROBOCIA W OPINII PRACOWNIKÓW PUBLICZNYCH SŁUŻB ZATRUDNIENIA 172
TABELA 81. BEZROBOTNI W OF PN2020 W 2013 ROKU WEDŁUG NAJWAŻNIEJSZYCH KATEGORII BEZROBOCIA 173
TABELA 82. WYKSZTAŁCENIE OSÓB BEZROBOTNYCH W 2013 R. 174
TABELA 83. OSOBY DŁUGOTRWALE BEZROBOTNE W POWIATACH OF PN2020 174
TABELA 84. OSOBY BEZROBOTNE BEZ PRAWA DO ZASIŁKU W POWIATACH OF PN2020 175
TABELA 85. BEZROBOTNE KOBIETY W GMINACH OF PN2020 176
TABELA 86. UDZIAŁ KOBIET W OGÓLE BEZROBOTNYCH Z GMIN OF PN2020 (%) 176
TABELA 87. OSOBY BEZROBOTNE POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W POWIATACH OF PN2020 177
TABELA 88. OSOBY BEZROBOTNE POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W GMINACH OF PN2020 177
TABELA 89. OSOBY BEZROBOTNE PONIŻEJ 25 ROKU ŻYCIA W POWIATACH OF PN2020 178
TABELA 90. OSOBY BEZROBOTNE PONIŻEJ 25 ROKU ŻYCIA W GMINACH OF PN2020 178
TABELA 91. UDZIAŁ OSÓB BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W OGÓLE BEZROBOTNYCH GMIN OF PN2020 (%) 180
TABELA 92. UDZIAŁ OSÓB BEZROBOTNYCH POWYŻEJ PONIŻEJ 25 ROKU ŻYCIA W OGÓLE BEZROBOTNYCH GMIN OF PN2020 (%) 181
TABELA 93. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH ZAMIESZKAŁYCH NA TERENACH WIEJSKICH 181
TABELA 94. LICZBA OSÓB BEZROBOTNYCH BEZ KWALIFIKACJI W GMINACH OF PN2020* 182
TABELA 95. UDZIAŁ OSÓB BEZROBOTNYCH BEZ KWALIFIKACJI W OGÓLE BEZROBOTNYCH GMIN OF PN2020 (%)* 183
TABELA 96. LICZBA NIEPEŁNOSPRAWNYCH OSÓB BEZROBOTNYCH W GMINACH OF PN2020 184
TABELA 97. UDZIAŁ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W OGÓLE BEZROBOTNYCH GMIN OF PN2020 (%) 184
TABELA 98. LICZBA OSÓB SKIEROWANYCH DO ROBÓT PUBLICZNYCH I PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH W LATACH 2004-2013 186

Projekt realizowany ze środków EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BF0B-E578F6BD959E. Podpisany

TABELA 99. LICZBA OSÓB SKIEROWANYCH DO PRAC INTERWENCYJNYCH W LATACH 2004-2013 186
TABELA 100. LICZBA OSÓB OBJĘTYCH STAŻAMI I SZKOLENIAMI 187
TABELA 101. PROGRAMY REALIZOWANE PRZEZ POWIATOWE URZĘDY PRACY W ZAKRESIE AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ MIESZKAŃCÓW 190
TABELA 102. SALDO MIGRACJI W GMINACH OF PN2020 W LATACH 2004-2013 194
TABELA 103. PRZYJAZDY I WYJAZDY DO PRACY W GMINACH OF PN2020 WRAZ SALDEM DOJAZDÓW. 198
TABELA 104. INTELIGENTNE SPECJALIZACJE WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO 208
TABELA 105. SCENARIUSZE KIERUNKÓW ROZWOJU LOKALNEGO RYNKU PRACY W OF PN2020 DO ROKU 2020 216
TABELA 106 ORGANIZACJA RZEMIEŚLNICZE Z TERENU OF PN2020 NALEŻĄCE DO IZBY RZEMIEŚLNICZEJ W OPOLU 225
TABELA 107. PODSTREFY WSSE NA TERENIE OF PN2020 227
TABELA 108. JAKOŚĆ KOMUNIKACJI ZA POMOCĄ WITRYN INTERNETOWYCH WŚRÓD IOB NA OF PN2020 228
TABELA 109. NARZĘDZIA WSPARCIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W BADANYCH IOB 229
TABELA 110. REZULTATY ILOŚCIOWE PROJEKTU "I TY MOŻESZ ZOSTAĆ PRZEDSIĘBIORCĄ" .. 231
TABELA 111.REZULTATY JAKOŚCIOWE PROJEKTU "I TY MOŻESZ ZOSTAĆ PRZEDSIĘBIORCĄ". 232
TABELA 112.WYBRANE WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH NA OF PN2020 234
TABELA 113. ROZWÓJ IOB NA TERENIE OF PN2020 235
TABELA 114. MIEJSCA NOCLEGOWE W POWIATACH OF PN2020 240
TABELA 115. STOPIEŃ WYKORZYSTANIA MIEJSC NOCLEGOWYCH OF PN2020 NA TLE POWIATÓW OŚCIENNYCH 240
TABELA 116. ISTNIEJĄCE I PLANOWANE ELEKTROWNIE WODNE 243
TABELA 117.LICZBA ŻŁOBKÓW W JST WCHODZĄCYCH W SKŁAD OF PN2020 244
TABELA 118. ODSETEK DZIECI OBJĘTYCH OPIEKĄ W ŻŁOBKACH (W %) 244
TABELA 119. LICZBA PRZYCHODNI NA TERENIE OF PN2020 W 2014 ROKU 245
TABELA 120. LICZBA ŁÓŻEK W SZPITALACH OGÓLNYCH W 2013 ROKU 245
TABELA 121. PRZEDSZKOLA NA OF PN2020 W 2013 ROKU 247
TABELA 122. SIEĆ INSTYTUCJI EDUKACYJNYCH NA TERENIE OF PN2020 W 2013 ROKU 248
TABELA 123. UŻYTKI ROLNE W GMINACH OF PN2020 254
TABELA 124. PODMIOTY GOSPODARCZE PRODUKUJĄCE ARTYKUŁY SPOŻYWCZE Z OF PN2020 W 2015 ROKU 255
TABELA 125. LICZBA I PODZIAŁ NGO W POSZCZEGÓLNYCH GMINACH WCHODZĄCYCH W SKŁAD OF PN2020. 263
TABELA 126. ZESTAWIENIE MOŻLIWYCH FORM POMOCY I ZACHĘT DLA PRZEDSIĘBIORCÓW ZATRUDNIAJĄCYCH OKREŚLONE GRUPY OSÓB. 279
TABELA 127. OFERTA KSZTAŁCENIA NA TERENIE OF PN2020 W ODNIESIENIU DO INTELIGENTNYCH SPECJALIZACJI WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO 286
TABELA 128. METODY I TECHNIKI BADAWCZE 295
TABELA 129. ĆWIARTKI W ANALIZIE SWOT I TOWS 307
TABELA 130. ANALIZA SWOT – MOCNE I SŁABE STRONY RYNKU PRACY OF PN2020 307
TABELA 131. ANALIZA SWOT – SZANSE I ZAGROŻENIA RYNKU PRACY OF PN2020 310

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

TABELA 132.MACIERZ ANALIZY SWOT RYNKU PRACY OF PN2020.....312
TABELA 133.MACIERZ ANALIZY TOWS RYNKU PRACY OF PN2020.....313
TABELA 134. ANALIZA ILOŚCI POWIĄZAŃ (SWOT).....314
TABELA 135. ANALIZA WAŻONA POWIĄZAŃ (SWOT) 314
TABELA 136. KLUCZOWE CZYNNIKI ROZWOJOWE W ANALIZIE SWOT.....314
TABELA 137. ANALIZA ILOŚCI POWIĄZAŃ (TOWS).....315
TABELA 138. ANALIZA WAŻONA POWIĄZAŃ (TOWS) 315
TABELA 139. KLUCZOWE CZYNNIKI ROZWOJOWE W ANALIZIE TOWS.....315
TABELA 140. MACIERZ BCG.....331
TABELA 141 BRANŻE REKOMENDOWANE DO ROZWOJU W OF PN2020.....333
TABELA 142. HARMONOGRAM, KOSZTORYS, WSKAŹNIKI POMIARU ORAZ PODMIOTY ZAANGAŻOWANE W DZIAŁANIA W RAMACH STRATEGII RYNKU PACY OF PN2020.....395
TABELA 143. WSKAŹNIKI 408
TABELA 144 LICZEBNOŚĆ PRÓBY BADAWCZEJ BADANIA PAPI W PODZIALE NA GMINY 509
TABELA 145 PROSZĘ NA SKALI OD 1 DO 5, GDZIE 1 OZNACZA NAJNIŻSZĄ OCENĘ (ZŁA SYTUACJA ZAWODOWA), A 5 NAJWYŻSZĄ (DOBRA SYTUACJA ZAWODOWA), OCENIĆ SWOJĄ SYTUACJĘ ZAWODOWĄ.....523
TABELA 146 JAK OCENIA PAN/I AKTUALNĄ SYTUACJĘ NA LOKALNYM RYNKU PRACY NA TERENIE MIEJSCOWOŚCI/POWIATU, W KTÓREJ DZIAŁA P. FIRMA, NA TLE INNYCH OBSZARÓW WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO? WEDŁUG PANA/I SYTUACJA NA RYNKU PRACY JEST … 549
TABELA 147 JAK OKREŚLIŁBY PAN/I DOSTĘPNOŚĆ PRACOWNIKÓW W ZAWODACH ZWIĄZANYCH Z PAN/I BRANŻĄ NA LOKALNYM RYNKU PRACY? 551
TABELA 148 PROSZĘ OCENIĆ WPŁYW BLISKOŚCI REPUBLIKI CZESKIEJ NA LOKALNY RYNEK PRACY.....556
TABELA 149 CZY PAN/PANI PRACOWAŁ/A W PRZESZŁOŚCI (DŁUŻEJ NIŻ 12 MIESIĘCY)?.....559
TABELA 150 JAKĄ PRACĘ CHCIAŁBY PAN/PANI WYKONYWAĆ? 560
TABELA 151 CZY ZDARZYŁO SIĘ PANU/PANI SZUKAĆ PRACY? 561
TABELA 152 GDZIE SZUKAŁ PAN/PANI PRACY? 562
TABELA 153 ILE LAT PAN PRACUJE.....564

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG

Projekt dofinansowany z funduszy EOG pochodzących z Księstwa Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Spis rysunków

RYSUNEK 1. SCHEMAT DZIAŁAŃ BADAWCZYCH W RAMACH POSZCZEGÓLNYCH ETAPÓW OPRACOWYWANIA STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 11
RYSUNEK 2. FORMY PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ W PROCESIE OPRACOWYWANIA STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 20
RYSUNEK 3. POPYT NA PRACĘ I ZMIANY PKB POLSKI 123
RYSUNEK 4. LICZBA OSÓB PRACUJĄCYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW W 2013 ROKU 126
RYSUNEK 5. ODSETEK PRACUJĄCYCH KOBIET W OF PN2020 W 2013 ROKU 128
RYSUNEK 6. FORMA ZATRUDNIENIA ANKIETOWYCH MIESZKAŃCÓW OF PN2020 131
RYSUNEK 7. PODMIOTY GOSPODARCZE W OBSZARZE FUNKCJONALNYM PARTNERSTWO NYSKIE 2020 151
RYSUNEK 8. SALDO MIGRACJI NA OF PN2020 NA 1000 MIESZKAŃCÓW W 2013 ROKU 195
RYSUNEK 9. SALDO MIGRACJI ZAGRANICZNYCH W GMINACH OF PN2020 W 2013 ROKU 196
RYSUNEK 10. SALDO DOJAZDÓW DO PRACY W OF PN2020 W 2011 ROKU 199
RYSUNEK 11. STRUKTURA ODPOWIEDZI NA PYTANIE: „CZY W CELU ZNALEZIENIA ZATRUDNIENIA BYŁBY/BYŁABY PAN/I GOTOWY/A DO PODJĘCIA WYMIENIONYCH DZIAŁAŃ?”. 201
RYSUNEK 12. STRUKTURA ODPOWIEDZI NA PYTANIE: „W JAKIEJ BRANŻY CHCIAŁBY PAN/CHCIAŁABY PANI PRACOWAĆ? (N=880) 202
RYSUNEK 13. STRUKTURA ODPOWIEDZI NA PYTANIE: „ CZY CHCIAŁBY PAN/PANI PROWADZIĆ WŁASNĄ DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ?” 203
RYSUNEK 14. STRUKTURA ODPOWIEDZI NA PYTANIE: „CO MOGŁOBY SKŁONIĆ PANA/PANIĄ DO ZAŁOŻENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ? (JEŚLI KIEDYKOLWIEK ZAŁOŻYŁ/A PAN/I DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ TO JAKA BYŁA PANA/PANI MOTYWACJA?). 203
RYSUNEK 15. DRZEWO PROBLEMÓW OBSZARU RYNEK PRACY I ZATRUNIENIE 318
RYSUNEK 16. DRZEWO PROBLEMÓW OBSZARU WSPÓŁPRACA WEWNĄTRZ PN2020 320
RYSUNEK 17. DRZEWO PROBLEMÓW OBSZARU MENTALNOŚĆ SPOŁECZEŃSTWA PN2020 322
RYSUNEK 18. DRZEWO PROBLEMÓW OBSZARU KSZTAŁCENIE 324
RYSUNEK 19. DRZEWO PROBLEMÓW OBSZARU POTENCJAŁ ROZWOJU GOSPODARCZEGO OF PN2020 326
RYSUNEK 20. DRZEWO PROBLEMÓW OBSZARU WIZJA ROZWOJU GOSPODARCZEGO OF PN2020 328
RYSUNEK 21. DYSLOKACJA BRANŻY TURYSTYCZNEJ NA OBSZARZE PN2020 334
RYSUNEK 22. DYSLOKACJA BRANŻY USŁUG LECZNICZO-OPIEKUŃCZYCH NA OBSZARZE PN2020 335
RYSUNEK 23. DYSLOKACJA BRANŻY PRZEMYSŁ DRZEWNY I LEŚNICTWO NA OBSZARZE PN2020 336
RYSUNEK 24. DYSLOKACJA BRANŻY PRZEMYSŁ WYDOBYWCZY NA OBSZARZE PN2020 337
RYSUNEK 25. DYSLOKACJA BRANŻY ROLNICTWO (W TYM EKOLOGICZNE) NA OBSZARZE PN2020 338
RYSUNEK 26. DYSLOKACJA BRANŻY PRZETWÓRSTWO ROLNO-SPOŻYWCZE NA OBSZARZE PN2020 339
RYSUNEK 27. DYSLOKACJA BRANŻY OZE NA OBSZARZE PN2020 340
RYSUNEK 28. DYSLOKACJA BRANŻY PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE NA OBSZARZE PN2020 341

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG

Id: 146F78A0-2D6C-4E6E-BF0B-E578E6BD959E. Podpisany
Projekt dofinansowany z funduszy EOG przekazanych z budżetu Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

RYSUNEK 29. DRZEWO CELÓW.....347
RYSUNEK 30. FORMY PARTYCYPACJI SPOŁECZNEJ W PROCESIE OPRACOWYWANIA STRATEGII RYNKU PRACY OF PN2020 417

Projekt realizowany ze środków EOG pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Spis wykresów

WYKRES 1. LUDNOŚĆ AKTYWNA ZAWODOWO OF PN2020 W PODZIALE NA PRACUJĄCYCH I BEZROBOTNYCH (OSOBY) 119
WYKRES 2. LUDNOŚĆ AKTYWNA ZAWODOWO W LATACH 2004-2013 – OSOBY NA 1000 MIESZKAŃCÓW 120
WYKRES 3. LICZBA PRACUJĄCYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW 121
WYKRES 4. STRUKTURA WYKSZTAŁCENIA LUDNOŚCI W OF PN2020 W 2011 ROKU 139
WYKRES 5. STRUKTURA WYKSZTAŁCENIA LUDNOŚCI OF PN2020 W LATACH 2002 I 2011 (W %) 141
WYKRES 6. ZNAJOMOŚĆ JĘZYKÓW OBCYCH WŚRÓD MIESZKAŃCÓW OF PN2020 (N=963) 142
WYKRES 7. OCENA POZIOMU ZNAJOMOŚCI JĘZYKÓW OBCYCH (N=963) 142
WYKRES 8. PODMIOTY GOSPODARCZE W PRZELICZENIU NA 10 000 MIESZKAŃCÓW W WIEKU PRODUKCYJNYM W 2013 ROKU 148
WYKRES 9. UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM W LATACH 2004 I 2013. 169
WYKRES 10. LICZBA BEZROBOTNYCH W ANALIZOWANYCH POWIATACH NA TLE WOJEWÓDZTWA W LATACH 2003 - 2013 170
WYKRES 11. STOPA BEZROBOCIA W ANALIZOWANYCH POWIATACH NA TLE WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO W LATACH 2004-2013 171
WYKRES 12. UDZIAŁ OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH W OGÓLE BEZROBOTNYCH POWIATÓW OF PN2020 175
WYKRES 13. OSOBY BEZROBOTNE PONIŻEJ 25 ROKU ŻYCIA I POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W POWIATACH OF PN2020 179
WYKRES 14. UDZIAŁ OSÓB BEZROBOTNYCH PONIŻEJ 25 ROKU ŻYCIA I POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W OGÓLE BEZROBOTNYCH POWIATÓW OF PN2020 180
WYKRES 15. UDZIAŁ OSÓB BEZROBOTNYCH ZAMIESZKAŁYCH NA WSI W OGÓLE BEZROBOTNYCH POWIATÓW OF PN2020 182
WYKRES 16. KORELACJA POMIĘDZY LICZBĄ OSÓB OBJĘTYCH PRACAMI INTERWENCYJNYMI I ROBOTAMI PUBLICZNYMI A LICZBĄ BEZROBOTNYCH 187
WYKRES 17. ZALEŻNOŚĆ POMIĘDZY LICZBĄ SZKOLEŃ I STAŻY ORAZ LICZBĄ BEZROBOTNYCH 188
WYKRES 18 WIEK RESPONDENTÓW BADANIA PAPI 511
WYKRES 19 STRUKTURA PRÓBY ZE WZGLĘDU NA WYKSZTAŁCENIE 511
WYKRES 20 STRUKTURA PRÓBY ZE WZGLĘDU NA STATUS ZAWODOWY 512
WYKRES 21 STRUKTURA PRÓBY ZE WZGLĘDU NA DOCHÓD 513
WYKRES 22 LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM 513
WYKRES 23 CZY PAN/PANI PRACUJE? 514
WYKRES 24 CZY P. PRACOWAŁ/A W PRZESZŁOŚCI (DŁUŻSZEJ NIŻ 12 MIESIĘCY)? 514
WYKRES 25 W JAKIM WYMIARZE CHCIAŁ(A)BY P. PRACOWAĆ? 515
WYKRES 26 JAKIE SĄ PANA/PANI OCZEKIWANIA FINANSOWE ZWIĄZANE Z PRACĄ? ILE POWINNO WYNOSIĆ WYNAGRODZENIE MIESIĘCZNE? ZŁ (NA RĘKĘ) 515
WYKRES 27 CZY GDYBY ZAPROPONOWANO P. DZISIAJ PRACĘ, OD KIEDY GOTOWA/GOTÓW BYŁABY/BYŁBY P. JĄ PODJĄĆ? 516
WYKRES 28 CZY DOTYCHCZAS ZDARZYŁO SIĘ P. SZUKAĆ PRACY? 516

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG

Id: 146F78A0-2D6C-4E6E-BF0B-E578E6BD959E. Podpisany.
Projekt dofinansowany z funduszy EOG Europejskiego Obszaru Gospodarczego Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

WYKRES 29 GDZIE SZUKAŁ/A P. PRACY? 517
WYKRES 30 CZY SZUKAŁ/A P. PRACY W ZAWODZIE WYUCZONYM? 517
WYKRES 31 FORMA UMOWY 518
WYKRES 32 RODZAJ PODMIOTU, W KTÓRYM JEST P. ZATRUDNIONY 519
WYKRES 33 ILE LAT P. PRACUJE W OBECNYM PRZEDSIĘBIORSTWIE? 519
WYKRES 34 JAK WYSOKIE SĄ P. OBECNE DOCHODY? 520
WYKRES 35 MIEJSCE GDZIE P. PRACUJE (PROSZĘ PODAĆ GMINĘ)? 521
WYKRES 36 PROSZĘ POWIEDZIEĆ, W JAKIEJ BRANŻY P. PRACUJE? 522
WYKRES 37 PROSZĘ WYMIENIĆ WSZYSTKIE JĘZYKI OBCE JAKIE P. ZNA. (N=963) 524
WYKRES 38 W JAKIEJ BRANŻY CHCIAŁBY/ŁABY P. PRACOWAĆ? (N=880) 525
WYKRES 39 CZY W CELU ZNALEZIENIA ZATRUDNIENIA BYŁBY/BYŁABY PAN/I GOTOWY/A DO PODJĘCIA WYMIENIONYCH DZIAŁAŃ? 526
WYKRES 40 CZY CHCIAŁBY PAN/I PROWADZIĆ WŁASNĄ DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ? 527
WYKRES 41 CO MOGŁOBY SKŁONIĆ PANA/IĄ DO ZAŁOŻENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ? (JEŚLI KIEDYKOLWIEK ZAŁOŻYŁ/A PAN/I DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ TO JAKA BYŁA PANA/I MOTYWACJA?). 528
WYKRES 42 GDZIE ZLOKALIZOWANA JEST PAŃSTWA FIRMA (GMINA)? 529
WYKRES 43 ILU PRACOWNIKÓW ZATRUDNIA PAŃSTWA FIRMA? 529
WYKRES 44 W JAKIEJ BRANŻY PAŃSTWA PRZEDSIĘBIORSTWO PROWADZI DZIAŁALNOŚĆ 530
WYKRES 45 PROSZĘ WSKAZAĆ STRUKTURĘ KAPITAŁU PAŃSTWA FIRMY: 531
WYKRES 46 PROSZĘ WSKAZAĆ, NA JAKIM OBSZARZE PAŃSTWA FIRMA SPRZEDAJE SWOJE USŁUGI I PRODUKTY? 531
Wykres 47 Jak Pan/i ocenia Obszar Funkcjonalny Partnerstwa Nyskiego 2020 z punktu widzenia warunków prowadzenia działalności gospodarczej? 532
WYKRES 48 JAK OCENIA PAN/I ATRAKCYJNOŚĆ OF PN2020 POD WZGLĘDEM WARUNKÓW DO PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ W PORÓWNANIU DO INNYCH LOKALIZACJI W REGIONIE OPOLSKIM? 537
WYKRES 49 CZY PANA/I ZDANIEM OF PN2020 JEST ATRAKCYJNY, JEŚLI CHODZI O LOKALIZACJE INWESTYCJI? 538
WYKRES 50. JAK OCENIA PAN/I WARUNKI DO PROWADZENIA INNOWACYJNEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ NA TERENIE OF PN2020? SWOJĄ ODPOWIEDŹ PROSZĘ WSKAZAĆ NA SKALI OD „1" DO „5", GDZIE 1 OZNACZA „BARDZO ŹLE", A „5" OZNACZA „BARDZO DOBRZE" 539
WYKRES 51 JAK PAN/I OCENIA DOSTĘPNE PAŃSTWU WSPARCIE W ZAKRESIE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI? SWOJĄ ODPOWIEDŹ PROSZĘ WSKAZAĆ NA SKALI OD „1" DO „5", GDZIE 1 OZNACZA „BARDZO SŁABO", A „5" OZNACZA „BARDZO DOBRZE" 542
WYKRES 52. CZY ZNA PAN/I INSTYTUCJE ZAJMUJĄCE SIĘ WSPIERANIEM ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA TERENIE OF PN2020? 542
WYKRES 53 Z JAKIEGO TYPU USŁUG PODMIOTÓW WSKAZANYCH W POPRZEDNIM PYTANIU KORZYSTAŁA PAŃSTWA FIRMA? PROSZĘ WSKAZAĆ WSZYSTKIE TYPY USŁUG Z JAKICH KORZYSTANO. 543
WYKRES 54 JAK PAN/I OCENIA OTRZYMANE WSPARCIE LUB USŁUGĘ W ZAKRESIE WSPIERANIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI? SWOJĄ ODPOWIEDŹ PROSZĘ WSKAZAĆ NA SKALI OD „1" DO „5", GDZIE 1 OZNACZA „BARDZO SŁABO", A „5" OZNACZA „BARDZO DOBRZE" 544

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG

WYKRES 55 CZY PAŃSTWA PRZEDSIĘBIORSTWO NALEŻY DO STOWARZYSZENIA BRANŻOWEGO, KLASTRA LUB INNEJ ORGANIZACJI SKUPIAJĄCEJ FIRMY? 544
WYKRES 56 JAK OCENIA PAN/I AKTUALNĄ SYTUACJĘ NA LOKALNYM RYNKU PRACY NA TERENIE MIEJSCOWOŚCI/POWIATU, W KTÓREJ DZIAŁA P. FIRMA, NA TLE INNYCH OBSZARÓW WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO? WEDŁUG PANA/I SYTUACJA NA RYNKU PRACY JEST … 548
WYKRES 57 JAK OKREŚLIŁBY PAN/I DOSTĘPNOŚĆ PRACOWNIKÓW W ZAWODACH ZWIĄZANYCH Z PAN/I BRANŻĄ NA LOKALNYM RYNKU PRACY? 550
WYKRES 58 PROSZĘ OCENIĆ WPŁYW BLISKOŚCI REPUBLIKI CZESKIEJ NA LOKALNY RYNEK PRACY. 556
WYKRES 59 CZY PAN/PANI PRACUJE? 558
WYKRES 60 CZY PAN/PANI PRACOWAŁ/A W PRZESZŁOŚCI (DŁUŻEJ NIŻ 12 MIESIĘCY)? 559
WYKRES 61. W JAKIM WYMIARZE PAN/PANI CHCIAŁBY/CHCIAŁABY PRACOWAĆ? 560
WYKRES 62. CZY GDYBY ZAPROPONOWANO PANU/PANI DZISIAJ PRACĘ, OD KIEDY BYŁBY PAN/PANI 561
WYKRES 63 CZY PAN/PANI SZUKAŁ/SZUKAŁA PRACY W WYUCZONYM ZAWODZIE? 562
WYKRES 64 CZY PAN/PANI SZUKAŁ/SZUKAŁA PRACY W WYUCZONYM ZAWODZIE? 563
WYKRES 65. W JAKIEJ FORMIE UMOWY OBECNIE PAN/PANI PRACUJE? 563
WYKRES 66 W JAKIEGO RODZAJU PODMIOCIE PAN/PANI PRACUJE? 564
WYKRES 67 JAK WYSOKIE SĄ PANA/PANI OBECNE DOCHODY? 565
WYKRES 68 GDZIE OBECNIE PAN/PANI PRACUJE? PROSZĘ PODAĆ GMINĘ. 565
WYKRES 69. W JAKIEJ BRANŻY PAN/PANI PRACUJE? 566
WYKRES 70. W JAKIEJ INNEJ BRANŻY PAN/PANI PRACUJE? 566
WYKRES 71 PROSZĘ NA SKALI OD 1 DO 5, GDZIE 1 OZNACZA NAJNIŻSZĄ OCENĘ (ZŁA SYTUACJA ZAWODOWA), A 5 NAJWYŻSZĄ (DOBRA SYTUACJA ZAWODOWA), OCENIĆ SWOJĄ SYTUACJĘ ZAWODOWĄ. 567
WYKRES 72 PROSZĘ PODAĆ WSZYSTKIE JĘZYKI, JAKI PAN/PANI ZNA. 568
WYKRES 73 W JAKIEJ BRANŻY PAN/PANI CHCIAŁBY/CHCIAŁABY PRACOWAĆ? PROSZĘ WYBRAĆ JEDNĄ. 568
WYKRES 74 CZY W CELU ZNALEZIENIA ZATRUDNIENIA BYŁBY/BYŁABY PAN/I GOTOWY/A DO PODJĘCIA WYMIENIONYCH DZIAŁAŃ?* 569
WYKRES 75 CZY CHCIAŁBY/CHCIAŁABY PAN/PANI PROWADZIĆ WŁASNĄ DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ? 570
WYKRES 76 CO MOGŁOBY SKŁONIĆ PANA/PANIĄ DO ZAŁOŻENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ (JEŚLI KIEDYKOLWIEK ZAŁOŻYŁ/A PAN/PANI DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ, TO JAKA BYŁA PANA/PANI MOTYWACJA)? 570
WYKRES 77 PROSZĘ PODAĆ SWOJĄ PŁEĆ 571
WYKRES 78 PROSZĘ PODAĆ SWÓJ WIEK 571
WYKRES 79 PROSZĘ PODAĆ SWOJE WYKSZTAŁCENIE 572
WYKRES 80 MIEJSCE ZAMIESZKANIA (GMINA) 572
WYKRES 81 PROSZĘ PODAĆ SZACUNKOWĄ KWOTĘ MIESIĘCZNEGO WYNAGRODZENIA 573

ICELAND LIECHTENSTEIN NORWAY eea grants
MINISTERSTWO INFRASTRUKTURY I ROZWOJU
Program regionalny EOG
Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Raport z badań ilościowych przeprowadzonych w I etapie opracowania Strategii Rynku Pracy Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Analiza wyników badania PAPI z mieszkańcami

Charakterystyka próby badawczej

Tabela 1 Liczebność próby badawczej badania PAPI w podziale na gminy

Region	Liczebność	Udział %
powiat głubczycki gmina Baborów	22	2,2%
powiat głubczycki: gmina Branice	68	6,7%
powiat głubczycki: gmina Głubczyce	68	6,7%
powiat głubczycki: gmina Kietrz	68	6,7%
powiat nyski: gmina Kamiennik	12	1,2%
powiat nyski: gmina Pakosławice	12	1,2%
powiat nyski: gmina Głuchołazy	68	6,7%
powiat nyski: gmina Korfantów	68	6,7%
powiat nyski: gmina Łambinowice	68	6,7%
powiat nyski: gmina Nysa	68	6,7%
powiat nyski: gmina Otmuchów	68	6,7%
powiat nyski: gmina Paczków	68	6,7%
powiat nyski: gmina Skoroszyce	68	6,7%
powiat prudnicki gmina Głogówek	22	2,2%
powiat prudnicki: gmina Biała	68	6,7%
powiat prudnicki: gmina Lubrza	68	6,7%
powiat prudnicki: gmina Prudnik	68	6,7%
powiat brzeski: gmina Grodków	68	6,7%
Ogółem	**1020**	**100,0%**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Próba badawcza uwzględnia mieszkańców gmin i powiatów będących członkami Obszaru Funkcjonalnego. Łączna liczba przeprowadzonych ankiet wyniosła 1020 sztuk. Rozkład liczebności względem poszczególnych gmin prezentuje powyższe zestawienie.

Biorąc pod uwagę podział na płeć respondenta, w badaniu przeważały kobiety, których udział wyniósł 52,7% ogółu badanych. Poniżej zaprezentowano podział próby badawczej w rozróżnieniu na wiek respondentów.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Wykres 1 Wiek respondentów badania PAPI

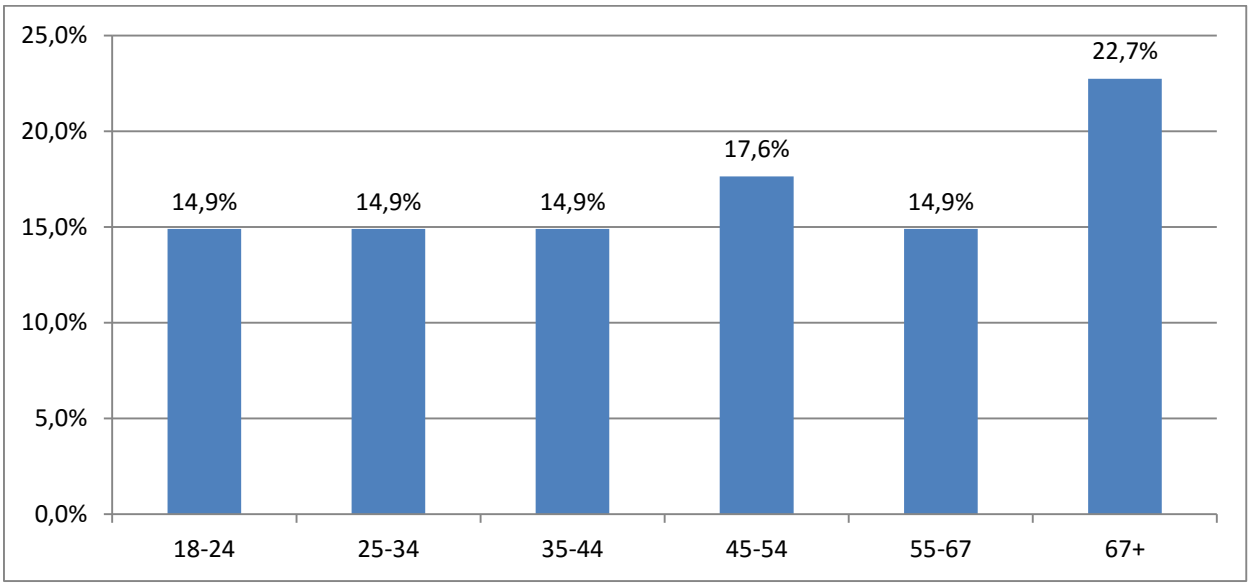

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Największy udział w próbie badawczej przypadł na osoby starsze, powyżej 67 roku życia (blisko 23% ogółu badanych). Drugą pod względem liczebności grupą były osoby w wieku 45-54 lata (17,6%). Pozostałe grupy wiekowe uzyskały wartości udziału na poziomie 14,9%.

Wykres 2 Struktura próby ze względu na wykształcenie

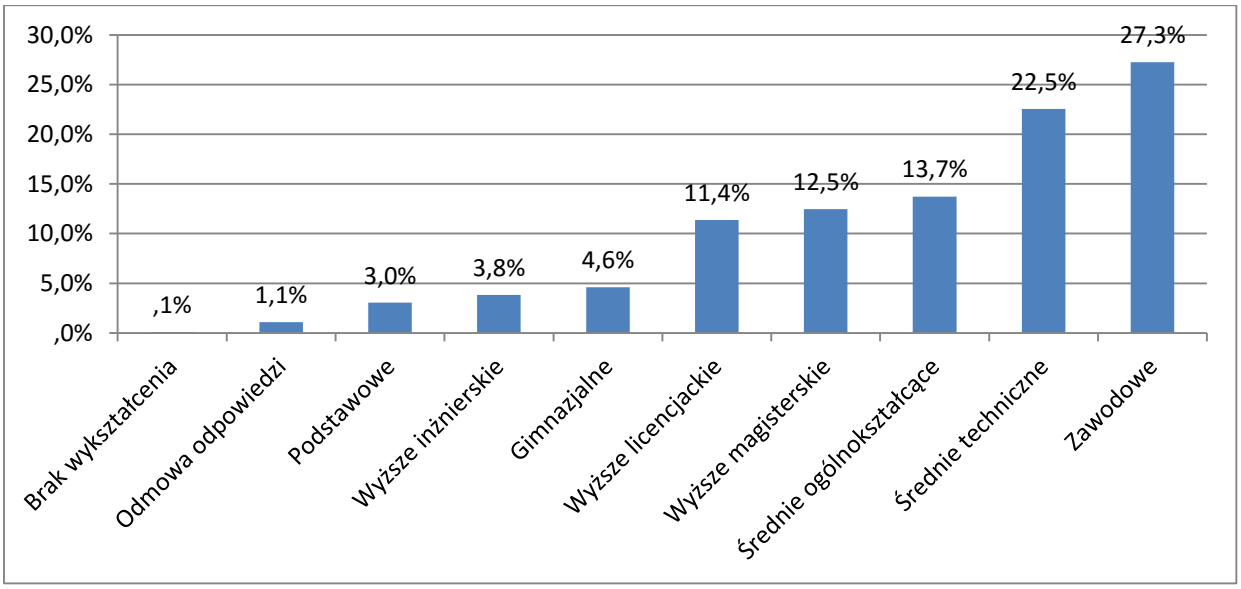

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Blisko jeden na trzech respondentów (27,3%) posiada wykształcenie zawodowe. Wykształcenie średnie (techniczne bądź ogólnokształcące) wskazało 36,2% badanych, a wykształcenie wyższe (inżynierskie, licencjackie, magisterskie) zadeklarowało 27,7% respondentów. Wykształcenie podstawowe i gimnazjalne stanowiło niewielki odsetek wśród próby badawczej (kolejno 3% oraz 4,6%),

Wykres 3 Struktura próby ze względu na status zawodowy

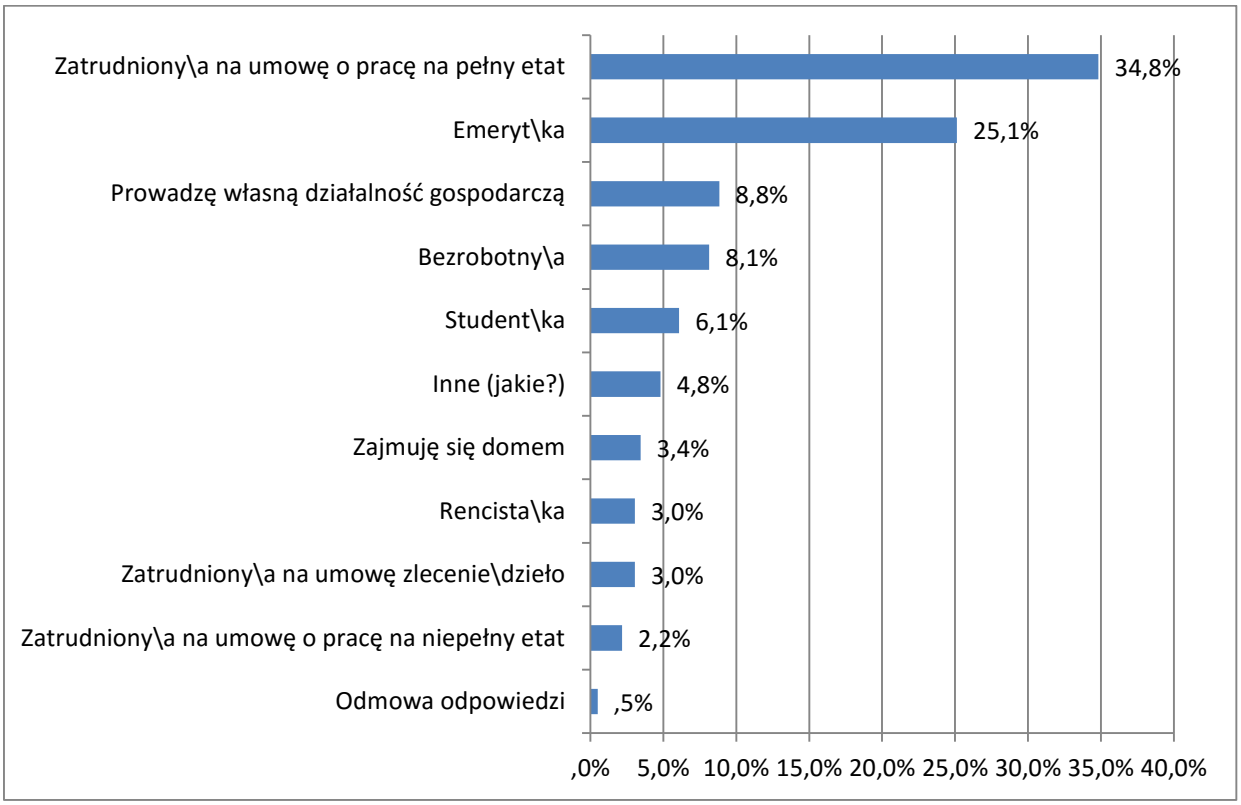

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań

Ponad jedna trzecia respondentów (34,8%) jest zatrudniona na umowę o pracę na pełny etat. Jedna czwarta (25%) to emeryci. 8,8% respondentów badania stanowił osoby bezrobotne. Przynależność do pozostałych grup zadeklarowało nieco poniżej jednej czwartej respondentów (23,1%)

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Wykres 4 Struktura próby ze względu na dochód

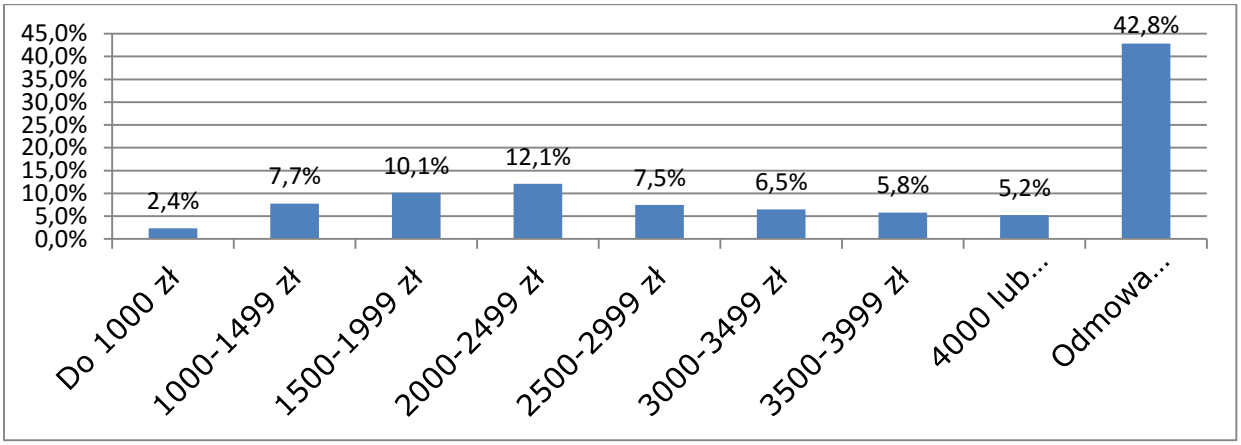

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań

Blisko 43% badanych odmówiło odpowiedzi na pytanie o wysokość dochodów. Około 1/3 respondentów deklarowała wysokość dochodu nie przekraczającą 2500zł miesięcznie. Tylko jeden na czterech respondentów (25%) wskazał wysokość dochodu na poziomie wyższym niż 2500zł miesięcznie.

Wykres 5 Liczba osób w gospodarstwie domowym

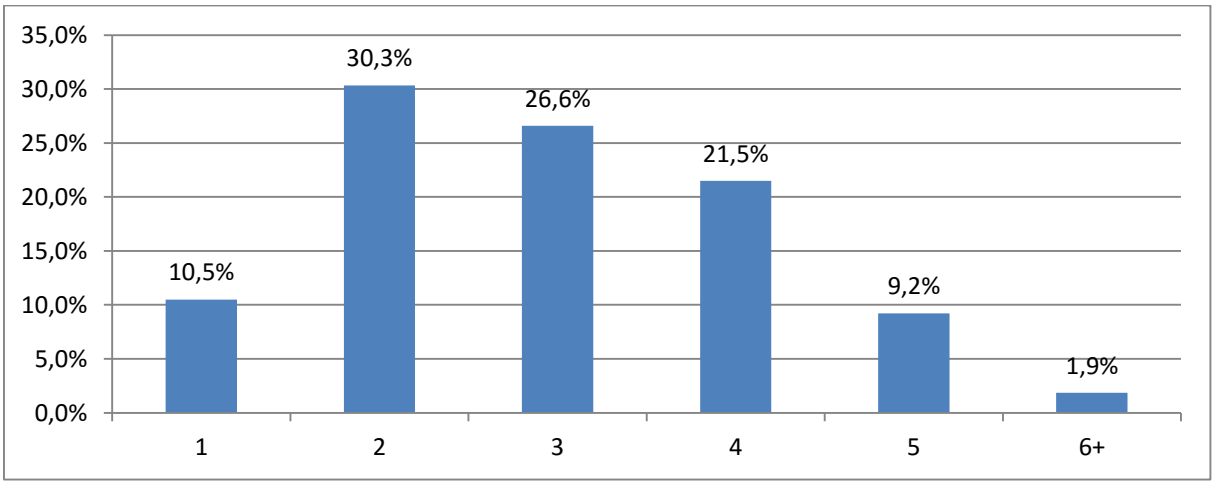

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Większość osób poddanych badaniu reprezentowała gospodarstwa domowe składające się z 2-3 osób (56,9%). Stosunkowo wysoki udział badanych przypadł również na gospodarstwa składające się z 4 osób (21,5% ogółu osób poddanych badaniu).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Wykres 6 Czy Pan/Pani pracuje?

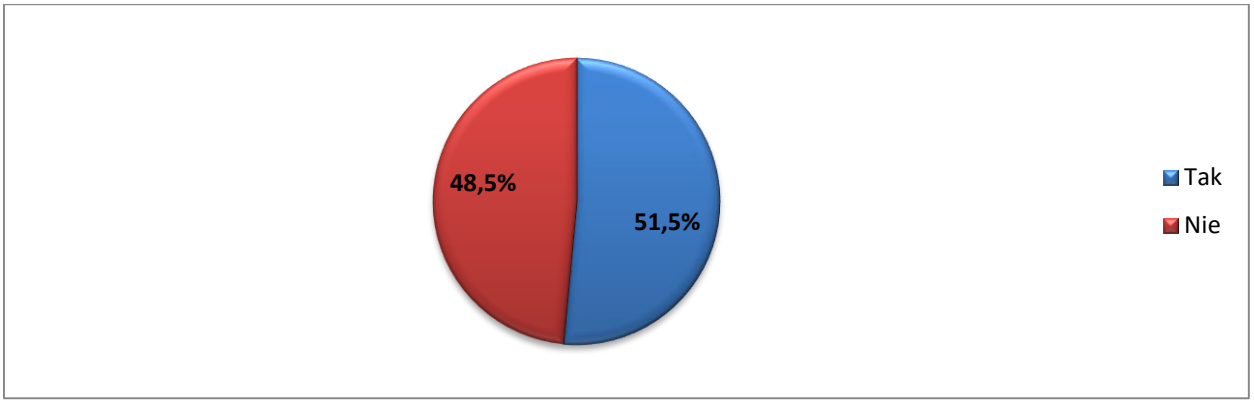

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Próba badawcza badania rozłożona była niemal równomiernie pomiędzy osoby bezrobotne i pracujące. Niemniej, większa część respondentów przypadła na osoby pracujące (51,5%).

Analiza wyników badań

1.1.1.Bezrobotni

Wykres 7 Czy P. pracował/a w przeszłości (dłuższej niż 12 miesięcy)?

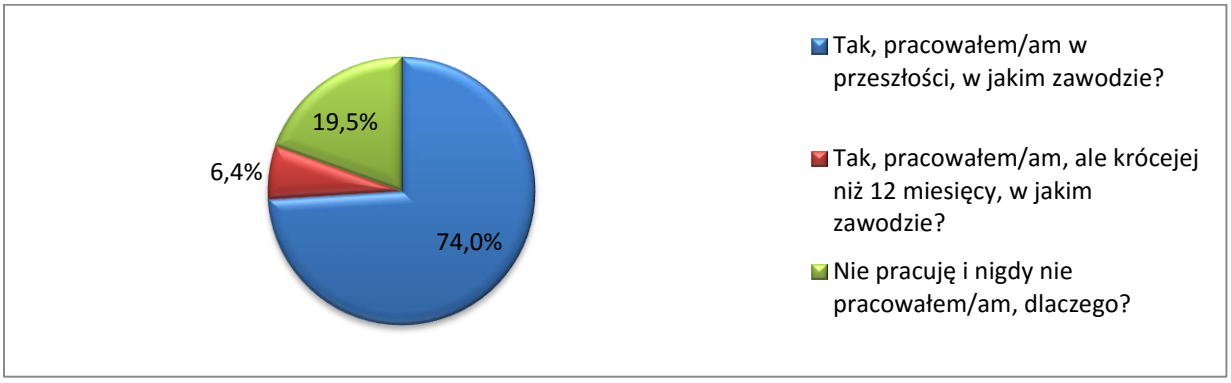

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Wśród osób, które wskazały, że obecnie pozostają bez zatrudnienia, zdecydowana większość (ponad 80%) stwierdziła, że pracowała w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Większość osób bezrobotnych (62,2%) zadeklarowało również, że byłoby skłonnych podjąć pracę. Ponadto, wskazywano przy tym zawody, którymi byliby zainteresowani. W tym zakresie odnotowano wiele zróżnicowanych odpowiedzi, lecz najczęściej odpowiedzi dotyczyły branży budowlanej, farmaceutycznej i finansowej. Część osób zadeklarowała również gotowość podjęcia pracy w każdej branży.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Wykres 8 W jakim wymiarze chciał(a)by P. pracować?

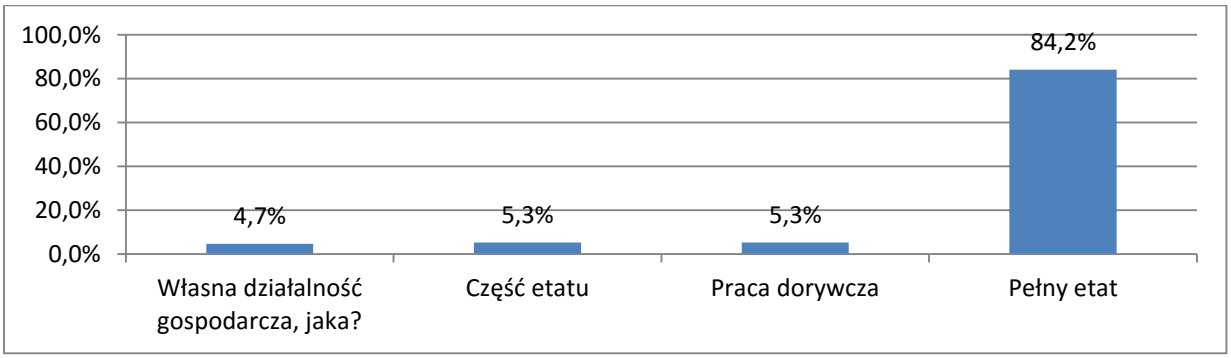

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Respondenci deklarujący chęć podjęcia pracy potwierdzili zainteresowanie zatrudnienie na pełen etat. Wariant ten wskazało aż 84,2% z nich, pozostałe odpowiedzi przypadły na własną działalność gospodarczą, część etatu i prace dorywczą, lecz odpowiedzi te stanowiły niewielki odsetek udzielonych wskazań.

Wykres 9 Jakie są Pana/Pani oczekiwania finansowe związane z pracą? Ile powinno wynosić wynagrodzenie miesięczne? ..... zł (na rękę)

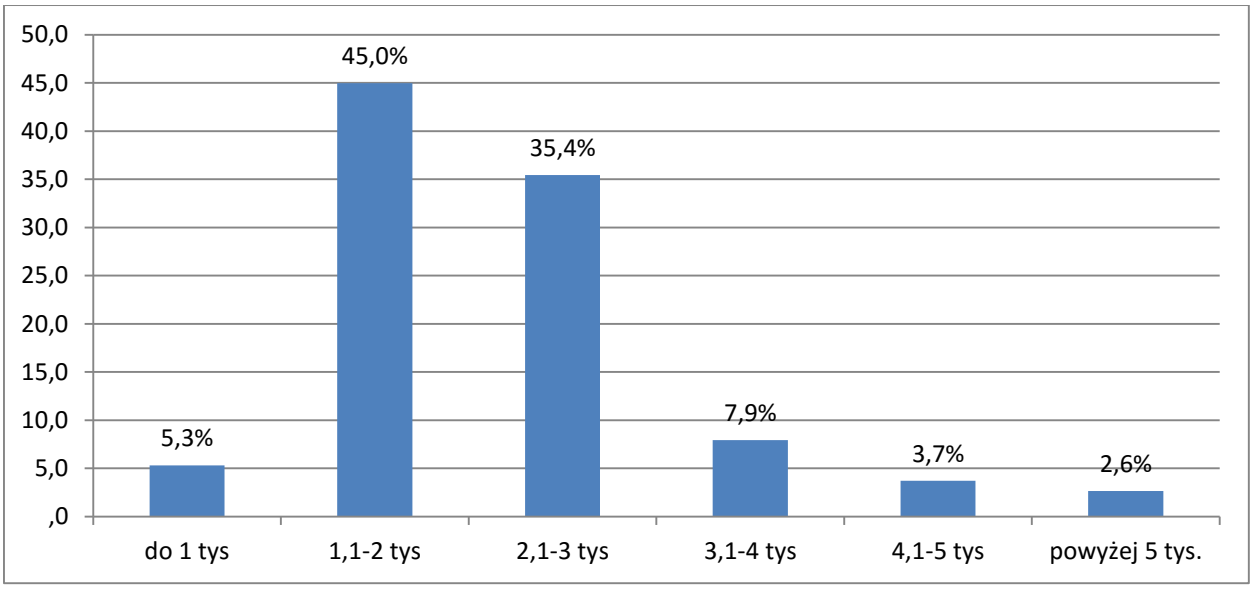

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Największa część badanych osób bezrobotnych (45%) stwierdziła, że byłaby w stanie podjąć zatrudnienie za wynagrodzenie na poziomie 1,1-2 tys zł. Drugą grupą pod względem liczebności były osoby gotowe pracować za wynagrodzenie w wysokości 2,1-3 tys zł (35,4%). Na pozostałe warianty wysokości miesięcznego wynagrodzenia przypadło zdecydowanie mniej wskazań (poszczególne warianty nie przekroczyły progu 8%).

Wykres 10 Czy gdyby zaproponowano P. dzisiaj pracę, od kiedy gotowa/gotów byłaby/byłby P. ją podjąć?

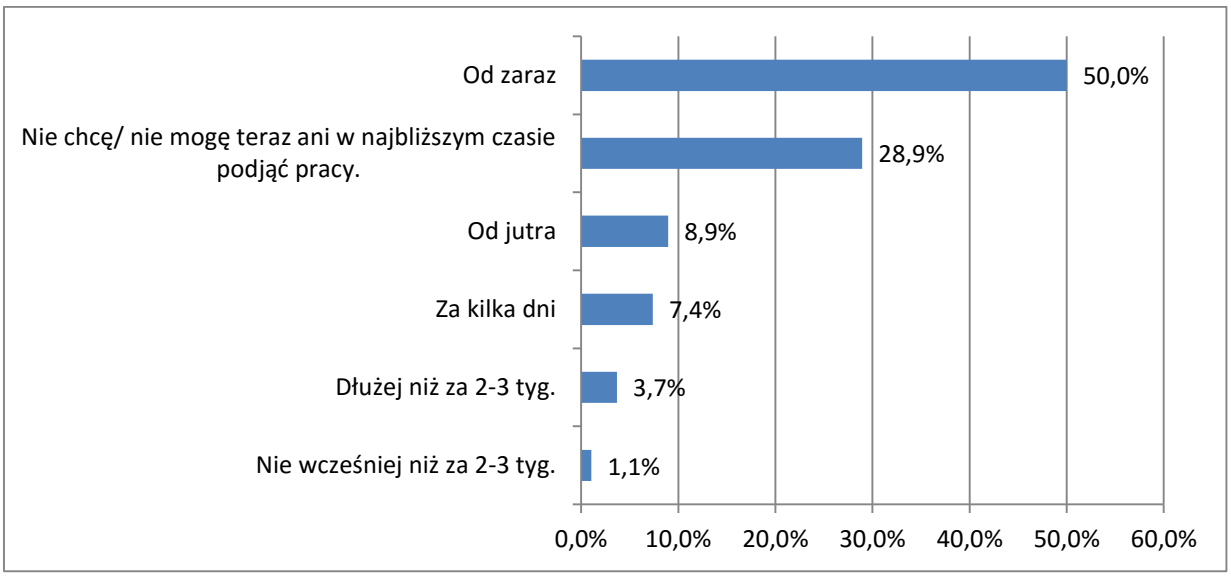

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Tylko 28,9% badanych bezrobotnych, którzy chcieliby w przyszłości podjąć zatrudnienie, nie chciałoby/mogłoby dokonać tego w najbliższym czasie (ze względu głównie na podjętą aktualnie naukę). Aż połowa wskazań przypadła z kolei na odpowiedź „od zaraz", a dodatkowo blisko 9% przypadło na wariant „od jutra".

Wykres 11 Czy dotychczas zdarzyło się P. szukać pracy?

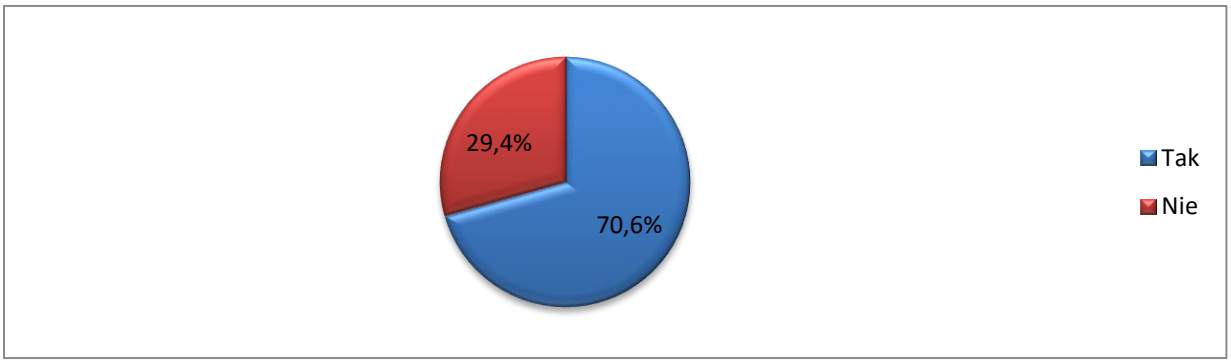

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Badane osoby bezrobotne we większości (70,6%) stwierdziły, że w przeszłości zdarzało im się poszukiwać zatrudnienia. Dokonywali tego głównie za pośrednictwem Internetu, urzędu pracy, znajomych, biur pośrednictwa pracy i ogłoszeń prasowych.

Wykres 12 Gdzie szukał/a P. pracy?

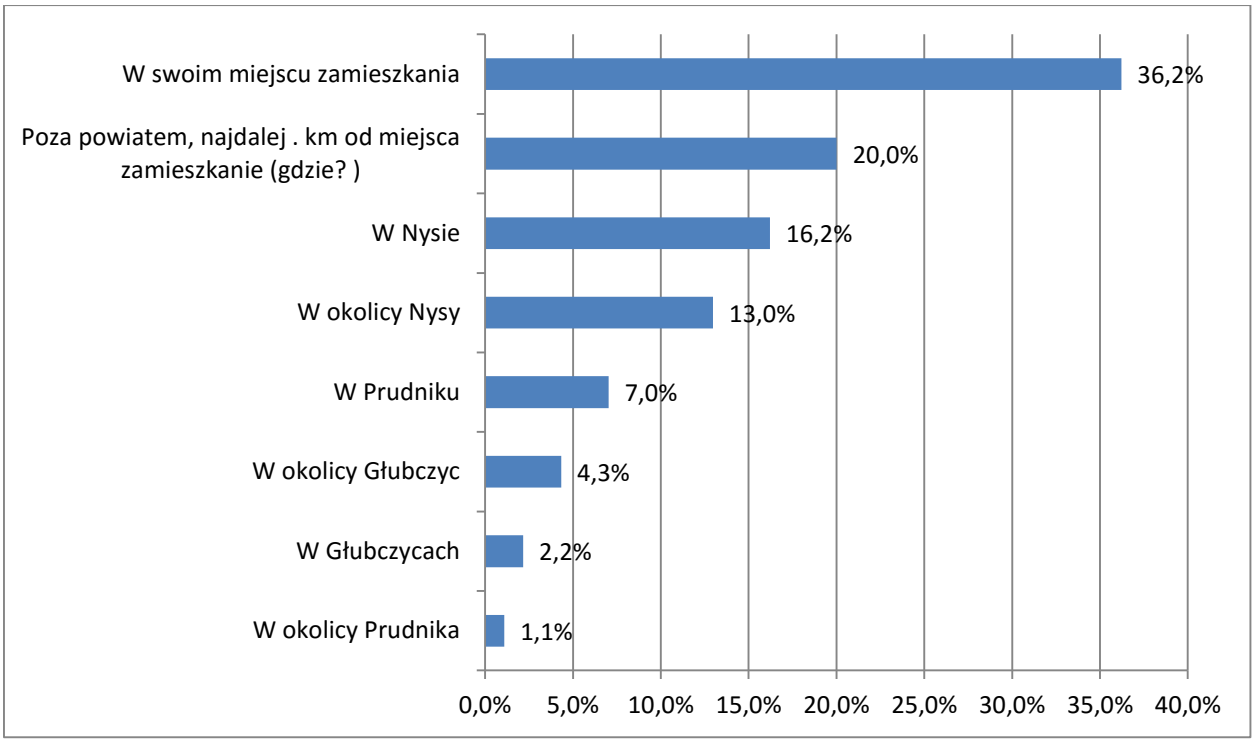

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Najwięcej odpowiedzi przypadło na poszukiwanie pracy w swoim miejscu zamieszkania, do czego przyznało się ponad 36% badanych. Drugą grupą pod względem liczebności byli respondenci, którzy poszukiwali pracy poza powiatem (20%). W ramach tego wariantu odpowiedzi najczęściej wskazywano Wrocław i Opole.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Wykres 13 Czy szukał/a P. pracy w zawodzie wyuczonym?

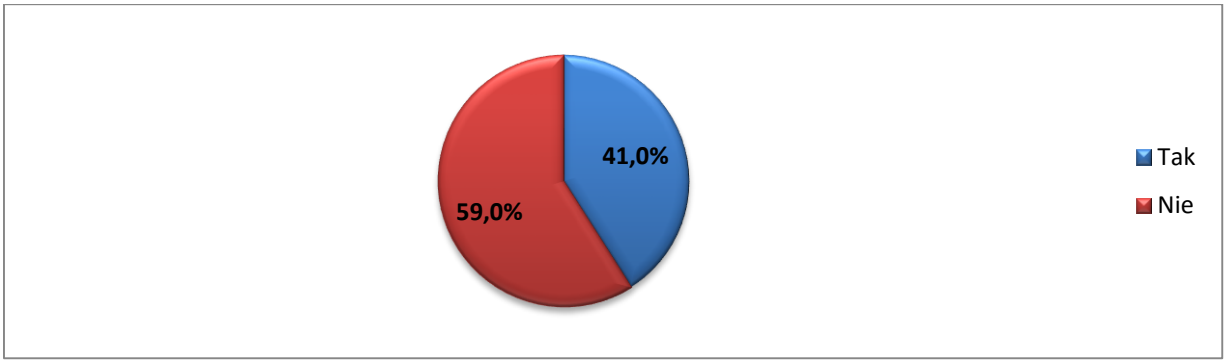

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Osoby deklarujące poszukiwanie pracy w przeszłości, we większości prowadziły poszukiwania poza zawodem wyuczonym (59%). Znaczna część badanych argumentowała ten fakt nieposiadaniem wyuczonego zawodu.

1.1.2.Pracujący

Wykres 14 Forma umowy

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Blisko połowa badanych (43%) jest zatrudniona na podstawie Umowy o pracę na czas nieokreślony. Nieco poniżej jednej trzeciej badanych (30%) jest zatrudniona na umowę o

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

pracę na czas określony. Powyżej jednej dziesiątej badanych sama się zatrudnia. Jeden Reszta rodzajów formalizacji stosunków pracy jest udziałem mniej niż czterech na stu respondentów (<4%)

Wykres 15 Rodzaj podmiotu, w którym jest P. zatrudniony

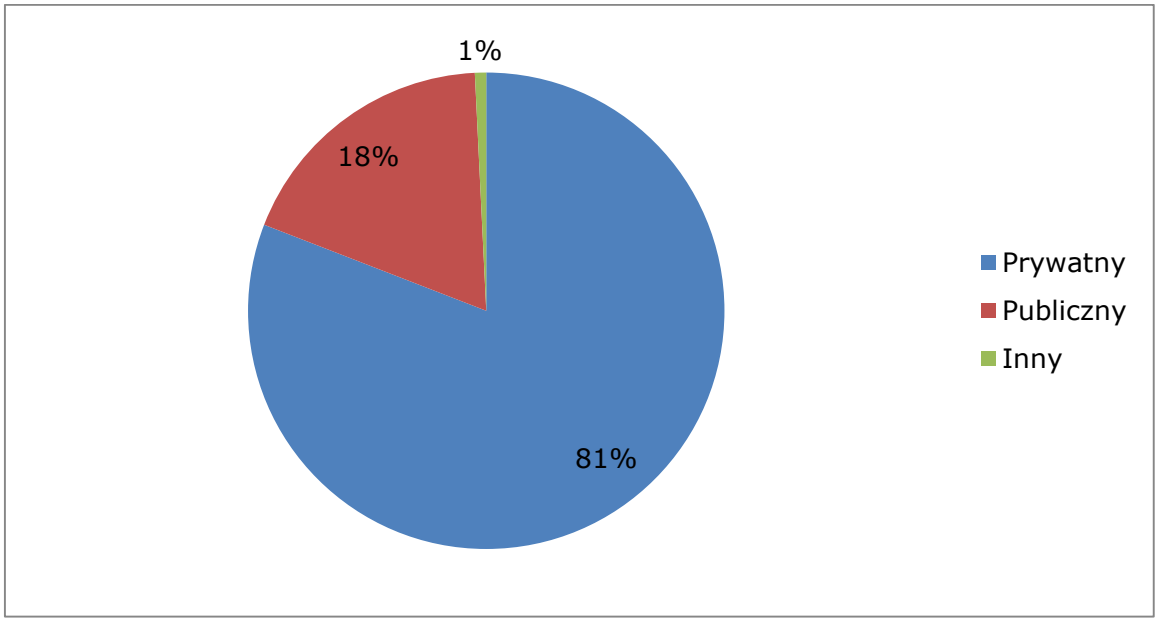

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Zdecydowana większość respondentów (81%) jest zatrudniona w sektorze prywatnym. Nieco poniżej jednej piątej badanych (18%) jest zatrudniona w sektorze publicznym. Jeden na stu respondentów deklaruje, iż jest zatrudniony w innym rodzaju podmiotu.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Wykres 16 Ile lat P. pracuje w obecnym przedsiębiorstwie?

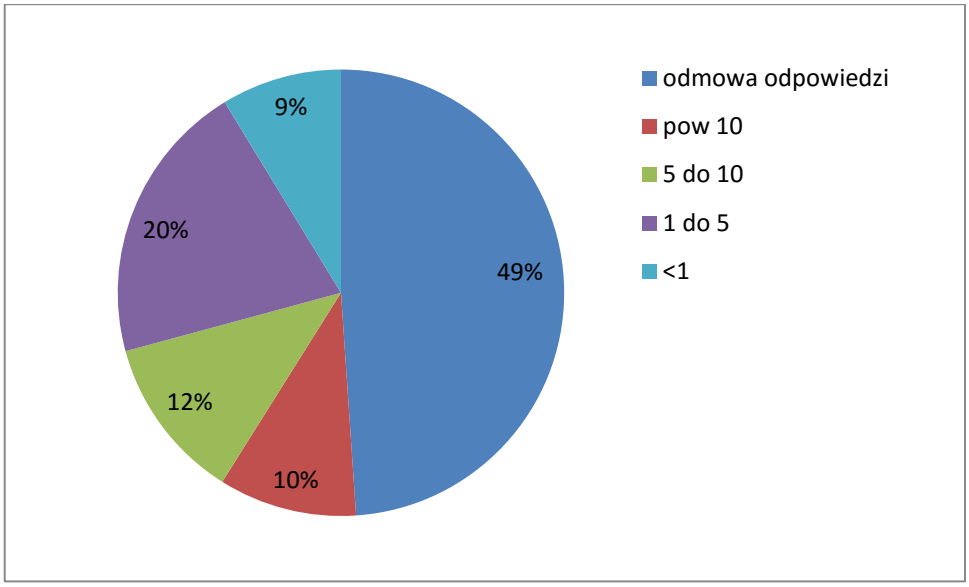

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Prawie połowa badanych odmówiła odpowiedzi na to pytanie (49%). Jeden na pięciu respondentów (20%) pracuje więcej niż rok i mniej niż pięć lat. Jeden na dziesięciu respondentów (9%) pracuje w obecnym miejscu pracy dłużej niż dziesięć lat. Podobna liczba osób pracuje krócej niż rok (9%). Od pięciu do dziesięciu lat w danej jednej firmie pracuje ponad jedna dziesiąta respondentów (12%)

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Wykres 17 Jak wysokie są P. obecne dochody?

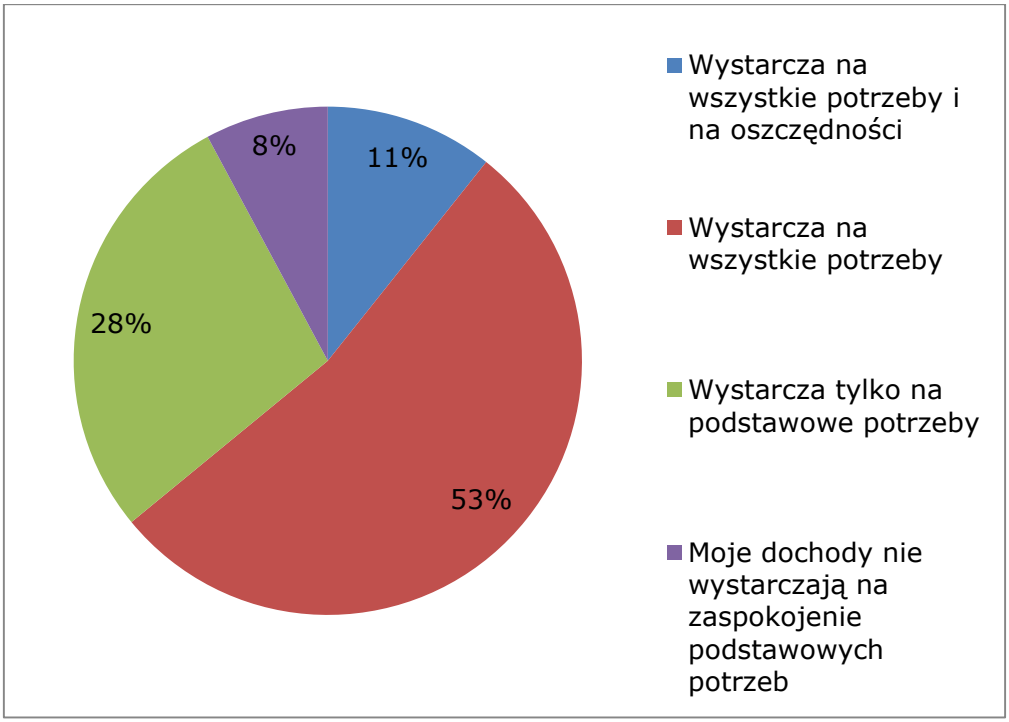

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Zdaniem ponad polowy respondentów (53%) ich dochody wystarczają na wszystkie potrzeby. Jeden na dziesięciu respondentów stwierdza, że jego dochody wystarczają na wszystkie potrzeby iż zostają jeszcze środki na oszczędności. Ponad jedna czwarta respondentów (24%) jest zdania, że ich dochody wystarczają jedynie na podstawowe potrzeby. Niespełna jedna dziesiąta badanych uważa, że ich dochody nie wystarczają nawet na podstawowe potrzeby.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Wykres 18 Miejsce gdzie P. pracuje (proszę podać gminę)?

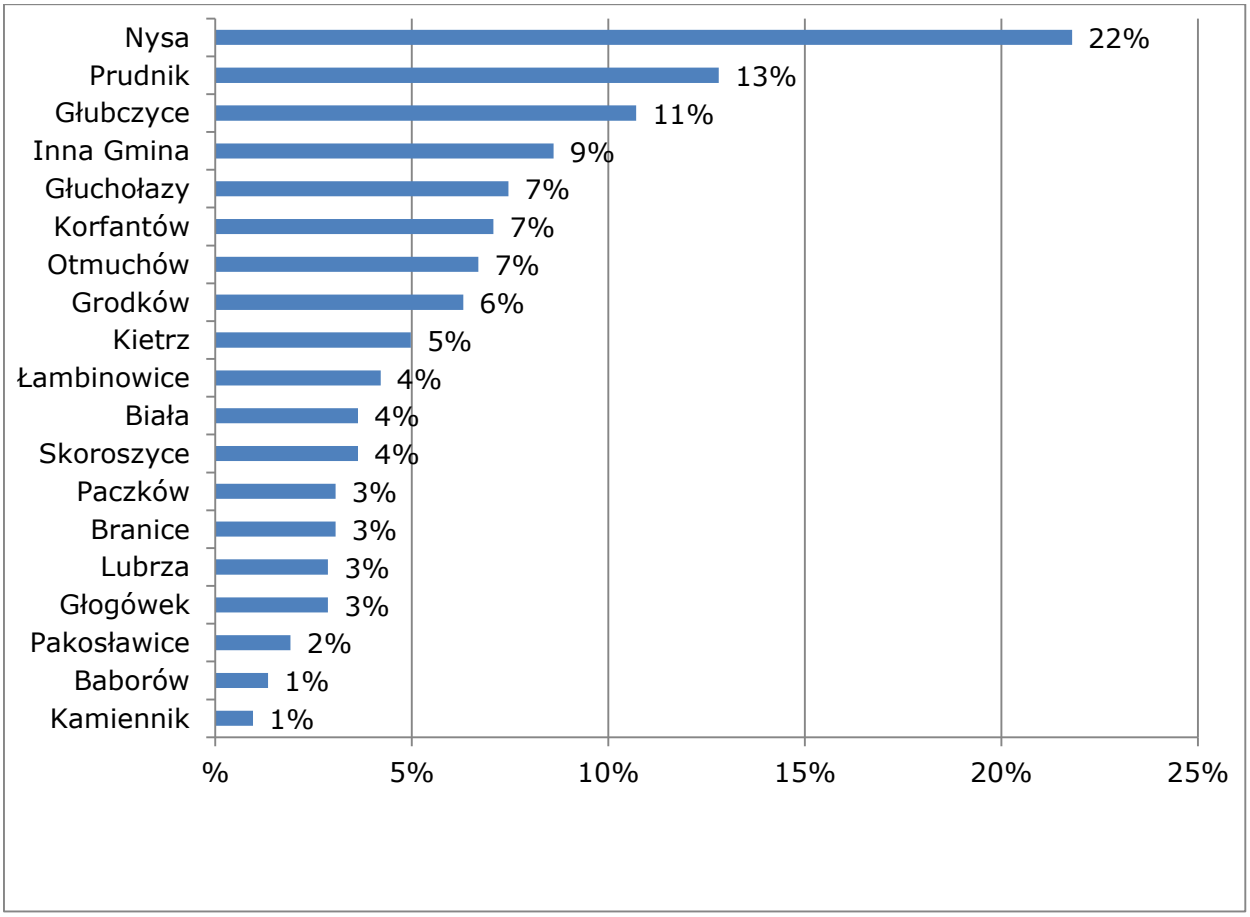

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Ponad jedna piąta badanych(22%) pracuje w Nysie. Nieco ponad jedna dziesiąta osób pracuje w Prudniku (13%) oraz Głubczycach (11%). Ponad jedna dwudziesta respondentów pracuje w Głuchołazach, Korfantowie, Otmuchowie oraz w Grodkowie (6%-7%). Jeden na dwudziestu badanych pracuje w Kietrzu (5%). W poszczególnych pozostałych gminach pracuje mniej niż jeden na dwudziestu respondentów (<5%).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Wykres 19 Proszę powiedzieć, w jakiej branży P. pracuje?

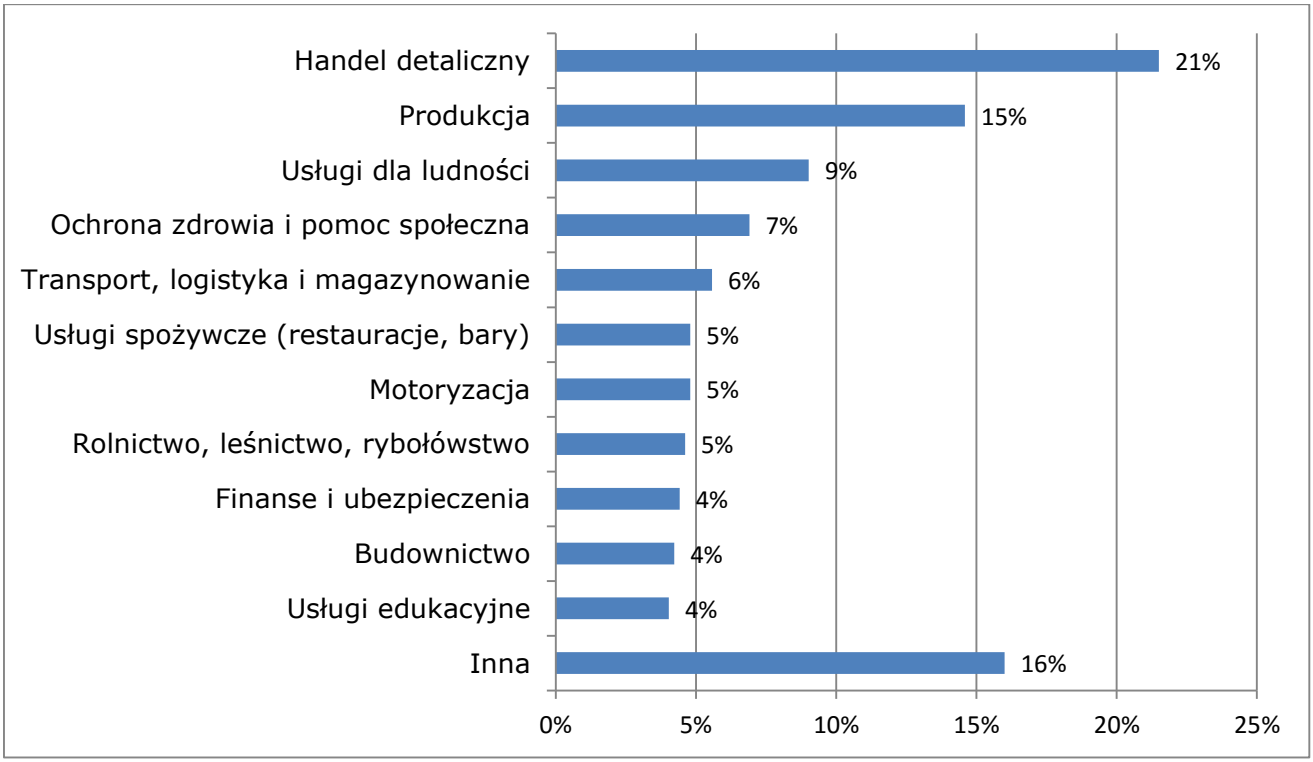

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Jeden na pięciu badanych (21%) pracuje w handlu detalicznym. Podobna ilość osób deklaruje, iż pracują w branży produkcyjnej. Jeden na dziesięciu respondentów (9%) pracuje w branży usług dla ludności. Nieco ponad jedna piąta badanych pracuje w ochronie zdrowia i pomocy społecznej (7%) oraz w transporcie, logistyce i magazynowaniu (6%). Jeden na dwudziestu respondentów (5%) pracuje w branży usług spożywczych, podobnie jak w branży motoryzacyjnej oraz rolnictwie, leśnictwie, rybołówstwie. W pozostałych branżach pracuje mniej niż jeden na dwudziestu respondentów (<5%).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Tabela 2 Proszę na skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza najniższą ocenę (zła sytuacja zawodowa), a 5 najwyższą (dobra sytuacja zawodowa), ocenić swoją sytuację zawodową.

Nazwa jednostki	średnia	współczynnik zmienności
Kamiennik	4,00	19%
Paczków	3,81	22%
Branice	3,81	19%
Korfantów	3,81	19%
Inna gmina,	3,80	16%
Głuchołazy	3,77	25%
Lubrza	3,67	30%
Głubczyce	3,63	18%
Kietrz	3,62	19%
Głogówek	3,60	21%
Prudnik	3,57	20%
Nysa	3,52	14%
Grodków	3,52	30%
Łambinowice	3,45	28%
Skoroszyce	3,42	44%
Pakosławice	3,30	16%
Biała	3,21	28%
Otmuchów	3,14	33%
Baborów	2,71	32%

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Respondenci najwyżej ocenili sytuację zawodową w gminie Kamiennik, a najniżej w miejscowości Baborów. Średnia dla wszystkich jednostek wyniosła 3,57. Na Tel gmin poza

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

wspomnianymi wyżej, wyróżniają się pozytywnie Paczków, Branice, Korfantów, oraz Głuchołazy. Negatywnie ocenione zostały gminy Otmuchów oraz Biała. W większości przypadków współczynnik zmienności oscyluje w granicach 20%, co świadczy o niewielkim zróżnicowaniu ocen wśród respondentów. Największe zróżnicowanie wystąpiło wśród respondentów w ocenie gminy Skoroszyce.

Wykres 20 Proszę wymienić wszystkie języki obce jakie P. zna. (N=963)

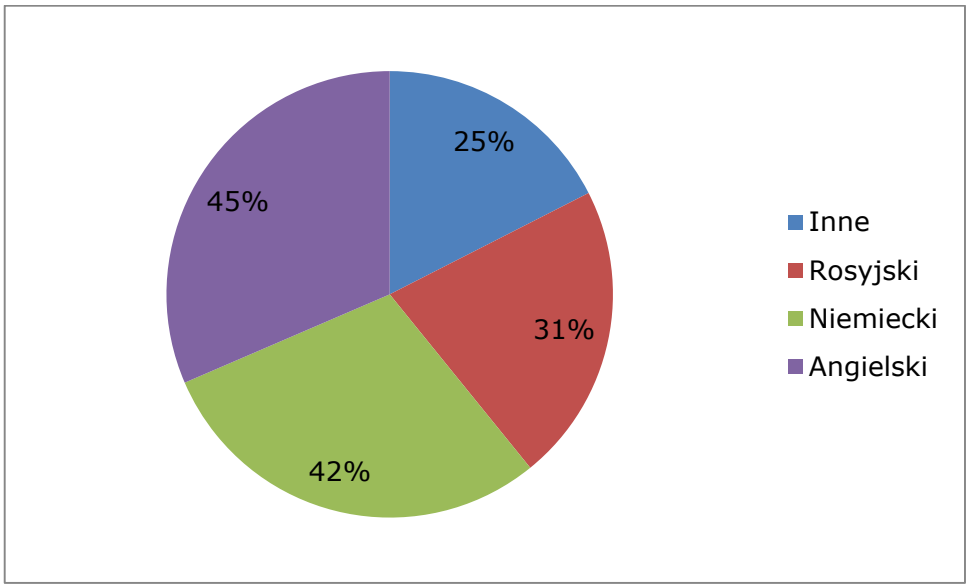

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Najpopularniejszym językiem obcym wśród respondentów jest język angielski. Niemalże połowa respondentów (45%) deklaruje, iż zna ten język. Drugim pod względem popularności jest język niemiecki, którego znajomość zadeklarowała nieznacznie mniejsza liczba respondentów niż w przypadku języka angielskiego (42%). Trzecim bardzo popularnym językiem jest język rosyjski, który zna co trzeci respondent (31%). Pozostałe języki wybierał jeden na czterech respondentów (25%). Przy czym prawie wszystkie języków wskazało mniej niż jeden na pięćdziesięciu badanych (2%). Jedynie znajomość języka czeskiego zadeklarowało większa liczba osób (7%).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Wykres 21 W jakiej branży chciałby/łaby P. pracować? (N=880)

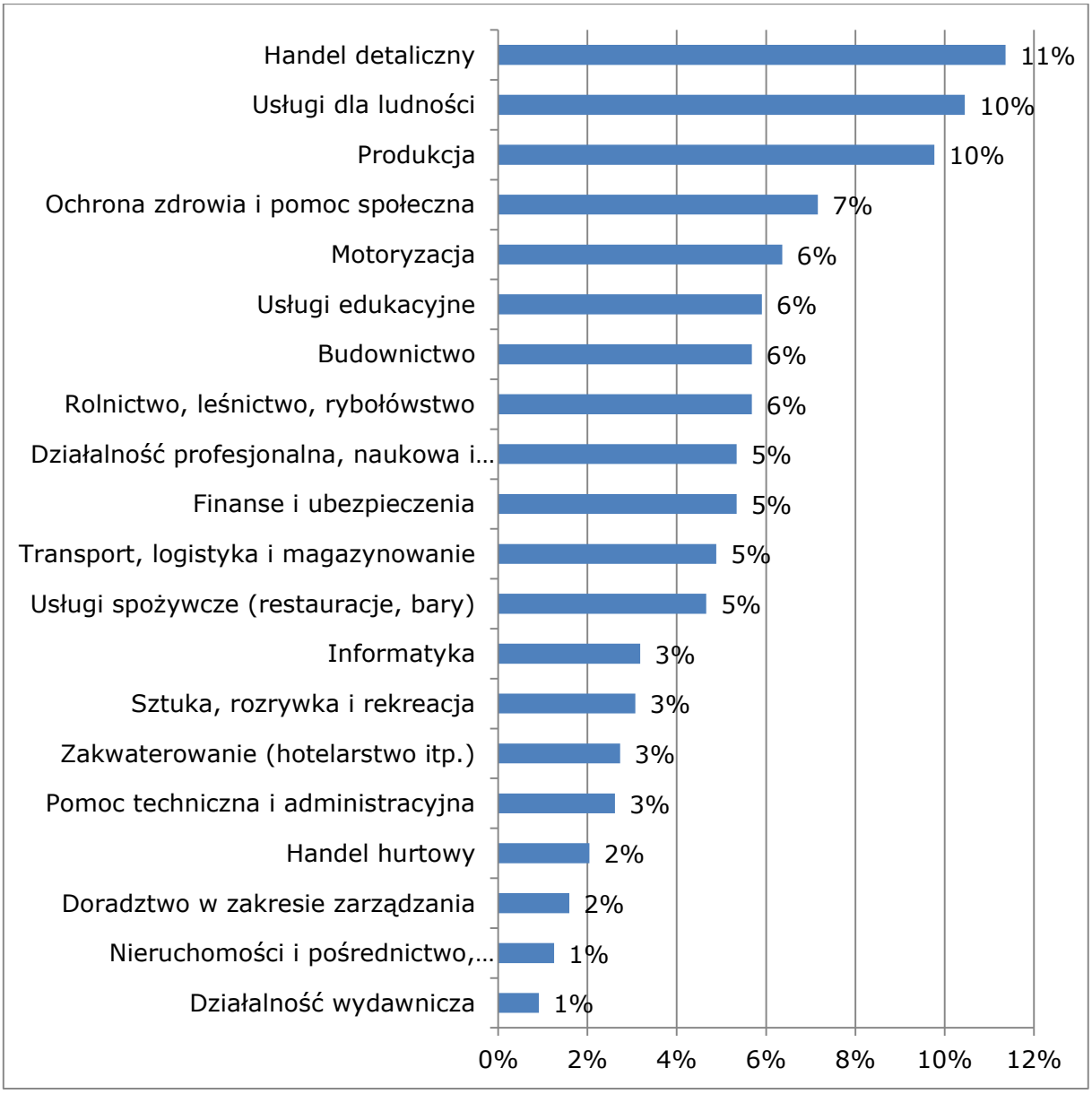

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Spośród preferowanych przez respondentów branż, w których chcieliby znaleźć zatrudnienie wyróżnia się handel detaliczny, usługi dla ludności oraz produkcja. W tych obszarach zatrudnienie chciałby znaleźć jeden na dziesięciu respondentów (10-11%). Najmniej popularnymi branżami są działalność wydawnicza roaz nieruchomości i pośrednictwo, wynajem i leasing. W tych branżach zatrudnienie chciałby znaleźć tylko jeden na stu respondentów (1%).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Wykres 22 Czy w celu znalezienia zatrudnienia byłby/byłaby Pan/i gotowy/a do podjęcia wymienionych działań?

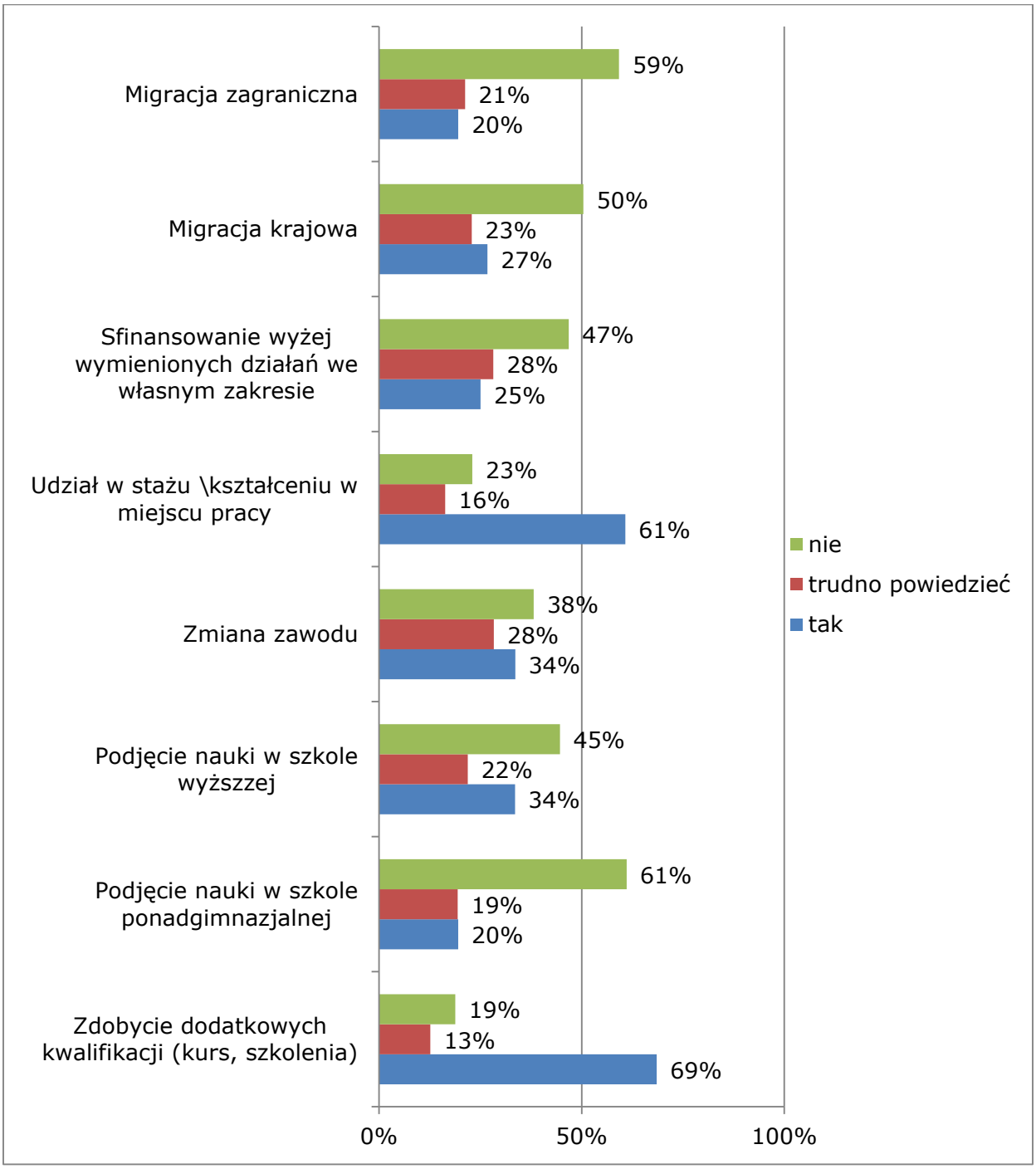

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Większość respondentów (69%) byłaby skłonna do zdobywania dodatkowych kwalifikacji na kursach i szkoleniach, w celu znalezienia zatrudnienia. Dwóch na trzech

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

badanych (61%) jest gotowa, aby wziąć udział w stażu lub kształcić się w obecnym miejscu pracy. Tyle samo badanych (61%) nie chce podejmować nauki w szkole ponad gimnazjalnej. Większość respondentów (59%) nie zdecydowałaby się także na migrację za granicę w celach zarobkowych. Co drugi respondent nie zgodziłby się również na zmianę miejsca zamieszkania w obrębie kraju, w celu znalezienia zatrudnienia. Blisko połowa badanych (47%) nie zgodziłaby się na finansowanie działań zwiększających szanse zatrudnienia z własnych środków.

Wykres 23 Czy chciałby Pan/i prowadzić własną działalność gospodarczą?

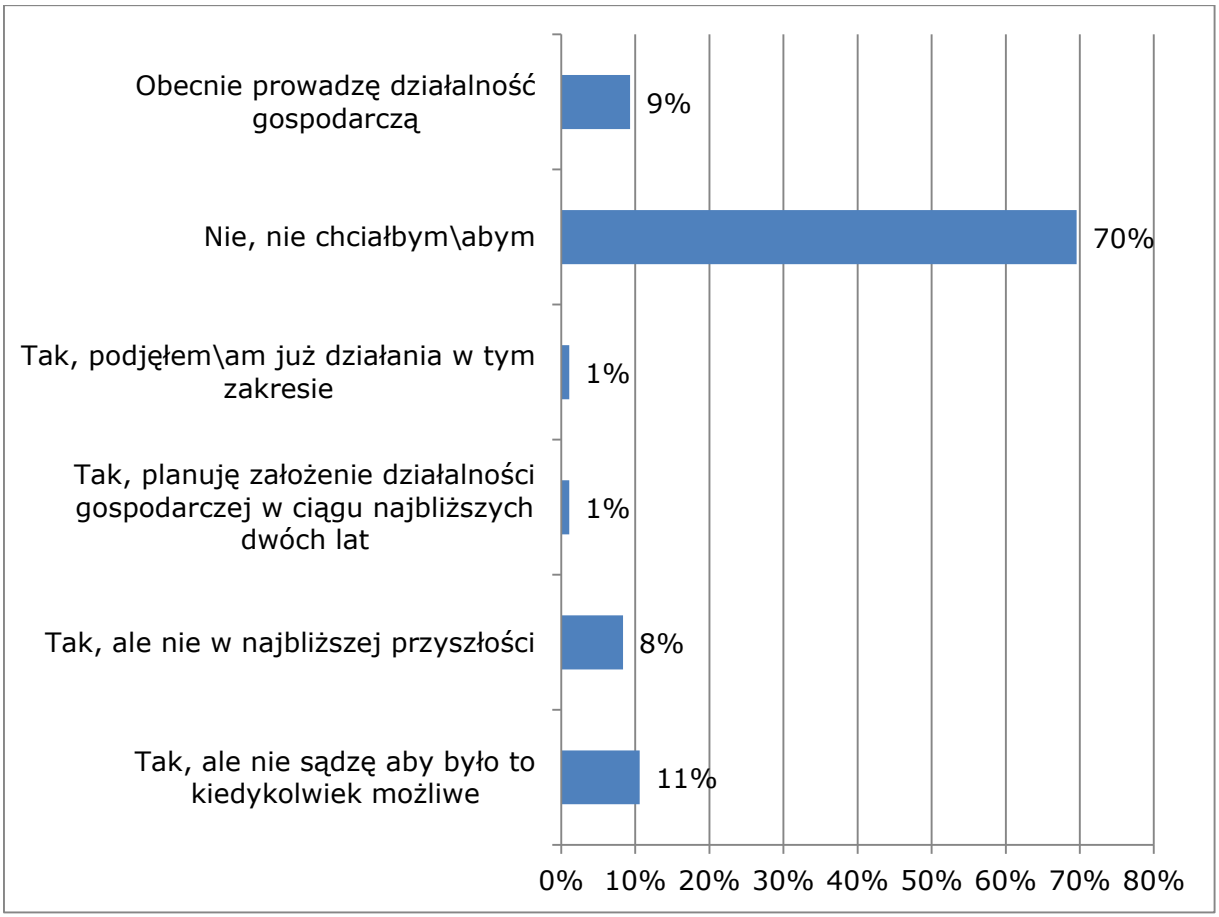

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Zdecydowana większość respondentów (70%) nie chciałaby prowadzić własnej działalności gospodarczej. Tylko dwóch na stu (2%) respondentów będzie zakładało działalność gospodarczą w najbliższym czasie lub już podjęło kroki w tym zakresie. Jeden na dziesięciu respondentów (11%) chciałoby prowadzić działalność gospodarczą, ale nie sądzą aby było to możliwe. Podobna ilość badanych (9%) już prowadzi swoją działalność gospodarczą. Niewielka część badanych (8%) chce założyć działalność gospodarczą, ale nie w najbliższym czasie.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Wykres 24 Co mogłoby skłonić Pana/ią do założenia działalności gospodarczej? (jeśli kiedykolwiek założył/a Pan/i działalność gospodarczą to jaka była Pana/i motywacja?).

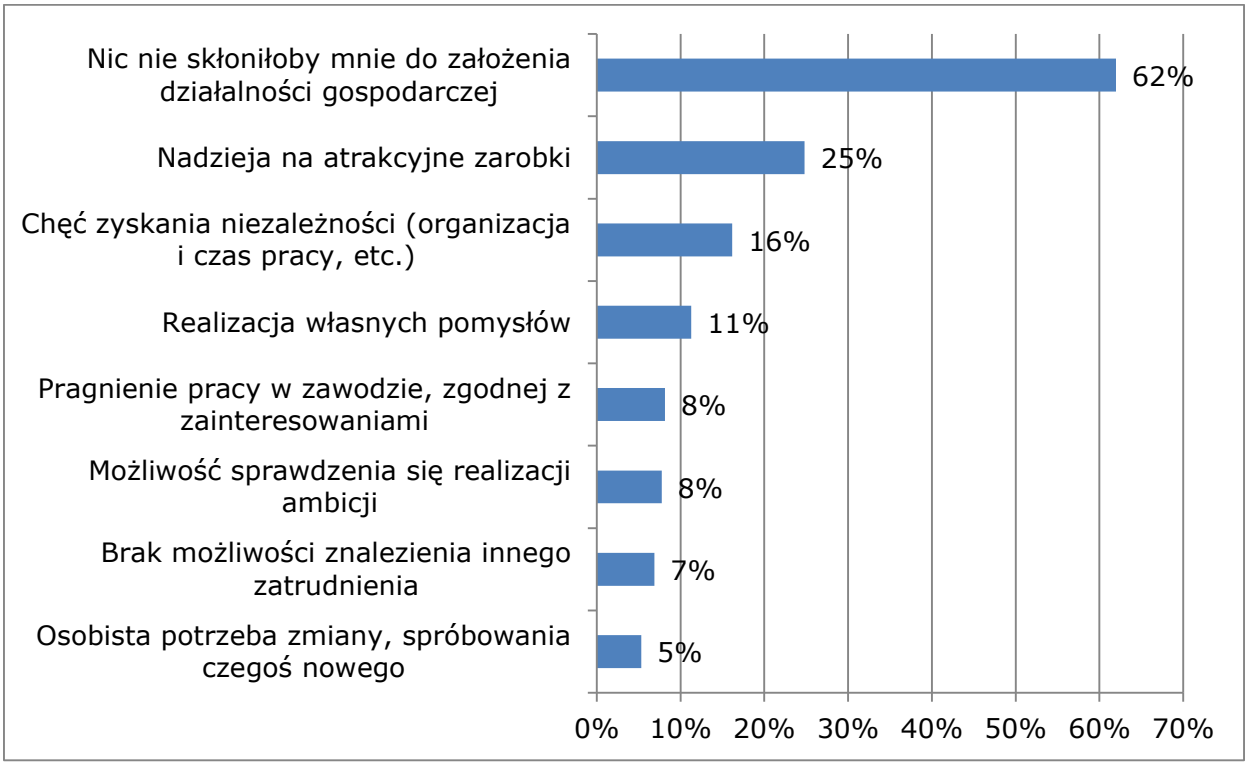

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Większość badanych (62%) wskazała, iż nie chcą założyć działalności gospodarczej i nic nie jest w stanie ich do tego skłonić. Jeden na czterech respondentów (25%) jest skłonna założyć działalność gospodarczą ze względu na atrakcyjne zarobki. Nieco poniżej jednej piątej badanych (16%) jest zdania, iż do założenia działalności gospodarczej mogłaby przyczynić się chęć zyskania niezależności. Jeden na dziesięciu badanych podkreśla, iż założyłoby własną działalność gospodarczą w celu realizacji własnych pomysłów. Pozostałe czynniki wpływające na decyzję o założeniu własnej działalności gospodarczej wskazała zdecydowana mniejszość badanych (<10).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

2. CATI (przedsiębiorstwa)

2.1. Charakterystyka próby

Wykres 25 Gdzie zlokalizowana jest Państwa firma (gmina)?

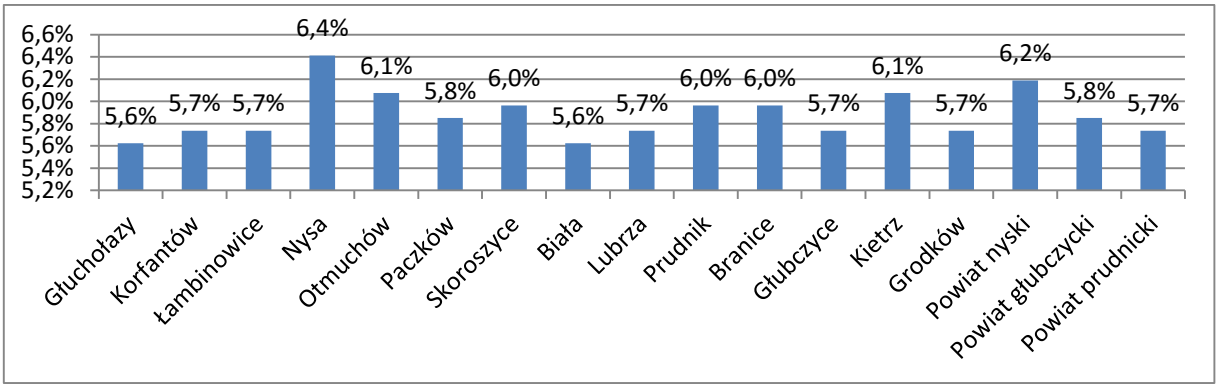

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

W badaniu udział wzięło 889 przedsiębiorców. Najwięcej przedsiębiorstw zarejestrowanych jest w Nysie (6,4%), w ujęciu powiatowym również powiat nyski ma największą liczbę zarejestrowanych przedsiębiorstw (6,2%). Najmniej przedsiębiorstw jest zarejestrowanych w Białej (5,6%) oraz Głuchołazach (5,6%).

Wykres 26 Ilu pracowników zatrudnia Państwa firma?

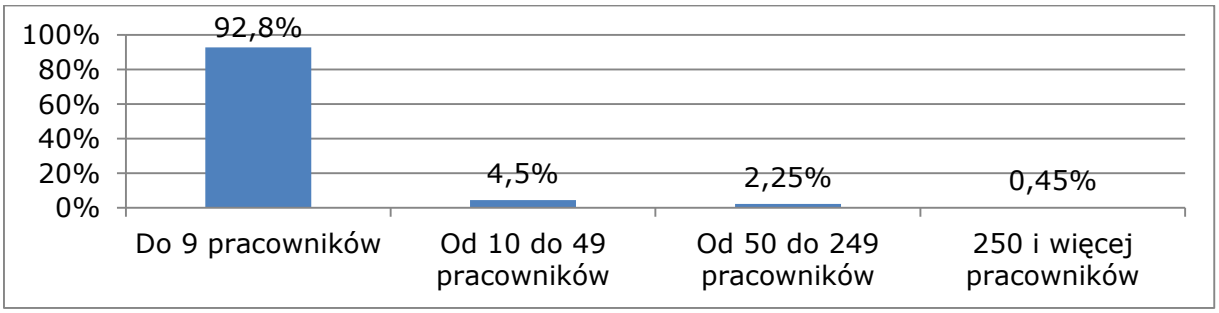

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Zdecydowana większość firm, które wzięły udział w badaniu (92,8%) zatrudnia do 9 pracowników. 7,2% przedsiębiorstw zatrudnia powyżej 10 pracowników, z czego:

- 4,5% firm zatrudnia od 10 do 49 pracowników;
- 2,25% firm zatrudnia od 50 do 249 pracowników;
- 0,45% firm zatrudnia więcej niż 250 pracowników.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Wykres 27 W jakiej branży Państwa przedsiębiorstwo prowadzi działalność

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Największy odsetek przebadanych przedsiębiorstw (27,11%) zajmuje się handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawą pojazdów samochodowych. Stosunkowo często wskazywanymi branżami były również: budownictwo (11,14%), przetwórstwo przemysłowe (4,72%) oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (3,71%). Najrzadziej wymieniano: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (0,34%), działalność związaną z obsługa rynku nieruchomości (0,22%) oraz górnictwo i wydobywanie (0,22%). Prawie 35% ankietowanych prowadzi działalność usługową w innych branżach.

Wykres 28 Proszę wskazać strukturę kapitału Państwa firmy:

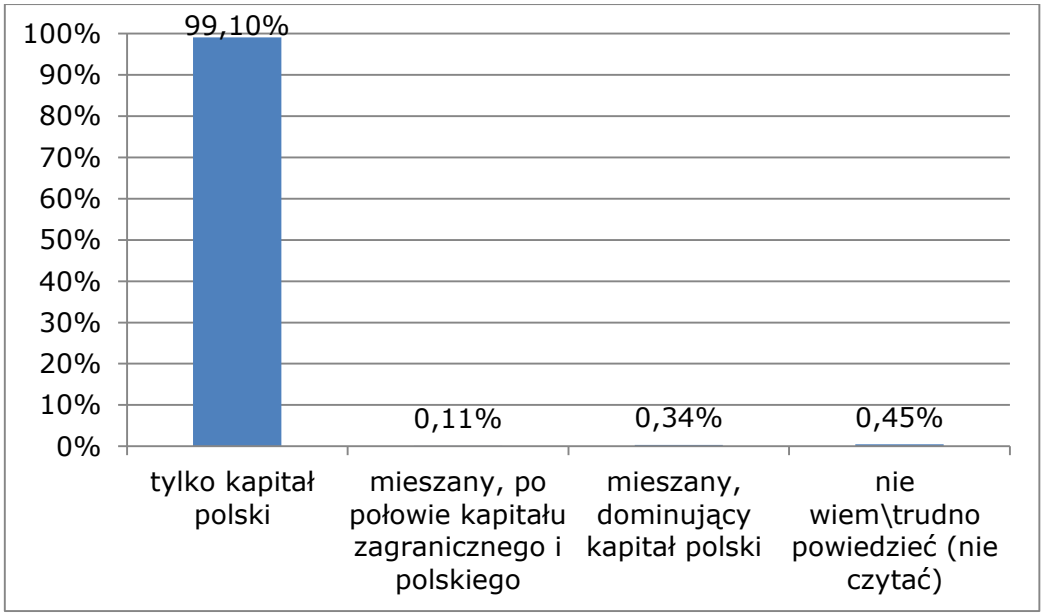

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Ponad 99% respondentów odpowiedziało, iż ich przedsiębiorstwa posiadają tylko polski kapitał. Pozostałe opcje nie przekroczyły 0,5% odpowiedzi.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Wykres 29 Proszę wskazać, na jakim obszarze Państwa firma sprzedaje swoje usługi i produkty?

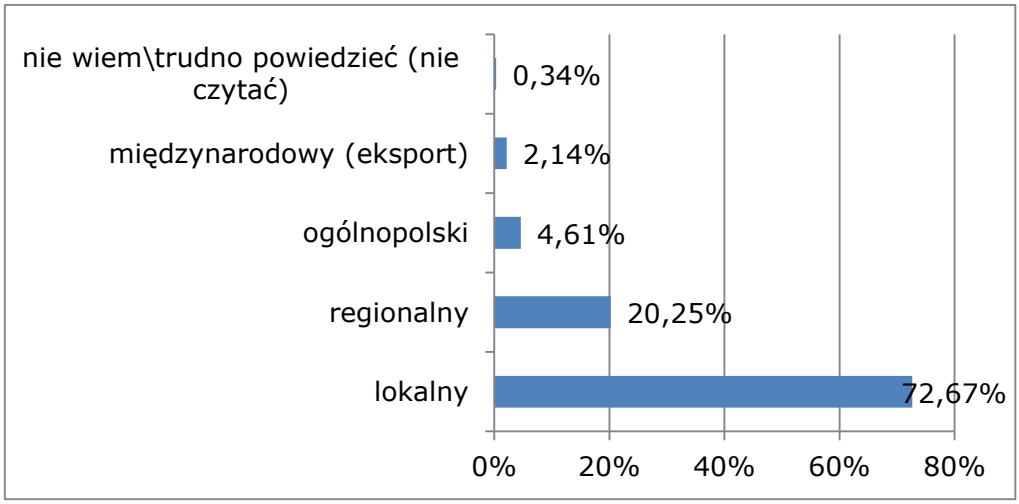

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Badane firmy sprzedają swoje usługi i produkty głównie na rynku lokalnym (72,67%) oraz regionalnym (20,25%). Na terenie całej Polski sprzedaż prowadzi 4,61% ankietowanych przedsiębiorstw, z kolei 2,14% eksportuje produkty i usługi do innych krajów.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

2.2. Analiza wyników badań

Wykres 30 Jak Pan/i ocenia Obszar Funkcjonalny Partnerstwa Nyskiego 2020 z punktu widzenia warunków prowadzenia działalności gospodarczej?

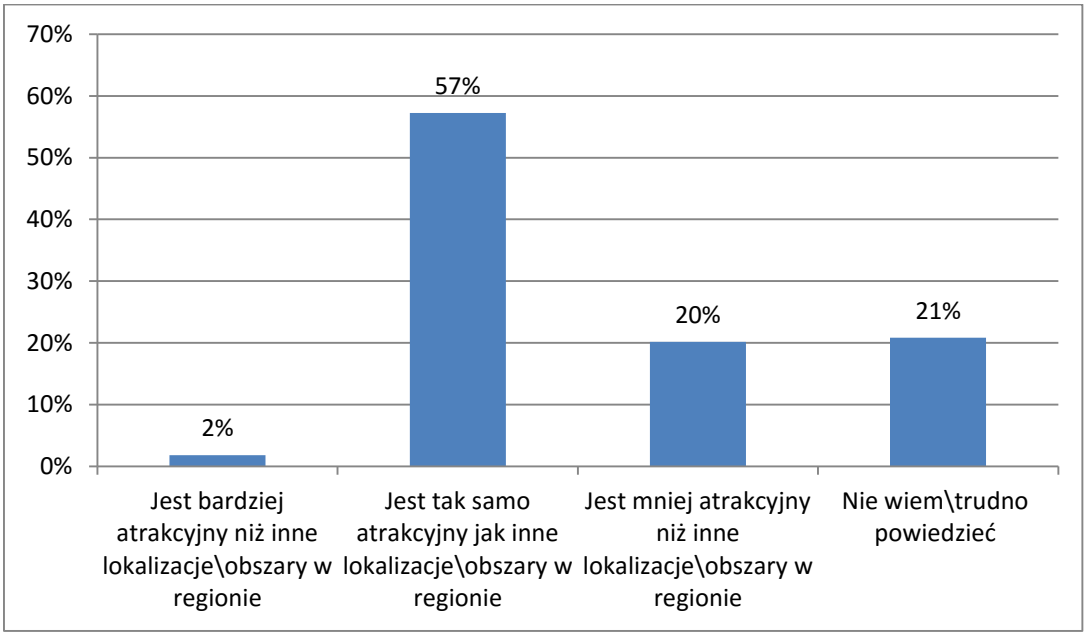

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Zdaniem ponad połowy (57%) respondentów obszar Funkcjonalny Partnerstwa Nyskiego 2020 jest tak samo atrakcyjny z punktu widzenia warunków prowadzenia działalności gospodarczej jak inne obszary w regionie. Zdaniem jedynie co pięćdziesiątego respondenta (2%) jest bardziej atrakcyjny niż inne obszary, lokalizacje w regionie. Co piąty respondent (20%) uważa, iż obszar jest zdecydowanie mniej atrakcyjny niż inne lokalizacje w regionie.

Wykres 31 Przeczytam za chwilę listę kilku czynników, które mogą pozytywnie lub negatywnie wpływać na prowadzenie działalności gospodarczej. Proszę ocenić wpływ poszczególnych czynników na prowadzenie firmy na terenie OF PN2020. Każdy czynnik proszę ocenić na skali od -3 (bariera, silny negatywny wpływ) do 3 (szansa, bardzo pozytywny wpływ)

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Lokalne podatki:

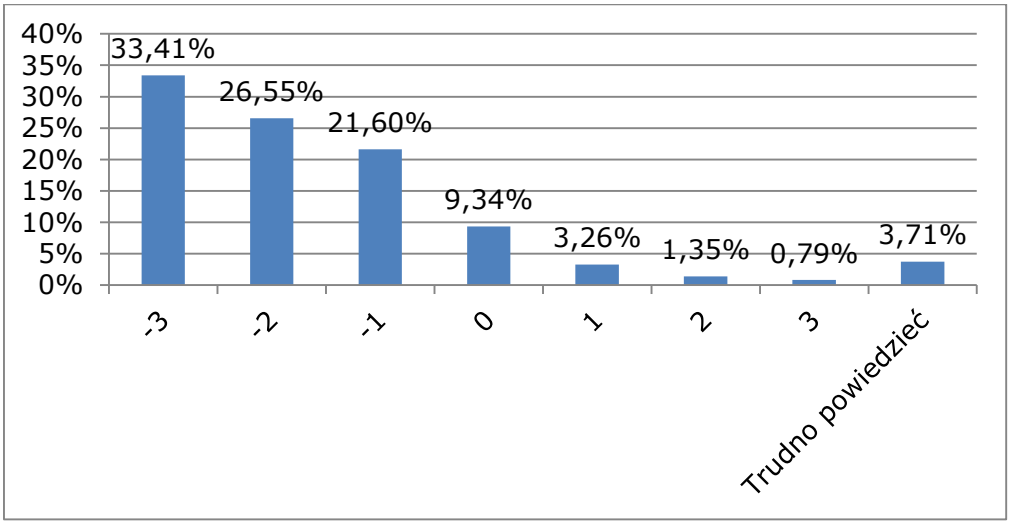

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Lokalne podatki zostały uznane za czynnik mający negatywny wpływ na prowadzenie działalności gospodarczej – uznało tak ponad 81% respondentów. Odmiennego zdania było 5,4% odpowiadających, zaś 9,34% nie wyraziło się ani pozytywnie, ani negatywnie.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Koszty zatrudnienia:

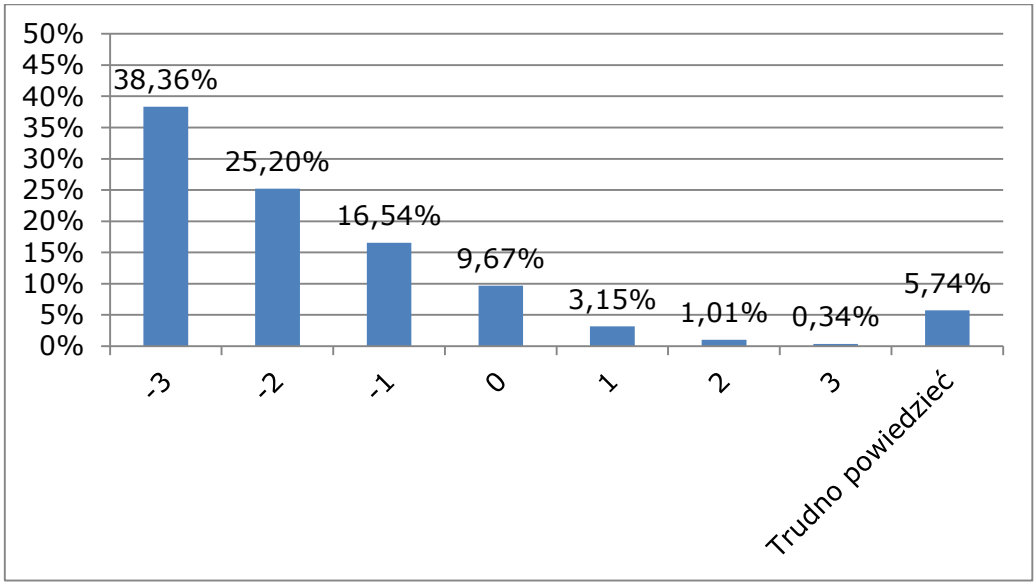

Zdaniem 80,1% ankietowanych koszty zatrudnienia wpływają niekorzystanie na prowadzenie firmy. Niespełna 5% badanych uznało to za czynnik korzystny. 9,67% wyraziło się w tej kwestii neutralnie.

Koszty materiałów i/lub surowców:

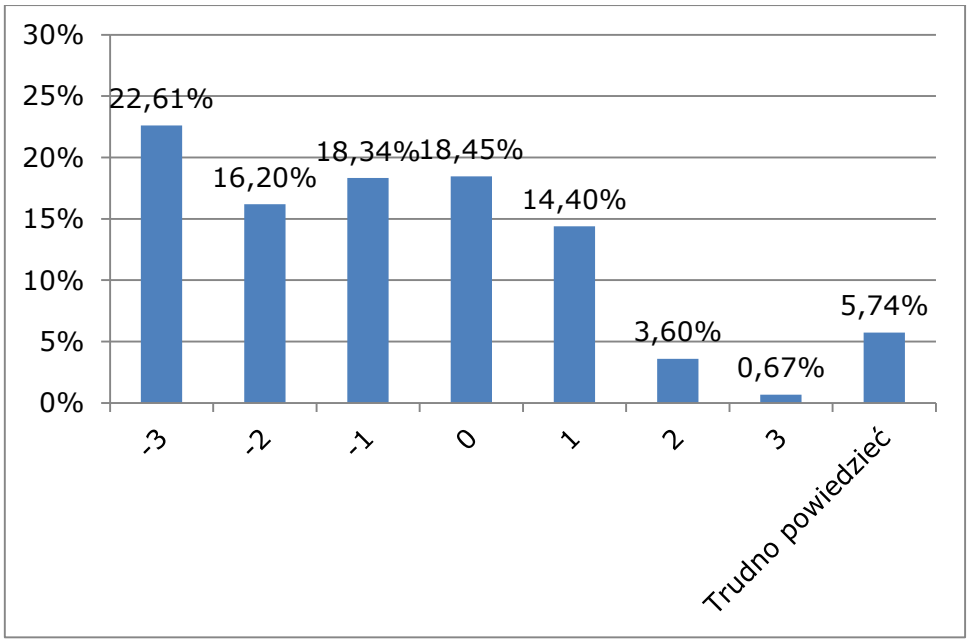

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Na temat kosztów materiałów i/lub surowców przychylnie wypowiedziało się prawie 19% ankietowanych. 18,45% odpowiedzi wskazuje na fakt, iż czynnik ten nie stanowi bariery, ale również nie można go uznać za sprzyjający. Na pytanie dotyczące kosztów materiałów i/lub surowców niekorzystanie odniosło się 57,15% badanych.

Duża konkurencja:

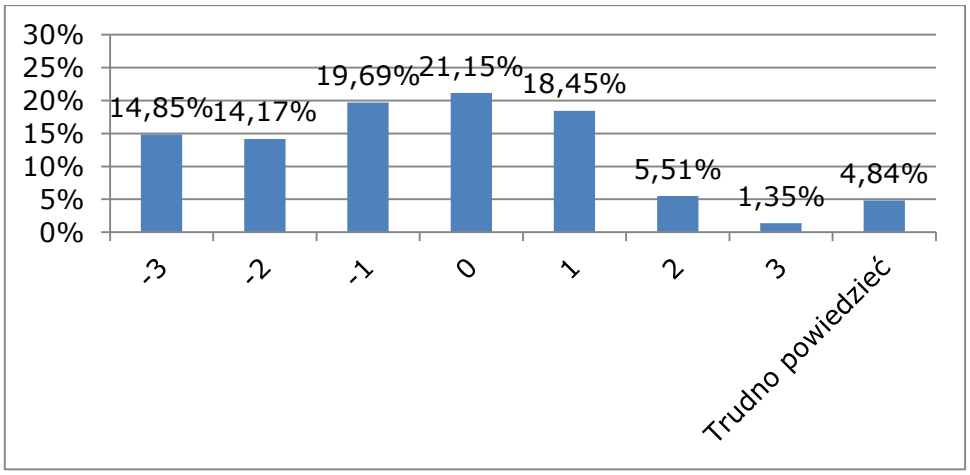

Co czwarty ankietowany postrzega dużą konkurencję jako szansę dla jego przedsiębiorstwa. Niespełna połowa respondentów uważa, że duża konkurencja stanowi dla niech barierę, utrudnienie. Na 21,15% badanych firm konkurencja na rynku nie wpływa ani negatywnie, ani pozytywnie.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Położenie OF PN2020:

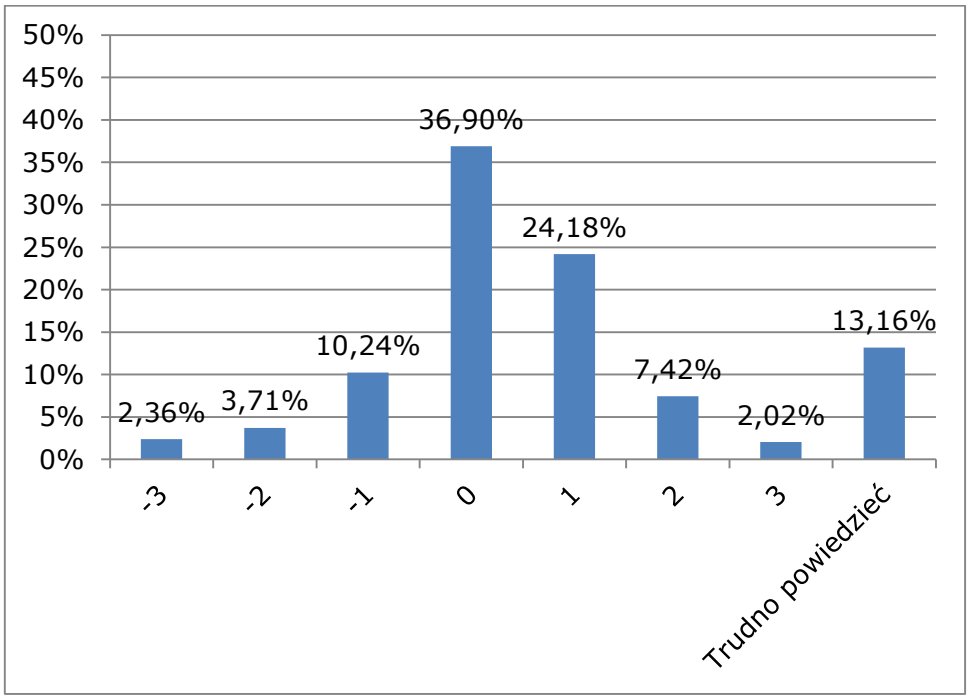

Zdaniem 33,62% odpowiadających położenie Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 sprzyja prowadzeniu działalności gospodarczej. Przeciwny pogląd wyraziło 16,31% badanych. 36,90% respondentów uznało, iż położenie geograficzne nie wpływa istotnie na działalność firmy.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Wielkość lokalnego rynku zbytu:

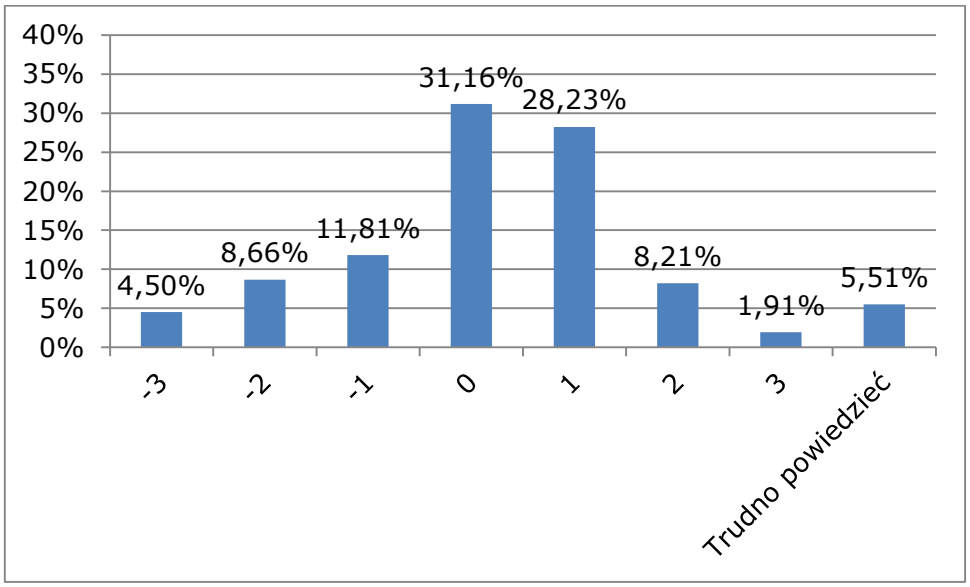

Wielkość lokalnego rynku zbytu to czynnik bardzo pozytywny – taką opinię wyraziło 38,35% ankietowanych. Czynnik ten jest postrzegany negatywnie przez niespełna 25% odpowiadających, z kolei neutralnie przez 31,16%.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Jakość środowiska naturalnego:

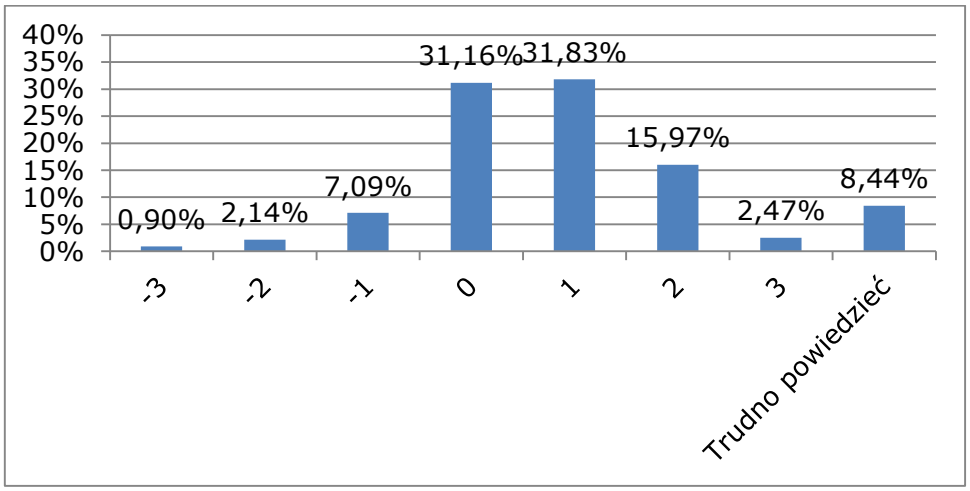

Jakość środowiska naturalnego została uznana jako atut przez ponad 50% ankietowanych. Około 10% odpowiedzi dotyczyło negatywnej opinii w tej kwestii, zaś 31,16% nie przypisuje jakości środowiska naturalnego istotnego znaczenia.

Dostępność komunikacyjna:

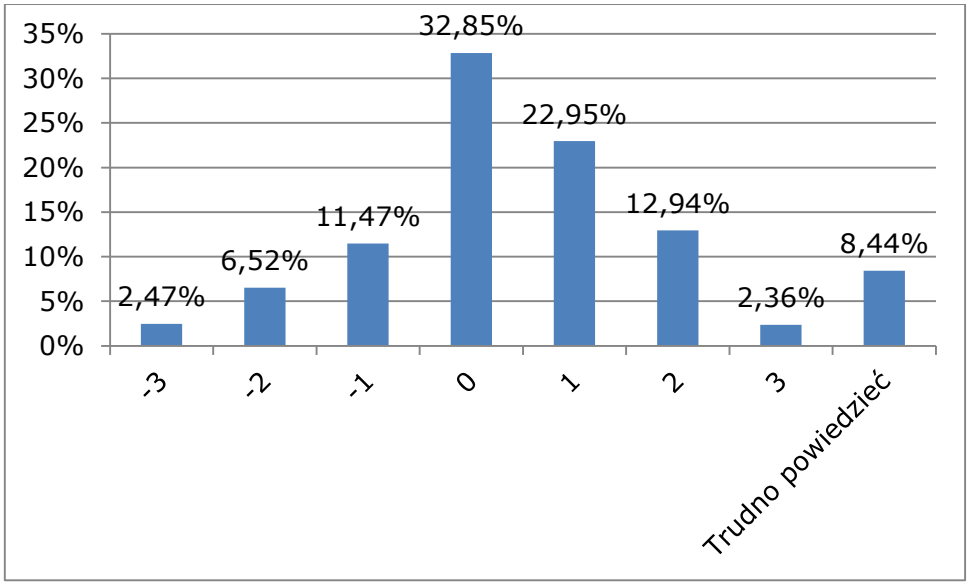

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Zdaniem 32,85% badanych dostępność komunikacyjna nie wpływa ani pozytywnie, ani negatywnie na działalność firmy. Pozytywnie ocenia ten aspekt 38,25% odpowiadających, negatywnie natomiast 20,46% ankietowanych.

Transport wewnętrzny:

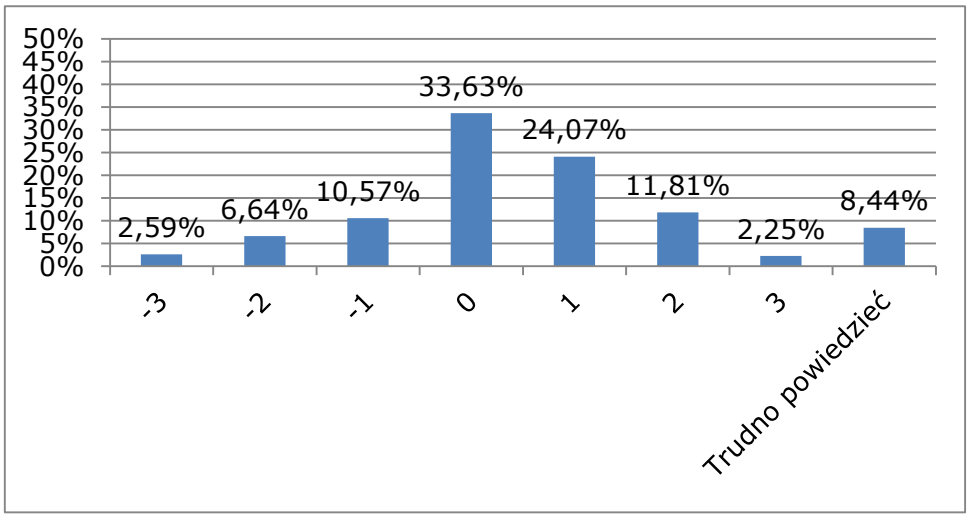

38,13% badanych uważa, że transport wewnętrzny jest czynnikiem sprzyjającym prowadzeniu biznesu. 19,8% respondentów jest przeciwnego zdania, zaś 33,63% stwierdziło, że nie jest to ani atut, ani bariera.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Wykres 32 Jak ocenia Pan/i atrakcyjność OF PN2020 pod względem warunków do prowadzenia działalności gospodarczej w porównaniu do innych lokalizacji w regionie opolskim?

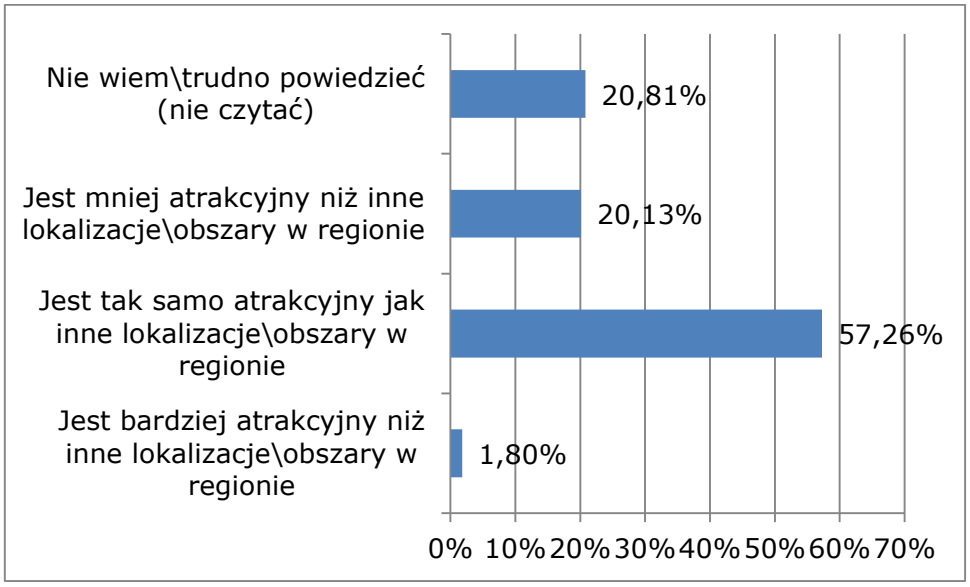

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

57,26% odpowiadających jest zdania, iż Obszar Funkcjonalny Partnerstwo Nyskie 2020 jest tak samo atrakcyjny jak inne lokalizacje/obszary w regionie pod względem warunków do prowadzenia działalności gospodarczej. OF PN 2020 został uznany za mniej atrakcyjny niż inne lokalizacje/obszary w regionie przez 20,13% ankietowanych. Większą atrakcyjność warunków sprzyjających prowadzeniu firmy dostrzega 1,80% respondentów, natomiast co piąta osoba nie potrafiła odnieść się do tej kwestii.

Jakie miasta lub obszary Pana/i zdaniem mogą stanowić konkurencję dla OF PN2020, jeśli chodzi o prowadzenie działalności gospodarczej?

W ramach odpowiedzi na to pytanie respondenci wskazywali przede wszystkim rejon Śląska. Z pośród większych ośrodków miejskich wymieniano Wrocław. Zdaniem niektórych respondentów konkurencyjny jest również Dolny Śląsk, reprezentowany przez Katowice, jednakże wskazania te były zdecydowanie rzadsze.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Wykres 33 Czy Pana/i zdaniem OF PN2020 jest atrakcyjny, jeśli chodzi o lokalizacje inwestycji?

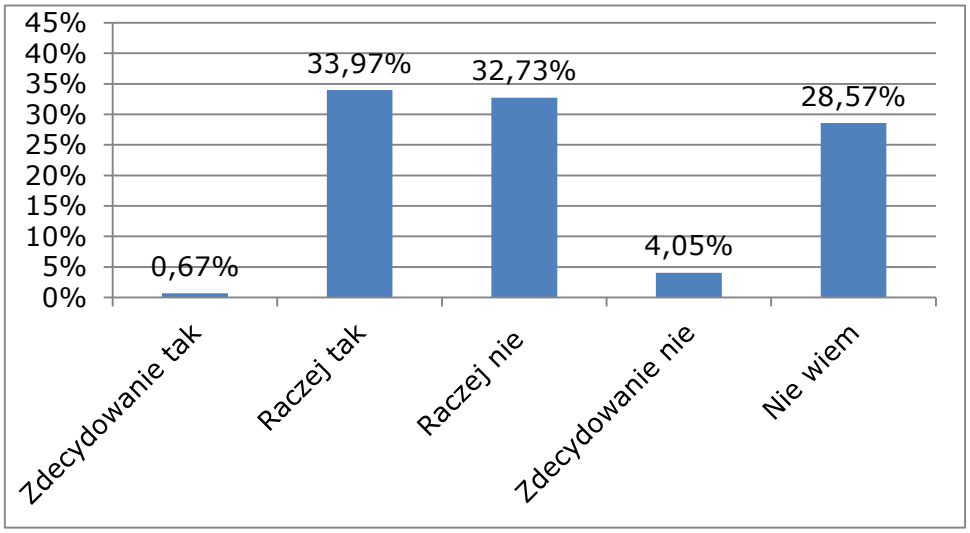

34,64% ankietowanych uważa, że OF PN 2020 jest atrakcyjny pod względem lokalizacji inwestycji, z czego 33,97% odpowiedziało „raczej tak". Odmienny pogląd reprezentuje niespełna 37% respondentów. 28,57% odpowiadających wybrało odpowiedź „nie wiem".

Co Pana/i zdaniem, z punktu widzenia inwestora, może być największą zaletą OF PN2020?

Zdaniem respondentów do największych zalet OF PN2020 należy atrakcyjność geograficzna terenów, bliskość czeskiej granicy i autostrad. Badani wskazali, że te czynniki w największym stopniu stanowią o atrakcyjności regionu.

Jakie miasta lub obszary Pana/i zdaniem mogą stanowić konkurencję dla OF PN2020, jeśli chodzi o przyciąganie inwestycji?

Katowice oraz Wrocław to były rejony najczęściej wskazywane przez respondentów.

Wykres 34Jak ocenia Pan/i warunki do prowadzenia innowacyjnej działalności gospodarczej na terenie OF PN2020? Swoją odpowiedź proszę wskazać na skali od „1" do „5", gdzie 1 oznacza „bardzo źle", a „5" oznacza „bardzo dobrze"

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Zwolnienia i ulgi podatkowe:

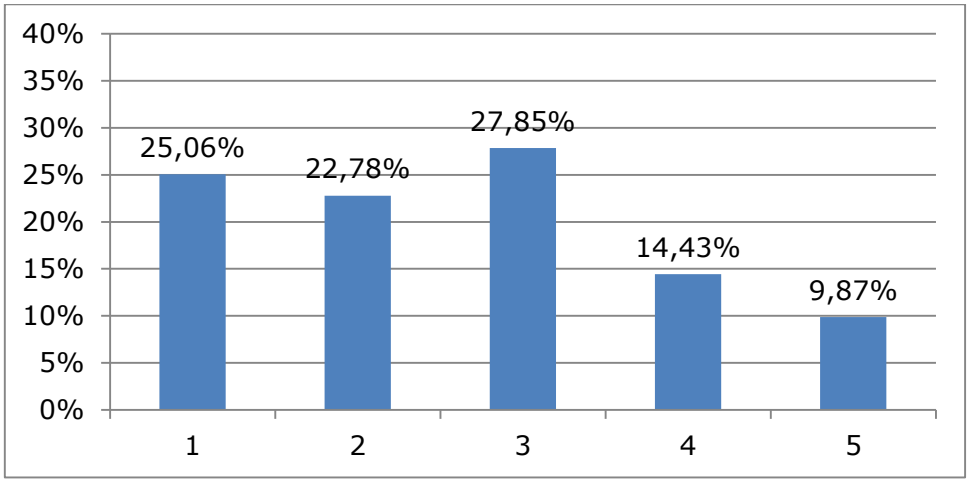

W kwestii zwolnień i ulg podatkowych negatywne oceny (1 i 2) przyznało 47,84% badanych, natomiast pozytywne oceny (4 i 5) wyznaczyło 24,3% ankietowanych. Dostatecznie oceniło ten czynnik 27,85% odpowiadających.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Działania agencji rozwoju regionalnego i lokalnego:

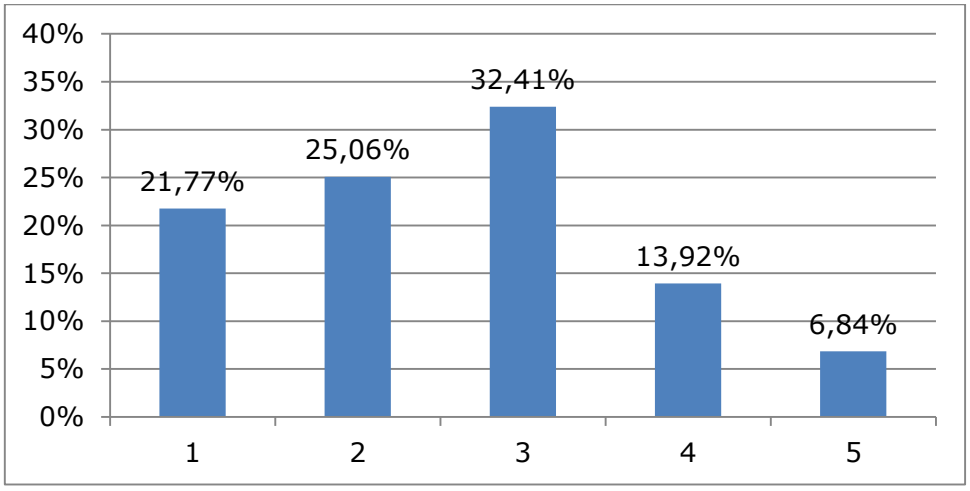

Działania agencji rozwoju lokalnego i regionalnego wspierają innowacyjną działalność firm według 53,17% badanych (oceny, 3,4 i 5). 46,83% respondentów uważa natomiast, że działalność tych agencji nie przyczynia się w pozytywny sposób do prowadzenia innowacyjnego przedsiębiorstwa.

Centra wspierania biznesu, ośrodki wspierania przedsiębiorczości:

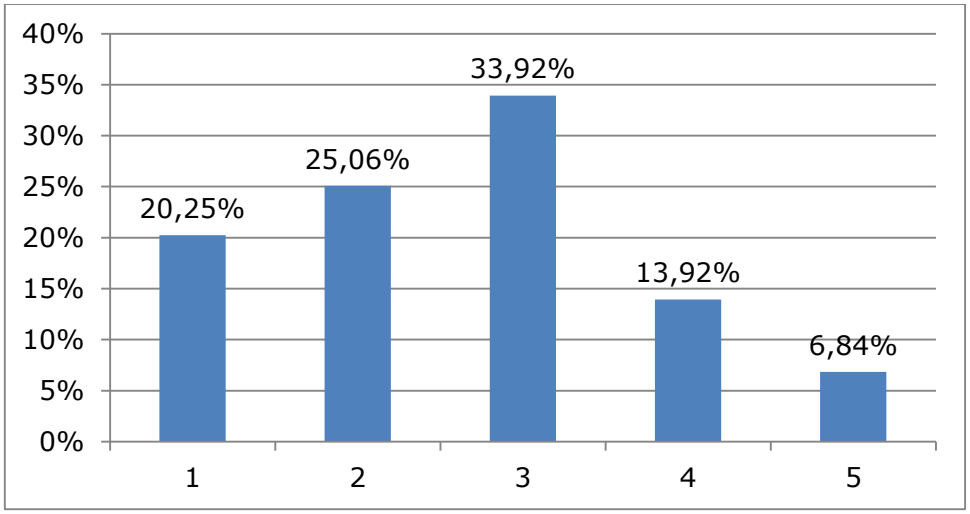

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Największy odsetek respondentów przyznał centrom wspierania biznesu i ośrodkom wspierania przedsiębiorczości ocenę „3”. Ponad 45% ankietowanych nie uważa, by działalność tych instytucji wspierała innowacyjność w przedsiębiorstwach. Odmiennego zdania jest ponad 20% ankietowanych.

Parki technologiczne:

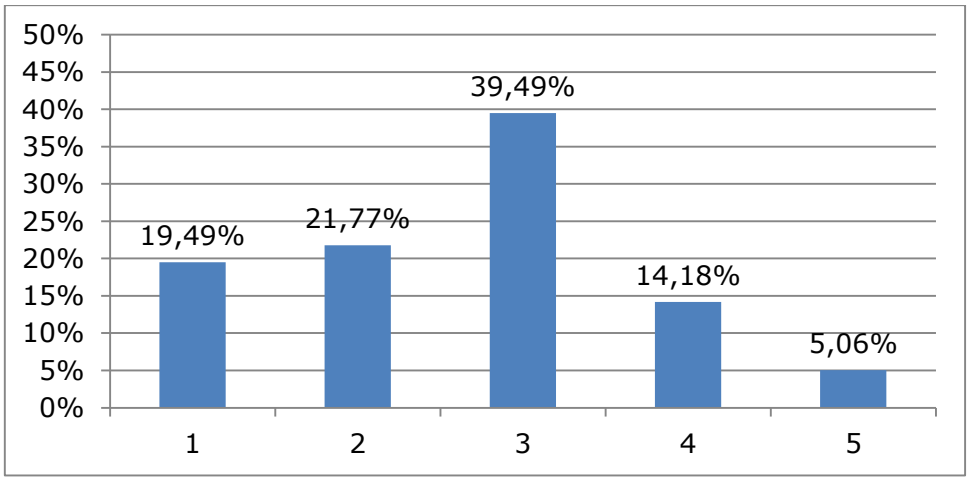

58,73% odpowiedzi (oceny 3, 4 i 5) wskazuje na fakt, iż parki technologiczne pomagają w prowadzeniu innowacyjnego przedsiębiorstwa. Niekorzystnie na ten temat wypowiedziało się 41,26% badanych.

Fundusze poręczeniowo-pożyczkowe:

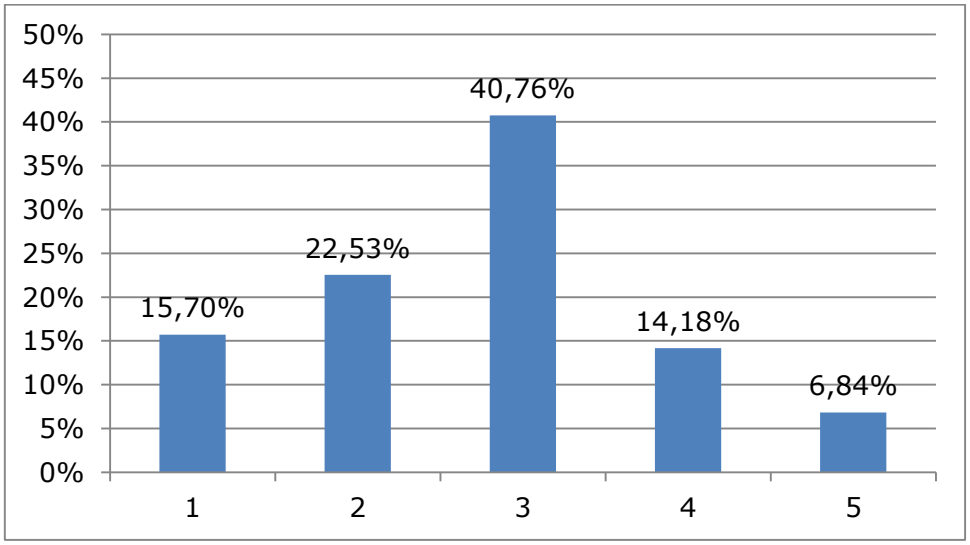

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Wśród badanych przeważa opinia, iż fundusze poręczeniowo-pożyczkowe nie wspierają w odpowiedni sposób innowacyjności w firmach (38,23% odpowiedzi negatywnych przy 21,02% odpowiedzi pozytywnych). Ocenę dostateczną przyznało 40,76% ankietowanych.

Środki i fundusze unijne:

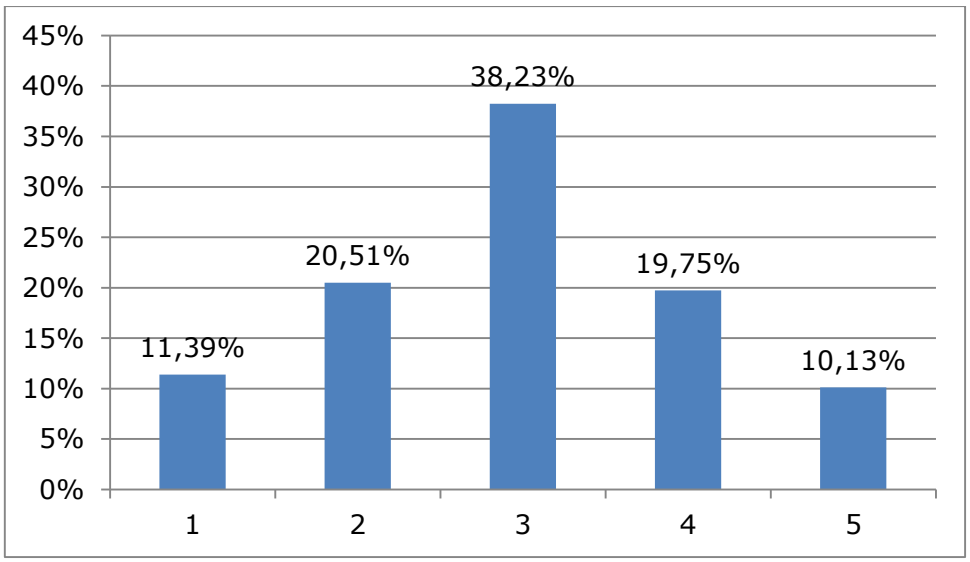

29,88% badanych reprezentuje pogląd, że środki i fundusze unijne wspierają innowacyjność w przedsiębiorstwach, z kolei 31,9% respondentów jest odmiennego zdania. 38,23% odpowiadających zaznaczyło ocenę „3".

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Wykres 35 Jak Pan/i ocenia dostępne Państwu wsparcie w zakresie rozwoju przedsiębiorczości? Swoją odpowiedź proszę wskazać na skali od „1" do „5", gdzie 1 oznacza „bardzo słabo", a „5" oznacza „bardzo dobrze"

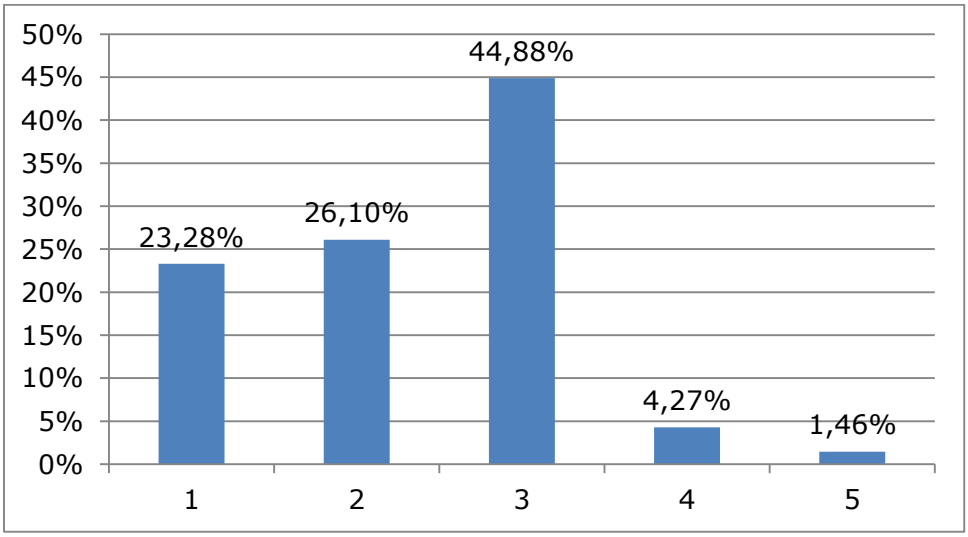

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

23,28% badanych bardzo słabo oceniło wsparcie w zakresie rozwoju przedsiębiorczości, zaś 26,10% słabo. Wsparcie zostało pozytywnie ocenione przez blisko 6% ankietowanych. Najwięcej odpowiadających (44,88%) przyznało za wsparcie rozwoju przedsiębiorczości ocenę dostateczną.

Wykres 36Czy zna Pan/i instytucje zajmujące się wspieraniem rozwoju przedsiębiorczości na terenie OF PN2020?

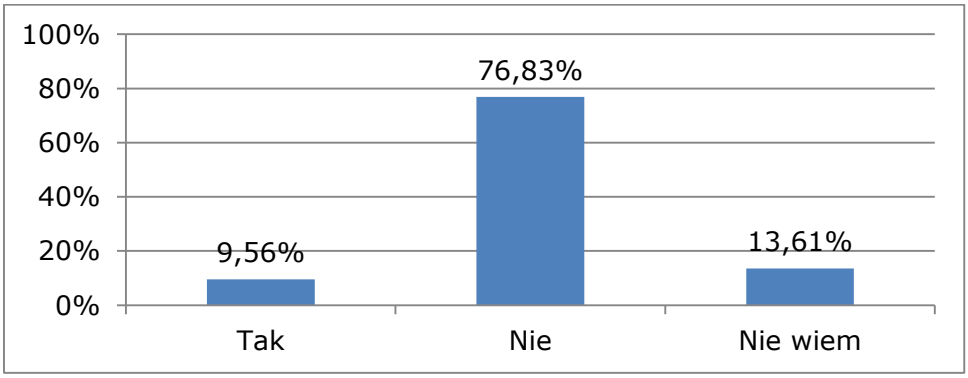

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Prawie 77% ankietowanych nie zna instytucji zajmujących się wspieraniem rozwoju przedsiębiorczości na terenie OF PN 2020. Stosowną wiedzę posiada 9,56% odpowiadających, z kolei 13,61% nie było w stanie potwierdzić znajomości tego typu instytucji.

Osoby, które wykazały się znajomością instytucji wspierających rozwój przedsiębiorczości najczęściej wymieniały: urząd pracy (20 wskazań), urząd miasta i gminy (13), Cech Rzemiosł Różnych (6 wskazań), Izbę Rzemieślniczą (4), inkubatory przedsiębiorczości (3), Izbę Gospodarczą (3). Pojawiły się również odpowiedzi takie jak: urząd marszałkowski, Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki, Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera.

Wykres 37 Z jakiego typu usług podmiotów wskazanych w poprzednim pytaniu korzystała Państwa firma? Proszę wskazać wszystkie typy usług z jakich korzystano.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Blisko połowa respondentów (46%) korzystała z usługi pozyskania potrzebnej wiedzy lub informacji. Jeden na czterech respondentów (25%) deklaruje, iż jego firma korzystała z wsparcia w rozpoczynaniu lub prowadzeniu działalności gospodarczej. Jeden na pięciu badanych wskazuje na korzystanie z usług finansowych. Pozostałe kategorie są wskazywane przez mniejszość respondentów (<20%).

Wykres 38 Jak Pan/i ocenia otrzymane wsparcie lub usługę w zakresie wspierania przedsiębiorczości? Swoją odpowiedź proszę wskazać na skali od „1" do „5", gdzie 1 oznacza „bardzo słabo", a „5" oznacza „bardzo dobrze"

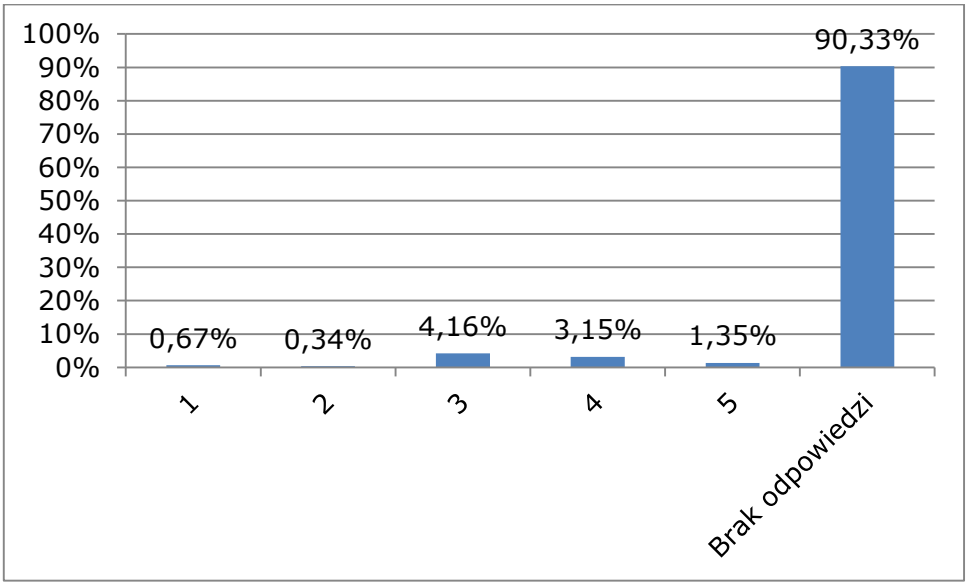

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

90,33% ankietowanych nie było w stanie udzielić odpowiedzi na pytanie dotyczące oceny otrzymanego wsparcia lub usługi w zakresie wspierania przedsiębiorczości. Pozostali respondenci częściej przyznawali oceny pozytywne (ocenę „3" – 4,16%, ocenę 4 – 3,15%, ocenę 5 – 1,35%). Negatywne opinie stanowiły 1% wszystkich odpowiedzi.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Wykres 39 Czy Państwa przedsiębiorstwo należy do stowarzyszenia branżowego, klastra lub innej organizacji skupiającej firmy?

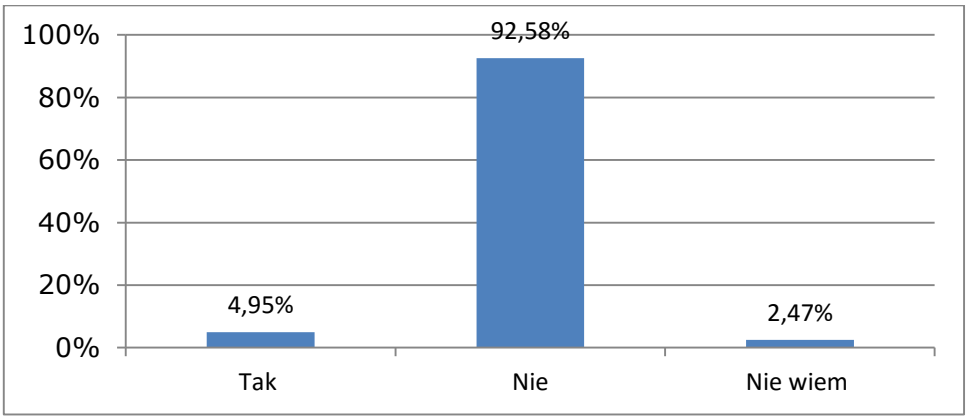

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Ponad 92% badanych przedsiębiorstw nie należy do żadnego stowarzyszenia branżowego, klastra lub innej organizacji skupiającej firmy. 2,47% respondentów nie posiada takiej wiedzy, natomiast prawie 5% firm objętych badaniem odpowiedziało twierdząco.

Wymienione stowarzyszenia branżowe, klastry lub inne organizacje skupiające firmy to: Cech Rzemiosł Różnych (11 wskazań), PSS Społem (3), Izba Rzemieślnicza (2), Grupa Producentów Roślin Zbożowych i Oleistych, Izba aptekarska, Izba Gospodarcza, Izba Lekarsko-Weterynaryjna, Stowarzyszenie Pracodawców, Kompania Węglowa, Kuria, NFZ, Polski Związek Hodowców i Producentów, Polski Związek Inżynierów i Techników, Rycerze Biznesu, Stowarzyszenie Prudniczanie, Izba Architektów, Stowarzyszenie Księgowych, Stowarzyszenie Lekarzy Weterynarii, Stowarzyszenie Psychologów Polskich.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Wykres 40 Za chwilę przeczytam Panu/Pani listę różnych działań, które władza samorządowa może podejmować w zakresie promocji gospodarczej firm. Proszę określić, w jakim stopniu poszczególne działania są potrzebne z perspektywy Państwa firmy. Każde działania proszę ocenić na skali do „1" do „5", gdzie „1" oznacza zdecydowanie niepotrzebne, a „5" bardzo potrzebne.

Organizacja zagranicznych misji gospodarczych dla firm z OF PN2020:

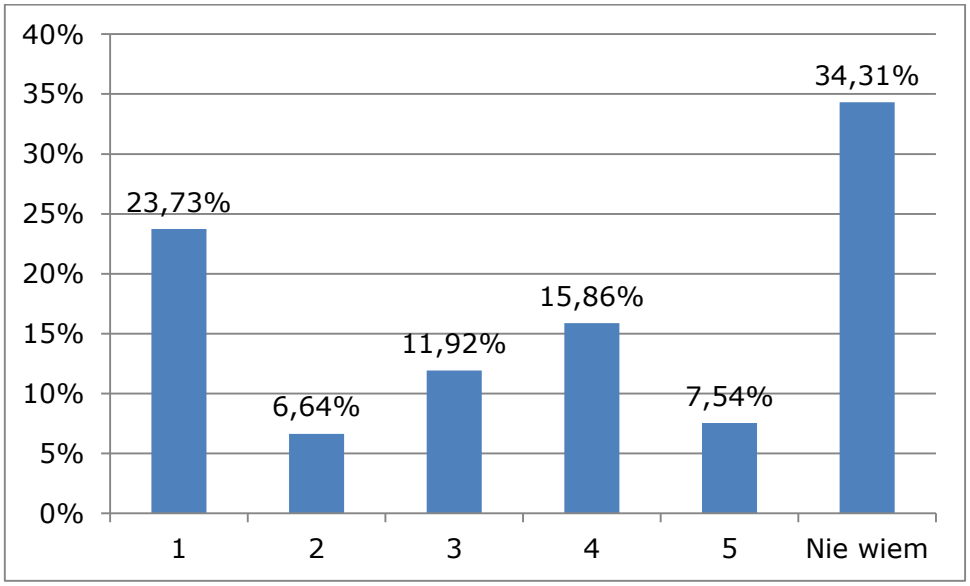

Ponad jedna piąta respondentów (23,73%) uważa, że organizacja zagranicznych misji gospodarczych dla firm z OF PN2020 jest zdecydowanie niepotrzebna. Blisko 12% badanych twierdzi, że takie działania mogą być prowadzone, ale nie są konieczne. Tylko 7,54% bardzo chętnie skorzystałoby na przeprowadzeniu takich działań. 15,86% badanych uważa, że taka organizacja jest potrzebna, ale nie konieczna. Ponad jedna trzecia badanych nie ma zdania na ten temat.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Organizacja przyjazdu firm zagranicznych do firm z OF PN2020 i organizacja spotkań z firmami lokalnymi:

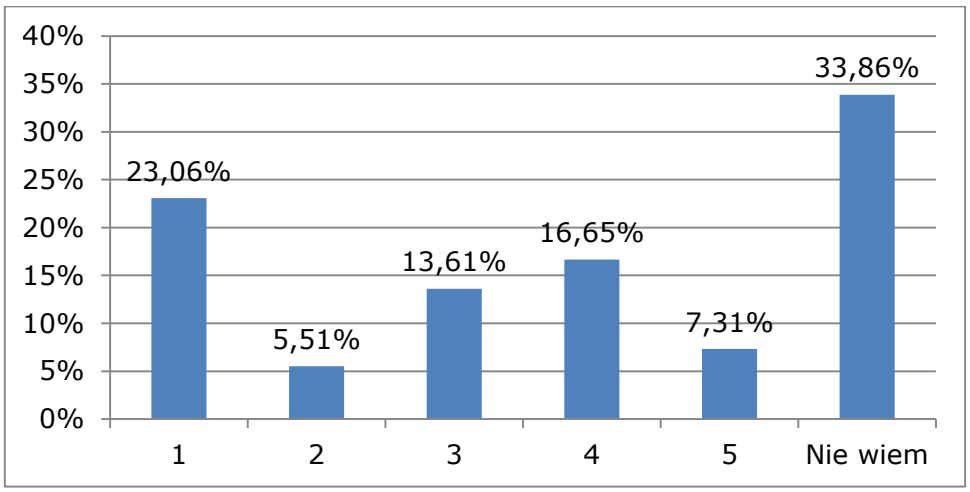

Podobnie przedstawia się sytuacja, jeżeli chodzi organizacje przyjazdu firm zagranicznych do firm z OF PN2020 i organizacji spotkań z formami lokalnymi. Ponad jedna piąta respondentów uważa takie działania za zupełnie niepotrzebne i 5,51% za niepotrzebne. Natomiast 16,65% oceniło, że takie organizacje przyjazdu firm są potrzebne. Natomiast niewiele ponad 7% badanych stwierdziło, że jest to zdecydowanie konieczne. Po raz kolejny wysoki odsetek stanowią odpowiedzi „nie wiem” (33,06%).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Organizacja konferencji i spotkań branżowych:

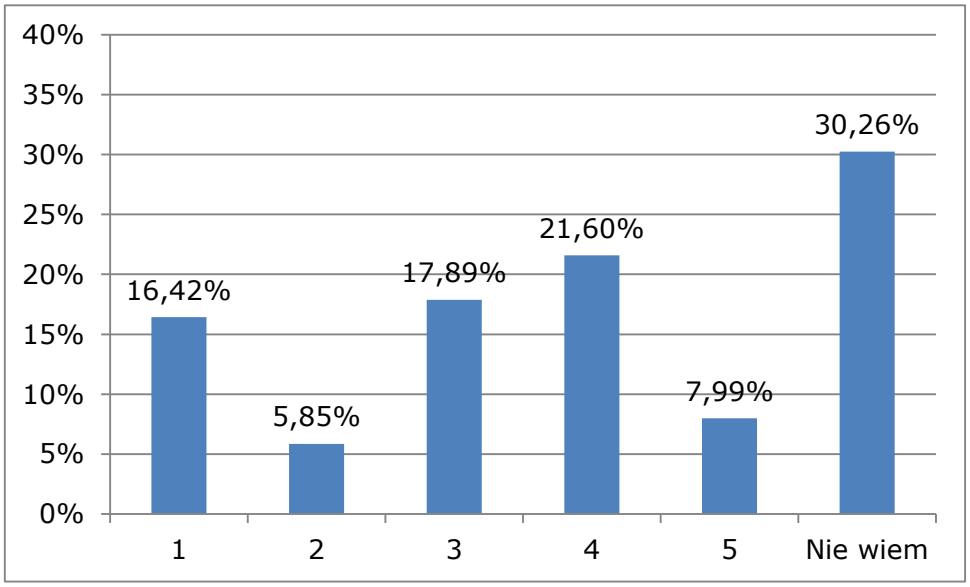

Właściciele firm są bardziej otwarci na organizowanie konferencji i spotkań branżowych. Ponad 30% badanych uważa, że takie działania są potrzebne i bardzo potrzebne. Podobnie przedstawiają się wyniki osób, które uważają takie konferencje za niepotrzebne i zdecydowanie niepotrzebne (łącznie ponad 20%). Aż 30,26% badanych nie ma zdania na temat konieczności organizowania spotkań branżowych.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Udział w krajowych targach branżowych dla firm z OF PN2020:

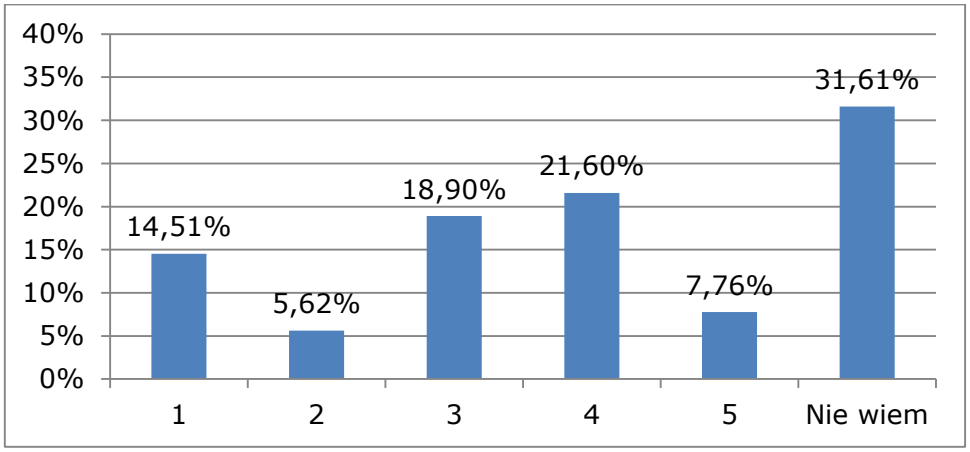

31,61% badanych nie ma zdania na temat udziału przedsiębiorstwa w krajowych targach branżowych. Jedna piąta respondentów uważa, że takie działania mogą mieć pozytywny wpływ na rozwój formy. A 7,76% zdecydowanie opowiedziało się za taką formą działania. Jednak 14,51% uważa, że udział w targach jest zdecydowanie niepotrzebny.

Udział w zagranicznych targach branżowych dla firm z OF PN2020:

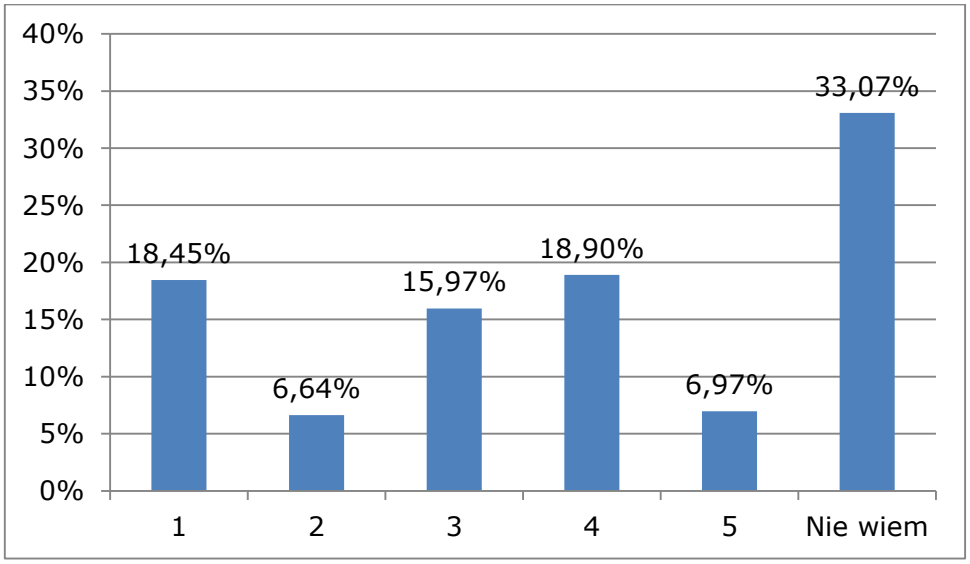

Nieco inaczej sytuacja przedstawia się, jeżeli chodzi o udział w zagranicznych targach branżowych. 18,45% badanych uważa, że tego typu działania są zdecydowanie niepotrzebne. Dodatkowo 6,64% również twierdzi, że nie ma potrzeby uczestniczenia w zagranicznych

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

targach branżowych. Łącznie blisko 30% respondentów uważa, że udział w zagranicznych targach jest potrzebny i bardzo potrzebny. Jedna trzecia badanych nie ma zdania na ten temat.

Tworzenie klastrów gospodarczych na terenie OF PN2020:

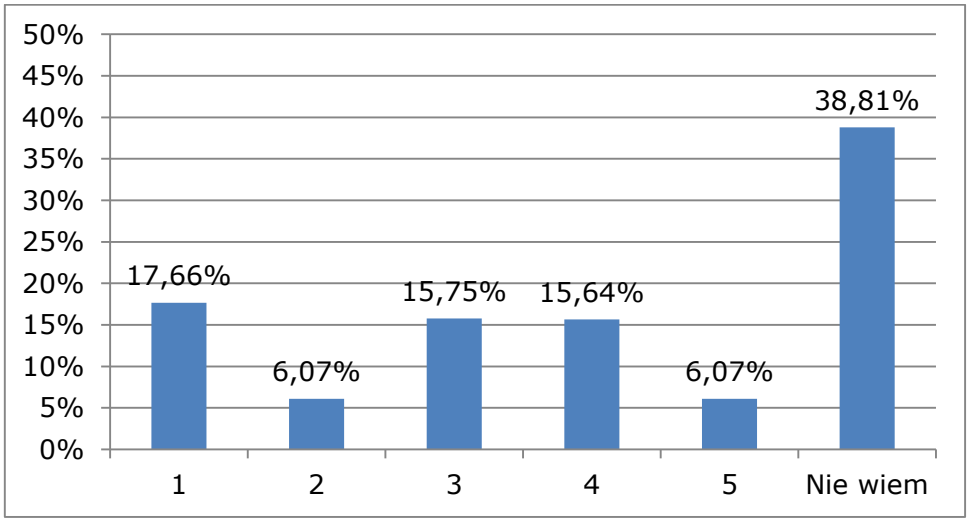

Blisko 40% badanych nie ma zdania na temat tworzenia klastrów gospodarczych na terenie OF PN2020. Niewiele ponad 17% stwierdziło, że prowadzenie takich działam jest zupełnie niepotrzebne, a 6%, że niepotrzebne. 21,71% stwierdziło, że tworzenie klastrów jest jak najbardziej potrzebne.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Wykres 41 Jak ocenia Pan/i aktualną sytuację na lokalnym rynku pracy na terenie miejscowości/powiatu, w której działa P. firma, na tle innych obszarów województwa opolskiego? Według Pana/i sytuacja na rynku pracy jest …

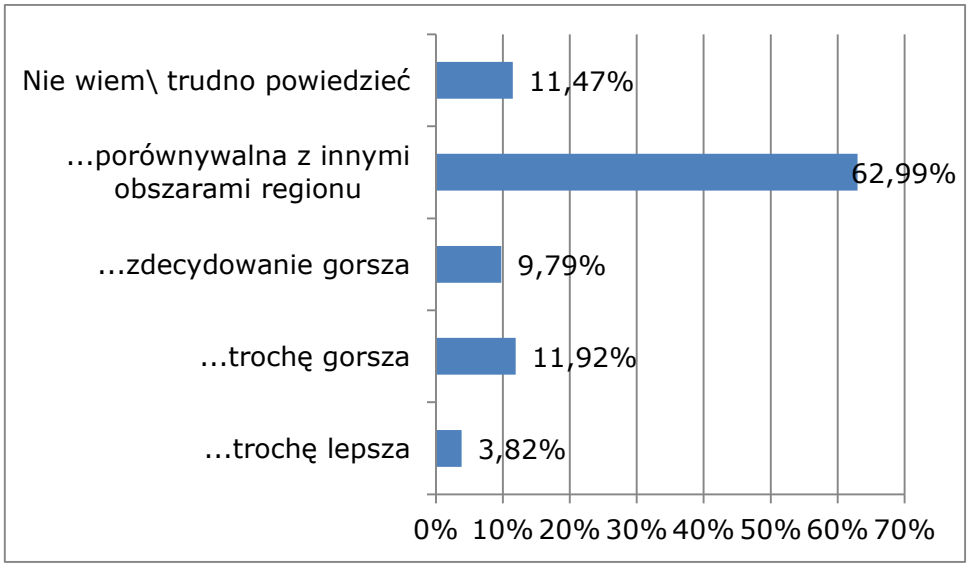

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Blisko 63% badanych twierdzi, że sytuacja na opolskim rynku pracy jest porównywalna w stosunku do innych obszarów z regionu. Tylko 3,82% spośród nich uważa, że lokalny rynek pracy jest trochę lepszy niż w innych regionach. Natomiast ponad 20% ocenia sytuację na opolskim rynku pracy jako zdecydowanie gorszą i gorszą. 11,47% badanych nie zna odpowiedzi na zadane pytanie.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Tabela 3 Jak ocenia Pan/i aktualną sytuację na lokalnym rynku pracy na terenie miejscowości/powiatu, w której działa P. firma, na tle innych obszarów województwa opolskiego? Według Pana/i sytuacja na rynku pracy jest ...

	trochę lepsza od innych obszarów w regionie	trochę gorsza od innych obszarów w regionie	zdecydowanie gorsza od innego obszaru w regionie	porównywalna z innymi obszarami regionu	Nie wiem trudno powiedzieć
Głuchołazy	0%	16%	0%	52%	32%
Korfantów	12%	4%	4%	76%	4%
Łambinowice	12%	4%	4%	76%	4%
Nysa	0%	28%	5%	67%	0%
Otmuchów	0%	50%	4%	46%	0%
Paczków	4%	8%	2%	87%	0%
Skoroszyce	8%	4%	4%	81%	4%
Biała	0%	4%	2%	50%	44%
Lubrza	14%	0%	0%	73%	14%
Prudnik	2%	8%	0%	58%	32%
Branice	2%	4%	30%	34%	30%
Głubczyce	2%	10%	61%	22%	6%
Kietrz	4%	16%	15%	53%	13%
Grodków	0%	41%	27%	31%	0%
Powiat nyski	0%	0%	0%	91%	9%
Powiat głubczycki	6%	2%	4%	81%	8%
Powiat prudnicki	2%	2%	6%	90%	0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Większość badanych ze wszystkich obszarów podkreśla, iż sytuacja w ich regionie jest porównywalna z innymi regionami. Na tle innych gmin wyróżnia się gmina Głubczyce, w której trzech na pięciu (61%) respondentów oceniło, iż sytuacja na rynku o pracy w ich gminie jest zdecydowanie gorsza niż w innych obszarach w regionie. Źle sytuację w regionie oceniają także respondenci z Grodkowa, Otmuchowa, gdzie ponad polowa respondentów oceniła, iż sytuacja jest trochę lub zdecydowanie gorsza od pozostałych gmin regionie.

Wykres 42 Jak określiłby Pan/i dostępność pracowników w zawodach związanych z Pan/i branżą na lokalnym rynku pracy?

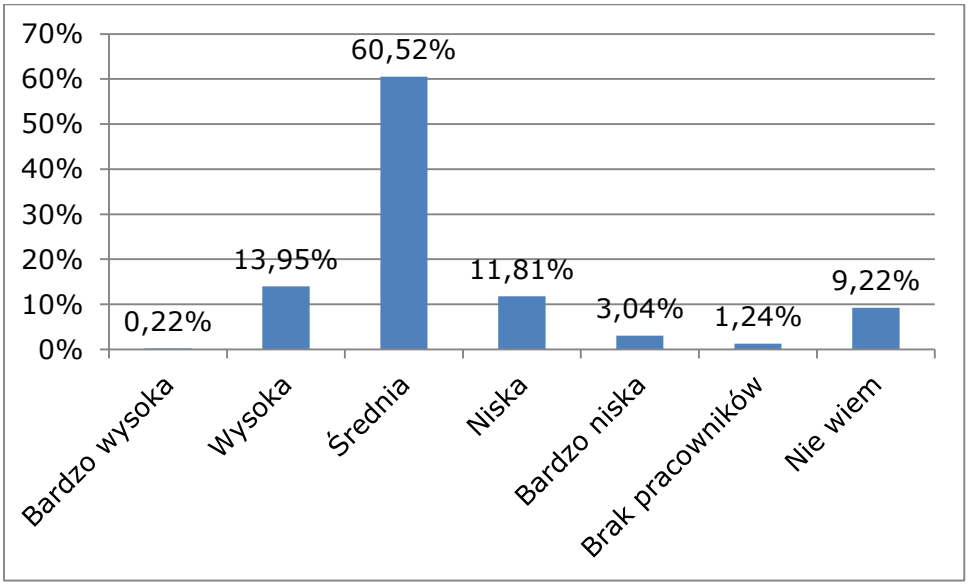

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Największa część respondentów uważa, że dostępność pracowników w zawodach związanych z branżą na lokalnym rynku pracy jest średnia (60,52%). 14% badanych uważa, że dostępność pracowników jest wysoka i bardzo wysoka. Niewielki odsetek uważa, że na lokalnym rynku pracy brakuje wyspecjalizowanych pracowników, a 14,85% ocenia, że ich dostępność jest niska lub bardzo niska. Tylko 9% badanych nie podjęło się próby oceny dostępności pracowników.

Tabela 4 Jak określiłby Pan/i dostępność pracowników w zawodach związanych z Pan/i branżą na lokalnym rynku pracy?

	wysoka	średnia	niska	brak pracowników	nie wiem
Głuchołazy	6%	46%	36%	2%	10%
Korfantów	8%	59%	31%	0%	2%
Łambinowice	20%	39%	35%	4%	2%
Nysa	0%	90%	10%	0%	0%
Otmuchów	0%	100%	0%	0%	0%
Paczków	2%	90%	4%	2%	2%
Skoroszyce	2%	89%	6%	0%	4%
Biała	19%	40%	17%	2%	23%
Lubrza	33%	63%	4%	0%	0%
Prudnik	23%	42%	19%	0%	17%
Branice	0%	32%	32%	2%	34%
Głubczyce	12%	57%	12%	4%	16%
Kietrz	36%	42%	11%	0%	11%
Grodków	33%	37%	14%	0%	16%
Powiat nyski	31%	65%	4%	0%	0%
Powiat głubczycki	8%	52%	13%	6%	21%
Powiat prudnicki	10%	80%	8%	0%	2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

W ujęciu powiatowym respondenci najwyżej oceniają dostępność pracowników w powiecie nyskim, a najniżej w powiecie głubczyckim. Z gmin najmniejszą dostępność pracowników deklarują respondenci z Głuchołazów, Korfantowa oraz Łambinowic. Największą dostępność pracowników zauważyli badani z Kietrza, Lubrzy oraz Grodkowa.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Wykres 43 Jak ocenia Pan/i siłę roboczą dostępną na lokalnym rynku pracy na terenie OF PN2020 pod względem następujących cech? Proszę dokonać oceny przy użyciu szkolnej skali ocen, gdzie 1 to ocena najniższa, a 5 to ocena najwyższa.

Poziom wykształcenia:

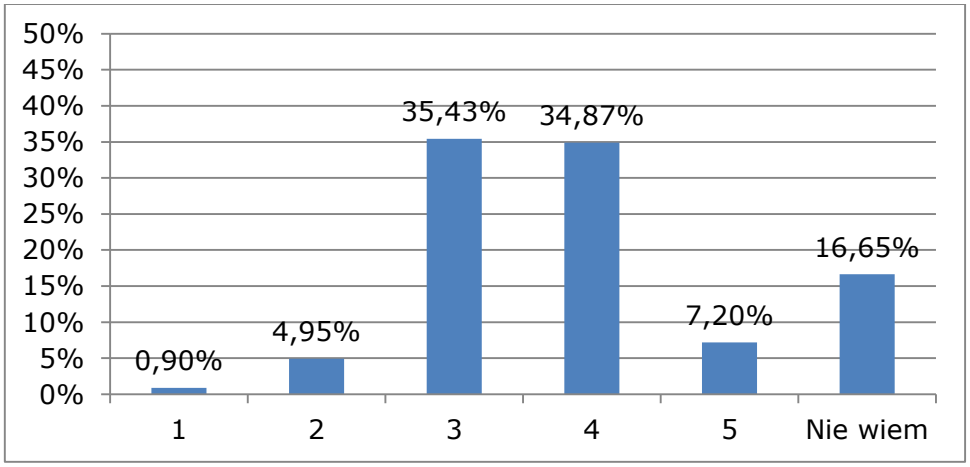

Ponad jedna trzecia respondentów uważa, że dostępna siła robocza dysponuje średnim poziomem wykształcenia (35,43%). Niewiele mniej, bo 34,87% twierdzi, że poziom wykształcenia pracowników jest nieco wyższy niż przeciętny. Tylko 0,90% badanych dało 1 punkt w pięciostopniowej skali ocen, co oznacza najniższy możliwy poziom wykształcenia. Natomiast za najwyższą oceną opowiedziało się 7,20% badanych. 16, 65% nie ma zdania na ten temat.

Kierunek wykształcenia:

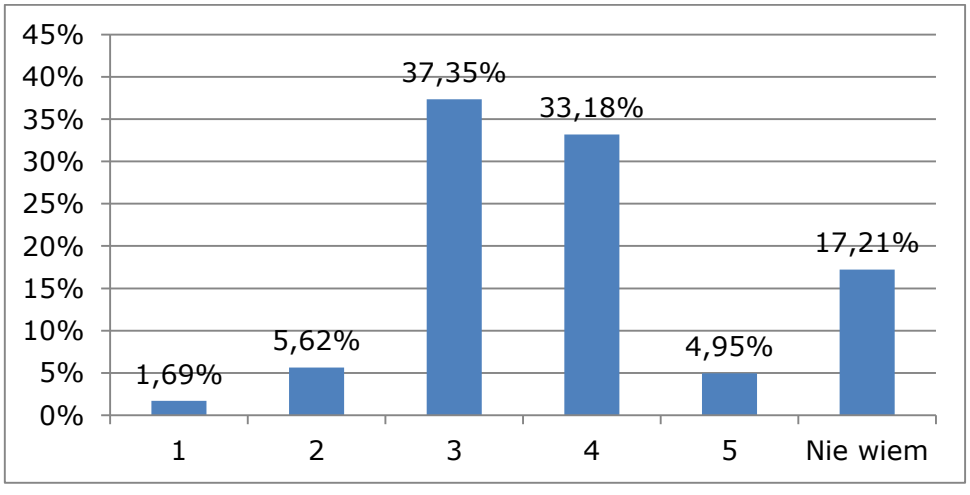

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Podobnie przedstawiają się wyniki dotyczące kierunków posiadanego wykształcenia. Blisko 5% badanych uważa, że kierunek wykształcenia jest bardzo dobry, a 33,18% wystawiło ocenę 4. Najniższą ocenę przydzieliło 1,69% badanych. Ponad 17% nie ma zdania na temat obranego kierunku wykształcenia przez osoby pracujące na lokalnym rynku.

Doświadczenie zawodowe:

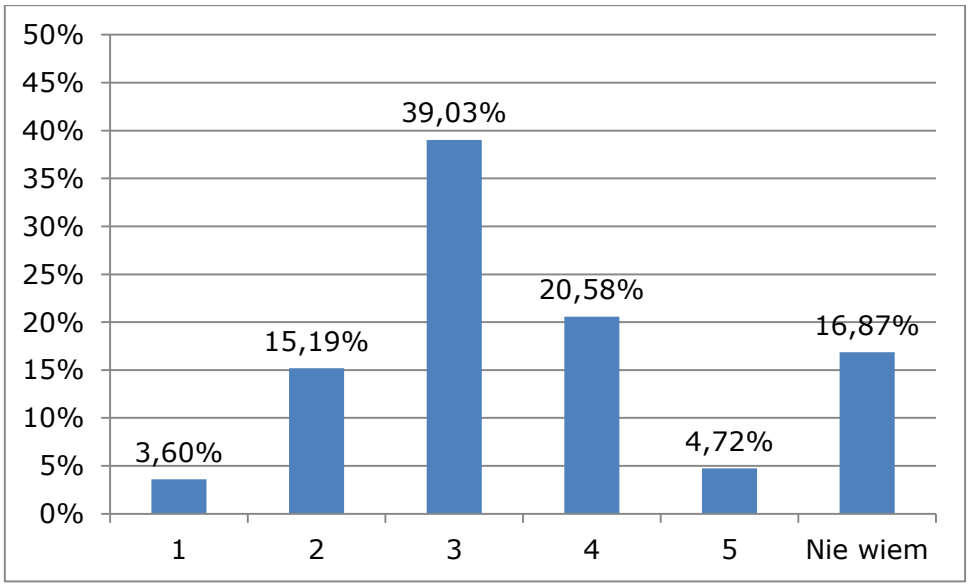

Niewiele ponad 39% badanych uważa, że siła robocza na rynku ma średnie doświadczenie zawodowe. Za nieco wyższą oceną opowiedziało się 20,58% osób. Tylko 4,72% osób uważa je za bardzo dobre. Natomiast 3,60% respondentów wstawiło najniższą możliwą ocenę. Blisko 17% respondentów nie ma zdania na temat oceny doświadczenia zawodowego siły roboczej.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Znajomość języków obcych:

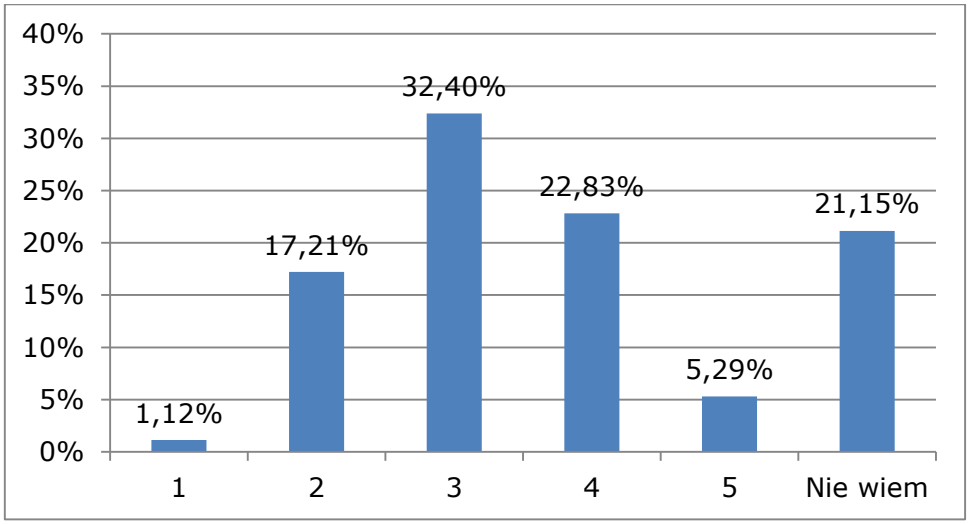

Podobne przedstawia się sytuacja, jeżeli weźmie się pod uwagę znajomość języków obcych. Tylko 5,29% badanych uważa, że umiejętność języków obcych jest bardzo dobra, a 22,83% że dobra. Natomiast 1,12% opowiedziało się za wystawieniem najniższej oceny. Bardzo duża część, ponad jedna piąta, nie ma zdania na ten temat. Ocenę trzy, czyli przeciętną wystawiło 32,40% badanych.

Podstawowe kompetencje zawodowe (np.: znajomość obsługi komputera)

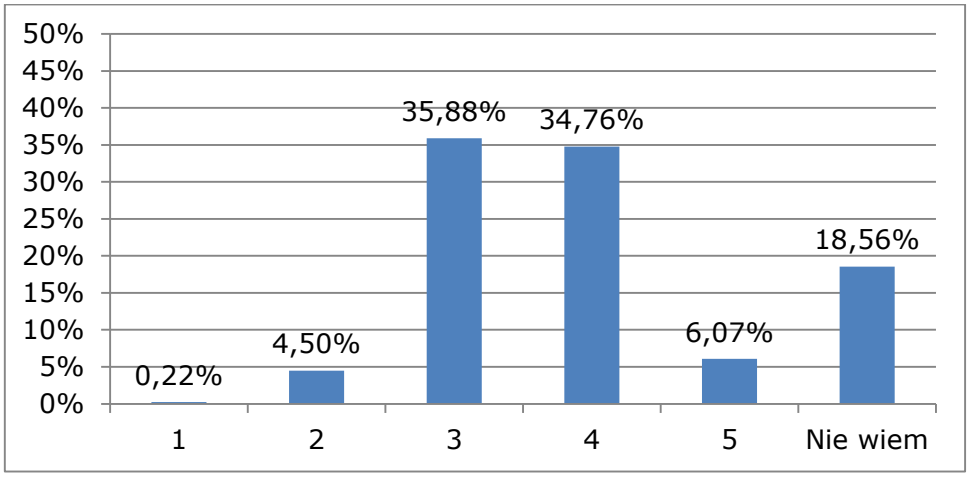

Ocena podstawowych kompetencji zawodowych dotyczy między innymi znajomości obsługi komputera. Łącznie odpowiedzi negatywnych było tylko 4, 72%, a w tym 0,22% osób wystawiło najniższą oceną, a 4,50 nieco wyższą. Znacznie większą część stanowiły odpowiedzi

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

pozytywne, które wyniosły nieco ponad 40%. Najwyższą ocenę wystawiło 6,07 % badanych, a dobrą 34,76%. Kompetencje zawodowe jako przeciętne oceniła grupa stanowiąca 35,88%. Ponownie duża część respondentów nie ma zdania na ten temat (18,56%).

Specjalistyczne umiejętności zawodowe:

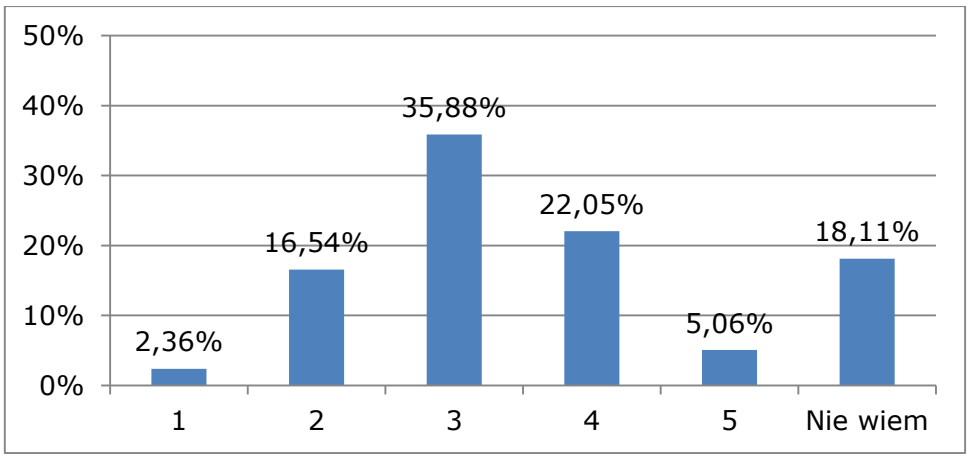

Według 5% badanych, lokalna siła robocza posiada specjalistyczne umiejętności zawodowe, co oznacza, że jest w najlepszy możliwy sposób przygotowana do funkcjonowania na rynku pracy. 22,05% wystawiło nieco gorszą ocenę 4. 35,88% badanych uważa, że siła robocza posiada dostatecznie specjalistyczne umiejętności zawodowe. Najniższą ocenę wystawiło 2,36% badanych, a 16,54% odpowiedziało, że posiadane umiejętności są bardzo niskie.

Kompetencje miękkie (np.: umiejętność pracy w grupie):

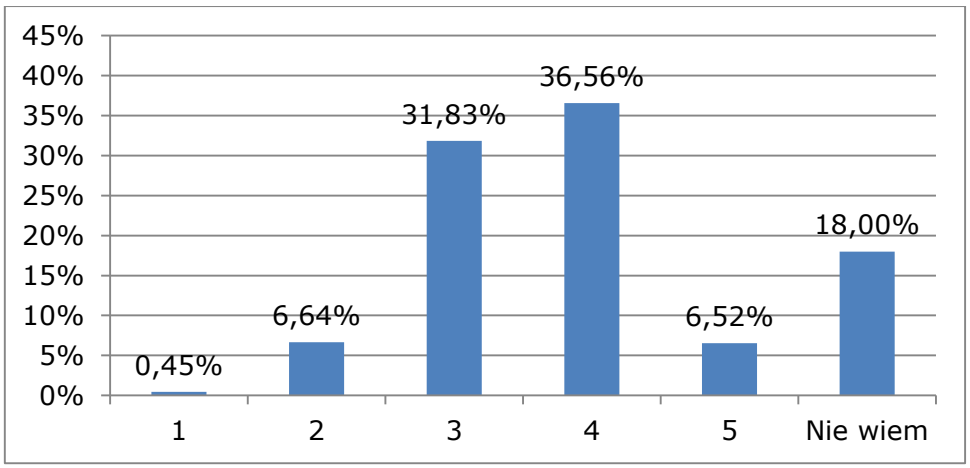

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Lepiej oceniono kompetencje miękkie posiadane prze lokalną siłę roboczą. Odpowiedzi pozytywne stanowiły ponad 40% wszystkich możliwych. Oznacza to, że siła robocza posiada np. takie umiejętności, jak współpraca w grupie. 31,83% przeciętnie ocenia posiadane kwalifikacje miękkie. Tylko odsetek 0,45% badanych najgorzej oceniło badane umiejętności, a 6,64% wystawiło ocenę dopuszczającą.

Formalne uprawnienia, certyfikaty:

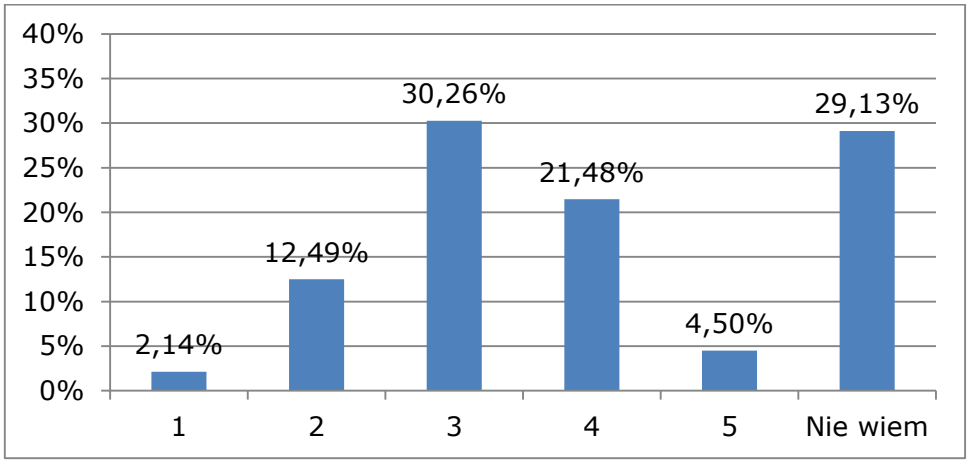

Oceniając formalne uprawnienia i posiadane certyfikaty, respondenci mieli największy problem z odpowiedzią. Świadczy o tym wysoki odsetek odpowiedzi „nie wiem", który stanowi 29,13%. Tylko 4,50% badanych bardzo wysoko oceniło posiadane formalne uprawnienia i posiadane certyfikaty. Niewiele niższą ocenę wystawiło 21,48% badanych. 30,26% dostatecznie ocenia posiadane uprawnienia oraz certyfikaty. Niewiele ponad 2% respondentów uważa, że siła robocza nie dysponuje dostatecznie dobrymi uprawnieniami formalnymi oraz certyfikatami.

Proszę krótko opisać, jaki jest wpływ bliskości Republiki Czeskiej na lokalny rynek pracy.

Zdaniem większości respondentów wpływ jest neutralny lub raczej pozytywny. Badani zwracają uwagę, iż czeski rynek pracy daje ludziom dużą szanse na znalezienie zatrudnienia. Podkreślana jest rola handlu w tym zakresie.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Wykres 44 Proszę ocenić wpływ bliskości Republiki Czeskiej na lokalny rynek pracy.

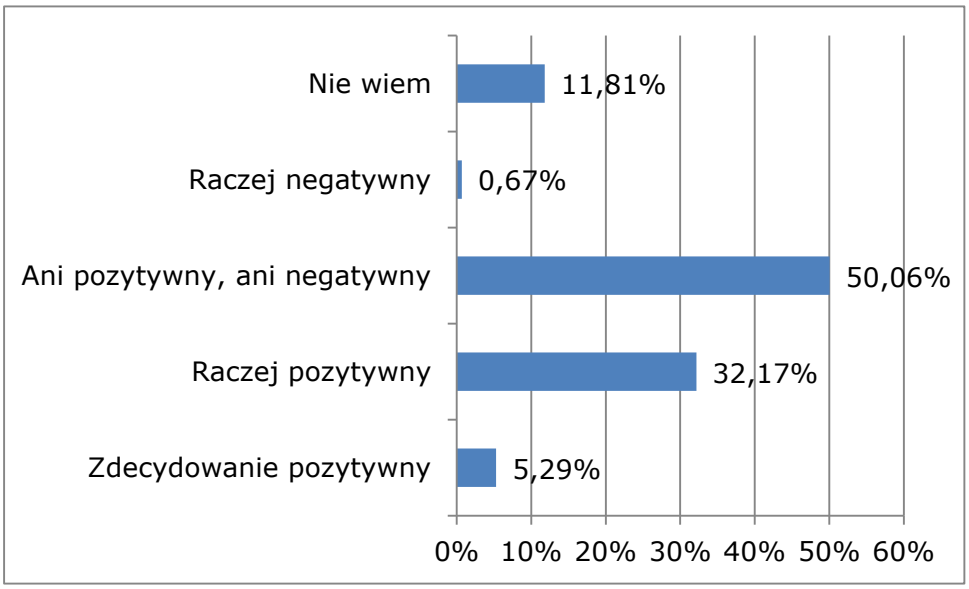

źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Blisko 12% badanych nie ma zdania na temat wpływu bliskości Republiki Czeskiej na lokalny rynek pracy. 50,06% respondentów nie zauważa ani pozytywnego, ani negatywnego wpływu. Ponad jedna trzecia twierdzi, że bliskość Czech ma pozytywny wpływ na lokalny rynek pracy. Tylko niecały 1% nie zgadza się z tą odpowiedzią, podkreślając, że wpływ ten z całą pewnością jest negatywny

Tabela 5 Proszę ocenić wpływ bliskości Republiki Czeskiej na lokalny rynek pracy.

	pozytywny	neutralny	negatywny	nie wiem
Głuchołazy	64%	36%	0%	0%
Korfantów	14%	68%	2%	18%
Łambinowice	2%	68%	2%	29%

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Nysa	45%	64%	0%	0%
Otmuchów	31%	74%	0%	0%
Paczków	65%	34%	0%	2%
Skoroszyce	55%	44%	0%	4%
Biała	40%	42%	0%	17%
Lubrza	33%	64%	0%	4%
Prudnik	60%	18%	0%	23%
Branice	34%	48%	6%	15%
Głubczyce	55%	38%	2%	6%
Kietrz	47%	44%	0%	13%
Grodków	2%	98%	0%	2%
Powiat nyski	42%	60%	0%	4%
Powiat głubczycki	4%	34%	0%	63%
Powiat prudnicki	41%	56%	0%	4%

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań

Większość respondentów neutralnie lub pozytywnie ocenia wpływ bliskości Republiki Czeskiej na lokalny rynek pracy. Wśród gmin najbardziej pozytywnie ocenili ten czynnik respondenci z Głuchołazów, Paczkowa oraz Prudnika. Najbardziej sceptyczni w tym względzie byli respondenci z Branic. W ujęciu powiatowym znaczące różnice w ocenie nie występują.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

2.3. Analiza wyników badania CAWI

Badanie zostało przeprowadzone w ramach projektu „Partnerstwo Nyskie 2020". Ankieta dotyczyła rynku pracy na terenie badanego obszaru, czyli ograniczyła się do gmin: Biała, Branice, Głubczyce, Głuchołazy, Grodków, Kietrz, Korfantów, Lubrza, Łambinowice, Nysa, Otmuchów, Paczków, Prudnik, Skoroszyce oraz powiatów Głubczyce, Nyski i Prudnicki.

W pierwszej części respondenci odpowiadali na pytanie czy obecnie pracują. W zależności od odpowiedzi, badani byli kierowani do dalszej części ankiety.

Wykres 45 Czy Pan/Pani pracuje?

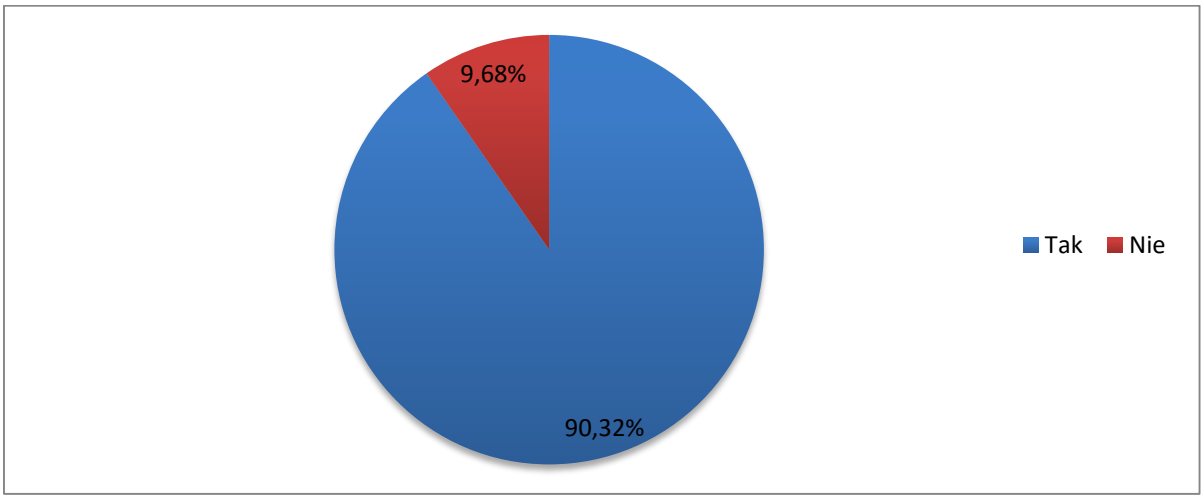

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Ponad 90% respondentów odpowiedziało pozytywnie na zadane pytanie. Tylko 10% badanych nie pracuje zawodowo. Dodatkowo osoby bezrobotne miało sprecyzować, czy w przeszłości kiedykolwiek podejmowali pracę na dłużej niż 12 miesięcy. Zdecydowana większość pracowała w przeszłości dłużej niż rok (87,5%). Aż 10% respondentów nigdy nie pracowało zawodowo przez ten okres czasu. Pozostała część, niewiele ponad 4 % podejmowało pracę, ale na krócej niż 12 miesięcy.

Wykres 46 Czy Pan/Pani pracował/a w przeszłości (dłużej niż 12 miesięcy)?

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

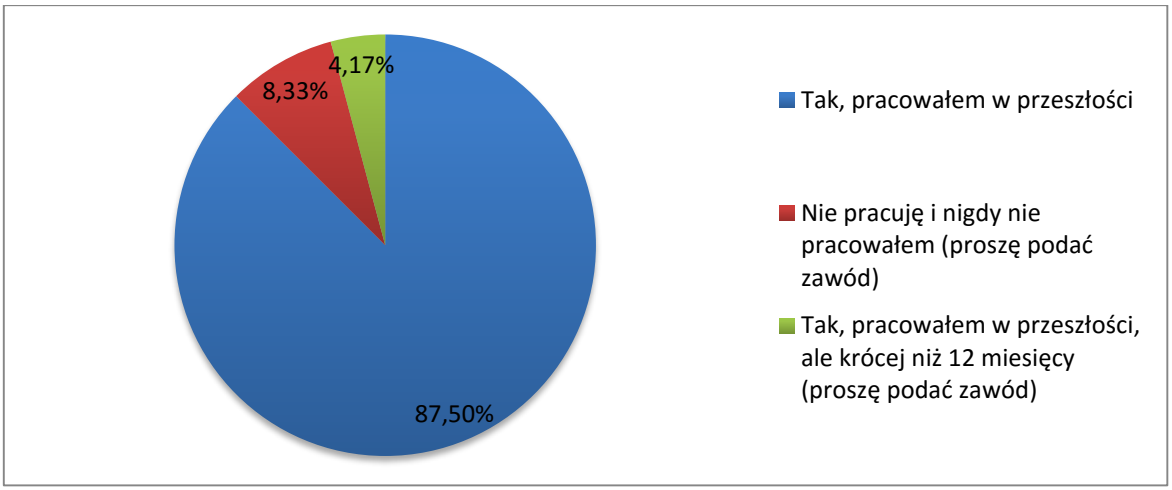

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Spośród osób nigdy pracujących przez okres dłuższy niż 12 miesięcy najwięcej respondentów z zawodu jest nauczycielami. Jednak można też wymienić urzędników, właścicieli firm, zawodowych żołnierzy oraz kucharki, kelnerki i sekretarki.

Tabela 6 Czy Pan/Pani pracował/a w przeszłości (dłużej niż 12 miesięcy)?

Wymienione odpowiedzi
nauczycielka języka polskiego
urzędnik
nauczyciel
żołnierz zawodowy
sekretarka
brak ofert pracy.
właściciel firmy
przemysł
pracownik państwowy , inżynier
kucharka, kelnerka

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

W kolejnym pytaniu, bezrobotni odpowiadali na pytanie jaką pracę chcieliby wykonywać. Jak się okazało, niewiele osób nadal chciałoby pracować w zawodzie nauczyciela (1 osoba). Odpowiedzi ograniczyły się do prac na stanowisku urzędnika (1), dziennikarza (1), związanych ze sprawami obronnymi (1) oraz pracą chałupniczą w domu (1). Dodatkowo jeden z respondentów opowiedział się za pracą w administracji publicznej na stanowisku burmistrza Nysy.

Tabela 7 Jaką pracę chciałby Pan/Pani wykonywać?

nauczycielka języka polskiego
biurowo-administracyjną, w zawodzie
urzędnik
chałupniczą bez wychodzenia z domu.
nauczyciel
burmistrz nysy
dziennikarstwo
administracja samorządowa
sprawy obronne, reagowanie kryzysowe
nauczyciel, urzędnik

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Spośród badanych najwięcej osób bezrobotnych chciałoby pracować w pełnym wymiarze godzin (15). Po jednej odpowiedzi przypadło na warianty prowadzenia własnej działalności gospodarczej oraz pracowania na część etatu. Nikt z badanych nie opowiedział się za wykonywaniem pracy dorywczej, co może być związane z chęcią znalezienia stałej pracy.

Warto zwrócić uwagę, że oczekiwania finansowe są dosyć wysokie, co oznacza brak znajomości sytuacji na polskim rynku pracy. Spośród osób niepracujących, aż połowa chciałaby zarabiać powyżej 2 500 zł, w tym jedna osoba odpowiedziała, że chciałaby zarabiać powyżej 12 tys. zł. Tylko 40% osób oczekiwania finansowe ma niższe niż 2000 zł.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Wykres 47 W jakim wymiarze Pan/Pani chciałby/chciałaby pracować?

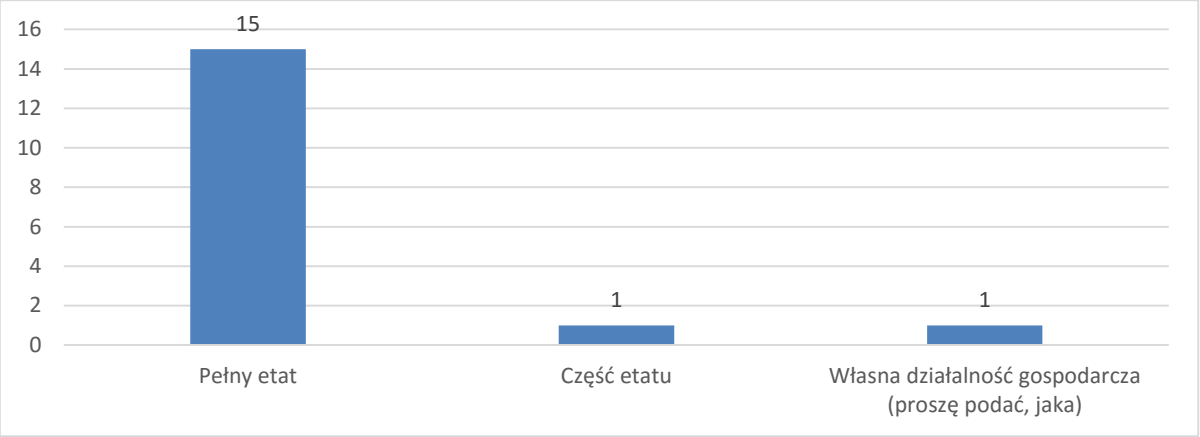

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Ponad połowa ankietowanych byłaby chętna do podjęcia pracy „od zaraz". Blisko 90% z nich chciałoby pracować w pełnym wymiarze godzin. Tylko jedna osoba podjęłaby się pracy na część etatu, a inna założyłaby własną działalność gospodarczą. Warto jednak zwrócić uwagę, że grupa blisko 17% nie byłaby chętna do pracy, pomimo stworzenia takiej możliwości. Wynika to z akurat przechodzącej choroby, faktu macierzyństwa i koniecznością zajmowania się małymi dziećmi, odbywania stażu lub po prostu niechęci do podejmowania jakiejkolwiek pacy zawodowej.

Wykres 48Czy gdyby zaproponowano Panu/Pani dzisiaj pracę, od kiedy byłby Pan/Pani

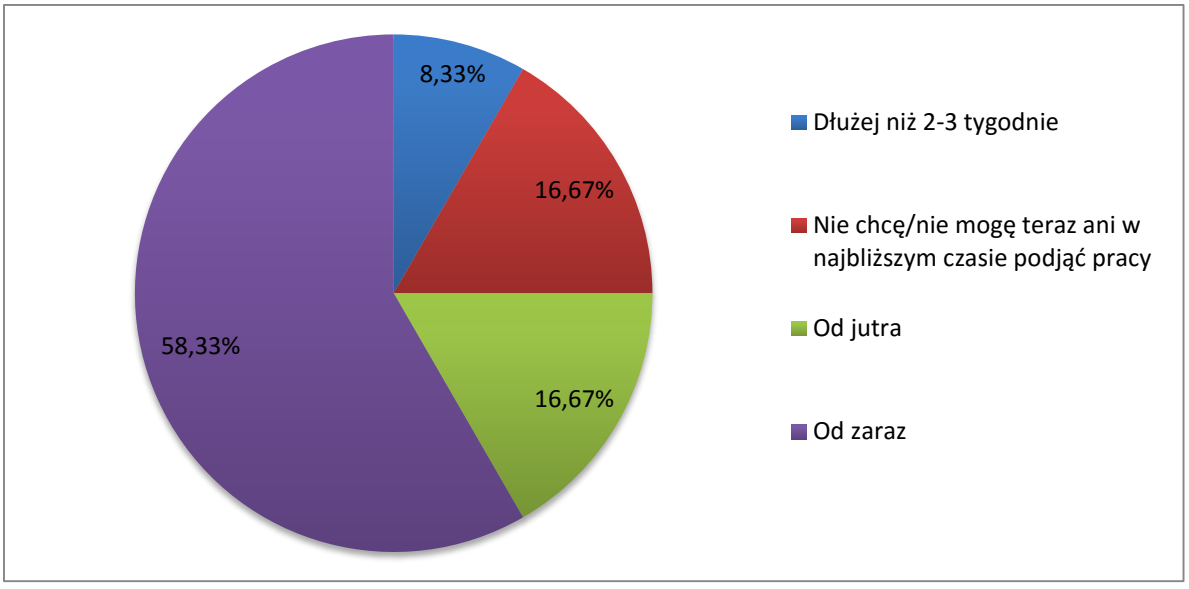

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

100% respondentów w przeszłości próbowało znaleźć pracę, a za najlepsze źródło do poszukiwania ofert uznali Internet. Pojedyncze osoby poszukiwały pacy przez urząd, kontakt bezpośredni z pracodawcami oraz składanie wniosków do konkursów. Najlepszym sposobem na znalezienie pracy okazały się samodzielne poszukiwania w Internecie oraz przeglądanie ofert w Urzędzie Pracy.

Tabela 8 Czy zdarzyło się Panu/Pani szukać pracy?

urząd pracy, samodzielne poszukiwanie.	3
rozmowy kwalifikacyjne	1
bezpośredni kontakt z pracodawcą	1
zakończenie służby wojskowej	1
wysłanie	1
Internet	4
składanie wniosków do konkursów	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Osoby bezrobotne poszukiwały pracy nie tylko w swoim miejscu zamieszkania, ale także w gminie i poza powiatem. Odpowiedzi były bardzo rozbieżne i nie ograniczały się do jednego terenu. Każdy z respondentów wybrał inną odpowiedź. Wyniki najlepiej prezentuje tabela znajdująca się poniżej.

Tabela 9 Gdzie szukał Pan/Pani pracy?

W Swoim Miejscu Zamieszkania
W Prudniku
W okolicy Prudnika
W Nysie
Poza powiatem
W Głubczycach
W okolicy Głubczyc

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Zdecydowana większość respondentów poszukiwała pracy w swoim zawodzie. Jednak ponad 21% badanych nie ograniczało się do przeglądania ofert pracy związanych z wyuczonym zawodem.

Wykres 49 Czy Pan/Pani szukał/szukała pracy w wyuczonym zawodzie?

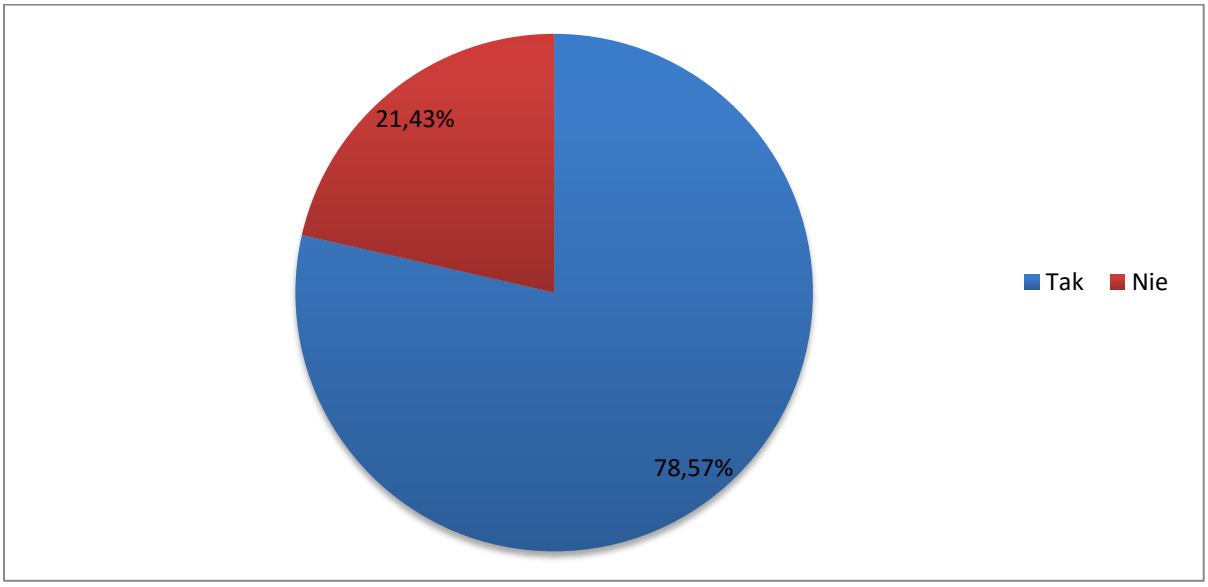

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Jedna trzecia badanych bezrobotnych poszukiwała pracy w zawodzie nauczyciela. Natomiast ponad 11% badanych wskazało na zawód pedagoga. Należy podkreślić, że nauczycie to odpowiednio wykształcona i przygotowana osoba, która świadczy usługi edukacyjne. Natomiast pedagog to osoba wspierające dyrektora placówki oraz nauczycieli, którzy podlegają mu merytorycznie. Warto zwrócić także uwagę, że ponad 10% badanych nie posiada żadnego wyuczonego zawodu. Pozostałe odpowiedzi uwzględniały takie zawody jak archiwista czy księgowy (11,11%) oraz pracownik ds. obronnych (11%).

Tabela 10 Czy Pan/Pani szukał/szukała pracy w wyuczonym zawodzie?

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

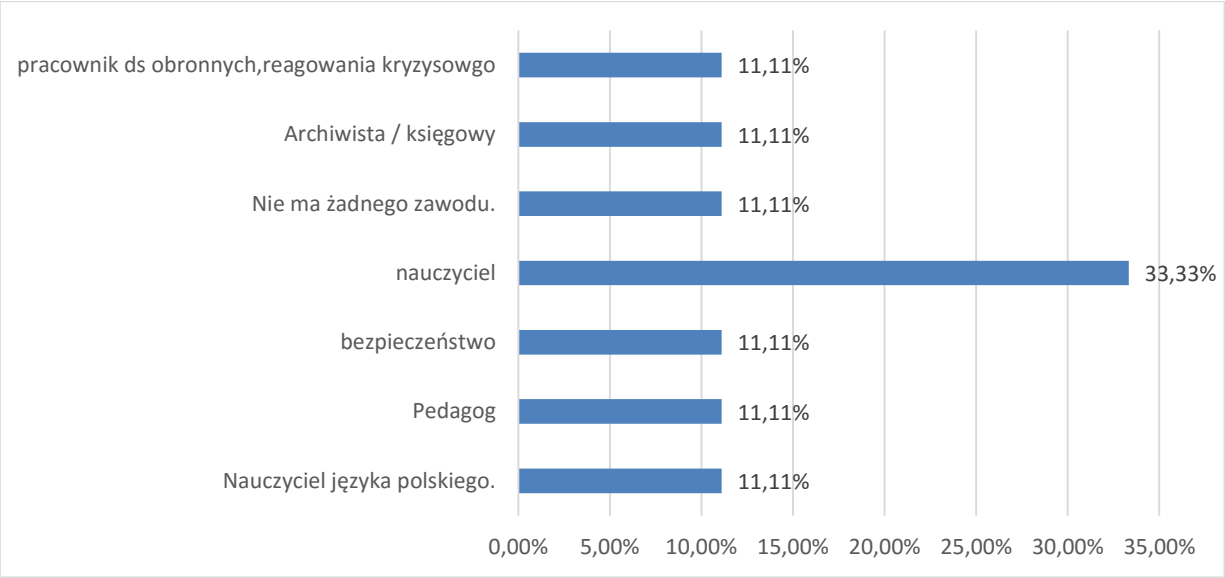

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Na kolejne pytania odpowiadały już tylko osoby pracujące zawodowo, czyli ponad 90% respondentów. Aż 80% spośród nich posiada umowę o pracę na czas nieokreślony, a tylko 3% prowadzi własną działalność gospodarczą. Blisko 10% respondentów pracuje na czas określony, co może wiązać się z dalszymi poszukiwaniami na rynku pracy.

Tabela 11 W jakiej formie umowy obecnie Pan/Pani pracuje?

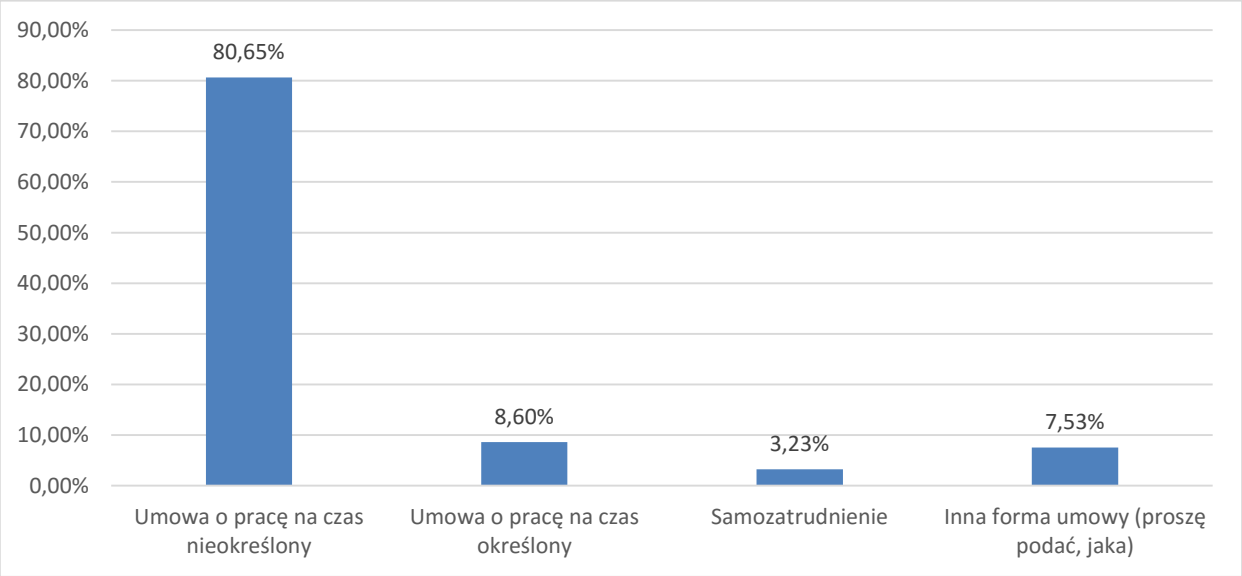

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Zdecydowana większość zatrudniona jest w sektorze prywatnym (66%). Zaskakujący może być fakt, że żaden z ankietowanych nie pracuje w sektorze publicznym. Ponad jedna trzecia zatrudniona jest w innym przedsiębiorstwach, które stanowią spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i stowarzyszenia (po jednej odpowiedzi).

Wykres 50 W jakiego rodzaju podmiocie Pan/Pani pracuje?

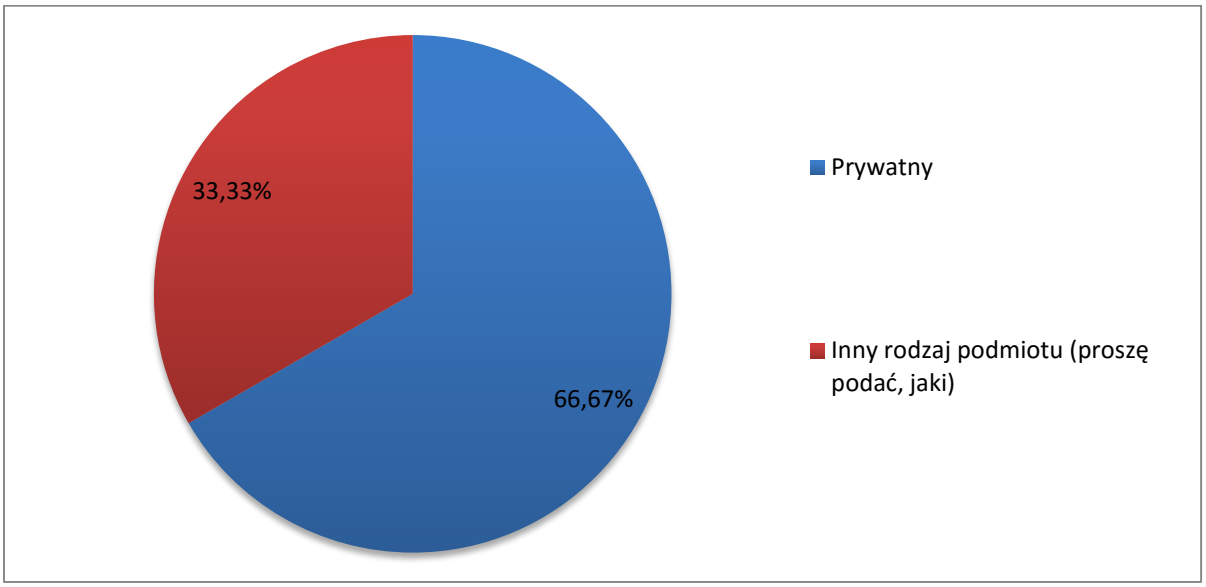

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Największa część respondentów, w obecnym miejscu zatrudnienia, pracuje w przedziale od pół roku do 10 lat (50 osób). Blisko połowa mniej zatrudniona jest w danej firmie od minimum 11 do 20 lat. Tylko jedna badana osoba w obecnym miejscu pracy jest zatrudniona od 34 lat. Nieco inaczej przedstawia się sytuacja, jeżeli chodzi o ogólny staż pracy. Najwięcej ankietowanych, aż trzydziestu siedmiu, odpowiedziało, że na rynku pracy funkcjonuje 11-20 lat. Niewielu mniej posiada staż pracy do 10 lat. Natomiast 10 osób zawodowo pracuję ponad 31 lat.

Tabela 12 Ile lat Pan pracuje

W obecnym miejscu pracy	Liczba odpowiedzi	Ogólny staż pracy	Liczba odpowiedzi
0,5-10	50	0,5-10	28
11-20	26	11-20	37
21-30	9	21-30	11

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

31-40	1	31-40	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Ponad połowa respondentów jest zadowolona ze swoich zarobków. 55,56% badanych twierdzi, że obecne dochody wystarczają na wszystkie bieżące potrzeby i niewielkie oszczędności. Blisko jedna czwarta ankietowanych uważa, że dochody zaspokajają tylko podstawowe potrzeby. Niepokojące może być to, że prawie 15% odpowiedziało, że zarobki nie pozwalają im na spokojne zaspokojenie nawet podstawowych potrzeb.

Wykres 51 Jak wysokie są Pana/Pani obecne dochody?

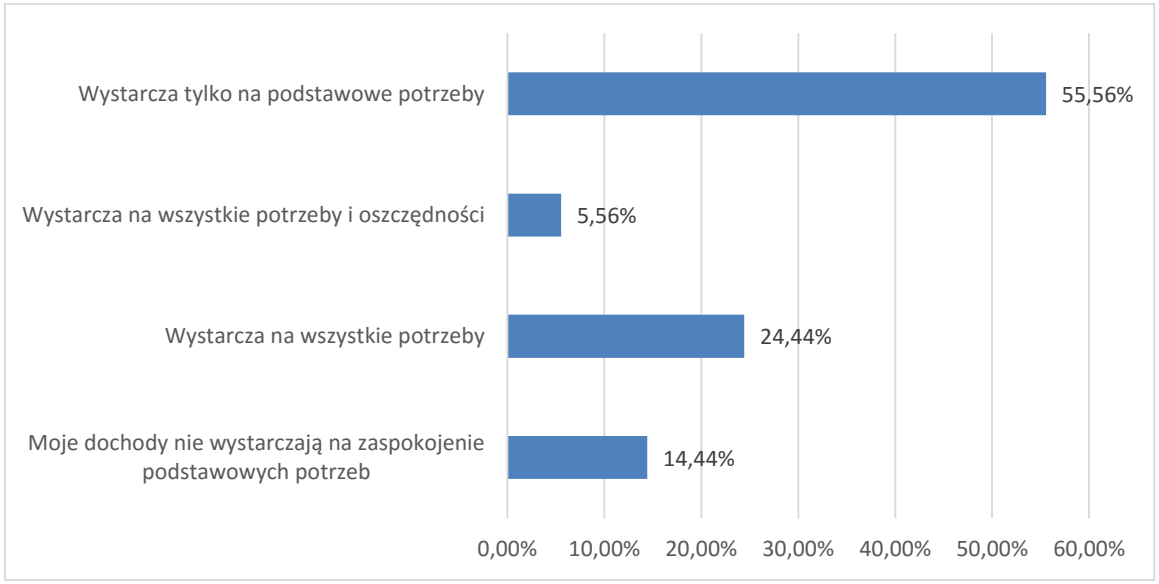

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

W kolejnej części respondenci odpowiedzieli na pytanie o miejsce pracy. Ponad 15% osób zatrudnionych jest w miejscowości Głuszyce. Niewiele mniej, bo 13% w Prudniku i Paczkowie (11%). Pozostałe osoby pracują w Grodkowie (9%), Lubrze (8%), Branicach (8%) i Białej (8%). Tylko 6% osób zatrudnionych jest w Nysie, 5% w Skoroszycach i w pozostałych gminach, tj. Wiązów, czy Oława (6).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Wykres 52 Gdzie obecnie Pan/Pani pracuje? Proszę podać gminę.

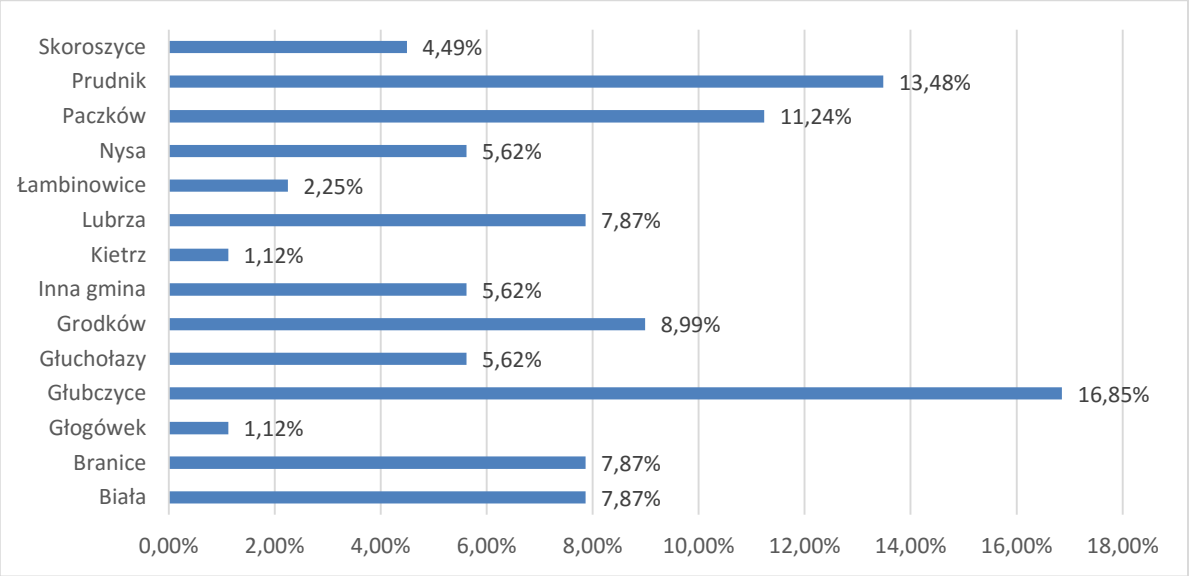

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Najwięcej badanych respondentów pracuje w usługach dla ludności – 52%. Przez to pojęcie rozumiana jest dostawa i naprawy systemów dostarczania wody, energii oraz administracja publiczna. Blisko 15% badanych świadczy usługi edukacyjne, na stanowisku nauczyciela lub pedagoga. Natomiast 8% pracuje w finansach lub ubezpieczeniach.

Wykres 53 W jakiej branży Pan/Pani pracuje?

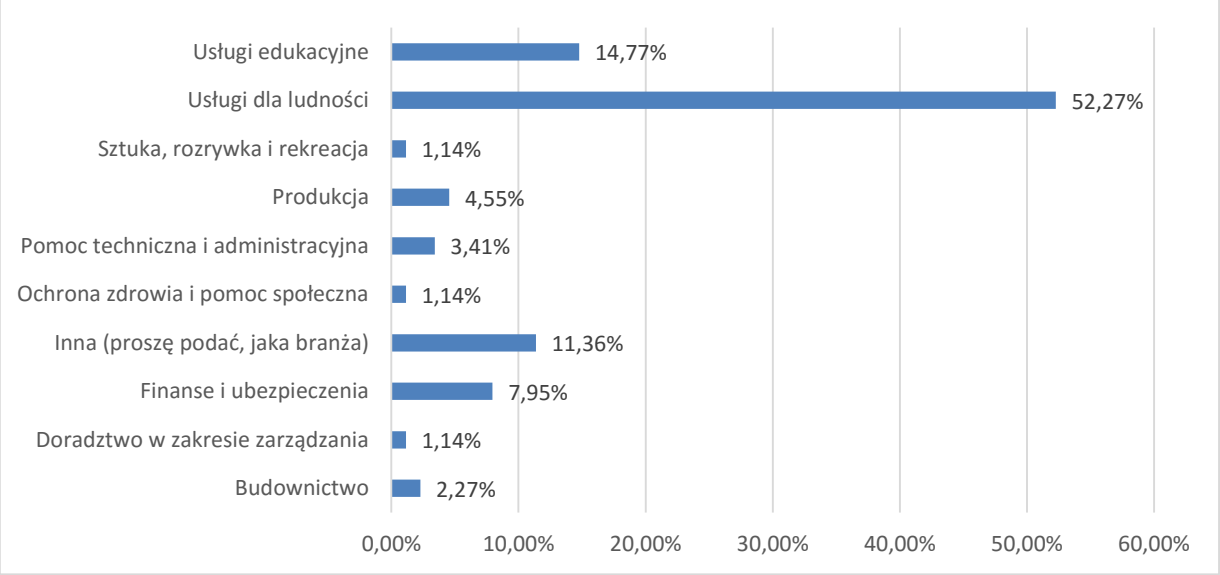

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Respondenci pracują także w innych branżach, takich jak administracja publiczna (19%) oraz samorządowa (27%). Pozostała część badanych świadczy usługi komunalne, pogrzebowe i tartaczne (blisko 10%). Jeden na dziesięciu badanych zatrudnionych jest w Straży Miejskiej.

Wykres 54 W jakiej innej branży Pan/Pani pracuje?

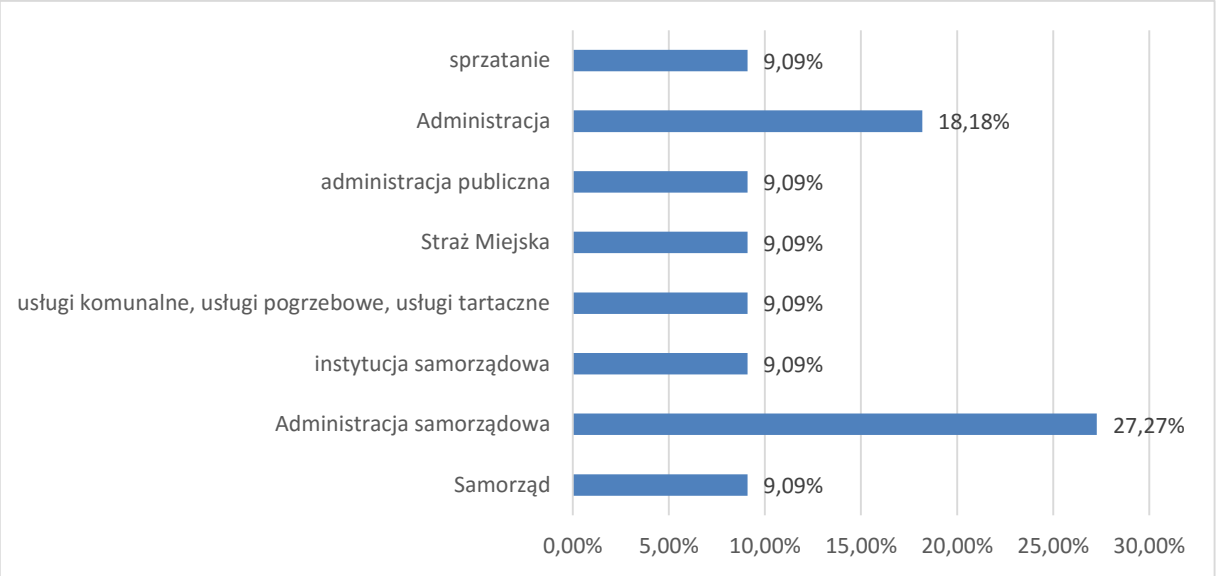

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Większa część respondentów jest zadowolona ze swojej sytuacji zawodowej. Ponad jedna trzecia badanych oceniła swoją sytuację zawodową jako przeciętną (34,41%). Niewiele ponad 15% jest bardzo zadowolonych ze swojej sytuacji. Natomiast tylko 5% respondentów uważa, że ich sytuacja zawodowa jest bardzo zła.

Wykres 55 Proszę na skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza najniższą ocenę (zła sytuacja zawodowa), a 5 najwyższą (dobra sytuacja zawodowa), ocenić swoją sytuację zawodową.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

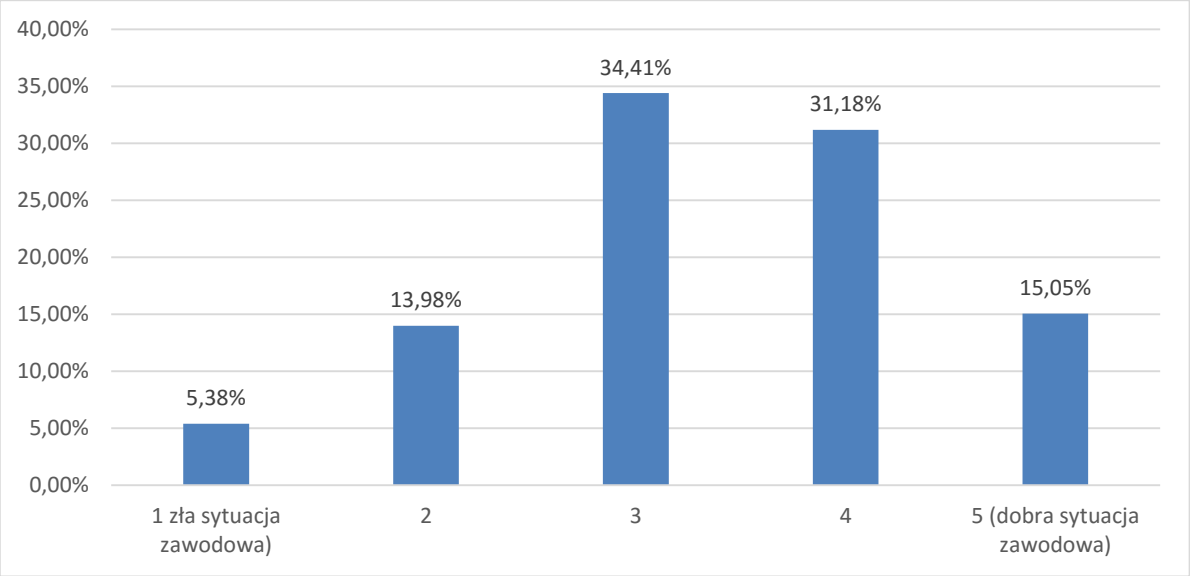

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

W kolejnej części respondenci zostali zapytanie o znajomość języków obcych. Jak można było się spodziewać najwięcej osób zna język angielski (blisko 70%). Niewiele mniej, włada językiem rosyjskim (46%) i niemieckim (30%). Co więcej, blisko 19% osób potrafi porozumiewać się w języku francuskim. Jak się okazało, także ukraiński, niderlandzki, czeski oraz hiszpański są popularne wśród mieszkańców tego regionu. Znajomość języków obcych może pomóc na rynku pracy, dlatego wyniki te wyglądają bardzo optymistycznie.

Wykres 56 Proszę podać wszystkie języki, jaki Pan/Pani zna.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

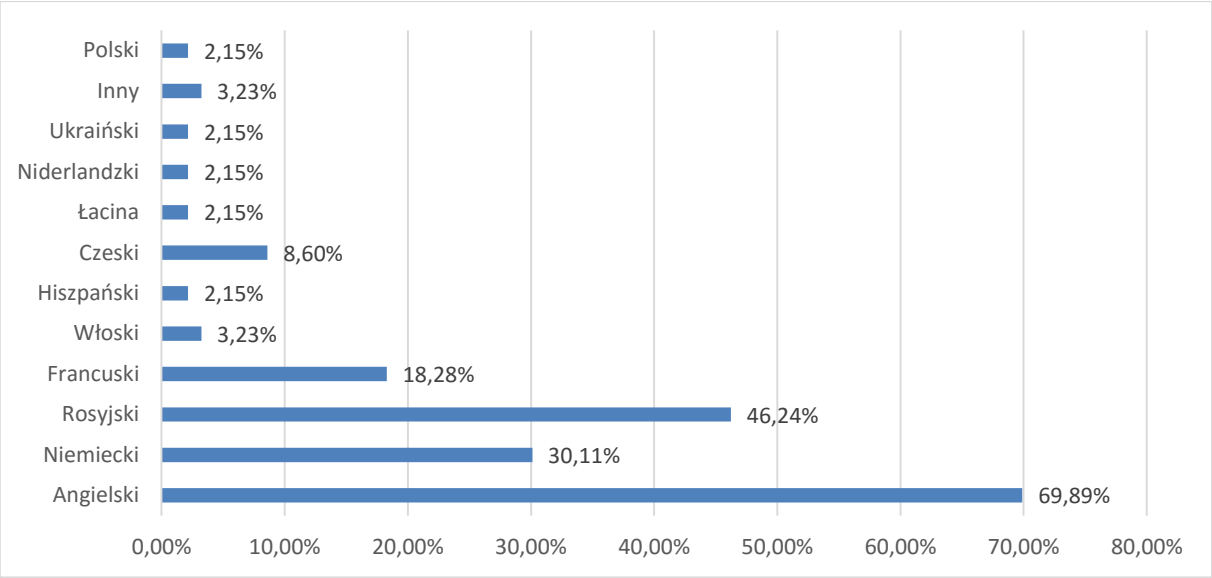

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Ankietowani najchętniej podjęliby się pracy w usługach dla ludności. Jeżeli pojawiłaby się możliwość zmiany pracy, niewiele ponad 40% osób wyraziłoby taką chęć. Związane jest to przede wszystkim z możliwością stałego zatrudnienia. Blisko 8% respondentów wybrałoby branże związaną ze sztuką, rozrywką i rekreacją. Tylko 5% osób wybrałoby pracę w finansach i ubezpieczeniach oraz w doradztwie w zakresie zarządzania. Badani nie byliby chętni do podjęcia pracy fizycznej, ponieważ tylko 4% z nich byłoby do tego zdolnych. Niewiele ponad 2% podjęłoby się pracy w firmach informatycznych, co zapewne związane jest z brakiem odpowiedniego wykształcenia w tej dziedzinie.

Wykres 57 W jakiej branży Pan/Pani chciałby/chciałaby pracować? Proszę wybrać jedną

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

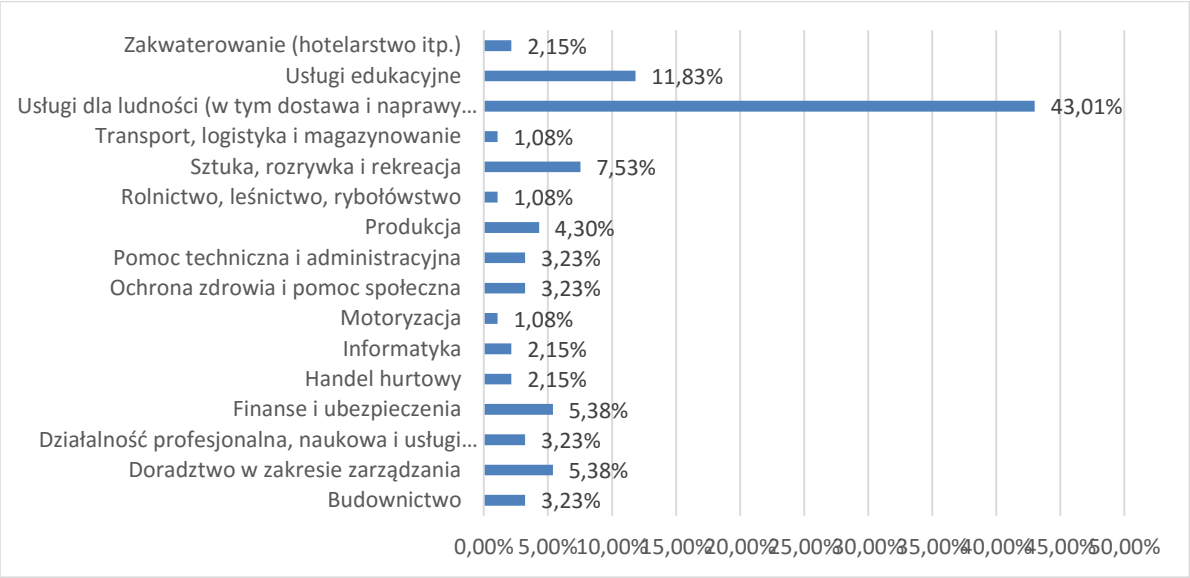

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Respondenci bardzo chętnie skorzystaliby z dodatkowych działań, które mogłyby przyczynić się do znalezienia nowego zatrudnienia. Ogólny udział odpowiedzi o charakterze pozytywnym był bardzo duży. Najchętniej skorzystano by z dodatkowych kursów oraz szkoleń, które mogłyby zwiększyć umiejętności praktyczne badanych (93%). Blisko 89% z nich chętnie wzięłoby udział w stażu, czy dodatkowych zajęciach teoretycznych w miejscu pracy. Gdyby była taka potrzeba niewiele ponad 60% badanych podjęłoby naukę w szkole wyższej. Zapewne udział pozytywnych odpowiedzi byłby jeszcze większy, gdyby było można liczyć na dofinansowanie z urzędu. Respondenci nie wykluczają także przekwalifikowania, ponieważ ponad połowa badanych wykazuje taką chęć. Respondenci byli by także bardziej chętni do migracji krajowej (38%) niż do migracji zagranicznej (28%).

Wykres 58 Czy w celu znalezienia zatrudnienia byłby/byłaby Pan/i gotowy/a do podjęcia wymienionych działań?*

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

***** Wynik stanowi skumulowany % odpowiedzi pozytywnych, tj. tak i zdecydowanie tak.

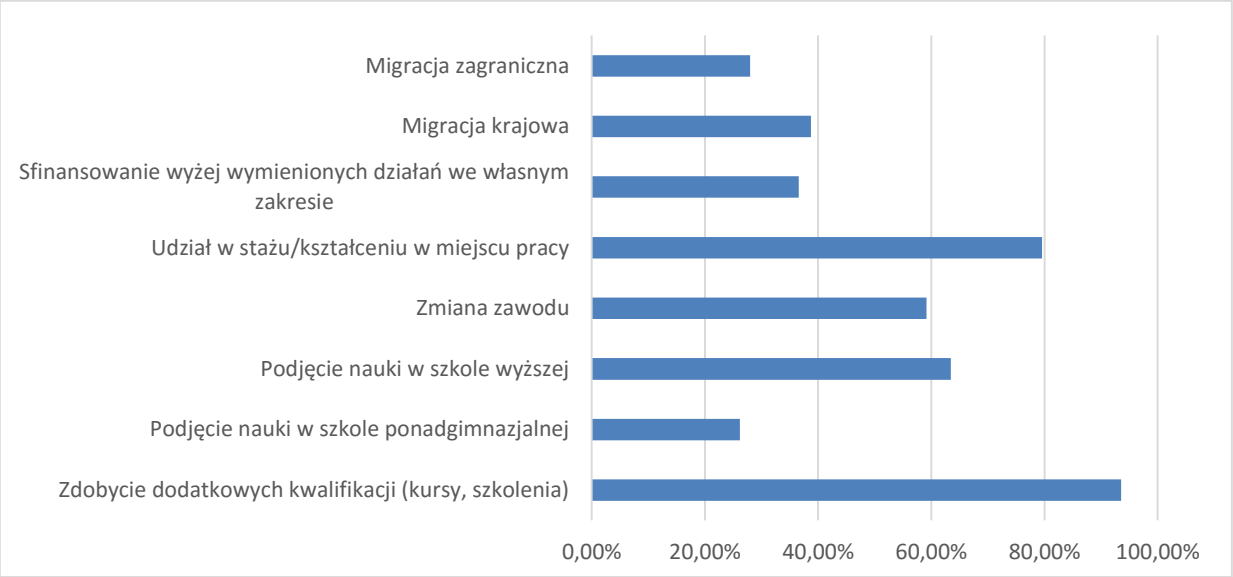

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

W przypadku prowadzeni własnej działalności gospodarczej, ponad połowa badanych wyrażałaby taką chęć, albo już zarządza własną firmą. Najwięcej respondentów podjęłoby się takiego zadania, jednak nie uważa, żeby kiedykolwiek taka sytuacja była możliwa. Blisko 7% jest w trakcie planowania własnej działalności, co oznacza, że w najbliższej przyszłości pojawią się nowe firmy na rynku. Natomiast blisko 40% badanych nie byłoby chętnych do samozatrudnienia.

Wykres 59 Czy chciałby/chciałaby Pan/Pani prowadzić własną działalność gospodarczą?

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

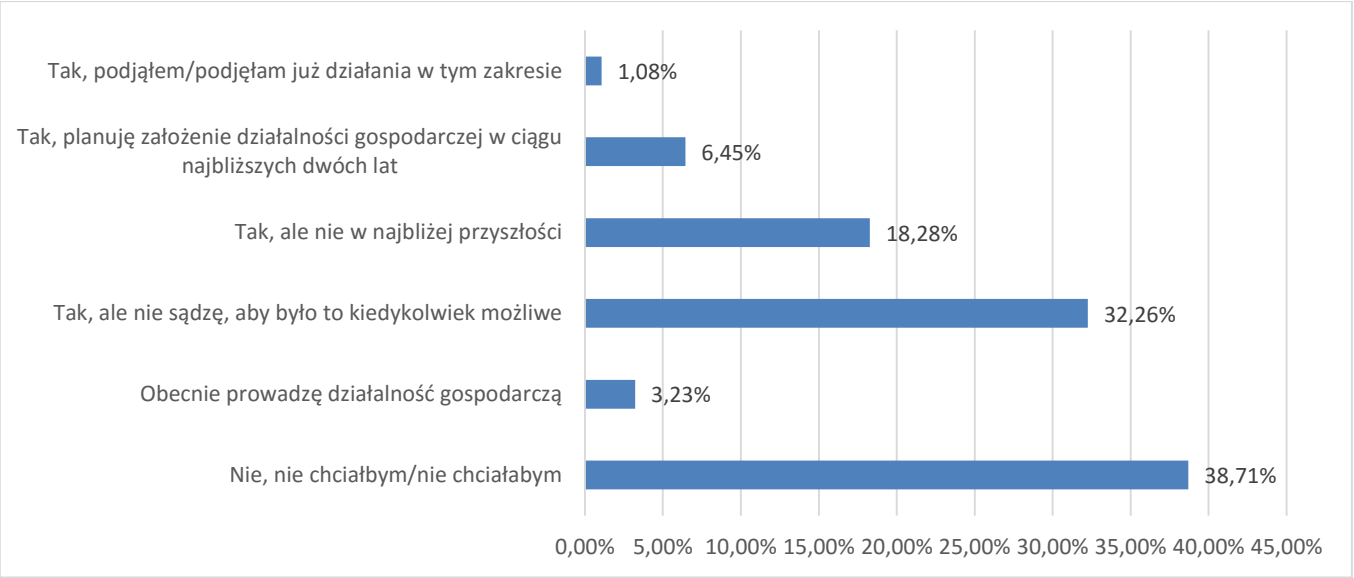

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Największą motywacją do założenia własnej działalności gospodarczej byłaby gwarancja wysokich zarobków, co stanowi ponad połowę wszystkich odpowiedzi. Niewiele ponad 40% chciałoby uzyskać niezależność i w ten sposób samodzielnie organizować sobie czas pracy (31%). Motywacją byłaby także możliwość sprawdzenia się w nowej roli i zrealizowanie wyższych ambicji (23%). Respondenci zdecydowali także, że gdyby nie było żadnej innej możliwości zatrudnienia na rynku, mogliby spróbować prowadzić działalność gospodarczą. Tylko 5% badanych uważa, że nie ma takiej motywacji, która skłoniłaby ich do założenia własnej działalności

Wykres 60 Co mogłoby skłonić Pana/Panią do założenia działalności gospodarczej (jeśli kiedykolwiek założył/a Pan/Pani działalność gospodarczą, to jaka była Pana/Pani motywacja)?

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

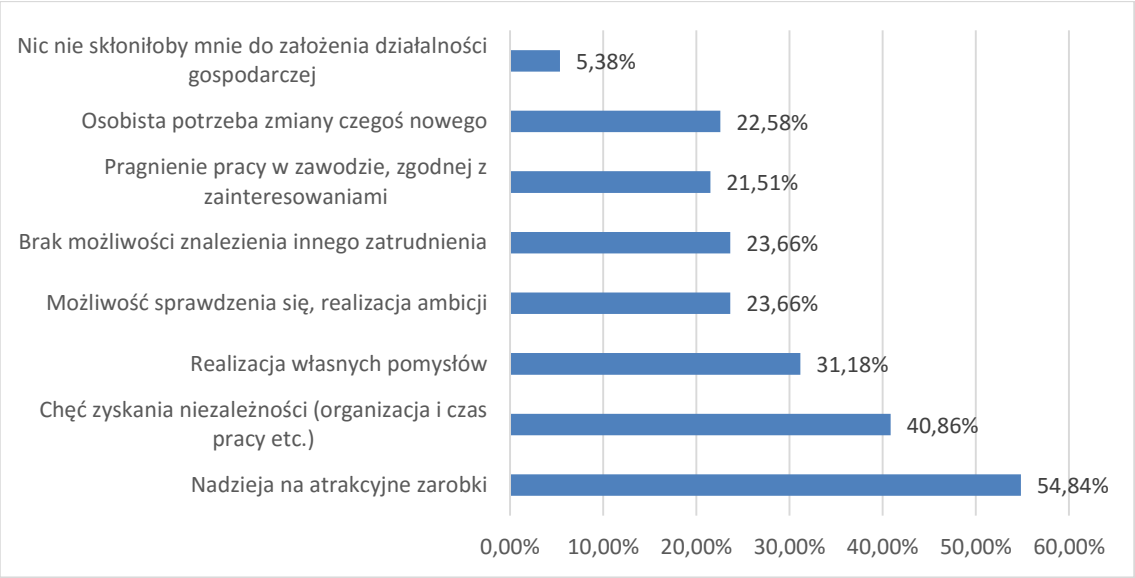

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

W badaniu przeważali mężczyźni, którzy stanowili blisko 80% wszystkich respondentów. Kobiety stanowiły tylko 20% badanych. Poniżej znajduje się podział próby, ze względu na płeć badanych.

Wykres 61 Proszę podać swoją płeć

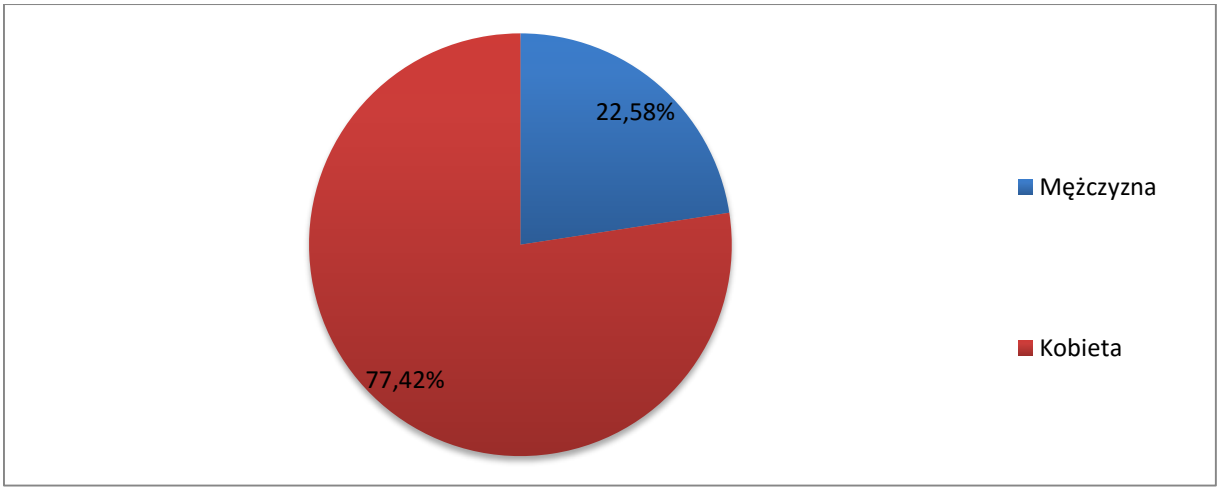

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Biorąc pod uwagę wiek respondenta, największą grupę stanowiły osoby młode, w przedziale 25-34 lat (37%). Równie dużą grupą były osoby w wieku 35-44 lat (35,48%).

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Najmniejszy udział w badaniu przypadł na osoby najmłodsze, czyli takie w wieku 18-24 lat (3,23%). Pozostałe grupy wiekowe stanowiły 24,73% udziału w badaniu.

Wykres 62 Proszę podać swój wiek

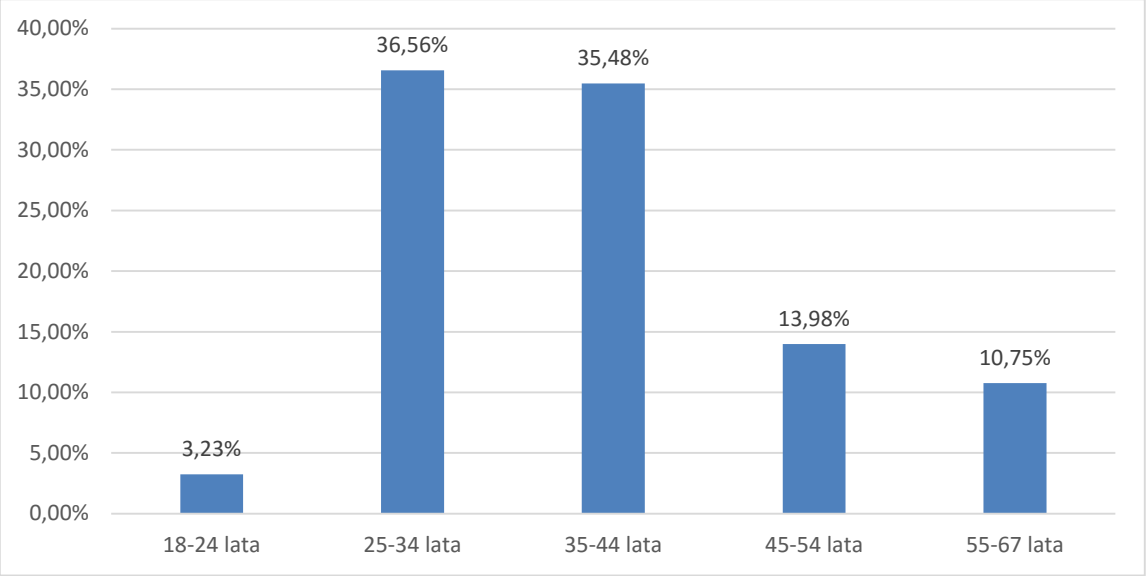

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Ponad 80% respondentów posiada wykształcenie wyższe. Tylko 1 na sześciu badanych ma wykształcenie policealne lub pomaturalne. 5% osób skończyło tylko szkołę techniczną, a liceum ogólnokształcące niewiele ponad 3%. Wykształcenie zasadnicze zawodowe posiada tylko 1% badanych.

Wykres 63 Proszę podać swoje wykształcenie

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

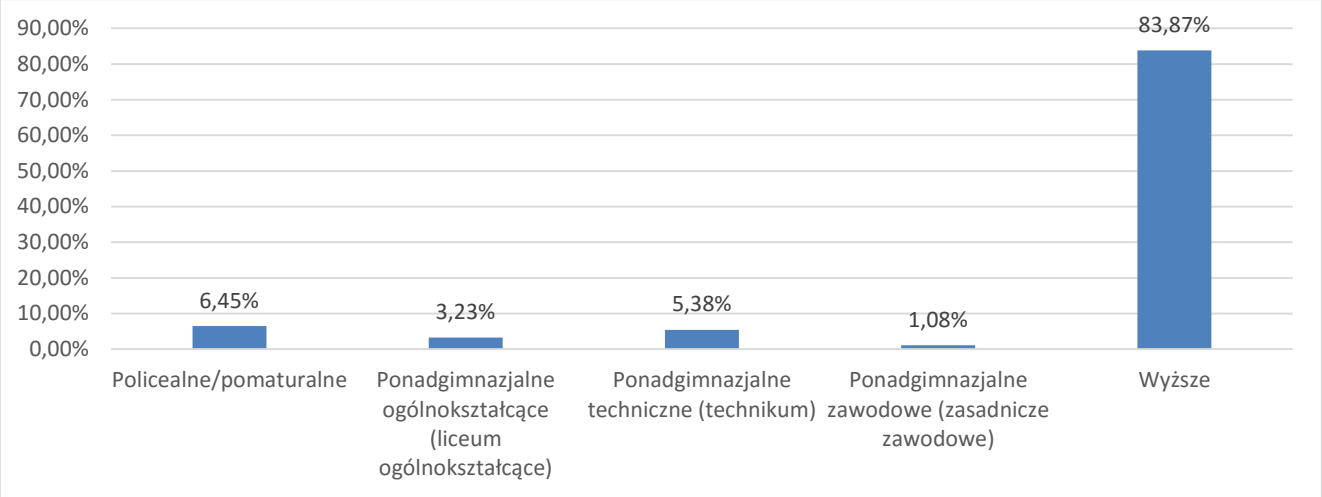

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Największa grupa badanych mieszka w Głuszycach (15,05%) oraz Prudniku (12,90%). W Grodkowie zamieszkuje blisko 12% respondentów, a w Braniach i Białej po 10% z nich. Najmniejszą grupę stanowili mieszkańcy Nysy, Łambinowic, i Kietrza (około 1% wszystkich badanych)

Wykres 64 miejsce zamieszkania (gmina)

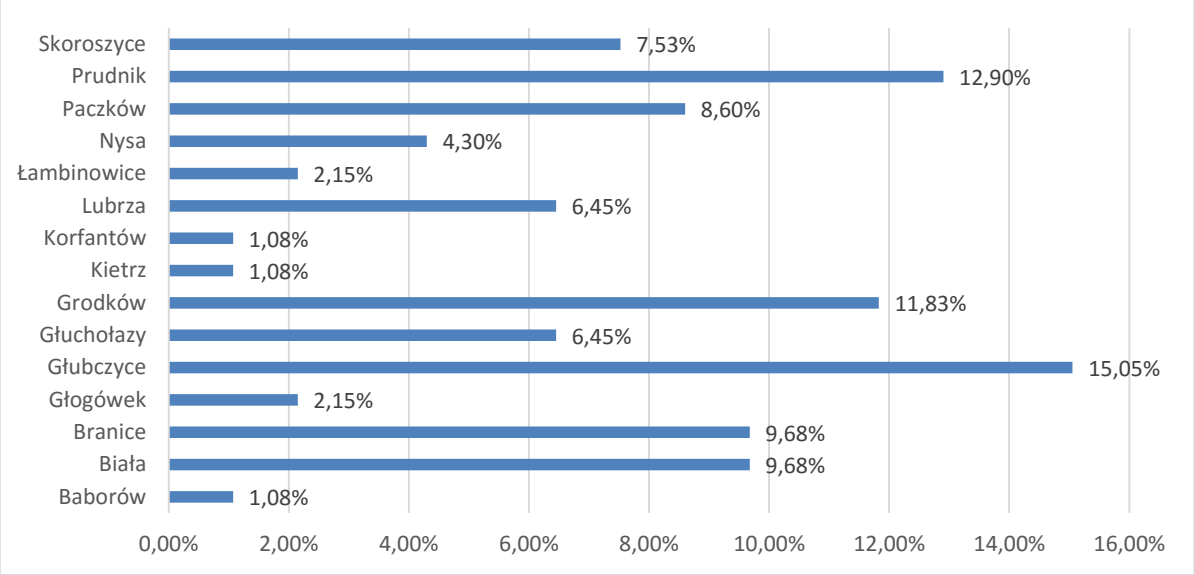

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Zdecydowana większość respondentów zarabia do 2 tys. zł miesięcznie. Oznacza to dość niskie zarobki wszystkich badanych mieszkańców. Tylko dziewiętnastu może szczycić się zarobkami powyżej 3000 zł, w tym jedna zarabia powyżej 10 tys. zł. Najmniejsza wskazana kwota to 645 zł miesięcznego wynagrodzenia. Jednak tylko 5 osób dostaje mniejsze wynagrodzenie niż 100 zł.

Wykres 65 proszę podać szacunkową kwotę miesięcznego wynagrodzenia

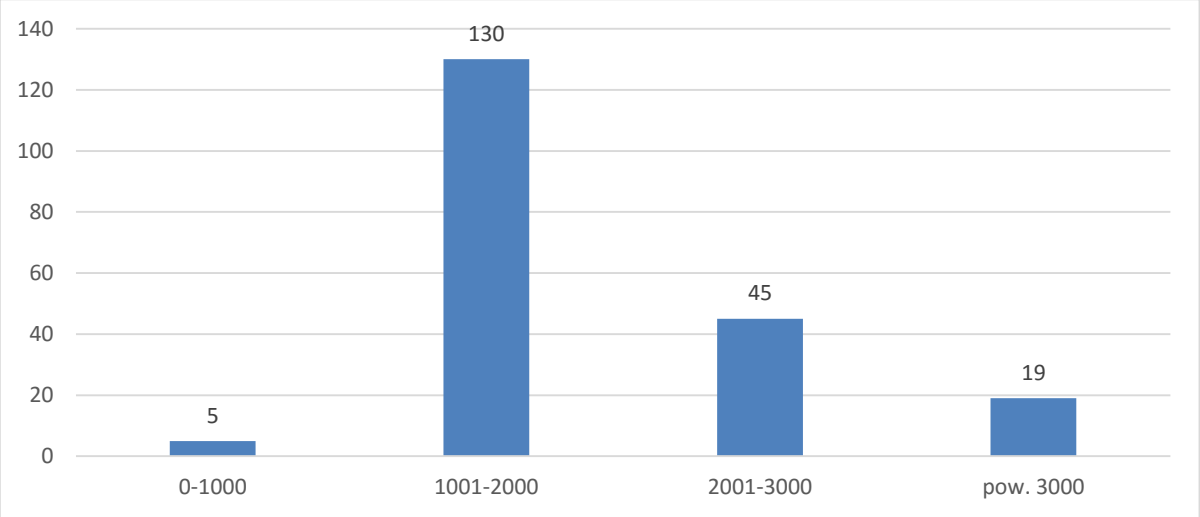

Źródło: Opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych badań

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Lichtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych

Raport z badań jakościowych przeprowadzonych w I etapie opracowania Strategii Rynku Pracy Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Spis treści

1. Nota metodologiczna 3

2. Analiza szczegółowa 4

Aktywność obywatelska 4

Rynek pracy 5

Rozwój społeczno-gospodarczy obszaru funkcjonalnego 7

Transgraniczność 8

Analiza zmian w ofercie edukacyjnej obszaru funkcjonalnego 10

Kompetencje zawodowe i kluczowe umiejętności uczniów szkół ponadgimnazjalnych zlokalizowanych w obszarze funkcjonalnym 11

Nowe kierunki kształcenia zawodowego 12

Współpraca pracodawców ze szkołami 12

Analiza ścieżek edukacyjnych i zawodowych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych 13

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

1. Nota metodologiczna

Badania jakościowe zostały przeprowadzone w okresie od listopada 2014 roku do stycznia 2015 roku.

Proponowana technika / metoda badawcza	Opis i uzasadnienie techniki / metody badawczej	Dobór próby
IDI z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych OF	Badanie IDI z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych pozwoliło na pozyskanie pogłębionych odpowiedzi na problemy związane z rynkiem edukacyjnym oraz jego wpływem na rozwój rynku pracy obszaru funkcjonalnego. Pozwoliło także oszacować i zanalizować ścieżki edukacyjne i zawodowe absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.	Dobór nastąpił w sposób pełny, tzn. zostali przebadani przedstawiciele wszystkich szkół ponadgimnazjalnych znajdujących się na terenie obszaru funkcjonalnego, którzy wyrazili chęć udziału w badaniu.
TDI z przedstawicielami IOB, organizacji pracodawców i partnerów społecznych	Badanie TDI z przedstawicielami IOB, organizacji pracodawców i partnerów społecznych OF pozwoliło na pozyskanie pogłębionych odpowiedzi na problemy związane z rozwojem społeczno-gospodarczym i rynku pracy obszaru funkcjonalnego, szczególnie w zakresie wparcia przedsiębiorczości.	Dobór próby celowy, zostało przebadanych łącznie 15 przedstawicielami IOB, organizacji pracodawców i partnerów społecznych. Dobór celowy pozwolił na przebadanie przedstawicieli każdej kategorii Wielkość próby: 15
IDI/TDI z przedstawicielami NGO	Badanie IDI/TDI z przedstawicielami NGO pozwoliło na uzyskanie informacji nt. aktywności obywatelskiej mieszkańców obszaru funkcjonalnego. Dzięki temu możliwe było bardzo dobre rozpoznanie problemów rozwojowych rynku pracy w kontekście aktywności społecznej mieszkańców obszaru funkcjonalnego.	Dobór próby nastąpił w sposób celowy, tj. zostały przeprowadzone wywiady z przedstawicielami NGO każdego z Partnerów, po 2 wywiady u każdego partnera. Wielkość próby: 34

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

2. Analiza szczegółowa

Aktywność obywatelska

Wpływanie na otaczający świat, poprzez aktywny udział w życiu społeczności (np. lokalnej), zarówno na polu społecznym jak i politycznym, jest jedną z możliwości jaką daje swoim obywatelom państwo demokratyczne. Ta niewymuszona działalność, może objawiać się m.in. poprzez czynny udział w wyborach, angażowanie w funkcjonowanie stowarzyszeń czy fundacji oraz szeroko pojęte zainteresowanie wydarzeniami mającymi miejsce w otoczeniu społecznym, wpływającymi na jakość życia, zarówno poszczególnych jednostek, jak i ogółu.

Biorąc pod uwagę wyniki badania jakościowego przeprowadzonego na potrzeby niniejszej analizy, trudno jest jednoznacznie ocenić poziom aktywności obywatelskiej mieszkańców gmin partnerskich. Z jednej strony przedstawiciele organizacji trzeciego sektora, działających w obszarze OF PN2020 twierdzili, że (w przypadku ich jednostki) widoczne jest zainteresowanie ze strony mieszkańców. Z drugiej zaś, część respondentów jednoznacznie twierdziła, że zaangażowanie mieszkańców w działania organizacji jest znikome.

Chcąc potraktować zebrane dane w sposób ilościowy widzimy, że liczba respondentów których zdaniem aktywność mieszkańców jest widoczna, była nieznacznie większa niż tych, w których opinii aktywność ta nie występuje. Mimo to badani, zapytani o poziom zaangażowania w działania organizacji trzeciego sektora, najczęściej udzielali odpowiedzi, które świadczyły o trudności w dokonaniu jednoznacznej oceny.

Ze względu na zróżnicowany zakres działalności reprezentowanych przez respondentów organizacji, nie można jednoznacznie wskazać obszarów, w które mieszkańcy angażują się najchętniej, a którymi nie wykazują zainteresowania. Mimo to, z odpowiedzi badanych jasno wynika, że podstawowym warunkiem zaangażowania obywateli w jakiekolwiek działania, jest korzyść jaką dzięki temu odniosą. Nie chodzi jednak o korzyść w wymiarze jednostkowym lecz ogólnym, taką jak np. poprawa estetyki i wizerunku miejscowości, powstanie nowych obiektów (np. placu zabaw) i ogólne podniesienie jakości życia swojego i osób z najbliższego otoczenia.

Zwrócono również uwagę na fakt, że motywacją dla uczestnictwa w danym wydarzeniu czy jest chęć niesienia pomocy innym. Wskazano na przykłady akcji, które cieszyły się dużym zainteresowaniem, a organizowane były w celu zebrania środków na pomoc konkretnej osobie. Tu należy zaznaczyć, że istotnym elementem był fakt, że osoba do której kierowano pomoc nie była anonimowa, lecz była członkiem społeczności lokalnej. Jest to bardzo pozytywny sygnał, szczególnie w świetle wypowiedzi niektórych respondentów, według których ludzie nastawieni są raczej na branie a nie dawanie czegoś od siebie.

Nie bez znaczenia jest również działalność liderów lokalnych którzy poza tym, że dostrzegają potrzeby zmian, odgrywają ważną rolę w inicjowaniu i organizacji akcji czy wydarzeń. Co ważne, są w stanie swoim entuzjazmem i energią zarazić inne osoby, a tym samym zachęcić do działania. Motorem napędowym aktywności obywatelskiej, jest również możliwość pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych.

Poza wyżej wymienionymi, respondenci dostrzegają, że mieszkańcy biorą również chętnie udział w imprezach okolicznościowych oraz sportowych, organizowanych przez miejscowe stowarzyszenia. Jest to ciekawa forma spędzenia czasu wolnego, umożliwiająca integrację, co jest szczególnie cenne w sytuacji ograniczonego dostępu do instytucji kultury. Zwraca się jednak uwagę na fakt, że mieszkańcy wolą raczej angażować się w z góry zaplanowane i zorganizowane akcje, niż wychodzić z własną inicjatywą. Jednak jak zauważył jeden z badanych, aktywność obywatelska jest czymś co dopiero zaczyna dojrzewać, ludzie uczą się czym jest wspólny cel i działania dla dobra ogółu, ale z całą

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

pewnością warto je propagować. Istotne jest zatem aby, np. za pośrednictwem mediów lokalnych, informować mieszkańców o wydarzeniach jakie mają miejsce i zachęcać ich do aktywnego uczestnictwa.

Rynek pracy

Wyniki jakościowej części badania dotyczącej sytuacji na lokalnym rynku pracy, ukazują raczej negatywny obraz tej sfery życia gospodarczego. Oczywiście mowa jest tu o subiektywnych odczuciach badanych względem rynku, i choć niewielka część z nich nie czuła się kompetentna aby dokonywać takiej oceny, to jednak większość respondentów (niezależnie czy byli to przedstawiciele organizacji trzeciego sektora czy instytucji otoczenia biznesu), negatywnie wypowiadała się na ten temat.

Niestety, stwierdzenia świadczące o tym, że na terenie gminy/powiatu coś takiego jak rynek pracy w ogóle nie funkcjonuje, padały bardzo często. Zapytani o przyczyny takich opinii, badani wskazywali na liczne czynniki, które w konsekwencji prowadzą do dużego bezrobocia i braku perspektyw na lokalnym rynku pracy. Najczęściej mówiono o braku nowych miejsc pracy – jeżeli już powstają nowe przedsiębiorstwa, to są to na ogół małe działalności, w których zatrudnienie może znaleźć najwyżej kilka osób, a na terenie powiatu/ gminy nie funkcjonują duże zakłady. Za istotna barierę dla rozwoju rynku pracy na terenie obszaru funkcjonalnego uznano również brak zainteresowania ze strony inwestorów. Przyczyn takiego stanu rzeczy badani upatrują w małej atrakcyjności inwestycyjnej obszaru (zdaniem części badanych władze samorządowe w niewystarczającym stopniu podejmują działania na rzecz tworzenia oferty dla inwestorów) oraz niekorzystnym położeniu geograficznym. Pozostałe wymieniane czynniki hamujące rozwój rynku pracy to:

- zamykanie dużych zakładów pracy funkcjonujących na terenie gminy/powiatu,
- niedopasowanie programu edukacji do potrzeb rynku pracy, w tym brak podstawowej wiedzy wśród młodych ludzi na temat prowadzenia działalności gospodarczej,
- odpływ młodych ludzi do większych miast lub za granicę,
- skomplikowane procedury ubiegania się o środki unijne,
- niewykorzystanie walorów turystycznych obszaru,
- niewystarczająco rozwinięta infrastruktura transportowa negatywnie wpływająca na mobilność zawodową mieszkańców.

Zaledwie jedna osoba spośród badanych zapytanych o sukcesy jakie mają/miały miejsce na lokalnym rynku pracy, była w stanie podać przykład (z terenu powiatu prudnickiego, gdzie sukces ten polegał na rozwoju bazy noclegowej, powstaniu szlaków i ścieżek turystycznych).

Równie trudno było respondentom odpowiedzieć na pytanie o prężnie działające na obszarze funkcjonalnym gałęzie gospodarki. Jeżeli wskazywano jakiekolwiek (często z zaznaczeniem, że dana branża nie działa prężnie, ale po prostu się rozwija na tym obszarze), to najczęściej było to rolnictwo. Rzadziej wskazywano na takie branże jak turystyka, budowlana oraz produkcyjna (np. systemy grzewcze). Także pytani o ewentualne podobieństwa i różnice pomiędzy rynkiem pracy na poszczególnych obszarach OF PN2020, respondenci często nie potrafili ich wskazać. Ich odpowiedzi były sprzeczne, a ci którzy podobieństwa dostrzegali, koncentrowali się na trudności w tworzeniu atrakcyjnych warunków dla inwestorów, zbliżonej wielkości gmin, wysokim poziomie bezrobocia na obszarach wiejskich, zamykaniu zakładów pracy, odpływie młodych ludzi oraz braku nowych miejsc pracy. Odnośnie różnic, często twierdzono, że struktura zatrudnienia uzależniona jest wielkości gminy (im gmina większa tym szanse na znalezienie pracy większe), a sama sytuacja na rynku pracy determinowana jest tym, czy na terenie

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.
Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

gminy zlokalizowany jest jakiś duży pracodawca (jako przykład podano Zakład Przemysłu Cukierniczego Otmuchów S.A.).

Większość badanych była zdania, że poszczególne rynku pracy na obszarze OF PN2020 nie łączą się ze sobą i skupiają tylko miejscową ludność. Jako elementy wspólne wskazano domy pomocy społecznej, które zlokalizowane na terenie poszczególnych gmin, dają mieszkańcom zatrudnienie w charakterze opiekunów. Warto również wspomnieć o Euroregionie Pradziad, które członkami są m.in. gmina Biała, Nysa czy powiat prudnicki (obecnie Euroregion liczy 32 gminy i 5 powiatów ze strony polskiej, zaś po stronie czeskiej jest to 71 miasta i gminy). W ramach swojej działalności Pradziad organizował m.in. szkolenia dla polskich przedsiębiorców zainteresowanych współpracą gospodarczą z czeskimi firmami. Spotkania cieszyły się dużym zainteresowaniem, co może przełożyć się na pozytywne zmiany na lokalnych rynkach pracy.[1]

Celem badania jakościowego było również zidentyfikowanie działań podejmowanych w kontekście rynku pracy, przez lokalne organizacje trzeciego sektora oraz instytucje otoczenia biznesu. Przeprowadzone badania pozwoliły na stworzenie katalogu takich działań:

- pozyskiwanie środków z Funduszu Pracy na tworzenie miejsc pracy,
- organizacja kursów kwalifikacyjnych,
- prowadzenie naboru wniosków o dofinansowanie projektów (w ramach działalności LGD),
- szkolenia z zakresu pozyskiwania środków unijnych,
- szkolenia z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej,
- wsparcie doradcze dla przedsiębiorców,
- promocja środków unijnych,
- inkubator przedsiębiorczości,
- działania ukierunkowane na zastopowanie powstawania dużych marketów czy domów towarowych, których działalność negatywnie wpływałaby na funkcjonowanie małych lokalnych przedsiębiorców.

Działania te podejmują przede wszystkim IOB. Przedstawiciele NGO przyznają, że ich działalność raczej nie generuje miejsc pracy, na ogół funkcjonują na zasadzie wolontariatu (wyjątkiem są np. fundacje czy stowarzyszenia prowadzące szkoły lub przedszkola, które dają zatrudnienie członkom lokalnych społeczności). Starają się jednak (o ile leży to w obszarze ich działalności) wspierać lokalny rynek pracy. Jako przykład podano współutworzenie spółdzielni socjalnej oraz wspieranie inicjatyw podejmowanych przez inne podmioty.

Podczas badania poruszono również kwestię aktywności obywatelskiej w kontekście rynku pracy. Poza przytaczaniem tych samych co wcześniej czynników, które zdaniem respondentów determinują sytuacje na lokalnym rynku pracy, pojawiła się również kwestia motywacji do aktywnego podejmowania działań zmierzających do poprawy sytuacji zawodowej wśród samych mieszkańców. W opinii badanych, niechęć do zmiany/podnoszenia kwalifikacji i popadanie w pewien marazm związany z niekorzystna sytuacją na rynku, także przyczyniają się do obniżenia aktywności mieszkańców. Chodzi zarówno o aktywność zawodową jak i obywatelską, bo jak zauważyła jedna z respondentek (przedstawicielka nyskiej organizacji działającej w obszarze inicjatyw społecznych), aby zacząć myśleć o dobru ogółu i chcieć poświęcić trochę swojego czasu w czynie społecznym, najpierw musimy odczuć, że nasze własne potrzeby są zaspokojone.

Właśnie w działaniach ukierunkowanych na zmianę postaw wśród miejscowej ludności organizacje pozarządowe widziałyby dla siebie miejsce. Działania te miałyby polegać m.in. na budowaniu świadomości na temat rynku pracy i zachodzących na nim

[1] www.europradziad.pl [dostęp z dnia 04.02.2015 r.]

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

zmian, zachęcaniu do przekwalifikowania i/lub podnoszenia kwalifikacji. Dodatkowo, NGO mogłyby wesprzeć władze organizując kursy i szkolenia oraz upowszechniając wiedzę na temat zakładania i funkcjonowania spółdzielni socjalnych. Wszystko to jednak w ścisłej współpracy z miejscowymi władzami i pamiętając, że organizacje pozarządowe poruszają się w ramach bardzo ograniczonego budżetu. Należy zaznaczyć, że część badanych wyraziła zdecydowaną opinię zgodnie z którą, poprawa sytuacji na rynku pracy nie powinna leżeć w gestii NGO, lecz odpowiedzialne za to powinny być tylko i wyłącznie władze samorządowe.
Dla rozwoju lokalnego, równie ważny co aktywność obywatelska, jest kapitał ludzki oraz społeczny. Wykształceni, chętni do działania i kreatywni ludzie są na ogół swego rodzaju motorem wielu pozytywnych zmian jakie zachodzą w otoczeniu zarówno społecznym jak i gospodarczym. Uczestnicy badania jakościowego utożsamili ten kapitał przede wszystkim z ludźmi młodymi, dlatego też dostrzegają na tym polu spore problemy – w opinii wielu z nich, kapitał ludzki i społeczny mieszkańców obszaru funkcjonalnego *kurczy się*. Młodsi wyjeżdżają w poszukiwaniu lepszego życia, a starsi nie mają już siły i ochoty aktywnie działać.

Należy zaznaczyć, że znaczna część badanych nie była w stanie udzielić odpowiedzi na pytanie o wpływ kapitału społecznego na rozwój lokalnego rynku pracy.

Rozwój społeczno-gospodarczy obszaru funkcjonalnego

Niezależnie od gminy/powiatu, uczestnicy badania jakościowego (przedstawiciele instytucji otoczenia biznesu) byli zdania, że obszar słabo rozwija się pod względem społecznym i gospodarczym. Jako główną barierę wskazywano wysoki poziom bezrobocia spowodowany brakiem nowych miejsc pracy, co dodatkowo przekłada się na powstawanie kolejnej bariery rozwojowej, jaką jest odpływ kapitału ludzkiego. Poza tym wśród negatywnych cech obszaru wymieniano: brak dużych zakładów pracy (w tym inwestorów), niewystarczający stopień skomunikowania oraz rozwój handlu wielkopowierzchniowego, który odbywa się kosztem mikro i małych przedsiębiorstw. Z kolei za czynniki mogący być motorem napędowym rozwoju obszaru, uznano jego położenie geograficzne oraz rozbudowywaną sieć drogową o znaczeniu krajowym. Szanse dostrzegane są również w możliwości pozyskiwania środków unijnych. Pytani o cechy wspólne członków OF (powiat nyski, prudnicki, głubczycki, gmina Grodków) raczej ich nie dostrzegają. To co je łączy, to podobne problemy oraz chęć ich przezwyciężenia.

Zapytani o branże gospodarki rozwijające się na terenie OF, respondenci nie byli w stanie udzielić odpowiedzi. Wskazywali co prawda na turystykę czy rolnictwo, jednak opinie te wynikały raczej z własnych, subiektywnych obserwacji niż twardych danych.
Równie negatywnie oceniany jest rozwój przedsiębiorczości na obszarze OF. Jeżeli powstają nowe miejsca pracy, to są to mikro i małe przedsiębiorstwa które mogą dać zatrudnienie zaledwie kilku osobom. Przyczyn takiej sytuacji badani upatrują w braku atrakcyjnej oferty dla potencjalnych inwestorów. Jedynie przedstawiciel jednej z nyskich organizacji, wypowiedział się pozytywniej w przedmiotowej kwestii twierdząc, że w przypadku Nysy ma miejsce rozwój firm produkcyjnych. Tu należy zwrócić uwagę, że w 2001 roku powstała Podstrefa Nysa Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (do WSSE włączono 19,2438 ha położonych na południowym wschodzie Nysy, w roku 2007 podstrefa została przeniesiona na tereny położone w zachodniej części miasta). Na jej terenie działają m.in. firmy zajmujące się produkcją stolarki okiennej i drzwiowej (Alsecco, Vasco Doors).[2] Poza funkcjonowaniem WSSE, jako działanie mające wspierać rozwój przedsiębiorczości na

[2] http://www.nysa.eu/strona-1437-walbrzyska_specjalna_strefa_ekonomiczna.html [dostęp z dnia 05.02.2015 r.]

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.

badanym obszarze, respondenci wskazali funkcjonowanie inkubatorów przedsiębiorczości, które pomagać mają w rozpoczęciu biznesu, udział w targach oraz promocję przedsiębiorczości. Działania jakie zdaniem respondentów powinny być podejmowane w celu jej dalszego rozwoju to: dodatkowe zachęty finansowe dla przedsiębiorców, aktywne pozyskiwanie inwestorów, utworzenie komórki odpowiedzialnej za kompleksową obsługę inwestora, promocja obszaru.

Transgraniczność

Celem współpracy transgranicznej jest podejmowanie i koordynowanie wzajemnie korzystnych działań w różnych sferach życia społeczno-gospodarczego oraz rozwijanie i ułatwianie kontaktów mieszkańców i podmiotów gospodarczych. Współpraca ta może przebiegać na różnych poziomach i przybierać odmienne formy (na przykład współpraca dwóch gmin, tworzących związki partnerskie). Za najbardziej zinstytucjonalizowaną formę uważa się euroregiony, działające na podstawie porozumień między władzami szczebla lokalnego oraz regionalnego, a w niektórych przypadkach także z udziałem podmiotów gospodarczych i społecznych.[3] O wpływ transgraniczności na rynek pracy OF PN2020 zapytano przedstawicieli NGO. Uzyskane odpowiedzi pozwalają na podzielenie respondentów na dwie grupy: tych których zdaniem położenie geograficzne wpływa na lokalny rynek pracy, oraz tych, którzy oddziaływania w tym zakresie nie dostrzegają. Opinie te nie są zróżnicowane ze względu na położenie gminy/powiatu – sprzeczne odpowiedzi pojawiały się m.in. wśród przedstawicieli powiatu głubczyckiego, a np. respondent którego organizacja działa w Głuchołazach (oddalonych od granicy z Czechami o ok. 8 km) twierdził, że położenie miejscowości wpływa na lokalny rynek pracy, podczas gdy przedstawiciel NGO mającej siedzibę w Lubrzy (oddalonej zaledwie o ok. 10 km od granicy z Czechami), był odmiennego zdania.

Z tych oraz podobnych wypowiedzi można wywnioskować, że respondenci nie dysponują wiedzą na temat wpływu transgraniczności na lokalny rynek pracy, a swoje opinie opierają przede wszystkim na własnych doświadczenia. Znają, bądź słyszeli o osobach które np. podjęły pracę na terenie Czech, zatem w ich opinii wpływ na lokalny rynek pracy ma miejsce, nie są jednak w stanie ocenić jego skali.

Respondenci twierdzący, że położenie gminy/powiatu nie wpływa na lokalny rynek pracy, argumentowali swoje opinie tym, że ze względu na zbliżoną wysokość wynagrodzeń w Polsce oraz Czechach, tamtejszy rynek nie jest tak atrakcyjny jak angielski czy norweski, zatem decydując się na wyjazd w celach zarobkowych, pracownicy raczej rozważają te kierunki. Jak jednak wspomniano, najczęściej pojawiającym się argumentem za tym, że transgraniczność nie wpływa na rynek pracy, był brak osobistych doświadczeń w tej kwestii. Badani którzy dostrzegają wpływ położenia geograficznego na rynek pracy powiatu/gminy, oceniają go pozytywnie. Kwestie na które wskazują, choć nie zawsze z rynkiem pracy związane, to:

- możliwość wspólnego pozyskiwania środków i realizacji projektów (jako przykład wskazano szlak Via Montana oraz Program Współpracy Transgranicznej Polska-Czechy),
- rozwój handlu przygranicznego,
- rozwój turystyki,
- możliwość podejmowania pracy zarobowej na terenie Czech.

Zapytani o to czy władze i przedsiębiorcy z obszaru OF PN2020 powinni nawiązywać bliższą współpracę ze swoimi odpowiednikami z terenu Republiki Czeskiej, badani w

[3] http://www.pism.pl/index/?id=50c3d7614917b24303ee6a220679dab3 [dostęp z dnia 03.02.2015 r.]

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.
Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

zdecydowanej większości stwierdzili, że tak. Wskazywano na takie korzyści jak wymiana doświadczeń, wspólne działania na rzecz rozwoju turystyki oraz wspólna realizacja projektów finansowanych ze środków zewnętrznych, zwiększenie zatrudnienia, ogólna poprawa funkcjonowania terenów przygranicznych. Niektórzy respondenci przyznali, że mieli już okazję doświadczyć takiej współpracy i wspominają ją bardzo pozytywnie.

Osoby negatywnie opiniujące możliwość nawiązywania współpracy transgranicznej wskazywały na to, że taka współpraca wymaga angażowania środków, które powinny być wykorzystane na inne, pilniejsze cele. Twierdzono również, że Partnerstwo Nyskie powinno w pierwszej kolejności skoncentrować się na wzmacnianiu współpracy i powiązań pomiędzy jego członkami, a dopiero wówczas będzie mogło skutecznie współpracować z zagranicznymi sąsiadami.

Zarówno instytucje otoczenia biznesu jak i organizacje trzeciego sektora, nie dysponują szczegółową wiedzą na temat rozwoju społeczno-gospodarczego badanego obszaru. Większość opinii i twierdzeń formułują na podstawie własnych doświadczeń, nie zaś twardych danych. Wynika to ze zróżnicowanych zakresów ich działalności (gdy głównym celem działalności fundacji czy stowarzyszenia jest prowadzenia szkoły, nie można oczekiwać, że jej władze zaznajomione będą z aktualnymi danymi dotyczącymi np. rozwoju przedsiębiorczości) oraz skupieniu na wydarzeniach mających miejsce na terenie danej gminy/powiatu. Ponadto należy pamiętać, że organizacje trzeciego sektora (stanowiące większą część próby badawczej) zawiązywane są przede wszystkim w celu wspierania konkretnych aktywności społecznych, leżących w obszarze zainteresowań ich inicjatorów, takich jak np. kultura czy sport. Mimo to, bardzo często opinie reprezentantów zaproszonych do badania organizacji były w wielu kwestiach zbliżone, a obraz obszaru funkcjonalnego oraz jego rozwoju, jaki się z nich wyłania, jest raczej pesymistyczny. Na podstawie przeprowadzonego badania jakościowego sformułowano kilka kluczowych wniosków:

- podstawowym warunkiem podejmowania aktywności obywatelskiej przez mieszkańców badanego obszaru, jest korzyść jaką dzięki temu odniesie społeczność lokalna – istotne jest aby działania wpływały na podniesienie jakości życia nie tylko całej społeczności, ale również poszczególnych członków,
- mieszkańcy chętnie uczestniczą w inicjatywach zgodnych z ich zainteresowaniami (np. uczestnictwo w imprezach sportowych czy wydarzeniach kulturalnych),
- istotna dla podejmowania aktywności obywatelskiej jest działalność liderów lokalnych,
- problemy lokalnego rynku pracy koncentrują się wokół braku nowych miejsc pracy, szczególnie zwraca się uwagę na brak dużych pracodawców,
- czynnikiem hamującym rozwój gospodarczy obszaru jest brak atrakcyjnej oferty dla inwestorów,
- czynnikiem hamującym rozwój społeczny obszaru jest odpływ kapitału ludzkiego (który utożsamiany z ludźmi młodymi),
- pomimo, że za działania mające na celu poprawę sytuacji na rynku pracy odpowiadać powinny przede wszystkim władze samorządowe, niektóre NGO i IOB również starają się działać w tym kierunku (np. poprzez doradztwo, szkolenia),
- działania NGO, w zakresie wspierania rynku pracy, powinny koncentrować się na próbie zmian postaw członków społeczności lokalnej, względem przekwalifikowania/dokształcania,
- pozytywny obraz przedsiębiorczości dostrzegany jest w wypowiedział przedstawicieli nyskich organizacji (co związane jest np. z istnieniem Podstrefy Nyskiej WSSE),
- opinie o znaczeniu transgranicznego położenia obszaru funkcjonalnego są podzielone (niezależnie gminy/powiatu) – jeżeli wpływ ten w ogóle jest dostrzegany, oceniany jest pozytywnie.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.
Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany Strona 696

Analiza zmian w ofercie edukacyjnej obszaru funkcjonalnego

Przedstawiciele badanych szkół z obszaru funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 zauważają wiele zmian w ofercie edukacyjnej, które nastąpiły w ciągu ostatnich lat, choć są to bardziej zmiany ewolucyjne niż rewolucyjne. Niektórzy badani uważają jednak, że zmiany te są bardzo duże. Istotny wpływ na te zmiany ma zmieniająca się podstawa programowa, ale są one związane także z innymi czynnikami – zarówno ze zmieniającą się z roku na rok kierunkami kształcenia, czy specjalizacjami, jak też mają charakter bardziej jakościowy i systemowy, o czym mówi między innymi przedstawiciel szkoły z powiatu głubczyckiego. Tego typu szkolnictwa dotyczy największa ilość zmian powodowanych po części pozyskiwaniem środków z Unii Europejskiej. Istnieją jednak w regionie szkoły, w przypadku których zmiana oferty nie przekłada się na nic poza zmianę nazewnictwa kierunków kształcenia. Najbardziej widoczne zmiany dotyczą samej oferty edukacyjnej i powstawania klas specjalizacyjnych, o czym mówi przedstawiciel jednego z liceów z powiatu nyskiego.

Inną istotną przyczyną zmian jest niż demograficzny, który wywołuje konkurowanie szkół między sobą. Konkurencja ta ma zarówno pozytywne, jak i negatywne aspekty. Pozytywne jest staranie się o pozyskanie uczniów poprzez stałą poprawę oferty edukacyjnej, negatywne jest jednak konsekwencje takiej konkurencji. Problemy z naborem uczniów oprócz niżu demograficznego związane są także z panującym wśród młodzieży trendem dotyczącym chęci uczenia się w większym mieście.

Przedstawiciele badanych szkół ponadgimnazjalnych przyznają, że choć prowadzą wiele działań w kierunku wybadania potrzeb lokalnego rynku pracy (m.in. poprzez współpracę z urzędami pracy) i dostosowania kierunków kształcenia do jego potrzeb, nie zawsze jest to możliwe, a także nie zawsze pożądane, ponieważ lokalny rynek pracy w wąskim tego słowa znaczeniu, w przypadku mniejszych miejscowości jest bardzo ograniczony.

Dostosowując ofertę edukacyjną do potrzeb rynku pracy, szkoły ponadgimnazjalne tworzą nowe kierunku oraz modyfikują już istniejące, mając na uwadze dwie kwestie – spełnienie oczekiwań uczniów a także przyszłość absolwentów na rynku pracy

Przedstawiciel jednej ze szkół technicznych stwierdził jednak, że oferta jest za szeroka, nie zawsze pokrywająca się z tendencjami na rynku pracy. Nie jest to jednak wina szkół, które odpowiadają na zapotrzebowanie ze strony klientów, a tymi dla nich są nie pracodawcy, lecz uczniowie. Młodzi ludzie jednak nie zawsze skłonni są wybierać te kierunki kształcenia, które są najbardziej pożądane na rynku pracy, lecz te, które są w danym momencie modne.

W tym kontekście przedstawiciele szkół ponadgimnazjalnych kładli duży nacisk na potrzebę doradztwa zawodowego już na etapie gimnazjum, ponieważ wielu młodych ludzi posiada błędne przekonanie odnośnie charakteru pracy w danym zawodzie, nie zdając sobie jednocześnie sprawy z wiążących się z nim obciążeń.

Szkoły ponadgimnazjalne Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 wykorzystują wiele mechanizmów pozwalających na monitorowanie zmian potrzeb lokalnych i regionalnego rynku pracy, w celu zmiany oferty edukacyjnej. Najczęstszymi z nich są współpraca z powiatowymi urzędami pracy, rozmowy z pracodawcami, wykorzystywanie opracowań i analiz przygotowanych przez różne instytucje (m.in. Urząd Marszałkowski) oraz ankiety ewaluacyjne. Wyniki ankiet ewaluacyjnych brane są także pod uwagę w kontekście zmiany oferty edukacyjnej i dostosowywania jej do oczekiwań. Nie jest to jednak rozwiązanie idealne, bierze bowiem pod uwagę wyłącznie opinie uczniów i rodziców.

Drugim, wspomnianym już ważnym mechanizmem konsultacji zmian w ofercie programowej jest współpraca z urzędami pracy i innymi instytucjami zajmującymi się rynkiem pracy. Istotną rolę odgrywają także sprawozdania z powiatowego urzędu pracy, z

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.
Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

których niektóre szkoły często korzystają, starając się wychwycić z nich panujące na rynku pracy trendy, a następnie informując uczniów i rodziców na temat kierunków kształcenia, po których jest większa, a po których mniejsza szansa na otrzymanie pracy. Inne szkoły natomiast współpracę z urzędami pracy zacieśniają jeszcze bardziej.

Szkoły byłyby zainteresowane większym angażowaniem się pracodawców w decyzje dotyczące zmian w ofercie edukacyjnej, nie odczuwają jednak takiego zainteresowania ze strony pracodawców. Są jednak placówki, które już obecnie współpracują na tym polu z pracodawcami, jak jeden z zespołów szkół w powiecie prudnickim. Należy jednak pamiętać, że jakakolwiek możliwość zmian oferty edukacyjnej jest ograniczona poprzez konieczność realizowania tzw. podstawy programowej, w związku z czym zmiana oferty dotyczyć może bardziej otwierania lub zamykania określonych kierunków kształcenia w przypadku szkoły zawodowej lub technicznej, w małym stopniu jednak może być implementowana w liceach ogólnokształcących, choć i te placówki próbują rozszerzać swoją ofertę.

Kompetencje zawodowe i kluczowe umiejętności uczniów szkół ponadgimnazjalnych zlokalizowanych w obszarze funkcjonalnym

Szkoły ponadgimnazjalne dokładają wszelkich starań, aby zwiększać poziom kompetencji swoich uczniów. Ważnym rodzajem kompetencji typowych, czyli tych, które dotyczą wszystkich typów szkół są kompetencje językowe, na które badane placówki kładą duży nacisk. Do innych ważnych kompetencji istotnych dla każdego rodzaju szkoły są umiejętności komputerowe. Niektóre szkoły starają się pozyskiwać środki na wyposażenie uczniów w dodatkowe kompetencje, na przykład jeden z zespołów szkół powiatu prudnickiego przy wykorzystaniu środków Unii Europejskiej zapewnia uczniom kursy obsługi wózków widłowych, kursy prawa jazdy, czy certyfikaty z kursów językowych. Dzięki temu absolwenci tej i innych szkół, które wyposażają uczniów w dodatkowe kompetencje, posiadają większe szanse na rynku pracy, bo nawet jeśli uczeń nie zda egzaminu zawodowego ani nie pójdzie na studia to ma już określony dokument potwierdzający jego kwalifikacje.

Kompetencje szczegółowe zdobywane przez absolwentów są różne w zależności od typu szkoły, jaki ukończyli. W przypadku liceum ogólnokształcącego główną kompetencją, jaką zdobywają uczniowie jest przygotowanie do matury oraz do studiów wyższych. Odnośnie techników, jeden z badanych jest przekonany, że szkoły te nie zawsze dobrze spełniają swoje funkcje, co można zauważyć przyglądając się wynikom maturalnym, które są dużo niższe od wyników maturalnych w liceach. Podobnie wygląda kwestia wyników egzaminów zawodowych. Szkoły zawodowe natomiast z uwagi na swoją specyfikę w największym stopniu przygotowują absolwentów do pracy w konkretnym zawodzie, nadając im odpowiednie ku temu kompetencje. W przypadku tego typu szkół jest to tyle łatwiejsze, że uczniowie uczestniczą w praktykach zawodowych, dzięki którym mają możliwość zdobycia kompetencji w środowisku pracy, których nie byliby w stanie zdobyć jedynie w środowisku szkolnym.

Mimo starań podejmowanych przez szkoły w celu zapewnienia uczniom jak najbardziej przydatnych kwalifikacji i dostosowania ich do potrzeb rynku pracy, kompetencje posiadane przez absolwentów w wielu wypadkach wciąż mijają się z oczekiwaniami rynku pracy. Jest to powodowane między innymi słabym zainteresowaniem uczniów szkół gimnazjalnych takimi kierunkami kształcenia, które są oczekiwane przez pracodawców. Z drugiej strony jednak osoby badane reprezentujące szkoły ponadgimnazjalne są generalnie zadowolone z tego, jakie kompetencje posiadają ich absolwenci.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.
Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany Strona 698

Nowe kierunki kształcenia zawodowego

Na temat nowych kierunków kształcenia zawodowego wypowiadali się głównie przedstawiciele szkół zawodowych oraz zespołów szkół, w ramach których funkcjonują szkoły zawodowe. Przedstawiciele liceów dystansowali się od wypowiadania się na temat kształcenia zawodowego, przekonując, że w większym stopniu posiadają wiedzę na temat możliwości podjęcia studiów na określonych kierunkach.

Przedstawiciele szkół generalnie są otwarci na sugestie ze strony pracodawców, urzędów pracy, czy izb rzemieślniczych w zakresie nowych kierunków kształcenia, które warto byłoby wprowadzić w życie, same jednak rzadziej wychodzą z taką inicjatywą.

Na terenie Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 przede wszystkim powinno się rozwijać się te kierunki kształcenia, w których szkoły posiadają już dobrze wyposażone pracownie. Wśród kierunków, które powinny być rozwijane znalazły się także: elektromonter, technik klimatyzacji, a także specjaliści w takich dziedzinach, jak gastronomia, turystyka, hotelarstwo oraz rolnictwo, ponieważ są to kierunki związane nie tylko z tradycją, ale też potrzebami.

Respondentom trudno było wskazać ewentualne specjalności, dziedziny gospodarki, które byłyby szczególnie istotne dla rozwoju regionu, które powinny być szczególnie rozwijane, czy też kierunki lub specjalizacje niszowe, w przypadku których obszar funkcjonalny mógłby się rozwijać.

Kilku badanych wskazało na kształcenie w obszarze obsługi ruchu turystycznego, jako ważną dziedzinę, która byłaby istotna z punktu widzenia zapotrzebowania w regionie. Inwestycje w zakresie turystyki i rekreacji mogłyby być szansą rozwoju regionu. Jest to z pewnością dziedzina gospodarki, w której Obszar Funkcjonalny mógłby się realizować.

W kontekście analizy nowych kierunków kształcenia przedstawiciele badanych szkół ponadgimnazjalnych zwracają uwagę na problem pojawiający się wraz z chęcią utworzenia nowego kierunku kształcenia. Nawet jeśli na dany kierunek jest zapotrzebowanie ze strony zarówno uczniów, jak i pracodawców, szkoła nie może go otworzyć z powodu braku specjalistów w regionie, którzy mogliby uczyć zwodu, a także z powodu braków w wyposażeniu, którego uzupełnienie pociągnęłoby za sobą duże środki finansowe.

Współpraca pracodawców ze szkołami

Zdecydowana większość badanych szkół ponadgimnazjalnych z terenów Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 współpracuje z pracodawcami, choć niestety w wielu przypadkach współpraca ta ogranicza się do obowiązkowych praktyk zawodowych, jakie uczniowie odbywają w zakładach pracy. O całkowitym braku współpracy mówili jedynie przedstawiciele liceum ogólnokształcącego, którzy tłumaczyli to brakiem takiej potrzeby powodowanym brakiem kształcenia zawodowego w szkole.

Przedstawiciele zespołów szkół, a także techników oraz szkół zawodowych szerzej mówią o współpracy z pracodawcami, podkreślają jest dużą wagę i istotność dla kształtowania zarówno kompetencji uczniów, jak i zaspokajaniu potrzeb pracodawców Współpraca ta polega na opiera się na następujących elementach:

- Praktyki zawodowe,
- Organizacja spotkań pomiędzy uczniami a pracodawcami,
- Dofinansowanie wyposażenia pracowni,
- Zatrudnianie nauczycieli będących jednocześnie przedsiębiorcami, pracodawcami i praktykami zawodu,
- Organizacja wizyt studyjnych uczniów w zakładach pracy,
- Bazowanie na warsztatach własnych pracodawców w przypadku nauki zawodu,
- Organizowanie przez szkołę zajęć na potrzeby pracodawców,
- Konkursy.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.
Id: 146F78A0-2D6C-4E6F-BE0B-E578F6BD959E. Podpisany

Zarówno charakter, jak i jakość współpracy pomiędzy pracodawcami, a szkołami są generalnie chwalone przez respondentów, którzy są przekonani, że funkcjonuje bardzo dobrze. W podobnym tonie wypowiadają się przedstawiciele większości szkół, którzy podkreślają, że pracodawcy również chętnie podejmują współpracę ze szkołami, ponieważ dla nich również oznacza ona określone korzyści.

Czasami pojawiają się jednak przeszkody. Zazwyczaj to szkoły muszą zabiegać u pracodawców o nawiązanie współpracy, a nie na odwrót. Badani podkreślają, że bardzo rzadko pracodawcy sami się do nich zgłaszają, szczególnie duże zakłady pracy, w których wiele kwestii jest sformalizowanych i ustalonych z góry. W tym kontekście problemem jest także sam fakt tego, że wielu pracodawców w ogóle nie oczekuje żadnej współpracy i nie chce przyjmować do siebie uczniów na praktyki.

Inną bolączką jest brak zakładów pracy w specjalizacjach, w których uczy szkoła (lub też brak chęci tych zakładów do przyjmowania uczniów na praktyki), w związku z czym szkoły muszą poszukiwać chętnych do współpracy pracodawców poza granicami swojego regionu. Sytuację taką opisuje jeden z dyrektorów.

Analiza ścieżek edukacyjnych i zawodowych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

Wszystkie badane szkoły ponadgimnazjalne Obszaru Funkcjonalnego Partnerstwo Nyskie 2020 prowadzą badania dotyczące losów absolwentów lub też rozpoczynają ich prowadzenie od tego roku szkolnego. Czasami jednak badania te ograniczają się tylko do niektórych rodzajów szkół w ramach danego zespołu.

Badając losy absolwentów, szkoła ma informację zwrotną dotyczącą zarówno tego, jak radzą sobie jej absolwenci na rynku pracy, jak też tego, w jaki sposób pracodawcy oceniają jakość wykształcenia jej absolwentów.

Ogólnie rzecz biorąc, wnioski z badania, jakie opisują respondenci są zarówno pozytywne, jak i negatywne. Z jednej strony szkoły są zadowolone z wykształcenia i pracy swoich absolwentów. W przypadku liceów ogólnokształcących znaczna część absolwentów kontynuuje naukę na studiach wyższych. W przypadku zasadniczych szkół zawodowych kontynuacja nauki zdarza się natomiast rzadko. Kontynuacja nauki w dużym stopniu zależy od kondycji materialnej rodziny absolwenta. W przypadku rodzin niżej sytuowanych, brakuje środków finansowych na utrzymanie dziecka na studiach wyższych, czy też na uzupełnienie matury w przypadku absolwentów szkół zawodowych, w związku z czym absolwenci podejmują pracę zarobkową.

Z drugiej strony po zakończeniu edukacji wiele osób jest bezrobotnych, a spośród tych, którzy uzyskują zatrudnienie, znaczna część wyjechała za granicę i pracuje najczęściej w Niemczech, Holandii lub Wielkiej Brytanii. Wyjazdy zagraniczne w celu podjęcia pracy związane są z trzema czynnikami: brakiem możliwości podjęcia pracy w Polsce w kierunku związanym ze swoim wykształceniem; niskimi zarobkami, a także innym charakterem traktowania siły roboczej.

Projekt dofinansowany z funduszy EOG, pochodzących z Islandii, Liechtensteinu i Norwegii oraz środków krajowych.